

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

O
chrona
środowiska
Environment **2014**

WARSZAWA
WARSAW 2014

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań
Regionalnych i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental
Surveys Department*

kierujący
team leader

Dariusz Bochenek – naczelnik (*Head of Unit*)

zespół
team

Milena Bancarzewska
Anna Górską
Katarzyna Karczewska
Agata Kielczykowska
Marta Lizuraj
Teresa Pawłowska
Agnieszka Reńska
Małgorzata Rogowicz
Joanna Sulik
Marta Wojciechowska
Katarzyna Wilk
Anna Wrzosek
Katarzyna Zieleźny

Wykresy
Graphs

Halina Sztrantowicz
Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Fotografie
Photos

Agnieszka Reńska
Anna Wrzosek
Bartosz Żołądkowski

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch
Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 0867-3217

Publikacja dostępna na stronie internetowej – www.stat.gov.pl
Publication available on website – www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

„Ochrona Środowiska 2014” jest kolejnym, wydawanym corocznie od 1972 r., zbiorczym opracowaniem Głównego Urzędu Statystycznego, a dwudziestą ósmą ogólnodostępną edycją publikacji o tematyce ekologicznej. Od 2009 r. publikacja ukazuje się w wersji polsko-angielskiej.

Opracowanie zawiera analizę wybranych aspektów stanu i ochrony środowiska, uwagi metodyczne, część tabelaryczną, a także ilustracje graficzne. Układ treści oraz sposoby prezentowania danych zostały podporządkowane dążeniu do możliwie najbardziej pełnego i komunikatywnego naświetlenia złożonych i wielostronnych aspektów działalności człowieka w środowisku, a przede wszystkim przedstawienia charakterystyki skali, tendencji oraz dynamiki ilościowych i jakościowych zmian ekologicznych, a także ich przyczyn i konsekwencji.

Uwagi metodyczne, ogólne i działowe, zawierają omówienie zakresu, źródeł i zasad grupowania danych, metod badań i ich organizacji, a także ważniejsze pojęcia, definicje i interpretacje wielkości oraz wskaźników statystycznych zawartych w publikacji.

Podstawowym źródłem danych, prezentowanych w części tabelarycznej, są materiały oparte na badaniach i sprawozdawczości GUS. Ponadto, w celu możliwie wszechstronnego i obiektywnego przedstawienia wieloaspektowej problematyki ekologicznej, wykorzystano właściwą tematycznie sprawozdawczość ministerstw, ich wewnętrzne systemy informacyjne i dane administracyjne, a także – zwykle po odpowiedniej transformacji w oparciu o metody statystyczne – wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych (monitoring) wykonanych w ramach działalności: Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, służb pomiarów skażeń promieniotwórczych oraz przez specjalistyczne służby: hydrologiczno-meteorologiczne, geologiczne, geodezyjne, leśnictwa i ochrony przyrody. Dodatkowo wykorzystano szereg specjalnych źródeł danych ekologicznych, jak: ekspertyzy, raporty, „czerwone księgi i listy”, atlasy, inwentaryzacje i opracowania autorskie.

Dane z tych źródeł zgrupowano w dziewięciu działach obejmujących: komponenty środowiska (powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny; wodę; powietrze; florę i faunę ze szczególnym uwzględnieniem środowiska leśnego i ochrony przyrody); czynniki zagrożeń – odpady przemysłowe i komunalne, hałas i promieniowanie oraz ekonomiczne aspekty ochrony środowiska. Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji oraz zanieczyszczeń środowiska w ujęciu przestrzennym przedstawiono głównie w układzie województw, a wybrane dane także według: regionów, podregionów, powiatów i miast o dużej skali zagrożenia środowiska.

Ponadto, w oparciu o bazę danych EUROSTAT-u, OECD i FAO oraz raporty Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ i Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, ujęto porównania międzynarodowe, obejmujące szeroką problematykę dotyczącą stanu zagrożenia i ochrony środowiska w Polsce w relacji do krajów członkowskich Unii Europejskiej i OECD.

Publikacja została opracowana w Departamencie Badań Regionalnych i Środowiska przez zespół pracowników Wydziału Statystyki Środowiska oraz Wydziału Ekonomiki Środowiska.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Badań
Regionalnych i Środowiska

Wiesława Domańska

P R E F A C E

“Environment 2014” is another collective study of the Central Statistical Office (CSO), published annually since 1972, and the twenty eight open access edition of the publication on the ecological subject. Since 2009 the publication is edited in polish-english version.

This study includes an analysis of selected aspects of the environment state and protection, methodical notes as well as tables and charts. The arrangement of the contents and data presentation methods have been subordinated to pursue of explanation as fully and communicatively as possible of the complicated and many-sided aspects of the human activities concerning the environment and above all is aimed at showing the scope, trends and dynamics of qualitative and quantitative ecological changes and their reasons and consequences.

The general and sectional methodological notes refer to the scope, sources and rules of data assembling, to the methods and organization of surveys as well as main conceptions, definitions and interpretations of magnitude and environmental indices contained in this publication.

The main source of the data presented in the table part of this volume are materials based on the CSO surveys and reports. Moreover, in order to present the multi-aspect ecological problems as comprehensively and objectively as possible the accessible resort reports, internal information systems and administrative data have been used as well as – usually following an appropriate transformation based on statistical methods – the results of measurements, inspections, evaluation and laboratory analyzes (monitoring) carried out under activities of: The Inspectorate of Environmental Protection, The State Sanitary Inspection, measurements of radioactive contamination and by specialistic services: hydrological and meteorological, geological, geodesic, forestry and nature protection. In addition, a number of special sources of ecological data like expertises, reports, "red lists and books", atlases, stock-takings and research papers have been used.

The data obtained from these sources have been grouped into nine chapters which cover: environmental components (land area, soil and minerals; water; air; flora and fauna with a special emphasis on the forest environment and nature protection); hazardous factors - industrial and municipal waste, noise and radiation and economical aspects of environment protection. The characteristics of a concentration and diversification of the scale of degradation and pollution of the environment, in territorial breakdown has been presented by voivodeships and selected data also by: regions, subregions, administrative districts and cities with high environmental threat.

In addition international comparisons have been included based mainly on the data base of the Statistical Office of the European Communities (EUROSTAT), OECD, FAO and reports of United Nations Economic Commission and International Atomic Energy Agency covering the broad problematic aspects of the state, threats to and protection of the environment in Poland in relation to the European Union and OECD Member States.

The publication has been elaborated at the Regional and Environmental Surveys Department by a team of experts of the Environment Statistics Section and Environmental Economics Section.

*Deputy Director of Regional and Environmental
Surveys Department*

Wiesława Domańska

SPIS TREŚCI

	Tabl.	Str.
PRZEDMOWA	x	3
Uwagi ogólne	x	30
Wybrane aspekty stanu i ochrony środowiska - 2013	x	34
Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi	x	34
Zasoby, wykorzystanie zanieczyszczenie i ochrona wód	x	35
Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	x	38
Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	x	40
Odpady	x	42
Promieniowanie	x	44
Hałas	x	45
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	x	45
Podsumowanie	x	48
Tablice przeglądowe		
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	I	50
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według regionów w 2013 r.	II	56
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według województw w 2013 r.	III	58
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według podregionów w 2013 r.	IV	72
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według powiatów w 2013 r.	V	76

TABLICE

Dział 1. WARUNKI NATURALNE	Tabl.	Str.
Uwagi metodyczne	x	92
Położenie geograficzne Polski	1	94
Układ pionowy powierzchni	2	94
Najwyżej oraz najniżej położone punkty i miejscowości	3	94
Terytorium i granice	4	95
Największe głębokości na morskich wodach wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej	5	96
Wyższe szczyty górskie	6	96
Najdłuższe jaskinie	7	97
Ważniejsze przełęcze	8	99
Powierzchnia zlewnisk i dorzeczy	9	100
Większe rzeki	10	100
Przepływy rzek w głównych profilach wodowskazowych (1951- 2010, 2001- 2010, 2000, 2005, 2010, 2013)	11	102
Większe i głębsze jeziora	12	103
Ważniejsze kanały	13	104
Większe sztuczne zbiorniki wodne	14	104
Temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	15	107
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	16	108
Średnie miesięczne temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	17	109
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010 2013)	18	111
Dział 2. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY		
Uwagi metodyczne	x	113
Zmiany struktury użytkowania gruntów (1938, 1946, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2013)	1(19)	119
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni kraju (2005, 2010, 2014)	2(20)	119
Struktura odczynu gleb w Polsce w latach 2010-2013	3(21)	120
Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania i województw w 2014 r.	4(22)	121
Powierzchnia gruntów ugorowanych (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	5(23)	123

	Tabl.	Str.
Powierzchnia gruntów ugorowanych na użytkach rolnych według województw (2000, 2005, 2013).....	6(24)	123
Grunty rolne i leśne wyłączone na cele nierolnicze i nieleśne (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	7(25)	124
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej według województw w 2013 r.	8(26)	124
Kierunki wyłączenia gruntów rolnych według województw w 2013 r.	9(27)	125
Zmiany powierzchni gruntów rolnych według województw w 2013 r.	10(28)	125
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	11(29)	126
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz zrekultywowane i zagospodarowane według województw w 2013 r.	12(30)	126
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według Polskiej Klasyfikacji Działalności i województw w 2013 r.	13(31)	127
Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów przekształconych działalnością górnictw (2000, 2005, 2010, 2013, 2013).....	14(32)	127
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych oraz spółki wodne według województw (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	15(33)	128
Sprzedż środków ochrony roślin (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	16(34)	128
Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w czystym składniku) (1999/2000, 2004/2005, 2010/2011, 2011/2012, 2013/2013).....	17(35)	129
Zużycie nawozów mineralnych, wapniowych i obornika w przeliczeniu na czysty składnik województw w roku gospodarczym 2012/2013.....	18(36)	129
Bilans azotu brutto według województw (średnie z lat 2011-2013).....	19(37)	130
Potrzeby wapnowania gleb w Polsce w latach 2010-2013.....	20(38)	130
Zasobność gleb w przyswajalne makroelementy w latach 2010-2013.....	21(39)	131
Zasoby ważniejszych kopaliny w 2013 r.	22(40)	132
Zasoby węgla kamiennego w 2013 r.	23(41)	133
Zasoby węgla brunatnego w 2013 r.	24(42)	133
Zasoby rud miedzi w 2013 r.	25(43)	134
Zasoby soli kamiennej w 2013 r.	26(44)	134
Zasoby surowców wapiennych i kruszyw naturalnych w 2013 r.	27(45)	134
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów według województw w 2013 r.	28(46)	135
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków według województw w 2013 r.....	29(47)	135

Dział 3. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne	x	136
Zasoby wód powierzchniowych (1951-1985, 1951-2000, 1991-2000, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005-2013).....	1(48)	146
Zasoby wód powierzchniowych według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	2(49)	146
Zasoby wód powierzchniowych według regionów hydrograficznych w 2013 r.	3(50)	147
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	4(51)	149
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych według województw w 2013 r.	5(52)	149
Zasoby solanek, wód leczniczych i termalnych udokumentowane geologicznie według województw w 2013 r.	6(53)	150
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	7(54)	151
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	8(55)	152
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i regionów hydrograficznych w 2013 r.	9(56)	152
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i województw w 2013 r.....	10(57)	155
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	11(58)	155
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według województw w 2013 r.....	12(59)	156
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według regionów hydrograficznych w 2013 r.	13(60)	156
Miasta o decydującym zużyciu wody w gospodarce narodowej w 2013 r.	14(61)	159
Zużycie wody w zakładach i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody według województw w 2013 r.	15(62)	162
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle według województw w 2013 r.....	16(63)	162

	Tabl.	Str.
Gospodarowanie wodą w przemyśle według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	17(64)	163
Gospodarowanie wodą w przemyśle według regionów hydrograficznych w 2013 r.	18(65)	164
Gospodarowanie wodą w przemyśle według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	19(66)	166
Gospodarowanie wodą w sieci wodociągowej według województw w 2013 r.	20(67)	169
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych i wody zasolone oraz ich wykorzystanie według województw w 2013 r.	21(68)	169
Wody zasolone i ich zagospodarowanie według województw 2013 r.	22(69)	170
Melioracje podstawowe według województw w 2013 r.	23(70)	170
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji według województw w 2013 r.	24(71)	171
Obiekty małej retencji wodnej według województw w 2013 r.	25(72)	171
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne według sposobu nawadniania i województw w 2013 r.	26(73)	172
Nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych według wielkości obiektów (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	27(74)	172
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napelniane stawy rybne według województw w 2013 r.	28(75)	173
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	29(76)	173
Ścieki przemysłowe odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	30(77)	174
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi według województw w 2013 r.	31(78)	174
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według województw w 2013 r.	32(79)	175
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	33(80)	175
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według regionów hydrograficznych w 2013 r.	34(81)	176
Miasta o dużej skali zagrożenia ściekami w 2013 r.	35(82)	178
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według województw w 2013 r.	36(83)	182
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	37(84)	183
Zakłady według wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	38(85)	186
Zakłady według wyposażenia w oczyszczalnie ścieków i województw w 2013 r.	39(86)	187
Zakłady odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania bezpośrednio do wód lub do ziemi w 2013 r.	40(87)	187
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzonych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	41(88)	188
Ścieki oczyszczane przemysłowe i komunalne według stopnia redukcji zanieczyszczeń (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	42(89)	188
Sieć kanalizacyjna według województw w 2013 r.	43(90)	190
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną oczyszczane i nieoczyszczane według województw w 2013 r.	44(91)	190
Miasta i oczyszczalnie ścieków w miastach w 2013 r.	45(92)	191
Miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków według regionów hydrograficznych w 2013 r.	46(93)	192
Oczyszczalnie ścieków komunalnych według przepustowości i ilości ścieków oczyszczanych w 2013 r.	47(94)	194
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta i wsie (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	48(95)	194
Gminy wiejskie obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków oraz ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną z gmin wiejskich oczyszczane według województw w 2013 r.	49(96)	195
Oczyszczalnie ścieków komunalnych według województw w 2013 r.	50(97)	195
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu mechanicznego według województw w 2013 r.	51(98)	196
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu mechanicznego według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	52(99)	196
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu biologicznego według województw w 2013 r.	53(100)	197
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu biologicznego według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	54(101)	197
Oczyszczalnie ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów według województw w 2013 r.	55(102)	198
Oczyszczalnie ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	56(103)	198
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według województw w 2013 r.	57(104)	199

	Tabl.	Str.
Ludność miast i wsi korzystająca z oczyszczalni ścieków według województw w 2013 r.	58(105)	199
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych według województw w 2013 r.	59(106)	200
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych według województw w 2013 r.	60(107)	201
Osady z przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	61(108)	201
Osady z oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych według województw w 2013 r.	62(109)	203
Miasta obsługiwane przez sieć wodociągową, kanalizacyjną i oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	63(110)	205
Wsie obsługiwane przez sieć kanalizacyjną i oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	64(111)	205
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia (2005, 2010, 2012, 2013)	65(112)	206
Stan jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i zbiorników zaporowych monitorowanych w latach 2011-2013	66(113)	207
Stan jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych monitorowanych w latach 2010-2013 ..	67(114)	208
Stan jednolitych części wód przejściowych i przybrzeżnych monitorowanych w 2013 r.	68(115)	208
Ocena jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia według dorzeczy w 2013 r.	69(116)	209
Ocena wrażliwości wód na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych według dorzeczy w 2013 r.	70(117)	209
Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych w sieci krajowej w 2013 r.	71(118)	210
Wyniki monitoringu badań stężeń azotanów (NO ₃) w wodach podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych w 2013 r. ..	72(119)	210
Zawartość azotu mineralnego w glebie w punktach monitoringowych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych (OSN) na azotany pochodzenia rolniczego w 2013 r.	73(120)	211
Zawartość azotu azotanowego w płytkich wodach gruntowych w punktach monitoringowych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych (OSN) na azotany pochodzenia rolniczego w 2013 r.	74(121)	213
Zawartość trwałych zanieczyszczeń organicznych w osadach rzecznych i jeziornych w 2013 r.	75(122)	215
Zawartość pierwiastków w osadach rzecznych i jeziornych w 2013 r.	76(123)	216
Odpływ substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego (1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	77(124)	216
Odpływ substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego w 2013 r.	78(125)	217
Odpływ metali ciężkich rzekami do Morza Bałtyckiego w 2013 r.	79(126)	217

Dział 4. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne	x	218
Zużycie ogółem nośników energii pierwotnej w gospodarce narodowej (1988, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	1(127)	228
Zużycie krajowe podstawowych paliw w gospodarce narodowej (2000, 2005, 2010, 2012, 2013) ..	2(128)	228
Produkcja i zużycie energii odnawialnej według źródeł wytwarzania (2000, 2005, 2010, 2012, 2013) ..	3(129)	228
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2010, 2012)	4(130)	229
Całkowita emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów (2000, 2005, 2010, 2012)	5(131)	229
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza według rodzajów działalności w 2012 r.	6(132)	230
Całkowita emisja gazów cieplarnianych (1988, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012)	7(133)	231
Całkowita emisja gazów cieplarnianych według źródeł emisji w 2012 r.	8(134)	232
Całkowita emisja metali ciężkich (2000, 2005, 2010, 2012)	9(135)	232
Całkowita emisja metali ciężkich według rodzajów działalności w 2012 r.	10(136)	233
Emisja trwałych zanieczyszczeń organicznych w 2012 r.	11(137)	234
Pojazdy samochodowe i ciągniki (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	12(138)	234
Pojazdy samochodowe i ciągniki według grup wieku w 2013 r.	13(139)	235
Emisja zanieczyszczeń ze środków transportu drogowego (2000, 2005, 2010, 2012)	14(140)	235
Emisja zanieczyszczeń powietrza według rodzajów środków transportu drogowego w 2012 r.	15(141)	236
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji (2000, 2013)	16(142)	237
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	17(143)	238
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia neutralizacji zanieczyszczeń gazowych w 2013 r.	18(144)	238
Wyposażenie zakładów w podstawowe urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza	19(145)	239
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych i województw w 2013 r.	20(146)	239
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i województw w 2013 r.	21(147)	240

	Tabl.	Str.
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji i województw w 2013 r.	22(148)	241
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2013 r.	23(149)	241
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2013 r.	24(150)	242
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w uzdrowiskach w 2013 r.	25(151)	242
Emisja metali ciężkich z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2013 r.	26(152)	243
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według rodzaju substancji (2000, 2013)	27(153)	244
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających według województw w 2013 r.	28(154)	245
Miasta o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2013 r.	29(155)	246
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	30(156)	250
Międzynarodowy obrót substancjami zubożającymi warstwę ozonową w 2012 r.	31(157)	253
Całkowita zawartość ozonu w atmosferze (1963, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010-2013)	32(158)	253
Zawartość ozonu w warstwach atmosfery nad Legionowem k/Warszawy w 2013 r.	33(159)	255
Promieniowanie nadfioletowe (UV-B) w 2013 r.	34(160)	256
Stężenie ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery w 2013 r.	35(161)	257
Stężenia pyłu zawieszonego PM10 według aglomeracji i miast w 2013 r.	36(162)	259
Stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 według aglomeracji i miast w 2013 r.	37(163)	259
Stężenia dwutlenku siarki według aglomeracji i miast w 2013 r.	38(164)	260
Stężenia dwutlenku azotu według aglomeracji i miast w 2013 r.	39(165)	260
Stężenia tlenku węgla według aglomeracji i miast w 2013 r.	40(166)	261
Stężenia benzenu i ołowiu według aglomeracji i miast w 2013 r.	41(167)	261
Stężenia arsenu i kadmu według aglomeracji i miast w 2013 r.	42(168)	262
Stężenia niklu i benzo(a)pirenu według aglomeracji i miast w 2013 r.	43(169)	262
Skład chemiczny opadów atmosferycznych w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej (2000, 2005, 2010-2013)	44(170)	263
Przebieg roczny składu chemicznego opadów atmosferycznych w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej w 2013 r.	45(171)	264
Mokra depozycja siarki, azotu i jonów wodoru w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej (2000, 2005, 2010-2013)	46(172)	265
Poważne awarie według województw w 2013 r.	47(173)	266
Przykłady poważnych awarii według źródeł i województw w 2013 r.	48(174)	266
Dział 5. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ		
Uwagi metodyczne	x	268
Obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione w latach 2000, 2005, 2010, 2012-2013 r.	1(175)	283
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2010 2012-2013 r.)	2(176)	283
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione według województw w 2013 r.	3(177)	284
Parki narodowe (2000, 2005, 2010, 2012-2013)	4(178)	285
Parki narodowe według kategorii gruntów w 2013 r.	5(179)	285
Parki narodowe według kategorii ochronności w 2013 r.	6(180)	286
Parki narodowe według form własności i kategorii użytkowania gruntów w 2013 r.	7(181)	286
Parki narodowe według form własności w 2013 r.	8(182)	287
Turystyka w parkach narodowych w 2013 r.	9(183)	287
Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych w 2013 r.	10(184)	288
Ośrodki zachowawczej hodowli zwierząt w 2013 r.	11(185)	289
Liczebność zwierzyny oraz wykonana redukcja ogółem wybranych gatunków zwierząt łownych w parkach narodowych (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	12(186)	289
Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych w 2013 r.	13(187)	290
Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2013 r.	14(188)	291
Ochrona lasu w parkach narodowych w 2013 r.	15(189)	291

	Tabl.	Str.
Pozyskanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć w 2013 r.	16(190)	292
Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych w 2013 r.	17(191)	292
Rezerwy przyrody (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	18(192)	293
Rezerwy przyrody według województw w 2013 r.	19(193)	293
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów i województw w 2013 r.	20(194)	294
Parki krajobrazowe w 2013 r.	21(195)	295
Obszary chronionego krajobrazu według województw w 2013 r.	22(196)	298
Obszary Natura 2000 według województw w 2013 r.	23(197)	299
Obszary Natura 2000 – Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) według województw w 2013 r.	24(198)	300
Obszary Natura 2000 – Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) według województw w 2013 r.	25(199)	302
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	26(200)	310
Pomniki przyrody według województw w 2013 r.	27(201)	311
Indywidualne formy ochrony przyrody według województw w 2013 r.	28(202)	311
Obszary wodno-błotne o międzynarodowym znaczeniu (Obszary Ramsar) wyznaczone na podstawie „Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego”	29(203)	312
Rezerwy Biosfery w Polsce	30(204)	312
Ogrody botaniczne i zoologiczne według województw (2005, 2010, 2012, 2013)	31(205)	313
Zagrożenie flory według „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin”	32(206)	313
Szacunkowe liczby gatunków zwierząt wyższych i wszystkich razem opisanych w skali świata i kraju	33(207)	314
Łączne zestawienie sklasyfikowanych gatunków zwierząt ograniczające się do wyższych jednostek systematycznych	34(208)	314
Status i zagrożenie kręgowców według klasyfikacji „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”	35(209)	315
Stan liczebny kręgowców w wydzielonych kategoriach klasyfikacyjnych według „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”	36(210)	315
Ważniejsze zwierzęta chronione (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	37(211)	316
Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych według województw w 2013 r.	38(212)	316
Szkody wyrządzone przez zwierzęta prawnie chronione oraz wypłacone odszkodowania według województw w 2013 r.	39(213)	317
Wydane zezwolenia na redukcję zwierząt chronionych w 2013 r.	40	317
Liczba okazów CITES zatrzymanych przez służby celne w latach 2000, 2005, 2010, 2012, 2013 ..	41(215)	318
Wydane zezwolenia na import i (re)eksport określonych w CITES gatunków zwierząt w 2013 r.	42(216)	319
Wydane zezwolenia na import określonych w CITES gatunków roślin w 2013 r.	43(217)	319
Decyzje Ministra Środowiska wydane na eksperymentalne uwolnienie do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w latach 2000 - 2013	44(218)	320
Decyzje Ministra Środowiska wydane na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w latach 2010 - 2013	45(219)	320
Koła i członkowie Ligi Ochrony Przyrody (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	46(220)	322
Parki i ogrody historyczne według województw w 2013 r.	47(221)	322
Rodzinne ogrody działkowe według województw (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	48(222)	323
Stan pszczelarstwa (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	49(223)	323
Tereny zieleni w miastach i na wsi według województw (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	50(224)	324
Tereny zieleni i lasów gminnych w miastach i na wsi według województw (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	51(225)	325
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według województw w 2013 r.	52(226)	326
Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu i województw w 2013 r.	53(227)	326
Powierzchnia lasów według składu gatunkowego drzewostanów i województw w 2013 r.	54(228)	327
Zalesienia gruntów w latach 1945-2013	55(229)	327
Odnowienia i zalesienia według województw w 2013 r.	56(230)	328
Zadrzewienia według województw w 2013 r.	57(231)	329
Pożary lasów (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	58(232)	329
Pożary lasów według miesięcy w 2013 r.	59(233)	329
Pożary lasów według województw w 2013 r.	60(234)	330
Oddziaływanie górnictwa na obszary leśne według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	61(235)	330
Powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych w latach 2000, 2005, 2010, 2012, 2013	62(236)	330
Powierzchnia lasów ochronnych według województw w 2013 r.	63(237)	331

	Tabl.	Str.
Powierzchnia rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych według grup lasów i kategorii ochronności w 2013 r.	64(238)	332
Leśne kompleksy promocyjne w 2013 r.	65(239)	333
Ranking przestrzennego zróżnicowania średniej defoliacji monitorowanych gatunków drzew według województw (2012, 2013)	66(240)	334
Monitoring lasu – trendy zmian w stanie uszkodzenia drzew (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	67(241)	335
Monitoring lasu – ocena stanu defoliacji drzew według gatunków w 2013r.	68(242)	336
Monitoring lasu – ocena stanu odbarwienia drzew według gatunków w 2013 r.	69(243)	336
Monitoring lasu – ocena stanu uszkodzenia drzew według gatunków w 2013 r.	70(244)	337
Ważniejsze zwierzęta łowne według województw (2000, 2005, 2010, 2012, 2014)	71(245)	337
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2000/2001, 2005/2006, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014)	72(246)	338
Odlów zwierząt łownych (2000/2001, 2005/2006, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014)	73(247)	338
Liczba ubytków ważniejszych zwierząt łownych według województw	74(248)	338

Dział 6. ODPADY

Uwagi metodyczne	x	339
Odpady wytworzone w ciągu roku (2000, 2005, 2010-2013).....	1(249)	347
Zakłady według stopnia odzyskanych odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	2(250)	347
Zakłady według stopnia unieszkodliwiania odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).....	3(251)	347
Zakłady według stopnia składowania odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	4(252)	347
Zakłady według ilości dotychczas składowanych (nagromadzonych) odpadów (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	5(253)	348
Odpady wytworzone według rodzajów i województw w 2013 r.	6(254)	348
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według rodzajów w 2013 r.	7(255)	349
Odpady w miejscowościach uzdrowiskowych w 2013 r.	8(256)	349
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według województw w 2013 r.	9(257)	350
Tereny i powierzchnia składowania odpadów według województw w 2013 r.	10(258)	350
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	11(259)	351
Odpady komunalne według sektorów własności, miast i obszarów wiejskich w 2013 r.	12(260)	353
Odpady komunalne wytworzone i zebrane (2005, 2010, 2012, 2013)	13(261)	353
Odpady komunalne zebrane w latach 2005, 2010, 2012, 2013.....	14(262)	354
Odpady komunalne zebrane (bez wyselekcjonowanych) według województw w 2013 r.	15(263)	354
Odpady komunalne zebrane według województw w 2013 r.	16(264)	355
Odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych według województw w 2013 r.	17(265)	355
Zmieszane odpady komunalne zebrane według województw w 2013 r.	18(266)	356
Zmieszane odpady komunalne zebrane w wybranych miastach w 2013 r.	19(267)	356
Zmieszane odpady komunalne w wybranych uzdrowiskach w 2013 r.	20(268)	357
Składowiska odpadów według województw w 2013 r.	21(269)	357
Kontrolowane składowiska czynne według miast i obszarów wiejskich w 2013 r.	22(270)	358
Odgazowywanie składowisk odpadów według województw w 2013 r.	23(271)	359
Zużycie i zapasy odpadów z papieru i tektury (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	24(272)	359
Obrót odpadami nadającymi się do recyklingu w jednostkach produkcyjnych i handlowych w 25(273)		360
Import odpadów z krajów Unii Europejskiej do Polski w 2013 r.	26(274)	361
Import odpadów z krajów Unii Europejskiej do Polski według grup odpadów w 2013 r.	27(275)	361
Import odpadów spoza krajów Unii Europejskiej do Polski w 2013 r.	28(276)	362
Import odpadów spoza krajów Unii Europejskiej do Polski według grup odpadów w 2013 r.	29(277)	362
Tranzyt odpadów przez Polskę w 2013 r.	30(278)	363
Tranzyt odpadów przez Polskę według grup odpadów w 2013 r.	31(279)	363
Eksport odpadów z Polski w 2013 r.	32(280)	364
Eksport odpadów z Polski według grup odpadów w 2013 r.	33(281)	364
Wprowadzony, zebrany oraz przetworzony sprzęt elektryczny i elektroniczny w latach 2007-2010, 2012, 2013.	34(282)	365
Wprowadzony, zebrany oraz przetworzony sprzęt elektryczny i elektroniczny w 2013.	35(283)	365
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny użyty ponownie w całości oraz poddany recyklingowi i odzyskowi w 2013 r.	36(284)	366
Odpady pochodzące z pojazdów wycofanych z eksploatacji w 2013 r.	37(285)	366

	Tabl.	Str.
Baterie i akumulatory wprowadzone do obrotu w 2013 r.	38(286)	367
Opakowania i produkty wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych w latach 2010, 2012, 2013.	39(287)	367
Opakowania i produkty wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych w 2013 r.	40(288)	368
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych według województw w 2013 r.	41(289)	369
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych według rodzajów odpadów i województw w 2013 r.	42(290)	370

ANEKS „ODPADY WEDŁUG ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 2150/2002 W SPRAWIE STATYSTYK ODPADÓW”

Odpady wytworzone w 2012 r.	43(291)	371
Odpady przetworzone w 2012 r.	44(292)	375
Instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów według regionów i województw w 2012 r.	45(293)	377
Ilość i pojemność składowisk w Polsce w 2012 r.	46(294)	377

Dział 7. PROMIENIOWANIE. HAŁAS

Uwagi metodyczne	x	378
Moc dawki promieniowania gamma w 2013 r.	1(295)	384
Średnie roczne stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w opadzie całkowitym (1980-2013)	2(296)	384
Stężenia radionuklidów w powietrzu w 2013 r.	3(297)	385
Stężenia radionuklidów naturalnych i wartości wskaźników aktywności f_1 i f_2 w wybranych surowcach i materiałach budowlanych pomierzone w latach 2003-2013.	4(298)	386
Wartości średnich rocznych dawek skutecznych otrzymanych przez mieszkańców Polski z naturalnych i sztucznych źródeł promieniowania w 1986 oraz 2013 r.	5(299)	388
Stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w wybranych rzekach i jeziorach w 2013 r.	6(300)	389
Średnie roczne stężenie cezu 137 w wybranych artykułach żywnościowych (1985-2013).	7(301)	390
Średnie roczne stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w mleku (1980-2013)	8(302)	391
Stężenie radionuklidów w glebie według województw w 2012 r.	9(303)	391
Sumaryczna aktywność odpadów składowanych w Centralnej Składnicy Odpadów Promieniotwórczych (1980-2013)	10(304)	392
Odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w 2013 r.	11(305)	392
Ochrona radiologiczna według rodzaju źródeł promieniowania w 2013 r.	12(306)	392
Ochrona radiologiczna – pomiary skażeń promieniotwórczych w 2013 r.	13(307)	393
Ochrona radiologiczna według rodzaju działalności w 2013 r.	14(308)	393
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi o częstotliwości 0 Hz-300 GHz w środowisku pracy w 2013 r.	15(309)	394
Hałas przemysłowy według województw w 2013 r.	16(310)	395
Hałas drogowy w dzień w miastach w 2013 r.	17(311)	395

Dział 8. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne	x	399
Nakłady na ochronę środowiska (nakłady na środki trwałe i koszty bieżące) netto według sektorów i dziedzin ochrony środowiska (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	1(312)	409
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	2(313)	410
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	3(314)	411
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania i grup inwestorów (2000, 2005, 2010, 2012, 2013).	4(315)	412
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	5(316)	413
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania i źródeł finansowania w 2013 r.	6(317)	417
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania i województw	7(318)	424
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według grup inwestorów i województw w 2013 r.	8(319)	424

	Tabl.	Str.
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania i grup inwestorów w 2013 r.	9(320)	425
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według niektórych kierunków inwestowania oraz województw w 2013 r.	10(321)	430
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania, sektorów, inwestycji „końca rury” i technologii zintegrowanych oraz Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	11(322)	431
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzaju inwestycji i województw w 2013 r.	12(323)	441
Nakłady na komunalne oczyszczalnie ścieków i efekty rzeczowe według województw w 2013 r. ...	13(324)	442
Efekty rzeczowe oddanych do użytku inwestycji ochrony środowiska według grup inwestorów w 2013 r.	14(325)	443
Niektóre efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska według województw w 2013 r.	15(326)	448
A. Ochrona powietrza i klimatu oraz gospodarka odpadami	15(326)	448
B. Gospodarka ściekowa i ochrona wód	15(326)	449
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i źródeł finansowania w 2013 r.	16(327)	450
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i grup inwestorów w 2013 r.	17(328)	450
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i województw w 2013 r.	18(329)	451
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według grup inwestorów i województw w 2013 r.	19(330)	451
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania i województw w 2013 r.	20(331)	452
Efekty rzeczowe oddanych do użytku inwestycji gospodarki wodnej według grup inwestorów w 2013 r.	21(332)	452
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	22(333)	453
Koszty bieżące ochrony środowiska netto według dziedzin ochrony w sektorze publicznym, gospodarczym i sektorze usług ochrony środowiska (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	23(334)	453
Koszty bieżące ochrony środowiska i przychody według dziedzin ochrony środowiska w poszczególnych sektorach w 2013 r.	24(335)	454
Koszty bieżące ochrony środowiska i przychody według dziedzin ochrony środowiska i sektorów w 2013 r.	25(336)	454
Koszty bieżące ochrony środowiska netto według dziedzin ochrony środowiska, sektorów oraz Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2013 r.	26(337)	460
Stan wyposażania wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	27(338)	468
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi według województw w 2013 r.	28(339)	469
A. Wodociągi zbiorowe i stacje uzdatniania wody	28(339)	469
B. Kanalizacja zbiorcza	28(339)	470
C. Oczyszczalnie ścieków zbiorcze	28(339)	470
D. Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków	28(339)	471
E. Składowiska odpadów	28(339)	471
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi według województw	29(340)	472
A. W zakresie wodociągów zbiorowych i stacji uzdatniania wody	29(340)	472
B. W zakresie sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów	29(340)	472
Nakłady inwestycyjne na małą retencję wodną według województw w 2013 r.	30(341)	473
A. Kierunki inwestowania	30(341)	473
B. Źródła finansowania	30(341)	473
Efekty rzeczowe inwestycji małej retencji wodnej według województw w 2013 r.	31(342)	474
Kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S. A. (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	32(343)	474
Kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. we współpracy z WFOŚiGW według województw w 2013 r.	33(344)	475
Komercyjne kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. według województw w 2013 r.	34(345)	475
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz budżety środowiskowe – źródła, wykorzystanie i stan w 2013 r.	35(346)	477

	Tabl.	Str.
Oplaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną i ich redystrybucja według województw w 2013 r.	36(347)	479
Wpływy na wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	37(348)	480
Wydatki wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	38(349)	480
Kierunki finansowania z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	39(350)	481
Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar według województw w 2013 r.	40(351)	481
Redystrybucja wpływów z tytułu kar na ochronę środowiska i gospodarkę wodną według województw w 2013 r.	41(352)	482
Wpływy oraz należności z tytułu kar wymierzonych za przekroczenia ustalonych warunków korzystania ze środowiska w 2013 r.	42 (353)	482
Gospodarowanie powiatowymi środkami ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	43(354)	483
Gospodarowanie gminnymi środkami ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2013 r.	44(355)	484
Oplaty produktowe – wpływy i redystrybucja według województw w 2013 r.	45(356)	485
Wysokość opłaty produktowej ogółem wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2013 r.	46(357)	485
Wysokość zaległej opłaty produktowej (z odsetkami) oraz dodatkowej opłaty produktowej wpłaconych do urzędów marszałkowskich według województw w 2013 r.	47(358)	486
Wysokość opłaty produktowej od opakowań wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2013 r.	48(359)	486
Wysokość zaległej opłaty produktowej (z odsetkami) od opakowań wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2013 r.	49(360)	487
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz budżety środowiskowe w 2013 r.	50(361)	487
Straty powstałe w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej według województw w 2013 r.	51(362)	488
Gromadzenie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (d. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) według województw w 2013 r.	52(363)	489
Wpływy i gospodarowanie środkami pieniężnymi z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (d. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) według województw w 2013 r.	53(364)	489
Wykorzystanie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (d. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) według województw w 2013 r.	54(365)	490
Prace i przedsięwzięcia zrealizowane w oparciu o środki pieniężne z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (d. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) według województw w 2013 r.	55(366)	491
Naprawa szkód górniczych według rodzaju wydobywanej kopaliny w 2013 r.	56(367)	491
Naprawa szkód górniczych według rodzaju przedsięwzięć w 2013 r.	57(368)	492
Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska według źródeł pochodzenia, kierunków i zakresu rzeczowego w latach 2011–2013	58(369)	493
A. Pomoc przyznana	58(369)	493
B. Pomoc zrealizowana	58(369)	494
Dział 9. PORÓWNIANIA MIĘDZYNARODOWE		
Uwagi metodyczne	x	495
Użytkowanie gruntów w krajach członkowskich Unii Europejskiej w 2012 r.	1(370)	497
Zużycie nawozów (2000, 2005, 2010-2011)	2(371)	498
Zasoby wód	3(372)	499
Pobór wody	4(373)	500
Pobór wody na zaopatrzenie ludności i gospodarki narodowej (2000, 2011)	5(374)	501
Ludność korzystająca z wodociągów (2000, 2005-2011)	6(375)	502
Ludność obsługiwana przez sieć kanalizacyjną (2000, 2005-2011)	7(376)	503
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000, 2005, 2011)	8(377)	504
Produkcja energii pierwotnej (2000, 2005- 2012)	9(378)	505
Produkcja energii odnawialnej według źródeł (2005, 2012)	10(379)	506
Emisja tlenków siarki (2000, 2005-2012)	11(380)	507
Emisja tlenków azotu (2000, 2005-2012)	12(381)	508
Emisja tlenku węgla (2000, 2005-2012)	13(382)	509
Emisja niemetanowych lotnych związków organicznych (2000, 2005- 2012)	14(383)	510

	Tabl.	Str.
Emisja gazów cieplarnianych (2000, 2005-2012).....	15(384)	511
Emisja gazów cieplarnianych według źródeł w 2012 r	16(385)	512
Emisja dwutlenku węgla na 1 mieszkańca (2000, 2005-2011).....	17(386)	513
Narażenie ludności miejskiej na powietrze zanieczyszczone pyłem (2000, 2005-2011).....	18(387)	514
Narażenie ludności miejskiej na powietrze zanieczyszczone ozonem (2000, 2005-2011).....	19(388)	515
Wytwarzanie odpadów według wybranych rodzajów działalności gospodarczej (2004, 2010).....	20(389)	516
Odpady komunalne (2000, 2005, 2012).....	21(390)	517
Reaktory jądrowe(działające i w budowie) w 2013 r.....	22(391)	518
Powierzchnia lasów i innych terenów leśnych w państwach członkowskich ministerialnych konferencji ochrony lasów w Europie (MCPFE) w 2010 r.....	23(392)	519
Trendy zmian uszkodzenia (defoliacji) drzew w niektórych krajach Europy (2000-2012).....	24(393)	520
Ocena stanu uszkodzenia lasów metodą bioindykacyjną (defoliacji) w niektórych krajach Europy w 2012 r.	25(394)	522
Obszary chronione (1990, 2009)	26(395)	524
Rezerваты biosfery i tereny wodno-błotne (2012)	27(396)	525
Obszary Natura 2000	28(397)	526
Stan i zagrożenie fauny i flory według gatunków.....	29(398)	527
Trendy populacji ptaków krajobrazu rolniczego (2000, 2005- 2008)	30(399)	529
Wydatki na ochronę środowiska (inwestycyjne i bieżące) sektora publicznego udział w produkcie krajowym brutto (2000, 2005, 2012).....	31(400)	530
Wydatki na ochronę środowiska (inwestycyjne i bieżące) sektora gospodarczego udział w produkcie krajowym brutto (2000, 2005, 2012).....	32(401)	531
Krajowe wykorzystane pozyskanie materialne (2000, 2005-2012).....	33(402)	532
Krajowa konsumpcja materialna (2000, 2005-2012).....	34(403)	533
Produktywność zasobów (2000, 2005-2012).....	35(404)	534
Aneks	x	535

WYKRESY

	Str.
Położenie geograficzne Polski	96
Rozkład średnich temperatur powietrza w 2013 r.	96
Rozkład sum opadów atmosferycznych w 2013 r.	96
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2013 r.	120
Powierzchnia gruntów ugorowanych (2000, 2005 -2013)	120
Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w kg na 1 ha użytków rolnych w latach 1999/2000- -2012/2013.....	120
Struktura źródeł przychodowej strony bilansu azotu w glebie w Polsce w latach 2010-2013	120
Ocena stanu zakwaszenia gleb użytków rolnych w latach 2010-2013	128
Ocena potrzeb wapnowania gleb użytków rolnych w latach 2010-2013	128
Ocena zasobności gleb w przyswajalny magnez w latach 2010-2013.....	128
Ocena zasobności gleb w przyswajalny potas w latach 2010-2013.....	128
Ocena zasobności gleb w przyswajalny fosfor w latach 2010-2013	128
Opady i odpływy w latach 1975-2013	168
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 1975-2013.....	168
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według województw w 2013 r.	168
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013 r.	168
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w latach 1990-2013	168
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2013r.	168
Stopień oczyszczania ścieków przemysłowych i komunalnych w 2013 r.	168
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi według województw w 2013 r.	168
Postępowanie z osadami z komunalnych oczyszczalni ścieków w latach 2000-2013	200
Postępowanie z osadami z komunalnych oczyszczalni ścieków w 2013 r.	200
Postępowanie z osadami z przemysłowych oczyszczalni ścieków w latach 2000-2013	200
Postępowanie z osadami z przemysłowych oczyszczalni ścieków w 2013 r.	200
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w latach 1995-2013	208
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków i stopień oczyszczania ścieków odprowadzonych kanalizacją według województw w 2013 r.....	208
Odpływ substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego w latach 1995- 2013	208
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza w latach 2000-2012.....	240
Bilans emisji głównych zanieczyszczeń powietrza w 2012 r.	240
Całkowita emisja gazów cieplarnianych w latach 1988-2012	240
Zagregowana emisja gazów cieplarnianych wyrażona w ekwiwalencie dwutlenku węgla w latach 1988-2012.....	240
Całkowita emisja metali ciężkich w latach 2000-2012	256
Średnie miesięczne całkowitej zawartości ozonu w atmosferze.....	256
Odchylenia średnich miesięcznych całkowitej zawartości ozonu w 2013 r. od średniej z lat 1963-2012	256
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w latach 2000, 2005, 2010-2013 ..	288
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według kategorii i województw w 2013 r.	288
Obszary chronione w Polsce	288
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według województw w 2013 r.	288
Procentowy udział drzew w klasach defoliacji w latach 2000, 2005, 2010-2013	288
Parki narodowe w 2013 r.	288
Rezerваты przyrody w latach 2000, 2005, 2010-2013.....	312
Pomniki przyrody w latach 1990-2013	312
Indywidualne formy ochrony przyrody w latach 2000, 2005, 2010-2013	312
Zmiany liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego w latach 2000-2013 (Farmland Bird Index, FBI).....	312
Zmiany liczebności pospolitych ptaków leśnych w latach 2000-2013 (Forest Bird Index)	312
Europejska sieć ekologiczna Natura 2000 w Polsce.....	312
Ważniejsze zwierzęta chronione w Polsce w latach 2000, 2005, 2010-2013.....	312
Leśnictwo w latach 1946-2013.....	328
Wykonanie zalesień w latach 1995-2013	328
Odpady wytworzone w latach 2000-2013	352
Odpady wytworzone według województw w 2013 r.	352

	<u>Str.</u>
Odpady wytworzone według rodzajów w 2013 r.	352
Tereny składowania odpadów w 2013 r.	352
Wytworzone i zebrane odpady komunalne według województw w 2013 r.	368
Wytworzone i zebrane odpady komunalne na jednego mieszkańca według województw w 2013 r.	368
Osiągnięty poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych w latach 2011- 2013.	368
Wymagany i osiągnięty poziom recyklingu odpadów opakowaniowych w 2013 r.	368
Udział źródeł promieniowania jonizującego w średniorocznej dawce skutecznej otrzymanej przez statystycznego mieszkańca Polski w 2013 r.	392
Średnie roczne stężenie Cezu-137 w powietrzu w Polsce w latach 1994- 2013.	392
Stężenie Cezu-137 w Wiśle (Warszawa) w latach 1994-2013.	392
Stałe odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w latach 1996-2013.	392
Ciekłe odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w latach 1996-2013.	392
Elektrownie jądrowe w odległości do ok. 300 km od granic Polski.	392
Rozkład przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu dla zakładów przemysłowych (1992-2013).	392
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania w latach 1996, 2000-2013.	440
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania w 2013 r.	440
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania w latach 1996, 2000-2013.	440
Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania w 2013 r.	440
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wpływy z opłat w latach 1995, 2000- 2013.	480
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według rodzaju opłat w latach 1995, 2000-2013.	480
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – kary w latach 1995, 2000-2013.	480
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według rodzajów kar w latach 2010-2013.	480
Wielkość i struktura finansowania ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2013 r.	480
Kredyty proekologiczne udzielane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w latach 1995, 2000- 2013.	480
Pomoc zagraniczna przyznana Polsce na ochronę środowiska w latach 2009- 2013.	480
Zasoby wód (średnia z wielolecia) na 1 mieszkańca.	504
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (ostatni dostępny rok).	504
Energochłonność gospodarki w kg oleju ekwiwalentnego na 1000 Euro PKB.	504
Emisja gazów cieplarnianych na 1 mieszkańca.	512
Udział elektryczności ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii elektrycznej.	512
Odpady komunalne na 1 mieszkańca w 2012 r.	528
Wytwarzanie i recykling odpadów opakowaniowych w krajach UE w 2012 r.	528
Pojazdy wycofane z eksploatacji oraz uzyskane poziomy recyklingu w 2012 r.	528
Uszkodzenie (defoliacja) drzewostanów w wybranych krajach Europy w 2012 r.	528
Zagrożone gatunki zwierząt w wybranych krajach.	528
Zagrożone gatunki roślin naczyniowych w wybranych krajach.	528

CONTENTS

	Table	Page
PREFACE	x	4
General notes	x	32
Selected aspects of the environment state and protection in 2013 - summary	x	48
Review tables		
Major data on environmental state, threat and protection (1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	I	50
Major data on environmental state, threat and protection by regions in 2013	II	56
Major data on environmental state, threat and protection by voivodships in 2013	III	58
Major data on environmental state, threat and protection by subregions in 2013	IV	72
Major data on environmental state, threat and protection by powiats in 2013	V	76

TABLES

Chapter 1. NATURAL CONDITIONS

Methodological notes	x	93
Geographic location of Poland	1	94
Elevations	2	94
The highest and the lowest points and localities	3	94
Territory and borders	4	95
The biggest depths on internal waters of the Republic of Poland	5	96
Higher mountain peaks	6	96
The longest caves	7	97
More important passes	8	99
Drainage areas and drainage basins	9	100
Principal rivers	10	100
Flow of rivers in principal water-gauge sites (1951-2010, 2001-2010, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	11	102
Larger and deeper lakes	12	103
Major canals	13	104
Major artificial reservoirs	14	104
Air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	15	107
Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	16	108
Average monthly air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	17	109
Total monthly atmospheric precipitation (1971-2000, 1991-2000, 2001-2005, 2001-2010, 2013)	18	111

Chapter 2. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL. USEFUL MINERALS

Methodological notes	x	116
Changes in the land use structure (1938, 1946, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2013)	1(19)	119
Geodesic status, directions and changes of land use (2005, 2010, 2014)	2(20)	119
Structure of soil reaction in Poland in 2010-2013	3(21)	120
Geodesic area of the country by land use and by voivodships in 2014	4(22)	121
Fallow land area (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	5(23)	123
Area of set aside land within agricultural land by voivodships (2000, 2005, 2013)	6(24)	123
Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for purposes non-forest purposes(2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	7(25)	124
Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated purposes by for non-forest purposes by voivodships in 2013	8(26)	124
Directions of designation of agricultural land by voivodships in 2013	9(27)	125
Changes in the agricultural land area by voivodships in 2013	10(28)	125
Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)	11(29)	126
Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land by voivodships in 2013	12(30)	126
Land devastated and degraded requiring reclamation according to the Polish Classification of Activity and by voivodships in 2013	13(31)	127

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Reclamation and management of land transformed by mining activity (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14(32)	127
<i>Area of reclaimed agricultural land and water companies by voivodships (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15(33)	128
<i>Sales of plant protection products by types (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16(34)	128
<i>Consumption of mineral and lime fertilisers (in pure ingredient) (1999/2000, 2004/2005, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013)</i>	17(35)	129
<i>Consumption of mineral and lime fertilisers as well as of manure in terms of pure ingredient by voivodships in the economic year 2012/2013</i>	18(36)	129
<i>Gross nitrogen balance by voivodships (average for 2011-2013)</i>	19(37)	130
<i>Soil liming needs in Poland in 2010-2013</i>	20(38)	130
<i>Soil resources of absorbable macro-elements in 2010-2013</i>	21(39)	131
<i>Major minerals resources in 2013</i>	22(40)	132
<i>Hard coal resources in 2013</i>	23(41)	133
<i>Lignite resources in 2013</i>	24(42)	133
<i>Copper ores resources in 2013</i>	25(43)	134
<i>Rock-salt resources in 2013</i>	26(44)	134
<i>Limestone and natural aggregate resources in 2013</i>	27(45)	134
<i>Area, resources and exploitation of peat resources by voivodships in 2013</i>	28(46)	135
<i>Fires of agricultural crops, meadows, stubbles and wasteland by voivodships in 2013</i>	29(47)	135
Chapter 3. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS		
Methodological notes	x	141
<i>Resources of surface water (1951-1985, 1951-2000, 1991-2000, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005-2013)</i>	1(48)	146
<i>Resources of surface water by Regional Water Management Boards in 2013</i>	2(49)	146
<i>Resources of surface water by hydrographic regions in 2013</i>	3(50)	147
<i>Exploitable underground water resources (1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4(51)	149
<i>Exploitable underground water resources by voivodships in 2013</i>	5(52)	149
<i>Gelologically documented resources of brine, therapeutic and thermal water by voivodships in 2013</i>	6(53)	150
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7(54)	151
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and Regional Water Management Boards in 2013</i>	8(55)	152
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and hydrographic regions in 2013</i>	9(56)	152
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and voivodships in 2013</i>	10(57)	155
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by Regional Water Management Boards in 2013</i>	11(58)	155
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by voivodships in 2013</i>	12(59)	156
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by hydrographic regions in 2013</i>	13(60)	156
<i>Cities with decisive water consumption in national economy in 2013</i>	14(61)	159
<i>Consumption of water in plants equipped with closed water cycles by voivodships in 2013</i>	15(62)	162
<i>Balance of water management in industry by voivodships in 2013</i>	16(63)	162
<i>Water management in industry by Regional Water Management Boards in 2013</i>	17(64)	163
<i>Water management in industry by hydrographic regions in 2013</i>	18(65)	164
<i>Water management in industry by Polish Classification of Activities in 2013</i>	19(66)	166
<i>Water management in water supply network by voivodships in 2013</i>	20(67)	169
<i>Waters from mine drainage and building constructions and saline waters and their use by voivodships in 2013</i>	21(68)	169
<i>Saline waters and their management by voivodships in 2013</i>	22(69)	170
<i>Primary melioration by voivodships in 2013</i>	23(70)	170
<i>Primary melioration requiring rebuilding or modernisation by voivodships in 2013</i>	24(71)	171
<i>Small retention objects by voivodships in 2013</i>	25(72)	171
<i>Irrigated agricultural land and forest land by irrigation method and voivodships in 2013</i>	26(73)	172
<i>Irrigation in agriculture and forestry and completion of fishponds by size of objects (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	27(74)	172

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Irrigated agricultural land and forest land and filled fishponds by voivodships in 2013</i>	28(75)	173
<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	29(76)	173
<i>Industrial wastewater discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	30(77)	174
<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground by voivodships in 2013</i>	31(78)	174
<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by voivodships in 2013</i>	32(79)	175
<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by Regional Water Management Boards in 2013</i>	33(80)	175
<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground by hydrographic regions in 2013</i>	34(81)	176
<i>Cities with high threat of wastewater in 2013</i>	35(82)	178
<i>Treated and untreated industrial wastewater by voivodships in 2013</i>	36(83)	182
<i>Treated and untreated industrial wastewater by Polish Classification of Activities in 2013</i>	37(84)	183
<i>Plants by wastewater treatment plants possessed (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	38(85)	186
<i>Plants by wastewater treatment plants possessed and voivodships in 2013</i>	39(86)	187
<i>Plants discharging wastewater requiring treatment directly into waters or into the ground in 2013</i>	40(87)	187
<i>Pollutant load in municipal wastewater discharged after treatment into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	41(88)	188
<i>Treated industrial and municipal wastewater by the degree of pollutant reduction (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	42(89)	188
<i>Sewage network by voivodships in 2013</i>	43(90)	190
<i>Treated and untreated wastewater discharged through sewage network by voivodships in 2013</i>	44(91)	190
<i>Cities and wastewater treatment plants in cities in 2013</i>	45(92)	191
<i>Cities served by wastewater treatment plants by hydrographic regions in 2013</i>	46(93)	192
<i>Municipal wastewater treatment plants by capacity and amount of treated wastewater in 2013</i>	47(94)	194
<i>Wastewater treatment plants servicing cities and villages (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	48(95)	194
<i>Rural gminas served by wastewater treatment plants and treated municipal wastewater discharged through sewage network from rural gminas by voivodships in 2013</i>	49(96)	195
<i>Municipal wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	50(97)	195
<i>Mechanical municipal wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	51(98)	196
<i>Mechanical municipal wastewater treatment plants by Regional Water Management Boards in 2013</i>	52(99)	196
<i>Biological municipal wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	53(100)	197
<i>Biological municipal wastewater treatment plants by Regional Water Management Boards in 2013</i>	54(101)	197
<i>Municipal wastewater treatment plants with increased biogen removal by voivodships in 2013</i>	55(102)	198
<i>Municipal wastewater treatment plants with increased biogen removal by Regional Water Management Boards in 2013</i>	56(103)	198
<i>Population connected to wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	57(104)	199
<i>Population of cities and villages connected to wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	58(105)	199
<i>Industrial wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	59(106)	200
<i>Wastewater pretreatment plants by voivodships in 2013</i>	60(107)	201
<i>Sewage sludge from industrial and municipal wastewater treatment plants (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	61(108)	201
<i>Sewage sludge from industrial and municipal wastewater treatment plants by voivodships in 2013</i>	62(109)	2203
<i>Cities served by water supply network, sewage network and wastewater treatment plants (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	63(110)	205
<i>Villages served by sewage network and wastewater treatment plants (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	64(111)	205
<i>Quality of water supplied to population for consumption (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	65(112)	206
<i>The status of uniform surface water river bodies and dam reservoirs monitored in 2011-2013</i>	66(113)	207
<i>The status of uniform surface water lake bodies monitored in 2010-2013</i>	67(114)	208
<i>The status of uniform transitional and coastal water bodies monitored in 2013</i>	68(115)	208
<i>Evaluation of surface waters used for supplying population intended for consumption by river basin in 2013</i>	69(116)	209
<i>The assesment of the sensitivity of waters to contamination with nitrogen compounds from agricultural sources by river basin in 2013</i>	70(117)	209
<i>The results of monitoring of underground waters quality in domestic network in 2013</i>	71(118)	210
<i>The results of monitoring of nitrate (NO₃) concentration in underground waters in the areas under special threat from agricultural nitrates in 2013</i>	72(119)	210

	Table	Page
<i>Mineral nitrogen content in soil in monitoring sites located in the areas under special threat (OSN) from agricultural nitrates in 2013</i>	73(120)	211
<i>Nitrate nitrogen content in shallow groundwater in monitoring sites located in the areas under special threat (OSN) from agricultural nitrates in 2013</i>	74(121)	213
<i>Content of persistent organic pollutants in rivers and lakes sediments in 2013</i>	75(122)	215
<i>Content of elements in rivers and lakes sediments in 2013</i>	76(123)	216
<i>The outflow of organic and biogenic substances through the rivers to the Baltic Sea (1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	77(124)	216
<i>The outflow of organic and biogenic substances through the rivers to the Baltic Sea in 2013</i>	78(125)	217
<i>The outflow of heavy metals through rivers to the Baltic Sea in 2013</i>	79(126)	217
Chapter 4. POLLUTION AND PROTECTION OF AIR		
Methodological notes	x	223
<i>Total consumption of primary energy commodities in the national economy (1988, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1(127)	228
<i>Domestic consumption of basic fuels in the national economy (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2(128)	228
<i>Production and consumption of renewable energy by generation sources (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3(129)	228
<i>Total emission of main air pollutants (2000, 2005, 2010, 2012)</i>	4(130)	229
<i>Total emission of sulphur dioxide, nitrogen oxides and particulates (2000, 2005, 2010, 2012)</i>	5(131)	229
<i>Total emission of main air pollutants by kinds of activity in 2012</i>	6(132)	230
<i>Total emission of greenhouse gases (1988, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012)</i>	7(133)	231
<i>Total emission of greenhouse gases by emission sources in 2012</i>	8(134)	232
<i>Total emission of heavy metals (2000, 2005, 2010, 2012)</i>	9(135)	232
<i>Total emission of heavy metals by kinds of activity in 2012</i>	10(136)	233
<i>Emission of persistent organic pollutants in 2012</i>	11(137)	234
<i>Road vehicles and tractors (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12(138)	234
<i>Road vehicles and tractors by age groups in 2012</i>	13(139)	235
<i>Pollutants emission from road transport facilities (2000, 2005, 2010, 2012)</i>	14(140)	235
<i>Air pollutants emission by types of road transport facilities in 2012</i>	15(141)	236
<i>Plants of significant nuisance to air quality by emission size (2000, 2013)</i>	16(142)	237
<i>Plants of significant nuisance to air quality by reduction degree of generated pollutants (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	17(143)	238
<i>Plants of significant nuisance to air quality by the degree of gaseous pollutants neutralization in 2013</i>	18(144)	238
<i>Basic air pollution reduction systems in plants in 2013</i>	19(145)	239
<i>Plants of significant nuisance to air quality emitting air pollutants by the size of particulates emission and voivodships in 2013</i>	20(146)	239
<i>Plants of significant nuisance to air quality emitting air pollutants by the size of gaseous pollutants emission and voivodships in 2013</i>	21(147)	240
<i>Emission sources in plants of significant nuisance to air quality by emission size and voivodships in 2013</i>	22(148)	241
<i>Particulate pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality by voivodships in 2013</i>	23(149)	241
<i>Gaseous pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality by voivodships in 2013</i>	24(150)	242
<i>Pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality in health resorts in 2013</i>	25(151)	242
<i>Emission of heavy metals from plants of significant nuisance to air quality by voivodships in 2013</i>	26(152)	243
<i>Air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality by types of substances (2000, 2013)</i>	27(153)	243
<i>Pollutants retained and neutralized in cleaning devices by voivodships in 2013</i>	28(154)	245
<i>Cities with high environmental threat of air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality in 2013</i>	29(155)	246
<i>Emission and air pollutant reduction from plants of significant nuisance to air quality by Polish Classification of Activities in 2013</i>	30(156)	250
<i>International trade with substances impoverishing the ozone layer in 2012</i>	31(157)	253
<i>Total ozone content in the atmosphere (1963, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010-2013)</i>	32(158)	253
<i>Ozon content in atmospheric layers over Legionowo near Warsaw in 2013</i>	33(159)	255
<i>Ultraviolet radiation (UV-B) in 2013</i>	34(160)	256
<i>Ozone concentration in the ground layer of the atmosphere in 2013</i>	35(161)	257
<i>Concentration of suspended particulate matter PM10 by agglomerations and cities in 2013</i>	36(162)	259
<i>Concentration of suspended particulate matter PM2.5 by agglomerations and cities in 2013</i>	37(163)	259

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Concentration of sulphur dioxide by agglomerations and cities in 2013</i>	38(164)	260
<i>Concentration of nitrogen dioxide by agglomerations and cities in 2013</i>	39(165)	260
<i>Concentration of carbon monoxide by agglomerations and cities in 2013</i>	40(166)	261
<i>Concentration of benzene and lead by agglomerations and cities in 2013</i>	41(167)	261
<i>Concentration of arsenic and cadmium by agglomerations and cities in 2013</i>	42(168)	262
<i>Concentration of nickel and benzo(a)pyrene by agglomerations and cities in 2013</i>	43(169)	262
<i>Chemical composition of atmospheric precipitation in the background air pollution monitoring areas as well as in urban-industrial agglomeration (2000, 2005, 2010-2013)</i>	44(170)	263
<i>Annual course of the chemical composition of atmospheric precipitation in the background air pollution monitoring areas as well as in urban-industrial agglomeration in 2013</i>	45(171)	264
<i>Wet depositions of sulphur, nitrogen and hydrogen ions in the background air pollution monitoring areas as well as in urban-industrial agglomeration (2000, 2005, 2010-2013)</i>	46(172)	265
<i>Major accidents by voivodships in 2013</i>	47(173)	266
<i>Examples of major accidents by sources and voivodships in 2013</i>	48(174)	266

Chapter 5. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION

Methodological notes	x	268
<i>Objects of special nature value under legal protection (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1(175)	282
<i>Area of special nature value under legal protection (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2(176)	283
<i>Objects and area of special nature value under legal protection by voivodships in 2013</i>	3(177)	284
<i>National parks (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4(178)	285
<i>National parks by land categories in 2013</i>	5(179)	285
<i>National parks by protective categories in 2013</i>	6(180)	286
<i>National parks by ownership forms and land use categories in 2013</i>	7(181)	286
<i>National parks by ownership forms in 2013</i>	8(182)	287
<i>Tourism in national parks in 2013</i>	9(183)	287
<i>Number of main species of game animals and protected animals in national parks in 2013</i>	10(184)	288
<i>Centres of animals conservative breeding in 2013</i>	11(185)	289
<i>Number of animals and executed reduction of selected species of game animals in national parks (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12(186)	289
<i>Regulation of population of game animals in national parks in 2013</i>	13(187)	290
<i>Didactic activity of national parks in 2013</i>	14(188)	291
<i>Protection of forest in national parks in 2013</i>	15(189)	291
<i>Wood harvest in national parks by categories of cuttings in 2013</i>	16(190)	292
<i>Pest damage and protection against pest damage in national parks in 2013</i>	17(191)	292
<i>Nature reserves (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	18(192)	293
<i>Nature reserves by voivodships in 2013</i>	19(193)	293
<i>Landscape parks by land categories and voivodships in 2013</i>	20(194)	294
<i>Landscape parks in 2013</i>	21(195)	295
<i>Protected landscape areas by voivodships in 2013</i>	22(196)	298
<i>Natura 2000 areas by voivodships in 2013</i>	23(197)	299
<i>Natura 2000 areas – areas of special bird protection by voivodships in 2013</i>	24(198)	300
<i>Natura 2000 areas – areas of special habitat protection by voivodships in 2013</i>	25(199)	302
<i>Monuments of nature (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	26(200)	310
<i>Monuments of nature by voivodships in 2013</i>	27(201)	311
<i>Individual forms of nature protection by voivodships in 2013</i>	28(202)	311
<i>Wetlands of international importance (Ramsar areas) designated on the basis of “The convention on wetlands of international importance especially as waterfowl habitat”</i>	29(203)	312
<i>Biosphere reserves in Poland</i>	30(204)	312
<i>Botanical and zoological gardens by voivodships (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	31(205)	313
<i>Threat to flora by “The Polish Red Book of Plants”</i>	32(206)	313
<i>Estimated numbers of higher species of animals and all other species described in the world and Poland context</i>	33(207)	314
<i>Total list of classified species of animals restricted to higher systematic units</i>	34(208)	314
<i>Status and threat of vertebrates by classification of “The Polish Red Data Book of Animals”</i>	35(209)	315
<i>State of population of vertebrates in separated classification categories by „The Polish Red Data Book of Animals”</i>	36(210)	315
<i>Major animals protected (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	37(211)	316
<i>State of population of major protected animals by voivodships in 2013</i>	38(212)	316
<i>Damages caused by legally protected animals and paid compensations in 2013</i>	39(213)	317
<i>Permissions granted for the reduction of protected animals in 2013</i>	40(214)	317

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Number of CITES individuals detained by customs officers (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	41(215)	318
<i>Permissions granted for imports and (re)exports of animals determined in CITES in 2013</i>	42(216)	319
<i>Permissions granted for imports of plants determined in CITES in 2013</i>	43(217)	319
<i>Decisions granted for experimental reveal into the environment of genetic modified organisms (GMO) in the years 2000-2013</i>	44(218)	320
<i>Decisions granted for closed use of genetic modified organisms (GMO) in the years 2010- 2013</i>	45(219)	320
<i>Clubs and members of the Nature Protection League (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	46(220)	322
<i>Parks and historical gardens by voivodships in 2013</i>	47(221)	322
<i>Family allotment gardens by voivodships (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	48(222)	323
<i>State of bee-keeping (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	49(223)	323
<i>Green areas in cities and villages by voivodships (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	50(224)	324
<i>Green areas and gmina forests in cities and villages by voivodships (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i> ..	51(225)	325
<i>Forest land and share of forest land in total country area by voivodships in 2013</i>	52(226)	326
<i>Forest area by forest habitat type and voivodships in 2013</i>	53(227)	326
<i>Forest area by species structure of tree stands and voivodships in 2013</i>	54(228)	327
<i>Afforestations of land in the years 1945-2013</i>	55(229)	327
<i>Renewals and afforestation by voivodships in 2013</i>	56(230)	328
<i>Trees and shrubs outside the forest by voivodships in 2013</i>	57(231)	329
<i>Forest fires (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	58(232)	329
<i>Forest fires by months in 2013</i>	59(233)	329
<i>Forest fires by voivodships in 2013</i>	60(234)	330
<i>Influence of mining on forest areas by regional directorates of state forests (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	61(235)	330
<i>Protective forest area managed by state forests (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	62(236)	330
<i>Protective forests area by voivodships in 2013</i>	63(237)	331
<i>Area of nature reserves and protective forests managed by state forests by forest groups and protection category in 2013</i>	64(238)	332
<i>Promotion forest complexes in 2013</i>	65(239)	333
<i>Ranking of spatial diversity of average defoliation of monitored species of trees by voivodships (2012, 2013)</i>	66(240)	334
<i>Monitoring of forest - trends of changes in state of trees damages (2000,2005,2010,2012,2013)</i>	67(241)	335
<i>Monitoring of forest - assessment of defoliation state of the trees by species in 2013</i>	68(242)	336
<i>Monitoring of forest - evaluation of discolouration state of trees by species in 2013</i>	69(243)	336
<i>Monitoring of forest - evaluation of damages state of trees by species in 2013</i>	70(244)	337
<i>Major game animals by voivodships (2000, 2005, 2010, 2012-2014)</i>	71(245)	337
<i>Shooting of the main game species (2000/2001, 2005/2006, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014)</i>	72(245)	338
<i>Trapped of game animals (2000/2001, 2005/2006, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014)</i>	73(246)	338
<i>Number of loss of major game animals by voivodships</i>	74(247)	338

Chapter 6. WASTES

Methodological notes	x	339
<i>Waste generated during a year (2000, 2005, 2010 - 20013)</i>	1(249)	347
<i>Plants by degree of recovered waste generated during a year (2000, 2005, 2010, 2012,2013)</i>	2(250)	347
<i>Plants by degree of disposal waste generated during a year (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3(251)	347
<i>Plants by degree of landfilled waste generated during a year (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4(252)	347
<i>Plants by quantity of waste landfilled (accumulated) so far (2000, 2005,2010, 2012, 2013)</i>	5(253)	348
<i>Waste generated by types and voivodships in 2013</i>	6(254)	348
<i>Waste generated and accumulated so far by types in 2013</i>	7(255)	349
<i>Waste in health resorts in 2013</i>	8(256)	349
<i>Waste generated and accumulated so far by voivodships in 2013</i>	9(257)	350
<i>Waste landfill sites and their area by voivodships in 2013</i>	10(258)	350
<i>Waste generated and landfilled (accumulated) so far and their landfill sites according to the Polish Classification of Activities in 2013</i>	11(259)	351
<i>Minucipal waste by ownership sectors, urban and rural areas in 2013</i>	12(260)	353
<i>Municipal waste generated and collected (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13(261)	353
<i>Municipal waste collected (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14(262)	354
<i>Municipal waste collected (without selected) by voivodships in 2013</i>	15(263)	354
<i>Municipal waste collected by voivodships in 2013</i>	16(264)	355
<i>Municipal waste collected from households by voivodships in 2013</i>	17(265)	355
<i>Municipal waste collected by voivodships in 2013</i>	18(266)	356
<i>Municipal waste collected by selected cities in 2013</i>	19(267)	356

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Mixed municipal waste in selected health resorts in 2013</i>	20(268)	357
<i>Landfill sites by voivodships in 2013</i>	21(269)	357
<i>Controlled landfill sites in operation by urban and rural areas in 2013</i>	22(270)	358
<i>Degassing of landfill sites by voivodships in 2013</i>	23(271)	359
<i>Use and stocks of waste paper (2000,2005,2010, 2012, 2013)</i>	24(272)	359
<i>Turnover of waste suitable for recycling in production and commercial units in 2013</i>	25(273)	360
<i>Imports of waste from the European Union Member States to Poland in 2013</i>	26(274)	361
<i>Imports of waste from the European Union Member States to Poland by waste groups in 2013</i>	27(275)	361
<i>Imports of waste from outside the European Union to Poland in 2013</i>	28(276)	362
<i>Imports of waste from outside the European Union to Poland by waste groups in 2013</i>	29(277)	362
<i>Transit of waste through Poland in 2013</i>	30(278)	363
<i>Transit of waste through Poland by waste groups in 2013</i>	31(279)	363
<i>Exports of waste from Poland in 2013</i>	32(280)	364
<i>Exports of waste from Poland by waste groups in 2013</i>	33(281)	364
<i>Launched, collected and treated waste electrical and electronic equipment (WEEE)</i> <i>in 2007-2010, 2012, 2013</i>	34(282)	365
<i>Launched, collected and treated WEEE in 2013</i>	35(283)	365
<i>WEEE reused and exposed to recycling and recovery in 2013</i>	36(284)	366
<i>Waste from end of life vehicles in 2013</i>	37(285)	366
<i>Batteries and accumulators launched into the market in 2013</i>	38(286)	367
<i>Packaging and products launched into the market and levels of recovery and recycling of packaging</i> <i>waste and post-use products achieved in 2010, 2012, 2013</i>	39(287)	367
<i>Packaging and products launched into market and levels of recovery and recycling of packaging waste</i> <i>and post-use products achieved in 2013</i>	40(288)	368
<i>Achieved levels of recycling of packaging waste by voivodships in 2013</i>	41(289)	369
<i>Levels of recycling of packaging waste by waste type and voivodships achieved in 2013</i>	42(290)	370
ANNEX WASTE BY REGULATION (WE) 2150/2002 ON WASTE STATISTICS		
<i>Waste generation in 2012</i>	43(291)	371
<i>Waste treatment in 2012</i>	44(292)	375
<i>Recovery and disposal facilities by regions and voivodships in 2012</i>	45(293)	377
<i>Number and capacity of landfills in 2012</i>	46(294)	377
Chapter 7. RADIATION. NOISE		
Methodological notes	x	378
<i>Gamma radiation dose rate in 2013</i>	1(295)	384
<i>Average annual Caesium 137 and Strontium 90 concentration in total fall-out (1980-2013)</i>	2(296)	384
<i>Radionuclides concentrations in the air in 2013</i>	3(297)	385
<i>Natural radionuclides concentrations and values of f_1 and f_2 activity indices in selected raw materials</i> <i>and construction products (2003-2013)</i>	4(298)	386
<i>Values of average annual individual effective doses received by inhabitants of Poland from natural and</i> <i>artificial sources of radiation in 1986 and 2013</i>	5(299)	388
<i>Concentrations of Caesium 137 and Strontium 90 in selected rivers and lakes in 2013</i>	6(300)	389
<i>Average annual Caesium 137 concentration in selected food stuffs (1985-2013)</i>	7(301)	390
<i>Average annual Caesium 137 and Strontium 90 concentration in milk (1980-2013)</i>	8(302)	391
<i>Concentration of radionuclides in soil by voivodships in 2012 r.</i>	9(303)	391
<i>Summary activity of waste stored in the Central Radioactive Waste Repository (1980-2013)</i>	10(304)	392
<i>Radioactive waste received by Radioactive Waste Management Plant in 2013</i>	11(305)	392
<i>Radiological protection by the radiation sources in 2013</i>	12(306)	392
<i>Radiological protection – radioactive contamination measurements in 2013</i>	13(307)	393
<i>Radiological protection by the type of activity in 2013</i>	14(308)	393
<i>Protection against electromagnetic fields with the frequency of 0 Hz – 300 GHz in working places</i> <i>in 2013</i>	15(309)	394
<i>Industrial noise by voivodships in 2013</i>	16(310)	395
<i>Traffic noise during a day in the towns in 2013</i>	17(311)	395
Chapter 8. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Methodological notes	x	404
<i>Net outlays on environmental protection (outlays on fixed assets and current costs) by sectors and fields</i> <i>of environmental protection (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1(312)	409

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2(313)	410
<i>Tangible effects of completed investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3(314)	411
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing and groups of investors (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4(315)	412
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by the Polish Classification of Activities in 2013</i>		
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing and sources of financing in 2013</i>	6(317)	417
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing and voivodships in 2013</i>	7(318)	424
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by groups of investors and voivodships in 2013</i>	8(319)	424
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing and groups of investors in 2013</i>	9(320)	425
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by selected directions of investing and voivodships in 2013</i>	10(321)	430
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing, sectors, "end of pipe" investments and integrated technologies, as well as the Polish Classification of Activities in 2013</i>	11(322)	431
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by types of investments and voivodships in 2013</i>	12(323)	441
<i>Outlays on municipal wastewater treatment plants and tangible effects by voivodships in 2013</i>	13(324)	442
<i>Tangible effects of completed investments in environmental protection by groups of investors in 2013</i>	14(325)	443
<i>Selected tangible effects of investments in environmental protection by voivodships in 2013</i>	15(326)	448
<i>A. Protection of air and climate as well as waste management</i>	15(326)	448
<i>B. Wastewater management and protection of water</i>	15(326)	449
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and sources of financing in 2013</i>	16(327)	450
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and groups of investors in 2013</i>	17(328)	450
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and voivodships in 2013</i>	18(329)	451
<i>Outlays on fixed assets for water management by groups of investors and voivodships in 2013</i>	19(330)	451
<i>Outlays on fixed assets for water management by sources of financing and voivodships in 2013</i>	20(331)	452
<i>Tangible effects of completed investments in water management by groups of investors in 2013</i>	21(332)	452
<i>Tangible effects of water management investments by voivodships in 2013</i>	22(333)	453
<i>Current net costs of environmental protection by fields of environmental protection in public, economic sector and sector of environmental protection services</i>	23(334)	453
<i>Current costs of environmental protection and revenues by fields of environmental protection in individual sectors in 2013</i>	24(335)	454
<i>Current costs of environmental protection and revenues by fields of environmental protection and sectors in 2013</i>	25(336)	454
<i>Current net costs of environmental protection by fields of environmental protection, sectors and the Polish Classification of Activities in 2013</i>	26(337)	460
<i>Equipment with some appliances and facilities of environmental protection and water management in villages by voivodships in 2013</i>	27(338)	468
<i>Investments outlays for environmental protection and water management in villages by voivodships in 2013</i>	28(339)	469
<i>A. Collective water supply network and water treatment plants</i>	28(339)	469
<i>B. Collective sewage networks</i>	28(339)	470
<i>C. Collective wastewater treatment plants</i>	28(339)	470
<i>D. Individual rural wastewater treatment plants</i>	28(339)	471
<i>E. Waste landfills</i>	28(339)	471
<i>Tangible effects of environmental protection and water management investments in villages by voivodships in 2013</i>	29(340)	472
<i>A. Concerning collective water supply network and water treatment stations</i>	29(340)	472
<i>B. Concerning: sewage network, wastewater treatment plants, waste landfills</i>	29(340)	472
<i>Investment outlays for small water retention by voivodships in 2013</i>	30(341)	473
<i>A. Directions of investing</i>	30(341)	473
<i>B. Sources of financing</i>	30(341)	473
<i>Tangible effects of investments in small water retention by voivodships in 2013</i>	31(342)	474
<i>Pro-ecological loans granted by the Bank for Environmental Protection. (2000, 2005, 2010, 2012, 2013)</i>	32(343)	474
<i>Pro-ecological credits granted by the Bank for Environmental Protection with cooperation with the voivodships environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	33(344)	475

	Table	Page
<i>Commercial pro-ecological credits granted by the Bank for Environmental Protection by voivodships in 2013</i>	34(345)	475
<i>Environmental protection and water management funds – sources, use and balance in 2013</i>	35(346)	477
<i>A. Funds</i>	35(346)	477
<i>B. Domain of financing</i>	35(346)	478
<i>Payments for use of natural environment and other receipts for the national environmental protection and water management funds and their redistribution by voivodships in 2013</i>	36(347)	479
<i>Receipts for voivodships environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	37(348)	480
<i>Expenditures of voivodships environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	38(349)	480
<i>Financing directions of voivodships environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	39(350)	481
<i>Receipts for voivodships environmental protection and water management funds due to fines by voivodships in 2013</i>	40(351)	481
<i>Redistribution of receipts due to fines for environmental protection and water management by voivodships in 2013</i>	41(352)	482
<i>Receipts and dues from fines for transgress of conditions for use of natural environment in 2013</i>	42(353)	482
<i>Management of the powiat environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	43(354)	483
<i>Management of the gmina environmental protection and water management funds by voivodships in 2013</i>	44(355)	484
<i>Product payments – receipts and redistribution by voivodships in 2013</i>	45(356)	485
<i>The value of total product fee paid to marshals' offices by voivodships in 2013</i>	46(357)	485
<i>The value of due product fee (with interest) as well as additional product fee paid to marshals' offices by voivodships in 2013</i>	47(358)	486
<i>The value of product fee for packages paid to marshals' offices by voivodships in 2013</i>	48(359)	486
<i>The value of due product fee (with interest) for packages paid to marshals' offices by voivodships in 2012</i>	49(360)	487
<i>Forms of financing from the environmental protection and water management funds in 2013</i>	50(361)	487
<i>Losses resulting from the existence of a natural disaster by voivodships in 2013</i>	51(362)	488
<i>Accumulation of money of the Agricultural and Forestry Land Protection Funds by voivodships in 2013 (Former Agricultural Land Protection Found).</i>	52(363)	489
<i>Receipts and management of the Agricultural and Forestry Land Protection Funds (Former Agricultural Land Protection Found) by voivodships in 2013</i>	53(364)	489
<i>The use of money from the Agricultural and Forestry Land Protection Funds (Former Agricultural Land Protection Found) by voivodships in 2013</i>	54(365)	490
<i>Works and undertakings carried out with the use of the Agricultural and Forestry Land Protection Funds (Former Agricultural Land Protection Found) by voivodships in 2013</i>	55(366)	491
<i>The compensation of mine damages by types of mineral resources in 2013</i>	56(367)	491
<i>The compensation of mine damages by types of investments in 2013</i>	57(368)	492
<i>Foreign aid concerning environmental protection by sources of origin, directions and material scope in the years 2011-2013</i>	58(369)	493
<i>A. Aid granted sources of origin</i>	58(369)	493
<i>B. Aid realized sources of origin</i>	58(369)	484

Chapter 9. INTERNATIONAL COMPARISONS

Methodological notes	x	495
<i>Land use in the European Union Member States in 2012</i>	1(370)	497
<i>Use of fertilizers (2000, 2005, 2010-2011)</i>	2(371)	498
<i>Water resources</i>	3(372)	499
<i>Water abstraction</i>	4(373)	500
<i>Water abstraction for population and national economy supply (2000, 2011)</i>	5(374)	501
<i>Population connected to public water supply (2000, 2005-2011)</i>	6(375)	502
<i>Population connected to urban waste water collecting systems (2000, 2005-2011)</i>	7(376)	503
<i>Population connected to waste water treatment plants (2000, 2005, 2011)</i>	8(377)	504
<i>Production of primary energy (2000, 2005-2012)</i>	9(378)	505
<i>Production of renewable energy by sources (2005, 2012)</i>	10(379)	506
<i>Emission of sulphur oxides (2000, 2005-2012)</i>	11(380)	507
<i>Emission of nitrogen oxides (2000, 2005-2012)</i>	12(381)	508
<i>Emission of carbon monoxide (2000, 2005-2012)</i>	13(382)	509
<i>Emission of non-methane volatile organic compounds (2000, 2005-2012)</i>	14(383)	510

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Emission of greenhouse gases (2000, 2005-2012)</i>	<i>15(384)</i>	<i>511</i>
<i>Greenhouse gas emissions by sector in 2012</i>	<i>16(385)</i>	<i>512</i>
<i>Emission of carbon dioxide per capita (2000, 2005-2011)</i>	<i>17(386)</i>	<i>513</i>
<i>Urban population exposure to air pollution by particulate matter (2000, 2005-2011)</i>	<i>18(387)</i>	<i>514</i>
<i>Urban population exposure to air pollution by ozone (2000, 2005-2011)</i>	<i>19(388)</i>	<i>515</i>
<i>Generation of waste by selected economic activities (2004, 2010)</i>	<i>20(389)</i>	<i>516</i>
<i>Municipal waste (2000, 2005, 2012)</i>	<i>21(390)</i>	<i>517</i>
<i>Nuclear reactors in 2013</i>	<i>22(391)</i>	<i>518</i>
<i>Area of forests and other wooded land in the Member States of the ministry conference of forest protection in Europe (2010)</i>	<i>23(392)</i>	<i>519</i>
<i>Trend of changes in damage of trees (defoliation) in selected European countries (2000-2012)</i>		
<i>Evaluation of forests damage with bioindication method (defoliation) in selected European countries in 2012</i>	<i>25(394)</i>	<i>522</i>
<i>Major protected areas (1990, 2009)</i>	<i>26(395)</i>	<i>524</i>
<i>Biosphere reserves and wetlands (2012)</i>	<i>27(396)</i>	<i>525</i>
<i>Natura 2000 areas</i>	<i>28(397)</i>	<i>526</i>
<i>State and hazard to fauna and flora by species</i>	<i>29(398)</i>	<i>527</i>
<i>Population trends of farmland birds (2000, 2005-2008)</i>	<i>30(399)</i>	<i>529</i>
<i>Environmental protection expenditures (investment and current costs) in public sector - share of GDP (2000, 2005, 2012)</i>	<i>31(400)</i>	<i>530</i>
<i>Environmental protection expenditures (investment and current costs) in business sector - share of GDP (2000, 2005, 2012)</i>	<i>32(401)</i>	<i>531</i>
<i>Domestic extraction used (2000, 2005-2012)</i>	<i>33(402)</i>	<i>532</i>
<i>Domestic material consumption total (2000, 2005-2012)</i>	<i>34(403)</i>	<i>533</i>
<i>Resource productivity (2000, 2005-2012)</i>	<i>35(404)</i>	<i>534</i>
<i>Annex</i>	<i>x</i>	<i>535</i>

LIST OF GRAPHS

	<u>Page</u>
<i>Geographic location of Poland</i>	96
<i>Distribution of average air temperature in 2013</i>	96
<i>Distribution of sum of precipitation in 2013</i>	96
<i>Land use in agricultural holdings in 2013</i>	120
<i>Fallow land area (2000, 2005 - 2013)</i>	120
<i>Consumption of mineral and lime fertilisers in kg per 1 ha of agricultural land in the years 1999/2000-2012/2013</i>	120
<i>Structure of the sources of the receipt side of nitrogen balance in soil in Poland in the years 2010 - 2013</i>	120
<i>Evaluation of soil acidification state of agricultural land in the years 2010-2013</i>	128
<i>Evaluation of the necessity of liming agricultural land soils in the years 2010-2013</i>	128
<i>Evaluation of adaptive magnesium soil resources in the years 2010-2013</i>	128
<i>Evaluation of adaptive potassium soil resources in the years 2010-2013</i>	128
<i>Evaluation of adaptive phosphorus soil resources in the years 2010-2013</i>	128
<i>Precipitation and outflow in the years 1975 - 2013</i>	168
<i>Water withdrawal for the needs of the national economy and population in the years 1975-2013</i>	168
<i>Water withdrawal for the needs of the national economy and population by voivodships in 2013</i>	168
<i>Water withdrawal for the needs of the national economy and population by Regional Water Management Boards in 2013</i>	168
<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground in the years 1990-2013</i>	168
<i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment by Regional Water Management Boards in 2013</i>	168
<i>The degree of treatment of industrial and municipal wastewater in 2013</i>	168
<i>Industrial and municipal wastewater discharged to waters or into the ground by voivodships in 2013</i>	168
<i>Dealing with sewage sludge from municipal wastewater treatment plants in the years 2000-2013</i>	200
<i>Dealing with sewage sludge from municipal wastewater treatment plants in 2013</i>	200
<i>Dealing with sewage sludge from industrial wastewater treatment plants in the years 2000-2013</i>	200
<i>Dealing with sewage sludge from industrial wastewater treatment plants in 2013</i>	200
<i>Population connected to wastewater treatment plants in the years 1995-2013</i>	208
<i>Population connected to wastewater treatment plants and the degree of treatment wastewater discharged through sewage network by voivodships in 2013</i>	208
<i>The outflow of organic and biogenic substances through rivers to the Baltic Sea in the years 1995- 2013</i>	208
<i>Total emission of main air pollutants in 2000-2012</i>	240
<i>Balance of main air pollutants emission in 2012</i>	240
<i>Total emission of greenhouse gases in 1988-2012</i>	240
<i>Aggregative emission of greenhouse gases expressed as carbon dioxide equivalent in 1988-2012</i>	240
<i>Total emission of heavy metals in 2000-2012</i>	256
<i>Monthly average total ozone content in the atmosphere</i>	256
<i>Deviations of monthly average total ozone content in the atmosphere in 2012 in relation to the average from the years 1963-2012</i>	256
<i>Area of special nature value under legal protection in the years 2000,2005, 2010-2013</i>	288
<i>Area of special nature value under legal protection by categories and voivodships in 2013</i>	288
<i>Protected areas in Poland</i>	288
<i>Area of special nature value under legal protection by voivodships in 2013</i>	288
<i>The percentage share of trees in defoliation classes in the years 2000, 2005, 2010-2013</i>	288
<i>National parks in 2013</i>	288
<i>Nature reserves in the years 2000, 2005, 2010-2013</i>	312
<i>Monuments of nature in 1990-2013</i>	312
<i>Individual forms of nature protection in the years 2000, 2005, 2010-2013</i>	312
<i>Changes in common farmland bird species in 2000-2013 (Farmland Bird Index, FBI)</i>	312
<i>Changes in common forest bird species in 2000-2013 (Forest Bird Index)</i>	312
<i>European ecological network "Natura 2000" in Poland</i>	312
<i>Major animals protected in Poland in 2000, 2005, 2010-2013</i>	312
<i>Forestry in the years 1946-2013</i>	328
<i>Afforestation in the years 1995-2013</i>	328

	<u>Page</u>
<i>Waste generated in years 2000-2013</i>	352
<i>Waste generated by voivodships in 2013</i>	352
<i>Waste generated by types in 2013</i>	352
<i>Waste landfill sites in 2013</i>	352
<i>Generated and collected municipal waste by voivodships in 2013</i>	368
<i>Generated and collected municipal waste per capita by voivodships in 2013</i>	368
<i>Reached level of recovery and recycling of packaging and end-of-life waste in the years 2011-2013</i>	368
<i>Required and reached level of packaging waste recycling in 2013</i>	368
<i>Contribution of radiation sources to the average annual individual effective dose in Poland in 2013</i>	392
<i>Average annual caesium-137 concentration in the air in Poland in the years 1994-2013</i>	392
<i>Caesium-137 concentration in the Vistula river (Warsaw) in the years 1994-2013</i>	392
<i>Solid radioactive waste received by the Radioactive Waste Neutralisation Plant (ZUOP) in the years 1996-2013</i>	392
<i>Liquid radioactive waste received by the Radioactive Waste Neutralisation Plant in the years 1996-2013</i>	392
<i>Nuclear power plants at the distance of up to 300 kilometres from polish borders</i>	392
<i>Distribution of violations of permissible noise levels for industrial plants (1992-2013)</i>	392
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing in the years 1995, 2000-2013</i>	440
<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental protection by source of financing in 2013</i>	440
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing in the years 1995, 2000-2013</i>	440
<i>Structure of outlays on fixed assets in water management by source of financing in 2013</i>	440
<i>Environmental protection and water management funds - revenues from payments in the years 1995, 2000-2013</i>	480
<i>Revenues of environmental protection and water management funds by types of payments in the years 1995, 2000-2013</i>	480
<i>Environmental protection and water management funds – fines in the years 1995, 2000- 2013</i>	480
<i>Revenues of environmental protection and water management funds by types of fines in the years 2010- 2013</i>	480
<i>The size and structure of financing from environmental protection and water management funds in 2013</i> ...	480
<i>Pro-ecological loans granted by the bank for Environmental Protection in the years 1995, 2000-2013</i>	480
<i>Foreign aid granted to Poland for environmental protection in the years 2009-2013</i>	480
<i>Freshwater resources (long-term average) per 1 inhabitant</i>	488
<i>Population connected to water treatment plants (last available year)</i>	504
<i>Energy intensity of the economy in kilogram of oil equivalent per thousand of Euro of GDP</i>	504
<i>Greenhouse gas emissions per capita</i>	504
<i>Share of electricity generated from renewable energy sources in gross electricity consumption</i>	512
<i>Municipal waste per capita in 2012</i>	512
<i>Generation and recycling of packaging waste in European Union in 2012</i>	528
<i>Number and recycling rates of end-of-life vehicles in 2012</i>	528
<i>Damage (defoliation) of forest stands in selected European countries of Europe in 2012</i>	528
<i>Threatened animal species in selected countries</i>	528
<i>Threatened species of vascular plants in selected countries</i>	528

UWAGI OGÓLNE

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę ilościowo-jakościową zasobów naturalnych, problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej. Zakres prezentowanych danych odpowiada obowiązującemu w 2013 r. stanowi prawnemu w tej dziedzinie, a w szczególności regulacji wynikającej z ustaw:

- o lasach z dnia 28.IX.1991 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2014, poz. 1153);
- o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.II.1995 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 1205);
- prawo łowieckie z dnia 13.X.1995 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 1226, z późniejszymi zmianami);
- o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13.IX.1996 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 1399, z późniejszymi zmianami);
- prawo atomowe z dnia 29.XI.2000 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2012, poz. 264, z późniejszymi zmianami);
- prawo ochrony środowiska z dnia 27.IV.2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 1232, z późniejszymi zmianami);
- o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej z dnia 11.V.2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2007, Nr 90, poz. 607, z późniejszymi zmianami);
- o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7.VI.2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. 2006, Nr 123, poz. 858, z późniejszymi zmianami);
- o organizmach genetycznie zmodyfikowanych z dnia 22.VI.2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2007, Nr 36, poz. 233, z późniejszymi zmianami);
- prawo wodne z dnia 18.VII.2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2012, poz. 145, z późniejszymi zmianami);
- o ochronie przyrody z dnia 16.IV.2004 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 627, z późniejszymi zmianami);
- o substancjach zubożających warstwę ozonową z dnia 20.IV.2004 r. (Dz.U. z 2004, Nr 121, poz. 1263, z późniejszymi zmianami);
- o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów z dnia 29.VI.2007 r. (Dz.U. z 2007, Nr 124, poz. 859, z późniejszymi zmianami);
- o odpadach wydobywczych z dnia 10.VII.2008 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2013, poz. 1136, z późniejszymi zmianami);
- o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych z dnia 28.IV.2011 r. (Dz.U. z 2011, Nr 122, poz. 695);
- prawo geologiczne i górnicze z dnia 9.VI.2011 r. (Dz.U. z 2011, Nr 163, poz. 981);
- o odpadach z dnia 14.XII.2012 r. (Dz.U. z 2013, poz. 21, z późniejszymi zmianami);
- o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi z dnia 13.VI.2013 r. (Dz.U. z 2013, poz. 888).

Podstawowe źródło danych (ok. 50%) stanowią badania statystyczne GUS, oparte głównie na sprawozdawczości rocznej. Materiał uzupełniający (ok. 30%) stanowiły dane ze sprawozdawczości ministerstw: Środowiska, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Zdrowia, Gospodarki, Administracji i Cyfryzacji oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych i źródeł administracyjnych: Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Wyższego Urzędu Górniczego, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Państwowej Agencji Atomistyki, Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami, Ligi Ochrony Przyrody.

Ponadto, w celu możliwie wszechstronnego i obiektywnego przedstawienia wielostronnych relacji przyczynowo-skutkowych i złożoności problematyki ekologicznej, wykorzystane zostały - zwykle po odpowiedniej transformacji w oparciu o metody statystyczne - wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych wykonywanych przez organy: Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz specjalistyczne służby hydrologiczno-meteorologiczne, geologiczne, geodezyjne, leśnictwa i ochrony przyrody.

Dodatkowo wykorzystano szereg specjalistycznych źródeł danych jak: ekspertyzy, inwentaryzacje, raporty, „czerwone księgi” zagrożonych i ginących gatunków flory i fauny, opracowania autorskie oraz dane: Banku Ochrony Środowiska S.A., Polskiej Akademii Nauk, Instytutu Ochrony Środowiska, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Instytutu Badawczego Leśnictwa, Państwowego Instytutu Geologicznego, Wyższego Urzędu Górniczego, Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, Instytutu Transportu Samochodowego, Instytutu Geodezji i Kartografii, Instytutu Medycyny Pracy, Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polskiego Związku Łowieckiego, Polskiego Związku Pszczelarskiego, Agencji Rynku Energii S.A., Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Polskiego Związku Działkowców, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków.

Zakres prezentowanych wyników badań statystycznych i zasileń z wyżej wymienionych źródeł pozasprawozdawczych dotyczy w szczególności:

- warunków naturalnych (geograficznych, hydrograficznych, meteorologicznych),
- stanu i zmian w wykorzystaniu zasobów powierzchni ziemi, zagrożenia i ochrony gleb oraz kopalni,
- zasobów, wykorzystania oraz zanieczyszczenia i ochrony wód, w tym oceny jakości wody pobieranej przez ludność; stanu rzek, jezior i wód podziemnych; zagrożenia i ochrony środowiska M. Bałtyckiego,

- zanieczyszczeń i ochrony powietrza (emisje i imisje; gazy cieplarniane i ochrona warstwy ozonowej),
- ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej oraz stanu, zmian ilościowych i jakościowych zasobów leśnych, ich zagrożenia i ochrony oraz ekologicznych funkcji lasów,
- odpadów przemysłowych i komunalnych,
- promieniowania i hałasu,
- ekonomicznych aspektów ochrony środowiska (nakładów inwestycyjnych i efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej; kosztów bieżących poniesionych na ochronę środowiska, opłat, kar i funduszy ochrony środowiska; źródeł i skali pomocy zagranicznej; strat powodziowych oraz szkód górniczych),
- porównań międzynarodowych.

Zastosowano prezentację danych według: regionów, województw, podregionów, miast o dużej skali zagrożenia środowiska, Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz Polskiej Klasyfikacji Statystycznej dot. Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska. Dla niektórych tematów uwzględniono agregację danych według specyficznych klasyfikacji i delimitacji, np. według regionów hydrograficznych, regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW), jednostek organizacyjnych leśnictwa, obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych oraz obiektów ochrony uzdrowiskowej.

Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007, opracowana na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona została z dniem 1.I.2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24.XII.2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności - PKD 2004.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona, zużycie wody) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31.XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (nakłady inwestycyjne na środki trwałe) – według stanu w dniu 30.VI.

Przyjęto następujące zasady retrospekcji prezentowanych danych:

- dla tematów podstawowych ujętych w tablicy przeglądowej otwierającej publikację i w syntetycznych tablicach działowych lata: 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013;
- dla tematów szczegółowych w grupowaniach według: województw, miast imiennie; sekcji, działów i grup wg PKD; regionów hydrograficznych; obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej w większości za 2013 r.;
- dla tematów opartych na wynikach badań (inventaryzacji) jednorazowych lub cyklicznych według dat ich realizacji;
- dla porównań międzynarodowych dotyczących Polski na tle krajów członkowskich Unii Europejskiej i OECD dana za ostatni dostępny rok oraz za lata 2000, 2005 w oparciu o dane dostępne w bazach danych EUROSTAT-u, OECD, FAO oraz publikacje ONZ, Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, OECD oraz FAO.

Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego tę działalność.

Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji oraz zanieczyszczeń środowiska w ujęciu przestrzennym przedstawiono w układzie województw, a wybrane dane także według: miast imiennie, przy czym delimitację według regionów oparto na: Nomenklaturze Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2007, Nr 214, poz. 1573).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nie ostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych edycjach publikacji.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Mając na względzie pełniejsze i bardziej komunikatywne naświetlenie skali i tendencji zmian ilościowych i jakościowych oraz przestrzennego zróżnicowania degradacji i zanieczyszczeń środowiska zastosowano różne formy prezentacji graficznej, np.: wykresy, mapki i kartogramy, przy czym dotyczy to również ilustracji porównań międzynarodowych Polski z innymi krajami.

Objaśnienia zakresowe i pojęciowe prezentowanych w niniejszym opracowaniu wielkości i wskaźników statystycznych podano w ramach poszczególnych działów publikacji. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

GENERAL NOTES

The Publication presents a statistical description of quantitative and qualitative natural resources, problems related to threat and protection of the environment as well as water management. The scope of presented data reflects the legal situation in 2013 in this field, and in particular regulations resulting from the following acts:

- Act on forests of 28 September 1991 (uniform text, Journal of Laws 2014, , item 1153);
- Act on protection of rural and forest areas of 3 February 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1205);
- Hunting Act of 13 October 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1226, with later amendments);
- Act on maintenance of cleanness and order in communes of 13 September 1996 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1399, with later amendments);
- Nuclear Law of 29 November 2000 (uniform text, Journal of Laws 2012, item 264, with later amendments);
- Act on the Environmental Protection of 27 April 2001 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1232, with later amendments);
- Act on requirements for entrepreneurs with respect to management of some wastes and deposit fees of 11 May 2001 (uniform text, Journal of Laws 2007, No. 90, item 607, with later amendments);
- Act on mass water supply and mass sewage discharge of 7 June 2001 (uniform text, Journal of Laws 2006, No. 123, item 858, with later amendments);
- Act on Genetically Modified Organisms of 22 June 2001 (uniform text, Journal of Laws 2007, No. 36, item 233, with later amendments);
- Water Act of 18 July 2001 (uniform text, Journal of Laws 2012, item 145, with later amendments);
- Act on the Nature Protection of 16 April 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 627, with later amendments);
- Act on substances which damage the ozone layer of 20 April 2004 (Journal of Laws 2004, No. 121, item 1263, with later amendments);
- Act on international shipment of waste of 29 June 2007 (Journal of Laws 2007, No. 124, item 859);
- Act on extractive waste of 10 July 2008 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1136, with later amendments);
- Act on trade system of rights to emit greenhouse gases of 28 April 2011 (Journal of Laws 2007, No. 122, item 695);
- Geologic and Mining Act of 9 June 2011 (Journal of Laws 2011, No. 163, item 981);
- Act on waste of 14 December 2012 (Journal of Laws 2013, item 21, with later amendments);
- Act on packages and packaging waste of 13 June 2013 (Journal of Laws 2013, item 888, with later amendments).

The main data source (about 50%) comes from statistical surveys of CSO, mainly based on yearly reports. Complementary material (about 30%) is based on reported data from: Ministry of Environment, Ministry of Agriculture and Rural Development, Ministry of Health, Ministry of Economy, Ministry of Administration and Digitization and from internal information system and administrative sources: General Directorate for Environmental Protection, General Directorate of National Forests, State Mining Authority, Chief Office of Geodesy and Cartography, Headquarters of Border Guard, National Headquarters of State Fire Service, National Atomic Energy Agency, National Centre for Emissions Management, Nature Protection League.

Moreover, in order to enable the presentation of versatile and objective cause and result relations and complexity of ecological problem, the results of measurements, inspections, evaluations and analyses were used - after proper transformation on the basis of statistical methods - by the following organs: Inspectorate of Environmental Protection, State Sanitary Inspection and by specialistic services: hydrological and meteorological, geological, geodesic, forestry and nature protection.

Additionally, a range of special sources was used, inter alia: expertises, inventories, reports, „red books” of endangered and extinct species of flora and fauna, research papers and data: Bank for Environmental Protection; Polish Academy of Sciences, Institute of Environmental Protection, Institute of Meteorology and Water Management, National Water Management Authority, Forest Research Institute, Polish Geological Institute, State Mining Authority, Central Laboratory of Radiological Protection, Motor Transport Institute; Institute of Geodesy and Cartography, Institute of Occupational Medicine, General Staff of the Polish Armed Forces, Bureau for Forest Management and Geodesy, Institute of Soil Science and Plant Cultivation, Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, Polish Hunting Association, Polish Beekeeping Association, The Energy Market Agency, National Chemical-Agricultural Station, National Heritage Board of Poland, Polish Allotment Garden Federation, Polish Society for the Protection of Birds.

The range of presented statistic results and supplies from above mentioned sources particularly concerns:

- natural conditions (geographical, hydrographical, meteorological),
- the condition and changes of using natural resources, threats and protection of soil and fossils,
- resources, use and pollution and protection of waters, including quality evaluation of water consumed by people, condition of river, lake and underground water; danger and environmental protection of the Baltic Sea,

- *air pollution and protection (emissions and imissions; greenhouse gases and ozone layer protection),*
- *nature, landscape and biodiversity protection and the condition, quantity and quality changes of forests, threat, protection and ecological functions of forests,*
- *industrial and municipal waste,*
- *radiation and noise,*
- *economic aspects of environmental protection (investment and tangible effects of environmental protection and water management; current costs of environmental protection; fees and penalties and environmental protection funds; sources and scale of foreign assistance; flood losses and mining losses and damages),*
- *international comparisons.*

The data were presented according to: regions, voivodships, subregions, cities with high environmental threat, Polish Classification of Activities (PKD) and Polish Statistical Classification of Economic Activity concerning Activity and Equipment related to Environmental Protection. For some issues the aggregation of data was used according to specific classifications and delimitations, for example according to hydrographical regions, Regional Water Management Boards, forest organization units, objects and areas of special nature values under legal protection and areas of health resorts.

Polish Classification of Activities - PKD 2007, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the Regulation of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments and replaced the Polish Classification of Activities - PKD 2004.

In the frame of PKD 2007 the item "Industry" was introduced, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. area of special nature value protected by law, consumption of water), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of phenomenon within a year (e.g. investments outlays on fixed assets) - as of 30 VI.

The following principles of presenting the data in retrospect were adopted:

- *for the basic subjects presented in the overview table at the beginning of the publication and in the synthetic section tables for the years: 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2012, 2013;*
- *for detailed subjects grouped by: voivodships, cities by names; sections, departments and groups by Polish Classification of Economic Activity; hydrographical regions; objects and areas of special nature values under legal protection and areas of health resorts mostly for 2013;*
- *for subjects based on one-time or cyclical research results (inventory-taking) by dates of performance;*
- *for international comparisons referring to Poland and other EU and OECD Member States, data the last available year and for 2000, 2005 mostly based on EUROSTAT, OECD, FAO databases and UN, International Atomic Energy Agency, OECD and FAO reports.*

National Economy entities mean legal entities i.e. legal persons, autonomous organizations without a status of a legal person conducting economic activity and natural persons conducting economic activity.

Business entity means entities which conduct business activity i.e. provide products and services to earn profits on its own behalf.

The characteristics of concentration and diversity of scale of degradation and environmental pollution in geographical perspective were presented by voivodships, and selected data also by: cities (by name), whereas delimitation by regions was based on Nomenclature of Units for Territorial Statistics introduced on the Regulation of the Council of Ministers of 14 November 2007 (Journal of Laws of 2007, No. 214, item 1573).

Directed numbers (indicators, interest) were usually calculated on the basis of absolute numbers expressed with higher accuracy than in the tables.

Some information for the previous year was presented on the basis of non-final data and may be subject to change in the consecutive editions of the publication.

Due to electronic processing of data, the sums of elements may insignificantly differ from the numbers specified in "total".

Taking into consideration more complete and transparent presentation of the scale and trends of quantitative and qualitative changes and geographical diversity of degradation and pollution of environment, various forms of graphical presentation e.g. charts, maps, and cartograms were used; this applies also to illustrations of international comparisons of Poland and other countries.

Explanations referring to the scope and definitions presented in this work on the quantity and statistical indicators were presented within the framework of particular sections. Statistical information which does not come from the Central Statistical Office was identified with proper notes.

WYBRANE ASPEKTY STANU I OCHRONY ŚRODOWISKA - 2013

Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi

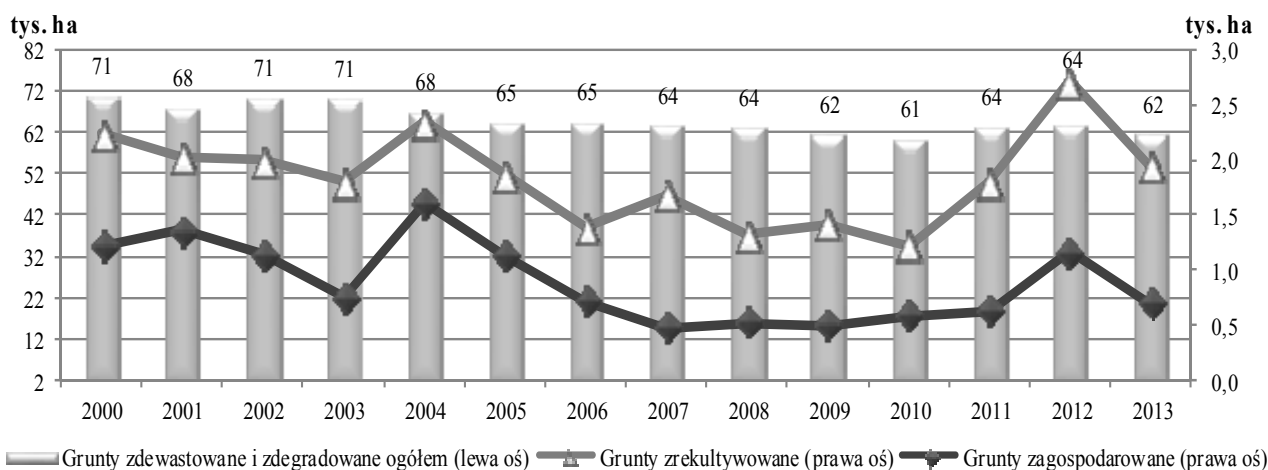
Według ewidencji geodezyjnej w 2013 r. użytki rolne i leśne zajmowały 91% powierzchni kraju. Użytki rolne stanowiły 60%, lasy i zadrzewienia 31%, pozostałe grunty 9%. Z areалу użytków rolnych, grunty orne stanowiły 74%, trwałe użytki zielone 21%, sady ok. 2%.

W latach 2000-2013 areal użytków rolnych zmniejszył się, przy jednoczesnym wzroście powierzchni terenów leśnych. W 2013 r. powierzchnia użytków rolnych wynosiła 18,8 mln ha i była mniejsza o 0,3 mln ha niż w 2000 r., natomiast powierzchnia lasów i zadrzewień wzrosła w tym okresie o 0,5 mln ha i w końcu 2013 r. wynosiła 9,7 mln ha. Największe zmiany odnotowano w użytkach ekologicznych¹, których powierzchnia od 2000 r. wzrosła 4-krotnie, z 9 tys. ha (w 2000 r.) do 36 tys. ha (w 2013 r.). Od dekady występuje znaczny spadek odłogów i ugorów na gruntach ornych. W latach 2000-2013 powierzchnia gruntów ugorowanych zmniejszyła się z 1,3 mln ha do 0,4 mln ha.

Po notowanym do 2012 r., trwającym kilka lat wzroście powierzchni gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych, w roku 2013 nastąpił jej spadek. W 2013 r. zrehabilitowano 1,9 tys. ha gruntów (o 29% mniej niż w 2012 r.) i zagospodarowano 0,7 tys. ha (mniej o 40%).

Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych jest nadal niezadowalający i stanowił w 2013 r. odpowiednio 3,1% i 1,1% ogólnej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych, wynoszącej 62 tys. ha.

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
W LATACH 2000-2013

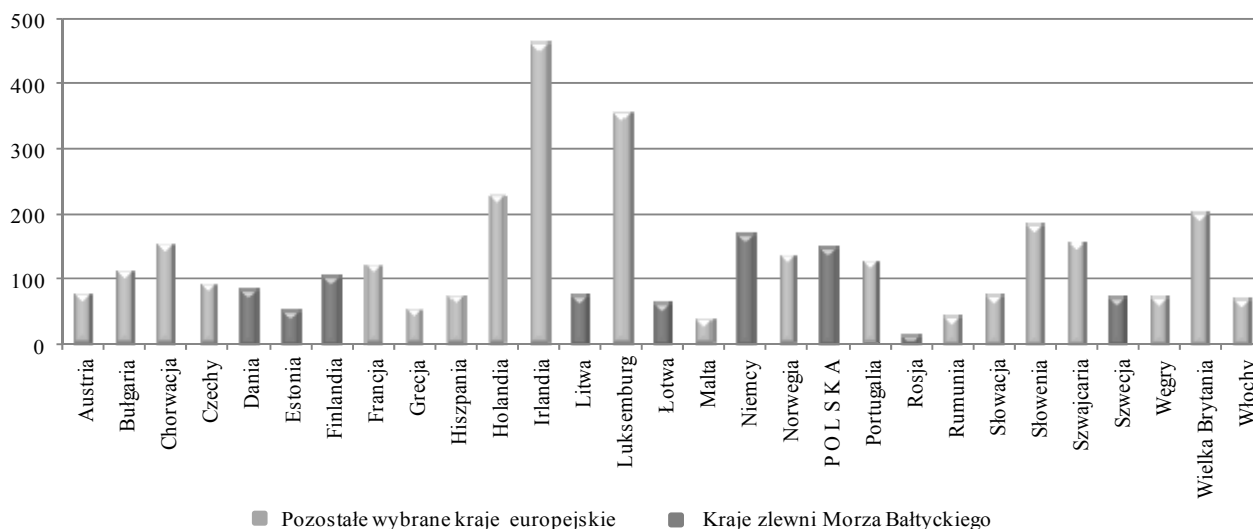
Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w roku gospodarczym 2012/2013 wyniosło 1,9 mln ton i było wyższe o 3% w stosunku do roku poprzedniego, zużycie nawozów azotowych i fosforowych wzrosło – odpowiednio o 8 % i o ok. 1%, natomiast w przypadku nawozów potasowych odnotowano spadek zużycia o ok. 7%. Na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2012/2013 zużyto 133 kg nawozów mineralnych, podczas gdy w roku 1999/2000 wielkość ta wynosiła 86 kg/1 ha. Najwięcej zastosowano nawozów azotowych – 81 kg/1 ha użytków rolnych, natomiast zużycie nawozów fosforowych wyniosło 26 kg/1 ha. Stosowanie nawozów ma na celu utrzymanie lub zwiększenie zawartości w glebie składników pokarmowych potrzebnych roślinom. Prawidłowe nawożenie powinno uwzględniać właściwości gleby, klimat regionu, termin ich stosowania. Odnosi się to głównie do nawozów azotowych i fosforowych, będących przyczyną wzrostu zawartości w glebie i wodach azotu i fosforu. Spływające z wodami rzek do Bałtyku związki azotu i fosforu to główne przyczyny powstawania zjawiska eutrofizacji. Spośród 9 krajów zlewni Morza Bałtyckiego najwyższe zużycie nawozów sztucznych azotowych i fosforowych w przeliczeniu na hektar

¹ Patrz „Uwagi metodyczne” do Działu 2.

gruntów ornych i upraw trwałych w 2010 r. było w Niemczech (172 t/tys. ha) oraz w Polsce (149 t/tys. ha), a najmniejsze w Rosji (13 t/tys. ha).

ZUŻYCIENIE NAWOZÓW AZOTOWYCH I FOSFOROWYCH W EUROPIE W 2010 ROKU

ton/ tys. ha

Źródło: dane FAO.

W ocenie poziomu nawożenia gleb należy uwzględnić także nawożenie naturalne, które obok nawożenia mineralnego stanowi źródło niezbędnych składników pokarmowych roślin. Procesy mineralizacji zawartych w nawozach naturalnych związków organicznych powodują korzystne oddziaływanie na rośliny o długim okresie wegetacji, zwiększają możliwości zatrzymywania w glebie i powolnego rozkładania fosforu i potasu, a jako źródło próchnicy polepszają właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleby oraz wzbogacają jej mikroflorę. Pochodzący od zwierząt gospodarskich obornik jest podstawowym z nawozów naturalnych. Jego najwyższe wykorzystanie odnotowano w roku gospodarczym 2009/2010 (61 kg na 1 ha użytków rolnych). W kolejnych latach nastąpił trend spadkowy (od 40 kg w roku gospodarczym 2010/2011 do 38 kg na 1 ha użytków rolnych w roku 2012/2013). Ograniczenie sposobu nawożenia wykorzystującego obornik może być spowodowane spadkiem hodowli bydła i trzody chlewnej w gospodarstwach rolnych i tym samym spadkiem produkcji tego nawozu.

Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Woda jest jednym z najważniejszych zasobów na ziemi, mającym zasadnicze znaczenie dla wszystkich form życia. Zarówno ilość, jak i jakość zasobów wodnych ma kluczowe znaczenie dla zdrowia ludności oraz dla wszystkich sektorów gospodarki, co powoduje, że staje się ona czynnikiem decydującym o poziomie życia społeczeństwa. Dla realizacji kompleksowej polityki wodnej krajów UE ustanowiona została Ramowa Dyrektywa Wodna, której celem jest poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, przy zachowaniu trwałej równowagi pomiędzy zjawiskami naturalnymi, a działalnością człowieka, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Polska zaliczana jest do krajów ubogich w zasoby wodne. Średni roczny odpływ wód powierzchniowych z terytorium Polski łącznie z dopływami z zagranicy w latach 2000-2013 wynosił 62,5 km³. W przeliczeniu na 1 mieszkańca daje to roczny zasób wód o wielkości 1,6 dam³, podczas gdy w większości krajów europejskich zasoby wód słodkich kształtują się na poziomie ok. 5 dam³/mieszkańca. Ponadto zasoby wód powierzchniowych Polski cechuje duża zmienność czasowa i terytorialna, co powoduje okresowe nadmiary i deficyty wody w rzekach. **Zbiorniki retencyjne** w Polsce charakteryzują się małą pojemnością, która łącznie nie przekracza 6% objętości odpływu rocznego wód z obszaru kraju, co nie zapewnia dostatecznej ochrony przed okresowymi nadmiarami lub deficytami wody.

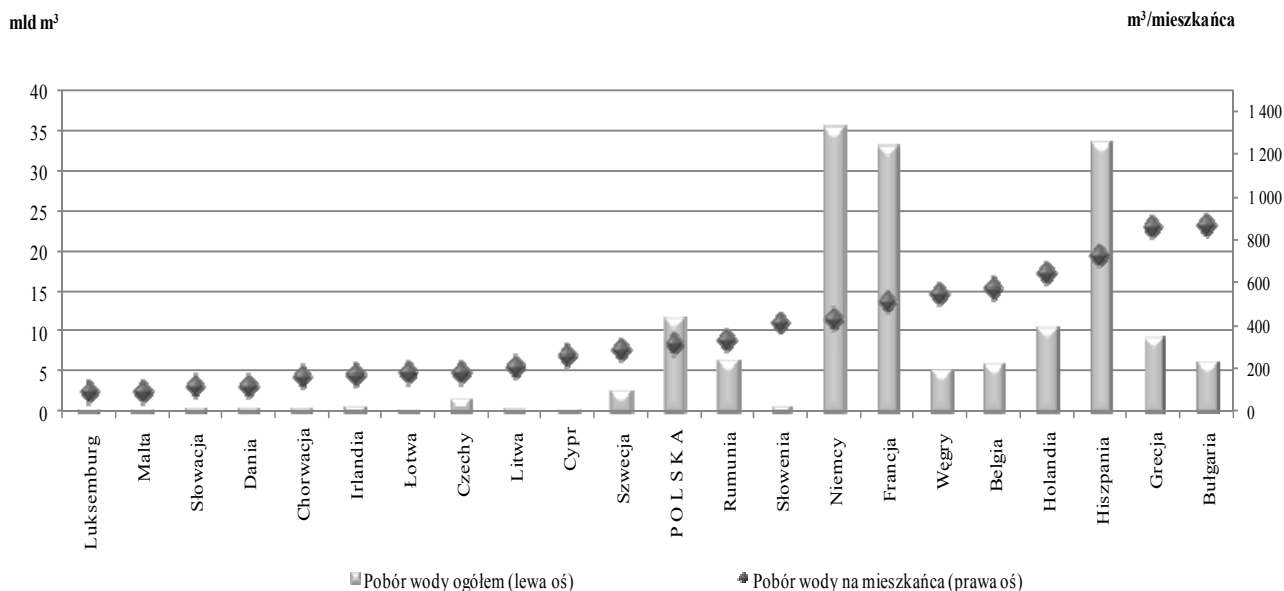
Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są **wody powierzchniowe**. Ich pobór w 2013 r. wyniósł 8,9 km³ i pokrył ponad 84% potrzeb. Wody ujmowane z rzek i jezior są wykorzystywane przede wszystkim na cele produkcyjne. Zasoby eksploatacyjne **wód podziemnych** wg stanu na koniec 2013 r. wyniosły 17,5 km³ i jako wody znacznie lepszej jakości wykorzystywane były głównie na zaopatrzenie ludności w wodę do picia (pobór na cele eksploatacji sieci wodociągowej stanowił 88% całkowitego poboru wód podziemnych).

W latach 2000-2013 pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmniejszył się o 4% (z 11,0 km³ w 2000 r. do 10,6 km³ w 2013 r.). W 2013 r. zmniejszony pobór wody w porównaniu do roku poprzedniego dotyczył wszystkich celów, w których woda była wykorzystywana. Na cele produkcyjne pobrano o 192 hm³ (o ponad 2%) mniej

wody niż w roku poprzednim, a w porównaniu z 2000 rokiem o ok. 2%. W stosunku do roku poprzedniego zmalał pobór wody na cele związane z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, i gorącą wodę – spadek o 188 hm³ (o 3%) oraz przetwórstwem przemysłowym – spadek o 14 hm³ (o 2%). Zmniejszeniu uległ także pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych - spadek o 21 hm³ (o 2%) oraz do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych o 1,2 hm³ (o 2%), mimo nieznacznego wzrostu powierzchni obiektów nawadnianych - o 2,7 tys. ha (o 4%). Pobór wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej w 2013 r. wynosił 1991 hm³, tj. o 2% mniej niż w 2012 r. Mniejszy pobór wody na cele komunalne wynika przede wszystkim z ograniczenia strat w dystrybucji wody, instalowania wodomierzy oraz wzrostu cen wody dla gospodarstw domowych, co skłania odbiorców do jej oszczędzania.

Spośród krajów UE, które w 2012 r. przekazały do Komisji Europejskiej (KE) dane dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, w tym wskaźnik poboru wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca, Polska z poborem 309 m³/mieszkańca znalazła się w środku stawki.

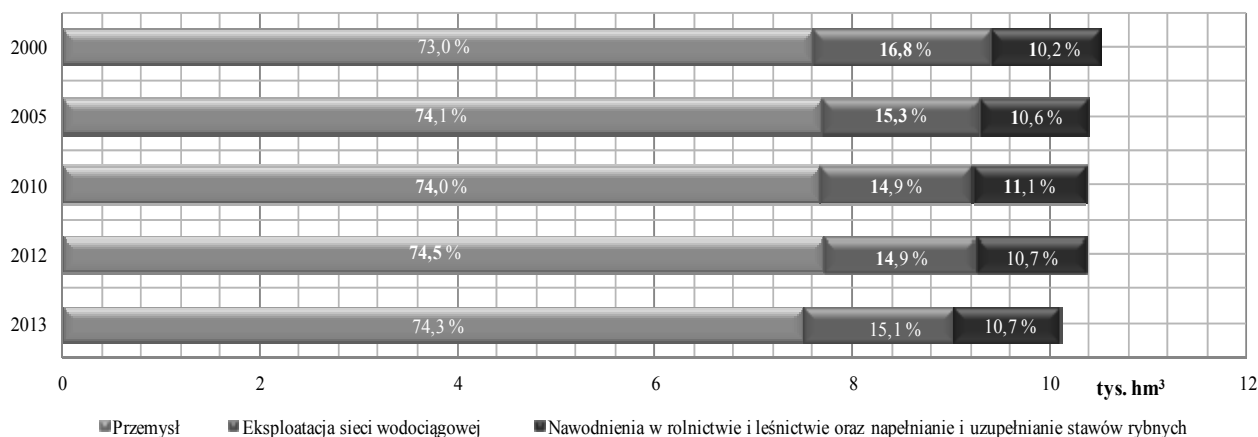
POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH UE (DANE ZA OSTATNI DOSTĘPNY ROK)

Źródło: dane Eurostatu.

Największy udział w **zużyciu wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 r. miał przemysł (ok. 74% ogólnego zużycia wody).

ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W LATACH 2000-2013

Zanieczyszczenie i degradację zasobów wodnych powodowały przede wszystkim ścieki. Najistotniejszym zadaniem służącym poprawie jakości wód jest doskonalenie procesów zbierania i oczyszczania ścieków. Działalność ta ma na celu usuwanie zanieczyszczeń ze ścieków w stopniu umożliwiającym dalsze wykorzystanie wody i zmniejszającym obciążenie środowiska naturalnego. **W latach 2000-2013 ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia zmalała o ok. 13%** (z 2,5 km³ do 2,2 km³), natomiast ilość **ścieków nieoczyszczanych zmalała o 57%** (z 0,30 km³ do 0,13 km³), przy jednoczesnym zmniejszeniu o 28% udziału ścieków oczyszczanych mechanicznie (z 0,73 km³ do 0,53 km³) i ponad dwukrotnym zwiększeniu (z 0,46 km³ do 1,06 km³) ilości ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania, umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu, tj. metodami z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ponadto nastąpiła znaczna redukcja ilości ścieków nieoczyszczanych odprowadzanych siecią kanalizacyjną – w 2013 r. nie oczyszczono 2,3 hm³ ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, o 25,7 hm³ (o 92%) mniej niż w 2012 r.

W celu porządkowania gospodarki wodno-ściekowej nastąpił rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych, co przejawiało się – obok oddawania do eksploatacji nowych oczyszczalni – rozbudową sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, wyłączeniem z eksploatacji obiektów przestarzałych i nieefektywnych, modernizowaniem oczyszczalni (dostosowywaniem parametrów oczyszczalni do aktualnych potrzeb poprzez likwidację nadwyżek przepustowości, rozbudowę obiektów przeciążonych), a także inwestowaniem w urządzenia do redukcji ładunków zanieczyszczeń w ściekach.

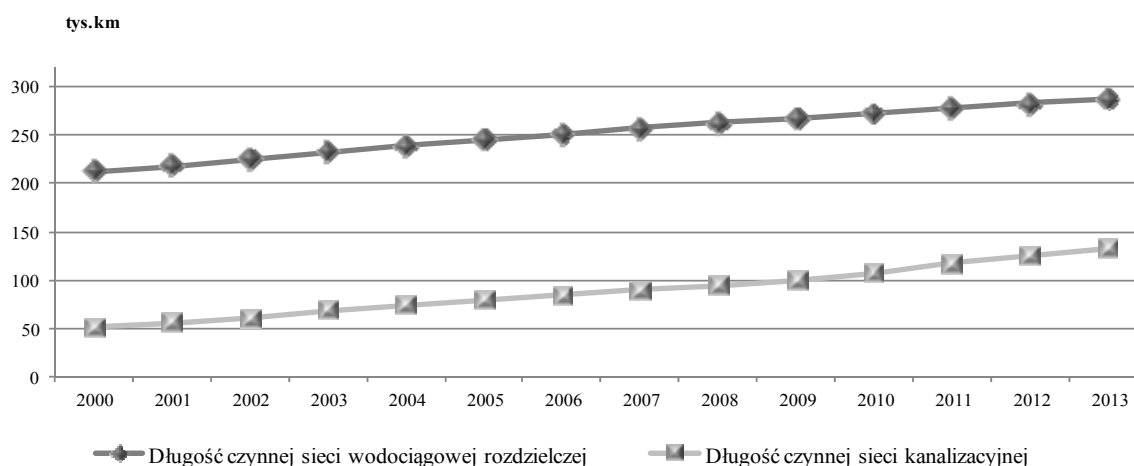
W latach 2000-2013 liczba miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zwiększyła się o 103 (z 801 miast w 2000 r. do 904 w 2013 r., tj. o 13%). Na ogólną liczbę 908 miast w Polsce w 2013 r., 4 nie były obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków. W 2013 r. liczba oczyszczalni ścieków obsługujących gminy wiejskie wynosiła 2550 (o 80 więcej niż w 2012 r.), w tym prawie 81% z nich stanowiły oczyszczalnie biologiczne, a 17% oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wśród ludności ogółem wzrósł z 60% w 2005 r. do 70% w 2013 r., przy czym w miastach wzrósł odpowiednio z 85% do 93%, zaś na wsi z 20% do 35%. Z oczyszczalni mechanicznych korzystało w 2013 r. tylko 0,1% ludności (w 2005 r. 2,1%, a w 2012 r. 0,2%), natomiast obiekty typu biologicznego obsługiwały 14% ludności kraju (spadek o 7% w porównaniu do 2005 r., wzrost o 0,3% w porównaniu do 2012 r.), a o podwyższonym usuwaniu biogenów 56% (w 2005 r. – 37%, w 2012 r. – 55%). W 2013 r. 509 miast i 659 gmin wiejskich obsługiwanych było przez nowoczesne oczyszczalnie ścieków o podwyższonej redukcji związków azotu i fosforu.

Spośród krajów UE największy udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków jest na Malcie (100%) i w Holandii (99%), a najmniejszy w Chorwacji (39%) oraz w Rumunii (40%).

Różnica pomiędzy długością sieci wodociągowej a kanalizacyjnej umożliwia ocenę potencjalnego zanieczyszczenia wód ściekami bytowo-gospodarczymi. W 2013 r. **długość sieci wodociągowej** rozdzielczej w Polsce wynosiła 288 tys. km, tj. o ok. 5 tys. km (o 2%) więcej niż w 2012 r. Natomiast długość sieci kanalizacyjnej w 2013 r. wynosiła 133 tys. km i była większa odpowiednio o 7 tys. km (o 6%).

DLUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W LATACH 2000-2013

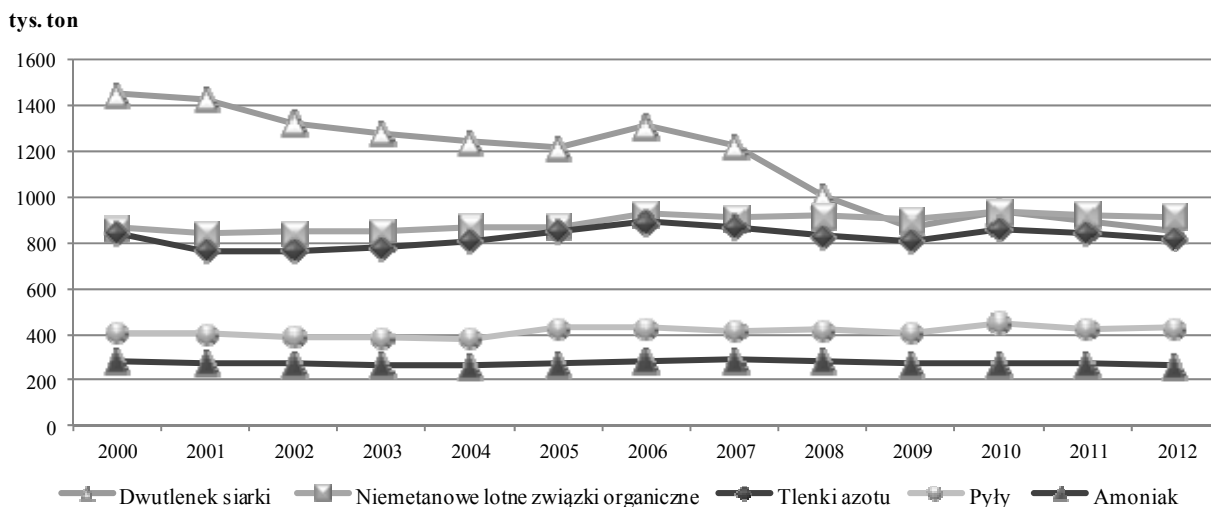
Polska jest jednym z najludniejszych i największych krajów regionu Morza Bałtyckiego i ma znaczący udział w jego zanieczyszczeniu. Wielkość odprowadzanych przez Polskę ładunków azotu i fosforu powodujących eutrofizację maleje, jednak jest najwyższa spośród krajów nadbałtyckich. Natomiast pod względem ładunków azotu i fosforu przypadających na jednego mieszkańca, Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc na 9 krajów basenu Morza Bałtyckiego, a jednostkowy ładunek w przeliczeniu na 1 km² powierzchni zlewni sytuuje Polskę w połowie stawki

rankingu państw nadbałtyckich. Dane za 2013 r. wskazują, że wielkość ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do Morza Bałtyckiego z dorzeczy Wisły, Odry i rzek Przymorza była mniejsza niż w 2000 r. Wielkość ładunku azotu ogólnego zmalała z 188 tys. ton w 2000 r. do 170 tys. ton w 2013 r. (o ok. 10%). W przypadku fosforu ogólnego wielkość ładunków zmniejszyła się z 12 tys. ton w 2000 r. do 11 tys. ton w 2013 r., tj. o ok. 8%. Zmniejszyła się również wielkość ładunków BZT₅ – z 214 tys. ton w 2000 r. do 149 tys. ton w 2013 r. (o ok. 30%).

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

W 2012 r. odnotowano spadek emisji dwutlenku siarki o 41%, amoniaku o 7% i tlenków azotu o 3% w porównaniu do 2000 r. Całkowita emisja tlenku węgla zwiększyła się w tym okresie o 6%, niemetanowych lotnych związków organicznych o 6%, dwutlenku węgla i pyłów po 1%.

CAŁKOWITA EMISJA WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W LATACH 2000-2012

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami.

Największy udział w emisji dwutlenku siarki w Polsce miały: kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo (39%), energetyka zawodowa (37%), a także energetyka przemysłowa (20%). Główny udział w całkowitej emisji **tlenków azotu** miały źródła mobilne (46%). Ponadto znaczący udział miały procesy spalania: w sektorze produkcji i transformacji energii – 31%, poza przemysłem – 11% oraz w przemyśle – 8%. Na wielkość całkowitej emisji **pyłów** w zasadniczy sposób wpłynęła emisja pochodząca z kotłowni lokalnych, palenisk domowych, warsztatów rzemieślniczych oraz rolnictwa. W 2012 r. udział emisji z tych źródeł stacjonarnych ukształtował się na poziomie 59% całkowitej emisji pyłów. Udział źródeł mobilnych wzrósł z 15% w 2000 r. do 21% w 2012 r., zaś udział elektroenergetyki zawodowej i przemysłowej w ogólnej emisji pyłów wykazuje tendencję spadkową – w 2012 r. zmniejszył się odpowiednio do poziomu 4% i 2%.

W latach 2000-2012 w zakresie **emisji gazów cieplarnianych** odnotowano wzrost emisji dwutlenku węgla (o 1%). Zmniejszyła się natomiast całkowita emisja metanu (o 6%) i podtlenku azotu (o 8%). W 2012 r. w całkowitej emisji **dwutlenku węgla** udział procesów spalania paliw wyniósł 93%, z czego 56% CO₂ wygenerował przemysł energetyczny, 15% transport, a 10% przemysł wytwórczy i budowlany. Na wielkość emisji **metanu** decydujący wpływ miał sektor energii (36%), w tym w głównej mierze emisja lotna z paliw (w szczególności z kopalń węgla kamiennego i instalacji przeróbki ropy naftowej). Ponadto ważne źródło emisji metanu stanowiło rolnictwo (26%), głównie procesy fermentacji jelitowej. Sektor rolnictwa miał także znaczący wpływ na wielkość emisji **podtlenku azotu** (84%), mniejszy udział miała emisja związana ze spalaniem paliw (7%) oraz procesami przemysłowymi (3%).

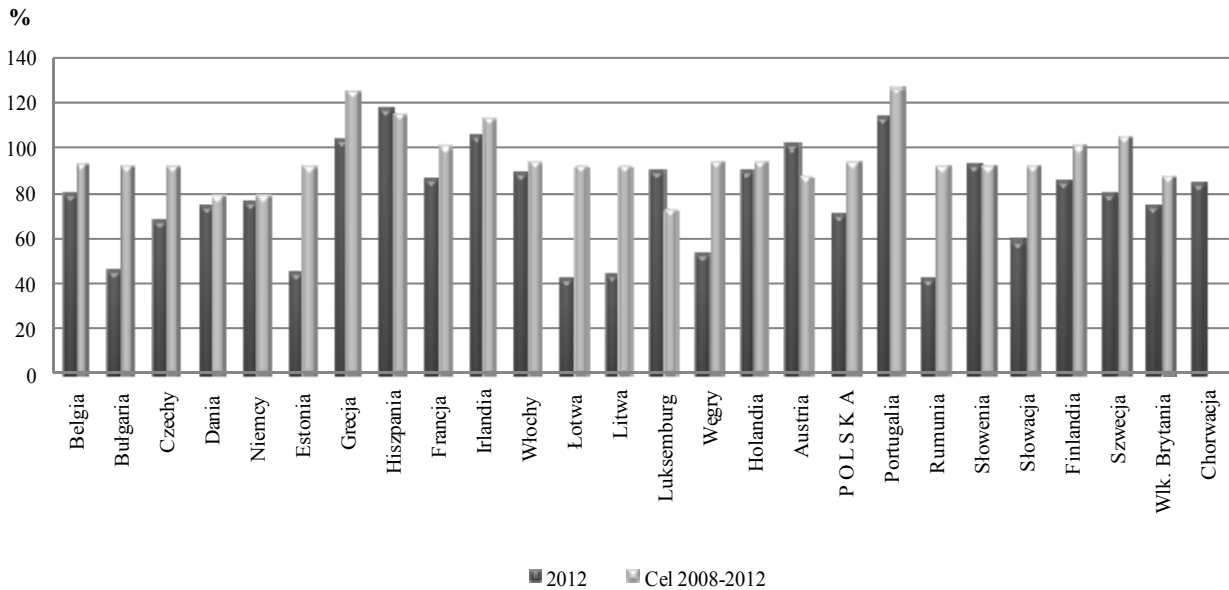
Od 2000 r. odnotowano ponad 5-krotny wzrost emisji fluorowęglowodorów **HFCs** i prawie 2-krotny wzrost emisji sześćofluorku siarki **SF₆**, nastąpiła natomiast prawie 4-krotna redukcja perfluorowęglowodorów **PFCs**. Znaczące zwiększenie emisji HFCs jest spowodowane m.in. wzrastającą liczbą urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych, w których HFCs wykorzystywane są jako substytuty freonów.

Największy wzrost emisji gazów cieplarnianych w krajach UE pomiędzy rokiem bazowym², a 2012 r. nastąpił w Hiszpanii (18%), Portugalii (14%) oraz Irlandii (5%). Największe spadki w tym okresie odnotowano na

² Dla większości krajów przyjęto rok bazowy - 1990, w przypadku Polski i części krajów Europy Środkowowschodniej ustalono, że rokiem bazowym będzie rok 1988.

Łotwie (58%), w Rumunii (57%), Litwie (56%). Polska w tym okresie odnotowała spadek emisji gazów cieplarnianych o 29%. Do krajów, które na rok 2012 miały największe nadwyżki redukcji emisji gazów cieplarnianych w stosunku do celu na 2008-2012 należą: Łotwa (50%), Rumunia (49%), Litwa (48%). Dla Polski nadwyżka ta wyniosła 23%.

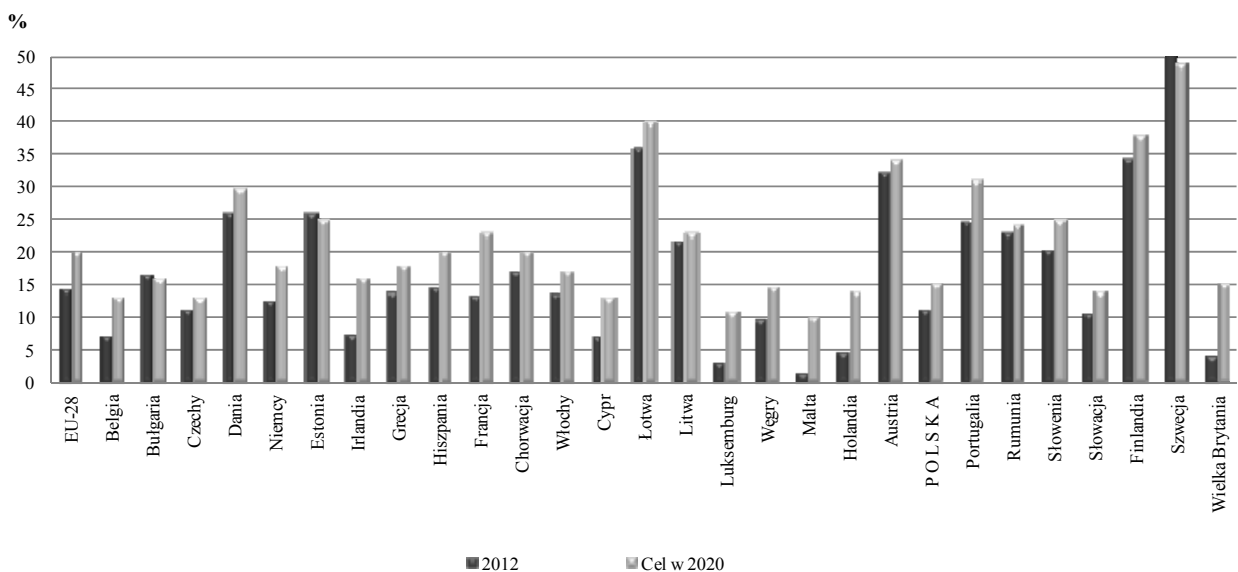
**REALIZACJA CELU PROTOKOŁU Z KIJÓWEM W SPRAWIE REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH
(ROK BAZOWY = 100%)**

Źródło: dane Eurostatu.

Redukcja emisji gazów cieplarnianych w Polsce jako cel strategiczny wspierana jest przez wykorzystywanie **odnawialnych źródeł energii** oraz działania proefektywnościowe w energetyce. W latach 2006-2012 następował stały wzrost ilości energii pozyskanej ze źródeł odnawialnych (OZE), co przy utrzymującym się spadku (bądź niewielkim wzroście, np. w 2010 i 2011 r.) pozyskania energii pierwotnej, daje ogółem systematyczny wzrost wskaźnika udziału OZE w pozyskaniu energii pierwotnej. Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto wykazuje trend rosnący. W 2012 r. Polska, z udziałem energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto na poziomie 11%, znajdowała się na 19 pozycji wśród krajów UE.

ENERGIA ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH W KOŃCOWYM ZUŻYCIU ENERGII BRUTTO

Źródło: dane Eurostatu

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o najwyższym wskaźniku **różnorodności biologicznej**, zarówno pod względem ilości gatunków, jak i walorów środowiskowych. Różnorodność ta kształtowana jest przez stosunkowo dużą powierzchnię lasów i obszarów wodno-błotnych, jak również ekstensywne użytkowanie obszarów rolniczych.

Dążąc do zachowania posiadanych wartości przyrodniczych, Polska od wielu lat rozwija różnorodne formy ochrony prawnej obszarów i obiektów, a także poszczególnych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Powierzchnia **obszarów prawnie chronionej przyrody**³ w końcu 2013 r. wynosiła ponad 10,1 mln ha, co stanowiło 32,5% powierzchni kraju. Najwyższą pozycję spośród prawnie chronionych form ochrony przyrody zajmują **parki narodowe**. Polska przyjęła definicję parku narodowego określoną przez Światową Unię Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN-WCU), dlatego wszystkie 23 polskie parki narodowe, jako odpowiadające wymogom IUCN, znalazły się na jej liście. Ponadto, UNESCO wpisało 9 parków narodowych (Babiogórski, Białowiecki, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Kampinoski, Karkonoski, Poleski, Słowiński, Tatrzański) na listę rezerwatów biosfery, w tym 1 (Białowiecki) został uznany za obiekt dziedzictwa światowego. Ponadto 7 parków narodowych (Biebrzański, Słowiński, Narwiański, Poleski, część Karkonoskiego, Wigierski i Park Narodowy Ujście Warty) objętych zostało Konwencją o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego (tzw. Konwencja Ramsarska). Łączna powierzchnia parków narodowych w Polsce w końcu 2013 r. wyniosła 314,6 tys. ha, co stanowi 1% powierzchni kraju.

Ponadto, w końcu 2013 r. wśród prawnie chronionych obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych było:

- 1480 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 166 tys. ha,
- 122 parki krajobrazowe łącznie zajmujące powierzchnię 2531 tys. ha,
- 385 obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 7006 tys. ha,
- 7583 pozostałych form ochrony przyrody (użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe), które łącznie zajmowały 147 tys. ha,
- ponad 36 tys. pomników przyrody.

W celu zachowania zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy utworzona została **europejska sieć ekologiczna Natura 2000**. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale także najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Według ostatnich danych (z grudnia 2013 r.), obszar objęty Siecią Natura 2000 zajmuje 1040 tys. km² powierzchni UE, co stanowi 18% jej powierzchni, z tego 790 tys. km² to powierzchnia lądów, a 250 tys. km² to tereny mórz otaczających Europę.

W Polsce w ramach sieci Natura 2000 wyznaczono dotychczas 845 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) oraz 145 specjalnych obszarów ochrony ptaków (OSO). W skład sieci wchodzi duża część obszarów prawnie chronionych, w tym wszystkie parki narodowe i część parków krajobrazowych. Sieć Natura 2000 zajmuje prawie 20% powierzchni lądowej kraju, co nieznacznie przewyższa średnią europejską. Również znaczna część polskiego Bałtyku (zarówno w morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, jak i w wyłącznej strefie ekonomicznej) znajduje się w sieci.

W Polsce występują trzy duże **drapieżniki**: wilk, ryś i niedźwiedź brunatny. Wszystkie są **gatunkami chronionymi** przez polskie prawo (niedźwiedź od 1952 r., ryś od 1995 r., wilk od 1998 r.). Dane szacunkowe wskazują, że w stanie dzikim w 2013 r. żyły 164 niedźwiedzie, 308 rysi, a jedna z największych w Europie populacji wilka liczyła 1122 sztuki. W Polsce znajduje się także największa na świecie populacja żubra. Wolno żyjące stada tego gatunku występują jedynie w Polsce, Rosji, na Białorusi, Ukrainie, Litwie i Słowacji. W 2013 r. liczebność żubra wyniosła 1361 osobników. Wilk, żubr, bобр, ryś i niedźwiedź to gatunki chronione, których sposób bytowania może powodować szkody w uprawach, lesie, pasiekach, w gospodarstwach rolnych oraz w pogłowie zwierząt gospodarskich.

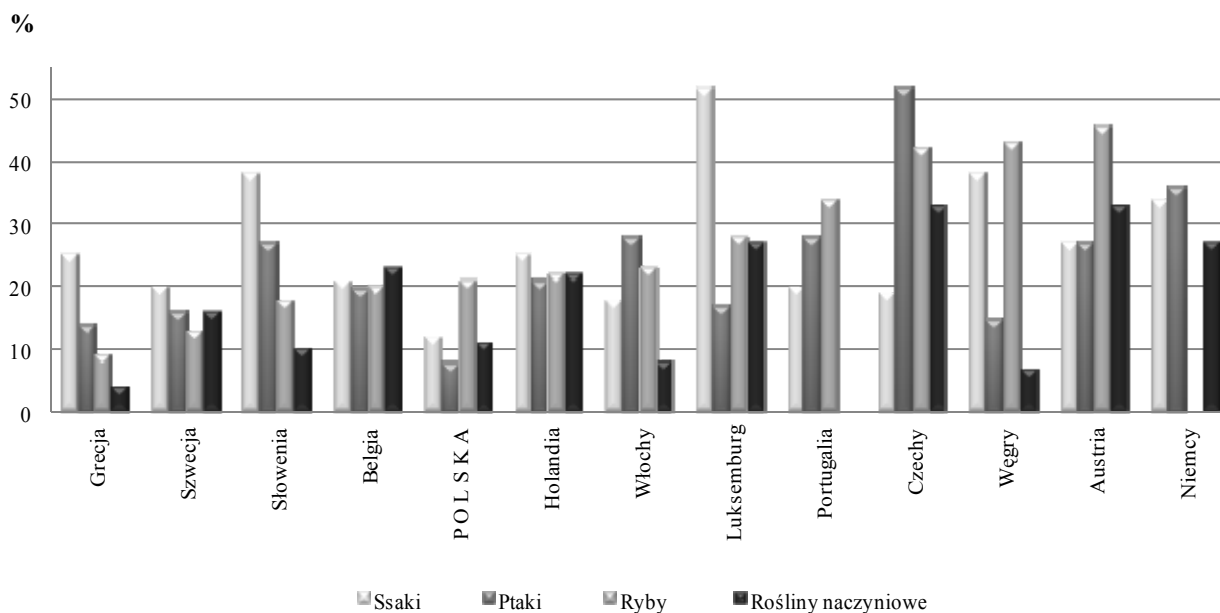
Ważnym elementem środowiska przyrodniczego, a zarazem jego dobrymi indykatorami są **ptaki**. W Polsce (wg stanu w czerwcu 2014 r.) stwierdzono występowanie 449 gatunków ptaków. Do znaczących zasobów ptaków Polski w skali UE zalicza się wodniczkę (ok. 90% populacji UE na terenie Polski), bielika (ok. 45%), orlika grubodziobego oraz bąka (po ok. 42 %).

Spośród wszystkich rodzimych gatunków występujących w Polsce, do **gatunków zagrożonych** wyginieciem zaliczono m.in. 1159 gatunków zwierząt, w tym: 1080 gatunków bezkręgowców oraz 79 gatunków kręgowców (13 gatunków ssaków, 34 gatunki ptaków, 3 gatunki gadów i 29 gatunków ryb) oraz 335 gatunków roślin naczyniowych.

Według dostępnych danych OECD najczęściej zagrożonych gatunków ssaków w Europie występuje w Luksemburgu (52%), na Słowenii (38%) oraz na Węgrzech (38%). Największy udział zagrożonych gatunków ptaków w ilości gatunków mających siedliska w danym kraju występuje w Czechach (52%), w Niemczech (36%) oraz w Portugalii (28%). Do krajów o najwyższym udziale zagrożonych gatunków ryb należą Austria (46%), Węgry (43%) i Czechy (42%).

³ Łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.

ZAGROŻONE GATUNKI SSAKÓW, PTAKÓW, RYB I ROŚLIN NACZYNIOWYCH W STOSUNKU DO LICZBY GATUNKÓW ZIDENTYFIKOWANYCH W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH (DANE ZA OSTATNI DOSTĘPNY ROK)

Źródło: dane OECD.

Warunki do zachowania potencjału biologicznego dużej liczby gatunków i ich zasobów genetycznych oraz ekosystemów zapewnia w Polsce stosunkowo duża powierzchnia lasów, która zwiększa się stopniowo w ciągu ostatnich lat. **W końcu 2013 r. lasy zajmowały ok. 9,2 mln ha**, w tym lasy publiczne stanowiły 81%. Najbardziej powszechnym gatunkiem jest sosna, która zajmuje ok. 60% powierzchni lasów. W wiekowej strukturze lasów dominują drzewostany III (41-60 lat) i IV (61-80 lat) klasy wieku.

Poziom zdrowotności lasów, oceniany na podstawie defoliacji koron drzew w 2013 r. uległ poprawie w stosunku do roku poprzedniego. Udział drzew uszkodzonych (defoliacja powyżej 25%, klasy defoliacji 2–3) zmniejszył się o 4,7 p.p. i wyniósł 18,4 %. Najwyższym uszkodzeniem (defoliacja powyżej 25%) charakteryzował się dąb (35 %) oraz świerk (26 %). Poziom zdrowotności lasów w Polsce na tle Europy sytuuje nas w grupie państw o średnim stopniu uszkodzenia drzewostanów. Najwyższy udział drzew silnie uszkodzonych (powyżej 34% w klasach defoliacji 2-4) wystąpił w Czechach (50%), Francji (41%) oraz na Słowacji (38%). Natomiast najniższy udział drzew uszkodzonych (poniżej 10% w klasach defoliacji 2-4) wykazały drzewostany Irlandii, Danii, Ukrainy, Estonii, Łotwy.

Prawie 3,6 mln ha lasów (40% ich powierzchni) zostało uznanych za **lasy ochronne**. Obszary te są położone głównie wokół dużych miast i ośrodków przemysłowych, na terenach uzdrowiskowych, wzdłuż rzek i wybrzeża morskiego, a także na terenach wydmowych oraz terenach przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa. Dla kształtowania świadomości ekologicznej oraz właściwego stosunku do lasu i leśnictwa, a także doskonalenia gospodarki leśnej z uwzględnieniem zrównoważonego i wielofunkcyjnego leśnictwa powstały **Leśne Kompleksy Promocyjne (LKP)**. W końcu 2013 r. było ich 25. Łącznie zajmowały powierzchnię ponad 1,2 mln ha lasów, co stanowiło ok. 17% powierzchni Lasów Państwowych. LKP można uznać również za szczególne obszary o znaczeniu naukowym i edukacyjnym.

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej (oprócz form ochrony przyrody) służą **tereny zieleni**. Mają one pozytywny wpływ na warunki ekologiczne i pełnią funkcję estetyczną. Ich celem jest ponadto kształtowanie zdrowego otoczenia oraz poprawa warunków bytowych ludności. W 2013 r. łączna powierzchnia ogólnodostępnych parków i zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej miejskiej i wiejskiej wyniosła 57 tys. ha. Średnio na jednego mieszkańca przypadało ogółem ok. 15 m² powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni.

Funkcje ogólnodostępnych terenów zieleni pełnią również **lasy gminne (komunalne)**. Na koniec 2013 r. ich powierzchnia wyniosła 84 tys. ha, z czego 63% znajdowało się na obszarach wiejskich. Ponadto w 2013 r. w Polsce znajdowało się ok. 5 tys. ogrodów działkowych o łącznej powierzchni 43 tys. ha oraz ok. 10 tys. parków i ogrodów historycznych, o wpisanej do rejestru zabytków powierzchni 23 tys. ha. Szczególną rolę w ochronie przyrody odgrywają **ogrody botaniczne i zoologiczne**, gdyż stanowią one nie tylko tereny zieleni służące utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej, ale przede wszystkim mają na celu ochronę roślin, zwierząt i grzybów poza miejscem ich

naturalnego występowania. Ich liczba i powierzchnia systematycznie wzrasta. W 2013 r. istniało 38 ogrodów botanicznych o powierzchni 2 tys. ha (tj. ok. 2,7 razy większej w stosunku do 2005 r.) oraz 24 ogrody zoologiczne o powierzchni 0,6 tys. ha (wzrost o ok. 0,1 tys. ha w stosunku do 2005 r.).

Odpady

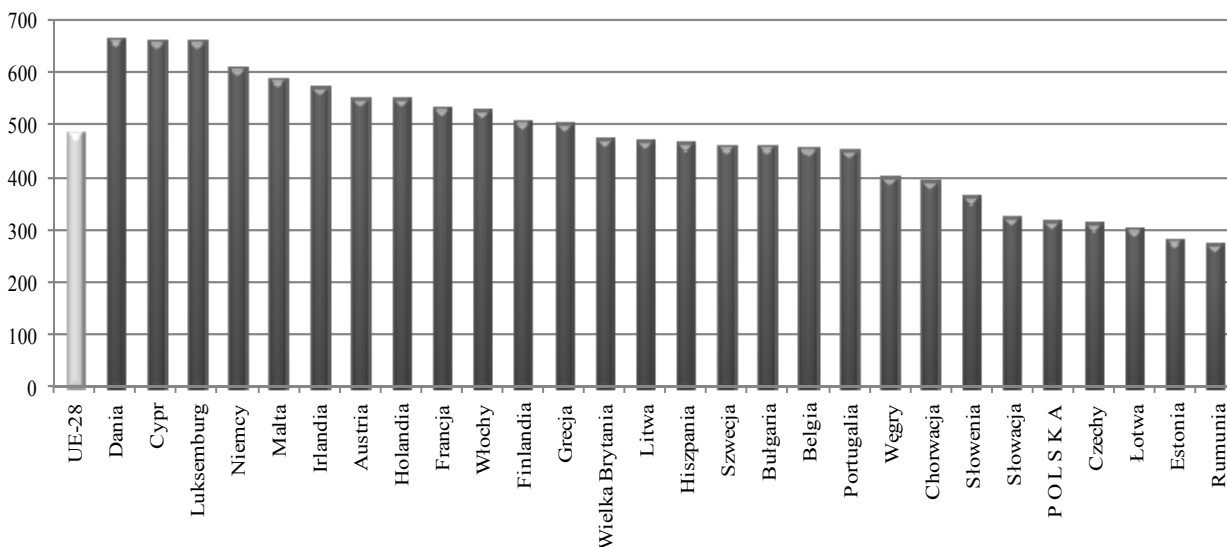
W Polsce w 2013 roku wytworzono 142 mln ton odpadów, z czego 8 % stanowiły odpady komunalne (11 mln ton). Ilość wytworzonych w Polsce odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) od 2000 r. kształtowała się w granicach 110-130 mln ton. Wytworzenie 130,6 mln ton odpadów innych niż komunalne w roku 2013 oznacza wzrost o 6% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten związany jest głównie z procesami towarzyszącymi wydobywaniu kopalini oraz ze zmianami przepisów prawa dotyczących gospodarki odpadami wydobywczymi, które weszły w życie w 2012 r. Głównym źródłem odpadów w 2013 r. były, podobnie jak w latach poprzednich: górnictwo i wydobywanie (ok. 52% ilości wytworzonych odpadów ogółem), przetwórstwo przemysłowe (20%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną (17%). W ostatnim dziesięcioleciu największy udział w ilości odpadów wytworzonych stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalini (57% w 2013 r.) oraz odpady z procesów termicznych (23%). Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2013 r. 69% odpadów poddano odzyskowi, 25% unieszkodliwiono przez składowanie, 3% unieszkodliwiono w sposób inny, niż składowanie oraz ok. 2% odpadów poddano czasowemu magazynowaniu.

Ogólna ilość odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach własnych zakładów i obiektach unieszkodliwiania odpadów (hałdach, stawach osadowych) do 2012 r. systematycznie zmniejszała się, w roku 2013 nastąpił nieznaczny wzrost (o ok. 1%) do poziomu 1,7 mld ton.

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2013 r. zmniejszyła się w stosunku do 2012 r. o 7% i wyniosła 11,3 mln ton. Oznacza to zmniejszenie z 314 kg w 2012 r. do 293 kg w 2013 r. odpadów wytworzonych na jednego mieszkańca Polski. Jest to jeden z najniższych wskaźników wśród krajów europejskich. Średnia ilość odpadów komunalnych na jednego mieszkańca UE w 2012 r. wyniosła 492 kg. Najwięcej odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wytworzyły: Dania 668 kg, Cypr 663 kg, Luksemburg 662 kg oraz Niemcy 611 kg. Z ogólnej ilości wytworzonych odpadów komunalnych w UE, 34% unieszkodliwiono poprzez składowanie, 27% poddano recyklingowi, 24% unieszkodliwiono termicznie oraz 15% poddano kompostowaniu.

ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE W KRAJACH UE W 2012 ROKU

kg na mieszkańca

Źródło: dane Eurostatu.

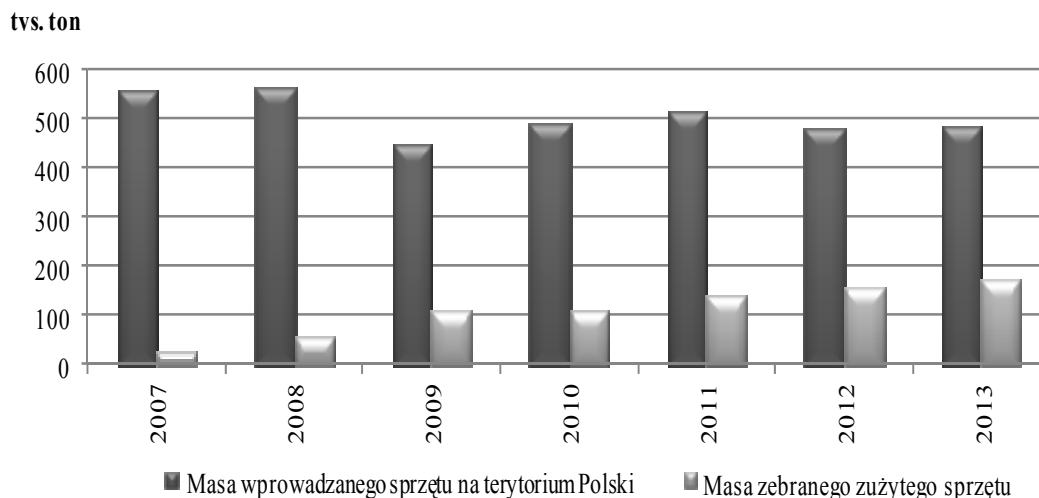
W 2013 r. zebrano w Polsce 9,5 mln ton odpadów komunalnych. Podstawowym sposobem postępowania z zebranymi odpadami komunalnymi było deponowanie ich na składowiskach. W 2013 r. unieszkodliwiono przez składowanie 63% ogólnej ilości zebranych odpadów (tj. 6,0 mln ton). Unieszkodliwieniu termicznemu w spalarniach poddano zaledwie 0,8 mln ton odpadów komunalnych (co stanowi 8% wszystkich odpadów zebranych), biologicznemu przetwarzaniu poddano 1,2 mln ton (13%).

Zmieszane odpady komunalne stanowiły ponad 86% wszystkich zebranych w 2013 r. odpadów komunalnych (8 mln ton). Ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych wzrosła o ok. 27% w stosunku do roku 2012 i wynosiła 1,3 mln ton. Odpady komunalne zbierane selektywnie objęły m.in. następujące frakcje: szkło – 25%, papier i makulatura – 16%, tworzywa sztuczne – 17%, odpady wielkogabarytowe – 11%, tekstylia – 3%, metale – 1% oraz odpady biodegradowalne – 25%. Poprawia się sytuacja w zakresie odgazowywana składowisk. Na 431 czynnych składowisk odpadów komunalnych w 2013 r., 363 posiadało instalacje odgazowywania, w tym 199 z gazem uchodzącym do atmosfery. Nadal niewielka ich część (zaledwie 15) posiada instalację odgazowywania z odzyskiem energii cieplnej, a 59 z odzyskiem energii elektrycznej.

W 2013 r. **wprowadzono** na terytorium Polski **łącznie ponad 486 tys. ton sprzętu elektrycznego i elektronicznego**. Największą masę sprzętu stanowiły wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (51% ogólnej masy), sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny (11%) oraz sprzęt audiowizualny (9%).

W 2013 r. łącznie zebrano w Polsce ponad 171 mln ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym z gospodarstw domowych 164 mln ton. Najwięcej zużytego sprzętu zebrano w grupie obejmującej wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (45% masy zebranego sprzętu ogółem), sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny (18%) oraz sprzęt audiowizualny (16%). W 2013 r. osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości ok. 35%, w tym poziom zbierania sprzętu z gospodarstw domowych wynosił 33%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca zebrano ponad 4 kg zużytego sprzętu, tym samym Polska osiągnęła wymagany przez Komisję Europejską poziom zbiórki sprzętu (4 kg na mieszkańca).

SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY W LATACH 2007-2013

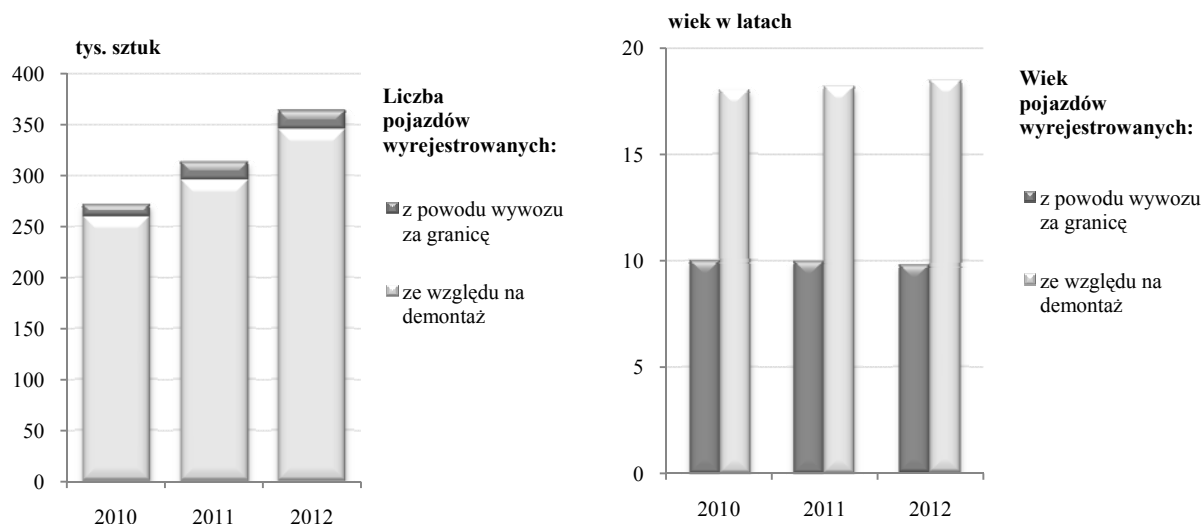
Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W 2013 r. **wprowadzono do obrotu na terytorium Polski 400 mln sztuk baterii i akumulatorów** o łącznej masie ok. 91 tys. ton, w tym przenośnych baterii i akumulatorów ok. 11 tys. ton (12%), baterii i akumulatorów samochodowych ok. 57 tys. ton (63%) oraz baterii i akumulatorów przemysłowych ok. 22 tys. ton (25%).

Określony dla Polski poziom **zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych** (wynoszący 18%) został osiągnięty w 2010 r., znacznie przekroczony w 2011 r. (34% wobec wymaganego progu 22%) oraz w 2012 r. (34%, przy wymaganym poziomie 25%). W roku 2013 Polska osiągnęła poziom 30,06% wobec obowiązującego 30%.

Liczba pojazdów wyrejestrowanych w Polsce od kilku lat rośnie- z ok. 270 tys. sztuk w 2010 r. do ponad 400 tys. sztuk w 2012 r., z czego 355 tys. pojazdów wyrejestrowano ze względu na demontaż, a 19 tys. pojazdów ze względu na wywóz za granicę. W 2012 r. sprowadzono do Polski 650 tys. używanych samochodów z krajów UE oraz 5 tys. spoza krajów UE.

LICZBA I WIEK POJAZDÓW WYREJESTROWANYCH W LATACH 2010-2012

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

W 2012 r. poziomy odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji wyniosły odpowiednio: 93% dla procesów odzysku oraz 90% dla procesów recyklingu. Wartości te są nieznacznie wyższe, niż dla lat poprzednich (odpowiednio 90% i 89% dla 2010 r., 92% i 90% dla 2011 r.).

W 2013 r. GIOŚ wydał 97 zezwoleń na **przywóz odpadów do Polski** z krajów UE na łączną masę 2,6 mln ton oraz 28 zezwoleń na przywóz odpadów spoza UE na łączną masę 104 tys. ton. Najwięcej zezwoleń dotyczyło importu odpadów z terytorium Litwy (21), Niemiec (20) i Grecji (15). Z Niemiec pochodziło 40% ogólnej ilości odpadów przywiezionych na teren Polski oraz 13% z Litwy. Największy import objął w 2013 r. *Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych, Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw oraz Odpady z procesów termicznych* i wynosił odpowiednio 48%, 21% i 18% ogólnej ilości odpadów przywożonych do Polski.

W 2013 r. GIOŚ wydał 33 zezwolenia na **wywóz odpadów z Polski** na łączną masę 178 tys. ton odpadów. Głównym krajem docelowym, podobnie jak w latach poprzednich, były Niemcy (19 zezwoleń). Także największe wnioskowane ilości odpadów wywożonych z Polski w 2013 r. trafiły do Niemiec (84%).

Przez terytorium Polski w 2013 r. przewieziono 202 tys. ton odpadów. GIOŚ wydał 18 zezwoleń na **tranzyt odpadów** przez teren Rzeczypospolitej Polskiej, tj. o 5 zezwoleń mniej niż w 2012 r.

Promieniowanie

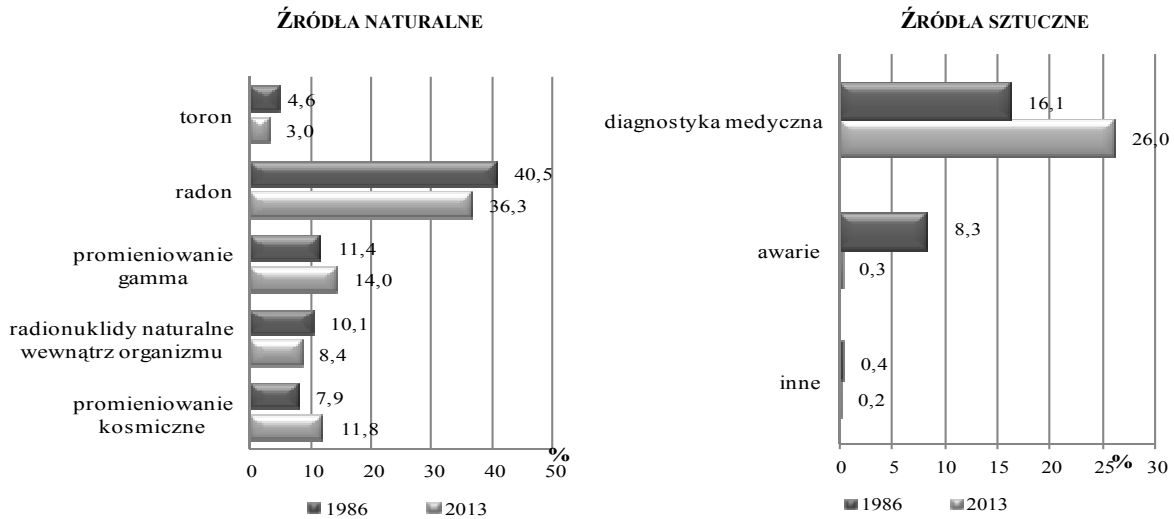
Średnia roczna dawka skuteczna (efektywna) promieniowania jonizującego otrzymywana przez mieszkańców Polski w 2013 r. wyniosła 3,31 mSV/na mieszkańca. Jej wartość nie zmieniła się w porównaniu z rokiem 2012, natomiast odnotowano spadek o 10% w stosunku do 1986 r., czyli okresu jednego roku od awarii elektrowni jądrowej w Czarnobylu.

Mieszkańcy Polski narażeni są w największym stopniu na promieniowanie pochodzące ze źródeł naturalnych. W 2013 r. narażenie ludności na ten rodzaj promieniowania wyniosło 74%, co oznacza spadek o 0,2 p.p. i o 0,9 p.p. w porównaniu odpowiednio z 2012 r. i 1986 r.

W 2013 r. promieniotwórczość sztuczna aerozoli w przyziemnej warstwie atmosfery wykazała obecność śladowych ilości radionuklidu Cs-137. Jego stężenia w poszczególnych stacjach wczesnego wykrywania zawierały się w granicach 0,04 do 23,0 $\mu\text{Bq}/\text{m}^3$ (średnio 1,0 $\mu\text{Bq}/\text{m}^3$). Wartości te są porównywalne do pomiarów z lat poprzednich, z wyjątkiem roku 2011, w którym odnotowano wpływ awarii w elektrowni jądrowej Fukushima. W 2013 r. przeprowadzono pomiary zawartości cezu 137 i strontu 90 w wodach otwartych oraz dodatkowo pomiary stężeń radu-226, aktynu-228, potasu-40 i cezu-137 w wierzchniej warstwie gleby (próbki gleb pobrane jesienią w 2012 r.). Wyniki pomiarów wskazują, że stężenia te utrzymują się na poziomach z roku poprzedniego i są porównywalne ze stężeniami obserwowanymi w innych krajach europejskich. Stężenie naturalnych radionuklidów w środowisku utrzymuje się na podobnym poziomie w ciągu ostatnich kilkunastu lat, natomiast stężenie izotopów sztucznych (głównie Cs-137), których źródłem była przede wszystkim awaria w elektrowni jądrowej w Czarnobylu i w elektrowni jądrowej

Fukushima oraz wcześniejsze próby z bronią jądrową, sukcesywnie maleje, zgodnie z naturalnym procesem rozpadu promieniotwórczego.

**UDZIAŁ ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO W ŚREDNIOROCZNEJ DAWCE SKUTECZNEJ OTRZYMANEJ PRZEZ
STATYSTYCZNEGO MIESZKAŃCA POLSKI W 1986 I 2013 R.**

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki.

Hałas

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego, powodowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy oraz pochodzący z obszarów działalności przemysłowej. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego klimatu akustycznego środowiska, tj. zespołu zjawisk akustycznych na danym obszarze, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnej lub na tym poziomie oraz na zmniejszeniu poziomu hałasu do co najmniej dopuszczalnego, jeśli nie jest on dotrzymany.

Trendy hałasu środowiskowego w Polsce wskazują z jednej strony na wzrost zagrożenia hałasem komunikacyjnym, z drugiej – na ograniczenie wzrostu i wystąpienie tendencji malejących w zakresie hałasu przemysłowego.

Przeprowadzone w 2013 r. pomiary monitoringowe **hałasu przemysłowego** objęły kontrolą 1137 obiektów emitujących hałas, z czego 37% przebadanych zakładów przekroczyło dopuszczalne wartości. Do najbardziej uciążliwych branż w porze dziennej zalicza się: przemysł rozrywkowy, tartacznictwo, obróbkę drewna oraz lotnictwo; w porze nocnej: górnictwo, produkcję alkoholu, suszarnie, obróbkę plastyczną oraz przemysł rozrywkowy.

Tendencje wzrostowe **hałasu komunikacyjnego** odnoszą się przede wszystkim do hałasu drogowego i hałasu lotniczego. Wzrost zagrożenia hałasem drogowym w ostatnich latach związany jest głównie z powstającymi nowymi drogami, mostami, obwodnicami i autostradami oraz szybkim wzrostem liczby pojazdów w Polsce.

Hałas drogowy stanowi zagrożenie przede wszystkim na terenach zurbanizowanych i jest odczuwany przez coraz większą liczbę mieszkańców, zwłaszcza w środowisku miejskim. Spośród 338 km dróg skontrolowanych w 2013 r., zaledwie dla 15 km dróg emisja hałasu drogowego mieści się w przedziale do 60 dB (tj. emisji niepowodującej przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w porze dziennej na terenach mieszkalnych przyległych do dróg). Na 98% skontrolowanych dróg poziom hałasu został przekroczony.

W przypadku hałasu lotniczego obserwuje się trendy wzrostu poziomu hałasu wskutek rozwoju ruchu lotniczego. Hałas ten charakteryzuje się oddziaływaniem na duże powierzchnie terenu oraz wysokimi poziomami emisji, a także brakiem efektywnych zabezpieczeń środowiska.

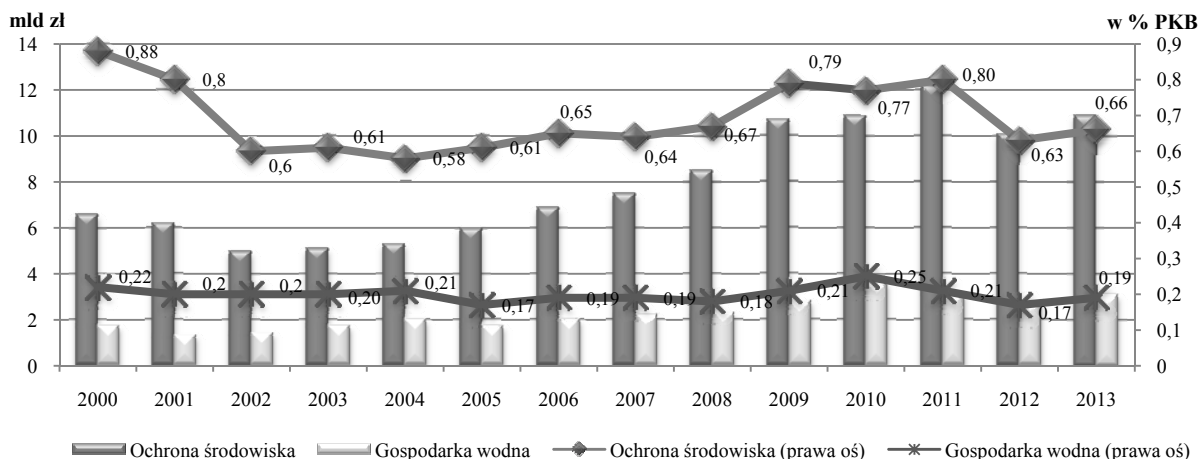
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

W ostatniej dekadzie obserwuje się wzrost nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska. Wielkość tych nakładów w 2013 r. wyniosła ok. **10,9 mld zł** i była wyższa o 7% niż przed rokiem. Odnotowano także wzrost nakładów na środki trwale na gospodarkę wodną, które osiągnęły poziom ok. **3,1 mld zł** i były wyższe o 10% w stosunku do roku poprzedniego.

W relacji do PKB nakłady na środki trwale na ochronę środowiska utrzymują się od kilku lat na poziomie 0,6-0,8%, natomiast w przypadku gospodarki wodnej wynoszą ok. 0,2%. Udział nakładów na środki trwale służące ochronie

środowiska i gospodarce wodnej w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej kształtował się, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na poziomie ok. 5% dla ochrony środowiska i nieco powyżej 1% w przypadku gospodarki wodnej.

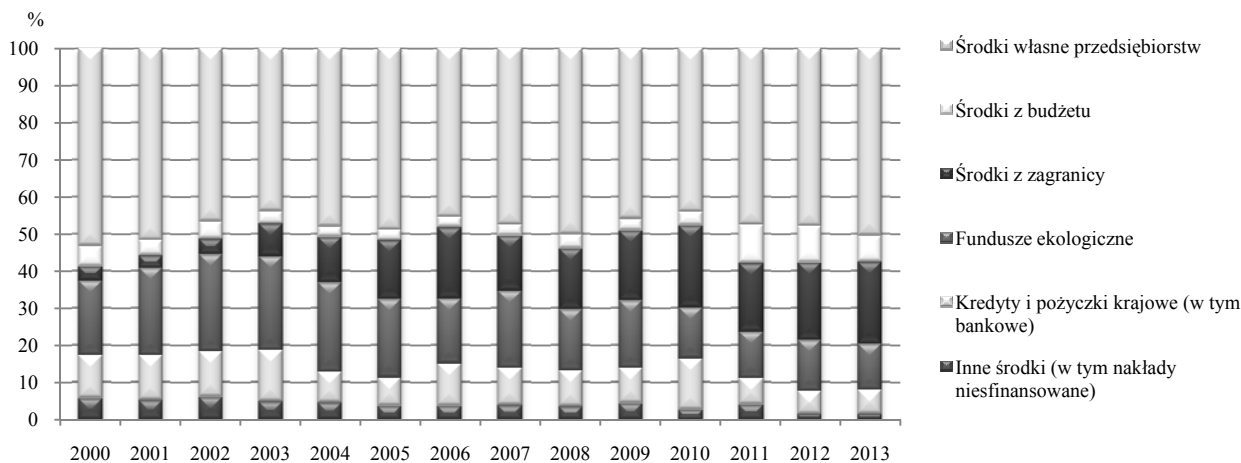
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ W LATACH 2000-2013

Największe nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2013 r. poniesiono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (52%) oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (24%). Nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód wyniosły 5,6 mld zł, z czego 71% przeznaczono na budowę sieci kanalizacyjnej, a 29% na oczyszczanie ścieków. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono 2,6 mld zł, z tego największą część nakładów stanowiły wydatki na urządzenia do redukcji zanieczyszczeń (47%) oraz na nowe techniki i technologie spalania paliw wraz z modernizacją kotłowni i ciepłowni (30%). Nakłady na gospodarkę odpadami wyniosły ponad 12% ogółu nakładów na ochronę środowiska, na zmniejszenie hałasu i wibracji przekazano 4%, na pozostałą działalność łącznie ok. 8%, w tym na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu 1%, na ochronę gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych ok. 1%.

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe na ochronę środowiska w 2013 r. środki własne stanowiły 51%, środki z zagranicy 22%, fundusze ekologiczne, pożyczki i kredyty 19%, z budżetu pochodziło ok. 7%, z innych źródeł 1%. Dominujący udział środków własnych inwestorów w ogólnych nakładach na środki trwałe w ochronie środowiska od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi 40 – 50%. Udział funduszy ekologicznych w nakładach ogółem kształtuje się od dekady na poziomie 13 – 26%. Udział środków z budżetu w inwestycjach na ochronę środowiska wyniósł od 5% w 2000 r. do 22% w 2013 r., od kilku lat wzrasta także udział środków z zagranicy (z poziomu 2-4% w latach 2000-2010, poprzez 10% w kolejnych dwóch latach, do 22% w 2013 r.).

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA WG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W LATACH 2000-2013

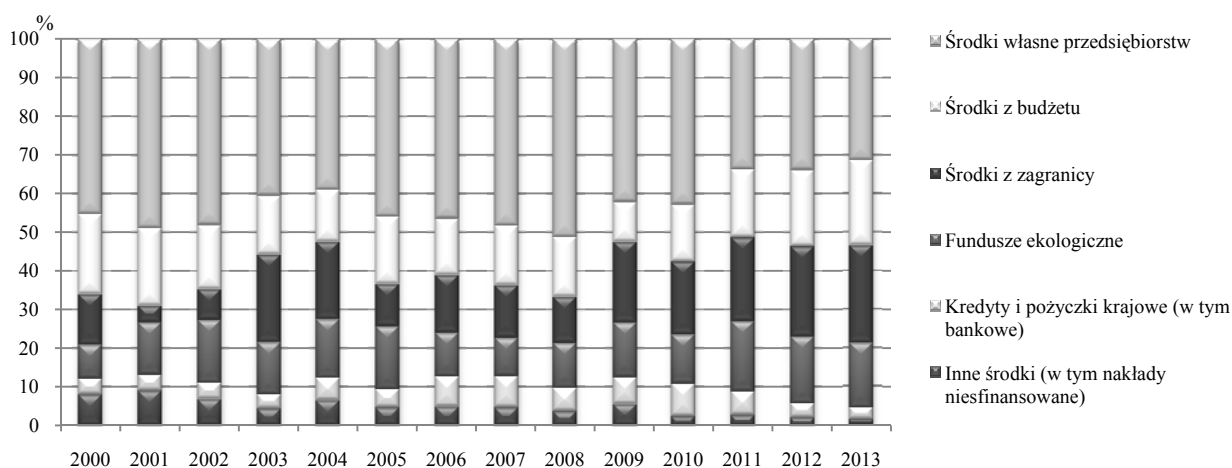

Od kilku lat struktura grup inwestorów w ochronę środowiska nie zmienia się. Głównym inwestorem są przedsiębiorstwa (których udział w nakładach w 2013 r. wyniósł 61%), kolejnym gminy (z udziałem 29%), następnie jednostki budżetowe (11%).

Wielkość **nakładów na środki trwale służących gospodarce wodnej** wyniosła w 2013 r. ok 3,1 mld. zł. Podobnie jak w latach poprzednich, główny strumień nakładów służących gospodarce wodnej skierowany był na budowę infrastruktury zapewniającej ludności wodę pitną. Na inwestycje w ujęcia i doprowadzanie wody, stanowiące 33% wszystkich nakładów w gospodarce wodnej, przeznaczono 1021 mln zł (mniej o 9% w porównaniu z 2012 r.). Nakłady inwestycyjne na stacje uzdatniania wody wyniosły 446 mln zł (więcej o 19%), na zbiorniki i stopnie wodne 721 mln zł (więcej o 83%), na regulację i zabudowę rzek i potoków wydatkowano 349 mln zł (o 31% więcej niż w roku 2012), natomiast nakłady na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp były niższe niż przed rokiem (o 17%) i wyniosły 523 mln zł.

W strukturze finansowania nakładów na gospodarkę wodną w 2013 r. środki własne inwestorów stanowiły 32%, środki z zagranicy 25%, z budżetu pochodziło 22%, natomiast fundusze ekologiczne, pożyczki i kredyty stanowiły 20%, inne środki 1%.

**STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWALE SŁUŻĄCYCH GOSPODARCE WODNEJ WG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA
W LATACH 2000-2013**

Grupą inwestorów o największym udziale nakładów w obszarze gospodarki wodnej były jednostki budżetowe – 51%, udział pozostałych grup, tj. przedsiębiorstw i gmin stanowił odpowiednio 28% i 21%. Jednostki budżetowe inwestowały głównie w infrastrukturę przeciwpowodziową, zbiorniki i stopnie wodne, regulację, zabudowę rzek i potoków górskich.

W 2013 r. w wyniku realizacji **inwestycji ochrony środowiska**, oddano do eksploatacji 74 oczyszczalnie ścieków przemysłowych i komunalnych o łącznej przepustowości 420 tys. m³/dobę, tj. o 16 oczyszczalni mniej niż w 2012 r., lecz o ok. siedmiokrotnie większej przepustowości. W 2013 r. przekazano do eksploatacji 6 tys. km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 639 km sieci kanalizacyjnej na wody opadowe, tj. mniej niż w 2012 r. odpowiednio o 10% i 11%. W zakresie ochrony powietrza oddano do użytku urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych o zdolności 18 tys. ton/rok (dziewięciokrotny spadek w stosunku do wysokiego poziomu notowanego w 2012 r.) oraz do neutralizacji zanieczyszczeń gazowych o zdolności 169 tys. ton/rok (wzrost pięciokrotny w stosunku do 2012 r.).

W wyniku przekazania do użytku **inwestycji w gospodarce wodnej** w 2013 r. wydajność ujęć wodnych zwiększyła się o ok. 10% w stosunku do roku poprzedniego tj. do poziomu 78 tys. m³/dobę. Wzrosła także ilość uzdatnianej wody (z 77 tys. m³/dobę w 2012 r. do 118 tys. m³/dobę w 2013 r.). W 2013 r. wybudowano 4 tys. km sieci wodociągowej (o 7% więcej niż w roku poprzednim), powstało 8 zbiorników wodnych (o 5 więcej niż w 2012 r.) o łącznej pojemności całkowitej 5 mln m³ (ponad dziewięciokrotnie większej niż w 2012 r.) oraz wyregulowano 297 km rzek i potoków, tj. o ponad 23% mniej niż w 2012 r. Ponadto wybudowano 156 km obwałowań przeciwpowodziowych (blisko 49% mniej).

W finansowaniu działalności inwestycyjnej na rzecz ochrony środowiska w Polsce dużą rolę pełnią **celowe fundusze ekologiczne**. Najważniejsze z nich to Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz fundusze wojewódzkie. Udział ww. funduszy w nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska zmniejszył się z 14% w 2012 r. do 12% w 2013 r., natomiast w gospodarce wodnej pozostał na tym samym poziomie (17%). Środki, którymi dysponują fundusze pochodzą głównie z opłat za korzystanie ze środowiska, kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, opłat oraz kar za usuwanie drzew i krzewów. Przychody finansowe, które stanowią dla funduszy drugie co do wielkości źródło środków przeznaczanych na finansowanie ochrony środowiska, składają się głównie z odsetek za przeterminowane wpłaty oraz oprocentowania od udzielonych pożyczek i kredytów.

Podsumowanie

W ostatniej dekadzie Polska dokonała dużego postępu w ochronie środowiska, ograniczając zależność wzrostu gospodarczego od presji na środowisko. Dalsze ograniczanie wykorzystania zasobów oraz redukcja emisji substancji i energii do środowiska nadal stanowi wyzwanie w procesie wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w gospodarce oraz wzmacnianiu trendów proefektywnościowych.

Członkostwo Polski w UE stawia liczne zobowiązania dotyczące standardów w ochronie środowiska. Niektóre z tych wymogów Polska wypełnia z nadwyżką, np. w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych, których redukcja w latach 2008-2012 powinna wynieść 6% w stosunku do roku bazowego, tj. 1988. W 2012 r. uzyskano 29% redukcję emisji gazów cieplarnianych wyrażoną w ekwiwalencie dwutlenku węgla w stosunku do poziomu roku bazowego, w tym emisja dwutlenku węgla zmniejszyła się o ok. 32%, metanu o 24%, a podtlenku azotu o 27%. Osiągnięta przez Polskę redukcja emisji gazów cieplarnianych znacznie przekroczyła poziom wymagany Protokołem z Kioto.

Wysoki priorytet w obszarze ochrony środowiska został nadany przywracaniu czystości wód. Dostosowany do wymogów dyrektyw UE (głównie Ramowej Dyrektywy Wodnej) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych zakłada wyposażenie do 2015 r. wszystkich aglomeracji powyżej 2 tys. mieszkańców w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych. W latach 2000-2013 przybyło 847 oczyszczalni ścieków komunalnych, a liczba oczyszczalni o podwyższonej redukcji związków azotu i fosforu wzrosła o 399. Widoczny jest spadek ładunków azotu i fosforu odprowadzanych rzekami do Morza Bałtyckiego, pomimo to eutrofizacją nadal dotkniętych jest większość cieków wodnych oraz jezior na terenie kraju.

Przetwarzanie zasobów wywołuje również inne negatywne oddziaływania na środowisko i ludzi, nie tylko w postaci emisji do powietrza i wód, ale również wytwarzania odpadów. W latach 2000 – 2013 ilość wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) kształtowała się w granicach 110 – 130 mln ton. Analizując dynamikę zmian ilości wytwarzanych odpadów na tle zmian PKB, obserwuje się pozytywny trend – wzrostowi PKB towarzyszy stabilizacja poziomu ilości wytwarzanych odpadów. Wytwarzanie odpadów komunalnych związane jest ze skalą i wzorcami konsumpcji indywidualnej. Wbrew oczekiwaniom, wzrostowi konsumpcji w ostatnich latach towarzyszył spadek ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Spadek ten obserwowany jest od 2000 r., a wskaźnik odpadów komunalnych na jednego mieszkańca w Polsce jest jednym z najniższych w Unii Europejskiej.

Zagrożenie ze strony hałasu komunikacyjnego wykazuje tendencję rosnącą. Wzrost liczby pojazdów powoduje pogorszenie klimatu akustycznego obszarów miejskich i negatywnie oddziałuje na jakość życia ludzi. Trendy pozytywne dotyczą oceny stanu zagrożenia ze strony hałasu przemysłowego.

Polska cechuje się dużą różnorodnością biologiczną. Powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną powiększa się. Znaczny udział w powierzchni kraju obszarów Natura 2000, utworzonych dla ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, świadczy o wysokich walorach obszarów cennych przyrodniczo i o unikatowym potencjale środowiskowym tych terenów. Umiarkowane zużycie nawozów sprzyja utrzymaniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej obszarów wiejskich.

W ostatnich latach nastąpił wzrost nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska, natomiast wielkość nakładów na gospodarkę wodną nie wykazuje znaczących zmian. W relacji do PKB nakłady na ochronę środowiska utrzymują się na poziomie 0,6 – 0,8%, natomiast na gospodarkę wodną oscylują wokół 0,2%. Największy strumień nakładów na ochronę środowiska skierowany jest na gospodarkę ściekową i ochronę wód (ok. 55%). W nakładach na gospodarkę wodną 40 – 50% stanowią nakłady na ujęcia i doprowadzenia wody.

Summary

In the last decade Poland has made huge progress in environmental protection, reducing the dependence of economic growth on a number of environmental pressure factors. However, further limitations on resource exploitation, and on the amounts of substances and energy emitted into the environment, still pose a challenge to implementing the principles of sustainable economic development and to strengthening efficiency-oriented trends.

Poland's membership of the EU entails a wide array of environmental-protection requirements. Some have been satisfied by Poland to a greater extent than required, e.g. as regards greenhouse gases emissions, the reduction of which in 2008-2012 in relation to the base year, i.e. 1988, should be 6%. In 2012 Poland achieved a reduction of 29% in the emission of greenhouse gases, expressed as a carbon dioxide equivalent, in relation to the base year. In particular, the emission of carbon dioxide dropped by 32%, methane by 24%, and nitrous oxide by 27%. The reduction in greenhouse gases emissions achieved by Poland has therefore considerably exceeded the level required under the Kyoto Protocol.

A high priority in the area of environmental protection was assigned to restoring water purity. Adjusted to the requirements of EU directives (in particular the Water Framework Directive), the National Programme of Municipal Waste Water Treatment provides for equipping all agglomerations with over 2000 population with collective sewage networks and municipal waste-water treatment plants by 2015. In the period 2000-2013, 847 municipal wastewater treatment plants were established, 399 of which are wastewater treatment plants with

increased nitrogen and phosphorus removal. Although there has been a noticeable decline in the amounts of nitrogen and phosphorus discharged through rivers to the Baltic Sea, the eutrophication process still involves most watercourses and lakes throughout the country.

Resource processing has also several negative impacts on the environment and the people, not only through air and water emissions, but also through waste production. In the years 2000 - 2013 the amount of waste generated (excluding municipal waste) was between 110 and 130 mln tonnes. When analysing the dynamics of change in the amounts of waste produced, in relation to GDP changes, it could be observed a positive trend, i.e. GDP growth is being accompanied by a stabilisation in the level of waste production. The amount of municipal waste produce is related to the individual consumption scale and patterns. Contrary to expectations, with the increase in consumption in recent years there has been a decrease in the amount of collected municipal waste. This decrease is observe since 2000 and the index of municipal waste generated per capita in Poland is among the lowest in the EU.

The threat of traffic noise tends to increase. A larger number of vehicles is causing the worsening in the acoustic climate in urban areas and exerting a negative impact on the quality of human life. However, the positive trends relate to the industrial noise.

Poland is characterised by considerable biodiversity. The protected area with high natural values has been expanding. A substantial share of Natura 2000 sites in the national area, established with a view to protecting species and natural habitats, reflects their high natural values as well as their unique environmental potential. Moderate fertiliser consumption has a positive effect on the maintenance of biodiversity and landscape of rural areas. Recent years have brought an increase in the outlays on fixed assets for environmental protection, whereas the expenditure on water management has not exhibited any considerable changes. In relation to GDP, outlays on environmental protection remain at the level of 0.6 – 0.8%, while outlays on water management revolve around 0.2%. The largest stream in environmental-protection outlays is directed towards wastewater management and water protection (around 55%). Within the outlays on water management, 40 – 50% relate to outlays on water intakes and water connections.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY								
<i>USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL</i>								
Powierzchnia ogólna kraju^a								Total area of the country^a
w tys. ha (stan w dniu 1 I).....	31268,5	31268,5	31268,5	31268,5	31268,0	31268,0	31268,0	in thous. (as of 1 January)
Użytki rolne.....	18804,7	18689,7	18557,6	19148,2	18931,0	18825,0	18770,1	<i>Agricultural land</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione								<i>Forest land as well as woody</i>
i zakrzewione	8875,8	8936,7	9103,6	9338,5	9531,0	9599,6	9633,8	<i>and bushy land</i>
Grunty pod wodami	825,0	829,7	833,4	636,2	639,8	645,5	647,4	<i>Lands under waters</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane..	1972,5	2034,5	2048,9	1475,8	1550,2	1589,9	1612,8	<i>Built-up and urbanized areas</i>
Użytki ekologiczne	9,5	25,1	34,4	35,3	35,6	<i>Ecological arable lands</i>
Nieużytki	503,5	505,3	499,8	497,9	481,7	478,8	476,1	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	255,0	241,0	215,7	146,8	99,8	93,8	92,1	<i>Miscellaneous land</i>
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w tys. ha (stan w dniu 31 XII)	93,7	72,2	71,5	65,0	61,2	64,3	62,0	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land in thous. ha (as of 31 December)
Grunty w tys. ha w ciągu roku:								Land in thous ha during the year:
zrekultywowane	2,7	2,7	2,2	1,9	1,2	2,7	1,9	<i>reclaimed</i>
zagospodarowane.....	2,3	1,9	1,2	1,1	0,5	1,2	0,7	<i>managed</i>
Zużycie nawozów mineralnych (w czystym składniku) w kg/1ha użytków rolnych	163,9	79,7	85,8	102,4	114,6	125,1	133,0	Consumption of artificial fertilizers (in pure ingredient) in kg/1ha agricultural land
Sprzedaż środków ochrony roślin w tonach (substancji aktywnej)	7548	6962	8848	16039	19449	21886	22204	Sales of plant protection products by types in tonnes (in active substance)
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD								
<i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS</i>								
Zasoby wodne w km³:								Water resources in km³:
opady ^b	203,1	205,0	197,3	181,4	251,1	196,0	211,3	<i>precipitation^b</i>
odpływy	43,3	61,6	71,0	56,7	86,9	49,7	67,0	<i>outflow</i>
w tym z obszaru kraju.....	37,9	54,4	61,9	48,8	73,6	43,7	57,6	<i>of which from the area of the country</i>
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej w hm³	14247,7	12065,5	11048,5	10940,3	10866,4	10830,3	10577,0	Water withdrawal for needs of the national economy in hm³
na cele:								<i>for the purposes of:</i>
przemysłowe (poza rolnictwem i leśnictwem)	9549,4	8431,6	7637,9	7734,1	7650,7	7697,1	7505,3	<i>industry (excluding agriculture and forestry)</i>
nawodnienia w rolnictwie, leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych.....	1693,7	1176,8	1060,6	1101,0	1153,3	1102,4	1080,4	<i>irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds</i>
eksploatacja sieci wodociągowej ^c	3004,6	2457,1	2350,1	2105,2	2062,4	2030,8	1991,3	<i>exploitation of water supply network^c</i>
Miasta (stan w dniu 31 XII)	830	860	880	887	903	908	908	Cities (as of 31 December)
w tym wyposażone w sieć:								<i>of which possessing:</i>
wodociągową	798	854	877	886	901	906	906	<i>water supply network</i>
kanalizacyjną	720	793	845	881	898	906	906	<i>sewage network</i>
obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków :								<i>served by wastewater treatment plants</i>
w tym mechaniczne	165	105	30	8	3	3	1	<i>of which mechanical</i>
biologiczne	302	491	522	450	402	400	394	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	.	42	247	399	468	500	509	<i>with increased biogen removal</i>
bez oczyszczalni ścieków	363	217	79	30	30	5	4	<i>without wastewater treatment plants</i>
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków:								Population connected to wastewater treatment plants:
w % ludności ogółem.....	.	41,8 ^d	53,6 ^d	60,2	64,7	68,6	70,3	<i>in % of total population</i>
w tym w miastach w %	65,7 ^d	80,0 ^d	85,2	88,0	91,7	93,3	<i>of which in cities in %</i>

a Dane dotyczą powierzchni ewidencyjnej, a od danych za 2000 r. powierzchni geodezyjnej (nowa ewidencja gruntów), patrz uwagi metodyczne do działu 2. b Łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju. c Od 2000 r. zmieniono zakres podmiotowy badania. d W latach 1995 i 2000 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

a Data concern registered area, and for the data for 2000 geodesic area (new land register), see analytical notes for chapter 2. b Including catchment basins outside the borders of the country. c From 2000 the subject scope of the survey was changed. d In the years 1995 and 2000 corrected number of population including population balanced based on results of Population and Housing Census 2002 were assumed for calculations.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD <i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS</i>								
Zakłady odprowadzające ścieki	4718	3493	2697	2283	2036	2021	2059	Plants discharging wastewater
bezpośrednio do wód lub do ziemi ^a	2870	1868	1499	1169	1036	1002	983	<i>directly into waters or into the ground^a</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków.....	2453	1589	1238	1004	891	848	828	<i>equipped with wastewater treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości.....	2242	1415	1115	910	791	771	748	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości.....	211	174	123	94	100	77	80	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków.....	417	279	261	165	145	154	155	<i>without wastewater treatment</i>
do kanalizacji lub do ziemi (bez oczyszczalni ścieków).....	1848	1625	1198	1114	1000	1019	1076	<i>into sewage network or into the ground (without wastewater treatment plants)</i>
w tym wyposażone w podczyszczalnie ścieków.....	.	579	528	483	439	432	440	<i>of which equipped with wastewater pretreatment plants</i>
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm³	11368,4	9980,9	9160,7	8981,5	9216,8	9113,9	8945,3	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in hm³
wody chłodnicze.....	7253,7	6961,3	6659,2	6866,4	6907,4	6914,6	6777,8	<i>cooling water</i>
ścieki wymagające oczyszczenia.....	4114,7	3019,6	2501,5	2115,1	2309,4	2199,3	2167,5	<i>waste water requiring treatment</i>
oczyszczane.....	2772,1	2319,4	2200,2	1929,4	2133,7	2055,2	2039,1	<i>treated</i>
mechanicznie.....	1458,5	917,3	732,7	576,1	615,7	573,9	526,9	<i>mechanically</i>
chemicznie.....	217,8	188,0	131,2	109,0	121,8	104,5	106,4	<i>chemically</i>
biologicznie.....	1095,8	1133,0	875,9	501,8	361,8	330,6	339,9	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	.	81,1	460,4	742,5	1034,4	1046,2	1065,9	<i>with increased biogene removal</i>
nieoczyszczane.....	1342,6	700,2	301,3	185,7	175,7	144,1	128,5	<i>untreated</i>
odprowadzone:								<i>discharged:</i>
bezpośrednio z zakładów przemysłowych.....	419,7	105,4	50,8	52,1	120,3	116,1	126,2	<i>directly from the industrial plants</i>
siecią kanalizacji miejskiej.....	922,9	594,8	250,5	133,6	55,4	28,0	2,3	<i>by the municipal sewage network</i>
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA <i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR</i>								
Całkowita emisja^b głównych zanieczyszczeń powietrza^c w tys.								Total emission^b of main air pollutants^c in thous. tonnes.:
dwutlenek siarki.....	3210	2255	1451	1217	936	853	.	<i>sulphur dioxide</i>
tlenki azotu ^d	1280	1063	844	851	862	817	.	<i>nitrogen oxides^d</i>
dwutlenek węgla.....	374812	360976	318749	318387	329622	320862	.	<i>carbon dioxide</i>
tlenek węgla.....	7406	3452	2655	2597	2938	2818	.	<i>carbon oxide</i>
niemetanowe lotne związki organiczne.....	1128	967	865	870	937	913	.	<i>volatile non-methane organic compounds</i>
źródła antropogeniczne.....	831	680	575	575	653	630	.	<i>anthropogenic sources</i>
przyroda.....	297	288	290	295	284	283	.	<i>nature</i>
amoniak.....	508	316	284	272	271	263	.	<i>ammonia</i>
pyły.....	1950	553	426	430	449	428	.	<i>particulates</i>
Zakłady szczególnie uciążliwe ogółem (stan w dniu 31XII)	1622	1665	1725	1695	1796	1764	1761	Plants of significant nuisance to air quality in total (as of 31 December)
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton:								Emission of pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. tonnes:
pyłów.....	1163,0	432,3	180,5	110,5	62,5	52,4	49,5	<i>particulates</i>
w tym: pyły ze spalania paliw ^e	932,8	362,9	147,9	88,8	45,2	36,9	33,4	<i>of which: particulates from the combustion of fuels^e</i>

a Odprowadzone do wód powierzchniowych. b Dane szacunkowe, zgłoszone do Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) i Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie transgranicznego transportu zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości. Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji opublikowanych. c Patrz „Uwagi metodyczne” do działu 4. d Wyrażone w NO₂. e Do 1992 r., popiół lotny.

a Discharged into surface waters. b Estimated data, submitted to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) and Convention on Long-range Transboundary Air Pollution (LRTAP). Data have been changed (re-calculated) in the relation to the data published in the previous edition of publication. c See “Analytical notes” for chapter 4. d Expressed in NO₂. e Until 1992, fly ash.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.) <i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR (cont.)</i>								
gazów	4114,6	2784,8 ^a	2083,2 ^a	2007,3 ^a	1704,0 ^a	1626,6 ^a	1590,7 ^a	gases
		198074,9	203610,6	213706,2	216155,4	216513,7	217492,0	
w tym: dwutlenek siarki	2210,3	1643,3	1040,2	855,5	519,2	468,5	426,9	<i>of which : sulphur dioxide</i>
tlenki azotu	640,2	557,4	370,9	351,1	340,5	316,4	304,0	<i>nitrogen oxides</i>
dwutlenek węgla		195290,2	201527,4	211698,9	214451,6	214887,1	215901,3	<i>carbon dioxide</i>
tlenek węgla	1105,8	467,5	345,3	326,0	344,2	334,3	329,9	<i>carbon oxide</i>
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:								Degree of reduction of generated pollutants in %:
pyłowych	95,2	97,8	99,0	99,4	99,7	99,7	99,8	<i>particulates</i>
gazowych								<i>gases</i>
(bez dwutlenku węgla)	15,7	27,3	43,7	49,5	57,4	58,5	59,1	<i>(without carbon dioxide)</i>
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY</i>								
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	8693,8	8756,1	8864,8	9000,5	9121,4	9163,8	9177,2	Forest areas (as of 31 December) in thous. ha
w % powierzchni geograficznej ^b	27,8	28,0	28,4	28,8	29,2	29,3	29,4	<i>in % of geographic area^b</i>
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^c								Area of special nature value under legal protection^c
w tys. ha	6073,1	8146,1	10163,8	10175,9	10143,1	10149,5	10164,8	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	19,4	26,1	32,5	32,5	32,4	32,5	32,5	<i>in % of area of the country</i>
na 1 mieszkańca w m ²	1591	2110	2630	2667	2655	2634	2641	<i>per capita in m²</i>
Parki narodowe (stan w dniu 31 XII):								National parks (as of 31 December):
liczba obiektów	17	20	22	23	23	23	23	<i>number of objects</i>
w tys. ha	165,9	270,1	306,5	317,2	314,5	314,6	314,6	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,5	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	<i>in % of area of the country</i>
w tym lasów: w tys. ha	118,8	169,5	190,9	193,7	194,7	195,0	195,0	<i>of which forests: in thous. ha</i>
w % powierzchni lasów kraju	1,37	1,94	2,16	2,15	2,13	2,13	2,13	<i>in % of forest areas of the country</i>
w tym pod ochroną ścisłą: w tys. ha	42,2	58,7	64,3	67,3	68,0	71,3	70,8	<i>of which strictly protected: in thous. ha</i>
w % powierzchni ogólnej parków narodowych	25,4	21,7	21,0	21,2	21,6	22,7	22,5	<i>in % of total area of national parks</i>
w tym lasów: w tys. ha	29,4	45,0	50,4	52,4	54,1	57,1	57,7	<i>of which forests: in thous. ha</i>
w % powierzchni lasów kraju	0,34	0,51	0,57	0,58	0,59	0,62	0,63	<i>in % of forest areas of the country</i>
Rezerваты przyrody (stan w dniu 31 XII):								Nature reserves (as of 31 December)
w tys. ha	117,0	121,3	148,7	165,2	164,2	165,5	165,7	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,37	0,39	0,48	0,53	0,53	0,53	0,53	<i>in % of area of the country</i>
w tym ścisłe ^d : w tys. ha	7,2	4,7	4,0	3,3	3,8	5,0	5,8	<i>of which strict^d: in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	<i>in % of area of the country</i>
Parki krajobrazowe (stan w dniu 31 XII)^e:								Landscape parks (as of 31 December)^e:
liczba obiektów	68	102	120	120	121	122	122	<i>number of objects</i>
w tys. ha	1215,4	1930,8	2446,9	2516,9	2529,0	2528,6	2530,9	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	3,9	6,2	7,8	8,1	8,1	8,1	8,1	<i>in % of area of the country</i>

^a W liczniku – bez dwutlenku węgla, w mianowniku – z dwutlenkiem węgla. ^b Lesistość. ^c Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^d Rezerваты w których ochrona ścisła dotyczy całości obiektu. ^e Od 1995 r. bez rezerwatów przyrody w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni (dotyczyło to ok. 1% powierzchni obszarów prawnie chronionych).

a In the numerator – without carbon dioxide, in the denominator – with carbon dioxide. b Forest cover. c Since 2005 including this part of Natura 2000 sites which is located within the legally protected areas. d Strict protection concerns reservations in which integrity of object. e From 1995 nature reserves were not included in order to eliminate double counting of one area (it pertained to approx. 1% of legally protected areas)

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.) <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)</i>								
Obszary chronionego krajobrazu (stan w dniu 31 XII)^a:								Protected landscape areas (as of 31 December)^a:
liczba obiektów	214	344 ^b	407 ^b	449 ^b	386	385	385	number of objects
w tys. ha	4574,8	5782,7	7137,7	7044,5	6990,0	6992,1	7006,2	in thous. ha
w % powierzchni kraju	14,6	18,5	22,8	22,5	22,3	22,4	22,4	in % of area of the country
Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII) :	18876	26423 ^b	33094 ^b	34989 ^b	36293	36316	36353	Monuments of nature (as of 31 December):
Lasy ochronne^c (stan w dniu 31 XII):								Protective forests^c (as of 31 December):
w tys. ha	2679,2	3311,6	3399,0	3264,5	3356,3	3480,6	3527,1	in thous. ha
w % powierzchni lasów kraju	30,8	37,8	38,4	36,3	36,8	38,0	38,4	in % of forest areas of the country
Powierzchnia objęta zabiegami pielęgnacyjnymi: w tys. ha	449,3	391,7	333,3	316,5	280,1	321,0	324,7	Area subject to tending: in thous. ha
w % powierzchni lasów	5,2	4,5	3,8	3,5	3,1	3,5	3,5	in % of forest areas
Odnowienia i zalesienia ogółem w tys. ha	66,8	77,8	68,9	62,0	51,9	57,6	55,5	Renewals and afforestations in thous. ha of which:
w tym: halizn i płazowin:								blanks and irregularly stocked open
w tys. ha	8,3	11,0	3,5	1,6	0,9	1,0	0,7	stands: in thous. ha
w % ogółem	12,4	14,1	5,1	2,6	1,8	1,8	1,3	in % of grand total
w tym: użytków rolnych ^d i nieużytków:								agricultural land ^d and wasteland:
w tys. ha	6,8	15,6	23,4	12,9	5,9	4,9	4,1	in thous. ha
w % ogółem	10,2	20,0	34,0	20,7	11,3	8,5	7,4	in % of grand total
Grunty leśne wyłączone na cele nieleśne^e w tys. ha	0,6	0,4	0,7	0,5	0,6	0,5	0,5	Forest land designated for non-forest^e purposes in thous. ha
Pozyskanie drewna w tys. m³	18676	22492	27659	31945	35467	37045	37946	Removals in thous. m³
w tym grubizna	17617	20651	26025	29725	33568	34978	35796	of which timber
iglasta	13774	15365	19540	21919	25579	26042	26792	coniferous
liściasta	3843	5286	6485	7806	7989	8936	9004	non-coniferous
Ważniejsze zwierzęta chronione (stan w dniu 31 XII):								Major animals protected (as of 31 December):
żubry	550	704	715	901	1224	1204	1361	European bison
kozice	191	96	87	138	172	290	334	chamois
niedźwiedzie	78	69	118	164	147	158	164	bears
bobry	5000	12740	24464	43499	68993	88974	96658	beavers
ryś	-	-	285	231	285	309	308	lynx
wilki	-	-	1086	800	770	1050	1122	wolves
Ważniejsze zwierzęta łowne w tys. szt. (stan w dniu 31 III):								Major game animals in thous. heads (as of 31 March):
łoś	5,4	3,1	2,1	3,9	9,9	13,7	15,6	mooses
daniele	5,4	7,5	9,1	13,1	26,5	28,2	28,1	deers
jelenie	92,2	99,8	117,5	140,7	194,7	217,2	217,9	fallow deers
sarny	500,8	514,9	597,1	691,6	829,9	875,9	873,5	roe deers
dziki	79,9	81,0	118,3	173,5	267,8	282,2	284,6	wild boars
lisy	55,8	67,4	145,1	201,2	211,9	213,3	204,1	foxes
zające	1153,8	925,7	551,4	475,4	596,7	649,5	674,5	hares
bażanty	377,0	312,3	263,7	333,1	458,5	483,8	480,8	pheasants
kuropatwy	920,2	960,7	345,6	346,6	330,3	290,4	282,4	partridges
Zadrzewienia w tys. szt.:								Plantings in thous. pcs:
sadzenie drzew	5300	4101	4200	1983	2088	1803	1843	planting trees
sadzenie krzewów	5654	2057	1506	894	1046	1741	1333	planting bushes
ODPADY <i>WASTE</i>								
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w mln ton:								Waste (excluding municipal waste) in mln tonnes:
wytworzone w ciągu roku	143,9	122,7	125,5	124,6	113,5	123,1	130,6	generated during the year
poddane odzyskowi	77,0	66,9	96,5	98,8	84,3	89,0	90,6	recovered
unieszkodliwione	0,3	0,3	25,1 ^f	21,9 ^f	26,0 ^f	31,5 ^f	37,4 ^f	disposed
składowane	66,5	55,5	22,3	16,7	20,7	27,0	33,3	land-filled
odpady dotychczas składowane (nagromadzone) w mln ton (stan w końcu roku)	1637,9	1966,0	2011,0	1752,6	1724,5	1649,6	1672,0	waste landfilled up to now (accumulated) in mln tonnes (end of year)

a Od 1995 r. bez rezerwatów przyrody w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni (dotyczyło to ok. 1% powierzchni obszarów prawnie chronionych). b Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. c W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. d Zakwalifikowanych do zalesienia i określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. e W lasach publicznych i prywatnych. f Łącznie ze składowaniem.

a From 1995 nature reserves were not included in order to eliminate double counting of one area (it pertained to approx. 1% of legally protected areas). b Including those created on the basis of gmina resolution. c In forests by State Forests. d Liquidated for afforestation and specified in the local land development plan. e In public forests and private forests. f Including landfilling.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
ODPADY <i>WASTE</i>								
Powierzchnia niezrekultywowana w ha (stan w dniu 31 XII):								Unreclaimed area in ha (as of 31 December):
składowisk, hałd	6263,3	6916,1	5908,1	5370,8	4701,5	4529,1	4676,6	landfill areas, heaps
stawów osadowych	4920,1	4969,0	5065,0	4236,0	4015,3	4027,7	4013,6	setting ponds
Powierzchnia zrekultywowana w ciągu roku w ha:								Reclaimed area during the year in ha:
składowisk, hałd	230,1	279,0	327,9	37,7	80,1	48,4	25,2	landfill areas, heaps
stawów osadowych	115,9	51,0	40,7	63,9	27,8	56,1	18,8	setting ponds
Odpady komunalne w tys. ton:								Municipal wastes in thous. tonnes:
wytworzone	12169	12038	12085	11295	generated
zebrane	11099	10985	12226	9352	10044	9581	9474	
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA <i>ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENT PROTECTION</i>								
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska^a (ceny bieżące) w mln zł	415,2	3170,9	6570,3	5986,5	10926,2	10127,8	10851,2	Outlays on fixed assets for environmental protection^a (current prices) in mln zł
w tym:								<i>of which:</i>
gospodarka ściekowa i ochrona wód	200,5	1160,5	3341,2	3615,6	7206,1	5656,7	5631,7	wastewater management and protection of water
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	126,8	1692,9	2417,8	1149,5	2219,4	2319,5	2598,7	protection of air and climate
gospodarka odpadami, ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	86,4	300,6	650,6	847,5	727,1	930,2	1408,9	waste management, protection of soils, groundwater and surface water
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	0,9	6,8	4,0	7,6	27,4	200,6	152,6	protection of biodiversity and landscape
zmniejszenie hałasu i wibracji	0,5	9,7	47,3	113,9	141,6	513,8	409,5	noise and vibration reduction
w % (ceny bieżące):								<i>in % (current prices):</i>
udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce w relacji do Produktu Krajowego Brutto	3,7	6,7	4,9	4,6	5,0	4,3	4,7	share in investment outlays in the national economy in relation to Gross Domestic Product
na 1 mieszkańca w zł	11	82	170	157	284	263	282	per 1 resident in zł
służące gospodarce wodnej:	252,7	999,4	1652,7	1715,8	3565,4	2787,9	3059,3	for water management:
w tym:								<i>of which:</i>
ujęcie i doprowadzenie wody	181,7	765,0	851,8	863,3	1798,4	1119,6	1020,6	water intakes and systems
zbiorniki i stopnie wodne	41,7	165,1	205,8	335,3	441,4	394,5	720,9	water reservoirs and falls
regulacja i zabudowa rzek i potoków	21,8	30,2	154,9	108,5	223,2	265,8	349,3	regulation and management of rivers and streams
obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	7,5	39,1	243,5	116,9	392,8	633,5	522,6	flood embankments and pump stations
w % (ceny bieżące):								<i>in % (current prices):</i>
udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej	2,4	2,1	1,2	1,3	1,6	1,2	1,3	share in investment outlays in the national economy in relation to Gross Domestic Product
na 1 mieszkańca w zł	7	26	43	45	93	72	79	per 1 resident in zł

a Do 2005 „Wydatki inwestycyjne”.

a Until 2005 „Investment expenditures”.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA (dok.) <i>ECONOMIC ASPECT OF ENVIRONMENT PROTECTION (cont.)</i>								
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska:								Tangible effects of investments in environmental protection:
przepustowość oczyszczalni ścieków w dam ³ /dobę:.....	1002,5	1046,8	1097,9	122,8	121,6	56,9	420,5	capacity of wastewater treatment plants in dam ³ /24h:
mechanicznych	641,3	251,1	252,6	27,6	42,1	17,2	19,7	mechanical
chemicznych.....	267,8	47,3	76,0	3,9	9,2	0,1	3,2	chemical
biologicznych.....	93,4	748,4	405,4	56,1	62,1	37,0	392,1	biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	363,9	35,2	8,1	2,5	5,5	with increased biogene removal
sieć kanalizacyjna (w km) odprowadzająca: ścieki.....	.	.	4758	5417	8462	7056	6368	sewage network (in km) for the transport of: wastewater
wody opadowe	343	352	837	715	639	precipitation water
zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w tys. ton/rok:								capacity of completed systems in thous. tonnes/year
do redukcji zanieczyszczeń:								for pollutants reduction :
pyłowych.....	435,8	123,5	170,3	238,0	4,1	162,4	18,4	particulates
gazowych	44,5	250,7	176,3	4,3	16,7	35,6	168,9	gaseous
unieszkodliwiania odpadów	604	26645	870	732	1344	1907	1318	waste treatment
w tym składowania	631	615	1031	794	968	of which landfilling
gospodarczego wykorzystania odpadów	746	528	3495	16	1757	economic use of waste
rekluwacja terenów składowania odpadów w ha.....	346	423	77	26	76	102	84	reclamation of areas used for depositing waste in ha
gospodarki wodnej:								water management:
wydajność ujęć wodnych w dam ³ /dobę ^a	670	708	301	98	106	71	78	ability of water intakes in dam ³ /24h ^a
sieć wodociągowa w km.....	4492	17637	7837	5576	6271	4028	4315	water supply network in km
pojemność zbiorników wodnych w hm ³	4,1	91,3	8,1	51,9	0,2	0,5	4,9	capacity of water reservoirs in hm ³
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	699	245	205	280	299	385	297	regulation and management of rivers and streams in km
obwałowania przeciwpowodziowe w km.....	64	103	204	78	110	305	156	flood embankments in km
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w mln zł:								Environmental protection and water management funds in mln zł:
wpływy z tytułu opłat (należność główna) ^b	26,6	1249,2	1413,1	1316,7	1944,2	1825,5	887,4	Receipts form payments (main claim) ^b
wpływy przekazane na rzecz funduszy:								receipts transferred to funds:
Narodowego Funduszu OŚiGW.....	11,3	525,8	435,2	291,5	390,8	382,4	182,9	National Environmental Protection and Water Management Fund
wojewódzkich funduszy OŚiGW.....	.	575,1	653,3	523,4	740,4	715,3	342,3	voivodship's environmental protection and water management funds
budżetów powiatów	x	x	142,8	122,2	195,3	183,3	88,0	powiat budget funds
budżetów gmin.....	.	183,2	334,8	306,6	604,0	549,8	265,0	gmina budget funds

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej. ^b Wpływy urzędów marszałkowskich przed przekazaniem do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i do funduszy wojewódzkich.

^a Excluding intakes in power generating plants. ^b Receipts of Marshal's Offices before transferring to Environmental Protection and Water Management Fund and to voivodship funds.

TABL. II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG REGIONÓW W 2013 R.
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY REGIONS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Centralny Central	Południowy Southern	Wschodni Eastern	Północno- zachodni Northern- Western	Południowo- zachodni Southern- Western	Północny Northern
Pobór wody w hm³ <i>Water withdrawal in hm³</i>	10577,0	3061,7	980,3	1992,3	3389,7	555,3	597,8
w tym w % ogółem na potrzeby: <i>of which in % in total for needs of:</i>							
przemysłu..... <i>industry</i>	71,0	81,0	44,0	70,6	84,4	22,9	33,4
eksploatacji sieci wodociągowej ^a <i>exploitation of water supply network^a</i>	18,8	13,9	42,9	14,5	10,0	39,2	49,8
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania w hm³ <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment in hm³</i>	2167,5	363,0	636,4	267,0	361,4	238,7	301,1
w tym oczyszczane w % ogółem..... <i>of which treated in % of total</i>	94,1	96,8	89,1	86,9	99,4	97,5	98,5
w tym chemicznie ^b , biologicznie i z pod- wyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków oczyszczanych..... <i>of which treated chemically^b, biologically and with increased biogen removal in % of treated wastewater</i>	74,2	93,8	49,6	82,9	72,2	76,2	91,8
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population</i>	70,3	69,0	69,6	62,2	72,3	75,9	76,6
w tym z biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów..... <i>of which biological and with increased biogene removal</i>	70,2	69,0	69,6	62,1	72,2	75,5	76,4
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton: <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality, in thous. tonnes:</i>							
pyłowych..... <i>particulate</i>	49,5	7,7	14,2	7,0	8,2	5,6	6,8
gazowych..... <i>gaseous</i>	217492,0	71615,7	52223,7	21472,2	28643,4	27494,2	16042,7
w tym: <i>of which:</i>							
dwutlenek siarki..... <i>sulphur dioxide</i>	426,9	150,4	110,3	32,3	48,1	49,2	36,6
tlenki azotu..... <i>nitrogen oxides</i>	304,0	92,2	77,7	33,7	40,8	35,5	24,1
dwutlenek węgla..... <i>carbon dioxide</i>	215901,3	71322,5	51400,7	21346,4	28507,9	27370,9	15952,8
Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych: <i>Air pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants generated:</i>							
pyłowe..... <i>particulate</i>	99,8	99,9	99,6	99,6	99,7	99,9	99,2
gazowe (bez CO ₂)..... <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>	59,1	66,3	35,2	66,3	56,3	85,8	55,5

**TABL. II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG REGIONÓW
W 2013 R. (dok.)**

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY REGIONS IN 2013(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	POLSKA <i>POLAND</i>	Centralny <i>Central</i>	Południowy <i>Southern</i>	Wschodni <i>Eastern</i>	Północno- zachodni <i>Northern- Western</i>	Południowo- zachodni <i>Southern- Western</i>	Północny <i>Northern</i>
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. ton: <i>Waste (excluding municipal waste) in thous. tonnes:</i>							
wytworzone w ciągu roku..... <i>generated during the year</i>	130593,3	15838,7	44929,3	14743,5	11173,0	36066,8	7842,0
w tym poddane odzyskowi..... <i>of which recovered</i>	90585,2	5656,7	40751,8	8884,3	5597,8	24588,9	5105,7
unieszkodliwione..... <i>treated</i>	37375,9	9878,9	3762,4	5386,9	5322,7	10530,7	2494,3
w tym składowane ^c <i>of which land-filled^d</i>	33262,0	7805,1	3672,1	5253,2	3660,9	10460,4	2410,3
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone^d) w tys. ton – stan na koniec roku..... <i>Waste (excluding municipal waste) land-filled (accumulated) up to now, in thous. tonnes – as of the end of the year</i>	1671973,0	122126,1	625286,0	74594,9	178484,8	646833,2	24648,0
Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w tys. ton..... <i>Municipal waste collected during the year in thous. tonnes</i>	9473,8	1907,4	2049,9	1127,4	1782,4	1101,7	1505,1
w tym przeznaczone do kompostowania lub fermentacji i przekształcenia termicznego w % zebranych..... <i>of which designated for: composting or fermentation and incineration % of waste collected</i>	21,1	26,1	9,2	13,7	20,3	33,1	28,5
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^e: <i>Area of special nature value under legal protection^e:</i>							
w tys. ha..... <i>in thous. ha</i>	10164,8	1413,3	1064,4	2777,2	1983,7	627,4	2298,8
w % powierzchni ogółem..... <i>in % of total area</i>	32,5	26,3	38,7	37,1	29,7	21,4	38,0
Pomniki przyrody (obiekty)..... <i>Nature monuments (objects)</i>	36353	7560	3741	5692	8020	3281	8059
Nakłady na środki trwałe w mln zł służące: <i>Outlays on fixed assets in mln zł for:</i>							
ochronie środowiska..... <i>environmental protection</i>	10851,2	2630,1	2617,8	1945,1	1304,2	992,1	1361,9
gospodarce wodnej..... <i>water management</i>	3059,3	329,4	889,9	437,4	407,0	565,3	430,4

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. *b* Od 2003 r. dane o ściekach oczyszczanych chemicznie dotyczą tylko ścieków przemysłowych. *c* Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. *d* Na terenach zakładów. *e* Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.

a Water withdrawal by intakes before entering the water supply network. *b* Since 2003, data on wastewater treated chemically concern only industrial waste. *c* On the grounds of plants and on foreign grounds. *d* On the grounds of plants. *e* Including this part of Natura 2000 sites which is located within the legally protected areas.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI <i>USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES</i>									
Powierzchnia ogólna kraju^a w tys. ha stan w dniu (1 I 2013 r.)	941,2	1784,6	2018,7	1831,0	1233,3	1171,1	2417,3	2982,7	2289,2
<i>Total area^a in thous. ha as of 1 January 2013</i>									
w tym: of which:									
Użytki rolne	601,1	937,9	1215,4	921,5	629,7	750,1	1309,8	1929,7	1120,0
<i>Agricultural land</i>									
w tym: grunty orne, sady, łąki trwałe i pastwiska	580,1	887,9	1176,1	889,3	600,0	713,3	1271,0	1864,8	1090,3
<i>of which: arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>									
grunty rolne zabudowane	12,6	40,3	30,3	20,2	19,3	29,1	26,0	42,0	19,6
<i>agricultural build-up areas</i>									
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	262,8	729,2	643,5	689,7	412,9	348,2	794,2	796,4	857,7
<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>									
Grunty pod wodami	13,0	20,5	27,6	74,2	18,7	8,6	138,5	43,6	120,2
<i>Lands under waters</i>									
w tym: powierzchniowymi	13,0	20,5	27,6	59,0	18,7	8,6	121,2	43,6	73,5
<i>of which: surface waters</i>									
płynącymi	11,8	19,4	24,6	51,5	13,0	7,8	118,3	36,8	68,0
<i>flowing waters</i>									
stojącymi	1,2	1,1	3,0	7,5	5,7	0,8	2,9	6,8	5,5
<i>standing waters</i>									
Grunty zabudowane i zurbanizowane	57,1	82,1	75,2	95,4	152,6	54,0	90,0	155,5	100,0
<i>Built-up and urbanised areas</i>									
w tym: tereny mieszkaniowe	10,4	13,6	8,0	19,7	47,8	8,8	13,2	31,2	12,1
<i>of which: residential areas</i>									
komunikacyjne	30,8	51,2	55,7	51,8	53,3	32,1	60,4	87,0	57,4
<i>transport areas</i>									
użytki kopalne	1,8	1,1	1,9	0,7	0,9	2,3	1,0	4,2	1,4
<i>minerals</i>									
Użytki ekologiczne	0,4	1,6	1,8	1,9	0,5	0,4	2,9	2,4	4,4
<i>Ecological arable land</i>									
Nieuzytki	4,0	10,9	54,1	41,6	14,3	8,6	75,4	36,3	74,8
<i>Wasteland</i>									
Ubytek (-) lub przyrost (+) gruntów ornych, sadów, łąk trwałych i pastwisk w 20131 r. w stosunku do roku 2012 w ha (stan w dniu 1 I 2013 r.)	-504	-4789	2124	-1170	-2978	-1470	-2630	-9983	-2010
<i>Decrease (-) or increase (+) in arable land, orchards, permanent meadows and pastures in 2013 in relation to 2012 in ha (as of 1 January 2013)</i>									
Użytki rolne wyłączone na cele nierolnicze w ha^b	15	112	17	220	82	18	47	159	94
<i>Arable land designated for nonagricultural purposes in ha^b</i>									
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji	2,5	1,7	2,8	2,9	4,8	3,4	4,7	9,1	1,9
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation</i>									

a Powierzchnia geodezyjna. *b* W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

a Geodetic area. *b* In accordance with the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTWA (NTS 2) W 2013 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI (dok.) <i>USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES (cont.)</i>									
Pożary w ha: <i>Fires in ha:</i>									
upraw rolnych, łąk i ryzys <i>of agricultural crops, meadows and stubbles</i>	95	143	43	115	141	205	118	123	137
nieużytków <i>wastelan</i>	100	1605	72	161	564	823	542	56	746
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (cd.) <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>									
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm³ <i>Consumption of water for needs of the national economy and population in hm³</i>	106,3	253,3	82,8	188,4	387,7	1224,8	121,9	1724,9	1504,3
przemysł <i>industry</i>	39,9	151,1	12,2	86,1	125,8	1115,8	27,3	1450,2	1400,0
rolnictwo i leśnictwo ^a <i>agriculture and forestry^a</i>	28,4	41,4	25,6	9,4	80,6	66,0	39,6	117,2	31,2
eksploatacja sieci wodociągowej <i>exploitation of water supply network</i>	38,0	60,8	45,0	92,9	181,2	43,0	54,9	157,6	73,2
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi w hm³ <i>Industrial and municipal wastewater discharged into surface waters or into the ground in hm³</i>	63,0	209,7	39,4	157,5	371,5	1191,9	63,4	1626,1	1461,2
w tym wody chłodnicze <i>of which cooling water</i>	2,2	139,4	0,2	30,5	2,2	1105,6	14,6	1413,9	1347,5
ścieki wymagające oczyszczenia <i>wastewater requiring treatment</i>	60,8	70,2	39,1	127,0	369,4	86,3	48,9	212,2	113,7
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczenia <i>of which wastewater treated in % of total waste requiring treatment</i>	98,3	98,1	100,0	99,5	82,6	61,4	98,6	99,6	99,1
ścieki oczyszczane w hm³: <i>wastewater treated in hm³:</i>	59,7	68,9	39,1	126,4	305,2	52,9	48,2	211,3	112,7
w tym: mechanicznie <i>of which : mechanically</i>	25,3	7,2	0,9	5,5	133,8	17,7	0,2	95,9	3,3
biologicznie <i>biologically</i>	5,5	19,6	6,1	52,1	19,2	6,7	10,1	20,4	10,0
z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	28,7	40,3	32,1	66,8	133,9	28,3	37,8	94,6	64,2
ścieki nieoczyszczane w hm³ <i>untreated wastewater in hm³</i>	1,1	1,3	–	0,6	64,2	33,3	0,7	0,9	1,0
w tym odprowadzane siecią kanalizacyjną <i>of which discharged through the sewage network</i>	–	0,0	–	–	1,2	–	–	0,4	–
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys. <i>Population connected to wastewater treatment plants in thous.</i>	710,2	1489,2	793,2	1908,2	3538,6	714,5	1082,2	2350,0	1408,4

a Obejmuje wodę użytą do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

a Covers water used for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NTS 2) IN 2013(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (cd.) <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>								
w % ludności ogółem <i>in % of total population</i>	70,3	77,7	70,8	55,5	71,4	68,0	59,6	69,5
w tym z oczyszczalni: <i>of which from wastewater treatment plants:</i>								
biologicznych <i>biological</i>	14,2	21,5	21,4	14,8	19,0	9,1	12,7	10,8
z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	56,0	56,0	48,9	40,6	52,3	59,0	46,9	58,6
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA <i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR</i>								
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. tonnes</i>								
pyłów <i>particulates</i>	49,5	3,7	3,4	2,1	1,1	3,2	3,6	4,5
gazów (bez dwutlenku węgla) <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	1590,7	63,5	51,9	26,1	23,7	146,6	108,6	146,5
w tym dwutlenku siarki <i>of which sulphur dioxide</i>	426,9	38	19,3	10	2,3	72,3	29,8	78,1
Zanieczyszczenia z zakładów szczególnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton: <i>Air pollutants from plants of significant nuisance to air quality, retained in pollutant reduction systems in thous. tonnes:</i>								
pyłowe <i>particulates</i>	19913,3	2554,8	450,4	123,8	118,2	4503,5	669,9	1624,6
gazowe <i>gaseous</i>	2301,9	608,7	29,6	184,6	0,1	453,2	132	123,9
Stopień redukcji wytworzonych zanie- czyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %: <i>Degree of reduction of pollutants generated by plants of significant nuisance to air quality in %:</i>								
pyłowych <i>particulates</i>	99,8	99,9	99,3	98,4	99,1	99,9	99,5	99,7
gazowych <i>gaseous</i>	59,1	90,6	36,3	87,6	0,6	75,6	54,9	45,8
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY</i>								
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w tys. ha (stan w dniu 31 XII) <i>Area of special nature value under legal protection^a in thous. ha (as of 31 December)</i>	10164,8	371,1	571,4	570,1	543,3	357,8	790,8	1055,5
w % powierzchni ogółem <i>in % of total area</i>	32,5	18,6	31,8	22,7	38,8	19,6	52,1	29,7
na 1 mieszkańca w m ² <i>per 1 capita in m².</i>	2641	1275	2730	2644	5318	1424	2353	1985
Parki narodowe w tys. ha <i>National parks in thous. ha</i>	314,6	11,9	-	18,2	13,6	0,1	38,0	38,5
Rezerwaty przyrody w tys. ha <i>Nature reserves in thous. ha.</i>	165,7	10,5	9,5	11,9	3,9	7,4	3,4	18,1

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
(NTS 2) W 2013 R. (cd.)**
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (dok.) <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>									
w % ludności ogółem <i>in % of total population</i>	70,7	69,9	66,4	83,1	76,9	56,3	74,8	67,8	81,9
w tym z oczyszczalni: <i>of which from wastewater treatment plants:</i>									
biologicznych <i>biological</i>	12,5	25,5	10,9	16,0	7,4	14,3	18,3	12,8	14,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	57,2	44,5	55,4	67,1	69,5	42,1	56,5	55,0	66,9
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.) <i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR (cont.)</i>									
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. tonnes</i>									
pyłów <i>particulates</i>	1,9	1,7	0,9	2,4	10,6	2,4	1,1	4,5	2,6
gazów (bez dwutlenku węgla) <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	59,8	19,9	9,8	29	714,5	70	8,9	79,7	32,1
w tym dwutlenku siarki <i>of which sulphur dioxide</i>	11,2	9,2	2,5	13,4	80,5	10,6	3,9	31,5	14,3
Zanieczyszczenia z zakładów szczególnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton: <i>Air pollutants from plants of significant nuisance to air quality, retained in pollutant reduction systems in thous. tonnes:</i>									
pyłowe <i>particulate</i>	2155,7	235,5	85,5	339,8	3084,2	1501	38,9	1655,6	771,9
gazowe <i>gaseous</i>	135,7	7,1	1,3	82,3	314,5	54,2	0,1	144,2	30,3
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %: <i>Degree of reduction of pollutants generated by plants of significant nuisance to air quality in %:</i>									
pyłowe <i>particulate</i>	99,9	99,3	99	99,3	99,7	99,8	97,4	99,7	213,8
gazowe <i>gaseous</i>	69,4	26,3	12,1	73,9	30,6	43,6	1,1	64,4	231,2
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (cd.) <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)</i>									
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w tys. ha (stan w dniu 31 XII) <i>Area of special nature value under legal protection^a in thous. ha: in thous. ha (as of 31 December)</i>	256,3	800,6	646,1	598,0	273,6	760,5	1129,5	943,6	496,9
w % powierzchni ogółem <i>in % of total area</i>	27,2	44,9	32,0	32,7	22,2	64,9	46,7	31,6	21,7
na 1 mieszkańca w m ² <i>per 1 capita in m²</i>	2551	3760	5407	2605	595	5996	7806	2722	2891
Parki narodowe w tys. ha <i>National parks in thous. ha</i>	-	46,7	92,2	26,2	-	7,6	-	8,0	13,5
Rezerваты przyrody w tys. ha <i>Nature reserves in thous. ha</i>	0,9	11,1	23,9	8,8	4,3	3,8	31,3	4,1	12,9

a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.
a Including this part of Natura 2000 sites which is located within the legally protected areas.

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
(NTS 2) W 2013 R. (cd.)**
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (cd.) <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)</i>								
Parki krajobrazowe w tys. ha <i>Landscape parks in thous. ha.</i>	2530,9	195,5	223,6	233,2	76,4	95,9	175,8	168,7
Obszary chronionego krajobrazu w tys. ha <i>Protected landscape areas in thous. ha</i>	7006,2	138,6	329,8	299,2	435,9	240,9	572,2	822,6
Stanowiska dokumentacyjne w ha <i>Documentation sites in ha</i>	904,0	0,1	93,6	11,3	5,6	33,7	55,8	521,9
Użytki ekologiczne w tys. ha <i>Ecological areas in thous. ha</i>	50,6	5,2	5,4	6,8	3,3	1,6	1,2	1,8
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w tys. ha <i>Landscape-nature complexes in thous. ha</i>	95,8	9,5	3,0	0,8	10,1	11,8	0,2	5,3
Pomniki przyrody – obiekty (stan w dniu 31 XII) <i>Nature monuments – objects (as of 31 December)</i>	36353	2599	2695	1516	1307	3311	2209	4249
Parki spacerowo-wypoczynkowe (stan w dniu 31 XII): <i>Strolling-recreational parks (as of 31 December):</i>								
liczba obiektów..... <i>number of objects</i>	2659	311	120	111	115	164	138	249
w tys. ha..... <i>in thous. ha</i>	22,8	2,6	1,6	0,8	0,9	1,5	1,3	2,0
Zieleńce (stan w dniu 31 XII): <i>Lawns (as of 31 December):</i>								
liczba obiektów..... <i>number of objects</i>	16236	1765	711	788	761	481	1294	1108
w tys. ha..... <i>in thous. ha</i>	10,1	1,1	0,6	0,5	0,5	0,4	0,7	0,8
ODPADY <i>WASTE</i>								
Odpady^a wytworzone w ciągu roku na 1 km² w tonach <i>Waste^a generated during the year per 1 km² in tonnes.</i>	417,7	1732,2	256,3	271,8	75,1	499,9	423,6	189,3
W % wytworzonych: <i>In % of waste generated:</i>								
poddane odzyskowi <i>recovered</i>	69,4	67,3	46,1	52,0	95,8	18,4	92,2	59,2
unieszkodliwione <i>disposed</i>	28,6	30,4	51,8	47,7	3,7	80,9	4,4	37,3
w tym składowane <i>of which landfilled</i>	25,5	30,2	51,1	47,3	3,2	80,5	3,3	7,1
Odpady^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km² w tonach <i>Waste^a landfilled (accumulated) up to now on own landfill areas per 1 km² in tonnes</i>	5347,3	31333	1093,1	1029,2	194,8	4300	7538,8	1231,3
Tereny składowania odpadów^a w ha: <i>Waste landfill areas^a in ha:</i>								
niezrekultywowane (stan w końcu roku)..... <i>not reclaimed (as of the end of the year)</i>	8690,2	2650,4	280,6	136,4	39,9	699,4	724,9	592,3
zrekultywowane w ciągu roku <i>reclaimed during the year</i>	44,0	-	-	-	-	-	-	9,7

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
OCZRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.) <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)</i>									
Parki krajobrazowe w tys. ha <i>Landscape parks in thous. ha</i>	61,7	275,5	83,5	154,8	227,0	125,5	139,4	178,4	116,1
Obszary chronionego krajobrazu w tys. ha <i>Protected landscape area in thous. ha</i>	189,6	464,8	444,2	390,4	37,0	622,9	932,2	747,7	338,5
Stanowiska dokumentacyjne w ha <i>Documentation sites in ha</i>	19,1	26,6	0,5	29,8	15,2	30,2	2,0	1,7	56,9
Użytki ekologiczne w tys. ha <i>Ecological areas in thous. ha</i>	0,7	2,1	2,2	4,1	0,8	0,6	5,3	3,0	6,6
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w tys. ha <i>Landscape-nature complexes in thous. ha</i>	3,3	0,3	0,1	13,7	4,5	0,1	21,4	2,3	9,2
Pomniki przyrody – obiekty (stan w dniu 31.XII) <i>Nature monuments – objects (as of 31 December).</i>	682	1455	2012	2802	1532	709	2562	3850	2863
Parki spacerowo-wypoczynkowe (stan w dniu 31 XII): <i>Strolling-recreational parks (as of 31 December):</i>									
liczba obiektów..... <i>number of objects</i>	73	96	40	145	274	60	98	438	227
w tys. ha..... <i>in thous. ha</i>	0,9	0,7	0,3	1,1	3,9	0,4	0,4	2,9	1,4
Zieleńce (stan w dniu 31 XII): <i>Lawns (as of 31 December):</i>									
liczba obiektów..... <i>number of objects</i>	362	405	307	1357	2726	209	760	1894	1308
w tys. ha..... <i>in thous. ha</i>	0,2	0,3	0,1	1,0	1,4	0,1	0,4	1,2	0,6
ODPADY (c.d.) <i>WASTE (cont.)</i>									
Odpady^a wytworzone w ciągu roku na 1 km² w tonach <i>Waste^a generated during the year per 1 km² in tonnes.</i>	160,9	92,4	90,5	116,2	3121,5	379,0	45,9	187,4	198,0
W % wytworzonych: <i>In % of waste generated:</i>									
poddane odzyskowi..... <i>recovered</i>	87,2	93,4	82,9	92,3	90,5	51,3	92,1	51,2	38,2
unieszkodliwione..... <i>disposed</i>	2,0	2,8	0,4	4,6	9,0	46,8	1,2	46,6	59,1
w tym składowane..... <i>of which land-filled</i>	1,8	2,1	0,0	2,5	9,0	44,8	0,2	33,7	38,4
Odpady^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km² w tonach <i>Waste^a landfilled (accumulated) up to now on own landfill areas per 1 km² in tonnes</i>	2319,7	4,5	116,6	207,1	41419,4	3954,1	50,1	1877,7	5231,3
Tereny składowania odpadów^a w ha: <i>Waste landfill areas^a in ha:</i>									
niezrekultywowane (stan w końcu roku)..... <i>not reclaimed (as of the end of the year)</i>	213,2	29,6	23,8	124,5	1659,4	287,9	4,7	618,9	604,3
zrekultywowane w ciągu roku..... <i>reclaimed during the year</i>	4,4	-	-	-	29,8	-	-	0,1	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

^a Excluding municipal waste.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
ODPADY (dok.) WASTE (cont.)									
Odpady komunalne wytworzone:^a <i>Municipal waste generated:^a</i>									
na 1 mieszkańca w kg	282	223	275	320	341	164	286	321	339
<i>per capita in kg</i>									
w tysiącach ton	284	475	328	735	1570	208	414	1111	583
<i>in thous. tonnes</i>									
Odpady komunalne zebrane: <i>Municipal waste collected:</i>									
na 1 mieszkańca w kg	246	168	210	281	293	134	238	274	302
<i>per capita in kg</i>									
w tysiącach ton	248,0	357,6	251,7	644,8	1347,8	169,7	345,3	949,8	519,5
<i>in thous. tonnes</i>									
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS									
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w mln zł	399,8	579,8	242,8	633,1	1752,2	737,4	344,2	651,9	433,7
<i>Outlays on fixed assets on environmental protection (current prices) in mln zł</i>									
<i>z tego na:</i>									
<i>of which on:</i>									
gospodarkę ściekową i ochronę wód	208,0	338,8	153,0	259,4	1017,8	185,9	166,2	433,4	176,8
<i>wastewater management and waters protection of water</i>									
<i>w tym na:</i>									
<i>of which on:</i>									
oczyszczanie ścieków	56,0	81,0	62,6	64,7	201,9	58,6	49,4	143,6	85,2
<i>wastewater treatment plants</i>									
w tym komunalnych	47,8	73,2	32,4	39,4	173,5	42,2	33,7	112,4	83,4
<i>of which municipal waste</i>									
kanalizację odprowadzającą ścieki	146,9	120,8	55,6	137,0	648,8	112,0	84,1	245,4	64,8
<i>sewerage network discharging wastewater</i>									
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	132,5	60,3	24,6	226,4	404,0	488,5	83,8	142,4	99,4
<i>protection of air and climate</i>									
<i>w tym na:</i>									
<i>of which on:</i>									
urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	82,3	7,0	0,5	95,6	130,2	70,7	1,4	90,1	62,6
<i>pollutant reduction systems</i>									
nowe techniki i technologie spalania paliw	3,3	33,9	17,4	44,0	98,5	416,0	8,0	17,8	31,6
<i>new techniques and technologies of fuel combustion</i>									
gospodarkę odpadami, ochronę gleb, wód powierzchniowych i podziemnych	34,5	35,8	46,6	116,9	93,0	43,1	62,3	31,1	128,0
<i>waste management, protection of soil, groundwater and surface water</i>									
<i>w tym na:</i>									
<i>of which on:</i>									
unieszkodliwianie odpadów	25,1	9,8	39,2	71,0	19,7	12,5	29,0	16,7	88,8
<i>waste treatment</i>									
składowanie odpadów	14,2	6,1	12,8	65,1	5,2	3,4	10,8	3,8	60,8
<i>waste landfilling</i>									
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	0,0	-	-	3,1	2,9	-	7,2	0,2	5,9
<i>protection of biodiversity and landscape</i>									

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Mało- polskie	Mazo- wieckie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (cd.)								
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)								
w tym przyrody i krajobrazu..... <i>of which nature and landscape</i>	3,5	-	-	-	-	-	-	-
zmniejszanie hałasu i wibracji..... <i>noise and vibration reduction</i>	409,5	4,3	1,9	0,1	14,5	154,2	14,2	30,7
ochronę przed promieniowaniem jonizującym <i>protection against ionising radiation</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) w mln zł..... <i>Outlays on fixed assets on water management (in current prices) in mln zł</i>	3059,3	401,5	107,9	122,3	89,0	72,2	482,6	257,2
w tym na: <i>of which on:</i>								
ujęcia i doprowadzenia wody..... <i>water intakes and systems</i>	1020,6	87,8	46,5	69,4	19,9	39,0	115,5	127,2
budowę i modernizację stacji uzdatniania wody..... <i>construction and modernization of water treatment plants</i>	445,9	28,4	16,3	13,3	9,1	21,1	13,5	68,6
zbiorniki wodne..... <i>water reservoirs</i>	720,9	60,1	19,0	3,8	11,9	2,7	282,2	18,3
regulację i zabudowę rzek i potoków <i>regulation and management of rivers and streams</i>	349,3	144,2	4,2	13,9	7,8	7,5	41,6	15,8
obwałowania przeciwpowodziowe..... <i>flood embankments</i>	424,8	81,0	21,7	21,9	19,7	1,9	27,8	27,1
stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych..... <i>pump stations behind embankments and depression areas</i>	97,8	-	0,2	-	20,5	-	1,9	0,3
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska: <i>Tangible effects of environmental protection investments:</i>								
przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /dobę..... <i>capacity of wastewater treatment plants in m³/24h</i>	420495	71203	826	4203	618	260704	7620	19650
mechanicznych..... <i>mechanical</i>	19749	-	36	-	618	598	540	-
chemicznych..... <i>chemical</i>	3194	-	-	-	-	-	-	1364
biologicznych..... <i>biological</i>	392091	71203	790	4203	-	260046	7080	18286
z podwyższonym usuwaniem biogenów... <i>with increased biogene removal</i>	5461	-	-	-	-	60	-	-
indywidualne przydomowe..... <i>independent</i>	25012	438	2256	1631	815	2866	3143	5097
sieć kanalizacyjna odprowadzająca (w km): <i>sewage network discharging (in km):</i>								
ścieki..... <i>wastewater</i>	6368,0	435,6	324,4	234,2	123,1	205,9	859,9	969,9
wody opadowe..... <i>precipitation water</i>	638,6	35,8	18,6	17,2	23,3	27,3	14,8	66,8

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R.(cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (cd.)									
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)									
w tym przyrody i krajobrazu..... <i>of which nature and landscape</i>	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	0,7
zmniejszanie hałasu i wibracji..... <i>noise and vibration reduction</i>	6,7	122,2	-	2,0	36,9	0,3	3,7	14,3	3,5
ochronę przed promieniowaniem jonizującym..... <i>protection against ionising radiation</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) w mln zł..... <i>Outlays on fixed assets on water management (in current prices) in mln zł</i>	163,8	174,7	60,6	234,0	407,3	79,8	88,4	193,1	124,9
w tym na: <i>of which on:</i>									
ujęcia i doprowadzenia wody..... <i>water intakes and systems</i>	31,1	80,5	36,1	52,4	143,9	42,1	28,7	55,1	45,4
budowę i modernizację stacji uzdatniania wody..... <i>construction and modernization of water treatment plants</i>	12,6	66,3	11,1	53,2	54,9	6,9	3,8	62,6	4,4
zbiorniki wodne..... <i>water reservoirs</i>	88,5	5,2	13,1	3,2	178,2	8,1	3,6	16,9	6,2
regulację i zabudowę rzek i potoków .. <i>regulation and management of rivers and streams</i>	12,1	6,3	0,4	8,9	17,5	2,4	22,2	38,1	6,5
obwałowania przeciwpowodziowe..... <i>flood embankments</i>	19,5	16,40	0,0	72,4	12,8	19,5	13,6	7,1	62,3
stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych..... <i>pump stations behind embankments and depression areas</i>	-	-	0,0	44,0	-	0,7	16,6	13,4	-
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska: <i>Tangible effects of environmental protection investments:</i>									
przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /dobę..... <i>capacity of wastewater treatment plants in m³/24h</i>	1839	1512	2448	8916	5197	1438	2287	23862	8172
mechanicznych..... <i>mechanical</i>	89	-	2210	423	6	160	210	14052	807
chemicznych..... <i>chemical</i>	-	25	-	-	-	-	-	1805	-
biologicznych..... <i>biological</i>	1750	1487	238	8493	2215	853	2077	6005	7365
z podwyższonym usuwaniem biogenów..... <i>with increased biogene removal</i>	-	-	-	-	2976	425	-	2000	-
indywidualne przydomowe..... <i>independent</i>	254	291	3676	140	512	1467	269	2048	109
sieć kanalizacyjna odprowadzająca (w km): <i>sewage network discharging (in km):</i>									
ścieki..... <i>wastewater</i>	247,3	496,2	159,2	535,8	689,3	225,2	259,2	410,8	192,0
wody opadowe..... <i>precipitation water</i>	10,2	93,8	43,7	58,7	92,3	24,2	23,1	67,0	21,8

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
(NTS 2) W 2013 R. (cd.)**
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (dok.)								
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)								
zdolność (w tonach/rok) przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie: <i>capacity (in t/year) of completed systems:</i>								
redukcji zanieczyszczeń: <i>to reduce:</i>								
pyłowych..... <i>particulates pollutants</i>	18401	11	-	12854	79	1	199	1014
gazowych..... <i>gaseous pollutants</i>	168920	3345	-	4659	-	6790	1531	20993
wykorzystania gospodarczego odpadów (z wyłączeniem komunalnych)..... <i>economic use of waste (excluding municipal waste)</i>	998595	80	700	-	-	-	40000	914000
unieszkodliwiania..... <i>treatment</i>	1318259	27000	23000	66350	-	578718	26905	-
w tym składowania..... <i>of which landfilling</i>	968095	-	-	-	-	548700	12000	-
przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków..... <i>processing and management of sludge from wastewater treatment plants</i>	33977	1014	18150	-	-	-	209	-
rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdevastowanych i zdegradowanych w ha..... <i>reclamation of waste dumps, landfills and sludge tanks, as well as other devastated or degraded areas in ha</i>	84,0	-	-	5,9	-	2,6	7,4	9,8
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej: <i>Tangible effects of water management investments:</i>								
wydajność ujęć wodnych w m ³ /dobę..... <i>ability of water intakes in m³/ 24 h</i>	78366	822	1687	8196	212	7270	3002	8208
uzdatnianie wody w m ³ /dobę..... <i>water treatment in m³/ 24 h</i>	118300	13710	3045	1223	1173	2021	11150	9615
sieć wodociągowa w km..... <i>water supply network in km</i>	4314,9	233,2	246,6	348,0	69,6	181,3	404,4	688,4
zbiorniki wodne: <i>water reservoirs:</i>								
obiekty..... <i>facilities</i>	8	-	-	-	-	2	1	1
pojemność w m ³ <i>capacity in m³</i>	4872504	-	-	-	-	1397323	759000	1140000
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km..... <i>regulation and management of rivers and streams in km</i>	297,1	20,7	16,6	0,5	3,1	-	138,2	1,5
obwałowania przeciwpowodziowe w km..... <i>flood embankments in km</i>	156,2	4,2	4,9	5,1	6,3	1,3	20,8	10,6
stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych w szt..... <i>pump stations behind embankments and depression areas in units</i>	6	-	-	-	-	-	1	-

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (NTS 2) W 2013 R. (dok.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS (NUTS 2) IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (dok.)									
<i>OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)</i>									
zdolność (w tonach/rok) przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie: <i>capacity (in t/year) of completed systems:</i>									
redukcji zanieczyszczeń: <i>to reduce:</i>									
pyłowych..... <i>particulates pollutants</i>	792	66	-	9	138	2065	65	1087	21
gazowych..... <i>gaseous pollutants</i>	129600	2	-	1	568	750	-	672	9
wykorzystania gospodarczego odpadów (z wyłączeniem komunalnych)..... <i>economic use of waste (excluding municipal waste)</i>	-	42720	-	-	1065	-	30	-	-
unieszkodliwiania..... <i>treatment</i>	23446	18670	47396	30000	68567	52800	80081	45960	229366
w tym składowania..... <i>of which landfilling</i>	22000	-	17396	-	60001	2000	36000	45000	224998
przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków <i>processing and management of sludge from wastewater treatment plants</i>	-	100	-	-	14504	-	-	-	-
rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdeastawianych i zdegradowanych w ha..... <i>reclamation of waste dumps, landfills and sludge tanks, as well as other devastated or degraded areas in ha</i>	-	9,2	22,7	2,1	-	-	8,5	11,3	4,5
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej:									
<i>Tangible effects of water management investments:</i>									
wydajność ujęć wodnych w m ³ /dobę... <i>ability of water intakes in m³/ 24 h</i>	3489	4119	16094	13801	217	1446	2590	4388	2825
uzdatnianie wody w m ³ /dobę..... <i>water treatment in m³/ 24 h</i>	1400	10164	1224	48857	7817	150	675	6076	-
sieć wodociągowa w km..... <i>water supply network in km</i>	84,5	420,1	190,4	340,9	382,6	169,1	167,1	215,3	173,4
zbiorniki wodne: <i>water reservoirs:</i>									
obiekty..... <i>facilities</i>	-	-	-	-	-	1	-	1	2
pojemność w m ³ <i>capacity in m³</i>	-	-	-	-	-	400000	-	1054850	121331
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km..... <i>regulation and management of rivers and streams in km</i>	29,2	5,8	-	21,7	24,8	4,6	22,0	8,4	-
obwałowania przeciwpowodziowe w km..... <i>flood embankments in km</i>	8,1	9,0	-	13,8	19,6	3,2	7,0	42,3	-
stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych w szt..... <i>pump stations behind embankments and depression areas in units</i>	-	-	-	1	1	-	3	-	-

TABLE IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW (NTS 3) W 2013 R.
 MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS (NTS 3) IN 2013

WOJEWÓDZTWA PODREGIONY VOIVODSHIPS SUBREGIONS	Pobór wody <i>Water withdrawal</i>			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment</i>		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population</i>	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>					Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane ^b <i>Particulate pollutants retained^b</i>
	ogółem w hm ³ <i>total in hm³</i>	w tym na potrzeby of which <i>for the purposes of</i>		ogółem w hm ³ <i>total in hm³</i>	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated in % of total		pyło- wych <i>particu- lates</i>	gazowych <i>gases</i>				
		prze- mysłu <i>industry</i>	eksplo- atacji sieci wodocią- gowej ^a <i>exploita- tion of water supply network^a</i>					ogółem total	w tym of which			
									dwu- tlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlen- ki azotu <i>nitric oxides</i>	dwu- tlenek węgla <i>carbon dioxide</i>	
w % ogółem in % of total					w tysiącach ton in thousand tonnes							
P O L S K A	10577,0	71,0	18,8	2167,5	94,1	70,3	49,5	217492,0	426,9	304,0	215901,3	99,8
<i>P O L A N D</i>												
Podregiony / Subregions:												
jeleniogórski	85,1	30,9	48,7	57,9	92,5	76,4	1,4	10529,6	22,2	9,5	10496,0	99,9
legnicko-głogowski	60,1	21,7	44,0	43,9	99,3	85,5	1,2	2235,7	7,6	2,0	2222,5	99,7
wałbrzyski	28,7	5,1	92,1	19,8	99,3	73,9	0,5	523,3	1,1	0,7	520,0	93,9
wrocławski	184,6	6,3	16,2	22,2	99,1	58,0	0,2	740,4	2,2	1,3	736,1	99,4
m. Wrocław	79,6	42,2	57,8	34,1	100,0	95,4	0,3	1257,4	4,8	2,8	1248,3	99,6
Kujawsko-pomorskie	247,4	34,3	44,7	125,2	97,4	70,8	3,4	7938,9	19,3	12,8	7887,0	99,3
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
bydgosko-toruński	54,4	13,8	77,7	55,5	96,2	84,1	0,8	1407,8	6,0	2,7	1397,7	98,7
grudziądzki	69,9	46,7	37,6	39,5	100,0	67,0	0,6	1939,7	1,8	1,9	1934,6	98,9
włocławski	123,1	36,4	34,2	30,2	96,0	60,2	2,0	4591,4	11,4	8,2	4554,7	99,4
Lubelskie	375,4	32,7	23,9	71,3	99,6	55,5	2,1	4729,2	10,0	7,6	4703,1	98,4
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
białski	45,8	3,8	25,9	6,8	99,9	55,3	0,2	189,1	0,5	0,3	187,6	91,6
chełmsko-zamojski	76,1	5,5	33,1	13,0	98,5	48,7	0,6	1816,1	2,0	2,9	1807,7	99,2
lubelski	59,0	9,4	53,8	29,2	100,0	68,2	0,6	869,8	2,9	1,2	864,4	97,8
puławski	194,6	57,1	10,7	22,3	99,7	46,2	0,7	1854,2	4,6	3,2	1843,4	97,3
Lubuskie	102,7	11,3	48,6	35,5	98,8	71,4	1,1	2009,5	2,3	2,4	1985,8	99,1
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
gorzowski	38,0	20,4	48,5	15,4	99,9	76,6	0,4	851,7	1,4	1,0	848,2	97,4
zielonogórski	64,7	6,0	48,6	20,1	98,0	68,2	0,7	1157,8	0,9	1,5	1137,6	99,3
Łódzkie	307,5	33,3	43,8	111,9	96,4	68,0	3,2	42960,8	72,3	51,4	42814,1	99,9
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
łódzki	25,6	9,9	80,3	10,2	99,8	60,5	0,2	263,6	0,7	0,3	261,9	98,2
m. Łódź	20,2	10,6	89,4	40,0	99,9	98,3	0,2	2381,7	6,8	4,2	2369,7	99,8
piotrkowski	161,5	56,4	31,1	36,7	99,5	58,4	1,8	38116,1	62,4	42,9	37997,4	100,0
sieradzki	38,0	9,5	60,1	13,7	72,2	52,5	0,7	1886,6	1,3	3,7	1874,8	98,6
skiermiewicki	62,1	4,8	37,1	11,3	100,0	52,0	0,2	312,7	1,0	0,4	310,4	95,8
Małopolskie	522,0	61,3	29,6	267,1	98,1	59,6	3,6	11001,2	29,8	20,4	10892,7	99,5
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
krakowski	292,7	90,7	8,6	21,9	95,2	42,8	0,4	1690,3	7,0	3,5	1678,5	99,8
m. Kraków	69,7	12,1	85,9	44,4	99,9	91,5	1,7	4733,7	7,6	5,9	4712,5	98,9
nowosądecki	29,2	10,7	89,3	17,5	99,7	50,7	0,3	166,7	0,5	0,3	164,6	98,2
oświęcimski	97,0	28,9	26,5	166,2	97,9	54,7	0,7	2859,9	9,5	3,9	2801,6	99,7
tarnowski	33,5	44,1	52,5	17,1	97,7	54,8	0,5	1550,6	5,1	6,9	1535,5	99,4
Mazowieckie	2754,2	86,4	10,6	251,1	97,1	69,5	4,5	28654,9	78,1	40,8	28508,4	99,7
<i>Podregiony / Subregions:</i>												
ciechanowско-płocki	62,3	42,8	53,4	30,8	99,9	51,7	1,0	6739,2	17,1	7,1	6709,8	71,2
ostrolęcko-siedlecki	642,7	88,6	5,8	26,4	99,1	49,0	1,0	4368,9	11,0	6,6	4339,6	99,7
radomski	1637,9	97,6	1,6	26,2	73,6	59,3	1,1	10680,7	34,5	18,6	10623,7	99,9
m. st. Warszawa	265,0	64,3	35,7	107,4	100,0	99,3	0,8	6197,8	14,1	7,6	6171,1	99,8
warszawski wschodni	84,8	4,6	76,1	25,6	99,7	53,6	0,3	281,4	0,6	0,4	279,5	87,1
warszawski zachodni	61,5	14,6	56,0	34,7	99,7	62,3	0,2	386,9	0,8	0,5	384,7	94,4

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych.

a *Water withdrawal by intakes before entering the network. b In facilities for the reduction of pollutants produced in %.*

TABLE IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW (NTS 3) W 2013 R. (cd.)
 MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS (NTS 3) IN 2013 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS PODREGIONY SUBREGIONS	Zanieczyszczenia gazowe (bez CO ₂) zatrzymane ^a Gas pollutants retained (excluding CO ₂) ^a	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) Waste (excluding municipal waste)					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d Municipal waste collected during the year ^d in thous. tonnes	Nakłady na środki trwałe służące Outlays on fixed assets for		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona Area of special nature value under legal protection		Pomniki przyrody (objekty) Monuments of nature (number)
		wytworzone w ciągu roku produced during the year				dotychczas składowane (nagromadzone) ^e (stan w końcu roku) landfilled up to now (accumulated ^e ; end of year)		ochronie środowiska environmental protection		w tys. ha in thous. ha	w % powierzchni ogółem in % of the total area	
		ogółem total	w tym of which					gospodarce wodnej water management				
			poddane odzyskowi reco-ved	unieszkodliwione disposed								
w tysiącach ton in thousand tonnes						w mln zł in mln zł						
P O L S K A P O L A N D	59,1	130593,3	90585,2	37375,9	33262,0	1671973,0	8198,8	10851,2	3059,3	10164,8	32,5	36353
Dolnośląskie Podregiony / Subregions:	90,6	34552,3	23268,5	10499,7	10433,8	625000,3	760,1	592,3	401,5	371,1	18,6	2599
jeleniogórski	72,2	2377,7	2352,3	20,8	-	38410,9	137,1	124,0	51,8	65,6	11,8	760
legnicko-głogowski	97,5	30563,5	19606,8	10255,0	10223,4	555997,7	121,1	69,2	24,8	84,7	24,4	449
wałbrzyski	46,6	406,0	315,8	85,7	82,4	21303,5	181,2	117,0	53,1	105,1	25,1	789
wrocławski	11,8	655,9	465,2	130,3	122,7	5679,7	120,2	147,6	137,3	113,8	17,7	492
m. Wrocław	0,7	549,2	528,4	7,9	5,3	3608,5	200,4	134,6	134,5	1,8	6,3	109
Kujawsko-pomorskie Podregiony / Subregions:	36,3	4605,6	2122,0	2383,5	2355,2	19645,3	442,2	384,6	107,9	571,4	31,8	2695
bydgosko-toruński	7,9	394,8	314,7	36,2	26,3	732,2	203,9	184,0	27,2	107,6	36,9	417
grudziądzki	6,0	686,3	622,2	61,9	61,3	1577,2	99,9	91,0	34,4	344,1	50,5	1303
włocławski	43,6	3524,5	1185,1	2285,4	2267,6	17335,9	138,5	109,6	46,3	119,7	14,5	975
Lubelskie Podregiony / Subregions:	87,6	6828,4	3551,9	3256,2	3228,4	25854,6	303,1	385,2	122,3	570,1	22,7	1516
białski	-	133,5	131,2	0,4	0,4	-	31,0	80,3	16,3	92,4	15,5	394
chełmsko-zamojski	1,4	420,4	409,9	5,8	0,4	-	70,9	77,6	22,2	210,9	22,7	412
lubelski	10,4	5910,9	2700,7	3200,7	3200,7	21033,2	146,0	121,0	45,5	91,4	21,7	268
puławski	94,4	363,6	310,1	49,3	26,9	4821,4	55,1	106,3	38,4	175,5	31,1	442
Lubuskie Podregiony / Subregions:	0,6	1050,6	1006,2	39,3	33,9	2725,3	274,1	218,6	89,0	543,3	38,8	1307
gorzowski	-	282,2	251,9	30,3	29,1	2714,7	101,2	102,1	40,3	303,7	49,7	524
zielonogórski	0,7	768,4	754,3	9,0	4,8	10,6	172,9	116,5	48,7	239,5	30,4	783
Łódzkie Podregiony / Subregions:	75,6	9107,5	1674,4	7369,9	7327,1	78342,4	501,3	1088,1	72,2	357,8	19,6	3311
łódzki	3,4	155,8	148,1	7,0	7,0	466,8	86,7	202,0	11,4	46,2	21,0	525
m. Łódź	19,5	604,9	544,1	54,2	11,5	797,6	187,1	73,5	7,8	2,8	9,4	285
piotrkowski	79,1	7986,9	638,1	7307,2	7307,2	77078,0	90,6	508,5	20,4	107,2	18,0	1218
sieradzki	-	126,3	122,3	0,8	0,8	-	68,9	228,1	20,5	132,4	23,4	810
skierniewicki	1,1	233,6	221,8	0,7	0,6	-	67,9	76,0	12,1	69,2	17,0	473
Małopolskie Podregiony / Subregions:	54,9	6431,4	5928,5	284,8	215,3	114461,1	592,5	865,6	482,6	790,8	52,1	2209
krakowski	29,9	410,1	295,0	41,2	41,2	3910,2	99,9	206,1	38,9	147,1	36,3	831
m. Kraków	-	1311,9	1030,8	161,7	97,8	36443,1	204,6	209,0	61,1	4,9	14,9	274
nowosądecki	9,5	466,0	430,4	19,0	18,8	6797,1	104,5	191,2	57,1	425,8	77,8	387
oświęcimski	63,5	3864,3	3803,3	54,4	53,9	65674,7	115,7	171,2	282,5	56,3	20,7	430
tarnowski	62,5	379,1	369,0	8,5	3,6	1636,0	67,8	88,0	42,9	156,6	60,1	287
Mazowieckie Podregiony / Subregions:	45,8	6731,2	3982,3	2509,0	478,0	43783,7	1137,5	1542,0	257,2	1055,5	29,7	4249
ciechanowsko-płocki	29,2	480,3	314,0	20,8	1,7	20,6	119,3	370,0	34,8	339,5	43,6	609
ostrołęcko-siedlecki	44,3	812,0	697,0	96,7	83,6	8331,9	105,0	430,4	45,5	171,8	14,2	833
radomski	50,8	1308,5	896,3	392,3	392,3	29823,2	77,9	221,9	65,4	150,6	26,1	563
m. st. Warszawa	48,1	3243,3	1215,9	1990,8	-	5593,7	527,1	198,4	36,4	12,2	23,6	466
warszawski wschodni	21,4	596,2	575,4	8,2	0,2	-	122,5	114,7	39,3	219,9	43,1	855
warszawski zachodni	66,2	290,9	283,7	0,2	0,2	14,3	185,7	206,6	35,8	161,5	37,5	923

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych

a In facilities for the reduction of pollutants produced in %. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW (NTS 4) W 2013 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS (NTS 4) IN 2013 (cont.)

POWIATY <i>POWIATS</i>	Pobór wody <i>Water withdrawal</i>			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment</i>		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population</i>	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych <i>Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution</i>				
	ogółem w hm^3 <i>total in hm^3</i>	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm^3 <i>total in hm^3</i>	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated in % of total		pyłowych <i>particu- lates</i>	gazowych <i>gases</i>			
		przemysłu <i>industry</i>	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a <i>exploita- tion of the water supply network^a</i>					ogółem <i>total</i>	w tym of which		
									dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenki azotu <i>nitric oxides</i>	dwu- tlenek węgla <i>carbon dioxide</i>
	w % ogółem <i>in % of total</i>			w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
LUBELSKIE	375,4	32,7	23,9	71,3	99,6	55,5	2,1	4729,2	10,0	7,6	4703,1
Powiaty:											
<i>Powiaty:</i>											
bialski	6,3	6,3	61,6	1,8	99,7	42,8	0,0	17,6	0,1	0,0	17,5
biłgorajski	6,1	1,4	59,9	1,8	100,0	59,2	0,0	24,5	0,1	0,1	24,2
chełmski	6,5	12,1	36,4	0,6	100,0	28,0	0,0	192,2	0,4	0,4	190,8
hrubieszowski	4,7	5,7	34,7	1,5	87,4	43,0	0,0	85,3	0,3	0,1	84,7
janowski	11,6	0,7	11,3	0,5	96,2	28,5	0,0	4,8	0,0	0,0	4,8
krasnostawski	6,4	14,8	36,9	1,6	100,0	40,4	0,1	127,1	0,4	0,1	126,3
kraśnicki	23,2	1,5	17,8	1,5	100,0	42,0	0,0	45,8	0,1	0,0	45,6
lubartowski	21,6	1,7	15,0	1,6	100,0	53,7	0,1	29,2	0,1	0,1	28,9
lubelski	7,6	4,6	76,3	1,4	100,0	20,5	0,1	45,6	0,1	0,1	45,1
łęczyński	2,9	32,9	67,1	7,2	100,0	57,4	0,0	51,9	0,1	0,1	51,4
lukowski	11,9	6,7	45,4	2,6	99,1	41,4	0,0	53,7	0,1	0,1	53,4
opolski	15,1	2,3	14,9	1,1	100,0	39,8	0,0	24,8	0,1	0,1	24,5
parczewski	27,5	1,0	4,9	0,6	100,0	46,3	0,0	14,0	0,0	0,0	13,9
puławski	116,4	93,5	4,3	15,0	99,9	64,9	0,5	1678,7	4,1	3,0	1669,2
radzyński	5,2	14,3	48,8	1,3	100,0	34,2	0,0	39,6	0,1	0,1	39,2
rycki	16,3	4,2	16,3	1,6	99,1	46,1	0,1	46,3	0,1	0,1	46,0
świdnicki	6,1	10,0	52,6	1,9	100,0	58,5	0,0	85,3	0,3	0,1	84,7
tomaszowski	20,1	4,3	14,5	1,8	100,0	41,8	0,0	13,2	0,1	0,0	13,0
włodawski	4,1	4,0	40,4	1,0	100,0	66,4	0,0	46,9	0,1	0,0	46,5
zamojski	21,8	2,2	11,4	1,0	100,0	14,5	0,1	56,1	0,0	0,0	55,5
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Biała Podlaska	2,6	5,6	94,4	2,1	100,0	100,0	0,1	70,9	0,2	0,1	70,5
Chelm	7,5	7,0	93,0	2,3	100,0	98,7	0,2	1232,6	0,5	2,1	1228,5
Lublin	20,8	15,7	84,3	17,2	100,0	96,7	0,4	657,9	2,3	0,9	654,4
Zamość	2,9	7,2	92,8	2,4	100,0	88,4	0,1	85,1	0,2	0,1	84,6
LUBUSKIE	102,7	11,3	48,6	35,5	98,8	71,4	1,1	2009,5	2,3	2,4	1985,8
Powiaty:											
<i>Powiaty:</i>											
gorzowski	14,6	30,9	52,0	4,7	100,0	55,1	0,1	323,0	0,4	0,4	322,2
króśnieński	18,3	2,0	15,0	1,4	99,9	60,2	0,1	29,4	0,1	0,1	29,2
mieędzyrzeczki	6,1	3,6	50,6	1,6	99,1	72,6	0,2	37,2	0,1	0,1	36,8
nowosolski	4,0	7,7	92,3	2,0	99,8	64,7	0,0	22,8	0,1	0,0	22,6
slubicki	7,0	2,5	41,5	1,6	100,0	74,4	0,0	11,8	0,0	0,0	11,7
strzelecko-drezdeński	4,1	1,7	48,5	1,0	100,0	61,4	0,0	15,7	0,0	0,0	15,6
suleciński	2,2	2,8	70,7	1,1	100,0	68,9	0,0	11,4	0,1	0,0	11,3
świebodziński	3,9	13,3	75,1	1,8	100,0	84,4	0,0	16,9	0,1	0,0	16,5
wschowski	2,1	14,3	85,7	1,4	100,0	61,2	-	0,4	-	-	0,4
zielenogórski	10,9	6,8	91,6	2,8	100,0	64,0	0,1	125,0	0,4	0,1	108,2
żagański	7,4	3,1	56,8	1,8	79,5	47,6	0,1	71,1	0,1	0,1	70,6
żarski	16,1	7,4	26,7	3,6	99,4	60,7	0,3	333,2	0,1	0,7	331,6
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Gorzów Wielkopolski	4,0	68,0	32,0	5,5	100,0	100,0	0,0	452,6	0,8	0,5	450,6
Zielona Góra	2,0	11,5	88,5	5,2	100,0	92,9	0,0	559,0	0,0	0,5	558,5
ŁÓDZKIE	307,5	33,3	43,8	111,9	96,4	68,0	3,2	42960,8	72,3	51,4	42814,1
Powiaty:											
<i>Powiaty:</i>											
bełchatowski	94,7	91,7	5,6	23,4	100,0	64,6	1,2	37359,2	61,0	40,3	37245,5
brzeziński	1,5	10,1	87,0	0,5	99,6	44,5	0,0	12,1	0,0	0,0	12,0
kutnowski	8,8	8,0	92,0	4,4	100,0	62,9	0,1	134,1	0,5	0,2	133,0
łaski	5,2	4,1	46,9	0,9	99,5	47,1	0,1	12,1	0,0	0,0	12,0
łęczycki	7,5	1,4	39,1	0,9	100,0	39,2	0,0	0,0	0,0	-	0,0
łowicki	35,1	3,7	15,2	2,3	99,9	38,6	0,0	71,2	0,2	0,1	70,8
łódzki wschodni	5,6	5,4	94,6	1,1	100,0	36,3	0,0	12,6	0,0	0,0	12,5
opoczyński	6,2	16,6	55,2	1,8	98,3	59,4	0,2	190,0	0,3	0,1	189,4

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the network.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW (NTS 4) W 2013 R. (cd.)
 MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS (NUTS 4) IN 2013 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal wastewater requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population connected to wastewater treatment plants in % of total population	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczone w % ogółem of which treated in % of total		pyłowych particulates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of the water supply network ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwutlenek węgla carbon dioxide
w % ogółem in % of total					w tysiącach ton in thousand tonnes						
LÓDZKIE (dok.)											
<i>Powiaty:</i>											
pabianicki	6,3	8,1	87,6	4,0	99,5	67,4	0,1	62,7	0,3	0,1	62,3
pajęczński	6,0	18,9	59,6	4,9	22,0	45,1	0,2	1476,2	0,1	2,9	1467,8
piotrkowski	19,3	1,6	77,8	0,9	100,0	32,4	0,0	8,4	0,0	0,0	8,3
poddębicki	9,2	1,8	22,7	0,8	100,0	31,1	-	-	-	-	-
radomszczański	17,6	5,1	33,5	3,1	100,0	54,5	0,1	101,8	0,3	0,1	101,3
rawski	5,1	2,5	44,6	0,9	100,0	47,5	-	4,3	-	0,0	4,3
sieradzki	6,6	7,0	88,1	2,2	100,0	54,0	0,1	98,1	0,5	0,2	97,4
skierniewicki	2,5	13,7	69,4	0,3	100,0	13,5	-	1,8	0,0	-	1,7
tomaszowski	19,4	5,2	89,0	3,3	95,0	49,4	0,2	347,6	0,5	2,1	344,6
wieluński	4,6	8,5	85,2	1,8	100,0	50,0	0,1	55,3	0,3	0,1	54,8
wieruszowski	2,2	8,9	85,8	0,9	96,6	62,3	0,2	157,2	0,1	0,4	155,6
zduńskowolski	4,2	24,7	75,3	2,3	99,9	69,8	0,1	87,7	0,4	0,1	87,2
zgierski	12,2	12,8	69,0	4,5	100,0	68,7	0,1	176,3	0,4	0,2	175,1
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Łódź	20,2	10,6	89,4	40,0	99,9	98,3	0,2	2381,7	6,8	4,2	2369,7
Piotrków Trybunalski	4,3	22,9	77,1	4,2	99,9	100,0	0,2	109,0	0,3	0,2	108,3
Skierniewice	3,2	14,3	85,6	2,5	100,0	99,7	0,1	101,4	0,3	0,1	100,6
MAŁOPOLSKIE	522,0	61,3	29,6	267,1	98,1	59,6	3,6	11001,2	29,8	20,4	10892,7
<i>Powiaty:</i>											
<i>Powiaty:</i>											
bocheński	3,8	16,1	83,9	2,6	100,0	54,8	0,0	66,6	0,1	0,1	66,4
chrzeski	2,4	57,4	26,6	2,4	99,5	37,6	0,0	31,0	0,1	0,1	30,7
chrzanowski	9,2	24,5	75,5	13,9	99,4	71,0	0,4	1967,8	6,0	2,4	1957,2
dąbrowski	0,9	-	100,0	0,7	100,0	43,1	0,1	57,3	0,1	0,1	57,0
gorlicki	2,0	7,3	92,7	2,5	100,0	50,2	-	-	-	-	-
krakowski	275,3	95,8	4,2	12,4	91,6	43,3	0,3	1590,3	6,9	3,4	1579,0
limanowski	2,7	26,0	74,0	2,1	100,0	32,8	-	13,2	0,0	0,0	13,2
miechowski	3,9	3,0	66,4	0,7	100,0	35,9	0,0	18,6	0,1	0,0	18,4
myslenicki	3,3	1,2	98,8	2,2	99,8	43,2	0,0	12,8	0,0	0,0	12,7
nowosądecki	7,3	9,9	90,1	3,1	98,2	31,9	0,0	0,7	-	-	0,7
nowotarski	4,9	5,2	94,8	3,4	100,0	56,7	0,0	13,9	0,1	0,0	13,8
olkuski	19,2	69,7	30,3	134,4	100,0	53,0	0,2	267,9	0,9	0,3	265,5
oświęcimski	53,7	21,4	9,6	14,0	76,3	63,5	0,1	562,9	2,6	1,1	517,9
proszowicki	2,4	1,2	69,9	0,6	100,0	34,7	-	-	-	-	-
suski	2,3	23,7	76,3	1,3	99,8	30,4	-	19,1	-	0,0	19,1
tarnowski	14,1	0,9	96,0	2,9	94,9	40,9	0,0	60,0	0,1	0,1	59,0
tatrzński	10,3	9,3	90,7	2,9	100,0	68,0	0,0	8,3	0,0	0,0	8,3
wadowicki	12,5	2,7	47,5	2,6	100,0	47,2	0,0	42,2	0,1	0,0	42,0
wielicki	4,0	22,9	77,1	3,4	99,9	37,0	0,0	1,9	-	0,0	1,9
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Kraków	69,7	12,1	85,9	44,4	99,9	91,5	1,7	4733,7	7,6	5,9	4712,5
Nowy Sącz	2,0	17,0	83,0	3,4	100,0	98,9	0,1	73,2	0,4	0,1	71,6
Tarnów	16,1	82,5	15,4	11,0	97,9	100,0	0,5	1459,5	4,9	6,7	1445,8
MAZOWIECKIE	2754,2	86,4	10,6	251,1	97,1	69,5	4,5	28654,9	78,1	40,8	28508,4
<i>Powiaty:</i>											
<i>Powiaty:</i>											
białobrzeski	3,8	3,5	35,5	0,5	100,0	24,5	0,0	6,9	-	0,0	6,9
ciechanowski	6,9	16,1	82,5	3,7	100,0	58,9	0,3	325,5	1,1	0,3	322,8
garwoliński	9,5	6,5	42,9	2,3	99,0	41,0	0,1	30,2	0,0	0,0	30,0
gostyniński	3,1	2,8	80,1	0,9	99,8	44,7	0,0	27,2	0,0	0,0	27,1
grodziski	7,9	1,0	54,1	3,4	100,0	50,5	-	1,8	-	0,0	1,8
grójce	15,7	21,0	29,6	4,4	99,3	41,4	0,1	98,2	0,2	0,1	97,7
kozienicki	1601,2	99,7	0,2	10,7	35,4	67,8	0,9	10317,5	33,5	18,2	10262,4
legionowski	38,3	0,3	99,7	4,8	99,9	64,5	0,0	64,1	0,2	0,1	63,8
lipski	2,3	10,4	56,8	0,6	100,0	28,2	0,0	5,0	0,0	0,0	4,9

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the network.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW (NTS 4) W 2013 R. (cd.)
 MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS (NUTS 4) IN 2013 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal wastewater requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population connected to wastewater treatment plants in % of total population	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated in % of total		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploitation of the water supply network ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
w % ogółem in % of total			w tysiącach ton in thousand tonnes								
PODKARPACKIE (dok)											
<i>Powiaty:</i>											
<i>Powiaty:</i>											
dębicki	7,1	20,4	75,4	5,1	98,6	60,9	0,1	94,3	0,2	0,1	93,7
jarosławski	6,0	1,6	98,4	3,2	99,9	76,7	0,0	168,2	0,1	0,7	167,4
jasielski	3,9	19,8	75,1	3,6	93,3	58,9	0,1	124,5	0,4	0,4	123,5
kolbuszowski	3,0	0,0	27,8	1,1	94,1	60,4	0,0	46,6	0,0	0,0	46,2
krośnieński	7,0	10,4	89,6	3,1	100,0	69,3	0,0	53,2	0,1	0,1	53,0
leski	1,0	21,4	78,6	1,0	99,4	52,1	-	0,1	-	-	0,1
leżajski	4,5	51,6	48,4	3,3	98,4	60,5	0,0	351,1	0,1	0,2	350,6
lubaczowski	5,4	1,4	45,1	1,3	97,1	69,0	-	1,5	-	-	1,5
łańcucki	4,2	5,6	83,7	2,6	97,3	84,6	0,1	18,9	0,1	0,0	18,7
mielecki	7,6	0,2	82,2	5,0	99,6	62,4	0,5	319,7	0,7	0,5	317,7
nizański	3,1	-	68,0	1,2	100,0	65,9	-	-	-	-	-
przemyski	14,8	0,7	7,1	1,3	100,0	55,2	-	-	-	-	-
przeworski	2,7	3,0	97,0	1,6	100,0	78,2	0,0	9,5	0,0	0,0	9,4
ropczycko-śędziszowski	2,2	7,9	92,1	1,6	72,2	46,5	0,1	73,2	0,3	0,1	72,6
rzeszowski	5,1	7,6	92,4	4,1	100,0	69,9	0,1	38,2	0,2	0,1	37,9
sanocki	4,6	10,0	84,1	2,3	99,7	70,7	0,1	68,1	0,2	0,1	67,5
stalowowolski	148,5	96,1	2,8	6,1	100,0	73,7	0,2	1188,6	4,7	2,5	1179,5
strzyżowski	2,7	1,0	57,0	0,7	100,0	30,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
tarnobrzeski	18,8	-	12,0	1,6	100,0	67,0	0,0	10,1	0,0	0,0	10,1
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Krosno	0,2	100,0	-	2,2	96,1	95,3	0,1	110,4	0,2	0,4	109,8
Przemysł	5,1	12,7	87,3	2,6	100,0	98,6	0,1	118,2	0,3	0,1	117,7
Rzeszów	14,6	5,6	94,4	10,7	98,2	98,5	0,2	368,3	1,1	0,5	366,4
Tarnobrzeg	5,3	57,2	42,8	3,3	100,0	98,5	0,0	69,0	0,1	0,1	68,7
PODLASKIE	96,6	12,3	61,2	39,1	100,0	66,4	0,9	1975,0	2,5	3,1	1965,2
<i>Powiaty:</i>											
<i>Powiaty:</i>											
augustowski	3,5	1,8	95,0	1,1	100,0	58,8	0,0	40,7	0,1	0,1	40,4
białostocki	30,1	1,3	73,4	3,3	100,0	60,3	0,0	248,0	0,1	0,2	246,9
bielski	4,7	31,2	57,5	1,9	100,0	57,4	0,0	55,2	0,1	0,1	54,8
grajewski	4,3	21,5	54,5	1,6	100,0	56,1	0,2	76,9	0,3	0,6	75,2
hajnowski	2,5	13,5	85,1	1,8	100,0	70,0	0,1	66,1	0,1	0,1	65,7
kolneński	1,9	21,5	73,3	0,7	100,0	31,9	0,0	26,8	0,1	0,0	26,7
łomżyński	3,8	17,0	65,5	1,0	100,0	21,4	0,0	17,3	0,0	0,0	17,3
moniecki	15,4	2,5	14,3	0,8	100,0	45,6	0,0	23,3	0,0	0,0	23,2
sejneński	1,3	13,4	86,3	0,4	100,0	28,6	-	-	-	-	-
siemiatycki	3,0	22,2	76,8	1,1	100,0	39,5	0,0	16,2	0,0	0,0	16,1
sokólski	3,5	18,0	79,7	1,5	100,0	48,3	0,0	21,5	0,0	0,0	21,3
suwalski	2,0	3,8	96,1	0,3	100,0	24,4	-	-	-	-	-
wysokomazowiecki	5,9	30,3	69,7	3,0	100,0	32,7	0,1	70,6	0,1	0,1	70,2
zambrowski	5,5	7,4	45,8	1,3	100,0	61,1	0,0	220,4	0,1	0,2	219,3
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Białystok	1,2	100,0	-	13,1	100,0	99,3	0,1	844,8	0,7	1,2	842,4
Łomża	3,7	32,9	67,1	3,0	100,0	99,2	0,1	92,3	0,4	0,1	91,8
Suwałki	4,4	26,1	73,9	3,3	100,0	95,6	0,1	154,8	0,4	0,2	154,0
POMORSKIE	214,5	41,0	54,7	127,0	99,5	83,1	2,4	6511,6	13,4	9,0	6482,5
<i>Powiaty:</i>											
<i>Powiaty:</i>											
bytowski	3,8	13,3	78,7	1,9	100,0	79,8	0,1	39,7	0,1	0,0	39,4
chojnicki	5,1	3,0	83,9	2,8	99,9	86,3	0,0	31,4	0,1	0,1	31,2
człuchowski	4,1	22,6	70,0	1,8	100,0	84,7	0,1	25,1	0,1	0,0	24,8
gdański	5,3	2,1	97,9	2,9	100,0	75,9	-	-	-	-	-
kartuski	5,9	7,2	92,8	2,8	100,0	52,9	0,0	13,3	0,0	0,0	13,2

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the network.

Dział 1. WARUNKI NATURALNE

Uwagi metodyczne

W dziale przedstawiono informacje o zróżnicowaniu przestrzennym komponentów środowiska naturalnego i położeniu geopolitycznym kraju. Uwzględniono podstawowe charakterystyki kartograficzno-topograficzne oraz wybrane elementy morfologiczne, hydrograficzne i meteorologiczne, które w ogólnym zarysie obrazują warunki naturalne panujące na obszarze Polski.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2013 poz. 934) obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej są:

1. Morskie wody wewnętrzne obejmujące:

- część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdujące się na wschód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzekę Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin;
- część Zatoki Gdańskiej zamkniętej linią podstawową biegnącą od punktu o współrzędnych 54°37'36" szerokości geograficznej północnej i 18°49'18" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Helskiej) do punktu o współrzędnych 54°22'12" szerokości geograficznej północnej i 19°21'00" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Wiślanej);
- część Zalewu Wiślanego znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie ;
- wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego.

2. Morze terytorialne obejmujące obszar wód morskich o szerokości 12 mil morskich, liczonych od linii podstawowej tego morza (czyli linii najniższego stanu wody wzdłuż wybrzeża lub zewnętrznej granicy morskich wód wewnętrznych). Do morza terytorialnego są włączone wody, na których odbywa się normalnie załadunek, wyładunek i kotwiczenie statków, położone całkowicie lub częściowo poza obszarem wód morskich.

3. Wyłączna strefa ekonomiczna położona na zewnątrz morza terytorialnego i przylegająca do tego morza. Obejmuje ona wody, dno morza i znajdujące się pod nim wnętrze ziemi.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. 2009, Nr 12, poz. 67 z późniejszymi zmianami), **granica państwowa** to powierzchnia pionowa przechodząca przez linię graniczną, oddzielająca terytorium państwa polskiego od terytoriów innych państw i od morza pełnego. Rozgranicza ona również przestrzeń powietrzną, wody i wnętrze ziemi.

Zlewisko stanowi obszar, z którego wody spływają do jednego morza.

Dorzecze to obszar, który jest odwadniany przez rzekę i jej dopływy (wody powierzchniowe spływają do systemu jednej rzeki i odpływają zeń rzeką główną).

Zlewnia to część dorzecza zamknięta działem wodnym w dowolnym przekroju np. wodowskazowym, zapory, mostu itp.

Przeptyły rzeki – ilość (objętość) wody przepływającej w jednostce czasu przez określony przekrój poprzeczny rzeki w m³ na sekundę.

Sieć obserwacyjno-pomiarowa Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) składa się ze Stacji Meteorologicznych i Hydrologiczno-Meteorologicznych (61, w tym 9 Regionalnych Stacji Hydrologiczno-Meteorologicznych, 2 Obserwatoria wysokogórskie, 8 lotniskowych Stacji Meteorologicznych), 2191 pozostałych posterunków pomiarowych, 3 stacje sondażu aerologicznego, 8 radarów meteorologicznych.

W 2013 r. (stan w dniu 31 XII) obserwacje i pomiary meteorologiczne prowadziło 270 stacji synoptycznych i stacji klimatologicznych oraz 980 stacji opadowych, które prowadziły wyłącznie pomiary opadu atmosferycznego. Pomiary hydrometryczne wykonywano na 914 stacjach wodowskazowych.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

Posterunki meteorologiczne prowadzą obserwacje podstawowych elementów meteorologicznych cztery razy na dobę.

Średnie roczne temperatury powietrza zostały wyznaczone na podstawie średnich dobowych wartości liczonych z ośmiu obserwacji na stacjach synoptycznych IMGW, które odzwierciedlają przebieg parametrów meteorologicznych na obszarze Polski.

Roczne sumy opadu atmosferycznego zostały obliczone na podstawie sum dobowych w oparciu o wybrane stacje i posterunki IMGW, które oddają przestrzenne zróżnicowanie przebiegu sum opadu atmosferycznego w kraju.

Wykaz stacji meteorologicznych, z których zaprezentowano dane meteorologiczne uwzględnia stacje IMGW wchodzące w skład Regionalnej Bazowej Sieci Synoptycznej (RBSN) w Europie.

Chapter 1. NATURAL CONDITIONS

Methodological notes

This chapter presents information on spatial diversity of elements of the natural environment and geopolitical location of the country. The information encompasses the essential cartographic and topographic features as well as selected morphological, hydrographical and meteorological components, which in general illustrate natural conditions in Poland.

Pursuant to the Act of 21 March 1991 on maritime areas of the Republic of Poland and the maritime administration (O. J. of 2013, item 934) the maritime areas of the Republic of Poland shall be:

1. Maritime internal waters:

- The part of Nowe Warpno Lake and the part of the Szczecin Lagoon together with the Świna and the Dziwna and the Kamień Lagoon, situated to east of the State frontier between the Republic of Poland and the Federal Republic of Germany, and the Oder River between the Szczecin Lagoon and the waters of the port of Szczecin;
- That part of the Bay of Gdansk closed by a baseline running from a point determined by the coordinates 54° 37' 36'' of north geographic latitude and 18° 49' 18'' of east geographic longitude from the Hel Sandbar to a point determined by the coordinates 54° 22' 12'' of north geographic latitude and 19° 21' 00'' of east geographic longitude (on the Vistula Sandbar);
- The part of the Vistula Lagoon situated south-west of the State frontier between Republic of Poland and Russian Federation on that Bay;
- Harbour waters defined on the sea said by the line connecting the outermost permanent harbour works which form an integral part of the harbour system

2. **The territorial sea** consists of a marine area of 12 nautical miles (22 224 m) wide, measured from the baseline of the sea (baselines of the territorial sea is constituted by the low-water line along the coast or the outer limit of the internal waters). Waters landing totally or partly outside maritime waters are included to territorial sea, on which normal loading, loading out and anchor of ships is carried out.

3. **The exclusive economic zone** is situated beyond and adjacent to the territorial sea. It includes the waters, the seabed and its subsoil.

Pursuant to the Act of 12 October 1990 on protection of the state border (O. J. of 2009 No. 12 item 67 with later amendments), a **state border** is a vertical surface on a border line, which divides the territory of Poland from territories of other states and the open sea. It also divides atmosphere, water and interior of the earth.

A **catchment area** is a region of land where waters go downhill into a sea.

River basin - Area of land from which all surface run-off flows through a sequence of streams, rivers and, possibly, lakes into the sea at a single river mouth, estuary or delta.

Drainage basin – a part of catchment area closed with a drainage divide in any cross-section e.g. (dam, bridge etc.)

River flow – volume (capacity) of water flowing per a unit of time through a particular river section, measured in m³/s.

Observational and measurement network of the Institute of Meteorology and Water Management (IMGW) comprising Meteorological and Hydrological and Meteorological Stations (61 including 9 regional hydrological and meteorological stations, 2 high mountain observation stations, 8 airport meteorological stations), 2191 other measurement posts, 3 aerological stations, 8 meteorological radars).

In 2013 (data as of 31 December) observations and meteorological measurements were carried out by 270 synoptic and climatological stations as well as 980 precipitation stations, which carried out only atmospheric precipitation measurements. Hydrometric measurements were carried out at 914 water level measurement posts.

(Synoptic) Hydrological and Meteorological Stations carry out observations and measurements of meteorological elements every hour; however, average daily and extreme values are calculated on the basis of 8 observations per day.

Meteorological posts carry out observations of basic meteorological elements four times a day.

Average annual air temperatures were determined on the basis of average daily values calculated on the basis of eight observations at Institute of Meteorology and Water Management (IMGW) synoptic stations, which reflect the situation of meteorological parameters in Poland.

Annual atmospheric precipitation total was calculated on the basis of daily data from selected stations and posts of the Institute, which reflect geographical diversity of precipitation in Poland.

A list of meteorological stations, from which the meteorological data were taken, includes IMGW stations covered by Regional Basic Synoptic Network in Europe.

TABL.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI
GEOGRAPHIC LOCATION OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Określenie punktu Point Specification	W stopniach i minutach In degrees and minutes	W km In km
Najdalej wysunięte punkty granicy państwowej: Extreme points of the national border:			
na północ (szerokość geograficzna północna) in the north (northern geographic latitude)	Przylądek Rozewie Cape Rozewie	54°50'	x
na południe (szerokość geograficzna północna) in the south (northern geographic latitude)	Szczyt Opołonek (Bieszczady) Opołonek Peak (Bieszczady)	49°00'	x
na zachód (długość geograficzna wschodnia) in the west (eastern geographic longitude)	Na zachód od Cedyni In the west of Cedynia	14°07'	x
na wschód (długość geograficzna wschodnia) in the east (eastern geographic longitude)	Kolano Bugu na wschód od Strzyżowa Bug river bend, east of Strzyżów	24°09'	x
Rozciągłość: Extent::			
z południa na północ from south to north	x	5°50'	649
z zachodu na wschód from west to east	x	10°02'	689

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL.2. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WZNIESIENIE NAD POZIOM MORZA ELEVATION ABOVE THE SEA LEVEL	W % powierzchni ogólnej kraju ^a In % of total area of the country ^a	WZNIESIENIE NAD POZIOM MORZA ELEVATION ABOVE THE SEA LEVEL	W % powierzchni ogólnej kraju ^a In % of total area of the country ^a
P O L S K A P O L A N D	100,0	200 - 300.....	16,2
Poniżej 0 m Below 0 m	0,2	300 - 500	5,6
0 - 100	25,2	500 - 1000	2,9
100 - 200	49,7	Powyżej 1000 m Above 1000 m	0,2

^a Patrz uwaga do tabl. 4.

U w a g a. Średnie wzniesienie nad poziom morza wynosi 173 m.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See note to table 4.

Note. Average elevation above the sea level amounts to 173 m.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI
THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Nazwa Name	Województwo Voivodship	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
Najwyżej położony punkt The highest point	Rysy	małopolskie	2499
Najwyżej położony stale zamieszkały punkt The highest permanently occupied point	Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	małopolskie	1981
Najwyżej położona miejscowość The highest locality	Zakopane	małopolskie	1125
Najniżej położony punkt The lowest point	Na terenie wsi Raczki Elbląskie	warmińsko-mazurskie	-1,8
Najniżej położona miejscowość The lowest locality	Żółwiniec	warmińsko-mazurskie	-1,3

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. TERYTORIUM I GRANICE
TERRITORY AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W od- setkach <i>In per- cent</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W od- set- kach <i>In per- cent</i>
Terytorium w km ² <i>Territory in km²</i>	322575	100,0	Długość granicy państwowej w km (dok.) <i>Length of the national border in km (cont.)</i>		
obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi)	311888 ^a	96,7	lądowej (dok.) <i>land border (cont.)</i>		
<i>land area (including inland waters)</i>			ze Słowacją	541	15,4
morskie wody wewnętrzne	2005 ^a	0,6	z Republiką Czeską	796	22,7
<i>internal waters</i>			z Niemcami	467	13,3
morze terytorialne	8682	2,7	z Niemcami <i>with Germany</i>		
<i>territorial sea</i>			morskiej	440	12,5
Powierzchnia wyłącznej strefy ekonomicznej w km ²	22634	x	<i>sea border</i>		
<i>Area of exclusive economic zone in km²</i>			na morzu ^b	395	11,3
Długość granicy państwowej w km	3511	100,0	<i>at sea^b</i>		
<i>Length of the national border in km</i>			odcinki rozgraniczające obszar morza terytorialnego: <i>sections demarcating the area of territorial sea:</i>		
lądowej	3071	87,5	z Rosją	22	0,6
<i>land border</i>			<i>with Russian Federation</i>		
w tym na wodach granicznych	1295	36,9	z Niemcami	22	0,6
<i>of which boundary of territorial waters</i>			<i>with Germany</i>		
z Rosją	210	6,0	Długość linii brzegowej w km	770 ^{ac}	x
<i>with Russian Federation</i>			<i>Length of coast in km</i>		
z Litwą	104	3,0	Na 1 km granicy przypada terytorium w km ²	92	x
<i>with Lithuania</i>			<i>Territory in km² per 1 km of border</i>		
z Białorusią	418	11,9			
<i>with Belarus</i>					
z Ukrainą	535	15,2			
<i>with Ukraine</i>					

a Dane uaktualnione w wyniku weryfikacji przebiegu linii brzegowej. *b* Przebiega wzdłuż linii, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od morskiej linii brzegowej, a w Zat. Gdańskiej – od linii podstawowej morza terytorialnego. *c* W tym Mierzeja Helska – 74 km; łącznie z Zalewem Szczecińskim i Zalewem Wiślanym.

U w a g a: Powierzchnia ogólna kraju przyjęta według podziału administracyjnego wynosi 312679 km² i obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) – 311888 km² oraz część morskich wód wewnętrznych – 791 km², tj.: część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów, część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim wraz z wodami portów, Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów granicznych z wodami morza terytorialnego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

a Data updated in result of verification of the coast outline. *b* Running along the line 12, each point of which is 12 nautical miles from the coast line, and in the Gulf of Gdańsk – from the primary line of territorial sea. *c* Of which the Hel Peninsula – 74 km; including Szczecin Bay and Wisła Bay.

N o t e: The total area of the country according to the administrative division amounts to 312679 km² and includes the land area (including inland waters) of 311888 km² as well as part of internal waters – 791 km², i.e.: part of the Wisła Bay including waters of ports, a part of Lake Nowowarpieńskie and a part of Szczecin Bay including Świna and Dziwna as well as Kamieński Bay including waters of ports, Odra between the Szczecin Bay and waters of Szczecin port as well as waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography. as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL. 5. NAJWIĘKSZE GŁĘBOKOŚCI NA MORSKICH WODACH WEWNĘTRZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
THE BIGGEST DEPTHS ON INTERNAL WATERS OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Głębokość w m Depth in m	Szerokość geograficzna północna Northern geographic latitude	Długość geograficzna wschodnia Eastern geographic longitude
Zatoka Gdańska ^a Gulf of Gdańsk	69	54° 30'	19°03'
Zalew Wiślany Wisła Bay	4,6	54°27'	19°43'
Zalew Szczeciński ^b Szczecin Bay ^a	8,5	53°52'	14°25'

^a Największa głębokość 108 m występuje na obszarach morskich RP, w wyłącznej strefie ekonomicznej, na pozycji: szer.=54°47'N, dł. 19°20'E (pozycja zaokrąglona). ^b Głębokość toru wodnego łączącego port morski w Szczecinie z portem morskim w Swinoujściu waha się od 10,5 m do 14,3 m.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

^a The biggest depth is 108 meters on the Polish sea areas, the exclusive economic zone, on position latitude= 54°47'N, longitude 19°20' E (position rounded) ^b The depth of the water course linking Szczecin seaport with Swinoujście seaport fluctuates from 10,5 m to 14,3 m.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography and Ministry of Transport, Construction and Maritime Economy.

TABL.6. WYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE
HIGHER MOUNTAIN PEAKS

PASMO LUB GRUPA GÓRSKA SZCZYTY MOUNTAIN RANGE OR GROUP PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	PASMO LUB GRUPA GÓRSKA SZCZYTY MOUNTAIN RANGE OR GROUP PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
KARPATY CARPATHIAN MOUNTAINS		KARPATY (dok.) CARPATHIAN MOUNTAINS (cont.)	
Tatry		Beskid Mały	
Rysy	2499	Czupel	930
Mięguszowiecki Szczyt	2438	Łamana Skała	929
Świnica	2301	Leskowiec	918
Wołowiec	2064	Beskid Makowski	
Kasprowy Wierch	1987	Mędralowa (Beskidek)	1169
Giewont	1894	Lubomir	904
Beskid Żywiecki		SUDETY SUDETEN MOUNTAINS	
Babia Góra	1723	Karkonosze	
Romanka	1366	Śnieżka	1603
Bieszczady		Wielki Szyszak	1509
Tarnica	1346	Masyw Śnieżnika	
Halicz	1333	Śnieżnik	1425
Gorce		Góry Izerskie	
Turbacz	1314	Wysoka Kopa	1126
Beskid Sądecki		Kamienica	973
Radziejowa	1267	Góry Sowie	
Jaworzyna Krynicka	1114	Wielka Sowa	1015
Beskid Śląski		Góry Stołowe	
Skrzyczne	1257	Szczeliniec Wielki	919
Barania Góra	1215	GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS	
Beskid Wyspowy		Łysogóry	
Mogielnica (Mogielica)	1170	Łysica	612
Pieniny		Łysa Góra	594
Wysokie Skalki	1050	Pasma Jeleniowskie	
Trzy Korony	982	Szczytniak	554
Beskid Niski		Pasma Klonowskie	
Lackowa	997	Bukowa Góra	484
Cergowa	716		

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. NAJDŁUŻSZE JASKINIE
THE LONGEST CAVES

JASKINIE <i>CAVES</i>	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach <i>in metres</i>	
REGION WEWNĄTRZKARPACKI <i>INNER CARPATHIAN REGION</i>		
Tatry Zachodnie		
System Wielka Śnieżna – Wielka Litworowa.....	27723	824
Jaskinia Śnieżna Studnia.....	12700	759
System Wysoka – Za Siedmiu Progami.....	11660	435
Jaskinia Miętusia.....	10780	305
Jaskinia Bańdzioch Kominiarski.....	9750	562
Jaskinia Czarna.....	6940	303
System Ptasia Studnia – Lodowa Litworowa.....	6283	352
Jaskinia Zimna.....	5335	176
Jaskinia Mała w Mułowej.....	3863	555
Jaskinia Kozia.....	3470	389
Pieniny		
Jaskinie w Ociemnym.....	196	47
Jaskinia Pienińska.....	101	18
Jaskinia nad Polaną Sosnówką.....	94	16
Jaskinia w Dziurawej Skale.....	70	17
Jaskinia w Szaflarach.....	43	6
Jaskinia Walusiowa Jama.....	32	8
Jaskinia Wyżna.....	30	11
Jaskinia Zbójecka Dziura.....	21	10
Jaskinia w Facimiechu.....	20	.
Jaskinia w Świniej Skale.....	16	14
REGION ZEWNĄTRZKARPACKI <i>OUTER CARPATHIAN REGION</i>		
Jaskinia Wiślana.....	2223	41
Jaskinia Miecharska.....	1801	56
Jaskinia w Trzech Kopcach.....	1254	33
Jaskinia Słowiańska – Drwali.....	601	24
Jaskinia Dująca.....	582	18
Jaskinia Głęboka w Stołowie.....	554	20
Jaskinia Zbójecka w Łopieniu.....	433	19
Jaskinia Oblica.....	436	21
Jaskinia Diabła Dziura w Bukowcu.....	365	42
Jaskinia Niedźwiedzia.....	340	28
REGION SUDECKI <i>SUDETEN REGION</i>		
Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie.....	5500	118
Jaskinia z Filarami – Prosta.....	727	.
Jaskinia Radochowska.....	502	.
Szczelina Wojcieszowska.....	440	113
Jaskinia na Potoku.....	280	.
Jaskinia Nowa.....	232	49
Jaskinia Jedynka.....	230	.
Jaskinia Porcelanowa.....	211	.
Jaskinia na Ścianie.....	205	21
Jaskinia Imieninowa.....	170	58
Jaskinia Błotna.....	155	40

TABL. 7. NAJDŁUŻSZE JASKINIE (dok.)
THE LONGEST CAVES (cont.)

JASKINIE CAVES	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach <i>in metres</i>	
REGION SUDECKI (dok.) <i>SUDETEN REGION (cont.)</i>		
REGION GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH <i>ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS REGION</i>		
System Chelosiowa Jama – Jaskinia Jaworznicka.....	3670	61
Jaskinia Pajęcza.....	1183	25
Jaskinia Odkrywców – Prochownia Szczelina na Kadzielni.....	392	23
Jaskinia w Sztolni Zofia.....	279	23
Jaskinia Raj.....	240	10
Jaskinia Szczelina na Kadzielni.....	200	21
Jaskinia Zbójcecka w Łagowie.....	160	22
Jaskinia Gwarecka.....	84	21
Jaskinia Wschodnia na Kadzielni.....	80	10
Jaskinia na Wietrzni.....	60	10
Jaskinia Piekło pod Skibami.....	57	8
REGION WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ <i>THE POLISH JURA CHAIN REGION</i>		
Jaskinia Wierna.....	1027	30
Jaskinia Wierzchowska Górna.....	975	25
Jaskinia Szachownica I.....	690	13
Jaskinia Brzozowa.....	645	18
Jaskinia Niedźwiedzia Górna.....	635	25
Jaskinia Twardowskiego.....	500	17
Jaskinia pod Skipirzepą.....	450	9
Jaskinia Józefa.....	402	42
Jaskinia Piętrowa Szczelina.....	400	45
Jaskinia Korolowa.....	375	35
REGION NIECKI NIDZIAŃSKIEJ <i>NIDA TROUGH REGION</i>		
Jaskinia Skorocicka.....	352	5
Jaskinia w Wiśniówkach.....	342	2
Jaskinia Sawickiego.....	173	3
Jaskinia w Skorocicach u Ujścia Doliny.....	122	4
Jaskinia Północna Duża.....	115	39
Jaskinia w Gackach.....	115	.
Jaskinia pod Świewcami.....	106	7
Jaskinia Dzwonów.....	91	5
Jaskinia Stara.....	86	3
Jaskinia Flisa.....	71	5

U w a g a. Zastosowano podział na regiony występowania jaskiń ze względu na ich genezę.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.

Note. Regional division of occurrences of caves was applied by their genesis.

S o u r c e: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 8. WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE
MORE IMPORTANT PASSES

PRZEŁĘCZ <i>PASS</i>	Miejsce położenia <i>Location</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	Droga <i>Road</i>
Szklarska	Karkonosze, Góry Izerskie	dolnośląskie	886	Szklarska Poręba-Harrachov
Bierutowicka	Karkonosze	dolnośląskie	820	Karpacz-Sosnówka
Kowarska	Rudawy Janowickie, Karkonosze	dolnośląskie	727	Jelenia Góra-Kamienna Góra
Okraj	Karkonosze	dolnośląskie	1046	Kowary-Trutnov
Widok	Góry Kaczawskie	dolnośląskie	613	Jelenia Góra-Świerzawa
Walimska	Góry Sowie	dolnośląskie	750	Walim-Pieszyce
Woliborska	Góry Sowie	dolnośląskie	711	Bielawa-Nowa Ruda
Srebrna	Góry Sowie, Góry Bardzkie	dolnośląskie	586	Ząbkowice Śląskie-Nowa Ruda
Lisia	Góry Stołowe	dolnośląskie	786	Kudowa-Zdrój-Radków
Polskie Wrota	Góry Stołowe, Góry Orlickie	dolnośląskie	660	Kłodzko-Kudowa-Zdrój
Kubalonka	Beskid Śląski	śląskie	761	Wisła -Istebna
Salmopolska	Beskid Śląski	śląskie	934	Wisła-Szczyrk
Koniakowska	Beskid Śląski	śląskie	846	Istebna-Żywiec
Kocierska	Beskid Mały	śląskie, małopolskie	718	Andrychów-Żywiec
Krowiarki	Beskid Żywiecki	małopolskie	986	Zawoja-Zakopane
Mały Luboń	Beskid Wyspowy	małopolskie	660	Kraków-Zakopane
Obidowa	Gorce	małopolskie	810	Kraków-Zakopane
Wierch Poroniec	Tatry	małopolskie	1105	Zakopane-Lysa Polana
Głodówka	Tatry	małopolskie	1148	Bukowina-Lysa Polana
Przysłop	Gorce, Beskid Wyspowy	małopolskie	752	Mszana Dolna-Szczawnica
Huta	Beskid Sądecki	małopolskie	760	Nowy Sącz-Krynica
Małastowska	Beskid Niski	małopolskie	604	Gorlice-Konieczna
Dukielska	Beskid Niski	podkarpackie	500	Dukla-Swidnik
Góry Słonne	Góry Sanocko-Turczańskie	podkarpackie	638	Przemyśl-Sanok
Wyżnia	Bieszczady	podkarpackie	872	Cisna-Ustrzyki Górne

a Na granicy z Czechami. *b* Na granicy ze Słowacją.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a At the border with Czech Republic. *b* At the border with Slovakia.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 9. POWIERZCHNIA ZLEWISK I DORZECZY
DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS

ZLEWISKA I DORZECZA DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS	Ogółem Total		W tym w Polsce Of which in Poland	
	w tysiącach kilometrów kwadratowych in thousand square kilometres		w % powierzchni ogólnej in % of total area	
			zlewiska lub dorzecza of drainage area or drainage basin	Polski ^a of Poland ^d
Zlewisko Morza Bałtyckiego <i>Baltic Sea drainage area</i>	1380,9	311,9	22,6	99,7
Dorzecze Odry <i>Odra drainage basin</i>	119,1	106,0	89,2	33,9
Zlewisko Zalewu Szczecińskiego ^b <i>Szczecin Bay drainage area^b</i>	12,1	2,5	20,4	0,8
Bezpośrednie zlewisko Bałtyku ^c <i>Direct drainage area of Baltic Sea^c</i>	x	17,3	x	5,5
Dorzecze Wisły ^d <i>Wisla drainage basin^d</i>	194,0	168,9	86,8	54,0
Zlewisko Zalewu Wiślanego ^e <i>Wisla Bay drainage area^e</i>	24,2	14,8	60,9	4,7
Dorzecze Niemna <i>Niemen drainage basin</i>	98,1	2,5	2,5	0,8
Zlewisko Morza Północnego <i>North Sea drainage area</i>	519,9	0,2	0,04	0,1
Dorzecze Łaby <i>Łaba drainage basin</i>	146,5	0,2	0,1	0,1
Zlewisko Morza Czarnego <i>Black Sea drainage area</i>	1838,5	0,6	0,03	0,2
Dorzecze Dunaju <i>Dunaj drainage basin</i>	817,0	0,4	0,05	0,1
Dorzecze Dniestru <i>Dniestr drainage basin</i>	72,0	0,2	0,3	0,1

a Powierzchnia lądów i wód śródlądowych. b Bez Odry. c Łącznie z Martwą Wisłą. d Bez delty. e Łącznie z prawostronną częścią delty.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej „Atlas Podziału Hydrograficznego Polski”, 2005, Warszawa

a Land area and inland waters. b Excluding the Odra. c Together with the Martwa Wisła. d Excluding the delta. e Together with the right side of the delta.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management “The Atlas of the Hydrographic Division of Poland” 2005, Warsaw

TABL. 10. WIĘKSZE RZĘKI
PRINCIPAL RIVERS

RZĘKI ^a RIVERS ^a	Recypient ^b Recipient ^b	Powierzchnia dorzecza w km ² Drainage basin area in km ²		Długość w km Length in km			Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m		Przepływ średni ^c w m ³ na sekundę Average flow ^c in m ³ per second
		ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland	ogółem grand total	w tym w Polsce of which in Poland		źródła springs	ujścia estuaries	
					razem total	w tym odcinek żeglowny of which sailing sections			
Odra	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	119074	106043	840	726 ^d	711	634	0	567,0
Mała Panew	Odra	2115	2115	129	129	–	354	146	11,2
Nysa Kłodzka	Odra	4570	3742	189	189	–	975	140	37,7
Kaczawa	Odra	2263	2263	86	86	–	500	95	8,7
Barycz	Odra	5547	5547	136	136	–	126	76	18,8
Bóbr	Odra	5874	5830	279	276	–	600	40	44,8
Nysa Łużycka	Odra	4403	2201	246	197 ^e	15	785	33	31,0
Warta	Odra	54520	54520	795	795	407	384	11	216,0
Widawka	Warta	2418	2418	100	100	–	239	136	13,7
Proсна	Warta	4917	4917	227	227	–	260	70	17,4
Kanał Mosiński ^f	Warta	2503	2503	115	115	–	93	56	5,7
Wełna	Warta	2635	2635	118	118	–	98	45	9,2
Obra ^g	Warta	2760	2760	171	171	–	64	24	9,9
Noteć	Warta	17302	17302	391	391	282	102	21	76,6
Gwda	Noteć	4947	4947	140	140	–	140	48	27,9
Drawa	Noteć	3291	3291	192	192	–	175	30	21,3
Ina	Odra	2151	2151	125	125	59	110	0,5	13,0

TABL. 10. WIĘKSZE RZEKI (dok.)
PRINCIPAL RIVERS (cont.)

RZEKI ^a RIVERS ^a	Recypient ^b Recipient ^b	Powierzchnia dorzecza w km ² Drainage basin area in km ²		Długość w km Length in km			Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m		Przepływ średni ^c w m ³ na sekundę Mean flow ^c in m ³ per second
		ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland	ogółem grand total	w tym w Polsce of which in Poland		źródła springs	ujścia estuaries	
					razem total	w tym odcinek żeglowny of which sailing sections			
Rega	M. Bałtyckie Baltic Sea	2767	2767	188	188	–	146	0	21,1
Parsęta	M. Bałtyckie Baltic Sea	3084	3084	143	143	–	137	0	29,1
Wieprza	M. Bałtyckie Baltic Sea	2213	2213	133	133	–	154	0	23,8
Wisła	M. Bałtyckie Baltic Sea	193960 ^b	168868 ^b	1022	1022	941	1106	0	1080,0
Przemsza	Wisła	2125	2125	87	87	24	385	229	20,0
Dunajec	Wisła	6796	4838	249 ^g	249 ^g	30	1500	170	85,5
Poprad	Dunajec	2083	482	169	63 ^k	–	1310	292	24,4
Nida	Wisła	3844	3844	154	154	–	268	165	21,1
Wisłoka	Wisła	4100	4100	173	173	22	600	155	35,5
San	Wisła	16877	14426	458	457 ^l	90	843	141	129,0
Wisłok	San	3538	3538	220	220	–	770	178	24,5
Tanew	San	2338	2338	114	114	–	308	163	13,4
Kamienna	Wisła	2020	2020	149	149	–	355	123	8,9
Wieprz	Wisła	10497	10497	349	349	–	273	107	36,4
Tyśmienica	Wieprz	2750	2750	74	74	–	160	133	9,6
Radomka	Wisła	2111	2111	116	116	–	315	100	9,23
Pilica	Wisła	9258	9258	333	333	–	348	93	47,4
Narew	Wisła	74527	53846	499	443 ^m	300	159	67	313,0
Biebrza	Narew	7092	7067	164	164	84	163	102	35,3
Pisa	Narew	4510	4510	82 ⁿ	82 ⁿ	80	115 ^o	100	26,8
Orzyc	Narew	2134	2134	142	142	–	145	82	9,3
Bug	Narew	38712 ^p	19239 ^p	774	590 ^r	587	310	75	155,0
Krzna	Bug	3273	3273	107	107	–	175	130	11,4
Nurzec	Bug	2087	2086	107	107	–	175	110	10,0
Liwiec	Bug	2763	2763	142	142	–	161	84	12,1
Wkra	Narew	5348	5348	255	255	–	186	69	22,3
Bzura	Wisła	7764	7764	173	173	–	238	64	28,6
Drwęca	Wisła	5697	5697	231	231	–	160	37	30,0
Brda	Wisła	4665	4665	245	245	14	181	30	28,0
Wda (Czarna Woda).....	Wisła	2324	2324	198	198	5	160	23	14,3
Pasłęka	Zalew Wiślany Wisła Bay	2321	2319	187	187	9	156	0	18,6
Lyna i jej dopływy	Pregoła	7126 ^t	5298 ^u	264	207	–	155	27 ^s	34,7

a W porządku hydrograficznym. *b* Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. *c* Z lat 1951-2000 w profilu ujścia rzeki. *d* W tym odcinek graniczny – 187 km. *e* Odcinek graniczny. *f* Za początek Kanału Mosińskiego przyjęto górną Obrę, w skład której wchodzi: Kanał Obry i Kanał Kościański. W Bonikowie Kanał Kościański rozgałęzia się kierując większą część wody do Kanału Mosińskiego, a mniejszą do Obrzańskie Kanału Południowego. *g* Za początek Obry przyjęto początek Obrzańskie Kanału Północnego. *h* Bez delty. *i* Łącznie z Czarnym Dunajcem; w tym odcinek graniczny – 17 km. *k-m* Odcinki graniczne: *k* – 30 km, *l* – 55 km, *m* – 1 km. *n* Liczona od jeziora Roś. *o* Przy wypływie z jeziora Roś. *p* Po ujście do Jeziora Zegrzyńskiego. *r* W tym odcinek graniczny – 363 km. *s* Na granicy państwa. *t* Powierzchnia zlewni wg H. Kellera. *u* W profilu granicznym zamykającym zlewnię.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Atlas Podziału Hydrograficznego Polski – Warszawa 2005.

a According to hydrographic order. *b* River or reservoir, into which the water flows. *c* From 1951 to 2000 at river estuary. *d* Of which the border section – 187 km. *e* Border section. *f* The Górna Obrę was assumed as the beginning of Mosiński Canal. *g* The beginning of the North Obrę Canal was assumed as the beginning of the Obrę; the górna Obrę (Kościański Canal of the Obrę) bifurcates, i.e. divides, directing more than half of waters into Mosiński Canal, and less than half into canals of the Obrę; North, Middle and South. *h* Excluding the delta. *i* Together with the Czarny Dunajec; of which the border section – 17 km. *k-m* Of which the border section: *k* – 30 km, *l* – 55 km, *m* – 1 km. *n* Calculated from Lake Roś. *o* At the outflow from Lake Roś. *p* Up to Lake Zegrzyńskie. *r* Of which the border section – 363 km. *s* At the border of the country. *t* Drainage catchment according to H. Keller. *u* At the border enclosing the drainage area.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management – The Atlas of the Hydrographic Division of Poland – Warsaw 2005.

TABL. 11. PRZEPLYWY RZEK W GŁÓWNYCH PROFILACH WODOSKAZOWYCH
FLOW OF RIVERS IN PRINCIPAL WATER-GAUGE SITES

RZEKI RIVERS	Posterunek wodowskazowy Water-gauge site	Kilometr biegu rzeki Kilometre of the richness of the river	Powierz- chnia zlewni do wodow- skazu w km ² Drainage area to water- gauge in km ²	Przepływ średni w m ³ na s Average flow in m ³ per s						
				1951- 2010	2001- 2010	2000	2005	2010	2012	2013
Odra	Racibórz-Miedonia	55,5	6728,9	65,9	68,7	66,1	60,0	124,0	43,5	69,7
	Ślubice	584,1	53517,2	306,0	288,0	289,0	248,0	443,0	244,0	379,0
	Gozdowice	645,3	109802,2	525,0	495,0	477,0	411,0	724,0	431,0	624,0
Nysa Kłodzka	Skorogoszcz	7,5	4505,3	37,2	35,7	30,7	32,4	55,5	25,8	41,4
Barycz	Osetno	17,5	4579,6	15,3	14,2	10,5	10,4	27,0	9,0	22,2
Bóbr	Żagań	74,5	4255,0	38,2	36,6	36,6	35,8	46,6	36,8	51,7
Warta	Poznań	243,6	25907,2	102,0	103,0	105,0	76,8	151,0	64,4	117,0
	Gorzów									
	Wielkopolski	56,4	52364,7	210,0	197,0	202,0	162,0	258,0	169,0	222,0
Prosna	Bogusław	42,2	4282,4	16,1	15,8	18,8	11,1	24,4	9,4	20,5
Noteć	Nowe Drezdenko	38,0	15917,0	73,2	66,5	68,5	62,7	70,3	73,0	76,5
Rega	Trzebiatów	12,9	2644,2	20,3	19,5	21,2	18,5	19,6	18,5	17,6
Ślupia	Ślupsk	31,6	1452,5	15,7	15,9	16,1	16,9	15,1	16,1	14,7
Wisła	Nowy Bieruń	3,6	1779,7	21,2	24,1	27,3	21,7	43,0	14,9	23,8
	Sandomierz	268,4	31810,3	291,0	322,0	390,0	293,0	612,0	182,0	296,0
	Warszawa	504,1	84640,6	574,0	588,0	722,0	584,0	1060,0	379,0	619,0
	Tczew	908,6	193806,5	1047,0	1032,0	1354,0	1020,0	1660,0	797,0	1170,0
Przemsza	Jeleń	12,8	2005,8	18,7	17,9	21,6	15,0	21,8	14,2	18,3
Soła	Oświęcim	3,0	1357,0	20,9	23,3	29,2	24,1	49,5	14,1	20,2
Skawa	Wadowice	21,1	833,4	12,6	14,0	16,2	13,9	23,9	7,4	10,9
Raba	Proszówki	21,7	1473,2	17,1	18,5	22,4	16,0	41,5	–	14,2
Dunajec	Nowy Sącz	106,8	4337,3	65,2	73,3	82,1	77,6	126	43,0	57,6
Nida	Pińczów	56,8	3323,2	18,4	17,3	21,5	14,1	27,2	9,9	19,6
San	Przemyśl	165,9	3688,8	52,8	58,0	60,0	68,8	79,7	43,9	46,5
	Radomyśl	10,3	16837,6	131,0	148,0	173,0	172,0	249,0	100,0	136,0
Wisłok	Tryńcza	5,8	3523,7	26,0	31,5	34,6	41,6	60,0	17,1	24,6
Kamienna	Kunów	66,2	1110,4	8,3	8,1	5,0	4,87	10,1	6,3	10,0
Wieprz	Kośmin	17,9	10328,6	36,5	40,1	53,8	35,2	65,1	32,1	53,9
Pilica	Białobrzegi	45,3	8664,6	44,8	44,1	48,5	37,9	60,2	31,6	50,5
Narew	Suraż	355,3	3425,4	15,1	13,5	13,7	14,5	22,9	11,3	18,1
	Ostrołęka	146,8	21921,0	109,0	99,9	94,7	108,0	140,0	93,9	133,0
Biebrza	Burzyn	8,5	6928,9	34,5	35,7	31,0	43,2	56,2	29,7	47,1
Bug	Włodawa	378,3	14291,6	56,0	63,0	75,2	63,6	106	46,2	85,4
	Wyszków	33,8	38384,0	153,0	151,0	160,0	147,0	262,0	118,0	217,0
Bzura	Zuków	27,2	7073,0	–	23,7	–	14,6	38,4	16,9	34,6
Łyna	Sępól	89,8	3640,2	25,0	23,3	27,1	26,9	24,6	23,5	24,3
Guber	Prosna	9,3	1565,2	8,6	8,0	8,4	10,0	8,7	8,7	10,6

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Institute Meteorology and Water Management.

TABL. 12. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA <i>LAKES</i>	Dorzecze <i>Drainage basin</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Powierzchnia ^a w km ² <i>Area^a in km²</i>	Największa głębokość <i>Maximum depth</i>	Wzniesienie nad poziom morza <i>Elevation above the sea level</i>
				w metrach <i>in metres</i>	

WEDŁUG POWIERZCHNI
BY AREA

Śniardwy	Pisa	warmińsko-mazurskie	113,4	23,4	115,6
Mamry ^b	Węgorapa	warmińsko-mazurskie	102,8	43,8	116,2
Łebsko	Łeba	pomorskie	71,4	6,3	0,3
Dąbie	u ujścia Odry	zachodniopomorskie	56,0	4,2	0,1
Miedwie	Płonia	zachodniopomorskie	35,3	43,8	14,1
Jeziorak	Drwęca	warmińsko-mazurskie	32,2	12,0	99,5
Niegocin	Pisa	warmińsko-mazurskie	26,0	39,7	116,0
Gardno	Łupawa	pomorskie	24,7	2,6	0,3
Jamno	Morze Bałtyckie	zachodniopomorskie	22,4	3,9	0,1
Wigry	Czarna Hańcza	podlaskie	21,2	73,0	131,9
Gopło	Noteć	kujawsko-pomorskie	21,5	16,6	76,9
Drawsko	Drawa	zachodniopomorskie	17,8	79,7	128,4
Roś	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,9	31,8	115,0
Wielimie	Gwda	zachodniopomorskie	17,5	5,5	132,7
Tały (z jeziorem Ryńskim)	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,3	50,8	116,1
Nidzkie	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,2	23,7	119,0
Bukowo	Grabowa	zachodniopomorskie	17,5	2,8	0,1

WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI
BY DEPTH

Hańcza	Czarna Hańcza	podlaskie	3,1	108,5	229,0
Drawsko	Drawa	zachodniopomorskie	17,8	79,7	128,4
Wielki Staw ^c	Dunajec	małopolskie	0,3	79,3	1664,5
Czarny Staw ^d	Dunajec	małopolskie	0,2	76,4	1580,5
Wigry	Czarna Hańcza	podlaskie	21,2	73,0	131,9
Wdzydze ^e	Wda	pomorskie	14,6	68,7	133,8
Wuksniki	Pasłęka	warmińsko-mazurskie	1,2	68,0	111,4
Babięty Wlk	Krutynia	warmińsko-mazurskie	2,5	65,0	140,7
Morzyczo	Słubia	zachodniopomorskie	3,4	60,0	51,4
Ciecz (Trzeźniowskie)	Pliszka	lubuskie	1,9	58,8	106,0
Piłakno	Krutynia	warmińsko-mazurskie	2,6	56,6	143,0
Elckie	Elk	warmińsko-mazurskie	3,8	58,2	120,0
Ożewo (Użewo)	Rospuda	podlaskie	0,6	49,6	191,3

a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. *b* System wodny jeziora Mamry: Mamry, Świącjayty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno. *c* W Dolinie Pięciu Stawów w Tatrach. *d* Nad Morskim Okiem w Tatrach. *e* System wodny jeziora Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gołuń.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Atlas jezior Polski – Poznań 2006.

a Water and island lake level. *b* Water system of Lake Mamry: Mamry, Świącjayty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno. *c* In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in Tatra Mountains. *d* Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains. *e* Water system of lake Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gołuń.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management – The Atlas of Polish Lakes – Poznań 2006.

TABL. 13. WAŻNIEJSZE KANAŁY
MAJOR CANALS

Kanały <i>Canals</i>	Połączenia <i>Links</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Długość w km <i>Length in km</i>
Wieprz-Krzna.....	Wieprz - Krzna Południowa	1961	140,0
Augustowski	Czarna Hańcza - Biebrza	1840	80,0 ^a
Elbląski	Jezioro Drwęckie - jezioro Druzno	1850	62,5
Gliwicki	Kłodnica - Odra ^b	1941	41,2
Ślesiński	Warta - jezioro Gopło	1950	32,0
Notecki.....	Noteć - Kanał Bydgoski	1892	25,0
Bydgoski	Brda - Noteć	1914	24,5
Żerański	Wisła - Narew	1963	17,6
Łęczyński	Wisła - Wisła	1961	17,2

^a Długość kanału w granicach Polski wraz z jeziorami i odcinkami cieków naturalnych leżącymi na trasie kanału. ^b Z portem Gliwice.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Canal's length within the borders of Poland, together with lakes and sections of water along the canal's course.
^b With Port of Gliwice.

Source: data of Ministry of Environment.

TABL. 14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) <i>RESERVOIRS</i> (name and location)	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accumulation in m</i>
Solina (woj. podkarpackie)	San	1968	472,4	22,0	60,0
Włocławek ^a (woj. kujawsko-pomorskie)	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Czorsztyn-Niedzica (woj. małopolskie)	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Jeziorsko (woj. łódzkie)	Warta	1986	202,0	42,3	11,5
Goczałkowice (woj. śląskie)	Mała Wisła	1956	161,3	32,0	13,0
Roznów (woj. małopolskie)	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce (woj. małopolskie).....	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Otmuchów (woj. opolskie).....	Nysa Kłodzka	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa (woj. opolskie)	Nysa Kłodzka	1971	124,7	20,7	13,3
Turawa (woj. opolskie)	Mała Panew	1938/1948	106,2	20,8	13,6
Tresna (woj. śląskie)	Soła	1967	96,1	9,6	23,8
Dębe ^a (woj. mazowieckie)	Narew	1963	96,0	33,0	7,0
Dzierżno Duże ^b (woj. śląskie).....	Kłodnica	1964	94,0	6,2	11,2
Sulejów (woj. łódzkie)	Pilica	1973	84,3	23,8	11,3
Koronowo (woj. kujawsko-pomorskie).....	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Siemianówka (woj. podlaskie)	Narew	1991	79,1	32,5	7,0
Mietków (woj. dolnośląskie).....	Bystrzyca	1986	71,9	9,1	15,3
Dzieńkowice ^b (woj. śląskie).....	woda z Soły	1976	52,5	7,1	14,5
Pilchowice (woj. dolnośl.).....	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Kuźnica Warężyńska ^b (woj. śląskie).....	Przemsza	2005	46,3	4,8	2,3
Pakość (woj. kujawsko-pomorskie)	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Klimkówka (woj. małopolskie).....	Ropa	1994	42,6	3,1	33,3
Słup (woj. dolnośląskie).....	Nysa Szalona	1978	38,7	4,9	19,1
Wióry (woj. świętokrzyskie)	Świślina	2007	35,0	4,1	23,4
Pławniowice ^b (woj. śląskie)	Potok Toszecki	1975	29,2	2,4	2,2

TABL. 14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE (cd.)
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS (cont.)

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) RESERVOIRS (name and location)	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita przy maksymalnym piętrzeniu / w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation/ in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accumu- lation in m</i>
Porąbka (woj. śląskie).....	Soła	1936	27,2	3,3	21,2
Topola (woj. dolnośląskie).....	Nysa Kłodzka	2003	26,5	3,4	7,8
Nielisz (woj. lubelskie).....	Wieprz	1976/1997	25,6	8,3	9,6
Chańcza (woj. świętokrzyskie).....	Czarna Staszowska	1985	24,2	4,7	12,8
Rybnik (woj. śląskie).....	Ruda	1972	23,5	4,6	11,8
Poraj (woj. śląskie).....	Warta	1978	20,8	5,1	12,0
Przeczyce (woj. śląskie).....	Przemsza	1963	20,4	4,7	12,5
Kozłowa Góra (woj. śląskie).....	Brynica	1939	17,6	5,8	6,5
Leśna (woj. dolnośląskie).....	Kwisa	1907	16,8	1,4	35,8
Bukówka (woj. dolnośląskie).....	Bóbr	1987	16,8	2,0	22,4
Kozielno (woj. dolnośląskie).....	Nysa Kłodzka	2003	16,4	3,5	8,0
Żarnowiec ^c (woj. pomorskie).....	Piaśnica	1983	16,4	0,9	16,0
Mylof (woj. pomorskie).....	Brda	1848/1972	16,2	26,0	10,4
Żur (woj. kujawsko-pomorskie).....	Wda	1929	16,0	3,0	15,5
Domaniów (woj. mazowieckie).....	Radomka	2001	14,4	5,0	8,6
Sosnówka (woj. dolnośląskie).....	Czerwonka	2002	14,0	1,8	18,0
Besko (woj. podkarpackie).....	Wisłok	1978	13,7	1,3	25,0
Dzierżno Małe ^b (woj. śląskie).....	Drama	1938	12,6	1,7	13,1
Złotniki (woj. dolnośląskie).....	Kwisa	1924	12,1	1,2	27,5
Pogoria III ^b (woj. śląskie).....	Pogoria	1974	12,0	2,0	1,0
Czchów ^d (woj. małopolskie).....	Dunajec	1949	12,0	3,4	9,5
Pierzchały (woj. warmińsko-mazurskie).....	Paślęka	1916	11,5	2,4	14,0
Dobromierz (woj. dolnośląskie).....	Strzegomka	1987	11,4	1,1	26,7
Łąka (woj. śląskie).....	Pszczynka	1986	11,2	3,5	6,9
Kamienne ^c (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1971	8,9	1,0	79,6
Myczkowce ^d (woj. podkarpackie).....	San	1961	8,6	1,0	15,5
Rosnowo (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1922	8,4	1,5	11,5
Lubachów (woj. dolnośląskie).....	Bystrzyca	1917	8,0	0,5	38,0
Brzeg Dolny ^a (woj. dolnośląskie).....	Odra	1958	8,0	2,1	7,0
Brody Hżeckie (woj. świętokrzyskie).....	Kamienna	1965	7,6	1,9	8,1
Ciesznowice (woj. łódzkie).....	Luciąża	1997	7,3	2,2	10,7
Mosty (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1969	6,9	3,9	4,0
Sobieszów ^e (woj. dolnośląskie).....	Kamienna	1909	6,7	2,0	9,7
Sromowce Wyżne ^d (woj. małopolskie).....	Dunajec	1994	6,4	0,9	8,5
Słupca (woj. wielkopolskie).....	Meszna	1965	6,4	2,6	3,4
Zemborzyce (woj. lubelskie).....	Bystrzyca	1974	6,3	2,8	7,0
Jastrowie (woj. wielkopolskie).....	Gwda	1931	6,2	1,5	7,2
Wilcza Wola (woj. podkarpackie).....	Łęg	1989	6,1	1,6	8,7
Niedalino (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1913	5,5	0,9	9,1
Gródek (woj. kujawsko-pomorskie).....	Wda	1923	5,5	1,0	11,0
Kwiecko ^d (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1971	5,2	1,4	4,0
Strzegomino (woj. pomorskie).....	Słupia	1924	5,1	1,0	8,6
Niedów (woj. dolnośląskie).....	Witka	1962	4,9	1,9	12,5
Cieplice ^e (woj. dolnośląskie).....	Wrzosówka	1909	4,9	2,1	7,6
Wisła-Czarne (woj. śląskie).....	Mała Wisła	1973	4,9	0,4	34,0
Opole (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1970	4,8	2,8	5,0
Raduszc Starzy ^d (woj. lubuskie).....	Bóbr	1935	4,7	1,9	5,8
Rejowice (woj. zachodniopomorskie).....	Rega	1924	4,6	2,0	7,3

TABL. 14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE (dok.)
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS (cont.)

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) <i>RESERVOIRS</i> (name and location)	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomieni a <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita przy maksy- malnym piętrzeniu / w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation/ in hm³</i>	Powierz- chnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accumu- lation in m</i>
Szałe (woj. wielkopolskie)	Pokrzywnica	1978	4,4	1,5	4,8
Żelizna (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1971	4,3	3,5	4,0
Miedzna (woj. łódzkie)	Wąglanka	1979	4,2	1,8	7,0
Ptusza (woj. wielkopolskie)	Gwda	1933	4,0	2,0	6,0
Mirsk ^e (woj. dolnośląskie)	Długi Potok	1910	3,9	1,0	12,5
Podgaje (woj. wielkopolskie)	Gwda	1930	3,9	1,2	9,3
Mysłakowice ^e (woj. dolnośląskie)	Łomnica	1913	3,6	1,0	3,4
Zahajki (woj. lubelskie)	Kanał Wieprz-Krzna	1968	3,6	2,4	5,0
Straszyn (woj. pomorskie).....	Radunia	1910	3,5	0,7	14,1
Kamienna (woj. lubuskie)	Drawa	1918	3,5	1,0	7,6
Dychów ^c (woj. lubuskie)	Bóbr	1936	3,4	1,0	10,8
Pogoria I ^b (woj. śląskie)	Pogoria	1943	3,4	0,7	8,0
Bledzew (woj. lubuskie).....	Obra	1909	3,0	3,2	6,8
Koszyce (woj. wielkopolskie).....	Ruda	1981	2,6	1,0	4,8
Paprocany (woj. śląskie)	Gostynka	1870	2,4	1,2	4,0
Krzywaniec ^a (woj. lubuskie)	Bóbr	1936	2,4	1,0	5,9
Bielkowo (woj. pomorskie).....	Radunia	1924	2,5	0,6	6,9
Jarnołtówek ^e (woj. opolskie)	Złoty Potok	1907	2,4	0,6	14,6
Dobrzyca (woj. wielkopolskie)	Gwda	1912	2,2	0,9	4,8
Smukała (woj. kujawsko- pomorskie)	Brda	1951	2,2	0,9	8,0
Trzyczyn (woj. kujawsko-pomorskie)	Brda	1960	2,2	0,9	7,2
Porąbka-Żar (woj. śląskie)	Soła	1979	2,2	0,2	–
Jutrosin (woj. wielkopolskie)	Orla	2011	2,1	0,9	2,5
Krzynia (woj. pomorskie)	Słupia	1925	2,0	1,2	3,5
Wrzeszczyn (woj. dolnośląskie)	Bóbr	1927	2,0	0,4	15,0
Zatonie (woj. dolnośląskie)	Plebanka	1968	2,0	0,2	31,5
Smardzew (woj. łódzkie)	Myja	2012	1,4	0,7	5,0
Rejów (woj. świętokrzyskie)	Kamionka	2012	1,4	0,3	6,7

a Stopień wodny. *b* Zbiornik w wyrobisku. *c* Zbiornik górny elektrowni pompowej. *d* Zbiornik wyrównawczy. *e* Zbiornik powodziowy „suchy”.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Flow reservoir. *b* Excavation reservoir. *c* Upper reservoir of a power plant. *d* Compensatory reservoir. *e* Flood reservoir “dry”.

S o u r c e: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 15. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE <i>METEOROLOGICAL STATIONS</i>	Wzniesie- nie stacji nad pozi- om mo- rza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>							
		średnie ^a <i>average^a</i>					skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		1971- 2000	1991- 2000	2001- 2005	2001- 2010	2013	maksi- mum	mini- mum	
							<i>maximum</i>	<i>minimum</i>	
1971-2013									
Hel.....	1	8,1	8,4	8,6	8,7	8,7	33,7	-18,2	51,9
Łeba.....	2	7,7	8,0	8,2	8,3	8,5	37,2	-25,0	62,2
Koszalin.....	33	8,0	8,4	8,6	8,7	8,6	37,1	-25,4	62,5
Suwałki.....	184	6,3	6,8	6,9	7,1	7,1	35,2	-30,6	65,8
Olsztyn.....	133	7,3	7,6	7,8	7,9	7,8	36,2	-30,2	66,4
Chojnice.....	164	7,3	7,6	7,9	7,9	7,8	36,3	-25,7	62,0
Szczecin.....	1	8,8	9,1	9,3	9,4	9,2	37,8	-30,0	67,8
Białystok.....	148	6,9	7,2	7,4	7,5	7,6	35,5	-35,4	70,9
Toruń.....	69	8,1	8,5	8,7	8,7	8,5	37,9	-32,0	69,9
Mława.....	147	7,3	7,7	7,9	8,0	8,0	36,6	-31,2	67,8
Gorzów Wielkopolski ...	72	8,6	9,0	9,2	9,3	9,1	37,4	-24,6	62,0
Poznań.....	87	8,5	8,8	9,1	9,2	9,2	37,0	-28,5	65,5
Warszawa.....	106	8,1	8,3	8,6	8,8	8,9	37,0	-30,7	67,7
Terespol.....	133	7,5	7,9	8,1	8,2	8,4	35,3	-34,3	69,6
Zielona Góra.....	192	8,5	8,8	9,1	9,2	8,8	36,8	-22,2	59,0
Kalisz.....	138	8,4	8,8	9,0	9,1	8,8	38,0	-28,5	66,5
Łódź.....	187	8,0	8,3	8,5	8,6	8,4	37,6	-30,3	67,9
Włodawa.....	177	7,5	7,8	8,0	8,2	8,4	36,0	-34,2	70,2
Lublin.....	238	7,4	7,7	7,9	8,1	8,1	35,3	-33,7	69,0
Wrocław.....	120	8,7	9,1	9,3	9,4	9,4	37,4	-30,0	67,4
Jelenia Góra.....	342	7,4	7,7	7,8	7,8	7,6	35,8	-31,8	67,6
Kielce.....	260	7,4	7,7	7,9	8,1	8,1	36,4	-33,9	70,3
Częstochowa.....	293	8,0	8,2	8,5	8,7	8,5	36,9	-26,6	63,5
Śnieżka.....	1603	0,6	1,0	1,2	1,3	0,9	24,6	-32,1	56,7
Kłodzko.....	356	7,4	7,6	7,8	7,9	7,8	35,1	-29,7	64,8
Opole.....	165	8,8	9,1	9,2	9,3	9,3	37,9	-27,1	65,0
Katowice.....	284	8,2	8,6	8,6	8,8	8,7	37,2	-27,4	64,6
Rzeszów.....	212	7,9	8,2	8,5	8,7	9,0	36,1	-30,9	67,0
Kraków.....	237	8,1	8,5	8,8	8,7	8,7	37,3	-29,9	67,2
Bielsko-Biała.....	398	8,1	8,4	8,6	8,8	8,8	36,4	-27,4	63,8
Nowy Sącz.....	292	8,2	8,5	8,7	8,9	8,9	36,8	-29,2	66,0
Zakopane.....	855	5,4	5,8	5,8	6,0	6,1	32,8	-27,1	59,9

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 16. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE <i>METEOROLOGICAL STATIONS</i>	Wzniesie- nie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m na sekundę <i>Average wind velocity in m per second</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie za- chmurzenie w oktantach ^b <i>Average cloudiness in octants^b</i>	
		średnie ^a <i>average^a</i>							2013
		1971- 2000	1991- 2000	2001- 2005	2001- 2010				
Hel.....	1	578	590	582	623	583	3,5	1905	5,4
Łeba.....	2	632	638	681	703	740	4,7	1871	5,6
Koszalin.....	33	717	740	766	778	616	3,2	1666	5,8
Suwałki.....	184	591	575	601	619	702	3,5	1694	5,5
Olsztyn ^c	133	625	623	609	646	582	3,0	.	5,6
Chojnice.....	164	547	574	664	670	545	3,6	1847	5,6
Szczecin.....	1	530	572	530	588	585	3,7	1683	5,4
Białystok.....	148	577	573	555	613	704	2,5	1708	5,5
Toruń.....	69	528	526	558	583	602	2,4	1645	5,5
Mława.....	147	543	573	538	556	572	3,3	1666	5,7
Gorzów Wielkopolski.....	72	531	541	553	572	524	2,7	1817	5,8
Poznań.....	87	507	555	507	535	595	3,4	1721	5,5
Warszawa.....	106	519	532	529	571	613	3,0	2234	5,4
Terespol.....	133	512	527	483	549	599	2,8	1875	5,5
Zielona Góra.....	192	572	598	553	591	591	3,0	1491	5,6
Kalisz.....	138	507	505	492	511	543	3,7	1801	5,8
Łódź.....	187	571	565	582	601	638	3,4	1641	5,7
Włodawa.....	177	515	518	502	566	668	3,8	1820	5,5
Lublin.....	238	572	590	575	614	650	3,1	1649	5,5
Wrocław.....	120	569	522	504	560	646	3,1	1691	5,8
Jelenia Góra.....	342	678	686	710	743	853	2,5	1528	6,0
Kielce.....	260	600	626	670	659	592	2,8	1599	5,8
Częstochowa.....	293	617	660	652	673	662	2,5	1600	5,8
Śnieżka.....	1603	1150	1101	1111	1141	1222	10,3	1330	6,3
Kłodzko.....	356	576	596	602	629	606	2,9	1575	5,9
Opole.....	165	622	599	586	606	625	2,5	1686	5,7
Katowice.....	284	729	728	724	770	678	2,6	1685	5,7
Rzeszów.....	212	629	666	695	725	633	3,4	1750	5,4
Kraków.....	237	662	669	685	719	644	3,1	.	5,3
Bielsko-Biała ^c	398	942	879	1007	1039	953	2,8	.	5,6
Nowy Sącz.....	292	696	703	768	806	716	1,9	1587	5,3
Zakopane.....	855	1107	992	1198	1229	1096	1,5	1447	5,6

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. *b* Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami). *c* Stacje nie prowadzą pomiarów usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. *b* Level of cloudiness: from 0 (sky without clouds) to 8 (fully covered with clouds). *c* Stations do not record insolation measurements.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 17. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA
AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE <i>METEOROLOGICAL STATIONS</i>	Lata ^a <i>Years^a</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w stopniach Celsjusza <i>in Celsius degrees</i>											
Hel.....	1971-2000	0,1	0,1	2,2	5,6	10,6	14,6	17,1	17,2	13,6	9,4	4,6	1,8
	1991-2000	0,9	0,9	2,6	6,5	10,8	14,8	17,5	17,8	13,8	9,2	4,2	1,5
	2001-2005	0,4	0,4	2,1	6,1	11,7	14,7	18,2	18,5	14,7	9,5	5,1	1,3
	2001-2010	0,1	0,4	2,4	6,4	11,5	15,1	18,5	18,4	14,6	9,6	5,5	1,6
	2013	-1,2	0,1	-1,1	5,5	13,1	16,5	18,2	18,4	13,5	10,8	6,8	4,3
Łeba	1971-2000	-0,4	0,0	2,3	5,8	10,6	14,1	16,6	16,6	13,0	8,9	4,1	1,2
	1991-2000	0,5	0,7	2,7	6,8	10,6	14,5	16,9	17,0	13,2	8,8	3,7	0,9
	2001-2005	0,1	0,4	2,0	6,3	11,6	14,5	17,7	17,8	13,8	9,1	4,7	0,9
	2001-2010	-0,3	0,4	2,4	6,6	11,3	14,7	18,0	17,7	14,0	9,0	5,2	1,1
	2013	-1,1	-0,1	-1,1	5,9	13,2	15,4	17,9	17,6	13,2	10,3	6,2	4,0
Koszalin	1971-2000	-0,4	0,1	2,9	6,6	11,8	14,8	16,8	16,8	13,0	8,9	4,0	1,1
	1991-2000	0,6	1,0	3,3	8,0	11,9	15,0	17,3	17,4	13,4	9,0	3,6	0,8
	2001-2005	0,0	0,7	2,7	7,6	12,5	15,2	18,1	18,2	13,9	9,2	4,6	0,8
	2001-2010	-0,4	0,6	3,1	7,9	12,2	15,4	18,5	18,0	14,0	9,0	5,1	0,9
	2013	-1,3	0,0	-1,2	6,8	13,8	15,7	18,0	18,1	12,9	10,5	5,6	4,0
Suwałki	1971-2000	-4,0	-3,4	0,1	6,0	12,1	15,1	16,6	16,3	11,5	6,6	1,3	-2,2
	1991-2000	-2,7	-2,3	0,5	7,1	12,1	15,6	17,4	17,0	11,8	6,7	0,8	-2,6
	2001-2005	-3,2	-3,1	0,1	6,9	12,7	14,7	18,9	17,8	12,5	6,8	2,2	-3,2
	2001-2010	-3,9	-3,3	0,5	7,2	12,6	15,4	18,9	17,7	12,6	6,8	2,5	-2,3
	2013	-6,3	-1,6	-4,6	5,1	15,0	17,5	17,8	17,3	11,5	8,3	4,6	1,1
Olsztyn	1971-2000	-2,5	-1,8	1,6	6,7	12,4	15,4	17,1	16,8	12,3	7,7	2,4	-0,8
	1991-2000	-1,5	-0,9	1,8	7,7	12,3	15,6	17,6	17,3	12,4	7,8	2,0	-1,3
	2001-2005	-2,0	-1,4	1,6	7,3	13,2	15,2	18,9	18,0	13,1	7,8	3,3	-1,8
	2001-2010	-2,7	-1,5	1,9	7,7	13,0	15,7	19,1	17,9	13,2	7,7	3,6	-1,3
	2013	-4,7	-1,1	-3,1	6,2	15,0	17,7	18,0	17,8	11,6	9,3	5,0	2,3
Szczecin	1971-2000	-0,1	0,6	3,8	7,8	13,2	16,0	18,0	17,7	13,6	9,0	4,2	1,4
	1991-2000	0,8	1,6	4,2	8,9	13,2	16,2	18,4	18,1	13,7	8,9	3,7	1,0
	2001-2005	0,6	1,2	3,7	8,6	13,9	16,4	18,9	18,8	14,4	9,4	4,8	1,0
	2001-2010	-0,1	1,2	4,0	9,1	13,7	16,7	19,6	18,6	14,4	9,3	5,4	1,1
	2013	-0,3	0,4	-1,0	8,4	14,4	16,9	19,3	18,7	13,0	10,9	5,6	4,4
Białystok	1971-2000	-3,5	-2,7	1,0	6,8	12,8	15,7	17,2	16,5	11,9	7,0	1,8	-1,6
	1991-2000	-2,3	-1,6	1,4	7,7	12,7	16,2	17,7	17,0	12,0	7,1	1,4	-2,1
	2001-2005	-2,7	-2,3	1,3	7,5	13,3	15,3	19,3	17,8	12,4	7,5	2,7	-2,8
	2001-2010	-3,5	-2,5	1,4	7,8	13,1	15,8	19,2	17,7	12,5	7,3	3,0	-2,0
	2013	-5,2	-1,1	-3,3	6,4	15,2	17,7	18,0	17,3	11,2	8,6	4,8	1,2
Toruń.....	1971-2000	-1,6	-0,8	2,7	7,6	13,3	16,3	18,0	17,8	13,1	8,3	3,1	0,0
	1991-2000	-0,8	0,1	2,9	8,7	13,4	16,6	18,7	18,5	13,5	8,4	2,7	-0,4
	2001-2005	-1,1	-0,2	2,7	8,2	14,3	16,4	19,5	19,1	13,9	8,6	3,9	-0,9
	2001-2010	-1,9	-0,2	2,9	8,5	13,8	16,8	19,9	18,8	13,9	8,4	4,3	-0,5
	2013	-3,3	-0,4	-2,3	7,5	15,1	17,9	19,1	18,7	11,8	9,9	5,2	2,7
Gorzów Wielkopolski	1971-2000	-0,8	0,1	3,6	7,9	13,3	16,2	18,1	17,9	13,5	8,7	3,5	0,7
	1991-2000	0,1	1,0	4,0	9,1	13,6	16,6	18,8	18,5	13,8	8,8	3,2	0,3
	2001-2005	-0,2	0,7	3,6	8,9	14,4	16,7	19,2	19,2	14,2	9,2	4,1	0,1
	2001-2010	-0,9	0,7	3,8	9,4	14,1	17,2	19,9	18,8	14,3	9,0	4,6	0,2
	2013	-1,4	-0,1	-1,5	8,5	14,4	17,5	20,3	19,1	13,0	10,6	5,0	3,2
Poznań.....	1971-2000	-1,0	-0,2	3,4	7,9	13,5	16,3	18,1	17,8	13,3	8,6	3,4	0,5
	1991-2000	-0,2	0,5	3,6	9,1	13,6	16,5	18,6	18,3	13,6	8,5	3,1	0,2
	2001-2005	-0,7	0,1	3,1	8,8	14,8	17,0	19,5	19,5	14,1	9,1	4,0	-0,3
	2001-2010	-1,2	0,3	3,5	9,3	14,3	17,4	20,2	19,1	14,3	8,8	4,6	0,0
	2013	-2,0	-0,	-1,8	8,5	15,0	18,0	20,6	19,6	13,0	10,7	5,3	3,0
Warszawa.....	1971-2000	-2,2	-1,2	2,6	7,9	13,7	16,5	18,1	17,7	13,0	8,1	2,8	-0,4
	1991-2000	-1,3	-0,4	2,6	8,7	13,8	16,9	18,7	18,3	13,2	8,1	2,3	-1,1
	2001-2005	-1,7	-1,0	2,4	8,4	14,7	16,5	20,1	19,1	13,8	8,6	3,7	-1,7
	2001-2010	-2,3	-0,9	2,9	9,1	14,5	17,3	20,4	18,9	13,9	8,5	4,3	-0,9
	2013	-3,5	-0,4	-1,8	8,0	15,5	18,6	20,0	19,7	12,4	10,4	5,6	2,4

TABL. 17. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA (dok.)
AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES (cont.)

STACJE METEOROLOGICZNE <i>METEOROLOGICAL STATIONS</i>	Lata ^a <i>Years^a</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w stopniach Celsjusza <i>in Celsius degrees</i>											
Terespol	1971-2000	-3,1	-2,2	1,8	7,8	13,7	16,4	17,8	17,3	12,6	7,6	2,2	-1,2
	1991-2000	-2,0	-1,2	2,0	8,5	13,7	17,1	18,4	17,8	12,8	7,7	1,9	-1,9
	2001-2005	-2,4	-1,9	2,1	8,4	14,3	16,1	20,2	18,6	13,0	8,3	3,2	-2,6
	2001-2010	-3,1	-2,0	2,3	8,8	14,1	16,7	20,0	18,6	13,2	8,0	3,7	-1,7
	2013	-4,2	-0,6	-2,4	8,1	16,2	18,5	18,9	18,4	11,7	9,6	5,5	1,3
Zielona Góra	1971-2000	-0,9	0,1	3,6	7,9	13,4	16,2	18,1	18,0	13,6	8,8	3,4	0,5
	1991-2000	-0,2	0,8	3,8	9,1	13,7	16,6	18,8	18,7	13,7	8,8	3,0	0,1
	2001-2005	-0,3	0,5	3,5	8,8	14,6	16,9	19,1	19,5	14,3	9,4	4,0	-0,4
	2001-2010	-0,9	0,5	3,7	9,5	14,2	17,3	19,8	18,9	14,3	9,0	4,5	-0,3
	2013	-2,0	-0,9	-1,9	8,4	13,8	17,1	20,5	19,2	12,6	10,9	4,6	3,0
Łódź	1971-2000	-2,0	-1,0	2,8	7,7	13,4	16,1	17,7	17,6	13,0	8,2	2,8	-0,4
	1991-2000	-1,2	-0,4	2,7	8,7	13,6	16,6	18,5	18,3	13,2	8,2	2,5	-1,1
	2001-2005	-1,7	-0,7	2,5	8,3	14,4	16,4	19,6	19,1	13,7	8,7	3,7	-1,4
	2001-2010	-2,2	-0,6	2,8	8,9	14,0	16,8	19,9	18,6	13,7	8,4	4,3	-0,9
	2013	-3,0	-0,7	-2,5	7,8	14,4	17,6	19,4	18,7	11,9	9,9	5,2	2,3
Lublin	1971-2000	-3,1	-2,0	1,8	7,4	13,1	15,8	17,3	17,0	12,6	7,6	2,1	-1,3
	1991-2000	-2,2	-1,3	1,9	8,1	13,2	16,4	18,0	17,7	12,8	7,7	1,9	-2,0
	2001-2005	-2,6	-2,1	1,9	8,0	14,1	15,9	19,4	18,5	13,2	8,2	3,2	-2,6
	2001-2010	-3,1	-1,9	2,1	8,6	13,8	16,4	19,6	18,4	13,3	8,0	3,8	-1,8
	2013	-4,1	-1,3	-2,5	7,9	14,8	17,8	18,5	18,6	11,5	9,8	5,1	1,3
Wrocław	1971-2000	-0,9	0,2	3,9	8,2	13,5	16,3	18,1	17,8	13,6	8,9	3,6	0,7
	1991-2000	-0,1	0,9	4,0	9,1	13,8	17,0	18,9	18,7	14,0	9,0	3,4	0,3
	2001-2005	-0,3	0,7	3,7	8,9	14,9	17,3	19,3	19,4	14,1	9,5	4,3	-0,3
	2001-2010	-0,8	0,7	3,9	9,6	14,5	17,6	20,0	19,0	14,1	9,2	5,0	0,0
	2013	-1,6	0,1	-0,6	9,2	14,3	17,3	20,6	19,2	13,1	11,9	6,0	3,4
Kielce	1971-2000	-2,9	-1,6	2,1	7,2	12,9	15,7	17,3	16,9	12,4	7,6	2,1	-1,1
	1991-2000	-2,0	-1,0	2,1	8,0	13,1	16,3	18,0	17,6	12,7	7,7	2,0	-1,7
	2001-2005	-2,4	-1,8	2,0	7,8	14,1	16,0	19,0	18,2	12,8	8,2	3,2	-2,3
	2001-2010	-2,8	-1,4	2,2	8,3	13,7	16,5	19,3	18,1	13,0	7,9	3,6	-1,7
	2013	-3,3	-1,2	-1,9	7,9	14,1	17,7	18,9	18,5	11,6	9,4	4,9	1,0
Śnieżka	1971-2000	-6,1	-6,4	-4,7	-1,5	3,8	6,4	8,3	8,7	5,2	1,7	-3,0	-5,0
	1991-2000	-5,2	-6,2	-4,7	-0,6	4,1	7,0	9,1	9,4	5,4	1,5	-2,8	-5,1
	2001-2005	-6,7	-6,5	-4,1	-0,9	5,3	7,3	9,5	10,2	5,2	2,0	-2,0	-5,4
	2001-2010	-6,4	-6,4	-4,5	0,0	4,9	7,7	10,3	9,7	5,4	2,0	-1,6	-5,3
	2013	-7,3	-8,1	-8,5	-0,1	3,8	7,8	10,4	10,0	3,8	3,3	-2,1	-1,7
Opole	1971-2000	-0,9	0,2	4,0	8,4	13,9	16,6	18,4	18,2	13,9	9,2	3,8	0,6
	1991-2000	-0,8	0,3	3,7	8,8	15,1	17,3	19,4	19,3	14,0	9,6	4,7	-0,7
	2001-2005	-1,5	0,6	3,8	10,0	14,0	17,8	20,6	18,7	14,2	9,0	5,8	0,3
	2001-2010	-1,2	0,5	3,7	9,4	14,5	17,5	20,0	19,0	14,1	9,3	5,3	-0,2
	2013	-1,8	0,0	-0,1	9,1	14,3	17,3	20,3	19,3	12,8	11,1	5,7	3,0
Katowice	1971-2000	-1,7	-0,4	3,3	8,0	13,3	16,0	17,7	17,4	13,2	8,6	3,1	-0,2
	1991-2000	-1,0	0,1	3,3	8,7	13,6	16,8	18,5	18,2	13,4	8,6	3,2	-0,8
	2001-2005	-1,4	-0,4	3,3	8,6	14,7	16,7	19,0	18,7	13,3	8,9	4,0	-1,6
	2001-2010	-1,8	-0,2	3,3	9,3	14,2	17,1	19,5	18,3	13,4	8,6	4,5	-0,9
	2013	-2,4	-0,3	-0,6	9,0	13,7	17,2	19,5	18,7	11,8	10,4	5,1	2,3
Rzeszów	1971-2000	-2,6	-1,3	2,7	8,0	13,4	16,4	17,9	17,4	13,2	8,3	2,8	-0,7
	1991-2000	-1,8	-0,6	2,7	8,5	13,6	17,0	18,6	18,0	13,2	8,4	2,8	-1,4
	2001-2005	-2,2	-1,6	2,9	8,5	14,8	16,8	19,8	18,9	13,4	8,9	4,1	-2,0
	2001-2010	-2,4	-1,2	3,1	9,0	14,4	17,3	19,9	18,9	13,6	8,8	4,6	-1,2
	2013	-3,0	-0,6	-1,3	9,4	15,2	18,5	19,4	19,4	12,1	10,9	5,8	1,7
Kraków	1971-2000	-2,3	-0,9	3,1	8,0	13,4	16,2	17,8	17,5	13,2	8,4	2,8	-0,6
	1991-2000	-1,4	-0,2	3,2	8,8	13,9	17,1	18,7	18,4	13,5	8,6	2,8	-1,2
	2001-2005	-1,7	-0,6	3,3	8,9	15,1	17,2	19,6	19,2	13,5	8,9	3,7	-1,9
	2001-2010	-2,2	-0,6	3,2	9,2	14,4	17,4	19,8	18,7	13,5	8,5	4,0	-1,4
	2013	-2,4	-0,5	-0,9	8,9	14,3	17,5	19,6	19,1	12,1	10,1	4,9	1,3
Zakopane	1971-2000	-3,7	-2,9	0,3	4,8	10,1	12,8	14,5	14,2	10,4	6,1	0,8	-2,5
	1991-2000	-2,8	-2,6	-0,2	5,2	10,3	13,7	15,1	15,1	10,5	6,4	1,1	-3,1
	2001-2005	-4,0	-2,9	0,2	5,3	11,7	13,6	15,7	15,5	10,1	6,3	1,8	-3,9
	2001-2010	-3,8	-2,7	0,2	6,0	11,2	13,9	16,2	15,4	10,4	6,0	2,2	-3,0
	2013	-4,4	-3,2	-2,6	6,6	11,3	14,7	15,9	16,0	9,2	7,9	2,7	-0,4

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.
 Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 18. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH
 TOTAL MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w milimetrach in millimetres											
Hel.....	1971-2000	37	28	29	31	44	60	69	66	62	56	48	48
	1991-2000	34	33	32	34	55	60	61	66	67	59	41	48
	2001-2005	43	39	34	34	46	47	75	64	46	60	47	47
	2001-2010	40	33	37	32	54	52	78	81	62	54	56	45
	2013	49	32	27	32	66	34	59	53	99	61	31	40
Łeba.....	1971-2000	38	29	35	31	45	54	70	70	75	74	58	53
	1991-2000	39	35	41	32	50	58	53	78	69	84	48	52
	2001-2005	42	38	31	30	49	64	71	75	85	89	57	51
	2001-2010	44	34	40	29	56	57	79	87	81	75	72	50
	2013	50	31	15	27	110	78	44	93	123	73	50	47
Koszalin.....	1971-2000	47	35	43	38	53	82	87	74	77	64	62	57
	1991-2000	46	44	55	39	63	82	80	85	79	61	50	56
	2001-2005	51	43	47	32	57	71	93	81	80	83	61	66
	2001-2010	52	40	48	33	60	73	90	108	74	72	72	55
	2013	80	27	22	42	51	64	55	52	85	44	50	43
Suwałki.....	1971-2000	33	25	34	37	49	74	83	64	53	49	46	43
	1991-2000	32	32	41	45	45	60	73	57	51	45	48	45
	2001-2005	36	33	36	26	61	60	91	76	45	68	36	34
	2001-2010	42	31	35	23	66	63	92	87	47	57	41	35
	2013	35	42	25	45	80	82	94	49	154	32	35	30
Olsztyn.....	1971-2000	37	27	37	39	52	83	75	64	61	51	49	50
	1991-2000	37	37	44	50	61	67	73	53	61	47	45	48
	2001-2005	37	33	35	36	42	63	86	66	56	72	40	44
	2001-2010	46	30	39	28	62	71	85	83	48	60	55	41
	2013	44	29	31	31	53	67	102	44	105	16	21	39
Szczecin.....	1971-2000	38	28	36	34	48	62	64	53	44	37	40	45
	1991-2000	35	34	46	34	60	63	76	61	50	36	32	46
	2001-2005	40	39	29	31	51	48	62	51	54	44	41	39
	2001-2010	40	37	40	32	56	56	66	74	47	48	53	38
	2013	55	32	26	21	88	113	50	36	44	46	38	38
Białystok.....	1971-2000	29	24	31	39	52	72	85	62	57	46	40	39
	1991-2000	26	33	38	52	58	64	69	53	60	42	40	38
	2001-2005	33	35	29	24	70	55	71	63	52	54	35	37
	2001-2010	39	31	31	25	75	64	84	87	53	47	42	36
	2013	41	30	23	51	104	63	90	65	167	11	34	25
Toruń.....	1971-2000	26	23	28	29	48	72	80	61	51	37	35	38
	1991-2000	25	26	34	35	47	51	72	68	65	29	33	40
	2001-2005	30	32	34	38	54	44	116	47	46	45	30	42
	2001-2010	35	29	35	31	60	49	105	77	48	38	40	37
	2013	54	42	32	17	62	85	92	77	75	13	28	25
Gorzów Wielkopolski.....	1971-2000	35	28	35	36	49	67	66	53	42	35	39	46
	1991-2000	35	34	46	34	56	54	70	56	41	33	36	45
	2001-2005	41	38	33	30	46	46	83	60	52	48	36	39
	2001-2010	42	36	41	33	53	46	76	67	49	42	48	39
	2013	64	41	22	17	102	83	38	37	30	23	45	25
Poznań.....	1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	55	44	35	33	39
	1991-2000	29	31	47	30	57	61	85	57	50	34	32	42
	2001-2005	38	34	33	26	43	45	78	46	44	43	31	47
	2001-2010	39	31	38	32	55	47	71	66	39	38	39	41
	2013	59	40	40	17	85	120	45	38	69	15	40	26
Warszawa.....	1971-2000	22	22	28	35	51	71	73	59	49	38	36	34
	1991-2000	22	26	32	42	49	64	80	47	55	36	41	37
	2001-2005	29	37	30	37	50	46	92	60	41	41	33	33
	2001-2010	36	34	30	31	56	64	82	81	46	37	43	32
	2013	49	25	23	48	133	85	20	60	92	30	28	19

TABL. 18. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH (dok.)

TOTAL MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION (cont.)

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w milimetrach in millimetres											
Terespol.....	1971-2000	23	21	26	38	51	63	71	62	53	38	34	33
	1991-2000	21	28	33	48	50	52	78	51	61	35	37	32
	2001-2005	25	32	22	24	61	47	88	54	33	38	29	29
	2001-2010	33	29	28	26	67	58	80	79	44	39	36	30
	2013	55	29	37	60	103	71	33	13	115	17	47	19
Zielona Góra.....	1971-2000	36	30	38	41	51	59	77	68	43	39	41	48
	1991-2000	35	36	54	39	52	58	91	73	45	36	35	42
	2001-2005	45	41	34	30	38	49	91	55	56	35	41	38
	2001-2010	47	39	44	27	56	47	80	64	53	40	53	41
	2013	70	33	34	24	64	104	68	43	55	19	52	24
Łódź	1971-2000	29	27	34	36	50	68	88	62	51	40	41	44
	1991-2000	27	33	42	40	50	59	95	40	56	37	41	43
	2001-2005	37	42	34	40	72	59	76	46	47	41	45	43
	2001-2010	41	39	40	32	71	63	79	67	43	37	50	39
	2013	58	23	35	42	117	159	26	47	68	18	25	20
Lublin.....	1971-2000	27	26	30	43	56	71	76	68	59	44	37	36
	1991-2000	24	33	36	55	57	68	81	52	68	46	37	33
	2001-2005	36	37	36	41	48	65	103	49	52	42	35	31
	2001-2010	36	33	43	34	69	67	88	69	66	41	39	30
	2013	62	34	55	46	106	113	88	17	41	7	63	19
Wrocław	1971-2000	28	24	30	37	57	79	91	64	51	38	37	34
	1991-2000	23	25	42	32	55	63	93	51	48	30	30	30
	2001-2005	25	24	30	23	63	39	95	62	41	32	37	34
	2001-2010	31	27	34	29	62	59	90	82	41	34	39	32
	2013	52	31	34	35	130	120	30	66	105	9	23	13
Kielce.....	1971-2000	34	28	35	39	53	71	81	76	55	42	40	44
	1991-2000	30	34	43	42	59	80	88	67	59	44	40	39
	2001-2005	42	34	38	55	80	60	136	70	37	41	39	37
	2001-2010	43	31	45	39	73	68	104	77	57	38	47	35
	2013	65	29	49	17	134	93	12	27	71	11	58	26
Śnieżka.....	1971-2000	87	84	83	89	94	115	138	108	85	72	93	103
	1991-2000	97	87	98	58	76	89	138	77	89	82	81	130
	2001-2005	117	109	85	54	58	94	121	106	101	69	93	106
	2001-2010	108	109	95	43	73	91	118	133	96	74	101	101
	2013	126	120	84	76	133	205	80	70	106	53	117	51
Opole.....	1971-2000	32	28	33	41	60	78	91	76	60	43	39	40
	1991-2000	35	31	27	41	66	68	105	55	44	38	35	41
	2001-2005	37	29	46	33	88	88	81	73	46	29	49	29
	2001-2010	36	30	37	37	77	78	93	64	45	33	42	35
	2013	43	31	35	30	115	156	44	36	84	18	21	12
Katowice.....	1971-2000	39	36	42	53	77	90	103	79	62	53	48	48
	1991-2000	36	39	50	51	69	84	114	68	62	58	54	44
	2001-2005	53	45	41	48	76	80	99	77	57	44	44	61
	2001-2010	53	43	52	41	82	82	101	88	76	44	57	51
	2013	62	17	58	27	110	121	79	28	94	18	43	22
Rzeszów.....	1971-2000	29	27	31	47	72	82	90	68	62	48	35	39
	1991-2000	28	32	35	58	77	77	88	68	79	55	35	35
	2001-2005	36	35	36	55	76	94	106	80	64	45	40	28
	2001-2010	38	34	45	44	91	99	104	79	72	45	43	32
	2013	75	23	77	34	88	143	19	11	63	9	78	13
Kraków.....	1971-2000	35	30	35	50	74	94	81	76	60	49	40	38
	1991-2000	34	32	40	54	72	86	94	64	62	55	40	35
	2001-2005	45	31	38	57	73	62	127	84	55	39	35	40
	2001-2010	46	33	47	42	90	75	105	86	69	41	49	37
	2013	59	25	41	12	87	184	27	21	86	14	67	21
Zakopane.....	1971-2000	44	39	55	85	122	163	168	140	108	70	60	52
	1991-2000	41	47	66	98	118	136	81	120	107	76	59	43
	2001-2005	53	59	54	87	146	176	255	112	95	66	51	44
	2001-2010	51	54	70	68	155	179	225	129	110	78	62	48
	2013	76	70	96	22	137	191	94	69	138	57	127	22

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Dział 2. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY

Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i zmianach w ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniami Ministrów: Rolnictwa oraz Gospodarki Komunalnej z dnia 20 II 1969 r. w sprawie ewidencji gruntów (MP. Nr 11, poz. 98), od 1997 r. – Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 XII 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 158, poz. 813), a od 2002 r. Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz 454 z późniejszymi zmianami). W kolejnych rozporządzeniach klasyfikacje zaliczenia gruntów do poszczególnych użytków gruntowych były zmieniane m. in. ze względu na potrzebę dostosowywania do standardów międzynarodowych. Od danych za 1997 r. wykazy gruntów sporządzają Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz wojewódzkie wydziały geodezji i gospodarki gruntami. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

Ewidencja gruntów z 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454) wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję). Dane według wymienionej ewidencji o:

- **użytkach rolnych** dotyczą: gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia budowlane służące produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (kotłownie, komórki, garaże, szopy, stodoły, wiaty, spichlerze, budynki inwentarskie, place składowe i manewrowe w obrębie zabudowy itp.), a także ogródków przydomowych w gospodarstwach rolnych, gruntów pod stawami obejmującymi zbiorniki wodne (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód) wyposażone w urządzenia hydrotechniczne, nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz z terenami przyległymi do stawów i z nimi związane, a należącymi do obiektu stawowego, gruntów pod rowami do których zalicza się otwarte rowy pełniące funkcję urządzeń melioracji wodnych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej.
- **gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych** dotyczą:
 - **lasów** do których zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 poz.1153).
 - **gruntach zadrzewionych i zakrzewionych**, do których zalicza się grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze od 0,1000 ha, a także: śródpolne skupiska drzew i krzewów niezaliczone do lasów, tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym i krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu, przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną, strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych, jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami naturalnie lub sztucznie w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów, wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami, zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy, poza zwartymi kompleksami lasów, skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, niewyposażone w urządzenia i budowle dla rekreacji i wypoczynku.
- **gruntach pod wodami** dotyczą :
 - **gruntów pod morskimi wodami wewnętrznymi**, są to grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, do których zalicza się: część Jeziora Nowowarpińskiego i część Zalewu Szczecińskiego, wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamińskim, znajdujące się na wschód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzekę Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin, część Zatoki Gdańskiej zamkniętą linią podstawową biegnącą od punktu o współrzędnych 54°37'36'' szerokości geograficznej północnej i 18°49'18'' długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Helskiej) do punktu o współrzędnych 54°22'12'' szerokości geograficznej północnej i 19°21'00'' długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Wiślanej), część Zalewu Wiślanego znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie, wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego.
 - **gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami płynącymi w rzekach, potokach górskich, kanałach i innych ciekach, o przepływach stałych lub okresowych oraz źródła, z których ciekі biorą początek, a także grunty pod wodami znajdującymi się w jeziorach i zbiornikach sztucznych, z których ciekі wypływają lub do których wpływają.
 - **gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami w jeziorach i zbiornikach innych niż określone powyżej.
- **gruntach zabudowanych i zurbanizowanych** dotyczą:

- **terenów mieszkaniowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki mieszkalne, urządzenia funkcjonalnie związane z budynkami mieszkalnymi (podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier i zabaw itp.), a także ogródki przydomowe,
 - **terenów przemysłowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia służące produkcji przemysłowej, a także ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, stacje transformatorowe, czynne hałdy i wysypiska, urządzenia magazynowo-składowe, bazy transportowe i remontowe itp.,
 - **innych terenów zabudowanych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia związane z administracją, służbą zdrowia, handlem, kultem religijnym, rzemiosłem, usługami, nauką, oświatą, kulturą i sztuką, wypoczynkiem, łącznością itp., czynne cmentarze, grzebowiska zwierząt oraz inne grunty zabudowane (nieujęte w poz. dotyczących terenów mieszkaniowych i przemysłowych),
 - **urbanizowanych terenów niezabudowanych**, do których zalicza się grunty niezabudowane, ale przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej,
 - **terenów rekreacyjno-wypoczynkowych**, do których zalicza się niezajęte pod budynki:
 - tereny ośrodków wypoczynkowych, zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic),
 - tereny o charakterze zabytkowym: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.,
 - tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska itp.,
 - tereny spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.,
 - ogrody zoologiczne i botaniczne,
 - tereny zieleni nieurządzonej nie zaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych.
 - **terenów komunikacyjnych**, do których zalicza się grunty zajęte pod:
 - drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użyteczności publicznej; place postojowe i manewrowe przy dworcach kolejowych, autobusowych i lotniczych, portach morskich i rzecznych, i innych oraz ogólnodostępne dojazdy do ramp wylądowczych i placów składowych,
 - tereny kolejowe,
 - inne tereny komunikacyjne obejmujące: porty lotnicze i inne budowle oraz urządzenia służące komunikacji lotniczej, urządzenia portowe, przystanie obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty, budowle i urządzenia górskich kolei linowych, torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską, urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe, wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.
 - **użytkach kopalnych** dotyczą gruntów zajętych przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin.
 - **użytkach ekologicznych** dotyczą prawnie chronionych pozostałości ekosystemów, takich jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne określa się na podstawie rozporządzenia właściwego wojewody lub uchwały właściwej rady gminy, podjętych na podstawie przepisów o ochronie przyrody.
 - **nieużytkach** dotyczą:
 - niezakwalifikowanych do użytków ekologicznych: bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty), piaski (piaski ruchome, plaże nieurządzone, piaski nadbrzeżne, wydmy), naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska,
 - nieprzeznaczonych do rekultywacji wyrobisk po wydobywaniu kopalin.
 - **terenach różnych** dotyczą wszystkich pozostałych gruntów, których nie można zaliczyć do innych użytków, takich jak: grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. Do terenów przeznaczonych do rekultywacji zalicza się zdegradowane lub zdewastowane grunty, takie jak: nieczynne hałdy, wysypiska, zapadliska, tereny po działalności przemysłowej i górniczej oraz po poligonach wojskowych, dla których właściwe organy zatwierdziły projekty rekultywacji.
- Klasy bonitacyjne użytków rolnych** określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI najniższą. Grunty orne oraz pastwiska zaliczone do klasy VI z odpowiednim symbolem RZ (grunty orne) lub PsZ (pastwiska) są to grunty, które ze względu na niską jakość zostały uznane w toku gleboznawczej klasyfikacji gruntów za nieprzydatne do uprawy i przeznaczone do zalesienia.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty – w oparciu o ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. z 2013 poz. 1205).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl tego rozporządzenia polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,

– przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych.

Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych niezwiązanego ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

Ustawa o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI utworzone z gleb organicznych. W 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej. Zostały one zaewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowaniu stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Melioracje wodne szczegółowe obejmują: ciekii wodne naturalne i sztuczne odwadniające i nawadniające o szerokości dna do 1,5 m w ich dolnym biegu oraz rurociągi o średnicy do 1 m z wyjątkiem rurociągów o średnicy większej niż 0,4 m na odcinkach przebiegających przez zabudowane tereny wsi i miast, groble na obszarach nawadnianych, drenowania, deszczownie wraz z pompami przenośnymi, stawy rybne i inne podobne urządzenia. Melioracje scharakteryzowano powierzchnią zmeliorowanych gruntów oraz łąk i pastwisk zagospodarowanych według rodzajów melioracji szczegółowych.

Podaż **środków ochrony roślin** na zaopatrzenie rolnictwa obejmuje sprzedaż przez przedsiębiorstwa produkcyjne odbiorcom krajowym powiększoną o import. Do roku 2004 badaniami sprzedaży objęte były wybrane środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania. Lista środków ochrony roślin była ustalana corocznie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi po konsultacji z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a wybór był uzasadniony gospodarczym znaczeniem i wielkością sprzedaży danego środka i tak np. w 2003 r. badano sprzedaż 357, a w 2004 r. – 321 środków. Od 2005 roku zgodnie z wymogami UE badane są wszystkie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu. W 2005 r. było ich 974.

Bilans azotu brutto wykonywane są w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, obligatoryjnie m.in. na potrzeby OECD, metodą na powierzchni pola (Kopiński 2006). Według tej metody określa się różnicę pomiędzy ilością składników mineralnych wnoszonych a wynoszonych z gleb użytków rolnych z plonami.

Dane o **zasobności gleb w przyswajalne makroelementy, odczynie gleb oraz potrzebie wapnowania** pochodzą z badań Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Oceny odczynu i zasobności gleb w składniki mineralne dokonano na podstawie liczb granicznych zawartych w polskich normach: PN-ISO 10390 (pH), PN-R-04023 (fosfor), PN-R-04022 (potas) i PN-R-04020 (magnez).

Dane o **zasobach ważniejszych kopalni** pochodzą z informacyjnego systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych Polski „MIDAS” prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Dane o zasobach ważniejszych kopalni dotyczą rodzajów i zasobów udokumentowanych geologicznie złóż, w których kopaliny te występują z uwzględnieniem złóż i zasobów zagospodarowanych oraz ubytków związanych z ich eksploatacją, a także przyrostów uzyskanych w wyniku nowych udokumentowanych badań geologicznych.

Zasoby geologiczne złoża (bilansowe i pozabilansowe) – całkowita ilość kopaliny lub kopalini w granicach złoża.

Zasoby bilansowe – zasoby złoża lub jego części, którego cechy naturalne określone przez kryteria bilansowości oraz warunki występowania umożliwiają podejmowanie jego eksploatacji.

Zasoby pozabilansowe – zasoby złoża lub jego części, którego cechy naturalne lub warunki występowania powodują, iż jego eksploatacja nie jest możliwa obecnie, ale przewiduje się, że będzie możliwa w przyszłości w wyniku postępu technicznego, zmian gospodarczych itp.

Zasoby przemysłowe – część zasobów bilansowych, która może być przedmiotem ekonomicznie uzasadnionej eksploatacji w warunkach określonych przez projekt zagospodarowania złoża, optymalny z punktu widzenia technicznego i ekonomicznego przy spełnieniu wymagań ochrony środowiska.

Chapter 2. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL. USEFUL MINERALS

Methodological notes

Data on the condition and changes in the registered intended use of land were developed on the basis of annual reports on land, introduced in the following Regulations: of the Minister of Agriculture and Municipal Management of 20 February 1969 on land register (MP No. 11, item 98), from 1997 – of the Minister of Spatial Economy and Construction and of the Minister of Agriculture and Food Economy 17 December 1996 on register of land and buildings (O. J. No. 158, item 813), and from 2002 of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on register of land and buildings (O. J. No. 38, item 454, with later amendments). The consecutive regulations, classifications of land were changed *inter alia* due to adoption of international standards. Beginning with data for 1997 on, the registers of land were prepared by the Chief Office of Geodesy and Cartography as well as voivodeship branches of geodesy and land management. The data are presented, taking into consideration geodesic area.

Land Register (O. J. of 2001 No. 38, item 454) introduced range differences in relation to previous years consisting mainly in classification of built-up rural areas as agricultural land (therefore classified as „built-up and urban areas”), land under ponds (classified as „inland lentic waters”) and ditches (which were classified separately). According to the aforementioned register, data on:

- **Agricultural land:** Arable land, orchards, meadows, permanent pastures, agricultural land occupied by residential and other buildings as well as facilities designed for agricultural production, including fishery production and food-processing industry (boiler houses, shed, garages, shanties, barns, umbrella roofs, granaries, buildings for livestock, stockyards and manoeuvring yards within developed area etc.) as well as gardens adjacent to farms, land under ponds including water reservoirs (excluding lakes and dam reservoirs for water level adjustment) equipped with hydro-technical installations suitable for fish farming and keeping covering dyke areas including ditches and areas adjacent and related to ponds, land under ditches including open ditches acting as land improvement facilities for land used in agricultural production.
- **Forest, wooded and shrubby areas refer to:**
 - **Forests**, including land identified as “forest” in the Act of 28 September 1991 - on forests (OJ of 2014 item 1153 as amended).
 - **Forests and other wooded land** – land covered with forest plants and whose surface area is under 0.1000 ha are as well as: groups of trees and shrubs found in the middle of fields and not included in forest land, peat bogs partially covered with groups of shrubs and dwarf trees, natural wicker fields and natural bush formed willow trees located in river beds and depressed land, land covered with trees and shrubs located next to surface water and constituting a biological protective zone against sewage and water reservoirs, ravines and gorges naturally or artificially covered with trees and shrubs in order to protect them against erosion and not counted as forests, stone and rubble dumps covered with trees and shrubs, cemeteries no longer being used and covered with trees and shrubs; with the exception of forest complexes, groups of trees and shrubs constituting a park but not equipped with equipment and buildings used for recreation and relaxation.
- **Land under waters refer to:**
 - **land under internal marine waters**, including: The part of Nowe Warpno Lake and the part of the Szczecin Lagoon gather with the Świna and the Dziwna and the Kamień Lagoon, situated east the State frontier between the Republic of Poland and Germany, and the river Odra between the Szczecin Lagoon and the waters of the port of Szczecin; The part of the Bay of Gdańsk closed by a baseline running from a point having the coordinates 54° 37' 36'' north geographic latitude and 18° 49' 18'' east geographic longitude from the Hel Sandbar to a point having the coordinates 54° 22' 12'' north geographic latitude and 19° 21' 00'' east geographic longitude (on the Vistula Sandbar); The part of the Vistula Lagoon situated south-west of the State frontier between Republic of Poland and Russian Federation on that Bay. Harbor waters defined on the sea said by the line connecting the outermost permanent harbor works which form an integral part of the harbor system.
 - **land under surface flowing waters**, which covers land under waters flowing in rivers, mountain streams, channels, and other water courses, permanently or seasonally and their sources as well as land under lakes and artificial water reservoirs, from or to which the water course flow.
 - **land under surface lentic water**, which covers land under water in lakes and reservoirs other than those described above.

- **Built-up and urban areas** refer to:
 - **Residential areas** include land not used for agricultural and forest production, put under dwelling buildings, devices functionally related to dwelling buildings (yards, drives, passages, playgrounds adjacent to houses), as well as gardens adjacent to houses.
 - **Industrial areas** include land put under buildings and devices serving the purpose of industrial production, as well as water intakes, waste water treatment plants, transformer station, active waste-dumps and landslides, storage devices, transport and repair bases etc.
 - **Other built-up areas** include land put under buildings and devices related to administration, health services, commerce, worship, crafts, services, science, education, culture and art., recreation communication etc, graveyards in service, animal cemeteries and other built-overland not listed under residential and industrial areas.
 - **Undeveloped urbanised areas** include land that is not built over, allocated in spatial management plans to building development and excluded from agricultural and forest production
 - **Recreational and resting areas** comprise the following types of land not put under buildings:
 - Areas of recreational centres, children playgrounds, beaches, arranged parks, squares, lawns (outside street lanes);
 - Areas of historical significance: ruins of castles, strongholds, barrows, natural monuments etc.
 - Sport grounds: stadiums, football fields, ski-jumping take-offs, toboggan-run, sports rifle-ranges, public baths etc.
 - Area for entertainment purposes: amusement, grounds, funfairs etc.,
 - Zoological and botanical gardens;
 - Areas of non-arranged greenery, not listed under woodlands or land planted with trees or shrubbery
 - **Transport areas** including land put under:
 - roads: national roads, voivodeship roads, powiat roads, communal roads, roads within housing estates, access roads to agricultural land and woodlands and to facilities of public utility, stopping and manoeuvring yards next to railway stations, bus stations and airports, maritime and river ports and other ports, as well as universal accesses to unloading platforms and storage yards,
 - railway grounds,
 - other transport grounds comprise land put under: airports and other building and devices for air transport, port equipment, piers, facilities and buildings for water transport, on-land mountain facilities, buildings and devices of cable railway, tramway lines outside driving lanes of streets and roads as well as facilities and devices connected with municipal transport, arranged parking lots outside state forests, bus stations, protective dams fit for road traffic.
 - **Mining grounds** comprise land put under active quarries extracting minerals.
- **Ecological areas** comprise legally protected the remains of ecosystems: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, and gravel-banks. This form of environmental protection is introduced by the virtue of a decision of a voivode or a commune council, in compliance with environmental protection regulations.
- **Wastelands** comprise:
 - land not qualified as ecological grounds: marshes (swamps, whirlpools, sloughs, bogs); sands (quick sands, non-arranged beaches, coastal sands, dunes); natural physiographical formations such as: crags, steep slopes, faults, rocks, rubble.
 - excavations after extraction of minerals not fitted for re-cultivation.
- **Various areas** comprise all other land, which cannot be classified as other usable area such as: Land to be reclaimed and undeveloped reclaimed land, dikes not suitable for vehicle traffic. Land to be reclaimed comprises degraded or devastated land such as: Inactive dumps, landfills, post-industrial zones and post-mining areas, post military range areas, for which appropriate bodies approved land reclamation projects.

Agricultural land valuation class describes the quality of arable land with respect to its suitability for agricultural production. Class 1 describes the highest agricultural value, whereas Class 6 the lowest. Arable land pastures classified in Class 6 with an appropriate symbol RZ (arable land) or PsZ (pastures) cover the land, which owing to its low quality were in the course of soil classification process recognized as unsuitable for cultivation and designed for afforestation.

Data on agricultural and forest areas exempted for non-agricultural and non-forest purposes refer to areas, for which claims and fees were charged - on the basis of the Act of 3 Februar 1995r on protection of agricultural and forest land (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205)

The protection of agricultural land forests means:

- limiting the conversion of such land to non-agricultural and non-forestry uses;

- the prevention of degradation and devastation of agricultural land and damage to agricultural production caused by non-agricultural or non-forest activities,
- the prevention of degradation and devastation of agricultural land and damage to agricultural production caused by non-agricultural and mass earth movements,
- land reclamation and developing land for agricultural use,
- preservation of peat bogs and small natural water reservoirs.
- enhancing the value of forest lands and preventing decreases in their productivity

The data do not comprise loss of agricultural land not associated with a change of the owner e.g. loss of land due to development of individual constructions on lands owned by farms.

The Law on **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI comprised of organic soils. In 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban area.

Data on **devastated and degraded land to be reclaimed and developed** refer to land, which lost its utility value (devastated land) and land the agricultural or forest utility value of which diminished due to deterioration of natural conditions or environmental changes as well as industrial activity and harmful agricultural activity. They were registered on the basis of criteria and principles defined in respective acts on protection of agricultural and forest areas.

Land reclamation means creation or restoration of utility or natural value for degraded or devastated land through proper formation of the landscape, enhancements of physical and chemical properties, regulation of water conditions, and restoration of soil, reinforcement of scarps and reconstruction or construction of indispensable routes. Reclaimed land is subject to development i.e. agricultural, forest or other type of utilization.

Detailed meliorations cover: natural and artificial drainage and irrigation water lower courses of the width of 1.5 m and water pipes of a diameter of up to 1 m, except for pipes the diameter of which exceeds 0.4 m at the sections running through villages, towns and cities, dykes on irrigated areas, drainage, sprinkling machines and mobile pumps, fish ponds and similar equipment. Melioration is characterized by the area of meliorated lands, meadows and pastures developed by types of detailed meliorations.

Supply of **plant protection products** for agricultural industry covers sale by production companies to domestic customers enlarged by import. By 2004, sales surveys encompassed selected plant protection products admitted to trade and use. The list of plant protection products was specified by the Ministry of Agriculture and Rural Development upon consultation with the Chief Inspectorate of Plant Health and Seed Protection, and the selection was justified by economic significance and the volume of sales of particular products, thus, e.g. in 2003, 357 products were covered by the survey and in 2004, 321 were included. From 2005, pursuant to the EU requirements, all plant protection products admitted to the market are taken into account. In 2005, the number was 974.

Gross nitrogen balances are prepared by the Institute of Soil Science and Plant Cultivation – National Research Institute in Pulawy, obligatorily, as required by OECD, applying the method of field area (Kopiński 2006). According to this method, we may identify a difference between the quantity of mineral elements introduced and obtained from crops.

Data on the **soil abundance in available macro-elements, soil reaction and liming needs** come from National Chemistry and Agricultural Station. The evaluation of reaction and soil abundance in mineral elements was carried out on the basis of limit values provided in Polish standards: PN-ISO 10390 (pH), PN-R-04023 (phosphorus), PN-R-04022 (potassium) i PN-R-04020 (magnesium).

Data on **resources of more significant useful minerals** come from the information system of management and protection of natural resources of Poland “MIDAS” maintained by the National Geological Institute.

Data on resources of more significant useful minerals refer to the types and methods of documented geological deposits, in which the respective minerals occur, taking into consideration developed deposits and resources and losses associated with their exploitation as well as increases obtained as a result of new documented geological research.

Geological deposit resources - a total quantity of minerals within a deposit.

Balance-sheet resources - deposit resources or part thereof, the natural characteristics of which specified by balance criteria and occurrence conditions facilitate their exploitation.

Off-balance-sheet resources – deposit resources or part thereof, the natural characteristics or occurrence conditions of which make the exploitation impossible at present, but it is anticipated that it will be possible in the future as a result of technical progress, economic transformations etc.

Industrial resources – a part of balance-sheet resources, which may be subject to justified economic exploitation under conditions specified by deposit management project, optimal in terms of technology and economy, provided that the requirements on environmental protection are fulfilled.

TABL. 1(19). ZMIANY STRUKTURY UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Stan w czerwcu
CHANGES IN THE LAND USE STRUCTURE
As of June

LATA YEARS	Ogółem <i>Grand total</i>	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>		Lasy i zadrzewienia <i>Forests and woody land</i>	Pozostałe <i>Other</i>
		razem <i>total</i>	w tym grunty orne <i>of which arable land</i>		
	w odsetkach <i>in percent</i>				
1938 ^a	100,0	65,9	52,7	21,8	11,4
1946	100,0	65,6	51,3	20,8	13,7
1950	100,0	65,6	51,3	21,9	12,5
1960	100,0	65,5	51,2	24,5	10,0
1970	100,0	62,5	48,3	27,3	10,2
1980	100,0	60,3	46,7	27,7	12,0
1990	100,0	59,3	45,7	28,0	12,7
1995	100,0	57,4	44,4	28,2	14,4
2000	100,0	57,0	43,8	28,8	14,2
2005	100,0	50,9	39,1	29,3	19,8
2010	100,0	47,5	34,5	29,8	22,7
2013	100,0	46,7	34,4	30,0	23,3

^a W granicach obecnych.

Źródło: dane dla lat 1938-1970 wg Z. Szkulatowskiego "Przemiany strukturalne w użytkowaniu ziemi w Polsce w latach 1938-1982", w „Ekorozwój szansą przetrwania cywilizacji – Polski Klub Ekologiczny”, Wydawnictwo Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków 1986; dane od 1980 r. na podstawie spisów rolnych, a między spisami uzupełniające szacunki.

^a Within current borders.

Source: data for 1938-1970 according to Z. Szkulatowski "Structural changes in the land use in Poland in 1938-1982" (Polish: "Przemiany strukturalne w użytkowaniu ziemi w Polsce w latach 1938-1982"), in "Ecodevelopment as the chance of the civilisation survival – Polish Ecological Club" (Polish: "Ekorozwój szansą przetrwania cywilizacji Polski Klub Ekologiczny"), Editorial Board of the AGH University of Science and Technology, Kraków 1986, data since 1980 based on the Agricultural Censuses and supplementary estimates in the inter-census periods.

TABL. 2(20). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI KRAJU

Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014		2005	2014	SPECIFICATION
	tys. ha <i>thous. ha</i>	tys. ha <i>thous. ha</i>	tys. ha <i>thous. ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w tys. ha w stosunku do 2013 r. <i>increase(+) or decrease (-) in thous. ha in relation to 2013</i>	na 1 mieszkańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	na 1 mieszkańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	
POWIERZCHNIA OGÓLNA KRAJU^b	31269	31268	31268	–	0,82	0,81	TOTAL AREA OF THE COUNTRY^b
Użytki rolne	19148	18931	18716	-54	0,50	0,49	Agricultural land
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe	18418	18193	17977	-51	0,48	0,47	<i>arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>
grunty orne	14074	13969	13818	-33	0,37	0,36	<i>arable land</i>
sady	296	292	285	-2	0,01	0,01	<i>orchards</i>
łąki trwałe	2353	2293	2260	-14	0,06	0,06	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	1695	1638	1613	-3	0,04	0,04	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	527	530	529	-4	0,01	0,01	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	51	70	79	+2	0,00	0,00	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	152	138	132	-1	0,00	0,00	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9338	9531	9658	+25	0,24	0,25	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	9106	9276	9369	+16	0,24	0,24	<i>forests</i>
grunty zadrzewione zakrzewione	232	255	289	+9	0,01	0,01	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	636	640	649	+1	0,02	0,02	Lands under waters
morskimi wewnętrznymi	78	79	79	–	0,00	0,00	<i>marine internal</i>
powierzchniowymi płynącymi ...	471	495	511	+3	0,01	0,01	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi	87	66	59	-2	0,00	0,00	<i>surface standing</i>

TABL. 2(20). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI KRAJU (dok.)

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF LAND USE(cont.)

As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014		2005	2014	SPECIFICATION
	tys. ha thous. ha	tys. ha thous. ha	przyrost (+) lub ubytek (-) w tys. ha w stosunku do roku 2013 increase(+) or decrease (-) in thous. ha in relation to 2013	na 1 mieszkańca ^a w ha per capita ^a in ha			
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1476	1550	1635	+22	0,04	0,04	Built-up and urbanised areas
tereny mieszkaniowe	234	278	316	+9	0,01	0,01	residential areas
tereny przemysłowe	100	112	117	+1	0,00	0,00	industrial areas
inne tereny zabudowane	90	122	143	+5	0,00	0,00	other built-up areas
zurbanizowane tereny niezabudowane	57	51	54	-	0,00	0,00	urbanised unbuilt areas
tereny rekreacji i wypoczynku	65	65	65	-	0,00	0,00	recreational areas
tereny komunikacyjne	897	891	914	+8	0,02	0,02	transport areas
drogi	781	776	799	+9	0,02	0,02	roads
tereny kolejowe	104	103	101	-1	0,00	0,00	rail areas
inne ^c	12	12	13	-	0,00	0,00	other ^c
użytki kopalne	33	29	28	-1	0,00	0,00	mining grounds
Użytki ekologiczne	25	34	36	+1	0,00	0,00	Ecological arable land
Nieuzytyki	498	482	475	-1	0,01	0,01	Wasteland
Tereny różne^d	147	100	98	+6	0,00	0,00	Miscellaneous land^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2005, 2010 i 2013. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. patrz „Uwagi metodyczne” do działu. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 December for 2005, 2010 and 2013 respectively. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters; c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see “Methodological notes” to the chapter. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3(21). STRUKTURA ODCZYNU GLEB W POLSCE W LATACH 2010- 2013

STRUCTURE OF SOIL REACTION IN POLAND IN 2010-2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba próbek w szt Number of samples in pcs	Przebadana powierzchnia w tys. ha Area examined in thous. ha	Odczyn gleby w % Soil reaction in %				
			bardzo kwaśny pH < 4,5 very acid pH < 4.5	kwaśny pH 4,6 - 5,5 acid pH 4.6 - 5.5	lekko kwaśny pH 5,6 - 6,5 slightly acid pH 5.6 - 6.5	obojętny pH 6,6 - 7,2 neutral pH 6.6 - 7.2	zasadowy pH > 7,2 alkaline pH > 7.2
POLSKA	1604374	3858,4	15	28	33	16	8
POLAND							
Dolnośląskie	129672	380,2	9	25	42	17	7
Kujawsko-pomorskie	144832	370,0	8	20	31	24	17
Lubelskie	117984	108,1	17	27	25	15	16
Lubuskie	44432	124,5	11	31	39	13	6
Łódzkie	79485	122,5	26	34	26	10	4
Małopolskie	43486	38,4	24	28	21	13	14
Mazowieckie	119023	221,1	24	32	26	13	5
Opolskie	103647	228,3	3	16	57	20	4
Podkarpackie	68977	96,3	29	33	22	11	5
Podlaskie	57419	118,6	20	35	26	14	5
Pomorskie	114124	315,6	12	36	32	15	5
Śląskie	48424	317,3	15	25	40	16	4
Świętokrzyskie	38248	46,4	17	22	23	21	17
Warmińsko-mazurskie	140935	378,8	12	32	32	19	5
Wielkopolskie	220372	587,3	14	26	34	15	11
Zachodniopomorskie	133314	404,7	11	30	34	15	10

Źródło: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Source: data of the National Chemistry-Agriculture Station.

**TABL. 4(22). POWIERZCHNIA GEODEZYJNA KRAJU WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA I WOJEWÓDZTW
W 2014 R. Stan w dniu I**

GEODESIC AREA OF THE COUNTRY BY LAND USE AND BY VOIVODSHIPS IN 2014 As of 1 January

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>							
		razem <i>in total</i>	grunty orne <i>arable land</i>	sady <i>orchards</i>	łąki trwałe <i>permane nt meadows</i>	pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	grunty rolne zabudo- wane <i>built-up agricultu -ral land</i>	grunty pod stawa- mi <i>lands under ponds</i>	grunty pod rowami <i>lands under ditches</i>
		w hektarach <i>in hectares</i>							
P O L S K A	31267967	18716486	13818287	285402	2260353	1612784	528593	78656	132411
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	1994674	1189156	872624	6447	136370	120469	29422	13884	9940
Kujawsko-pomorskie	1797134	1171551	993370	13257	84228	47501	23178	2010	8007
Lubelskie.....	2512246	1760037	1318245	33429	250219	75524	61384	9950	11286
Lubuskie.....	1398789	565633	402367	2776	100915	35677	14004	4228	5666
Łódzkie	1821895	1287006	1000341	30249	115593	85852	41677	4617	8677
Małopolskie.....	1518279	924340	658309	28385	98097	93046	39596	4179	2728
Mazowieckie	3555847	2403643	1690325	85240	278339	246901	80074	6075	16689
Opolskie	941187	601109	491248	3318	67439	18045	12591	4333	4135
Podkarpackie.....	1784576	937886	606217	10240	116805	154643	40297	3971	5713
Podlaskie	2018702	1215435	771371	4516	207315	192925	30261	1666	7380
Pomorskie	1831034	921475	702060	4648	111542	71033	20171	786	11235
Śląskie.....	1233309	629714	455038	7047	89171	48749	19277	7564	2868
Świętokrzyskie.....	1171050	750089	542544	32918	94444	43376	29075	4108	3624
Warmińsko-mazurskie ..	2417347	1309798	880749	2539	162538	225211	26013	2083	10665
Wielkopolskie	2982650	1929651	1573243	15787	196558	79170	42013	7026	15854
Zachodniopomorskie.....	2289248	1119964	860236	4606	150779	74662	19560	2176	7944

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione <i>Forest land as well as woody and bushy land</i>			Grunty pod wodami <i>Lands under waters</i>			
	razem <i>in total</i>	las y <i>forests</i>	grunty zadrzewione i zakrzewione <i>woody and bushy land</i>	razem <i>in total</i>	morskimi wewnętrznymi <i>internal</i>	powierz- chniowymi płynącymi <i>surface and flowing</i>	powierz- chniowymi stojącymi <i>surface and standing</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A	9658390	9369403	288987	648559	79085	510561	58913
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	625302	610968	14334	17967	–	15633	2334
Kujawsko- pomorskie ...	438794	428491	10303	48088	–	43162	4926
Lubelskie.....	606270	582307	23963	18888	–	11987	6901
Lubuskie.....	718390	710350	8040	24936	–	22089	2847
Łódzkie	401710	390950	10760	11197	–	8967	2230
Małopolskie.....	463798	440664	23134	20641	–	18462	2179
Mazowieckie	869536	824660	44876	41923	–	39105	2818
Opolskie	262799	258846	3953	13034	–	11820	1214
Podkarpackie.....	729211	683462	45749	20530	–	19373	1157
Podlaskie	643480	629184	14296	27615	–	24640	2976
Pomorskie	689714	681537	8177	74181	15144	51494	7543
Śląskie.....	412912	402607	10305	18709	–	12960	5750
Świętokrzyskie.....	348234	334796	13438	8614	–	7807	807
Warmińsko-mazurskie ..	794169	769824	24345	138501	17285	118285	2931
Wielkopolskie	796377	785998	10379	43569	–	36751	6818
Zachodniopomorskie.....	857694	834760	22934	120166	46656	68027	5483

**TABL.4(22). POWIERZCHNIA GEODEZYJNA KRAJU WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA I WOJEWÓDZTW
W 2014 R. (cd.) Stan w dniu 1 I**
GEODESIC AREA OF THE COUNTRY BY DIRECTION OF LAND USE AND BY VOIVODSHIPS IN 2014(cont.)
As of 1 January

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty zabudowane i zurbanizowane <i>Built-up and urbanised areas</i>					
	razem <i>in total</i>	tereny mieszkaniowe <i>residential areas</i>	tereny przemysłowe <i>industrial areas</i>	inne tereny zabudowane <i>other built-up areas</i>	zurbanizo- wane tereny niezabudo- wane <i>urbanised unbuilt areas</i>	tereny rekreacji i wypoczynku <i>recreational areas</i>
P O L S K A	1634847	315556	116585	142726	53622	64910
P O L A N D						
Dolnośląskie.....	137444	21057	14149	11255	5121	7876
Kujawsko-pomorskie	86955	17775	6273	7011	2625	3327
Lubelskie.....	94315	10242	4043	7704	1624	2467
Lubuskie.....	63508	9093	3194	4465	3308	3400
Łódzkie	99926	20170	6415	9212	3933	2929
Małopolskie.....	92089	22389	7653	9333	2029	3270
Mazowieckie	198689	50102	11560	21381	5219	4970
Opolskie	57119	10374	4856	3551	2281	3447
Podkarpackie.....	82145	13554	4967	6869	1347	3132
Podlaskie	75207	7967	2739	4661	692	1481
Pomorskie	95427	19739	5594	8441	5587	3544
Śląskie	152609	47818	21365	14831	6555	7831
Świętokrzyskie	53953	8775	3775	4445	944	1561
Warmińsko-mazurskie	89984	13175	3188	6710	2737	2821
Wielkopolskie	155517	31215	9152	13024	3893	7051
Zachodniopomorskie.....	99960	12111	7662	9832	5727	5804

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty zabudowane i zurbanizowane (dok.) <i>Built-up and urbanised areas (cont.)</i>				Użytki ekologiczne <i>Ecological arable land</i>	Nieużytki <i>Wasteland</i>	Tereny różne <i>Miscellaneous land</i>
	tereny komunikacyjne <i>transport areas</i>			użytki kopalne <i>mining grounds</i>			
	drogi <i>roads</i>	tereny kolejowe <i>railways</i>	inne <i>other</i>				
	w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A	798996	101469	13139	27844	36317	474921	98447
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	62505	8752	605	6124	3774	12993	8038
Kujawsko-pomorskie	42612	6156	702	474	5022	41995	4729
Lubelskie.....	60641	6036	852	706	4589	22393	5754
Lubuskie.....	33924	4863	550	711	2929	17042	6351
Łódzkie	47880	6231	475	2681	1321	14764	5971
Małopolskie.....	41353	4458	498	1106	557	11473	5381
Mazowieckie	91936	10494	2256	771	1792	34267	5997
Opolskie	26799	3780	262	1769	428	3957	2741
Podkarpackie.....	45624	4203	1383	1065	1596	10936	2271
Podlaskie	50557	5079	105	1926	1826	54062	1077
Pomorskie	44854	6215	742	712	1864	41618	6755
Śląskie	41987	9847	1494	880	475	14265	4625
Świętokrzyskie	27161	4786	202	2304	371	8603	1186
Warmińsko-mazurskie	53864	6252	260	977	2938	75362	6595
Wielkopolskie	77102	8668	1220	4192	2444	36343	18749
Zachodniopomorskie.....	50198	5648	1532	1446	4391	74847	12227

U w a g a. Dane według ewidencji gruntów (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454 z późniejszymi zmianami) – patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Note. Data of land file (O. J. 2001, No. 38, item 454) – see “Methodological notes” to the chapter.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 5(23). POWIERZCHNIA GRUNTÓW UGOROWANYCH^a

Stan w czerwcu
FALLOW LAND AREA^a
As of June

WYSZCZEGŁNIENIE	2000	2005	2010 ^b	2012	2013	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH HEKTARÓW						
IN THOUSENT HECTARES						
O G Ó Ł E M	1288,9	1028,6	449,8	439,9	446,5	TOTAL
w tym:						<i>of which</i>
gospodarstwa indywidualne.....	777,6	713,7	385,9	402,2	412,8	<i>private farms</i>
W % POWIERZCHNI GRUNTÓW POD ZASIEWANI^c						
IN % OF SOWN AREA^c						
O G Ó Ł E M	9,4	8,4	4,1	4,2	4,3	TOTAL
w tym:						<i>of which</i>
gospodarstwa indywidualne	5,7	6,7	4,0	4,3	4,5	<i>private farms</i>

a 2000 i 2005 r. „Powierzchnia odlogów i ugorów na gruntach ornych”. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c W latach 2000, 2005 w % powierzchni gruntów ornych

a 2000 and 2005, „Area of idle and set aside land within arable land”. b Data of the Agricultural Census 2010. c In the years 2000, 2005 in % sown area.

TABL. 6(24). POWIERZCHNIA GRUNTÓW^a UGOROWANYCH NA UŻYTKACH ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Stan w czerwcu
AREA OF SET ASIDE LAND^a WITHIN AGRICULTURAL LAND BY VOIVODSHIPS
As of June

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	2000			2005			2013		
	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni gruntów ornych <i>of which in % of arable land area</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni gruntów ornych <i>of which in % of arable land area</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni użytków rolnych <i>of which in % of agricultur- al land area</i>
	w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>			w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>			w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>		
P O L S K A	1288,9	777,6	11,9	1028,6	713,7	8,4	446,5	412,8	3,1
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	90,2	35,5	13,0	73,9	39,0	9,1	26,5	25,3	2,9
Kujawsko-pomorskie	34,2	21,7	5,8	19,8	16,9	2,1	21,5	20,0	2,1
Lubelskie.....	67,9	39,3	6,6	57,2	42,9	4,9	26,6	26,2	1,9
Lubuskie.....	100,0	36,1	28,6	62,4	27,6	17,0	22,7	22,4	5,6
Łódzkie	48,1	44,0	8,3	55,5	54,1	6,4	22,6	21,9	2,3
Małopolskie.....	56,4	50,0	13,0	49,8	48,3	11,0	13,1	12,5	2,4
Mazowieckie	131,0	107,8	9,8	141,5	118,5	9,5	63,2	58,5	3,3
Opolskie	18,3	9,4	4,4	33,0	12,0	6,7	8,2	7,5	1,6
Podkarpackie.....	119,3	94,0	21,8	90,8	70,6	18,1	27,2	26,7	4,7
Podlaskie	52,6	34,4	7,3	36,6	29,7	5,1	22,6	21,3	2,1
Pomorskie	76,2	41,8	14,7	66,7	45,1	10,4	21,4	20,8	2,9
Śląskie.....	82,8	66,0	27,7	60,5	58,3	16,4	13,6	12,3	3,6
Świętokrzyskie.....	62,1	44,3	13,5	33,0	32,6	8,0	13,9	14,2	2,8
Warmińsko-mazurskie	141,7	54,6	18,5	84,8	36,1	12,3	60,6	44,4	5,9
Wielkopolskie	46,9	29,4	5,2	37,1	24,0	2,5	33,1	29,8	1,9
Zachodniopomorskie	161,1	69,2	20,1	126,0	58,0	15,4	49,6	49,0	5,9

a 2000 i 2005 r. „Powierzchnia odlogów i ugorów na gruntach ornych”.

a 2000 and 2005, „Area of idle and set aside land within arable land”.

TABL. 7(25). GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektarach in hectares					
O G Ó Ł E M	2894	4520	3486	3172	2441	TOTAL
Użytki rolne	1501	2782	1831	1631	1454	Agricultural land
klasy bonitacyjne:						quality classes:
I-III.....	1053	1783	922	988	934	I-III
IV	393	858	798	559	448	IV
V i VI	55	141	111	84	72	V and VI
Inne grunty rolne	675	1266	1104	1047	490	Other arable land
Grunty leśne	718	472	551	494	497	Forest land
Typy siedliskowe lasów:						Forest habitats:
las świeży, wilgotny, łąkowy, górski oraz ols jesionowy i ols górski.....	98	36	48	28	46	forest: fresh, humid, riparian, mountain as well as ash-tree
las mieszany: świeży, wilgotny, bagienny, wyzynny i górski	154	57	145	92	104	mixed forest: fresh, humid, marshy, mountain and wet leafy
bór mieszany: świeży, wilgotny, bagienny, wyzynny i górski	175	178	190	204	168	mixed coniferous forest: fresh, humid, marshy, mountain and wet leafy
bór świeży, wilgotny i górski.....	271	186	161	160	170	coniferous forest: fresh, humid and mountain
bór suchy i bagienny	20	15	8	10	8	coniferous forest: dry and marshy
w tym WEDŁUG KIERUNKU WYŁĄCZENIA ^a						of which BY DIRECTION OF DESIGNATION ^a
R A Z E M	2894	4520	3486	3172	2441	TOTAL
wyłączone:						designated for:
na tereny osiedlowe.....	1121	1663	1637	1360	943	residential areas
na tereny przemysłowe.....	375	837	328	371	374	industrial areas
pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	615	251	120	79	59	roads and communication trails
pod użytki kopalne	304	465	824	846	577	minerals
na inne cele.....	479	1304	578	516	488	other purposes

a Bez użytków rolnych pod zalesienia i zadrzewienia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie gruntów rolnych wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, dane o wyłączeniu gruntów leśnych – Ministerstwa Środowiska.

a Excluding agricultural land designed for afforestation.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development as regards agricultural land designated in accordance with the legal regulations on the protection of agricultural and forest land, data on designation of forest land – of the Ministry of Environment.

TABL. 8(26). GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Z tego grunty of which land		Kierunki wyłączenia			Directions of designation		
		rolne agricultural	leśne forest	tereny area			użytki kopalne mining erounds	zbiorniki wodne reservoirs	inne other
				Komunika- cyjne transport	osiedlowe residential	przemysłowe industrial			
w hektarach in hectares									
P O L S K A	2441	1944	497	59	943	374	577	11	477
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	220	172	48	5	57	25	46	2	85
Kujawsko-pomorskie	80	53	27	–	32	31	5	–	12
Lubelskie.....	100	90	10	1	47	29	13	–	11
Lubuskie.....	132	119	13	6	72	4	29	–	20
Łódzkie	220	166	54	2	55	70	80	2	11
Małopolskie.....	173	155	18	3	115	8	16	4	27
Mazowieckie	156	133	23	3	76	28	11	–	39
Opolskie	19	15	4	–	7	–	7	–	5
Podkarpackie.....	145	116	29	–	58	19	53	–	14
Podlaskie	60	42	18	1	27	7	8	–	16
Pomorskie	298	268	30	16	150	56	27	–	50
Śląskie	146	116	30	5	69	11	20	–	40
Świętokrzyskie	67	40	27	1	24	8	11	–	22
Warmińsko-mazurskie	99	91	8	1	34	8	33	–	23
Wielkopolskie	343	230	113	3	59	33	192	1	55
Zachodniopomorskie.....	183	138	45	10	61	37	26	2	47

Ź r ó d ł o: dane o wyłączonych gruntach rolnych – Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntach leśnych – Ministerstwa Środowiska.

S o u r c e: data on designated agricultural land – of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – of the Ministry of Environment.

TABL. 9(27). KIERUNKI WYLĄCZENIA GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
DIRECTIONS OF DESIGNATION OF AGRICULTURAL LAND BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Tereny Land			Uzytki kopalne Mining grounds	Zbiorniki wodne Reservoirs	Inne Other
		kommunikacyjne transport	osiedlowe residential	przemysłowe industrial			
w hektarach in hectares							
POLSKA	1944	45	913	311	298	5	372
POLAND							
Dolnośląskie.....	172	5	57	25	8	–	77
Kujawsko-pomorskie ..	53	–	27	12	5	–	9
Lubelskie.....	90	1	46	29	5	–	9
Lubuskie.....	119	6	72	4	25	–	12
Łódzkie	166	2	49	67	35	2	11
Małopolskie.....	155	3	114	8	6	–	24
Mazowieckie	133	2	68	25	2	–	36
Opolskie	15	–	7	–	4	–	4
Podkarpackie.....	116	–	58	4	43	–	11
Podlaskie.....	42	1	26	4	6	–	5
Pomorskie	268	13	149	48	11	–	47
Śląskie.....	116	5	66	5	15	–	25
Świętokrzyskie.....	40	1	23	7	–	–	9
Warmińsko-mazurskie ..	91	1	34	8	33	–	15
Wielkopolskie	230	3	57	28	98	1	43
Zachodniopomorskie....	138	2	60	37	2	2	35

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development

TABL. 10(28). ZMIANY POWIERZCHNI GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
CHANGES IN THE AGRICULTURAL LAND AREA BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przyrost (+) lub ubytek (-) gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych w 2014 r. w stosunku do 2013 r. według ewidencji geodezyjnej ^a Increase(+)/or decrease(-) in arable land, orchards, permanent meadows and pastures in 2014 in relation to 2013 according to geodesic register ^a	Grunty rolne wylączone ogółem ^b Agricultural land designated in total ^b	Z ogółem wylączone Of which designated					Inne grunty Miscela -neous land	
			razem in total	użytki rolne według klas bonitacji agricultural land by quality class					
				mineralne mineral			organiczne organic		
				I - II	III	IV	IV		V - VI
w hektarach in hectares									
POLSKA	-50790	1944	1454	149	785	422	26	72	490
POLAND									
Dolnośląskie.....	-1561	172	172	58	112	2	–	–	–
Kujawsko-pomorskie ..	-1320	53	53	1	45	3	1	3	–
Lubelskie.....	-3416	90	81	19	50	12	–	–	9
Lubuskie.....	-568	119	47	–	18	29	–	–	72
Łódzkie	-3278	166	83	1	20	33	1	28	83
Małopolskie.....	-2469	155	145	29	108	5	3	–	10
Mazowieckie	-14766	133	109	8	44	48	5	4	24
Opolskie	-504	15	15	1	14	–	–	–	–
Podkarpackie.....	-4789	116	112	22	88	2	–	–	4
Podlaskie.....	2124	42	17	–	4	12	1	–	25
Pomorskie	-1170	268	220	3	54	133	8	22	48
Śląskie.....	-2978	116	82	2	42	37	–	1	34
Świętokrzyskie.....	-1470	40	18	3	8	7	–	–	22
Warmińsko-mazurskie	-2630	91	47	–	21	25	1	–	44
Wielkopolskie	-9983	230	159	1	132	10	5	11	71
Zachodniopomorskie....	-2010	138	94	1	25	64	1	3	44

^a Stan w dniu 1 I. Obliczono dla powierzchni geodezyjnej. ^b W trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w zakresie przyrostu lub ubytku gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych – Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a As of 1 January. Calculated for the geodesic area. ^b In accordance with the legal regulations on the protection of agricultural land.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development as regards the increase or decrease in arable land, orchards, permanent meadows and pastures – the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 11(29). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

Stan w końcu roku
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektarach <i>in hectares</i>					
Grunty zdevastowane i zdegradowane	71473	64978	61161	64343	61958	<i>Devastated and degraded land</i>
Grunty zreklamowane w ciągu roku.....	2235	1861	1222	2720	1941	<i>Land reclaimed during the year</i>
w tym na cele: rolnicze.....	456	555	634	1409	1132	<i>of which for agricultural purposes</i>
leśne	1345	608	440	468	235	<i>for forest purposes</i>
Grunty zagospodarowane w ciągu roku	1222	1132	581	1162	697	<i>Land managed during the year</i>
w tym na cele: rolnicze.....	254	374	299	696	369	<i>of which for agricultural purposes</i>
leśne	830	266	212	165	59	<i>for forest purposes</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL.12(30). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT, AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty wymagające rekultywacji <i>Land requiring reclamation</i>			Grunty w ciągu roku <i>Land during the year</i>					
	ogółem <i>in total</i>	zdevastowane <i>devastated</i>	zdegradowane <i>degraded</i>	zreklamowane <i>reclaimed</i>			zagospodarowane <i>managed</i>		
				ogółem <i>in total</i>	w tym na cele <i>of which designated for</i>		ogółem <i>in total</i>	w tym na cele <i>of which designated for</i>	
					rolnicze <i>agricultural purposes</i>	leśne <i>forest purposes</i>		rolnicze <i>agricultural purposes</i>	leśne <i>forest purposes</i>
w hektarach <i>in hectares</i>									
P O L S K A	61958	55443	6515	1941	1132	235	697	369	59
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	8316	6569	1747	153	80	6	41	–	1
Kujawsko-pomorskie	4398	4354	44	42	16	–	17	13	–
Lubelskie.....	3112	2908	204	33	32	1	19	18	1
Lubuskie.....	1511	776	735	115	55	20	35	–	–
Łódzkie	4910	4742	168	86	59	27	18	8	10
Małopolskie.....	1782	1714	68	100	86	4	16	13	–
Mazowieckie	4134	3473	661	116	57	21	10	8	2
Opolskie	2540	2251	289	317	47	15	69	31	15
Podkarpackie.....	1674	1548	126	140	130	10	114	108	6
Podlaskie	2764	2659	105	52	21	2	50	18	3
Pomorskie	2915	2371	544	111	86	21	–	–	–
Śląskie.....	4779	3636	1143	58	6	6	35	–	–
Świętokrzyskie	3445	3422	23	42	10	14	15	7	8
Warmińsko-mazurskie	4744	4441	303	84	67	17	15	15	–
Wielkopolskie	9081	8856	225	297	258	28	208	95	13
Zachodniopomorskie.....	1853	1723	130	195	122	43	35	35	–

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 13(31). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
LAND DEVASTATED AND DEGRADED REQUIRING RECLAMATION ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITY AND BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>In total</i>	Z tego w wyniku działalności w zakresie <i>Of which in result of the activity in the field of</i>				
		górnictwa i kopalnictwa surowców <i>mining and quarrying</i>		produkcji metali <i>manufacture of basic metals</i>	zaopatrywania w energię, gaz i wodę <i>energy, gas and water supply</i>	innej <i>other</i>
		energe- tycznych <i>energy</i>	innych niż energetyczne <i>other than energy</i>			
w hektarach <i>in hectares</i>						
POLSKA POLAND	61958	11883	27280	180	693	21922
Dolnośląskie.....	8316	2098	4586	13	6	1613
Kujawsko-pomorskie	4398	–	732	–	–	3666
Lubelskie.....	3112	10	1156	–	–	1946
Lubuskie.....	1511	47	1144	–	34	286
Łódzkie	4910	1348	851	–	–	2711
Małopolskie.....	1782	130	1039	–	38	575
Mazowieckie	4134	6	1801	–	20	2307
Opolskie	2540	29	2141	–	–	370
Podkarpackie.....	1674	34	1487	12	–	141
Podlaskie	2764	–	2541	–	–	223
Pomorskie	2915	52	1130	–	12	1721
Śląskie.....	4779	2331	1971	151	155	171
Świętokrzyskie.....	3445	7	3042	–	167	229
Warmińsko-mazurskie	4744	–	1295	–	–	3449
Wielkopolskie	9081	5754	1593	4	261	1469
Zachodniopomorskie.....	1853	37	771	–	–	1045

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 14(32). REKULTYWACJA I ZAGOSPODAROWANIE GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ^a
RECLAMATION AND MANAGEMENT OF LAND TRANSFORMED BY MINING ACTIVITY^a

RODZAJE KOPALIN MINERALS TYPES	Grunty pod działalnością górnictwem (stan w dniu 31 XII) <i>Land under mining activity (as of 31 December)</i>	Grunty w ciągu roku <i>Land during the year</i>		Grunty zreklamowane i zagospodarowane przekazane innym użytkownikom <i>Reclaimed and managed land transferred to other users</i>
		zreklamowane <i>reclaimed</i>	zagospodarowane <i>managed</i>	
w hektarach <i>in hectares</i>				
OGÓŁEM..... 2000	44991	2340	574	1511
TOTAL 2005	39286	1123	765	1331
2010	37584	510	243	369
2012	38259	985	405	264
2013	39208	855	510	1189
Węgiel kamienny	6024	79	117	9
<i>Hard coal</i>				
Węgiel brunatny.....	17158	28	125	144
<i>Lignite</i>				
Rudy miedzi.....	293	3	–	–
<i>Copper ores</i>				
Rudy cynku i ołowiu.....	68	–	–	1
<i>Zinc and lead ores</i>				
Siarka	825	15	–	669
<i>Sulphur</i>				
Sól.....	218	–	6	–
<i>Salt</i>				
Ropa i gaz ziemny.....	1044	10	20	25
<i>Petroleum and natural gas</i>				
Surowce skalne	13578	720	242	342
<i>Mineral resources</i>				

^a Dotyczy gruntów prawnie przejętych przez przedsiębiorstwa górnicze oraz gruntów innych użytkowników.

Źródło: dane Wyższego Urzędu Górniczego.

^a Concerns land lawfully incorporated by mining enterprises and land of other users.

Source: data of the State Mining Authority.

TABL. 15(33). POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ SPÓŁKI WODNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Stan w dniu 31 XII

AREA OF RECLAIMED AGRICULTURAL LAND AND WATER COMPANIES BY VOIVODSHIPS

As of 31 December

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>		Grunty orne <i>Arable land</i>			Łąki i pastwiska <i>Meadows and pastures</i>			Spółki wodne <i>Water companies</i>		
	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % ogólnej powie- rzchni użytków rolnych <i>in % of total area of agricultural land</i>	razem <i>in total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>in total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>in total</i>	grunty zmelio- rowane w tys. ha <i>reclaimed land in thous. ha</i>	
				zdreno- wane <i>drained</i>	nawad- niane <i>watered</i>		zdreno- wane <i>drained</i>	nawad- niane <i>watered</i>			
			w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>								
POLSKA	2000	6661,4	36,2	4725,6	3979,7	53,1	1935,8	403,1	400,9	2749	4879,5
POLAND	2005	6647,5	41,8	4720,9	3982,4	50,4	1926,6	401,0	392,7	2450	4506,9
	2010	6421,0	41,3	4630,5	3982,1	47,8	1790,6	400,9	365,9	2277	4270,6
	2012	6406,9	42,6	4620,5	3976,8	47,0	1786,4	401,0	365,7	2280	4271,8
	2013	6413,6	43,9	4627,0	3977,8	47,1	1786,6	401,3	365,5	2249	4178,0
Dolnośląskie.....		442,9	48,0	315,2	240,7	0,9	127,7	37,1	2,5	121	338,8
Kujawsko-pomorskie		462,6	44,0	390,2	347,4	4,0	72,4	7,3	7,8	224	344,9
Lubelskie.....		317,9	23,1	150,8	124,2	0,3	167,1	30,3	47,3	93	139,9
Lubuskie.....		176,5	43,3	105,3	60,1	5,3	71,3	6,0	20,9	44	82,9
Łódzkie		473,5	48,2	400,9	384,0	0,3	72,6	10,8	15,4	172	360,3
Małopolskie.....		203,3	36,4	171,6	148,6	0,2	31,7	9,9	0,7	172	157,1
Mazowieckie		777,4	40,9	564,2	514,2	1,0	213,2	25,7	55,8	287	589,8
Opolskie		248,5	47,5	187,2	132,1	1,1	61,3	14,5	3,9	63	150,7
Podkarpackie.....		220,6	37,8	145,4	117,2	0,3	75,1	39,8	6,7	200	142,8
Podlaskie.....		350,8	32,7	185,5	181,7	0,1	165,3	29,7	61,1	104	316,4
Pomorskie		421,8	57,1	286,6	164,3	14,3	135,2	22,5	33,6	71	180,7
Śląskie.....		202,6	53,0	150,4	137,0	0,0	52,2	19,9	3,6	92	117,7
Świętokrzyskie.....		115,6	23,2	66,0	52,4	0,2	49,6	11,3	9,5	89	89,5
Warmińsko-mazurskie ..		620,6	60,8	401,6	373,4	5,0	219,0	88,0	23,7	58	185,4
Wielkopolskie		974,1	55,7	838,5	758,9	11,4	135,6	12,5	34,3	390	812,8
Zachodniopomorskie.....		404,9	48,4	267,7	241,5	2,8	137,2	35,8	38,6	69	168,6

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16(34). SPRZEDAŻ ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN^a
SALES OF PLANT PROTECTION PRODUCTS BY TYPES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tonach <i>in tonnes</i>					
W MASIE TOWAROWEJ <i>IN COMMODITY MASS</i>						
OGÓŁEM.....	22164	41135	51613	61805	61197	TOTAL
Owadobójcze.....	2533	1917	2945	4247	4381	<i>Insecticides</i>
Grzybobójcze i zaprawy nasienne.....	4686	9915	12867	14474	15698	<i>Fungicides and dressings</i>
Chwastobójcze	13233	24455	30228	38748	36676	<i>Herbicides</i>
Regulatory wzrostu	2483	3014	2842	3045	<i>Regulators of growth</i>
Gryzoniobójcze	53	249	147	86	22	<i>Rodent poisons</i>
Pozostałe.....	1659	2116	2412	1408	1376	<i>Other</i>
W SUBSTANCJI AKTYWNEJ <i>IN ACTIVE SUBSTANCE</i>						
OGÓŁEM	8848	16039	19449	21886	22204	TOTAL

^a Od 2005 r. badaniem są objęte wszystkie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu w Polsce.^a Since 2005, all plant protection products allowed for the use in Poland have been covered in the survey.

TABL. 17(35). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH (w czystym składniku)
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILISERS (in pure ingredient)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/2005	2010/2011	2011/2012	2012/2013	SPECIFICATION
w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>						
Nawozy mineralne (NPK)	1526,5	1628,4	1954,4	1883,8	1943,4	Mineral fertilisers (NPK)
azotowe (N)	861,3	895,3	1091,1	1094,7	1179,1	nitric (N)
fosforowe (P ₂ O ₅)	296,8	324,3	408,4	370,8	374,1	phosphoric (P ₂ O ₅)
potasowe (K ₂ O)	368,4	408,8	454,9	418,3	390,2	potassium (K ₂ O)
Nawozy wapniowe (CaO) ^a	1693,9	1455,6	568,3	507,8	634,7	Lime fertilisers (CaO) ^a
Na 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg Per 1 ha of AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne (NPK)	85,8	102,4	129,1	125,8	133,0	Mineral fertilisers (NPK)
azotowe (N)	48,4	56,3	72,1	73,1	80,7	nitric (N)
fosforowe (P ₂ O ₅)	16,7	20,4	27,0	24,8	25,6	phosphoric (P ₂ O ₅)
potasowe (K ₂ O)	20,7	25,7	30,1	27,9	26,7	potassium (K ₂ O)
Nawozy wapniowe (CaO) ^a	95,1	91,5	37,6	33,9	43,4	Lime fertilisers (CaO) ^a

^a Łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Including defected lime.

TABL. 18(36). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH, WAPNIOWYCH I OBORNIKA W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU GOSPODARCZYM 2012/2013
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILISERS, AS WELL AS OF MANURE IN TERMS OF PURE INGREDIENT BY VOIVODSHIPS IN THE ECONOMIC YEAR 2012/2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Mineralne Mineral fertilisers				Wapniowe ^a (CaO) Lime fertilisers ^a (CaO)	Obornik (NPK) Manure (NPK)
	ogółem (NPK) <i>in total (NPK)</i>	azotowe (N) <i>nitric (N)</i>	fosforowe (P ₂ O ₅) <i>phosphoric (P₂O₅)</i>	potasowe (K ₂ O) <i>potassium (K₂O)</i>		
na 1 ha użytków rolnych w kg <i>per 1 ha of agricultural land in kg</i>						
P O L S K A	133,0	80,7	25,6	26,7	43,4	37,9
P O L A N D						
Dolnośląskie	160,3	95,0	32,0	33,3	69,2	9,5
Kujawsko-pomorskie	174,3	128,4	19,7	26,3	55,0	41,0
Lubelskie	133,6	73,6	26,4	33,5	60,3	32,6
Lubuskie	188,5	90,6	47,9	50,0	24,0	15,3
Łódzkie	166,7	87,4	38,3	41,0	41,4	57,7
Małopolskie	68,2	46,5	8,8	12,9	10,6	23,8
Mazowieckie	92,3	62,8	11,7	17,9	29,6	54,3
Opolskie	223,5	113,7	58,9	50,8	97,7	23,1
Podkarpackie	74,9	41,7	13,8	19,4	21,0	18,8
Podlaskie	97,6	64,4	16,7	16,6	7,9	60,8
Pomorskie	153,9	94,4	26,5	33,0	66,9	24,6
Śląskie	112,9	73,0	17,3	22,6	53,1	29,3
Świętokrzyskie	126,2	66,5	39,1	20,6	22,9	31,9
Warmińsko-mazurskie	107,7	68,4	18,8	20,5	46,0	28,1
Wielkopolskie	151,1	94,0	33,0	24,2	41,2	62,1
Zachodniopomorskie	136,8	82,5	28,5	25,8	54,2	8,4

^a Łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Including defected lime.

TABL. 19(37). BILANS AZOTU BRUTTO WEDŁUG WOJEWÓDZTW (średnia z lat 2011-2013)
GROSS NITROGEN BALANCE BY VOIVODSHIPS (average for 2011-2013)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przychód Resource					Rozchód Use	Saldo bilansu brutto (przychód- rozchód) Gross balance sheet (resource- use)	Efektywność (rozchód/ przychód) Efficiency (use/ resource)
	nawożenie fertilisation		materiał siewny i sadzeniaki sowing materials and seed- potatoes	azot nitrogen				
	mine- ralne mine- ral	naturalne manure		wiązany symbioty- cznie symbioti- cally fixed	w opadzie z atmosfery in atmospheric precipitation	pobrano z plonami collected with yields		
	w kg azotu (N) /ha użytków rolnych					in kg of nitrogen (N) /ha of agricultural land		
POLSKA POLAND	78,4	36,6	2,3	3,8	10,9	79,7	52,3	60,4
Dolnośląskie.....	96,3	13,1	2,4	2,0	11,8	85,7	39,9	68,2
Kujawsko-pomorskie	110,5	40,7	2,5	3,8	9,3	88,8	78,0	53,2
Lubelskie	68,6	23,9	2,6	3,2	10,5	69,4	39,4	63,8
Lubuskie	76,0	21,0	2,1	3,5	11,2	66,9	46,8	58,9
Łódzkie	81,3	43,3	2,6	2,8	9,8	74,2	65,5	53,1
Małopolskie	39,6	31,5	1,9	4,0	11,5	75,2	13,3	85,0
Mazowieckie	61,3	43,9	2,0	3,7	11,3	74,3	47,9	60,8
Opolskie	122,5	25,5	2,6	1,5	11,2	107,9	55,4	66,1
Podkarpackie	39,0	21,0	2,0	3,4	11,5	64,8	12,1	84,2
Podlaskie	57,4	59,0	1,8	4,3	9,9	89,2	43,2	67,4
Pomorskie	89,8	28,5	2,6	4,1	9,4	77,7	56,8	57,8
Śląskie	75,3	36,8	2,3	2,6	10,7	78,1	49,6	61,2
Świętokrzyskie	59,2	30,1	2,4	4,7	10,2	65,3	41,3	61,2
Warmińsko-mazurskie	74,6	39,7	1,9	5,8	9,7	84,8	47,0	64,4
Wielkopolskie	95,5	59,0	2,4	3,7	12,6	87,0	86,1	50,3
Zachodniopomorskie	98,2	14,2	2,3	6,0	11,7	77,3	55,1	58,4

Źródło: opracowanie Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (Jerzy Kopiński) wg metodologii „Nutrient Budgets” OECD/ Eurostat danych: GUS, IOŚ uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami

Source: compilation of the Institute of Soil Science and Plant Cultivation – National Research Institute (Jerzy Kopiński), according to the OECD/ Eurostat methodology on Nutrient Budgets, data of the CSO, the IEP (Institute of Environmental Protection – from the National Environment Monitoring system and the National Centre for Emissions Management.

TABL. 20(38). POTRZEBY WAPNOWANIA GLEB W POLSCE W LATACH 2010 - 2013
SOIL LIMING NEEDS IN POLAND IN 2010-2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba przebadanych próbek w szt. Number of samples examined in pcs	Przebadana powierzchnia w tys. ha Area examined in thous. ha	Potrzeby wapnowania w % Liming needs in %				
			konieczne required	potrzebne needed	wskazane recommended	ograniczone local	zbędne needless
POLSKA POLAND	1604374	3858,4	21	16	18	16	29
Dolnośląskie	129672	380,2	22	16	21	19	22
Kujawsko-pomorskie	144832	370,0	11	11	14	16	48
Lubelskie	117984	108,1	26	14	13	13	34
Lubuskie	44432	124,5	13	16	21	20	30
Łódzkie	79485	122,5	29	20	17	14	20
Małopolskie	43486	38,4	42	14	11	10	23
Mazowieckie	119023	221,1	29	17	16	13	25
Opolskie	103647	228,3	11	19	31	23	16
Podkarpackie	68977	96,3	45	16	13	10	16
Podlaskie	57419	118,6	23	19	16	13	29
Pomorskie	114124	315,6	19	20	21	16	24
Śląskie	48424	317,3	29	17	21	16	17
Świętokrzyskie	38248	46,4	23	11	12	12	42
Warmińsko-mazurskie	140935	378,8	18	17	18	17	30
Wielkopolskie	220372	587,3	16	13	16	18	37
Zachodniopomorskie	133314	404,7	14	15	18	18	35

Źródło: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Source: data of the National Chemistry-Agriculture Station.

TABL. 21(39). ZASOBNOŚĆ GLEB W PRZYSWAJALNE MAKROELEMENTY W LATACH 2010 - 2013
SOIL RESOURCES OF ABSORBABLE MACRO-ELEMENTS IN 2010-2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba przebadanych próbek w szt <i>Number of samples examined</i>	Bardzo niska <i>Very low</i>	Niska <i>Low</i>	Średnia <i>Average</i>	Wysoka <i>High</i>	Bardzo wysoka <i>Very high</i>
		w % badanych próbek <i>in % of samples surveyed</i>				
FOSFOR <i>PHOSPHOR</i>						
POLSKA	1604332	9	23	26	18	24
POLAND						
Dolnośląskie	129670	12	24	23	16	25
Kujawsko- pomorskie	144832	4	17	25	20	34
Lubelskie	117984	10	25	27	18	20
Lubuskie	44417	3	20	32	22	23
Łódzkie	79485	6	26	27	17	24
Małopolskie	43486	33	25	16	9	17
Mazowieckie	119020	8	24	26	18	24
Opolskie	103647	6	25	25	18	26
Podkarpackie	68977	22	29	20	12	17
Podlaskie	57419	14	29	25	15	17
Pomorskie	114124	6	24	28	18	24
Śląskie	48424	8	21	22	17	32
Świętokrzyskie	38236	21	26	19	11	23
Warmińsko- mazurskie	140935	8	27	26	17	22
Wielkopolskie	220370	4	18	26	21	31
Zachodniopomorskie	133306	6	25	32	19	18
POTAS <i>POTASSIUM</i>						
POLSKA	1604332	16	26	32	13	13
POLAND						
Dolnośląskie	129670	9	17	36	17	21
Kujawsko- pomorskie	144832	14	28	31	13	14
Lubelskie	117984	17	29	30	11	13
Lubuskie	44417	10	26	34	18	12
Łódzkie	79485	23	35	25	10	7
Małopolskie	43486	30	24	25	8	13
Mazowieckie	119020	29	33	23	8	7
Opolskie	103647	7	18	45	16	14
Podkarpackie	68977	22	28	29	10	11
Podlaskie	57419	25	35	25	9	6
Pomorskie	114124	14	27	34	14	11
Śląskie	48424	22	24	32	11	11
Świętokrzyskie	38236	16	28	28	12	16
Warmińsko- mazurskie	140935	8	19	35	19	19
Wielkopolskie	220370	16	28	29	15	12
Zachodniopomorskie	133306	10	27	36	16	11
MAGNEZ <i>MAGNESIUM</i>						
POLSKA	1604332	11	18	29	19	23
POLAND						
Dolnośląskie	129670	8	16	27	21	28
Kujawsko- pomorskie	144832	10	22	31	19	18
Lubelskie	117984	24	25	24	14	13
Lubuskie	44417	12	19	33	19	17
Łódzkie	79485	13	18	28	20	21
Małopolskie	43486	6	10	23	17	44
Mazowieckie	119020	13	20	28	18	21
Opolskie	103647	5	15	37	25	18
Podkarpackie	68977	9	14	18	15	44
Podlaskie	57419	8	15	29	22	26
Pomorskie	114124	15	18	26	18	23
Śląskie	48424	15	18	29	18	20
Świętokrzyskie	38236	5	14	23	19	39
Warmińsko- mazurskie	140935	5	13	29	24	29
Wielkopolskie	220370	11	19	32	21	17
Zachodniopomorskie	133306	15	24	32	17	12

Źródło: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Source: data of the National Chemistry-Agriculture Station.

TABL. 22 (40). ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

MAJOR MINERALS RESOURCES IN 2013

KOPALINY MINERALS	Liczba złóż Number of deposits		Zasoby bilansowe złóż geologicznie udokumentowane Geologically documented balance deposit resources			Wydobycie Production
	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	przyrost “+” lub ubytek “-” w stosunku do 2012 r. increase “+” or decrease “-” in relation to 2012	
SUROWCE ENERGETYCZNE FUELS						
Ropa naftowa	85	68	24,38	23,87	-0,58	0,93
<i>Crude petroleum</i>						
Gaz ziemny	287	200	132,07	110,40	-5,77	5,49
<i>Natural gas</i>						
Metan pokładów węgla	53	27	85,43	27,28	-2,18	0,27
<i>Coal bed methane</i>						
Węgle brunatne	90	11	22683,98	1514,49	+100,15	66,14
<i>Lignite</i>						
Węgle kamienne.....	151	52	51414,48	19484,87	+3188,87	68,40
<i>Hard coal</i>						
SUROWCE METALICZNE METALLIC RAW MATERIALS						
Rudy cynku i ołowiu	20	3	74,29	16,08	-2,86	2,33
<i>Zinc and lead ores</i>						
Rudy miedzi	14	6	1761,96	1446,38	-30,57	30,65
<i>Copper ores</i>						
SUROWCE CHEMICZNE CHEMICAL RAW MATERIALS						
Siarka	18	5	510,05	24,17	-1,10	0,55
<i>Sulphur</i>						
Sól kamienna.....	19	6	86098,18	15832,48	+1145,41	4,20
<i>Rock-salt</i>						
Sole potasowo-magnezowe.....	5	–	669,84	–	–	–
<i>Potassic-magnesium salt</i>						
Baryt.....	5	–	5,66	–	–	–
<i>Barite</i>						
SUROWCE SKALNE MINERAL RESOURCES						
Bentonity i ily bentonitowe	8	1	2,89	0,49	+0,18	0,00
<i>Bentonites and bentonite loam</i>						
Dolomity	12	4	334,50	139,18	-2,24	2,83
<i>Dolomite</i>						
Gipsy i anhydryty	15	5	261,24	129,44	+4,12	1,10
<i>Gypsum and anhydrite</i>						
Gliny ceramiczne	28	3	136,31	7,43	+0,13	0,34
<i>Ceramic clay</i>						
Gliny ogniotrwałe	17	3	54,56	4,68	-0,09	0,09
<i>Fire-resistant clay</i>						
Kamienie łamane i bloczne (d.kamienie drogowe i budowlane)	747	332	10663,50	5530,67	+154,35	58,36
<i>Crushed and block stones (road and construction stones)</i>						
Kreda.....	194	16	199,64	7,56	+0,59	0,17
<i>Chalk</i>						
Kwarcyty ogniotrwałe.....	18	–	6,88	–	–	–
<i>Refractory quartzite</i>						
Kwarc żyłowy	7	2	6,56	3,84	–	–
<i>Vein quartz</i>						
Magnezyty	6	1	14,38	4,18	-0,10	0,10
<i>Magnesites</i>						
Piaski formierskie.....	74	5	294,54	39,99	-19,75	1,31
<i>Moulding sand</i>						
Piaski i żwir (d. Kruszywo naturalne)	9316	3822	17972,50	5455,81	+237,36	173,27
<i>Sand and gravel (Natural aggregate)</i>						
Piaski kwarcowe do produkcji cegły i betonów	164	43	742,88	140,90	-3,96	1,53
<i>Quartz sand for the production of bricks and concrete</i>						
Piaski podsadzkowe	34	10	4199,80	911,96	-272,29	6,20
<i>Filling sand</i>						
Surowce ilaste ceramiki budowlanej.....	1219	244	4087,04	535,78	+23,26	3,04
<i>Argillaceous raw materials for construction ceramics</i>						

TABL. 22(40). ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2013 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII
 MAJOR MINERALS RESOURCES IN 2013(cont).
 As of 31 December

KOPALINY MINERALS	Liczba złóż Number of deposits		Zasoby bilansowe złóż geologicznie udokumentowane Geologically documented balance deposit resources			Wydobycie Production
	ogółem in total	w tym zagospodarowane of which exploited	ogółem in total	w tym zagospodarowane of which exploited	przyrost "+" lub ubytek "-" w stosunku do 2012r. increase "+" or decrease "-" in relation to 2012	
Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego. Argillaceous raw materials for the production of light aggregate	41	2	337,66	33,02	-0,24	0,20
Surowce kaolinowe..... Kaolin raw materials	14	2	212,64	79,98	-0,27	0,27
Surowce skaleniowe..... Feldspar raw materials	11	3	137,45	14,57	-0,04	0,04
Surowce szklarskie..... Glass materials	34	7	626,48	202,31	+4,79	2,11
Wapień i margle..... Limestone and marls	181	36	18435,61	6031,76	-4,13	39,08

a Dla przemysłu wapienniczego i cementowego.

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

a For cement and lime industry.

Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 23(41). ZASOBY WĘGLA KAMIENNEGO W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
 HARD COAL RESOURCES IN 2013
 As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ DEPOSIT RESOURCES	Złoża geologicznie udokumentowane Geologically documented deposit				Zasoby w mln ton resources in mln t			
	liczba number				zasoby w mln ton resources in mln t			
	ogółem in total	zagospodarowane exploited	niezagospodarowane not exploited	których eksploatacji zaniechano no longer exploited	ogółem in total	zagospodarowane exploited	niezagospodarowane not exploited	których eksploatacji zaniechano no longer exploited
OGÓŁEM IN TOTAL	151	52	54	45	51414	19485	27946	3984
Górnośląskie Zagłębie Węglowe..... Upper Silesian Coal Basin	133	51	44	38	41465	18694	19146	3624
Lubelskie Zagłębie Węglowe..... Lublin Coal Basin	11	1	10	-	9590	790	8800	-
Dolnośląskie Zagłębie Węglowe..... Lower Silesian Coal Basin	7	-	-	7	360	-	-	360

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 24(42). ZASOBY WĘGLA BRUNATNEGO W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
 LIGNITE RESOURCES IN 2013
 As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ DEPOSIT RESOURCES	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w mln ton Resources in mln t			DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza-bilansowe off-balance resources	przemysłowe industrial resources	
Udokumentowane geologicznie.....	90	22683,98	3522,87	1164,67	Geologically documented
w tym:					of which:
zagospodarowane.....	11	1514,49	70,29	1147,84	exploited
w zakładach czynnych.....	9	1509,32	51,37	1147,84	in active enterprises
eksploatowanych okresowo.....	2	5,17	18,92	-	used temporary
niezagospodarowane.....	73	21158,36	3444,70	16,83	not exploited
rozpoznane: szczegółowo.....	32	4703,19	809,16	16,83	identified: in detail
wstępnie.....	41	16455,17	2635,54	-	preliminarily
których eksploatacji zaniechano.....	6	11,13	7,58	-	no longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego. Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 25(43). ZASOBY RUD MIEDZI W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
COPPER ORES RESOURCES IN 2013
As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w przeliczeniu na metal w mln ton Resources in terms of metal in mln t			DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off- balance resources	przemysłowe industrial resources	
Udokumentowane geologicznie	14	33,8	13,3	23,7	Geologically documented
w tym:					of which:
zagospodarowane	6	28,4	0,0	23,7	exploited
w zakładach czynnych	5	28,3	0,0	23,6	in active enterprises
eksploatowane okresowo	1	0,1	0,0	0,1	used temporary
niezagospodarowane	6	5,2	13,2	–	not exploited
w tym rozpoznane: szczegółowo	6	5,2	13,2	–	of which identified: in detail
wstępnie	–	0,3	0,1	–	preliminarily
których eksploatacji zaniechano	2	0,3	0,1	–	no longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 26(44). ZASOBY SOLI KAMIENNEJ W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
ROCK-SALT RESOURCES IN 2013
As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w mln ton Resources in mln t		DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance resources	
Udokumentowane geologicznie	19	86098	22125	Geologically documented
Zagospodarowane	6	15832	–	Exploited
Niezagospodarowane	10	70078	21937	Not exploited
Których eksploatacji zaniechano	3	188	187	No longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 27(45). ZASOBY SUROWCÓW WAPIENNYCH I KRUSZYW NATURALNYCH W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
LIMESTONE AND NATURAL AGGREGATE RESOURCES IN 2013
As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ DEPOSIT RESOURCES	liczba złóż number of deposits	Surowce wapienne Limestone		liczba złóż number of deposits	Kruszywa naturalne Natural aggregate	
		zasoby geologiczne w mln ton geological resources in mln t			zasoby geologiczne w mln ton geological resources in mln t	
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance resources		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance resources
Udokumentowane geologicznie	181	18436	2056	9316	17973	379
Geologically documented						
w tym						
of which:						
zagospodarowane	36	6032	80	3822	5456	62
exploited						
niezagospodarowane	104	12152	1916	3409	11254	239
not exploited						
w tym rozpoznane:						
of which identified:						
szczegółowo	73	6246	735	3073	4831	127
in detail						
wstępnie	31	5906	1181	336	6423	113
preliminarily						
których eksploatacji zaniechano	41	252	61	2085	1263	78
no longer exploited						

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 28(46) . POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
AREA, RESOURCES AND EXPLOITATION OF PEAT RESOURCES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zasoby Resources				W tym Of which									
					trwale użytki zielone (z) według kompleksów glebowo-rolniczych ^a permanent grassland (g) by soil-agricultural complexes ^a						inne użytki rolne other agricultural land		nieużytki rolnicze wasteland	
	ogółem in total		eksploatowane exploited		1z ^b		2z ^c		3z ^d					
	udoku- mento- wane w ha docu- mented in ha	szacun- kowe w mln m ³ estima- ted in m ³	w ha in ha	w mln m ³ in mln m ³	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited
POLSKA POLAND	928499	12174,0	3275	70,2	24573	–	416341	825	290946	1301	49391	293	147248	856
Dolnośląskie.....	7214	59,8	11	–	–	–	1410	–	3188	–	1939	–	677	11
Kujawsko-pomorskie.....	40244	591,8	32	–	5	–	22944	17	11763	–	684	1	4848	14
Lubelskie.....	103936	1565,8	23	–	544	–	62237	–	32055	23	745	–	8355	–
Lubuskie.....	37778	529,6	–	–	266	–	21511	–	12546	–	715	–	2740	–
Łódzkie.....	23678	181,3	–	0,1	1145	–	10046	–	9988	–	725	–	1774	–
Małopolskie.....	2437	35,5	13	0,2	–	–	218	–	337	–	58	–	1824	13
Mazowieckie.....	38520	461,2	58	0,2	1167	–	20972	3	12689	–	1310	–	2382	55
Opolskie.....	2623	–	–	–	5	–	1930	–	623	–	65	–	–	–
Podkarpackie.....	7892	–	5	–	–	–	4729	–	2071	–	411	5	681	–
Podlaskie.....	187284	2587,1	1553	15,8	562	–	70247	621	64721	597	16946	273	34808	62
Pomorskie.....	51282	1003,9	11	0,3	26	–	25551	–	14262	–	1638	–	9805	11
Śląskie.....	3133	55,0	–	–	470	–	1452	–	691	–	59	–	461	–
Świętokrzyskie.....	8328	87,3	–	–	195	–	4229	–	2889	–	21	–	994	–
Warmińsko-mazurskie...	139348	1874,0	194	5,0	9097	–	43575	–	58165	–	8006	–	20505	194
Wielkopolskie.....	46313	445,0	480	–	–	–	9065	2	30153	2	669	–	6426	476
Zachodniopomorskie.....	228489	2696,7	895	48,6	11091	–	116225	182	34805	679	15400	14	50968	20

^a Określonych na podstawie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa. ^b Użytki zielone w klasie gruntów bardzo dobre i dobre. ^c Użytki zielone w klasie gruntów średnie. ^d Użytki zielone w klasie gruntów słabe i bardzo słabe.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Defined on the basis of the agricultural valorisation of production space, developed by the the Institute of Soil Science and Plant Cultivation. ^b Grasslands in the very good and good class, ^c Grasslands in the middle class, ^d Grasslands in the weak and very weak class.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 29(47). POŻARY^a UPRAW ROLNYCH ŁĄK, RZYSK I NIEUŻYTKÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
FIRES^a OF AGRICULTURAL CROPS, MEADOWS, STUBBLES AND WASTELAND BY VOIVODSHIP IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba pożarów Number of fires		Powierzchnia pożarów w ha Area of fires in ha	
	upraw rolnych, łąk, rzysk of agricultural crops, meadows, stubbles	nieużytków of wasteland	upraw rolnych, łąk, rzysk of agricultural crops, meadows, stubbles	nieużytków of wasteland
POLSKA POLAND	3908	16858	2545	8095
Dolnośląskie.....	283	1658	212	852
Kujawsko-pomorskie.....	162	153	151	53
Lubelskie.....	419	823	234	416
Lubuskie.....	104	604	63	244
Łódzkie.....	437	835	260	276
Małopolskie.....	284	2088	142	969
Mazowieckie.....	548	2184	363	616
Opolskie.....	164	308	95	100
Podkarpackie.....	247	2414	143	1605
Podlaskie.....	78	151	43	72
Pomorskie.....	118	454	115	161
Śląskie.....	238	1086	141	564
Świętokrzyskie.....	262	1517	205	823
Warmińsko-mazurskie...	116	847	118	542
Wielkopolskie.....	275	257	123	56
Zachodniopomorskie.....	173	1479	137	746

^a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej

^a Resulting from the burning down of plant remains.

Source: data of the National Headquarters of the State Fire Services

Dział 3. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków, a także informacje na temat jakości wód powierzchniowych (rzek, jezior oraz M. Bałtyckiego) i wód podziemnych.

Rok hydrologiczny obejmuje okres od 1 listopada do 31 października roku kalendarzowego.

Dane dotyczące **opadów** określone zostały dla danego obszaru na podstawie średnich z pomiarów dobowych sum opadów wykonanych w oparciu o sieć posterunków opadowych.

Odpiły wód obliczono na podstawie stanów wody w rzekach i pomiarów hydrometrycznych wykonanych na sieci wodowskazowej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studziennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 981) wody lecznicze, wody termalne i solanki są kopalinami. **Wody lecznicze** to wody podziemne nie zanieczyszczone pod względem chemicznym i mikrobiologicznym, o naturalnej zmienności cech fizycznych i chemicznych, spełniające co najmniej jeden z następujących warunków:

- zawartość rozpuszczonych składników mineralnych stałych – nie mniej niż 1000 mg/dm³;
- zawartość jonu żelazawego – nie mniej niż 10 mg/dm³ (wody żelaziste);
- zawartość jonu fluorkowego – nie mniej niż 2 mg/dm³ (wody fluorkowe);
- zawartość jonu jodkowego – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody jodkowe);
- zawartość siarki dwuwartościowej – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody siarczkowe);
- zawartość kwasu metakrzemowego – nie mniej niż 70 mg/dm³ (wody krzemowe);
- zawartość radonu – nie mniej niż 74 Bq/dm³ (wody radonowe);
- zawartość dwutlenku węgla niezwiązanego – nie mniej niż 250 mg/dm³ (250-1000 mg/dm³ wody kwasowęglowe, pow. 1000 mg/dm³ szczawa).

Wody mineralne to wody lecznicze zawierające co najmniej 1000 mg/dm³ rozpuszczonych składników stałych, wody lecznicze **slabo zmineralizowane** odznaczają się mineralizacją poniżej 1000 mg/dm³. **Do wód termalnych** zalicza się wody podziemne występujące we wszystkich jednostkach geologicznych, osiągające na wypływie z ujęcia temperaturę co najmniej 20°C, z wyjątkiem wód odprowadzanych z odwadniania czynnych zakładów górniczych i odwadniania nieczynnych wyrobisk. **Solanką** jest woda podziemna o zawartości rozpuszczonych składników mineralnych stałych nie mniejszej niż 35 g/dm³. Wody z odwadniania wyrobisk górniczych nie mogą być uznawane za wody lecznicze, termalne lub solanki.

Zestawienia bilansowe zasobów solanek, wód leczniczych i wód termalnych zawierają dane o zasobach eksploatacyjnych udokumentowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami i zatwierdzonych przez Ministra Środowiska. Wody te są użytkowane dla potrzeb uzdrowisk (wody lecznicze, termalne), mają charakter potencjalnego surowca leczniczego (wody o właściwościach leczniczych), stanowią nośnik energii cieplnej (wody termalne) lub surowiec do produkcji soli i pierwiastków chemicznych (jod, brom).

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1. w pozycji „na cele produkcyjne” – **poza rolnictwem** (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), **leśnictwem, łowiectwem i rybactwem** – od 1986 r. wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie: minimum 5 dam³ wody podziemnej albo minimum 20 dam³ wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie co najmniej 20 dam³ ścieków (udział jednostek nieprzemysłowych w zużyciu wody w 2013 r. wynosił 0,5%). Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania.
2. w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni minimum 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni co najmniej 10 ha.
3. w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – od 1999 r. wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **recyrkulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz ilościowego udziału wody ujętej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegach zamkniętych obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezzwrotnych i w sieci – np. zrzutów wód zanieczyszczonych dla odświeżenia obiegu zamkniętego) przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od zera (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody).

Z uwagi na to, że część zakładów pobierających wodę i odprowadzających ścieki nie posiadała urządzeń pomiarowych, bądź też nie dokonywała pomiarów z wystarczającą częstotliwością, dane pochodzące z tych zakładów były ustalane pośrednio - na podstawie wydajności pomp, ilości wody zużytej na jednostkę produkcji itp., a zatem są to dane szacunkowe.

Informacje charakteryzujące wody zasolone dotyczą ich ilości, sposobu zagospodarowania oraz ładunków soli w nich zawartych. **Wody zasolone** to wody z odwadniania zakładów górniczych jak też powstające w procesach technologicznych (np. wody z instalacji odsiarczania spalin), w których stężenie sumy jonów $\text{Cl}^- + \text{SO}_4^{2-}$ przekracza 1800 mg/l. Wyróżnia się następujące sposoby postępowania z wodami zasolonymi:

- **Utylizacja termiczna** polega na wytrąceniu, względnie wykrystalizowaniu z wody składników mineralnych;
- **Zatłaczanie do górotworu** polega na gromadzeniu wód zasolonych w głębszych utworach geologicznych;
- **Recykulacja** polega na włączaniu wód zasolonych do drenowanych przez wyrobiska górnicze utworów wodonośnych poza obrębem robót górniczych;
- **Zagospodarowanie wód zasolonych innymi metodami** obejmuje użycie ich do podsadzania wyrobisk górniczych, do produkcji nawozów, itp.

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o ściekach przemysłowych dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek określonych w pkt. 1, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki – w 2013 r. stanowił 0,6%. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków.

Jako ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za wody chłodnicze nie wymagające oczyszczenia uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczenia;
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia;
- temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
 - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$;
 - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji. Oczyszczanie następuje przy użyciu krat, sit, piaskowników, oddłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych lub neutralizacji ścieków metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych w procesie biologicznego rozkładu. Proces mineralizacji przebiega w środowisku wodnym, poprzez działanie mikroorganizmów i drobnoustrojów. Oczyszczanie biologiczne następuje w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny).

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu. Badania statystyczne oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów rozpoczęto w 1995 r.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków, np. oczyszczanie ścieków mechaniczno-chemiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania ścieków (chemicznego lub biologicznego).

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz od 1994 r. wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczenia**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (pryzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie nie pracujące na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych kanalizacją** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- jest stosowana metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną oparta głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Stopień obciążenia oczyszczalni jest to wyrażony w procentach stosunek ilości ścieków oczyszczanych do przepustowości urządzeń oczyszczalni. Wskaźnik wyższy od 100% oznacza przeciążenie urządzeń oczyszczalni.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych. Pięciodniowe dlatego, że procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni.

Chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

Stopień redukcji zanieczyszczeń w ściekach jest to wyrażona w procentach redukcja ładunków zanieczyszczeń w ściekach w wyniku zastosowania procesów oczyszczania.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku w ściekach odprowadzonych od jednego mieszkańca w ciągu doby (określonego jako BZT₅), równego 60 g O₂ na dobę.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

Unieszkodliwianie osadów ściekowych polega na ich usuwaniu lub ograniczeniu uciążliwości poprzez spalanie, pirolizę (odgazowanie), utlenianie na mokro, neutralizację chemiczną, chlorowanie lub inne metody, których efektem jest zmniejszenie lub likwidacja uciążliwości osadów.

Przez **osady ściekowe nagromadzone** należy rozumieć osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Do miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna to przewody wodociągowe i kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi jest dostarczana woda lub którymi doprowadzane są ścieki.

Do miast wyposażonych w wodociąg zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 zdroje uliczne.

Do miast wyposażonych w kanalizację zaliczono te miasta w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m, od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wpustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Dane o ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci; korzystającą z wodociągów przez zdroje podwórzowe i uliczne oraz korzystającą z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Wodociągi – zespoły urządzeń rozprowadzających wodę w sposób ciągły, których głównym przeznaczeniem jest zaopatrywanie w wodę gospodarstw domowych na zasadzie powszechnej dostępności.

Informacje o **jakości wody** dostarczanej przez wodociągi opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami).

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między terenowo właściwym państwowym inspektorem sanitarnym a przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników badań

mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą lub nieodpowiadającą wymaganiom ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Od 1991 r. **zarządzanie gospodarką wodną** odbywa się w Polsce w oparciu o podział hydrograficzny kraju i jest sprawowane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) nadzorujący siedem **Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej** (RZGW) właściwych w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód w regionie wodnym. Jako organ administracji rządowej niezespolonej RZGW działają na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878, z późniejszymi zmianami) i realizują swe zadania na podstawie przepisów ustawy z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012, poz. 145, z późniejszymi zmianami).

Informacje o **stanie jednolitych części wód rzek** oraz o **stanie wód jezior** pozyskiwane są w ramach monitoringu jakości wód będącego podsystemem Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitoring jakości wód realizowany jest w oparciu o wyznaczone jednolite części wód stanowiące podstawową jednostkę gospodarowania wodami. Ze względu na przeprowadzoną przez zarządzającego wodami w Polsce weryfikację wyznaczenia silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych, ich ilość różni się od ilości prezentowanej w latach poprzednich.

Jednolita część wód powierzchniowych oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych takich jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych wykonywana jest na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2011 r. Nr. 257, poz.1545). Rozporządzenie to, dokonuje wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej – dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str.1) w zakresie oceny jakości wód.

Stan jednolitych części wód rzek i jezior ocenia się jako dobry lub zły, analizując wyniki klasyfikacji ich stanu lub potencjału ekologicznego (na podstawie wyników badań wskaźników jakości wód wchodzących w skład elementów fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych) oraz, jeżeli takie badania były planowane i zrealizowane, wyniki klasyfikacji stanu chemicznego (na podstawie wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód). O ocenie końcowej decyduje najgorszy wskaźnik. Sklasyfikowanie jednolitej części wód do umiarkowanego lub gorszego stanu/potencjału ekologicznego, bądź do złego stanu chemicznego, wskazuje na zły stan wód, informując, że w ocenianym okresie jednolita część wód nie spełniała wymagań określonych w przypisanych jej celach środowiskowych. W przypadku, gdy w wyniku oceny uzyskany został co najmniej dobry stan/potencjał ekologiczny, a nie została wykonana ocena stanu chemicznego lub wskazany został dobry stan chemiczny, a nie było możliwości określenia stanu/potencjału ekologicznego, nie można określić końcowej oceny stanu jednolitych części wód. Ocena monitorowanych jednolitych części wód rzek i jezior została uzupełniona o ekspercką ocenę stanu/potencjału ekologicznego pozostałych wód. W przyjętej metodzie, gdy brak było danych umożliwiających precyzyjne określenie stanu/potencjału ekologicznego, dopuszczono przypisanie oceny jako „co najmniej dobry” lub „poniżej dobrego”, co posłużyło określeniu stanu ogólnego tych wód.

W związku z cyklicznym planowaniem i programowaniem w gospodarce wodnej w Polsce, dane dotyczące jakości wód powierzchniowych odnoszą się do cyklu obejmującego lata 2010-2013 w odniesieniu do jezior, natomiast lata 2011-2013 w odniesieniu do rzek.

Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska prowadzą pomiary w przekrojach badawczych na obszarach tzw. chronionych, wyznaczonych przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej. Do obszarów takich zaliczono m. in. ciek i zbiorniki wodne wykorzystywane do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody przeznaczone do bytowania ryb łososiowatych i karpowatych, wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Zakres i sposób badań oraz kryteria oceny stanu wód określają rozporządzenia do ustawy Prawo wodne:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 176, poz. 1455);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2093);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. z 2002 r. Nr 204, poz. 1728);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 257, poz. 1545);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258, poz. 1550);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258, poz. 1549).

Wody powierzchniowe, które są lub mogą być wykorzystane jako surowiec do produkcji wody do spożycia są podzielone na trzy kategorie: A1, A2 i A3. Do **kategorii A1** zalicza się wody najczystsze, wymagające prostego uzdatniania fizycznego, przede wszystkim, filtracji i dezynfekcji. **Kategoria A2** obejmuje wody gorszej jakości, wymagające wielostopniowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności występnego utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji. **Wody kategorii A3** to wody najbardziej zanieczyszczone, wymagające wysoko sprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego.

Wody podziemne to wody występujące pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skał skorupy ziemskiej, tworzące, w zależności od głębokości występowania wody, przypowierzchniowe oraz głębsze użytkowe poziomy wodonośne.

Zwierciadło wód podziemnych to granica stref aeracji (napowietrzenia) i saturacji (nasylenia). **Zwierciadło swobodne** to takie, które pozostaje pod ciśnieniem atmosferycznym, co oznacza, że nad zwierciadłem wody w tej samej warstwie przepuszczalnej występuje przestrzeń bez wody, umożliwiającą jego podnoszenie się. Natomiast **zwierciadło napięte** pozostaje pod ciśnieniem wyższym od atmosferycznego. Jego położenie jest wymuszone przez wyżej leżące utwory nieprzepuszczalne, które uniemożliwiają wzrost poziomu zwierciadła wody. Występuje na granicy warstwy wodonośnej i warstwy nieprzepuszczalnej.

Klasyfikacja jakości wód podziemnych oparta jest na wynikach badań prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w ramach monitoringu jakości wód podziemnych w sieci krajowej – podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoringiem objęto jednolite części wód (o zwierciadle swobodnym lub napiętym).

Jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych, występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Klasy jakości wód podziemnych określono w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 143, poz. 896). Wyróżnia się pięć klas jakości oznaczających dobry lub słaby stan wód podziemnych. **Dobrym stanem wód podziemnych** (klasy jakości I, II i III) jest taki stan chemiczny wód, w którym stężenia substancji zanieczyszczających:

- nie wykazują efektów dopływu wód słonych ani innych wód o jakości zagrażającej zanieczyszczeniem;
- nie przekraczają standardów jakości ustalonych dla wód podziemnych w przepisach odrębnych;
- zmiany w przewodności elektrolitycznej nie wskazują na doływ wód słonych ani innych wód o jakości zagrażającej zanieczyszczeniom wód podziemnych.

Słabym stanem wód podziemnych (klasy jakości IV i V) jest taki stan chemiczny wód, w którym nie jest spełniony co najmniej jeden z warunków określonych dla dobrego stanu wód podziemnych.

Za **wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu** ze źródeł rolniczych uznaje się wody zanieczyszczone oraz wody zagrożone zanieczyszczeniem, jeśli nie zostaną podjęte działania ograniczające bezpośredni lub pośredni zrzut do tych wód azotanów i innych związków azotowych mogących przekształcić się w azotany, pochodzących z działalności rolniczej. Od lipca 2012 roku wyznaczono w Polsce 48 **obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego** (tzw. OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć. Obszary te zostały umocowane prawnie za pomocą rozporządzeń dyrektorów poszczególnych Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej (RZGW). Łączna powierzchnia wyznaczonych OSN wynosi 13935,06 km², co stanowi ok. 4,5 % powierzchni kraju.

Badanie **zanieczyszczeń osadów dennych rzek i jezior** jest realizowane w ramach podsystemu Państwowego Monitoringu Środowiska – Monitoring jakości śródlądowych wód powierzchniowych. Obejmuje ono określenie zawartości metali ciężkich i wybranych szkodliwych związków organicznych w osadach powstających współcześnie w rzekach i jeziorach. Próbkę osadów są pobierane raz do roku w punktach wytypowanych na podstawie programu monitoringu wód powierzchniowych obowiązującego w danym cyklu wodnym na obszarze dorzeczy, a oceny ich zanieczyszczenia dokonuje się między innymi na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów oraz stężeń substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony (Dz. U. z 2002 nr 55, poz. 498).

Ładunki zanieczyszczeń odprowadzonych z obszaru Polski do Morza Bałtyckiego są określane na podstawie wyników pomiarów jakości wód w rzekach oraz przepływów w przyujściowych przekrojach badawczych zlokalizowanych na Wiśle, Odrze oraz 10-ciu rzekach Przymorza (Ina, Rega, Parsęta, Grabowa, Wieprza, Słupia, Łupawa, Łeba, Reda, Pasłęka) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w części monitoringu jakości wód w rzekach. Badanie ładunków zanieczyszczeń odpływających z obszaru kraju do morza jest realizowane w ramach międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, wynikających z podpisania i ratyfikowania Konwencji Helsińskiej o ochronie środowiska morskiego Bałtyku.

Chapter 3. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS

Methodological notes

The chapter presents information on: water resources and major trends in their consumption, industrial and municipal wastewaters and their treatment level, water installations in urban and rural areas and water treatment plants as well as the status of surface waters (rivers, lakes, the Baltic Sea) and underground waters.

A **hydrological year** is a year from the 1 November to 31 October of the calendar year.

The data on **precipitations** for a given area have been determined based on the average of daily sums of precipitation measurements on the basis of a precipitation station network.

Water outflow was measured on the basis of water levels in rivers and hydrometric measurements in water-level indicating network of Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Exploitable underground water resources constitute a part of resources, which upon consideration of their protection and technical conditions may be extracted from a particular water-bearing level without interference with hydro-geological balance.

The increment of underground water resources means a volume of water additionally documented in the course of hydro-geological research during construction of underground water intakes and their commissioning.

According to the Geological and Mining Act of 9 June 2011 (Journal of Laws of 2011, No. 163, item 981) therapeutic waters, thermal waters and brine are minerals. **Therapeutic waters** are underground, uncontaminated waters in terms of chemical and microbiological constitution, of natural variability of physical and chemical characteristics, which comply with at least one of the conditions:

- the content of dissolved permanent mineral elements is at least equal or exceeds $1,000 \text{ mg/dm}^3$;
- the content of iron ions is at least equal or exceeds 10 mg/dm^3 (ferruginous waters);
- the content of fluorine ions is at least equal or exceeds 2 mg/dm^3 (fluoride waters);
- the content of iodine ions is at least equal or exceeds 1 mg/dm^3 (iodine waters);
- the content of bivalent sulphur is at least equal or exceeds 1 mg/dm^3 (sulphide waters);
- the content of metasilicic acid is at least equal or exceeds 70 mg/dm^3 (silicon waters);
- the content of radon is at least equal or exceeds 74 Bq/dm^3 (radon waters);
- the content of unbound carbon dioxide is at least equal or exceeds 250 mg/dm^3 ($250\text{-}1,000 \text{ mg/dm}^3$ – carbon-dioxide water; above $1,000 \text{ mg/dm}^3$ oxalate).

Mineral waters are therapeutic waters which have at least $1,000 \text{ mg/dm}^3$ of dissolved permanent components, therapeutic **low-mineralised waters** have mineralisation below 1000 mg/dm^3 . **Thermal waters** include underground waters, which occur in all geological units and which temperature at the outflow from the intake is at least 20°C , except for water discharged from active mining plants and dehydration of inactive excavations. **Brine** is groundwater containing at least equal or exceed 35 g/dm^3 dissolved mineral solids. Drainage water from mining excavations can not be regarded as therapeutic water, thermal water or brine.

Balance sheets for brine, therapeutic and thermal waters contain data on exploitable resources, documented in compliance with the regulations approved by the Minister of Environment. These waters are used by health resorts (therapeutic and thermal waters), have natural medicine potential (waters with therapeutic properties) or they might also serve as a thermal energy carrier (thermal waters) or as a raw material for the production of salt and chemical elements (iodine, brome).

Information on **water withdrawal** refer to:

1. under “**for production purposes**” – **excluding agriculture** (except industrial livestock farming), **forestry, hunting and fishing** – since 1986 all organizational entities which make payments for extraction of water withdrawal from own intakes annually: in the volume of 5 dam^3 or more of underground water or in the volume of 20 dam^3 and more of surface water or annually discharging at least 20 dam^3 of sewage (the share of non-industrial entities in water consumption in 2013 was 0,5%). Data on water withdrawal for the needs of national economy and population do not include waters from mine drainage and building constructions discharged to receiver without using it.
2. under “**irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds**” – agricultural, forestry and fishery organizational entities using water for irrigation of agricultural and forest land of the area exceeding 20 ha or to meet the needs related to functioning of fish ponds exceeding 10 ha.
3. under “**exploitation of water supply network**” – since 1999 all units supervising water supply networks (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.)

Data on **recirculation of water in the industry** refer to industrial plants equipped with closed circulation of water and a share of used water in closed circulations in the total volume of water used for production purposes.

Closed circulation is a system, in which water which was once used is not discharged to the receiver but returned to the direct water supply point to be reused and recirculated.

The **indicator of water used to fill closed circulation** was calculated by dividing the volume of water used throughout the year to refill closed circulations due to water losses (non-returnable and network e.g. contaminated water discharges to refresh closed circulation etc.) by the volume of water used for production purposes within a year. The value of this indicator expressed as a percentage can vary from zero (open circulation) to 100 (theoretical value in the conditions of absolute closure and lack of water intake).

Due to the fact that some of the plants, which take water and discharge sewage do not have the measurement devices or do not take measurements frequently enough, data from these plants were determined indirectly on the basis of efficiency of pumps, the volume of water used per a unit of production etc. hence, it is estimated data.

The information on saline waters refer to their volume, management methods and content of salt loads. **Saline waters** are waters from mine drainage and from technological processes e.g. from fumes desulphurization installations, in which the concentration of chloride and sulphate ions exceeds 1800 mg/l. There are the following methods of dealing with saline waters:

- **Thermal treatment** means precipitation or crystallization of mineral elements from water.
- **Pumping into formation** means gathering of saline waters in deeper geological formations.
- **Recirculation** means pumping saline water into water bearing formations drained by mining excavations outside the mining works.
- **Other management of saline water** means use of the water to stope filling, fertilizers production etc.

Industrial wastewater includes sewage which is not households sewage or rainwater and snowmelt produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as mixed of sewage produced by other entities discharged by sewage network owned by this plant.

Data on industrial wastewater refer to sewage discharged by the entities determined in point 1., which according to Polish Classification of Activity were included under "Industry" covering "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" as well as other sections, whose share in the volume of discharged sewage is insignificant – in 2013 the value was 0,6%. The same entities are covered by data on water withdrawal and wastewater installations.

Industrial wastewater requiring treatment means sewage discharged via a network of open canals or ditches directly to waters, ground or sewage network from production entities (including water contaminated as a result of mine drainage and contaminated waters used in industry for cooling purposes).

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants for cooling. This is usually hot water, which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment has to meet the following conditions:

- it is drained off to surface waters via a separate drainage system and are not mixed with other wastewater which requires treatment;
- quantity of pollutants in cooling water (after the production process) is not greater than the amount of pollutants in water collected for cooling purposes;
- the temperature specified in water-legal permit for cooling water drained off to:
 - lakes and their tributaries does not exceed +26 degrees centigrade or the natural temperature of water in case it is higher than +26 degrees centigrade;
 - other waters, except territorial sea, does not exceed +35 degrees centigrade.

Data on **treated wastewater** refer to mechanically, chemically and biologically treated sewage as well as to increased biogene removal and discharged into waters or into the ground after treatment.

Mechanically treated wastewater means wastewater from which only non-soluble pollutants were removed, i.e. solid bodies and easily settling fats as well as fats and oils. Mechanical treatment is purification using grates, filters, grit chambers, grease traps and sedimentation tanks.

Chemical wastewater treatment covers chemical methods, such as coagulation, absorption using active carbon and other methods, resulting in precipitation of certain soluble chemical compounds or in neutralisation of wastewater.

Biological wastewater treatment consists in removal of organic pollutants, biogenic and refractive compounds in process of biological decomposition. A mineralization process runs in a water environment by micro-organisms in a natural way (e.g. through agricultural use of wastewater, sprinkling of fields, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge).

Wastewater treatment with increased biogene removal takes place at wastewater treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content. Statistical surveys of wastewater treatment plants with increased biogene removal began in 1995.

Multi-stage sewage treatment, e.g. mechanical-biological sewage treatment or mechanical-chemical-biological sewage treatment, classified to the highest rank sewage treatment (chemical or biological).

Household wastewater means sewage from residential buildings, housing estates and general purpose public buildings arising mainly from human metabolism and households and sewages about the approximate composition coming from these buildings.

Municipal wastewater means household wastewater or the mixture of household wastewater with industrial sewage or rainwater or snowmelt disposed of by a commune through sewage water system and wastewater treatment plants.

Data on **municipal wastewaters** cover sewage discharged via a sewage network by the units managed by water supply and sewage companies and plants established by a voivode (or managed by territorial self-local governments) and from 1994 all units supervising collective discharge of sewage via sewage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.) Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated, thus, in the statistics, the wastewater was included as the **wastewater requiring treatment**. This data do not include precipitation and infiltration water discharged through sewage network.

Municipal wastewater treatment plants cover all water treatment plants working on sewage network. The statistical surveys do not include household sewage treatment plants or plants which treat only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants which operate outside the sewage network).

Data on **treated wastewater discharge through sewage network** include wastewater treated in mechanical, biological wastewater treatment plants and wastewater treatment plant with increased biogene removal.

Larger volume of municipal and rural wastewater treated than discharged through sewage network may exist in the following circumstances:

- wastewater treatment plant receives sewage from a separate interceptor from a plant or residential wastewater from cities and villages are discharged to an industrial interceptor,
- industrial interceptor fulfils a role of a sewage network; however, it has not been taken by water supply and sewage discharge entities,
- the wastewater is transported to wastewater treatment plants,
- is used the method of estimating the municipal wastewater discharged via sewage network based mainly on water meter readouts, adopting the volume of wastewater equalling the volume of supplied water and information on lump-sum quantities of discharged wastewater.

The degree of **wastewater treatment plant burden** is expressed as a percentage ratio of the volume of treated wastewater to the capacity of wastewater plant facilities. An indicator exceeding 100% means overload of the plant facilities.

Pollutants loads in wastewater is the amount of pollutant in wastewater discharged in a given time unit and equals to the product of wastewater flow rate and pollutant concentration.

Biochemical oxygen demand (BOD) refers to the amount of oxygen used within 5 days' time for the aerobic oxidation of organic matter, contained in sewage, by live bacteria and extracellular enzymes. Biochemical oxidation of organic matters is the most intensive during the first five days.

Chemical oxygen demand (COD) is the amount of oxygen used in the chemical process of oxidization of wastewater.

Suspension in wastewater means non-dissolved, suspended substances and materials of various degree of break-up.

Degree of pollutants reduction in wastewater is the reduction of pollutants' loads due to treatment expressed as a percentage.

Population equivalent (P.E.) is a number expressing the ratio of the sum of the pollution load produced during 24 hours by industrial facilities and services to the individual pollution load in household sewage produced by one person in the same time. In Poland, the BOD load from 1 person is assumed to be equal 60 g O₂ per 24 hours.

Sewage sludge means sediment from wastewater treatment plants, sludge digestion chambers or other installations for wastewater treatment. The quantity and composition of sludge depend on the method and degree of wastewater treatment.

The use of sludge for agricultural purposes means the use of sludge for cultivation of crops sold on the market, including crops used in production of feed.

Sludge treatment means disposal or reduction of burden through combustion, pyrolysis (degasification), wet oxidation, chemical treatment or other methods resulting in reduction or liquidation of the sludge burden.

Accumulated sludge means sludge at the premises of a wastewater treatment plant in the storage yards in a reporting period and in previous years.

The **cities served by wastewater treatment plants** include those cities, in which the municipal wastewater underwent mechanical or biological treatment or treatment with increased biogene removal prior to its transfer to a receiver. In the case of cities served by various types of wastewater treatment plants, the classification of a city as a city served by a particular type of wastewater treatment plant was determined on a basis of the volume of wastewater treated mechanically, biologically or with increased biogene removal.

Data on urban and rural population connected to wastewater treatment plants area presented on a basis of an estimated number of people served by wastewater treatment plants operating within a sewage network.

Water supply and sewage networks are water supply and sewage conduits as well as related equipment for water supply and sewage discharge.

The **cities with water supply system** include those cities, where the (street) water distribution network was at least 250 m long and at the same time it served 5 residential buildings, with at least 25 flats or 2 street outlets.

The **cities with sewage system** include those cities, where the (street) combined sewage network was at least 250 m long and from which there are at least 5 connections to residential buildings or to yard inlets as well as cities with precipitation water network, if the network is used for discharge of household wastewater as well.

Data on urban population connected to water supply and sewage systems comprise population inhabiting residential buildings connected to a particular network as well as population using water supply systems via street and yard outlets and sewage system via sewage inlets.

Water supply systems - sets of devices used for continuous distribution of water, designed to supply water to households according to the principle of common availability.

Information on **quality of water** drawn from water supply systems is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health of 29 March 2007 on the quality of drinking water intended for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments).

Supervision of waterworks is carried out in representative points characteristic for particular water supply network, agreed between the proper local sanitary inspector and the water and sewage company. Water supply systems are classified according to their 24-hour capacity. On the basis of results of microbiological, physicochemical and organoleptic tests water supplied to the population is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree of the Minister of Health.

Since 1991, **water management** in Poland is based on the hydrographic division of the country and is administrated by the National Water Management Authority (NWMA) supervising seven **Regional Water Management Boards (RWMBs)** competent for water management and water use in the water region. As a government body detached RWMBs operate under the decree of the Council of Ministers of 27 June 2006 on the border lines of river basins and water regions (Journal of Laws No. 126, item 878, with later amendments) and realize their tasks under the provisions of the Water Act of 18 July 2001 (Journal of Laws of 2012, item. 145, with later amendments).

Information on the **status of uniform bodies of river waters and lakes** are given on the basis of water quality monitoring which is a subsystem of the State Environmental Monitoring realized by Chief Inspectorate of Environmental Protection. Water quality monitoring is based on designated uniform water bodies which are the basic unit for water management. Because of verification of designation of heavily modified uniform surface water bodies carried out by the water manager in Poland their number is different from presented in the previous year.

The uniform body of surface water means a discrete and significant element of surface waters such as: a lake, a reservoir, a stream, river or canal, part of stream, river or canal, a transitional water or a stretch of coastal waters. Assessment of uniform surface water bodies is presented in accordance with the decree of the Minister of the Environment of 9 November 2011 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water and environmental quality standards for priority substances (Journal of Laws of 2011, No. 257, item 1545). This decree implements the Framework Water Directive – Directive 2000/60/EC of the European Parliament and Council of 23 October 2000 (Official Journal EC L 327, page 1) in sphere of assessment of water quality.

The status of uniform water bodies of river and lakes is evaluated as good or bad by comparing results of the classification of ecological status or potential (on the basis of research results concerning quality indices of waters constituting physico-chemical, biological and hydromorphological elements) with results of the classification of their chemical status if it was planned and completed (on the basis of limit values of chemical quality indices). The worst indicator decides about final assessment. Classification of the uniform water bodies to the moderate or worse ecological status/potential, or to the bad chemical status, shows the bad status of waters, what informs that during evaluated period the uniform water body did not comply the assigned requirements of environmental goals. When the result of assessment showed at least good ecological status/potential, but the chemical status was not assessed or chemical status was good, but it was impossible to classify the ecological status/potential, it was impossible to define the final assessment of the status of uniform water bodies. The assessment of monitored uniform rivers and lakes water bodies was completed with extrapolation or expert assessment of the rest of waters. In the accepted method, when there was no data for precised classification of the ecological status/potential, “at least good” or “below good” classification was assigned, what enabled to define the final assessment of the status.

Due to the cyclical planning and programming in water management in Poland, data on quality of surface water relate to the cycles 2010-2013 for lakes and 2011-2013 for rivers.

Voivodship Inspectorates of Environmental Protection conduct research measurements on the so-called “protected areas” determined by Regional Water Management Boards. These areas include water courses and reservoirs used for abstraction of drinking water, water intended as a living environment for salmons and cyprinids, waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture.

The scope and method of research and criteria for evaluation of water status are definite by the Regulations to the Water Act:

- Decree of the Minister of the Environment of 4 October 2002 on the quality required of inland waters providing living conditions for fish in their natural environment (Journal of Laws of 2002, No. 176, item 1455);
- Decree of the Minister of the Environment of 23 December 2002 on the criteria of identifying waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture (Journal of Laws of 2002, No. 241, item 2093);
- Decree of the Minister of the Environment of 27 November 2002 on the quality required of surface water intended for the abstraction of drinking water (Journal of Laws of 2002, No. 204, item 1728);
- Decree of the Minister of the Environment of 9 November 2011 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water and environmental quality standards for priority substances (Journal of Laws of 2011, No. 257, item 1545);
- Decree of the Minister of the Environment of 15 November 2011 on the form and method of monitoring surface water and groundwater bodies (Journal of Laws of 2011, No. 258, item. 1550);
- Decree of the Minister of the Environment of 9 November 2011 for the classification of ecological status, ecological potential and chemical status of surface water bodies (Journal of Laws of 2011, No. 258, item. 1549).

Accordingly to cyclical planning and programming in water management in Poland, data on surface water quality relate to the cycle ongoing in 2010-2013 with respect to lakes, and to 2011-2013 with respect to rivers.

Surface waters, which are or may be used as raw waters for production of drinking water are divided in three categories: A1, A2 and A3. **Category A1** includes the purest waters which require simple physical treatment, e. g. rapid filtration and disinfection. **Category A2** includes waters of worse quality, which require gradual physical treatment, chemical treatment and disinfection, particularly pre-oxidation, coagulation, flocculation, decantation, filtration, disinfection (final chlorination). **Category A3** includes the most polluted waters, which require intensive physical and chemical treatment.

Underground waters mean waters under the ground surface occurring in empty spaces between rocks of the soil crust, forming, according to the depth of water deposits, subsurface waters and deeper water-bearing levels of aquifer. **Underground water table** is a border between aeration and saturation zones. **Unconfined water table** is under atmospheric pressure, which means that there is a space without water in the same permeable layer above the water table, which allows its elevation. **Confined water table** is under pressure higher than atmospheric pressure. Its location is forced by impermeable formations lying above, which prevents the water table from elevating. It is located at the border of the aquifer and the impermeable layer.

Classification of underground water quality, is based on the research of Polish Geological Institute – National Research Institute conducted as a part of underground water quality monitoring in domestic network – subsystem of the State Environmental Monitoring. The monitoring included uniform water bodies (with unconfined and confined water table).

The uniform body of groundwater means a distinct volume of groundwater within an aquifer or aquifers.

Classes of underground water quality were stated in the decree of the Minister of Environment of 23 July 2008 on the criteria and method of evaluation of the status of underground waters (Journal of Laws of 2008 No. 143, item 896).

There are five quality classes distinguished, indicating the good or the poor status of these waters. **The good status of underground waters** (quality classes I-III) is a water chemical status, in which pollutant concentrations:

- do not result in the inflow of salt waters and any other waters of pollution threatening quality;
- do not exceed quality standards specified for underground waters by separate regulations;
- changes in electrolytic conductivity do not indicate the inflow of salt waters and any other waters of quality threatening underground waters with pollution.

The poor status of underground waters (IV and V quality classes) is a water chemical status in which at least one condition specified for the good status of underground waters has not been met.

Waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture mean contaminated waters or waters endangered with contamination unless the actions are taken to prevent direct or indirect discharge of agricultural nitrates or other nitrogen compounds which may turn into nitrates to these waters. From July 2012 in Poland were designated 48 areas as **areas under special threat from agricultural nitrates** (the so called OSN), whose outflow of nitrogen to waters should be limited. These areas were secured by law by means of decrees of directors of particular Regional Water Management Boards (RWBMs). The total area of OSN amounted to 13935,06 km², which provides for approximately 4,5% of the country's area.

Research of **pollutants in rivers and lakes bottom sediments** is performed within subsystem of the State Environmental Monitoring – the monitoring of surface waters quality. It includes determination of the content of heavy metals and selected hazardous organic compounds in sediments formed nowadays in rivers and lakes. Sediments samples are collected once a year in points typed according to surface water monitoring program force in the water cycle in river basin district, and their evaluation is made on the basis of decree of the Minister of the Environment of 16 April 2002 on the type and concentration of substances which cause that output is contaminated (Journal of Laws of 2002, No. 55, item 498).

Pollutants loads discharged from Poland to the Baltic Sea is determined on the basis of measurements of the quality of rivers water and flows in estuary area cross-sections located on the Vistula and Oder Rivers as well as on 10 coastal rivers (Ina, Rega, Parsęta, Grabowa, Wieprza, Słupia, Łupawa, Łeba, Reda, Pasłęka) as a part of the State Environmental Monitoring, in part of river water quality monitoring. The examination of mass of pollutants discharged from the territory of Poland to the sea is conducted in compliance with international commitments of the Republic of Poland stemming from conclusion and ratification of the Helsinki Convention on the environmental protection of the Baltic Sea.

TABL. 1(48). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH
RESOURCES OF SURFACE WATER

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opady ^a Precipitation ^a		Odpływy wód <i>Water outflow</i>					
	w mm <i>in mm</i>	w km ³ <i>in km³</i>	ogółem ^b <i>total^b</i>			w tym z obszaru kraju <i>of which from the area of the country</i>		
			w km ³ <i>in km³</i>	z 1 km ² ^c <i>from 1 km²^c</i>	na 1 mieszkańca <i>per capita</i>	w km ³ <i>in km³</i>	z 1 km ² <i>from 1 km²</i>	na 1 mieszkańca <i>per capita</i>
				w dam ³ <i>in dam³</i>			w dam ³ <i>in dam³</i>	
1951-1985 ^d	617,6	193,1	63,1	202	x	54,8	177	x
Dorzecze Wisły	630,7	106,4	34,6	205	x	29,7	176	x
<i>Wisla drainage basin</i>								
Dorzecze Odry	592,1	62,8	18,5	174	x	15,1	142	x
<i>Odra drainage basin</i>								
Bezpośrednie zlewnisko Bałtyku ^e	688,7	11,9	5,3	307	x	5,3	307	x
<i>Direct drainage area of Baltic Sea^e</i>								
Pozostałe obszary ^f	581,2	12,0	4,7	228	x	4,7	228	x
<i>Other areas^f</i>								
1951-2000 ^d	617,4	195,8	62,4	200	x	54,3	175	x
1991-2000 ^d	621,6	196,5	61,9	198	x	54,1	173	x
1960	707,0	219,4	.	.	.	46,3	148	1,6
1965	651,0	205,8	.	.	.	55,6	178	1,8
1970	764,0	227,8	.	.	.	60,5	194	1,9
1975	631,3	221,7	87,9	281	2,6	76,1	243	2,2
1980	764,1	268,4	89,0	285	2,5	77,7	248	2,2
1985	610,5	214,4	59,4	190	1,6	51,2	164	1,4
1990	578,4	203,1	43,3	139	1,1	37,9	121	1,0
1995	655,7	205,0	61,6	197	1,6	54,4	174	1,4
2000	630,9	197,3	71,0	227	1,8	61,9	198	1,6
2005	580,3	181,4	56,7	181	1,5	48,8	156	1,3
2006	624,1	195,1	50,0	160	1,3	42,2	135	1,1
2007	719,2	224,9	56,4	180	1,5	48,7	156	1,3
2008	648,6	202,8	54,4	174	1,4	46,6	149	1,2
2009	683,0	213,6	55,1	176	1,4	46,7	149	1,2
2010	802,9	251,1	86,9	278	2,3	73,6	235	1,9
2011	692,3	216,5	76,6	245	2,0	66,8	214	1,7
2012	626,8	196,0	49,7	159	1,3	43,7	140	1,1
2013	675,9	211,3	67,0	214	1,7	57,6	184	1,5

a Dla okresu 1951-1985, dla obszaru kraju; dla poszczególnych lat łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju. b łącznie z dopływami z zagranicy. c Powierzchni kraju. d Średnie roczne z wielolecia. e łącznie z dorzeczem Martwej Wisły. f Zlewnie Zalewu Szczecińskiego i Zalewu Wiślanego oraz fragmenty zlewni Niemna, Dunaju, Dniestru i Łaby.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a For the period 1951-1985, for the area of the country; for individual years together with catchment basins outside the borders of the country. b Together with foreign tributaries. c Area of the country. d Annual average from multi-year periods. e Together with the Martwa Wisła drainage basin. f Catchment basin of the Szczecin Bay and the Wisła Bay and fragments of the Niemen, Dunaj, Dniestr and Leba catchment basins.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 2(49). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
RESOURCES OF SURFACE WATER BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Powierzchnia <i>Area</i>	Opady na obszar RZGW <i>Precipitation on the area of RZGW</i>	Dopływ wód spoza RZGW <i>Water inflow outside RZGW</i>	Odpływ z obszaru RZGW <i>Outflow from the area of RZGW</i>		Łączne zasoby wód płynących <i>Total resources of flowing waters</i>
	km ²	mm	mln m ³	mln m ³	mm	mln m ³
Gdańsk	35466,1	618,5	34102,4	6596,4	186,0	40698,8
Gliwice	7775,7	789,6	1838,0	2261,7	290,9	4099,7
Kraków	43768,8	709,0	2676,0	10421,4	238,1	13097,4
Poznań	54528,7	639,5	–	7284,8	133,6	7284,8
Szczecin	20473,9	655,1	19613,7	4136,0	202,0	23749,7
Warszawa	111113,2	663,4	16816,8	19522,4	175,7	36339,2
Wrocław	39551,0	733,5	4249,0	7425,7	187,7	11674,7

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tabl. 3(50). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R.
RESOURCES OF SURFACE WATER BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Powierzchnia Area			Opady Precipitation		Odpływy Outflow	
	ogółem total	w tym obszar kraju of which the area of the country	poza granicami kraju outside the borders of the country	ogółem total	w tym na obszar kraju of which per the area of the country	ogółem total	w tym z obszaru kraju of which from the area of the country
	km ²			mm		mln m ³	
OGÓŁEM..... TOTAL	351207,7	312677,4	38530,3	675,9	672,0	66998,0	57648,3
Dorzecze górnej i środkowej Odry do ujścia Warty..... <i>Drainage basin of the upper and middle Odra up to the Warta estuary</i>	53536,1	44279,5	9256,6	739,1	729,4	11986,6	8449,9
w tym dorzecza: <i>of which drainage basins of:</i>							
Nysy Kłodzkiej.....	4565,7	3744,5	821,2	783,7	772,0	1320,4	854,8
Baryczy.....	5534,5	5534,5	x	669,4	669,4	846,1	846,1
Bobru.....	5876,1	5829,8	46,3	829,2	828,1	2108,9	2080,4
Nysy Łużyckiej.....	4297,0	2196,7	2100,3	826,4	776,9	1439,1	455,5
Dorzecze Warty..... <i>Warta drainage basin</i>	54528,7	54528,7	x	639,5	639,5	7284,8	7284,8
w tym dorzecza: <i>of which drainage basins of:</i>							
Prosny.....	4924,7	4924,7	x	674,0	674,0	739,8	739,8
Noteci.....	17330,5	17330,5	x	625,6	625,6	2618,0	2618,0
Dorzecze dolnej Odry od Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... <i>Drainage basin of the lower Odra from the Warta up to the Szczecin Bay</i>	10796,2	7248,3	3547,9	620,1	625,4	20909,6	1043,2
w tym dorzecze Iny..... <i>of which Ina drainage basin</i>	2189,4	2189,4	x	634,1	634,1	367,1	367,1
DORZECZE ODRY..... ODRA DRAINAGE BASIN	118861,0	106056,5	12804,5	682,6	676,1	20909,6	16777,9
ZLEWISKO ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO..... <i>DRAINAGE AREA OF THE SZCZECIN BAY</i>	x	2467,7	x	607,4	607,4	413,1	413,1
ZLEWISKO BAŁTYKU (od Dziw- nej do ujścia Wisły)..... <i>DRAINAGE AREA OF BALTIC SEA (from the Dziwna up to the Wisła estuary)</i>	17308,2	17308,2	x	705,5	705,5	4872,0	4872,0
w tym dorzecza: <i>of which drainage basins of:</i>							
Regi.....	2724,9	2724,9	x	680,7	680,7	575,6	575,6
Parsęty.....	3150,9	3150,9	x	687,1	687,1	780,1	780,1
Wieprzy.....	2169,9	2169,9	x	716,0	716,0	657,9	657,9
Słupi.....	1623,0	1623,0	x	739,7	739,7	537,9	537,9
Łeby.....	1801,2	1801,2	x	768,8	768,8	608,5	608,5
Dorzecze górnej Wisły do ujścia Sanu..... <i>Drainage basin of the upper Wisła up to the San estuary</i>	33458,0	31505,6	1952,4	738,2	734,4	9807,0	9013,7
w tym dorzecza: <i>of which drainage basins of:</i>							
Przemśy.....	2121,5	2121,5	x	800,7	800,7	613,4	613,4
Soły.....	1390,6	1390,6	x	964,8	964,8	639,1	639,1
Skawy.....	1160,1	1160,1	x	870,0	870,0	478,7	478,7
Raby.....	1537,1	1537,1	x	809,0	809,0	468,1	468,1
Dunajca.....	6804,0	4851,6	1952,4	774,6	764,5	2437,2	1643,9
Wisłoki.....	4110,2	4110,2	x	700,6	700,6	1062,1	1062,1

Tabl. 3(50). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (dok.)
RESOURCES OF SURFACE WATER BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Powierzchnia Area			Opady Precipitation		Odpływy Outflow	
	ogółem total	w tym obszar kraju of which the area of the country	poza granicami kraju outside the borders of the country	ogółem total	w tym na obszar kraju of which per the area of the country	ogółem total	w tym z obszaru kraju of which from the area of the country
	km ²			mm		mln m ³	
Dorzecze Sanu San drainage basin	16861,3	14390,0	2471,3	695,8	694,2	4298,5	3793,6
w tym dorzecze Wisłoka of which Wisłoka drainage basin	3528,2	3528,2	x	651,4	651,4	778,5	778,5
Dorzecze środkowej Wisły od Sanu do ujścia Narwi Drainage basin of the middle Wisła from the San up to the Narew estuary	34767,3	34767,3	x	652,7	652,7	19647,0	5541,5
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Wieprza	10415,2	10415,2	x	658,7	658,7	1730,5	1730,5
Pilicy	9273,0	9273,0	x	685,3	685,3	1704,5	1704,5
Dorzecze Narwi Narew drainage basin	75175,2	53873,1	21302,1	679,3	678,4	13478,6	9558,8
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Biebrzy	7057,4	7051,3	6,1	707,2	707,2	1519,1	1518,1
Bugu	39420,3	19284,2	20136,1	679,0	677,1	6895,9	3132,5
Wkry.....	5322,1	5322,1	x	586,4	586,4	666,6	666,6
Dorzecze dolnej Wisły od Narwi do ujścia Drainage basin of the lower Wisła from the Narew up to the estuary	34162,6	34162,6	x	593,6	593,6	36906,3	3780,7
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Bzury	7787,5	7787,5	x	653,8	653,8	1201,4	1201,4
Drwęcy	5343,5	5343,5	x	564,0	564,0	730,5	730,5
Brdy.....	4627,2	4627,2	x	592,6	592,6	902,6	902,6
DORZECZE WISŁY WISŁA DRAINAGE BASIN	194424,4	168698,6	25725,8	671,1	667,7	36906,3	31688,3
ZLEWISKO ZALEWU WIŚLA- NEGO DRAINAGE AREA OF THE WISŁA BAY	x	14779,2	x	x	647,7	3001,6	3001,6
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Pasłęki	x	2294,5	x	x	637,5	455,9	455,9
Łyny	x	5719,0	x	x	630,0	1207,0	1207,0
DORZECZE NIEMNA NIEMEN DRAINAGE BASIN	x	2511,6	x	x	712,0	582,5	582,5
DORZECZE ŁABY ŁABA DRAINAGE BASIN	x	239,8	x	x	911,2	97,8	97,8
DORZECZE DUNAJU DUNAJ DRAINAGE BASIN	x	382,6	x	x	774,0	131,9	131,9
DORZECZE DNIESTRU DNIESTR DRAINAGE BASIN	x	233,2	x	x	751,3	83,2	83,2

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 4(51). ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH

Stan w dniu 31 XII
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektometrach sześciennych na rok in cubic hectometers per year							
OGÓŁEM	14039,6	15393,2	16050,2	16575,6	17176,6	17436,0	17502,9	TOTAL
z utworów geologicznych:								from geological formations of the:
Czwartorzędowych.....	9125,7	9993,6	10570,4	10931,0	11379,7	11521,8	11564,3	Quaternary period
Trzeciorzędowych.....	1544,4	1643,1	1626,6	1682,3	1784,9	1821,5	1829,9	Tertiary period
Kredowych.....	1825,1	2105,8	2179,1	2260,4	2342,7	2393,3	2405,9	Cretaceous period
Starszych.....	1544,4	1650,7	1674,1	1701,9	1669,2	1699,5	1702,8	Older

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Source: data of the Polish Geological Institute – National Research Institute.

TABL. 5(52). ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES BY VOIVODSHIPS IN 2013
As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Z utworów geologicznych From geological formations of the			
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII	przyrost lub ubytek (-) w stosunku do 2012 r. increase or decrease (-) in relation to 2012	czwartorzędowych quaternary period	trzeciorzędowych tertiary period	kredowych cretaceous period	starszych older
w hektometrach sześciennych na rok in cubic hectometers per year						
POLSKA POLAND	17502,9	66,9	11564,3	1829,9	2405,9	1702,8
Dolnośląskie.....	795,1	1,9	537,3	181,2	29,9	46,7
Kujawsko-pomorskie.....	1484,6	14,5	1156,0	246,3	66,4	15,9
Lubelskie.....	1228,9	21,4	208,8	110,5	902,5	7,1
Lubuskie.....	823,7	0,5	765,5	58,1	0,1	0,0
Łódzkie.....	1473,8	7,7	575,2	75,8	542,1	280,7
Małopolskie.....	644,7	4,7	353,0	81,8	113,3	96,6
Mazowieckie.....	2172,7	16,0	1711,8	152,6	220,3	88,1
Opolskie.....	496,4	0,8	216,4	133,6	16,8	129,6
Podkarpackie.....	506,6	-0,7	452,1	41,2	13,1	0,3
Podlaskie.....	679,8	3,1	661,5	17,9	0,3	0,1
Pomorskie.....	1433,2	-4,9	1187,7	140,3	104,8	0,4
Śląskie.....	938,9	3,4	207,9	21,7	39,8	669,6
Świętokrzyskie.....	527,7	0,9	61,8	39,7	125,2	301,0
Warmińsko-mazurskie.....	1144,7	-3,6	1082,8	60,6	1,3	0,0
Wielkopolskie.....	1640,6	4,6	994,2	403,6	217,0	25,8
Zachodniopomorskie.....	1511,5	-3,4	1392,5	64,9	13,0	41,1

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Source: data of the Polish Geological Institute – National Research Institute.

TABL. 6(53). ZASOBY SOLANEK, WÓD LECZNICZYCH I TERMALNYCH UDOKUMENTOWANE GEOLOGICZNIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. Stan w dniu 31 XII
GEOLOGICALLY DOCUMENTED RESOURCES OF BRINE, THERAPEUTIC AND THERMAL WATER BY VOIVODSHIPS IN 2013 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby eksploatacyjne w m ³ na h Exploitable resources in m ³ per h	Pobór wód w tys. m ³ na rok Water withdrawal in thous. m ³ per year
O G Ó Ł E M.....	123	5241,8	9876, 8
T O T A L			
DOLNOŚLĄSKIE	17	455,9	1028,8
Wody mineralne	7	134,2	78,8
<i>Mineral water</i>			
Wody mineralne, słabo zmineralizowane	2	71,0	409,5
<i>Mineral and low-mineralised water</i>			
Wody słabo zmineralizowane	4	20,9	12,5
<i>Low-mineralised water</i>			
Wody termalne, słabo zmineralizowane	3	223,9	528,0
<i>Thermal low-mineralised water</i>			
Wody termalne, mineralne	1	6,0	0,0
<i>Thermal mineral water</i>			
KUJAWSKO-POMORSKIE	6	723,9	113,4
Wody mineralne	3	38,9	17,8
<i>Mineral water</i>			
Wody termalne	1	320,0	0,0
<i>Thermal water</i>			
Wody termalne, mineralne	2	365,0	95,6
<i>Thermal mineral water</i>			
LUBELSKIE	1	26,0	3,6
Wody słabo zmineralizowane	1	26,0	3,6
<i>Low-mineralised water</i>			
LUBUSKIE	1	5,0	0,0
Wody termalne, mineralne	1	5,0	0,0
<i>Thermal mineral water</i>			
LÓDZKIE	6	682,6	1258,9
Wody termalne	5	672,6	1258,9
<i>Thermal water</i>			
Wody mineralne	1	10,0	0,0
<i>Mineral water</i>			
MAŁOPOLSKIE	41	1546,6	4847,6
Solanki	1	3,7	3,8
<i>Brine</i>			
Wody mineralne	24	206,5	310,6
<i>Mineral water</i>			
Wody mineralne i słabo zmineralizowane	4	53,1	67,0
<i>Mineral and low-mineralised water</i>			
Wody słabo zmineralizowane	1	5,7	0,9
<i>Low-mineralised water</i>			
Wody termalne, mineralne	2	22,5	3,7
<i>Thermal mineral water</i>			
Wody termalne	9	1255,1	4461,6
<i>Thermal water</i>			
MAZOWIECKIE	3	89,1	339,3
Wody termalne, mineralne	2	29,1	1,8
<i>Thermal mineral water</i>			
Wody termalne	1	60,0	337,5
<i>Thermal water</i>			
OPOLSKIE	2	26,6	0,0
Wody termalne, mineralne	2	26,6	0,0
<i>Thermal, mineral water</i>			
PODKARPACKIE	11	84,9	46,8
Wody mineralne	7	30,8	16,3
<i>Mineral water</i>			
Wody słabo zmineralizowane	3	13,0	14,8
<i>Low-mineralised water</i>			
Wody termalne, mineralne i słabo zmineralizowane ..	1	41,1	15,7
<i>Thermal mineral and low-mineralised water</i>			
POMORSKIE	3	119,7	30,6
Wody mineralne	2	75,0	30,6
<i>Mineral water</i>			
Wody termalne	1	44,7	0,0
<i>Thermal water</i>			

TABL. 6(53). ZASOBY SOLANEK, WÓD LECZNICZYCH I TERMALNYCH UDOKUMENTOWANE GEOLOGICZNIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. Stan w dniu 31 XII (dok.)
GEOLOGICALLY DOCUMENTED RESOURCES OF BRINE, THERAPEUTIC AND THERMAL WATER BY VOIVODSHIPS IN 2013 As of 31 XII (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby eksploatacyjne w m ³ na h Exploitable resources in m ³ per h	Pobór wód w tys. m ³ na rok Water withdrawal in thous. m ³ per year
ŚLĄSKIE	6	15,8	6,9
Wody mineralne	4	8,7	0,7
<i>Mineral water</i>			
Wody termalne, mineralne.....	2	7,1	6,2
<i>Thermal mineral water</i>			
ŚWIĘTOKRZYSKIE	6	37,8	101,4
Wody mineralne	6	37,8	101,4
<i>Mineral water</i>			
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	3	162,0	0,7
Wody termalne, mineralne.....	2	42,0	0,7
<i>Thermal mineral water</i>			
Wody termalne	1	120,0	0,0
<i>Thermal water</i>			
WIELKOPOLSKIE	7	382,2	5,8
Wody termalne	6	366,5	5,8
<i>Thermal water</i>			
Wody termalne, mineralne.....	1	15,7	0,0
<i>Thermal mineral water</i>			
ZACHODNIOPOMORSKIE	10	883,7	2093,1
Wody mineralne	6	158,3	25,1
<i>Mineral water</i>			
Wody termalne	4	725,4	2068,0
<i>Thermal water</i>			

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Source: data of the Polish Geological Institute – National Research Institute

TABL. 7(54). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
O G Ó Ł E M	11048,5	10940,3	10866,4	10830,3	10577,0	TOTAL
Wody powierzchniowe.....	9150,6	9205,7	9172,6	9142,9	8898,9	<i>Surface waters</i>
Wody podziemne	1747,3	1640,4	1625,2	1629,8	1616,6	<i>Underground waters</i>
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji).....	150,6	94,2	68,6	57,7	61,5	<i>Water from mine and building constructions drainage (used for production)</i>
Cele produkcyjne^a	7637,9	7734,1	7650,7	7697,1	7505,3	Production purposes^a
Wody powierzchniowe.....	7221,5	7420,9	7382,3	7439,1	7243,5	<i>Surface waters</i>
Wody podziemne	265,8	219,0	199,8	200,3	200,3	<i>Underground waters</i>
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji).....	150,6	94,2	68,6	57,7	61,5	<i>Water from mine and building constructions drainage (used for production)</i>
Nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych...	1060,6	1101,0	1153,3	1102,4	1080,4	Irrigation in agriculture and forestry and filling and completing fishponds
Wody powierzchniowe.....	1060,6	1101,0	1153,3	1102,4	1080,0	<i>Surface waters</i>
Wody podziemne	0,4	<i>Underground waters</i>
Eksploatacja sieci wodociągowej.....	2350,1	2105,2	2062,4	2030,8	1991,3	Exploitation of water supply network
Wody powierzchniowe.....	868,5	683,8	637,0	601,4	575,4	<i>Surface waters</i>
Wody podziemne	1481,5	1421,4	1425,4	1429,5	1415,9	<i>Underground waters</i>

^a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych.

^a Excluding agriculture, forestry, hunting and fishing – from own intakes.

TABL. 9(56). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (cd.)
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL AND HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne ^a (z ujęć własnych) production ^a (from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^c exploitation of water supply network ^c		
			razem total	w tym wody of which waters			razem total	w tym wody of which waters	
				powierz- chniowe surface	pod- ziemne under- ground			powierz- chniowe surface	pod- ziemne under- ground
w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³ per 1 km ² in dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres							
Dorzecze Sanu..... <i>San drainage basin</i>	245,4	16,3	148,6	144,7	3,9	33,6	63,2	30,0	33,2
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza..... <i>Wisła from the San estuary up to the Wieprz estuary</i>	178,1	26,1	111,9	103,9	8,0	35,5	30,7	0,0	30,7
Dorzecze Wieprza..... <i>Wieprz drainage basin</i>	147,4	14,1	10,1	0,7	8,2	88,8	48,5	0,7	47,8
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy..... <i>Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary</i>	1639,4	381,3	1599,1	1596,6	2,6	15,8	24,5	0,0	24,5
Dorzecze Pilicy..... <i>Pilica drainage basin</i>	94,7	11,0	7,0	0,5	6,5	34,2	53,6	7,6	46,0
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi..... <i>Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary</i>	318,9	72,5	176,4	167,7	8,2	21,5	121,0	91,8	29,2
Narew od źródła do ujścia Biebrzy..... <i>Narew from the source up to the Biebrza estuary</i>	52,5	8,2	3,7	–	3,7	20,6	28,2	8,5	19,6
Dorzecze Biebrzy..... <i>Biebrza drainage basin</i>	18,8	2,7	2,9	–	2,9	1,8	14,1	–	14,1
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu..... <i>Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary</i>	638,5	44,1	570,9	565,0	5,9	33,1	34,5	0,0	34,5
Dorzecze Bugu..... <i>Bug drainage basin</i>	94,8	5,2	8,5	0,1	8,1	34,2	52,2	0,3	51,8
Narew od ujścia Bugu do ujścia Wisły..... <i>Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary</i>	74,6	11,1	4,5	0,1	4,4	2,9	67,2	34,0	33,2
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie..... <i>Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary</i>	102,2	12,8	7,3	0,5	6,8	42,3	52,6	0,1	52,5
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy..... <i>Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary</i>	84,7	12,5	38,8	35,1	3,7	9,2	36,8	5,0	31,8
Dorzecze Drwęcy..... <i>Drwęca drainage basin</i>	38,3	6,6	3,4	0,8	2,7	14,5	20,4	0,6	19,8
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie..... <i>Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary</i>	63,6	9,6	8,9	4,5	4,4	5,6	49,1	17,3	31,8
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego..... <i>Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea</i>	72,0	11,4	36,5	33,5	3,0	5,8	29,7	0,0	29,7
DORZECZE ODRY..... ODRA DRAINAGE BASIN	4298,2	39,9	3147,6	3053,0	78,1	473,0	677,5	99,7	577,8
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej..... <i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>	165,2	19,4	69,9	42,2	16,0	25,1	70,2	0,1	70,1
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... <i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>	26,3	6,3	2,1	0,8	1,1	7,1	17,1	6,4	10,7

TABL. 9(56). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (dok.)
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL AND HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne ^a (z ujęć własnych) production ^a (from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^c exploitation of water supply network ^c		
			razem total	w tym wody of which waters			razem total	w tym wody of which waters	
				powierz- chniowe surface	pod- ziemne under- ground	powierz- chniowe surface		pod- ziemne under- ground	
	w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³ per 1 km ² in dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru <i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>	445,2	19,6	66,0	52,2	13,4	207,6	171,6	38,8	132,7
Dorzecze Bobru..... <i>Bóbr drainage basin</i>	77,7	12,6	5,3	0,3	1,8	30,2	42,2	13,2	29,0
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty..... <i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>	48,7	14,5	22,3	22,0	0,3	15,0	11,4	1,2	10,2
Warta od źródeł do ujścia Prosny..... <i>Warta from the source up to the Prosna</i>	1693,9	101,0	1529,9	1509,5	19,8	46,9	117,1	0,3	116,7
Dorzecze Prosny..... <i>Prosna drainage basin</i>	33,0	7,4	1,8	0,4	1,4	5,4	25,9	0,2	25,7
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci..... <i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>	167,0	11,8	12,5	2,9	9,5	43,0	111,5	17,4	94,0
Dorzecze Noteci..... <i>Noteć drainage basin</i>	154,4	8,8	36,7	28,4	8,0	65,0	52,8	0,7	52,0
Warta od ujścia Noteci do ujścia do Odry..... <i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra</i>	23,3	10,4	7,3	5,0	2,4	5,6	10,4	–	10,4
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... <i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>	1463,6	195,8	1393,7	1389,2	4,4	22,4	47,5	21,3	26,2
DORZECZA RZEK PRZYMORZA..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	318,7	9,2	106,6	90,0	16,5	36,5	175,6	4,9	170,6
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry)..... <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	4,1	3,3	0,1	0,0	0,1	–	3,9	–	3,9
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły..... <i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>	176,2	9,8	44,6	33,8	10,7	15,3	116,4	4,8	111,6
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły)..... <i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>	92,1	12,9	54,0	51,8	2,2	10,1	28,0	–	28,0
Dorzecze Pregoly..... <i>Pregola drainage basin</i>	46,4	5,7	7,9	4,4	3,5	11,2	27,3	0,1	27,2
POZOSTAŁE DORZECZA..... OTHER DRAINAGE BASINS	9,6	3,3	1,5	–	1,5	0,0	8,1	2,3	5,8
Dorzecze Niemna..... <i>Niemen drainage basin</i>	6,9	3,2	1,4	–	1,4	0,0	5,4	–	5,4
Dorzecze Dniestru..... <i>Dniestr drainage basin</i>	1,6	3,3	0,0	–	0,0	–	1,5	1,5	0,0
Dorzecze Dunaju..... <i>Dunaj drainage basin</i>	0,5	1,8	0,0	–	0,0	–	0,5	0,2	0,2
Dorzecze Łaby..... <i>Łaba drainage basin</i>	0,7	20,4	–	–	–	–	0,7	0,6	0,1

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. b Oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych. c Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture, forestry, hunting and fishing. b And filling and completing fishponds. c Water withdrawal by intakes, before entering the water supply network.

TABL. 10(57). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne ^a (z ujęć własnych) production ^a (from own intakes)		nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^c exploitation of water supply network ^c			
			razem total	w tym wody of which waters		razem total	w tym wody of which waters		
				powierzchniowe surface			podziemne underground	powierzchniowe surface	podziemne underground
w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³ per 1 km ² in dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres							
POLSKA	10577,0	33,8	7505,3	7243,5	200,3	1080,4	1991,3	575,4	1415,9
POLAND									
Dolnośląskie	438,2	22,0	86,1	74,4	7,9	181,8	170,3	53,5	116,8
Kujawsko-pomorskie	247,4	13,8	85,0	74,7	10,1	51,8	110,7	18,9	91,8
Lubelskie	375,4	14,9	122,6	104,3	16,9	163,3	89,6	–	89,6
Lubuskie	102,7	7,3	11,6	5,0	6,6	41,2	49,8	3,0	46,9
Łódzkie	307,5	16,9	102,3	84,9	16,9	70,4	134,8	7,7	127,2
Małopolskie	522,0	34,4	319,9	296,4	8,9	47,8	154,4	103,8	50,6
Mazowieckie	2754,2	77,5	2378,6	2351,0	27,0	84,8	290,8	130,6	160,2
Opolskie	117,0	12,4	41,0	28,0	10,3	28,4	47,6	3,7	43,9
Podkarpackie	279,7	15,7	154,7	149,8	4,7	41,4	83,6	42,0	41,6
Podlaskie	96,6	4,8	11,9	0,7	11,2	25,6	59,1	8,5	50,6
Pomorskie	214,5	11,7	87,9	75,7	12,0	9,4	117,3	4,8	112,5
Śląskie	458,3	37,2	111,4	54,0	22,4	80,6	266,3	158,3	108,0
Świętokrzyskie	1240,5	105,9	1117,6	1109,4	6,0	66,0	57,0	1,5	55,5
Warmińsko-mazurskie	135,9	5,6	26,7	16,8	9,9	39,6	69,5	0,1	69,4
Wielkopolskie	1763,5	59,1	1449,4	1428,0	21,0	117,2	196,9	17,8	179,1
Zachodniopomorskie	1523,6	66,6	1398,7	1390,3	8,4	31,2	93,7	21,3	72,4

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. b Oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych. c Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture, forestry, hunting and fishing. b And filling and completing fishponds. c Water withdrawal by intakes, before entering the water supply network.

TABL. 11(58). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Ogółem Total	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b								
								w hektometrach sześciennych in cubic hectometres				w odsetkach ogółem in total percent			
POLSKA	10106,0	7503,8	1080,4	1521,8	74,3	10,7	15,1								
POLAND															
Gdańsk	373,9	151,8	49,8	172,3	40,6	13,3	46,1								
Gliwice	370,5	133,0	79,5	158,0	35,9	21,5	42,6								
Kraków	1922,2	1567,1	154,0	201,2	81,5	8,0	10,5								
Poznań	2028,6	1590,4	162,3	275,9	78,4	8,0	13,6								
Szczecin	1500,0	1399,0	32,2	68,9	93,3	2,1	4,6								
Warszawa	3313,9	2527,8	337,0	449,2	76,3	10,2	13,6								
Wrocław	596,7	134,7	265,7	196,3	22,6	44,5	32,9								

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 12(59). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploracja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water supply network^b</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploracja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water supply network^b</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				w odsetkach ogółem <i>in total percent</i>		
POLSKA	10106,0	7503,8	1080,4	1521,8	74,3	10,7	15,1
POLAND							
Dolnośląskie.....	396,1	94,6	181,8	119,7	23,9	45,9	30,2
Kujawsko-pomorskie	218,3	79,9	51,8	86,7	36,6	23,7	39,7
Lubelskie.....	353,3	121,0	163,3	69,1	34,2	46,2	19,5
Lubuskie.....	89,0	10,7	41,2	37,1	12,0	46,3	41,7
Łódzkie	283,3	102,5	70,4	110,4	36,2	24,8	39,0
Małopolskie.....	475,8	314,8	47,8	113,2	66,2	10,0	23,8
Mazowieckie	2695,8	2372,0	84,8	239,0	88,0	3,1	8,9
Opolskie	106,3	39,9	28,4	38,0	37,5	26,7	35,7
Podkarpackie.....	253,3	151,1	41,4	60,8	59,6	16,4	24,0
Podlaskie.....	82,8	12,2	25,6	45,0	14,7	30,9	54,4
Pomorskie	188,4	86,1	9,4	92,9	45,7	5,0	49,3
Śląskie.....	387,7	125,8	80,6	181,2	32,5	20,8	46,7
Świętokrzyskie.....	1224,8	1115,8	66,0	43,0	91,1	5,4	3,5
Warmińsko-mazurskie	121,9	27,3	39,6	54,9	22,4	32,5	45,1
Wielkopolskie	1724,9	1450,2	117,2	157,6	84,1	6,8	9,1
Zachodniopomorskie.....	1504,3	1400,0	31,2	73,2	93,1	2,1	4,9

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 13(60). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R.

CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploracja sieci wodo- ciągowej ^b <i>Exploitation of water supply network^b</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploracja sieci wodo- ciągowej ^b <i>Exploitation of water supply network^b</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				w odsetkach ogółem <i>in total percent</i>		
OGÓŁEM	10106,0	7503,8	1080,4	1521,8	74,3	10,7	15,1
TOTAL							
DORZECZE WISŁY	5616,4	4238,6	570,8	806,9	75,5	10,2	14,4
WISŁA DRAINAGE BASIN							
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca	658,1	384,0	94,6	179,6	58,3	14,4	27,3
<i>Wisla from the source up to the Dunajec estuary</i>							
Dorzecze Dunajca	35,4	13,7	0,8	20,9	38,8	2,2	59,0
<i>Dunajec drainage basin</i>							
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki	1195,6	1112,9	55,3	27,4	93,1	4,6	2,3
<i>Wisla from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary</i>							
Dorzecze Wisłoki	18,3	3,4	1,2	13,7	18,8	6,6	74,6
<i>Wisłoka drainage basin</i>							
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu.....	31,1	3,0	19,5	8,5	9,8	62,8	27,5
<i>Wisla from the Wisłoki estuary up to the San estuary</i>							

TABL. 13(60). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (cd.)
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Total	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodo- ciągowej ^b Exploitation of water supply network ^b	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodo- ciągowej ^b Exploitation of water supply network ^b
Dorzecze Sanu..... <i>San drainage basin</i>	224,6	144,8	33,6	46,3	64,5	14,9	20,6
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza..... <i>Wisła from the San estuary up to the Wieprz estuary</i>	169,9	111,4	35,5	23,0	65,6	20,9	13,5
Dorzecze Wieprza..... <i>Wieprz drainage basin</i>	137,0	8,6	88,8	39,6	6,3	64,8	28,9
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy..... <i>Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary</i>	1635,0	1599,1	15,8	20,1	97,8	1,0	1,2
Dorzecze Pilicy..... <i>Pilica drainage basin</i>	64,8	6,9	34,2	23,7	10,7	52,8	36,6
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi..... <i>Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary</i>	321,7	174,3	21,5	126,0	54,2	6,7	39,2
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy..... <i>Narew from the source up to the Biebrza estuary</i>	46,3	3,9	20,6	21,8	8,4	44,5	47,1
Dorzecze Biebrzy..... <i>Biebrza drainage basin</i>	15,7	2,8	1,8	11,1	18,0	11,4	70,6
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu..... <i>Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary</i>	626,8	567,0	33,1	26,6	90,5	5,3	4,3
Dorzecze Bugu..... <i>Bug drainage basin</i>	80,3	8,5	34,2	37,6	10,6	42,6	46,8
Narew od ujścia Bugu do ujścia Wisły..... <i>Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary</i>	35,4	4,7	2,9	27,8	13,2	8,3	78,5
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie. <i>Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary</i>	95,2	7,4	42,3	45,4	7,8	44,5	47,7
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy..... <i>Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary</i>	71,4	33,8	9,2	28,4	47,4	12,8	39,8
Dorzecze Drwęcy..... <i>Drwęca drainage basin</i>	34,8	3,5	14,5	16,8	10,0	41,7	48,3
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie <i>Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary</i>	53,4	8,7	5,6	39,2	16,3	10,4	73,3
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego..... <i>Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea</i>	65,5	36,2	5,8	23,5	55,2	8,9	35,9
DORZECZE ODRY.....	4202,9	3158,3	473,0	571,5	75,1	11,3	13,6
ODRA DRAINAGE BASIN							
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej..... <i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>	181,8	68,6	25,1	88,2	37,7	13,8	48,5
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... <i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>	21,8	2,1	7,1	12,6	9,9	32,4	57,7
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru.. <i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>	416,0	75,4	207,6	133,0	18,1	49,9	32,0
Dorzecze Bobru..... <i>Bóbr drainage basin</i>	55,5	5,4	30,2	19,9	9,8	54,4	35,8

TABL. 13(60). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (dok.)
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Total	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres				w odsetkach ogółem in total percent		
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty..... <i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>	44,1	21,5	15,0	7,7	48,7	33,9	17,4
Warta od źródeł do ujścia Prosny..... <i>Warta from the source up to the Prosna estuary</i>	1690,6	1532,2	46,9	111,6	90,6	2,8	6,6
Dorzecze Prosny..... <i>Prosna drainage basin</i>	28,5	2,0	5,4	21,1	7,0	18,9	74,1
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci..... <i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>	147,8	13,0	43,0	91,8	8,8	29,1	62,1
Dorzecze Noteci..... <i>Noteć drainage basin</i>	141,8	36,7	65,0	40,1	25,9	45,8	28,3
Warta od ujścia Noteci do ujścia do Odry..... <i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra estuary</i>	20,3	6,4	5,6	8,3	31,6	27,4	41,0
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... <i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>	1454,6	1395,0	22,4	37,3	95,9	1,5	2,6
DORZECZA RZEK PRZYMORZA..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	279,8	105,5	36,5	137,8	37,7	13,1	49,3
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry)..... <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	3,2	0,1	–	3,0	4,1	–	95,9
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły..... <i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>	152,8	43,9	15,3	93,6	28,7	10,0	61,3
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły)..... <i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>	83,9	54,0	10,1	19,8	64,4	12,0	23,6
Dorzecze Pregoly..... <i>Pregola drainage basin</i>	40,1	7,5	11,2	21,4	18,6	28,0	53,4
POZOSTAŁE DORZECZA..... OTHER DRAINAGE BASINS	6,9	1,4	0,0	5,5	20,9	0,1	79,0
Dorzecze Niemna..... <i>Niemen drainage basin</i>	5,4	1,4	0,0	4,0	25,5	0,2	74,3
Dorzecze Dniestru..... <i>Dniestr drainage basin</i>	0,4	0,0	–	0,4	10,8	–	89,2
Dorzecze Dunaju..... <i>Dunaj drainage basin</i>	0,5	0,0	–	0,5	5,2	–	94,8
Dorzecze Łaby..... <i>Łaba drainage basin</i>	0,6	–	–	0,6	–	–	100,0

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. *b* Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 14(61). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2013 R.
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2013

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							Woda z zakupu zużyta na cele przemysłowe ^a Water from purchase for industrial purposes ^a
	ogółem total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a			na cele eksploatacji sieci wodociągowej ^b for purposes of exploitation of water supply network ^b			
		razem total	w tym do produkcji of which for production		razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households		
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociągowej supply network				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	w hm ³ in hm ³
P O L S K A P O L A N D	9025,6	7503,8	7366,3	28,1	1521,8	1191,1	30,9	111,5
	w tym MIASTA of which CITIES							
R A Z E M T O T A L	4546,0	3498,0	3375,1	24,0	1048,1	791,6	34,0	82,5
	w tym 119 miast uszeregowanych od największego zużycia wody w których koncentrowało się 45,6% krajowego zużycia wody na cele przemysłowe oraz 47,6% na cele komunalne of which 119 cities listed starting with the one of the largest water consumption amounting to 45,6% of national water consumption for industrial and 47,6% for municipal purposes							
R A Z E M T O T A L	4147,4	3423,4	3316,5	20,8	724,0	541,1	36,2	75,2
Konin.....	1419,8	1416,8	1416,7	0,0	3,0	2,3	30,1	0,0
Ostrołęka.....	562,5	560,7	560,5	0,1	1,8	1,5	28,1	8,3
Warszawa.....	273,9	170,4	168,0	0,3	103,6	80,0	46,4	1,2
Skawina.....	264,8	263,5	263,5	-	1,3	0,8	34,7	0,1
Szczecin.....	171,0	151,7	150,5	0,8	19,3	13,9	34,1	1,2
Police.....	149,7	148,1	147,9	-	1,6	1,1	31,3	0,3
Stalowa Wola.....	142,1	139,8	139,5	0,2	2,3	2,0	32,0	2,2
Puławy.....	109,3	107,2	106,5	-	2,1	1,6	31,9	0,0
Wrocław.....	69,0	33,8	0,9	0,1	35,1	27,1	42,9	0,6
Gdańsk.....	57,3	35,9	34,9	0,0	21,4	17,0	36,7	0,3
Kraków.....	51,4	7,9	4,3	0,0	43,6	34,9	46,0	0,4
Kwidzyn.....	41,4	39,7	39,5	-	1,8	1,1	29,1	0,2
Łódź.....	39,7	2,3	1,4	0,2	37,4	28,4	40,0	0,3
Poznań.....	36,1	3,9	2,3	0,3	32,2	22,2	40,5	0,4
Świecie.....	31,9	30,9	30,7	-	1,0	0,8	30,8	0,0
Płock.....	28,0	22,8	22,2	0,0	5,2	4,0	32,3	0,1
Jaworzno.....	27,1	22,9	21,7	0,4	4,2	2,8	30,0	3,1
Katowice.....	22,3	7,3	6,2	0,3	15,0	10,9	35,9	1,1
Bogatynia.....	22,2	21,2	20,8	-	1,0	0,6	30,6	0,4
Bydgoszcz.....	21,2	5,2	4,4	0,1	16,0	12,0	33,5	0,2
Lublin.....	18,5	2,7	2,0	0,1	15,8	12,4	36,0	0,2
Elbląg.....	18,1	12,4	0,3	0,7	5,7	4,0	32,8	0,9
Tarnów.....	16,6	10,9	10,8	0,0	5,7	3,9	35,1	0,1
Częstochowa.....	15,9	4,3	3,4	0,1	11,6	8,7	37,6	3,9
Dąbrowa Górnicza.....	15,9	11,1	9,3	-	4,8	3,6	29,4	14,4
Rybnik.....	15,6	10,7	8,6	0,4	4,9	3,8	27,2	0,4
Łaziska Górne.....	14,9	14,1	10,5	3,5	0,8	0,7	30,4	13,0
Białystok.....	14,0	1,3	1,2	0,0	12,7	9,7	32,7	0,1
Włocławek.....	13,6	8,8	6,8	0,0	4,9	3,4	29,4	0,1
Olsztyn.....	13,5	4,8	4,3	0,0	8,6	6,2	35,3	0,2
Gdynia.....	12,9	1,8	1,4	0,0	11,2	8,9	35,8	0,2
Kielce.....	11,3	0,2	0,1	0,0	11,1	8,5	42,4	0,0
Będzin.....	11,0	8,9	8,6	0,2	2,2	1,9	31,8	0,2
Kędzierzyn-Koźle.....	10,7	7,7	7,6	0,0	3,0	2,0	31,7	2,4
Toruń.....	10,4	0,9	0,5	0,2	9,5	6,7	33,1	0,4
Rzeszów.....	10,3	0,8	0,4	0,3	9,5	7,1	38,8	0,5

TABL. 14(61). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2013 R. (cd.)
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							Woda z zakupu zużyta na cele przemysłowe ^a Water from purchase for industrial purposes ^a
	ogółem total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a			na cele eksploatacji sieci wodociągowej ^b for purposes of exploitation of water supply network ^b			
		razem total	w tym do produkcji of which for production		razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households		
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociągowej supply network				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³	w hm ³ in hm ³
Ruda Śląska.....	10,3	4,9	3,2	0,8	5,4	4,2	29,8	1,5
Gliwice.....	10,1	1,4	1,1	0,0	8,7	6,2	33,4	0,7
Turek.....	10,0	8,8	8,5	0,2	1,2	1,0	34,2	0,2
Radom.....	9,7	0,9	0,6	0,0	8,8	7,3	33,4	0,0
Sosnowiec.....	9,7	0,2	0,0	0,1	9,5	7,2	34,2	0,2
Oświęcim.....	9,5	7,8	7,7	0,0	1,7	1,4	35,5	0,1
Tychy.....	9,2	2,9	1,4	1,2	6,4	4,5	34,7	1,3
Bukowo.....	9,0	8,7	6,2	–	0,3	0,3	26,7	–
Bielsko-Biała.....	8,8	0,4	0,1	0,2	8,4	5,9	34,1	0,6
Brzeg Dolny.....	8,8	8,3	8,3	–	0,5	0,4	32,1	–
Bytom.....	8,0	1,8	1,3	0,1	6,2	5,0	28,8	0,4
Inowrocław.....	7,9	4,8	4,7	–	3,1	2,2	29,2	0,0
Opole.....	7,6	1,0	0,4	0,4	6,6	4,5	37,4	0,5
Zabrze.....	7,4	0,9	0,5	0,3	6,5	5,0	27,8	0,4
Zdzieszowice.....	7,3	7,0	7,0	–	0,4	0,3	25,8	–
Janikowo.....	7,2	6,8	6,8	–	0,3	0,3	37,9	–
Trzebinia.....	7,0	4,9	0,5	4,4	2,1	0,6	28,6	4,4
Gorzów Wielkopolski.....	6,8	2,0	1,8	–	4,7	3,9	31,5	0,1
Zielona Góra.....	6,3	0,2	0,2	–	6,1	3,9	33,3	–
Koszalin.....	5,8	0,3	0,2	0,0	5,5	3,9	35,5	0,0
Knurów.....	5,6	4,3	3,5	0,1	1,3	1,1	29,4	0,4
Jastrzębie-Zdrój.....	5,6	2,3	0,5	1,4	3,3	2,7	30,0	1,5
Lędziny.....	5,5	3,8	0,7	–	1,8	0,6	33,2	–
Kalisz.....	5,5	0,9	0,8	0,0	4,6	3,5	33,3	0,0
Chorzów.....	5,3	–	–	–	5,3	3,3	29,4	–
Zawiercie.....	5,1	1,7	1,5	0,0	3,4	1,6	30,3	0,1
Wałbrzych.....	5,0	0,5	0,5	0,0	4,6	3,3	27,9	0,0
Grudziądz.....	4,9	0,2	0,0	0,1	4,7	2,8	29,1	0,1
Kostrzyn nad Odrą.....	4,8	4,0	3,8	0,1	0,1	0,8	0,6	31,8
Słupsk.....	4,6	0,4	0,2	0,0	0,0	4,3	3,4	36,1
Legnica.....	4,6	0,2	0,1	0,0	0,3	4,4	3,1	30,5
Tarnobrzeg.....	4,6	2,9	0,3	–	0,2	1,7	1,4	29,6
Żywiec.....	4,5	1,7	1,7	–	0,0	2,8	1,0	31,5
Tomaszów Mazowiecki.....	4,1	0,8	0,5	0,3	0,3	3,3	2,7	41,1
Starogard Gdański.....	4,1	2,4	2,2	–	1,8	1,3	27,5	0,0
Kutno.....	4,1	0,3	0,2	0,0	3,8	1,3	28,8	0,0
Piła.....	4,1	0,8	0,7	0,0	3,2	2,6	34,3	0,0
Mysłowice.....	3,9	1,2	0,7	0,0	2,8	2,2	29,1	0,0
Siedlce.....	3,9	0,8	0,7	–	3,1	2,6	33,8	0,0
Piotrków Trybunalski.....	3,8	1,0	0,8	0,0	2,9	2,4	31,7	0,0
Ostrowiec Świętokrzyski.....	3,7	1,2	0,9	0,0	2,5	2,1	28,7	0,0
Czechowice-Dziedzice.....	3,6	1,9	0,9	0,8	1,7	1,2	32,3	1,0
Łomża.....	3,5	1,3	1,1	0,1	2,2	1,7	26,9	0,1
Suwałki.....	3,5	1,1	0,6	0,0	2,4	1,8	26,4	0,1
Myszków.....	3,5	2,5	2,4	–	1,0	0,9	27,0	–
Ostrów Wielkopolski.....	3,4	0,2	0,1	0,1	3,2	2,7	36,7	0,1
Nowy Sącz.....	3,4	0,3	0,2	–	3,1	2,5	29,8	–
Przemysł.....	3,4	0,7	0,0	0,0	2,6	2,0	30,9	0,1

TABL. 14(61). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2013 R. (dok.)
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							Woda z zakupu zużyta na cele przemysłowe ^a Water from purchase for industrial purposes ^a
	ogółem total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a			na cele eksploatacji sieci wodociagowej ^b for purposes of exploitation of water supply network ^b			
		razem total	w tym do produkcji of which for production		razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households	na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociąg- owej from water supply network				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	w hm ³ in hm ³
Jelenia Góra.....	3,3	0,1	–	–	3,2	2,3	28,6	0,0
Elk.....	3,3	0,9	0,8	0,0	2,4	2,1	34,5	0,1
Bieruń.....	3,3	2,2	1,7	0,2	1,1	0,6	29,0	0,4
Kołobrzeg.....	3,2	0,0	–	–	3,1	1,8	38,5	–
Piekary Śląskie.....	3,1	1,1	0,7	–	2,0	1,7	29,3	0,0
Dębica.....	3,1	1,2	0,9	0,1	1,9	1,3	27,8	0,2
Ciechanów.....	3,1	0,7	0,4	0,2	2,4	1,4	30,2	0,2
Stargard Szczeciński.....	3,1	0,3	0,2	0,1	2,8	2,4	35,1	0,1
Siemianowice Śląskie.....	2,9	0,1	0,0	0,0	2,8	2,3	33,2	0,0
Lubin.....	2,9	0,1	–	0,0	2,8	2,3	31,3	0,1
Leszno.....	2,8	0,2	0,1	–	2,7	2,1	32,8	0,0
Pabianice.....	2,8	0,3	0,1	0,1	2,5	2,0	30,1	0,1
Skiermiewice.....	2,8	0,5	0,4	0,1	2,3	1,7	35,7	0,1
Radomsko.....	2,7	0,6	0,5	0,0	2,1	1,5	32,3	0,1
Świdnica.....	2,7	0,2	0,1	0,0	2,6	1,9	32,4	0,0
Pruszków.....	2,7	0,2	0,1	0,0	2,5	2,1	35,3	0,0
Gniezno.....	2,7	0,1	–	–	2,6	2,1	29,9	–
Starachowice.....	2,7	0,0	0,0	0,0	2,6	1,5	29,2	0,0
Mielec.....	2,7	0,1	0,1	0,0	2,6	2,1	34,3	0,6
Krosno.....	2,7	0,4	0,2	0,1	2,2	1,4	29,2	0,3
Głogów.....	2,7	0,2	0,2	–	2,5	2,0	29,4	–
Chełm.....	2,6	0,5	0,4	0,0	2,1	1,7	26,2	0,0
Tczew.....	2,6	0,2	0,1	0,1	2,4	2,1	34,0	0,1
Zamość.....	2,6	0,2	0,1	–	2,3	1,8	27,9	0,0
Racibórz.....	2,5	0,3	0,1	0,0	2,2	1,6	29,4	0,1
Zakopane.....	2,5	0,5	0,1	0,1	2,1	1,2	42,3	0,1
Żary.....	2,5	1,0	0,8	0,1	1,5	1,1	29,1	0,1
Świnoujście.....	2,5	0,1	0,0	–	2,3	1,5	37,2	0,1
Zgierz.....	2,4	0,2	0,1	0,0	2,1	1,8	30,5	0,0
Szczecinek.....	2,4	0,9	0,9	0,0	1,5	1,4	34,3	0,0
Tarnowskie Góry.....	2,4	0,1	0,1	–	2,2	1,7	27,8	0,0
Jasło.....	2,4	0,8	0,5	0,2	1,6	1,0	27,0	0,3
Koło.....	2,4	1,5	1,3	0,0	0,9	0,9	37,2	0,0
Brzesko.....	2,3	1,4	1,4	0,0	0,9	0,5	28,5	0,0
Sopot.....	2,3	–	–	–	2,3	1,5	39,6	–

a Poza rolnictwem i leśnictwem. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Excluding agriculture and forestry. *b* Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 15(62). ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
CONSUMPTION OF WATER IN PLANTS EQUIPPED WITH CLOSED WATER CYCLES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zużycie wody na cele produkcyjne <i>Consumption of water for production purposes</i>		Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte <i>Plants equipped with closed water cycles</i>					
	ogółem w hm ³ <i>total in hm³</i>	w tym w obiegach zamkniętych w % ogółem <i>of which in closed cycles in % of total</i>	w % zakładów ogółem ^a <i>in % of total plants^a</i>	według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody <i>by indicator of withdrawal to fill used water circulation</i>				
				poniżej 10% <i>below 10%</i>	10,1- -50,0	50,1- -90,0	90,1- -99,0	99,1% i więcej <i>99.1% and more</i>
POLSKA POLAND	7394,4	3,6	39,4	419	149	56	18	76
Dolnośląskie	59,7	56,5	38,9	11	5	3	2	7
Kujawsko-pomorskie	75,6	14,8	35,9	32	6	5	–	3
Lubelskie	118,4	7,9	52,2	44	11	2	–	2
Lubuskie	9,3	11,7	27,5	10	4	2	1	2
Łódzkie	99,0	65,6	33,1	39	4	4	–	9
Małopolskie	306,1	4,5	43,3	18	8	2	4	7
Mazowieckie	2365,4	1,0	39,4	51	15	4	–	6
Opolskie	37,7	61,3	50,9	9	8	4	3	5
Podkarpackie	146,2	1,0	53,2	19	15	3	1	3
Podlaskie	10,4	9,4	52,1	27	8	2	1	–
Pomorskie	83,0	2,2	30,3	22	5	2	1	–
Śląskie	110,3	61,6	50,5	28	26	12	3	23
Świętokrzyskie	1114,8	0,2	45,5	13	8	2	–	2
Warmińsko-mazurskie	14,3	12,4	32,6	25	4	–	1	1
Wielkopolskie	1446,4	0,7	31,0	50	15	6	1	3
Zachodniopomorskie	1397,9	0,1	31,8	21	7	3	–	3

a Zużywających wodę do produkcji.

a Using water for production.

TABL. 16(63). BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
BALANCE OF WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Przychód wody <i>Income of water</i>						z zakupu od innych jednostek <i>from purchase from other entities</i>
	ogółem <i>total</i>	z ujęć własnych <i>from own intakes</i>					
		razem <i>total</i>	w tym wody <i>of which waters</i>				
			powierzchniowe <i>surface</i>	podziemne <i>underground</i>	z odwadniania zakładów górnictwowych oraz objektów budowlanych <i>from mine drainage and building constructions</i>		
w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>							
POLSKA POLAND	7616,8	7505,3	7243,5	200,3	61,5	111,5	
Dolnośląskie	110,3	86,1	74,4	7,9	3,8	24,2	
Kujawsko-pomorskie	86,1	85,0	74,7	10,1	0,1	1,1	
Lubelskie	123,1	122,6	104,3	16,9	1,4	0,5	
Lubuskie	12,1	11,6	5,0	6,6	–	0,5	
Łódzkie	103,6	102,3	84,9	16,9	0,5	1,3	
Małopolskie	325,7	319,9	296,4	8,9	14,6	5,9	
Mazowieckie	2389,3	2378,6	2351,0	27,0	0,5	10,7	
Opolskie	44,6	41,0	28,0	10,3	2,7	3,6	
Podkarpackie	159,6	154,7	149,8	4,7	0,2	4,9	
Podlaskie	12,5	11,9	0,7	11,2	–	0,6	
Pomorskie	89,1	87,9	75,7	12,0	0,1	1,3	
Śląskie	158,8	111,4	54,0	22,4	35,0	47,4	
Świętokrzyskie	1120,1	1117,6	1109,4	6,0	2,2	2,5	
Warmińsko-mazurskie	28,2	26,7	16,8	9,9	–	1,5	
Wielkopolskie	1453,1	1449,4	1428,0	21,0	0,4	3,7	
Zachodniopomorskie	1400,6	1398,7	1390,3	8,4	–	1,9	

TABL. 16(63). BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
BALANCE OF WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Rozchód wody Outcome of water					
	ogółem total	zużycie na potrzeby zakładów consumption for plants needs			sprzedaż sale	straty w sieci losses in network
		razem total	w tym do produkcji of which for production			
			razem total	w tym z sieci wodociągowej of which from water supply network		
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
P O L S K A	7616,8	7503,8	7394,4	28,1	99,9	13,1
P O L A N D						
Dolnośląskie.....	110,3	94,6	59,7	1,2	14,5	1,2
Kujawsko-pomorskie	86,1	79,9	75,6	0,7	5,7	0,5
Lubelskie.....	123,1	121,0	118,4	0,3	1,2	0,9
Lubuskie.....	12,1	10,7	9,3	0,3	1,4	0,1
Łódzkie	103,6	102,5	99,0	0,8	0,9	0,1
Małopolskie.....	325,7	314,8	306,1	5,0	8,1	2,8
Mazowieckie	2389,3	2372,0	2365,4	1,1	16,8	0,5
Opolskie	44,6	39,9	37,7	0,9	4,3	0,4
Podkarpackie.....	159,6	151,1	146,2	1,2	8,1	0,4
Podlaskie.....	12,5	12,2	10,4	0,2	0,3	0,0
Pomorskie	89,1	86,1	83,0	0,6	1,5	1,5
Śląskie.....	158,8	125,8	110,3	11,4	29,8	3,1
Świętokrzyskie	1120,1	1115,8	1114,8	0,3	3,5	0,8
Warmińsko-mazurskie	28,2	27,3	14,3	1,1	0,4	0,5
Wielkopolskie	1453,1	1450,2	1446,4	2,1	2,7	0,2
Zachodniopomorskie.....	1400,6	1400,0	1397,9	1,0	0,6	0,0

TABL. 17(64). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.

WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Pobór wód Water withdrawal		Zakup wody Purchase of water		Zużycie wody Water consumption	Zakłady Plants	
	w tym of which		razem total	w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne of which from water supply network for production purposes		zużywające wodę using water	odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania discharging wastewater requiring treatment
	powierzchniowych surface	podziemnych underground					
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres							
P O L S K A	7243,5	200,3	111,5	28,1	7503,8	2397	983
P O L A N D							
Gdańsk.....	136,2	21,2	3,3	2,0	151,8	293	97
Gliwice	55,0	15,6	50,2	15,8	133,0	159	108
Kraków	1557,1	16,6	8,8	2,1	1567,1	289	158
Poznań.....	1546,2	41,2	8,5	2,6	1590,4	552	183
Szczecin.....	1390,1	7,7	1,9	0,9	1399,0	132	39
Warszawa	2461,7	72,7	12,9	2,3	2527,8	738	285
Wrocław	97,2	25,4	25,9	2,4	134,7	234	113

TABL. 18(65). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R.
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Pobór wody z ujęć własnych <i>Water withdrawn from own intakes</i>			Zużycie wody przez zakłady <i>Water consumption by plants</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym wody <i>of which waters</i>		ogółem <i>total</i>	w tym do produkcji <i>of which for production</i>	
		powierzchniowe <i>surface</i>	podziemne <i>underground</i>		razem <i>total</i>	w tym z sieci wodociągowej <i>of which from water supply network</i>
w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>						
OGÓŁEM TOTAL	7505,3	7243,5	200,3	7503,8	7394,4	28,1
DORZECZE WISŁY WISŁA DRAINAGE BASIN	4249,7	4100,6	104,3	4238,6	4198,5	16,9
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca..... <i>Wisła from its source up to the Dunajec estuary</i>	374,3	318,7	15,2	384,0	368,1	12,0
Dorzecze Dunajca..... <i>Dunajec drainage basin</i>	16,1	14,2	1,9	13,7	12,4	0,1
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki..... <i>Wisła from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary</i>	1113,7	1108,9	2,6	1112,9	1112,5	0,2
Dorzecze Wisłoki..... <i>Wisłoka drainage basin</i>	3,1	2,4	0,7	3,4	3,1	0,5
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu..... <i>Wisła from the Wisłoka estuary up to the San estuary</i>	3,9	2,8	0,8	3,0	0,4	0,1
Dorzecze Sanu..... <i>San drainage basin</i>	148,6	144,7	3,9	144,8	142,7	0,7
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza..... <i>Wisła from the San estuary up to the Wieprz estuary</i>	111,9	103,9	8,0	111,4	109,9	0,1
Dorzecze Wieprza..... <i>Wieprz drainage basin</i>	10,1	0,7	8,2	8,6	7,5	0,1
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy..... <i>Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary</i>	1599,1	1596,6	2,6	1599,1	1598,4	0,0
Dorzecze Pilicy..... <i>Pilica drainage basin</i>	7,0	0,5	6,5	6,9	6,3	0,3
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi..... <i>Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary</i>	176,4	167,7	8,2	174,3	170,9	0,4
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy..... <i>Narew from the source up to the Biebrza estuary</i>	3,7	–	3,7	3,9	3,5	0,0
Dorzecze Biebrzy..... <i>Biebrza drainage basin</i>	2,9	–	2,9	2,8	2,4	0,1
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu..... <i>Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary</i>	570,9	565,0	5,9	567,0	566,0	0,3
Dorzecze Bugu..... <i>Bug drainage basin</i>	8,5	0,1	8,1	8,5	7,3	0,1
Narew od ujścia Bugu do ujścia do Wisły..... <i>Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary</i>	4,5	0,1	4,4	4,7	3,9	0,2
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie..... <i>Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary</i>	7,3	0,5	6,8	7,4	6,1	0,6
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy..... <i>Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary</i>	38,8	35,1	3,7	33,8	31,1	0,1
Dorzecze Drwęcy..... <i>Drwęca drainage basin</i>	3,4	0,8	2,7	3,5	3,2	0,1
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie..... <i>Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary</i>	8,9	4,5	4,4	8,7	7,5	0,5
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego (bez delty)..... <i>Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea (excluding the delta)</i>	36,5	33,5	3,0	36,2	35,2	0,3

**TABL. 18(65). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH
W 2013 R. (dok.)**
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Pobór wody z ujęć własnych <i>Water withdrawal from own intakes</i>			Zużycie wody przez zakłady <i>Water consumption by plants</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym wody <i>of which waters</i>		ogółem <i>total</i>	w tym do produkcji <i>of which for production</i>	
		powierzchniowe <i>surface</i>	podziemne <i>underground</i>		razem <i>total</i>	w tym z sieci wodociągowej <i>of which from water supply network</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>					
DORZECZE ODRY	3147,6	3053,0	78,1	3158,3	3105,0	10,2
ODRA DRAINAGE BASIN						
Odra od źródeł do ujścia Nysy Kłodzkiej	69,9	42,2	16,0	68,6	61,4	4,7
<i>Odra from the source up to the Nysa Kłodzka estuary</i>						
Dorzecze Nysy Kłodzkiej	2,1	0,8	1,1	2,1	1,4	0,1
<i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>						
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru	66,0	52,2	13,4	75,4	40,6	1,6
<i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>						
Dorzecze Bobru	5,3	0,3	1,8	5,4	4,8	0,1
<i>Bóbr drainage basin</i>						
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty	22,3	22,0	0,3	21,5	21,0	0,0
<i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>						
Warta od źródeł do ujścia Prosny	1529,9	1509,5	19,8	1532,2	1528,3	0,9
<i>Warta from the source up to the Prosna estuary</i>						
Dorzecze Prosny	1,8	0,4	1,4	2,0	1,7	0,2
<i>Prosna drainage basin</i>						
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci	12,5	2,9	9,5	13,0	10,8	1,2
<i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>						
Dorzecze Noteci	36,7	28,4	8,0	36,7	35,1	0,4
<i>Noteć drainage basin</i>						
Warta od ujścia Noteci do ujścia Odry	7,3	5,0	2,4	6,4	6,0	0,1
<i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra estuary</i>						
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego ...	1393,7	1389,2	4,4	1395,0	1393,9	0,9
<i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>						
DORZECZA RZEK PRZYMORZA	106,6	90,0	16,5	105,5	90,1	1,1
DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS						
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry)	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	–
<i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>						
Dorzecza rzek Przymorza Zachodniego do ujścia Wisły	44,6	33,8	10,7	43,9	41,1	0,2
<i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>						
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły)	54,0	51,8	2,2	54,0	42,2	0,8
<i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>						
Dorzecze Pregoly	7,9	4,4	3,5	7,5	6,7	0,1
<i>Pregola drainage basin</i>						
POZOSTAŁE DORZECZA	1,5	–	1,5	1,4	0,9	0,0
OTHER DRAINAGE BASINS						
Dorzecze Niemna	1,4	–	1,4	1,4	0,8	0,0
<i>Niemen drainage basin</i>						
Dorzecze Dniestru	0,0	–	0,0	0,0	0,0	–
<i>Dniestr drainage basin</i>						
Dorzecze Dunaju	0,0	–	0,0	0,0	0,0	–
<i>Dunaj drainage basin</i>						
Dorzecze Łaby	–	–	–	–	–	–
<i>Łaba drainage basin</i>						

**TABL. 19(66). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a
 W 2013 R. (cd.)**
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water				
			ogółem total	z ujęć własnych from own intakes				zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs			sprzedaż sale	
				razem total	w tym of which							
					powierzchniowych surface	podziemnych underground	z odwadniania zakładów górnictwa budowlanych from mine drainage and building constructions	razem total	w tym do produkcji of which for production	w tym z sieci wodo- ciągowej from water supply network		
działu division	grupy group	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
16	16.2	klasa 16.21 class 16.21	5,9	5,5	2,8	2,8	–	4,7	3,8	0,2	1,2	
			5,8	5,5	2,8	2,7	–	4,7	3,7	0,2	1,2	
			5,6	5,3	2,8	2,5	–	4,5	3,6	0,2	1,1	
17	17.1		90,4	81,6	77,9	3,8	–	88,6	88,0	0,3	0,6	
			78,8	78,5	77,4	1,1	–	77,0	76,5	0,0	0,6	
	17.2		11,6	3,1	0,5	2,6	–	11,6	11,4	0,3	0,0	
19	19.1		40,2	36,5	32,1	3,3	1,2	39,2	38,4	0,1	0,9	
			13,1	9,4	5,7	2,6	–	12,5	12,4	0,1	0,6	
	19.2		27,1	27,1	26,4	0,7	–	26,8	26,1	0,0	0,2	
20	20.1	klasa 20.13 class 20.13	349,8	346,9	334,6	12,3	–	335,7	331,3	0,3	10,8	
			347,3	344,7	334,4	10,3	–	333,4	329,4	0,1	10,7	
		klasa 20.14 class 20.14	22,6	22,6	21,9	0,7	–	22,5	22,2	0,0	0,1	
		klasa 20.15 class 20.15	20,2	18,2	14,4	3,8	–	17,0	16,4	0,1	2,8	
	20.2		0,0	–	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	
	20.3		0,5	0,3	0,1	0,2	–	0,4	0,4	0,1	0,0	
	20.4		1,0	1,0	0,1	0,9	–	1,0	0,7	0,0	0,0	
	20.5		0,9	0,9	–	0,9	–	0,9	0,9	0,0	0,0	
21	21.1		3,2	3,0	1,8	1,2	–	2,8	2,5	0,2	0,4	
			0,0	0,0	–	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	
	21.2		3,2	2,9	1,8	1,2	–	2,8	2,5	0,2	0,4	
22	22.1		8,9	8,3	6,7	1,7	–	7,3	6,8	0,1	1,0	
			6,8	6,5	5,9	0,6	–	6,0	5,5	0,0	0,3	
	22.2		2,1	1,9	0,8	1,1	–	1,4	1,3	0,1	0,7	
23	23.1		15,5	13,6	0,8	9,0	3,8	14,3	12,8	0,9	1,0	
			3,0	2,0	0,4	1,6	–	2,5	2,2	0,4	0,5	
	23.4		0,9	0,8	–	0,8	–	0,9	0,8	0,1	0,0	
	23.5		6,1	6,1	0,2	2,4	3,5	5,8	5,1	–	0,3	
		klasa 23.51 class 23.51	4,0	4,0	0,2	1,9	1,9	3,7	3,3	–	0,2	
		klasa 23.52 class 23.52	2,1	2,1	–	0,5	1,6	2,1	1,8	–	0,1	
	23.6		2,7	2,6	0,1	2,3	0,2	2,5	2,3	0,0	0,2	
24	24.1		42,7	27,2	7,8	6,3	13,1	32,4	23,5	0,1	9,7	
			23,9	10,3	6,8	3,5	–	18,1	12,1	0,0	5,3	
	24.2		1,6	0,1	–	0,1	0,0	1,5	1,4	–	0,0	
	24.3		0,2	0,2	–	0,2	–	0,1	0,1	0,0	0,0	
	24.4		15,6	15,5	0,2	2,3	13,0	11,3	8,7	0,0	4,3	
		klasa 24.43 class 24.43	14,6	14,6	–	1,9	12,7	10,6	8,0	–	4,1	
		klasa 24.44 class 24.44	0,4	0,3	0,2	0,1	–	0,4	0,3	0,0	0,0	
	24.5		1,4	1,1	0,8	0,3	0,1	1,4	1,2	0,1	0,0	
		klasa 24.51 class 24.51	1,2	0,9	0,8	0,1	–	1,2	1,1	0,1	0,0	
25	25.1		2,3	2,0	0,1	1,9	–	2,0	1,7	0,2	0,2	
			0,2	0,1	–	0,1	–	0,1	0,1	0,0	0,0	
			0,1	0,1	–	0,1	–	0,1	0,1	0,0	–	
			0,1	0,1	–	0,1	–	0,1	0,0	0,0	0,0	
			0,0	0,0	–	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	
			1,1	1,0	0,1	1,0	–	1,0	0,9	0,0	0,1	

**TABL. 19(66). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a
 W 2013 R. (dok.)**
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water				
			ogółem total	z ujęć własnych from own intakes				zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs			sprzedaż sale	
				razem total	w tym of which							
					powierzchniowych surface	podziemnych underground	z odwadniania zakładów górnictwowych oraz obiektów budowlanych from mine drainage and building constructions	razem total	w tym do produkcji of which for production	w tym z sieci wodociągowej of which from water supply network		
działu division	grupy group	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
26			0,2	0,1	0,0	0,1	–	0,1	0,1	0,0	0,0	
27			1,5	1,2	0,0	1,2	–	1,4	1,2	0,1	0,0	
	27.1		0,0	0,0	–	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	
	27.4		0,5	0,5	0,0	0,5	–	0,5	0,5	0,0	–	
28			1,9	1,6	0,1	1,5	–	1,3	0,8	0,1	0,2	
	28.2		0,2	0,2	–	0,2	–	0,1	0,0	–	0,1	
	28.3		0,1	0,1	–	0,1	–	0,1	0,1	0,0	0,0	
	28.9		0,1	0,1	–	0,1	–	0,1	0,0	0,0	0,0	
29			0,9	0,5	–	0,5	–	0,8	0,7	0,2	0,1	
	29.1		0,3	0,1	–	0,1	–	0,3	0,3	0,2	0,0	
30			2,0	1,8	0,4	1,4	–	1,1	0,6	0,0	0,5	
	30.1		0,6	0,5	0,0	0,5	–	0,5	0,4	–	0,0	
	30.2		0,4	0,4	–	0,4	–	0,4	0,2	0,0	0,0	
31			0,4	0,4	0,1	0,3	–	0,4	0,3	0,0	0,0	
	31.0		0,4	0,4	0,1	0,3	–	0,4	0,3	0,0	0,0	
		Pozostałe działy Other divisions										
12			2,6	2,4	0,8	1,6	–	2,1	1,5	0,0	0,4	
18												
32												
33												
		SEKCJA D SECTION D	6789,5	6765,1	6746,4	18,2	0,5	6748,3	6701,5	9,0	39,0	
35			6789,5	6765,1	6746,4	18,2	0,5	6748,3	6701,5	9,0	39,0	
	35.1		6570,5	6547,7	6536,3	11,4	–	6546,5	6512,1	8,8	23,4	
	35.3		218,8	217,3	210,1	6,7	0,5	201,7	189,2	0,2	15,6	
		SEKCJA E SECTION E	32,8	8,3	5,7	2,6	–	22,7	22,5	0,3	9,4	
36			1,3	0,8	0,1	0,7	–	0,1	0,1	–	1,1	
37			9,1	6,8	5,6	1,2	–	0,5	0,5	0,2	8,1	
38			22,3	0,6	–	0,6	–	22,1	21,9	0,0	0,2	
	38.2		0,6	0,5	–	0,5	–	0,4	0,2	0,0	0,2	
39			–	–	–	–	–	–	–	–	–	
		SEKCJA F SECTION F	4,3	4,0	2,8	1,0	0,2	3,2	0,2	0,0	0,6	
41			0,6	0,3	0,1	0,3	–	0,5	0,1	0,0	0,1	
42			0,2	0,2	0,2	0,0	–	0,1	0,1	0,0	0,1	
43			3,5	3,5	2,6	0,7	0,2	2,6	0,0	–	0,4	
		SEKCJA G SECTION G	1,3	1,2	0,0	1,1	–	1,2	0,9	0,1	0,1	
		SEKCJA O SECTION O	3,2	3,0	0,0	3,0	–	3,0	–	–	0,2	
		SEKCJA Q SECTION Q	11,3	9,8	0,1	9,7	–	10,5	0,4	0,2	0,7	
		POZOSTALE SEKCJE..... OTHER SECTIONS	26,7	23,3	2,6	20,5	0,1	19,6	12,5	0,8	6,6	

a Patrz Aneks, str. 535.
a See Annex, page 535.

TABL. 20(67). GOSPODAROWANIE WODĄ W SIECI WODOCIĄGOWEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WATER MANAGEMENT IN WATER SUPPLY NETWORK BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Długość sieci wodo- ciągowej rozdzielczej w km <i>Length of water distribution network in km</i>	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkal- nych ^a w tys. sztuk <i>Connections leading to residential buildings^a in thous. of units</i>	Miasta <i>Cities</i>		Pobór wody <i>Water withdrawal</i>		Zużycie wody ^b <i>Water consumption^b</i>			
			obsługi- wane przez sieć wodo- ciągową served by water supply network	ludność korzysta- jąca z sieci wodo- ciągowej <i>population using water supply network</i>	ogółem <i>total</i>	w tym powierz- chniowej of which surface	ogółem <i>total</i>	w tym w gospo- darstwach domowych of which in households		
								razem <i>total</i>	na 1 mieszkańca miast w m ³ na rok <i>per capita in cities in m³ per year</i>	
			w tysiącach in thou- sands	w % lud- ności miast ogółem in % of total population in cities	w hm ³ in hm ³					
POLSKA	287651,3	5273,0	906	22213,6	95,5	1991,3	575,4	1521,8	1191,1	34,0
POLAND										
Dolnośląskie	15127,1	331,5	91	1956,6	96,9	170,3	53,5	119,7	90,8	34,4
Kujawsko-pomorskie ...	22725,1	269,6	52	1208,8	96,2	110,7	18,9	86,7	67,1	31,4
Lubelskie	20583,0	358,8	42	937,2	94,0	89,6	0,0	69,1	57,8	30,7
Lubuskie	6730,5	129,0	42	619,0	96,0	49,8	3,0	37,1	29,5	31,1
Łódzkie	22415,8	382,1	44	1505,2	94,5	134,8	7,7	110,4	87,3	35,2
Małopolskie	18508,4	437,5	59	1541,0	94,1	154,4	103,8	113,2	88,5	36,4
Mazowieckie	42349,7	715,1	85	3131,8	91,8	290,8	130,6	239,0	192,1	39,4
Opolskie	7074,2	161,7	35	510,5	97,5	47,6	3,7	38,0	29,1	32,5
Podkarpackie	14192,3	315,4	50	811,4	92,4	83,6	42,0	60,8	47,5	30,1
Podlaskie	13078,0	188,0	40	693,8	96,1	59,1	8,5	45,0	37,5	29,3
Pomorskie	14980,2	268,3	42	1466,4	98,1	117,3	4,8	92,9	73,4	34,4
Śląskie	20480,7	591,9	71	3459,3	97,2	266,3	158,3	181,2	135,6	31,2
Świętokrzyskie	13151,9	239,8	31	540,0	95,1	57,0	1,5	43,0	33,6	33,5
Warmińsko-mazurskie .	15261,6	165,7	49	836,3	97,5	69,5	0,1	54,9	44,1	32,7
Wielkopolskie	30372,1	538,5	109	1853,5	96,8	196,9	17,8	157,6	121,4	34,9
Zachodniopomorskie	10620,7	180,3	64	1142,8	96,9	93,7	21,3	73,2	55,9	33,7

a Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania. b Woda dostarczona odbiorcom przez sieć wodociągową.
a Including connections leading to collective accommodation facilities. b Water supplied to receivers by water supply network.

TABL. 21(68). WODY Z ODWADNIANIA ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH ORAZ OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I WODY ZASOLONE ORAZ ICH WYKORZYSTANIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WATERS FROM MINE DRAINAGE AND BUILDING CONSTRUCTIONS AND SALINE WATERS AND THEIR USE BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych <i>Waters from mine drainage and building constructions</i>				Wody zasolone ^a <i>Saline waters^a</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>	
		nadające się do wykorzystania suitable for use	w tym wykorzystane ^b <i>of which used^b</i>			ogółem do wód powierz- chniowych discharged into surface waters	zagospo- darowane managed
			razem <i>total</i>	w % nadających się do wykorzystania in % of suitable for use			
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>				w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>			
POLSKA	990147	743228	61519	8,3	194630	169080	25550
POLAND							
Dolnośląskie	35867	10125	3754	37,1	28347	21847	6500
Kujawsko-pomorskie ...	1923	1923	118	6,1	15951	15676	275
Lubelskie	12150	12150	1369	11,3	—	—	—
Lubuskie	—	—	—	—	—	—	—
Łódzkie	247937	247883	536	0,2	—	—	—
Małopolskie	159369	60177	14571	24,2	11920	11920	—
Mazowieckie	1409	1409	526	37,3	—	—	—
Opolskie	37837	37150	2727	7,3	1831	1831	—
Podkarpackie	793	233	233	100,0	—	—	—
Podlaskie	—	—	—	—	—	—	—
Pomorskie	126	126	126	100,0	240	240	—
Śląskie	201415	81904	34964	42,7	136039	117264	18775
Świętokrzyskie	46341	45168	2208	4,9	302	302	—
Warmińsko-mazurskie	—	—	—	—	—	—	—
Wielkopolskie	244980	244980	387	0,2	—	—	—
Zachodniopomorskie ..	—	—	—	—	—	—	—

a Łącznie z wodami zasolonymi z odwadniania zakładów górniczych. b Użyte do produkcji w zakładzie bądź sprzedane lub przekazane.
a Including saline waters from mine drainage. b Used for production in a plant, sold or transferred.

TABL. 22(69). WODY ZASOLONE I ICH ZAGOSPODAROWANIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
SALINE WATERS AND THEIR MANAGEMENT BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem total	Odprowadzone do wód powierzchniowych Discharged into surface waters	Zagospodarowane Managed			Ładunek sumy jonów Cl ⁻ +SO ₄ ²⁻ w wodach zasolonych Charge of sum of ions Cl ⁻ +SO ₄ ²⁻ in saline waters		
			razem total	w tym metodami of which by methods of		ogółem total	odprowadzo- nych do wód powierzchniowych discharged into surface waters	zagospoda- rowanych managed
				utyliczacji termicznej thermal treatment	recyrkulacji recirculation			
w dekametrach sześciennych in cubic decametres					w tonach na rok in tonnes per year			
P O L S K A	194630	169080	25550	2023	25	3409964	2795912	614052
P O L A N D								
Dolnośląskie	28347	21847	6500	–	–	479465	369524	109941
Kujawsko-pomorskie	15951	15676	275	275	–	978555	957764	20791
Lubelskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Lubuskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Łódzkie	–	–	–	–	–	–	–	–
Małopolskie	11920	11920	–	–	–	128407	128407	–
Mazowieckie	–	–	–	–	–	–	–	–
Opolskie	1831	1831	–	–	–	3669	3669	–
Podkarpackie	–	–	–	–	–	–	–	–
Podlaskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Pomorskie	240	240	–	–	–	681	681	–
Śląskie	136039	117264	18775	1748	25	1811493	1328173	483320
Świętokrzyskie	302	302	–	–	–	7694	7694	–
Warmińsko-mazurskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Wielkopolskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Zachodniopomorskie	–	–	–	–	–	–	–	–

TABL. 23(70). MELIORACJE PODSTAWOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

PRIMARY MELIORATION BY VOIVODSHIPS IN 2013

As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Rzeki i kanały Rivers and canals		Wały Rollers		Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³ Usable capacity of water reservoirs in dam ³	Stacje pomp odwadniających Drainage pump stations	
	długość length	w tym rzeki uregulowane of which regulated	długość length	obszar chroniony w tys. ha protected area in thous. ha		liczba number	obszar oddziaływania w tys. ha area of interaction in thous. ha
P O L S K A	76682	43420	8482	1101,3	276920	587	608,6
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	6275	3957	1314	161,5	4377	33	17,9
Kujawsko-pomorskie	3282	2075	179	40,9	13690	29	41,6
Lubelskie.....	4887	3488	190	26,6	67008	23	18,9
Lubuskie.....	4001	3266	818	129,9	7057	44	79,2
Łódzkie	3838	2298	162	10,6	12423	2	0,1
Małopolskie.....	3707	1559	1021	108,8	420	23	37,0
Mazowieckie	7954	5177	666	116,5	15933	24	70,0
Opolskie	2920	2115	371	43,2	4891	4	7,1
Podkarpackie	3987	1916	609	73,3	8867	6	4,6
Podlaskie.....	4353	3038	31	7,7	59509	14	18,8
Pomorskie	4715	1706	651	140,9	–	96	112,0
Śląskie.....	2343	1497	336	20,1	4223	3	1,7
Świętokrzyskie	2551	1309	344	49,9	5760	10	3,6
Warmińsko-mazurskie	6471	2761	442	37,9	4137	92	43,5
Wielkopolskie	7070	3605	773	77,3	60660	50	64,1
Zachodniopomorskie.....	8328	3653	575	56,2	7965	134	88,7

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 24(71). MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

PRIMARY MELIORATION REQUIRING REBUILDING OR MODERNISATION BY VOIVODSHIPS IN 2013

As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Melioracje podstawowe Primary melioration					Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji Area of agricultural land with equipment requiring rebuilding or modernisation		
	rzeki rivers	wały rollers	zbiorniki w tys. m ³ reservoirs in thous. m ³	stacje pomp w sztukach pump stations in units	wydajność stacji pomp w l/s capacity of pump stations in l/s	ogółem total	w tym of which	
							grunty orne arable land	użytki zielone grassland
						w tysiącach hektarów in thousands of hectares		
P O L S K A	15192	4120	25504	146	219870	1470,7	878,2	592,5
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	1479	612	–	5	3285	162,1	105,8	56,2
Kujawsko-pomorskie	1272	69	–	3	4850	108,9	84,5	24,4
Lubelskie.....	1317	64	22021	3	4200	63,0	8,9	54,1
Lubuskie.....	1406	541	–	10	25690	60,8	30,5	30,3
Łódzkie	109	44	–	–	–	34,5	25,3	9,2
Małopolskie.....	693	970	42	8	23779	9,7	6,4	3,3
Mazowieckie	1995	271	761	4	22550	93,3	31,3	62,0
Opolskie	658	81	–	1	83	54,9	42,3	12,7
Podkarpackie.....	526	372	425	1	3760	15,3	8,9	6,4
Podlaskie	847	18	–	5	8338	85,3	12,2	73,1
Pomorskie	421	228	–	26	38834	110,5	70,3	40,2
Śląskie.....	516	147	707	2	6300	48,8	35,6	13,2
Świętokrzyskie	147	211	–	7	9516	21,2	7,3	13,9
Warmińsko-mazurskie	1323	154	–	29	18445	214,4	134,2	80,3
Wielkopolskie	1774	240	–	21	38550	305,5	232,5	73,0
Zachodniopomorskie.....	709	98	1548	21	11690	82,6	42,2	40,4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 25(72). OBIEKTY MAŁEJ RETENCJI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

SMALL WATER RETENTION OBJECTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów Number of objects	Pojemność w dam ³ Capacity in dam ³	W tym Of which						Powierz- chnia nawadniana w ha Irrigated area in ha	
			piętrzenie jezior damming of lakes		sztuczne zbiorniki wodne artificial reservoirs		stawy rybne fishponds			budowle piętrzące objekty buildings damming objects
			objekty objects	dam ³	objekty objects	dam ³	objekty objects	dam ³		
P O L S K A	31508	752240,3	385	237839,3	3825	162417,6	7542	314026,4	18621	168221,7
P O L A N D										
Dolnośląskie	3955	155464,3	27	8984,2	324	26489,1	2416	111040,2	963	1580,6
Kujawsko-pomorskie	725	14292,9	73	12868,0	28	384,7	512	117,1	112	2789,1
Lubelskie	54	9134,1	1	65,0	7	8584,5	3	75,7	41	1124,0
Lubuskie	4801	38321,5	77	16019,0	839	6429,4	514	15623,1	3299	29063,3
Łódzkie	672	19014,6	–	–	7	13292,6	–	–	665	15536,0
Małopolskie	855	4535,7	3	13,0	34	978,6	689	3543,8	60	–
Mazowieckie.....	5219	39266,1	3	1504,6	488	8828,4	253	24970,4	4152	24159,3
Opolskie.....	1066	48354,0	–	–	93	15788,0	735	32527,0	173	515,0
Podkarpackie.....	100	1511,6	–	–	45	1474,4	28	27,6	6	160,0
Podlaskie.....	371	2517,0	–	–	176	1910,0	37	141,0	135	1964,0
Pomorskie	96	17140,1	56	16474,1	7	134,7	4	14,8	26	957,6
Śląskie.....	1081	23842,8	–	–	97	813,6	604	21195,8	328	100,5
Świętokrzyskie.....	102	7148,1	–	–	51	7000,7	29	142,4	15	335,0
Warmińsko-mazurskie	2402	119328,9	67	87526,0	173	6442,4	246	23446,0	1760	11619,0
Wielkopolskie	6647	187075,8	40	68148,0	1201	53644,2	1197	57799,2	4137	54003,4
Zachodniopomorskie.....	3362	65292,9	38	26237,4	255	10222,4	275	23362,5	2749	24315,0

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 26(73). NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE WEDŁUG SPOSOBU NAWADNIANIA I WOJEWÓDZTW W 2013 R.

IRRIGATED AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND BY IRRIGATION METHOD AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia nawadniana w ha <i>Irrigated area in ha</i>				Pobór wody i ścieków do nawodnień w dam ³ <i>Water and wastewater withdrawal for irrigation</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym według sposobu nawadniania <i>of which by irrigation method</i>			ogółem <i>total</i>	w tym według sposobu nawadniania <i>of which by irrigation method</i>		
		podsiak <i>ascent</i>	deszczo- wanie <i>sprinkling machines</i>	zalew <i>flooding</i>		podsiak <i>ascent</i>	deszczo- wanie <i>sprinkling machines</i>	zalew <i>flooding</i>
P O L S K A P O L A N D	69538	62182	7241	73	79652	76404	3186	60
Dolnośląskie.....	305	151	112	–	292	270	20	–
Kujawsko-pomorskie	2345	1798	547	–	8831	8560	271	–
Lubelskie.....	4853	4822	31	–	4795	4774	21	–
Lubuskie.....	1278	623	655	–	1538	1008	530	–
Łódzkie.....	344	25	319	–	745	200	545	–
Małopolskie.....	–	–	–	–	–	–	–	–
Mazowieckie.....	12449	12449	–	–	25424	25424	–	–
Opolskie.....	2036	118	1918	–	1147	563	584	–
Podkarpackie.....	1230	1230	–	–	1772	1772	–	–
Podlaskie.....	10495	10495	–	–	1154	1154	–	–
Pomorskie.....	7091	7069	22	–	7621	7611	10	–
Śląskie.....	–	–	–	–	–	–	–	–
Świętokrzyskie.....	–	–	–	–	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie.....	3064	3042	22	–	8888	8863	25	–
Wielkopolskie.....	21719	19656	1990	73	16436	15383	993	60
Zachodniopomorskie.....	2329	704	1625	–	1009	822	187	–

TABL. 27(74). NAWODNIENIA W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ UZUPEŁNIANIE STAWÓW RYBNYCH WEDŁUG WIELKOŚCI OBIEKTÓW

IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AND COMPLETION OF FISHPONDS BY SIZE OF OBJECTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND						
Powierzchnia nawadniana w tys. ha	99,1	77,9	68,9	66,8	69,5	Irrigated area in thous. ha
Obiekty nawadniane.....	821	706	597	675	685	<i>Irrigated objects</i>
o powierzchni w ha:						<i>with area in ha:</i>
20-25.....	113	115	92	124	114	20-25
26-50.....	244	221	191	239	243	26-50
51-100.....	216	177	149	156	163	51-100
101-200.....	128	105	82	87	92	101-200
201-500.....	91	67	63	52	55	201-500
501-750.....	13	7	7	5	6	501-750
751-1000.....	8	6	5	5	5	751-1000
1001 i więcej.....	8	8	8	7	7	1001 and more
Pobór wody i ścieków w hm³	112,6	94,9	76,8	81,7	79,7	Water and wastewater withdrawal in hm³
w tym ścieków	2,2	2,1	1,7	1,6	0,7	<i>of which wastewater</i>
STAWY RYBNE FISHPONDS						
Powierzchnia napelniana w tys. ha	44,8	47,7	49,8	49,6	49,0	Filled area in thous. ha
Obiekty napelniane.....	688	743	791	793	800	<i>Filled objects</i>
o powierzchni w ha:						<i>with area in ha:</i>
10-25.....	253	273	304	304	322	10-25
26-50.....	183	194	203	206	205	26-50
51-75.....	78	88	96	95	91	51-75
76-100.....	53	65	62	61	58	76-100
101-150.....	67	67	66	68	66	101-150
151-200.....	21	24	23	25	25	151-200
201-500.....	25	25	30	27	26	201-500
501 i więcej.....	8	7	7	7	7	501 and more
Pobór wody w hm³	950,3	1008,1	1078,2	1022,3	1001,5	Water withdrawal in hm³

TABL. 28(75). "NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPELNIANE STAWY RYBNE WEDŁUG WOJEWÓDZTWA W 2013 R.
IRRIGATED AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND AND FILLED FISHPONDS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Napełniane stawy rybne ^b Filled fishponds ^b			Pobór wody ^c Water withdrawal ^c							
	Nawadniane użytki rolne i grunty leśne ^a Irrigated agricultural land and forest land ^a	razem total	w tym leśne of which forest	ogółem grand total	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych for irrigation of agricultural land and forest land				do napełniania stawów rybnych for filling fishponds		
					razem total	w tym of which		na 1 ha per 1 ha	razem total	w tym leśnych of which forest	na 1 ha per 1 ha
						wód powierzchniowych sufrace water	ścieków waste-water				
w hektarach in hectares				w dekametrach sześciennych in cubic decimetres							
POLSKA POLAND	69538	49000	3595	1081122	79652	78500	723	1,1	1001470	51873	20,4
Dolnośląskie.....	305	8722	533	181843	292	292	–	1,0	181551	5499	20,8
Kujawsko-pomorskie	2345	1248	–	51761	8831	8611	–	3,8	42930	–	34,4
Lubelskie.....	4853	7261	90	163319	4795	4774	21	1,0	158524	3133	21,8
Lubuskie.....	1278	2379	881	41174	1538	1503	–	1,2	39636	14750	16,7
Łódzkie	344	3066	44	70656	745	449	285	2,2	69911	695	22,8
Małopolskie.....	–	2200	43	47766	–	–	–	–	47766	430	21,7
Mazowieckie	12449	3243	58	84819	25424	25424	–	2,0	59395	3250	18,3
Opolskie	2036	1807	1267	28427	1147	1147	–	0,6	27280	17299	15,1
Podkarpackie.....	1230	2632	–	41422	1772	1772	–	1,4	39650	–	15,1
Podlaskie	10495	1548	186	25623	1154	1154	–	0,1	24469	1932	15,8
Pomorskie	7091	95	–	9371	7621	7621	–	1,1	1750	–	18,4
Śląskie	–	4508	401	80629	–	–	–	–	80629	3627	17,9
Świętokrzyskie	–	2426	–	65955	–	–	–	–	65955	–	27,2
Warmińsko-mazurskie	3064	1489	14	39629	8888	8888	–	2,9	30741	29	20,6
Wielkopolskie	21719	5086	78	117537	16436	16010	382	0,8	101101	1229	19,9
Zachodniopomorskie.....	2329	1290	–	31191	1009	855	35	0,4	30182	–	23,4

a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. b Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Objects with the area of at least 20 ha. b Objects with the area of at least 10 ha. c Including withdrawal of wastewater for irrigation.

TABL. 29(76). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
OGÓŁEM	9160,7	8981,5	9216,8	9113,9	8945,3	TOTAL
Przemysłowe^a	7666,7	7707,9	7919,0	7865,1	7698,7	Industrial^a
w tym wody chłodnicze	6659,2	6866,4	6907,4	6914,6	6777,8	of which cooling water
Komunalne	1494,0	1273,6	1297,8	1248,8	1246,6	Municipal
Ścieki wymagające oczyszczenia	2501,5	2115,1	2309,4	2199,3	2167,5	Wastewater requiring treatment
oczyszczane	2200,2	1929,4	2133,7	2055,2	2039,1	treated
mechanicznie	732,7	576,1	615,7	573,9	526,9	mechanically
chemicznie.....	131,2	109,0 ^b	121,8 ^b	104,5 ^b	106,4 ^b	chemically
biologicznie	875,9	501,8	361,8	330,6	339,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	460,4	742,5	1034,4	1046,2	1065,9	with increased biogene removal
nieoczyszczane	301,3	185,7	175,7	144,1	128,5	untreated
odprowadzone:						discharged:
bezpośrednio z zakładów przemysłowych...	50,8	52,1	120,3	116,1	126,2	directly from industrial plants
siecią kanalizacyjną.....	250,5	133,6	55,4	28,0	2,3	through sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych. b Dotyczy ścieków przemysłowych.

a Including cooling water and polluted water from mine drainage and building constructions. b Concerns industrial wastewater.

TABL. 30(77). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE BEZPOŚREDNIO DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>					
O G Ó Ł E M.....	7666,7	7707,9	7919,0	7865,1	7698,7	T O T A L
Wody chłodnicze.....	6659,2	6866,4	6907,4	6914,6	6777,8	Cooling water
Ścieki wymagające oczyszczania^a.....	1007,5	841,5	1011,6	950,5	920,9	Wastewater requiring treatment^a
oczyszczane.....	956,8	789,4	891,3	834,4	794,7	treated
mechanicznie.....	647,9	526,2	614,3	572,0	525,4	mechanically
chemicznie.....	128,9	109,0	121,8	104,5	106,4	chemically
biologicznie.....	170,1	134,6	133,7	134,8	138,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	9,9	19,5	21,5	23,1	24,8	with increased biogene removal
nieoczyszczane.....	50,8	52,1	120,3	116,1	126,2	untreated

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi i z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage and building constructions.

TABL. 31(78). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Bezpośrednio z zakładów ^a <i>Directly from plants^a</i>		Siecią kanalizacyjną <i>Through sewage network</i>
		razem <i>total</i>	w tym wody chłodnicze <i>of which cooling water</i>	
w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				
P O L S K A.....	8945,3	7698,7	6777,8	1246,6
P O L A N D				
Dolnośląskie.....	213,2	110,4	35,3	102,8
Kujawsko-pomorskie.....	130,3	60,1	5,1	70,2
Lubelskie.....	158,9	109,6	87,6	49,3
Lubuskie.....	35,8	4,9	0,3	30,9
Łódzkie.....	112,5	28,6	0,5	83,9
Małopolskie.....	556,5	457,8	289,4	98,6
Mazowieckie.....	2554,4	2351,4	2303,3	203,0
Opolskie.....	63,0	33,4	2,2	29,7
Podkarpackie.....	209,7	152,4	139,4	57,3
Podlaskie.....	39,4	6,9	0,2	32,5
Pomorskie.....	157,5	77,6	30,5	79,9
Śląskie.....	371,5	225,0	2,2	146,5
Świętokrzyskie.....	1191,9	1157,6	1105,6	34,3
Warmińsko-mazurskie.....	63,4	18,1	14,6	45,4
Wielkopolskie.....	1626,1	1516,2	1413,9	109,8
Zachodniopomorskie.....	1461,2	1388,7	1347,5	72,5

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

^a Including cooling water, water from mine drainage and building structures as well as polluted precipitation water.

TABL. 32(79). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczone <i>Treated</i>					Nieoczyszczone <i>Untreated</i>	
		razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicznie ^a <i>chemically^a</i>	biologicznie <i>biologically</i>	z podwyższonym usuwaniami biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną <i>of which discharged through sewage network</i>
P O L S K A	2167,5	2039,1	526,9	106,4	339,9	1065,9	128,5	2,3
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	177,9	172,9	30,2	32,1	34,8	75,9	5,0	0,1
Kujawsko-pomorskie	125,2	121,9	18,5	2,7	45,2	55,5	3,3	0,0
Lubelskie.....	71,3	71,0	13,8	2,7	15,0	39,5	0,3	–
Lubuskie.....	35,5	35,1	0,7	0,8	11,2	22,3	0,4	0,4
Łódzkie	111,9	107,9	17,1	0,2	14,0	76,5	4,1	0,0
Małopolskie.....	267,1	262,1	151,9	2,2	20,2	87,7	5,0	0,0
Mazowieckie	251,1	243,7	4,8	7,2	49,8	181,9	7,4	0,0
Opolskie	60,8	59,7	25,3	0,3	5,5	28,7	1,1	–
Podkarpackie.....	70,2	68,9	7,2	1,8	19,6	40,3	1,3	0,0
Podlaskie	39,1	39,1	0,9	–	6,1	32,1	–	–
Pomorskie	127,0	126,4	5,5	2,1	52,1	66,8	0,6	–
Śląskie	369,4	305,2	133,8	18,2	19,2	133,9	64,2	1,2
Świętokrzyskie.....	86,3	52,9	17,7	0,3	6,7	28,3	33,3	–
Warmińsko-mazurskie	48,9	48,2	0,2	0,1	10,1	37,8	0,7	–
Wielkopolskie	212,2	211,3	95,9	0,4	20,4	94,6	0,9	0,4
Zachodniopomorskie.....	113,7	112,7	3,3	35,3	10,0	64,2	1,0	–

a Dotyczy ścieków przemysłowych.

a Concerns industrial wastewater.

TABL. 33(80). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczone <i>Treated</i>					Nieoczyszczone <i>Untreated</i>	
		razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicznie ^a <i>chemically^a</i>	biologicznie <i>biologically</i>	z podwyższonym usuwaniami biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	w tym odprowa- dzone siecią kanalizacyjną <i>of which discharged through sewage network</i>
P O L S K A	2167,5	2039,1	526,9	106,4	339,9	1065,9	128,5	2,3
P O L A N D								
Gdańsk	247,4	244,6	21,4	4,9	95,6	122,8	2,8	0,0
Gliwice.....	487,8	429,6	276,5	19,0	17,1	116,9	58,2	1,2
Kraków.....	281,9	245,6	44,9	2,5	44,8	153,4	36,3	0,1
Poznań.....	348,9	333,9	117,8	0,8	41,8	173,5	14,9	0,5
Szczecin	112,2	111,2	3,3	35,3	9,2	63,4	1,0	–
Warszawa.....	436,2	427,9	21,2	9,9	85,1	311,7	8,4	0,0
Wrocław	253,1	246,2	41,7	34,0	46,2	124,3	6,9	0,5

a Dotyczy ścieków przemysłowych.

a Concerns industrial wastewater.

TABL. 34(81). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (dok.)
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Grand total	Oczyszczone Treated					Nieoczyszczone Untreated			
		razem total	mecha- nicznie mecha- nically	chemi- cznie ^a chemi- cally ^a	biolo- gicznie biolo- gically	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with increased biogene removal	razem total	odprowadzane discharged		
								z zakła- dów from plants	siecią kanali- zacyjną through sewage network	
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
DORZECZE ODRY.....	824,1	770,7	207,2	78,7	98,6	386,2	53,5	52,4	1,1	
ODRA DRAINAGE BASIN										
Odra od granicy państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej... <i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>	173,4	141,6	55,7	9,7	10,2	66,1	31,8	31,7	0,1	
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... <i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>	11,3	10,6	0,1	0,1	4,0	6,5	0,7	0,7	–	
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru..... <i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>	144,2	143,6	23,8	7,3	31,6	80,9	0,6	0,5	0,1	
Dorzecze Bobru..... <i>Bóbr drainage basin</i>	27,1	22,3	0,1	0,8	5,1	16,3	4,7	4,3	0,4	
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty..... <i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>	37,9	37,9	6,7	24,7	3,5	3,0	0,0	0,0	0,0	
Warta od źródeł do ujścia Proсны..... <i>Warta from the source up to the Prosna estuary</i>	210,2	197,5	102,7	0,5	14,6	79,6	12,8	12,8	0,0	
Dorzecze Proсны..... <i>Prosna drainage basin</i>	12,8	12,6	0,2	0,0	2,0	10,4	0,1	0,1	0,0	
Warta od ujścia Proсны do ujścia Noteci..... <i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>	72,6	71,8	1,1	0,2	11,0	59,5	0,7	0,3	0,4	
Dorzecze Noteci..... <i>Noteć drainage basin</i>	43,6	42,2	13,1	0,0	9,6	19,6	1,4	1,3	0,0	
Warta od ujścia Noteci do ujścia do Odry..... <i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra</i>	11,1	11,1	0,6	–	3,7	6,8	0,0	0,0	–	
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... <i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>	80,0	79,4	3,2	35,3	3,4	37,5	0,6	0,6	–	
DORZECZA RZEK PRZYMORZA.....	170,1	168,6	5,2	2,2	55,2	106,0	1,5	1,5	–	
DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS										
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry) <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	4,0	3,9	0,1	0,0	0,5	3,4	0,0	0,0	–	
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły..... <i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>	92,3	91,3	3,3	2,1	9,2	76,8	1,0	1,0	–	
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły)..... <i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>	53,5	53,4	1,9	0,1	41,3	10,1	0,2	0,2	–	
Dorzecze Pregoly..... <i>Pregoła drainage basin</i>	20,3	19,9	0,0	–	4,3	15,6	0,4	0,4	–	
POZOSTAŁE DORZECZA.....	5,3	5,3	–	–	0,9	4,5	0,0	0,0	–	
OTHER DRAINAGE BASINS										
Dorzecze Niemna..... <i>Niemen drainage basin</i>	4,0	4,0	–	–	0,4	3,5	–	–	–	
Dorzecze Dniestru..... <i>Dniestr drainage basin</i>	0,3	0,3	–	–	0,0	0,2	0,0	0,0	–	
Dorzecze Dunaju..... <i>Dunaj drainage basin</i>	0,5	0,5	–	–	0,4	0,1	–	–	–	
Dorzecze Łaby..... <i>Łaba drainage basin</i>	0,6	0,6	–	–	–	0,6	–	–	–	

a Dotyczy ścieków przemysłowych.

a Concerns industrial wastewater.

TABL. 35(82). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2013 R.
CITIES WITH HIGH THREAT OF WASTEWATER IN 2013

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					nieoczyszczone <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicznie ^a <i>chemically^a</i>	biologicznie <i>biologically</i>	z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewage network</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>									
P O L S K A P O L A N D	2167535	2039081	526892	106393	339858	1065938	128454	126201	2253
	w tym MIASTA of which CITIES								
R A Z E M T O T A L	1683617	1623931	325886	104437	228048	965560	59686	57468	2218
	w tym 198 miast o dużej skali zagrożenia środowiska ściekami które odprowadziły 66,9% krajowej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz 44,2% ścieków nie oczyszczonych <i>of which 198 cities with high wastewater threat that have discharged 66,9%</i> <i>of national wastewater requiring treatment and 44,2% of untreated wastewater</i>								
R A Z E M T O T A L	1449599	1392821	323453	102524	143297	823547	56778	55598	1180
Bukowno.....	132165	132165	130104	1841	220	–	–	–	–
Warszawa.....	107368	107359	–	6451	404	100504	9	9	–
Kraków.....	44437	44378	838	–	1189	42351	59	59	–
Łódź.....	40042	40014	–	–	–	40014	28	28	–
Kwidzyn.....	38065	38065	1518	–	36547	–	–	–	–
Jaworzno.....	36736	36734	33716	677	86	2255	2	2	–
Police.....	36240	36240	–	34862	–	1378	–	–	–
Wrocław.....	34139	34139	386	145	11419	22189	–	–	–
Bogatynia.....	32192	32192	6714	24699	189	590	–	–	–
Poznań.....	32065	32054	1017	129	182	30726	11	11	–
Sosnowiec.....	31693	26096	18065	–	72	7959	5597	5589	8
Katowice.....	30760	23929	9986	–	1370	12573	6831	5875	956
Szczecin.....	28400	27903	253	158	927	26565	497	497	–
Bytom.....	26289	22563	7763	9247	241	5312	3726	3726	–
Gdańsk.....	26018	25843	2569	1996	1392	19886	175	175	–
Świecie.....	25479	25479	–	–	25479	–	–	–	–
Bydgoszcz.....	24792	23090	11	–	24	23055	1702	1702	–
Płock.....	19488	19488	172	484	13713	5119	–	–	–
Lublin.....	17162	17162	–	–	–	17162	–	–	–
Dąbrowa Górnicza.....	15850	15791	10582	170	1241	3798	59	59	–
Kielce.....	14424	14391	–	–	56	14335	33	33	–
Łędziny.....	14347	14347	13562	–	–	785	–	–	–
Zabrze.....	13484	6467	1087	–	272	5108	7017	7017	–
Puławny.....	13268	13252	7229	2655	1476	1892	16	16	–
Białystok.....	13059	13059	283	–	–	12776	–	–	–
Gliwice.....	12369	9294	1656	47	264	7327	3075	3052	23
Ruda Śląska.....	12061	9680	4772	–	30	4878	2381	2381	–
Gdynia.....	11928	11657	196	89	–	11372	271	271	–
Włocławek.....	11400	11400	–	2686	–	8714	–	–	–
Częstochowa.....	11176	11110	1007	–	2	10101	66	66	–
Tarnów.....	11035	10806	4126	27	50	6603	229	229	–
Rzeszów.....	10745	10556	1009	–	189	9358	189	189	–
Radom.....	10411	10411	14	–	–	10397	–	–	–
Bielsko-Biała.....	10350	10345	916	15	7	9407	5	5	–
Siemianowice Śląskie.....	10321	2674	–	–	28	2646	7647	7647	–
Olsztyn.....	9613	9254	–	–	–	9254	359	359	–
Mysłowice.....	9580	9580	6300	–	923	2357	–	–	–
Toruń.....	9576	9518	–	–	166	9352	58	58	–
Libiąż.....	9262	9262	8592	–	304	366	–	–	–
Tychy.....	9152	9152	39	1303	1153	6657	–	–	–
Ostrołęka.....	8917	8917	1605	60	5036	2216	–	–	–
Kędzierzyn-Koźle.....	8885	8885	5000	–	326	3559	–	–	–

TABL. 35(82). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2013 R. (cd.)
CITIES WITH HIGH THREAT OF WASTEWATER IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					nieoczyszczone <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with <i>increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzone <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewage network</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>									
Bieruń.....	8802	8654	1864	5172	666	952	148	148	—
Knurów.....	8794	8679	7344	—	504	831	115	19	96
Jelenia Góra.....	7851	7851	—	—	—	7851	—	—	—
Oświęcim.....	7643	7643	—	—	—	7643	—	—	—
Głogów.....	7252	7252	5	4912	—	2335	—	—	—
Opole.....	7029	6748	442	—	4	6302	281	281	—
Rybnik.....	6742	6713	1200	—	—	5513	29	29	—
Brzeg Dolny.....	6669	6602	242	—	6360	—	67	67	—
Czerwionka-Leszczyny.....	6647	2280	1762	—	518	—	4367	4367	—
Rydułtowy.....	6042	5568	4974	—	—	594	474	474	—
Legnica.....	5832	5832	—	1652	—	4180	—	—	—
Elbląg.....	5756	5630	109	53	—	5468	126	126	—
Stalowa Wola.....	5714	5714	3429	—	—	2285	—	—	—
Koszalin.....	5559	5559	—	—	—	5559	—	—	—
Gorzów Wielkopolski.....	5471	5470	593	—	27	4850	1	1	—
Zielona Góra.....	5244	5244	—	—	—	5244	—	—	—
Grudziądz.....	5139	5139	46	—	5093	—	—	—	—
Skawina.....	4885	4864	3698	—	—	1166	21	21	—
Łaziska Górne.....	4806	2993	2140	—	853	—	1813	1765	48
Ząbki.....	4626	4626	—	—	—	4626	—	—	—
Piekary Śląskie.....	4611	4611	2771	—	263	1577	—	—	—
Kalisz.....	4499	4494	73	—	—	4421	5	—	5
Słupsk.....	4454	4454	—	—	—	4454	—	—	—
Chorzów.....	4361	4361	—	—	—	4361	—	—	—
Piotrków Trybunalski.....	4164	4158	40	—	—	4118	6	6	—
Mielec.....	4159	4159	372	33	704	3050	—	—	—
Starogard Gdański.....	4139	4139	—	—	2378	1761	—	—	—
Wałbrzych.....	4130	3999	—	—	—	3999	131	131	—
Konin.....	4062	4062	695	197	189	2981	—	—	—
Kostrzyn nad Odrą.....	3877	3877	—	—	2515	1362	—	—	—
Turek.....	3844	3844	1604	—	151	2089	—	—	—
Czechowice-Dziedzice.....	3781	2097	533	30	644	890	1684	1655	29
Inowrocław.....	3751	2998	19	—	—	2979	753	753	—
Brzeszcze.....	3740	412	—	—	—	412	3328	3328	—
Piła.....	3722	3722	1	—	—	3721	—	—	—
Siedlce.....	3662	3662	—	—	—	3662	—	—	—
Jastrzębie-Zdrój.....	3642	3642	125	—	—	3517	—	—	—
Świnoujście.....	3525	3515	51	4	34	3426	10	10	—
Nowy Sącz.....	3406	3406	134	—	115	3157	—	—	—
Kutno.....	3394	3394	49	—	10	3335	—	—	—
Dębica.....	3335	3272	1204	—	44	2024	63	63	—
Piaseczno.....	3299	3299	—	—	—	3299	—	—	—
Tarnobrzeg.....	3293	3293	787	916	—	1590	—	—	—
Suwałki.....	3271	3271	—	—	—	3271	—	—	—
Sandomierz.....	3236	858	—	—	—	858	2378	2378	—
Kołobrzeg.....	3219	3216	—	—	—	3216	3	3	—
Pabianice.....	3164	3146	—	—	—	3146	18	18	—
Łomża.....	2966	2966	28	—	645	2293	—	—	—
Ostrowiec Świętokrzyski.....	2848	2848	373	—	—	2475	—	—	—
Pruszków.....	2753	2753	—	—	—	2753	—	—	—
Lubin.....	2740	2740	21	—	—	2719	—	—	—
Legionowo.....	2734	2730	—	—	—	2730	4	—	4
Będzin.....	2716	2670	499	473	—	1698	46	46	—

TABL. 35(82). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2013 R. (cd.)
CITIES WITH HIGH THREAT OF WASTEWATER IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					nieoczyszczone <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewage network</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decimetres</i>									
Elk	2648	2648	–	–	–	2648	–	–	–
Ostrów Wielkopolski	2645	2642	–	49	–	2593	3	3	–
Leszno	2630	2630	–	–	–	2630	–	–	–
Przemysł	2609	2609	10	–	–	2599	–	–	–
Świdnica	2584	2584	–	–	–	2584	–	–	–
Zdzieszowice	2541	2541	–	–	–	2541	–	–	–
Jasło	2514	2277	–	30	600	1647	237	237	–
Skierniewice	2511	2511	–	–	1	2510	–	–	–
Ciechanów	2444	2444	–	–	–	2444	–	–	–
Tomaszów Mazowiecki	2440	2395	–	–	12	2383	45	45	–
Starachowice	2427	2427	–	–	–	2427	–	–	–
Zamość	2381	2381	–	–	–	2381	–	–	–
Gniezno	2370	2370	–	–	–	2370	–	–	–
Wysokie Mazowieckie	2342	2342	–	–	–	2342	–	–	–
Radomsko	2313	2313	–	150	–	2163	–	–	–
Chełm	2296	2296	6	–	14	2276	–	–	–
Tczew	2271	2271	–	–	–	2271	–	–	–
Żywiec	2268	2268	219	–	–	2049	–	–	–
Zawiercie	2258	2258	389	–	–	1869	–	–	–
Racibórz	2251	2137	–	62	45	2030	114	114	–
Krosno	2238	2150	84	–	–	2066	88	88	–
Żary	2216	2216	–	819	162	1235	–	–	–
Trzebinia	2191	2191	665	–	–	1526	–	–	–
Łowicz	2113	2113	–	–	1	2112	–	–	–
Biała Podlaska	2051	2051	–	–	–	2051	–	–	–
Zakopane	2021	2021	–	–	1112	909	–	–	–
Bełchatów	2017	2017	–	–	–	2017	–	–	–
Nysa	2009	2009	10	–	–	1999	–	–	–
Łuków	1954	1954	19	–	–	1935	–	–	–
Sopot	1949	1949	–	–	–	1949	–	–	–
Września	1942	1942	–	–	–	1942	–	–	–
Brzeg	1927	1927	257	–	–	1670	–	–	–
Świętochłowice	1916	1916	–	–	–	1916	–	–	–
Otwock	1903	1903	236	–	–	1667	–	–	–
Mragowo	1900	1900	–	–	–	1900	–	–	–
Tarnowskie Góry	1879	1876	–	50	659	1167	3	3	–
Skarżysko-Kamienna	1873	1873	111	–	–	1762	–	–	–
Brzesko	1868	1857	–	–	1857	–	11	–	11
Zgierz	1862	1862	–	–	5	1857	–	–	–
Koło	1809	1798	–	–	–	1798	11	11	–
Zduńska Wola	1798	1798	83	–	–	1715	–	–	–
Lębork	1759	1759	–	–	–	1759	–	–	–
Cieszyn	1753	1753	12	–	68	1673	–	–	–
Żory	1724	1724	–	–	–	1724	–	–	–
Wejherowo	1713	1713	15	–	–	1698	–	–	–
Świdnik	1689	1689	234	5	116	1334	–	–	–
Sieradz	1683	1683	1	–	–	1682	–	–	–
Bolesławiec	1683	1683	–	–	–	1683	–	–	–
Bielsk Podlaski	1674	1674	490	–	274	910	–	–	–
Rumia	1662	1662	–	–	–	1662	–	–	–
Giżycko	1655	1655	–	–	–	1655	–	–	–
Malbork	1653	1653	–	–	–	1653	–	–	–
Mińsk Mazowiecki	1646	1646	65	–	–	1581	–	–	–

TABL. 35(82). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2013 R. (dok.)
CITIES WITH HIGH THREAT OF WASTEWATER IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>total</i>	oczyszczane <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mechani- cznie <i>mechanically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewage network</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decimetres</i>									
Stargard Szczeciński	1644	1644	—	—	—	1644	—	—	—
Gorlice	1633	1633	553	—	—	1080	—	—	—
Jarosław	1624	1624	—	—	4	1620	—	—	—
Chrzanów	1614	1614	—	—	129	1485	—	—	—
Grodzisk Mazowiecki	1596	1596	—	—	—	1596	—	—	—
Myszków	1592	1451	21	—	642	788	141	141	—
Łława	1583	1583	1	—	—	1582	—	—	—
Oleśnica	1559	1559	—	—	—	1559	—	—	—
Gostyń	1552	1552	—	—	263	1289	—	—	—
Sanok	1534	1534	18	—	95	1421	—	—	—
Sochaczew	1507	1507	17	—	72	1418	—	—	—
Szczecinek	1503	1503	—	—	—	1503	—	—	—
Kęty	1481	1481	618	176	—	687	—	—	—
Ożarów Mazowiecki	1468	1468	—	—	—	1468	—	—	—
Sokołów Podlaski	1439	1439	—	—	—	1439	—	—	—
Bochnia	1433	1433	246	—	18	1169	—	—	—
Nowa Sól	1432	1432	10	—	—	1422	—	—	—
Ostróda	1424	1414	—	—	—	1414	10	10	—
Chojnice	1420	1420	—	—	1420	—	—	—	—
Grajewo	1417	1417	57	—	—	1360	—	—	—
Warka	1408	1396	—	—	—	1396	12	12	—
Wieliczka	1406	1406	—	—	1	1405	—	—	—
Krapkowice	1403	1403	—	—	7	1396	—	—	—
Hajnówka	1385	1385	—	—	—	1385	—	—	—
Pruszcz Gdański	1384	1384	110	—	—	1274	—	—	—
Żyrardów	1383	1376	—	—	1376	—	7	7	—
Brodnica	1373	1373	—	—	1373	—	—	—	—
Sierpc	1362	1362	—	—	434	928	—	—	—
Milanówek	1351	1351	—	—	—	1351	—	—	—
Lidzbark Warmiński	1342	1342	—	—	802	540	—	—	—
Środa Wielkopolska	1325	1325	—	—	277	1048	—	—	—
Nowy Dwór Mazowiecki	1325	1325	189	—	961	175	—	—	—
Luboń	1323	1287	—	—	—	1287	36	36	—
Oława	1307	1286	—	—	—	1286	21	21	—
Zgorzelec	1306	1306	—	—	—	1306	—	—	—
Pszczyna	1304	1304	—	—	—	1304	—	—	—
Wołomin	1295	1295	—	—	—	1295	—	—	—
Władysławowo	1286	1286	—	—	—	1286	—	—	—
Krotoszyn	1285	1285	105	—	—	1180	—	—	—
Mława	1285	1285	—	—	1285	—	—	—	—
Dzierżoniów	1280	1280	—	—	—	1280	—	—	—
Kłodzko	1256	1256	—	—	1256	—	—	—	—
Kraśnik	1254	1254	—	—	59	1195	—	—	—
Busko-Zdrój	1234	1234	148	—	—	1086	—	—	—
Gryfino	1221	1221	5	—	83	1133	—	—	—
Mikołów	1218	1092	—	—	34	1058	126	126	—
Wyszków	1170	1170	—	—	—	1170	—	—	—
Olkusz	1160	1160	—	—	—	1160	—	—	—
Krasnystaw	1149	1149	135	—	479	535	—	—	—
Radzyń Pośladki	1148	1148	—	—	607	541	—	—	—

a Dotyczy ścieków przemysłowych.

a Concerns industrial wastewater.

TABL. 36(83). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTEWATER BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ścieki odprowadzone ^a Discharged wastewater ^a										
	ogółem grand total	w tym bezpośrednio do wód lub do ziemi of which directly into waters or into the ground									w tym zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego of which containing substances especially harmful to water environment
		razem total	wody chłodni- cze cooling water	ścieki wymagające oczyszczenia wastewater requiring treatment						nieoczy- szcza- ne untre- ated	
				razem total	oczyszczone treated						
					razem total	mecha- nicznie mecha- nically	chemi- cznie chemi- cally	biolo- gi- cznie biolo- gically	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogene removal		
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres											
POLSKA..... POLAND	7801,9	7698,7	6777,8	920,9	794,7	525,4	106,4	138,1	24,8	126,2	187,6
Dolnośląskie	112,8	110,4	35,3	75,1	70,2	29,9	32,1	7,7	0,5	4,9	7,7
Kujawsko-pomorskie ..	65,7	60,1	5,1	55,0	51,8	18,2	2,7	26,8	4,0	3,3	22,7
Lubelskie	115,3	109,6	87,6	21,9	21,7	13,8	2,7	4,8	0,5	0,3	0,2
Lubuskie	7,7	4,9	0,3	4,6	4,6	0,7	0,8	3,1	–	0,0	0,1
Łódzkie	36,8	28,6	0,5	28,0	24,0	17,1	0,2	5,6	1,0	4,1	1,0
Małopolskie	467,8	457,8	289,4	168,5	163,5	151,9	2,2	3,4	6,0	4,9	16,3
Mazowieckie.....	2362,2	2351,4	2303,3	48,1	40,7	4,7	7,2	26,3	2,5	7,4	18,0
Opolskie.....	39,0	33,4	2,2	31,1	30,1	24,7	0,3	1,6	3,5	1,1	2,9
Podkarpackie.....	156,9	152,4	139,4	12,9	11,6	7,2	1,8	2,5	0,2	1,3	8,8
Podlaskie.....	10,3	6,9	0,2	6,7	6,7	0,9	–	2,1	3,6	–	0,1
Pomorskie	84,3	77,6	30,5	47,1	46,5	5,5	2,1	38,7	0,3	0,6	37,2
Śląskie.....	242,5	225,0	2,2	222,9	159,9	133,8	18,2	7,7	0,2	63,0	30,1
Świętokrzyskie.....	1159,6	1157,6	1105,6	52,0	18,6	17,7	0,3	0,7	0,0	33,3	0,0
Warmińsko-mazurskie	23,5	18,1	14,6	3,5	2,8	0,2	0,1	1,5	1,0	0,7	1,0
Wielkopolskie	1525,2	1516,2	1413,9	102,4	101,9	95,9	0,4	4,5	1,1	0,5	2,7
Zachodniopomorskie...	1392,2	1388,7	1347,5	41,2	40,2	3,2	35,3	1,2	0,5	1,0	38,9

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych – dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

^a Including polluted water from mine drainage and building constructions – data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

TABL. 37(84). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^c W 2013 R. (cd.)
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTEWATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^c IN 2013 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odpro- wadzone ^b <i>Dis- charged waste- water^b</i>	W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi <i>Of which wastewater requiring treatment discharged directly into waters or into the ground</i>							nieoczysz- czone <i>untreated</i>
działu <i>divi- sion</i>	grupy <i>group</i>			razem <i>total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with <i>increased biogene removal</i>	
					razem <i>total</i>	mechanicz- nie <i>mechanically</i>	chemicz- nie <i>chemically</i>	biologicznie <i>biologically</i>	razem <i>total</i>		
16	16.2		2,9	1,4	1,3	0,4	0,8	0,1	–	0,0	
			2,8	1,4	1,3	0,4	0,8	0,1	–	0,0	
		klasa 16.21 <i>class 16.21</i>	2,6	1,3	1,3	0,4	0,8	0,1	–	0,0	
17	17.1		80,3	70,3	70,1	1,8	0,0	68,3	–	0,2	
	17.2		69,6	64,4	64,2	1,7	–	62,5	–	0,1	
			10,7	5,9	5,9	0,0	0,0	5,8	–	0,1	
19	19.1		26,1	24,1	24,0	3,0	3,1	16,1	1,8	0,1	
	19.2		5,3	3,4	3,2	0,0	0,2	1,2	1,8	0,1	
20	20.1		315,5	89,8	88,3	32,6	41,7	8,0	6,0	1,5	
			312,1	88,3	87,3	32,3	41,4	7,6	6,0	1,0	
		klasa 20.13 <i>class 20.13</i>	17,9	17,3	16,5	16,1	0,3	–	–	0,8	
		klasa 20.14 <i>class 20.14</i>	15,5	12,8	12,8	4,9	–	5,9	2,0	0,1	
		klasa 20.15 <i>class 20.15</i>	260,1	51,1	51,1	11,3	38,4	1,5	–	0,0	
	20.2		0,3	0,3	0,3	–	0,3	–	–	0,0	
	20.3		1,8	0,3	0,3	0,1	–	0,3	–	–	
	20.4		0,7	0,3	0,3	0,2	–	0,1	–	0,0	
	20.5		0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	–	0,5	
21	21.1		3,4	2,6	2,6	0,0	0,1	2,5	–	0,0	
	21.2		0,0	–	–	–	–	–	–	–	
			3,3	2,6	2,6	0,0	0,1	2,5	–	0,0	
22	22.1		6,2	2,8	1,8	1,2	–	0,6	–	1,0	
	22.2		5,0	1,8	1,1	1,1	–	–	–	0,7	
			1,2	1,0	0,7	0,1	–	0,6	–	0,3	
23	23.1		45,5	39,3	19,9	19,5	0,0	0,4	0,0	19,3	
	23.4		4,4	2,8	0,4	0,3	–	0,1	–	2,5	
	23.5		0,8	0,6	0,6	0,6	–	0,0	–	–	
			24,5	21,2	6,5	6,4	–	0,0	–	14,7	
		klasa 23.51 <i>class 23.51</i>	18,0	14,8	2,4	2,3	–	0,0	–	12,4	
		klasa 23.52 <i>class 23.52</i>	6,5	6,4	4,1	4,1	–	0,0	–	2,2	
	23.6		1,6	1,3	0,2	0,1	0,0	0,1	–	1,1	
24	24.1		153,6	147,5	147,4	144,4	2,8	0,2	–	0,1	
	24.2		16,7	13,2	13,2	13,2	–	0,0	–	–	
	24.3		1,5	0,2	0,2	0,1	–	0,1	–	0,0	
	24.4		0,0	0,0	0,0	–	–	0,0	–	–	
			134,2	133,9	133,9	131,0	2,8	0,1	–	0,0	
		klasa 24.43 <i>class 24.43</i>	132,8	132,7	132,7	130,1	2,6	0,0	–	–	
		klasa 24.44 <i>class 24.44</i>	0,4	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	–	–	

TABL. 37(84). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (dok.)
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTEWATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013(cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odpro- wadzone ^b Dis- charged waste- water ^b	W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi <i>Of which wastewater requiring treatment discharged directly into waters or into the ground</i>						
działu division	grupy group			razem total	oczyszczone treated					nieoczysz- czane untreated
					razem total	mechanicznie mechanically	chemicz- nie chemically	biologicznie biologically	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal	
41		SEKCJA F..... SECTION F	7,7	7,1	1,0	1,0	–	0,1	–	6,1
42			0,4	0,0	0,0	0,0	–	0,0	–	–
43			0,2	0,2	0,2	0,2	–	0,0	–	–
			7,0	6,9	0,8	0,8	–	–	–	6,1
		SEKCJA G..... SECTION G	11,8	11,4	0,5	0,2	–	0,2	0,0	10,9
		SEKCJA O..... SECTION O	3,3	1,2	1,1	0,3	0,0	0,8	0,0	0,1
		SEKCJA Q..... SECTION Q	10,8	1,4	1,2	0,2	0,1	1,0	–	0,1
		POZOSTALE SEKCJE..... OTHER SECTIONS	13,7	6,5	5,0	1,8	0,3	2,0	1,0	1,5

a Patrz Aneks, Str. 535. *b* Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłone w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

a See Annex, page. 535. *b* Including polluted water from mine drainage and building constructions – data also include cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

TABL. 38(85). ZAKŁADY WEDŁUG WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
PLANTS BY WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

ZAKŁADY	2000	2005	2010	2012	2013	PLANTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M.....	2697	2283	2036	2021	2059	100,0 T O T A L
Posiadające oczyszczalnie	1238	1004	891	848	828	40,2 With wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości.....	1115	910	791	771	748	36,3 with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	123	94	100	77	80	3,9 with insufficient capacity
Bez oczyszczalni ścieków	1459	1279	1145	1173	1231	59,8 Without wastewater treatment plants
odprowadzające ścieki do:						discharging wastewater into:
wód lub do ziemi ^a	261	165	145	154	155	7,5 waters or into the ground
sieci kanalizacyjnej	1198	1114	1000	1019	1076	52,3 sewage network
w tym wyposażone w podczyszczalnie ścieków.....	528	482	439	432	440	21,4 of which equipped with wastewater pretreatment plants

a Do wód powierzchniowych.

a Into surface water.

TABL. 39(86). ZAKŁADY WEDŁUG WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PLANTS BY WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Odprowadzające ścieki Discharging wastewater					
		bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia directly into waters or into the ground requiring treatment					do sieci kanalizacyjnej (bez oczyszczalni) into sewage network (without wastewater treatment plant)
		razem total	wyposażone w oczyszczalnię ścieków equipped with wastewater treatment plants			bez oczyszczalni ścieków without wastewater treatment plant	
			razem total	o wystarczającej przepustowości with sufficient capacity	o niewystarczającej przepustowości with insufficient capacity		
POLSKA.....	2059	983	828	748	80	155	1076
POLAND							
Dolnośląskie.....	88	53	47	42	5	6	35
Kujawsko-pomorskie.....	124	52	42	35	7	10	72
Lubelskie.....	146	62	58	55	3	4	84
Lubuskie.....	86	31	26	26	–	5	55
Łódzkie.....	187	75	67	64	3	8	112
Małopolskie.....	119	68	54	51	3	14	51
Mazowieckie.....	264	126	113	109	4	13	138
Opolskie.....	60	34	31	26	5	3	26
Podkarpackie.....	100	67	54	48	6	13	33
Podlaskie.....	82	25	25	25	–	–	57
Pomorskie.....	119	42	34	30	4	8	77
Śląskie.....	194	131	103	83	20	28	63
Świętokrzyskie.....	70	37	27	22	5	10	33
Warmińsko-mazurskie.....	95	33	23	21	2	10	62
Wielkopolskie.....	216	103	84	76	8	19	113
Zachodniopomorskie.....	109	44	40	35	5	4	65

TABL. 40(87). ZAKŁADY ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA BEZPOŚREDNIO DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2013 R.
PLANTS DISCHARGING WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DIRECTLY INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2013

ZAKŁADY PLANTS	Zakłady odprowadzające ścieki do wód lub do ziemi Plants discharging wastewater into waters or into the ground		Ścieki wymagające oczyszczenia Wastewater requiring treatment		
	wymagające oczyszczenia requiring treatment	nieoczyszczane untreated	razem total	w tym nieoczyszczone of this untreated	
			w hektometrach sześciennych in cubic hectometres	w % razem in % of total	
OGÓŁEM.....	983	235	920,9	126,2	13,7
TOTAL					
Odprowadzające ścieki wymagające oczyszczenia w ilości: Discharging wastewater requiring treatment in the amount of:					
40 dam ³ /rok i mniej..... 40 dam ³ /year and less	480	118	6,7	1,3	19,5
41 – 100.....	176	35	11,3	1,7	15,2
101 – 200.....	87	21	12,4	1,8	14,7
201 – 500.....	88	19	28,7	4,5	15,8
501 – 1000.....	48	8	33,8	4,7	13,8
1001 – 5000.....	58	22	142,0	40,3	28,4
5001 – 10000.....	27	11	197,3	60,9	30,9
10001 dam ³ /rok i więcej..... 10001 dam ³ /year and more	19	1	488,7	10,9	2,2

TABL. 41(88). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH KOMUNALNYCH ODPROWADZONYCH PO OCZYSZCZENIU DO WÓD LUB DO ZIEMI
POLLUTANT LOAD IN MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED AFTER TREATMENT INTO WATERS OR INTO THE GROUND

LATA YEARS	BZT ₅ BOD	ChZT COD	Zawiesina Suspension	Azot ogólny Nitrogen	Fosfor ogólny Phosphorus
	w tys. ton na rok in thous. tonnes per year				
2000.....	57,7	149,9	61,0	36,8	5,1
2005.....	27,2	101,5	36,1	28,2	2,7
2010.....	12,6	80,2	19,0	22,4	1,2
2012.....	10,2	69,5	14,9	17,3	1,1
2013.....	15,3	101,9	27,6	24,0	1,3

TABL. 42(89). ŚCIEKI OCZYSZCZANE PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ
TREATED INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER BY THE DEGREE OF POLLUTANT REDUCTION

LATA RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ YEARS POLLUTANT TYPES	Ogółem ścieki oczysz- czane Total treated waste- water	O stopniu redukcji zanieczyszczeń With the degree of pollutant reduction of							
		nie okreś- lonym (brak analiz) not defined (analyses not available)	30,0% i mniej 30.0% and less	30,1- 50,0	50,1- 60,0	60,1- 75,0	75,1- 90,0	90,1- 95,0	95,1% i więcej 95.1% and more

OGÓŁEM w hm³
TOTAL in hm³

BZT ₅ BOD	2000.....	2200,2	520,0	162,2	86,2	45,0	136,3	186,6	272,0	792,0
	2005.....	1929,4	468,3	134,5	64,3	8,2	15,5	51,3	147,0	1040,3
	2010.....	2133,7	457,7	200,0	59,5	4,0	47,2	57,4	62,5	1245,4
	2012.....	2055,2	540,5	79,6	81,1	3,2	19,9	19,8	70,1	1241,1
	2013.....	2039,1	380,7	103,2	23,2	21,1	7,0	181,7	65,5	1256,6
ChZT COD	2000.....	2200,2	538,2	129,0	76,9	148,6	127,3	368,4	546,7	265,3
	2005.....	1929,4	292,9	221,0	98,5	19,1	20,2	267,2	547,2	463,2
	2010.....	2133,7	386,8	224,8	26,8	23,1	32,3	201,1	582,2	656,7
	2012.....	2055,2	375,9	183,7	17,7	10,7	42,2	198,0	404,7	822,2
	2013.....	2039,1	318,0	78,2	163,5	36,7	33,0	132,3	462,9	814,5
Zawiesina Suspension	2000.....	2200,2	391,6	81,4	123,5	57,2	177,8	422,4	436,0	510,4
	2005.....	1929,4	387,6	36,0	68,3	34,3	86,9	166,9	353,8	795,5
	2010.....	2133,7	472,3	57,8	23,8	5,0	90,6	106,2	204,4	1173,6
	2012.....	2055,2	456,4	48,9	24,8	14,5	21,7	118,4	134,1	1236,2
	2013.....	2039,1	322,0	174,4	33,3	6,8	28,4	76,9	101,8	1295,6

TABL. 42(89). ŚCIEKI OCZYSZCZANE PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ (dok.)
TREATED INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER BY THE DEGREE OF POLLUTANT REDUCTION (cont.)

LATA RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ YEARS POLLUTANT TYPES		Ogółem ścieki oczyszczane Total treated waste- water	O stopniu redukcji zanieczyszczeń With the degree of pollutant reduction of							95,1% i więcej 95.1% and more
			nie określonym (brak analiz) not defined (analyses not available)	30,0% i mniej 30.0% and less	30,1- 50,0	50,1- 60,0	60,1- 75,0	75,1- 90,0	90,1- 95,0	
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE w hm³ <i>INDUSTRIAL WASTEWATER in hm³</i>										
BZT ₅ BOD	2000.....	956,8	496,6	129,3	72,0	11,0	35,4	66,5	61,1	84,9
	2005.....	789,4	448,4	133,7	22,4	2,5	9,6	27,5	42,8	102,4
	2010.....	891,3	420,9	199,9	58,6	2,8	44,1	40,3	21,7	103,0
	2012.....	834,4	503,6	79,4	79,9	3,0	18,0	8,4	38,5	103,5
	2013.....	794,7	341,5	102,9	21,7	19,4	6,3	171,2	35,9	95,7
ChZT COD	2000.....	956,8	498,4	93,9	56,4	62,2	71,5	82,7	34,6	57,2
	2005.....	789,4	273,3	219,1	57,1	12,0	9,5	146,1	36,1	36,0
	2010.....	891,3	351,6	222,8	25,4	21,5	26,1	121,0	32,8	90,1
	2012.....	834,4	339,9	183,2	14,3	9,0	35,6	150,8	40,2	61,3
	2013.....	794,7	280,0	77,8	162,8	35,1	26,2	87,4	64,6	60,9
Zawiesina Suspension	2000.....	956,8	367,5	48,5	44,7	55,0	129,8	153,9	66,1	91,2
	2005.....	789,4	368,5	32,5	30,3	31,8	72,5	71,1	78,8	103,8
	2010.....	891,3	434,4	56,1	21,9	3,7	87,8	73,7	41,3	172,3
	2012.....	834,4	407,5	48,5	24,5	12,8	18,6	101,0	56,8	164,7
	2013.....	794,7	270,9	174,3	33,1	6,4	24,2	51,9	39,5	194,4
ŚCIEKI KOMUNALNE w hm³ <i>MUNICIPAL WASTEWATER in hm³</i>										
BZT ₅ BOD	2000.....	1243,4	23,4	32,9	14,2	34,0	100,9	120,1	210,9	707,1
	2005.....	1140,0	19,9	0,8	41,9	5,7	5,9	23,8	104,2	937,9
	2010.....	1242,4	36,8	0,1	0,9	1,2	3,1	17,1	40,8	1142,4
	2012.....	1220,8	36,9	0,2	1,2	0,2	1,8	11,3	31,6	1137,5
	2013.....	1244,3	39,2	0,3	1,5	1,7	0,7	10,5	29,6	1160,9
ChZT COD	2000.....	1243,4	39,8	35,1	20,5	86,4	55,8	285,7	512,1	208,1
	2005.....	1140,0	19,6	1,9	41,4	7,1	10,7	121,1	511,1	427,2
	2010.....	1242,4	35,2	2,0	1,4	1,6	6,2	80,1	549,4	566,6
	2012.....	1220,8	36,0	0,6	3,4	1,7	6,6	47,2	364,4	760,9
	2013.....	1244,3	38,0	0,4	0,7	1,6	6,8	44,9	398,3	753,6
Zawiesina Suspension	2000.....	1243,4	24,1	32,9	78,8	2,2	48,0	268,5	369,9	419,2
	2005.....	1140,0	19,1	3,5	38,0	2,5	14,4	95,8	275,0	691,7
	2010.....	1242,4	37,9	1,7	1,9	1,3	2,8	32,5	163,1	1001,3
	2012.....	1220,8	49,0	0,4	0,3	1,7	3,1	17,4	77,3	1071,5
	2013.....	1244,3	51,1	0,1	0,2	0,4	4,2	25,0	62,3	1101,2

TABL. 43(90). SIEĆ KANALIZACYJNA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
SEWAGE NETWORK BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Długość sieci kanalizacyjnej ^a w km <i>Length of sewage network^a in km</i>	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych ^b w tys. sztuk <i>Connections leading to residential buildings^a in thous. of units</i>	Miasta <i>Cities</i>			Ścieki odprowadzone w hm ³ <i>Discharged wastewater in hm³</i>
			obsługiwane przez sieć kanalizacyjną <i>served by sewage network</i>	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej <i>population using sewage network</i>		
				w tysiącach <i>in thousands</i>	w % ludności miast ogółem <i>in % of total urban population</i>	
POLSKA	132916,0	2764,0	906	20338,6	87,4	1246,6
POLAND						
Dolnośląskie.....	9647,4	202,3	91	1760,5	87,2	102,8
Kujawsko-pomorskie ..	7384,2	141,3	52	1112,5	88,6	70,2
Lubelskie.....	5538,1	117,0	42	865,1	86,7	49,3
Lubuskie.....	3315,0	65,2	42	570,5	88,4	30,9
Łódzkie	5971,1	135,2	44	1356,4	85,1	83,9
Małopolskie.....	12370,9	251,7	61	1406,4	85,9	98,6
Mazowieckie	13080,4	312,7	85	2995,4	87,8	203,0
Opolskie	3979,3	90,2	35	461,3	88,1	29,7
Podkarpackie.....	15073,9	254,7	50	763,3	86,9	57,3
Podlaskie	3166,4	84,5	40	652,2	90,4	32,5
Pomorskie	9551,9	182,9	42	1405,4	94,0	79,9
Śląskie	13539,8	321,7	70	2952,8	82,9	146,5
Świętokrzyskie.....	5165,2	98,1	31	482,6	85,0	34,3
Warmińsko-mazurskie .	6299,0	88,3	49	797,8	93,1	45,4
Wielkopolskie	11549,3	294,1	108	1685,1	88,0	109,8
Zachodniopomorskie....	7284,1	124,1	64	1071,4	90,8	72,5

a Ogólnospławnej i na ścieki gospodarze. b Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.

a Main sewage network. b Including connections leading to collective accommodation facilities.

TABL. 44(91). ŚCIEKI ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

TREATED AND UNTREATED WASTEWATER DISCHARGED THROUGH SEWAGE NETWORK BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>				Nie- oczy- szczone <i>Untreated</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>		Nie- oczysz- czane <i>Untrea- ted</i>
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	biolo- gicznie <i>biologi- cally</i>	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>		razem <i>total</i>	biologicznie i z podwyż- szonym usuwaniem biogenów <i>biologically and with increased biogene removal</i>	
POLSKA	1246,6	1244,3	1,5	201,7	1041,1	2,3	99,8	99,7	0,2
POLAND									
Dolnośląskie.....	102,8	102,7	0,2	27,0	75,4	0,1	99,9	99,7	0,1
Kujawsko-pomorskie	70,2	70,1	0,3	18,4	51,5	0,0	99,9	99,6	0,1
Lubelskie.....	49,3	49,3	0,1	10,3	39,0	–	100,0	99,8	–
Lubuskie.....	30,9	30,5	0,0	8,2	22,3	0,4	98,7	98,6	1,3
Łódzkie	83,9	83,9	0,0	8,4	75,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Małopolskie.....	98,6	98,6	–	16,9	81,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Mazowieckie	203,0	203,0	0,1	23,5	179,4	0,0	100,0	99,9	0,0
Opolskie	29,7	29,7	0,6	3,9	25,2	–	100,0	98,1	–
Podkarpackie.....	57,3	57,3	–	17,1	40,1	0,0	99,9	99,9	0,1
Podlaskie.....	32,5	32,5	0,0	3,9	28,5	–	100,0	99,9	–
Pomorskie	79,9	79,9	0,0	13,4	66,5	–	100,0	100,0	–
Śląskie	146,5	145,3	0,1	11,5	133,7	1,2	99,2	99,2	0,8
Świętokrzyskie.....	34,3	34,3	–	6,0	28,3	–	100,0	100,0	–
Warmińsko-mazurskie	45,4	45,4	–	8,6	36,8	–	100,0	100,0	–
Wielkopolskie	109,8	109,4	–	15,9	93,5	0,4	99,6	99,6	0,4
Zachodniopomorskie.....	72,5	72,5	0,1	8,7	63,7	–	100,0	99,9	–

TABL. 45(92). MIASTA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W MIASTACH W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

CITIES AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN CITIES IN 2013

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miasta Cities								SPECIFICATION
	ogółem total	o liczbie ludności with the number of population							
		poniżej 2000 below 2000	2000- -4999	5000- -9999	10000- -19999	20000- -49999	50000- -99999	100000 i więcej 100000 and more	
Miasta	908	50	268	181	187	135	48	39	Cities
obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków.....	904	49	266	181	186	135	48	39	<i>served by wastewater treatment plants</i>
w tym:									<i>of which:</i>
mechaniczne	1	–	–	1	–	–	–	–	<i>mechanical</i>
biologiczne.....	394	41	193	95	44	20	1	–	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	509	8	73	85	142	115	47	39	<i>with increased biogene removal</i>
nieobsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	4	1	2	–	1	–	–	–	<i>not served by wastewater treatment plants</i>
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta	794	41	216	137	162	111	46	81	Wastewater treatment plants servicing cities
w tym:									<i>of which:</i>
mechaniczne	1	–	–	1	–	–	–	–	<i>mechanical</i>
biologiczne	405	38	172	82	53	26	6	28	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	388	3	44	54	109	85	40	53	<i>with increased biogene removal</i>
Ludność w miastach korzystająca z oczyszczalni ścieków:									Population in cities connected to wastewater treatment plants:
w tysiącach	21694,1	67,2	761,2	1119,1	2469,8	3908,1	3020,2	10348,6	<i>in thousands</i>
w tym z oczyszczalni:									<i>of which wastewater treatment plants:</i>
mechanicznych	9,0	–	–	9,0	–	–	–	–	<i>mechanical</i>
biologicznych	2574,8	55,1	531,2	554,1	566,1	491,6	125,7	251,0	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	19110,3	12,1	230,0	556,0	1903,8	3416,5	2894,5	10097,5	<i>with increased biogene removal</i>
w % ogółu ludności danej grupy miast.....	93,3	81,1	85,8	87,3	91,0	92,6	93,7	95,4	<i>in % of total population in a given group of cities</i>

**TABL. 46(93). MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG REGIONÓW
HYDROGRAFICZNYCH W 2013 R. (dok.)**
CITIES SERVED BY WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2013 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Miasta (stan z 31 XII) Cities (as of 31 XII)					Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta Wastewater treatment plants servicing cities			
	ogółem total	w tym obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków of which served by wastewater treatment plants				razem total	mecha- niczne me- cha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
		razem total	mecha- niczne mecha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal				
DORZECZE ODRY	385	381	1	164	216	329	1	168	160
ODRA DRAINAGE BASIN									
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej. <i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>	47	47	–	19	28	57	–	28	29
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... <i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>	20	20	–	9	11	10	–	5	5
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru..... <i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>	89	88	–	35	53	68	–	33	35
Dorzecze Bobru..... <i>Bóbr drainage basin</i>	28	27	–	12	15	28	–	14	14
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty..... <i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>	12	12	–	8	4	11	–	8	3
Warta od źródła do ujścia Proсны..... <i>Warta from the source up to the Proсна estuary</i>	44	43	–	21	22	40	–	22	18
Dorzecze Proсны..... <i>Proсна drainage basin</i>	12	12	–	3	9	2	–	1	1
Warta od ujścia Proсны do ujścia Noteci..... <i>Warta from the Proсна estuary up to the Noteć estuary</i>	52	51	–	18	33	39	–	18	21
Dorzecze Noteci..... <i>Noteć drainage basin</i>	53	53	1	26	26	40	1	22	17
Warta od ujścia Noteci do ujścia do Odry..... <i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra</i>	6	6	–	3	3	8	–	5	3
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... <i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>	22	22	–	10	12	26	–	12	14
DORZECZA RZEK PRZYMORZA	85	85	–	31	54	66	–	31	35
DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS									
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry)..... <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	3	3	–	2	1	3	–	2	1
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły..... <i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>	47	47	–	12	35	34	–	13	21
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły) ... <i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>	19	19	–	9	10	17	–	10	7
Dorzecze Pregoly..... <i>Pregola drainage basin</i>	16	16	–	8	8	12	–	6	6
POZOSTALE DORZECZA	5	5	–	1	4	3	–	1	2
OTHER DRAINAGE BASINS									
Dorzecze Niemna..... <i>Niemen drainage basin</i>	3	3	–	1	2	2	–	1	1
Dorzecze Dniestru..... <i>Dniestr drainage basin</i>	1	1	–	–	1	–	–	–	–
Dorzecze Dunaju..... <i>Dunaj drainage basin</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dorzecze Łaby..... <i>Łaba drainage basin</i>	1	1	–	–	1	1	–	–	1

**TABL. 47(94). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PRZEPUSTOWOŚCI I ILOŚCI ŚCIEKÓW
OCZYSZCZANYCH W 2013 R.**
MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY CAPACITY AND AMOUNT OF TREATED WASTEWATER IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Oczyszczalnie ścieków <i>Wastewater treatment plants</i>				Ścieki oczyszczone ^a w dam ³ <i>Treated wastewater^a in dam³</i>			
	razem <i>total</i>	mecha- niczne <i>mechanical</i>	biologi- czne <i>biological</i>	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mechanically</i>	biologi- cznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>with increased biogene removal</i>
OGÓŁEM TOTAL	3264	39	2405	820	1913660	1269	276604	1635787
O przepustowości w m ³ na dobę <i>With capacity in m³ per 24 hours</i>								
poniżej 50..... <i>below 50</i>	588	19	534	35	2902	91	2557	254
51 – 100.....	299	7	271	21	4026	92	3614	320
101 – 500.....	1205	9	1010	186	63546	220	52804	10522
501 – 1000.....	422	3	319	100	61846	774	46767	14305
1001 – 5000.....	430	1	226	203	202041	92	81237	120712
5001 – 10000.....	151	–	32	119	223760	–	40212	183548
10001 – 25000.....	98	–	11	87	325850	–	28654	297196
25001 – 50000.....	44	–	1	43	307607	–	5335	302272
50001 – 100000.....	20	–	1	19	310841	–	15424	295417
100001 i więcej..... <i>100001 and more</i>	7	–	–	7	411241	–	–	411241

a Łącznie z wodami opadowymi, infiltracyjnymi oraz ściekami dowożonymi do oczyszczalni, bez ścieków oczyszczonych przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Including precipitation, infiltration water and wastewater transported to wastewater treatment plant, excluding wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 48(95). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW OBSŁUGUJĄCE MIASTA I WSIE

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS SERVICING CITIES AND VILLAGES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Cities</i>				Wsie <i>Villages</i>			
		razem <i>total</i>	mecha- niczne <i>mechanical</i>	biologi- czne <i>biological</i>	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>with increased biogene removal</i>	razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mechanical</i>	biologi- czne <i>biological</i>	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>with increased biogene removal</i>
POLSKA2000	2475	965	53	656	256	1510	86	1254	170
POLAND 2005	2993	949	17	546	386	2044	71	1624	349
2010	3196	855	7	452	396	2341	53	1863	425
2012	3278	808	5	417	386	2470	54	1972	444
2013	3344	794	1	405	388	2550	42	2066	442
Dolnośląskie.....	231	77	–	38	39	154	5	122	27
Kujawsko-pomorskie.....	147	38	1	24	13	109	1	90	18
Lubelskie.....	297	39	–	23	16	258	9	234	15
Lubuskie.....	113	43	–	25	18	70	1	60	9
Łódzkie.....	204	39	–	16	23	165	2	146	17
Małopolskie.....	251	66	–	35	31	185	–	153	32
Mazowieckie.....	315	71	–	40	31	244	2	201	41
Opolskie.....	74	26	–	14	12	48	2	31	15
Podkarpackie.....	231	40	–	20	20	191	–	174	17
Podlaskie.....	121	38	–	22	16	83	1	66	16
Pomorskie.....	188	30	–	13	17	158	3	130	25
Śląskie.....	212	95	–	40	55	117	1	82	34
Świętokrzyskie.....	116	23	–	11	12	93	–	69	24
Warmińsko-mazurskie.....	233	34	–	16	18	199	–	151	48
Wielkopolskie.....	351	72	–	38	34	279	–	211	68
Zachodniopomorskie.....	260	63	–	30	33	197	15	146	36

TABL. 49(96). GMINY WIEJSKIE OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ORAZ ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ Z GMIN WIEJSKICH OCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
RURAL GMINAS SERVED BY WASTEWATER TREATMENT PLANTS AND TREATED MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED THROUGH SEWAGE NETWORK FROM RURAL GMINAS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Gminy wiejskie (stan z 31 XII) Rural gminas (as of 31 XII)					Ścieki komunalne z gmin wiejskich oczyszczane ^a Treated ^a municipal wastewater from rural gminas			
	ogółem total	w tym obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków of which served by wastewater treatment plants				razem total	mecha- nicznie mechani- cally	biolo- gicznie biologi- cally	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with increased biogene removal
		razem total	mechani- czne mechani- cal	biolo- liczne biological	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with increased biogene removal				
P O L S K A	2173	1911	13	1239	659	278343	1194	101827	175322
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	133	117	2	70	45	15861	215	7508	8138
Kujawsko-pomorskie	127	124	1	84	39	14658	3	10675	3980
Lubelskie.....	193	163	4	133	26	6925	76	5323	1526
Lubuskie.....	74	65	–	42	23	2813	6	2003	804
Łódzkie	159	130	–	106	24	10794	9	4920	5865
Małopolskie.....	168	150	–	89	61	10795	–	8656	2139
Mazowieckie	279	212	3	154	55	28410	100	11499	16811
Opolskie	68	62	2	22	38	4991	570	967	3454
Podkarpackie.....	144	141	–	104	37	19517	–	13929	5588
Podlaskie	105	79	1	51	27	2574	29	1275	1270
Pomorskie	98	96	–	60	36	29874	16	6490	23368
Śląskie.....	118	102	–	51	51	11423	82	5254	6087
Świętokrzyskie	97	83	–	53	30	22812	–	4666	18146
Warmińsko-mazurskie	100	96	–	54	42	19346	–	5301	14045
Wielkopolskie	207	192	–	116	76	63442	–	11032	52410
Zachodniopomorskie.....	103	99	–	50	49	14108	88	2329	11691

a Bez wód opadowych i infiltracyjnych.

a Excluding precipitation and infiltration water.

TABL. 50(97). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba oczyszczalni Number of wastewater treatment plants			Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków Number of population connected to wastewater treatment plants	
	ogółem total	w tym of which		przepusto- wość w m ³ na dobę capacity in m ³ per 24 hours	równoważna liczba miesz- kańców (RLM) w tys. population equivalent (P.E.) in thous.	ogółem total	w tym z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne of which from industrial wastewater treatment plants treating municipal wastewater
		biolo- gicz- nych biologi- cal	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogene removal				
P O L S K A	3264	2405	820	8834724	47481,9	27072,2	261,3
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	230	159	66	840726	4129,6	2262,3	15,8
Kujawsko-pomorskie	140	109	31	441723	2395,9	1482,1	44,4
Lubelskie.....	286	246	31	347257	2283,6	1197,5	7,6
Lubuskie.....	110	83	27	245056	1425,6	729,0	3,1
Łódzkie	200	159	39	610944	2960,5	1709,5	3,0
Małopolskie.....	243	180	63	938707	3363,5	2003,0	25,2
Mazowieckie	309	236	71	1068824	6553,6	3694,3	10,4
Opolskie	71	44	25	241628	1214,0	710,2	25,9
Podkarpackie.....	227	190	37	418390	2354,2	1489,2	9,5
Podlaskie	114	83	30	235520	1293,1	793,2	13,5
Pomorskie	187	142	42	504630	3064,7	1908,2	44,1
Śląskie.....	204	114	89	1161557	5680,9	3538,6	9,8
Świętokrzyskie	115	80	35	215778	1172,3	714,5	0,2
Warmińsko-mazurskie	232	166	66	323537	1995,2	1082,2	0,3
Wielkopolskie	346	246	100	757082	4638,0	2350,0	10,7
Zachodniopomorskie.....	250	168	68	483365	2957,4	1408,4	37,9

TABL. 51(98). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU MECHANICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTWA W 2013 R.
MECHANICAL^a MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiadające pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równoważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopły- wające do oczyszczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone mechanicznie ^b of which treated mechanically ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltra- cyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A	39	12	6514	41976	1556	1556	1467
P O L A N D							
Dolnośląskie	5	–	1352	7176	265	265	215
Kujawsko-pomorskie	–	–	–	–	278	278	276
Lubelskie	9	1	1218	8172	83	83	76
Lubuskie	–	–	–	–	6	6	6
Łódzkie	2	–	205	2139	15	15	9
Małopolskie	–	–	–	–	–	–	–
Mazowieckie	2	–	1308	5554	112	112	100
Opolskie	2	–	880	8735	572	572	570
Podkarpackie	–	–	–	–	–	–	–
Podlaskie	1	–	200	1733	35	35	29
Pomorskie	3	2	80	602	16	16	16
Śląskie	1	–	600	4933	84	84	82
Świętokrzyskie	–	–	–	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	–	–	–	–	–	–	–
Wielkopolskie	–	–	–	–	–	–	–
Zachodniopomorskie	14	9	671	2932	90	90	88

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 52(99). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU MECHANICZNEGO WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
MECHANICAL^a MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiadające pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równoważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopły- wające do oczyszczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone mechanicznie ^b of which treated mechanically ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A	39	12	6514	41976	1556	1556	1467
P O L A N D							
Gdańsk	3	2	80	602	16	16	16
Gliwice	–	–	–	–	–	–	–
Kraków	2	1	424	1536	38	38	36
Poznań	2	–	705	6933	374	374	369
Szczecin	14	9	671	2932	90	90	88
Warszawa	11	–	2402	14062	201	201	173
Wrocław	7	–	2232	15911	837	837	785

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 53(100). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU BIOLOGICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
BIOLOGICAL^a MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiada- jące pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równoważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopływające do oczyszczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone biologicznie ^b of which excluding of treated biologically ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A	2405	58	1436014	8498463	285769	285449	201739
P O L A N D							
Dolnośląskie	159	2	237747	1019395	46186	46183	27003
Kujawsko-pomorskie	109	–	102843	665731	22323	22322	18356
Lubelskie	246	–	74468	591316	13573	13573	10269
Lubuskie	83	4	55845	314800	10799	10786	8175
Łódzkie	159	–	55541	385026	11310	11310	8384
Małopolskie	180	4	117736	660464	30764	30763	16850
Mazowieckie	236	3	161985	1063746	32441	32440	23477
Opolskie	44	–	44883	199632	5822	5822	3902
Podkarpackie	190	3	86744	587944	20787	20784	17130
Podlaskie	83	1	34835	225266	6326	6326	3935
Pomorskie	142	12	85398	507239	15749	15749	13434
Śląskie	114	3	84946	417521	15184	15180	11517
Świętokrzyskie	80	3	47917	302923	9240	9240	6006
Warmińsko-mazurskie	166	6	67832	407449	11294	11294	8619
Wielkopolskie	246	4	99230	717388	20793	20793	15958
Zachodniopomorskie	168	13	78064	432623	13178	12884	8724

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnym oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 54 (101). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU BIOLOGICZNEGO WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
BIOLOGICAL^a MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiada- jące pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równoważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopływające do oczyszczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone biologicznie ^b of which excluding of treated biologically ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A	2405	58	1436014	8498463	285769	285449	201739
P O L A N D							
Gdańsk	274	15	180330	1141261	36302	36302	30601
Gliwice	90	2	70526	306340	12687	12683	9717
Kraków	461	10	242110	1478483	59060	59056	39234
Poznań	401	9	192045	1252157	41207	41193	29099
Szczecin	168	12	65807	396560	9730	9436	7582
Warszawa	749	7	363766	2449574	68100	68099	49280
Wrocław	262	3	321430	1474088	58683	58680	36226

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 55(102). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MUNICIPAL^a WASTEWATER TREATMENT PLANTS WITH INCREASED BIOGENE REMOVAL BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiada- jące pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopły- wające do oczys- zczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone z podwyższonym usuwaniami biogenów ^b of which treated with increased biogene removal ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
POLSKA POLAND	820	7	7392196	38941471	1641645	1639565	1041141
Dolnośląskie.....	66	–	601627	3102982	128195	127903	75270
Kujawsko-pomorskie.....	31	1	338880	1730150	68779	68764	51477
Lubelskie.....	31	–	271571	1684119	54246	54246	38995
Lubuskie.....	27	–	189211	1110756	34491	34429	22285
Łódzkie.....	39	–	555198	2573380	125318	125311	75497
Małopolskie.....	63	2	820971	2703052	158188	157500	81564
Mazowieckie.....	71	1	905531	5484274	285257	284855	179427
Opolskie.....	25	–	195865	1005660	41388	41388	25328
Podkarpackie.....	37	–	331646	1766209	70228	70051	40148
Podlaskie.....	30	1	200485	1066056	45868	45868	28501
Pomorskie.....	42	–	419152	2556835	89222	89222	66321
Śląskie.....	89	–	1076011	5258408	231510	231328	133938
Świętokrzyskie.....	35	1	167861	869405	39266	39266	28296
Warmińsko-mazurskie.....	66	1	255705	1587723	46148	46064	36751
Wielkopolskie.....	100	–	657852	3920618	140848	140848	93645
Zachodniopomorskie.....	68	–	404630	2521844	82693	82522	63698

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 56(103). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
MUNICIPAL^a WASTEWATER TREATMENT PLANTS WITH INCREASED BIOGENE REMOVAL BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) Wastewater treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of wastewater treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal wastewater in dam ³		
	ogółem total	nieposiada- jące pozwoleń wodno- prawnych not holding water-legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkańców (RLM) population equivalent (P.E.)	dopły- wające do oczys- zczalni entering wastewater treatment plants	w tym oczyszczone z podwyższonym usuwaniami biogenów ^b of which treated with increased biogene removal ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
POLSKA POLAND	820	7	7392196	38941471	1641645	1639565	1041141
Gdańsk.....	74	1	747441	4286041	158485	158483	118717
Gliwice.....	62	–	912701	4545346	200431	200421	116033
Kraków.....	124	3	1296368	5324556	261595	260724	146419
Poznań.....	159	–	1160597	6462770	264920	264823	172551
Szczecin.....	62	–	396492	2490593	81421	81250	62856
Warszawa.....	222	3	1897268	10747929	468845	468352	303318
Wrocław.....	117	–	981329	5084236	205948	205512	121247

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

a Urban and rural. b Including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants.

TABL. 57(104). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS^a BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Z oczyszczalni Plants				Ogółem Total	Z oczyszczalni Plants			
	Ogółem Total	mecha- nicznych mechanical	biolo- gicznych biological	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal		Ogółem Total	mecha- nicznych mechanical	biolo- gicznych biological	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal
POLSKA	27072,2	44,5	5464,6	21563,1	70,3	0,1	14,2	56,0	
POLAND									
Dolnośląskie.....	2262,3	7,5	626,5	1628,3	77,7	0,3	21,5	56,0	
Kujawsko-pomorskie.....	1482,1	11,2	448,0	1022,9	70,8	0,5	21,4	48,9	
Lubelskie.....	1197,5	3,5	319,4	874,6	55,5	0,2	14,8	40,6	
Lubuskie.....	729,0	0,2	194,1	534,7	71,4	0,0	19,0	52,3	
Łódzkie.....	1709,5	0,3	227,7	1481,5	68,0	0,0	9,1	59,0	
Małopolskie.....	2003,0	–	428,0	1575,0	59,6	–	12,7	46,9	
Mazowieckie.....	3694,3	3,3	572,9	3118,2	69,5	0,1	10,8	58,6	
Opolskie.....	710,2	10,0	125,5	574,7	70,7	1,0	12,5	57,2	
Podkarpackie.....	1489,2	–	542,0	947,3	69,9	–	25,5	44,5	
Podlaskie.....	793,2	1,6	129,7	661,9	66,4	0,1	10,9	55,4	
Pomorskie.....	1908,2	0,6	366,2	1541,5	83,1	0,0	16,0	67,1	
Śląskie.....	3538,6	2,6	339,6	3196,3	76,9	0,1	7,4	69,5	
Świętokrzyskie.....	714,5	–	181,0	533,6	56,3	–	14,3	42,1	
Warmińsko-mazurskie.....	1082,2	–	264,3	817,9	74,8	–	18,3	56,5	
Wielkopolskie.....	2350,0	–	444,4	1905,6	67,8	–	12,8	55,0	
Zachodniopomorskie.....	1408,4	3,8	255,5	1149,1	81,9	0,2	14,9	66,9	

a Na podstawie szacunków. a Estimated data.

TABL. 58(105). LUDNOŚĆ MIAST I WSI KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
POPULATION OF CITIES AND VILLAGES CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS^a BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków Population connected to wastewater treatment plants										
	ogółem total	w miastach in cities				na wsi in villages	w miastach in cities				na wsi in villages
		razem total	w tym of which				razem total	w tym of which			
			mecha- nicznych mecha- nical	biolo- gicznych biological	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal			biolo- gicznych biological	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów with increased biogene removal		
w tysiącach in thousand					w % ogólnej liczby ludności in % of total population						
POLSKA	27072,2	21694,1	9,0	2574,8	19110,3	5378,1	93,3	11,1	82,2	35,3	
POLAND											
Dolnośląskie.....	2262,3	1913,6	–	441,3	1472,3	348,8	94,7	21,8	72,9	39,2	
Kujawsko-pomorskie.....	1482,1	1186,3	9,0	280,8	896,5	295,8	94,4	22,4	71,4	35,4	
Lubelskie.....	1197,5	942,7	–	117,8	824,9	254,9	94,5	11,8	82,7	22,0	
Lubuskie.....	729,0	601,8	–	124,5	477,3	127,2	93,3	19,3	74,0	33,8	
Łódzkie.....	1709,5	1509,1	–	78,0	1431,1	200,4	94,7	4,9	89,8	21,8	
Małopolskie.....	2003,0	1488,1	–	162,4	1325,7	514,9	90,9	9,9	81,0	29,9	
Mazowieckie.....	3694,3	3200,7	–	300,2	2900,4	493,7	93,8	8,8	85,0	25,9	
Opolskie.....	710,2	499,1	–	73,9	425,2	211,1	95,3	14,1	81,2	43,9	
Podkarpackie.....	1489,2	838,2	–	85,4	752,7	651,1	95,4	9,7	85,7	52,0	
Podlaskie.....	793,2	692,5	–	76,0	616,5	100,7	95,9	10,5	85,4	21,3	
Pomorskie.....	1908,2	1447,5	–	133,2	1314,3	460,7	96,8	8,9	87,9	57,6	
Śląskie.....	3538,6	3137,2	–	187,7	2949,5	401,4	88,1	5,3	82,9	38,6	
Świętokrzyskie.....	714,5	525,2	–	71,0	454,1	189,3	92,5	12,5	80,0	27,0	
Warmińsko-mazurskie.....	1082,2	841,8	–	133,3	708,6	240,4	98,2	15,5	82,6	40,8	
Wielkopolskie.....	2350,0	1752,1	–	165,6	1586,5	597,9	91,5	8,7	82,9	38,5	
Zachodniopomorskie.....	1408,4	1118,4	–	143,7	974,7	290,0	94,8	12,2	82,6	53,8	

a Na podstawie szacunków. a Estimated data.

TABL. 59(106). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INDUSTRIAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>			Chemiczne <i>Chemical</i>		
		liczba <i>number</i>	przepustowość projektowa <i>organic design capacity</i>	ścieki oczyszczane <i>treated wastewater</i>	liczba <i>number</i>	przepustowość projektowa <i>organic design capacity</i>	ścieki oczyszczane <i>treated wastewater</i>
			w m ³ na dobę <i>in m³ per 24 hours</i>			w m ³ na dobę <i>in m³ per 24 hours</i>	
POLSKA	1032	324	4074113	1331289	97	884318	359633
POLAND							
Dolnośląskie.....	72	16	257225	88562	15	224485	148591
Kujawsko-pomorskie	45	14	261690	53162	2	25350	7431
Lubelskie.....	65	16	66768	37915	4	22930	7309
Lubuskie.....	32	7	13587	1936	4	5765	5689
Łódzkie	65	6	5933	305	3	3844	852
Małopolskie.....	69	23	828713	415732	6	33590	7176
Mazowieckie	120	13	51813	11087	10	36788	20946
Opolskie	31	11	609419	60728	3	1801	690
Podkarpackie.....	60	18	198775	20774	7	178324	5135
Podlaskie.....	26	4	53462	2370	–	–	–
Pomorskie	33	8	13941	1565	4	7298	1449
Śląskie.....	164	79	779250	317393	25	107832	51238
Świętokrzyskie.....	42	24	200326	17623	1	10320	840
Warmińsko-mazurskie	21	4	43529	342	1	408	154
Wielkopolskie	96	28	669819	293117	6	6158	1139
Zachodniopomorskie.....	91	53	19863	8678	6	219425	100994

(dok.)
(cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Biologiczne <i>Biological</i>			Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>		
	liczba <i>number</i>	przepustowość projektowa <i>organic design capacity</i>	ścieki oczyszczane <i>treated wastewater</i>	liczba <i>number</i>	przepustowość projektowa <i>organic design capacity</i>	ścieki oczyszczane <i>treated wastewater</i>
		w m ³ na dobę <i>in m³ per 24 hours</i>			w m ³ na dobę <i>in m³ per 24 hours</i>	
POLSKA	565	839073	420613	46	122146	76992
POLAND						
Dolnośląskie.....	39	46572	25858	2	3679	1233
Kujawsko-pomorskie	28	111409	77669	1	12800	10994
Lubelskie.....	43	45291	14099	2	2640	1316
Lubuskie.....	21	23394	9025	–	–	–
Łódzkie	53	40541	16180	3	4380	2828
Małopolskie.....	38	32279	13112	2	26460	16394
Mazowieckie	87	137644	72838	10	11010	7327
Opolskie	14	22779	8155	3	24288	14793
Podkarpackie.....	33	24580	7865	2	793	421
Podlaskie.....	17	26899	10359	5	15970	11823
Pomorskie	17	201446	113002	4	960	757
Śląskie.....	58	63306	24165	2	760	538
Świętokrzyskie.....	16	5666	1867	1	45	40
Warmińsko-mazurskie	13	8511	4618	3	3369	2872
Wielkopolskie	59	36976	18242	3	11477	3064
Zachodniopomorskie.....	29	11780	3559	3	3515	2592

TABL. 60(107). PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WASTEWATER PRETREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical		Chemiczne Chemical		Biologiczne Biological	
		liczba number	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę pre-treated wastewater in m ³ per 24 hours	liczba number	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę pre-treated wastewater in m ³ per 24 hours	liczba number	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę pre-treated wastewater in m ³ per 24 hours
P O L S K A.....	883	551	956101	252	93951	80	84070
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	35	23	2875	10	7152	2	1058
Kujawsko-pomorskie..	44	26	72435	12	9754	6	10859
Lubelskie.....	117	87	4865	16	9895	14	549
Lubuskie.....	14	6	597	5	1012	3	329
Łódzkie.....	70	38	10016	26	5267	6	4134
Małopolskie.....	55	40	599611	11	6562	4	6257
Mazowieckie.....	92	51	29799	28	13155	13	18099
Opolskie.....	24	14	16711	10	7644	–	–
Podkarpackie.....	82	56	8306	21	3701	5	631
Podlaskie.....	16	10	21807	5	1896	1	740
Pomorskie.....	69	31	11705	34	4932	4	3107
Śląskie.....	110	77	72758	25	4758	8	6305
Świętokrzyskie.....	31	18	52047	11	1138	2	26931
Warmińsko-mazurskie	30	21	8435	7	5256	2	648
Wielkopolskie.....	54	28	19295	17	7506	9	4400
Zachodniopomorskie..	40	25	24839	14	4323	1	23

TABL. 61 (108). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2012	2013
	w tys. ton suchej masy in thousand tonnes of dry solid				
OGÓŁEM TOTAL					
Osady wytworzone w ciągu roku ogółem..... Total sewage sludge generated during the year	1063,1	1124,4	895,1	951,9	932,8
w tym: of which:					
stosowane w rolnictwie ^a applied in agriculture ^a	.	98,2	136,9	144,2	131,0
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne..... applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes	.	324,9	150,4	144,3	111,2
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu..... applied in cultivation of plants intended for compost production	28,1	29,6	31,3	37,2	37,0
przekształcone termicznie..... thermally transformed	34,1	37,4	66,4	101,1	148,8
składowane..... landfilled	474,5	399,1	165,9	167,8	137,3
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku..... Sewage sludge accumulated on the wastewater treatment plants^b – as of end of year	.	9342,8	6450,5	6515,7	6500,4

TABL. 61 (108). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW (dok.)
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2012	2013
	w tys. ton suchej masy in thousand tonnes of dry solid				

Z OCZYSZCZALNI PRZEMYSŁOWYCH
 FROM INDUSTRIAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS

Osady wytworzone w ciągu roku ogółem <i>Total sewage sludge generated during the year</i>	703,3	638,2	368,4	418,6	392,5
w tym: <i>of which:</i>					
stosowane w rolnictwie ^a <i>applied in agriculture^a</i>	.	32,3	27,5	29,2	25,5
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne..... <i>applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes</i>	.	204,4	96,2	94,0	81,8
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu..... <i>applied in cultivation of plants intended for compost production</i>	2,5	2,2	0,4	3,9	4,4
przekształcone termicznie..... <i>thermally transformed</i>	28,2	31,1	46,6	44,5	75,9
składowane..... <i>landfilled</i>	322,9	248,4	107,0	121,0	105,9
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku <i>Sewage sludge accumulated on the wastewater treatment plants^b – as of end of year</i>	.	8560,1	6118,1	6307,7	6280,6

Z OCZYSZCZALNI KOMUNALNYCH
 FROM MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS

Osady wytworzone w ciągu roku ogółem <i>Total sewage sludge generated during the year</i>	359,8	486,1	526,7	533,3	540,3
w tym: <i>of which:</i>					
stosowane w rolnictwie ^a <i>applied in agriculture^a</i>	.	66,0	109,3	115,0	105,4
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne..... <i>applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes</i>	.	120,6	54,3	50,3	29,4
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu..... <i>applied in cultivation of plants intended for compost production</i>	25,5	27,4	30,9	33,3	32,6
przekształcone termicznie..... <i>thermally transformed</i>	5,9	6,2	19,8	56,6	72,9
składowane..... <i>landfilled</i>	151,6	150,7	58,9	46,8	31,4
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku <i>Sewage sludge accumulated on the wastewater treatment plants^b – as of end of year</i>	675,0	782,7	332,4	208,1	219,8

a Rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. *b* Na składowiskach.

a Meaning cultivation of all crops marketed, including crops designed to produce fodder. *b* On landfill areas.

TABL. 62 (109). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZ-TWA VOIVODSHIPS	Osady wytworzone w ciągu roku <i>Sewage sludge generated during the year</i>									Osady dotych-czas składowa-ne (nagroma-dzone) na terenie własnym zakładu ^d <i>Sewage sludge landfilled (accumula-ted) up to now on the plant premises^d</i>	Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagroma-dzonych) do I I 2013 r. <i>Sewage sludge used from so far landfilled (accumulated) sewage sludge up to 1 I 2013</i>
	w tym of which										
	ogółem <i>total</i>	stosowane <i>applied</i>			przek-szał-czone ter-micznie <i>ther-mally trans-formed</i>	składowane <i>landfilled</i>		maga-zyno-wane cza-so-wo tem-pora-ryly stored	inne <i>other</i>		
		do rekulty-wacji terenów ^a <i>in land recla-mation^a</i>	w rol-nic-twie ^b in agri-cul-ture ^b	do uprawy roślin ^c <i>in cultiva-tion of plants^c</i>		razem <i>total</i>	w tym na terenie zakładu <i>of which on the plant pre-mises</i>				
w tys. ton suchej masy <i>in thousand tonnes of dry solid</i>											

**OGÓŁEM
TOTAL**

P O L S K A	932,8	111,2	131,0	37,0	148,8	137,3	36,4	83,9	283,7	6500,4	19,2
P O L A N D											
Dolnośląskie.....	110,9	4,6	6,6	1,9	0,4	75,3	3,4	3,3	18,6	48,4	0,0
Kujawsko-pomorskie	66,8	0,9	16,0	1,6	28,0	5,3	3,6	5,5	9,5	882,9	0,2
Lubelskie.....	38,8	7,2	11,1	0,1	0,1	9,0	7,1	2,0	9,3	158,3	–
Lubuskie.....	18,9	3,1	3,9	1,3	1,7	0,4	0,1	1,9	6,6	21,2	0,2
Łódzkie	56,1	1,3	7,8	0,7	8,2	5,8	4,5	6,1	26,4	191,1	0,8
Małopolskie.....	73,3	1,8	2,0	10,4	13,1	26,3	11,6	1,4	18,3	4234,1	16,1
Mazowieckie	110,5	4,5	11,4	1,5	39,0	3,9	2,0	9,5	40,6	20,0	0,0
Opolskie	27,4	2,1	7,3	0,5	0,4	0,2	–	3,4	13,5	208,3	0,0
Podkarpackie.....	26,8	3,9	4,1	0,9	0,7	0,1	0,1	3,5	13,6	42,0	0,3
Podlaskie.....	20,4	1,3	6,3	0,5	1,0	0,3	0,1	7,7	3,3	20,2	0,1
Pomorskie	63,9	0,5	8,3	2,0	26,0	4,2	0,6	10,8	12,1	4,1	0,1
Śląskie.....	93,4	6,2	3,3	6,3	14,9	2,8	1,8	3,7	56,3	226,0	0,1
Świętokrzyskie...	22,3	0,0	3,0	1,8	8,1	0,6	0,0	6,5	2,3	0,3	–
Warmińsko-mazurskie	24,1	0,4	5,7	0,0	3,8	1,6	1,2	4,5	8,1	5,9	1,1
Wielkopolskie	76,3	1,9	20,2	6,8	0,2	0,9	0,0	6,6	39,7	0,2	0,1
Zachodnio-pomorskie	102,9	71,5	13,9	0,8	3,2	0,5	0,2	7,5	5,5	437,6	0,0

**OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH
FROM INDUSTRIAL WASTEWATER TREATMENT PLANT**

P O L S K A	392,5	81,8	25,5	4,4	75,9	105,9	30,1	13,8	85,1	6280,6	16,9
P O L A N D											
Dolnośląskie.....	74,9	0,0	0,3	–	0,4	72,1	3,4	0,3	1,7	48,4	–
Kujawsko-pomorskie	40,9	0,3	8,9	1,5	22,5	3,6	3,3	1,2	3,0	882,6	0,1
Lubelskie.....	17,4	6,6	1,4	–	0,1	8,6	7,1	0,2	0,6	158,3	–
Lubuskie.....	3,7	2,4	0,1	–	0,7	0,1	0,1	0,1	0,5	21,2	0,2
Łódzkie	15,1	0,5	1,1	0,7	0,1	0,3	0,0	2,0	10,4	0,0	0,0
Małopolskie.....	30,1	0,1	0,1	0,1	–	12,1	11,6	0,1	17,6	4234,1	16,1
Mazowieckie	28,8	1,4	2,8	0,2	13,0	3,9	2,0	0,8	6,8	20,0	0,0
Opolskie	9,9	0,6	0,3	–	0,1	0,0	–	1,0	7,9	208,3	0,0
Podkarpackie.....	2,7	–	0,1	–	0,3	0,1	0,1	0,7	1,5	42,0	0,0
Podlaskie.....	4,3	0,0	2,3	–	1,0	0,1	0,1	0,9	0,0	0,2	0,1
Pomorskie	27,2	0,0	0,8	1,2	18,1	1,9	0,6	0,2	5,0	4,1	0,1
Śląskie.....	32,1	0,3	0,2	–	10,3	2,2	1,6	2,0	17,1	224,5	0,1
Świętokrzyskie...	6,9	0,0	1,1	–	5,0	0,0	0,0	0,2	0,6	0,3	–
Warmińsko-mazurskie	6,2	–	0,5	–	3,4	0,0	–	0,1	2,2	–	–
Wielkopolskie	16,9	0,2	5,4	0,7	0,2	0,7	0,0	0,2	9,4	0,2	0,1
Zachodnio-pomorskie	75,2	69,4	0,3	–	0,6	0,2	0,0	3,8	0,9	436,6	0,0

TABL. 62 (109). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)

WOJEWÓDZ-TWA VOIVODSHIPS	Osady wytworzone w ciągu roku <i>Sewage sludge generated during the year</i>								Osady dotych-czas składowa-ne (nagroma-dzone) na terenie własnym zakładu ^d <i>Sewage sludge landfilled (accumulated) up to now on the plant premises^d</i>	Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagromadzonych) do 1 I 2013 r. <i>Sewage sludge used from so far landfilled (accumulated) sewage sludge up to 1 I 2013</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym of which									
		stosowane <i>applied</i>			przek-sztal-czone ter-micznie <i>ther-mally trans-formed</i>	składowane <i>landfilled</i>		maga-zyno-wane czaso-wo tem-pora-ryly stored			inne <i>other</i>
		do rekulty-wacji terenów ^a <i>in land recla-mation^a</i>	w rolnic-twie ^b <i>in agri-culture^b</i>	do uprawy roślin ^c <i>in cultiva-tion of plants^c</i>		razem <i>total</i>	w tym na terenie zakładu <i>of which on the plant pre-mises</i>				
w tys. ton suchej masy <i>in thousand tonnes of dry solid</i>											

OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
FROM MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS

P O L S K A..... P O L A N D	540,3	29,4	105,4	32,6	72,9	31,4	6,3	70,0	198,6	219,8	2,3
Dolnośląskie.....	36,0	4,6	6,3	1,9	–	3,2	–	3,0	16,9	–	0,0
Kujawsko-pomorskie.....	25,9	0,6	7,1	0,1	5,6	1,7	0,3	4,2	6,5	0,3	0,1
Lubelskie.....	21,3	0,7	9,7	0,1	–	0,3	–	1,8	8,7	–	–
Lubuskie.....	15,1	0,8	3,9	1,3	1,0	0,3	–	1,8	6,1	–	–
Łódzkie.....	41,0	0,7	6,8	–	8,1	5,4	4,5	4,0	16,0	191,1	0,7
Małopolskie.....	43,2	1,7	1,9	10,3	13,1	14,2	–	1,3	0,7	–	–
Mazowieckie.....	81,6	3,1	8,6	1,3	26,0	0,0	–	8,7	33,9	–	–
Opolskie.....	17,4	1,5	7,0	0,5	0,2	0,2	–	2,4	5,6	–	–
Podkarpackie.....	24,1	3,9	4,0	0,9	0,4	0,0	–	2,8	12,1	–	0,3
Podlaskie.....	16,1	1,3	4,0	0,5	–	0,3	–	6,8	3,2	20,0	–
Pomorskie.....	36,7	0,5	7,5	0,7	7,9	2,4	–	10,6	7,1	–	–
Śląskie.....	61,3	5,8	3,1	6,3	4,6	0,6	0,1	1,7	39,2	1,5	0,0
Świętokrzyskie.....	15,4	0,0	1,9	1,8	3,1	0,6	–	6,4	1,7	–	–
Warmińsko-mazurskie.....	17,8	0,4	5,2	0,0	0,3	1,5	1,2	4,4	5,9	5,9	1,1
Wielkopolskie.....	59,5	1,7	14,8	6,0	–	0,2	–	6,4	30,3	–	–
Zachodnio-pomorskie.....	27,6	2,1	13,5	0,8	2,6	0,3	0,2	3,7	4,6	1,0	0,0

a W tym gruntów na cele rolne. *b* Rozumianym jako uprawa wszystkich plodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. *c* Przeznaczonych do produkcji kompostu. *d* Na składowiskach.

a Including land for agricultural purposes. *b* Meaning cultivation of all crops marketed, including crops designed to produce fodder. *c* Designed to produce compost. *d* On landfill areas.

TABL. 63(110). MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ SIEĆ WODOCIĄGOWĄ, KANALIZACYJNĄ I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
CITIES SERVED BY WATER SUPPLY NETWORK, SEWAGE NETWORK AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS

LATA YEARS	Liczba miast ogółem Total number of cities	Miasta obsługiwane przez Cities served by											
		sieć wodociągowa water supply network				sieć kanalizacyjną sewage network				oczyszczalnie ścieków ^a wastewater treatment plants ^a			
		razem total	ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej urban population using a water supply network			razem total	ludność w miastach korzystająca z sieci kanalizacyjnej urban population using a sewage network			razem total	ludność w miastach korzystająca z oczyszczalni ścieków urban population using wastewater treatment plants		
			w tys. in thousand	w % ludności miast ogółem in % of total urban population			w tys. in thousand	w % ludności miast ogółem in % of total urban population			w tys. in thousand	razem total	w tym of which
												z podwyższonym usuwaniem biogenów with increased biogene removal	
										w % ludności miast ogółem in % of total urban population			
2000	880	877	21889	91,7	845	19828	83,0	801	18928	80,0 ^b	43,6 ^b	31,0 ^b	
2005	887	886	22219	94,9	881	19792	84,5	857	19955	85,2	26,1	55,9	
2010	903	901	22325	95,3	898	20166	86,1	873	20614	88,6	14,3	74,3	
2012	908	906	22271	95,4	906	20314	87,0	903	21410	91,7	11,3	80,4	
2013	908	906	22214	95,5	906	20339	87,4	904	21694	93,3	11,1	82,2	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

a Working on sewage network. b The corrected number of population including balanced population on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 was used in calculations.

TABL. 64(111). WSIE OBSŁUGIWANE PRZEZ SIEĆ KANALIZACYJNĄ I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
VILLAGES SERVED BY SEWAGE NETWORK AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS

LATA YEARS	Długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej ^a w km Length of the main sewage network ^a in km	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych w tys. Connections leading to residential buildings in thous.	Oczyszczalnie ścieków ^b obsługujące wsie Wastewater treatment plants ^b serving villages		Ludność ^c wsi Rural population ^c						
			razem total	w tym biologiczne i z podwyższonym usuwaniem biogenów of which with increased biogen removal	w tym w % ogółem of which total number in %						
					ogółem w tys. total in thous.	korzystająca z sieci kanalizacyjnej ^d using sewage network ^d	razem total	mechanicznych mechanical	biologicznych biological	z podwyższonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	
2000	16222	259,4	1452	1353	14584 ^e	11,5	10,8 ^e	0,3 ^e	8,2 ^e	2,4 ^e	
2005	36821	598,0	2044	1973	14733	19,0	20,4	0,4	12,3	7,7	
2010	55566	906,3	2341	2288	15101	24,8	28,8	0,2	16,2	12,4	
2012	69785	1102,9	2470	2416	15197	29,4	33,1	0,3	17,8	15,0	
2013	75290	1182,2	2550	2508	15238	30,9	35,3	0,2	19,0	16,1	

a Kolektory i sieć uliczna; bez połączeń do budynków i bez sieci na wody opadowe. b Pracujące na sieci kanalizacyjnej i oczyszczające ścieki dowożone. c Stan na koniec roku. d Dane szacunkowe. e Do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

a Collectors and street network; excluding connections to buildings and the network for the transport of precipitation wastewater. b Working on sewage network and transported sewage. c As of the end of the year. d Estimated data. e The corrected number of population including balanced population on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 was used in calculations.

TABL. 65 (112). JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Wodociągi o wydajności w m ³ /d <i>Waterworks with a capacity of m³/24 h</i>						Inne podmioty zaopatrujące w wodę <i>Other operators supplying water</i>
	razem <i>total</i>	poniżej <i>below</i> 100	100 - 1000	1001 - 10000	10001 - 100000	powyżej <i>over</i> 100000	
Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)... 2005	17274	11834	4677	689	68	6	537
<i>Registered facilities (as of 31 XII)</i> 2010	9172	4386	4102	618	60	6	2858
2012	8748	3960	4111	605	68	4	2675
2013	8665	3883	4105	618	54	5	2718
w tym skontrolowane 2005	14809	9389	4660	686	68	6	340
<i>of which inspected facilities</i> 2010	9025	4289	4063	607	60	6	2255
2012	8720	3932	4111	605	68	4	2272
2013	8636	3861	4098	618	54	5	2357
Jakość wody w % obiektów skontrolowanych: <i>Quality of water in % of inspected facilities</i>							
odpowiadająca wymaganiom 2005	80,8	79,5	82,6	84,8	89,7	100,0	55,3
<i>meeting requirements</i> 2010	89,2	88,4	89,8	90,4	96,7	83,3	86,3
2012	93,0	92,2	93,5	94,7	97,1	100,0	87,6
2013	93,4	92,4	94,1	94,8	98,1	100,0	90,7
nieodpowiadająca wymaganiom 2005	19,2	20,5	17,4	15,2	10,3	–	44,7
<i>not meeting requirements</i> 2010	10,8	11,6	10,2	9,6	3,3	16,7	13,8
2012	7,0	7,8	6,5	5,3	2,9	–	12,4
2013	6,6	7,6	5,9	5,2	1,9	–	9,3
% ludności zaopatrywanej w wodę: <i>% of population supplied with water</i>							
odpowiadającą wymaganiom 2005	89,1	83,1	83,7	87,4	92,0	100,0	97,9
<i>meeting requirements</i> 2010	93,7	89,8	90,2	92,2	96,8	98,3	87,7
2012	96,3	95,1	94,3	96,3	97,1	100,0	91,1
2013	96,4	94,4	94,3	96,4	97,5	100,0	94,9
nieodpowiadającą wymaganiom 2005	10,9	16,9	16,3	12,6	8,0	–	2,1
<i>not meeting requirements</i> 2010	6,4	10,2	9,8	7,3	3,2	1,7	12,3
2012	3,7	4,9	5,7	3,7	2,9	–	8,9
2013	3,6	5,6	5,7	3,6	2,5	–	5,1

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.
Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 66(113). STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH RZECZYNYCH I ZBIORNIKÓW ZAPOROWYCH MONITOROWANYCH^a W LATACH 2011-2013
THE STATUS OF UNIFORM SURFACE WATER RIVER BODIES AND DAM RESERVOIRS MONITORED^a IN 2011-2013

OCENA STANU WÓD THE WATER STATUS ASSESSMENT	Ogółem Total	Dorzecza River basins									
		Wisła	Odra	Dniestr	Dunaj	Jarft	Łaba	Niemen	Pregoła	Świeża	Ucker
KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO CALSSIFICATION OF THE ECOLOGICAL STATUS											
Bardzo dobry High	27	13	12	–	–	–	1	1	–	–	–
Dobry Good	252	111	118	–	2	–	1	8	12	–	–
Umiarkowany Moderate	439	254	165	1	1	1	1	3	12	1	–
Słaby Poor	148	103	45	–	–	–	–	–	–	–	–
Zły Bad	46	32	13	–	–	–	–	–	1	–	–
Liczba ocenionych naturalnych jednostek części wód..... The number of evaluated natural water bodies	912	513	353	1	3	1	3	12	25	1	–
KLASYFIKACJA POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO CALSSIFICATION OF THE ECOLOGICAL POTENTIAL											
Dobry i powyżej dobrego..... Good and belowe good	267	152	112	–	2	–	–	–	1	–	–
Umiarkowany Moderate	386	182	202	–	1	–	–	1	–	–	–
Słaby Poor	170	79	91	–	–	–	–	–	–	–	–
Zły Bad	40	26	14	–	–	–	–	–	–	–	–
Liczba ocenionych silnie zmie- nionych jednostek części wód... The number of evaluated heavily modified water bodies	863	439	419	–	3	–	–	1	1	–	–
OCENA STANU CHEMICZNEGO ASSESSMENT OF THE CHEMICAL STATUS											
Dobry Good	442	317	108	–	3	–	1	9	4	–	–
Poniżej dobrego Below good	227	103	118	1	–	1	1	1	2	–	–
Liczba ocenionych jednolitych części wód..... The number of evaluated uniform water bodies	669	420	226	1	3	1	2	10	6	–	–
OGÓLNA OCENA STANU GENERAL ASSESSMENT OF THE STATUS											
Dobry Good	151	110	27	–	2	–	1	7	4	–	–
Zły Bad	1279	694	562	1	2	1	1	4	13	1	–
Liczba ocenionych jednolitych części wód..... The number of evaluated uniform water bodies	1430	804	589	1	4	1	2	11	17	1	–

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu; ocenie poddano 1816 jednolitych części wód rzek, w tym 46 zbiorników zaporowych.
 Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter; 1816 of uniform river water bodies were assessed, including 46 dam reservoirs.
 S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

**TABL. 67(114). STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH JEZIORNICH MONITOROWANYCH^a
W LATACH 2010-2013**
THE STATUS OF UNIFORM SURFACE WATER LAKE BODIES MONITORED^a IN 2010-2013

OCENA STANU WÓD	Ogółem <i>Total</i>	Dorzecza <i>River basins</i>					THE WATER STATUS <i>ASSESSMENT</i>
		Wisła	Odra	Niemen	Pregoła	Świeża	
KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO <i>CLASSIFICATION OF THE ECOLOGICAL STATUS</i>							
Bardzo dobry	89	38	33	12	6	–	<i>High</i>
Dobry	175	91	62	11	11	–	<i>Good</i>
Umiarkowany	219	104	86	7	21	1	<i>Moderate</i>
Słaby	118	56	48	–	14	–	<i>Poor</i>
Zły	120	50	53	–	17	–	<i>Bad</i>
Co najmniej dobry ^b	106	68	22	4	12	–	<i>At least good^b</i>
Poniżej dobrego ^b	88	54	14	1	19	–	<i>Below good^b</i>
Liczba ocenionych naturalnych jednostek części wód	915	461	318	35	100	1	<i>The number of evaluated natural water bodies</i>
KLASYFIKACJA POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO <i>CLASSIFICATION OF THE ECOLOGICAL POTENTIAL</i>							
Maksymalny	8	1	7	–	–	–	<i>Maksimum</i>
Dobry	15	3	11	–	1	–	<i>Good</i>
Umiarkowany	32	11	21	–	–	–	<i>Moderate</i>
Słaby	17	2	15	–	–	–	<i>Poor</i>
Zły	38	2	36	–	–	–	<i>Bad</i>
Co najmniej dobry ^b	7	–	7	–	–	–	<i>At least good^b</i>
Poniżej dobrego ^b	6	1	5	–	–	–	<i>Below good^b</i>
Liczba ocenionych silnie zmienio- nych jednostek części wód	123	20	102	–	1	–	<i>The number of evaluated heavily modified water bodies</i>
OCENA STANU CHEMICZNEGO <i>ASSESSMENT OF THE CHEMICAL STATUS</i>							
Dobry	192	109	53	7	23	–	<i>Good</i>
Poniżej dobrego	35	1	34	–	–	–	<i>Below good</i>
Liczba ocenionych jednostek części wód	227	110	87	7	23	–	<i>The number of evaluated uniform water bodies</i>
OGÓLNA OCENA STANU <i>GENERAL ASSESSMENT OF THE STATUS</i>							
Dobry	75	41	19	6	9	–	<i>Good</i>
Zły	653	281	291	9	71	1	<i>Bad</i>
Liczba ocenionych jednostek części wód	728	322	310	15	80	1	<i>The number of evaluated uniform water bodies</i>

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Dotyczy wyłącznie wyników oceny opracowanych w wyniku ekstrapolacji lub oceny eksperckiej.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter. ^b Applies only to the classification as a result of extrapolation or expert assessment.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

**TABL. 68(115). STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH MONITOROWANYCH
W 2013 R.**
THE STATUS OF UNIFORM TRANSITIONAL AND COASTAL WATER BODIES MONITORED IN 2013

OCENA STANU WÓD <i>THE WATER STATUS ASSESSMENT</i>	Jednostki części wód przejściowych w dorzeczu <i>Uniform transitional water bodies in river basin</i>		Jednostki części wód przybrzeżnych w dorzeczu <i>Uniform coastal water bodies in river basin</i>	
	Wisły	Odry	Wisły	Odry
KLASYFIKACJA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO <i>CLASSIFICATION OF THE ECOLOGICAL STATUS/POTENTIAL</i>				
Co najmniej dobry	–	–	–	–
<i>At least good</i>				
Poniżej dobrego	5	4	1	4
<i>Below good</i>				
OCENA STANU CHEMICZNEGO <i>ASSESSMENT OF THE CHEMICAL STATUS</i>				
Dobry	2	–	1	–
<i>Good</i>				
Poniżej dobrego	–	4	–	3
<i>Below good</i>				
OGÓLNA OCENA STANU <i>GENERAL ASSESSMENT OF THE STATUS</i>				
Dobry	–	–	–	–
<i>Good</i>				
Zły	5	4	1	4
<i>Bad</i>				

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 69(116). OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA WEDŁUG DORZECZY W 2013 R.^a
EVALUATION OF SURFACE WATERS USED FOR SUPPLYING POPULATION INTENDED FOR CONSUMPTION BY RIVER BASIN IN 2013^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba punktów pomiaru jakości wód w kategoriach jakości wody Number of points of water quality measurement in water quality categories				
	ogółem total	kategoria A1 wody najczystsze category A1 the purest waters	kategoria A2 wody gorszej jakości category A2 waters of worse quality	kategoria A3 wody najbardziej zanieczyszczone category A3 the most polluted waters	woda nie spełnia wymagań the water does not comply with requirements
OGÓŁEM..... TOTAL	110	18	65	20	7
w tym dorzecze: of which river basin:					
Wisły	76	15	40	16	5
Odry	31	2	23	4	2
Dniestru	–	–	–	–	–
Dunaju	2	1	1	–	–
Jarft.....	–	–	–	–	–
Łaby	1	–	1	–	–
Niemna	–	–	–	–	–
Pregoły	–	–	–	–	–
Świeżej	–	–	–	–	–
Ucker	–	–	–	–	–

^a Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728).

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska.

^a Pursuant to the decree of the Minister of Environment of 27 November 2002 on the requirements which should be met by surface waters used for supplying population with water intended for consumption (Journal of Laws No. 204, item 1728).

Source: data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection on the basis of the results of the National Environmental Monitoring.

TABL. 70(117). OCENA WRAŻLIWOŚCI WÓD NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH^a WEDŁUG DORZECZY W 2013 R.
THE ASSESSMENT OF THE SENSITIVITY OF WATERS TO CONTAMINATION WITH NITROGEN COMPOUNDS FROM AGRICULTURAL SOURCES^a BY RIVER BASIN IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba punktów pomiaru jakości wody wyznaczonych do monitoringu wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu Number of points of water quality measurement designated for monitoring sensitivity of waters to contamination with nitrogen compounds		
	ogółem total	z wodami niewrażliwymi with non-sensitive waters	z wodami wrażliwymi with sensitive waters
OGÓŁEM..... TOTAL	91	8	83
w tym dorzecze: of which river basin:			
Wisły	39	5	34
Odry	51	3	48
Dniestru	–	–	–
Dunaju	–	–	–
Jarft.....	–	–	–
Łaby	–	–	–
Niemna	–	–	–
Pregoły	1	–	1
Świeżej	–	–	–
Ucker	–	–	–

^a Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093).

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska.

^a Pursuant to the decree of the Minister of Environment of 23 December 2002 on the criteria of determining waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agricultural sources (Journal of Laws No. 241, item 2093).

Source: data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection on the basis of the results of the National Environmental Monitoring.

TABL. 71(118). WYNIKI MONITORINGU^a JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH W SIECI KRAJOWEJ W 2013 R.
THE RESULTS OF MONITORING^a OF UNDERGROUND WATERS QUALITY IN DOMESTIC NETWORK IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Punkty pomiarowe Measurement points	Wody o klasie jakości ^b Waters by quality class ^b				
		dobrej <i>good</i>			słabej <i>poor</i>	
		I	II	III	IV	V
LICZBA PUNKTÓW NUMBER OF POINTS						
OGÓŁEM..... TOTAL	398	–	31	236	89	42
o zwierciadle swobodnym with unconfined water table	176	–	16	95	48	17
o zwierciadle napiętym..... with confined water table	222	–	15	141	41	25
% OGÓŁU PUNKTÓW POMIAROWYCH % OF TOTAL MEASUREMENT POINTS						
OGÓŁEM..... TOTAL	100,0	0,0	7,8	59,3	22,4	10,6
o zwierciadle swobodnym with unconfined water table	100,0	0,0	9,1	54,0	27,3	9,7
o zwierciadle napiętym..... with confined water table	100,0	0,0	6,8	63,5	18,5	11,3

a Operacyjnego. *b* Według klasyfikacji jakości wód podziemnych dla potrzeb monitoringu środowiska; patrz „Uwagi metodyczne” do działu.
 Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a Operational. *b* According to the classification of underground waters for the purposes of environmental monitoring; see “Methodological notes” to the chapter.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 72(119). WYNIKI MONITORINGU BADAŃ STĘŻEŃ AZOTANÓW (NO₃) W WODACH PODZIEMNYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONYCH^a NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH W 2013 R.
THE RESULTS OF MONITORING OF NITRATE (NO₃) CONCENTRATION IN UNDERGROUND WATERS IN THE AREAS UNDER SPECIAL THREAT^a FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Punkty pomiarowe Measurement points	Punkty o stężeniu NO ₃ [mg/dm ³] Points with NO ₃ concentration [mg/dm ³]			
		<24.99	25.00 – 39.99	40.00 – 49.99	>50.00
LICZBA PUNKTÓW NUMBER OF POINTS					
OGÓŁEM..... TOTAL	178	148	5	3	22
o zwierciadle swobodnym with unconfined water table	79	56	3	2	18
o zwierciadle napiętym..... with confined water table	99	92	2	1	4
% OGÓŁU PUNKTÓW POMIAROWYCH % OF TOTAL MEASUREMENT POINTS					
OGÓŁEM..... TOTAL	100,0	83,1	2,8	1,7	12,4
o zwierciadle swobodnym..... with unconfined water table	100,0	70,9	3,8	2,5	22,8
o zwierciadle napiętym..... with confined water table	100,0	92,9	2,0	1,0	4,0

a Dla 48 obszarów według podziału obowiązującego w okresie od maja 2012 do kwietnia 2016.
 Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a For 48 areas according to the division since May 2012 to April 2016.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 73(120). ZAWARTOŚĆ AZOTU MINERALNEGO W GLEBIE W PUNKTACH MONITORINGOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO W 2013 R.
MINERAL NITROGEN CONTENT IN SOIL IN MONITORING SITES LOCATED IN THE AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2013

Obszar szczególnie narażony <i>Areas under special threat</i>	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej <i>Regional Water Management Board</i>	Średnia zawartość azotu mineralnego w glebie w kg/ha <i>Average mineral nitrogen content in soil in kg/ha</i>			
		wiosna <i>spring</i>		jesień <i>autumn</i>	
		warstwa <i>layer</i>			
		0-60 cm	0-90 cm	0-60 cm	0-90 cm
Zlewnia rzeki Orla..... <i>Orla river basin</i>	Wrocław	92,4	129,0	99,3	128,2
Zlewnia rzek Cicha Woda i Wierzbiak..... <i>Cicha Woda and Wierzbiak river basin</i>	Wrocław	172,1	231,1	158,8	213,6
Zlewnia rzeki Żurawka..... <i>Żurawka river basin</i>	Wrocław	191,3	248,9	151,4	207,9
Zlewnia rzeki Świerzna..... <i>Świerzna river basin</i>	Wrocław	199,4	263,5	206,5	256,0
Zlewnia rzeki Rów Polski..... <i>Rów Polski river basin</i>	Wrocław	74,1	103,8	83,8	105,2
Zlewnia rzek Czarna Woda i Kuroch..... <i>Czarna Woda and Kuroch river basin</i>	Wrocław	119,3	154,5	76,1	100,6
Zlewnia Dopływu z Gruntowic..... <i>Basin area of Gruntowice tributary</i>	Poznań	98,0	121,4	108,1	138,6
Zlewnia rzek Giszka, Lipówka, Ołobok i Trzemna (Ciemna)..... <i>Giszka, Lipówka, Ołobok and Trzemna (Ciemna) river basin</i>	Poznań	174,4	219,7	154,2	208,3
Zlewnia jezior Biskupińskie i Gaśawskie..... <i>Biskupińskie and Gaśawskie lake basin</i>	Poznań	85,1	103,2	109,0	133,5
Zlewnia Kanału Smyrnia..... <i>Basin area of Smyrnia canal</i>	Poznań	76,8	120,8	145,0	194,4
Zlewnia rzeki Kopel..... <i>Kopel river basin</i>	Poznań	143,7	226,1	130,3	163,7
Zlewnia rzeki Mogilnica i Kanału Grabarskiego..... <i>Basin area of Mogilnica river and Grabarski canal</i>	Poznań	103,5	134,4	110,6	137,3
Zlewnia rzeki Struga Bawół..... <i>Struga Bawół river basin</i>	Poznań	152,0	191,2	113,3	149,0
Zlewnia rzeki Lutynia..... <i>Lutynia river basin</i>	Poznań	90,7	122,5	94,5	133,3
Zlewnia rzek Olszynka, Racocki Rów i Żydowski Rów..... <i>Olszynka, Racocki Rów and Żydowski Rów river basin</i>	Poznań	173,7	241,2	145,3	184,9
Zlewnia Kanału Mosińskiego i Kanału Książ..... <i>Basin area of Mosiński canal and Książ canal</i>	Poznań	151,0	225,3	140,9	191,2
Zlewnia rzeki Mała Ina..... <i>Mała Ina river basin</i>	Szczecin	151,4	203,1	150,9	177,8
Zlewnia rzeki Płonia..... <i>Płonia river basin</i>	Szczecin	135,4	185,1	154,7	194,3
Bug od Tocznej do Broku..... <i>River Bug from Tocznicza to Brok</i>	Warszawa	121,9	153,1	129,7	162,6
Bzura..... <i>Bzura</i>	Warszawa	112,6	151,2	155,5	194,6
Czerniejówka..... <i>Czerniejówka</i>	Warszawa	89,1	144,0	73,8	84,1
Doba..... <i>Doba</i>	Warszawa	36,4	44,5	51,7	69,3
Dopływy Narwi od Lizy do Śliny..... <i>River Narwia tributary from Liza to Ślina</i>	Warszawa	87,2	112,3	102,6	135,7
Dopływy Narwi od Orzu do Pelty..... <i>River Narwia tributary from Orz to Pelta</i>	Warszawa	132,9	175,9	116,2	162,2
Guber..... <i>Guber</i>	Warszawa	157,0	185,9	160,1	219,9

TABL. 73(120). ZAWARTOŚĆ AZOTU MINERALNEGO W GLEBIE W PUNKTACH MONITORINGOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNI NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO W 2013 R. (dok.)
MINERAL NITROGEN CONTENT IN SOIL IN MONITORING SITES LOCATED IN THE AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2013 (cont.)

Obszar szczególnie narażony <i>Areas under special threat</i>	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej <i>Regional Water Management Board</i>	Średnia zawartość azotu mineralnego w glebie w kg/ha <i>Average mineral nitrogen content in soil in kg/ha</i>			
		wiosna <i>spring</i>		jesień <i>autumn</i>	
		warstwa <i>layer</i>			
		0-60 cm	0-90 cm	0-60 cm	0-90 cm
Jabłonka <i>Jabłonka</i>	Warszawa	173,0	202,5	111,2	132,5
Kanał Żmudzki..... <i>Żmudzki canal</i>	Warszawa	54,5	106,3	277,7	308,8
Krępianka..... <i>Krępianka</i>	Warszawa	69,0	87,9	168,4	250,3
Kuraszew..... <i>Kuraszew</i>	Warszawa	76,0	94,1	127,9	161,3
Niestępówka..... <i>Niestępówka</i>	Warszawa	170,3	239,8	229,8	372,0
Pniewnik..... <i>Pniewnik</i>	Warszawa	188,5	201,9	218,1	246,7
Prawostronne dopływy Zb. Włocławek..... <i>Ride -sided tributory of Włocławek basin</i>	Warszawa	100,5	142,0	92,0	114,4
Przegaliny Duże..... <i>Przegaliny Duże</i>	Warszawa	139,3	158,3	116,3	147,8
Skrwa Lewa..... <i>Skrwa Lewa</i>	Warszawa	94,5	128,4	201,6	237,5
Uherka..... <i>Uherka</i>	Warszawa	449,9	810,0	807,6	1086,7
Wkra..... <i>Wkra</i>	Warszawa	187,1	257,5	144,4	202,9
Zlewnia rzek Tażyna, Kanał Parchański i Dopływ z Marszałkowa..... <i>Basin area of Tażyna river, Parchański canal and a tributory from Marszałkowo</i>	Gdańsk	74,8	125,3	119,4	161,1
Zlewnia rzek Kotomierzycza i Struga Graniczna..... <i>Kotomierzycza and Struga Graniczna rivers basin</i>	Gdańsk	65,3	82,3	71,5	96,0
Zlewnia jeziora Święte..... <i>Święte lake basin</i>	Gdańsk	116,1	181,8	146,8	171,8
Zlewnia jeziora Steklińskiego..... <i>Steklińskiego lake basin</i>	Gdańsk	53,7	76,7	70,3	86,5
Zlewnia rzeki Bacha..... <i>Bacha river basin</i>	Gdańsk	68,3	96,8	102,3	131,1
Zlewnia rzeki Żacka Struga..... <i>Żacka Struga river basin</i>	Gdańsk	70,2	98,0	124,8	163,1
Zlewnia rzeki Struga Łysomicka..... <i>Struga Łysomicka river basin</i>	Gdańsk	61,1	90,1	100,7	127,5
Zlewnia jeziora Nogat..... <i>Jezioro Nogat lake basin</i>	Gdańsk	111,3	163,8	156,5	210,3
Zlewnia rzek Węgiernuca, Janka i dopływ spod Piaseczna..... <i>Basin area of Węgiernuca and Janka rivers and a tributory from Piaseczno</i>	Gdańsk	70,5	116,5	152,2	205,7
Zlewnia rzeki Młynówka Malborska..... <i>Młynówka Malborska river basin</i>	Gdańsk	100,9	140,4	135,4	159,5
Zlewnia rzeki Drybok..... <i>Drybok river basin</i>	Gdańsk	186,1	279,7	220,2	319,5
Zgłowiączka..... <i>Zgłowiączka</i>	Warszawa	109,9	153,4	112,7	152,5

Ź r ó d ł o : dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.
S o u r c e : data of the National Chemical and Agricultural Station.

TABL. 74(121). ZAWARTOŚĆ AZOTU AZOTANOWEGO W PŁYTKICH WODACH GRUNTOWYCH W PUNKTACH MONITORINGOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO W 2013 R.
NITRATE NITROGEN CONTENT IN SHALLOW GROUNDWATER IN MONITORING SITES LOCATED IN THE AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2013

Obszar szczególnie narażony <i>Areas under special threat</i>	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej <i>Regional Water Management Board</i>	Średnia zawartość azotu azotanowego w płytkich wodach gruntowych w mg/dm ³ <i>Average nitrate nitrogen content in shallow groundwater in mg/dm³</i>	
		wiosna <i>spring</i>	jesień <i>autumn</i>
Zlewnia rzeki Orla..... <i>Orla river basin</i>	Wrocław	9,7	3,6
Zlewnia rzek Cicha Woda i Wierzbiak..... <i>Cicha Woda and Wierzbiak river basin</i>	Wrocław	2,2	2,0
Zlewnia rzeki Żurawka..... <i>Żurawka river basin</i>	Wrocław	1,5	1,6
Zlewnia rzeki Świerzna..... <i>Świerzna river basin</i>	Wrocław	.	.
Zlewnia rzeki Rów Polski..... <i>Rów Polski river basin</i>	Wrocław	9,2	.
Zlewnia rzek Czarna Woda i Kuroch..... <i>Czarna Woda and Kuroch river basin</i>	Wrocław	7,2	3,3
Zlewnia Dopływu z Gruntowice..... <i>Basin area of Gruntowice tributary</i>	Poznań	15,4	6,9
Zlewnia rzek Giszka, Lipówka, Ołobok i Trzemna (Ciemna)..... <i>Giszka, Lipówka, Ołobok and Trzemna (Ciemna) river basin</i>	Poznań	17,0	4,4
Zlewnia jezior Biskupińskie i Gąsawskie..... <i>Biskupińskie and Gąsawskie lake basin</i>	Poznań	17,7	2,8
Zlewnia Kanału Smyrnia..... <i>Basin area of Smyrnia canal</i>	Poznań	39,4	28,6
Zlewnia rzeki Kopel..... <i>Kopel river basin</i>	Poznań	12,6	14,5
Zlewnia rzeki Mogilnica i Kanału Grabarskiego..... <i>Basin area of Mogilnica river and Grabarski canal</i>	Poznań	19,5	5,9
Zlewnia rzeki Struga Bawół..... <i>Struga Bawół river basin</i>	Poznań	27,8	8,5
Zlewnia rzeki Lutynia..... <i>Lutynia river basin</i>	Poznań	20,5	11,9
Zlewnia rzek Olszynka, Racocki Rów i Żydowski Rów..... <i>Olszynka, Racocki Rów and Żydowski Rów river basin</i>	Poznań	15,3	14,3
Zlewnia Kanału Mosińskiego i Kanału Książ..... <i>Basin area of Mosiński canal and Książ canal</i>	Poznań	27,0	15,5
Zlewnia rzeki Mała Ina..... <i>Mała Ina river basin</i>	Szczecin	3,1	1,2
Zlewnia rzeki Płonia..... <i>Płonia river basin</i>	Szczecin	3,6	4,7
Bug od Tocznnej do Broku..... <i>River Bug from Tocznica to Brok</i>	Warszawa	6,7	4,2
Bzura..... <i>Bzura</i>	Warszawa	19,1	8,0
Czerniejówka..... <i>Czerniejówka</i>	Warszawa	.	.
Doba..... <i>Doba</i>	Warszawa	9,4	12,8
Dopływy Narwi od Lizy do Śliny..... <i>River Narwia tributary from Liza to Ślina</i>	Warszawa	9,2	4,8
Dopływy Narwi od Orzu do Pelty..... <i>River Narwia tributary from Orz to Pelta</i>	Warszawa	13,5	10,0
Guber..... <i>Guber</i>	Warszawa	4,6	6,9

TABL. 74(121). ZAWARTOŚĆ AZOTU AZOTANOWEGO W PŁYTKICH WODACH GRUNTOWYCH W PUNKTACH MONITORINGOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO W 2013 R. (dok.)
NITRATE NITROGEN CONTENT IN SHALLOW GROUNDWATER IN MONITORING SITES LOCATED IN THE AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2013 (cont.)

Obszar szczególnie narażony <i>Areas under special threat</i>	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej <i>Regional Water Management Board</i>	Średnia zawartość azotu azotanowego w płytkich wodach gruntowych w mg/dm ³ <i>Average nitrate nitrogen content in shallow groundwater in mg/dm³</i>	
		wiosna <i>spring</i>	wiosna <i>spring</i>
Jablonka <i>Jablonka</i>	Warszawa	6,7	3,9
Kanał Żmudzki <i>Żmudzki canal</i>	Warszawa	.	.
Krępanka <i>Krępanka</i>	Warszawa	.	.
Kuraszew <i>Kuraszew</i>	Warszawa	.	.
Niestępówka <i>Niestępówka</i>	Warszawa	7,4	4,5
Pniewnik <i>Pniewnik</i>	Warszawa	0,3	1,9
Prawostronne dopływy Zb. Włocławek <i>Ride -sided tributory of Włocławek basin</i>	Warszawa	7,5	7,8
Przegaliny Duże <i>Przegaliny Duże</i>	Warszawa	1,0	0,1
Skrwa Lewa <i>Skrwa Lewa</i>	Warszawa	16,4	5,6
Uherka <i>Uherka</i>	Warszawa	.	.
Wkra <i>Wkra</i>	Warszawa	13,8	8,6
Zlewnia rzek Tażyna, Kanał Parchański i Dopływ z Marszałkowa <i>Basin area of Tażyna river, Parchański canal and a tributory from Marszałkowo</i>	Gdańsk	34,2	33,3
Zlewnia rzek Kotomierzycza i Struga Graniczna <i>Kotomierzycza and Struga Graniczna rivers basin</i>	Gdańsk	13,1	10,7
Zlewnia jeziora Święte <i>Święte lake basin</i>	Gdańsk	.	.
Zlewnia jeziora Steklińskiego <i>Steklińskiego lake basin</i>	Gdańsk	9,8	7,4
Zlewnia rzeki Bacha <i>Bacha river basin</i>	Gdańsk	13,0	7,3
Zlewnia rzeki Żacka Struga <i>Żacka Struga river basin</i>	Gdańsk	6,9	0,5
Zlewnia rzeki Struga Łysomicka <i>Struga Łysomicka river basin</i>	Gdańsk	15,4	16,6
Zlewnia jeziora Nogat <i>Jezioro Nogat lake basin</i>	Gdańsk	.	.
Zlewnia rzek Węgiernuca, Janka i dopływ spod Piaseczna <i>Basin area of Węgiernuca and Janka rivers and a tributory from Piaseczno</i>	Gdańsk	10,2	4,2
Zlewnia rzeki Młynówka Malborska <i>Młynówka Malborska river basin</i>	Gdańsk	13,0	.
Zlewnia rzeki Drybok <i>Drybok river basin</i>	Gdańsk	8,8	1,3
Zgłowiączka <i>Zgłowiączka</i>	Warszawa	28,7	9,6

Ź r ó d ł o: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

S o u r c e: data of the National Chemical and Agricultural Station.

TABL. 75(122). ZAWARTOŚĆ TRWAŁYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH W OSADACH RZECZNYCH I JEZIORNYCH W 2013 R.

CONTENT OF PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS IN RIVERS AND LAKES SEDIMENTS IN 2013

LOKALIZACJA LOCATION	Benzo(a)piren <i>Benzo(a)pyrene</i>	Suma WWA ^a <i>Sum of PAHs^a</i>	Suma WWA _{EKO} ^b <i>Sum of PAHs_{EKO}^b</i>	Suma WWA _{MS} ^c <i>Sum of PAHs_{MS}^c</i>	Suma DDT ^d <i>Sum of DDTs^d</i>	Suma PCB ^e <i>Sum of PCBs^e</i>
	mg/kg				µg/kg	
RZEKI RIVERS						
Biała Głucholańska - Głucholazy	0,84	11,95	8,40	4,98	4,2	3,6
Bierawka - Bierawa	0,71	15,4	10,85	3,95	281,3	3,2
Bystrzyca - Wrocław	0,50	8,44	5,39	2,81	3,1	2
Kaczawa - Prochowice	0,65	8,84	5,24	4,21	11,2	6,2
Kłodnica - Kłodnica	1,32	25,00	18,05	7,78	13,6	3,2
Noteć - Żuławka	0,11	1,46	0,95	0,68	12,4	2,4
Nysa Kłodzka - Kłodzko	0,65	8,64	5,92	3,80	7	1,5
Nysa Kłodzka - Nysa	1,96	21,21	11,95	12,00	14,7	2,1
Nysa Łużycka - Zgorzelec	0,35	5,43	4,04	1,96	13,7	18
Odra - Kędzierzyn-Koźle	1,05	17,28	12,75	5,97	4,4	5,2
Odra - Widuchowa	3,9	52,53	35,50	23,87	4,9	13
Odra - Wróblin	0,73	11,33	8,054	4,14	5,8	6,2
Olszanka - Opole	3,08	37,80	19,52	21,75	28,2	9,1
Oława - Wrocław, jaz Małgorzata	0,72	8,61	4,89	4,72	17,4	15,9
Osobłoga - Raclawice Śląskie	0,61	7,83	4,96	3,79	18,2	0,9
Parsęta - Kołobrzeg	0,84	14,12	10,92	4,74	1,9	0,8
Ruda - Budziska	0,03	0,38	0,26	0,16	56	0,9
Rudna - Krzepów	0,53	6,28	3,78	3,26	18,8	3,7
Szprotawa - Szprotawa	0,68	10,35	7,74	3,72	13,4	1,5
Śląska Ochla - Ługi	1,57	14,94	8,96	8,42	0,4	0,4
Warta - Bobry	0,69	8,34	5,93	3,55	0,8	0,4
Wisła - Jankowice	0,19	2,80	1,86	1,18	117,8	5
Wisła - Kopanka	0,01	0,12	0,09	0,05	15,1	0,4
Wisła - Opatowiec	0,09	1,39	0,71	0,59	65,9	4,1
Wisła - Oświęcim	0,21	2,74	1,90	1,14	44,5	0,8
Wisła - Tyniec	0,02	0,22	0,15	0,09	36,1	0,4
JEZIORA LAKES						
Zajezierskie	3,28	52,23	25,87	23,16	–	–
Urzędowe (Człuchowskie)	2,74	49,76	25,95	20,56	–	–
Czarne (Sukiel)	2,50	40,78	22,17	17,00	–	–
Klasztorne Duże	2,04	30,64	14,57	14,23	–	–
Ińsko	1,07	18,54	10,42	8,76	–	–
Wierzyńsko	1,14	18,31	8,46	8,37	–	–
Dejnowa	0,99	15,85	7,37	7,46	–	–
Krzywe	0,87	15,73	8,88	6,31	–	–
Niskie Brodno	0,86	14,11	7,26	5,94	–	–
Orłowskie (Piaseczno)	0,64	13,42	6,38	5,92	–	–
Hartowieckie	0,78	12,70	6,41	5,60	–	–
Lipiańskie Północne (Wądół)	0,74	10,84	6,44	4,98	–	–
Kortowskie	0,62	10,07	5,00	4,46	–	–
Lechickie (Lednickie, Pogrzymie)	0,69	10,02	5,43	4,94	–	–

a Suma WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) 3-pierścieniowych (acenaftylenu, acenaftenu, fluorenu, fenantrenu, antracenu), WWA 4-pierścieniowych (fluorantenu, pirenu, benzo(a)antracenu, chryzenu), WWA 5-pierścieniowych (benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(a)fluorantenu, benzo(e)pirenu, benzo(a)pirenu, dibenzo(ah)antracenu), WWA 6-pierścieniowych (indeno(1,2,3-cd)pirenu, benzo(ghi)perylenu). *b* Suma acenaftylenu, acenaftenu, fluorenu, fenantrenu, antracenu, fluorantenu, pirenu, benzo(a)antracenu, chryzenu, benzo(a)pirenu, dibenzo(ah)antracenu. *c* Suma benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(a)pirenu, dibenzo(ah)antracenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, benzo(ghi)perylenu. *d* Dichlorodifenylotrichloroetan, środek owadobójczy. *e* Polichlorowane bifenylole.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a Sum of PAH (polycyclic aromatic hydrocarbons) tricyclic (acenaphthylene, acenaphthene, fluorene, phenanthrene, anthracene), tetracyclic (fluoranthene, pyrene, benzo(a)anthracene, chrysene), pentacyclic (benzo(b)fluoranthene, benzo(k)fluoranthene, benzo(a)fluoranthene, benzo(e)pyrene, benzo(a)pyrene, dibenzo(ah)anthracene), hexacyclic (indeno(1,2,3-cd)pyrene, benzo(ghi)perylene). *b* Sum of acenaphthylene, acenaphthene, fluorene, phenanthrene, anthracene, fluoranthene, pyrene, benzo(a)anthracene, chrysene, benzo(a)pyrene, dibenzo(ah)anthracene. *c* Sum of benzo(a)anthracene, benzo(b)fluoranthene, benzo(k)fluoranthene, benzo(a)pyrene, dibenzo(ah)anthracene, indeno(1,2,3-cd)pyrene, benzo(ghi)perylene. *d* Dichlorodiphenylotrichloroethane, insecticide. *e* Polychlorinated biphenyl.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 76(123). ZAWARTOŚĆ PIERWIASTKÓW W OSADACH RZECZNYCH I JEZIORNÝCH W 2013 R.
CONTENT OF ELEMENTS IN RIVERS AND LAKES SEDIMENTS IN 2013

LOKALIZACJA LOCATION	Arsen Arsenic	Chrom Chromium	Cynk Zinc	Kadm Cadmium	Miedź Copper	Nikiel Nickel	Ołów Lead	Rtęć Mercury
	mg/kg							
RZEKI RIVERS								
Biała Głucholańska - Głucholazy.....	4	40	192	0,8	39	26	182	0,079
Bóbr - Siedlęcin.....	6	19	114	0,3	24	14	73	0,037
Bystrzyca - Bystrzyca Dolna.....	5	32	618	0,5	30	22	57	0,019
Czarna Woda - Legnica.....	22	17	119	6,0	179	13	85	0,398
Dzierżęcinka - Koszalin.....	6	33	298	0,3	54	16	41	0,275
Kaczawa - Prochowice.....	44	42	285	8,7	183	39	111	1,300
Kłodnica - Kłodnica.....	7	25	322	1,5	49	16	52	0,454
Mała Panew - Krupski Młyn.....	5	6	248	14,9	16	4	54	0,019
Nysa Łużycka - trójpunkt graniczny.....	18	47	137	0,6	51	25	69	0,081
Nysa Łużycka - Zgorzelec.....	13	46	242	1,1	64	32	50	0,590
Odra - Kędzierzyn-Koźle.....	8	27	273	0,9	43	27	34	0,345
Odra - Wrocław.....	15	41	360	1,8	64	32	49	0,162
Odra - Wróblin.....	7	27	339	1,2	54	28	39	0,284
Olszanka - Opole.....	8	50	1080	3,8	128	53	82	0,249
Olza - Olza.....	4	18	122	0,3	19	18	18	0,076
Oława - Wrocław.....	24	56	333	1,6	151	47	74	0,183
Rudna - Krzepów.....	19	25	211	0,9	194	24	76	0,230
Stoła - Potępa.....	3	6	246	30,8	31	2	52	0,014
Szprotawa - Szprotawa.....	18	17	193	0,8	98	14	53	0,176
Warta - Kostrzyn.....	2	4	22	0,3	12	2	47	1,570
Warta - Kromolów.....	4	332	647	3,1	64	107	100	0,017
Warta - Santok.....	5	41	165	3,9	32	12	28	0,085
Wisła - Jankowice.....	8	31	1052	6,5	40	20	203	0,202
Wisła - Opatowiec.....	6	23	318	2,7	20	19	44	0,079
Wisła - Oświęcim.....	4	19	790	6,1	26	13	93	0,022
JEZIORA LAKES								
Buszno.....	15	10	194	2,1	23	11	124	0,21
Czarne (Sukiel).....	13	22	315	2,0	39	18	126	0,248
İńsko.....	22	30	274	3,1	39	27	170	0,26
Jegocin.....	29	9	182	3,7	13	6	119	0,113
Jemieliste.....	10	18	179	2,3	28	15	87	0,117
Klasztorne Duże.....	8	29	280	1,5	40	25	83	0,434
Krzywa Kuta.....	10	25	166	1,9	31	23	77	0,139
Lechickie (Lednickie, Pogrzymie).....	9	15	232	1,9	44	17	99	0,316
Nicemino.....	12	13	191	2,4	17	12	126	0,18
Orłowskie (Piaseczno).....	12	8	155	1,8	22	10	102	0,159
Ostrów.....	12	9	193	2,2	23	12	120	0,355
Pątnowskie.....	3	9	122	0,3	507	26	18	0,101
Urzędowe (Człuchowskie).....	7	20	672	2,1	78	14	107	1,05
Wierzysko.....	9	16	292	0,8	43	12	37	0,279
Zajezierskie.....	6	14	238	0,7	33	13	52	0,178

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 77(124). ODPLYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO
THE OUTFLOW OF ORGANIC AND BIOGENIC SUBSTANCES THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	1995	2000	2005	2010 ^a	2012 ^{ab}	2013 ^a	TYPES OF CONTAMINATION
	w tysiącach ton na rok in thous. tons per year						
BZT ₅	230,7	214,0	174,3	263,7	115,7	149,3	BOD ₅
ChZT _{CR}	1492,5	1781,2	1086,9	-	-	-	COD test using chromium
Azot ogólny.....	204,7	187,9	133,6	322,6	108,6	170,3	Total nitrogen
Azot azotanowy.....	121,7	119,0	78,8	190,2	54,2	100,7	Nitrate nitrogen
Azot amonowy.....	12,4	16,6	5,4	23,8	3,4	5,7	Ammonium nitrogen
Azot organiczny.....	71,8	51,2	48,6	100,6	50,2	62,9	Organic nitrogen
Fosfor ogólny.....	13,2	12,1	8,2	16,2	7,2	10,5	Total phosphorus
Fosfor fosforanowy.....	6,3	5,2	3,2	3,1	2,4	3,4	Phosphate phosphorus

^a Od 2010 roku ładunki liczone metodą średniego miesięcznego stężenia i odpływu (metoda zalecana przez HELCOM). ^b Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. U w a g a. W 2010 r. wystąpiła powódź w Polsce.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska, wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.

^a Since 2010 loads are calculated using the average monthly concentrations and outflow (the method recommended by HELCOM). ^b Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. Note. In 2010 flood occurred in Poland.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection, the results of the National Environmental Monitoring in the scope of the Water Monitoring.

TABL. 78(125). ODPLYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO W 2013 R.
THE OUTFLOW OF ORGANIC AND BIOGENIC SUBSTANCES THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA IN 2013

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ TYPES OF CONTAMINATION													
a – ładunek roczny w tys. ton na rok <i>a – annual load in thous. tons per year</i>													
b – ładunek jednostkowy w kg na km ² na rok <i>b – unit load in kg per km² per year</i>													
	Ogółem Total	Odra Through Odra	Ina Through Ina	Rega Through Rega	Parseća Through Parseća	Grabowa Through Grabowa	Wieprza Through Wieprza	Ślupia Through Ślupia	Łupawa Through Łupawa	Łeba Through Łeba	Reda Through Reda	Wisła Through Wisła	Pasłęka Through Pasłęka
BZT ₅ a	149,27	53,44	1,32	1,02	1,18	0,52	0,97	1,80	0,91	1,42	0,33	85,02	1,35
BOD ₅ b	x	530,77	613,53	384,21	408,14	1131,22	629,87	1116,41	1126,16	1293,08	679,17	503,82	580,51
ChZT _{CR} a	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
COD test using chromium..... b	x	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Azot ogólny..... a	170,27	63,95	1,61	1,62	1,63	0,46	0,90	0,98	0,71	0,89	0,23	96,17	1,13
Total nitrogen..... b	x	635,11	750,63	612,28	565,90	987,66	584,31	606,74	877,79	808,72	480,69	569,90	486,09
Azot azotanowy..... a	100,67	41,64	1,00	1,14	1,08	0,24	0,52	0,50	0,50	0,43	0,10	53,01	0,53
Nitrate nitrogen..... b	x	413,52	464,60	429,17	374,63	517,41	334,41	308,55	612,66	393,37	212,15	314,17	227,19
Azot amonowy..... a	5,68	1,69	0,10	0,04	0,04	0,04	0,03	0,05	0,01	0,02	0,02	3,58	0,07
Ammonium nitrogen..... b	x	16,76	47,49	13,80	13,18	92,24	22,44	28,59	12,51	19,42	38,66	21,20	29,04
Azot organiczny..... a	62,93	20,26	0,49	0,44	0,50	0,17	0,34	0,42	0,21	0,43	0,11	39,04	0,53
Organic nitrogen..... b	x	201,22	229,28	164,67	173,53	364,13	220,35	259,92	264,96	388,07	219,71	231,34	229,32
Fosfor ogólny..... a	10,54	4,00	0,10	0,06	0,08	0,03	0,06	0,07	0,03	0,05	0,03	5,98	0,06
Total phosphorus..... b	x	39,77	45,24	21,86	26,22	59,10	38,14	41,48	39,94	45,21	69,69	35,42	27,32
Fosfor fosforanowy..... a	3,44	0,79	0,02	0,03	0,04	0,02	0,03	0,04	0,02	0,03	0,01	2,39	0,03
Phosphorate phosphorus..... b	x	7,85	9,84	12,97	14,29	35,70	19,43	22,46	23,60	23,93	19,22	14,14	14,45

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska, wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection, the results of the National Environmental Monitoring in the scope of the Water Monitoring.

TABL. 79(126). ODPLYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO W 2013 R.
THE OUTFLOW OF HEAVY METALS THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA IN 2013

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ TYPES OF CONTAMINATION													
a – ładunek roczny w tonach na rok <i>a – annual load in tons per year</i>													
b – ładunek jednost- kowy w kg na km ² na rok <i>b – unit load in kg per km² per year</i>													
	Ogółem Total	Odra Through Odra	Ina Through Ina	Rega Through Rega	Parseća Through Parseća	Grabowa Through Grabowa	Wieprza Through Wieprza	Ślupia Through Ślupia	Łupawa Through Łupawa	Łeba Through Łeba	Reda Through Reda	Wisła Through Wisła	Pasłęka Through Pasłęka
Cynk..... a	189,15	82,72	1,65	14,18	18,57	5,62	11,68	4,66	1,47	3,41	0,14	43,50	1,54
Zinc..... b	x	0,82	0,77	5,36	6,43	12,15	7,58	2,89	1,81	3,10	0,29	0,26	0,66
Miedź..... a	117,05	64,20	1,02	1,28	1,58	0,58	0,88	0,59	0,26	0,47	0,13	45,67	0,39
Copper..... b	x	0,64	0,47	0,48	0,55	1,26	0,57	0,36	0,33	0,43	0,27	0,27	0,17
Ołów..... a	53,83	11,78	0,20	0,57	0,70	0,20	0,47	0,51	0,28	0,40	0,14	38,21	0,38
Lead..... b	x	0,12	0,09	0,21	0,24	0,43	0,30	0,32	0,34	0,37	0,29	0,23	0,16
Nikiel..... a	96,44	38,69	0,24	0,28	0,35	0,10	0,23	0,56	0,32	0,40	0,14	54,37	0,75
Nickel..... b	x	0,38	0,11	0,11	0,12	0,22	0,15	0,35	0,40	0,37	0,29	0,32	0,32
Chrom..... a	31,73	10,07	0,20	0,71	0,87	0,25	0,58	0,26	0,14	0,22	0,09	17,91	0,44
Chromium..... b	x	0,10	0,09	0,27	0,30	0,54	0,38	0,16	0,17	0,20	0,18	0,11	0,19
Rtęć..... a	0,71	0,26	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,38	0,01
Mercury..... b	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Kadm..... a	2,15	0,53	0,01	0,03	0,03	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02	0,01	1,43	0,03
Cadmium..... b	x	0,01	0,00	0,01	0,01	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska, wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection, the results of the National Environmental Monitoring in the scope of the Water Monitoring.

Dział 4. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne

Zawarte w tym dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary i strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu jego ochronę przed nadmiernym zanieczyszczeniem, w szczególności stan wyposażenia i efekty eksploatacji zainstalowanych urządzeń do ochrony powietrza.

Na początku działu przedstawiono dane o **zużyciu nośników energii pierwotnej** w gospodarce narodowej, tj.: węgla kamiennego, węgla brunatnego, ropy naftowej, gazu ziemnego, torfu i drewna opałowego, paliw odpadowych stałych oraz innych surowców pozyskanych z naturalnych zasobów krajowych oraz nośników zakupionych za granicą.

Zużycie ogółem nośników energii stanowi sumę zużycia bezpośredniego i zużycia na wsad przemian. **Zużycie bezpośrednie** równa się sumie nośników energii, jaka została zużyta w odbiornikach końcowych, bez dalszego przetwarzania (przemiany) na inne nośniki energii. Ujmowane są tu także straty i ubytki naturalne nośników energii u odbiorców. **Zużycie na wsad przemian** równa się sumie zużycia poszczególnych nośników energii wykorzystanych jako surowiec wsadowy, tzn. poddany przetwarzaniu na inne nośniki energii w procesach technologicznych uznanych za przemiany energetyczne.

Przez **zanieczyszczenie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy lub wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych czy stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona albo na drodze pomiarów, albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń charakterystyczne dla procesów technologicznych. Statystyka wykorzystuje oba źródła danych z tego zakresu, co znajduje odzwierciedlenie w niniejszej publikacji.

Prezentowane dane dotyczące **całkowitej emisji głównych zanieczyszczeń powietrza, niemetanowych lotnych związków organicznych, gazów cieplarnianych, metali ciężkich oraz trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO)** pochodzą z **Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE)** – Instytutu Ochrony Środowiska PIB. Dane o emisji głównych zanieczyszczeń powietrza w roku 1990 pochodzą z bazy danych konwencji UN ECE LRTAP (konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości), nie są opracowane i zweryfikowane przez KOBiZE, stąd ich porównywalność jest ograniczona.

Dane o **emisji całkowitej dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu** z podziałem na źródła emisji (energetyka zawodowa i przemysłowa, technologie przemysłowe, źródła stacjonarne: kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo oraz źródła mobilne) są danymi szacunkowymi wyliczonymi na podstawie zużycia paliw i wskaźników technologicznych. Wielkości emisji całkowitej od roku 2004 zostały przeliczone według zmienionej metodyki inwentaryzacji emisji, dlatego różnią się od publikowanych w poprzedniej edycji, a także ich porównywalność z danymi za lata poprzednie jest ograniczona. W 2004 r. nastąpił znaczny spadek emisji dwutlenku siarki ze źródeł mobilnych w wyniku zmniejszenia ilości siarki w paliwach ciekłych dla tej kategorii.

Ponadto w publikacji zamieszczono wyniki inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń powietrza opracowane w układzie **klasyfikacji SNAP97** (SNAP – *Selected Nomenclature for Air Pollution*). SNAP jest europejską systematyką **rodzajów działalności** zagregowanych w jedenaście głównych kategorii, wykorzystywaną do celów inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń. Przedstawione w tabeli dane o całkowitej emisji zanieczyszczeń według rodzajów działalności, obejmują sześć rodzajów zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w NO₂), tlenek węgla, niemetanowe lotne związki organiczne, amoniak oraz pyły.

Wielkości **emisji gazów cieplarnianych** pochodzą z **Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami** i są zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska. Zaprezentowana została inwentaryzacja emisji trzech podstawowych gazów cieplarnianych: dwutlenku węgla, metanu i podtlenku azotu oraz emisja gazów przemysłowych: fluorowęglowodorów HFCs, perfluorowęglowodorów PFCs oraz sześćfluorku siarki SF₆. Inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych sporządzono zgodnie z metodologią zalecaną przez Konferencję Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Źródła emisji podzielone są na grupy zgodnie z klasyfikacją źródeł emisji opracowaną przez IPCC (*Intergovernmental Panel Climate Change – Międzyrządowy Zespół do spraw Zmian Klimatu*) obejmującą 6 głównych kategorii: energia; procesy przemysłowe; użytkowanie rozpuszczalników i innych produktów; rolnictwo; użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo; odpady.

IPCC powołany został w 1988 r. pod auspicjami Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP) oraz Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) jako międzynarodowa organizacja zajmująca się opracowywaniem naukowych podstaw w zakresie zmian klimatu. Zespół ten na wniosek Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, opracowuje i aktualizuje także metodologię dla krajowych inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych: *IPCC Revised 1996 IPCC Guidelines, Good Practice Guidance and Uncertainty Management (2000)* oraz *2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories*. W 2013 r. Krajowy Ośrodek wykonał aktualizację inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych za lata 1988-2011 zgodnie z metodyką IPCC oraz dostępnymi danymi. Zaktualizowane wyniki zostały zgłoszone do sekretariatu Konwencji Klimatycznej, a w niniejszej publikacji zastąpiły wcześniej prezentowane dane.

Przedstawiono także **wielkości emisji gazów cieplarnianych wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku węgla**. W rozumieniu ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji przez ekwiwalent rozumie się jeden megagram (1 Mg) dwutlenku węgla lub ilość innego gazu cieplarnianego stanowiącą odpowiednik 1 Mg dwutlenku węgla, obliczoną z wykorzystaniem odpowiedniego współczynnika ocieplenia.

Dane dotyczące **emisji metali ciężkich** zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki emisji i dane o wielkości produkcji i zużyciu materiałów według poszczególnych rodzajów działalności, zgodnie z systematyką SNAP97.

Dane o **emisji trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO)** dotyczą emisji grupy dioksyn i furanów (PCDD/F) oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), których bilans emisji obejmuje sumę 4 WWA: benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu. Toksyczność całego ładunku dioksyn i furanów oszacowana i wyrażona została tzw. **równoważnikiem toksyczności I-TEQ (Toxic Equivalent)**. Jest to wskaźnik toksyczności względnej w odniesieniu do najbardziej toksycznej dioksyny, tj. 2,3,7,8-TCDD, której przypisano wartość 1. W latach 2000-2013 dokonywano korekty stosowanych wcześniej wskaźników emisji i uwzględniono nowe źródła, dla których brakowało danych potrzebnych do oszacowania wielkości emisji. Korekta i uzupełnienie wskaźników przeprowadzone zostały na podstawie wyników krajowych pomiarów TZO, ocen eksperckich, informacji z zakładów przemysłowych oraz analizy porównawczej wskaźników stosowanych do inwentaryzacji w Polsce i innych krajach.

Dane o **emisji zanieczyszczeń ze środków transportu drogowego** napędzanych silnikami spalinowymi pochodzą z Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami i obejmują następujące pojazdy: samochody osobowe, samochody o masie całkowitej do 3500 kg, samochody ciężarowe o masie całkowitej powyżej 3500 kg, autobusy o masie całkowitej powyżej 3500 kg, motocykle, motorowery oraz ciągniki rolnicze). Emisję oszacowano bądź jako iloczyn zużycia paliwa i wskaźnika emisji właściwej określającego średnią masę danego zanieczyszczenia wydzielaną w wyniku spalania jednostki masy paliwa, bądź też jako iloczyn całkowitego rocznego przebiegu pojazdów danego rodzaju (tzw. pojazdokilometrów) i wskaźnika emisji drogowej określającego średnią masę danego zanieczyszczenia wydzielaną na przebiegu 1 km. Wskaźniki emisji dla transportu drogowego zostały określone na podstawie badań i analiz własnych Instytutu Transportu Samochodowego (dla emisji CO₂, CO, NMVOC, NO_x oraz PM) oraz danych z literatury (dla CH₄ oraz N₂O).

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** pochodzą z corocznej sprawozdawczości GUS i dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zmianami). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowouruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

W odniesieniu do Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 wyniki tego badania dotyczą sektorów: przemysłu; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; administracji publicznej i obrony narodowej, obowiązkowych zabezpieczeń społecznych; opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, jak również pozostałych.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych przez dany zakład do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzy i pozostałe. Dane dotyczące pyłów pozostałych obejmują pyły pozostałe ujęte pod pozycją 54 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) oraz szczególnie niebezpieczne zanieczyszczenia pyłowe takie jak chrom, rtęć, ołów, kadm i inne ujęte imiennie w w/w akcie prawnym.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku azotu – NO₂), tlenek węgla, dwutlenek węgla (od 1993 r.), węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, oraz dwutlenku siarki określana jest zazwyczaj metodami pomiarowymi, a w przypadku braku urządzeń pomiarowych dokonuje się oszacowania wielkości emisji. Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych. Prezentowany w publikacji **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂**, ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi wartościami bezwzględnyymi.

Jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i w miarę stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Źródła zanieczyszczeń są obowiązane prawnie do stosowania metod, technologii i środków technicznych chroniących powietrze przed zanieczyszczeniem.

Dane o ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery. **Skuteczność** działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Przy klasyfikacji urządzeń według poziomu skuteczności przyjmuje się, za Biurem Projektowym „OPAM” następujące przedziały jako średnie dla najczęściej stosowanych technologii oraz dla średniego stężenia zanieczyszczeń na wlocie do urządzenia:

RODZAJ URZĄDZEŃ	Skuteczność eksploatacyjna w %		
	niska	średnia	wysoka
Cyklony.....	poniżej 70	70 - 80	powyżej 80
Multicyklony.....	„ 75	75 - 85	„ 85
Filtry tkaninowe.....	„ 93	93 - 98	„ 98
Elektrofiltry.....	„ 90	90 - 95	„ 95
Urządzenia mokre.....	„ 85	85 - 95	„ 95

Rzeczywista skuteczność działania urządzenia jest równa lub mniejsza od zakładanej skuteczności eksploatacyjnej, uwzględnia bowiem warunki pracy urządzenia (np. skład chemiczny przepływających pyłów i gazów, skład ziarnowy pyłu, przepływ gazu, temperaturę, wilgotność oraz ciśnienie gazu i inne), także jego dyspozycyjność.

Dane o **emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z podziałem według ich wysokości.

Informacje o **zawartości ozonu w warstwach atmosfery nad Legionowem k/Warszawy** pochodzą z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego. Pomiary są wykonywane w ramach programu Światowego Monitoringu Ozonu. Od 1979 roku na stacji aerologicznej wykonywany jest jeden sondaż ozonowy w tygodniu (w środy), a 2 – 3 razy w tygodniu w przypadku występowania większych ubytków ozonu. Pomiary są wykonywane z użyciem elektrochemicznej sondy ozonowej, podwiązanej do balonu unoszącego się w powietrzu do wysokości 35km. W czasie lotu sonda ozonowa współpracuje ze standardowym systemem pomiaru temperatury, ciśnienia, wilgotności i wiatru. Dane są transmitowane drogą radiową do stacji naziemnej. Sonda umożliwia pomiar **ciśnienia cząstkowego ozonu**, to jest część całkowitego ciśnienia mieszaniny gazów atmosferycznych, spowodowanego przez ozon. Jakość pomiarów jest sprawdzana przez porównanie średniej dziennej całkowitej zawartości ozonu zmierzonej spektrofotometrem Dobsona w Belsku do całkowitej zawartości ozonu w sondażu.

Stan warstwy ozonowej w miesiącach roku charakteryzują średnie wartości ciśnienia cząstkowego ozonu i zawartości ozonu w warstwach między standardowymi powierzchniami izobarycznymi. Zawartość ozonu w warstwach wyrażona jest w jednostkach Dobsona (D). **Powierzchnia izobaryczna** jest definiowana jako powierzchnia, na której wartość ciśnienia jest jednakowa we wszystkich jej punktach. W meteorologii ciśnienie atmosferyczne podaje się w **hektopaskalach (hPa)** przy czym 1hPa = 100Pa. **Paskal (Pa)** jest to ciśnienie występujące na powierzchni płaskiej 1m², na którą działa prostopadle siła 1N (niutona).

Od 2007 roku prezentowane są dane dotyczące ciśnienia cząstkowego ozonu rozszerzone o nowy element statystyczny – standaryzowane odchylenie średnich miesięcznych roku względem średnich miesięcznych z wielolecia. Stało się to możliwe, gdyż Instytut dysponuje już wystarczająco długą serią pomiarową – od 1993 roku pomiary prowadzone są jednym typem czujnika – ECC. Standaryzowane odchylenie pozwala w łatwy sposób wykryć anomalne zawartości ozonu w atmosferze – wskazują na to wartości odchylenia przekraczające +2 lub -2. Od 2013 roku zamiast średnich wartości ciśnienia cząstkowego prezentowane są dane o zawartościach ozonu. Monitorowana jest także zawartość ozonu w warstwie powyżej powierzchni 10hPa (~31km).

Promieniowanie nadfioletowe (UV) jest to promieniowanie elektromagnetyczne o fali długości od 10 do 400 nm nie wywołujące wrażeń wzrokowych. Obszar promieniowania nadfioletowego dzieli się umownie na cztery części: zakres A o długości fali 315-400 nm, zakres B – 280-315 nm i zakres C – 200-280 nm oraz zakres nadfioletu próżniowego (dalekiego) – 10-200 nm. Najsilniejszym naturalnym źródłem promieniowania nadfioletowego jest Słońce. Do powierzchni Ziemi dociera jedynie promieniowanie UV-A i UV-B (promieniowanie UV-C jest całkowicie pochłaniane przez ozon i inne gazy w atmosferze). Promieniowanie w zakresie B jest w większości absorbowane przez warstwę ozonu atmosferycznego i do powierzchni Ziemi dociera jego nieznaczna część. Promieniowanie w obu zakresach jest silnie pochłaniane przez chmury i rozpraszane przez zanieczyszczenia atmosferyczne.

Wyniki pomiarów promieniowania nadfioletowego Słońca pochodzą z dwóch źródeł. Pierwszym z nich są trzy stacje Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowane w Łebie, Legionowie i Zakopanem. Pomiaru prowadzone są w nich szerokopasmowym (280-320 nm) miernikiem UV-Biometr 501, wyskalowanym w **jednostkach MED (Minimal Erythema Dose)**, dla I typu skóry człowieka. Wartość energii UV (1 MED) wywołująca w ciągu godziny rumień na skórze, nieeksponowanej wcześniej na słońce, zależy od wrażliwości indywidualnej skóry człowieka.

Podstawowe typy skóry dla populacji europejskiej i odpowiadające im wartości 1 MED wg normy DIN-5050:

Typ skóry	Kolor skóry	Włosy	Oczy	Opalenizna	Oparzenia	1 MED
I	Bardzo jasna	Rude	Niebieskie	Nigdy	Zawsze	200 J/m ²
II	Jasna	Blond	Zielone lub niebieskie	Słaba	Często	250 J/m ²
III	Jasnobrażowa	Brażowe	Szare lub brązowe	Wyrazista	Rzadko	350 J/m ²
IV	Brażowa lub oliwkowa	Czarne	Brażowe	Mocna	Nigdy	450 J/m ²

Przy niepełnych danych na danej stacji, dawkę miesięczną obliczono uzupełniając brakujące dni średnią ze wszystkich pomiarów. Drugim źródłem są wyniki monitoringu prowadzonego od 1976 r. w Centralnym Obserwatorium Geofizycznym PAN w Belsku k. Grójca. Pomiaru wykonywane są za pomocą UV-Biometru 501A, który również wyskalowany jest w jednostkach fotobiologicznych MED.

Pomiary całkowitej zawartości ozonu, ciśnienia cząstkowego ozonu w pionowym przekroju atmosfery oraz promieniowania nadfioletowego (UV) pozyskiwane są od 1991 roku w ramach Państwowego Monitoringu i są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dane dotyczące **międzynarodowego obrotu substancjami zubożającymi warstwę ozonową** pochodzą z Ministerstwa Środowiska i obejmują okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r. nie jest limitowany obrót substancjami kontrolowanymi pomiędzy państwami członkowskimi, dlatego też jest on określany jako przywóz (do Polski z terenu Unii Europejskiej) i wywóz (z Polski na teren Unii). Natomiast w świetle rozporządzeń europejskich „import” oznacza przywóz spoza UE, a „eksport” polega na wywozie poza obszar UE. Zarówno import, jak i eksport w stosunku do Unii Europejskiej jest regulowany na podstawie pozwoleń i autoryzacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 1005/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. U. WE L 286 z 31 października 2009 r.). Prezentowane dane opracowane zostały przez Ministrowa Środowiska w uzgodnieniu z Instytutem Chemii Przemysłowej w Warszawie – Biurem Ochrony Warstwy Ozonowej i Klimatu, które gromadzi dane związane z obowiązującą w Polsce ewidencją substancji kontrolowanych.

Dane o **stężeniach ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery** pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Są to wyniki pomiarów uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z 54 stanowisk pomiarowych. Wartość **parametru AOT40** określa się jako sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

Dane o **imisji zanieczyszczeń** przygotowano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, pochodzących z systemów oceny jakości powietrza wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. Stężenia zanieczyszczeń mierzone są na **stanowiskach pomiarowych** zlokalizowanych w obrębie stacji pomiarowej. **Stanowisko pomiarowe w monitoringu jakości powietrza** dla potrzeb statystyki publicznej oznacza miejsce poboru próby lub/i pomiaru w celu oznaczenia jednego zanieczyszczenia daną metodą pomiarową. Definicja ma zastosowanie dla danych od 2008 r. Stężenia zanieczyszczeń mierzone są za pomocą metod aspiracyjnych (na stanowiskach automatycznych lub manualnych) lub pasywnych.

Pod pojęciem **imisja** (stężenie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym) należy rozumieć ilość danego zanieczyszczenia pyłowego lub gazowego w jednostce objętości powietrza atmosferycznego.

Sposób dokonywania oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032). **Poziomy dopuszczalne, docelowe i cele długoterminowe w odniesieniu do zanieczyszczeń powietrza** zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) i obejmują:

- zanieczyszczenia gazowe: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenki azotu NO_x (dwutlenek azotu i tlenek azotu łącznie, w przeliczeniu na dwutlenek azotu), benzen C₆H₆, tlenek węgla CO i ozon O₃,
- pył zawieszony PM_{2,5}, pył zawieszony PM₁₀ oraz ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni i benzo(a)piren B(a)P zawarte w PM₁₀.

Normy te zostały ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego. Dodatkowo dla dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x oraz ozonu O₃ zostały ustanowione normy ze względu na ochronę roślin.

Wartości normatywne stężeń zanieczyszczeń powietrza (poziomy dopuszczalne, docelowe, celu długoterminowego) zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031), natomiast **wartości odniesienia** zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. Nr 16, poz. 87).

Percentyle uwzględnione w zestawieniach danych o emisji wynikają z dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych stężeń 1-godz. lub 24-godz. danego zanieczyszczenia. Podane w tabelach wartości stężeń: minimalne, średnie i maksymalne odnoszą się do zbioru wartości określonego parametru uzyskanych z pomiarów w danym roku na wszystkich stanowiskach (uwzględnionych w ocenie jakości powietrza za ten rok) w danym mieście lub aglomeracji.

Percentyl wskazuje wartość cechy, poniżej której mieści się dany procent populacji (np. wyników pomiarów stężeń zanieczyszczenia powietrza) – powyżej tej wartości mieści się dopełniający do 100 procent jej odsetek. Specyficznymi przypadkami percentyli są: **decyl** (percentyl 10) – wartość cechy, dla której 10% populacji mieści się poniżej tej wartości; **kwartyl** (percentyl 25) – wartość cechy, poniżej której mieści się 25% populacji; **mediana** (percentyl 50, wartość środkowa) – wartość cechy, dla której po 50% populacji mieści się w przedziałach powyżej i poniżej wartości mediany.

Agglomerację stanowi miasto lub kilka miast o wspólnych granicach administracyjnych, o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. 2013 poz. 1232, z późn. zm.).

Dane dotyczące monitoringu **składu chemicznego opadów atmosferycznych oraz mokrej depozycji siarki, azotu i jonów wodoru** są danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pochodzącymi również z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Stacje: Łeba, Warszawa-Bielany, Jarczew, Śnieżka obsługiwane są przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, natomiast Stacja Kompleksowego Monitoringu Środowiska Puszcza Borecka prowadzona jest przez Instytut Ochrony Środowiska.

Próbki **opadów atmosferycznych** pobierane są zgodnie z polską normą dotyczącą badań zanieczyszczeń opadów atmosferycznych PN-91/C-04642.02. Są to próbki dobowe, tzw. opadowe, tj. takie, których pobór rozpoczynany jest o godz. 6 czasu Greenwich i trwa całą dobę. Próbkę pobiera się do sterylnej czystego polietylenowego zbiornika, z powierzchnią wlotową na wysokości 1,5 m nad poziomem gruntu. Pobrane próbki są analizowane w laboratoriach przy zastosowaniu różnych metod analitycznych. Laboratoria są systematycznie testowane, biorąc udział w międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych w systemach obserwacyjnych WMO/GAW oraz EMEP. Wartość stężenia średniego za dany okres oblicza się jako średnią ważoną, gdzie wagą jest dobową sumą opadów. Wartość średniego pH za dany okres wyznaczona została dla średniej ważonej wartości stężenia jonów wodoru (H⁺), gdzie wagą jest dobową sumą opadów, stężenie jonów wodoru w pojedynczej próbce wyznaczone jest ze zmierzonej wartości pH.

Depozycja mokra jest to ładunek substancji lub pierwiastka wprowadzany do podłoża wraz z opadem atmosferycznym. Depozycję mokrą w miesiącu oblicza się jako iloczyn średniego stężenia substancji i miesięcznej sumy opadów. Roczną depozycję mokrą oblicza się z sum miesięcznych.

W dziale zaprezentowano także dane w zakresie działalności Inspekcji Ochrony Środowiska związanej z przeciwdziałaniem **poważnym awariom**.

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejstru potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 686), a także w ustawie Prawo Ochrony Środowiska i uwzględniają postanowienia Dyrektywy Rady 96/82/WE z 9 grudnia 1996 r. – w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zwanej dyrektywą o przeciwdziałaniu poważnym awariom lub Dyrektywą Seveso II.

Chapter 4. POLLUTION AND PROTECTION OF AIR

Methodological notes

Information presented in this chapter describes sources, sizes and structure of pollution of air as well as undertakings targeted at its protection against excessive pollution, in particular condition of equipment and effects of exploitation of equipment installed for the purpose of air protection.

At the beginning of the chapter, one may find data on the **consumption of primary energy carriers** in domestic economy i.e.: hard coal, brown coal, crude oil, natural gas, peat and firewood, solid waste fuels as well as other raw materials obtained from natural domestic resources and energy carriers purchased abroad.

Total consumption of energycarriers is the sum of direct consumption and consumption of transformation input. **Direct consumption** is the sum of energy carriers used by the end-user without conversion to other energy carriers. The category includes also natural losses of energy carriers with users. **Consumption of transformation input** is the sum of consumption of particular energy carriers used as feed i.e. converted to other energy carriers in technological processes recognized as energy transformations.

Air pollution means direct or indirect release of solid, liquid or gaseous substances into the atmosphere by human in quantities which may threaten human life, affect climate, animate nature, soil or water or cause other harms to the environment.

Air pollutionemission source means a place, where release (emission) of pollutants to the air takes place. The pollution sources include: Energy plants (power plants and heat and power plants), industrial plants, municipal boiler houses, home furnaces, means of transport, secondary sources created as a result of disposal or treatment of wastewater and wastes (e.g. heaps, landfills) agriculture (e.g. chemical fertilizers or crop protection products) as well as chemical conversions and reactions taking place in the polluted atmosphere and natural sources (e.g. forest fires, dust storms, cosmic dust).

Volume of emission from particular sources and types of pollutions (specified in regulations) may be fixed or determined through measurements or through calculations of raw materials and fuels balance, on the basis of the characteristic indices of pollution emission for technological processes. The statistics employ both data sources for this period, which is reflected in this publication.

Presented data pertain to **total emission of major air pollutants, non-methane organic volatile compounds, greenhouse gases, heavy metals and permanent organic pollutions come from the National Centre for Emissions Management** - the Institute of Environmental Protection NRI. Data on emissions of major air pollutants in 1990 are derived from the database UN ECE LRTAP Convention (Convention on transboundary air pollution over long distances) are not developed and verified by the National Centre for Emissions Management hence their comparability is limited.

Data on **total emission of SO₂, NO_x and particulates** divided by emission types (professional and industrial power engineering, industrial technologies, stationary sources: local boiler houses, home furnaces, workshops, agriculture and mobile sources) are estimates calculate on the basis of fuel consumption and technological indicators. Data on total emission after 2000 have been recalculated according to verified methodology, so they are different than those published in the former edition and not completely comparable with data from previous years. Decline of emission of sulphur dioxide from mobile sources in 2004 results from the substantial decline of the volume of sulphur in liquid fuels in this category.

Furthermore, the results of stock-taking of air pollution emission elaborated according to **SNAP97** (SNAP – Selected Nomenclature for Air Pollution). SNAP is a European nomenclature system of the **types of activity** aggregated in 11 main categories, used for stock taking of pollution emission.

The volumes of **emission of greenhouse gases** come from the **National Centre for Emissions Management** and are approved by the Minister of Environment. Emissions of three main greenhouse gases: carbon dioxide, methane, nitrous oxide and emission of industrial gases: HFCs, PFCs and SF₆ are presented. The inventory of greenhouse gas emissions was conducted in accordance with the methodology recommended by the United Nations Framework Convention on Climate Change. The source of emissions are classified according to the **Intergovernmental Panel on Climate Change** categorization and cover 6 main categories: energy; industrial processes; solvent and other product use; agriculture; land use, land use change and forestry; waste. **IPCC** was established in 1988 by the United Nations Environment Programme (UNEP) and the World Meteorological Organization (WMO) as the international body for the assessment of climate change. The IPCC, requested by the Conference of the Parties to the UN Convention on Climate Change also elaborates and updates the methodology of national inventory of greenhouse gas emission: Revised 1996 IPCC Guidelines, Good Practice Guidance and Uncertainty Management (2000) and 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories. In 2013 the National Centre worked out update of the greenhouse gas emission inventory for the years 1988-2011 following IPCC methodology and available data. The updated results were submitted to the Secretariat of UNFCCC and replaced the formerly published data.

The publication presents also the **volume of greenhouse gas emissions presented as carbon dioxide equivalent**. Pursuant to the Act on the system to manage the emissions of greenhouse gases and other substances **equivalent** means 1 Mg of carbon dioxide or an amount of other greenhouse gas, which corresponds to 1 Mg of carbon dioxide, calculated using the respective Global Warming Potential.

Data on **heavy metals emission** have been estimated on the basis of emission indicators and data on the volume of production and consumption of materials by particular types of activity, according to SNAP97.

Data on **persistent organic pollutants (POP)** refer to emission of dioxins and furans (PCDD/F) as well as polycyclic aromatic hydrocarbons (PAH), whose balance of emission encompasses 4 PAH: benzo(a)pyrene, benzo (b) fluoranten, benzo(k)floranten and indeo (1,2,3-cd) pyrene. The toxicity of the total mass of dioxins and furans has been estimated and expressed with a so-called **Toxic Equivalent Indicator- I-TEQ**. This is an indicator of relative toxicity with respect to the most toxic dioxin i.e. 2,3,7,8-TCDD, which has been assigned the value 1. In 2000-2013 the former emission indicators were adjusted, taking into consideration new sources, for which data necessary to estimate the volume of emission did not exist. Adjustment and completion of indicators were conducted on the basis of domestic POP measurements, expertises, information from industrial plants and comparative analysis of indicators used in Poland and other countries.

Data on **pollutant emissions from road transport facilities** with combustion engines are derived from the National Centre for Emissions Management and cover the following vehicles: passenger cars, cars of the total weight of up to 3500 kg, trucks of the total weight exceeding 3500 kg, buses of the total weight exceeding 3500 kg, motorcycles, mopeds and agricultural tractors). The emission was estimated either as a product of fuel consumption and the proper emission indicator specifying an average weight of pollution emitted as a result of combustion of a unit of fuel or as a product of a total annual mileage of vehicle of particular type and the indicator of vehicle emission specifying an average weight of particular pollutants emitted for 1 km of mileage. The indicators for road transport have been determined on the basis of examination and analyses of Institute of Motor Transport (for the emission of CO₂, CO, NMVOC, NO_x and PM) and literature (for CH₄ and N₂O).

Data on **emission from plants of significant nuisance to air quality** come from annual CSO reports and pertain to organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Plants of significant nuisance to air quality are the so-called point sources of pollution emission in included all organizational units specified by the Minister of Environment Protection and Natural Resources on the basis of the amount of fees paid in 1986 for an annual emission of air pollutants according to rates specified in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on fees for economic use of the environment and introduction of changes (Journal of Laws No. 7 item 40, with later amendments). Thus, a fixed set of reporting units (plants) is maintained annually, which enables to preserve continuity and comparability of research results. The set may be enlarged only in particular cases e.g. newly launched entities or expanded entities of a high threshold pollution emission.

With regard to the Polish Classification of Economic Activities 2007 the results of this survey concerns the industry; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, including motorcycles; public administration and defense, compulsory social security; health care and social assistance, as well as others.

The volume of particulate pollution refers to the volume of particulate pollutants discharged by a particular plant to the atmosphere: particulates from combustion of fuel, cement and lime particulates, fire-proof materials, silicon particulates, chemical fertilizers, carbon and graphite, soot and other. Data concerning other particulates cover the volume of emission of other particulates complying with pos.51 of Appendix to the Regulation of the Council of Ministers of 14 October 2008 on fees for using the environment (Journal of Laws No. 196 item 1217). and different hasardous particulate pollutants like chromium, mercury, lead, cadmium and so on.

The volume of gas pollution refers to the volume of gases discharged by a particular reporting plant to the atmosphere: sulphur dioxide, nitric oxides (expressed as nitrogen dioxide – NO₂), carbon oxide, carbon dioxide (since 1993), hydrocarbons and other gaseous pollutants emitted by a particular plant and specified in the Regulation of the Council of Ministers on fees for using the environment. The volume of particulate pollution and sulphur dioxide emission is determined through measurements and in the case of measurement equipment, the estimation is made on the basis of the volume of emission. The volume of emission of other types of gas pollution is based on estimations. Presented in the publication, **the indicator pertaining to the degree of gaseous pollution reduction** has been calculated and presented, **without the volume of CO₂ emission**, due to the fact that the volume of emission of CO₂ is characterized by large absolute values.

Consolidated methodology of determining the emission of particular types of pollutants and relatively stable set of plants in the consecutive years allows to present an overall assessment of the scale of developments, tendencies and dynamics of changes of threat to the atmosphere from the major industrial and energy sources of air pollution.

Air pollution protection means ensuring the highest possible quality of air, in particular through maintaining the level of substances contained in air below permissible limits or at worst equal to such limits and reducing the level of substances in the air, at worst to permissible levels, if the level of such substances exceeds permitted levels.

The sources of pollution are required by law to apply methods, technologies and technical measures to protect air against pollution.

Data on the volume of contained or neutralized particulate and gaseous pollution (by type) illustrate volume of pollution reduced in devices designed for protection of atmosphere, installed at plants of significant nuisance to air quality. **Efficiency** of cleaning devices determined as the **level of pollution reduction** is the characteristic figure for equipment and shows what percentage of the total pollution has been retained in the device. The indicator is represented as a percentage ratio of the volume of retained pollution and the volume of produced pollution i.e. retained and emitted. The value of this indicator is between 0 and 100%. The closer to 100% is the value, the bigger is the protection potential of a particular source of pollution.

In classification of devices according to the level of efficiency, the following ranges as average values for the applied technologies and for the average concentration of pollutants at the inlet of a device were adopted (in line with "OPAM" Design Office recommendations):

TYPE OF EQUIPMENT	Efficiency in %		
	Low	Medium	High
Cyclones	Below 70	70 - 80	Above 80
Multicyclones.....	„ 75	75 - 85	„ 85
Cloth filter	„ 93	93 - 98	„ 98
Ecofilters	„ 90	90 - 95	„ 95
Wet equipment.....	„ 85	85 - 95	„ 95

The actual effectiveness of the device operation is equal to or lower than the assumed operating effectiveness. This is because the device operation conditions (e.g. chemical composition of the flowing particulates and gases, grain composition of particulates, flow of gas, temperature, humidity and pressure of gas and other) as well as its availability. It is a product of operating effectiveness and availability of the device expressed in number of working hours per year.

Data concerning stationary point-sources located within plants of significant nuisance to air quality show number of this devices and emission from them according to their high.

Information on **ozone content in atmospheric layers over Legionowo near Warsaw** come from the Institute of Meteorology and Water Management – State Research Institute. Measurements are performed within Global Atmospheric Watch WMO program. Since 1979 at the upper-air station one ozone-sounding per week (on Wednesdays) is performed, and 2 – 3 times per week in cases of greater ozone losses. Measurements are taken with electrochemical ozone sonde attached to the balloon floating in the air to a height of 35km. During the flight ozone sonde functions together with a standard system for temperature, pressure, humidity and wind measurements. The data are transferred via radio waves to a ground-based station. The ozone sonde enables **the measurement of the partial pressure of ozone**, i.e. part of the total pressure of the mixture of atmospheric gases caused by ozone. The quality of the measurements is checked by comparison of daily mean of total ozone measured with Dobson spectrophotometer at Belsk to the total ozone content derived from ozone sonde.

The state of the ozone layer in months of the year is characterized by the mean value of the partial pressure of ozone and ozone content between standard isobaric surfaces. Ozone content in the layers is expressed in Dobson unit (D). **An isobaric surface** is defined as the surface on which the value of pressure is identical for all its points. In meteorology, atmospheric pressure is measured in **hectopascals (hPa)**, where 1hPa = 100Pa. **Pascal (Pa)** is a unit of pressure equivalent to the perpendicular force per unit area i.e. equivalent to one Newton per square meter.

Since 2007 the presented data pertaining to ozone partial pressure have been enriched with new statistical element – a standardized deviation of monthly average values with respect to long-term monthly average values. It was possible, since the Institute possesses a sufficiently long measurement series – since 1993 the measurements have been taken with one type of sensor – ECC. Standardized deviation allows you to easily detect anomalous ozone content in the atmosphere – this is shown by the deviation values exceeding +2 or -2. Since 2013, data on the contents of ozone are presented instead of the average values of the ozone partial pressure. Ozone content in the layer above the 10hPa (~31km) is also monitored.

Ultraviolet (UV) radiation is an electromagnetic radiation of the wave length from 10 to 400 nm, which is shorter than visible light. The area of ultraviolet radiation is divided into four parts: range A of the wave length 315-400 nm, range B – 280-315 nm and range C – 200-280 nm as well as vacuum ultraviolet range – 10-200 nm. The most intensive source of the ultraviolet radiation is the Sun. Only UV-A and UV-B rays reach the surface of the Earth (UV-C is totally absorbed by the ozone and other atmospheric gases). UV-B radiation is mostly absorbed by the layer of atmospheric ozone and only a part of it reaches the surface of the Earth. Both types of radiation are absorbed by clouds and dispersed by atmospheric pollutants.

The results for the solar ultraviolet radiation come from two sources: First: three the Institute of Meteorology and Water Management stations located in Łeba, Legionowo and Zakopane, The measurements taken in these stations are conducted with a help of a UV-Biometr 501 broadband meter, scaled in **MED (Minimal Erythema Dose) units**, for type 1 of human skin. The value of UV energy (1 MED) which within 1 hour causes erythema on the skin which had not been exposed to the sun depends on the individual sensitivity of human skin.

Basic types of skin for European population and corresponding 1 MED values, in line with DIN-5050

Type of skin	Colour of skin	Hair	Eyes	Tan	Burns	1 MED
I	Very fair	Red	Blue	Never	Always	200 J/m ²
II	Fair	Blonde	Green or Blue	Weak	Frequently	250 J/m ²
III	Light brown	brown	Grey or brown	Apparent	Rarely	350 J/m ²
IV	Brown or olive	Black	Brown	Strong	Never	450 J/m ²

For incomplete data on a particular station, a monthly dose was calculated by complementing the lacking days with average values for all measurements. The second source are the results of monitoring activities conducted since 1976 in the Central Geophysics Observatory IGF PAN in Belsk near Grójec. The measurements are taken with a help of UV-Biometr 501 broadband meter, scaled in photo-biological MED units.

Measurements of total content of ozone partial pressure in a vertical cross-section of atmosphere and ultraviolet radiation have been obtained since 1991 within a framework of the State Monitoring and are financed from the funds of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Data on **international trade in ozone depleting substances** come from the Ministry of Environment and cover the period from 1 January to 31 December 2011. Upon Poland's accession to the EU, from 1 May 2004 the trade in controlled substances among the Member States is not limited, therefore it is referred to as import (to Poland from the EU) and export (from Poland to the EU). In the light of European regulations "import" means delivery from outside the EU, whereas "export" means shipment outside the EU. Both EU import and export issues are governed by the permits and authorizations, pursuant to Regulation (EC) No 1005/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on substances that deplete the ozone layer (Journal of Laws EC L 286 of 31 October 2009). The presented data were elaborated by the Ministry of Environment, in cooperation with the Industrial Chemistry Research Institute – Office for Ozone Layer and Climate Protection, which collects data related to the Polish register of controlled substances.

Data on **ozone concentration in the lowest layer of atmosphere** come from the Chief Inspectorate of Environmental Protection. The results are obtained from 54 measurement stations covered by the State Environmental Monitoring Programme. The value of **AOT40 parameter** is calculated as a sum of remainders between 1 h average concentration expressed in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ and the value of $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ for each hour per day between 8⁰⁰ and 20⁰⁰ CET, for which the concentration exceeds $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Data on **air pollution** were prepared on the basis of the results of measurements carried out within a framework of State Environmental Monitoring, from the air quality assessment systems managed by the Voivodship Inspectorates for Environmental Protection. Concentrations of pollutants for which ambient air standards apply are measured at **monitoring sites** located at a monitoring station. **Monitoring site in air quality monitoring** for the purpose of public statistic means a site where sample of individual pollutant is taken and/or measurements of individual parameter are carried using given methods. The definition applies for data from 2008 and beyond. The pollutants are measured with the use of aspiration (at automated or manual monitoring sites) or passive methods.

Air pollution means an amount of a given particulate or gas pollutant per volume unit of ambient air (also known as pollution concentration).

The methods of ambient air quality assessment are specified in the Ordinance of the Minister of Environment of 13 September 2012 on providing assessment of levels of substances in the ambient air (O. J. 2012 item 1032). **Limit, target value and long term objectives of air pollution concentration** are established by the Ordinance of the Minister of Environment of 24 August 2012 on levels of substances in the atmosphere (O. J. 2012 item 1031) and include:

- gases: SO₂, NO₂, NO_x (both NO₂ and NO, expressed as NO₂), C₆H₆, CO and O₃,
- particulate matter PM_{2,5}, particulate matter PM₁₀ and Pb, As, Cd, Ni and B(a)P in PM₁₀.

The above mentioned standards are set for the protection of human health. Additionally, standards for the protection of vegetation are set for SO₂, NO_x and O₃.

The **standard values for ambient air pollutants** are specified in the Ordinance of the Minister of Environment of 24 August 2012 on levels of substances in the atmosphere (O. J. 2012 item 1031) and so called **reference values** are specified in the Ordinance of the Minister of Environment of 26 January 2010 on reference values for substances in the atmosphere (O. J. 2010 No. 16 item 87).

Percentiles included in the sheets of data on ambient air pollution result from a permitted number of cases of exceeding the limit/target values of concentration in 1 h or 24 h for a particular pollutant. The value of concentrations presented in the tables: Minimum, average and maximum pertain to a set of values of a specific parameter, obtained from measurements in given calendar year at all posts (covered by the air quality assessment for that year) in a given city or agglomeration.

Percentile shows the value of a characteristic, below which a given percentage of population fits (e.g. measurement results of ambient air concentration of pollutants) - above this value, one may find the percentage needed to complement the value to 100%. The specific example of percentiles are: **decile** (percentile 10) – the value of a characteristic for which 10% of population fits below this value; **quartile** (percentile 25) – the value of a characteristic below which 25%

of population fits; **median** (percentile 50, mean value) – the value of a characteristic for which each 50% of population fits into the ranges above and below the median value.

Agglomeration is a city or several cities with common administrative boundaries with a population exceeding 250 thousand (Act on the Environmental Protection – consolidation text: O.J. of 2013, item 1232 as amended).

The value of **AOT40 parameter (expressed in $\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{hours}$)** is calculated as a sum of the difference between hourly concentrations greater than $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ and the value of $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ over a given period using only the one-hour values measured between 8⁰⁰ and 20⁰⁰ CET.

Data on the monitoring of **chemical composition of atmospheric precipitation and wet deposition of sulphur, nitrogen and hydrogen ions** come from the Central Inspectorate of Environmental Protection, and also from surveys conducted within a framework of the National Environment Monitoring System. Stations: Leba, Warszawa-Bielany, Jarczew, Śnieżka are managed by the Institute of Meteorology and Water Management, whereas IM Station Puszcza Borecka is run by the Institute of Environmental Protection.

Atmospheric precipitation samples collected in accordance with a Polish Standard on atmospheric precipitation examination PN-91/C-04642.02. These are 24 h samples, so-called precipitation samples, the sampling of which starts at 6.00 GMT and lasts for 24 h. The samples are collected into sterile PE container, with an inlet are at the height of 1.5 m above the ground. Collected samples are analysed in the laboratories with various analytical methods. The laboratories are systematically tested through participation in inter-laboratory comparative surveys under WM/GAW and EMEP observation systems. The value of concentration for a particular period is calculated as a weighted average, where the weight is a 24 h sum of precipitation. The value of an average pH for a given period has been determined for the weighted average of hydrogen ions concentration (H^+), where the weight is the 24 h sum of precipitation, the concentration of hydrogen ions in a single sample is specified from a measured value of pH.

Wet deposition is the mass of substances or a chemical element introduced to the surface together with atmospheric precipitation. A monthly wet deposition is calculated as a product of an average concentration of a substance and a monthly sum of precipitation. An annual wet deposition is calculated on the basis of monthly sums.

The publication presents also the data on the activity of Inspectorate for Environmental Protection to prevent **major accidents**.

Major accident – according to the Environmental Protection Law it is an event, in particular emission, fire or explosion, resulting from an industrial process, storage or transport, in which one or more hazardous substances occur, leading to an immediate danger to life or environment or occurrence of such danger with delay.

The basic task of the Inspection for Environmental Protection in case of major accidents is to establish conditions preventing major accidents, removal of their consequences and restoration of environment to its proper conditions.

The Inspection for Environmental Protection is legally bound to maintain **a register of potential initiators of major accidents**. Regulations concerning major accidents are set forth in the Act on the Inspection of Environmental Protection (consolidation Journal of Laws 2013, item 686), and in the Environmental Protection Law taking into consideration the provision of the Directive 96/82/EC of the European Parliament and of the Council of 9 December 1996 – on the control of major-accident hazards involving dangerous substances, a so-called Directive on preventing major accidents or Seveso II Directive.

TABL. 1(127). ZUŻYCIE OGÓLEM NOŚNIKÓW ENERGII PIERWOTNEJ W GOSPODARCE NARODOWEJ
TOTAL CONSUMPTION OF PRIMARY ENERGY COMMODITIES IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	1988 ^a	2000	2005	2010	2012 ^b	2013 ^b	SPECIFICATION
	w teradzulach <i>in terajoules</i>						
O G Ó Ł E M	5353466	3847603	3970444^c	4387524	4442667^c	4480906	TOTAL
Węgiel kamienny	3628603	1940687	1907363	2007947	1788025 ^c	1860853	Hard coal
Węgiel brunatny	592337	507526	532820	484708	532135	549891	Lignite
Ropa naftowa	618685	768502	772833	970635	1068903	1028826	Crude oil
Gaz ziemny	436920	452713	551007	584375	627097 ^c	626358	Natural gas
Torf i drewno opałowe	35231	123405	131474	180274	201473	211543	Peat and fuel wood
Energia wody, wiatru, słoneczna, geotermalna, pompy	6455	7723	8894 ^c	18054 ^c	26748	32901	Hydro, wind, solar, geothermal energy and heat pumps
Paliwa odpadowe stałe i inne surowce ^d	35235	47047	66053	141280	198286	170534	Solid waste fuels and other sources ^d

a Rok bazowy do oceny zobowiązań Polski wynikających z Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. *b* Dane nieostateczne. *c* Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. *d* Półprodukty rafineryjne niebędące produktami przerobu ropy naftowej (alkohole, dodatki uszlachetniające itp.), gaz gnilny (biogaz), paliwa odpadowe stałe przemysłowe i komunalne oraz pozostała biomasa.

a The base year for evaluation of Poland's commitments resulting from the United Nations Framework Convention on Climate Change. *b* Preliminary data. *c* Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *d* Refinery non-oil semi-products (alcohols, fuel additives, etc.), sewage gas (biogas), solid waste fuels and other biomass.

TABL. 2(128). ZUŻYCIE KRAJOWE PODSTAWOWYCH PALIW W GOSPODARCE NARODOWEJ
DOMESTIC CONSUMPTION OF BASIC FUELS IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	2000	2005	2010	2012	2013 ^a	SPECIFICATION
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>					
Węgiel kamienny	tys.t/thous. t	83372	78722	82162	76070 ^c	78783	Hard coal
Węgiel brunatny	tys.t/thous. t	59487	61589	56752	64155	65933	Lignite
Ropa naftowa	tys.t/thous. t	18080	18165	22843	25153	24202	Crude oil
Gaz ziemny wysokometanowy	hm ³	10509	12694	13680	14819 ^c	14762	High-methane natural gas
Gaz ziemny zaazotowany	hm ³	3114	3514	3852	3987 ^c	3942	Nitrified natural gas
Koks i półkoks	tys.t/thous. t	5762	3467	2743	2617 ^c	3018	Coke and semi-coke
Gaz koksowniczy	hm ³	3905	3554	4229	3878 ^c	4089	Coke oven gas
Gaz wielkopiecowy	hm ³	11346	6948	6162	6586 ^c	6707	Gas manufactured from coal
Benzylny ^b	tys.t/thous. t	5174	4065	4141	3867 ^c	3659	Gasoline ^a
Oleje napędowe	tys.t/thous. t	6000	7489	12007	12018 ^c	11171	Diesel oil
Oleje opałowe (łącznie z gudronem)	tys.t/thous. t	4422	4199	2847	2135	1775	Fuel oil (including gudron)

a Dane nieostateczne. *b* Bez lotniczych i paliw odrzutowych. *c* Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

a Preliminary data. *b* Excluding aviation gasoline and jet fuel. *c* Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication.

TABL. 3(129). PRODUKCJA I ZUŻYCIE ENERGII ODNAWIALNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ WYTWARZANIA
PRODUCTION AND CONSUMPTION OF RENEWABLE ENERGY BY GENERATION SOURCES

LATA YEARS	Produkcja energii ogółem <i>Total production of energy</i>	Zużycie energii ogółem ^a <i>Total consumption of energy^a</i>	Produkcja energii odnawialnej <i>Production of renewable energy</i>				Udział produkcji energii odnawialnej <i>Share of production of renewable energy</i>		
			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			w produkcji energii ogółem w % <i>in total production of energy in %</i>	w zużyciu energii ogółem w % ^a <i>in total consumption of energy in %^a</i>	
				geo-termalnej <i>geothermal</i>	biomasy <i>biomass</i>	wiatrowej <i>wind</i>			wodnej <i>hydro</i>
w tysiącach toe ^a <i>in thousand toe^a</i>									
2000	80070	89645	3801	3	3587	0,46	181	4,75	4,24
2005	78447	93014	4549 ^b	11	4166	12	189	5,80 ^b	4,89
2010	67451	101725	6878	13	5866	143	251	10,2	6,76
2012 ^b	72583	99436	8505	16	6988	408	175	11,72	8,55
2013^c	71786	99982	8562	19	6834	516	209	11,93	8,65

a . Toe – tona oleju ekwiwalentnego (umownego) – stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. Oznacza ilość energii, jaka może zostać wyprodukowana ze spalania jednej metrycznej tony ropy naftowej. Jedna tona oleju umownego równa jest 41,868 GJ lub 11,63 MWh. *b* Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji *c* Dane nieostateczne

a Toe – tone of oil equivalent – a unit of measure of energy used in international balances. It indicates the amount of energy that can be produced from combustion of one metric tone of crude oil. One tone of oil equivalent amounts to 41.868 GJ or 11.63 MWh. *b* Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *c* Preliminary data.

TABL. 4(130). CAŁKOWITA EMISJA^a GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
TOTAL EMISSION^a OF MAIN AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach ton in thousand tonnes				
Dwutlenek siarki.....	1451	1217	936	853	Sulphur dioxide
Tlenki azotu ^b	844	851	862	817	Nitrogen oxides ^b
Dwutlenek węgla.....	318749	318387	329622	320862	Carbon dioxide
Tlenek węgla.....	2655	2597	2938	2818	Carbon oxide
Niemetanowe lotne związki organiczne.....	865	870	937	913	Volatile non-methane organic
źródła antropogeniczne.....	575	575	653	630	anthropogenic sources
przyroda.....	290	295	284	283	nature
Amoniak.....	284	272	271	263	Ammonia
Pyły.....	426	430	449	428	Particulates

a Dane szacunkowe, zgłoszone do Konwencji Klimatycznej i Konwencji NZ w sprawie transgranicznego transportu zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości. Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. *b* Wyrażone w NO₂.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Estimated data, submitted to UNFCCC and LRTAP Conventions. Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *b* Expressed in NO₂.

S o u r c e: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 5(131). CAŁKOWITA EMISJA^a DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU I PYŁÓW
TOTAL EMISSION^a OF SULPHUR DIOXIDE, NITROGEN OXIDES AND PARTICULATES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach ton in thousand tonnes				
DWUTLENEK SIARKI SULPHUR DIOXIDE					
OGÓŁEM	1451^c	1217^c	936^c	853	TOTAL
Energetyka zawodowa.....	805	673	366	319	Power generating plants
Energetyka przemysłowa.....	297	214 ^c	177 ^c	171	Industrial power plants
Technologie przemysłowe.....	10 ^c	11 ^c	10 ^c	10	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^b	338	319	381	351	Other stationary sources ^b
Źródła mobilne.....	1	1 ^d	2 ^c	2	Mobile sources
TLENKI AZOTU^e NITROGEN OXIDES^e					
OGÓŁEM	844^c	851^c	862^c	817	TOTAL
Energetyka zawodowa.....	237	246	234	212	Power generating plants
Energetyka przemysłowa.....	102 ^c	81 ^c	75 ^c	75	Industrial power plants
Technologie przemysłowe.....	18 ^c	19 ^c	19 ^c	19	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^b	123	128	156 ^c	137	Other stationary sources ^b
Źródła mobilne.....	363 ^c	376 ^c	378	374	Mobile sources
PYŁY PARTICULATES					
OGÓŁEM	426^c	430^c	449^c	428	TOTAL
Energetyka zawodowa.....	38	39	17 ^c	17	Power generating plants
Energetyka przemysłowa.....	15	13	7 ^c	8	Industrial power plants
Technologie przemysłowe.....	76 ^c	62 ^c	57 ^c	59	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^b	234 ^c	243 ^c	277 ^c	254	Other stationary sources ^b
Źródła mobilne.....	64 ^c	72 ^c	90	90	Mobile sources

a Dane szacunkowe, zgłoszone do Konwencji Klimatycznej i Konwencji NZ w sprawie transgranicznego transportu zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości. *b* Kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo i inne. *c* Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. *d* Patrz "Uwagi metodyczne" do działu. *e* Wyrażone w NO₂.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Estimated data, submitted to UNFCCC and LRTAP Conventions. *b* Local boiler plants, household furnaces, trade workshops, agriculture and others. *c* Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *d* See "Methodological notes" to the chapter. *e* Expressed in NO₂.

S o u r c e: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 6(132). CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>	Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>	Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>	Niemetanowe lotne związki organiczne <i>Volatile nonmethane organic compounds</i>	Amoniak <i>Ammonia</i>	Pyły ^a <i>Particu- lates^a</i>
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					
OGÓŁEM^b TOTAL^b	853,31	817,32	2818,41	630,30	262,52	427,70
Procesy spalania w sektorze produkcji i transformacji energii <i>Combustion in energy production and transformation industries</i>	437,12	257,03	60,16	21,55	–	36,38
Elektrownie i elektrociepłownie zawodowe <i>Public power plants and thermal power plants</i>	319,10	212,07	39,91	20,28	–	16,88
Ciepłownie <i>Heating plants</i>	97,50	35,71	4,32	0,95	–	17,79
Rafinerie <i>Refineries</i>	18,27	5,32	1,87	0,20	–	1,35
Przemiany paliw stałych <i>Solid fuels transformations</i>	1,72	3,63	12,69	0,09	–	0,17
Kopalnictwo surowców energetycznych <i>Mining of power raw materials</i>	0,52	0,30	1,36	0,03	–	0,18
Procesy spalania poza przemysłem <i>Non-industrial combustion plants</i>	253,45	89,38	1729,39	116,07	0,52	180,38
Sektor usług <i>Commercial and institutional plants</i>	25,69	17,42	12,88	1,53	–	5,70
Gospodarstwa domowe <i>Households</i>	191,02	63,08	1535,74	97,13	0,52	147,86
Rolnictwo, leśnictwo i inne <i>Agriculture, forestry, and other</i>	36,73	8,89	180,77	17,42	–	26,82
Procesy spalania w przemyśle <i>Combustion in industry</i>	150,97	65,44	236,14	9,26	–	30,40
Spalanie w kotłach, turbinach gazowych i silnikach <i>Combustion in boilers, gas turbines and engines</i>	34,18	15,39	17,93	1,85	–	6,45
Procesy spalania z kontaktem i bez kontaktu <i>Combustion processes with and without contact</i>	116,80	50,05	218,21	7,41	–	23,94
Procesy produkcyjne <i>Production processes</i>	10,15	19,39	30,06	73,27	1,12	35,12
Wydobycie i dystrybucja paliw kopalnych <i>Extraction and distribution of fossil fuels</i>	–	–	–	39,84	–	14,66
Zastosowanie rozpuszczalników i innych produktów <i>Solvent and other product use</i>	–	0,00	0,01	203,96	0,01	1,86
Transport drogowy <i>Road transport</i>	1,29	271,25	653,56	145,71	0,75	80,11
Samochody osobowe <i>Passenger cars</i>	0,59	103,18	486,79	45,40	0,60	6,58
Samochody ciężarowe < 3,5 t <i>Light duty vehicles < 3.5 t</i>	0,20	33,46	76,79	9,43	0,07	2,58
Samochody ciężarowe > 3,5 t, autobusy i ciągniki rolnicze <i>Heavy duty vehicles > 3.5 t, buses and tractors</i>	0,49	134,45	74,98	33,66	0,07	12,02
Motorowery i motocykle <i>Moped and motorcycles</i>	0,00	0,17	14,99	6,54	0,00	0,00
Parowanie benzyny z pojazdów <i>Gazoline evaporation from vehicles</i>	–	–	–	50,67	–	–
Zużycie opon, hamulców i nawierzchni dróg <i>Automobile tyre and brake wear and road abrasion</i>	–	–	–	–	–	58,93
Inne pojazdy i urządzenia <i>Other vehicles and machinery</i>	0,25	102,52	82,97	17,08	0,01	9,73
Zagospodarowanie odpadów <i>Waste management</i>	0,09	1,51	17,72	2,66	2,89	15,99
w tym: spalanie odpadów <i>of which: waste incineration</i>	0,07	0,31	0,14	2,08	0,00	14,38
otwarte spalanie odpadów rolniczych <i>open burning of agricultural wastes</i>	–	1,19	17,57	0,58	0,00	1,61

TABL. 6(132). CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2012 R. (dok.)
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>	Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>	Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>	Niemetanowe lotne związki organiczne <i>Volatile non-methane organic compounds</i>	Amoniak <i>Ammonia</i>	Pyły ^a <i>Particulates^a</i>
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					
Rolnictwo <i>Agriculture</i>	–	10,79	8,41	0,91	257,22	23,07
w tym: uprawy z zastosowaniem nawozów..... <i>of which: cultures with fertilizers</i>	–	10,79	–	0,01	80,50	–
wypalanie ściernisk, spalanie słomy..... <i>on-field burning of stubble, straw</i>	–	–	8,41	0,90	176,72	0,20
gospodarka odchodami..... <i>manure management</i>	–	–	–	–	54,26	22,87
Inne źródła emisji i pochłaniania zanieczyszczeń <i>Other sources of pollutant emission and absorption</i>	–	–	–	283,40	–	1,00
w tym pożary lasów..... <i>of which forest fires</i>	–	–	–	0,10	–	1,00

a Pyły, jako całkowity pył zawieszony (TSP). b Ze źródeł antropogenicznych.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Particulates as Total Suspended Particulates (TSP). b From anthropogenic sources.

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 7(133). CAŁKOWITA EMISJA^a GAZÓW CIEPLARNIANYCH
TOTAL EMISSION^a OF GREENHOUSE GASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	1988 ^b	1990	1995	2000	2005	2010	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
Dwutlenek węgla ^c	469144	374812^d	360976^d	318749^d	318387^d	329622^d	320862	<i>Carbon dioxide^c</i>
Metan ^c	2555	2364 ^d	2179 ^d	2071 ^d	2040 ^d	1966 ^d	1954	<i>Methane^c</i>
Podtlenek azotu ^c	130	135 ^d	110 ^d	104 ^d	104 ^d	96 ^d	95	<i>Nitrous oxide^c</i>

WYRAŻONA W EKWIWALENCIE DWUTLENKU WĘGLA
EXPRESSED AS CARBON DIOXIDE EQUIVALENT

O G Ó Ł E M^c	563443	466372^d	441103^d	396104^d	398827^d	407475^d	399268	TOTAL^c
Dwutlenek węgla ^c	469144	374812 ^d	360976 ^d	318749 ^d	318387 ^d	329622 ^d	320862	<i>Carbon dioxide^c</i>
Metan ^c	53665	49651 ^d	45753 ^d	43490 ^d	42845 ^d	41287 ^d	41033	<i>Methane^c</i>
Podtlenek azotu ^c	40334	41786 ^d	33997 ^d	32337 ^d	32305 ^d	29716 ^d	29590	<i>Nitrous oxide^c</i>
Chlorowcowęglowodory:								<i>Hydrocarbon halides:</i>
HFCs.....	26	–	197 ^d	1352 ^d	5100 ^d	6756 ^d	7700	<i>HFCs</i>
PFCs.....	250	123	149	152	161	56	42	<i>PFCs</i>
SF ₆	24	–	31	24	28	37	42	<i>SF₆</i>

a Dane szacunkowe opracowane zgodnie z metodologią IPCC (patrz „Uwagi metodyczne” do działu). Dane szacunkowe zgłoszone do Konwencji Klimatycznej. b Dane wykorzystane do obliczenia tzw. przyznanej ilości jednostek emisji gazów cieplarnianych dla Polski na lata 2008-2012 zgodnie z zapisami Protokołu z Kioto do konwencji UNFCCC (tzw. rok bazowy). c Dane bez uwzględnienia emisji i pochłaniania z sektora „Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo”. d Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Estimated data compiled in accordance with Intergovernmental Panel Climate Change (IPCC) methodology (see “Methodological notes” to the chapter). Estimated data submitted to UNFCCC. b Data used for calculation of Assigned Amount Units for Poland for 2008-2012 according to the Kyoto Protocol to the UNFCCC (base year). c Data excluding emission and absorption from the sector “Land use, land use change and forestry”. d Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication.

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 8(134). CAŁKOWITA EMISJA^a GŁÓWNYCH GAZÓW CIEPLARNIANYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ EMISJI W 2012 R.
TOTAL EMISSION^a OF GREENHOUSE GASES BY EMISSION SOURCES IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dwutlenek węgla	Metan	Podtlenek azotu	SPECIFICATION
	<i>Carbon dioxide</i>	<i>Methane</i>	<i>Nitrous oxide</i>	
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>			
O G Ó Ł E M.....	286189,28	2062,15	97,21	T O T A L
Energia łącznie.....	302127,65	734,85	6,77	Total energy
Spalanie paliw.....	298403,80	149,46	6,77	<i>Combustion of fuels</i>
w tym: przemysł energetyczny.....	168641,71	5,07	2,76	<i>of which: power industry</i>
przemysł wytwórczy i budowlany.....	30635,46	4,49	0,56	<i>manufacturing industry and construction</i>
transport.....	46148,22	4,89	1,85	<i>transport</i>
Emisja lotna z paliw.....	3723,85	585,38	0,00	<i>Volatile emission from fuels</i>
Procesy przemysłowe.....	17819,61	14,47	3,39	Industrial processes
Produkty mineralne.....	10064,05	–	–	<i>Mineral products</i>
Przemysł chemiczny.....	4316,53	13,21	3,39	<i>Chemical industry</i>
Produkcja metali.....	2297,08	1,25	–	<i>Manufacture of metals</i>
Inne.....	1132,41	–	–	<i>Other</i>
Użytkowanie rozpuszczalników i innych produktów.....	635,67	–	0,40	Solvent and other product use
Rolnictwo.....	–	545,79	81,27	Agriculture
Fermentacja jelitowa.....	–	427,48	–	<i>Intestinal fermentation</i>
Odchody zwierzęce.....	–	117,43	15,71	<i>Animal manure</i>
Gleby rolne.....	–	–	65,52	<i>Agricultural soil</i>
Spalanie odpadów rolnych.....	–	0,88	0,04	<i>Agricultural waste incineration</i>
Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo.....	-34672,39	108,21	1,76	Land use, land use change and forestry
Odpady.....	278,74	658,83	3,63	Waste
Składowanie odpadów stałych.....	–	407,64	–	<i>Solid waste storage</i>
Gospodarka ściekami.....	–	251,20	3,58	<i>Water waste management</i>
Spalanie odpadów.....	278,74	–	0,05	<i>Waste incineration</i>

^a Dane szacunkowe opracowane zgodnie z metodologią IPCC (patrz „Uwagi metodyczne”). Emisja netto, tj. z uwzględnieniem emisji i pochłaniania z sektora „Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo”.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

^a Estimated data compiled in accordance with IPCC methodology (see “Methodological notes”). Net emission i.e. including emission and absorption from the sector “Land use, land use change and forestry”.

SOURCE: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 9(135). CAŁKOWITA EMISJA METALI CIĘŻKICH
TOTAL EMISSION OF HEAVY METALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	SPECIFICATION
	w megagramach <i>in megagrams</i>				
Arsen.....	40,4	44,1	46,5	43,7	<i>Arsenic</i>
Chrom.....	47,1	40,7	49,0	45,7	<i>Chromium</i>
Cynk.....	1423,1	1447,5	1599,0	1545,2	<i>Zinc</i>
Kadm.....	35,8 ^a	35,2 ^a	42,1 ^a	38,7	<i>Cadmium</i>
Miedź.....	331,9 ^a	365,1	362,1 ^a	347,8	<i>Copper</i>
Nikiel.....	165,7 ^a	155,2 ^a	170,7 ^a	148,1	<i>Nickel</i>
Ołów.....	524,0 ^a	528,6 ^a	561,2 ^a	553,6	<i>Lead</i>
Rtęć.....	10,7	10,1	10,1	10,2	<i>Mercury</i>

^a Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

^a Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication.

SOURCE: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 10(136). CAŁKOWITA EMISJA METALI CIĘŻKICH WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.
TOTAL EMISSION OF HEAVY METALS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Arsen <i>Arsenic</i>	Chrom <i>Chromium</i>	Cynk <i>Zinc</i>	Kadm <i>Cadmium</i>	Miedź <i>Copper</i>	Nikiel <i>Nickel</i>	Ołów <i>Lead</i>	Rtęć <i>Mercury</i>
	w megagramach <i>in megagrams</i>							
OGÓŁEM TOTAL	43,72	45,67	1545,22	38,71	347,82	148,07	553,55	10,24
Procesy spalania w sektorze produkcji i transformacji energii <i>Combustion in energy production and transformation industries</i>	5,59	6,84	96,88	3,28	19,50	33,91	25,60	5,66
Elektrownie i elektrociepłownie zawodowe..... <i>Public power plants and thermal power plants</i>	3,50	3,99	41,39	0,38	9,90	6,98	11,46	4,83
Ciepłownie..... <i>Heating plants</i>	1,34	1,83	53,16	2,10	7,40	7,10	13,03	0,82
Rafinerie..... <i>Refineries</i>	0,73	0,97	1,14	0,75	2,11	19,71	0,96	0,01
Przemiany paliw stałych..... <i>Solid fuels transformations</i>	0,00	0,03	0,53	0,02	0,02	0,04	0,02	0,00
Kopalnictwo surowców energetycznych..... <i>Mining of power raw materials</i>	0,02	0,02	0,66	0,02	0,08	0,07	0,13	0,01
Procesy spalania poza przemysłem <i>Non-industrial combustion plants</i>	16,47	19,92	605,49	23,04	87,57	74,50	137,29	1,55
Sektor usług..... <i>Commercial and institutional plants</i>	1,12	1,46	44,31	1,74	6,26	5,64	10,88	0,28
Gospodarstwa domowe..... <i>Households</i>	12,89	15,59	476,26	20,89	68,87	57,73	119,65	1,08
Rolnictwo, leśnictwo i inne..... <i>Agriculture, forestry, and others</i>	2,45	2,87	84,93	0,41	12,43	11,12	6,76	0,19
Procesy spalania w przemyśle <i>Combustion in industry</i>	20,73	9,14	674,94	9,18	218,18	25,76	292,30	2,39
Spalanie w kotłach, turbinach gazowych i silnikach..... <i>Combustion in boilers, gas turbines and engines</i>	0,60	0,83	23,61	0,93	3,21	3,80	5,78	0,18
Procesy spalania z kontaktem i bez kontaktu..... <i>Combustion processes with and without contact</i>	20,13	8,30	651,33	8,25	214,97	21,96	286,52	2,21
Procesy produkcyjne <i>Production processes</i>	0,93	7,98	166,84	2,50	17,98	6,52	81,35	0,59
Procesy w przemyśle metali żelaznych..... <i>Processes in iron and steel industries</i>	0,93	7,98	166,84	2,27	17,98	6,52	80,43	0,49
Procesy w przemyśle metali nieżelaznych..... <i>Processes in non-ferrous metal industries</i>	–	–	–	0,00	–	–	0,91	–
Procesy w przemyśle chemii nieorganicznej..... <i>Processes in inorganic chemical industries</i>	–	–	–	0,22	–	–	0,00	0,10
Transport drogowy <i>Road transport</i>	–	1,79	–	0,46	3,86	6,43	15,24	–
Inne pojazdy i urządzenia <i>Other vehicles and machinery</i>	0,00	0,00	0,00	0,10	0,58	0,96	0,00	0,00
Zagospodarowanie odpadów <i>Waste management</i>	0,00	0,02	1,06	0,15	0,15	0,01	1,77	0,06
Spalanie odpadów komunalnych..... <i>Municipal waste incineration</i>	0,00	0,02	1,06	0,15	0,15	0,01	1,77	0,06

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 11(137). EMISJA TRWAŁYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH W 2012 R.
EMISSION OF PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dioksyiny i furany (PCDD/F) <i>Dioxins and furans (PCDD/F)</i>		Polichlorowane bifenyle (PCB) <i>Polychlorinated biphenyls (PCB)</i>		Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) <i>Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAH)</i>			
	w g I-TEQ ^a <i>in g I-TEQ^a</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	ogółem ^b <i>total^b</i>		w tym benzo(a)piren <i>of which benzo(a)pyrene</i>	
					w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>
OGÓŁEM TOTAL	277,6	100,0	734,9	100,0	144366,2	100,0	43511,1	100,0
Procesy spalania w sektorze produkcji i transformacji energii <i>Combustion in energy production and transformation industries</i>	13,7	5,0	134,1	18,3	262,5	0,2	4,5	0,0
Procesy spalania poza przemysłem <i>Non-industrial combustion plants</i>	138,6	49,9	451,0	61,4	125315,8	86,8	33503,4	77,0
Procesy spalania w przemyśle <i>Combustion in industry</i>	41,1	14,8	14,7	2,0	713,2	0,5	6,3	0,0
Procesy produkcyjne <i>Production processes</i>	17,5	6,3	31,6	4,3	14849,5	10,3	6790,2	15,6
Zastosowanie rozpuszczalników <i>Solvent use</i>	6,7	2,4	–	–	10,6	0,0	4,3	0,0
Transport drogowy <i>Road transport</i>	0,7	0,3	102,6	14,0	2667,5	1,8	2657,4	6,1
Inne pojazdy i urządzenia <i>Other vehicles and machinery</i>	0,1	0,0	–	–	547,1	0,4	545,0	1,3
Zagospodarowanie odpadów <i>Waste management</i>	17,2	6,2	0,7	0,1	–	–	–	–
Rolnictwo <i>Agriculture</i>	0,1	0,1	0,1	–	–	–	–	–
Inne źródła emisji <i>Other sources of emission</i>	41,9	15,1	–	–	–	–	–	–

a I-TEQ – równoważnik toksyczności, *Toxic Equivalent* (patrz „Uwagi metodyczne” do działu). *b* Dotyczy 4 WWA.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a I-TEQ – *Toxic Equivalent* (see “Methodological notes” to the chapter). *b* Concerns 4 PAH.

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 12(138). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI^a
ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2012	2013	
	w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>					2012= 100
OGÓŁEM TOTAL	14106	16816	23037	24876	25684	103,2
W tym: <i>Of which</i>						
samochody osobowe <i>passenger cars</i>	9991	12339	17240	18744	19389	103,4
autobusy <i>buses</i>	82	80	97	100	103	103,0
samochody ciężarowe ^b <i>lorries^b</i>	1879	2305	2982	3178	3242	102,0
motocykle i skutery <i>motorcycles and scooters</i>	803	754	1013	1107	1153	104,2
ciągniki rolnicze <i>agricultural tractors</i>	1253	1242	1565	1595	1632	102,3

a Według Centralnej Ewidencji Pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. *b* Łącznie z ciągnikami siodłowymi i samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to Central Vehicle Register kept by Ministry of Interior. *b* Including road tractors and vans.

TABL. 13(139). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI^a WEDŁUG GRUP WIEKU W 2013 R.
ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a BY AGE GROUPS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Samochody osobowe Passenger cars		Autobusy Buses		Samochody ciężarowe ^b Lorries		Ciągniki siodłowe Road tractors	
	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	19389446	100,0	102602	100,0	2962064	100,0	280420	100,0
W wieku: do 2 lat..... Aged to: up to 2 years	796544	4,1	4139	4,0	130605	4,4	38850	13,8
3 do 5 lat 3 to 5 years	1057607	5,5	4867	4,7	301223	10,2	31330	11,2
6 do 9 lat 6 to 9 years	2289842	11,8	9626	9,4	365844	12,3	71400	25,4
10 do 15 lat..... 10 to 15 years	5319807	27,4	20099	19,6	768158	25,9	64939	23,2
16 do 20 lat..... 16 to 20 years	4093832	21,1	17088	16,7	428617	14,5	28284	10,1
21 do 30 lat..... 21 to 30 years	3684343	19,0	30163	29,4	496467	16,8	31716	11,3
31 lat i starsze..... 31 years and more	2147471	11,1	16620	16,2	471150	15,9	13901	5,0

a Według Centralnej Ewidencji Pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. *b* Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to Central Vehicle Register kept by Ministry of Interior. *b* Including vans.

TABL. 14(140). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ZE ŚRODKÓW TRANSPORTU DROGOWEGO
POLLUTANTS EMISSION FROM ROAD TRANSPORT FACILITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach ton in thousand tonnes				
Dwutlenek węgla	26403,8	33457,9	46465,7	45123,5	Carbon dioxide
Metan	4,49	4,57	5,07	4,84	Methane
Podtlenek azotu.....	0,95	1,19	1,87	1,84	Nitrous oxide
Tlenek węgla.....	797,2	689,8	697,8	653,6	Carbon oxide
Niemetanowe lotne związki organiczne.....	176,0	148,6	161,0 ^a	145,7	Volatile nonmethane organic compounds
Tlenki azotu	210,6	228,1	277,7 ^a	271,3	Nitrogen oxides
Pyły ^b	48,9	58,2	80,6 ^a	80,1	Particulates ^b
Dwutlenek siarki.....	0,81	0,93	1,33	1,29	Sulphur dioxide
Ołów.....	0,021	0,017	0,017	0,015	Lead

a Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. *b* Pyły, jako całkowity pył zawieszony (TSP).

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *b* Particulates as Total Suspended Particulates (TSP).

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 15(141). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW ŚRODKÓW TRANSPORTU DROGOWEGO W 2012 R.
AIR POLLUTANTS EMISSION BY TYPES OF ROAD TRANSPORT FACILITIES IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Emisja <i>Emission</i>								
	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	CO	NMLZO NMVOC	NO _x	PM	SO ₂	Pb
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>								
OGÓŁEM^a	45123,3	4,84	1,84	653,6	145,7^f	271,3	80,1^g	1,30	0,015
TOTAL^a									
Samochody osobowe <i>Passenger cars</i>	22599,4	2,87	0,91	486,8	45,4	103,2	6,9	0,60	0,014
napędzane silnikami starszej generacji: <i>powered by older generation engines:</i>									
czterosuwowymi ^b <i>four-stroke^b</i>	2775,7	0,72	0,09	121,6	22,7	25,2	2,0	0,07	0,002
dwusuwowymi ^c <i>two-stroke^c</i>	5,7	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	-
niskoemisyjne ^b <i>low emission^b</i>	19818,1	2,14	0,82	365,2	22,7	78,0	4,9	0,53	0,012
Samochody inne, niż osobowe, o masie całkowitej do 3500 kg <i>Cars other than passenger ones with total mass up to 3500 kg</i>	6911,0	0,53	0,30	76,8	9,4	33,5	2,7	0,20	0,002
napędzane silnikami czterosuwowymi, starszej generacji ^b <i>powered by four-stroke older generation engines^b</i>	763,4	0,09	0,03	18,8	3,7	5,7	1,0	0,020	0,000
niskoemisyjne ^b <i>low emission^b</i>	6147,6	0,44	0,27	58,0	5,7	27,8	1,7	0,18	0,002
Samochody ciężarowe o masie całkowitej powyżej 3500 kg <i>Lorries with total mass over 3500 kg</i>	12797,7	1,06	0,53	51,0	27,5	102,0	9,0	0,4	-
starszej generacji ^d <i>older generation^d</i>	3185,7	0,26	0,13	32,8	12,6	53,4	6,0	0,30	-
niskoemisyjne ^e <i>low emission^e</i>	9612,0	0,80	0,40	18,2	14,9	48,6	3,0	0,10	-
Autobusy o masie całkowitej powyżej 3500 kg <i>Buses with total mass over 3500 kg</i>	1778,7	0,10	0,03	10,3	3,8	16,9	1,4	0,06	-
starszej generacji ^e <i>older generation^e</i>	523,4	0,03	0,01	8,3	2,6	9,4	1,0	0,02	-
niskoemisyjne ^e <i>low emission^e</i>	1255,3	0,07	0,02	2,0	1,2	7,5	0,4	0,04	-
Motocykle^c <i>Motocycles^c</i>	71,2	0,10	0,00	10,9	4,1	0,15	0,0	0,00	0,000
Motorowery^c <i>Mopeds^c</i>	25,6	0,04	0,00	4,1	2,5	0,02	0,0	0,00	0,000
Ciągniki rolnicze^e <i>Agricultural tractors^e</i>	939,6	0,05	0,05	13,8	2,4	15,4	1,5	0,03	-

a Z wyłączeniem emisji z biopaliw. b Zasilane benzynami silnikowymi, gazem płynnym i olejami napędowymi. c Zasilane benzynami silnikowymi. d Zasilane benzynami silnikowymi i olejami napędowymi. e Zasilane olejami napędowymi. f Uwzględniono emisję z parowania paliw (51 tys. ton). g Uwzględniono emisję ze zużycia opon, hamulców i nawierzchni dróg (59 tys. ton).

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

a Excluding emission from biofuels. b Powered by motor gasoline, liquid gas and diesel oil. c Powered by motor gasoline. d Powered by motor gasoline and diesel oil. e Powered by diesel oil. f Including emission from petrol evaporating (51 thous. tonnes). g Including emission from wearing automobile tires and brakes as well as roads abrasion (59 thous. tonnes).

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

TABL. 16(142). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI^a
PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY EMISSION SIZE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wielkość emisji w tonach/rok Emission size in tonnes/year										
		25 i mniej 25 and less	26- -100	101- -500	501- -1000	1001- -2000	2001- -5000	5001- -10000	10001- -20000	20001- -50000	50001 i więcej 50001 and more	
ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE <i>PARTICULATE POLLUTANTS</i>												
Zakłady: w liczbach bezwzględnych <i>Plants: in absolute numbers</i>												
2000	1554	710	516	269	29	18	10	2	-	-	-	-
2013	1325	946	301	63	11	3	1	-	-	-	-	-
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	45,7	33,2	17,3	1,9	1,2	0,6	0,1	-	-	-	-
2013	100,0	71,4	22,7	4,8	0,8	0,2	0,1	-	-	-	-	-
Emisja: w tysiącach ton <i>Emission: in thousand tonnes</i>												
2000	180,5	6,4	27,4	56,4	20,8	23,8	31,0	14,8	-	-	-	-
2013	49,5	7,6	14,7	13,3	7,5	3,5	2,9	-	-	-	-	-
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	3,5	15,2	31,2	11,5	13,2	17,2	8,2	-	-	-	-
2013	100,0	15,3	29,7	26,9	15,1	7,1	5,9	-	-	-	-	-
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (bez dwutlenku węgla) <i>GASEOUS POLLUTANTS (excluding carbon dioxide)</i>												
Zakłady: w liczbach bezwzględnych <i>Plants: in absolute numbers</i>												
2000	1675	392	432	576	117	50	43	27	15	14	9	
2013	1668	639	412	427	54	39	30	22	30	11	4	
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	23,4	25,8	34,4	7,0	3,0	2,6	1,6	0,9	0,8	0,5	
2013	100,0	38,3	24,7	25,6	3,2	2,3	1,8	1,3	1,8	0,7	0,2	
Emisja: w tysiącach ton <i>Emission: in thousand tonnes</i>												
2000	2083,2	3,9	25,8	133,9	80,5	69,5	150,2	194,6	203,5	376,1	845,3	
2013	1590,7	6,1	22,8	93,0	36,2	55,4	100,7	160,6	424,0	340,5	351,4	
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	0,2	1,2	6,4	3,9	3,3	7,2	9,3	9,8	18,1	40,6	
2013	100,0	0,4	1,4	5,8	2,3	3,5	6,3	10,1	26,7	21,4	22,1	
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (z dwutlenkiem węgla) <i>GASEOUS POLLUTANTS (including carbon dioxide)</i>												
Zakłady: w liczbach bezwzględnych <i>Plants: in absolute numbers</i>												
2000	1706	135	119	151	89	104	201	195	239	233	240	
2013	1747	162	102	125	103	133	230	190	243	222	237	
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	7,9	7,0	8,9	5,2	6,1	11,8	11,4	14,0	13,6	14,1	
2013	100,0	9,3	5,8	7,2	5,9	7,6	13,2	10,9	13,9	12,7	13,6	
Emisja: w tysiącach ton <i>Emission: in thousand tonnes</i>												
2000	203610,6	1,4	7,1	38,7	64,8	152,1	689,5	1385,2	3507,2	7251,1	190513,4	
2013	217491,9	1,4	5,5	33,8	76,5	200,7	801,5	1391,1	3503,9	6958,3	204519,1	
w odsetkach <i>in percent</i>												
2000	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,7	1,7	3,6	93,6	
2013	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,6	1,6	3,2	94,0	

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

TABL. 17(143). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI WYTWORZONYCH ZANIECZYSZCZEŃ
PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY REDUCTION DEGREE OF GENERATED POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2012	2013
Zakłady emitujące zanieczyszczenia pyłowe ogółem.....	1554	1387	1358	1312	1325
<i>Total plants emitting particulates pollutants</i>					
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń.....	1353	1228	1209	1181	1181
<i>with pollutant reduction systems</i>					
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń: <i>with the degree of pollutant reduction of:</i>					
10,0 % i mniej.....	22	26	20	18	22
<i>10.0 % and less</i>					
10,1 - 30,0.....	58	44	43	43	41
30,1 - 50,0.....	196	168	181	164	165
50,1 - 70,0.....	102	67	46	48	48
70,1 - 90,0.....	555	434	357	321	311
90,1% i więcej.....	420	489	562	587	594
<i>90.1% and more</i>					
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń.....	201	159	149	131	144
<i>without pollutant reduction system</i>					
Zakłady emitujące zanieczyszczenia gazowe ogółem.....	1706	1682	1784	1752	1747
<i>Total plants emitting gaseous pollutants</i>					
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń.....	235	233	260	261	256
<i>with pollutant reduction systems</i>					
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń: <i>with the degree of pollutant reduction of:</i>					
10,0 % i mniej.....	63	40	43	52	48
<i>10.0 % and less</i>					
10,1 - 30,0.....	49	49	53	41	41
30,1 - 50,0.....	50	55	58	57	61
50,1 - 70,0.....	36	27	30	36	25
70,1 - 90,0.....	23	34	36	34	38
90,1% i więcej.....	14	28	40	41	43
<i>90.1% and more</i>					
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń.....	1471	1449	1524	1491	1491
<i>without pollutant reduction system</i>					

TABL. 18(144). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG STOPNIA NEUTRALIZACJI ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH W 2013 R.
PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY THE DEGREE OF GASEOUS POLLUTANTS NEUTRALIZATION IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>	Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>	Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>	Węglowodory <i>Hydrocarbons</i>
Zakłady emitujące zanieczyszczenia.....	1079	1373	1313	454
<i>Plants emitting pollutants</i>				
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń.....	90	62	53	95
<i>with pollutant reduction systems</i>				
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń: <i>with the degree of pollutant reduction of:</i>				
10,0 % i mniej.....	11	8	9	3
<i>10.0 % and less</i>				
10,1 - 30,0.....	6	6	3	9
30,1 - 50,0.....	21	32	23	26
50,1 - 70,0.....	10	4	2	8
70,1 - 90,0.....	20	9	11	16
90,1% i więcej.....	22	3	5	33
<i>90.1% and more</i>				
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń.....	989	1311	1260	359
<i>without pollutant reduction system</i>				

TABL. 19(145). WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW W PODSTAWOWE URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W 2013 R.^a
BASIC AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS IN 2013^a

URZĄDZENIA	Ogółem <i>Total</i>	Urządzenia o skuteczności <i>Equipment efficiency</i>			<i>EQUIPMENT</i>
		niskiej <i>low</i>	średniej <i>moderate</i>	wysokiej <i>high</i>	
Cyklony	3136	475	842	1819	<i>Cyclones</i>
Multicyklony	946	145	269	532	<i>Multicyclones</i>
Filtry tkaninowe.....	6124	581	1342	4201	<i>Fabric filters</i>
Elektrofiltry	563	16	90	457	<i>Electrofilters</i>
Urządzenia mokre.....	1139	434	283	422	<i>Wet air cleaners</i>

a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.
TABL. 20(146). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH I WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY EMITTING AIR POLLUTANTS BY THE SIZE OF PARTICULATES EMISSION AND VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIP</i>	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a <i>Plants of significant nuisance to air quality^a</i>				O emisji zanieczyszczeń pyłowych <i>With particulate pollutants emission</i>					
	ogółem <i>total</i>	emitujące zanieczysz- czenia pyłowe <i>emitting particulate pollutants</i>	posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych <i>with particulate pollutants reduction systems</i>	25 ton i mniej 25 <i>tonnes and less</i>	26 – 100	101 – 500	501 – 1000	1001 – 2000	2001 – 5000	5001 ton i więcej <i>5001 tonnes and more</i>
POLSKA POLAND	1761	1325	1181	946	301	63	11	3	1	–
Dolnośląskie	140	97	85	66	24	6	–	1	–	–
Kujawsko-pomorskie	84	69	63	43	19	6	1	–	–	–
Lubelskie	94	74	58	60	12	1	1	–	–	–
Lubuskie	68	50	34	40	8	2	–	–	–	–
Łódzkie.....	108	81	81	54	22	4	–	1	–	–
Małopolskie	134	96	93	77	14	3	2	–	–	–
Mazowieckie.....	147	93	77	65	21	5	2	–	–	–
Opolskie.....	86	67	49	50	12	5	–	–	–	–
Podkarpackie	79	59	57	39	16	4	–	–	–	–
Podlaskie.....	60	50	40	42	7	1	–	–	–	–
Pomorskie	81	66	59	48	13	4	1	–	–	–
Śląskie.....	329	238	228	164	62	10	1	–	1	–
Świętokrzyskie.....	81	76	68	60	11	4	1	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	56	48	42	33	14	1	–	–	–	–
Wielkopolskie.....	128	94	85	58	31	3	1	1	–	–
Zachodniopomorskie	86	67	62	47	15	4	1	–	–	–

a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.

TABL. 21(147). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH I WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY EMITTING AIR POLLUTANTS BY THE SIZE OF GASEOUS POLLUTANTS EMISSION AND VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a <i>Plants of significant nuisance to air quality^a</i>			O emisji zanieczyszczeń gazowych <i>With gaseous pollutants emission</i>									
	ogółem <i>total</i>	emitujące zanieczysz- czenia gazowe <i>emitting gaseous pollutants</i>	posiadające urządzenia do redukcji zanie- czyszczeń gazowych <i>with gaseous pollutant reduction systems</i>	25 ton i mniej 25 <i>tonnes and less</i>	26 - 100	101 - 500	501- 1000	1001- 2000	2001- 5000	5001- 10000	10001 -20000	20001 -50000	50001 ton i więcej 5001 <i>tonnes and more</i>

BEZ DWUTLENKU WĘGLA EXCLUDING CARBON DIOXIDE

POLSKA POLAND	1761	1668	256	639	412	427	54	39	30	22	30	11	4
Dolnośląskie	140	128	31	56	27	33	5	3	1	2	–	1	–
Kujawsko-pomorskie	84	80	16	21	27	21	4	1	2	3	1	–	–
Lubelskie	94	91	9	38	19	26	3	3	1	1	–	–	–
Lubuskie	68	61	4	27	18	12	1	2	–	–	1	–	–
Łódzkie	108	103	12	34	37	21	4	1	4	1	–	–	1
Małopolskie	134	126	23	69	25	20	2	3	1	1	4	1	–
Mazowieckie	147	140	27	54	32	43	2	2	1	1	3	1	1
Opolskie	86	80	8	38	16	15	3	1	3	1	3	–	–
Podkarpackie	79	78	17	32	17	22	4	2	–	1	–	–	–
Podlaskie	60	60	5	20	20	15	3	2	–	–	–	–	–
Pomorskie	81	80	12	23	26	24	2	2	1	2	–	–	–
Śląskie	329	305	55	107	63	74	10	13	11	6	12	7	2
Świętokrzyskie	81	79	6	24	22	25	1	1	2	1	3	–	–
Warmińsko-mazurskie ..	56	54	4	10	20	21	1	2	–	–	–	–	–
Wielkopolskie	128	122	19	47	26	36	6	1	2	1	2	1	–
Zachodniopomorskie	86	81	8	39	17	19	3	–	1	1	1	–	–

Z DWUTLENKIEM WĘGLA INCLUDING CARBON DIOXIDE

POLSKA POLAND	1761	1747	256	162	102	125	103	133	230	190	243	222	237
Dolnośląskie	140	138	31	14	11	7	12	8	17	15	21	15	18
Kujawsko-pomorskie	84	84	16	8	4	6	2	6	12	10	10	10	16
Lubelskie	94	94	9	7	8	7	6	12	12	8	14	9	11
Lubuskie	68	66	4	10	5	6	5	7	11	5	6	5	6
Łódzkie	108	107	12	9	7	6	5	9	13	12	16	15	15
Małopolskie	134	132	23	26	10	8	8	7	16	17	17	11	12
Mazowieckie	147	147	27	17	6	7	8	19	15	14	20	26	15
Opolskie	86	85	8	4	6	11	9	6	12	9	9	7	12
Podkarpackie	79	78	17	6	2	7	4	5	11	11	6	14	12
Podlaskie	60	60	5	4	3	3	1	3	10	8	14	7	7
Pomorskie	81	81	12	4	3	8	6	4	13	9	13	12	9
Śląskie	329	326	55	29	15	32	19	24	37	30	45	42	53
Świętokrzyskie	81	81	6	2	3	1	3	6	13	12	19	11	11
Warmińsko-mazurskie ..	56	56	4	1	5	1	–	3	6	9	9	16	6
Wielkopolskie	128	127	19	8	11	8	6	3	22	15	17	18	19
Zachodniopomorskie	86	85	8	13	3	7	9	11	10	6	7	4	15

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

TABL. 22(148). EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIEMO UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
EMISSION SOURCES IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY EMISSION SIZE AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba emitorów Number of emission sources				Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes					
	ogółem total	o wysokości with the height of			pyłowych z emitorów o wysokości particulate from emission sources with the height of			gazowych z emitorów o wysokości gaseous from emission sources with the height of		
		do 50 m up to 50 m	51-99 m	od 100 m from 100 m	do 50 m up to 50 m	51-99 m	od 100 m from 100 m	do 50 m up to 50 m	51-99 m	od 100 m from 100 m
P O L S K A P O L A N D	31642	30582	753	307	15,7	10,2	21,3	18900,2	18467,1	179913,0
Dolnośląskie	2706	2642	31	33	1,0	0,5	1,6	1042,1	616,7	13626,5
Kujawsko-pomorskie	1830	1774	39	17	0,8	1,6	0,9	1577,4	3231,0	3129,4
Lubelskie	1394	1337	40	17	0,8	0,6	0,6	1042,9	1799,2	1887,1
Lubuskie	894	869	14	11	0,6	0,3	0,1	1265,9	323,7	419,9
Łódzkie	1981	1938	27	16	1,0	0,5	1,7	800,3	768,1	41391,9
Małopolskie	2920	2828	67	25	1,2	0,3	1,8	1561,8	522,6	8823,8
Mazowieckie	1737	1648	61	28	0,9	0,7	2,9	1140,3	1061,4	26450,9
Opolskie	1953	1865	70	18	1,0	0,5	0,4	1318,3	1732,7	9151,8
Podkarpackie	3051	3023	23	5	1,0	0,4	0,3	1286,9	626,0	1314,3
Podlaskie	401	379	17	5	0,4	0,3	0,2	677,0	327,4	970,0
Pomorskie	1077	1027	40	10	0,8	0,3	1,2	471,0	962,8	5075,7
Śląskie	5353	5114	169	70	2,0	2,7	5,3	2396,4	3996,6	34770,1
Świętokrzyskie	1445	1386	45	14	1,1	0,3	0,9	1208,4	684,6	9630,6
Warmińsko-mazurskie	698	678	16	4	0,7	0,3	0,1	569,2	510,2	512,8
Wielkopolskie	2561	2485	58	18	1,3	0,6	2,6	1171,3	786,4	15182,4
Zachodniopomorskie	1641	1589	36	16	1,0	0,4	0,7	517,7	517,7	7575,7

TABL. 23(149). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIEMO UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PARTICULATE POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	W tym Of which							
		ze spalania paliw from the combustion of fuel	cementowo- wapienni- cze i materiałów ogniotrwa- łych cement and lime particulates as well as fire resistant materials	krzemowe silicate	nawozów sztucznych artificial fertilizers	środków powie- rzchniowo- czynnych surface active agents	węglowo- grafitowe, sadza carbon and graphite particulates soot	polime- rów polymers	węgla brunatne- go lignite
		w tysiącach ton in thousand tonnes							
P O L S K A P O L A N D	49,517	33,375	1,999	0,747	1,413	0,042	0,569	0,129	0,085
Dolnośląskie	3,712	2,303	0,189	0,036	–	0,010	0,011	–	–
Kujawsko-pomorskie	3,384	2,348	0,117	0,003	0,362	0,019	0,025	0,083	0,002
Lubelskie	2,053	1,348	0,112	0,051	0,419	–	0,016	–	–
Lubuskie	1,110	0,853	–	0,088	–	–	0,006	0,008	0,036
Łódzkie	3,161	2,452	0,155	0,037	–	–	0,025	–	0,037
Małopolskie	3,592	2,151	0,150	0,015	0,200	–	0,121	0,002	–
Mazowieckie	4,518	4,033	0,025	0,238	–	0,011	0,026	0,007	0,009
Opolskie	1,900	1,125	0,318	0,010	0,192	–	0,018	–	–
Podkarpackie	1,699	1,384	0,057	–	0,004	–	0,038	0,006	–
Podlaskie	0,874	0,651	0,001	0,011	–	–	0,006	–	–
Pomorskie	2,375	1,685	0,020	0,027	0,013	–	0,018	–	–
Śląskie	10,601	5,661	0,102	0,131	0,002	0,002	0,114	0,023	–
Świętokrzyskie	2,423	1,358	0,739	0,024	–	–	0,043	–	–
Warmińsko-mazurskie	1,059	0,888	0,007	–	–	–	0,009	–	–
Wielkopolskie	4,478	3,718	0,007	0,076	–	–	0,049	–	0,001
Zachodniopomorskie	2,578	1,417	–	–	0,221	–	0,044	–	–

TABL. 26(152). EMISJA METALI CIĘŻKICH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTWA W 2013 R.
EMISSION OF HEAVY METALS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Arsen <i>Arsenic</i>	Chrom <i>Chromium</i>	Cyna <i>Tin</i>	Cynk <i>Zinc</i>	Kadm <i>Cadmium</i>	Kobalt <i>Cobalt</i>	Mangan <i>Manganese</i>	Molibden <i>Molybdenum</i>	Nikiel <i>Nickel</i>	Ołów <i>Lead</i>	Rtęć <i>Mercury</i>
	w kilogramach na rok <i>in kilograms per year</i>										
P O L S K A P O L A N D	3260	7023	724	84141	891	100	7529	22	8485	46056	3324
Dolnośląskie	1538	290	5	1732	57	2	1046	15	307	4726	314
Kujawsko-pomorskie	31	170	13	577	2	1	40	–	123	100	46
Lubelskie	49	207	2	601	5	1	289	–	204	666	176
Lubuskie	3	37	–	42	–	–	33	–	11	10	6
Łódzkie	161	11	53	955	21	–	148	–	168	18	287
Małopolskie	83	428	18	3256	15	–	2651	–	276	442	84
Mazowieckie	300	1455	24	3732	27	4	113	–	3196	994	323
Opolskie	49	218	59	734	19	4	51	–	152	249	235
Podkarpackie	9	278	199	3561	4	18	238	4	81	115	51
Podlaskie	24	225	–	608	–	–	18	–	334	83	42
Pomorskie	–	25	2	551	–	–	1114	–	–	72	74
Śląskie	807	2514	343	61407	725	60	1046	3	2471	37973	442
Świętokrzyskie	15	121	–	5372	15	6	448	–	35	373	121
Warmińsko-mazurskie	1	9	–	1	–	1	12	–	3	1	1
Wielkopolskie	158	367	6	951	1	–	207	–	1092	190	1010
Zachodniopomorskie	32	68	–	61	–	3	75	–	32	44	112

TABL. 27(153). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI
AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY TYPES OF SUBSTANCES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń w tonach <i>Pollutants emission in tonnes</i>		SPECIFICATION
	2000	2013	
Akrylonitryl (aerazol)	–	0	<i>Acrylonitrile (aerosol)</i>
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne	184	461	<i>Aliphatic aldehydes and their derivatives</i>
Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	20	2	<i>Polycyclic, aromatic aldehydes and their derivatives</i>
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	3012	2089	<i>Aliphatic alcohols and their derivatives</i>
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	113	151	<i>Polycyclic, aromatic alcohols and their derivatives</i>
Aminy i ich pochodne	32	39	<i>Amines and their derivatives</i>
Amoniak	3141	6300	<i>Ammonia</i>
Arsen ^a	1	3	<i>Arsenic^a</i>
Azbest	–	–	<i>Asbestos</i>
Benzen	57	60	<i>Benzene</i>
Benzo(a)piren	9	6	<i>Benzo(a)pyrene</i>
Bizmut ^a	1	0	<i>Bismuth^a</i>
Cer ^a	–	–	<i>Cerium^a</i>
Chlorek winylu (w fazie gazowej)	45	12	<i>Vinyl chloride (in the gas phase)</i>
Chlorowcopochodne węglowodorów: CFC-11, CFC-12, CFC-13, CFC-111, CFC-112, CFC-113, CFC-114, CFC-115, CFC-211, CFC-212, CFC-213, CFC-214, CFC-215, CFC-216, CFC-217	0	76	<i>Halogen-derived hydrocarbons: CFC-11, CFC-12, CFC-13, CFC-111, CFC-112, CFC-113, CFC-114, CFC-115, CFC-211, CFC-212, CFC-213, CFC-214, CFC-215, CFC-216, CFC-217</i>
Chlorowcopochodne węglowodorów: związki typu HCFC	23	7	<i>Halogen-derived hydrocarbons: compounds as HCFC</i>
Chrom ^a	8	7	<i>Chromium^a</i>
Cyna ^a	0	1	<i>Tin^a</i>
Cynk ^a	136	84	<i>Zinc^a</i>
Czterochlorek węgla	2	0	<i>Carbon tetrachloride</i>

TABL. 27(153). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI (dok.)
AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY TYPES OF SUBSTANCES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń w tonach <i>Pollutants emission in tonnes</i>		SPECIFICATION
	2000	2013	
Dwusiarczek węgla.....	168	52	<i>Carbon disulphide</i>
Dwutlenek siarki.....	1040184	426888	<i>Sulphur dioxide</i>
Dwutlenek węgla.....	201527376	215901263	<i>Carbon dioxide</i>
Etery i ich pochodne.....	182	211	<i>Ethers and their derivatives</i>
Halony: 1211, 1301, 2402.....	1	–	<i>Halocarbons: 1211, 1301, 2402</i>
Halony ^b	2	–	<i>Halocarbons^b</i>
Heksafluorek siarki.....	–	0	<i>Sulfur hexafluoride</i>
Kadm ^a	4	1	<i>Cadmium^a</i>
Ketony i ich pochodne.....	601	418	<i>Ketones and their derivatives</i>
Kobalt ^a	0	0	<i>Cobalt^a</i>
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki.....	2126	8807	<i>Inorganic acids, their salts and anhydrides</i>
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^b	677	356	<i>Organic acids, their compounds and derivatives^b</i>
Mangan ^a	15	8	<i>Manganese^a</i>
Metan.....	293169	488901	<i>Methane</i>
Molibden ^a	0	0	<i>Molybdenum^a</i>
Nikiel ^a	2	8	<i>Nickel^a</i>
Oleje (mgła olejowa).....	30	11	<i>Oils (oil fog)</i>
Ołów ^a	117	46	<i>Lead^a</i>
Organiczne pochodne związków siarki.....	30	45	<i>Organic derivatives of sulphur compounds</i>
Perfluorowęglowodory.....	–	–	<i>Perfluorocarbones</i>
Pierwiastki metaliczne i ich związki ^c	1164	1012	<i>Metallic elements and their compounds^c</i>
Pierwiastki niemetaliczne.....	916	3869	<i>Non-metallic elements</i>
Podtlenek azotu.....	–	5925	<i>Nitrous oxide</i>
Polichlorodibenzo-p-dioksyny i polichlorodibenzofurany ^d	0	–	<i>Polychlorodibenzo-p-dioxin and polychlorodibenzofurans^d</i>
Polichlorowane bifenyly.....	–	–	<i>Polychlorinated biphenyls</i>
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych.....	6468	1999	<i>Ceramic and lame particulates as well as fire resistant materials</i>
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki).....	1566	747	<i>Silicate particulates (over 30% of free silica)</i>
Pyły nawozów sztucznych.....	1878	1413	<i>Particulates of artificial fertilizers</i>
Pyły polimerów.....	158	129	<i>Polymer particulates</i>
Pyły środków powierzchniowo czynnych.....	20	42	<i>Particulates of surface active agents</i>
Pyły węgla brunatnego.....	162	85	<i>Lignite particulates</i>
Pyły węglowo grafitowe, sadza.....	1193	569	<i>Carbon and graphite particulates and soot</i>
Pyły ze spalania paliw.....	147919	33375	<i>Particulates from the combustion of fuel</i>
Pyły pozostałe ^e	20904	11158	<i>Other particulates^e</i>
Rtęć ^a	0	3	<i>Mercur^a</i>
Sole niemetal ^b	31	527	<i>Salts of non-metals^b</i>
Substancje organiczne ^f	x	646	<i>Organic substances^f</i>
Tlenek węgla.....	345287	329898	<i>Carbon oxide</i>
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂).....	370913	303969	<i>Nitrogen oxides (in terms of NO₂)</i>
Tlenki niemetal ^b	687	100	<i>Non-metal oxides^b</i>
1,1,1-tróchloroetan.....	0	0	<i>1,1,1-trichloroethane</i>
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^b	11966	7230	<i>Aliphatic hydrocarbons and their derivatives^b</i>
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^b	5787	2605	<i>Polycyclic, aromatic hydrocarbons and their derivatives^b</i>
Wodorofluorowęglowodory.....	–	51	<i>Hydrofluorocarbons</i>
Związki azowe, azoksy, nitrowe i nitrozowe.....	4	1	<i>Azoxy, nitric and nitroso nitrogen compounds</i>
Związki heterocykliczne.....	13	18	<i>Heterocyclic compounds</i>
Związki izocykliczne.....	11	4	<i>Isocyclic compounds</i>

a Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. b Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach. c Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka występującego w związku. d Ilość po przeliczeniu wskaźnika toksyczności. e Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. f W postaci par i gazów, w tym lotne związki organiczne w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny.

a Compounds in terms of element mass. b Excluding listed in other points. c Excluding listed in other points, in terms of mass of the element being a part of the compound. d Amount in terms of toxicity indicator. e See “Methodological notes” to the chapter. f In the form of vapors and gases, including volatile organic compounds in terms of total organic carbon.

TABL. 28(154). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
POLLUTANTS RETAINED AND NEUTRALIZED IN CLEANING DEVICES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Pyły Particulates		Dwutlenek siarki Sulphur dioxide		Tlenki azotu ^a Nitrogen oxides ^a		Tlenek węgla Carbon oxide		Węglowodory Hydrocarbons		Inne ^b Other ^b	
	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced	w tonach in tonnes	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych in % of pollu- tants produ- ced
P O L S K A P O L A N D	19913349	99,8	1682671	79,8	56932	15,8	187283	36,2	51404	82,8	323597	38,4
Dolnośląskie	2554756	99,9	529031	93,3	28	0,2	65350	90,2	460	34,3	13875	92,2
Kujawsko-pomorskie	450438	99,3	137	0,7	1791	12,3	149	1,2	24551	98,1	3009	30,7
Lubelskie	123750	98,4	1075	9,7	22672	74,9	66	1,2	–	–	160759	98,4
Lubuskie	118239	99,1	3	0,1	1	0,0	2	0,0	5	0,7	130	16,5
Łódzkie	4503533	99,9	450237	86,2	10	0,0	–	–	1933	80,5	975	50,4
Małopolskie	669876	99,5	95019	76,1	5149	20,2	11678	48,9	5299	88,3	14855	24,6
Mazowieckie	1624561	99,7	93228	54,4	3155	7,2	10319	35,5	12085	84,4	5082	43,4
Opolskie	2155735	99,9	58563	84,0	27	0,1	64406	71,8	708	76,1	12030	75,1
Podkarpackie	235467	99,3	63	0,7	88	1,5	336	9,1	2438	87,7	4176	78,9
Podlaskie	85518	99,0	914	26,4	134	4,1	276	8,2	–	–	24	2,5
Pomorskie	339814	99,3	1527	10,3	299	3,2	52	1,0	1196	60,4	79237	99,4
Śląskie	3084167	99,7	240133	74,9	23533	29,1	34464	19,3	2222	58,7	14154	3,2
Świętokrzyskie	1501020	99,8	47966	81,9	7	0,0	38	0,1	28	4,5	6159	91,9
Warmińsko-mazurskie	38939	97,4	73	1,8	–	–	–	–	30	7,7	–	–
Wielkopolskie	1655601	99,7	143217	82,0	29	0,1	130	1,8	427	49,8	404	2,5
Zachodniopomorskie	771935	99,7	21485	60,0	9	0,1	17	0,7	22	8,1	8728	84,9

a W przeliczeniu na NO₂. *b* Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

a In terms of NO₂. *b* Mostly ammonia, carbon disulphide, fluorine, hydrogen sulphide.

TABL.29(155). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2013 R.
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS IN 2013

MIASTA CITIES	Emisja zanieczyszczeń <i>Pollutants emission</i>					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji <i>Pollutants retained in reduction systems</i>	
	pyłowych <i>particulates</i>	gazowych <i>gaseous</i>					
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
			dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek azotu <i>nitrogen oxide</i>	dwutlenek węglu <i>carbon dioxide</i>	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez dwu- tlenku węglu) <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
POLSKA POLAND	49,5	217492,0	426,9	304,0	215901,3	19913,3	2301,9
RAZEM TOTAL	33,9	134347,3	289,2	189,2	133296,1	11330,5	1658,6
Bogatynia.....	1,0	10238,1	21,4	9,2	10206,7	2030,1	86,3
Konin.....	0,8	9538,4	9,6	10,8	9515,9	1189,4	143,1
Rybnik.....	1,2	8753,8	25,0	14,9	8687,1	985,4	42,7
Dąbrowa Górnicza.....	3,5	8414,8	8,8	7,3	8282,7	270,8	3,5
Jaworzno.....	0,3	7181,2	8,2	9,3	7158,5	509,2	80,3
Płock.....	0,6	6294,5	15,8	6,6	6268,9	0,1	3,6
Warszawa.....	0,8	6197,8	14,1	7,6	6171,1	557,1	24,7
Kraków.....	1,7	4733,7	7,6	5,9	4712,5	154,6	0,0
Łaziska Górne.....	0,4	4197,5	6,4	6,4	4181,9	441,2	45,9
Turek.....	1,4	4123,9	13,5	7,8	4101,1	344,4	-
Ostrołęka.....	0,5	3905,9	9,8	6,0	3888,0	314,3	12,9
Będzin.....	0,5	3559,6	8,2	6,4	3544,3	246,2	32,1
Gdańsk.....	0,6	2906,3	4,7	3,4	2896,9	59,6	81,1
Łódź.....	0,2	2381,7	6,8	4,2	2369,7	144,6	2,9
Kwidzyn.....	0,6	1928,5	4,3	3,0	1920,5	230,8	0,7
Trzebinia.....	0,3	1877,0	5,7	2,3	1866,9	165,0	20,9
Świecie.....	0,3	1724,9	1,3	1,7	1720,9	49,0	0,1
Puławy.....	0,5	1673,7	4,1	3,0	1664,2	24,6	183,7
Poznań.....	0,4	1615,8	2,9	2,5	1609,2	91,2	0,3
Skawina.....	0,3	1580,9	6,9	3,3	1569,6	161,1	4,8
Police.....	0,6	1553,8	3,3	1,6	1547,5	18,9	9,2
Szczecin.....	0,3	1546,7	2,8	2,1	1541,4	65,3	0,0
Tarnów.....	0,5	1459,5	4,9	6,7	1445,8	93,4	23,2
Kędzierzyn Koźle.....	0,3	1330,5	2,2	1,9	1323,3	139,1	0,3
Głogów.....	0,1	1321,7	4,4	0,7	1315,1	351,9	356,1
Zdzieszowice.....	0,1	1294,0	0,9	2,6	1282,2	12,1	95,5
Wrocław.....	0,3	1257,4	4,8	2,8	1248,3	71,6	0,1
Chełm.....	0,2	1232,6	0,5	2,1	1228,5	26,8	-
Katowice.....	0,3	1193,0	2,7	0,9	1141,0	81,9	10,6
Stalowa Wola.....	0,2	1188,6	4,7	2,5	1179,5	136,0	0,0
Włocławek.....	0,6	1073,9	0,6	1,1	1065,1	4,3	28,2
Chorzów.....	0,1	1037,0	1,8	1,1	1032,5	109,6	10,7
Janikowo.....	0,3	1016,6	5,2	2,5	1004,0	93,4	0,1
Inowrocław.....	0,6	965,2	4,4	1,7	955,9	126,5	0,0

W tym miasta o dużej skali zagrożenia powietrza (150 miast, na terenie których koncentrowało się 68,5% krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych i 61,8% zanieczyszczeń gazowych)
Of which cities with high air threat (150 cities with 68.5% of national particulates pollutants emission and 61.8 % of gaseous pollutants)

**TABL. 29(155). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2013 R. (c.d.)**
*CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF
SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY IN 2013 (cont.)*

MIASTA ^a CITIES ^a	Emisja zanieczyszczeń <i>Pollutants emission</i>					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji <i>Pollutants retained in reduction systems</i>	
	pyłowych <i>particulate</i>	gazowych <i>gaseous</i>			ogółem <i>total</i>		
		w tym <i>of which</i>					
		dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek azotu <i>nitrogen oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>		pyłowe <i>particulate</i>	gazowe (bez dwutlenku węgla) <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
Małogoszcz.....	0,2	962,1	0,4	1,3	957,6	492,9	–
Bydgoszcz.....	0,4	896,3	4,2	2,1	889,4	36,5	0,8
Białystok.....	0,1	844,8	0,7	1,2	842,4	21,1	0,9
Częstochowa.....	0,2	787,7	1,0	2,2	783,2	16,9	0,0
Gdynia.....	0,2	728,3	2,1	1,4	724,5	31,0	0,0
Lublin.....	0,4	657,9	2,3	0,9	654,4	21,9	0,0
Zielona Góra.....	0,0	559,0	0,0	0,5	558,5	0,1	–
Jastrzębie-Zdrój.....	0,3	551,4	1,7	0,9	506,1	48,1	–
Opole.....	0,1	549,3	0,8	0,7	543,3	102,4	–
Gliwice.....	0,2	461,8	1,9	0,7	438,8	23,2	1,8
Legnica.....	0,1	459,3	1,2	0,4	457,0	37,7	161,7
Gorzów Wielkopolski.....	0,0	452,6	0,8	0,5	450,6	11,6	0,0
Czechowice-Dziedzice.....	0,2	447,2	1,2	0,3	430,8	34,7	–
Oświęcim.....	0,1	442,8	2,3	1,0	439,1	40,0	0,2
Zabrze.....	0,3	413,6	2,4	1,3	399,7	24,3	0,0
Olsztyn.....	0,1	407,9	1,2	0,7	405,5	10,1	0,1
Rzeszów.....	0,2	368,3	1,1	0,5	366,4	6,8	0,1
Siechnice.....	0,0	353,5	1,4	0,8	351,2	24,5	–
Miasteczko Śląskie.....	0,0	351,5	0,5	0,1	349,7	39,2	73,3
Bytom.....	0,2	342,4	1,8	0,7	339,3	10,2	0,4
Toruń.....	0,1	338,8	1,2	0,4	337,0	24,1	–
Żary.....	0,3	333,2	0,1	0,7	331,6	96,2	0,1
Kostrzyn nad Odrą.....	0,1	322,4	0,4	0,4	321,6	0,2	–
Mielec.....	0,5	319,7	0,7	0,5	317,7	67,5	0,1
Elbląg.....	0,1	308,9	1,1	0,6	307,1	23,4	–
Nowa Sarzyna.....	0,0	307,2	–	0,2	307,0	0,2	4,9
Kielce.....	0,3	297,9	1,1	0,5	295,8	6,7	0,0
Ostrowiec Świętokrzyski.....	0,1	296,9	0,4	0,3	295,8	18,7	–
Tychy.....	0,1	289,7	1,1	0,6	287,0	18,3	1,9
Wałbrzych.....	0,2	281,5	0,3	0,4	280,4	3,7	0,2
Radlin.....	0,1	278,5	0,4	0,5	259,7	4,9	–
Zawiercie.....	0,1	270,1	0,3	0,3	267,6	21,8	0,0
Radom.....	0,1	270,0	0,6	0,3	268,9	4,6	–
Ruda Śląska.....	0,2	228,3	0,4	0,2	180,0	2,4	0,0
Bielsko Biała.....	0,1	220,1	0,8	0,3	218,4	32,6	0,3
Szczecinek.....	0,2	218,7	0,2	0,3	217,9	308,3	–
Rejowiec Fabryczny.....	0,0	192,2	0,4	0,4	190,8	39,9	0,1
Czarnków.....	0,2	191,5	0,7	0,3	190,4	13,8	–
Polkowice.....	0,2	172,6	1,1	0,4	170,9	2,8	0,0
Jarosław.....	0,0	168,2	0,1	0,7	167,4	0,0	–
Lubin.....	0,1	167,7	0,9	0,2	166,6	1,4	0,0

TABL. 29(155). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2013 R. (c.d.)
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY IN 2013(cont.)

MIASTA ^a CITIES ^a	Emisja zanieczyszczeń <i>Pollutants emission</i>					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji <i>Pollutants retained in reduction systems</i>	
	pyłowych <i>particulate</i>	gazowych <i>gaseous</i>					
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
			dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek azotu <i>nitrogen oxide</i>	dwutlenek węglu <i>carbon dioxide</i>	pyłowe <i>particulate</i>	gazowe (bez dwutlenku węglu) <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
Tomaszów Mazowiecki	0,1	164,3	0,2	0,1	163,6	7,9	–
Piła	0,1	158,8	0,1	0,2	158,4	0,2	0,1
Suwałki	0,1	154,8	0,4	0,2	154,0	6,6	–
Wieruszów	0,2	152,0	0,1	0,4	150,6	47,4	–
Brzeg Dolny	0,1	149,6	0,2	0,3	149,1	0,6	0,6
Opoczno	0,2	146,6	0,2	0,1	146,1	1,6	–
Sosnowiec	0,1	145,9	0,6	0,2	144,9	1,7	0,3
Grudziądz	0,2	145,6	0,2	0,1	145,2	2,3	0,0
Słupsk	0,2	144,0	0,3	0,2	143,2	1,2	0,0
Elk	0,1	142,9	0,3	0,2	142,3	0,8	–
Końskie	0,2	142,3	0,2	0,1	141,5	10,1	6,2
Siedlce	0,0	140,1	0,2	0,1	139,5	0,9	0,1
Gostyń	0,1	139,9	0,6	0,8	138,3	0,7	–
Pruszków	0,1	135,8	0,3	0,2	135,1	0,2	–
Karlino	0,1	133,1	–	0,1	132,9	28,8	–
Starachowice	0,1	128,6	0,5	0,2	127,6	3,5	0,0
Knurów	0,1	127,5	0,5	0,1	99,8	4,2	–
Jasło	0,1	124,5	0,4	0,4	123,5	1,6	0,0
Bukowno	0,0	124,2	0,4	0,1	122,6	37,1	78,2
Stargard Szczeciński	0,1	122,4	0,4	0,2	121,8	0,7	0,0
Starogard Gdański	0,0	120,8	0,2	0,1	120,2	5,9	0,5
Barlinek	0,0	120,0	0,0	0,1	119,6	3,6	–
Koszalin	0,1	119,8	0,3	0,1	119,3	1,6	–
Przemyśl	0,1	118,2	0,3	0,1	117,7	5,9	–
Sandomierz	0,0	117,7	0,1	0,3	117,3	0,6	–
Kalisz	0,1	115,5	0,4	0,2	114,7	0,4	0,0
Malbork	0,1	112,8	0,3	0,2	112,1	0,5	–
Krosno	0,1	110,4	0,2	0,4	109,8	0,3	0,0
Piotrków Trybunalski	0,2	109,0	0,3	0,2	108,3	1,8	–
Mysłowice	0,2	107,0	0,2	0,1	73,4	1,7	0,0
Racibórz	0,2	103,1	0,3	0,2	101,9	7,2	1,0
Skiermiewice	0,1	101,4	0,3	0,1	100,6	1,8	0,0
Jelenia Góra	0,1	97,5	0,2	0,1	97,1	0,1	8,4
Brzeg	0,1	97,3	0,1	0,1	96,7	0,8	0,8
Kruszwica	0,0	96,6	0,4	0,1	96,0	0,7	–
Łomża	0,1	94,1	0,2	0,1	93,5	0,6	–
Lębork	0,1	92,3	0,4	0,1	91,8	1,2	–
Zgierz	0,0	91,6	0,1	0,1	90,9	0,1	–
Zduńska Wola	0,0	88,6	0,2	0,1	88,0	5,5	–
Zamość	0,1	87,7	0,4	0,1	87,2	1,4	–

TABL. 29(155). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2013 R. (dok.)
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY IN 2013(cont.)

MIASTA ^a CITIES ^a	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji Pollutants retained in reduction systems	
	pyłowych particulate	gazowych gaseous					
		ogółem total	w tym of which				
			dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenek azotu nitrogen oxide	dwutlenek węglu carbon dioxide	pyłowe particulate	gazowe (bez dwutlenku węglu) gaseous (excluding carbon dioxide)
w tysiącach ton in thousand tonnes							
Świdnik.....	0,0	84,7	0,3	0,1	84,0	1,1	–
Radomsko.....	0,1	82,1	0,3	0,1	81,6	2,0	0,1
Ostrów Wielkopolski.....	0,1	82,1	0,3	0,1	81,4	0,9	0,0
Tarnowskie Góry.....	0,1	81,1	0,3	0,1	80,6	0,8	0,0
Żory.....	0,0	80,5	0,4	0,1	80,0	2,0	–
Środa Wielkopolska.....	0,0	80,4	0,2	0,1	74,2	0,5	–
Piekary Śląskie.....	0,1	79,6	0,3	0,1	79,0	0,6	–
Leszno.....	0,1	79,4	0,4	0,1	78,7	2,2	0,0
Myszków.....	0,1	78,9	0,3	0,1	78,1	4,4	0,0
Czerwionka-Leszczyny.....	0,1	78,7	0,3	0,1	78,2	0,6	–
Dębica.....	0,1	78,4	0,4	0,2	77,4	1,5	–
Skarżysko-Kamienna.....	0,1	78,3	0,2	0,1	77,8	0,7	–
Chełmża.....	0,0	78,0	0,2	0,1	77,6	0,2	–
Grajewo.....	0,1	77,7	0,3	0,1	77,1	0,3	–
Sieradz.....	0,2	76,9	0,3	0,6	75,2	53,8	0,4
Koło.....	0,1	75,3	0,5	0,1	74,6	1,1	–
Trzemeszno.....	0,1	75,1	0,1	0,1	74,9	1,1	–
Nowy Sącz.....	0,1	74,1	0,1	0,1	73,6	0,1	0,0
Cieszyn.....	0,1	73,2	0,4	0,1	71,6	12,6	0,2
Sieraków.....	0,0	73,0	0,3	0,1	72,5	0,7	–
Żywiec.....	0,0	72,2	0,0	0,5	71,7	–	–
Świdnica.....	0,0	72,2	0,2	0,1	72,0	0,3	9,3
Biała Podlaska.....	0,1	72,0	0,3	0,1	71,3	1,0	–
Kutno.....	0,1	70,9	0,2	0,1	70,5	0,9	–
Pisz.....	0,1	70,5	0,3	0,1	69,9	0,3	–
Tarnobrzeg.....	0,0	69,1	0,0	0,1	68,9	0,2	–
Robczyce.....	0,0	69,0	0,1	0,1	68,7	9,4	1,1
Sanok.....	0,1	68,3	0,3	0,1	67,8	2,2	–
Brzeszcze.....	0,1	68,1	0,2	0,1	67,5	1,5	0,4
Bochnia.....	0,1	68,0	0,1	0,0	27,1	0,3	–
Wysokie Mazowieckie.....	0,0	66,6	0,1	0,1	66,3	0,7	0,1
Czarna Woda.....	0,1	64,9	0,1	0,1	64,6	0,3	–
Świnoujście.....	0,2	64,4	0,3	0,1	63,8	1,5	–

a Uszeregowane malejąco według wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych ogółem.

a Listed according to decreasing the volume of total gaseous pollutants emission.

TABL. 30(156). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R.
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton <i>Pollutants emission in thousand tonnes</i>						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton <i>Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes</i>	
			pyłowe <i>particulate</i>		gazowe <i>gaseous</i>					
			działu <i>divi- sion</i>	grupy <i>group</i>	ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw <i>of which from the combustion of fuel</i>	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
dwu- tlenek siarki <i>sul- phur dioxide</i>	tlenek węgla <i>carbon oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>								
		OGÓŁEM/TOTAL	49,5	33,4	217492,0	426,9	329,9	215901,3	19913,3	2301,9
		SEKCJA B+C+D+E/SECTION B+C+D+E	48,1	32,3	216287,7	424,8	325,8	214707,0	19900,1	2289,9
		SEKCJA B / SECTION B	1,9	0,2	1159,6	1,1	2,0	698,3	280,4	161,8
05			1,1	0,2	621,4	0,5	1,1	162,5	35,6	0,3
	05.1		1,0	0,1	588,7	0,3	0,5	130,6	35,3	0,3
	05.2		0,1	0,1	32,7	0,2	0,6	31,9	0,3	0,0
06			–	–	0,7	–	–	0,7	–	–
	06.1		–	–	–	–	–	–	–	–
	06.2		–	–	0,7	–	–	0,7	–	–
07			0,5	0,0	445,5	0,2	0,6	443,9	222,1	161,5
	07.2		0,5	0,0	445,5	0,2	0,6	443,9	222,1	161,5
08		klasa / class 07.29	0,5	0,0	445,5	0,2	0,6	443,9	222,1	161,5
	08.1		0,3	0,0	92,0	0,4	0,3	91,2	22,7	0,0
	08.1		0,3	0,0	65,5	0,1	0,3	65,1	20,5	–
	08.9		0,1	0,0	14,4	0,0	0,0	14,3	11,5	–
	08.9	klasa / class 08.12	0,1	0,0	14,4	0,0	0,0	14,3	11,5	–
	08.9	klasa / class 08.91	0,1	0,0	26,5	0,4	0,0	26,1	2,1	0,0
	08.9	klasa / class 08.91	0,0	–	14,7	0,3	0,0	14,3	–	0,0
	08.9	klasa / class 08.93	0,1	0,0	11,2	0,0	–	11,1	1,7	–
		SEKCJA C / SECTION C	21,3	8,1	54877,8	88,1	262,7	54417,6	4819,4	996,3
10			3,2	2,7	2853,6	8,7	7,6	2832,4	16,9	0,4
	10.1		0,3	0,3	280,4	0,7	1,1	278,2	1,3	0,2
	10.2		–	–	0,0	–	–	–	–	–
	10.3		0,3	0,3	305,9	0,8	0,9	303,7	1,4	0,0
	10.3	klasa / class 10.31	0,0	0,0	52,5	0,2	0,1	52,2	0,0	–
	10.4		0,1	0,1	186,4	0,3	0,1	184,9	0,5	0,0
	10.5		1,0	0,8	714,3	1,8	2,0	709,6	4,7	0,2
	10.8		1,3	1,2	1274,7	5,0	3,3	1264,7	7,9	–
	10.8	klasa / class 10.81	1,3	1,1	1184,5	4,9	3,1	1174,9	7,5	–
11			0,2	0,1	237,8	0,4	0,4	236,7	3,8	9,3
	11.0		0,2	0,1	237,8	0,4	0,4	236,7	3,8	9,3
	11.0	klasa / class 11.05	0,0	0,0	117,3	0,0	0,0	117,1	0,2	9,3
13			0,0	0,0	28,9	0,1	0,1	28,7	0,3	–
	13.1		–	–	–	–	–	–	–	–
	13.1	klasa / class 13.10	–	–	–	–	–	–	–	–
14			0,0	0,0	19,4	0,1	0,0	19,2	0,2	–
	14.1		–	–	–	–	–	–	–	–
	14.2		–	–	–	–	–	–	–	–
15			0,0	0,0	6,9	0,0	0,0	6,9	–	0,0
	15.1		0,0	0,0	6,9	0,0	0,0	6,9	–	0,0
	15.1	klasa / class 15.11	0,0	0,0	6,9	0,0	0,0	6,9	–	0,0
	15.2		–	–	0,0	–	–	–	–	–
16			2,0	1,1	1308,0	0,7	3,9	1300,1	621,2	0,7
	16.2		1,7	0,9	1272,5	0,6	3,7	1264,9	619,4	0,6
	16.2	klasa / class 16.21	1,6	0,8	1135,1	0,5	3,3	1128,4	614,4	0,6

TABL. 30(156). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (c.d.)
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013(cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton <i>Pollutants emission in thousand tonnes</i>						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton <i>Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes</i>	
			pyłowe <i>particulate</i>		gazowe <i>gaseous</i>					
działu <i>divi- sion</i>	grupy <i>group</i>		ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw <i>of which from the combustion of fuel</i>	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			pyłowe <i>particu- late</i>	gazowe <i>gaseous</i>
						dwu- tlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek węgla <i>carbon oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>		
17			1,2	0,4	4468,9	6,6	1,6	4454,4	292,7	1,0
	17.1		1,0	0,2	3932,2	6,0	1,1	3919,5	281,0	0,8
	17.2		0,2	0,1	536,7	0,6	0,6	534,9	11,7	0,2
19			1,4	0,6	10643,3	20,2	14,2	10594,7	70,4	184,9
	19.1		0,7	0,1	2544,9	3,7	11,6	2524,3	70,3	98,7
	19.2		0,7	0,5	8098,5	16,4	2,5	8070,4	0,1	86,2
20			3,7	1,7	9234,1	26,4	11,3	9164,1	622,1	253,4
	20.1		3,5	1,6	9143,3	26,1	11,0	9074,2	560,6	253,0
		klasa / class 20.13	1,0	0,8	2051,9	9,5	6,4	2029,5	220,1	0,5
		klasa / class 20.14	0,4	0,2	1247,1	2,5	2,1	1239,9	139,9	0,8
		klasa / class 20.15	1,6	0,5	4537,8	11,7	0,7	4509,3	146,8	218,3
	20.2		0,0	–	0,2	–	–	0,2	1,1	–
	20.3		0,1	0,0	12,6	0,1	0,1	12,3	0,1	0,0
	20.4		0,1	0,0	33,2	0,1	0,1	33,0	0,1	0,2
	20.5		0,1	0,0	44,9	0,1	0,2	44,5	60,2	0,1
21			0,0	0,0	20,1	0,0	0,0	19,9	0,0	0,0
	21.1		–	–	0,0	–	–	–	–	0,0
	21.2		0,0	0,0	20,1	0,0	0,0	19,9	0,0	0,0
22			0,3	0,2	488,4	1,2	0,7	483,5	11,1	13,6
	22.1		0,2	0,1	371,8	1,0	0,4	369,1	10,2	2,8
	22.2		0,1	0,1	116,6	0,2	0,2	114,4	0,9	10,9
23			3,6	0,7	14454,5	8,6	89,5	14326,3	2598,0	12,2
	23.1		0,6	0,3	1481,1	2,3	1,3	1468,2	9,2	0,5
	23.4		0,1	0,0	101,9	0,1	0,4	101,3	2,9	1,2
	23.5		1,6	0,1	11305,8	4,4	59,0	11224,7	2516,7	0,1
		klasa / class 23.51	0,9	0,0	9709,5	3,8	27,2	9661,1	2220,7	0,1
		klasa / class 23.52	0,7	0,1	1596,4	0,5	31,8	1563,6	296,0	–
	23.6		0,3	0,2	249,1	0,4	0,6	247,7	31,8	0,1
24			4,5	0,2	10349,1	14,1	129,4	10197,3	544,3	514,2
	24.1		4,0	0,2	8637,9	8,2	124,2	8498,5	309,1	0,1
	24.2		0,0	0,0	82,8	0,0	0,1	82,6	3,7	–
	24.3		0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	22,0	0,0	–
	24.4		0,2	0,0	1540,2	5,7	4,0	1529,5	210,2	507,9
		klasa / class 24.43	0,0	–	363,8	0,9	1,4	361,4	45,9	151,5
		klasa / class 24.44	0,1	0,0	1116,4	4,8	2,2	1108,6	163,3	356,4
	24.5		0,3	0,0	66,1	0,1	1,0	64,7	21,3	6,2
		klasa / class 24.51	0,2	0,0	35,0	0,1	1,0	33,8	17,1	6,2
25			0,2	0,1	148,7	0,4	0,5	147,1	1,9	2,7
	25.1		0,0	0,0	17,6	0,0	0,1	17,3	0,1	–
	25.2		0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	8,9	0,4	0,0
	25.5		0,0	0,0	39,2	0,0	0,0	39,1	0,1	–
	25.7		0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	1,7	0,1	–
	25.9		0,0	0,0	30,1	0,0	0,2	29,8	0,6	2,6
26			0,0	0,0	4,7	0,0	0,0	4,6	0,1	–
27			0,2	0,0	127,8	0,1	1,3	125,8	16,0	1,4
	27.1		0,0	0,0	2,3	0,0	0,0	2,1	0,2	0,0
	27.4		0,1	0,0	80,3	0,0	0,0	80,1	0,1	0,1

TABL. 30(156). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (dok.)
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes	
			pyłowe particulate		gazowe gaseous					
			działu divi- sion	grupy group	ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which		
dwutle- nek siarki sul- phur dio- xide	tlenek węgla carbon oxide	dwutle- nek węgla carbon dioxide								
28			0,2	0,1	69,1	0,2	0,6	67,5	6,2	0,1
	28.2		0,0	0,0	26,2	0,1	0,1	25,8	0,3	0,0
	28.3		0,0	0,0	10,4	0,0	0,0	9,9	0,0	0,1
	28.9		0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	4,2	0,2	0,0
29			0,2	0,0	166,3	0,0	0,7	163,6	0,7	1,7
	29.1		0,1	0,0	63,7	0,0	0,2	62,0	0,5	1,0
30			0,1	0,0	68,7	0,2	0,1	67,8	0,5	0,2
	30.1		0,0	0,0	1,6	-	0,0	1,4	0,0	0,0
	30.2		0,0	0,0	42,7	0,2	0,1	42,2	0,4	0,1
31			0,1	0,1	114,1	0,1	0,6	112,9	9,2	0,0
	31.0		0,1	0,1	114,1	0,1	0,6	112,9	9,2	0,0
		Pozostałe działy / Other divisions								
12			0,2	0,1	84,7	0,2	0,3	83,4	4,0	0,4
18										
32										
33										
		SEKCJA D / SECTION D	24,2	23,7	159806,2	334,2	58,8	159151,9	14757,7	1131,5
35			24,2	23,7	159806,2	334,2	58,8	159151,9	14757,7	1131,5
	35.1		11,9	11,8	131661,2	254,8	37,3	131169,8	13498,1	1090,7
	35.3		12,2	11,9	28071,4	79,4	21,4	27927,7	1259,6	40,7
		SEKCJA E / SECTION E	0,7	0,3	444,1	1,2	2,4	439,3	42,7	0,3
36			0,1	0,1	47,7	0,2	0,2	47,2	0,2	0,1
37			0,2	0,2	173,6	0,6	0,7	172,0	2,2	0,0
38			0,4	0,1	222,8	0,5	1,4	220,1	40,2	0,2
	38.2		0,1	0,0	87,2	0,2	0,2	86,5	0,4	0,1
39			-	-	-	-	-	-	-	-
		SEKCJA F / SECTION F	0,1	0,1	24,7	0,1	0,3	24,2	0,6	0,4
41			0,0	0,0	10,2	0,0	0,0	10,0	0,4	0,1
42			0,0	0,0	2,4	0,0	0,1	2,2	0,1	0,4
43			0,0	0,0	12,1	0,0	0,1	11,9	0,1	-
		SEKCJA G / SECTION G	0,0	0,0	42,6	0,0	0,1	42,2	2,3	0,0
		SEKCJA O / SECTION O	0,3	0,3	37,3	0,1	0,4	36,8	0,2	-
		SEKCJA Q / SECTION Q	0,0	0,0	33,4	0,1	0,2	33,1	0,3	-
		POZOSTALE SEKCJE	0,9	0,6	1066,2	1,8	3,1	1058,0	9,9	11,5
		OTHER SECTIONS								

a Patrz Aneks str. 535.

a See Annex, page 535.

TABL. 31(157). MIĘDZYNARODOWY OBRÓT SUBSTANCJAMI ZUBOŻAJĄCYMI WARSTWĘ OZONOWĄ W 2012 R.^a
INTERNATIONAL TRADE WITH SUBSTANCES IMPOVERISHING THE OZONE LAYER IN 2012^a

RODZAJE SUBSTANCJI	Przywóz do Polski z terenu UE <i>Imports to Poland from EU</i>	Import spoza UE do Polski <i>Imports from outside EU to Poland</i>	Wywóz z Polski na teren UE <i>Exports from Poland to EU</i>	Eksport z Polski poza UE <i>Exports from Poland outside EU</i>	TYPES OF SUBSTANCES
	w tonach <i>in tonnes</i>				
Chlorofluorowęglowodory-113.....	–	–	–	–	<i>Chlorofluorocarbons-113</i>
Halon-1211	3,327	–	2,021	–	<i>Halocarbon-1211</i>
Halon-1301	0,798	–	4,150	5,000	<i>Halocarbon-1301</i>
Halon-2402	0,120	–	–	–	<i>Halocarbon-2402</i>
1,1,1-trichloroetan.....	<0,001	–	–	–	<i>1,1,1-trichloroethane</i>
Czterochlorek węgla	0,003	–	–	–	<i>Carbon tetrachloride</i>
Substancje HCFCs ogółem	2,553	–	0,829	1,824	<i>Total HCFCs substances</i>
w tym: HCFC-22	2,553	–	0,829	1,824	<i>of which HCFC-22</i>
HCFC-123.....	–	–	–	–	<i>HCFC-123</i>
HCFC-124.....	–	–	–	–	<i>HCFC-124</i>
HCFC-141b.....	–	–	–	–	<i>HCFC-141b</i>
HCFC-142b.....	–	–	–	–	<i>HCFC-142b</i>
Bromometan	0,560	–	–	–	<i>Bromomethane</i>
Bromochlorometan	<0,001	–	–	–	<i>Bromochloromethane</i>

^a Dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Data concern the period from the 1 January up to 31 December 2012.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 32(158). CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ OZONU W ATMOSFERZE
TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE

LATA YEARS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w dobsonach [D] <i>in dobsons</i>											
ŚREDNIE MIESIĘCZNE <i>MONTHLY AVERAGE</i>												
1963	404	382	385	382	339	317	292	290	285	309
1965	350	398	416	402	393	357	331	326	297	282	311	356
1970	334	442	420	417	378	373	345	328	319	305	305	320
1975	331	348	378	394	357	351	337	315	289	288	294	293
1980	341	358	402	425	404	374	373	331	305	296	298	326
1985	373	399	376	377	364	368	339	302	299	280	291	323
1990	314	328	350	383	368	356	.	.	320	276	296	307
1995	321	339	378	363	347	331	323	307	295	270	281	292
2000	314	341	346	340	335	324	328	298	286	261	258	306
2005	343	362	368	380	353	350	325	305	279	272	291	322
2010	343	377	395	396	367	346	333	316	316	300	300	338
2011	340	357	351	334	370	341	335	300	284	277	260	274
2012	300	353	353	365	351	338	326	309	287	281	282	280
2013	348	383	392	373	350	347	344	317	305	278	281	279

TABL. 32(158). CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ OZONU W ATMOSFERZE (dok.)
TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE (cont.)

LATA YEARS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w dobsonach [D] in dobsons											
ZWIĘKSZENIE (+) LUB ZMNIĘSZENIE (-) W STOSUNKU DO ŚREDNICH WIELOLETNIICH <i>INCREASE (+) OR DECREASE (-) IN RELATION TO LONG-TERM AVERAGES</i>												
1965 do 1963-1964 <i>1965 to 1963-1964</i>	+27	+26	+29	+10	+10	-1	-3	+5	+3	-8	+30	+52
1970 do 1963-1969 <i>1970 to 1963-1969</i>	-38	+57	+20	+26	+4	+18	+9	+4	+22	+22	+15	-18
1975 do 1963-1974 <i>1975 to 1963-1974</i>	-27	-40	-19	-1	-18	-11	0	-6	-12	-5	0	-35
1980 do 1963-1979 <i>1980 to 1963-1979</i>	-15	-26	+11	+28	+29	+14	+32	+8	+3	+5	+5	+2
1985 do 1963-1984 <i>1985 to 1963-1984</i>	+21	+19	-15	-19	-13	+6	-4	-22	-4	-12	0	+1
1990 do 1963-1989 <i>1990 to 1963-1989</i>	-36	-53	-41	-12	-8	-7	-10	-11	+19	-13	+5	-15
1995 do 1963-1994 <i>1995 to 1963-1994</i>	-24	-38	-8	-29	-28	-28	-18	-15	-7	-19	-9	-25
2000 do 1963-1999 <i>2000 to 1963-1999</i>	-27	-33	-36	-48	-36	-33	-12	-23	-15	-28	-30	-7
2001 do 1963-2000 <i>2001 to 1963-2000</i>	-17	-21	-11	-12	-20	0	11	-14	+8	-19	-3	+11
2002 do 1963-2001 <i>2002 to 1963-2001</i>	-23	-24	-18	+3	-32	-9	-17	-2	+5	+13	+13	-14
2003 do 1963-2002 <i>2003 to 1963-2002</i>	+30	+13	-14	0	-9	-8	-7	+2	+4	+12	+5	-22
2004 do 1963-2003 <i>2004 to 1963-2003</i>	+12	+3	-5	-13	+4	-3	-11	-7	-4	-9	+4	-4
2005 do 1963-2004 <i>2005 to 1963-2004</i>	+3	-11	-14	-7	-17	-7	-15	-16	-22	-17	+2	+10
2006 do 1963-2005 <i>2006 to 1963-2005</i>	-35	+17	+12	+9	+4	-11	-13	+12	-12	-18	-10	-51
2007 do 1963-2006 <i>2007 to 1963-2006</i>	-16	-11	0	-26	-13	-13	-7	-9	1	-3	-5	-40
2008 do 1963-2007 <i>2008 to 1963-2007</i>	-40	-50	7	-16	-4	-14	-9	-15	-7	-15	-16	-28
2009 do 1963-2008 <i>2009 to 1963-2008</i>	-13	41	7	-34	-13	-8	-12	-11	-4	10	-11	11
2010 do 1963-2009 <i>2010 to 1963-2009</i>	+5	+5	+14	+12	-1	-9	-5	-4	+16	+13	+13	+29
2011 do 1963-2010 <i>2011 to 1963-2010</i>	+2	-15	-30	-50	+2	-14	-3	-20	-16	-10	-27	-35
2012 do 1963-2011 <i>2012 to 1963-2011</i>	-38	-19	-28	-19	-16	-16	-11	-10	-13	-6	-5	-29
2013 do 1963-2012 <i>2013 to 1963-2012</i>	+11	+11	+10	-11	-17	-7	+7	-2	+5	-9	-6	-30

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Geofizyki PAN uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Source: data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection and the Geophysical Institute of Polish Academy of Science derived from the National Environment Monitoring system.

TABL. 33(159). ZAWARTOŚĆ OZONU W WARSTWACH ATMOSFERY NAD LEGIONOWEM K/WARSZAWY W 2013 R.
OZONE CONTENT IN ATMOSPHERIC LAYERS OVER LEGIONOWO NEAR WARSAW IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Warstwy atmosfery między standardowymi powierzchniami izobarycznymi (hPa) Atmospheric layers between standard isobaric surfaces (hPa)											
		~ 1000 700	700 500	500 300	300 200	200 150	150 100	100 70	70 50	50 30	30 20	20 10	10 00
Styczeń.....	a	7,9	7,9	8,1	10,8	19,2	34,2	36,1	39,9	63,4	39,6	42,0	38,6
January	b	7,7	7,5	8,9	11,4	15,8	29,4	34,5	40,1	62,0	39,2	42,2	40,7
	c	0,2	0,9	-0,9	-0,1	1,0	0,8	0,2	0,0	0,3	0,1	-0,1	-0,3
Luty.....	a	9,7	7,8	9,6	17,1	23,2	35,1	35,7	41,4	57,9	39,9	41,4	37,8
February	b	8,9	8,1	9,6	13,8	19,0	32,2	38,8	44,1	64,5	40,8	46,0	46,3
	c	0,6	-0,4	0,0	0,8	0,9	0,3	-0,4	-0,5	-1,1	-0,3	-1,1	-1,8
Marzec.....	a	11,7	9,2	11,2	19,5	28,9	43,3	43,1	44,4	61,4	39,7	44,6	46,7
March	b	11,3	9,0	11,2	16,1	21,2	33,9	37,3	41,6	62,9	39,4	46,3	49,0
	c	0,4	0,4	0,0	0,5	2,0	1,6	1,0	0,9	-0,3	0,1	-0,7	-0,6
Kwiecień.....	a	13,4	9,8	12,1	18,7	19,8	24,4	27,2	38,8	60,4	39,3	52,8	57,6
April	b	12,9	10,4	13,2	18,3	22,2	31,8	34,6	38,7	59,5	38,7	49,1	54,5
	c	0,4	-1,1	-0,5	0,1	-0,6	-1,1	-1,3	0,0	0,2	0,2	0,9	0,6
Maj.....	a	14,6	11,0	13,5	19,7	23,1	26,5	20,7	31,2	54,3	36,1	48,1	54,4
May	b	13,7	10,9	12,9	17,1	20,9	27,9	29,2	35,4	56,0	38,5	51,4	57,3
	c	0,6	0,1	0,4	0,4	0,6	-0,3	-2,1	-2,0	-0,6	-1,3	-1,1	-0,6
Czerwiec.....	a	12,3	9,6	12,3	9,6	20,9	22,6	25,1	31,3	52,8	42,3	54,1	57,8
June	b	13,3	11,0	13,2	13,6	17,5	24,6	26,3	31,7	53,3	39,5	54,1	58,0
	c	-0,5	-1,1	-0,4	-0,7	0,8	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	0,7	0,0	-0,1
Lipiec.....	a	12,4	10,6	12,1	11,6	17,8	23,1	25,5	31,4	54,5	41,0	52,3	56,7
July	b	13,4	10,8	13,3	14,3	14,8	20,7	22,9	29,4	51,1	38,8	53,7	56,2
	c	-0,6	-0,3	-0,8	-0,4	0,9	0,8	1,4	1,1	1,2	1,0	-0,4	0,1
Sierpień.....	a	10,7	9,6	14,5	13,6	13,4	25,3	27,0	29,6	50,1	36,3	50,9	52,3
August	b	12,4	10,6	12,9	11,2	11,9	19,0	23,1	28,6	47,7	37,2	51,6	54,6
	c	-1,0	-1,0	0,8	0,7	0,7	2,0	1,4	0,5	0,7	-0,3	-0,3	-0,6
Wrzesień.....	a	10,2	9,4	10,0	9,3	10,6	21,2	28,1	32,8	51,9	33,8	42,9	49,2
September	b	11,3	9,5	11,1	8,8	8,7	17,5	23,9	29,4	47,9	35,1	46,7	50,0
	c	-0,7	-0,1	-1,0	0,2	0,8	1,1	1,1	1,7	1,7	-0,4	-1,1	-0,2
Październik.....	a	11,9	8,8	9,7	9,6	9,7	15,8	23,0	29,3	50,9	35,9	42,2	41,8
October	b	9,4	8,4	9,9	8,9	8,8	16,7	22,9	28,6	47,1	33,9	41,9	43,6
	c	2,6	0,6	-0,2	0,2	0,5	-0,2	0,0	0,2	1,4	0,6	0,1	-0,4
Listopad.....	a	7,6	7,5	9,4	11,0	9,2	17,4	27,0	30,2	52,3	38,0	44,2	41,1
November	b	7,9	7,9	9,0	8,5	9,9	19,8	27,0	30,6	50,7	36,5	40,5	39,1
	c	-0,3	-0,7	0,3	0,7	-0,2	-0,4	0,0	-0,1	0,5	0,6	0,9	0,5
Grudzień.....	a	8,6	7,9	8,6	5,0	7,5	18,5	27,2	32,8	56,9	41,5	43,5	36,8
December	b	7,3	7,7	8,7	9,2	11,4	23,2	28,8	33,1	53,8	37,7	40,7	37,2
	c	1,3	0,4	-0,1	-1,8	-1,4	-0,8	-0,3	-0,1	0,8	1,4	0,6	-0,1

a – średnie miesięczne (D) w 2013 roku.

b – średnie miesięczne wieloletnie (D) z lat 1993-2012.

c – standaryzowane odchylenie: $(a-b)/\sigma$, gdzie σ jest odchyleniem standardowym średnich miesięcznych z lat 1993-2012.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a – monthly average (D) in 2013.

b – long-term monthly average (D) from the years 1993-2012.

c – standardized deviations: $(a-b)/\sigma$, where σ is a standard deviation of monthly average from the years 1993-2012.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection and the Institute of Meteorology and Water Management National Research Institute derived from the National Environment Monitoring system.

TABL. 34(160). PROMIENIOWANIE NADFIOLETOWE (UV-B) W 2013 R.
ULTRAVIOLET RADIATION (UV-B) IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w jednostkach MED ^a in MED units ^a											
LEBA												
Liczba dni objętych pomiarem..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe..... <i>one-day averages</i>	0,3	1,0	3,5	7,4	12,2	14,4	14,6	11,5	6,7	2,8	0,7	0,4
maksymalne dobowe..... <i>one-day maximum</i>	0,9	2,9	5,7	15,0	18,4	20,1	20,3	18,7	12,1	5,5	1,4	0,8
minimalne dobowe..... <i>one-day minimum</i>	0,1	0,3	1,2	1,6	5,0	3,6	6,4	5,7	1,7	0,8	0,2	0,1
miesięczne..... <i>monthly</i>	10,4	27,3	108,1	221,0	379,2	431,5	451,9	357,9	201,2	85,8	20,7	11,2
LEGIONOWO												
Liczba dni objętych pomiarem..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe..... <i>one-day averages</i>	0,6	1,1	3,7	6,6	10,3	13,1	13,9	11,5	5,9	3,0	0,9	0,5
maksymalne dobowe..... <i>one-day maximum</i>	1,0	2,6	6,7	12,0	17,5	19,6	19,3	18,8	11,9	5,7	2,0	0,9
minimalne dobowe..... <i>one-day minimum</i>	0,3	0,4	1,5	1,9	2,8	5,7	4,0	2,1	1,5	1,3	0,2	0,2
miesięczne..... <i>monthly</i>	17,6	31,2	114,6	197,0	318,2	392,0	429,9	357,4	178,1	93,8	25,9	15,3
ZAKOPANE												
Liczba dni objętych pomiarem..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	28	30	30	31	30	31	31	30	23 ^b	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe..... <i>one-day averages</i>	0,9	1,9	4,3	8,8	9,9	10,9	12,8	11,0	6,2	–	1,1	0,9
maksymalne dobowe..... <i>one-day maximum</i>	1,9	5,8	7,4	16,6	19,7	21,0	20,5	18,2	12,3	4,4	2,7	1,3
minimalne dobowe..... <i>one-day minimum</i>	0,3	0,2	1,7	2,3	2,8	3,5	1,8	1,5	1,7	0,6	0,2	0,3
miesięczne..... <i>monthly</i>	28,2	53,8	131,9 ^c	264,4	308,2	325,6	397,7	342,5	184,9	–	33,8	26,8
BELSK												
Liczba dni objętych pomiarem..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe..... <i>one-day averages</i>	0,4	1,0	3,7	6,4	9,8	12,5	13,9	11,2	5,6	2,8	0,9	0,6
maksymalne dobowe..... <i>one-day maximum</i>	1,0	2,5	7,0	13,2	16,5	19,1	18,9	17,9	11,0	5,8	2,0	0,9
minimalne dobowe..... <i>one-day minimum</i>	0,1	0,3	1,4	1,9	1,8	5,1	4,6	3,2	1,3	1,2	0,3	0,3
miesięczne..... <i>monthly</i>	14,1	28,7	113,6	192,0	304,4	376,1	432,1	345,8	168,8	88,3	26,0	17,1

a MED – Minimal Erythema Dose (patrz „Uwagi metodyczne”). *b* Zbyt mała liczba dni pomiarowych w miesiącu (brak 5 lub więcej dni pomiarowych). *c* Przy braku danych w poszczególnych dniach, uzupełniono je przez średnią obliczoną z pozostałych dni.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego, dla Belska - dane Instytutu Geofizyki PAN, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a MED – Minimal Erythema Dose (see “Methodological notes”). *b* Insufficient number of measurement days per month (absence of 5 or more days of measurement) *c* If there was no data on individual days, they were complemented by the average calculated on the basis of the remaining days.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection and the Institute of Meteorology and Water Management - National Research Institute, for Belsk - data of the Geophysical Institute of Polish Academy of Science, derived from the National Environment Monitoring system.

TABL. 35(161). STĘŻENIE OZONU W PRZYZIEMNEJ WARSTWIE ATMOSFERY W 2013 R.
OZONE CONCENTRATION IN THE GROUND LAYER OF THE ATMOSPHERE IN 2013

Lokalizacja stanowisk pomiarowych <i>Location of monitoring sites</i>		Stężenie maksymalne <i>Maximum concentration</i>		Liczba dni z przekroczeniami stężenia docelowego ^c <i>Number of days with exceeded target value concentration^c</i>	AOT40 ^d z okresu maj-lipiec <i>AOT40^d from the period May-July</i>
		1-godzinne <i>1-hour</i>	8-godzinne ^b <i>8-hour^b</i>		
		µg/m ³			µg/m ³ ×h
Dolnośląskie.....	Kłodzko	156	149	13	–
	Legnica	161	153	8	–
	Osieczów ^a	156	148	8	6361
	Śnieżka ^a	188	170	41	14406
	Wałbrzych	165	147	8	–
Kujawsko-pomorskie	Ciechocinek	145	134	9	–
	Koniczynka ^a	185	163	23	14601
Lubelskie.....	Jarczew ^a	175	156	11	10989
	Wilczopole ^a	159	145	11	6631
Lubuskie.....	Gorzów Wielkopolski	179	163	6	–
	Smolary Bytnickie ^a	147	133	6	6840
	Żary	157	147	6	–
Łódzkie	Gajew ^a	173	165	11	11246
	Łódź-Widzew	172	154	12	–
	Pabianice	172	160	12	–
	Parzniewice ^a	185	161	15	12949
	Piotrków Trybunalski	186	158	9	–
Małopolskie.....	Kraków	165	144	4	–
	Szarów ^a	170	151	17	11393
	Tarnów	155	135	7	–
Mazowieckie	Belsk	149	135	7	8875
	Granica ^a	159	139	15	11436
	Legionowo ^a	181	167	10	11472
	Płock	173	158	9	–
	Radom	149	133	7	–
	Siedlce	151	136	11	–
	Warszawa Bielany	158	142	6	–
	Warszawa Ursynów	168	147	13	–
	Warszawa Targówek	168	151	8	–
Podkarpackie.....	Jasło	153	138	5	–
Podlaskie.....	Białystok ^a	164	146	8	10149
					–

TABL. 35(161). STĘŻENIE OZONU W PRZYZIEMNEJ WARSTWIE ATMOSFERY W 2013 R. (dok.)
OZONE CONCENTRATION IN THE GROUND LAYER OF THE ATMOSPHERE IN 2013 (cont.)

Lokalizacja stanowisk pomiarowych <i>Location of monitoring sites</i>		Stężenie maksymalne <i>Maximum concentration</i>		Liczba dni z przekroczeniami stężenia docelowego ^c <i>Number of days with exceeded target value concentration^c</i>	AOT40 ^d z okresu maj-lipiec <i>AOT40^d from the period May-July</i>
		1-godzinne <i>1-hour</i>	8-godzinne ^b <i>8-hour^b</i>		
		µg/m ³			
Pomorskie	Gdańsk Szadółki	146	134	2	–
	Gdańsk Wrzeszcz	152	134	2	–
	Gdynia Dąbrowa	141	125	1	–
	Gdynia Pogórze	129	124	1	–
	Lębork	137	123	3	–
	Łeba ^a	131	125	2	8151
Śląskie	Bielsko-Biała	195	163	22	–
	Cieszyn	187	166	21	–
	Częstochowa	178	166	21	–
	Dąbrowa Górnicza	183	170	19	–
	Katowice	188	173	22	–
	Rybnik	178	163	19	–
	Ustroń	178	157	28	–
	Wodzisław Śląski	186	176	16	–
Świętokrzyskie	Połaniec	172	158	19	–
Warmińsko-Mazurskie ...	Mrągowo	146	138	2	–
	Olsztyn	155	133	7	–
	Ostróda	160	149	7	–
	Puszcza Borecka ^a	140	133	7	10599
Wielkopolskie	Konin	145	140	5	–
	Krzyżówka ^a	160	147	13	10723
	Poznań	144	135	6	–
Zachodniopomorskie	Widuchowa ^a	152	136	4	6595

a Stanowiska podmiejskie i pozamiejskie. *b* Wartość maksymalnej średniej ośmiogodzinnej spośród średnich kroczących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby. *c* Poziom docelowy dla ozonu ustanowiony ze względu na ochronę zdrowia ma wartość 120 µg/m³ i jest to maksymalna średnia ośmiogodzinna spośród średnich kroczących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby; dopuszcza się 25 dni z przekroczeniem poziomu docelowego w roku (średnio dla 3 lat). *d* Parametr AOT40 oznacza sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³. Za pomocą parametru AOT40 określa się dotrzymanie poziomu docelowego ozonu ze względu na ochronę roślin wynoszącego 18000 µg/m³×h dla okresu od 1 maja do 31 lipca (średnia dla 3-5 lat), dlatego parametr ten oblicza się dla stanowisk podmiejskich i pozamiejskich.

Ź r ó d Ź o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a Suburban and rural monitoring sites. *b* Maximum daily 8-hour mean concentration from 8-hour running averages, calculated from hourly data. *c* Target value determined for ozone due to health protection amounts to 120 µg/m³ and it is maximum daily 8-hour mean concentration from 8-hour running averages, calculated from hourly data; 25 days of exceeding the target value in a year (averaged for 3 years) is allowed. *d* Parameter AOT40 means the sum of the difference between hourly concentrations greater than 80 µg/m³ and 80 µg/m³ over a given period using only the one-hour values measured between 8⁰⁰ and 20⁰⁰ Central European Time (CET) each day. Parameter is used to determine whether target value for the vegetation protection - 18000 µg/m³×h (for period 1st of May to 31st of July, averaged over 3 to 5 years) is attained. Therefore the parameter is calculated for suburban and rural monitoring sites.

S o u r c e: data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection derived from the State Environmental Monitoring.

TABL. 36(162). STĘŻENIA PYŁU ZAWIESZONEGO PM₁₀ WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF SUSPENDED PARTICULATE MATTER PM₁₀ BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 24-godz. 24-h concentration			Stężenia średnie roczne Annual mean concentration				
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego percentyla S _{90,4} w µg/m ³ (poziom dopuszczalny: 50 µg/m ³) value of standardized percentile S _{90,4} in µg/m ³ (acceptable value: 50 µg/m ³)			liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (poziom dopuszczalny: 40 µg/m ³) value of standardized average annual concentration in µg/m ³ (limit value: 40 µg/m ³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja białostocka.....	2	37	40,8	45	2	23	24,9	27
Aglomeracja bydgoska.....	2	54	60,2	66	2	29	34,9	40
Aglomeracja górnośląska.....	7	75	80,8	89	7	43	44,9	48
Aglomeracja krakowska.....	3	91	99,2	113	3	44	51,1	60
Aglomeracja lubelska.....	2	52	54,4	57	2	29	29,5	30
Aglomeracja łódzka.....	8	50	66,1	86	8	29	38,1	50
Aglomeracja poznańska.....	4	42	50,5	60	4	21	26,9	32
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	2	81	96,1	111	2	45	49,1	53
Aglomeracja szczecińska.....	3	34	39,1	43	3	20	22,9	27
Aglomeracja trójmiejska.....	9	27	32,8	43	9	16	19,0	24
Aglomeracja warszawska.....	5	53	55,8	64	5	30	33,3	40
Aglomeracja wrocławska.....	2	63	64,6	66	2	36	36,4	37
Gorzów Wielkopolski.....	2	39	47,0	55	2	22	25,6	30
Kielce.....	2	61	64,1	67	2	34	36,0	38
Olsztyn.....	1	38	37,7	38	1	22	21,5	22
Opole.....	2	57	58,6	60	2	29	31,3	33
Rzeszów.....	1	54	54,3	54	1	32	31,6	32
Toruń.....	3	47	52,6	60	3	25	28,6	32
Zielona Góra.....	1	46	46,4	46	1	26	26,4	26

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 37(163). STĘŻENIA PYŁU ZAWIESZONEGO PM_{2,5} WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF SUSPENDED PARTICULATE MATTER PM_{2,5} BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia średnie roczne Annual mean concentration			
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (poziom dopuszczalny: 25 µg/m ³) value of standardized average annual concentration in µg/m ³ (limit value: 25 µg/m ³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja białostocka.....	2	19	19,9	20
Aglomeracja bydgoska.....	2	18	20,9	23
Aglomeracja górnośląska.....	3	33	34,8	37
Aglomeracja krakowska.....	3	33	37,4	43
Aglomeracja lubelska.....	1	21	21,4	21
Aglomeracja łódzka.....	3	23	26,8	30
Aglomeracja poznańska.....	2	21	22,0	23
Aglomeracja rybnicko-jastrzębska.....	1	31	31,4	31
Aglomeracja szczecińska.....	2	14	15,4	17
Aglomeracja trójmiejska.....	2	13	13,4	14
Aglomeracja warszawska.....	3	23	26,0	31
Aglomeracja wrocławska.....	2	28	29,1	30
Gorzów Wielkopolski.....	1	16	16,4	16
Kielce.....	1	29	28,8	29
Olsztyn.....	1	16	16,2	16
Opole.....	1	24	23,7	24
Rzeszów.....	1	25	25,1	25
Toruń.....	1	17	16,5	17
Zielona Góra.....	1	20	20,4	20

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 38(164). STĘŻENIA DWUTLENKU SIARKI WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF SULPHUR DIOXIDE BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration			Stężenia 24-godz. 24-h concentration			Stężenia średnie roczne Annual mean concentration					
	liczba stano- wisk num- ber of mon- itoring sites	wartość percentyla $S_{99,7}$ w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of percentile $S_{99,7}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (limit value: $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$)		liczba stano- wisk num- ber of moni- toring sites	wartość percentyla $S_{99,2}$ w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of percentile $S_{99,2}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (limit value: $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)		liczba stano- wisk num- ber of mo- nitro- ring sites	wartość stężenia średniego rocznego w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ value of annual mean concentration in $\mu\text{g}/\text{m}^3$				
		mini- malne mini- mum	średnie average		maksy- malne maxi- mum	mini- malne mini- mum		średnie average	maksy- malne maximum	mini- malne mini- mum	średnie average	maksy- malne maximum
Aglomeracja białostocka.....	1	20	20,0	20	1	11	10,9	11	1	3	3,2	3
Aglomeracja bydgoska.....	2	42	43,4	45	2	23	23,4	24	2	6	6,1	7
Aglomeracja górnośląska.....	7	74	93,1	108	7	49	59,3	71	7	12	14,0	17
Aglomeracja krakowska.....	3	54	56,0	59	3	32	34,7	37	3	8	9,0	10
Aglomeracja lubelska.....	1	24	24,0	24	1	14	13,7	14	1	4	3,8	4
Aglomeracja łódzka.....	3	46	62,7	75	3	30	40,0	51	3	9	11,8	13
Aglomeracja poznańska.....	2	25	24,7	25	2	16	16,0	16	2	3	3,3	4
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	2	81	107,0	133	2	47	62,4	78	2	13	14,7	16
Aglomeracja szczecińska.....	1	18	17,7	18	1	11	10,9	11	1	3	3,3	3
Aglomeracja trójmiejska.....	8	17	31,7	50	8	9	14,7	23	8	3	4,3	7
Aglomeracja warszawska.....	2	35	66,7	99	2	15	25,9	37	2	5	6,9	8
Aglomeracja wrocławska.....	1	37	37,0	37	1	25	24,6	25	2	6	6,8	7
Gorzów Wielkopolski.....	1	24	24,0	24	1	18	17,9	18	1	4	3,7	4
Kielce.....	1	60	60,4	60	1	43	43,2	43	1	11	11,1	11
Olsztyn.....	1	23	22,9	23	1	14	14,3	14	1	4	3,6	4
Opole.....	1	8	8,1	8
Rzeszów.....	1	48	47,8	48	1	26	26,4	26	1	6	5,5	6
Toruń.....	2	34	34,5	35	2	18	20,4	23	2	5	4,9	5
Zielona Góra.....	1	20	20,1	20	1	14	14,3	14	1	5	4,7	5

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 39(165). STĘŻENIA DWUTLENKU AZOTU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF NITROGEN DIOXIDE BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration			Stężenia średnie roczne Annual mean concentration				
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość percentyla $S_{99,8}$ w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of percentile $S_{99,8}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (limit value: $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$)		liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of standardized average annual concentration in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (limit value: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$)			
		minimalne minimum	średnie average		maksymalne maximum	minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja białostocka.....	1	72	71,7	72	2	8	11,0	14
Aglomeracja bydgoska.....	2	78	93,8	109	2	20	25,9	32
Aglomeracja górnośląska.....	5	80	92,1	112	6	23	29,3	49
Aglomeracja krakowska.....	3	80	121,3	173	3	25	40,1	68
Aglomeracja lubelska.....	1	101	100,6	101	1	20	19,6	20
Aglomeracja łódzka.....	5	77	91,2	111	5	17	23,1	31
Aglomeracja poznańska.....	2	80	95,8	111	2	19	19,5	20
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	2	70	75,5	81	2	21	21,4	22
Aglomeracja szczecińska.....	1	100	100,0	100	1	31	30,7	31
Aglomeracja trójmiejska.....	8	58	79,4	98	8	12	15,3	22
Aglomeracja warszawska.....	4	95	129,8	180	4	24	38,3	56
Aglomeracja wrocławska.....	1	139	139,2	139	2	20	37,4	54
Gorzów Wielkopolski.....	1	82	82,0	82	1	18	18,3	18
Kielce.....	1	101	101,0	101	1	23	23,1	23
Olsztyn.....	1	65	65,4	65	1	13	13,3	13
Opole.....	1	75	75,3	75	1	22	21,6	22
Rzeszów.....	1	94	94,3	94	1	20	20,1	20
Toruń.....	2	90	99,7	110	2	18	22,5	27
Zielona Góra.....	1	93	93,4	93	1	16	16,3	16

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 40(166). STĘŻENIA TLENKU WĘGLA WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF CARBON MONOXIDE BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 8-godz. 8-h concentration				Stężenia średnie roczne Annual mean concentration			
	liczba stanowisk number of monitoring sites	maksimum dzienne ze stężeń 8-godz. (poziom dopuszczalny: 10 000 µg/m ³) daily maximum from 8-h concentration (limit value: 10 000 µg/m ³)			liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość stężenia średniego rocznego w µg/m ³ value of annual mean concentration in µg/m ³		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja białostocka.....	1	2622	2622,0	2622	1	306	306,3	306
Aglomeracja bydgoska.....	2	3847	3944,4	4042	2	443	453,1	463
Aglomeracja górnośląska.....	4	2761	3090,0	3964	4	468	536,9	612
Aglomeracja krakowska.....	2	3163	3678,1	4194	2	601	835,3	1070
Aglomeracja lubelska.....	1	3675	3675,0	3675	1	530	530,0	530
Aglomeracja łódzka.....	4	1795	3523,8	4363	4	457	561,3	623
Aglomeracja poznańska.....	1	2926	2925,7	2926	1	330	330,2	330
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	1	3580	3580,0	3580	1	543	542,7	543
Aglomeracja szczecińska.....	1	1095	1095,0	1095	1	314	313,8	314
Aglomeracja trójmiejska.....	6	1008	1558,8	2686	6	259	323,6	385
Aglomeracja warszawska.....	3	1854	2311,2	2781	3	366	551,1	671
Gorzów Wielkopolski.....	1	2030	2030,0	2030	1	308	307,5	308
Kielce.....	1	696	696,1	696
Olsztyn.....	1	2139	2139,1	2139	1	327	327,3	327
Rzeszów.....	1	3277	3276,7	3277	1	370	369,6	370
Toruń.....	1	1923	1922,5	1923	1	360	359,9	360
Zielona Góra.....	1	1286	1286,3	1286	1	358	357,8	358

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 41(167). STĘŻENIA BENZENU I OŁOWIU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF BENZENE AND LEAD BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia średnie roczne benzenu Annual mean benzene concentration				Stężenia średnie roczne ołowiu Annual mean lead concentration			
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (poziom dopuszczalny: 5 µg/m ³) value of standardized annual mean concentration in µg/m ³ (limit value: 5 µg/m ³)			liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (poziom dopuszczalny: 0,5 µg/m ³) value of standardized annual mean concentration in µg/m ³ (limit value: 0.5 µg/m ³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja bydgoska.....	1	0,018	0,018	0,018
Aglomeracja górnośląska.....	1	0,046	0,046	0,046
Aglomeracja krakowska.....	2	3,1	3,39	3,7	2	0,028	0,034	0,039
Aglomeracja lubelska.....	1	1,6	1,64	1,6	1	0,012	0,012	0,012
Aglomeracja łódzka.....	2	2,1	2,23	2,4	3	0,021	0,022	0,024
Aglomeracja poznańska.....	1	0,019	0,019	0,019
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	1	0,028	0,028	0,028
Aglomeracja szczecińska.....	1	0,007	0,007	0,007
Aglomeracja trójmiejska.....	1	0,6	0,58	0,6	2	0,011	0,011	0,012
Aglomeracja warszawska.....	2	1,2	1,38	1,6	1	0,012	0,012	0,012
Aglomeracja wrocławska.....	1	3,6	3,56	3,6	1	0,025	0,025	0,025
Gorzów Wielkopolski.....	1	0,033	0,033	0,033
Kielce.....	1	1,8	1,77	1,8	1	0,033	0,033	0,033
Olsztyn.....	1	0,005	0,005	0,005
Opole.....	1	0,023	0,023	0,023
Rzeszów.....	1	0,015	0,015	0,015
Toruń.....	1	0,010	0,010	0,010
Zielona Góra.....	1	0,2	0,18	0,2	1	0,017	0,017	0,017

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 42(168). STEŻENIA ARSENU I KADMU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF ARSENIC AND CADMIUM BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia średnie roczne arsenu <i>Annual mean arsenic concentration</i>				Stężenia średnie roczne kadmu <i>Annual mean cadmium concentration</i>			
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w ng /m ³ (poziom docelowy: 6 ng/m ³) <i>value of standardized annual mean concentration in ng /m³ (target value: 6 ng/m³)</i>			liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w ng /m ³ (poziom docelowy: 5 ng /m ³) <i>value of standardized annual mean concentration in ng /m³ (target value: 5 ng/m³)</i>		
		minimalne <i>minimum</i>	średnie <i>average</i>	maksymalne <i>maximum</i>		minimalne <i>minimum</i>	średnie <i>average</i>	maksymalne <i>maximum</i>
Aglomeracja bydgoska.....	1	1,31	1,31	1,31	1	0,47	0,47	0,47
Aglomeracja górnośląska.....	2	1,57	1,72	1,88	1	0,91	0,91	0,91
Aglomeracja krakowska.....	2	1,66	1,68	1,70	2	0,97	1,05	1,12
Aglomeracja lubelska.....	1	0,55	0,55	0,55	1	0,43	0,43	0,43
Aglomeracja łódzka.....	3	1,66	1,78	1,86	3	0,65	0,83	1,16
Aglomeracja poznańska.....	1	1,78	1,78	1,78	1	0,42	0,42	0,42
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	1	1,62	1,62	1,62	1	0,93	0,93	0,93
Aglomeracja szczecińska.....	1	0,72	0,72	0,72
Aglomeracja trójmiejska.....	2	1,00	1,02	1,04	2	0,27	0,27	0,28
Aglomeracja warszawska.....	1	1,12	1,12	1,12	1	0,47	0,47	0,47
Aglomeracja wrocławska.....	1	3,13	3,13	3,13	1	0,71	0,71	0,71
Gorzów Wielkopolski.....	1	1,36	1,36	1,36	1	0,77	0,77	0,77
Kielce.....	1	1,92	1,92	1,92	1	3,02	3,02	3,02
Olsztyn.....	1	1,86	1,86	1,86	1	0,19	0,19	0,19
Opole.....	1	3,16	3,16	3,16	1	0,85	0,85	0,85
Rzeszów.....	1	1,06	1,06	1,06	1	0,56	0,56	0,56
Toruń.....	1	1,06	1,06	1,06	1	0,30	0,30	0,30
Zielona Góra.....	1	6,70	6,70	6,70	1	0,50	0,50	0,50

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 43(169). STEŻENIA NIKLU I BENZO(A)PIRENU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2013 R.
CONCENTRATION OF NICKEL AND BENZO(A)PYRENE BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2013

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia średnie roczne niklu <i>Annual mean nickel concentration</i>				Stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu <i>Annual mean benzo(a)pyrene concentration</i>			
	liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w ng /m ³ (poziom docelowy: 20 ng/m ³) <i>value of standardized annual mean concentration in ng /m³ (target value: 20 ng/m³)</i>			liczba stanowisk number of monitoring sites	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w ng /m ³ (poziom docelowy: 1 ng/m ³) <i>value of standardized annual mean concentration in ng /m³ (target value: 1 ng/m³)</i>		
		minimalne <i>minimum</i>	średnie <i>average</i>	maksymalne <i>maximum</i>		minimalne <i>minimum</i>	średnie <i>average</i>	maksymalne <i>maximum</i>
Aglomeracja bydgoska.....	1	2,27	2,27	2,27	1	2,01	2,01	2,01
Aglomeracja górnośląska.....	1	2,12	2,12	2,12	3	5,09	6,14	8,15
Aglomeracja krakowska.....	2	1,65	1,86	2,07	2	4,85	6,27	7,69
Aglomeracja lubelska.....	1	0,80	0,80	0,80	1	1,10	1,10	1,10
Aglomeracja łódzka.....	3	1,78	1,88	1,94	3	6,02	6,51	6,82
Aglomeracja poznańska.....	1	2,22	2,22	2,22
Aglomeracja rybnicko- jastrzębska.....	1	1,74	1,74	1,74	2	5,69	8,51	11,34
Aglomeracja szczecińska.....	2	1,98	2,25	2,52
Aglomeracja trójmiejska.....	2	1,59	1,92	2,25	1	2,16	2,16	2,16
Aglomeracja warszawska.....	1	2,34	2,34	2,34	2	2,56	2,66	2,77
Aglomeracja wrocławska.....	1	1,28	1,28	1,28	2	3,88	3,90	3,92
Gorzów Wielkopolski.....	1	4,56	4,56	4,56	1	2,04	2,04	2,04
Kielce.....	1	2,12	2,12	2,12	2	4,65	4,85	5,06
Olsztyn.....	1	0,60	0,60	0,60	1	2,60	2,60	2,60
Opole.....	1	2,51	2,51	2,51	1	4,61	4,61	4,61
Rzeszów.....	1	3,67	3,67	3,67	1	3,67	3,67	3,67
Toruń.....	1	1,70	1,70	1,70	1	1,00	1,00	1,00
Zielona Góra.....	1	2,43	2,43	2,43	1	2,71	2,71	2,71

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 44(170). SKŁAD CHEMICZNY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W REJONACH MONITORINGU TŁA ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEJ
CHEMICAL COMPOSITION OF ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN-INDUSTRIAL AGGLOMERATION

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	2000	2005	2010	2011	2012	2013
STĘŻENIE JONÓW SIARCZANOWYCH (SO₄²⁻) w mg S/dm³ <i>SULPHATE IONS CONCENTRATION (SO₄²⁻) in mg S/dm³</i>						
Łeba	0,57	0,56	0,33	0,34	0,32	0,39
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,61	0,50	0,38	0,45	0,42	0,34
Warszawa-Bielany	1,11	0,75	0,51	0,56	0,57	0,47
Jarczew.....	0,82	0,69	0,47	0,53	0,55	0,45
Śnieżka.....	0,69	0,70	1,11	0,79	0,93	0,81
STĘŻENIE JONÓW AZOTANOWYCH (NO₃⁻) w mg N/dm³ <i>NITRATE IONS CONCENTRATION (NO₃⁻) in mg N/dm³</i>						
Łeba	0,43	0,51	0,33	0,39	0,38	0,38
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,39	0,42	0,36	0,43	0,42	0,36
Warszawa-Bielany	0,43	0,51	0,33	0,35	0,42	0,35
Jarczew.....	0,44	0,46	0,33	0,36	0,40	0,38
Śnieżka.....	0,80	0,72	0,75	0,50	0,72	0,63
STĘŻENIE JONÓW AMONOWYCH (NH₄⁺) w mg N/dm³ <i>AMMONIUM IONS CONCENTRATION (NH₄⁺) in mg N/dm³</i>						
Łeba	0,43	0,48	0,34	0,44	0,39	0,35
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,53	0,50	0,47	0,52	0,42	0,42
Warszawa-Bielany	0,60	0,70	0,47	0,47	0,53	0,41
Jarczew.....	0,64	0,71	0,52	0,51	0,58	0,44
Śnieżka.....	0,52	0,35	0,53	0,38	0,45	0,44
pH						
Łeba	4,71	4,58	4,87	5,11	4,90	4,85
Puszcza Borecka, Diabla Góra	4,72	4,78	4,96	4,94	4,78	4,89
Warszawa-Bielany	4,84	4,69	5,06	5,06	4,94	4,86
Jarczew.....	4,73	4,64	4,98	4,90	4,93	4,82
Śnieżka.....	4,56	4,57	4,50	4,54	4,44	4,49
WYSOKOŚĆ OPADU w mm <i>HEIGHT OF PRECIPITATION in mm</i>						
Łeba	786,6	478,6	909,0	652,1	868,4	740,2
Puszcza Borecka, Diabla Góra	756,5	690,2	741,2	629,0	831,0	786,3
Warszawa-Bielany	620,2	495,9	832,0	641,9	580,6	668,4
Jarczew.....	675,2	489,2	722,1	585,6	585,9	576,9
Śnieżka.....	1258,2	1273,3	1316,2	927,7	1008,1	1221,5
LICZBA DNI Z OPADEM ≥ 0,1 mm <i>NUMBER OF DAYS WITH PRECIPITATION ≥ 0,1 mm</i>						
Łeba	191	171	183	169	202	163
Puszcza Borecka, Diabla Góra	183	153	194	185	202	178
Warszawa-Bielany	178	156	190	142	165	151
Jarczew.....	202	166	186	136	146	136
Śnieżka.....	277	227	256	206	235	262

a Pomiar pH na stacji po pobraniu próbki. b Średnia z niepełnego okresu pomiarowego.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy oraz Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Measurement of pH in the station after a sample is taken. b Average from incomplete measurement period.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management - National Research Institute and by the Institute of Environmental Protection - National Research Institute funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 45(171). PRZEBIEG ROCZNY SKŁADU CHEMICZNEGO OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W REJONACH MONITORINGU TŁA ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO – PRZEMYSŁOWEJ W 2013 R.

ANNUAL COURSE OF THE CHEMICAL COMPOSITION OF ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN – INDUSTRIAL AGGLOMERATION IN 2013

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
STĘŻENIE JONÓW SIARCZANOWYCH (SO₄²⁻) w mg S/dm³ <i>SULPHATE IONS CONCENTRATION (SO₄²⁻) in mg S/dm³</i>												
Łeba.....	0,38	0,51	0,50	0,38	0,31	0,39	0,29	0,27	0,26	0,36	0,33	1,20
Puszcza Borecka, Diabla Góra...	0,27	0,25	0,41	0,40	0,61	0,32	0,28	0,39	0,28	0,31	0,37	0,25
Warszawy-Bielany.....	0,41	0,52	0,51	0,59	0,44	0,51	0,29	0,46	0,40	0,29	0,53	0,71
Jarczew.....	0,32	0,36	0,70	0,50	0,28	0,46	0,31	1,16	0,57	0,73	0,57	0,65
Śnieżka.....	0,72	0,62	0,81	0,81	0,97	0,70	0,84	0,99	0,83	0,79	0,91	0,90
STĘŻENIE JONÓW AZOTANOWYCH (NO₃⁻) w mg N/dm³ <i>NITRATE IONS CONCENTRATION (NO₃⁻) in mg N/dm³</i>												
Łeba.....	0,39	0,86	0,70	0,56	0,38	0,31	0,29	0,33	0,25	0,30	0,46	0,59
Puszcza Borecka, Diabla Góra...	0,35	0,57	0,69	0,54	0,53	0,26	0,26	0,34	0,19	0,33	0,60	0,46
Warszawy-Bielany.....	0,41	0,55	0,45	0,44	0,27	0,32	0,22	0,30	0,32	0,23	0,55	0,54
Jarczew.....	0,46	0,41	0,44	0,46	0,16	0,34	0,22	0,80	0,40	0,51	0,53	0,88
Śnieżka.....	0,57	0,50	0,59	0,64	0,61	0,56	0,72	0,69	0,72	0,65	0,69	0,82
STĘŻENIE JONÓW AMONOWYCH (NH₄⁺) w mg N/dm³ <i>AMMONIUM IONS CONCENTRATION (NH₄⁺) in mg N/dm³</i>												
Łeba.....	0,25	0,55	0,37	0,77	0,43	0,35	0,32	0,40	0,25	0,29	0,33	0,41
Puszcza Borecka, Diabla Góra...	0,14	0,17	0,25	0,70	0,87	0,46	0,57	0,51	0,22	0,43	0,47	0,29
Warszawy-Bielany.....	0,33	0,53	0,37	0,56	0,33	0,45	0,29	0,53	0,32	0,14	0,61	0,47
Jarczew.....	0,30	0,40	0,32	0,57	0,23	0,51	0,36	1,50	0,55	0,61	0,74	0,79
Śnieżka.....	0,46	0,39	0,45	0,46	0,54	0,39	0,46	0,44	0,41	0,40	0,45	0,49
pH												
Łeba.....	4,62	4,41	4,46	5,43	5,08	5,06	5,11	5,21	4,97	4,90	4,58	4,64
Puszcza Borecka, Diabla Góra ^a ...	4,73	4,60	4,50	4,81	5,14	5,23	5,19	5,07	4,88	4,91	4,62	4,76
Warszawy-Bielany.....	4,56	4,53	4,60	4,65	4,92	5,17	5,62	5,33	4,90	5,15	4,83	4,76
Jarczew.....	4,50	4,57	4,44	5,07	5,38	5,35	5,47	4,96	4,90	4,72	4,78	4,32
Śnieżka.....	4,51	4,61	4,51	4,49	4,47	4,55	4,45	4,40	4,43	4,48	4,45	4,42
WYSOKOŚĆ OPADU w mm <i>HEIGHT OF PRECIPITATION in mm</i>												
Łeba.....	50,4	31,2	14,5	27,1	109,5	78,3	44,3	93,3	122,5	72,7	49,8	46,6
Puszcza Borecka, Diabla Góra...	55,4	40,6	24,8	42,4	60,4	129,3	57,6	95,8	140,1	47,1	41,3	51,5
Warszawy-Bielany.....	62,6	30,6	33,2	50,4	121,1	106,6	12,2	99,8	80,3	23,5	30,0	18,1
Jarczew.....	52,1	42,3	39,4	50,2	141,3	62,3	43,7	6,1	58,8	20,9	40,1	19,7
Śnieżka.....	126,2	119,8	84,3	76,3	133,4	204,5	79,9	70,0	106,2	53,1	116,9	50,9
LICZBA DNI Z OPADEM ≥ 0,1 mm <i>NUMBER OF DAYS WITH PRECIPITATION ≥ 0,1 mm</i>												
Łeba.....	17	14	12	7	11	11	5	16	18	14	21	17
Puszcza Borecka, Diabla Góra...	18	11	11	15	17	15	8	13	23	11	21	15
Warszawy-Bielany.....	21	11	12	12	15	17	5	10	17	7	14	10
Jarczew.....	20	12	11	11	8	16	5	4	19	6	15	9
Śnieżka.....	29	25	24	20	28	20	15	14	23	20	25	19

^a Pomiar pH na stacji po pobraniu próbek.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy oraz Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

^a Measurement of pH in the station after a sample is taken.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management - National Research Institute and by the Institute of Environmental Protection - National Research Institute funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 46(172). MOKRA DEPOZYCJA SIARKI, AZOTU I JONÓW WODORU W REJONACH MONITORINGU TŁA ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEJ
WET DEPOSITIONS OF SULPHUR, NITROGEN AND HYDROGEN IONS IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN-INDUSTRIAL AGGLOMERATION

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	2000	2005	2010	2011	2012	2013
SIARKA SIARCZANOWA (S-SO₄²⁻) w g/m² <i>SULPHATE SULPHUR (SO₄²⁻) (S-SO₄²⁻) in g/m²</i>						
Łeba	0,57	0,56	0,33	0,34	0,32	0,39
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,61	0,50	0,38	0,45	0,42	0,34
Warszawa-Bielany	1,11	0,75	0,51	0,56	0,57	0,47
Jarczew.....	0,82	0,69	0,47	0,53	0,55	0,45
Śnieżka.....	0,69	0,70	1,11	0,79	0,93	0,81
AZOT AZOTANOWY (N-NO₃⁻) w g/m² <i>NITRATE NITROGEN (N-NO₃⁻) in g/m²</i>						
Łeba	0,43	0,51	0,33	0,39	0,38	0,38
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,39	0,42	0,36	0,43	0,42	0,36
Warszawa-Bielany	0,43	0,51	0,33	0,35	0,42	0,35
Jarczew.....	0,44	0,46	0,33	0,36	0,40	0,38
Śnieżka.....	0,80	0,72	0,75	0,50	0,72	0,63
AZOT AMONOWY (N-NH₄⁺) w g/m² <i>AMMONIUM NITROGEN (N-NH₄⁺) in g/m²</i>						
Łeba	0,43	0,48	0,34	0,44	0,39	0,35
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,53	0,50	0,47	0,52	0,42	0,42
Warszawa-Bielany	0,60	0,70	0,47	0,47	0,53	0,41
Jarczew.....	0,64	0,71	0,52	0,51	0,58	0,44
Śnieżka.....	0,52	0,35	0,53	0,38	0,45	0,44
JONY WODORU (H⁺) w mg/m² <i>HYDROGEN IONS (H⁺) in mg/m²</i>						
Łeba	4,71	4,58	4,87	5,11	4,90	4,85
Puszcza Borecka, Diabla Góra	4,72	4,78	4,96	4,94	4,78	4,89
Warszawa-Bielany	4,84	4,69	5,06	5,06	4,94	4,86
Jarczew.....	4,73	4,64	4,98	4,90	4,93	4,82
Śnieżka.....	4,56	4,57	4,50	4,54	4,44	4,49

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy oraz Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management - National Research Institute and by the Institute of Environmental Protection - National Research Institute funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management

TABL. 47(173) POWAŻNE AWARIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MAJOR ACCIDENTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Potencjalni sprawcy poważnych awarii <i>Potential initiators of major accidents</i>				Przypadki wystąpienia poważnych awarii ^a <i>Cases of major accidents^a</i>
	ogółem (stan w dniu 31 XII) <i>total (as of 31 XII)</i>	w tym <i>of which</i>			
		zakłady <i>plants</i>		pozostali <i>other</i>	
	dużego ryzyka <i>with high risk</i>	zwiększonego ryzyka <i>with increased risk</i>			
POLSKA	1231	187	200	844	84
POLAND					
Dolnośląskie	75	17	22	36	16
Kujawsko-pomorskie	93	11	8	74	9
Lubelskie	84	16	7	61	5
Lubuskie	16	7	2	7	3
Łódzkie	87	5	16	66	0
Małopolskie	99	9	7	83	4
Mazowieckie	152	21	31	100	22
Opolskie	38	11	8	19	1
Podkarpackie	78	12	13	53	0
Podlaskie	46	9	5	32	1
Pomorskie	56	13	11	32	7
Śląskie	125	19	27	79	6
Świętokrzyskie	19	8	6	5	2
Warmińsko-mazurskie	74	2	5	67	0
Wielkopolskie	123	14	23	86	3
Zachodniopomorskie	66	13	9	44	5

^a Odpowiadające definicji zawartej w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 1232).

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a Corresponding to the definition in art. 3 point 23 of the Act of 27 April 2001 – Environmental Protection Law (Journal of 2013 No., item 1232).

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 48(174). PRZYKŁADY POWAŻNYCH AWARII^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
EXAMPLES OF MAJOR ACCIDENTS^a BY SOURCES AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Miejscowość i gmina <i>Locality</i>	Źródło/miejsce awarii <i>Source/place of accident</i>	Rodzaj awarii <i>Type of accident</i>	Skutki poważnych awarii <i>Results of major accidents</i>	Rodzaj (ilość) zanieczyszczeń <i>Type (quantity) of pollutants</i>	Ofiary awarii <i>Victims of accidents</i>	
						ogółem <i>total</i>	śmier- telne <i>fatal</i>
Lubelskie	Uhin (gm. Dębowa Kłoda)	zakład nieujęty w rejestrze <i>facility is not included in the register</i>	-	poszkodowani <i>victims</i>	siarkowodór <i>hydrogen sulfide</i>	-	-
Małopolskie	Sucha Beskidzka	zakład nieujęty w rejestrze <i>facility is not included in the register</i>	emisja <i>emissions</i>	ewakuacja osób ze strefy zagrożenia <i>evacuation of people from danger zone</i>	gaz ziemny <i>natural gas</i>	-	-
Mazowieckie	Józefów (gm. Błonie)	zakład nieujęty w rejestrze <i>facility is not included in the register</i>	pożar <i>fire</i>	zniszczenie mienia, ewakuacja osób ze strefy zagrożenia <i>property damage, evacuation of people from danger zone</i>	produkty spalania <i>products of combustion</i>	-	-
	Warszawa	gazociąg <i>gas pipeline</i>	emisja <i>emissions</i>	ewakuacja osób ze strefy zagrożenia <i>evacuation of people from danger zone</i>	gaz ziemny <i>natural gas</i>	-	-
	Warszawa	gazociąg <i>gas pipeline</i>	emisja <i>emissions</i>	ewakuacja osób ze strefy zagrożenia <i>evacuation of people from danger zone</i>	gaz ziemny <i>natural gas</i>	-	-

TABL. 48(174). PRZYKŁADY POWAŻNYCH AWARII^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
EXAMPLES OF MAJOR ACCIDENTS^a BY SOURCES AND VOIVODSHIPS IN 2013(cont..)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Miejscowość i gmina Locality	Źródło/miejsce awarii Source/place of accident	Rodzaj awarii Type of accident	Skutki poważnych awarii Results of major accidents	Rodzaj (ilość) zanieczyszczeń Type (quantity) of pollutants	Ofiary awarii Victims of accidents	
						ogółem total	śmier- telne fatal
Mazowieckie (dok.)	Nieporęt	rurociąg pipeline	emisja emissions	zanieczyszczenie środowiska environment pollution	ropa naftowa petroleum	–	–
	Płock	zakład nieujęty w rejestrze facility is not included in the register	pożar fire	zniszczenie mienia, poszkodowani property damage, victims	produkty spalania products of combustion	2	–
	Płock	zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii facility with high risk of accident occurrence	emisja emissions	zanieczyszczenie środowiska environment pollution	ciężki olej opałowy heavy fuel oil	–	–
	Płock	zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii facility with high risk of accident occurrence	pożar fire	poszkodowani victims	etylen ethylene	2	–
	Żyrardów	gazociąg gas pipeline	emisja emissions	ewakuacja osób ze strefy zagrożenia evacuation of people from danger zone	gaz ziemny natural gas	–	–
Śląskie	Chorzów	zakład nieujęty w rejestrze facility is not included in the register	emisja emissions	poszkodowani victims	kwas azotowy nitric acid	7	–
Wielkopolskie	Janków Przygodzki (gm. Przygodzice)	gazociąg gas pipeline	pożar fire	poszkodowani, ewakuacja osób ze strefy zagrożenia, zniszczenie mienia victims, evacuation of people from danger zone, property damage	gaz ziemny natural gas	15	2

^a Spełniają kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58).

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a Meet the criteria defined in the decree of the Minister of Environment of 30 December 2002 on major accidents covered with the duty of reporting them to the Chief Inspectorate of Environmental Protection (Journal of Laws of 2003 No. 5, item 58).

Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

Dział 5. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto statystyczną charakterystykę zagadnień dotyczących obszarów, obiektów, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną, organizmów genetycznie zmodyfikowanych, stanu zasobów leśnych oraz zagrożeń i ochrony środowiska leśnego, a także terenów zieleni, parków i ogrodów historycznych oraz rodzinnych ogrodów działkowych.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona częściowa oznacza ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Formami ochrony według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 627 z późniejszymi zmianami) są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów. Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Polska przyjęła definicję parku narodowego określoną na X (w New Delhi w 1969 roku) i XI (w Beuff w 1972 roku) Ogólnym Zgromadzeniu Światowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN - WCU). Stąd wszystkie polskie parki narodowe, jako odpowiadające wymogom IUCN znalazły się na jej liście, w tym 15 uzyskało II kategorię, 5 najmłodszych parków (Biebrzański, Bory Tucholskie, Gór Stołowych, Narwiański i Magurski) nie było jeszcze przez IUCN - WCU klasyfikowanych, a 2 parki uzyskały V kategorię (Ojcowski i Wigierski).

Ponadto UNESCO wpisało 9 parków narodowych na listę rezerwatów biosfery (Babiogórski, Białowiecki, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Kampinoski, Karkonoski, Poleski, Słowiński, Tatrzański), w tym 1 (Białowiecki) został uznany przez UNESCO za obiekt dziedzictwa światowego. Również 7 parków (Biebrzański, Narwiański, Karkonoski, Poleski, Ujście Warty, Słowiński i Wigierski) objętych zostało konwencją RAMSAR (Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego).

Dane za 2013 rok dotyczące powierzchni Wolińskiego Parku Narodowego pochodzące z badania GUS różnią się od danych z Ministerstwa Środowiska; różnica w danych wynika z wyłączenia powierzchni Zatoki Pomorskiej z badań GUS.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

W zestawieniach tabelarycznych przyjęto klasyfikację rezerwatów zgodnie z Załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. 2005 Nr 60, poz. 533).

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Obowiązek podjęcia takich działań wynika z postanowień Konwencji o różnorodności biologicznej przyjętej w dniu 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro (tzw. Konwencja z Rio). Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwa akty prawne: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią) oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową). Przewidują one stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, czyli fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Jej tworzenie jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE, a wybór sposobu ochrony poszczególnych elementów sieci pozostawia się danemu państwu.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- **Obszary specjalnej ochrony ptaków – OSO** to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków, w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.
- **Specjalne obszary ochrony siedlisk – SOO (obszary mające znaczenie dla Wspólnoty – OZW)** to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków. Obszary OZW są zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, jednak nie zostały jeszcze wyznaczone aktem prawa krajowego (rozporządzeniem ministra ds. środowiska, powołującym SOO).

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody. Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Dotychczas wyznaczono 145 obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późniejszymi zmianami) oraz 845 obszarów mających znaczenie dla wspólnoty (OZW).

Prace nad doprecyzowaniem przebiegu granic wyznaczonych obszarów Natura 2000 nadal trwają, dlatego powierzchnie wyznaczonych obszarów mogą w przyszłości ulec zmianie.

Dane z zakresu form ochrony przyrody dotyczą stanu w dniu 31 XII. W przypadku, gdy obiekt zlokalizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa wykazywany jest on w województwie, w którym położona jest największa jego część.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi

mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt. Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochronę gatunkową roślin i zwierząt wprowadza się w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rozporządzenie to określa listę gatunków objętych ochroną, sposoby wykonywania ochrony oraz stosowane ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane odpowiednimi przepisami. Decyzje dotyczące ochrony gatunkowej mogą być podjęte także zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Wskaźnik liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego (FBI – Farmland Bird Index) jest zagregowanym indeksem liczebności populacji wybranej grupy pospolitych ptaków lęgowych, charakterystycznych dla krajobrazu rolniczego. Wskaźnik powstał poprzez uśrednienie informacji o indeksach liczebności 23 gatunków składowych. Listę tę tworzą: potrzaszcz, skowronek, świergotek łąkowy, makolągwa, bocian biały, trznadel, ortolan, pustułka, dzierlatka, dymówka, gąsiorzek, gawron, rycyk, pliszka żółta, mazurek, pokląskwa, kłąskawka, kulczyk, turkawka, szpak, cierniówka, dudek oraz czajka. Posługiwanie się indeksem agregującym dane o liczebności wielu gatunków pozwala na uzyskanie obrazu tendencji zmian w zgrupowaniu ptaków krajobrazu rolniczego, a tym samym odzwierciedla wielkoskalowe zmiany w krajobrazie rolniczym.

Wskaźnik został opracowany na podstawie danych gromadzonych w ramach programu Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych (MPPL) przez organizowanego przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków od roku 2000. Wartość wskaźnika w 2000 r. przyjęto jako 1 (100%). Od roku 2007 MPPL jest włączony do Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Wskaźnik liczebności pospolitych ptaków leśnych (Forest Bird Index) jest zagregowanym indeksem liczebności populacji wybranej grupy pospolitych ptaków lęgowych, charakterystycznych dla lasów. Wskaźnik powstał poprzez uśrednienie informacji o indeksach liczebności 34 gatunków składowych. Listę tę tworzą: bogatka, czarnogłówka, czubatka, czyż, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, gil, grubodziób, kapturka, kos, kowalik, lerka, muchołówka mała, muchołówka żałobna, mysikrólik, paszkot, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, piecuszek, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, raniuszek, rudzik, sikora uboga, siniak, sosnowka, sójka, strzyżyk, śpiewak, świergotek drzewny, świstunka leśna, zięba, zniczek.

Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych wyrażony w przedziałach liczbowych został uśredniony. Ze względu m.in. na migracje oraz skryty tryb życia dzikich zwierząt, przedmiotowe dane należy traktować jako szacunkową wielkość populacji danego gatunku. Wyjątek stanowi żubr, dla którego od 1947 roku prowadzona jest w Polsce „Księga Rodowodowa Żubrów”. Znajduje się w niej imienny spis wszystkich żubrów żyjących w hodowli oraz liczebność żubrów żyjących na wolności.

Wypłata odszkodowań za **szkody wyrządzone przez zwierzęta prawnie chronione** dokonywana jest na mocy art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z tą ustawą, Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez:

- a) żubry – w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym,
- b) wilki – w pogłowie zwierząt gospodarskich,
- c) rysie – w pogłowie zwierząt gospodarskich,
- d) niedźwiedzie – w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych,
- e) bobry – w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

Zestawienie dotyczące **wydanych zezwoleń na redukcję zwierząt chronionych** wykonano w oparciu o dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 56 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zezwolenie na wykonywanie czynności zakazanych w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową zawiera m.in. liczbę lub ilość osobników, których dotyczy zezwolenie, o ile jest to możliwe do ustalenia. W związku z tym nie we wszystkich wydawanych zezwoleniach organ musi określać liczbę zabijanych osobników. Dotyczy to głównie bezkręgowców zabijanych w celu badań naukowych, w przypadkach gdy metoda połowu lub biologia gatunku nie pozwala na określenie we wniosku docelowej liczby zabitych osobników.

Rośliny, zwierzęta i grzyby gatunków zagrożonych wyginięciem w środowisku przyrodniczym podlegają ochronie ex situ w ogrodach zoologicznych, ogrodach botanicznych lub bankach genów. Ochrona ex situ powinna zmierzać do przywrócenia osobników tych gatunków do środowiska przyrodniczego.

Ogród botaniczny to urządzony i zagospodarowany teren wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nim związanymi, będący miejscem ochrony *ex situ*, uprawy roślin różnych stref klimatycznych i siedlisk, uprawy roślin określonego gatunku oraz prowadzenia badań naukowych i edukacji.

Ogród zoologiczny to urządzony i zagospodarowany teren wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nim związanymi, gdzie są przetrzymywane oraz eksponowane publicznie przez co najmniej 7 dni w roku, żywe zwierzęta gatunków dziko występujących, z wyjątkiem: cyrków, sklepów ze zwierzętami oraz miejsc, w których eksponowanych jest publicznie nie więcej niż 15 gatunków tych zwierząt i łącznie nie więcej niż 50 okazów gadów, ptaków i ssaków.

Zagrożenie roślin przedstawiono według kategorii "Polskiej Czerwonej Księgi Roślin – paprotniki i rośliny kwiatowe", która opiera się na klasyfikacji zagrożeń wprowadzonej w 1994 roku przez Światową Unię Ochrony Przyrody (IUCN). Przypisanie taksonu do danej kategorii zagrożenia oparte jest na szczegółowych kryteriach jakościowych i ilościowych. Klasyfikacja wyróżnia następujące kategorie:

1. Taksony **wymarłe i prawdopodobnie wymarłe**, które mogą być zakwalifikowane do jednej z dwóch kategorii:
 - gatunki całkowicie wymarłe (EX)
 - gatunki wymarłe w warunkach naturalnych (EW)
 } należą tu gatunki, które utraciły wszystkie naturalne stanowiska na terenie Polski.
2. Grupa taksonów **wysokiego ryzyka** obejmuje:
 - gatunki krytycznie zagrożone (CR) – należą tu rośliny o bardzo izolowanych, często reliktowych stanowiskach. Wiele gatunków zaliczonych do tej kategorii ma w Polsce nieliczne stanowiska leżące na krańcach ich zasięgu. Ta grupa roślin wymaga szczególnej opieki; niekiedy konieczna jest ochrona czynna.
 - gatunki zagrożone (EN) – gatunki, które zwykle mają w Polsce jeszcze dość liczne stanowiska, ale stają się coraz radsze, głównie na skutek utraty siedlisk. Dalsza egzystencja roślin z tej grupy jest w zasadniczym stopniu uzależniona od zachowania ich siedlisk.
 - gatunki narażone (VU) – wymagają one obserwacji ze strony botaników i służb ochrony przyrody, aby w porę móc podjąć działania zabezpieczające, gdyby okazało się, że stopień ich zagrożenia wzrasta.
3. Gatunki **niższego ryzyka** (LR).
4. Gatunki, których stopień zagrożenia jest trudny do określenia z powodu **braku dostatecznej informacji** (DD) – gatunki te wymagają dalszych obserwacji, aby można ocenić ich status.

Zagrożenie zwierząt przedstawiono według kategorii "Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt – kręgowce". Przyjęta w niej klasyfikacja wyróżnia następujące kategorie:

Gatunki całkowicie wymarłe (EX), które na obszarze państwa polskiego utrzymały się najdłużej i miały tu swe ostatnie (tur) lub jedno z ostatnich ostoi na świecie (tarpan).

Gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe (EXP), których występowania w Polsce nie potwierdzono mniej więcej od półwiecza (np. norka europejska, jesiotr zachodni), lub które były notowane jeszcze później, ale nie ma wątpliwości, że co najmniej od dekady wygasły w kraju ich ostatnie stanowiska i wyginęły ostatnie rozmnażające się osobniki (np. suseł moregowany, drop). Kategoria ta nie uwzględnia prób hodowli w ogrodach zoologicznych lub innych krajowych ośrodkach nie włączonych do programów restytucji.

Gatunki skrajnie zagrożone (CR), których liczebność w stanie dzikim zmalała w kraju do poziomu krytycznego (tj. rzędu wielkości od jednostek do setek osobników), bądź takie, których tempo zanikania (w sensie liczebności i/lub arealu) mieści się w odpowiedniej skali wartości przyjętej przez IUCN. Uratowanie gatunków należących do tej kategorii zagrożeń jest raczej niemożliwe bez specjalnej aktywnej ochrony, skierowanej również na usuwanie przyczyn wymierania. Typowe przykłady: orlik grubodzioby, kraska, wąż Eskulapa.

Gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone (EN) wyginęciem w kraju ze względu na małą populację (mniej więcej na poziomie lub poniżej populacji minimalnej zdolnej do przeżycia), porozrywany zasięg i/lub niepokojące tempo zanikania populacji (w sensie liczebności i/lub arealu). Zaliczone tu taksony w niedalekiej przyszłości mogą się znaleźć w kategorii CR, jeśli nadal będą oddziaływać czynniki powodujące ich zanikanie. Typowe przykłady: suseł perełkowany, cietrzew, strzebla błotna.

Gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie (VU) ze względu na postępujący spadek liczebności populacji (choćby tylko lokalny), straty siedliskowe lub nadmierną eksploatację; zanotowany lub prognozowany dla tych gatunków proces zanikania jest jednak odpowiednio wolniejszy niż dla taksonów poprzednich kategorii. Do kategorii tej mogą należeć gatunki, których populacje są jeszcze stosunkowo liczne, ale niemające dobrych perspektyw rozwoju. Ich dalszy regres może nasilać się, jeśli nie zostaną usunięte przyczyny zagrożenia. Typowe przykłady: sowa błotna, wodniczka, gniewosz.

Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (NT) – to gatunki, które nie kwalifikują się jeszcze do kategorii taksonów bezpośrednio zagrożonych, chociaż przejawiają oznaki spadku populacyjnego i wymagają specjalnego nadzoru. W wyniku nasilenia się niekorzystnych czynników mogą one w niedalekiej przyszłości znaleźć się w kategorii gatunków zagrożonych (VU). Typowe przykłady: ryś, podróżniczek, piskorz.

Gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwale (LC). Ich obecność w Księdze wynika jednak ze spełnienia przez nie przynajmniej jednego z następujących warunków:

- a) niejasna lub zła sytuacja gatunku w otoczeniu Polski,
- b) gatunek jest reprezentowany przez słabe populacje brzeżne i wyspowe, ale poza krajem jeszcze dość bezpieczny,
- c) w Polsce znajdują się jego centra występowania i osiąga on co najmniej 10% całego stanu liczebnego,

- d) jest endemitem, reliktem lub taksonem unikatowym,
- e) gatunek jest objęty międzynarodowymi konwencjami i/lub programami ochronnymi.

Typowe przykłady: mroczek posrebrzany, orlik krzykliwy, traszka karpacka, morświn.

Konwencja o **międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)**, sporządzona została w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 27, poz. 112 i z 2000 r. Nr 66, poz. 802). W rozumieniu niniejszej konwencji, jeżeli z treści nie wynika inaczej **gatunek** oznacza każdy gatunek, podgatunek bądź odrębną geograficzną populację, **okaz** oznacza:

- każde zwierzę lub roślinę, żywe lub martwe,
- w odniesieniu do zwierząt – gdy chodzi o gatunki objęte załącznikami I i II – każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany ze zwierzęcia, a gdy chodzi o gatunki objęte załącznikiem III – każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany ze zwierzęcia, jeżeli zostały one objęte tym załącznikiem, oraz
- w odniesieniu do roślin – gdy chodzi o gatunki objęte załącznikiem I – każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany z rośliny, a gdy chodzi o gatunki objęte załącznikami II i III – każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany z rośliny, jeżeli są one objęte tymi załącznikami.

Handel oznacza eksport, reeksport, import i sprowadzenie z morza, **reeksport** oznacza eksport każdego okazu, który został uprzednio wwieziony.

Załącznik I obejmuje wszystkie gatunki zagrożone wyginięciem, które są lub mogą być przedmiotem handlu. Handel okazami tych gatunków powinien być poddany szczególnie ścisłej reglamentacji w celu zapobieżenia dalszemu zagrożeniu ich istnienia i może być dozwolony jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

Załącznik II obejmuje:

- wszystkie gatunki, które wprawdzie niekoniecznie już teraz są zagrożone wyginięciem, nie mniej mogą stać się takimi, jeżeli handel okazami tych gatunków nie zostanie poddany ścisłej reglamentacji mającej zapobiec eksploatacji nie dającej się pogodzić z ich utrzymaniem, oraz
- niektóre gatunki, które powinny być przedmiotem reglamentacji w celu poddania skutecznej kontroli handlu okazami gatunków objętych załącznikiem II.

Załącznik III obejmuje wszystkie gatunki, co do których jedna ze Stron uzna swoją właściwość do objęcia ich reglamentacją mającą na celu zapobieżenie lub ograniczenie eksploatacji tych gatunków i wymagającą współpracy innych Stron w zakresie kontroli handlu.

Polskie świadectwo reeksportu – zezwolenie na dokonanie wywozu okazów przywiezionych uprzednio na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydawane wyłącznie dla okazów, które zostały przywiezione zgodnie z postanowieniami konwencji.

Polskie zezwolenie eksportowe – zezwolenie na dokonanie wywozu okazów, które zostały pozyskane ze środowiska przyrodniczego, wyhodowane albo wytworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydawane wyłącznie dla okazów, które zostały pozyskane, wyhodowane lub wytworzone bez naruszenia przepisów o ochronie przyrody.

Polskie zezwolenie importowe – zezwolenie na dokonanie przywozu okazów.

Polskie zezwolenie eksportowe, polskie zezwolenie importowe oraz polskie świadectwo reeksportu wydaje się na pisemny wniosek zainteresowanego i po przedłożeniu odpowiednich dokumentów.

Organizm genetycznie zmodyfikowany (GMO) to organizm inny niż organizm człowieka, w którym materiał genetyczny został zmieniony w sposób niezachodzący w warunkach naturalnych wskutek krzyżowania lub naturalnej rekombinacji w szczególności przy zastosowaniu:

- a) technik rekombinacji DNA z użyciem wektorów, w tym tworzenia materiału genetycznego poprzez włączenie do wirusa, plazmidu lub każdego innego wektora cząsteczek DNA wytworzonych poza organizmem i włączenie ich do organizmu biorcy,
- b) technik stosujących bezpośrednio włączenie materiału dziedzicznego przygotowanego poza organizmem, a w szczególności: mikroiniekcji, makroiniekcji i mikrokapsułkowania,
- c) nie występujących w przyrodzie metod dla połączenia materiału genetycznego co najmniej dwóch różnych komórek,

Produkt GMO to GMO lub każdy wyrób składający się z GMO lub zawierający GMO lub kombinację GMO, który jest wprowadzany do obrotu lub wywożony za granicę bądź przewożony tranzytem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zamknięte użycie GMO to każde działanie polegające na modyfikacji genetycznej organizmów lub hodowaniu, przechowywaniu, transportowaniu, niszczeniu, usuwaniu lub wykorzystywaniu GMO w jakikolwiek inny sposób, podczas którego są stosowane zabezpieczenia, w szczególności w postaci zamkniętej instalacji, pomieszczenia lub innej fizycznej bariery, w celu efektywnego ograniczenia kontaktu GMO z ludźmi i środowiskiem.

Zamierzone uwolnienie GMO do środowiska to każde działanie polegające na zamierzonym wprowadzeniu do środowiska GMO albo ich kombinacji, bez zabezpieczeń ograniczających rozprzestrzenianie, takich jak bariery fizyczne lub połączenie barier fizycznych z barierami chemicznymi lub biologicznymi, mających na celu ograniczenie kontaktu GMO z ludźmi i środowiskiem.

Wprowadzenie GMO do obrotu to zamierzone uwolnienie do środowiska polegające na dostarczeniu lub udostępnieniu osobom trzecim, odpłatnie lub nieodpłatnie, produktu GMO, w tym wprowadzenie na rynek w wyniku produkcji lub dopuszczenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach obrotu handlowego;

wprowadzenie do obrotu nie dotyczy udostępnienia osobom trzecim produktu GMO, który ma być wykorzystany w działaniach zamkniętego użycia.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 Nr 113 poz. 661), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty dla których wykonano karty ewidencyjne. Obiekty nierozpoznane, zachowane częściowo itp., dla których jeszcze nie opracowano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków.

Rodzinnym ogrodem działkowym jest wydzielony obszar gruntu będący we władaniu Polskiego Związku Działkowców, podzielony na tereny ogólne i działki oraz wyposażony w infrastrukturę niezbędną do jego prawidłowego funkcjonowania (Ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych; Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1419 z późniejszymi zmianami). Rodzinny ogród działkowy powinien obejmować co najmniej 50 działek o powierzchni od 300 do 500 m². Rodzinne ogrody działkowe są urządzeniami użyteczności publicznej, służącymi zaspokajaniu wypoczynkowych, rekreacyjnych i innych potrzeb socjalnych członków społeczności lokalnych poprzez zapewnienie im powszechnego dostępu do terenów rodzinnych ogrodów działkowych oraz działek dających możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby, a także podniesienia standardów ekologicznych otoczenia.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Do **powierzchni gruntów leśnych w rozumieniu Ustawy o lasach** (tekst jednolity: Dz. U. 2014 poz. 1153), zalicza się grunty:

- o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona), lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji lub stanowiące rezerwy przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Są one definiowane określeniem „**powierzchnia lasów**”,
- związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (np. plantacje choinek, poletka łowieckie),
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach, tj. zręby, halizny, płazowiny,
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. śródleśne oczka wodne, hale, połoniny),
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty leśne pozbawione drzewostanu w okresie ostatnich 2 lat.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż na gruntach leśnych niezalesionych i w uprawach nie zaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu, w których co najmniej 50% powierzchni (w przypadku rębni złożonych – 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych ze względu na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Grubizna jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm – mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. Drewno małowymiarowe (drobnica) to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory) mierzone w sztukach grupowo lub w stosach.

Odnowienie lasu polega na zakładaniu młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu drzewostanów na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (nie zaliczone do powierzchni leśnej).

Pod pojęciem **typu siedliskowego lasu** należy rozumieć kategorię siedlisk równoważnych pod względem przyrodniczym dla produkcji leśnej i charakteryzujących się określonym kompleksem elementów glebowo-gatunkowych, składem gatunkowym roślin dna lasu oraz doбором składu gatunkowego drzewostanu.

Monitoring lasu jest systemem ciągłego zbierania informacji o stanie środowiska leśnego i stanie zdrowotnym drzewostanów. Stanowi on integralną część Państwowego Monitoringu Środowiska, jest ponadto zharmonizowany z międzynarodowym programem IPC-Forest „Ocena i monitoring wpływu zanieczyszczeń powietrza na lasy”.

Stan zdrowotny lasu jest pojęciem biologicznym, określającym stopień sprawności fizjologicznej i naturalnej odporności drzew, będących wypadkową czynników wewnętrznych (genetycznych) oraz zewnętrznych (środowiskowych). O stanie zdrowotnym lasu decyduje udział drzew żywych w strukturze drzewostanów.

Stan sanitarny lasu jest pojęciem gospodarczym określającym aktualny poziom higieny lasu, wyrażający się występowaniem w nim drzew zamierających i martwych.

Metoda bioindykacyjna służy do oceny stanu uszkodzenia lasu; przyjmuje ona jako decydujące kryterium ubytku (defoliacji) i odbarwienia aparatu asymilacyjnego koron drzew. Kryteria te odpowiadają metodyce przyjętej w międzynarodowym programie ONZ (UNEP i EKG) badania wpływu zanieczyszczeń powietrza na lasy.

Ocenę stanu uszkodzenia drzew metodą bioindykacyjną przeprowadzono w Polsce po raz pierwszy w 1988 r. równocześnie z inwentaryzacją stanu zdrowotnego i sanitarnego w zarządzie Lasów Państwowych, natomiast od 1989 r. obserwacje za pomocą tej metody są prowadzone w ramach monitoringu leśnego na stałych powierzchniach obserwacyjnych (SPO).

Wyniki szacowania defoliacji i odbarwień pogrupowano wg gatunków i wszystkie gatunki łącznie w klasy:

klasa 0 – od 0 do 10%,
klasa 1 – od 11 do 25%,
klasa 2 – od 26 do 60%,
klasa 3 – powyżej 60%,
klasa 4 – drzewa martwe,

oraz w dwie grupy:

grupa I – klasy 2, 3, 4,
grupa II – klasy 1, 2, 3, 4.

Powyższy podział obowiązuje w Międzynarodowym Programie Wpływu Zanieczyszczeń na Lasy – ICP Forest.

W oparciu o frekwencję drzew w 10-cio procentowych przedziałach obliczono wskaźnik defoliacji i odbarwienia dla każdego gatunku oddzielnie i dla wszystkich gatunków razem.

Wskaźnik defoliacji i odbarwienia obliczono jako średnie ważone wg wzoru:

$$X = (n_1 + 2n_2 + \dots + 10n_{10}) : N$$

gdzie: n – liczba drzew w 10-cio procentowych przedziałach,

N – liczba wszystkich drzew,

1, ..., 10 – numery przedziałów.

Ponadto wyróżniono klasy uszkodzeń drzewostanów przyjmując, że klasa uszkodzenia stanowi kombinację klasy defoliacji i klasy odbarwienia wg schematu:

Klasy defoliacji	Klasy odbarwienia				
	0	1	2	3	4
	Klasy uszkodzenia				
0	0	0	1	2	
1	1	1	2	2	
2	2	2	3	3	
3	3	3	3	3	
4					4

gdzie:

- 0 - klasa bez uszkodzeń,
- 1 - klasa ostrzegawcza,
- 2 - klasa lekkich i średnich uszkodzeń,
- 3 - klasa dużych uszkodzeń,
- 4 - drzewa martwe.

Za uszkodzone przyjmuje się drzewa występujące łącznie w klasach 2 - 3.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem; powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu; stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej; mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa; są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

Leśne Kompleksy Promocyjne zostały ustanowione m.in. w celu trwałego zachowania lub odtwarzania naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawach ekologicznych oraz integrowania celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody. Leśne Kompleksy Promocyjne utworzone zostały na mocy zarządzeń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Chapter 5. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION

Methodological notes

The chapter presents statistical description of issues concerning areas, objects, species of plants and animals protected by law, genetically modified organisms, condition of forest resources as well as environmental threats and environmental protection, and also green areas, parks, historical gardens and family allotments.

Nature Protection consists in preservation, sustainable use and restoration of resources, formations and elements of nature: wild plants, animals and mushrooms; protected species of plants, animals and mushrooms; migratory animals; nature habitats; habitats of endangered, rare and protected species of plants, animals and mushrooms; nature formations of living and animate formations as well as fossil plants and animals; rural and urban landscapes; afforestation.

Biodiversity means diversity of living organisms inhabiting ecosystems, within a scope of species and among different species as well as diversity of ecosystems.

Landscape protection means preservation of characteristics of a particular landscape.

Strict protection means total and permanent abandonment of direct human interference with the condition of ecosystems, and also formations and elements of nature as well as with the course of natural processes in the areas under protection and in the case of species – an all-year-long protection of their representatives and stages of their growth.

Partial protection means protection of species of plants, animals and mushrooms, allowing for reduction of population number and procurement of these specimen or part of them.

Protection zone means buffer zone bordering with a form of environmental protection and determined individually for the form of environmental protection to protect against external threats stemming from human activity.

The forms of environmental protection according to the Act of 16 April 2004 on the Protection of Nature (consolidation: Journal of Laws 2013, item 627 with later amendments) include:

- national parks,
- nature reserves,
- landscape parks,
- protected landscape areas,
- Nature 2000 areas,
- nature monuments,
- documentation sites,
- ecological areas,
- landscape-nature complexes,
- plant, animal and fungi species protection.

National park comprises protected areas with particularly outstanding scientific, natural, social, cultural and educational characteristics, no smaller than 1000 hectares where the environment as a whole, including landscape characteristics, is protected. A national park is established to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape values, restoration of a proper state of resources and elements of nature as well as reconstruction of distorted habitats: of plants, animals and fungi species. A national park is established, its area widened or limited by the virtue of a regulation of the Council of Ministers. National parks are supervised by a minister for environmental issues.

Poland adopted the definition of a national park specified during the 10th (New Delhi, 1969) and 11th (Beuff, 1972) meeting of **International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources** (IUCN - WCU). Thus, since all the Polish national parks comply with IUCN requirements, have been put on the list; 15 parks were assigned to the second category, 5 newest parks (Biebrzański, Bory Tucholskie, Gór Stołowych, Narwiański and Magurski) have not been classified by IUCN – WCU yet and two parks (Ojcowski and Wigierski) were awarded fifth class.

In addition, UNESCO has acknowledged 9 national parks (Babiogórski, Białowiecki, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Kampinoski, Karkonoski, Poleski, Słowiński, Tatrzański) as biosphere reserves, whereas Białowieża National Park has been recognized as world heritage site. Moreover 7 parks (Biebrzański, Narwiański, Karkonoski, Poleski, Ujście Warty, Słowiński and Wigierski) have been covered by RAMSAR convention (a convention on wetlands of international significance, especially the ones which fulfil the role of a living environment for waterfowl).

Data for 2013 on the area of Woliński Natinal Park becoming from survey carried out by CSO are different from data becoming from the Ministry of the Environment, difference results from omitting surface of Bay of Pomerania in CSO data.

Nature reserve is an area in which natural or insignificantly altered ecosystems are maintained, including natural habitats, as well as defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having significant scientific, natural, cultural or landscape value. An area is recognized as a reserve by the virtue of a local ordinance in the form of the Regional Director for Environmental.

The tables present classification of reserves in accordance with the Annex to the Regulation of the Minister of Environment of 30 March 2005 on the kinds, types and subtypes of nature reserves (Journal of Laws No. 60, item 533).

Landscape park is the area protected due to its environmental, historical and cultural values. The purpose of establishing a landscape park is preservation, popularisation and dissemination of such values in the conditions of sustainable development. Creation of a landscape park, or increase of its area by way of a resolution of the voivodship parliament.

A **protected landscape area** is an area protected due to particularly outstanding landscape features of the area of diversified ecosystems, valuable especially due to the potential for satisfying needs connected with tourism and recreation, or due to the existing or restored ecological corridors. Designation of protected landscape area by resolution of voivodship parliament.

In terms of functionality Natura 2000 Network is a consistent ecological network created in order to preserve natural habitats and important species within the European Community. The obligation to create such network of protected areas results from the provisions of the Convention on Biological Diversity (so-called Rio Convention, prepared in Rio de Janeiro in 1992). The legal basis for Natura 2000 Network has been stipulated in two legal acts: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, called the Birds Directive and Council Directive on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, called a Habitats Directive (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992). The regulations provide for establishment of areas linked with ecological corridors i.e. fragments of landscape managed in a way that fosters migration, dissemination and exchange of genetic pool of species. The network is intended to preserve biological diversity through the protection of not only the most valuable and rare elements of nature but also the most typical and still widely common ecosystems characteristic for biogeographical regions (e.g. the Alpine, Atlantic or the Continental region). The obligations bind all the EU Member States but they are relatively free to choose the way the network will be managed and protected.

Natura 2000 Network encompasses:

- **Special Protection Areas of birds** – SPA are the sites established according to the EU regulations for the protection of population of wild birds of one or more species, where the birds enjoy favourable conditions throughout their entire lifecycle, at any stage of their growth.
- **Special Areas of Conservation of habitats** – SAC (**Site of Community Importance** – SCI) are sites established according to the EU regulations for the preservation of natural habitats or populations of endangered plant and animal species or for the purpose of restoration of a proper condition of natural habitats or proper condition of protection of these species. SCI areas are approved by the European Commission by decision, but have not yet been designated by an act of national law (Regulation ministers for the environment, establishing the SAC).

Natura 2000 sites may overlap with other conservation forms. A Natura 2000 site is established, and its borders may be changed the site may be deleted by the virtue of an ordinance of a minister for environmental issues in consultation with a minister for agricultural issues, a minister competent for development of rural areas and minister responsible for water management issues.

Hitherto, 145 Special Protection Areas of birds (Regulation of the Minister of Environment of 12 January 2011, Journal of Laws No. 25 item 133 with later amendments) and 845 Site of Community Importance have been established.

The work on detailed delimitation of Natura 2000 sites borders is still being carried out. Therefore, the borders of selected sites may be a subject to change in the future.

Data on forms of nature protection concern state on 31 XII. If the object is located in more than one voivodship, it is recognized in the voivodship in which lies the greatest part of it.

Nature monuments are individual objects of animate and inanimate nature, or their clusters, of scientific, cultural, historic and commemorative values as well as unique landscape characteristics distinguishing them among other objects, especially aged and grand trees and bushes of native or alien species, springs, waterfalls, exurgences, rocks, ravines, erratic boulders, caves. A nature monument is specified by the virtue of an ordinance of a commune council.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons. Documentation sites include also sites of fossil plants or animals. A documentation site is specified by the virtue of an ordinance of a commune council.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worth of protection and have a significance in maintaining unique gene pools and environment types, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks and localities of rare or protected species of plants and animals, including places of their seasonal stay or breeding. An ecological area is specified by the virtue of a regulation of a commune council.

Landscape-nature complexes are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values. A landscape-nature complex is specified by the virtue of an regulation of a commune council.

Plant, animal and fungi species protection is targeted at ensuring preservation and proper condition of protection of wild plants, animals and fungi as well as habitats, rare endemic endangered or protected species, specified in international agreements, and also preservation of specific and genetic diversity. Species protection of animals

and plants is introduced by the virtue of regulation of a minister responsible for environmental issues in consultation with the minister for agricultural issues. The ordinance specifies a list of protected species, ways of protection as well as applied limitations, bans and obligations set forth in relevant regulations. Decision on species protection can be made by the virtue of an regulation of the regional director of environmental protection.

Farmland Bird Index (FBI) is an aggregated index of population size of a selected group of common breeding bird species, characteristic for the rural landscape. The indicator is elaborated through compilation of information on indices of populations of 23 bird species i.e.: Corn Bunting, Skylark, Meadow Pipit, Linnet, White Stork, Yellowhammer, Ortolan Bunting, Common Kestrel, Crested Lark, Barn Swallow, Red-backed Shrike, Rook, Black-tailed Godwit, Yellow Wagtail, Tree Sparrow, Whinchat, Stonechat, Serin, Turtle Dove, European Starling, Common Whitethroat, Hoopoe, Northern Lapwing. The use of an indicator which aggregates data on the size of many species enables to portray a trend of changes in farmland birds, thus reflecting large-scale changes in rural landscape.

FBI is based on data collected within the Common Breeding Bird Monitoring organized by the Polish Society for the Protection of Birds (OTOP) since 2000. The value of index in 2000 has been set as 1.00 (or, equivalently 100%). Since 2007 Common Breeding Bird Monitoring is included into the State Environmental Monitoring run by the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

Forest Bird Index is an aggregated index of population size of a selected group of common breeding bird species, characteristic for the forest landscape. The indicator is elaborated through compilation of information on indices of populations of 34 bird species i.e.: Great Tit, Willow Tit, Crested Tit, Eurasian Siskin, Black Woodpecker, Great Spotted Woodpecker, Eurasian Bullfinch, Hawfinch, Blackcap, Eurasian Blackbird, Wood Nuthatch, Wood Lark, Red-breasted Flycatcher, Red-breasted Flycatcher, European Pied Flycatcher, Goldcrest, Mistle Thrush, Short-toed Tree-creeper, Willow Warbler, Common Chiffchaff, Common Redstart, Hedge Accentor, Long-tailed Tit, European Robin, Marsh Tit, Stock Pigeon, Coal Tit, Jay, Winter Wren, Song Thrush, Pipit, Wood Warbler, Chaffinch, Firecrest.

The state of population of major protected animals, expressed in numerical ranges were averaged. Because of migration and secretive lifestyle of wild animals, these data should be treated as an estimate of the population of the species. The exception is the bison, for which since 1947 is conducted in Poland the "European Bison Pedigree Book", which contains personal inventory of all bisons living in the kennel and the number of bisons in the wild.

The payment of compensation for **damages caused by legally protected animals** is carried out under Art. 126 of the Act on Nature Protection. Under that law, the State Treasury is responsible for damages caused by:

- a) bisons – in agricultural cultivations, crops or in forest holding,
- b) wolves – on livestock,
- c) lynxes – on livestock,
- d) bears – in apiaries, on livestock as well as in agricultural cultivation,
- e) beavers – in agricultural or forest holding or in fishing farm.

Summary of permits issued for the reduction of protected animals was performed based on the data of the General Directorate for Environmental Protection. In accordance with Article 56 sec.7 § 3 of the Act of 16 April 2004 on Nature Protection permit to perform prohibited activities on protected animal species includes number or the quantity of individuals covered by the permit, if it is possible to determine. Therefore, not all permits issued by the authority must specify number of killed animals. This applies mainly to invertebrates killed for scientific research, when the fishing method, or biology of the species does not allow to indicate in the application the targeted number of individuals killed.

Plants, animals and fungi species threatened with extinction in the natural environment shall be protected in ex situ conservation in zoos, botanical gardens or gene banks. Ex situ conservation should aim to restore the individuals of these species to the natural environment.

Botanical Garden is decorated and landscaped area along with the technical infrastructure and buildings functionally linked to it, which is a place for ex situ conservation, cultivation of plants of different climatic zones and habitats, certain species of crops and conduct research and education.

Zoo is decorated and landscaped area along with the technical infrastructure and buildings functionally linked to it, where there are held and publicly exhibited for at least 7 days in a year, live animals of the wild, with the exception of circuses, pet shops and places which is publicly exhibited no more than 15 species of animals and a total of not more than 50 specimens of reptiles, birds and mammals.

Endangered plants have been presented according to „Polish Red Book of Plants – Pteridophytes and flower plants” based on classification of endangered species introduced in 1994 by International Union for the Conservation of Nature (IUCN). Assignment of a taxon to a particular category of endangerment is based on detailed qualitative and quantitative criteria. The classification specifies the following categories:

1. **Extinct and probably extinct taxa**, which may be classified in one of the two categories:

- Totally extinct species (EX)
 - extinct species in natural conditions (EW)
- } all species, which lost their natural habitats in Poland.

2. **High risk group of taxa** includes:

- Critically endangered species (CR) – the category includes plants growing in isolated and frequently relict habitats. Many species included in this category in Poland live at the extremes of their geographical scope. This group of plants requires particular care; sometimes active protection is indispensable.
- endangered species (EN) – species, which have quite a lot of habitats but are becoming increasingly scarce, mainly due to loss of habitats. Further existence of plants from this group is primarily dependant on preservation of their habitats.

- *vulnerable species (VU)* – species which require observation by botanists and nature protection services to take protection measures in case the degree of their endangerment is increasing.

3. *Low risk species (LR)*.

Species, whose degree of endangerment is difficult to specify due to lack of sufficient information (DD) – these species require further observation in order to evaluate their status.

Endangerment of animals has been presented by categories of „Polish Red Book of Animals – Vertebrates“. The adopted classification specifies the following categories:

Totally extinct species (EX), which lived longest in Poland and have their last (aurochs) or some of the last (tarpan) refuges here.

Extinct or probably extinct species (EXP), which existence in Poland has not been confirmed for at least the last fifty years (e.g. *Mustela lutreola*, *Acipenser sturio*), or recorded after 1954 but there is no doubt that their last habitats disappeared at least ten years ago and the last breeding individuals died out (e.g. *Spermophilus citellus*, *Otis tarda*). The category does not take into consideration attempts of breeding these species in zoological gardens and other domestic centres not included in restitution programmes.

CR (Critically Endangered) – Critically endangered species, which numbers have decreased to a critical level (from a few to some hundreds of individuals), which persists at single localities, or which rate of decline (in the sense of numbers and/or area) is within the range of values established by the IUCN. The survival of species belonging to this category is rather unlikely without active protection focused, among others, on elimination of causes of extinction. Typical examples include: *Aquila Langa*, *Coracias garrulus*, *Elaphe longissima*.

Endangered Species, High risk species (EN) – species facing a very high risk of extinction because of small populations, fragmented, insular range and/or quick rate of population decline (in the sense of numbers and/or area). Taxa classified in this category are believed to be likely to move into the Critically Endangered category, if the causal factors persist. Typical examples include: *Spermophilus suslicus*, *Tetrao tetrax*, *Eupallasella perenurus*.

Vulnerable species, high risk species (VU) – species facing a high risk of extinction due to continuing population decline (even on a local scale), habitat loss or over-exploitation; however, the observed or prognosticated rate of their decline is slower than in the case of taxa assigned to the higher categories of threat. As vulnerable one can list species which populations are still relatively numerous and/or stable but with poor prospects for the future. Their regress may occur and intensify if factors responsible for their decline, identified in Poland and neighbouring countries, persist. Typical examples include: *Asio flammeus*, *Acrocephalus paludicola*, *Coronella austriaca*.

Lower risk species/close to endangerment (NT) – species which do not qualify to the categories of directly endangered taxa, although they show symptoms of population decline but which require special supervision. As a result of unfavourable factors, they may be classified as vulnerable species (VU) in the near future. Typical examples include: *Lynx*, *Luscinia svecica*, *Misgurnus fossilis*.

Domestic species which do not show population regress and are not very rare or may even increase in number or are represented by marginal populations, barely present or impermanent (LC). Their presence in the Book results from compliance with one of the following conditions:

- a) unclear or unfavourable conservation status of species in the neighbouring countries,
- b) species is represented by unstable marginal populations
- c) the centres of existence of species are situated in Poland and the species reaches 10% of its total number,
- d) endemic species, scarce relic species or unique taxon,
- e) species is covered by international conventions and/or conservation programs

Typical examples include: *Vespertilio murinus*, *Aquila pomarina*, *Lissotriton montandoni*, *Phocoena phocoena*.

The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) is an international agreement concluded in Washington on 3 March 1973 (Journal of Laws 1991, No. 27, item 112 and 2000 No. 66, item 802).

Pursuant to the convention, unless the context otherwise require, **species** means any species, subspecies, or geographically separate population thereof; whereas **specimen** means:

- any animal or plant, either alive or dead;
- in the case of an animal: for species included in Appendices I and II, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendix III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendix III in relation to the species; and
- in the case of a plant: for species included in Appendix I, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendices II and III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendices II and III in relation to the species.

Trade means export, re-export, import and introduction from the sea, whereas **re-export** means export of any specimen that has previously been imported.

Appendix I lists species that are the most endangered or which are or may be subject to commercial activity. Trade in these species should be under particular supervision in order to prevent further threat to their existence and may be permitted only in exceptional circumstances.

Appendix II lists:

- all species that are not necessarily now threatened with extinction but that may become so, unless trade is closely controlled to prevent exploitation which cannot be reconciled with their preservation and
- some specimen, which should be subject to supervision for the purpose of efficient control of trade in species enlisted in Appendix II.

Appendix III is a list of species included at the request of a Party that already regulates trade in the species and that needs the cooperation of other countries to prevent unsustainable or illegal exploitation.

Polish re-export certificate – a permit to export specimen which had been previously exported to the territory of the Republic of Poland, issued exclusively with respect to specimen, which were imported pursuant to the provisions of the Convention.

Polish export permit – a permit to export species obtained from natural environment, raised or produced on the territory of the Republic of Poland issued exclusively with respect to specimen, which were obtained from natural environment, raised or produced pursuant to the provisions of the Convention.

Polish import permit – a permit to import specimen.

Polish export permit, Polish import permit and Polish re-export certificate are issued on a written request of an interested party or after suitable documents have been presented.

Genetically modified organism (GMO) – other than human organism, in which genetic material was modified in ways not occurring in natural conditions, in result of crossing or natural recombination. Especially using:

- a) DNA recombination techniques using vectors, including creation of genetic material through introducing the DNA molecules created outside the body into the virus, plasmoid, or any other vector, and then incorporating these molecules into the body of the recipient,
- b) techniques involving direct incorporation of the hereditary material prepared outside the body, and in particular: microinjection, macroinjection and microcapsuling,
- c) such methods for connecting genetic material of at least two different cells, which are not found in the nature.

GMO product – product consisting of organisms that have been genetically modified or contain fragments or combinations of DNA or proteins of genetically modified organisms and which have been introduced onto the market or exported abroad or are being transported by transit through the Republic of Poland.

Contained use of GMO – means each activity consisting of genetically modifying an organism as well as procedures pursuant to which GMO are bred, stored, transported, destroyed, removed or used in any other manner during which special procedures to ensure limited contact between GMOs' and people or the environment must be used.

Deliberate release of GMO into environment – means each activity consisting of deliberate introducing GMOs or a combination thereof into the environment without any limitations on their dispersion, e.g., physical or joint physical and chemical or biological barriers, aimed at reducing the contact of GMOs' with people or the environment.

Placing GMOs on the market – means deliberate release of GMOs into the environment and consisting of delivering or making available, free or charge or otherwise, GMO products, including placing such products on the market as the result of production or permitting such products to be sold within the Polish customs zone as part of market trade. Placing of GMOs on the market does not pertain to release of GMO products to third parties for the purpose of contained use.

Data on **historical parks and gardens** come from heritage surveys of National Heritage Board of Poland. Pursuant to the Act of 23 July 2003 on heritage protection and care (Journal of Laws 2003, No. 162 item 1568 with later amendments) as well as the Ordinance of the Minister of Culture of 26 May 2011 on maintenance of heritage records in national, provincial and communal registers and a national register of stolen monuments or monuments illegally taken abroad (Journal of Laws of 2011 No. 113, item 661), the national heritage register covers only those items, for which the registration cards were issued. Not recognized items, partially retained items etc. for which no suitable documentation was prepared are temporarily outside the national register and may be registered in the form of address cards in communal register, outside the national register.

A **family allotment garden** is an apportioned area of land managed by Polish Union of Allotment Gardeners, divided into general areas and allotments and equipped with essential infrastructure for its proper functioning (An Act of 8 July 2005 on family allotment gardens; Journal of Laws of 2005 No. 169, item 1419 with later amendments) A family allotment garden shall encompass at least 50 plots of the area of 300- 500m². Family allotment gardens are public utilities designed to meet leisure, recreational and other social needs of the members of local communities through ensuring common access to the areas of family allotment gardens and plots facilitating horticultural cultivation for own use as well as enhance ecological standards of the surroundings.

Green areas mean areas including technical infrastructure and adjacent auxiliary buildings, covered with plants, within village areas with dense buildings or towns, which fulfil aesthetic, recreational, therapeutic or shelter functions in particular: parks, lawns, promenades, boulevards, botanical gardens, zoological gardens, children's playgrounds and heritage gardens and cemeteries as well as plants in the streets, squares, heritage fortifications, buildings, storage areas, air ports, railway and industrial zones.

Strolling-recreational parks are areas with high and low growing plants, of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc. The area of parks includes water areas in these objects (e.g. ponds) and water sports areas, open swimming areas, sports fields, playgrounds, etc., provided they are generally accessible.

Lawns are green areas less than 2 ha big, which predominating function is recreation (e.g. there are alleys with benches, playgrounds, etc.). This category also includes green areas near public utility buildings (if made available to public use), monuments, boulevards and promenades and water sports areas, open swimming areas, sports fields, playgrounds, etc., provided they are generally accessible. Lawns can form low greenery (lawns, flower beds) nearby architectural objects and arrangements of town greenery of park character, with planted trees and bushes.

Green areas mean areas located near municipal communication infrastructure - strips of greenery, lawns, bushes, trees, located along roads, arteries, etc.

Green areas of the housing estate are areas adjacent to housing settlements, serving recreation, isolation and aesthetic purposes.

The area of forest land within the meaning of the Act on forest (consolidation: Journal of Laws 2014, item 1153) includes land:

- of compact area of at least 0.10 ha, covered by forest vegetation (wooded area) or temporarily devoid of forest vegetation (non-forested area). These areas are designated for silviculture production or constitute nature reserves comprising portions of national parks or are registered as nature monuments. The category is defined as "forests area",
- connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Afforested area includes land covered with forestry, young stands and older stands as well as plantations of: poplars, seed trees and fast growing trees.

Non-forested area covers lands:

- of secondary production (e.g. evergreen tree plantations, hunting areas);
- temporarily devoid of tree stands and intended to be restored in the years to come i.e. felling sites, blanks, irregularly stocked open stands;
- intended to be covered with legal protection (e.g. forest ponds, alps, mountain pastures);
- deforested forest areas intended to be exempted from production (e.g. overflow lands and cavities in mining areas).

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past two years.

Blanks are areas temporarily devoid of forest stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age I category with plantings of up to 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the age III category (41 years and more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the class for restocking and in the restocking class.

Standstills are trees from 2nd class of age and up growing on non-forested forest areas and plantations not included in specific complex and trees above 2nd class of age situated individually or in groups as stands and intended for cutting.

Restoration stands include final crop and cut stands which are simultaneously exploited and restored, where at least 50% of area (in case of complex felling – 30%) was either naturally or artificially restored and younger stands which require restructuring through forest cutting due to poor production effects.

Stands to be restored include final crop and cut stands exploited through complex forest cutting, which require restoration as a critical condition for continuation of forest cutting.

Timber includes round big-size and medium-size timber wood. Big-size timber is the timber of an upper diameter from 14 cm (without bark) measured individually. Medium-size timber is the timber of a diameter (without bark) of: 5 cm at the top and 24 cm at the bottom – measured individually, in groups or in piles. Small-size timber (slash) is the timber of a bottom diameter from 5 cm (without bark) measured in groups or in piles.

Forest restoration means planting young trees which are to replace removed stands.

Afforestation means planting new stands on the land which hitherto was beyond the forest cultivation (not included in forest area).

Forest habitat type – a generalised concept of the group of stands on sites of similar environmental suitability for forest production and showing characteristic features of soils and occurring species of forest plants and specific composition of tree stands.

Forest monitoring is a system of continuous collection of information on the condition of forest environment and forest health. It is an integrated part of the State Environment Monitoring and is harmonized within IPC-Forest "Assessment and monitoring of the impact of air pollution on forests".

Forest health – is a biological concept which specifies the degree of physiological effectiveness and natural immunity of trees, which is the result of internal (genetic) and external (environmental) factors. The forest health depends on the area of living trees within the structure of stands.

Sanitary condition of forest is an economic concept which specifies the current level of forest hygiene, which manifests itself through existence of dead and living trees.

Bioindicative methods are used for assessment of a degree of forest damage; the main criterion of loss (defoliation) and decolourization of assimilation apparatus of tree crowns. The criteria meet the methodology adopted within the international UN programme (UNEP/EKG) of examination of the influence of air pollution on forests.

The assessment of the condition of tree damage with bioindicative method was carried out first in 1988 together with stock-taking of forest health and sanitary condition of forests managed by National Forests, whereas since 1989, the observations with the use of this method are carried out within a framework of forest monitoring on regular observations areas.

Estimates of defoliation and decolourisation are grouped by species whereas all species in total by classes:

class 0 – from 0 to 10%,
 class 1 – from 11 to 25%,
 class 2 – from 26 to 60%,
 class 3 – above 60%,
 class 4 – deadwood,

And two groups:

group I classes 2,3,4,
 group II classes 1,2,3,4.

The above division is binding pursuant to International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests.

Based on the frequency of trees, a defoliation and decolourisation indicator in 10% ranges was calculated separately for each species and for all species together.

The indicator of defoliation and decolourisation was calculated as a weighted average according to an equation:

$$X = (n_1 + 2n_2 + \dots + 10n_{10}) : N$$

where: N – number of trees in 10% ranges

N – total number of trees

1, ..., 10 – numbers of ranges.

In addition, there were identified classes of stands, assuming that a damage class is a combination of defoliation class and decolourization class according to a scheme:

Defoliation classes	Decolourisation classes				
	0	1	2	3	4
	Damage classes				
0	0	0	1	2	
1	1	1	2	2	
2	2	2	3	3	
3	3	3	3	3	
4					4

where:

0 - no damage class

1 - alert class

2 - small and medium damage class

3 - serious damage class

4 - deadwood

Trees from classes 2-3 are considered as damaged.

Protective forests – wood lands which are protected because of their functions. Forests are considered protective if they: protect the soil from eluviation or depletion; prevent soil removal, slumps or avalanches; protect the watersides from falling and the river sources from being sanded; reduce formation or expansion of quick sands; constitute forest stands damaged by industrial activity; constitute seed stands or wildlife refuge for animal species under conservation; have critical natural/scientific significance or are critical for defence and security of the State; are located: within the administrative boundaries of urban areas and up to 10 km from administrative boundaries of cities with population larger than 50 thousands; in protective zones around sanatoria and health resorts; in the tree-line.

Forrest Promotional Complexes were established for permanent preservation or restoration of natural values of forests through rational forest management, carried out on ecological principles as well as integration of sustainable forest management objectives and active environmental protection. Forest Promotional Complexes were established pursuant to resolutions of the General Director of the State Forests.

TABL. 1(175). OBIEKTY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a
OBJECTS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Parki narodowe	22	23	23	23	23	National parks
Rezerваты przyrody	1307	1395	1463	1481	1480	Nature reserves
Parki krajobrazowe	120	120	121	122	122	Landscape parks
Obszary chronionego krajobrazu	407	449	386	385	385	Protected landscape areas
Stanowiska dokumentacyjne	103	115	155	161	162	Documentation sites
Użytki ekologiczne	6113	6421	6877	7032	7090	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	170	188	318	328	331	Landscape-nature complexes

a Bez obszarów sieci Natura 2000.

a Excluding areas within the Natura 2000 network.

TABL. 2(176). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
	w tysiącach hektarów in thousand hectares				w odsetkach in percent	w % powierzchni ogólnej kraju in % of total area of the country	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
O G Ó Ł E M	10163,8	10175,9	10143,1	10149,5	10164,8	100,0	32,5	2641	TOTAL
Parki narodowe ^b	306,5	317,2	314,5	314,6	314,6	3,1	1,0	82	National parks ^b
Rezerваты przyrody	148,7	165,2	164,2	165,5	165,7	1,6	0,5	43	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^c	2446,9	2516,9	2529,0	2528,6	2530,9	24,9	8,1	657	Landscape parks ^c
Obszary chronionego krajobrazu ^c	7137,7	7044,5	6990,0 ^d	6992,1 ^d	7006,2	68,9	22,4	1820	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumentacyjne	1,0	0,7	0,9	0,9	0,9	0,0	0,0	0	Documentation sites
Użytki ekologiczne	44,9	44,5	51,0	52,2	50,6	0,5	0,2	13	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	78,1	86,8	93,5	95,5	95,8	0,9	0,3	25	Landscape-nature complexes

a Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. *b* Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *c* Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. *d* Bez czterech obszarów chronionego krajobrazu województwa podkarpackiego o łącznej powierzchni 56006,6 ha, gdyż nie został uregulowany ich stan prawny.

a Since 2005 including this part of Natura 2000 sites which is located within the legally protected areas. *b* See „Methodological notes” to the chapter. *c* Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas. *d* As from not reporting four areas of protected landscape of the Podkarpackie Voivodship with the total area of 56006,6 ha since their legal status has not been settled.

TABL. 3(177). OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
OBJECTS AND AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów <i>The number of objects</i>							
	parki narodowe <i>national parks</i>	rezerwy <i>reserves</i>	parki krajobrazowe <i>landscape parks</i>	obszary chronionego krajobrazu <i>protected landscape areas</i>	stanowiska dokumentacyjne <i>documentation sites</i>	użytki ekologiczne <i>ecological areas</i>	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe <i>landscape-nature complexes</i>	pomniki przyrody ogółem <i>monuments of nature total</i>
P O L S K A	23	1480	122	385	162	7090	331	36353
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	2	66	12	16 ^e	1	153	18	2599
Kujawsko-pomorskie ...	–	94	9	32	5	1551	48	2695
Lubelskie.....	2	86	16 ^f	17	7	265	7	1516
Lubuskie.....	2	64	7 ^e	38	1	363	14	1307
Łódzkie.....	– ^g	87	6 ^h	13 ^{geh}	6	499	40	3311
Małopolskie.....	5 ^f	85	9 ⁱ	10	54	44	4	2209
Mazowieckie.....	1	184	5 ^{kl}	29 ^{lm}	8	740	26	4249
Opolskie.....	–	36	3	9	9	96	20	682
Podkarpackie.....	2	95	7 ^{ln}	13	28	431	10	1455
Podlaskie.....	4	93	3	13 ^o	2	271	5	2012
Pomorskie.....	2	130	7 ^{jo}	42 ^{op}	5	864	32	2802
Śląskie.....	– ⁿ	64	7 ^k	14	7	75	24	1532
Świętokrzyskie.....	1	72	9	18 ^{gn}	16	83	14	709
Warmińsko-mazurskie	–	109	6 ^j	69 ^d	1	294	18	2562
Wielkopolskie.....	1 ^r	98	11 ^{rs}	33 ^p	2	187	8	3850
Zachodniopomorskie...	1 ^r	117	5 ^r	19 ^{eq}	10	1174	43	2863

(dok.)*(cont.)*

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia <i>Area</i>									
	ogółem <i>total</i>			parki narodowe ^{bc} <i>national parks</i> ^{bc}	rezerwy przyrody ^{bc} <i>nature reserves</i> ^{bc}	parki krajobrazowe ^{cd} <i>landscape parks</i> ^{cd}	obszary chronionego krajobrazu ^d <i>protected landscape areas</i> ^d	stanowiska dokumentacyjne <i>documentation sites</i>	użytki ekologiczne <i>ecological areas</i>	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe <i>landscape-nature complexes</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierzchni województwa <i>in % of the area of the voivodship</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>							
w hektarach <i>in hectares</i>										
P O L S K A	10164813,6	32,5	2641	314619,7	165741,5	2530924,8	7006245,7	904,0	50597,5	95780,6
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	371109,7	18,6	1275	11920,5	10481,9	195463,4	138565,9	0,1	5201,7	9476,3
Kujawsko-pomorskie ...	571360,5	31,8	2730	–	9510,2	223576,0	329758,0	93,6	5384,7	3037,9
Lubelskie.....	570095,4	22,7	2644	18247,4	11862,9	233211,7	299152,7	11,3	6840,5	768,8
Lubuskie.....	543254,6	38,8	5318	13642,8	3907,7	76389,8	435934,4	5,6	3257,4	10116,9
Łódzkie.....	357794,1	19,6	1424	68,3	7418,8	95911,0	240883,7	33,7	1643,1	11835,7
Małopolskie.....	790766,4	52,1	2353	38036,5	3363,7	175753,7	572241,2	55,8	1152,6	163,0
Mazowieckie.....	1055517,8	29,7	1985	38476,1	18057,0	168747,7	822569,9	521,9	1828,7	5316,5
Opolskie.....	256275,1	27,2	2551	–	930,7	61664,9	189628,4	19,1	709,5	3322,4
Podkarpackie.....	800560,2	44,9	3760	46741,2	11114,6	275517,4	464754,5	26,6	2074,7	331,2
Podlaskie.....	646091,4	32,0	5407	92169,9	23868,2	83531,9	444209,6	0,5	2172,2	139,1
Pomorskie.....	597955,5	32,7	2605	26185,9	8799,2	154777,0	390360,9	29,8	4127,3	13675,3
Śląskie.....	273643,6	22,2	595	–	4251,9	227005,8	36987,3	15,2	834,1	4549,3
Świętokrzyskie.....	760462,4	64,9	5996	7626,4	3819,7	125460,3	622866,9	30,2	554,6	104,2
Warmińsko-mazurskie	1129487,3	46,7	7806	–	31276,3	139399,0	932157,4	2,0	5264,6	21388,1
Wielkopolskie.....	943576,6	31,6	2722	7975,0	4143,8	178427,5	747704,6	1,7	2978,6	2345,4
Zachodniopomorskie...	496863,3	21,7	2891	13529,7	12935,0	116087,7	338470,3	56,9	6573,1	9210,6

a Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. b Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. c Bez otuliny. d Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. e-r Obiekt wykazano w województwie: e wielkopolskim, f podkarpackim, g mazowieckim, h świętokrzyskim, i śląskim, j kujawsko-pomorskim, k łódzkim, l lubelskim, m podlaskim, n małopolskim, o warmińsko-mazurskim, p zachodniopomorskim, q pomorskim, r lubuskim, s dolnośląskim.

a Since 2005 including this part of Natura 2000 areas which is located within the legally protected areas. b See „Methodological notes” to the chapter. c Excluding protection zones. d Excluding nature reserves and other forms of nature protection situated in the area of landscape parks and protected landscape areas. e-r The object was found in voivodship: e wielkopolskie, f podkarpackie, g mazowieckie, h świętokrzyskie, i śląskie, j kujawsko-pomorskie, k łódzkie, l lubelskie, m podlaskie, n małopolskie, o warmińsko-mazurskie, p zachodniopomorskie, q pomorskie, r lubuskie, s dolnośląskie.

TABL. 4(178). PARKI NARODOWE^a
NATIONAL PARKS^a

PARKI NARODOWE <i>NATIONAL PARKS</i>	Rok utworzenia <i>Year of foundation</i>	Kategoria według IUCN <i>Category according to IUCN</i>	Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectares</i>			
			ogółem <i>total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>	z ogółem pod ochroną ścisłą <i>of total under strict protection</i>	
					razem <i>total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>
OGÓŁEM.	2000	x	306494,1	190893,4	64321,9	50400,6
TOTAL	2005	x	317233,8	193710,9	67294,8	52414,7
	2010	x	314474,5	194734,6	68001,2	54058,7
	2012	x	314619,4	195004,2	71294,1	57056,2
	2013	x	314619,7	195032,1	70789,2	57652,5
Biebrzański.....	1993	–	59223,0	15682,9	7279,0	6528,9
Kampinoski.....	1959	II	38544,3	28254,7	4636,0	4130,2
Bieszczadzki.....	1973	II	29202,2	24433,6	18553,7	16835,0
Słowiński ^b	1967	II	21572,9	6185,5	5327,0	2713,3
Tatrański.....	(1947) ^d ,1954	II	21197,4	16382,0	12609,7	7918,0
Magurski.....	1995	–	19437,9	18571,7	2407,7	2407,7
Wigierski.....	1989	V	15079,6	9391,1	494,1	234,0
Drawieński.....	1990	II	11342,0	9548,0	569,0	443,3
Białowiecki.....	(1932) ^e ,1947	II	10517,3	9974,0	6059,3	5819,8
Poleski.....	1990	II	9764,6	4798,6	116,0	115,1
Roztoczański.....	1974	II	8482,8	8110,6	1029,2	1029,2
Woliński ^{bc}	1960	II	8134,3	4648,0	500,2	418,8
Ujście Warty.....	2001	–	8074,0	81,7	681,6	–
Świętokrzyski.....	1950	II	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6
Wielkopolski.....	1957	II	7597,2	4789,9	258,5	114,5
Narwiański.....	1996	–	7350,0	93,0	–	–
Gorczański.....	1981	II	7029,0	6603,6	3611,0	3596,0
Gór Stołowych.....	1993	–	6340,2	5821,2	771,0	771,0
Karkonoski.....	1959	II	5580,3	4038,1	1726,1	633,0
Bory Tucholskie.....	1996	–	4613,0	3935,8	324,3	278,4
Babiogórski.....	1954	II	3393,8	3227,4	1125,8	1025,3
Pieniński.....	(1932) ^f ,1954	II	2371,8	1710,3	743,9	693,6
Ojcowski.....	1956	V	2145,7	1528,8	250,9	250,8

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego. *c* Powierzchnia stanowiąca własność Skarbu Państwa w zarządzie parku. *d* Jednostka Lasów Państwowych "Park Tatrański". *e* Leśnictwo Park Narodowy w Białowieży. *f* Jednostka Lasów Państwowych „Park Narodowy w Pieninach”.

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* Excluding coastal water of the Baltic Sea. *c* Area in the State of the Treasure ownership in the management of board of the park. *d* The National Forests Unit “Park Tatrański”. *e* Forestry National Park in Białowieża. *f* The National Forests Unit “Park Narodowy w Pieninach”.

TABL. 5(179). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW W 2013 R.
NATIONAL PARKS^a BY LAND CATEGORIES IN 2013

PARKI NARODOWE <i>NATIONAL PARKS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grunty <i>Land</i>				Wody <i>Water</i>	Tereny pozostałe <i>Other areas</i>
		leśne <i>forest</i>		rolne <i>agricultural</i>	zadrzewione i zakrzewione <i>woody and bushy</i>		
		razem <i>total</i>	w tym niezalesione <i>of which nonwooded areas</i>				
OGÓŁEM	314619,7	195032,1	2977,0	44879,7	3035,9	20422,2	51249,8
TOTAL							
Biebrzański.....	59223,0	15682,9	168,5	14087,1	493,2	974,0	27985,9
Kampinoski.....	38544,3	28254,7	771,6	7762,5	294,7	154,8	2077,6
Bieszczadzki.....	29202,2	24433,6	957,2	2648,8	193,7	77,7	1848,4
Słowiński ^b	21572,9	6185,5	181,9	1927,6	214,6	10219,1	3026,1
Tatrański.....	21197,4	16382,0	218,5	719,5	2,5	257,3	3836,1
Magurski.....	19437,9	18571,7	118,3	769,9	8,7	38,1	49,5
Wigierski.....	15079,6	9391,1	47,0	2315,6	8,8	2897,8	466,3
Drawieński.....	11342,0	9548,0	39,3	492,1	24,8	923,1	354,0
Białowiecki.....	10517,3	9974,0	234,5	15,3	1,5	19,2	507,3
Poleski.....	9764,6	4798,6	113,7	2298,6	455,0	513,2	1699,2
Roztoczański.....	8482,8	8110,6	36,1	254,7	2,2	51,3	64,0
Woliński ^{bc}	8134,3	4648,0	24,2	84,9	31,3	1977,3	1392,9
Ujście Warty.....	8074,0	81,7	–	6166,0	220,0	579,1	1027,2
Świętokrzyski.....	7626,4	7221,7	0,5	303,0	20,9	3,4	77,4
Wielkopolski.....	7597,2	4789,9	10,6	1997,3	4,2	460,1	345,7
Narwiański.....	7350,0	93,0	–	719,0	177,0	668,0	5693,0
Gorczański.....	7029,0	6603,6	12,7	398,5	9,3	11,6	6,0
Gór Stołowych.....	6340,2	5821,2	7,0	415,9	0,6	2,9	99,6
Karkonoski.....	5580,3	4038,1	18,0	421,1	867,8	11,0	242,4
Bory Tucholskie.....	4613,0	3935,8	4,7	70,6	0,8	530,4	75,5
Babiogórski.....	3393,8	3227,4	–	33,4	0,1	10,1	122,8
Pieniński.....	2371,8	1710,3	9,4	514,8	1,2	29,8	115,7
Ojcowski.....	2145,7	1528,8	3,3	463,7	3,0	13,0	137,2

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego. *c* Powierzchnia stanowiąca własność Skarbu Państwa w zarządzie parku.

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* Excluding coastal water of the Baltic Sea. *c* Area in the State of the Treasure ownership in management board of the park.

TABL. 6(180). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2013 R.
NATIONAL PARKS^a BY PROTECTIVE CATEGORIES IN 2013

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w hektarach Area in hectares					strefy ochronnej of the protection zone	
	parku narodowego of the national park						
	ogółem grand total	w tym pod ochroną of which under protection			częściową partial		krajobrazową of landscape
		ściśle strict		w tym grunty leśne of which forest land			
razem total							
OGÓŁEM TOTAL	314619,7	70789,2	57652,5	187454,1	51034,6	447988,3	
Biebrzański	59223,0	7279,0	6528,9	25041,0	26903,0	66824,0	
Kampinoski	38544,3	4636,0	4130,2	27588,0	6320,3	37756,5	
Bieszczadzki	29202,2	18553,7	16835,0	10563,9	84,6	55783,0	
Słowiński ^b	21572,9	5327,0	2713,3	15781,5	464,3	30220,0	
Tatrański	21197,4	12609,7	7918,0	5807,0	2780,7	181,0	
Magurski	19437,9	2407,7	2407,7	16924,7	57,0	22969,0	
Wigierski	15079,6	494,1	234,0	11750,1	2835,4	11283,8	
Drawieński	11342,0	569,0	443,3	10269,0	504,0	40890,0	
Białowiecki	10517,3	6059,3	5819,8	4104,6	353,4	3224,3	
Poleski	9764,6	116,0	115,1	8185,7	1462,9	14041,9	
Roztoczański	8482,8	1029,2	1029,2	7241,1	212,5	38095,9	
Woliński ^{bc}	8134,3	500,2	418,8	7570,0	64,1	3368,6	
Ujście Warty	8074,0	681,6	–	4015,4	3376,7	10453,9	
Świętokrzyski	7626,4	1715,2	1696,6	5588,4	322,8	20780,4	
Wielkopolski	7597,2	258,5	114,5	5077,3	2261,4	7405,8	
Narwiański	7350,0	–	–	2057,0	–	15408,0	
Gorczański	7029,0	3611,0	3596,0	2881,8	536,2	16646,6	
Gór Stołowych	6340,2	771,0	771,0	4944,8	624,4	10514,1	
Karkonoski	5580,3	1726,1	633,0	3831,6	22,6	11265,0	
Bory Tucholskie	4613,0	324,3	278,4	4209,8	79,0	12980,5	
Babiogórski	3393,8	1125,8	1025,3	2082,4	185,6	8437,0	
Pieniński	2371,8	743,9	693,6	532,9	1094,9	2682,0	
Ojcowski	2145,7	250,9	250,8	1406,0	488,7	6777,0	

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego. *c* Powierzchnia stanowiąca własność Skarbu Państwa w zarządzie parku.

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* Excluding coastal water of the Baltic Sea. *c* Area in the State of the Treasure ownership in management board of the park.

TABL. 7(181). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I KATEGORII UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W 2013 R.
NATIONAL PARKS^a BY OWNERSHIP FORMS AND LAND USE CATEGORIES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^{bc} Total ^{bc}		Własność Ownership			SPECIFICATION
			Skarbu Państwa of the State Treasury		prywatna i pozostała private and other	
	w hektarach in hectares	w % in %	w zarządzie parku in manage- ment board of the park	w innym zarządzie in a different management board		
			w hektarach in hectares			
OGÓŁEM	317399	100,0	264930	2512	49957	TOTAL
Grunty leśne	194929	61,4	187271	146	7573	Forest land
w tym nie zalesione	3194	1,0	3181	-	2	of which not wooded
Grunty rolne	45009	14,2	24026	235	20688	Agricultural land
Grunty zadrzewione i zakrzaczone	3018	1,0	2331	14	675	Woody and bushy land
Wody	22878	7,2	19088	877	2907	Water
Nieuzytki	47468	15,0	30681	301	16489	Wasteland
Tereny pozostałe	4097	1,3	1532	940	1610	Other areas

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego wchodzących w skład Słowińskiego Parku Narodowego, których powierzchnia wynosi 11171,1 ha. *c* W tym 2713,5 ha wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego wchodzących w skład Wolińskiego Parku Narodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* Excluding coastal water of the Baltic Sea being a part of the Słowiński National Park, which area amounts to 11171,1 ha. *c* Including coastal water of the Baltic Sea being a part of the Woliński National Park, which area amounts to 2713,5 ha.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 8(182). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI W 2013 R.
NATIONAL PARKS^a BY OWNERSHIP FORMS IN 2013

PARK NARODOWY NATIONAL PARK	Ogółem Total	Własność Ownership			Tereny pozostałe Other areas
		Skarbu Państwa Of the State Treasury		prywatna private	
		w zarządzie parku in management board of the park	w innym zarządzie in a different management board		
w hektarach in hectares					
OGÓŁEM	317399	264930	2512	43243	6714
TOTAL					
Babiogórski	3393	3253	17	123	-
Białowiecki	10517	10517	-	-	-
Biebrzański	59223	33217	233	25773	-
Bieszczadzki	29202	29052	65	2	83
Bory Tucholskie	4613	4599	11	2	1
Drawieński	11342	11133	179	29	1
Gorczański	7029	6560	5	383	81
Gór Stołowych	6340	6189	58	71	22
Kampinoski	38544	32944	432	5168	-
Karkonoski	5580	5565	1	2	12
Magurski	19437	19342	76	19	-
Narwiański	7350	1706	415	5112	117
Ojcowski	2146	1412	19	632	83
Pieniński	2372	1361	42	725	244
Poleski	9764	8453	14	1211	86
Roztoczański	8483	8338	54	91	-
Słowiński ^b	21573	21275	61	105	132
Świętokrzyski	7626	7462	33	121	10
Tatrański	21197	17865	106	361	2865
Ujście Warty	8075	7492	514	69	-
Wielkopolski	7597	6596	118	638	245
Wigierski	15080	12465	6	2605	4
Woliński ^c	10916	8134	53	1	2728

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Bez 11171,1 ha powierzchni wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, wchodzących w skład Słowińskiego Parku Narodowego. *c* W tym powierzchnia 2713,5 ha wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, wchodzących w skład Wolińskiego Parku Narodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* Excluding the area of 11171.1 ha of coastal water of the Baltic Sea, being a part of the Słowiński National Park. *c* Including the area 2713.5 ha of coastal water of the Baltic Sea being a part of the Woliński National Park.

Source: data of the Ministry of Environment

TABL. 9(183). TURYSTYKA W PARKACH NARODOWYCH W 2013 R.
TOURISM IN NATIONAL PARKS IN 2013

PARK NARODOWY NATIONAL PARK	Schroniska Shelters	Domy wczasowe Holiday hostes	Kemping, biwaki camping sites, tent sites	Schrony przeciwdeszczowe Rain shelters	Nartostrady w km Ski-slopes in km	Stadiony Stadiums	Kolejki linowe Cable rail -ways	Wyścigi Lifts	Trasy wycieczkowe Professional router	Szlaki turystyczne w km Tourist routes in km		Liczba turystów The number of tourists	
										ogółem total	do remontu for renovation	w tys. in thous.	na 1 ha per 1 ha
OGÓŁEM	27	9	28	336	44,0	4	5	18	3	3629,8	217,2	11460,7	1492,7
TOTAL													
Babiogórski	1	-	1	14	6,0	-	-	-	-	55,0	15,0	81,0	23,9
Białowiecki	-	1	-	-	-	-	-	-	-	44,3	-	119,0	11,0
Biebrzański	-	-	3	11	-	-	-	-	-	498,3	54,6	28,0	0,5
Bieszczadzki	2	-	3	19	-	-	-	-	-	465,0	20,0	332,0	11,4
Bory Tucholskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92,0	-	33,0	7,2
Drawieński	-	-	6	1	-	-	-	-	-	170,4	-	19,0	1,7
Gorczański	-	-	2	3	-	-	-	-	-	155,3	16,4	70,0	10,0
Gór Stołowych	2	3	-	9	-	-	-	-	-	109,0	1,0	347,0	55,0
Kampinoski	1	-	-	55	-	-	-	-	-	550,0	-	1000,0	25,9
Karkonoski	10	-	-	5	19,7	-	4	10	-	118,0	43,0	2000,0	358,0
Magurski	-	-	-	10	-	-	-	-	-	94,1	-	50,0	2,6
Narwiański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55,0	-	15,0	0,5
Ojcowski	-	-	1	1	-	-	-	-	-	37,3	3,0	400,0	186,4
Pieniński	-	-	-	3	-	-	-	-	-	35,0	2,3	734,0	309,0
Poleski	-	-	5	27	-	-	-	-	-	114,0	2,0	28,0	2,9
Roztoczański	-	-	-	6	-	1	-	-	-	29,3	4,0	120,0	14,1
Słowiński	-	-	-	37	-	-	-	-	-	144,3	25,0	308,5	14,3
Świętokrzyski	2	-	-	5	-	-	-	-	-	37,5	12,0	148,4	19,5
Tatrański	8	-	2	-	3,0	3	1	8	3	275,0	14,5	2764	130,0
Ujście Warty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,3	-	53,8	6,7
Wielkopolski	-	-	1	20	-	-	-	-	-	215,0	-	1200,0	158,0
Wigierski	1	5	4	100	15,3	-	-	-	-	272,6	1,0	110,0	7,3
Woliński	-	-	-	10	-	-	-	-	-	50,1	3,4	1500,0	137,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

Source: data of the Ministry of Environment

TABL. 10(184). STAN LICZEBNY GŁÓWNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH W 2013 R.
NUMBER OF THE MAIN SPECIES OF GAME ANIMALS AND PROTECTED ANIMALS IN NATIONAL PARKS IN 2013

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Łoś Moose	Jeleń Deer	Sarna Roe-deer	Dzik Wild boar	Niedźwiedź Bear	Wilk Wolf	Ryś Lynx	Żubr European bison	Bóbr Beaver	Kozica Chamois	Świstak Alpine marmot	Wydra Otter	Borsuk Badger	Lis Fox
OGÓLEM TOTAL	1282	5746	7289	4272	29	119	49	514	3269	314	360	276	658	1532
Babiogórski	–	175 ^f	45 ^f	15 ^f	1 ^a	9 ^a	5 ^a	–	–	–	–	5 ^f	12 ^f	25 ^f
Białowiecki	2	325	28	278	–	7	2	505	20	–	–	10	14	29
Biebrzański	565	540	–	470	–	20	4	–	1100	–	–	60	100	–
Bieszczadzki	–	230	95	120	10	22	5	3	120	–	–	39	5	105
Bory Tucholskie	–	58	142	31	–	–	–	–	18	–	–	15	9	20
Drawieński	– ^a	557	385	303	–	7	–	–	100	–	–	20	90	27
Gorczański	–	180	140	65	1 ^a	10	8	–	4	–	–	5	20	60
Gór Stołowych	–	320	284	296	–	–	1	–	–	–	–	3	37	98
Kampinoski	381 ^f	218 ^f	2800 ^f	1054 ^f	–	–	8 ^f	–	171 ^f	–	–	20 ^f	125 ^f	325 ^f
Karkonoski	111	19	35	–	–	–	–	–	–	–	– ^c	– ^b	– ^b	–
Magurski	9	1000	1000	–	1	8	4	–	62	–	–	– ^b	– ^b	– ^b
Narwiański	56	3	39	21	–	–	–	–	334	–	–	5	8	40
Ojcowski	–	7	120	160	–	–	–	–	10	–	–	2	10	20
Pieniński	–	38	31	14	–	3 ^a	3	–	20	–	–	– ^b	– ^b	– ^b
Poleski	121	114	477	242	–	5	–	–	469	–	–	40	40	207
Roztoczański	–	180	365	170	–	9	4	–	16	–	–	6	30	60
Słowiński	–	868	– ^b	– ^b	–	– ^a	–	–	128	–	–	– ^b	– ^b	– ^b
Świętokrzyski	2 ^a	13	300	115	–	–	–	–	40	–	–	6	14	125
Tatrański	–	170	80	–	16	6	4	–	–	314	360	6	–	50
Ujście Warty	–	100	150	240	–	–	–	–	400	–	–	10	18	35
Wielkopolski	–	243	404	380	–	–	–	–	77	–	–	4	56	156
Wigierski	35	260	250	160	–	13	1	–	160	–	–	10	40	130
Woliński	–	128	119	138	–	–	–	6	20	–	–	10	30	20

(dok.) (cont.)

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Orlik krzykliwy Lesser spotted eagle	Orlik grubodzioby Greater spotted eagle	Bielik Eagle	Orzeł przedni Golden eagle	Głuszc Capercaillie	Cietrzew Black grouse	Bocian czarny Black stork
OGÓLEM TOTAL	106	16	111	10	142	125	176
Babiogórski	–	–	–	–	57 ^f	–	1 ^a
Białowiecki	10	–	–	–	–	–	4
Biebrzański	28	16	20	–	–	45	18
Bieszczadzki	14	–	–	–	– ^b	–	14
Bory Tucholskie	–	–	4 ^d	–	–	–	– ^a
Drawieński	–	–	4 ^d	–	–	–	– ^b
Gorczański	2	–	–	2	25	–	4
Gór Stołowych	–	–	–	–	–	–	4 ^d
Kampinoski	4 ^d	–	6 ^d	–	–	–	22 ^d
Karkonoski	–	–	– ^a	–	–	32	–
Magurski	26 ^d	–	–	1 ^d	–	–	6 ^d
Narwiański	1	–	–	–	–	–	–
Ojcowski	–	–	–	–	–	–	–
Pieniński	6 ^f	–	–	2 ^f	–	–	6 ^f
Poleski	3 ^d	–	– ^d	–	–	8 ^d	21 ^d
Roztoczański	10 ^d	–	2 ^f	–	–	–	10 ^d
Słowiński	–	–	10 ^f	2 ^f	–	–	–
Świętokrzyski	–	–	–	–	–	–	4
Tatrański	–	–	–	3	60	40	5
Ujście Warty	1 ^a	–	51(50 ^a)	–	–	–	50 ^a
Wielkopolski	–	–	3(2 ^d , 1 ^e)	–	–	–	7(4 ^d)
Wigierski	1 ^a	–	–	6 ^d	–	–	– ^a
Woliński	–	–	–	5 ^d	–	–	–

a Pojawiające się przechodnio, migrujące. *b* Występują, brak danych liczbowych. *c* Tylko ślady bytowania. *d* Wyznaczone strefy ochronne. *e* Przeloty. *f* Bytujące stale lub przechodnie.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Transitory, migrating. *b* Occurring, no numeric data. *c* Traces of dwelling only. *d* Indicated protection zone. *e* Passage of birds. *f* Permanently or transitive.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 11(185). OŚRODKI ZACHOWAWCZEJ HODOWLI ZWIERZĄT W 2013 R.
CENTRES OF ANIMALS CONSERVATIVE BREEDING IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Żubry European bison			Konik polski Horse	Żubronie Cross between wisent and domestic cow	Łosie Moose	Jele- nie Deer	Sarny Roe deer	Dziki Wild boar	Wilki Wolf	Koń hucul- ski Hucul pony
	razem total	samce male	samice female								
OHŻ Smardzewice (Kampinoski PN) ... <i>The European Bison Breeding Centre in Smardzewice (the Kampinoski National Park)</i>	17	7	10	–	–	–	–	–	–	–	–
OHŻ Białowiecki Park Narodowy: hodowla rezerwatowa i zagroda pokazowa <i>The European Bison Breeding Centre in the Białowiecki National Park: reserve breeding and display enclosure</i>	40	15	25	6	2	2	8	4	6	3	–
Woliński PN zagroda pokazowa ^a <i>The Woliński National Park – display enclosure^a</i>	6	3	3	–	–	–	2	–	3	–	–
Roztoczański Park Narodowy: hodowla zamknięta ^b <i>The Roztoczański National Park: closed breeding^b</i>	–	–	–	42	37	2	2	–	–	–	–
hodowla rezerwatowa <i>reserve breeding</i>	–	–	–	16	–	–	–	–	–	–	–
ORZ Biebrzański Park Narodowy <i>The Animal Rehabilitation Centre in the Biebrzański National Park</i>	–	–	–	–	–	3	–	–	1	1	–
OHZ Biebrzański Park Narodowy <i>The Animal Breeding Centre in the Biebrzański National Park</i>	–	–	–	26	–	–	–	–	–	–	–
Bieszczadzki Park Narodowy: hodowla zamknięta w OZHZ <i>The Bieszczadzki National Park: closed breeding in the Closed Animal Breeding Centre</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	75

a W zagrodzie pokazowej Wolińskiego Parku Narodowego: 3 bieliki i 1 puchacz *b* W hodowli zamkniętej Roztoczańskiego Parku Narodowego również 39 polskiej owcy długowłosej, odmiany uhruskiej.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a In the display enclosure of the Woliński National Park there are also: 3 sea eagles and 1 eagle owls. *b* In a closed breeding of the Roztocze National Park there are also: 39 Polish long-woolly sheep, a variety uhruska.

Source: data of the Ministry of Environment.

**TABL. 12(186). LICZEBNOŚĆ ZWIERZINY ORAZ WYKONANA REDUKCJA OGÓLEM WYBRANYCH GATUNKÓW
ZWIERZĄT ŁOWNYCH W PARKACH NARODOWYCH**
**NUMBER OF ANIMALS AND EXECUTED REDUCTION OF SELECTED SPECIES OF GAME ANIMALS IN NATIONAL
PARKS**

GATUNKI SPECIES	2000		2005		2010		2012		2013	
	liczebność number	redukcja reduction	liczebność number	redukcja ^a reduction ^a	liczebność number	redukcja ^b reduction ^b	liczebność number	redukcja ^c reduction ^c	liczebność number	redukcja ^d reduction ^d
Łoś <i>Moose</i>	844	1	1059	–	1197	8	1130	–	1282	–
Jeleń <i>Deer</i>	3731	435	4870	350	6223	368	6300	277	5746	299
Sarna <i>Roe deer</i>	7442	441	9506	256	8613	171	8360	105	7289	101
Dzik <i>Wild boar</i>	2563	558	3871	743	5763	916	4078	725	4272	951

a Ponadto w 2005 r. stwierdzono: 29 upadków łosi, 148 upadków jeleni, 156 upadków saren, 106 upadków dzików. *b* Ponadto w 2010 r. stwierdzono: 39 upadków łosi, 150 upadków jeleni, 185 upadków saren, 73 upadki dzików. *c* Ponadto w 2012 r. stwierdzono: 39 upadków łosi, 126 upadków jeleni, 119 upadków saren, 74 upadki dzików. *d* Ponadto, w 2013 stwierdzono: 55 upadków łosi, 156 upadków jeleni, 162 upadków saren, 90 upadków dzików.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Moreover, in 2005 deaths of the following species were recorded: moose (29), deer (148), roe deer (156), wild boar (106). *b* Moreover, in 2010 deaths of the following species were recorded: moose (39), deer (150), roe deer (185), wild boar (73). *c* Moreover, in 2012 deaths of the following species were recorded: moose (39), deer (126), roe deer (119), wild boar (74). *d* Moreover, in 2013 deaths of the following species were recorded: moose (55), deer (156), roe deer (162), wild boar (90).

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 13(187). REGULACJA POPULACJI ZWIERZĄT ŁOWNYCH W PARKACH NARODOWYCH W 2013 R.
REGULATION OF POPULATION OF GAME ANIMALS IN NATIONAL PARKS IN 2013

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Łoś <i>Moose</i>		Jeleń <i>Deer</i>		Sarna <i>Roe deer</i>		Dzik <i>Wild boar</i>	
	odstrzał <i>shooting</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shooting</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shooting</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shooting</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>
OGÓŁEM TOTAL	–	55	299	156	101	162	951	90
Babiogórski	–	–	9	–	–	–	–	–
Białowiecki	–	1 ^b	–	9 ^b	–	–	–	2 ^{bd}
Biebrzański	–	18(2 ^b ,6 ^c ,10 ^d)	–	10(4 ^b ,6 ^d)	–	16 ^d	43	6 ^d
Bieszczadzki	–	–	–	5	–	1	–	1
Bory Tucholskie	–	–	9	4 ^d	–	1 ^d	–	–
Drawieński	–	–	33	8(3 ^a ,5 ^d)	6	1 ^d	83	–
Gorzański	–	–	14	11	–	7	–	10
Gór Stołowych	–	–	24	–	–	–	–	–
Kampinoski	–	29(1 ^a ,17 ^c ,11 ^d)	15	1 ^d	51	23(1 ^a ,17 ^c ,5 ^d)	559	16(13 ^c ,3 ^d)
Karkonoski	–	–	15	6	–	1	–	–
Magurski	–	–	68	34	–	21	–	9
Narwiański	–	6	–	–	–	3 ^d	–	8 ^d
Ojcowski	–	–	–	–	–	44(5 ^c ,35 ^d)	66	4(1 ^c ,2 ^d)
Pieniński	–	–	3	3(2 ^a ,1 ^c)	–	7(1 ^a ,1 ^b ,1 ^c)	3	3
Poleski	–	1 ^d	4	–	30	2 ^{bd}	22	–
Roztoczański	–	–	–	5(1 ^b)	–	5	4	5
Słowiński	–	–	–	23	–	1	–	4
Świętokrzyski	–	–	–	–	–	–	–	1 ^c
Tatrański	–	–	–	25(23 ^b ,2 ^c)	–	19(7 ^b ,12 ^d)	–	–
Ujście Warty	–	–	–	–	–	1	13	3
Wielkopolski	–	–	91	4 ^a	13	3	117	9 ^b
Wigierski	–	–	11	7(2 ^b ,5 ^d)	1	–	30	–
Woliński	–	–	3	1	–	6(2 ^c)	11	9(5 ^c)

a W wyniku kłusownictwa. *b* Ofiary wilków. *c* W wypadkach komunikacyjnych. *d* Z innych przyczyn.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a As a result of poaching. *b* As the victim of wolves. *c* In communication accidents. *d* From other causes.
 S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 14(188). DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PARKÓW NARODOWYCH W 2013 R.
DIDACTIC ACTIVITY OF NATIONAL PARKS IN 2013

PARKI NARODOWE <i>NATIONAL PARKS</i>	Liczba <i>The number of</i>				Biblioteki (liczba pozycji księgozbioru) <i>Libraries (the number of items in the collection)</i>
	osób zwiedzających muzea <i>persons visiting museums</i>	impresz dydaktycznych <i>didactic events</i>	ścieżek dydaktycznych <i>didactic routes</i>	nowych wydawnictw popularnonaukowych <i>new popular science</i>	
OGÓLEM	877861	6514	154	92	157745
TOTAL					
Babiogórski	9076	259	9	5	11556
Białowiecki	69276	171	6	4	12096
Biebrzańska	22300	10	13	–	2537
Bieszczadzki	19834	24	14	9	4243
Bory Tucholskie	–	132	4	–	5876
Drawieński	–	56	6	10	4582
Gorczańska	6758	83	10	4	5095
Gór Stołowych	6700	109	5	2	2719
Kampinoski	26020	871	9	7	11286
Karkonoski	48300	767	11	9	2807
Magurski	16173	1120	3	5	1876
Narwiański	8900	15	3	1	1655
Ojcowski	25995	208	7	1	16672
Pieniński	304967	144	–	–	5312
Poleski	11738	106	7	8	3886
Roztoczański	29235	505	9	3	12977
Słowiński	18189	886	7	4	5783
Świętokrzyski	32 192	75	6	1	6410
Tatrzański	147 920	193	4	16	23876
Ujście Warty	4261 ^b	160	5	–	2505
Wielkopolski	9826	269	5	1	4047
Wigierska	33627	157	6	2	4436
Woliński	26574	194	5	–	5513

a Sala ekspozycyjna w Dyrekcji Parku lub w innym obiekcie. *b* Dotyczy liczby osób, które odwiedziły ośrodek edukacyjny Parku (Park nie ma muzeum).

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Display room in the Head Office of the Park or in other facility. *b* Refers to the number of persons who visited the educational centre of the Park (there is no museum in the Park).

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 15(189). OCHRONA LASU W PARKACH NARODOWYCH W 2013 R.
PROTECTION OF FOREST IN NATIONAL PARKS IN 2013

PARKI NARODOWE <i>NATIONAL PARKS</i>	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną w ha ^a <i>Protecting crops against wild animals in ha^a</i>	Skrzynki lęgowe <i>Nest boxes</i>		Pułapki <i>Traps</i>		Próbne poszukiwanie owadów w ściółce (liczba prób) <i>Test searching for insects in the bedding (the number of tests)</i>
		nowe <i>new</i>	istniejące <i>existing</i>	tradycyjne <i>traditional</i>	feromonowe <i>feromone</i>	
		w sztukach <i>in units</i>				
OGÓLEM	1263,6	1171	8606	1728	2026	1303
TOTAL						
Babiogórski	49,0	–	190	63	220	168
Białowiecki	7,2	–	–	–	60	–
Biebrzański	8,2	–	–	20	58	53
Bieszczadzki	14,1	–	82	20	70	–
Bory Tucholskie	–	–	765	–	20	140
Drawieński	169,0	–	3983	–	25	84
Gorczański	–	–	–	–	–	–
Gór Stołowych	142,5	–	475	736	239	60
Kampinoski	1,5	–	31	–	51	508
Karkonoski	244,0	950	948	123	444	60
Magurski	358,5	–	–	–	–	–
Narwiański	–	–	7	2	2	2
Ojcowski	11,0	–	–	–	–	–
Pieniński	14,5	–	70	9	96	19
Poleski	5,1	–	429	190	165	44
Roztoczański	104,7	–	–	220	57	40
Słowiński	–	–	–	–	90	–
Świętokrzyski	–	–	–	–	38	7
Tatrzański	47,0	–	50	290	90	–
Ujście Warty	–	–	28	–	–	–
Wielkopolski	16,8	221	688	38	60	40
Wigierski	70,5	–	860	17	227	57
Woliński	–	–	–	–	14	21

a Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną: chemiczne, mechaniczne i ogrodzenia.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a Protecting crops against wild animals: chemical, mechanical and enclosures.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 16(190). POZYSKANIE DREWNA W PARKACH NARODOWYCH WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ W 2013 R.
WOOD HARVEST IN NATIONAL PARKS BY CATEGORIES OF CUTTINGS IN 2013

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Ogółem ^a Total ^a	W tym grubizna <i>Of which timber</i>							
		iglasta <i>coniferous</i>					liściasta <i>nonconiferous</i>		
		razem <i>total</i>	w tym cięcia <i>of which felling</i>			razem <i>total</i>	w tym cięcia <i>of which felling</i>		
			rębne <i>chopping</i>	sanitarne <i>sanitary</i>	trzebieże <i>thinning</i>		rębne <i>chopping</i>	sanitarne <i>sanitary</i>	trzebieże <i>thinning</i>
w tysiącach m ³ <i>in thousand m³</i>									
OGÓŁEM	165,8	138,5	11,8	52,8	73,8	23,8	5,1	5,6	13,2
TOTAL									
Babiogórski	10,3	9,7	–	9,5	0,2	0,2	–	0,2	–
Białowiecki	1,3	0,5	–	0,5	–	0,8	–	0,8	–
Biebrzański	3,0	2,5	–	0,5	2,0	0,5	0,2	0,1	0,2
Bieszczadzki	3,5	2,1	–	2,1	–	1,5	–	0,1	1,4
Bory Tucholskie	2,4	2,4	–	0,1	2,3	0,1	–	0,1	–
Drawieński	8,4	7,2	–	–	7,2	0,5	–	–	0,5
Gorczański	2,8	2,7	–	2,7	–	0,2	–	0,2	–
Gór Stołowych	10,0	10,0	–	5,0	5,0	–	–	–	–
Kampinoski	20,0	17,2	0,2	1,2	15,8	2,8	–	1,2	1,6
Karkonoski	6,5	6,5	5,3	0,8	0,4	–	–	–	–
Magurski	11,1	4,4	3,9	–	0,5	6,7	4,7	–	2,0
Narwiański	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ojcowski	1,0	0,6	0,2	0,4	–	0,4	–	0,4	–
Pieniński	0,5	0,3	–	0,3	–	0,1	–	0,1	–
Poleski	5,7	3,0	–	0,8	2,2	2,4	0,1	0,2	2,1
Roztoczański	21,7	16,6	–	2,2	14,4	4,4	–	0,9	3,5
Słowiński	2,0	0,9	–	0,3	0,6	0,1	–	0,1	–
Świętokrzyski	3,7	2,9	–	0,7	2,2	0,5	–	0,4	0,1
Tatrzański	26,0	26,0	2,0	21,0	3,0	–	–	–	–
Ujście Warty	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Wielkopolski	7,1	5,3	0,2	1,1	4,0	1,8	0,1	0,8	0,9
Wigierski	11,1	10,4	–	3,7	6,7	0,6	–	0,1	0,6
Woliński	7,6	7,3	–	–	7,3	0,3	–	–	0,3

^a Łącznie z drewnem pozyskanym do mineralizacji. Łącznie z grubizną.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Including wood removed for mineralization. Including timber.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 17(191). SZKODNICTWO I OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM W PARKACH NARODOWYCH W 2013 R.
PEST DAMAGE AND PROTECTION AGAINST PEST DAMAGE IN NATIONAL PARKS IN 2013

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Liczba funkcjonariuszy Straży Parku Narodowego <i>The number of National Park guards</i>	Liczba spraw <i>The number of cases</i>			Windykacja należności w zł <i>Collection of charges in zł</i>	Kradzieże drewna <i>Cases of wood theft</i>			Liczba przypadków kłusownictwa <i>The number of cases of poaching</i>
		wszczętych <i>started</i>	zakończonych <i>closed</i>			liczba przypadków <i>the number of cases</i>	skradzione drewno <i>stolen wood</i>		
			razem <i>total</i>	w tym wyrokami skazującymi <i>of which with verdicts of guilty</i>			masa w m ³ <i>mass in m³</i>	wartość w zł <i>value in zł</i>	
OGÓŁEM	100	137	131	48	14067	82	191,0	25517	60
TOTAL									
Babiogórski	4	2	2	–	–	–	–	–	–
Białowiecki	3	–	–	–	–	–	–	–	–
Biebrzański	9	10	10	9	2000	3	42,0	7637	7
Bieszczadzki	4	3	3	3	600	1	7,0	590	–
Bory Tucholskie	2	–	–	–	–	–	–	–	–
Drawieński	4	2	2	2	–	–	–	–	1
Gorczański	2	5	5	1	–	2	13,2	479	–
Gór Stołowych	3	1	1	–	–	1	2,0	203	–
Kampinoski	11	–	–	–	484	15	27,1	3999	3
Karkonoski	7	2	–	–	–	–	–	–	–
Magurski	3	3	3	2	1056	3	13,8	1261	–
Narwiański	4	1	1	1	–	–	–	–	–
Ojcowski	4	–	–	–	–	2	2,1	193	–
Pieniński	4	4	4	–	–	–	–	–	3
Poleski	3	4	4	–	1351	2	5,6	534	39
Roztoczański	4	–	–	–	–	–	–	–	–
Słowiński	5	16	16	8	–	3	3,1	330	2
Świętokrzyski	4	72	66	20	2053	44	39,7	5187	–
Tatrzański	8	2	2	–	–	2	25,0	4000	–
Ujście Warty	3	1	1	–	–	–	–	–	1
Wielkopolski	2	–	–	–	5014	3	3,3	489	–
Wigierski	4	–	–	–	–	–	–	–	1
Woliński	3	9	11	2	1510	1	7,0	616	3

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 18(192). REZERWATY PRZYRODY
NATURE RESERVES

REZERWATY RESERVES	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha			
		ogółem total	przeciętna 1 obiektu average of 1 establishment	z ogółem ściśle of total strict	
OGÓŁEM	2000	1307	148732	113	3952
TOTAL	2005	1395	165245	119	3331
	2010	1463	164202	112	3768
	2012	1481	165532	112	5036
	2013	1480	165742	112	5828
Faunistyczne		144	43262	300	349
<i>Fauna</i>					
Krajobrazowe		109	25254	232	1593
<i>Landscape</i>					
Leśne		724	66823	92	2781
<i>Forest</i>					
Torfowiskowe		183	18520	101	893
<i>Peat-bog</i>					
Florystyczne		164	4799	29	178
<i>Flora</i>					
Wodne		46	4572	99	9
<i>Water</i>					
Przyrody nieożywionej		73	1936	27	26
<i>Inanimate nature</i>					
Stepowe		34	545	16	1
<i>Steppe</i>					
Słonoroślowe		3	30	10	–
<i>Halophyte</i>					

TABL. 19(193). REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
NATURE RESERVES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Obiekty ogółem Grand total establishments	Powierzchnia rezerwatów ogółem The area of reserves total				
		w hektarach in hectares	w % powierzchni geograficznej in % of the geographical area	przeciętna 1 obiektu w hektarach average of one establishment in hectares	w tym ściśle of which strict	
					w hektarach in hectares	w % powierzchni rezerwatów ogółem in % of the total area of reserves
POLSKA	1480	165741,5	0,53	112,0	5828,2	3,52
POLAND						
Dolnośląskie	66	10481,9	0,53	158,8	–	–
Kujawsko-pomorskie	94	9510,2	0,53	101,2	1211,7	12,74
Lubelskie	86	11862,9	0,47	137,9	457,7	3,86
Lubuskie	64	3907,7	0,28	61,1	–	–
Łódzkie	87	7418,8	0,41	85,3	255,0	3,44
Małopolskie	85	3363,7	0,22	39,6	381,2	11,33
Mazowieckie	184	18057,0	0,51	98,1	–	–
Opolskie	36	930,7	0,10	25,9	–	–
Podkarpackie	95	11114,6	0,62	117,0	287,7	2,59
Podlaskie	93	23868,2	1,18	256,7	952,0	3,99
Pomorskie	130	8799,2	0,48	67,7	73,3	0,83
Śląskie	64	4251,9	0,34	66,4	202,3	4,76
Świętokrzyskie	72	3819,7	0,33	53,1	–	–
Warmińsko-mazurskie	109	31276,3	1,29	286,9	131,1	0,42
Wielkopolskie	98	4143,8	0,14	42,3	225,5	5,44
Zachodniopomorskie	117	12935,0	0,57	110,6	1650,8	12,76

TABL. 19(193). REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
NATURE RESERVES BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia rezerwatów (dok.) The area of reserves (cont.)								
	faunistycz- nych <i>fauna</i>	krajobra- zowych <i>landscape</i>	leśnych <i>forest</i>	torfowis- kowych <i>peat-bog</i>	florysty- cznych <i>flora</i>	wodnych <i>water</i>	stepowych <i>steppe</i>	przyrody nieoży- wionej <i>inanimate nature</i>	słono- roślowych <i>halophyte</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>								
P O L S K A	43262,4	25254,0	66823,1	18519,5	4799,2	4571,7	545,2	1936,2	30,3
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	6410,2	403,1	2591,4	856,2	101,5	–	–	119,4	–
Kujawsko-pomorskie.....	3084,4	2824,8	2143,2	963,0	87,1	122,5	58,3	225,1	1,9
Lubelskie.....	1399,7	636,7	6166,1	3134,3	153,8	203,0	156,3	13,0	–
Lubuskie.....	890,0	188,4	1739,8	756,0	153,7	89,8	90,1	–	–
Łódzkie.....	2350,6	231,2	3503,6	526,2	299,5	487,0	–	20,7	–
Małopolskie.....	87,2	824,0	2016,3	114,7	198,0	6,7	19,1	97,7	–
Mazowieckie.....	6263,6	169,1	9397,8	1292,5	313,8	586,1	–	34,1	–
Opolskie.....	–	–	739,7	74,6	94,8	–	10,0	11,7	–
Podkarpackie.....	825,5	3969,7	5259,1	343,4	382,1	4,2	–	330,6	–
Podlaskie.....	1969,4	1421,6	18505,0	1321,6	236,7	332,3	12,1	69,5	–
Pomorskie.....	1718,6	1446,0	1123,4	3309,9	776,8	388,0	3,7	5,0	27,8
Śląskie.....	787,2	164,2	3065,0	40,6	82,7	48,0	–	64,2	–
Świętokrzyskie.....	766,4	64,5	1169,9	457,5	40,0	413,0	100,1	807,8	0,6
Warmińsko-mazurskie.....	14398,6	7875,6	5155,2	1765,9	228,9	1815,8	12,2	24,0	–
Wielkopolskie.....	285,6	1790,4	1507,7	285,8	263,9	10,4	–	–	–
Zachodniopomorskie.....	2025,2	3244,7	2739,9	3277,5	1386,0	65,0	83,3	113,4	–

TABL. 20(194). PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
LANDSCAPE PARKS BY LAND CATEGORIES AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów The number of estab- lishments	Powierzchnia parku krajobrazowego Area of the landscape park							z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	strefy ochronnej protection zone
		ogółem <i>total</i>		w tym <i>of which</i>			wody <i>water</i>			
		w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierzchni geograficznej ^a <i>in % of the geographical area^a</i>	lasy <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>					
		w hektarach <i>in hectares</i>								
P O L S K A	122	2610839,4	8,4	1315471,4	822978,6	101455,4	79914,7	1476997,7		
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	12	206320,9	10,3	111521,1	67103,3	9408,1	10857,5	78236,4		
Kujawsko-pomorskie.....	9	232762,9	13,0	92103,3	117633,0	12423,1	9186,9	20568,2		
Lubelskie.....	16 ^b	241182,0	9,6	114380,2	105647,6	4192,7	7970,3	210341,0		
Lubuskie.....	7 ^c	77167,5	5,5	38500,6	27698,5	5082,4	777,8	44492,4		
Łódzkie.....	6 ^d	98268,3	5,4	46477,1	42261,7	3717,4	2357,4	79850,4		
Małopolskie.....	9 ^e	178224,7	11,7	^m	^m	^m	2471,0	106967,9		
Mazowieckie.....	5 ^{fgh}	173297,0	4,9	96959,8	59061,9	3964,4	4549,3	112414,9		
Opolskie.....	3	62590,5	6,7	45745,0	14783,9	895,5	925,6	11407,0		
Podkarpackie.....	7 ^{hi}	283747,0	15,9	199680,7	69157,2	2601,8	8229,6	71386,0		
Podlaskie.....	3	88084,5	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4552,6	73182,5		
Pomorskie.....	7 ^{ji}	167855,3	9,2	107792,9	38780,2	11820,3	13078,3	193162,9		
Śląskie.....	7 ^g	229669,0	18,6	128631,5	55558,5	893,0	2663,2	85122,0		
Świętokrzyskie.....	9	128137,1	10,9	64638,5	54959,7	2435,1	2676,8	144019,1		
Warmińsko-mazurskie.....	6 ^f	144931,4	6,0	79044,8	33282,0	24618,5	5532,4	84694,8		
Wielkopolskie.....	11 ^{kl}	179814,7	6,0	62942,4	89603,2	9663,8	1387,2	26543,2		
Zachodniopomorskie.....	5 ^k	118786,6	5,2	63372,5	36538,8	8474,3	2698,9	134609,0		

^a Wskaźniki obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. ^{b-l} Obiekt wykazano w województwie: ^b podkarpackim, ^c wielkopolskim, ^d świętokrzyskim, ^e śląskim, ^f kujawsko-pomorskim, ^g łódzkim, ^h lubelskim, ⁱ małopolskim, ^j warmińsko-mazurskim, ^k lubuskim, ^l dolnośląskim. ^m Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych.

^a Indices calculated including the area of nature reserves, ecological areas documentation sites and nature-landscape complexes. ^{b-l} The establishment recorded in the following voivodships: ^b podkarpackie, ^c wielkopolskie, ^d świętokrzyskie, ^e śląskie, ^f kujawsko-pomorskie, ^g łódzkie, ^h lubelskie, ⁱ małopolskie, ^j warmińsko-mazurskie, ^k lubuskie, ^l dolnośląskie. ^m No valid geodetic measurements.

TABL. 21(195). PARKI KRAJOBRAZOWE^a W 2013 R.
LANDSCAPE PARKS^a IN 2013

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego <i>Area of the landscape park</i>					strefa ochronna ogółem total protection zone
	ogółem total	w tym <i>of which</i>			z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	
		lasy forests	użytki rolne arable lands	wody waters		
w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A	2610839,4	1315471,4	822978,6	101455,4	79914,7	1476997,7
Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych (lubelskie)	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7	7970,3	210341,0
Skierbieszowski	35488,0	5173,0	29216,0	60,0	295,3	12479,0
Lasy Janowskie	35095,0	27812,0	6898,0	324,0	3848,7	22676,0
Puszczy Solskiej	21305,0	18884,0	2394,0	27,0	105,0	1972,0
Szczebrzeszyński	20209,0	5625,0	13811,0	-	-	-
Chełmski	16457,0	8125,0	5358,0	160,6	625,4	10878,0
Podlaski Przełom Bugu	15511,0	3874,2	5420,6	463,1	173,7	9222,0
Kazimierski	14961,0	3130,0	10039,0	441,0	106,3	24189,0
Krzczonowski	12421,0	3075,0	9169,0	9,0	83,0	13854,0
Strzelecki	12026,0	7488,0	2053,0	40,0	108,7	11486,0
Pojezierze Łęczyńskie	11816,0	3781,0	6014,0	1182,0	476,3	14095,0
Sobiborski	10000,0	8500,0	700,0	245,0	1889,3	9500,0
Krasnobrodzki	9390,0	5693,0	3636,0	61,0	207,7	30794,0
Nadwieprzański	6261,0	2509,0	3481,0	127,0	-	11185,0
Kozłowiecki	6121,0	5315,0	364,0	195,0	47,1	7432,0
Poleski	5113,0	380,0	3500,0	765,0	-	16954,0
Wrzelowiecki	4989,0	1916,0	2867,0	41,0	-	13625,0
Południoworoztoczański	4019,0	3100,0	727,0	52,0	3,8	-
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego (śląskie)	229669,0	128631,5	55558,5	893,0	2663,2	85122,0
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	49387,0	28840,0	16806,0	659,0	419,4	14010,0
Orlich Gniazd	47965,0	20403,0	25684,0	-	680,1	494,0
Lasy nad Górną Liswartą	38731,0	.	.	.	260,9	12403,0
Beskidu Śląskiego	38620,0	33771,0	4800,0	49,0	603,7	22285,0
Żywiecki	35870,0	29415,0	5375,0	185,0	552,1	21790,0
Beskidu Małego	16540,0	13926,7	2613,3	-	95,0	10243,0
Stawki	1732,0	1732,0	-	-	32,3	-
Załęczański	824,0	543,8	280,2	-	19,7	3897,0
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (małopolskie, podkarpackie)	180677,7	966,2^b	1340,0^b	4,4^b	2471,0	106967,9
Popradzki (małopolskie)	54392,7	^b	^b	^b	601,7	21768,8
Dolinki Krakowskie (małopolskie)	20686,1	^b	^b	^b	688,0	13017,0
Ciężkowicko-Roznowski (małopolskie)	17633,9	^b	^b	^b	126,6	-
Wiśnicko-Lipnicki (małopolskie)	14246,0	^b	^b	^b	1,8	-
Tenczyński (małopolskie)	13658,1	^b	^b	^b	147,6	13413,9
Orlich Gniazd (małopolskie)	12842,2	^b	^b	^b	708,2	18751,9
Pasma Brzanki (małopolskie, podkarpackie)	14980,3	966,2 ^b	1340,0 ^b	4,4 ^b	-	-
Dłubniański (małopolskie)	10959,6	^b	^b	^b	-	11684,7
Beskidu Małego (małopolskie)	9049,4	^b	^b	^b	38,2	11622,3
Bieliańsko-Tyniecki (małopolskie)	6415,5	^b	^b	^b	51,1	9996,3
Rudniański (małopolskie)	5813,9	^b	^b	^b	108,1	6713,0
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego (wielkopolskie)	179814,7	62942,4	89603,2	9663,8	1387,2	26543,2
Sierakowski	30413,0	9898,0	15881,0	2254,0	150,9	-
Powidzki	24600,0	7858,2	12568,0	2469,8	50,0	-
Przemęcki	19450,0	6830,0	9780,0	1411,0	117,6	-
PK im.gen.D.Chłapowskiego	17200,0	2553,0	12758,0	113,1	8,4	-
Dolina Baryczy	17000,0	6600,0	5800,0	1200,0	47,9	-
Żerkowsko-Czeszewski	15794,8	6130,5	8073,1	188,7	273,3	-
Nadwarciański	13428,0	1463,0	10348,0	393,0	312,4	-
Rogaliński	12750,0	6953,0	3827,6	304,7	206,0	-

TABL. 21(195). PARKI KRAJOBRAZOWE^a W 2013 R. (cd.)
LANDSCAPE PARKS^a IN 2013 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego Area of the landscape park					strefa ochronna ogółem total protection zone
	ogółem total	w tym of which			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	
		lasy forests	użytki rolne arable lands	wody waters		
w hektarach in hectares						
Puszcza Zielonka	12202,0	10839,8	922,6	158,0	103,7	9538,6
Lednicki	7618,4	720,7	6395,9	339,1	–	–
PK Promno	3363,9	2507,2	597,8	61,4	57,8	2379,7
Nadgoplański Park Tysiąclecia	3074,6	399,9	2011,2	425,0	–	–
Pszczewski	2920,0	189,0	640,0	346,0	59,2	14625,0
Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych (pomorskie)	153892,0	95873,0	37334,0	11395,0	12998,7	187657,0
Dolina Słupi	37040,0	26560,0	7700,0	2330,0	170,2	83170,0
Zaborski	34026,0	21541,0	8008,0	3575,0	468,4	–
Kaszubski	33202,0	11230,0	16712,0	3430,0	10698,9	32494,0
Trójmiejski	19930,0	18324,0	1323,0	145,0	240,1	16542,0
Wdzydzki	17832,0	11370,0	2120,0	1915,0	59,5	15208,0
Nadmorski	7452,0	3518,0	1285,0	–	1252,1	17540,0
Mierzeja Wiślana	4410,0	3330,0	186,0	–	109,5	22703,0
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu (podkarpackie)	141136,0	90761,5	42101,2	1632,0	3244,7	–
Pogórze Przemyskie	60561,0	38361,0	20424,5	1058,8	1127,5	–
Gór Słonnych	56188,0	34975,4	15182,3	538,8	1732,6	–
Południoworotoczański	16797,0	10968,0	5484,8	26,7	219,9	–
Puszczy Solskiej	7590,0	6457,1	1009,6	7,7	164,8	–
Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie (podkarpackie)	130721,0	98796,8	25496,1	927,3	4491,1	34074,0
Ciśniańsko-Wetliński	51461,0	43112,6	5399,6	312,3	695,0	–
PK Doliny Sanu	27728,0	23851,6	2308,2	337,4	1427,7	–
Jaśliski	25878,0	19651,8	5458,9	165,7	2053,0	–
Czarnorzecko-Strzyżowski	25654,0	12180,8	12329,4	111,9	315,4	34074,0
Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych (mazowieckie)	126046,9	68993,6	46338,7	2961,3	2914,1	92660,8
Nadbużański	74136,5	26777,5	40970,0	2561,5	816,1	39535,2
Kozienicki	26233,9	24033,2	895,0	115,0	1173,8	36009,6
Mazowiecki	15709,8	11290,9	2534,7	79,8	387,9	7992,0
Chojnowski	6795,7	5090,0	950,0	130,0	254,1	4727,0
Brudzeński	3171,0	1802,0	989,0	75,0	282,2	4397,0
Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych (świętokrzyskie)	118972,0	58922,5	51590,7	2380,7	2043,0	130970,5
Nadnidziański	23164,0	2270,0	18253,2	347,5	102,9	26011,0
Suchedniowsko-Oblegorski	21407,0	19513,0	1664,0	230,0	656,3	25681,0
Cisowsko-Orłowski	20693,0	13214,0	6246,0	1066,0	505,5	25267,0
Chęcińsko-Kielecki	19779,0	7423,0	9652,2	157,0	406,4	8289,5
Sieradowicki	12106,0	9803,0	1890,0	413,0	277,7	16236,0
Szaniecki	10915,0	1091,5	8830,2	54,6	29,3	12859,0
Kozubowski	6613,0	2513,0	4047,1	16,6	22,9	6036,0
Jeleniowski	4295,0	3095,0	1008,0	96,0	42,0	10591,0
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego (zachodniopomorskie)	106946,5	52553,1	35818,0	8359,3	2471,5	114554,0
Drawski	41430,0	17059,4	19057,8	4967,3	428,6	22212,0
Cedyński	30850,0	19130,0	8520,0	880,0	1044,5	53120,0
Iński	17763,0	9342,0	5446,0	1527,0	113,0	26240,0
Szczeciński PK Puszcza Bukowa	9096,0	6742,0	1616,0	251,0	641,2	11842,0
Dolina Dolnej Odry	6009,0	220,0	80,0	642,0	101,5	1140,0
Ujście Warty	1798,5	59,7	1098,2	92,0	142,7	–
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego (łódzkie)	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4	2357,4	79850,4
Międzyrzecz Warty i Widawki	25330,0	6225,0	16700,0	533,0	138,2	–
Sulejowski	17030,0	11200,0	2700,0	2360,0	402,7	39569,0
Zalęczański	13323,0	7336,0	5193,0	310,0	144,2	8431,0

TABL. 21(195). PARKI KRAJOBRAZOWE^a W 2013 R. (cd.)
LANDSCAPE PARKS^a IN 2013 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego Area of the landscape park					
	ogółem total	w tym of which			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	strefa ochronna ogółem total protection zone
		lasy forests	użytki rolne arable lands	wody waters		
w hektarach in hectares						
Spalski	13110,0	7442,0	4630,0	300,0	502,6	23192,0
Bolimowski	12185,3	6092,7	5361,5	30,5	425,6	1552,4
Wzniesień Łódzkich	11580,0	3644,4	6642,2	45,9	149,3	3083,0
Przedborski	5710,0	4537,0	1035,0	138,0	594,8	4023,0
Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych (dolnośląskie)	94753,0	42009,0	34565,0	7511,0	6392,1	7450,0
Dolina Baryczy	70040,0	29699,0	26165,0	6279,0	5405,3	–
Dolina Bystrzycy	8570,0	2162,0	4923,0	1000,0	–	–
Ślężański	8190,0	5569,0	2220,0	14,0	265,3	7450,0
Dolina Jezierzycy	7953,0	4579,0	1257,0	218,0	721,5	–
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim (lubuskie)	75167,5	36500,6	27698,5	5082,4	777,8	44492,4
Ujście Warty	18545,7	1161,7	13201,0	1205,0	88,9	–
Łuk Mużakowa	18200,0	10614,0	5779,0	625,0	132,6	–
Barlinecko-Gorzowski	12142,8	8665,3	1065,0	1021,7	114,4	11713,2
Pszczewski	9300,0	5984,2	2184,2	1095,1	243,8	18455,0
Krzesiński	8546,0	3547,0	4392,0	571,0	–	–
Łagowsko-Sulęciński	5367,2	3808,4	993,3	381,6	198,1	6395,0
Gryżyński	3065,9	2720,0	84,0	183,0	–	7929,2
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych (opolskie)	62590,5	45745,0	14783,9	895,5	925,6	11407,0
Stobrawski	52636,5	41558,0	10000,9	789,5	782,2	–
Góra Świętej Anny	5051,0	1030,0	3553,0	46,0	32,3	6374,0
Góry Opawskie	4903,0	3157,0	1230,0	60,0	111,1	5033,0
Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego (kujawsko- pomorskie)	55642,5	9370,9	38370,6	3098,6	331,2	–
Nadwiślański	33306,5	5521,9	21259,1	1845,0	213,5	–
Chełmiński	22336,0	3849,0	17111,5	1253,6	117,7	–
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Ĺawskiego i Wzgórz Dylewskich (warmińsko- mazurskie)	29555,9	17330,7	6309,2	4619,8	573,6	31301,7
Pojezierza Ĺawskiego	22404,7	13383,9	3580,8	4601,9	539,9	16419,1
Wzgórz Dylewskich	7151,2	3946,8	2728,4	17,9	33,7	14882,6
Parki nie wchodzące w skład zespołów: Parks not constituting a part of complexes:						
Puszczy Knyszynskiej im. prof. W. Sławińskiego (podlaskie)	74447,0	60864,0	4862,0	381,0	3898,4	52255,0
Krajęński (kujawsko-pomorskie)	73850,0	19223,0	49373,0	2604,0	1325,4	–
Mazurski (warmińsko-mazurskie)	53655,0	26140,0	8100,0	18015,0	3321,9	18608,0
Gostynińsko-Włocławski (mazowieckie, kujawsko-pomorskie)	38950,0	24280,0	11460,0	1285,0	2323,6	14195,0
Tucholski (kujawsko-pomorskie, pomorskie)	36983,0	31810,0	3410,1	827,4	2768,3	15946,0
Śnieżnicki (dolnośląskie)	28800,0	21302,0	7475,0	23,0	360,8	14869,0
Górznięsko-Lidzbarski (warmińsko-mazurskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie)	27720,1	18223,4	7774,5	898,4	395,2	–
Przemkowski (dolnośląskie)	22340,0	10714,0	4711,9	1100,6	3548,9	15467,0
Welski (warmińsko-mazurskie)	20444,0	7973,2	9608,7	1022,2	362,8	3895,1
Wdecki (kujawsko-pomorskie)	19177,2	13346,9	5212,5	617,8	1329,3	4609,2
Brodnicki (warmińsko-mazurskie, kujawsko- pomorskie)	16685,0	10517,1	3251,2	2173,6	443,5	–
Chełmy (dolnośląskie)	15990,8	7711,2	7341,5	110,2	268,2	12470,8
Rudawski (dolnośląskie)	15705,0	8884,0	5659,0	183,0	–	6600,0
Podlaski Przełom Bugu (mazowieckie)	15393,0	6417,9	5329,1	360,1	164,1	7909,0
Puszczy Rominckiej (warmińsko-mazurskie)	14620,0	10534,3	2341,3	228,3	760,6	7942,0
Wysoczyzny Elbląskiej (warmińsko-mazurskie)	13732,0	7003,3	5080,8	137,3	307,0	22948,0

TABL. 21(195). PARKI KRAJOBRAZOWE^a W 2013 R. (dok.)
LANDSCAPE PARKS^a IN 201 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego Area of the landscape park					strefa ochronna ogółem total protection zone
	ogółem total	w tym of which			z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	
		lasy forests	użytki rolne arable lands	wody waters		
w hektarach in hectares						
Barlinecko-Gorzowski (zachodniopomorskie).....	11840,1	10819,4	720,8	115,0	227,4	20055,0
Dolina Bobru (dolnośląskie)	10943,0	4482,0	6032,0	429,0	21,0	12552,0
Nadgoplański Park Tysiąclecia (kujawsko- pomorskie).....	9982,7	613,4	7019,6	2349,7	1882,7	–
Bolimowski (mazowieckie).....	9877,0	5900,2	2397,6	17,5	144,9	1550,1
Lasy Janowskie (podkarpackie)	9437,0	9156,2	219,9	38,1	493,8	37312,0
Przedborski (świętokrzyskie)	9165,1	5716,0	3369,0	54,4	633,8	13048,6
Gór Sowich (dolnośląskie)	8140,7	7917,4	219,2	4,1	28,0	–
Łomżyński PK Doliny Narwi (podlaskie)	7353,5	1341,0	2263,0	242,0	221,4	12310,5
Sudetów Wałbrzyskich (dolnośląskie)	6493,0	5721,5	739,3	32,2	–	2894,6
Suwalski (podlaskie)	6284,0	1476,0	3784,0	642,0	432,8	8617,0
Książański (dolnośląskie).....	3155,4	2780,0	360,4	15,0	238,5	5933,0
Pojezierza Iławskiego (pomorskie)	2640,3	2349,9	46,2	215,3	–	1618,9
Przemęcki (lubuskie).....	2000,0	2000,0	–	–	–	–

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. *b* Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych dla parków krajobrazowych województwa małopolskiego.

a Listed according to decreasing total area. *b* No valid geodetic measurements for landscape parks of the Małopolskie Voivodship.

TABL. 22(196). OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PROTECTED LANDSCAPE AREAS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów The number of establishments	Powierzchnia Area		W tym według kategorii gruntów Of which by land category			Z ogółem rezerwy i pozostałe formyochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection
		ogółem w hektarach total in hectares ^a	w % powierzchni ogólnej ^a in % of the total area ^a	lasy forests	użytki rolne arable lands	wody waters	
P O L S K A	385	7092849,8	22,7	2241728,2	2604919,3	174044,1	86604,2
P O L A N D							
Dolnośląskie.....	16 ^a	138948,5	7,0	80534,4	50047,6	1761,0	382,6
Kujawsko-pomorskie	31	334258,2	18,6	181242,0	140281,7	11391,9	4500,2
Lubelskie.....	17	301970,8	12,0	82975,0	193448,5	8124,9	2818,1
Lubuskie.....	38	438453,5	31,4	222384,2	181335,4	22501,3	2519,0
Łódzkie	13 ^{abc}	243884,8	13,4	17303,0	15489,0	369,1	3001,1
Małopolskie.....	10	573080,0	37,8	<i>j</i>	<i>j</i>	<i>j</i>	838,8
Mazowieckie	29 ^{de}	835111,3	23,5	237944,1	516844,2	25840,7	12541,4
Opolskie	9	192039,1	20,4	103165,3	71718,9	7639,6	2410,7
Podkarpackie.....	13	468560,0	26,3	223419,5	216194,1	6452,1	3805,5
Podlaskie.....	15	462715,3	22,9	202721,5	216527,3	15811,0	18505,7
Pomorskie	42 ^{fg}	393720,0	21,5	211594,0	143272,0	19956,0	3359,1
Śląskie.....	14	36987,3	3,0	10072,4	24839,6	16,2	–
Świętokrzyskie	18 ^{bh}	623834,2	53,3	175753,8	377569,7	4635,9	967,3
Warmińsko-mazurskie	69 ⁱ	956266,5	39,6	<i>j</i>	<i>j</i>	<i>j</i>	24109,2
Wielkopolskie	32 ^f	750568,5	25,2	352401,6	337440,0	20829,1	2863,9
Zachodniopomorskie.....	19 ^{ai}	342451,9	15,0	140217,4	119911,3	28715,3	3981,6

a–i Obiekty wykazano w województwie: *a* wielkopolskim, *b* mazowieckim, *c* świętokrzyskim, *d* lubelskim, *e* podlaskim, *f* zachodniopomorskim, *g* warmińsko-mazurskim, *h* małopolskim, *i* pomorskim. *j* Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych dla obiektów w województwach: małopolskim i warmińsko-mazurskim.

a–i The object was found in voivodship: *a* wielkopolskim, *b* mazowieckim, *c* świętokrzyskim *d* lubelskim, *e* podlaskim, *f* zachodniopomorskim, *g* warmińsko-mazurskim, *h* małopolskim, *i* pomorskim. *j* Currently there are no geodetic measurements for objects in the Małopolskie and Warmińsko-Mazurskie Voivodships.

TABL. 23(197). OBSZARY NATURA 2000 WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
NATURA 2000 AREAS BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) <i>Areas of special bird protection (SPA)</i>		Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) <i>Areas of special habitat protection (SAC)</i>	
	powierzchnia w ha <i>area in ha</i>	w % powierzchni ogólnej <i>in % of the total area</i>	powierzchnia w ha <i>area in ha</i>	w % powierzchni ogólnej <i>in % of the total area</i>
P O L S K A	4910074,0^b	15,7	3456316,1^c	11,1
P O L A N D				
Dolnośląskie	292133,6	14,6	354296,4	17,8
Kujawsko-pomorskie	157779,5	8,8	82874,1	4,6
Lubelskie	335841,2	13,4	164724,7	6,6
Lubuskie	294196,0	21,0	190002,7	13,6
Łódzkie	40236,7	2,2	53688,8	2,9
Małopolskie	133469,7	8,8	152971,3	10,1
Mazowieckie	428614,6	12,1	192950,4	5,4
Opolskie	14161,1	1,5	27274,5	2,9
Podkarpackie	507777,1	28,5	345454,1	19,4
Podlaskie	579400,0	28,7	543673,4	26,9
Pomorskie	363964,1	19,9	176864,0	9,7
Śląskie	62362,5	5,1	92086,3	7,5
Świętokrzyskie	21980,9	1,9	156063,9	13,3
Warmińsko-mazurskie	575828,1	23,8	257010,5	10,6
Wielkopolskie	409461,3	13,7	241306,9	8,1
Zachodniopomorskie	692867,6	30,3	425074,1	18,6

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Ponadto 691168,7 ha obszarów OSO leżących na morzu. ^c Ponadto 455168,3 ha obszarów SOO leżących na morzu.

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter. ^b Moreover 691168,7 ha of SPA lying on the sea. ^c Moreover 455168,3 ha of SAC lying on the sea.

Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 24(198). OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL BIRD PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
P O L S K A	4910074,0		
P O L A N D			
Dolnośląskie	292133,6	Lubuskie (dok.)	
Bory Dolnośląskie	125412,0	Puszcza Notecka	42088,6
Dolina Baryczy	42270,5	Stawy Przemkowskie	1375,9
Dolina Środkowej Odry	70,9	Ujście Warty	33297,3
Góry Izerskie	20346,7	Łódzkie	40236,7
Góry Stołowe	19816,7	Dolina Pilicy	2340,5
Grądy Odrzańskie	12117,8	Dolina Środkowej Warty	4252,2
Karkonosze	18578,4	Doliny Przysowy i Studwi	2102,2
Łęgi Odrzańskie	17519,0	Pradolina Warszawsko-Berlińska	21970,8
Stawy Przemkowskie	3229,6	Zbiornik Jeziorsko	9571,0
Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie	31577,9	Małopolskie	133469,7
Zbiornik Mietkowski	1193,9	Babia Góra	4915,6
Kujawsko-pomorskie	157779,5	Beskid Niski	64995,0
Bagienna Dolina Drwęcy	3366,1	Dolina Dolnej Skawy	6845,9
Błota Rakutowskie	4437,9	Dolina Dolnej Soły	3781,7
Bory Tucholskie	108983,0	Gorce	6824,9
Dolina Dolnej Wisły	22708,3	Pasma Policy	1190,1
Dolina Środkowej Noteci i Kanału		Pieniny	2336,4
Bydgoskiego	11492,1	Puszcza Niepołomicka	11762,3
Ostoja Nadgoplańska	6625,8	Stawy w Brzeszczach	1581,4
Żwirownia Skoki	166,3	Tatry	21017,8
Lubelskie	335841,2	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	8218,5
Bagno Bubnów	2187,6	Mazowieckie	428614,6
Chelmskie Torfowiska Węglanowe	4309,4	Bagno Całowanie	4214,9
Dolina Dolnego Bugu	7915,2	Bagno Pulwy	4112,4
Dolina Górnej Łabuńki	1907,0	Dolina Dolnego Bugu	53302,0
Dolina Sołokiji	13667,8	Dolina Dolnej Narwi	17459,8
Dolina Szyszły	2557,2	Dolina Kostrzynia	14376,1
Dolina Środkowego Bugu	28096,5	Dolina Liwca	27431,5
Dolina Środkowej Wisły	3366,9	Dolina Pilicy	33015,8
Dolina Tyśmienicy	7363,7	Dolina Środkowej Wisły	27411,0
Lasy Janowskie	33709,2	Doliny Omulwi i Płodownicy	31339,9
Lasy Łukowskie	11093,0	Doliny Przysowy i Studwi	1878,4
Lasy Parczewskie	14024,3	Doliny Wkry i Mławki	21861,8
Lasy Strzeleckie	8749,5	Lasy Łukowskie	395,4
Małopolski Przełom Wisły	2910,4	Małopolski Przełom Wisły	2037,6
Ostoja Nieliska	3135,3	Ostoja Kozienicka	68301,2
Ostoja Tyszowiecka	11029,4	Puszcza Biała	83779,7
Polesie	18030,9	Puszcza Kampinoska	37640,5
Puszcza Solska	67905,6	Puszcza Piska	56,5
Roztocze	81706,1	Opolskie	14161,1
Staw Boćków	326,2	Grądy Odrzańskie	7881,5
Uroczysko Mosty-Zahajki	5061,7	Zbiornik Nyski	2127,8
Zbiornik Podedwórze	283,7	Zbiornik Otmuchowski	2124,9
Zlewnia Górnej Huczwy	6504,6	Zbiornik Turawski	2026,9
Lubuskie	294196,0	Podkarpackie	507777,1
Bory Dolnośląskie	46681,4	Beskid Niski	86971,6
Dolina Dolnej Noteci	24943,6	Bieszczady	111519,4
Dolina Środkowej Odry	33606,9	Góry Słonne	55036,9
Jeziora Pszczewskie i Doliny Obry	7991,8	Lasy Janowskie	26526,6
Lasy Puszczy nad Drawą	53905,1	Pogórze Przemyskie	65366,3
Łęgi Odrzańskie	480,5	Puszcza Sandomierska	129115,6
Ostoja Witnicko-Dębniańska	16071,8	Puszcza Solska	11443,5
Pojezierze Sławskie	17261,8	Roztocze	21797,2
Puszcza Barlinecka	16491,0		

TABL. 24(198). OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)^a

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL BIRD PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>
Podlaskie	579400,0	Warmińsko-mazurskie (dok.)	
Bagienna Dolina Narwi	23471,1	Zalew Wiślany	17790,2
Bagno Wizna	14471,0	Wielkopolskie	409461,3
Dolina Dolnego Bugu	13092,6	Dąbrowy Krotoszyńskie	34245,2
Dolina Dolnej Narwi	9068,1	Dolina Baryczy	13246,3
Dolina Górnego Nurca	3995,0	Dolina Małej Wełny pod Kiszkowem	1252,4
Dolina Górnej Narwi	18384,1	Dolina Samicy	2391,0
Ostoja Biebrzańska	148509,3	Dolina Środkowej Noteci i Kanału	
Przełomowa Dolina Narwi	7649,2	Bydgoskiego	21180,0
Puszcza Augustowska	134377,7	Dolina Środkowej Warty	52852,2
Puszcza Białowieska	63147,6	Jezióra Pszczewskie i Dolina Obry	6801,5
Puszcza Knyszyńska	139590,2	Jezioro Zgierzynieckie	552,8
Puszcza Piska	3644,1	Lasy Puszczy nad Drawą	15363,3
Pomorskie	363964,1	Nadnoteckie Łęgi	16058,1
Bielawskie Błota	1101,3	Ostoja Nadgoplańska	3190,0
Bory Tucholskie	213552,9	Ostoja Rogalińska	21763,1
Dolina Dolnej Wisły	10850,8	Pojezierze Sławskie	21883,1
Dolina Słupi	37471,8	Pradolina Warszawsko-Berlińska	1441,6
Lasy Hawskie	2608,9	Puszcza nad Gwdą	50116,3
Lasy Łęborskie	8565,3	Puszcza Notecka	136167,2
Lasy Mirachowskie	8232,4	Wielki Łęg Obrzański	7540,0
Ostoja Drawska	4,9	Zbiornik Jeziorsko	615,3
Pobrzeże Słowińskie	21816,9	Zbiornik Wonieść	2802,1
Przybrzeżne wody Bałtyku	12,7	Zachodniopomorskie	692867,6
Puszcza Darżłubska	6452,6	Bagna Rozwarowskie	4249,6
Ujście Wisły	856,4	Delta Świny	8286,0
Wielki Sandr Brdy	37106,2	Dolina Dolnej Odry	61648,0
Zalew Wiślany	14433,7	Jezióra Wełyńskie	2811,2
Zatoka Pucka	897,3	Jezioro Miedwie i okolice	16511,0
Śląskie	62362,5	Jezioro Świdwie	7196,2
Beskid Żywiecki	34988,8	Lasy Puszczy nad Drawą	121010,6
Dolina Dolnej Soły	241,8	Łąki Skoszewskie	9083,4
Dolina Górnej Wisły	24740,2	Ostoja Cedyńska	20871,2
Stawy w Brzeszczach	1477,2	Ostoja Drawska	153901,3
Stawy Wielikąt i Las Tworkowski	914,5	Ostoja Ińska	87710,9
Świętokrzyskie	21980,9	Ostoja Witnicko-Dębniańska	30921,2
Dolina Nidy	19956,1	Ostoja Wkrzańska	14575,7
Małopolski Przełom Wisły	2024,8	Przybrzeżne wody Bałtyku	15,1
Warmińsko-mazurskie	575828,1	Puszcza Barlinecka	10014,6
Bagna Nietlickie	4080,8	Puszcza Goleniowska	25039,2
Dolina Pasłęki	20669,9	Puszcza nad Gwdą	27562,6
Doliny Omulwi i Płodownicy	3046,8	Wybrzeże Trzebiatowskie	31757,6
Doliny Wkry i Mławki	6889,8	Zalew Kamieński i Dziwna	12506,9
Jezioro Dobskie	6985,2	Zalew Szczeciński	47194,6
Jezioro Drużno	5995,7	Zatoka Pomorska	0,4
Jezioro Łuknajno	1380,2	Obszary leżące na morzu	691168,7
Jezioro Oświn i okolice	2516,1	<i>Areas lying on the sea^a</i>	
Lasy Hawskie	22609,7	Delta Świny	11008,5
Lasy Skaliskie	12644,7	Ławica Słupska	80050,3
Ostoja Poligon Orzysz	21208,0	Przybrzeżne wody Bałtyku	194626,7
Ostoja Warmińska	145342,0	Ujście Wisły	1748,1
Puszcza Borecka	18962,8	Zalew Wiślany	32223,9
Puszcza Napiwodzko-Ramucka	116604,7	Zatoka Pomorska	309080,8
Puszcza Piska	169101,6	Zatoka Pucka	62430,4

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter.

S o u r c e: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
P O L S K A P O L A N D	3456316,1	Dolnośląskie (dok.)	
Dolnośląskie	354296,4	Nowosolska Dolina Odry.....	70,9
Biała Łądecka.....	73,1	Ostoja nad Baryczą.....	66234,8
Bierutów.....	223,5	Ostoja nad Bobrem.....	15373,0
Bór Jodłowy w Goli.....	11,9	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich.....	21324,9
Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka.....	581,8	Ostrzyca Proboszczowicka.....	74,0
Chłodnia w Cieszkowie.....	18,5	Panińskie Skąły.....	1,1
Czarne Urwisko koło Lutyni.....	36,1	Pasma Krowiarki.....	5423,2
Dalkowskie Jary.....	40,1	Pątnów Legnicki.....	837,8
Dąbrowy Janikowskie.....	15,6	Piekielna Dolina koło Polanicy.....	142,5
Dąbrowy Kliczkowskie.....	552,9	Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej.....	1491,4
Dębnińskie Mokradła.....	5233,3	Przełom Nysy Kłodzkiej k. Morzyszowa.....	330,7
Dobromierz.....	1514,6	Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej.....	1661,7
Dolina Bystrzycy Łomnickiej.....	951,7	Przełomy Pełcznicy pod Książem.....	240,3
Dolina Dolnej Baryczy.....	3165,8	Przeplatki nad Bystrzycą.....	834,6
Dolina Dolnej Kwisy.....	4390,9	Przygiełkowiska koło Gozdnicy.....	175,4
Dolina Łachy.....	991,2	Rudawy Janowickie.....	6635,0
Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego.....	1118,8	Skalki Stoleckie.....	6,3
Dolina Widawy.....	2043,5	Skoroszowskie Łąki.....	1359,7
Dzika Orlica.....	539,7	Stawy Karpnickie.....	211,3
Gałuszki w Chocianowie.....	29,5	Stawy Sobieszowskie.....	239,6
Góra Wapienna.....	119,9	Stawy w Borowej.....	188,7
Góry Bardzkie.....	3379,7	Sztolnia w Młotach.....	12,4
Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika.....	19038,5	Sztolnie w Leśnej.....	30,2
Góry i Pogórze Kaczawskie.....	35005,3	Torfowiska Gór Izerskich.....	4765,0
Góry Kamienne.....	24098,9	Torfowisko pod Zieleńcem.....	225,8
Góry Orlickie.....	2798,1	Trzezińskie Mokradła.....	75,3
Góry Stołowe.....	10983,6	Uroczyśka Borów Dolnośląskich.....	8067,8
Góry Złote.....	7128,9	Uroczyśka Płyty Krotoszyńskiej.....	0,1
Grądy w Dolinie Odry.....	8334,0	Wilkin nad Nysą.....	0,3
Grodzcyń i Homole koło Dusznik.....	287,9	Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie.....	10141,6
Irysowy Zagon koło Gromadzyńia.....	37,9	Wrzosowisko Przemkowskie.....	6663,7
Jelonek Przemkowski.....	62,6	Wzgórza Kielczyńskie.....	403,6
Jodłowice.....	9,4	Wzgórza Niemczańskie.....	3237,2
Kamionki.....	72,0	Wzgórza Strzezińskie.....	3836,2
Karkonosze.....	18204,9	Wzgórza Warzęgowskie.....	660,9
Karszówek.....	486,3	Zagórzyckie Łąki.....	359,8
Kielcyn.....	2,8	Źródliśka koło Zimnej Wody.....	156,0
Kopalnie w Złotym Stoku.....	170,1	Źródła Pijawnika.....	157,4
Kościół w Konradowie.....	0,4	Źerkowice-Skała.....	84,8
Kozioróg w Czernej.....	142,8	Źwirownie w Starej Olesznej.....	41,8
Kumaki Dobrej.....	2094,0	Kujawsko-pomorskie	82874,1
Las Pilczycki.....	119,6	Błota Klócińskie.....	3899,3
Lasy Barucickie.....	13,6	Ciechocinek.....	13,2
Lasy Grędzińskie.....	3087,5	Cyprianka.....	109,3
Leśne Stawki koło Goszcza.....	111,9	Cytadela Grudziądz.....	222,8
Ludów Śląski.....	82,1	Dolina Drwęcy.....	2903,6
Łąki Gór i Pogórze Izerskiego.....	6433,4	Dolina Łobzonki.....	3146,9
Łęgi koło Chałupek.....	127,2	Dolina Noteci.....	11880,8
Łęgi nad Bystrzycą.....	2084,4	Dolina Osy.....	2183,7
Łęgi Odrzańskie.....	19739,9	Doliny Brdy i Stażki w Borach Tucholskich.....	3948,4
Masyw Chełmca.....	1432,5	Dolna Wisła.....	63,6
Masyw Ślęży.....	5059,3	Dybowska Dolina Wisły.....	1392,0
Modraszki koło Opoczki.....	31,4	Forty w Toruniu.....	12,9
Muskowicki Las Bukowy.....	206,4		

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK(SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Kujawsko-pomorskie (dok.)		Lubelskie (dok.)	
Jezioro Gopło	10268,1	Jata.....	1188,3
Kościół w Śliwicach	0,1	Jelino	8,4
Krzewiny	232,5	Jezióra Uściwierskie	2065,6
Leniec w Barbarce	4,1	Kamień	98,0
Leniec w Chorągiewce	12,1	Kazimierówka	165,5
Lisi Kąt	1061,3	Kąty	24,0
Łąki Trzęślicowe w Foluszu	2130,8	Komaszyce	127,8
Mszar Plociczno	181,8	Kornelówka	28,6
Nieszawska Dolina Wisły	3891,7	Krowie Bagno.....	535,2
Ostoja Barcińsko-Gąsawska	3456,4	Kumów Majoracki	137,2
Ostoja Brodnicka	3045,0	Las Orłowski	367,3
Ostoja Lidzbarska	3295,8	Las Żaliński	784,1
Pojezierze Gnieźnieńskie	4189,5	Lasy Dolhobyczowskie.....	472,9
Równina Szubińsko-Łabiszyńska	2825,9	Lasy Mirczańskie.....	153,0
Sandr Wdy	4716,1	Lasy Sobiborskie	9709,3
Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki	151,9	Łabunie.....	311,4
Solecka Dolina Wisły	7030,1	Łąki nad Szyszłą	981,0
Solniska Szubińskie	361,9	Łopiennik.....	157,7
Stary Zagaj	307,5	Maśluchy	91,6
Torfowisko Linie	5,3	Minokąt	33,1
Torfowisko Mieleńskie.....	146,1	Niedzieliska	17,9
Włocławska Dolina Wisły	4763,8	Niedzielski Las	267,2
Zamek Świecie	17,5	Nowosiółki (Julianów).....	33,5
Zbocza Płutowskie.....	1002,4	Obuwik w Uroczysku Świdów	36,5
Lubelskie	164724,7	Olszanka	11,0
Adelina	483,7	Opole Lubelskie.....	2724,4
Bachus	84,2	Ostoja Nadbużańska	6871,7
Borowa Góra	3,3	Ostoja Parczewska	3591,5
Bródek	208,7	Ostoja Poleska	10159,1
Brzeziczno	98,0	Pastwiska nad Huczwą	149,5
Bystrzyca Jakubowicka	456,2	Pawłów	871,0
Chmiel	25,8	Płaskowyż Nałęczowski	1080,7
Czarny Las	19,8	Podębłocie	530,8
Dąbrowy Seroczyńskie	2,3	Podpakule	10,7
Debry	179,5	Poleska Dolina Bugu	8173,2
Dobromyśl	636,8	Polichna	368,4
Dobryń.....	87,8	Popówka	55,7
Dobużek	199,3	Posadów.....	3,1
Dolina Dolnej Tanwi	6383,0	Przełom Wisły w Małopolsce	7689,5
Dolina Górnej Siniochy	597,0	Puławy	1157,0
Dolina Krzny	203,0	Putnowice	50,6
Dolina Łętowni	1135,0	Rogów	12,0
Dolina Sieniochy	2693,1	Roztocze Środkowe	8472,8
Dolina Środkowego Wieprza.....	1523,3	Sawin.....	7,2
Dolina Wolicy	938,3	Serniawy.....	38,0
Doliny Łabuńki i Topornicy	2054,7	Siennica Różana	133,7
Dolny Wieprz	8182,3	Stawska Góra.....	5,0
Drewniki	65,5	Suśle Wzgórza	27,2
Dzierzkowice.....	247,1	Szczecyn.....	696,8
Gliniska	16,6	Sztolnie w Senderkach.....	80,6
Gościeradów	1752,6	Świdnik.....	122,8
Guzówka.....	741,5	Świeciechów	130,1
Horodysko	2,9	Święty Roch.....	202,4
Horodyszcze	25,4	Tarnoszyn	368,1
Hubale	34,4	Terespol	24,9
Izbicki Przełom Wieprza	1778,1	Torfowiska Chełmskie.....	2124,2

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Lubelskie (dok.)		Lubuskie (dok.)	
Torfowisko Sobowice.....	175,4	Otyń.....	0,1
Uroczyska Lasów Adamowskich.....	1100,8	Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej.....	862,0
Uroczyska Lasów Janowskich.....	19230,6	Przygiełkowiska Koło Gozdniczy.....	1592,3
Uroczyska Lasów Strzeleckich.....	3598,6	Rynna Gryżyny.....	1336,8
Uroczyska Puszczy Solskiej.....	31010,2	Rynna Jezior Obrzańskich.....	8504,2
Uroczyska Roztocza Wschodniego.....	2763,3	Rynna Jezior Rzepińskich.....	293,9
Wierzchowiska.....	4,2	Rynna Jezior Torzymskich.....	306,1
Wodny Dół.....	188,4	Skroda.....	378,6
Wrzosowisko w Orzechowie.....	18,8	Skwierzyna.....	0,3
Wygon Grabowiecki.....	8,4	Stara Dąbrowa w Korytach.....	1630,4
Zachodniowołyńska Dolina Bugu.....	1556,1	Sulechów.....	0,1
Zarośle.....	391,8	Torfowiska Sułowskie.....	44,3
Żmudź.....	44,1	Torfowisko Chłopiny.....	498,5
Żurawce.....	35,8	Torfowisko Młodno.....	239,4
Lubuskie	190002,7	Ujście Ilanki.....	1958,7
Borowina.....	512,2	Ujście Noteci.....	3994,5
Bory Babimojskie.....	619,7	Ujście Warty.....	33297,3
Bory Chrobotkowe koło Brzózki.....	891,9	Uroczyska Borów Zasięckich.....	4375,4
Bory Chrobotkowe koło Bytomca.....	615,3	Uroczyska Puszczy Drawskiej.....	30935,7
Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej.....	2309,0	Wilki nad Nysą.....	12226,6
Broniszów.....	630,0	Zimna Woda.....	86,3
Brożek.....	65,1	Żurawie Bagno Sławskie.....	41,7
Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka.....	841,5	Łódzkie	53688,8
Buczyny Łagowsko-Sulecińskie.....	6771,0	Buczyna Galkowska.....	103,4
Bytnica.....	33,9	Buczyna Janinowska.....	529,0
Dąbrowy Gubińskie.....	1534,6	Cisy w Jasieniu.....	19,7
Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach.....	29,7	Dąbrowa Grotnicka.....	101,5
Diabelski Staw koło Radomicka.....	7,3	Dąbrowa Świetlista w Pernie.....	40,1
Dolina Dolnego Bobru.....	1730,1	Dąbrowy Świetliste koło Redzenia.....	44,3
Dolina Dolnej Kwisy.....	1581,3	Dąbrowy w Marianku.....	72,7
Dolina Ilanki.....	2232,8	Dolina Czarnej.....	1138,6
Dolina Leniwej Obry.....	7137,7	Dolina Dolnej Pilicy.....	3796,4
Dolina Lubszy.....	724,5	Dolina Górnej Pilicy.....	2224,3
Dolina Pliszki.....	5033,9	Dolina Rawki.....	2255,7
Dolna Odra.....	0,4	Dolina Środkowej Pilicy.....	3787,4
Jeziora Brodzkie.....	829,2	Grabia.....	1670,5
Jeziora Gościmskie.....	2995,8	Grabinka.....	10,1
Jezioro Janiszowice.....	206,1	Grądy nad Lindą.....	54,9
Jezioro Kozie.....	39,5	Las Dębowiec.....	47,0
Kargowskie Zakola Odry.....	3070,3	Lasy Gorzkowickie.....	61,5
Las Żarski.....	1245,1	Lasy Smardzewickie.....	286,5
Lasy Bierzwnickie.....	533,6	Lasy Spalskie.....	2016,4
Lasy Dobrosułowskie.....	11192,9	Lipickie Mokradła.....	369,2
Lubski Łęg Śnieżycowy.....	65,0	Lubiaszów w Puszczy Pilickiej.....	202,8
Łęgi koło Wymiarek.....	159,2	Łąka w Bęczkowicach.....	191,2
Łęgi nad Nysą Łużycką.....	449,9	Łąki Cieblowickie.....	475,3
Łęgi Odrzańskie.....	483,1	Niebieskie Źródła.....	25,2
Łęgi Słubickie.....	825,1	Ostoja Przedborska.....	3641,2
Małomickie Łęgi.....	993,0	Polany Puszczy Bolimowskiej.....	132,3
Mierkowskie Wydmy.....	609,8	Pradolina Bzury-Neru.....	20517,4
Mopkowy tunel koło Krzystkowic.....	48,1	Silne Błota.....	67,4
Murawy Gorzowskie.....	79,9	Słone Łąki w Pelczyskach.....	35,0
Nietoperek.....	7377,4	Szczypiorniak i Kowaliki.....	28,5
Nowogrodzkie Przygiełkowisko.....	31,5	Święte Ługi.....	151,2
Nowosolska Dolina Odry.....	5969,4	Torfowiska nad Prosną.....	95,6
Ostoja Bralinea.....	16439,1	Torfowiska Żyto-Ewina.....	45,3
Ostoja Przemęcka.....	454,7	Wielkopole-Jodły pod Czartorią.....	41,9

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Łódzkie (dok.)		Małopolskie (dok.)	
Wola Cyrusowa	92,3	Ostoja Babiogórska	3350,4
Zależański Łuk Warty	9316,8	Ostoja Gorczańska	17997,9
Małopolskie	152971,3	Ostoja Magurska	2012,0
Armeria	7,4	Ostoja Popradzka	57931,0
Bednarka	1059,2	Ostoja Środkowojurajska	1703,7
Beskid Mały	1177,7	Ostoja w Paśmie Brzanki	788,9
Biała Góra	12,9	Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego	5706,1
Biała Tarnowska	957,5	Ostoje Nietoperzy okolic Bukowca	586,3
Białowodzka Góra nad Dunajcem	67,6	Ostoje Nietoperzy Powiatu Gorlickiego	2824,6
Cedron	216,5	Pieniny	2336,4
Chodów-Falniów	7,3	Pleszczotka	4,9
Cybowska Góra	18,2	Podkocze w Szczawnicy	569,1
Czarna Orawa	184,0	Polana Biały Potok	53,4
Czarna	76,4	Poradów	11,3
Dąbie	4,0	Pstroszyce	19,4
Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	282,9	Pustynia Błędowska	1696,9
Dębówka nad rzeką Uszewką	844,3	Raba z Mszanką	249,3
Dolina Białki	716,0	Rudniańskie Modraszki-Kajasówka	447,2
Dolina Górnej Mierzawy	625,5	Rudno	72,4
Dolina Prądnika	2160,9	Skawiński obszar łąkowy	44,1
Dolina rzeki Gróbki	999,8	Sławice Duchowne	4,4
Dolina Sanki	22,5	Sterczów-Ścianka	11,0
Dolinki Jurajskie	886,5	Środkowy Dunajec z dopływami	755,8
Dolna Soła	482,6	Tarnawka	140,0
Dolny Dunajec	1293,9	Tatry	21017,8
Giebułtów	6,4	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	8255,6
Górny Dunajec	150,2	Torfowisko Wielkie Błoto	347,9
Grzymałów	15,2	Tylmanowa	0,3
Jadowniki Mokre	704,2	Uniejów Parcele	3,7
Jaroszowiec	584,8	Uroczysko Łopień	44,6
Kaczmarowe Doły	12,6	Wały	9,3
Kalina Mała	25,6	Widnica	7,9
Kalina-Lisiniec	5,7	Wisłoka z dopływami	338,4
Kępie na Wyzynie Miechowskiej	54,2	Wiśliska	48,7
Koło Grobli	599,6	Źródlika Wisłoki	181,8
Komorów	4,9	Mazowieckie	192950,4
Kościół w Węglówce	88,6	Aleja Pachnicowa	1,1
Krynica	163,8	Bagno Celestynowskie	1037,0
Krzyszowice	39,8	Bagno Orońskie	921,4
Kwiatówka	47,0	Baranie Góry	180,6
Lipówka	25,4	Białe Błota	31,4
Liwocz	26,1	Bory bagienne i torfowiska Karaska	558,8
Lubogoszcz	16,7	Bory Chrobotkowe Karaska	1124,5
Luboń Wielki	33,6	Dąbrowa Radziejowska	52,2
Łabowa	3251,2	Dąbrowy Ceranowskie	161,8
Łąki koło Kasiny Wielkiej	24,4	Dąbrowy Seroczyńskie	550,2
Łąki Nowohuckie	59,8	Dolina Czarnej	411,9
Łososina	345,4	Dolina Dolnej Pilicy	28025,2
Małe Pieniny	1875,9	Dolina Kamiennej	127,9
Michałowiec	20,4	Dolina Rawki	269,7
Na Policy	765,7	Dolina Skrzy Lewej	129,0
Nawojowa	1994,0	Dolina Środkowego Świdra	1475,7
Niedzica	25,7	Dolina Wkry	24,0
Nowy Wiśnicz	325,7	Dolina Zwolenki	2379,3
Ochotnica	0,2	Dzwonecznik w Kisielanach	45,7
Opalonki	2,4	Forty Modlińskie	157,2

**TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a**
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Mazowieckie (dok.)		Opolskie (dok.)	
Gole Łąki.....	49,6	Rozumicki Las.....	96,6
Gołobórz.....	186,5	Szumirad.....	99,1
Grabinka.....	35,7	Teklusia.....	316,5
Kampinowska Dolina Wisły.....	20659,1	Załęczański Łuk Warty.....	0,4
Kantor Stary.....	97,0	Żywocickie Łęgi.....	101,7
Krogulec.....	113,1	Podkarpackie	345454,1
Las Bielański.....	129,8	Bednarka.....	232,7
Las Jana III Sobieskiego.....	115,2	Bieszczady.....	111519,4
Las Natoliński.....	103,7	Bory Bagienne nad Bukową.....	532,2
Lasy Skarżyńskie.....	763,5	Dąbrowa koło Zaklikowa.....	5,0
Łąki Kazuńskie.....	340,0	Dolina Dolnego Sanu.....	10176,6
Łąki Ostrówieckie.....	954,6	Dolina Dolnej Tanwi.....	2135,0
Łąki Solecieckie.....	222,1	Dolna Wisłoka z Dopływami.....	453,7
Łąki Żukowskie.....	173,4	Dorzecze Górnego Sanu.....	1578,7
Łęgi Czarnej Strugi.....	38,8	Fort Salis Soglio.....	51,7
Łękawica.....	1468,9	Golesz.....	260,9
Myszynieckie Bory Sasankowe.....	1936,4	Horyniec.....	11633,0
Olszyny Rumockie.....	149,7	Jaćmierz.....	174,4
Ostoja Bagno Całowanie.....	3447,5	Jasiołka.....	686,7
Ostoja Brzeźnicka.....	268,6	Józefów-Wola Dębowiecka.....	60,5
Ostoja Lidzbarska.....	330,0	Klonówka.....	136,7
Ostoja Nadbużańska.....	33402,5	Kołacznia.....	0,1
Ostoja Nadliwiecka.....	13622,7	Kościół w Dydni.....	198,0
Ostoja Nowodworska.....	51,1	Kościół w Nowosielcach.....	0,3
Pakosław.....	668,6	Kościół w Równem.....	1,4
Podeblocie.....	745,0	Kościół w Skalniku.....	350,6
Poligon Rembertów.....	241,9	Ladzin.....	50,1
Przełom Wisły w Małopolsce.....	2608,2	Las Hrabeński.....	125,6
Puszcza Kampinowska.....	37640,5	Las nad Braciejową.....	1440,2
Puszcza Kozienicka.....	28230,4	Las Niegłowicki.....	30,8
Rogoźnica.....	153,2	Lasy Lezajskie.....	2656,4
Sikórz.....	204,5	Lasy Sieniawskie.....	18015,4
Stawy w Żabieńcu.....	105,3	Liwocz.....	301,6
Strzebla Błotna w Zielonce.....	2,2	Łąki nad Młynówką.....	51,0
Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej.....	1816,0	Łąki nad Wojkówką.....	9,6
Torfowiska Czernik.....	53,8	Łąki w Komborni.....	13,1
Uroczyska Lasów Starachowickich.....	21,5	Łukawiec.....	2270,2
Uroczyska Łąckie.....	1620,4	Łysa Góra.....	2743,8
Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie.....	300,5	Minokąt.....	144,8
Zachodnikurpiowskie Bory Sasankowe.....	2214,1	Moczary.....	1181,8
Opolskie	27274,5	Mrowle Łąki.....	294,1
Bory Niemodlińskie.....	4541,3	Nad Husowem.....	3347,7
Dolina Małej Panwi.....	1085,5	Ostoja Czarnorzecka.....	1946,6
Forty Nyskie.....	55,4	Ostoja Góry Słonne.....	46071,5
Góra Świętej Anny.....	5084,3	Ostoja Jaśliska.....	29252,1
Góry Opawskie.....	5583,3	Ostoja Magurska.....	18092,8
Grądy w Dolinie Odry.....	14,9	Ostoja Przemyska.....	39656,8
Kamień Śląski.....	832,4	Osuwiska w Lipowicy.....	13,5
Lasy Barucickie.....	4380,8	Patria nad Odrzechową.....	572,9
Łąki w okolicach Chrząstowic.....	795,0	Rymanów.....	5241,0
Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą.....	933,5	Rzeka San.....	1374,8
Łąki w okolicach Kluczborka n.Stobrawą.....	356,6	Sanisko w Bykowcach.....	79,8
Łęg Zdziechowicki.....	619,9	Starodub w Pełkiniach.....	574,8
Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej.....	1439,6	Szczecyn.....	235,7
Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka.....	771,6	Tarnobrzaska Dolina Wisły.....	1793,8
Przyłęk na Białą Głuchołaską.....	166,0	Trzcianka.....	2285,5

**TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a**
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Podkarpackie (dok.)		Pomorskie (dok.)	
Uroczyska Lasów Janowskich.....	15313,6	Dolna Wisła.....	10310,6
Uroczyska Puszczy Solskiej.....	3661,3	Duży Okoń.....	21,5
Uroczyska Roztocza Wschodniego.....	3046,7	Górkowski Las.....	99,3
Wisłok Środkowy z dopływami.....	1064,6	Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpegawskim.....	236,3
Wisłoka z dopływami.....	2312,6	Guzy.....	115,2
Podlaskie.....	543673,4	Hopowo.....	5,4
Czerwony Bór.....	5052,2	Huta Dolna.....	66,0
Dolina Biebrzy.....	121206,2	Jar Rzeki Raduni.....	85,8
Dolina Górnej Rospudy.....	4070,7	Jeziora Choczewskie.....	1120,0
Dolina Pisy.....	3223,2	Jeziora Kistowskie.....	367,5
Dolina Szeszupy.....	1701,3	Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.....	132,4
Jeleniewo.....	5910,1	Jeziora Wdzydzkie.....	13583,8
Jelonka.....	2479,9	Jeziorka Chośnickie.....	214,3
Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie.....	1446,6	Jezioro Bobięcińskie.....	817,8
Murawy w Haćkach.....	157,3	Jezioro Dymno.....	114,7
Myszyńskie Bory Sasankowe.....	0,6	Jezioro Krasne.....	95,6
Narwiańskie Bagna.....	6823,0	Jezioro Krag.....	424,4
Ostoja Augustowska.....	107068,7	Jezioro Księżę w Lipuszu.....	15,4
Ostoja Knyszyńska.....	136084,4	Jezioro Piasek.....	54,8
Ostoja Nadbużańska.....	5762,5	Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy.....	248,2
Ostoja Narwiańska.....	18604,9	Karwickie Źródłiska.....	371,8
Ostoja Suwalska.....	6349,5	Kaszubskie Klify.....	227,6
Ostoja w Dolinie Górnego Nurca.....	5524,0	Klify i Rafy Kamienne Orłów.....	137,6
Ostoja w Dolinie Górnej Narwi.....	19090,2	Klify Poddębskie.....	594,3
Ostoja Wigierska.....	16072,1	Krzewiny.....	266,5
Pojezierz Sejneńskie.....	13630,9	Kurze Grzędy.....	1586,6
Puszcza Białowieska.....	63147,6	Las Wolność.....	335,3
Sasanki w Kolimacjach.....	2,5	Lasy Rekowski.....	2288,5
Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego.....	117,1	Leniec nad Wierzycą.....	25,0
Torfowiska Gór Sudawskich.....	98,5	Lubieszyn.....	671,4
Źródłiska Wzgórz Sokólskich.....	49,1	Łebskie Bagna.....	211,5
Pomorskie.....	176864,0	Mechowiska Sulęczyńskie.....	45,6
Bagna Izbickie.....	786,4	Mechowiska Zęblewskie.....	107,9
Bezlist koło Gniewowa.....	19,7	Mętne.....	523,7
Biała.....	418,8	Miasteczkie Jeziora Lobeliowe.....	1372,5
Białe Błoto.....	43,4	Mierzeja Sarbska.....	1882,3
Białogóra.....	1123,0	Mikołajki Pomorskie.....	132,4
Bielawa i Bory Bażynowe.....	1341,5	Młosino–Lubnia.....	2469,5
Bunkier w Oliwie.....	0,1	Nowa Brda.....	10020,9
Bytowskie Jeziora Lobeliowe.....	2490,3	Nowa Sikorska Huta.....	174,7
Czerwona Woda pod Babilonem.....	821,1	Opalińskie Buczyny.....	355,7
Dąbrówka.....	504,6	Orle.....	269,9
Dolina Debrzynki.....	6,4	Ostoja Borzyszkowska.....	6454,2
Dolina Górnej Łeby.....	2550,1	Ostoja Iławska.....	1943,2
Dolina Grabowej.....	19,8	Ostoja Masłowiczki.....	1680,0
Dolina Kłodawy.....	10,5	Ostoja Słowińska.....	21341,3
Dolina Łobzonki.....	20,5	Ostoja w Ujściu Wisły.....	600,7
Dolina Łupawy.....	5508,6	Ostoja Zapceńska.....	3804,9
Dolina Reknicy.....	66,3	Pelcznica.....	253,1
Dolina Słupi.....	6991,4	Piaśnickie Łąki.....	1085,0
Dolina Stropnej.....	963,4	Piotrowo.....	483,0
Dolina Szczyry.....	315,3	Pływające wyspy pod Rekowem.....	107,9
Dolina Środkowej Wietcisy.....	430,9	Pomlewo.....	177,4
Dolina Wieprzy i Studnicy.....	10120,7	Prokowo.....	885,6
Dolina Wierzycy.....	4618,3	Przymorskie Błota.....	1589,3
Doliny Brdy i Chociny.....	1455,8	Przywidz.....	953,1

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Pomorskie (dok.)		Śląskie (dok.)	
Ryńska Dłuznica.....	353,4	Stawy Łęczok.....	586,1
Sandr Brdy.....	7492,6	Suchy Młyn.....	524,3
Sandr Wdy.....	1604,6	Szachownica.....	13,1
Sporysz.....	481,1	Torfowisko przy Dolinie Kocinki.....	5,6
Staniszewskie Błoto.....	917,2	Torfowisko Sosnowiec-Bory.....	2,0
Stary Bukowiec.....	308,4	Walaszczyki w Częstochowie.....	23,5
Studzienickie Torfowiska.....	175,3	Zbiornik Goczałkowicki-Ujście Wisły i Bajerki.....	1650,3
Szczodrowo.....	223,6	Źródła Rajeczniczy.....	194,3
Sztumskie Pole.....	571,9	Świętokrzyskie	156063,9
Szumleś.....	976,5	Dolina Białej Nidy.....	5116,8
Torfowisko Pobłockie.....	111,6	Dolina Bobrzy.....	612,7
Torfowisko Trzebielino.....	99,9	Dolina Czarnej.....	4230,1
Trzy Młyny.....	765,9	Dolina Czarnej Nidy.....	1191,5
Twierdza Wisłoujście.....	16,2	Dolina Górnej Mierzawy.....	287,0
Uroczyska Pojezierza Kaszubskiego.....	3922,3	Dolina Górnej Pilicy.....	5672,8
Waćmierz.....	388,3	Dolina Kamiennej.....	2458,5
Wejherowo.....	0,2	Dolina Krasnej.....	2384,1
Widowo.....	99,1	Dolina Mierzawy.....	1320,1
Wielki Klinec.....	288,2	Dolina Warkocza.....	337,9
Wilcze Błota.....	9,0	Góry Pieprzowe.....	77,0
Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana.....	18603,9	Kras Staszowski.....	1743,5
Zatoka Pucka i Półwysep Helski.....	4625,3	Krzemionki Opatowskie.....	691,1
Zielenina.....	643,8	Lasy Cisowsko-Orłowińskie.....	10406,9
Śląskie	92086,3	Lasy Skarżyskie.....	1620,0
Bagno Bruch koło Pyrzowic.....	38,9	Lasy Suchedniowskie.....	19120,9
Bagno w Korzonku.....	12,2	Łysogóry.....	8081,3
Beskid Mały.....	6008,5	Ostoja Barcza.....	1523,5
Beskid Śląski.....	26405,2	Ostoja Brzeznicka.....	543,2
Beskid Żywiecki.....	35276,1	Ostoja Gaj.....	466,6
Białka Lelowska.....	7,2	Ostoja Jeleniowska.....	3589,2
Buczyny Szypowicach i Las Niwiski.....	256,1	Ostoja Kozubowska.....	4256,8
Cieszyńskie Źródła Tufowe.....	266,9	Ostoja Nidziańska.....	26515,6
Dolina Górnej Pilicy.....	3296,1	Ostoja Pomorzany.....	906,0
Dolina Małej Panwi.....	20,8	Ostoja Przedborska.....	7964,0
Dolna Sota.....	18,4	Ostoja Sieradowicka.....	7847,4
Graniczny Meander Odry.....	156,6	Ostoja Sobkowsko-Korytnicka.....	2204,1
Hubert.....	33,7	Ostoja Stawiany.....	1194,5
Kościół w Górkach Wielkich.....	0,4	Ostoja Szaniecko-Solecka.....	8072,9
Kościół w Radziechowach.....	0,1	Ostoja Wierzejska.....	224,6
Las koło Tworkowa.....	115,1	Ostoja Żywnów.....	4480,0
Lemańskie Jodły.....	151,3	Przełom Lubrzanki.....	272,6
Lipienniki w Dąbrowie Górnicej.....	296,5	Przełom Wisły w Małopolsce.....	4818,6
Łąki Dąbrowskie.....	384,8	Tarnobrzeńska Dolina Wisły.....	2265,9
Łąki w Jaworznie.....	36,4	Uroczyska Lasów Starachowickich.....	2327,7
Łąki w Sławkowie.....	51,0	Uroczysko Pięty.....	753,4
Łęgi w lasach nad Liswartą.....	234,7	Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie.....	8616,5
Ostoja Kroczycka.....	1391,2	Wzgórza Kunowskie.....	1868,7
Ostoja Olsztyńsko-Mirowska.....	2210,9	Warmińsko-mazurskie	257010,5
Ostoja Środkowojurajska.....	4063,8	Aleje Pojezierza Iławskiego.....	377,2
Ostoja Złotopotocka.....	2748,1	Bieńkowo.....	122,7
Pierściec.....	1702,1	Budwity.....	450,9
Poczesna koło Częstochowy.....	39,2	Dolina Drwęc.....	9658,0
Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie.....	3490,8	Dolina Kakaju.....	1428,0
Przełam Warty koło Mstowa.....	100,6	Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej....	2260,5
Pustynia Błędowska.....	267,0	Gązwa.....	499,1
Stawiska.....	6,6		

TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)^a
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Area in ha
Warmińsko-mazurskie (dok.)		Wielkopolskie (dok.)	
Gierłoż.....	56,9	Dolina Szczyry.....	31,6
Góra Dębowa koło Mławy.....	386,6	Dolina Średzkiej Strugi.....	557,0
Jezioro Długie.....	642,9	Dolina Welny.....	1447,0
Jezioro Karaś.....	814,8	Fortyfikacje w Poznaniu.....	137,4
Jezioro Woszczelskie.....	313,7	Glinianki w Lenartowicach.....	7,4
Jezioro Wukśniki.....	326,2	Grądy Bytyńskie.....	1300,7
Jonkowo-Warkały.....	226,5	Grądy w Czerniejewie.....	1212,9
Kaszuny.....	264,0	Jezioro Gopło.....	3191,4
Mamerki.....	162,1	Jezioro Kaliszańskie.....	719,1
Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo.....	4305,1	Jezioro Kubek.....	1048,8
Mazurskie Bagna.....	1569,3	Jezioro Mnich.....	46,0
Murawy koło Pasłęka.....	642,7	Jodły Ostrzeszowskie.....	8,6
Murawy na Pojezierzu Elckim.....	77,2	Kiszewo.....	2301,1
Niecka Skaliska.....	11385,7	Kopanki.....	0,5
Niedźwiedzie Wielkie.....	89,1	Lasy Żerkowsko-Czeszewskie.....	7158,2
Ostoja Borecka.....	25340,1	Lipickie Mokradła.....	0,3
Ostoja Brodnicka.....	1131,9	Ostoja koło Promna.....	1399,0
Ostoja Drużno.....	3088,8	Ostoja Międzychodzko-Sierakowska.....	7591,1
Ostoja Dylewskie Wzgórza.....	3430,6	Ostoja nad Baryczą.....	15791,6
Ostoja Iławska.....	19086,2	Ostoja Nadwarciańska.....	26653,1
Ostoja Lidzbarska.....	5241,1	Ostoja Pilska.....	3068,6
Ostoja nad Oświnem.....	3356,7	Ostoja Przemecka.....	3941,8
Ostoja Napiwodzko-Ramucka.....	32612,8	Ostoja Wielkopolska.....	8427,1
Ostoja Piska.....	57826,6	Ostoja Zgierzyniecka.....	574,9
Ostoja Północnomazurska.....	14573,0	Pojezierze Gnieźnieńskie.....	11732,6
Ostoja Radomno.....	929,4	Poligon w Okonku.....	2179,7
Ostoja Welska.....	3384,4	Pradolina Bzury-Neru.....	1368,7
Przełomowa Dolina Rzeki Wel.....	1259,7	Puszcza Bieniszewska.....	954,0
Puszcza Romincka.....	14754,3	Rogalińska Dolina Warty.....	14753,6
Rzeka Pasłęka.....	8418,5	Rynna Jezior Obrzańskich.....	6801,5
Swajnie.....	1186,5	Sieraków.....	0,1
Torfowiska źródliskowe koło Łabędnika.....	27,0	Stawy Kiszewskie.....	477,5
Torfowisko Zocie.....	65,8	Struga Białośliwka.....	251,7
Uroczysko Markowo.....	1453,6	Torfowisko Rzezińskie.....	236,4
Warmińskie Buczyny.....	1525,9	Uroczyska Kujańskie.....	1018,2
Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana.....	22258,4	Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej.....	34225,1
Wielkopolskie	241306,9	Uroczyska Puszczy Drawskiej.....	9765,0
Bagno Chlebowo.....	465,3	Uroczyska Puszczy Zielonki.....	1238,3
Baranów.....	12,3	Zachodnie Pojezierze Krzywińskie.....	5494,8
Barłoznia Wolsztyńska.....	22,0	Zamorze Pniewskie.....	305,3
Będlewo-Bieczyny.....	752,0	Zachodniopomorskie	425074,1
Biedrusko.....	9938,1	Bagno i Jezioro Ciemino.....	787,4
Buczyna w Długiej Goślinie.....	703,5	Bobolickie Jeziora Lobeliowe.....	4759,3
Dąbrowy Obrzyckie.....	885,2	Brzeźnicka Węgorza.....	592,2
Dębowa Góra.....	586,8	Bukowy Las Górki.....	964,6
Dolina Bukówki.....	776,1	Bystrzyno.....	893,7
Dolina Cybiny.....	2424,7	Diabelskie Pustacie.....	3232,0
Dolina Debrzynki.....	914,5	Dolina Bielawy.....	456,3
Dolina Kamionki.....	847,7	Dolina Grabowej.....	8235,6
Dolina Łobzonki.....	2727,1	Dolina Iny koło Recza.....	4471,8
Dolina Miały.....	514,6	Dolina Krapieli.....	232,8
Dolina Mogielnicy.....	1161,3	Dolina Piławy.....	2201,1
Dolina Noteci.....	38651,2	Dolina Płoni i Jezioro Miedwie.....	20755,9
Dolina Piławy.....	3,2	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli.....	21861,7
Dolina Rurzycy.....	1212,1	Dolina Rurzycy.....	554,2
Dolina Swędrni.....	1290,7	Dolina Tywy.....	3754,9
		Dolina Wieprzy i Studnicy.....	4228,3

**TABL. 25(199). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)^a**
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>
Zachodniopomorskie (dok.)		Zachodniopomorskie (dok.)	
Dolna Odra	30457,7	Pojezierze Ińskie	10229,9
Dorzecze Parsęty	27710,4	Pojezierze Mysłiborskie	4406,8
Dorzecze Regi	14827,8	Police – kanały	100,2
Dzicy Las	1765,7	Poligon w Okonku	0,5
Gogolice-Kosa	1451,7	Przymorskie Błota	99,6
Janiewickie Bagno	162,2	Słowińskie Błoto	192,6
Jeziora Czaplneckie	31949,3	Strzaliny koło Tuczna	17,3
Jeziora Szczecineckie	6479,2	Torfowisko Poradz	567,5
Jezioro Bobięcińskie	2565,5	Torfowisko Reptowo	605,5
Jezioro Bukowo	3263,0	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas	
Jezioro Dobropolskie	397,9	Nadmorski	17468,8
Jezioro Kopań	1165,8	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	52612,0
Jezioro Kozie	139,8	Uroczyńska Puszczy Drawskiej	33715,6
Jezioro Lubie i Dolina Drawy	15046,7	Uroczyńska w Lasach Stepnickich	2749,7
Jezioro Stolsko	139,7	Warnie Bagno	1012,0
Jezioro Śmiadowo	213,4	Wiązogóra	489,5
Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy	1586,0	Wolin i Uznam	28069,4
Jezioro Wielki Bytyń	2011,1	Wzgórza Bukowe	12011,1
Karsibórz Świdwiński	588,0	Wzgórza Krzymowskie	1179,3
Kemy Rymańskie	2644,8	Wzgórza Moryńskie	588,0
Las Baniewicki	611,5		
Lasy Bierzwnickie	8258,7	Obszary leżące na morzu	455168,3
Mechowisko Manowo	55,5	<i>Areas lying on the sea</i>	
Mieszkowicka Dąbrowa	26,4	Ławica Słupska	80050,5
Mirosławiec	6566,6	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	243058,6
Ostoja Barlinecka	10157,3	Ostoja Słowińska	32955,3
Ostoja Golczewska	845,1	Ostoja w Ujściu Wisły	883,5
Ostoja Goleniowska	8419,0	Wolin i Uznam	30792,0
Ostoja na Zatoce Pomorskiej	0,3	Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana	40862,3
Ostoja Wełtyńska	1470,9	Zatoka Pucka i Półwysep Helski	26566,4

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter.

Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

**TABL. 26(200). POMNIKI PRZYRODY
MONUMENTS OF NATURE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	<i>SPECIFICATION</i>
O G Ó Ł E M	33094	34989	36293	36316	36353	TOTAL
Pojedyncze drzewa	25940	27331	30059	29996	29949	<i>Single trees</i>
Grupy drzew	4501	4878	3658	3672	3729	<i>Groups of trees</i>
Aleje	772	817	699	728	735	<i>Alleys</i>
Głazy	1104	1202	1034	1057	1074	<i>Erratic boulders</i>
Skalki i jaskinie ^a	777	761	303	302	305	<i>Stonesand caves^a</i>
Pozostałe ^b	540	561	561	<i>Other^b</i>

^a W latach 2000 i 2005 łącznie z grotami i innymi. ^b W pozostałych: krzewy (108), źródła, wodospady, wywierzyka (150), jary (16), inne (287).

^a In 2000 and 2005 including grottos and other. ^b In “other” there are bushes (108), sources, waterfalls, exurgents (150), ravines (16) and other (287).

TABL. 27(201). POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MONUMENTS OF NATURE BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Single trees	Grupy drzew Groups of trees	Aleje Alleys	Głazy Erratic boulders	Skalki, jaskinie Stones, caves	Pozostałe ^a Other ^a
P O L S K A P O L A N D	36353	29949	3729	735	1074	305	561
Dolnośląskie.....	2599	2244	191	62	38	32	32
Kujawsko-pomorskie	2695	2059	430	66	80	1	59
Lubelskie.....	1516	1179	179	48	40	5	65
Lubuskie.....	1307	1059	170	22	36	–	20
Łódzkie	3311	3107	133	43	13	4	11
Małopolskie.....	2209	1721	208	23	17	169	71
Mazowieckie	4249	3312	606	98	194	–	39
Opolskie	682	578	66	24	12	–	2
Podkarpackie.....	1455	1218	177	24	10	7	19
Podlaskie	2012	1734	136	30	97	–	15
Pomorskie	2802	2180	370	36	169	1	46
Śląskie	1532	1281	146	32	25	29	19
Świętokrzyskie.....	709	495	68	15	35	55	41
Warmińsko-mazurskie	2562	2139	208	67	112	–	36
Wielkopolskie	3850	3148	469	98	96	–	39
Zachodniopomorskie.....	2863	2495	172	47	100	2	47

a W pozostałych: krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska, jary, inne.

a In "other" there are bushes, sources, waterfalls, exurgents, ravines and other.

TABL. 28(202) INDYWIDUALNE FORMY OCHRONY PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INDIVIDUAL FORMS OF NATURE PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stanowiska dokumentacyjne Documentation sites		Użytki ekologiczne Ecological areas		Zespoły przyrodniczo–krajobrazowe Landscape-nature complexes	
	obiekty establishments	powierzchnia w hektarach area in hectares	obiekty establishments	powierzchnia w hektarach area in hectares	obiekty establishments	powierzchnia w hektarach area in hectares
P O L S K A P O L A N D	162	904,0	7090	50597,5	331	95780,6
Dolnośląskie.....	1	0,1	153	5201,7	18	9476,3
Kujawsko-pomorskie	5	93,6	1551	5384,7	48	3037,9
Lubelskie.....	7	11,3	265	6840,5	7	768,8
Lubuskie.....	1	5,6	363	3257,4	14	10116,9
Łódzkie	6	33,7	499	1643,1	40	11835,7
Małopolskie.....	54	55,8	44	1152,6	4	163,0
Mazowieckie	8	521,9	740	1828,7	26	5316,5
Opolskie	9	19,1	96	709,5	20	3322,4
Podkarpackie.....	28	26,6	431	2074,7	10	331,2
Podlaskie	2	0,5	271	2172,2	5	139,1
Pomorskie	5	29,8	864	4127,3	32	13675,3
Śląskie	7	15,2	75	834,1	24	4549,3
Świętokrzyskie.....	16	30,2	83	554,6	14	104,2
Warmińsko-mazurskie	1	2,0	294	5264,6	18	21388,1
Wielkopolskie	2	1,7	187	2978,6	8	2345,4
Zachodniopomorskie.....	10	56,9	1174	6573,1	43	9210,6

**TABL. 29(203). OBSZARY WODNO-BŁOTNE O MIĘDZYNARODOWYM ZNACZENIU (OBSZARY RAMSAR)
WYZNACZONE NA PODSTAWIE „KONWENCJI O OBSZARACH WODNO-BŁOTNYCH MAJĄCYCH
ZNACZENIE MIĘDZYNARODOWE, ZWŁASZCZA JAKO ŚRODOWISKO ŻYCIOWE PTACTWA
WODNEGO”**

*WETLANDS OF INTERNATIONAL IMPORTANCE (RAMSAR AREAS) DESIGNATED ON THE BASIS OF
"THE CONVENTION ON WETLANDS OF INTERNATIONAL IMPORTANCE ESPECIALLY AS WATERFOWL HABITAT"*

NAZWA OBSZARU <i>Area name</i>	Data wpisania <i>Date of entry</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>
O G Ó Ł E M TOTAL	x	x	145185
Biebrzański Park Narodowy	1995 - 10 - 27	Podlaskie	59223
Słowiński Park Narodowy	1995 - 10 - 27	Pomorskie	32744
Wigierski Park Narodowy	2002 - 10 - 29	Podlaskie	15085
Poleski Park Narodowy	2002 - 10 - 29	Lubelskie	9764
Narwiański Park Narodowy	2002 - 10 - 29	Podlaskie	7350
Rezerwat przyrody Stawy Milickie	1995 - 10 - 27	Dolnośląskie	5324
Park Narodowy Ujście Warty	1984 - 01 - 03	Lubuskie	8074
Rezerwat przyrody Jezioro Drużno	2002 - 10 - 29	Warmińsko-mazurskie	3068
Rezerwat przyrody Jezioro Siedmiu Wysp	1984 - 01 - 03	Warmińsko-mazurskie	1618
Rezerwat przyrody Jezioro Świdwie	1984 - 01 - 03	Zachodniopomorskie	891
Rezerwat przyrody Jezioro Karaś	1984 - 01 - 03	Warmińsko-mazurskie	815
Rezerwat przyrody Jezioro Łuknajno	1977 - 11 - 22	Warmińsko-mazurskie	1189
Subalpejskie torfowiska	2002 - 10 - 29	Dolnośląskie	40

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: data of the General Directorate for Environmental Protection.

**TABL. 30(204). REZERWATY BIOSFERY W POLSCE
BIOSPHERE RESERVES IN POLAND**

REZERWATY BIOSFERY BIOSPHERE RESERVES	Data powołania Date of foundation	Powierzchnia Area							
		ogółem total		w tym strefa of which the zones					
				centralna central		buforowa buffer		przejściowa intermediate	
w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %		
Babia Góra	1976	11829	100,0	1062	9,0	2330	19,7	8437	71,3
Białowieża	1976	10502	100,0	4747	45,2	5585	53,2	170	1,6
Karpaty Wschodnie	1992 ^a /1998 ^b	213211	100,0	24130	11,3	33310	15,6	155771	73,1
<i>The Eastern Carpathians</i>									
w tym: Polska		113846	53,4	18425	16,2	10776	9,5	84645	74,3
<i>of which: Poland</i>									
Słowacja		40778	19,1	2643	6,5	14373	35,2	23762	58,3
<i>Slovakia</i>									
Ukraina		58587	27,5	3062	5,2	8161	13,9	47364	80,1
<i>Ukraine</i>									
Karkonosze	1992	60362	100,0	10149	16,8	31783	52,7	18430	30,5
w tym: Czechy		54787	90,8	8432	15,4	27925	51,0	18430	33,6
<i>of which: the Czech Republic</i>									
Polska		5575	9,2	1717	30,8	3858	69,2	–	–
<i>Poland</i>									
Łuknajno	1976	1410	100,0	710	50,4	700	49,6	–	–
Puszcza Kampinoska	2000	76232	100,0	5675	7,4	31969	42,0	38588	50,6
<i>The Kampinos Forest</i>									
Słowiński	1976	20790	100,0	5619	27,0	15171	73,0	–	–
Tatrzański	1992	123566	100,0	56992	46,1	30012	24,3	36562	29,6
w tym: Polska		17906	14,5	7548	42,1	6371	35,6	3987	22,3
<i>of which Poland</i>									
Słowacja		105660	85,5	49444	46,8	23641	22,4	32575	30,8
<i>Slovakia</i>									
Polesie Zachodnie	2002	139917	100,0	5225	3,7	43215	30,9	91478	65,4
<i>The Western Polesie</i>									
Bory Tucholskie	2010	319525	100,0	7881	2,5	104631	32,7	207013	64,8
<i>Tuchola Forest</i>									

a W listopadzie 1992 r. UNESCO zatwierdziło transgraniczny rezerwat dwustronny Karpaty Wschodnie (Polska-Słowacja).

b Zatwierdzony zostaje pierwszy trójpaństwowy Międzynarodowy Rezerwat Biosfery Karpaty Wschodnie (Polska-Słowacja-Ukraina).

Ź r ó d ł o: UNESCO - MAB Biosphere Reserves Directory.

a In November 1992 UNESCO approved the cross-boundary bilateral reserve "the Eastern Carpathians" (Poland-Slovakia). *b* The first three-nation International Biosphere Reserve the Eastern Carpathians (Poland-Slovakia-Ukraine).

S o u r c e: UNESCO - MAB Biosphere Reserves Directory.

TABL. 31(205). OGRODY BOTANICZNE I ZOOLOGICZNE WEDŁUG WOJEWÓDZTWA
BOTANICAL AND ZOOLOGICAL GARDENS BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogrody botaniczne <i>Botanical gardens</i>		Ogrody zoologiczne <i>Zoological gardens</i>		
	liczba <i>number</i>	powierzchnia w ha <i>area in ha</i>	liczba <i>number</i>	powierzchnia w ha <i>area in ha</i>	
P O L S K A	2005	16	744,2	19	549,4
P O L A N D	2010	35	1336,8	22	709,8
.....	2012	38	1984,0	24	616,7
.....	2013	38	2000,6	23	611,0
Dolnośląskie		3	723,6	2	45,4
Kujawsko-pomorskie		4	67,9	2	21,3
Lubelskie		1	21,2	1	13,8
Lubuskie		–	–	1	12,7
Łódzkie		2	132,0	2	32,9
Małopolskie		2	9,8	1	16,8
Mazowieckie		2	43,9	2	49,7
Opolskie		–	–	1	30,3
Podkarpackie		1	311,0	–	–
Podlaskie		1	5,2	1	3,1
Pomorskie		5	142,7	4	159,7
Śląskie		5	264,0	3	61,1
Świętokrzyskie		2	16,2	–	–
Warmińsko-mazurskie		1	15,7	1	35,9
Wielkopolskie		7	185,6	2	128,5
Zachodniopomorskie		2	61,5	–	–

Ź r ó d ł o : dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e : data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 32(206). ZAGROŻENIE FLORY WEDŁUG „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ROŚLIN”
THREAT TO FLORA BY “THE POLISH RED BOOK OF PLANTS”

GRUPY SYSTEMATYCZNE	Liczba gatunków zagrożonych ogółem <i>The number of species in the total number of endangered species</i>	Z ogółem w kategoriach zagrożenia <i>Of total in the categories of threat</i>							SYSTEMATIC GROUPS
		EX ^a	EW ^b	CR ^c	EN ^d	VU ^e	LR ^f	DD ^g	
O G Ó Ł E M	296	31	7	74	59	102	21	2	T O T A L
Paprotniki	19	3	2	9	4	1	–	–	<i>Pteridophyta</i>
Nagozalążkowe	3	–	–	–	–	3	–	–	<i>Gymnospermae</i>
Okrytozalążkowe	274	28	5	65	55	98	21	2	<i>Angiospermae</i>
Dwuliścienne	174	15	4	41	33	67	14	1	<i>Dicotyledonae</i>
w tym: baldaszkowate	9	1	–	5	2	–	1	–	<i>of which: Apiaceae</i>
dzwonkowate	3	–	–	–	2	1	–	–	<i>Campanulaceae</i>
goryczkowate	1	–	–	–	–	1	–	–	<i>Gentianaceae</i>
goździkowate	12	4	–	4	–	4	–	–	<i>Caryophyllaceae</i>
jaskrowate	16	–	1	2	1	9	3	–	<i>Ranunculaceae</i>
motylkowate	12	2	–	1	3	6	–	–	<i>Fabaceae</i>
pierwiosnkowate	5	1	1	2	–	–	1	–	<i>Primulaceae</i>
rózowate	12	1	–	1	2	7	1	–	<i>Rosaceae</i>
trędownikowate	10	1	–	3	2	3	1	–	<i>Scrophulariaceae</i>
złożone	18	–	1	7	–	4	5	1	<i>complex</i>
pozostałe	76	5	1	16	21	32	2	–	<i>other</i>
Jednoliścienne	100	13	1	24	22	31	7	1	<i>Monocotyledons</i>
w tym: liliowate	7	1	–	4	–	2	–	–	<i>of which: liliaceae</i>
storczykowate	24	3	–	4	9	7	1	–	<i>orchidaceae</i>
turzycowate	35	5	–	6	8	11	4	–	<i>cyperaceae</i>
trawy	16	1	–	4	1	7	2	1	<i>grasses</i>
pozostałe	18	3	1	6	4	4	–	–	<i>other</i>

a EX – gatunki całkowicie wymarłe. b EW – wymarłe w warunkach naturalnych. c CR – krytycznie zagrożone. d EN – zagrożone. e VU – narażone. f LR – niższego ryzyka. g DD – których stopień zagrożenia jest trudny do określenia z powodu braku dostatecznej informacji.

Ź r ó d ł o : „Polska Czerwona Księga Roślin – paprotniki i rośliny kwiatowe”, Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków 2001.

a EX – species extinct. b EW – extinct in the wild. c CR – critical endangered. d EN – endangered. e VU – vulnerable. f LR – lower risk. g DD – data deficient.

S o u r c e : “The Polish Red Data Book of Plants – pteridophyta and spermatophyte”, W. Szafer Institute of Botany Polish Academy of Sciences, Kraków 2001.

TABL. 33(207). SZACUNKOWE LICZBY GATUNKÓW ZWIERZĄT WYŻSZYCH I WSZYSTKICH RAZEM OPISANYCH W SKALI ŚWIATA I KRAJU
ESTIMATED NUMBERS OF HIGHER SPECIES OF ANIMALS AND ALL OTHER SPECIES DESCRIBED IN THE WORLD AND POLAND CONTEXT

WYSZCZEGÓLNIENIE	Świat <i>The world</i>		Polska <i>Poland</i>		SPECIFICATION
	dane UNEP <i>UNEP data</i>	dane polskie <i>Polish data</i>	gatunki zarejestrowane ^a <i>registered species^a</i>	gatunki występujące i prawdopodobnie występujące <i>existing species and probably existing species</i>	
Zwierzęta	1320000	1357830	33000	47000	<i>Animals</i>
Strunowce	45000	45170	692	651	<i>Chordates</i>
Kęgowce	42510	42950	687	646	<i>Vertebrates</i>
Smoczkouste	4	4	<i>Cyclostomes</i>
Ryby	18990	21650	130 ^e	129 ^e	<i>Fish</i>
Płazy	4180	2200	18	18	<i>Amphibians</i>
Gady	6300	6000	9	8	<i>Reptiles</i>
Ptaki	9040 ^b	8600	421 ^c	395 ^d	<i>Birds</i>
Ssaki	4000	4500	105	92	<i>Mammals</i>

a Wliczono tu taksony występujące w kraju historycznie i współcześnie, w tym pojawiające się jedynie sporadycznie i nieregularnie. *b* Wg encyklopedii ptaków Ch.M.Perrinsa i in. (1990) – 9300 gatunków. *c* Za opracowaniem pt. „Ptaki Palearktyki Zachodniej – nazewnictwo i status krajowy”, bez uwzględnienia gatunków, których pojawy dotyczą uciekinierów z niewoli. *d* W tym 232 gatunki lęgowe. *e* Uwzględniono tu gatunki słodkowodne, dwuśrodowiskowe i morskie.

Źródło: „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002.

a Including taxons occurring in the country historically and nowadays, of which occurring only sporadically and irregularly. *b* According to The Encyclopedia of Birds by Ch. M. Perrins et al. (1990) – 9300 species. *c* According to the study entitled “Birds of the Western Palearctic – nomenclature and national status”, excluding species occurring as fugitives from captivity. *d* Of which 232 breeding species. *e* Including freshwater, two-environment, marine species.

Source: “The red list of threatened animals in Poland”, Institute of Nature Conservation, Polish Academy of Sciences. Kraków 2002.

TABL. 34(208). ŁĄCZNE ZESTAWIENIE SKLASYFIKOWANYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT OGRANICZAJĄCE SIĘ DO WYŻSZYCH JEDNOSTEK SYSTEMATYCZNYCH
TOTAL LIST OF CLASSIFIED SPECIES OF ANIMALS RESTRICTED TO HIGHER SYSTEMATIC UNITS

GRUPA	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie zagrożenia <i>Threat categories</i>							GROUP
		EX/EXP ^a	CR ^b	EN ^c	VU ^d	NT ^e	LC ^f	DD ^g	
OGÓLEM	2769	213	174	382	585	322	329	764	TOTAL
Kęgowce	151	16	22	24	15	30	23	21	<i>Vertebrates</i>
Mięczaki	129	1	17	8	36	48	1	18	<i>Molluscs</i>
Stawonogi	2477	196	135	350	533	240	304	719	<i>Arthropods</i>
w tym: owady	2174	196	133	258	393	228	304	661	<i>of which: insects</i>
pajęczaki	286	–	–	90	138	–	–	58	<i>arachnids</i>
skorupiaki	18	–	2	2	2	12	–	–	<i>crustaceans</i>
Pierścienice	12	–	–	–	1	4	1	6	<i>Annelids</i>

a EX/EXP – wymarłe i zanikłe / prawdopodobnie zanikłe w granicach Polski w ostatnich czterech stuleciach (XVII–XX w.). *b* CR – krytycznie zagrożone. *c* EN – silnie zagrożone. *d* VU – umiarkowanie zagrożone, inaczej narażone. *e* NT – niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia. *f* LC – niższego ryzyka – najmniejszej troski. *g* DD – o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym.

Źródło: „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002.

a EX/EXP – extinct and declined/probably extinct in Poland within the last four centuries (the 17th–20th century). *b* CR – critical. *c* EN – endangered. *d* VU – moderately endangered, vulnerable in other way. *e* NT – lower risk, but near threatened. *f* LR – low risk – the lowest care. *g* DD – with status barely recognised and threat determined but not evaluated.

Source: “The red list of threatened animals in Poland”, Institute of Nature Conservation, Polish Academy of Sciences. Kraków 2002.

TABL. 35(209). STATUS I ZAGROŻENIE KRĘGOWCÓW WEDŁUG KLASYFIKACJI „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ZWIERZĄT”
STATUS AND THREAT OF VERTEBRATES BY CLASSIFICATION OF “THE POLISH RED DATA BOOK OF ANIMALS”

GATUNKI	Ogółem <i>Total</i>	Ssaki <i>Mammals</i>	Ptaki <i>Birds</i>	Gady <i>Reptiles</i>	Płazy <i>Amphi- -bians</i>	Ryby <i>Fish</i>	Kragłouste <i>Cyclosto- -mes</i>	<i>SPECIES</i>
Notowane we współczesnych granicach Polski od XVII (S)	680 ^a	105	414	9	18	130 ^a	4	<i>Recorded within contemporary Poland since the 17th century(S)</i>
Obecnie występujące (S')	646	92	395(380) ^b	8(9)	18	129(73) ^c	4	<i>Currently occurring (S')</i>
Obecnie rozmnażające się w kraju (regularnie lub nieregularnie) (REPR)	455 ^a	(87)89	232	8	18	104	4	<i>Currently reporducting in the country (regularly or irregularly)(REPR)</i>
Introdukowane, zawleczone i pochodzące z niewoli (INTR)	45 ^a	7	15 ^a	–	–	23 ^d	–	<i>Introduced, carried and originating from captivity (INTR)</i>
Wyłącznie wędrujące, zimujące i zalatujące (MIGR)	190 ^a	3(5)	160 ^a	–	–	25 ^a	–	<i>Only migrating, wintering and visiting (MIGR)</i>

a Wartości przybliżone i nietrwałe. *b* Liczba taksonów po odliczeniu 8 gatunków ptaków sprowadzonych i uznanych za zbiegłe z niewoli oraz 7 gatunków o niepewnym statusie. *c* Taksony słodkowodne, w tym także o randze podgatunku. *d* Dotyczy gatunków słodkowodnych i dwuśrodowiskowych.

Źródło: „Polska Czerwona Księga Zwierząt”, PWRiL, Warszawa 2001 r.

a Aproximate and impermanent values. *b* Number of taxons after excluding 8 birds species imported and recognised as escaped from captivity and 7 species with uncertain status. *c* Freshwater taxons, of which also with the rank of subspecies. *d* Concerns freshwater and two-environment species

Source: “The Polish Red Data Book of Animals”, PWRiL, Warszawa 2001.

TABL. 36(210). STAN LICZEBNY KRĘGOWCÓW W WYDZIELONYCH KATEGORIACH KLASYFIKACYJNYCH WEDŁUG „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ZWIERZĄT”
STATE OF POPULATION OF VERTEBRATES IN SEPARATED CLASSIFICATION CATEGORIES BY „POLISH RED DATA BOOK OF ANIMALS”

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Według kategorii zagrożeń <i>By threat category</i>							<i>SPECIFICATION</i>
		EX ^a	EXP ^b	CR ^c	EN ^d	VU ^e	NT ^f	LC ^g	
OGÓŁEM	130	2	14	22	24	15	30	23	TOTAL
Ssaki	32	2	2	2	10	1	9	6	<i>Mammals</i>
Ptaki	70	–	10	16	8	10	10	16	<i>Birds</i>
Gady	4	–	1	1	1	1	–	–	<i>Reptiles</i>
Płazy	3	–	–	–	–	–	2	1	<i>Amphibians</i>
Ryby	17	–	1	3	4	2	7	–	<i>Fish</i>
Kragłouste	4	–	–	–	1	1	2	–	<i>Cyclostomes</i>

a Gatunki całkowicie wymarłe. *b* Gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe. *c* Gatunki skrajnie zagrożone. *d* Gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone. *e* Gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie. *f* Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia. *g* Gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwałe.

Źródło: „Polska Czerwona Księga Zwierząt”, PWRiL, Warszawa 2001 r.

a Species extinct. *b* Species declined or probably extinct. *c* Species critically endangered. *d* Species of high risk, endangered. *e* Species of high risk, vulnerable to extinction. *f* Species of lower risk, but near threatened. *g* Species in the country with no population regression or not too rare, even locally and/or temporarily increasing its number, and those represented by marginal population, barely evident and impermanent.

Source: “The Polish Red Data Book of Animals”, PWRiL, Warszawa 2001.

TABL. 37(211). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE ^a
MAJOR ANIMALS PROTECTED^a

ZWIERZĘTA CHRONIONE	2000	2005	2010	2012	2013	ANIMALS PROTECTED
	w sztukach in units					
Żubry ^b	715	901	1224	1204	1361	European bisons ^b
Kozice	87	138	172	290	334	Chamois
Niedźwiedzie	118	164	147	158	164	Bears
Bobry	24464	43499	68993	88974	96658	Beavers
Rysie	285 ^c	231	285	309	308	Lynx
Wilki	1086 ^c	800	770	1050	1122	Wolves
Głuszce	472	484	509	451	470	Wood grouse
Cietrzewie	2285	1995	770	567	446	Black grouse

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. Dane szacunkowe. ^b Według „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r. ^c Według innej metody inwentaryzacji.

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter. Estimated data. ^b According to the European Bison Pedigree Book, conducted from 1947. ^c According to different inventory method.

Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 38(212). STAN LICZEBNY^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT CHRONIONYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE^a OF POPULATION OF MAJOR PROTECTED ANIMALS BY VOIVODSHIPS IN 2013

As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Żubry ^b European bisons				Kozice Chamois	Niedźwiedzie Bears	Bobry Beavers	Rysie Lynx	Wilki Wolves	Głuszce Wood grouse	Cietrzewie Black grouse
	ogółem total	z tego of which									
		w stadach wolnych in free herds	w ośrodkach zamkniętych in closed centres								
			ogrodach zoolo- gicznych zoological gardens	ośrodkach hodowli farming centres							
POLSKA	1361	1149	59	153	334	164	96658	308	1122	470	446
POLAND											
Dolnośląskie	4	–	4	–	20	–	1008	–	26	35	105
Kujawsko-pomorskie...	6	–	6	–	–	–	4750	–	17	–	–
Lubelskie	–	–	–	–	–	–	8390	30	170	88	8
Lubuskie	5	–	–	5	–	–	8200	–	16	–	–
Łódzkie	26	–	5	21	–	–	2600	–	–	–	–
Małopolskie	25	–	–	25	314	22	5500	32	62	180	105
Mazowieckie	5	–	5	–	–	–	4000	8	4	–	20
Opolskie	–	–	–	–	–	–	360	–	–	–	–
Podkarpackie	289	274	–	15	–	137	11739	164	400	5	9
Podlaskie	675	633	2	40	–	–	15000	45 ^c	135 ^c	62	124
Pomorskie	14	–	10	4	–	–	1609	–	8	–	–
Śląskie	46	–	10	36	–	5	1800	12	25	100	–
Świętokrzyskie	–	–	–	–	–	–	4600	–	20	–	15
Warmińsko-mazurskie ..	110	110	–	–	–	–	10000	17	130	–	60
Wielkopolskie	17	–	17	–	–	–	10252	–	49	–	–
Zachodniopomorskie ..	139	132	–	7	–	–	6850	–	60	–	–

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. Dane szacunkowe. ^b Według „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r.

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. ^c Dane z 2012 r.

^a See “Methodological notes” to the chapter. Estimated data. ^b According to the European Bison Pedigree Book, conducted from 1947. ^c Data for 2012

Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 39(213). SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ ZWIERZĘTA PRAWNIE CHRONIONE ORAZ WYPŁACONE ODSZKODOWANIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
DAMAGES CAUSED BY LEGALLY PROTECTED ANIMALS AND PAID COMPENSATIONS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Liczba zgłoszonych szkód wyrządzonych przez <i>Number of damages caused by</i>					Wartość odszkodowań wypłaconych za szkody wyrządzone przez <i>Compensations paid for damages caused by</i>				
	bobry <i>Beavers</i>	żubry <i>European bisons</i>	rysie <i>Lynx</i>	wilki <i>Wolves</i>	niedź- wiedzie <i>Bears</i>	bobry <i>Beavers</i>	żubry <i>European bisons</i>	rysie <i>Lynx</i>	wilki <i>Wolves</i>	niedź- wiedzie <i>Bears</i>
	w sztukach <i>in units</i>					w tys. zł <i>in thousand zł</i>				
POLSKA	5451	68	3	404	36	14938,3	364,9	1,8	522,1	51,2
POLAND										
Dolnośląskie	104	–	–	–	–	354,4	–	–	–	–
Kujawsko-pomorskie...	28	–	–	–	–	381,4	–	–	–	–
Lubelskie	210	–	–	–	–	854,7	–	–	–	–
Lubuskie	93	–	–	–	–	148,6	–	–	–	–
Łódzkie	418	–	–	–	–	965,3	–	–	–	–
Małopolskie	233	–	3	137	5	422,9	–	1,82	115,3	3,9
Mazowieckie	944	–	–	3	–	3466,1	–	–	9,1	–
Opolskie	70	–	–	–	–	137,2	–	–	–	–
Podkarpackie	357	16	–	176	28	372,8	17,2	–	152,2	45,3
Podlaskie	1091	42	–	21	–	2257,4	337,4	–	39,7	–
Pomorskie	93	–	–	2	–	191,9	–	–	8,7	–
Śląskie	19	–	–	13	3	35,2	–	–	28,5	2,0
Świętokrzyskie	138	–	–	–	–	454,2	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie..	1345	2	–	52	–	4256,1	–	–	168,5	–
Wielkopolskie.....	260	–	–	–	–	554,2	–	–	–	–
Zachodniopomorskie ..	48	8	–	–	–	85,8	10,3	–	–	–

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 40(214). WYDANE ZEZWOLENIA^a NA REDUKCJĘ ZWIERZĄT CHRONIONYCH W 2013 R.
PERMISSIONS GRANTED^a FOR THE REDUCTION OF PROTECTED ANIMALS IN 2013

GATUNKI	Liczba wydanych zezwoleń <i>Number of permissions granted</i>		Liczba osobników w sztukach <i>Number of specimens</i>		Przyczyna redukcji <i>Reason for reduction</i>	SPECIES
	GDOŚ ^b	RDOŚ ^c	GDOŚ ^b	RDOŚ ^c		
OGÓLEM	63	634^f	2521641^{de}	17317^e		TOTAL
Ssaki	8	225^f	151	3846		Mammals
ryjówka aksamitna	1	–	30	–	do badań <i>for research</i>	<i>Eurasian Shrew</i>
ryjówka malutka	1	–	30	–	do badań <i>for research</i>	<i>Eurasian Pygmy Shrew</i>
rzęsorek rzeczek	1	–	20	–	do badań <i>for research</i>	<i>European Water Shrew</i>
wydra.....	–	59 ^f	–	330	szkody <i>injury</i>	<i>Eurasian River Otter</i>
bóbr europejski.....	–	166	–	3516	szkody <i>injury</i>	<i>European Beaver</i>
żubr	5	–	71	–	eliminacja <i>elimination</i>	<i>European Bison</i>
Ptaki	–	240^f	–	13471		Birds
kormoran czarny.....	–	152 ^f	–	10075	szkody <i>injury</i>	<i>Black Cormorant</i>
czapla siwa	–	88 ^f	–	3396	szkody <i>injury</i>	<i>Gray Heron</i>

TABL. 40(214). WYDANE ZEZWOLENIA^a NA REDUKCJĘ ZWIERZĄT CHRONIONYCH W 2013 R. (dok.)
PERMISSIONS GRANTED^a FOR THE REDUCTION OF PROTECTED ANIMALS IN 2013(cont.)

GATUNKI	Liczba wydanych zezwoleń <i>Number of permissions granted</i>		Liczba osobników w sztukach <i>Number of specimens</i>		Przyczyna redukcji <i>Reason for reduction</i>	SPECIES
	GDOŚ ^b	RDOŚ ^c	GDOŚ ^b	RDOŚ ^c		
Plazy	2	–	50	–		Amphibians
ropucha szara.....	1	–	20	–	do badań <i>for research</i>	<i>Common Toad</i>
zaba wodna.....	1	–	30	–	do badań <i>for research</i>	<i>Edible Frog</i>
Ryby	3	–	500	–		Fish
kielb białopłetwy.....	1	–	100	–	do badań <i>for research</i>	<i>White-finned Gudgeon</i>
koza.....	1	–	200	–	do badań <i>for research</i>	<i>Spined Loach</i>
koza dunajska.....	1	–	200	–	do badań <i>for research</i>	<i>Danubian Spined Loach</i>
Pijawki	41^f	–	2509350	–		Leeches
pijawka lekarska.....	41 ^f	–	2509350	–	do celów medycznych <i>for medical purposes</i>	<i>European Medical Leech</i>
Owady	8	4	11590	2510^g		Insects
rodzina mrówkowate.....	–	1	–	2500	do badań <i>for research</i>	<i>Ants</i>
rodzaj trzmiele.....	2	3	260	10	do badań <i>for research</i>	<i>Bumblebee</i>
w tym: biegacz.....	6	–	11330	–	do badań <i>for research</i>	<i>of which: Carabus</i>
Mięczaki	1	165^f	36ⁱ	2350ⁱ		Molluscs
ślimak winniczek.....	1	165 ^f	36 ⁱ	2350 ⁱ	w celach gospodarczych <i>for business purposes</i>	<i>Helix Pomatia</i>

a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ). *c* Przez Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska (RDOŚ). *d* W tym 2509350 szt. osobników pijawki lekarskiej. *e* Ponadto ślimak winniczek – w GDOŚ 36 ton, w RDOŚ – 2350 ton. *f* – decyzje wydane w 2013 r. jednak w większości przypadków obowiązujące przez okres kilku lat. *g* Z tego – 510 dorosłych, 2000 poczwerek. *h* Z tego – 500 robotnic, 2000 poczwerek. *i* W tonach.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

a See “Methodological notes” to the chapter. *b* By the General Director for Environmental Protection. *c* By the Regional Directors for Environmental Protection. *d* In this 141340 arts specimens European Medical Leech. *e* Moreover *Helix Pomatia* – in GDOŚ 36 tonnes, RDOŚ 2350 tonnes. *f* Decisions issued in 2013 but in most cases binding for the period of few years. *g* of which – 510 adults, 2000 chrysalises. *h* of which – 500 worker bees, 2000 chrysalises. *i* in tonnes.

S o u r c e: data of the General Directorate for Environmental Protection.

TABL. 41(215). LICZBA OKAZÓW CITES ZATRZYMANÝCH PRZEZ SŁUŻBY CELNE
NUMBER OF CITES INDIVIDUALS DETAINED BY CUSTOMS OFFICERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Liczba zatrzymanych okazów CITES.....	1706	13917 ^a	8495 ^b	8650 ^c	10632 ^d	<i>The number of CITES specimens retained</i>
w tym żywych roślin i zwierząt.....	1186	2105	30	209 ^e	8084 ^f	<i>of which alive plants and animals</i>

a Ponadto m.in. 117,4 kg kawioru. *b* Ponadto m.in. 352,0 kg koralowców i stulbiopławów. *c* Ponadto m.in. 8217 okazów medykamentów medycyny azjatyckiej, 7 okazów kości słoniowej, 52,6 kg koralowców rafotwórczych (*Scleractinia* spp.), ponad 3,0 kg kawioru (*Acipenseriformes* spp.). *d* Ponadto m.in. 2137 okazów medykamentów medycyny azjatyckiej (TAM), 2 szt. okazów kości słoniowej, 4,6 kg okazów kawioru (*Acipenseriformes* spp.) *e* Ponadto 362,0 kg koralowców rafotwórczych (*Scleractinia* spp.) i fauny morskiej. *f* Ponadto 616 kg koralowców rafotwórczych (*Scleractinia* spp.)

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Finansów.

a Moreover, inter alia 117.4 kg of cavia. *b* Moreover, inter alia 352.0 kg corallite and hydrozo. *c* Moreover, inter alia 8217 specimens of Asian medicine medicines (TAM), 7 specimens of ivory, 52.6 kg of corallite (*Scleractinia* spp.), above 3.0 kg of cavia (*Acipenseriformes* spp.). *d* Moreover, inter alia 2137 specimens of Asian medicine medicines (TAM), 2 specimens of ivory, 4.6 kg of cavia (*Acipenseriformes* spp.) *e* Moreover 362.0 kg of alive corallite (*Scleractinia* spp.) and marine fauna. *f* Moreover 616 kg of alive corallite (*Scleractinia* spp.)

S o u r c e: data of the Ministry of Finance.

TABL. 42(216). WYDANE ZEZWOLENIA NA IMPORT I (RE)EKSPORT OKREŚLONYCH W CITES GATUNKÓW ZWIERZĄT W 2013 R.
PERMISSIONS GRANTED FOR IMPORTS AND (RE)EXPORTS OF ANIMALS DETERMINED IN CITES IN 2013

GROMADY	Liczba okazów wg załączników CITES <i>The number of specimens according to the annexes to CITES</i>			Rodzaje okazów CITES według kodów ^a <i>Types of CITES specimens by codes^a</i>						Liczba krajów <i>The number of countries</i>		CLASSES
	I	II	III	LIV	BOD	TRO	SKI	LPS	pozostałe ^b <i>other^b</i>	pochodzenia ^c <i>of origin^c</i>	(re)eksportu/ przeznaczenia <i>of (re)export/ destination</i>	
IMPORT <i>IMPORTS</i>												
Ssaki	80	122 ^d	2	2	2	124	9	–	67	12	12	Mammals
Ptaki	4	2	–	6	–	–	–	–	–	3	3	Birds
Gady	1	5376	–	3083	–	4	–	2289	1	19	14	Reptiles
Ryby	–	560 ^e	–	–	–	–	–	–	560 ^e	1	1	Fish
Pijawki	–	22215	–	–	–	–	–	–	22215	1	1	Leeches
Koralowce	–	7529 ^f	–	7044 ^f	–	–	–	–	485	1	1	Anthozoans
Stułbiopławy.....	–	32	–	32	–	–	–	–	–	1	1	Hydrozoa
(RE)EKSPORT <i>(RE)EXPORT</i>												
Ssaki	63	4	–	11	56	–	–	–	–	2	7	Mammals
Ptaki	6	–	–	4	–	–	–	–	2	2	2	Birds
Gady	4	68	–	58	–	–	–	14	–	5	5	Reptiles
Ryby	–	1100 ^{gh}	–	1100	– ^g	–	–	–	– ^h	1	3	Fish

a Zgodnie z aneksem VII Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 865/2006: LIV – żywe zwierzęta; BOD – całe, martwe zwierzęta, włączając w to świeże lub przetworzone ryby, wypchane żółwie, spreparowane motyle, gady w alkoholu, całe wypchane trofea myśliwskie; TRO – trofeum (myśliwskie) – wszystkie części jednego zwierzęcia będące trofeami, jeżeli są one eksportowane razem; SKI – całe skóry, surowe lub garbowane; LPS – drobny wyrób skórzany np. paski, siodełka do rowerów, okładki na książeczki czekowe lub karty kredytowe, torebki, etui na klucze, notatniki, portmonetki, buty, portfele, paski do zegarków. *b* Ujęte w aneksie VII Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 865/2006. *c* W przypadku, gdy znany. *d* Ponadto 35g próbek tkanki, 24 ml krwi, 10 g sierści. *e* Ponadto 4,6 kg żywych jaj. *f* Ponadto 9585 kg koralowców. *g* Ponadto 5000,0 kg świeżych ryb. *h* Ponadto 400000 sztuk żywej ikry.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the annex to the 7th Resolution of the Commission (EC) No. 865/2006: LIV – live animals; BOD – whole, dead animals, including fresh or processed fish, stuffed turtles, prepared butterflies, reptiles in alcohol, whole stuffed hunting trophies; TRO – (hunting) trophies – all parts of one animal constituting a trophie, if they are exported together; SKI – whole skins, raw or tanned; LPS – small leather products, e.g. belts, bicycle saddles, covers for checkbooks or credit cards, bags, etui for keys, notebooks, purses, belts for watches. *b* Included in the 7th Annex to the Resolution of the Commission (EC) No. 865/2006. *c* Only if known. *d* Moreover 35 g of biological samples of tissue, 24 ml of blood, 10 g of hair. *e* Moreover, 4,6 kg of alive eggs. *f* Moreover 9585,0 kg of Scleractinia spp. *g* Moreover 5000,0 kg of fresh fish. *i* Moreover 400000 of alive eggs.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 43(217). WYDANE ZEZWOLENIA NA IMPORT OKREŚLONYCH W CITES GATUNKÓW ROŚLIN W 2013 R.
PERMISSIONS GRANTED FOR IMPORTS OF PLANTS DETERMINED IN CITES IN 2013

RODZINY	Liczba okazów wg załączników CITES <i>The number of specimens according to the annexes to CITES</i>			Rodzaje okazów CITES według kodów ^a <i>Types of CITES specimens by codes^a</i>				Liczba krajów <i>The number of countries</i>		FAMILIES
	I	II	III	EXT	LIV	LVS	pozostałe ^b <i>other^b</i>	pochodzenie <i>of origin</i>	(re)eksportu/ przeznaczenia <i>of (re)export/ destination</i>	
IMPORT <i>IMPORTS</i>										
Storczykowate	–	115	–	–	100	–	15	2	2	Orchidaceae
Liliowate	–	– ^c	–	– ^c	–	–	–	1	1	Liliaceae
Motylkowate	–	– ^e	–	–	–	–	–	2	2	Leguminosae

a EXT – ekstrakt (wyciąg), LIV – żywe rośliny, LVS – liście. *b* Ujęte w aneksie VII Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 865/2006. *c* 560 kg ekstraktu z aloesu *d* 83,9 m³ tarcicy.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a EXT – extract, LIV – alive plants, LVS – leaves. *b* Included in the Annex to the Resolution of the Commission (EC) No. 865/2006. *c* 560 kg of extract of aloe *e* 83,9 m³ of sawn wood.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 44(218). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA EKSPERYMENTALNE UWOLNIENIE DO ŚRODOWISKA ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 2000–2013
DECISIONS GRANTED FOR EXPERIMENTAL REVEAL INTO THE ENVIRONMENT OF GENETIC MODIFIED ORGANISMS (GMO) IN THE YEARS 2000–2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji ^a <i>The number of decisions</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji ^a <i>The number of decisions</i>
OGÓŁEM TOTAL	x	37	Ziemniaki	2000	2
Burak cukrowy	2000	6	<i>Potatoes</i>	2001	1
<i>Sugar beet</i>	2001	1		2002	1
Kukurydza	2000	1		2005	1
<i>Corn</i>	2001	1	Ogórek	2007	1
	2005	2	<i>Cucumber</i>	2001	1
	2008	1		2002	1
	2009	3		2003	2
Rzepak ozimy	2000	2		2008	1
<i>Winter rapeseed</i>			Topola kalifornijska	2010	1
Rzepak jary	2001	1	<i>Poplar</i>		
<i>Spring rapeseed</i>			Len	2002	1
Pszenżyto	2008	1	<i>Flax</i>	2007	1
<i>Triticale</i>				2010	1
				2011	1
				2012	1
			Śliwa	2002	1
			<i>Plum</i>		

^a W tym dopuszczenie do badań polowych i laboratoryjnych.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Including approval for field and laboratory tests.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 45(219). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA ZAMKNIĘTE UŻYCIĘ ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 2010–2013
DECISIONS GRANTED FOR CLOSED USE OF GENETIC MODIFIED ORGANISMS (GMO) IN THE YEARS 2010–2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji <i>Number of decisions</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji <i>Number of decisions</i>
Ziemniak	2010	2	Lucerna	2010	3
<i>Potato</i>	2011	1	<i>Medicago</i>	2011	1
	2012	5	Groch	2010	1
	2013	1	<i>Pisum</i>		
Kukurydza	2010	1	Ukośnica	2010	1
<i>Corn</i>	2012	2	<i>Begonia</i>		
	2013	1	Syningia	2010	1
Salata	2010	2	<i>Sinningia</i>		
<i>Lettuce</i>	2012	1	Szpinak	2010	2
	2013	1	<i>Spinacia</i>		
Fasola	2012	1	Len	2010	2
<i>Beans</i>			<i>Flax</i>	2011	1
Rzodkiewnik	2010	12	Mech	2010	2
<i>Arabidopsis</i>	2011	3	<i>Moss</i>		
	2013	10	Arbuz	2011	1
Pomidor	2010	2	<i>Citrullus</i>		
<i>Tomato</i>	2011	1	Ogórek	2010	1
	2012	5	<i>Cucumber</i>	2011	1
	2013	1	Tryskawiec	2011	1
Kłosownica	2011	1	<i>Ecballium elaterium</i>	2012	1
<i>Brachypodium</i>			Topola kanadyjska	2010	4
Rośliny kapustne	2010	4	<i>Poplar</i>		
<i>Brassicas</i>	2011	1	Lnicznik siewny	2010	1
Jęczmień	2010	1	<i>Camelina</i>		
<i>Barley</i>					
Robinia akacja	2010	1			
<i>Black Locust</i>					

TABL. 45(219). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA ZAMKNIĘTE UŻYCIĘ ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 2010–2013 (dok.)
DECISIONS GRANTED FOR CLOSED USE OF GENETIC MODIFIED ORGANISMS (GMO) IN THE YEARS 2010–2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji <i>Number of decisions</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji <i>The year of passing the decision</i>	Liczba decyzji <i>Number of decisions</i>
Tytoń <i>Tobacco</i>	2010 2011 2012 2013	8 2 7 2	Szczur..... <i>Rat</i>	2010 2011	3 5
Topola <i>Populus tremula x P.tremuloides</i>	2012	1	Barciak większy <i>Galleria mellonella</i>	2011	1
Różanecznik <i>Rhododendron</i>	2012	1	Chomik syryjski <i>Mesocricetus auratus</i>	2011	1
Szałwia czerwona <i>Salvia</i>	2012	1	Danio pęgowane <i>Danio rerio</i>	2011 2012 2013	1 2 1
Ziemniaczka <i>Thlandiantha</i>	2011	1	Jedwabnik morwowy..... <i>Bombyx mori</i>	2011	1
Sorgo <i>Sorghum</i>	2012	1	Koczkodan zielony <i>Cercopithecus aethopis</i>	2011	2
Żeń-szeń pięciolistny <i>Jiaogulan</i>	2012	1	Kura <i>Gallus</i>	2011	1
Konopie siewne <i>Cannabis sativa</i>	2010	1	Szczur wędrowny <i>Norway rat</i>	2012 2013	8 3
Łubin <i>Lupinus</i>	2011	1	Inne zwierzęta <i>Other animals</i>	2011 2012	11 9
Kolczurka <i>Echinocystis</i>	2011 2012	1 1	Inne ^a <i>Other</i>	2010	27
Tykwa <i>Lagenaria</i>	2011 2012	1 1	Linia komórkowa ludzka <i>Homo sapiens</i>	2011 2012 2013	16 25 16
Trukwa <i>Luffa</i>	2011 2012	1 1	Chomik (linia komórkowa) <i>Hamster</i>	2012 2013	3 3
Kolczoch <i>Chayote</i>	2011 2012	1 1	Koczkodan zielony (linia komórkowa) <i>Cercopithecus aethopis</i>	2012 2013	2 3
Tykwica <i>Ecballium</i>	2011 2012	1 1	Kura domowa (linia komórkowa) <i>Gallus gallus</i>	2012	2
Tytoń szlachetny <i>Tobacco noble</i>	2012 2013	7 6	Muszka owocowa (linia komórkowa) <i>Drosophila melanogaster</i>	2012 2013	3 1
Sorgo cukrowe <i>Sorghum</i>	2012 2013	1 1	Mysz domowa (linia komórkowa) <i>House mouse</i>	2012 2013	16 12
Stewia <i>Stevia</i>	2012 2013	1 1	Szczur wędrowny (linia komórkowa) <i>Norway rat</i>	2012 2013	6 1
Mysz laboratoryjna <i>Laboratory mouse</i>	2010	15	Mikroorganizmy <i>Microorganisms</i>	2010 2011 2012 2013	78 99 150 130
Muszka owocowa <i>Drosophila melanogaster</i>	2011 2012 2013	3 1 2	Materiał roślinny <i>Plant material</i>	2010 2011 2012	5 1 1
Świnia <i>Pig</i>	2011	1	Żywność, pasze <i>Food, feeds</i>	2010 2011 2013	5 3 1
Mysz domowa <i>House mouse</i>	2011 2012 2013	25 26 24	Owadzie linie komórkowe <i>Insects</i>		

^a Kultury komórek i tkanek zwierzęcych i roślinnych, białka jądra komórkowego, plazmidy, szczepionki, enzymy, hormony. ^b Bakterie, wirusy, drożdże, pierwotniaki.

U w a g a. W jednej decyzji może być zgoda na zamknięte użycie kilku organizmów, dlatego nie należy ich sumować.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Cultures of cells as well as animal and plant cells, proteins of the cell nucleus, plasmides, vaccines, enzymes, hormones. ^b Bacteria, viruses, yeast, protozoons.

N o t e. A decision may contain a permission for the contained use of several organisms, and therefore decisions should not be summed up.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 46(220). KOŁA I CZŁONKOWIE LIGI OCHRONY PRZYRODY^a
CLUBS AND MEMBERS OF THE NATURE PROTECTION LEAGUE^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Koła Circles	Członkowie kół <i>Members of circles</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym młodzież <i>of which youth</i>
POLSKA	2000	4303	243003
POLAND	2005	3912	144121
.....	2010	2595	87248
.....	2012	2033	70671
.....	2013	1861	64341
Dolnośląskie	137	8234	7986
Kujawsko-pomorskie	63	1736	1481
Lubelskie	106	2694	2452
Lubuskie	101	2243	1939
Łódzkie	167	4954	4814
Małopolskie	171	5130	4848
Mazowieckie	213	9099	8348
Opolskie	19	384	327
Podkarpackie	113	4731	4566
Podlaskie	–	–	–
Pomorskie	84	2200	1933
Śląskie	150	11429	11085
Świętokrzyskie	198	4687	4566
Warmińsko-mazurskie	57	809	668
Wielkopolskie	91	3715	3185
Zachodniopomorskie	191	6687	6143

^a Ewidencja niepełna.

Źródło: dane Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody.

^a Incomplete register.

Source: data of the Main Board of the League for Environmental Protection.

TABL. 47(221). PARKI I OGRODY HISTORYCZNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
PARKS AND HISTORICAL GARDENS BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>				Obiekty według rodzajów <i>Establishments by type</i>					
	obiekty <i>number</i>			powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha <i>area entered into the register of monuments in ha</i>	dwor- skie <i>estate</i>	pała- cowe i zam- kowe <i>palace and castle</i>	miejskie, uzdro- wiskowe i szpitalne <i>urban, health- resort and hospital</i>	klasz- torne i koś- cielne <i>monastic and church</i>	ogrody przydo- mowe <i>gardens ad- joining to houses</i>	inne ^c <i>other^c</i>
	zewiden- cjonowa- ne ^b <i>register- red^b</i>	wpisane do rejestru zabytków <i>entered into the register of monuments</i>	wpisane do rejestru, bez określonej powierzchni <i>entered into the register, without a specified area</i>							
POLSKA	9736	7249	3444	23165	3262	2099	252	106	638	892
POLAND	1444	849	622	1194	121	466	33	8	74	147
Dolnośląskie	486	407	79	1473	291	81	10	3	13	9
Kujawsko-pomorskie	671	403	118	1980	203	93	7	13	53	34
Lubelskie	263	199	93	1056	37	108	5	1	31	17
Lubuskie	541	393	256	887	252	48	18	4	18	53
Łódzkie	578	428	115	1963	239	57	21	28	50	33
Małopolskie	1052	966	609	1731	446	144	32	7	185	152
Mazowieckie	228	228	19	2109	69	118	20	1	5	15
Opolskie	342	323	100	1357	191	53	5	7	37	30
Podkarpackie	342	118	25	769	73	10	9	3	4	19
Podlaskie	572	277	231	239	143	70	5	2	36	21
Pomorskie	244	204	152	1292	46	76	12	4	39	27
Śląskie	261	231	209	82	118	34	3	7	1	68
Świętokrzyskie	475	444	199	1032	226	98	14	3	14	89
Warmińsko-mazurskie	1215	1025	497	2518	477	334	26	14	54	120
Wielkopolskie	1022	754	120	3483	330	309	32	1	24	58
Zachodniopomorskie										

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^c Łącznie: aleje, ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zielen towarzysząca itp.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

^a As of 31 XII. ^b Excluding objects of which only parts remained during the analysis. ^c In total: avenues, school gardens, gardens adjoining to companies, botanical gardens, arboreta, accompanying green areas, etc.

Source: data of the National Heritage Board of Poland.

TABL. 48(222). RODZINNE OGRODY DZIAŁKOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW
FAMILY ALLOTMENT GARDENS BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogrody Gardens		Działki Allotments	
	obiekty number	powierzchnia w ha area in ha	liczba number	powierzchnia w ha area in ha
P O L S K A 2000	5285	43951,5	965355	33224,1
POLAND 2005	5169	43706,1	968407	33660,5
2010	4948	43433,4	966332	33835,2
2012	4929	43350,2	965328	33971,6
2013	4926	43237,0	963351	33913,0
Dolnośląskie	536	6405,7	152880	4865,9
Kujawsko-pomorskie	417	2903,7	58531	2218,2
Lubelskie	179	1439,9	33119	1117,3
Lubuskie	194	2139,3	45619	1742,3
Łódzkie	317	2074,2	46363	1594,7
Małopolskie	271	1492,8	32470	1134,1
Mazowieckie	501	3828,3	85411	2912,1
Opolskie	111	1702,6	40086	1378,8
Podkarpackie	206	1566,0	34830	1324,3
Podlaskie	104	1051,7	21937	783,2
Pomorskie	270	2893,8	65873	2322,1
Śląskie	688	4478,8	107083	3712,1
Świętokrzyskie	79	819,0	18877	614,1
Warmińsko-mazurskie	256	2347,1	50384	1819,0
Wielkopolskie	534	4380,1	93877	3382,7
Zachodniopomorskie	263	3714,0	76011	2992,1

Źródło: dane Polskiego Związku Działkowców.

Source: data of the Polish Gardeners Association.

TABL. 49(223). STAN PSZCZELARSTWA^a
STATE OF BEE-KEEPING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2012	2013
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Szacunkowa liczba pszczelarzy	40381	36636	36453	39504	39741
<i>Estimated number of apiculturists</i>					
Szacunkowa liczba rodzin pszczelich	838344	827419	876294	937812	954429
<i>Estimated number of bee families</i>					
W ODSETKACH IN PERCENT					
Struktura pasiek: do 5 pni	13,2	9,6	10,5	11,1	9,4
<i>below 5 hives apiaries</i>					
od 6 do 10 pni	24,7	23,4	20,2	23,9	16,7
<i>6 – 10 hives</i>					
od 11 do 20 pni	27,2	24,9	25,4	18,5	29,1
<i>11 – 20 hives</i>					
od 21 do 50 pni	24,0	28,2	30,7	33,3	31,2
<i>21–50 hives</i>					
od 51 do 80 pni	8,1	10,5	10,0	10,4	10,4
<i>51 – 80 hives</i>					
od 81 do 150 pni	2,3	2,7	2,6	2,2	2,5
<i>81 – 150 hives</i>					
powyżej 150 pni	0,5	0,7	0,6	0,6	0,7
<i>above 150 hives</i>					
W KILOGRAMACH IN KILOGRAMS					
Średnia ilość miodu pozyskiwana z 1 rodziny pszczeliej w pasiekach powyżej 80 pni	24	25	28	28	28
<i>The average quantity of honey obtained from 1 bee family in apiaries above 80 hives</i>					
w pozostałych pasiekach	14	12	15	17	17
<i>in other apiaries</i>					

^a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Polskiego Związku Pszczelarskiego.

^a Estimated data.

Source: data of the Polish Beekeeping Association.

TABL. 50(224). TERENY ZIELENI W MIASTACH I NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTWA
GREEN AREAS IN CITIES AND VILLAGES BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Parki spacerowo-wypoczynkowe <i>Strolling-recreational parks</i>			Zieleńce <i>Lawns</i>			Zieleń uliczna <i>Street greenery</i>	Tereny zieleni osiedlowej <i>Green areas of the housing estate</i>
	obiekty <i>number</i>	powierz- chnia <i>area</i>	przeciętna powierz- chnia 1 obiektu <i>average area of 1 facility</i>	obiekty <i>number</i>	powierz- chnia <i>area</i>	przeciętna powierz- chnia 1 obiektu <i>average area of 1 facility</i>		
P O L S K A2000 ^a	1574	16428,1	10,4	10140	6663,9	0,7	9053,4	23721,2
P O L A N D 2005	2316	21329,1	9,2	13443	8907,6	0,7	10914,6	22507,3
2010	2576	22394,1	8,7	15261	10028,3	0,7	12255,5	25282,3
2012	2645	22669,3	8,6	15732	10040,0	0,6	13411,7	24760,4
2013	2659	22758,8	8,6	16236	10109,8	0,6	13573,9	24216,0
OGÓŁEM W MIASTACH I NA WSI <i>TOTAL IN CITIES AND VILLAGES</i>								
Dolnośląskie	311	2565,5	8,2	1765	1081,3	0,6	1146,5	1734,2
Kujawsko-pomorskie	120	1550,1	12,9	711	556,3	0,8	653,2	1589,7
Lubelskie	111	845,7	7,6	788	533,8	0,7	822,6	1338,2
Lubuskie	115	869,6	7,6	761	531,0	0,7	334,1	613,2
Łódzkie	164	1461,8	8,9	481	427,6	0,9	882,6	1823,5
Małopolskie	138	1322,4	9,6	1294	734,7	0,6	837,2	1671,2
Mazowieckie	249	2029,5	8,2	1108	780,9	0,7	1912,4	3596,5
Opolskie	73	859,4	11,8	362	230,4	0,6	295,5	602,0
Podkarpackie	96	725,9	7,6	405	294,5	0,7	488,9	858,3
Podlaskie	40	335,9	8,4	307	147,3	0,5	415,3	725,5
Pomorskie	145	1113,3	7,7	1357	1037,3	0,8	909,5	1310,6
Śląskie	274	3941,4	14,4	2726	1416,4	0,5	2124,4	4024,3
Świętokrzyskie	60	359,7	6,0	209	116,9	0,6	264,5	661,9
Warmińsko-mazurskie	98	434,0	4,4	760	376,6	0,5	297,3	881,9
Wielkopolskie	438	2945,5	6,7	1894	1211,8	0,6	1385,3	1762,3
Zachodniopomorskie	227	1399,2	6,2	1308	633,0	0,5	804,7	1022,7
W TYM MIASTA <i>OF WHICH CITIES</i>								
R A Z E M	1757	17146,8	9,8	11856	7368,8	0,6	12478,5	22865,3
T O T A L								
Dolnośląskie	226	1957,0	8,7	1188	707,6	0,6	1046,4	1613,4
Kujawsko-pomorskie	93	1437,7	15,5	579	494,5	0,9	631,9	1480,7
Lubelskie	58	557,4	9,6	624	435,0	0,7	762,1	1262,3
Lubuskie	74	485,2	6,6	511	328,5	0,6	253,4	558,3
Łódzkie	103	1125,1	10,9	340	321,2	0,9	868,0	1751,5
Małopolskie	117	1164,1	9,9	1058	615,4	0,6	822,8	1609,9
Mazowieckie	192	1569,3	8,2	841	655,5	0,8	1723,7	3431,6
Opolskie	50	697,2	13,9	285	190,4	0,7	286,5	552,3
Podkarpackie	63	490,8	7,8	326	232,1	0,7	485,3	786,3
Podlaskie	37	307,7	8,3	273	129,6	0,5	415,1	679,0
Pomorskie	85	823,3	9,7	673	487,3	0,7	802,7	1210,6
Śląskie	240	3542,7	14,8	2503	1298,8	0,5	2025,4	3954,5
Świętokrzyskie	47	298,1	6,3	123	98,9	0,8	259,1	635,5
Warmińsko-mazurskie	71	351,9	5,0	622	298,3	0,5	285,7	805,9
Wielkopolskie	190	1435,2	7,6	1118	664,2	0,6	1075,3	1610,9
Zachodniopomorskie	111	904,2	8,1	792	411,7	0,5	735,1	922,7

a Do 2003 r. inwentaryzacja obejmowała tylko miasta.

a Until 2003 the inventory included only cities.

TABL. 51(225). TERENY ZIELENI I LASÓW GMINNYCH W MIASTACH I NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GREEN AREAS AND GMINA FORESTS IN CITIES AND VILLAGES BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej <i>The area of parks, lawns and green areas of the housing estate</i>			Żywo- plochy w tysiącach metrów bieżących <i>Hedges in thousand current metres</i>	Nasadzenia <i>Plantations</i>		Ubytki <i>Losses</i>		Lasy gminne (mienie komunalne) w ha <i>Gmina forests (municipal property) in ha</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierz- chni ogólnej; ^b <i>in % of the total area^b</i>	na 1 miesz- kańca w m ² ^c <i>per capita in m²^c</i>		drzew <i>trees</i>	krzewów <i>bushes</i>	drzew <i>trees</i>	krzewów <i>bushes</i>	
					w tysiącach sztuk <i>in thousand pieces</i>				
P O L S K A 2000 ^a	46813,2	2,2	19,6	5423,9	244,4	1276,9	85,1	84,3	79576,1
P O L A N D 2005	52744,0	0,2	13,8	6886,8	280,7	993,7	137,7	208,5	81831,3
2010	57704,7	0,2	15,0	7294,5	181,1	1145,0	200,7	270,6	83694,2
2012	57469,7	0,2	14,9	7678,8	163,6	1027,8	186,4	199,3	84170,8
2013	57084,5	0,2	14,8	7912,9	168,3	909,7	174,8	254,5	84309,5
OGÓLEM W MIASTACH I NA WSI TOTAL IN CITIES AND VILLAGES									
Dolnośląskie	5381,1	0,3	18,5	900,8	7,1	70,8	9,9	9,5	7139,0
Kujawsko-pomorskie	3696,2	0,2	17,7	413,7	32,2	104,2	13,0	30,7	3611,7
Lubelskie	2717,7	0,1	12,6	307,9	5,8	68,7	7,4	26,2	1303,1
Lubuskie	2013,7	0,1	19,7	255,2	3,8	5,0	5,0	4,1	2036,2
Łódzkie	3712,8	0,2	14,8	283,3	8,6	74,6	13,0	11,8	3295,4
Małopolskie	3728,3	0,2	11,1	628,0	8,0	30,5	5,6	6,0	11662,6
Mazowieckie	6406,9	0,2	12,1	1089,4	13,1	155,2	16,8	26,9	2333,6
Opolskie	1691,9	0,2	16,8	193,6	6,2	15,3	6,1	6,2	1493,6
Podkarpackie	1878,8	0,1	8,8	155,0	4,4	41,1	4,9	10,8	28581,4
Podlaskie	1208,7	0,1	10,1	234,5	6,1	33,5	9,7	31,8	1319,7
Pomorskie	3461,2	0,2	15,1	542,9	10,3	47,3	9,0	8,7	3391,1
Śląskie	9382,0	0,8	20,4	1374,6	21,0	112,4	44,7	27,6	3703,9
Świętokrzyskie	1138,5	0,1	9,0	149,4	1,8	4,3	2,4	4,3	960,0
Warmińsko-mazurskie	1692,5	0,1	11,7	308,7	6,0	23,0	4,8	6,2	3426,7
Wielkopolskie	5919,5	0,2	17,1	775,2	23,3	100,4	11,9	34,8	5683,4
Zachodniopomorskie	3054,9	0,1	17,8	300,5	10,7	23,4	10,8	8,9	4368,3
W TYM MIASTA OF WHICH CITIES									
R A Z E M	47380,9	2,2	20,4	7628,2	111,5	811,2	134,7	216,5	31207,0
TOTAL									
Dolnośląskie	4278,0	1,9	21,2	879,2	4,5	66,3	6,9	6,0	3853,0
Kujawsko-pomorskie	3412,9	4,1	27,2	398,4	13,0	74,5	10,1	29,1	2185,4
Lubelskie	2254,6	2,3	22,6	297,0	4,4	62,8	6,4	25,6	333,0
Lubuskie	1371,9	2,1	21,3	230,3	2,7	3,3	3,2	2,8	1172,8
Łódzkie	3197,8	2,8	20,1	278,1	5,2	70,6	8,3	9,5	1974,9
Małopolskie	3389,4	2,0	20,7	620,7	6,0	27,3	4,0	3,8	3468,7
Mazowieckie	5656,5	2,6	16,6	1037,6	10,3	146,8	13,7	25,4	930,4
Opolskie	1439,9	1,9	27,5	186,7	4,3	13,7	2,9	5,6	523,3
Podkarpackie	1509,2	1,3	17,2	151,4	3,0	38,1	4,2	10,7	1685,9
Podlaskie	1116,3	1,2	15,5	229,8	5,9	33,4	9,3	31,7	433,8
Pomorskie	2521,2	2,3	16,9	513,6	4,3	39,2	6,2	7,9	2514,1
Śląskie	8795,9	2,3	24,7	1358,7	19,5	108,6	41,0	24,8	2345,5
Świętokrzyskie	1032,5	1,5	18,2	146,6	1,8	4,1	0,9	4,3	433,8
Warmińsko-mazurskie	1456,0	2,4	17,0	299,5	5,1	21,2	4,6	6,1	2565,0
Wielkopolskie	3710,4	2,5	19,4	714,1	14,7	82,6	6,6	20,4	3323,5
Zachodniopomorskie	2238,6	1,6	19,0	286,4	6,6	18,9	6,4	2,7	3464,1

a Do 2003 r. inwentaryzacja obejmowała tylko miasta – z wyjątkiem lasów gminnych. b Do 2003 r. w % powierzchni miast. c Do 2003 r. na 1 mieszkańca miasta w m².

a Until 2003 the inventory included only cities – excluding gmina forests. b Until 2003 in % of city area. c Until 2003 per one inhabitant of a city in m².

TABL. 52(226). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND AND SHARE OF FOREST LAND IN TOTAL COUNTRY AREA BY VOIVODSHIPS IN 2013
As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia gruntów leśnych w tys. ha Forest land in thous. ha									Lesistość Forest cover	
	ogółem grand total	lasy forests							grunty zwią- zane z gospo- darką leśną land conne- cted with silvi- culture	w % in %	lokata position
		razem total	lasy publiczne public forests					lasy pry- watne private forests			
			własność Skarbu Państwa owned of the State Treasury		w tym w zarządzie of which managed by						
razem total	razem total	Lasów Pań- stwo- wych the State Forests	parków nardo- wych national parks	wła- sność gmin owned	razem total	razem total					
POLSKA..... POLAND	9383,0	9177,2	7439,7	7355,4	7085,4	185,0	84,3	1737,5	205,8	29,4	x
Dolnośląskie	608,0	591,9	572,9	565,8	550,6	9,7	7,1	18,9	16,2	29,7	8
Kujawsko-pomorskie	431,0	421,1	372,1	368,5	367,0	–	3,6	49,0	9,9	23,4	13
Lubelskie	587,9	579,4	342,9	341,6	324,8	12,1	1,3	236,4	8,5	23,1	14
Lubuskie	708,6	687,7	675,9	673,9	667,1	4,6	2,0	11,7	21,0	49,2	1
Łódzkie	394,8	387,5	254,7	251,4	246,4	0,1	3,3	132,8	7,3	21,3	16
Małopolskie	440,1	434,9	245,5	233,9	199,1	27,2	11,7	189,4	5,2	28,6	9
Mazowieckie	829,4	817,4	456,4	454,1	418,5	27,0	2,3	361,0	12,0	23,0	15
Opolskie	256,9	250,0	237,8	236,3	232,2	–	1,5	12,2	6,9	26,6	11
Podkarpackie	685,9	675,6	559,2	530,6	487,2	40,9	28,6	116,5	10,3	37,9	2
Podlaskie	629,0	619,1	417,5	416,2	380,1	32,8	1,3	201,6	9,9	30,7	7
Pomorskie	682,9	665,2	589,1	585,7	571,9	9,9	3,4	76,2	17,7	36,3	3
Śląskie	402,9	393,0	314,0	310,3	303,3	–	3,7	79,0	10,0	31,9	5
Świętokrzyskie	336,0	329,5	235,5	234,5	224,1	7,1	1,0	94,0	6,5	28,1	10
Warmińsko-mazurskie	768,9	748,4	691,5	688,1	682,1	–	3,4	56,9	20,5	31,0	6
Wielkopolskie	786,7	766,6	683,2	677,5	661,7	5,0	5,7	83,4	20,1	25,7	12
Zachodniopomorskie	834,0	810,1	791,5	787,1	769,0	8,9	4,4	18,6	23,9	35,4	4

TABL. 53(227). POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
FOREST AREA BY FOREST HABITAT TYPE AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Typy siedliskowe lasu Forest habitat types											
	Ogółem Total	siedliska habitat										
		nizinne lowland				wyżynne upland				górskie mountain		
		bory coni- ferous forests	bory miesz- ane coni- ferous forests mixed	lasy miesz- ane mixed forests	lasy forest	bory miesz- ane coni- ferous forests mixed	lasy miesz- ane mixed forests	lasy forest	bory coni- ferous forests	bory miesz- ane coni- ferous forests mixed	lasy miesz- ane mixed forests	lasy forest
w tys. ha in thous. ha												
POLSKA..... POLAND	9164	1958	2596	2059	1206	52	137	365	23	48	211	509
Dolnośląskie	591	73	116	90	59	3	44	37	12	27	92	38
Kujawsko-pomorskie	421	151	129	93	48	–	–	–	–	–	–	–
Lubelskie	580	107	153	144	114	8	15	40	–	–	–	–
Lubuskie	687	237	245	157	48	–	0	0	–	–	–	–
Łódzkie	386	121	133	96	32	3	2	0	–	–	–	–
Małopolskie	434	8	28	14	9	4	6	83	10	12	60	201
Mazowieckie	815	296	226	186	88	9	7	3	–	–	–	–
Opolskie	250	19	105	84	32	–	2	6	–	–	2	1
Podkarpackie	674	58	120	71	39	1	5	142	1	–	0	239
Podlaskie	618	99	233	169	118	–	–	–	–	–	–	–
Pomorskie	664	211	187	172	95	–	–	–	–	–	–	–
Śląskie	392	48	107	92	35	3	7	14	0	8	50	28
Świętokrzyskie	328	49	86	58	16	21	49	39	–	–	7	3
Warmińsko-mazurskie	746	106	193	221	226	–	–	–	–	–	–	–
Wielkopolskie	766	252	246	163	101	2	2	0	–	–	–	–
Zachodniopomorskie	809	124	290	250	145	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów kraju przeprowadzona w latach 2009-2013 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Source: The large-scale forest inventory in the country conducted in 2009-2013 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 54(228). POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
FOREST AREA BY SPECIES STRUCTURE^a OF TREE STANDS AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wybrane gatunki drzew ^a w % powierzchni lasów Selected species of trees ^a in % of forest area									
	sosna pine	świerk spruce	jodła fir	buk beech	dąb oak	grab hornbeam	brzoza birch	olsza alder	osika aspen	topola poplar
P O L S K A	61,3	6,6	3,8	6,8	6,2	1,3	5,0	5,2	0,6	0,1
P O L A N D										
Dolnośląskie	35,3	28,3	0,2	5,9	11,6	0,3	4,1	4,8	0,2	0,0
Kujawsko-pomorskie	83,9	0,8	–	0,8	5,9	0,4	2,3	3,6	0,2	0,1
Lubelskie	61,8	0,3	1,0	3,7	10,6	5,3	5,3	7,1	2,1	0,2
Lubuskie	83,4	1,0	–	1,6	5,3	0,4	2,6	3,0	0,2	0,1
Łódzkie	79,0	0,2	0,1	1,1	6,2	0,7	4,5	6,4	0,6	0,0
Małopolskie	17,7	17,0	29,6	19,8	4,6	2,0	2,1	2,1	0,4	0,1
Mazowieckie	76,4	0,7	0,8	0,1	5,8	0,6	6,0	7,1	1,4	–
Opolskie	70,2	2,4	0,2	1,4	9,8	0,2	7,0	3,0	0,1	0,4
Podkarpackie	36,1	2,1	18,9	25,4	2,7	2,9	2,5	3,7	0,7	0,2
Podlaskie	61,6	12,2	–	–	4,7	2,1	6,7	10,0	1,2	–
Pomorskie	69,9	4,2	–	10,8	3,4	0,4	5,6	2,7	0,1	0,0
Śląskie	51,7	13,0	2,7	11,2	6,6	0,8	6,0	4,2	0,7	0,1
Świętokrzyskie	66,9	1,2	10,0	6,4	5,2	0,9	3,1	3,7	0,9	0,1
Warmińsko-mazurskie	56,5	10,7	–	4,7	5,4	1,7	9,5	8,1	0,8	–
Wielkopolskie	78,7	1,4	–	0,8	9,2	0,2	3,1	3,9	0,1	0,1
Zachodniopomorskie	63,6	6,4	0,0	8,3	5,5	0,4	6,9	6,1	0,2	–

a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających w drzewostanie).

a Defined on the basis of dominant species in the tree stand.

TABL. 55(229). ZALESIENIA GRUNTÓW^a W LATACH 1945-2013
AFFORESTATIONS OF LAND^a IN THE YEARS 1945-2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Lasy Forests		Grunty zalesione Wooded land	
		Skarbu Państwa owned by the State Treasury	niestanowiące własności Skarbu Państwa not owned by the State Treasury	przeciętnie w roku annual average	maksymalnie w roku annual maximum
		w tysiącach hektarów in thousand hectares			
1945-1949	67,0	58,4	8,6	13,4	–
1950-1955	185,7	93,1	92,6	30,9	46,1
1956-1960	226,5	114,5	112,0	45,3	62,1 ^c
1961-1965	277,6	152,1	125,5	55,5	56,4
1966-1970	176,7	106,0	70,7	35,3	48,6
1971-1975	94,1	55,5	38,6	18,8	21,8
1976-1980	78,5	47,5	31,0	15,7	17,7
1981-1985	31,7	21,2	10,5	6,3	7,2
1986-1990	35,9	21,6	14,3	7,2	8,6
1991-1995	53,4	35,2	18,2	10,7	15,6
1996-2000	95,7	58,2	37,5	19,1	23,4
1995-2004 ^b	193,8	110,2	83,6	19,4	26,5
1945-2005	1418,2	809,6	608,6	23,5	62,1 ^c
1945-2006	1435,1	814,1	621,0	23,8	62,1 ^c
1945-2007	1448,4	817,1	631,3	23,0	62,1 ^c
1945-2008	1456,3	820,0	636,3	22,8	62,1 ^c
1945-2009	1461,9	821,8	640,1	22,5	62,1 ^c
1945-2010	1467,8	822,5	645,2	22,9	62,1 ^c
1945-2011	1473,1	823,1	649,9	21,3	62,1 ^c
1945-2012	1478,0	823,5	654,4	21,1	62,1 ^c
1945-2013	1482,1	823,9	658,1	20,9	62,1^c

a Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków. *b* Realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”. *c* Zalesienia wykonane w 1960 r.

Ź r ó d ł o: opracowanie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa „Krajowy Program Zwiększania Lesistości” – Warszawa, lipiec 1995 r. oraz dane GUS dla lat 1991-2013.

a Agricultural land useless to agricultural production and wasteland. *b* Implementation of “National programme for increasing forest cover”. *c* Afforestation conducted in 1960.

S o u r c e: “National programme for increasing forest cover” prepared by the Ministry of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry – Warszawa, July 1995, and data of the CSO for the years 1991–2013.

TABL. 56(230). ODNOWIENIA I ZALESIENIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
RENEWALS AND AFFORESTATION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem <i>Grand total</i>	Lasy publiczne <i>Public forests</i>					własność gmin <i>owned by gminas</i>	Lasy prywatne <i>Private forests</i>
		razem <i>total</i>	Skarbu Państwa <i>owned by the State Treasury</i>			parków narodowych <i>national parks</i>		
			razem <i>total</i>	w tym w zarządzie <i>of which managed by</i>				
				Lasów Państwowych <i>State Forests</i>				
w hektarach <i>in hectares</i>								
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>								
POLSKA <i>POLAND</i>	55493,8	49983,8	49725,4	49489,9	53,5	258,4	5510,0	
Dolnośląskie	4577,7	4462,8	4447,3	4416,3	23,0	15,4	115,0	
Kujawsko-pomorskie	2491,9	2211,6	2205,7	2199,7	–	5,9	280,3	
Lubelskie	2600,3	2124,6	2121,8	2111,8	7,0	2,8	475,7	
Lubuskie	5002,9	4866,5	4860,0	4860,0	–	6,5	136,4	
Łódzkie	2254,2	1902,5	1899,2	1878,2	–	3,3	351,7	
Małopolskie	2101,4	1594,6	1534,4	1470,4	1,0	60,1	506,9	
Mazowieckie	3593,2	2960,9	2960,8	2953,3	1,5	0,1	632,3	
Opolskie	2024,0	1962,1	1946,7	1928,7	–	15,4	61,8	
Podkarpackie	3913,7	3379,3	3274,3	3256,3	11,0	105,0	534,5	
Podlaskie	2711,5	2248,9	2248,9	2245,9	1,0	–	462,6	
Pomorskie	4138,0	3848,7	3841,1	3836,1	4,0	7,6	289,3	
Śląskie	3002,2	2784,6	2770,9	2770,9	–	13,7	217,6	
Świętokrzyskie	1947,0	1505,6	1505,6	1505,6	–	–	441,4	
Warmińsko-mazurskie	4631,7	4012,4	4007,1	4006,1	–	5,2	619,3	
Wielkopolskie	5275,5	5024,4	5014,4	4963,4	5,0	10,0	251,1	
Zachodniopomorskie	5228,6	5094,3	5087,1	5087,1	–	7,2	134,2	
w tym ZALESIENIA <i>of which AFFORESTATIONS</i>								
POLSKA <i>POLAND</i>	4078,0	428,0	390,4	383,9	4,5	37,6	3649,9	
Dolnośląskie	107,8	13,8	12,3	12,3	–	1,5	94,0	
Kujawsko-pomorskie	299,2	72,1	71,7	71,7	–	0,4	227,0	
Lubelskie	360,4	6,8	6,8	3,8	3,0	–	353,6	
Lubuskie	137,1	14,0	14,0	14,0	–	–	123,2	
Łódzkie	316,1	32,7	30,2	30,2	–	2,5	283,4	
Małopolskie	44,6	18,1	11,4	11,4	–	6,7	26,5	
Mazowieckie	539,8	13,8	13,8	12,3	1,5	–	526,0	
Opolskie	86,0	44,7	44,7	42,7	–	–	41,3	
Podkarpackie	370,5	26,3	9,3	9,3	–	17,0	344,1	
Podlaskie	375,7	0,9	0,9	0,9	–	–	374,8	
Pomorskie	191,4	23,1	23,1	23,1	–	–	168,3	
Śląskie	44,0	2,0	0,9	0,9	–	1,1	42,0	
Świętokrzyskie	237,3	1,6	1,6	1,6	–	–	235,8	
Warmińsko-mazurskie	607,9	38,2	37,1	37,1	–	1,0	569,8	
Wielkopolskie	166,6	30,8	23,4	23,4	–	7,4	135,7	
Zachodniopomorskie	193,6	89,1	89,1	89,1	–	–	104,5	

TABL. 57(231). ZADRZEWIENIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Szkółki Nurseries		Sadzenie Plantings					
	liczba number	powierzchnia produkcyjna w ha production area in ha	ogółem total		w tym na gruntach of which on land			
			drzewa trees	krzewy bushes	prywatnych on private		poprzemysłowych postindustrial waste	
					drzewa trees	krzewy bushes	drzewa trees	krzewy bushes
w tysiącach sztuk in thousand units								
POLSKA POLAND	113	527	1843,4	1333,0	253,0	86,6	1093,8	333,9
Dolnośląskie	3	45	129,3	20,3	7,8	5,8	105,9	6,2
Kujawsko-pomorskie	2	7	94,7	48,4	60,4	17,0	0,4	0,5
Lubelskie	8	15	25,2	24,3	12,6	5,0	0,1	0,4
Lubuskie	–	–	45,2	16,3	1,5	0,2	30,2	–
Łódzkie	9	89	549,6	307,2	4,8	2,9	523,8	297,0
Małopolskie	5	6	140,8	226,7	58,5	11,5	0,6	0,3
Mazowieckie	5	16	29,1	172,4	9,6	7,3	2,4	0,2
Opolskie	–	–	74,3	6,1	6,0	1,7	52,3	–
Podkarpackie	4	30	160,2	229,1	26,9	6,8	1,0	0,1
Podlaskie	–	–	6,3	3,0	0,8	0,6	0,2	–
Pomorskie	8	21	23,3	35,4	10,8	8,5	0,3	0,6
Śląskie	23	35	58,3	34,9	11,1	2,6	13,0	5,1
Świętokrzyskie	1	1	13,0	7,3	3,9	2,7	0,7	–
Warmińsko-mazurskie	1	3	29,1	77,1	9,0	4,0	0,5	–
Wielkopolskie	34	120	412,3	47,1	24,9	9,2	361,7	23,3
Zachodniopomorskie	10	139	52,7	77,5	4,3	0,7	0,7	0,2

TABL. 58(232). POŻARY LASÓW
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL						
Pożary	12428	12169	4681	9266	4884	Fires
Powierzchnia lasów dotknięta pożarami w ha	7013	5826	2127	7236	1289	Area of forest burned in ha
Przeciętna powierzchnia jednego pożaru w ha	0,56	0,48	0,45	0,78	0,26	Average forest areas burned by fire in ha
W TYM W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH OF WHICH MANAGED BY STATE FORESTS						
Pożary	5052	4501	1777	3163	1713	Fires
Powierzchnia lasów dotknięta pożarami w ha	1766	1197	805	1608	286	Area of forest burned in ha
Przeciętna powierzchnia jednego obszaru w ha	0,35	0,27	0,45	0,51	0,17	Average forest areas burned by fire in ha

Źródło: do 2007 r. dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, od 2008 r. dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

Source: to 2007 data of the Main Office of the State Fire Service and Directorate-General of the State Forests; since 2008 data of National Forests Information System of the Forest Research Institute.

TABL. 59(233). POŻARY LASÓW WEDŁUG MIESIĘCY W 2013 R.
FOREST FIRES BY MONTHS IN 2013

MIESIĄCE	Liczba pożarów Number of fires		Powierzchnia dotknięta pożarami Area of forest burned		MONTHS
	ogółem total	w odsetkach in percent	w ha in ha	w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	4884	100,0	1288,55	100,0	TOTAL
Styczeń	19	0,4	0,81	0,1	January
Luty	14	0,3	0,15	0,0	February
Marzec	52	1,1	16,96	1,3	March
Kwiecień	855	17,5	376,98	29,3	April
Maj	715	14,6	143,80	11,2	May
Czerwiec	341	7,0	36,31	2,8	June
Lipiec	937	19,2	146,73	11,4	July
Sierpień	1307	26,8	451,61	35,0	August
Wrzesień	259	5,3	45,18	3,5	September
Październik	266	5,4	63,40	4,9	October
Listopad	59	1,2	3,56	0,3	November
Grudzień	60	1,2	3,06	0,2	December

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

Source: data of National Forests Information System of the Forest Research Institute.

TABL. 60(234). POŻARY LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
FOREST FIRES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Pożary Number of fires					Powierzchnia dotkniętych pożarami lasów Area of forest burned		
	ogółem total	w odset- kach in %	z liczby ogółem – według wybranych przyczyn of total – by selected causes			ogółem w ha total in ha	przeciętna jednego pożaru average forest areas burned by fire in ha	w odset- kach in %
			podpalenie arson	nieostrożność carelessness				
				niele- tnich juve- niles	doro- słych adults			
POLSKA POLAND	4884	100,0	2015	54	1651	1288,55	0,26	100,0
Dolnośląskie	218	4,5	81	1	72	30,86	0,14	2,4
Kujawsko-pomorskie	308	6,3	163	6	91	26,47	0,09	2,1
Lubelskie	230	4,7	65	5	144	95,23	0,41	7,4
Lubuskie	383	7,8	184	1	146	25,21	0,07	2,0
Łódzkie	196	4,0	52	2	117	40,77	0,21	3,2
Małopolskie	140	2,9	82	1	18	24,96	0,18	1,9
Mazowieckie	1126	23,1	509	6	265	296,26	0,26	23,0
Opolskie	86	1,8	47	1	5	13,40	0,16	1,0
Podkarpackie	397	8,1	158	3	102	176,47	0,44	13,7
Podlaskie	137	2,8	64	–	43	66,75	0,49	5,2
Pomorskie	278	5,7	57	8	111	39,58	0,14	3,1
Śląskie	342	7,0	109	3	143	185,93	0,54	14,4
Świętokrzyskie	408	8,4	268	3	111	168,86	0,41	13,1
Warmińsko-mazurskie	120	2,5	48	2	26	25,42	0,21	2,0
Wielkopolskie	286	5,9	49	6	168	46,94	0,16	3,6
Zachodniopomorskie	229	4,7	79	6	89	25,44	0,11	2,0

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

Source: data of National Forests Information System of the Forest Research Institute.

TABL. 61(235). ODDZIAŁYWANIE GÓRNICICTWA NA OBSZARY LEŚNE^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH^b
INFLUENCE OF MINING ON FOREST AREAS^a BY REGIONAL DIRECTORATES OF STATE FORESTS^b

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH ^b REGIONAL DIRECTORATES OF STATE FORESTS ^b	Powierzchnia lasów w ha, na której obserwuje się: Forest area in ha with:					
	osiadanie terenu land subsidence	zawodnienie terenu water saturation of land			osuszanie terenów leśnych drainage of forest areas	
		razem total	w tym wyłączonych z produkcji leśnej of which excluded from silviculture production			
OGÓŁEM	2000	22532	1972		417	18331
TOTAL	2005	17556	2022		376	18391
	2010	15345	2364		813	18502
	2012	8985	1074		.	10614
	2013	9770	1257		–	10576
Katowice		9770	1253		–	10576
Wrocław		–	4		–	–

^a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. ^b Wyszczególniono tylko te Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych, które gospodarują terenami, w których zjawisko wystąpiło.

^a In forests managed by State Forests. ^b Only those Regional Directorates of State Forests that manage land were specified, where the phenomenon occurred.

TABL. 62(236). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH
PROTECTIVE FOREST AREA MANAGED BY STATE FORESTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3399,0	3264,5	3356,3	3480,6	3527,1	TOTAL
w tysiącach hektarów						in thousand hectares
2000=100	100,0	96,0	98,7	102,4	103,8	2000=100

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych – na dzień 1 stycznia”).

Source: data of the Directorate-General of State Forests (prepared by the Forest Management and Geodesy Bureau “Results of updating of forest area and growing stock in State Forests – as of 1 January”).

TABL. 63(237). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PROTECTIVE FOREST AREA BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Lasy ^a Forests ^a			W zarządzie Lasów Państwowych ^b Managed by State Forests ^b		
	w hektarach in hectares	w % powie- rzchni lasów in % of forest area	prywatne private	gminne gminas		razem total	glebo- chronne soil- protecting	wodo- chronne water- protecting
				razem total	w tym w miastach i wokół miast of which in cities and around cities			
w hektarach in hectares								
POLSKA POLAND	3615319	39,4	64530	23715	17125	3527074	322504	1525527
Dolnośląskie.....	367630	62,1	371	1566	1340	365693	36562	173799
Kujawsko-pomorskie.....	185114	44,0	1531	1377	1346	182206	48646	50591
Lubelskie.....	127269	22,0	884	48	47	126337	13034	65572
Lubuskie.....	239872	34,9	2	59	35	239811	13223	90828
Łódzkie.....	130360	33,6	9	1509	1508	128842	5254	30304
Małopolskie.....	203342	46,8	15774	2578	932	184990	39998	88703
Mazowieckie.....	171079	20,9	12480	523	461	158076	17691	65004
Opolskie.....	167553	67,0	322	771	481	166460	1308	59096
Podkarpackie.....	406622	60,2	5092	4541	502	396989	30561	265113
Podlaskie.....	175017	28,3	10520	82	72	164415	3082	50015
Pomorskie.....	186230	28,0	105	1890	1786	184235	29442	80230
Śląskie.....	291701	74,2	11746	1506	1431	278449	11693	51478
Świętokrzyskie.....	157025	47,7	878	113	113	156034	11880	103600
Warmińsko-mazurskie.....	195692	26,1	794	1865	1865	193033	10434	77799
Wielkopolskie.....	314522	41,0	3935	2549	2499	308038	29768	155850
Zachodniopomorskie.....	296292	36,6	88	2738	2709	293466	19928	117545

(dok.)

(cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	W zarządzie Lasów Państwowych ^b Managed by State Forests ^b							
	uszkodzone przez przemysł within the influence zone of industry	podmiejskie in cities and around cities	uzdrowis- kowe healthresort	obronne defensive	ostoje zwierząt animal sanctuaries	na stałych powierz- chniach badaw- czych in the permanent research areas	cenne przyrod- niczo environ- mentally valuable	nasienne seedling
	w hektarach in hectares							
POLSKA POLAND	466551	630956	56093	130966	73300	47976	260230	12971
Dolnośląskie.....	47827	53029	19554	19251	6290	4985	3519	877
Kujawsko-pomorskie.....	7511	69309	1044	427	1920	1672	658	428
Lubelskie.....	6351	20454	367	5765	3732	1452	9244	366
Lubuskie.....	9743	56696	275	25482	5907	5953	30793	911
Łódzkie.....	41543	42280	116	2039	1243	2900	2955	208
Małopolskie.....	25503	15916	8898	440	1805	2908	28	791
Mazowieckie.....	11692	42698	–	5926	2425	2483	9561	596
Opolskie.....	82914	16759	–	4045	819	1218	213	88
Podkarpackie.....	39617	32566	2320	15808	4750	1917	3658	679
Podlaskie.....	–	18923	15705	996	8490	3667	62345	1192
Pomorskie.....	–	55855	1624	4218	4725	4233	2603	1305
Śląskie.....	182894	25309	163	2044	526	3000	627	715
Świętokrzyskie.....	1555	32905	911	26	1597	118	2798	644
Warmińsko-mazurskie.....	–	29312	512	10748	8598	3616	50037	1977
Wielkopolskie.....	9401	65678	410	4530	6416	4401	30498	1086
Zachodniopomorskie.....	–	53267	4194	29221	14057	3453	50693	1108

a Stan w dniu 31 XII. b Stan w dniu 1 I.

Źródło: w zakresie Lasów Państwowych – dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych – na dzień 1 stycznia 2013 r.”).

a As of 31 XII. b As of 1 I.

Source: in the scope of State Forests – data of the Directorate-General of State Forests (prepared by the Forest Management and Geodesy Bureau “Results of updating of forest area and growing stock in State Forests – as of 1 January 2013”).

TABL. 64(238). POWIERZCHNIA REZERWATÓW I LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG GRUP LASÓW I KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2013 R.

Stan w dniu 1 I

AREA OF NATURE RESERVES AND PROTECTIVE FORESTS MANAGED BY STATE FORESTS BY FOREST GROUPS AND PROTECTION CATEGORY IN 2013

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia lasów ogółem w tys. ha <i>Total forest area in thous. ha</i>	W tym drzewostany według klas w % powierzchni zalesionej <i>Of which tree stands by groups in % of grand total area</i>								klasa odnowienia ^a i o budowie przerebowej <i>in renewal class^a and with a throughfell constuction</i>
		razem <i>total</i>	klasy wieku <i>age groups</i>							
			I (1-20) lat <i>years</i>	II (21-40)	III (40-60)	IV (60-80)	V (81-100)	VI (101-120)	VII i wyższych (121 lat i więcej) <i>and higher (years and more)</i>	
OGÓŁEM TOTAL	7079,4	98,5	10,9	13,6	23,2	19,2	14,7	6,0	2,8	8,1
w tym rezerwaty i lasy ochronne <i>of which nature reserves and protective forests</i>										
Rezerwaty	101,4	97,8	1,3	6,6	12,0	15,9	18,9	14,8	26,5	1,7
<i>Nature reserves</i>										
Lasy ochronne	3527,1	98,5	9,4	13,1	21,0	19,1	15,1	6,6	3,5	10,7
<i>Protective forests</i>										
kategorie ochronności: <i>protection category:</i>										
glebochronne	322,5	98,1	6,7	11,1	18,8	18,6	16,9	8,1	4,4	13,6
<i>soil-protecting</i>										
wodochronne	1525,5	98,7	9,0	13,0	20,6	19,7	14,4	6,2	2,9	12,8
<i>water-protecting</i>										
uzdrowiskowe	56,1	99,6	4,8	10,0	20,1	19,6	16,0	7,8	3,6	17,8
<i>health resort</i>										
uszkodzone przez przemysł	466,6	98,6	13,0	15,6	20,6	18,0	14,8	5,7	2,4	8,5
<i>within the influence zone of industry</i>										
podmiejskie	631,0	99,0	9,7	12,5	22,5	20,3	16,3	6,7	2,6	8,4
<i>in cities and around cities</i>										
obronne	131,0	94,4	10,7	12,1	24,9	21,4	12,3	5,2	3,1	4,8
<i>defensive</i>										
ostoje zwierząt	73,3	98,9	6,6	13,3	19,4	16,1	16,6	9,9	7,5	9,5
<i>animal sanctuaries</i>										
na stałych powierzchniach badawczych	48,0	98,9	7,0	12,9	19,9	16,4	17,4	9,5	4,5	11,3
<i>in permanent research areas</i>										
cenne przyrodniczo	260,2	98,6	10,3	14,3	23,7	17,0	15,1	6,6	5,6	6,1
<i>environmentally valuable</i>										
nasienne	13,0	99,9	1,8	1,7	0,7	1,8	5,8	27,2	57,0	4,1
<i>seedling</i>										

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate-General of the State Forests.

TABL. 65(239). LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE W 2013 R.^a
PROMOTION FOREST COMPLEXES IN 2013^a

LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE <i>PROMOTIONAL FOREST COMPLEXES</i>	Położenie <i>Location</i>		Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectares</i>
	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych <i>Regional Directorate of State Forests</i>	nadleśnictwo <i>forestry districts</i>	
OGÓŁEM..... TOTAL	x	x	1227480
Bory Lubuskie	Zielona Góra	Lubsko	32135
Bory Tucholskie.....	Toruń	Tuchola, Osie, Dąbrowa, Woziwoda, Trzebciny	84140
Lasy Beskidu Sądeckiego	Kraków	Piwniczna, Nawojowa, Leśny Zakład Doświadczalny UR w Krakowie	32051
Lasy Beskidu Śląskiego	Katowice	Bielsko, Ustroń, Wisła, Węgierska Górka	39883
Lasy Bieszczadzkie.....	Krosno	Stuposiany, Lutowiska, Cisna	24234
Lasy Birczańskie.....	Krosno	Bircza	29578
Lasy Doliny Baryczy	Wrocław	Milicz, Żmigród	42379
Lasy Elbląsko-Żuławskie.....	Gdańsk	Elbląg	18827
Lasy Gostynińsko-Włocławskie....	Toruń	Włocławek	25122
	Łódź	Gostynin, Łąck	27971
Lasy Janowskie.....	Lublin	Janów Lubelski	31620
Lasy Mazurskie.....	Olsztyn	Strzałowo, Spychowo, Mrągowo	51613
	Białystok	Maskulińskie, Pisz	64830
	Stacja Badawcza Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej Zwierząt PAN w Popielnie		1773
	<i>Ecological Agriculture Research and Animal Preservation Breeding Station of the Polish Academy of Sciences in Popielno</i>		
Lasy Olsztyńskie.....	Olsztyn	Olsztyn, Kudypy	35310
Lasy Oliwsko-Darżlubskie.....	Gdańsk	Gdańsk, Wejherowo	40907
Lasy Rychtałskie.....	Poznań	Antonin, Syców, Leśny Zakład Doświadczalny UP w Poznaniu	47992
Lasy Spalsko-Rogowskie.....	Łódź	Brzeziny, Spała, Leśny Zakład Doświadczalny SGGW w Warszawie	34950
Lasy Środkowopomorskie.....	Szczecinek	Warcino, Polanów, Karnieszewice, Lasy Miasta Koszalin	55655
Lasy Warszawskie	Warszawa	Drewnica, Jabłonna, Celestynów, Chojnów, Lasy m.st. Warszawy	52099
Puszcza Białowieża.....	Białystok	Białowieża, Browsk, Hajnówka	52637
Puszcza Knyszyńska	Białystok	Supraśl, Dojlidy, Czarna Białostocka	62319
Puszcza Kozienicka	Radom	Kozienice, Zwoleń, Radom	30435
Puszcza Niepołomska	Kraków	Niepołomice	10926
Puszcza Notecka	Piła	Potrzebowice, Wronki, Krucz	56185
	Szczecin	Karwin, Międzychód	46046
	Poznań	Sieraków, Oborniki	35042
Puszcza Świętokrzyska	Radom	Kielce, Łągów, Suchedniów, Zagnańsk, Skarżysko, Daleszyce	76885
Puszcze Szczecińskie.....	Szczecin	Kliniska, Gryfino, Trzebież, Lasy Miejskie Szczecina	61070
Sudety Zachodnie	Wrocław	Szklarska Poręba, Świeradów	22866

^a Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a As of 31 XII.

S o u r c e: data of Directorate-General of the State Forests.

TABL. 66(240). RANKING PRZESTRZENNEGO ZRÓŻNICOWANIA ŚREDNIEJ DEFOLIACJI MONITOROWANYCH GATUNKÓW DRZEW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW
RANKING OF SPATIAL DIVERSITY OF AVERAGE DEFOLIATION OF MONITORED SPECIES OF TREES^a BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA ^b VOIVODSHIPS ^b		Gatunki drzew Species of trees										
		ogółem total	iglaste coniferous					liściaste broadleaved				
			razem total	w tym of which			razem total	w tym of which				
				sosna pine	świerk spruce	jodła fir		buk beech	dąb oak	brzoza birch	olsza alder	
		średnia defoliacja w % average defoliation in %										
POLSKA	2012	22,77	22,67	22,65	24,14	20,49	22,94	16,59	26,27	24,83	20,84	
POLAND	2013	21,55	21,63	21,57	23,24	20,02	21,42	15,66	25,65	22,89	18,48	
Opolskie	2012	27,50	24,88	25,00	25,00	–	30,54	30,25	33,10	30,68	27,00	
	2013	28,51	26,37	26,49	30,00	–	31,00	26,56	34,32	31,38	28,57	
Śląskie	2012	27,43	26,48	25,97	33,33	20,06	29,74	22,08	33,00	32,97	23,17	
	2013	27,26	26,69	26,79	31,56	18,73	28,63	19,55	33,81	31,57	23,71	
Lubelskie	2012	23,47	24,16	21,67	21,88	0,00	22,60	14,71	24,76	23,38	17,90	
	2013	23,63	24,41	24,49	23,53	21,04	22,70	14,71	27,30	21,98	15,92	
Dolnośląskie	2012	23,67	22,11	20,99	23,59	21,15	25,36	18,41	26,99	23,29	18,17	
	2013	23,40	21,60	20,61	22,69	20,00	25,45	16,05	27,30	25,52	18,56	
Mazowieckie	2012	25,63	25,19	25,17	29,44	28,00	26,67	15,00	25,46	27,06	29,43	
	2013	22,90	22,76	22,72	29,44	29,14	23,20	10,00	23,85	22,94	24,60	
Podkarpackie	2012	23,49	25,52	26,96	23,96	21,80	21,12	17,57	26,90	28,17	32,40	
	2013	21,86	24,63	25,96	23,39	21,34	18,81	16,59	23,87	24,60	25,71	
Podlaskie	2012	22,68	23,14	22,80	25,93	–	21,92	45,00	25,74	27,45	18,16	
	2013	21,81	23,39	22,62	30,14	–	19,09	–	25,34	23,13	15,30	
Łódzkie	2012	22,78	22,53	22,56	22,86	22,50	23,69	16,67	26,91	24,60	19,29	
	2013	21,58	21,23	21,25	19,33	22,50	22,94	12,50	26,60	22,50	18,14	
Małopolskie	2012	22,31	23,37	26,00	26,29	18,45	21,11	14,65	29,25	27,83	24,69	
	2013	21,43	22,68	24,56	26,39	17,72	19,98	13,91	27,32	24,93	27,81	
Świętokrzyskie	2012	22,23	22,60	22,16	30,85	22,61	21,26	18,54	19,06	20,50	19,69	
	2013	21,19	21,57	20,83	31,49	23,75	20,23	14,27	16,89	22,03	18,18	
Pomorskie	2012	21,20	21,15	20,99	22,92	–	21,34	20,13	28,26	21,31	18,45	
	2013	20,95	21,06	20,93	23,07	–	20,65	16,65	26,30	21,56	18,38	
Wielkopolskie	2012	21,44	20,78	20,89	16,67	–	23,35	13,75	25,90	23,76	17,30	
	2013	20,70	20,35	20,45	17,43	–	21,67	13,13	24,59	21,96	17,02	
Lubuskie	2012	19,65	19,63	19,64	19,15	–	19,74	12,83	25,91	18,95	15,74	
	2013	19,85	20,16	20,24	15,98	–	18,48	10,83	24,33	18,16	14,85	
Warmińsko-mazurskie	2012	25,04	25,44	26,12	22,09	–	24,50	15,22	26,41	28,99	21,36	
	2013	19,56	20,04	20,79	16,55	–	18,92	12,41	20,14	24,13	15,40	
Zachodniopomorskie	2012	18,80	18,82	18,95	16,19	–	18,78	12,19	24,82	19,90	16,84	
	2013	19,24	18,43	18,59	16,39	–	20,46	14,61	26,71	20,65	19,08	
Kujawsko-pomorskie	2012	20,85	21,32	21,35	15,71	–	19,22	8,89	21,58	18,41	13,90	
	2013	18,28	18,30	18,27	14,29	–	18,17	12,78	20,59	15,51	14,76	

^a W wieku powyżej 20 lat. ^b Uszeregowane od największej do najmniejszej średniej defoliacji według wielkości „ogółem” w 2013 r.

Źródło: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2013 roku na podstawie badań monitoringowych”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary, czerwiec 2014.

^a Trees aged over 20 years. ^b Listed from the largest to the smallest average defoliation according to size with "total" in 2013.

Source: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2013 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary, June 2014.

TABL. 67(241). MONITORING LASU – TRENDY ZMIAN W STANIE USZKODZENIA DRZEW^a
MONITORING OF FOREST – TRENDS OF CHANGES IN STATE OF TREES DAMAGES^a

L A T A YEARS GRUPY KLAS GROUPS OF CLASSES	Gatunki Species								
	ogółem grand total	iglaste coniferous				liściaste non-coniferous			
		razem total	sosna pine	świerk spruce	jodła fir	razem total	buk beech	dąb oak	brzoza birch
	w % liczby drzew badanych in percent of damaged trees of all species								
W KLASACH DEFOLIACJI <i>IN CLASSES OF DEFOLIATION</i>									
Klasy 1-3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	89,2	90,0	89,6	90,3	96,3	86,6	81,3	94,6	83,0
2005.....	87,2	87,1	86,9	89,4	85,6	87,3	81,3	93,4	86,5
2010.....	78,8	81,1	82,2	76,8	67,2	74,4	52,7	87,1	79,9
2012.....	88,5	91,1	91,8	88,0	82,0	83,5	64,0	95,0	89,9
2013.....	85,9	89,3	90,6	80,8	80,8	79,5	60,4	93,3	87,3
Klasy 2-3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	31,5	31,6	29,1	39,5	55,8	31,2	19,6	46,1	26,6
2005.....	30,1	29,0	27,6	31,7	47,7	33,5	20,2	46,2	32,6
2010.....	20,4	20,1	20,1	23,7	14,6	21,1	7,5	34,1	21,0
2012.....	23,1	22,1	21,6	29,3	18,9	25,1	9,4	37,3	30,6
2013.....	18,4	17,5	16,8	26,3	15,8	20,1	7,0	34,6	21,7
W KLASACH ODBARWIENIA <i>IN CLASSES OF DISCOLOURATION</i>									
Klasy 1-3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	0,7	0,5	0,3	2,0	1,2	2,0	0,3	4,7	0,9
2005.....	2,9	3,6	3,5	5,2	0,8	0,8	0,1	1,9	0,3
2010.....	1,5	1,2	1,0	3,0	2,4	2,2	2,0	5,9	0,9
2012.....	1,4	1,3	1,1	3,1	3,6	1,4	1,1	2,5	0,9
2013.....	1,1	0,8	0,8	1,7	1,1	1,6	0,3	5,0	0,5
Klasy 2-3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	0,2	0,1	0,0	0,7	0,0	0,9	0,1	2,4	0,2
2005.....	1,0	1,2	1,1	2,2	0,2	0,2	0,0	0,5	0,1
2010.....	0,4	0,3	0,2	0,8	0,5	0,5	0,6	1,7	0,1
2012.....	0,2	0,2	0,1	0,7	0,1	0,2	0,0	0,1	0,2
2013.....	0,3	0,2	0,1	0,7	0,1	0,4	0,1	1,1	0,2
W KLASACH USZKODZENIA <i>IN CLASSES OF DAMAGES</i>									
Klasy 1-3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	89,2	90,0	89,6	90,3	96,3	86,6	81,3	94,6	83,0
2005.....	87,2	87,1	86,9	89,4	85,6	87,3	81,3	93,4	86,5
2010.....	78,8	81,1	82,3	76,8	67,2	74,4	52,7	87,1	79,9
2012.....	88,5	91,1	91,8	88,0	82,0	83,5	64,0	94,7	89,9
2012.....	85,9	89,3	90,6	80,8	80,8	79,5	60,4	93,3	87,3
Klasy 2-3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	31,5	31,6	29,1	39,6	55,8	31,2	19,6	46,2	26,6
2005.....	30,3	29,3	28,0	31,7	47,7	33,5	20,2	46,2	32,6
2010.....	20,5	20,1	20,1	23,7	14,6	21,3	7,8	34,6	21,0
2012.....	23,1	22,1	21,6	29,3	18,9	25,2	9,4	37,3	30,7
2013.....	18,5	17,6	16,8	26,4	15,9	20,2	7,1	34,7	21,7

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.

Źródło: opracowania Instytutu Badawczego Leśnictwa za lata 2011-2013 – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce na podstawie badań monitoringowych”.

^a In tree stands of the age above 20 years.

Source: analyses of the Research Institute of Forestry for the years 2011-2013 – “The state of damage of forests in Poland on the basis of monitoring analyses”.

TABL. 68(242). MONITORING LASU – OCENA STANU DEFOLIACJI DRZEW^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2013 R.
MONITORING OF FOREST – ASSESSMENT OF DEFOLIATION^a STATE OF THE TREES BY SPECIES IN 2013

GRUPY RODZAJOWE DRZEW	Drzewa w klasach defoliacji w % Trees in defoliation classes in %								Średnia defo- liacja w % Aver- age defolia- tion in %	TYPE GROUPS OF TREES	
	0 (bez defo- liacji) (none defolia- tion)	1 (lekka defolia- cja) (slight defolia- tion)	2 (średnia defolia- cja) (moderate defolia- tion)	3 (duża de- foliacja) (severe defolia- tion)	4 (drzewa martwe) (dead trees)	razem klasy total classes					
						1-3	2-3	2-4			3-4
O G Ó Ł E M.....	13,73	67,49	17,46	0,95	0,37	85,90	18,41	18,78	1,32	21,55	TOTAL
Drzewa iglaste.....	10,42	71,81	16,68	0,83	0,26	89,32	17,51	17,77	1,09	21,63	Coniferous trees
sosna.....	9,17	73,80	16,04	0,74	0,24	90,59	16,78	17,03	0,98	21,57	pine
świerk.....	18,61	54,43	24,59	1,75	0,62	80,77	26,34	26,96	2,37	23,24	spruce
jodła.....	19,15	64,94	14,99	0,81	0,10	80,75	15,81	15,91	0,91	20,02	fir
pozostałe.....	18,09	62,55	18,09	1,28	0,00	81,91	19,36	19,36	1,28	20,93	others
Drzewa liściaste.....	19,95	59,37	18,92	1,19	0,57	79,48	20,11	20,68	1,76	21,42	Broadleaved trees
buk.....	39,36	53,37	6,86	0,18	0,24	60,41	7,04	7,27	0,42	15,66	beech
dąb.....	6,44	58,72	33,69	0,87	0,27	93,29	34,56	34,83	1,14	25,65	oak
brzoza.....	11,72	65,64	20,79	0,87	0,97	87,31	21,67	22,64	1,84	22,89	birch
olsza.....	30,37	57,94	9,29	1,85	0,55	69,08	11,15	11,70	2,40	18,48	alder
pozostałe.....	25,56	55,62	16,24	2,07	0,51	73,93	18,32	18,83	2,58	20,84	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.

Źródło: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2013 roku na podstawie badań monitoringowych”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary, czerwiec 2014.

^a Tree stands aged over 20 years.

Source: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2013 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary, June 2014.

TABL. 69(243). MONITORING LASU – OCENA STANU ODBARWIENIA DRZEW^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2013 R.
MONITORING OF FOREST – EVALUATION OF DISCOLOURATION^a STATE OF TREES BY SPECIES IN 2013

GRUPY RODZAJOWE DRZEW	Drzewa w klasach odbarwienia w % Trees in decolouration classes in %								TYPE GROUPS OF TREES	
	0 (bez odbar- wienia) (none decolou- ration)	1 (lekkie odbar- wienie) (slight decolou- ration)	2 (średnie odbar- wienie) (mode- rate decolou- ration)	3 (duże odbar- wienie) (severe decolou- ration)	4 (drzewa martwe) (dead trees)	razem klasy total classes				
						1-3	2-3	2-4		3-4
O G Ó Ł E M.....	98,53	0,84	0,22	0,04	0,37	1,10	0,26	0,63	0,41	TOTAL
Drzewa iglaste.....	98,90	0,66	0,14	0,04	0,26	0,84	0,18	0,44	0,30	Coniferous trees
sosna.....	98,99	0,62	0,10	0,04	0,24	0,76	0,14	0,38	0,28	pine
świerk.....	97,73	0,98	0,62	0,05	0,62	1,65	0,67	1,29	0,67	spruce
jodła.....	98,78	1,01	0,10	0,00	0,10	1,11	0,10	0,20	0,10	fir
pozostałe.....	99,36	0,21	0,43	0,00	0,00	0,64	0,43	0,43	0,00	others
Drzewa liściaste.....	97,84	1,18	0,36	0,04	0,57	1,59	0,41	0,97	0,61	Broadleaved trees
buk.....	99,46	0,18	0,12	0,00	0,24	0,30	0,12	0,36	0,24	beech
dąb.....	94,73	3,93	0,94	0,13	0,27	5,00	1,07	1,34	0,40	oak
brzoza.....	98,58	0,30	0,12	0,02	0,97	0,45	0,15	1,12	1,00	birch
olsza.....	98,58	0,63	0,24	0,00	0,55	0,87	0,24	0,79	0,55	alder
pozostałe.....	98,51	0,59	0,35	0,04	0,51	0,98	0,39	0,90	0,55	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.

Źródło: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2013 roku na podstawie badań monitoringowych”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary, czerwiec 2014.

^a Tree stands aged over 20 years.

Source: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2013 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary, June 2014.

TABL. 70(244). MONITORING LASU – OCENA STANU USZKODZENIA DRZEWE^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2013 R.
MONITORING OF FOREST – EVALUATION OF DAMAGES STATE OF TREES^a BY SPECIES IN 2013

GRUPY RODZAJOWE DRZEWE	Drzewa w klasach uszkodzeń w % Trees in damages classes in %									TYPE GROUPS OF TREES
	0 (bez uszkodzeń) (none)	1 (ostrze- gawcza) (slight)	2 (lekkich i średnich uszkodzeń) (modera- te)	3 (duże uszkodzenia) (severe)	4 (drzewa martwe) (dead trees)	razem klasy total classes				
						1-3	2-3	2-4	3-4	
O G Ó Ł E M.....	13,72	67,44	17,41	1,06	0,37	85,91	18,47	18,84	1,43	T O T A L
Drzewa iglaste.....	10,41	71,76	16,70	0,87	0,26	89,33	17,57	17,83	1,13	Coniferous trees
sosna.....	9,16	73,76	16,06	0,77	0,24	90,60	16,83	17,08	1,02	pine
świerk.....	18,56	54,38	24,59	1,86	0,62	80,82	26,44	27,06	2,47	spruce
jodła.....	19,15	64,84	15,10	0,81	0,10	80,75	15,91	16,01	0,91	fir
pozostałe.....	18,09	62,34	18,30	1,28	0,00	81,91	19,57	19,57	1,28	others
Drzewa liściaste.....	19,95	59,31	18,74	1,44	0,57	79,49	20,18	20,75	2,01	Broadleaved trees
buk.....	39,36	53,31	6,86	0,24	0,24	60,41	7,10	7,33	0,48	beech
dąb.....	6,44	58,56	33,02	1,71	0,27	93,29	34,73	35,00	1,98	oak
brzoza.....	11,72	65,62	20,79	0,90	0,97	87,31	21,69	22,66	1,87	birch
olsza.....	30,37	57,94	9,26	1,89	0,55	69,08	11,15	11,70	2,44	alder
pozostałe.....	25,52	55,58	16,09	2,31	0,51	73,97	18,40	18,90	2,82	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.

Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2013 roku na podstawie badań monitoringowych”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary, czerwiec 2014.

^a Tree stands aged over 20 years.

S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2013 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary, June 2014.

TABL. 71(245). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a
MAJOR GAME ANIMALS BY VOIVODSHIPS^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Łosie Mooses	Daniele Fallow deers	Muflony Mouflons	Jelenie Deers	Sarny Roe deers	Dziki Wild boars	Lisy Foxes	Zające Hares	Bażanty Pheasants	Kuropatwy Partridges
	w sztukach in heads			w tys. sztuk in thous. heads						
P O L S K A.....2000	2076	9050	1725	117,5	597,1	118,3	145,1	551,4	263,7	345,6
P O L A N D										
2005	3896	13115	1684	140,7	691,6	173,5	201,2	475,4	333,1	346,6
2010	8387	23319	2811	180,2	822,0	249,9	198,3	558,7	462,9	388,4
2012	11714	27225	2766	203,0	829,0	255,8	209,2	601,7	457	292,2
2013	13686	28198	2748	217,2	875,9	282,2	213,3	649,5	483,8	290,4
2014^b	15551	28107	2958	217,9	873,5	284,6	204,1	674,5	480,8	282,4
Dolnośląskie.....	–	1549	2127	16,9	83,5	27,7	12,9	21,7	23,7	13,2
Kujawsko-pomorskie.....	538	3720	120	10,1	51,0	13,5	12,2	54,6	34,7	13,0
Lubelskie.....	2745	371	–	7,9	54,9	17,5	18,5	70,6	44,9	27,4
Lubuskie.....	3	1378	–	14,6	53,5	20,6	9,4	12,5	10,2	6,0
Łódzkie.....	187	1182	–	5,1	49,6	8,7	10,0	91,4	64,0	50,3
Małopolskie.....	73	237	–	6,2	33,3	6,0	9,4	37,1	55,0	11,2
Mazowieckie.....	2819	749	–	7,2	63,8	19,8	20,5	116,9	75,6	48,1
Opolskie.....	–	1960	25	10,3	38,2	11,5	5,8	9,5	14,0	4,6
Podkarpackie.....	366	659	36	12,5	42,9	11,2	11,3	19,4	31,2	13,1
Podlaskie.....	4378	40	–	13,8	28,0	14,9	13,6	37,8	3,7	14,3
Pomorskie.....	155	1765	60	20,3	59,9	20,4	13,0	26,4	6,9	7,4
Śląskie.....	80	1444	17	9,4	34,8	9,8	8,3	17,8	30,9	7,4
Świętokrzyskie.....	295	84	–	3,1	20,7	5,5	6,1	36,6	35,0	26,7
Warmińsko-mazurskie.....	3742	1792	60	27,0	67,9	29,2	17,5	41,8	3,9	10,6
Wielkopolskie.....	138	7840	288	21,0	96,1	29,8	19,7	61,6	38,1	20,1
Zachodniopomorskie.....	32	3337	225	32,4	95,4	38,5	15,9	18,7	9,0	9,0

^a Dane szacunkowe; w łowieckim roku gospodarczym, liczonym od 1 IV danego roku do 30 III roku następnego. ^b Stan w dniu 10 III 2014 r.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; in hunting economic year, defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b As of 10 III 2014.

S o u r c e: data of the Directorate-General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 72(246). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH
SHOOTING^a OF THE MAIN GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/2001	2005/2006	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	SPECIFICATION
	w tys. sztuk in thous. heads						
Łosie.....	0,3	-	0,02	-	-	-	Moose
Jelenie.....	41	41	54	60	69	77	Deers
Daniele.....	2,5	3,3	6,4	7	7,5	8,4	Fallow deers
Sarny.....	158	147	161	167	172	187	Roe deers
Dziki.....	93	138	233	196	240	242	Wild boars
Lisy.....	101	175	142	130	144	130	Foxes
Zające.....	65	30	18	10	18	13	Hares
Bazanty.....	95	102	104	113	117	115	Pheasants
Kuropatwy.....	23	18	3,1	1,8	1,7	2,1	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

Source: data of the Agricultural Property Agency, Directorate-General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 73(247). ODŁÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a
TRAPPED OF GAME ANIMALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/2001	2005/2006	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	SPECIFICATION
	w sztukach in heads						
Daniele.....	-	-	21	4	20	-	Fallow deers
Dziki.....	-	-	151	31	148	155	Wild boars
Kuropatwy.....	282	-	10	-	-	-	Partridges
Zające.....	6342	1243	310	359	418	141	Hares
Lisy.....	-	-	-	-	-	6	Foxes
Bazanty ^b	62,0	98,8	97,3	103,7	108,7	101,8	Pheasants ^b

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane dotyczą zasiedlenia w obwodach wydzierzawionych.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data concern exclusively districts leased to hunting clubs of the Polish Hunting Association.

Source: data of the Agricultural Property Agency, Directorate-General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 74(248). LICZBA UBYTKÓW^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^b
NUMBER OF LOSS^a OF MAJOR GAME ANIMALS BY VOIVODSHIPS^b

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Łosie Moose	Daniele Fallow deers	Muflony Mouflons	Jelenie Deers	Sarny Roe deers	Dziki Wild boars
	w sztukach in heads					
POLSKA POLAND	109	559	45	4579	11521	1778
	w tym of which					
Dolnośląskie.....	-	25	28	338	962	120
Kujawsko-pomorskie.....	9	116	-	153	303	55
Lubelskie.....	16	1	-	160	966	62
Lubuskie.....	-	14	-	348	460	137
Łódzkie.....	3	14	-	126	735	94
Małopolskie.....	-	5	-	163	823	34
Mazowieckie.....	29	7	-	116	733	77
Opolskie.....	-	50	-	244	367	112
Podkarpackie.....	5	15	-	484	1123	110
Podlaskie.....	12	-	-	231	371	56
Pomorskie.....	1	11	-	309	369	121
Śląskie.....	2	24	8	338	1014	162
Świętokrzyskie.....	5	1	-	73	386	24
Warmińsko-mazurskie.....	17	40	2	508	615	114
Wielkopolskie.....	9	129	7	335	1245	214
Zachodniopomorskie.....	1	107	-	653	1049	286

^a Wynikające z przyczyn innych niż odstrzał i odłów, np. z kłusownictwa, wypadków drogowych, drapieżnictwa, itp. ^b W łowieckim roku gospodarczym 2013/2014, liczonym od 1 IV danego roku do 30 III roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Resulting from reasons other than species shot and trapped, e.g. poaching, road traffic accidents, predation, etc. ^b In hunting economic year 2013/2014, defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

Source: data of the Directorate-General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

Dział 6. ODPADY

Uwagi metodyczne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują ilościową i jakościową skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, w tym odpadów niebezpiecznych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Informacje o odpadach za lata 2000-2001 opracowane zostały w oparciu o Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. 1997, Nr 96, poz. 592 z późniejszymi zmianami) oraz zgodnie z **Klasyfikacją odpadów** wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. (Dz. U. 1997, Nr 162, poz. 1135).

Dane o odpadach za lata 2002-2012 opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185 poz. 1243), natomiast dane za rok **2013** opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2013, poz. 21). Prezentowane w publikacji dane zgodne są z **Katalogiem odpadów**, wprowadzonym w życie dnia 1 stycznia 2002 r. Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206), który dzieli odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania. Katalog obejmuje następujące **grupy**:

- 1) Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin
- 2) Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności
- 3) Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury
- 4) Odpady z przemysłu skózanego, futrzarskiego i tekstylnego
- 5) Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla
- 6) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej
- 7) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej
- 8) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich
- 9) Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych
- 10) Odpady z procesów termicznych
- 11) Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych
- 12) Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych
- 13) Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)
- 14) Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)
- 15) Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach
- 16) Odpady nieujęte w innych grupach
- 17) Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)
- 18) Odpady medyczne i weterynaryjne
- 19) Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych
- 20) Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie

Prezentowane w pierwszej części działu **dane o odpadach innych, niż komunalne** obejmują pierwsze **19 grup** katalogu. Informacje te dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tysiąca ton odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 milion ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Dane o odpadach komunalnych (odpady o kodzie 15 01, jeżeli pochodzą z sektora komunalnego oraz **grupa 20** katalogu) badane są i prezentowane w niniejszej publikacji oddzielnie.

Zawarte w dziale informacje **o odpadach innych, niż komunalne**, prezentują ilości i rodzaje:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (hałdach, w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (hałdach, w stawach osadowych).

Ponadto w dziale zamieszczone są informacje o powierzchni składowisk, hałd i stawów osadowych niezrehabilitowanych i zrehabilitowanych w ciągu roku.

Wszystkie poniższe definicje zgodne są z zapisami w Ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów (pierwotny wytwórca odpadów), oraz każdego, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów. Wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątanania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce. Wszystkie procesy odzysku odpadów wyszczególnione są w Załączniku Nr 1 do ustawy o odpadach. **Recycling** to taki odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Unieszkodliwianie odpadów jest to proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii. Do **procesów unieszkodliwiania odpadów**, wymienionych w Załączniku Nr 2 do ustawy o odpadach, zalicza się m.in.: składowanie na składowiskach, przetwarzanie w glebie i ziemi, retencję powierzchniową (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów. Przez **termiczne przekształcanie odpadów** rozumie się procesy spalania odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy, w tym: pirolizę, zgazowanie, proces plazmowy. Termiczne przekształcanie odpadów prowadzi się w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów na zasadach określonych w przepisach szczegółowych

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się trzy typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych oraz składowisko odpadów innych, niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska i obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub innych.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ich ilości do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku. Magazynowanie może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Prezentowane w publikacji **dane o odpadach komunalnych** dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilość kursów. Pojemność taboru do wywozu odpadów stałych i nieczystości ciekłych jest określona przez producenta lub ustalona przez przedsiębiorstwo (zakład) oczyszczania.

Przedstawiono także dane dotyczące: rodzaju wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych, odpadów zebranych z gospodarstw domowych, ilości odpadów przeznaczonych do przekształcenia termicznego, biologicznego oraz składowania, liczby i powierzchni zorganizowanych składowisk czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz zamkniętych, a także informacje o składowiskach z instalacją odgazowywania.

Składowisko z instalacją odgazowywania to takie, na którym zainstalowano urządzenia do ujmowania gazu wysypiskowego w celu jego unieszkodliwienia przez spalanie lub przetworzenie na energię (cieplną, elektryczną).

Informacje o ilości **odpadów komunalnych wytworzonych** obejmują odpady zebrane i niezbrane. Dane na ten temat opracowano na podstawie sprawozdawczości, rejestru oraz bilansu zasobów mieszkaniowych i ludności. Jako podstawę do wyliczeń przyjęto ilość odpadów komunalnych zebranych oraz liczbę budynków mieszkalnych objętych zbiorczą tych odpadów.

W publikacji prezentowane są również dane dotyczące **surowców wtórnych**, rozumianych jako użyteczne materiały odpadowe (z odzysku) powstające w procesach produkcyjnych (odpady poprodukcyjne) oraz wyroby zużyte (odpady użytkowe), które nie mogą być racjonalnie wykorzystane przez ich posiadacza, a nadają się do celowego wykorzystania przez innego użytkownika, np. w procesie produkcyjnym zastępują pierwotny. Dane o obrocie surowcami wtórnymi metalicznymi i niemetalicznymi obejmują obrót w jednostkach handlowych i produkcyjnych.

Prezentowane w dziale informacje o **zużyciu i zapasach makulatury** dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób, które zajmują się zużyciem (przerobem) makulatury, a od 2002 r. także przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 10 osób. **Wskaźnik zużycia makulatury** charakteryzuje wykorzystanie (odzysk) makulatury i określa ilość (w kilogramach) zużytej makulatury na wytworzenie 1 tony papieru i tektury.

Informacje dotyczące **międzynarodowego przemieszczania odpadów** niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Zagadnienia dotyczące importu, eksportu oraz tranzytu odpadów na terenie Polski reguluje Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2007 r., Nr 124, poz. 859, z późniejszymi zmianami) określająca postępowanie i wskazująca organy właściwe do wykonywania zadań z tego zakresu. W publikacji prezentowane są dane dotyczące wydawanych zezwoleń na import odpadów do Polski z krajów Unii Europejskiej i spoza niej, na eksport odpadów z Polski oraz tranzyt odpadów przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezentowane w publikacji dane dotyczące **wprowadzonego na rynek, zebranego i przetworzonego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego** oraz **osiągniętych poziomów recyklingu i odzysku** zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzą z corocznych raportów Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wymienione w tablicach grupy i rodzaje sprzętu elektrycznego i elektronicznego określa Załącznik Nr 1 do Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1495, z późniejszymi zmianami).

Dane o **pojazdach wycofanych z eksploatacji** uzyskano z Ministerstwa Środowiska. Postępowanie z pojazdami wycofanymi z eksploatacji oraz odpadami pochodzącymi z tych pojazdów określa Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r., Nr 25, poz. 202, z późniejszymi zmianami). Definiuje ona **stację demontażu** jako zakład prowadzący przetwarzanie, w tym demontaż z pojazdów: elementów i substancji niebezpiecznych (w tym płynów), przedmiotów wyposażenia i części nadających się do ponownego użycia oraz elementów nadających się do odzysku lub recyklingu.

Informacje o rodzaju, **liczbie i masie wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów** pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wymagania dotyczące wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów oraz sposoby postępowania ze zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami określają przepisy Ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666, z późniejszymi zmianami). Ustawa ta dzieli baterie i akumulatory na: przemysłowe, przenośne i samochodowe.

Prezentowane w publikacji informacje o **opakowaniach i produktach wprowadzanych na rynek** oraz o **odpadach opakowaniowych i osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu takich odpadów** opracowano w oparciu o dane Ministerstwa Środowiska. Wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi regulują przepisy Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi 11 (Dz.U. z 2013 r. poz. 888). Wymagane poziomy odzysku i recyklingu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. z 2007 r., Nr 109, poz. 752). Osiągnięte w danym roku poziomy odzysku i recyklingu wyrażone są w procentach i stanowią iloraz masy odpadów opakowaniowych poddanych odpowiednio odzyskowi lub recyklingowi w danym roku oraz masy wprowadzonych do obrotu opakowań w poprzednim roku kalendarzowym.

W **Aneksie Odpady wg Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2150/2002** przedstawiono dane o odpadach wytworzonych, odzyskanych i unieszkodliwionych w 2012 r., a także o instalacjach odzysku i recyklingu, przekazane przez Polskę do Eurostatu na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 2150/2002 z dnia 25 listopada 2002 r. w sprawie statystyk odpadów. Prezentowane zestawienie uwzględnia wymagania określone w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 849/2010 z dnia 27 września 2010 r. zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2150/2002 w sprawie statystyk odpadów.

Dane zostały opracowane na podstawie Centralnego Systemu Odpadowego – bazy danych Ministerstwa Środowiska. W skład systemu wchodzi, administrowane przez Urzędy Marszałkowskie, Wojewódzkie Bazy Danych o Odpadach i administrowana przez Ministerstwo Środowiska Centralna Baza Danych o Odpadach. Dane te zostały uzupełnione o dane: statystyczne GUS dotyczące odpadów komunalnych pochodzące ze sprawozdania M-09, odpadów pochodzących z leśnictwa na podstawie sprawozdania OS-6L, odpadów pochodzących z rybactwa na podstawie sprawozdania OS-6R, a także o dane dotyczące odpadów weterynaryjnych z Inspekcji Weterynaryjnej.

Sposób prezentacji danych jest zgodny z ww. Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 849/2010. Strumienie odpadów przedstawione są według grup klasyfikacji EWC Stat wersja 4. Odpady niebezpieczne zostały oznaczone symbolem (N), odpady inne niż niebezpieczne symbolem (I). Masa osadów ściekowych podana w suchej masie. W tabeli dotyczącej wytworzonych odpadów w podziale na działalność gospodarcze zastosowano klasyfikację PKD 2007. Sposób postępowania z odpadami zaklasyfikowany został według nazw operacji odzysku i unieszkodliwiania zgodnymi z Aneksem 5 i 6 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) i definicjami zawartymi w Dyrektywie 2008/98/WE. Operacje odzysku i unieszkodliwiania zostały zdefiniowane następująco:

operacje odzysku:

- R1 wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii;
- R2 regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników;
- R3 recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania);
- R4 recykling lub regeneracja metali i związków metali;
- R5 recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych;
- R6 regeneracja kwasów lub zasad;
- R7 odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń;
- R8 odzyskiwanie składników z katalizatorów;
- R9 powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju;
- R10 rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby;
- R11 wykorzystanie odpadów pochodzących z któregośkolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R10;
- R12 wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R11;
- R13 magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane);
- R14 inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części;
- R15 przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

operacje unieszkodliwiania:

- D1 składowanie na składowiskach odpadów obojętnych;
- D2 obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi);
- D3 składowanie przez głębokie zatłaczanie (np. zatłaczanie odpadów, które można pompować);
- D4 retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach);
- D5 składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne;
- D6 odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz *;
- D7 lokowanie (zatapianie) na dnie mórz;
- D8 obróbka biologiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. fermentacja);
- D9 obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie);
- D10 termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie;
- D11 termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na morzu;
- D12 składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni);
- D13 sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12;
- D14 przepakowywanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D13;
- D15 magazynowanie w czasie któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane);
- D16 przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania.

* odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz w całości objęte jest zakazem

Dane dotyczące przetwarzania odpadów wykazano w postaci ogólnej ilości odpadów wprowadzanych na teren obiektów odzysku i unieszkodliwiania w celu przeprowadzenia ostatecznego procesu przetwarzania, nie uwzględniono odpadów poddanych procesom wstępnej obróbki. Dane dotyczące procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów zestawiono w pięciu kategoriach: odzysk energii (R1), spalanie odpadów (D10), odzysk (wyluczając odzysk energii) (R2 do R11, R14), w tym recykling, i wypełnianie wyrobisk, składowanie (D1, D5, D12), inne formy unieszkodliwiania (D2, D3, D4, D7).

Wypełnianie wyrobisk oznacza proces odzysku, w którym odpady zostają użyte na obszarach robót ziemnych (tj. kopalni podziemnych lub kopalni żwiru) dla potrzeb związanych z rekultywacją lub bezpieczeństwem, bądź w celach inżynierskich związanych z kształtowaniem krajobrazu oraz w ramach którego odpady zastępują inne materiały, które musiałyby zostać użyte w tych samych celach. Kategoria ta obejmuje: użycie odpadów w celu wypełnienia kopalni czy kamieniołomów, rekultywacji gruntu lub kształtowania krajobrazu.

Chapter 6. WASTES

Methodological notes

Data presented in this chapter portray quantitative and qualitative scale of environmental hazards and burdens caused by production of industrial, municipal and other waste, including hazardous waste as well as undertakings targeted at counter-acting these hazards. Environmental burdens manifest themselves mainly as pollution of water and soil by waste, air contamination, degradation of aesthetic and landscape values as well as exemption of rural and forest areas occupied by waste from usage.

Information on waste in 2000-2001 has been elaborated on the basis of the Act of 27 June 1997 on waste (Journal of Laws No. 96, item 592, with later amendments) and pursuant to **Waste Classification** introduced by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment Protection, Natural Resources and Forestry of 24 December 1997 (Journal of Laws No. 162 item 1135).

Data on waste in 2002-2012 have been elaborated on the basis of the Act of 27 April 2001 on waste (uniform text, Journal of Laws 2010, No. 185 item 1243), whereas data for the year **2013** have been elaborated on the basis of the Act of 14 December 2012 on waste (Journal of Laws 2013, item 21). Data presented in this publication are in line with Waste Classification introduced by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment (Journal of Laws 2001, No. 112 item 1206).

The aforementioned waste classification divides waste into groups, subgroups and types with respect to the formation process and covers following **groups** of waste:

- 1) Wastes resulting from exploration, mining, quarrying, physical and chemical treatment of minerals and quarry
- 2) Wastes from agriculture, horticulture, aquaculture, fishing, forestry, hunting, and food preparation and processing
- 3) Wastes from wood processing and the production of panels and furniture, pulp, paper and cardboard
- 4) Wastes from the leather, fur and textile industries
- 5) Wastes from petroleum refining, natural gas purification and pyrolytic treatment of coal
- 6) Wastes from inorganic chemical processes
- 7) Wastes from organic chemical processes
- 8) Wastes from the manufacture, formulation, supply and use (MFSU) of coatings (paints, varnishes and vitreous enamels), adhesives, sealants and printing inks
- 9) Wastes from the photographic industry
- 10) Wastes from thermal processes
- 11) Wastes from chemicals surface treatment and the coating of metals and other materials; non-ferrous hydro-metallurgy
- 12) Wastes from shaping and physical and mechanical surface treatment of metals and plastics
- 13) Oil wastes and wastes of liquid fuel (except edible oils, 05, 12 and 19)
- 14) Waste organic solvents, refrigerants and propellants (except 07 and 08)
- 15) Waste packaging; absorbents, wiping cloths, filter materials and protective clothing not otherwise specified
- 16) Wastes not otherwise specified in the list
- 17) Construction and demolition wastes (including excavated soil from contaminated sites)
- 18) Wastes from human or animal health care and/or related research
- 19) Wastes from waste management facilities, off-site waste water treatment plants and the preparation of water intended for human consumption and water for industrial use
- 20) Municipal wastes (household waste and similar commercial, industrial and institutional wastes) including separately collected fractions.

The data presented in first part of this chapter pertain **the first 19 groups** of the catalogue, which encompass **waste other than municipal**. Those information on waste pertains to industrial waste which is burdensome for the environment and take into account plants which produce at least 1000 tons of waste per year or their premises host 1 million tons or more of accumulated waste, regardless of the waste produced annually.

Data on municipal wastes (wastes of code 15 01 if come from municipal sector and **group no. 20** of the list) are built and presented in this publication separately.

The data on wastes other than municipal wastes, which are presented in this section show quantities and types of:

- wastes produced annually, identifying quantities of recycled and disposed wastes, including waste deposited in repositories (landfills, heaps, ponds) incinerated, composted and temporarily stored,
- wastes up to now landfilled (accumulated) at the premises of plants i.e. accrued at landfills (heaps, tailing ponds).

In addition, the section presents information on the area of reclaimed and non-reclaimed landfills (heaps, tailing ponds) within a year.

All definitions mentioned below are based on the Act of 14 December 2012 on Waste (uniform text Journal of Laws 2013, item 21).

Waste shall mean any substance or object in which the holder thereof discards or intends or is required to discard. **Waste producer** shall mean anyone whose activities and existence produce waste (original waste producer) or anyone who carries out pre-processing, mixing or other operations resulting in a change in the nature or composition of this waste.

Recovery means any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfil a particular function, or waste being prepared to fulfil that function, in the plant or in the wider economy. Annex 1 to the Act of 14 December 2012 on Waste sets out a non-exhaustive list of recovery operations.

Recycling means any recovery operation by which waste materials are reprocessed into products, materials or substances whether for the original or other purposes. It includes the reprocessing of organic material but does not include energy recovery and the reprocessing into materials that are to be used as fuels or for backfilling operations

Waste disposal means any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy. **Processes of waste disposal**, described in Annex No 2 to the Act of 14 December 2012 on Waste, include storage at landfills, processing in soil and ground, surface retention (e.g. storage of waste in the fields and lagoons), and incineration of waste. **Incineration of waste** shall mean waste oxidation processes, including burning, gasification or decomposition of waste, including pyrolytic decomposition, performed at dedicated facilities or facilities (including waste incineration plants) on principles set out in detailed regulations.

Waste landfill shall mean a built structure designed to landfill waste. We identify three types of waste landfills: hazardous waste landfill, inert waste landfills and a landfill of waste other than hazardous and inert waste.

Stored waste shall mean waste disposed of to landfills (heaps, setting ponds) owned by the plants themselves or other entities.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which include: preliminary storage of waste by their producer, temporary storage of the waste by the unit collecting waste, storage waste by the unit processing waste. Waste intended for recovery or disposal, except landfilling, can be stored if the necessity for storage results from technological or organizational processes and does not violate time limits justified by these processes, however, not longer than for 3 years. Waste intended for landfilling can be stored only for the purpose of gathering its sufficient quantity for transport to a waste landfill, however, not longer than for 1 year. Waste can be stored at the premises legally owned by the waste holder. Waste storage area does not need to be specified in compliance with land utilization planning regulations.

Data on **up to now landfilled (accumulated) waste** pertain to the quantity of wastes stored at the premises owned by plants as a result storage in a reporting year and previous years.

Reclaimed waste landfills shall mean areas, the exploitation of which has come to an end, and where the works targeted at creating or restoring their usability through proper relief of the land, enhancement of physical and chemical features as well as regulation of water conditions.

Municipal wastes are defined as the wastes generated in households (excluding end of life vehicles) as well as waste which does not contain hazardous substances, coming from other waste producers, which in their nature or composition are similar to wastes generated in households. Data on municipal wastes pertain to quantities of collected municipal wastes, which have been presented as weight measurement units (tons). In determining the quantity of wastes, the capacity of rolling stock used for removal of waste and a number of rides were taken into account. The capacity of a rolling stock for removal of solid waste and is determined by producer or by waste treatment company (plant). There are also data concerning: types of selected municipal wastes, household wastes, amount of wastes designed for incineration, biological processing and landfilling, amount and area of landfill in operation (i.e. the ones where the wastes were taken to in the reporting year) and closed landfills as well as information about degassing of landfill sites.

A landfill with a degasification equipment is a landfill where equipment for capturing landfill gases was installed for the purpose of its neutralization through incineration or processing resulting in (thermal, electric) energy production.

Information on amounts of **municipal waste generated** cover waste collected, and not collected. Data on this topic were developed on the basis of reporting, a register, and a dwelling stock and population balance. The amounts of municipal waste collected, and the number of residential buildings covered by a municipal waste collection scheme were taken as the basis for calculations.

There are also data on **secondary-raw materials** presented in this publication. **Recyclables** are (recycled) useful waste materials from production processes (post-production wastes and used products (post-usage wastes) which cannot be reasonably used by their holders, but may be deliberately used by other users e.g. in production process. Data on trade in metallic and non-metallic recyclables encompass trade among commercial and production entities.

Information on **consumption and stock of scrap paper** pertains to companies which employ more than 50 workers and which deal in use (processing) of scrap paper and from 2002 also companies which employ more than 10 workers. **Scrap paper usage ratio** describes usage (recovery) of scrap paper and determines quantity (in kg) of scrap paper used per 1 ton of produced paper or cardboard.

Information pertaining to the **transboundary shipments of hazardous and other than hazardous waste** comes from the Chief Inspectorate of Environmental Protection. Since the second half of 2007 the issues of import and export of

waste regulates decree of the European Parliament and Council Regulation No 1013/2006 of 14 June 2006 on shipments of waste (O.J. L. No. 190 of 12.07.2006, with later amendments), which provisions have been incorporated in Polish Law by the Act of 29 June 2007 on international shipments of waste (Journal of Laws 2007, No. 124, item 859, with later amendments). The publication presents data pertaining to permissions for waste import to Poland from the EU and EFTA Member States and outside, permissions for export from Poland and permissions for transit through the territory of the Republic of Poland.

Data on the **launched, collected and treated Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE)** and on **achieved levels of recovery and recycling of WEEE** base on Chief Inspectorate of Environment Protection's annual reports. Groups and types of electric and electronic equipment listed in the tables are defined by Annex No. 1 of Act of 29 July 2005 on Waste Electrical and Electronic Equipmen, (Journal of Laws No 180, item 1495).

Data concerning **end of life vehicles (ELV)** coming from database of Ministry of the Environment. Manner of proceeding with ELV and wastes coming from ELV defines the Act of 20 January 2005 on recycling discarded vehicles (Journal of Laws No. 25, item 202, as amended). This Act defines **dismantlers** as a facilities leading treatment of end-of-life vehicles, in wich dismantling from wrecks: hazardous elements and hazardous substances (including liquid), components and materials which can be reused and elements which can be recycled or recovered.

Information on the amount and type of **batteries and accumulators** launched into the market comes from the Chief Inspectorate of Environmental Protection. Requirements of batteries and accumulators launched into the market and treatment ways of used batteries and used accumulators are defined by the Act on the batteries and accumulators 24 April 2009 (Journal of Laws, No. 79, item. 666). This act specifies three types of batteries and accumulators: portable, automotive and industrial.

Data presented in the publication, **concerning packages and products launched at the market as well as achieved recovery levels and recycling of packaging and post-usage waste** have been prepared on the basis of data from the Minister of Environment. The Act of 13 June 2013 on packaging and packaging waste (Journal of Laws 2013, No item 888, with later amendments defines requirements for packaging and ways of treatment of packaging waste. Required recovery and recycling levels are governed by the Regulation of the Minister of Environment of 14 June 2007 on annual levels of recovery and recycling of packaging and post-usage waste (Journal of Laws No. 109 item 752). Achived levels of recovery and recycling of packaging waste are expressed as a percentage and they are the ratio of the weight of packaging waste recovered or recycled appropriately in a reference year and the weight of packaging placed on the market in the previous calendar year.

Annex Waste according to Regulation No. 2150/2002 of the European Parliament and of the Council contains data on waste generated and treated in 2012 year as well as on recovery and recycling installations, submitted to Eurostat on the basis of Regulation (EC) No. 2150/2002 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2002 on waste statistics.

The tabulations are presented according of requirements of Commission Regulation (EU) No 849/2010 of 27 September 2010 amending Regulation (EC) No 2150/2002 of the European Parliament and of the Council on waste statistics.

Data come from "Database on waste generation and management, and the management of packaging and packaging waste", administrated by Marshall Offices and the Ministry of the Environment, from surveys conducted by Central Statistical Office: M-09 report of municipal waste, OS-6L report on forestry waste, OS-6R report on waste fishery waste and data from veterinary inspection data on veterinary waste.

The way we present the data are consistent with Regulation (EC) No. 2150/2002 and 4th version of EWC Stat classification according to Commission Regulation (EC) No. 783/2005 of 24 May 2005 amending Annex II to Regulation (EC) No 2150/2002. Hazardous waste has been flagged with (N) mark, non-hazardous waste with (I) mark. Common sludges weight is presented as dry weight.

The table on waste generated by economic activities NACE classification PKD2007 was used.

Waste treatment was classified according to waste recovery and disposal processes defined in Annex No. 5 and Annex No. 6 in Act of waste of 27 April 2001 (O. J. No. 62, item 628 as amended):

recovery processes:

- R1 usage as fuel or any other means of energy production;
- R2 regeneration or recovery of solvents;
- R3 recycling or regeneration of organic substances which are not used as solvents (including composting and other biological transformation processes);
- R4 recycling or regeneration of metals or metal compounds;
- R5 recycling or regeneration of other non-organic materials;
- R6 regeneration of acids or bases;
- R7 recovery of components used for removal of contamination;
- R8 recovery of components from catalysts;
- R9 re-defining of oil or any other ways or re-usage of oil;
- R10 distribution on the earth surface in order to fertilise or improve the soil;
- R11 usage of waste from any of the activities specified in points from R1 to R10;
- R12 exchange of waste in order to subject to any of the activities specified in points R1 to R11;

- R13 storage of waste which are to be subject of the activities specified in points from R1 to R12 (excluding temporary storage during the collection at the location of waste);
- R14 other activities involving entire or partly usage of waste;
- R15 processing of waste in order to prepare it for recovery, including recycling;

disposal processes:

- D1 storage in neutral waste landfills;
- D2 processing in the soil and earth (e.g. biodegradation of liquid waste or waste sludge in soil and earth);
- D3 storage through deep compression (e.g. compression of waste which may be pumped);
- D4 surface retention (e.g. placing waste on sludge drying beds or in lagoons);
- D5 storage in hazardous waste landfills or in other waste landfills;
- D6 carrying away to waters, excluding seas*;
- D7 depositing (drowning) on sea bottoms;
- D8 biological processing not specified in any point of Annex 6 as a result of which waste is produced to be disposed with the use of any process specified in points from D1 to D12 (e.g. fermentation);
- D9 physical and chemical processing not specified in any point of Annex 6 as a result of which waste is produced to be disposed with the use of any process specified in points from D1 to D12 (e.g. evaporation, drying, precipitation);
- D10 thermal conversion of waste in installations or equipment located on the land;
- D11 thermal conversion of waste in installations or equipment located on the sea;
- D12 storage of waste in containers in the ground (e.g. in a mine);
- D13 preparation of a mixture or mixing prior to subjecting to any of the processes specified in points from D1 to D12;
- D14 repacking prior to subjecting to any of the processes specified in points from D1 to D13;
- D15 storage at the time of any of the processes specified in points from D1 to D14 (excluding temporary storage at the time of collection in the location the waste is produced);
- D16 processing of waste as a result of which waste for disposal is produced.

* carrying away to waters, excluding seas, is entirely prohibited

Data on waste treatment were presented as the total amount of waste entering recovery and disposal facilities for final treatment, operations defined as pre-treatment operation are excluded. Statistics on waste treatment are broken down waste into the following five treatment categories: energy recovery (R1), incineration (D10), recovery (other than energy recovery) (R2 to R11 and R14) in which recycling and backfilling; landfilling (D1, D5, D12); other forms of disposal (D2, D3, D4, D6, D7).

Backfilling means a recovery operation where waste is used in excavated areas (such as underground mines, gravel pits) for the purpose of slope reclamation or safety or for engineering purposes in landscaping and where the waste is substituting other non-waste the materials which would have had to be used for the purpose. This include the use of waste for stowage of mines and quarries; recultivation, land reclamation or landscaping.

TABL. 1(249). ODPADY WYTWORZONE W CIĄGU ROKU
WASTE GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>					
O G Ó Ł E M	137710	133956	125517	135209	141888	T O T A L
z tego:						<i>of which</i>
odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych).....	125484	124602	113479	123124	130593	<i>waste (excluding municipal waste)</i>
odpady komunalne ^a	12169	12038	12085	11295	<i>municipal waste^a</i>

a Dane szacunkowe. *a* Estimated data.

TABL. 2(250). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA ODZYSKANYCH ODPADÓW^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF RECOVERED WASTE^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1798	1952	2015	Plants generating waste
w tym odzyskujące odpady	1290	1402	1614	1861	1949	<i>of which those recovering the waste</i>
wg stopnia odzyskanych odpadów:						<i>by degree of waste recovery</i>
5,0% i mniej	14	25	21	15	22	<i>5.0% and less</i>
5,1-10,0.....	17	16	17	17	9	<i>5.1-10.0</i>
10,1-25,0.....	27	35	42	20	17	<i>10.1-25.0</i>
25,1-50,0.....	92	70	63	34	39	<i>25.1-50.0</i>
50,1-70,0.....	112	75	62	59	52	<i>50.1-70.0</i>
70,1-80,0.....	93	67	63	49	58	<i>70.1-80.0</i>
80,1-90,0.....	145	136	114	103	80	<i>80.1-90.0</i>
90,1-95,0.....	123	90	124	93	103	<i>90.1-95.0</i>
95,1% i więcej	667	888	1108	1471	1569	<i>95.1% and more</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *a* Excluding municipal waste.

TABL. 3(251). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF DISPOSAL WASTE^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1798	1952	2015	Plants generating waste
w tym unieszkodliwiające odpady .	805	622	553	345	318	<i>of which those treating the waste</i>
wg stopnia unieszkodliwienia odpadów:						<i>by degree of waste treatment</i>
5,0% i mniej	224	123	127	118	102	<i>5.0% and less</i>
5,1-10,0.....	107	73	79	48	49	<i>5.1-10.0</i>
10,1-20,0.....	121	80	60	43	33	<i>10.1-20.0</i>
20,1-30,0.....	66	43	33	19	16	<i>20.1-30.0</i>
30,1% i więcej	287	303	254	117	118	<i>30.1% and more</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *a* Excluding municipal waste.

TABL. 4(252). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA SKŁADOWANIA ODPADÓW^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF LANDFILLED WASTE^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1798	1952	2015	Plants generating waste
w tym składowujące odpady	738	417	288	68	101	<i>of which those landfilling the waste</i>
wg stopnia składowania odpadów:						<i>by degree of waste landfilling</i>
5,0% i mniej	239	125	108	64	95	<i>5.0% and less</i>
5,1-10,0.....	107	67	38	1	–	<i>5.1-10.0</i>
10,1-25,0.....	153	84	39	2	4	<i>10.1-25.0</i>
25,1-50,0.....	99	45	35	–	–	<i>25.1-50.0</i>
50,1-70,0.....	35	21	11	1	–	<i>50.1-70.0</i>
70,1-80,0.....	16	9	5	–	–	<i>70.1-80.0</i>
80,1-90,0.....	13	8	13	–	1	<i>80.1-90.0</i>
90,1-95,0.....	9	8	1	–	–	<i>90.1-95.0</i>
95,1% i więcej	67	50	38	–	1	<i>95.1% and more</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *a* Excluding municipal waste.

TABL. 5(253). ZAKŁADY WEDŁUG IŁOŚCI DOTYCHCZAS SKŁADOWANYCH (NAGROMADZONYCH) ODPADÓW^a
PLANTS BY QUANTITY OF WASTE^a LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000		2005		2010		2012		2013	
	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton <i>waste</i> <i>accumu- lated</i> <i>in mln t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton <i>waste</i> <i>accumu- lated</i> <i>in mln t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton <i>waste</i> <i>accumu- lated</i> <i>in mln t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton <i>waste</i> <i>accumu- lated</i> <i>in mln t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton <i>waste</i> <i>accumu- lated</i> <i>in mln t.</i>
OGÓŁEM / TOTAL	1408	x	1596	x	1798	x	1952	x	2015	x
w tym zakłady posiadające na swoim terenie odpady dotychczas składowane (nagromadzone)	391	2011	292	1753	191	1724	167	1650	171	1672
<i>of which plants having on the premises waste so far landfilled (accumulated)</i>										
w ilości: <i>quantity:</i>										
10,0 tys. ton i mniej	110	0	84	0	37	0	26	0	22	0
<i>10.0 thous. t and less</i>										
10,1-50,0	71	2	32	1	22	1	20	1	20	1
50,1-100,0	24	2	24	2	7	1	3	0	4	0
100,1-500,0	48	11	38	9	24	5	21	4	20	4
500,1-1000,0	12	8	11	7	12	8	10	7	14	10
1000,1-2000,0	31	46	26	37	16	24	16	25	17	26
2000,1-5000,0	33	102	24	77	25	84	25	84	28	88
5000,1-10000,0	22	160	16	115	12	93	13	102	15	116
10000,1-20000,0	15	215	19	268	16	227	16	235	13	191
20000,1 tys. ton i więcej	25	1465	18	1237	20	1281	17	1193	18	1236
<i>20000.1 thous. tonnes and more</i>										

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste.

TABL. 6(254). ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG RODZAJÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WASTE^a GENERATED BY TYPES AND VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin <i>Waste generated at washing and cleaning minerals</i>	Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych <i>Waste from floatation dressing of non-ferrous metal ores</i>	Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych <i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>	Odpady z wydobycia kopalni innych niż rudy metali <i>Waste from mineral non-ferrous excavation</i>	Popioły lotne z węgla <i>Coal fly ash</i>	Gleba i ziemia <i>Soil and stones</i>	Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych <i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>	Żużle z procesów wytopienia <i>Wastes from the processing of slag</i>	Pozostałe <i>Other</i>
POLSKA	130593,3	34361,1	30234,1	11472,9	5827,3	4489,1	3950,7	3764,6	2634,0	37624,1
POLAND										
Dolnośląskie	34552,3	236,8	28809,4	70,6	267,1	87,6	280,3	2030,4	–	2770,1
Kujawsko-pomorskie	4605,6	0,6	–	154,4	2254,1	278,4	14,9	39,0	–	1864,2
Lubelskie	6828,4	5075,9	–	129,2	–	126,4	414,1	–	–	1082,8
Lubuskie	1050,6	10,4	–	35,3	37,4	0,3	60,1	–	–	907,1
Łódzkie	9107,5	190,2	–	7344,3	–	414,2	289,5	8,3	–	861
Małopolskie	6431,4	1808,8	1424,7	136,0	186,8	355,6	11,3	108,1	601,3	1798,8
Mazowieckie	6731,2	47,0	–	727,6	99,2	918,3	362,5	190,3	101,8	4284,5
Opolskie	1514,5	22,8	–	134,5	–	119,0	16,4	–	0,7	1221,1
Podkarpackie	1649,5	–	–	166,5	–	5,6	649,8	–	43,0	784,6
Podlaskie	1827,5	91,7	–	52,1	262,7	9,5	410,3	–	–	1001,2
Pomorskie	2127,7	–	–	51,3	–	91,2	396,8	5,8	–	1582,6
Śląskie	38497,9	26639,3	–	174,8	797,5	1353,8	570,6	1355,4	1759,7	5846,8
Świętokrzyskie	4438,1	183,7	–	57,9	1856,0	–	8,4	27,3	127,5	2177,3
Warmińsko-mazurskie	1108,7	43,3	–	11,3	46,4	44,0	266,8	–	–	740,9
Wielkopolskie	5590,5	–	–	1912,6	–	676,5	106,0	–	–	2895,4
Zachodniopomorskie	4531,9	10,6	–	314,5	20,1	8,7	98,9	–	–	4079,1

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste.

TABL. 7(255). ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.
WASTE^a GENERATED AND ACCUMULATED SO FAR BY TYPES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c), stan w końcu roku w mln ton <i>Waste landfilled (accumulated^c), as of the end of the year in mln tonnes</i>
	ogółem w mln ton <i>grand total in mln tonnes</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	unieszkodliwione <i>disposed</i>		magazynowane czasowo <i>temporarily stored</i>	
			razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which landfilled^b</i>		
				w % wytworzonych <i>in % of waste generated</i>		
OGÓŁEM TOTAL	130,6	69,4	28,6	25,5	2,0	1692,0
w tym / of which:						
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin... <i>Waste from washing and cleaning of minerals</i>	34,4	80,9	18,6	18,6	0,5	454,4
Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych... <i>Waste from floatation dressing of non-ferrous metal ores</i>	30,2	66,4	33,6	33,6	0,0	613,9
Mieszanki popiołowo-żuźłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych... <i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>	11,5	10,3	86,7	86,7	3,0	276,6
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali... <i>Waste from mineral non-metalliferrous excavation</i>	5,8	26,3	65,6	64,1	8,1	75,2
Popioły lotne z węgla... <i>Coal fly ash</i>	4,5	87,0	10,8	0,1	2,2	27,2
Gleba i ziemia, w tym kamienie... <i>Soil and stones</i>	4,0	99,6	0,1	0,1	0,3	0,1
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych... <i>Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases</i>	3,8	100	–	–	–	0,0
Żuźle z procesów wytopienia... <i>Waste from the processing of slag</i>	2,6	97,8	–	–	2,2	3,8

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *c* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. *b* On own and other landfills (heaps, tailing ponds). *c* On own landfills (heaps, tailing ponds).

TABL. 8(256). ODPADY^a W MIEJSCOWOŚCIACH UZDROWISKOWYCH W 2013 R.
WASTE^a IN HEALTH RESORTS IN 2013

MIEJSCOWOŚCI UZDROWISKOWE <i>HEALTH RESORTS</i>	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c), stan w końcu roku <i>Waste landfilled (accumulated) so far as of the end of the year</i>
	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	unieszkodliwione <i>disposed</i>		magazynowane czasowo <i>temporarily stored</i>	
			razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which landfilled^b</i>		
				w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>		
Augustów.....	365,8	365,1	–	–	0,7	2,3
Goczałkowice-Zdrój.....	9,0	–	–	–	9,0	–
Gołdap.....	50,3	49,0	0,2	0,2	1,1	–
Inowrocław.....	340,7	334,6	0,9	0,9	5,2	12067,3
Kołobrzeg.....	12,9	9,4	0,5	0,5	3,0	–
Krasnobród.....	4,7	4,7	–	–	–	–
Piwniczna-Zdrój.....	45,8	27,5	18,3	18,3	–	2335,6
Połczyn-Zdrój.....	6,7	6,7	–	–	–	–
Supraśl.....	6,8	6,8	–	–	–	–
Świnoujście.....	50,4	46,3	4,1	–	–	–
Ustka.....	4,3	4,2	0,1	0,1	–	–

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *c* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. *b* On own and other landfills (heaps, tailing ponds). *c* On own landfills (heaps, tailing ponds).

TABL. 9(257). ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.WASTE^a GENERATED AND ACCUMULATED SO FAR BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady (stan w dniu 31 XII) Plants (as of 31 XII)	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c) (stan w końcu roku) Waste landfilled (accumulated) so far (as of the end of the year)
		ogółem total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione disposed			magazy- nowane czasowo temporarily stored	
				razem total	w tym of which			
					termi- cznie thermal	składo- wane ^b landfilled ^b		
w tysiącach ton in thous. tonnes								
POLSKA	2044	130593,3	90585,2	37375,9	404,9	33262,0	2632,2	1671973,0
POLAND								
Dolnośląskie	165	34552,3	23268,5	10499,7	9,3	10433,8	784,1	625000,3
Kujawsko-pomorskie	96	4605,6	2122,0	2383,5	28,1	2355,2	100,1	19645,3
Lubelskie	99	6828,4	3551,9	3256,2	-	3228,4	20,3	25854,6
Lubuskie	62	1050,6	1006,2	39,3	5,2	33,9	5,1	2725,3
Łódzkie	105	9107,5	1674,4	7369,9	42,7	7327,1	63,2	78342,4
Małopolskie	146	6431,4	5928,5	284,8	69,1	215,3	218,1	114461,1
Mazowieckie	174	6731,2	3982,3	2509,0	130,3	478,0	239,9	43783,7
Opolskie	71	1514,5	1320,4	31,0	1,5	26,6	163,1	21832,9
Podkarpackie	111	1649,5	1541,3	46,0	9,9	34,2	62,2	79,8
Podlaskie	71	1827,5	1514,8	7,3	1,7	0,7	305,4	2354,3
Pomorskie	124	2127,7	1963,0	97,4	36,2	53,4	67,3	3792,1
Śląskie	301	38497,9	34823,3	3477,6	4,8	3456,8	197,0	510824,9
Świętokrzyskie	80	4438,1	2276,3	2077,4	15,7	1989,9	84,4	46306,2
Warmińsko-mazurskie	86	1108,7	1020,7	13,4	7,5	1,7	74,6	1210,6
Wielkopolskie	260	5590,5	2860,0	2607,3	17,1	1885,7	123,2	56004,2
Zachodniopomorskie	93	4531,9	1731,6	2676,1	25,8	1741,3	124,2	119755,3

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. c Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. b On own and other landfills (heaps, tailing ponds). c On own landfills (heaps, tailing ponds).

TABL. 10(258). TERENY I POWIERZCHNIA SKŁADOWANIA ODPADÓW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.WASTE^a LANDFILL SITES AND THEIR AREA BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady składujące odpady ^a (stan w dniu 31 XII) Plants landfilling waste ^a (as of 31 December)	Odpady składowane ^b Waste landfilled ^b					Powierzchnia terenów składowania odpadów Area of waste landfill sites	
		ogółem total	w stawach osadowych in tailing ponds	na składowiskach ^c on landfills ^c			niezreku- tywowana (stan non-reclaimed (as of the end of the year)	zreku- tywowana w ciągu roku reclaimed during the year
				własnych own	międzyza- kładowych (centralnych) interplants (central)	komunal- nych municipal		
POLSKA	218	33262,0	17614,1	12275,2	3125,4	247,3	8690,2	44,0
POLAND								
Dolnośląskie	25	10433,8	10102,1	204,2	108,9	18,6	2650,4	-
Kujawsko-pomorskie	11	2355,2	10,6	2279,4	0,9	64,3	280,6	-
Lubelskie	8	3228,4	-	3226,0	-	2,4	136,4	-
Lubuskie	9	33,9	0,3	29,1	4,0	0,5	39,9	-
Łódzkie	9	7327,1	7303,4	21,9	-	1,8	699,4	-
Małopolskie	22	215,3	138,0	25,3	48,9	3,1	724,9	-
Mazowieckie	8	478,0	-	476,9	-	1,1	592,3	9,7
Opolskie	12	26,6	3,9	5,3	6,9	10,5	213,2	4,4
Podkarpackie	10	34,2	28,5	2,3	-	3,4	29,6	-
Podlaskie	3	0,7	-	-	-	0,7	23,8	-
Pomorskie	16	53,4	20,1	15,5	-	17,8	124,5	-
Śląskie	38	3456,8	5,6	494,9	2862,9	93,4	1659,4	29,8
Świętokrzyskie	13	1989,9	1,1	1987,1	-	1,7	287,9	-
Warmińsko-mazurskie	6	1,7	0,1	-	-	1,6	4,7	-
Wielkopolskie	21	1885,7	-	1773,2	89,1	23,4	618,9	0,1
Zachodniopomorskie	7	1741,3	0,4	1734,1	3,8	3,0	604,3	-

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. c Hałdach.

a Excluding municipal waste. b On own and other landfills (heaps, tailing ponds). c Heaps.

TABL. 11(259). ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^b W 2013 R.
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR AND THEIR LANDFILL SITES ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^b IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d) – stan w końcu roku Waste landfilled (accumulated ^d) so far (as of the end of the year)
	ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione disposed			magazy- nowane czasowo temporarily stored	
			razem total	w tym			
				termicznie thermal	składo- wane ^c landfilled ^c		
	w tysiącach ton in thous. tonnes						
OGÓŁEM	130593,3	90585,2	37375,9	404,9	33262,0	2632,2	1671973,0
TOTAL							
SEKCJA / SECTION B+C+D+E	124137,6	84894,8	36656,3	404,8	32549,7	2586,5	1645927,8
SEKCJA / SECTION B	68139,7	49914,5	17507,0	–	17418,9	718,2	782577,0
Dział / Sector 05	36192,4	29525,6	6539,4	–	6539,4	127,4	460828,7
Grupa / Group 05.1	36127,9	29461,5	6539,4	–	6539,4	127,0	460828,7
Grupa / Group 05.2	64,5	64,1	–	–	–	0,4	–
Dział / Sector 07	28962,2	18827,4	10129,8	–	10129,8	5,0	297109,1
Grupa / Group 07.2	28962,2	18827,4	10129,8	–	10129,8	5,0	297109,1
Klasa / Class 07.29	28962,2	18827,4	10129,8	–	10129,8	5,0	297109,1
Dział / Sector 08	2948,9	1549,6	813,5	–	741,7	585,8	22119,1
Grupa / Group 08.1	2943,0	1547,0	812,7	–	740,9	583,3	21542,8
Klasa / Class 08.11	1921,2	970,6	812,7	–	740,9	137,9	15298,3
Klasa / Class 08.12	1021,8	576,4	–	–	–	445,4	6244,5
Grupa / Group 08.9	5,9	2,6	0,8	–	0,8	2,5	576,3
Klasa / Class 08.91	1,5	0,4	0,8	–	0,8	0,3	7,7
Klasa / Class 08.93	2,2	2,2	–	–	–	–	568,6
SEKCJA / SECTION C	28204,3	20776,7	6135,2	107,3	5066,9	1292,4	255589,5
Dział / Sector 10	3802,2	3478,5	100,6	50,9	35,6	223,1	53,6
Grupa / Group 10.1	598,1	535,1	54,1	49,4	–	8,9	–
Grupa / Group 10.3	452,6	446,0	5,1	1,5	3,6	1,5	11,0
Grupa / Group 10.8	1731,7	1494,2	33,6	–	28,5	203,9	42,6
Klasa / Class 10.81	1641,4	1403,9	33,6	–	28,5	203,9	42,6
Dział / Sector 11	1130,7	1113,0	15,6	–	1,0	2,1	–
Dział / Sector 12	17,0	17,0	–	–	–	–	–
Dział / Sector 13	2,0	2,0	–	–	–	–	–
Grupa / Group 13.2	2,0	2,0	–	–	–	–	–
Dział / Sector 15	68,5	63,9	4,6	–	4,6	–	21,6
Grupa / Group 15.1	68,5	63,9	4,6	–	4,6	–	21,6
Dział / Sector 16	2342,7	2309,1	19,4	17,6	1,3	14,2	–
Grupa / Group 16.2	1492,2	1464,2	16,7	14,9	1,3	13,3	–
Klasa / Class 16.21	611,0	601,4	1,3	–	1,3	8,3	–
Dział / Sector 17	1540,6	1387,9	99,1	–	99,1	53,6	3112,1
Grupa / Group 17.1	1030,2	891,8	96,8	–	96,8	41,6	2999,8
Dział / Sector 19	94,4	74,3	15,6	7,5	7,3	4,5	1107,8
Grupa / Group 19.1	44,8	36,1	7,3	–	7,3	1,4	1107,8
Grupa / Group 19.2	49,6	38,2	8,3	7,5	–	3,1	–
Dział / Sector 20	4409,9	1671,4	2591,1	16,6	1686,2	147,4	128974,3
Grupa / Group 20.1	4309,3	1576,8	2586,7	12,6	1686,2	145,8	128974,3
Klasa / Class 20.13	553,4	505,1	14,0	–	13,9	34,3	21326,8
Klasa / Class 20.14	379,8	159,6	112,7	3,7	105,1	107,5	6935,7
Klasa / Class 20.15	3195,2	746,5	2446,2	–	1562,3	2,5	100644,4
Klasa / Class 20.16	34,1	20,3	13,8	8,9	4,9	–	67,4
Grupa / Group 20.3	8,1	7,6	0,4	–	–	0,1	–
Grupa / Group 20.6	1,6	1,6	–	–	–	–	–
Dział / Sector 21	4,5	2,2	2,3	0,2	1,8	–	–
Grupa / Group 21.2	4,5	2,2	2,3	0,2	1,8	–	–
Dział / Sector 22	145,5	135,8	6,2	2,3	3,9	3,5	660,9
Grupa / Group 22.1	81,3	80,5	–	–	–	0,8	647,4
Grupa / Group 22.2	64,2	55,3	6,2	2,3	3,9	2,7	13,5

TABL. 11(259). ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^b W 2013 R. (dok.)
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR AND THEIR LANDFILL SITES ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^b IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d) – stan w końcu roku Waste landfilled (accumulated ^d) so far (as of the end of the year)
	ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione disposed			magazy- nowane czasowo temporarily stored	
			razem total	termicznie thermal	składo- wane ^c landfilled ^c		
w tysiącach ton in thous. tonnes							
Dział / Sector 23	4682,6	1770,6	2901,0	–	2899,9	11,0	28316,1
Grupa / Group 23.1	219,7	210,5	9,2	–	8,1	–	26,0
Grupa / Group 23.4	65,2	64,8	0,4	–	0,4	–	7,5
Grupa / Group 23.5	3344,9	526,5	2818,0	–	2818,0	0,4	21459,0
Klasa / Class 23.51	2786,7	137,9	2648,4	–	2648,4	0,4	2899,8
Klasa / Class 23.52	558,2	388,6	169,6	–	169,6	–	18559,2
Grupa / Group 23.6	207,3	196,1	6,0	–	6,0	5,2	–
Dział / Sector 24	8147,3	6991,9	349,8	1,3	316,6	805,6	90803,2
Grupa / Group 24.1	4501,8	4242,5	170,8	–	170,8	88,5	38925,9
Grupa / Group 24.2	104,3	102,5	1,6	1,3	–	0,2	–
Grupa / Group 24.3	34,4	34,2	0,2	–	–	–	–
Grupa / Group 24.4	3176,5	2325,0	158,9	–	127,5	692,6	50530,3
Klasa / Class 24.43	1690,5	1639,3	46,2	–	46,2	5,0	38418,3
Klasa / Class 24.44	1379,6	582,7	109,8	–	78,4	687,1	12112,0
Grupa / Group 24.5	330,3	287,7	18,3	–	18,3	24,3	1347,0
Dział / Sector 25	270,0	263,8	2,0	0,2	1,7	4,2	2537,8
Grupa / Group 25.1	54,1	54,1	–	–	–	–	2533,9
Dział / Sector 27	125,1	124,6	0,5	0,1	0,4	–	–
Grupa / Group 27.1	15,4	15,4	–	–	–	–	–
Grupa / Group 27.4	14,2	14,2	–	–	–	–	–
Dział / Sector 28	212,8	194,9	4,6	0,3	2,3	13,3	0,5
Grupa / Group 28.1	155,2	151,8	2,4	0,3	0,5	1,0	–
Grupa / Group 28.9	27,0	24,5	2,2	–	1,8	0,3	0,5
Dział / Sector 29	542,2	539,3	2,7	0,5	0,1	0,2	–
Grupa / Group 29.1	115,3	114,0	1,3	0,1	0,1	–	–
Dział / Sector 30	81,9	80,0	1,9	–	1,3	–	–
Grupa / Group 30.1	23,9	23,3	0,6	–	–	–	–
Grupa / Group 30.2	16,3	15,0	1,3	–	1,3	–	–
Dział / Sector 31	362,0	343,2	10,3	9,8	–	8,5	–
Grupa / Group 31.0	362,0	343,2	10,3	9,8	–	8,5	–
SEKCJA / SECTION D	22848,1	11803,7	10657,2	4,2	9960,8	387,2	272193,7
Dział / Sector 35	22848,1	11803,7	10657,2	4,2	9960,8	387,2	272193,7
Grupa / Group 35.1	20265,6	9391,4	10599,3	3,4	9903,9	274,9	262696,6
Grupa / Group 35.3	2544,0	2374,3	57,4	0,3	56,9	112,3	9497,1
SEKCJA / SECTION E	4945,5	2399,9	2356,9	293,3	103,1	188,7	335567,6
Dział / Sector 36	3394,9	1195,1	2151,5	195,4	41,9	48,3	1659,2
Dział / Sector 37	1271,3	968,2	165,2	81,3	42,5	137,9	8839,3
Dział / Sector 38	166,3	126,0	40,2	16,6	18,7	0,1	325069,1
Grupa / Group 38.2	103,5	84,2	19,3	16,4	2,9	–	3672,4
Grupa / Group 38.3	38,8	18,5	20,2	0,2	15,8	0,1	302737,8
Dział / Sector 39	113,0	110,6	–	–	–	2,4	–
SEKCJA / SECTION F	4598,2	4571,2	0,1	0,1	–	26,9	2,4
Dział / Sector 41	412,6	412,5	0,1	0,1	–	–	–
Dział / Sector 42	3849,1	3823,2	–	–	–	25,9	–
Dział / Sector 43	336,5	335,5	–	–	–	1,0	2,4
POZOSTAŁE SEKCJE	1857,5	1119,2	719,5	–	712,3	18,8	26042,8
OTHER SECTIONS							

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Patrz Aneks str. 535 c Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.
d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. b See Annex page 535c On own and other landfills (heaps, tailing ponds). d On own landfills (heaps, tailing ponds).

TABL. 12(260). ODPADY KOMUNALNE WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH W 2013 R.
MUNICIPAL WASTE BY OWNERSHIP SECTORS, URBAN AND RURAL AREAS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektory <i>Sectors</i>		Z ogółem <i>Of total</i>		SPECIFICATION
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	miasta <i>cities</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	
Wytworzone ^a w tys. ton	11294,9	x	x	x	x	Generated^a in thous. tonnes
Zebrane ^a w tys. ton	9473,8	3611,7	5862,2	x	x	Collected^a in thous. tonnes
w tym przeznaczone do (tys. ton):						of which designated for (thous. tonnes):
przekształcenia termicznego	766,0	216,6	549,4	x	x	by incineration
biologicznego przetwarzania	1230,5	851,1	379,4	x	x	by biological processes
składowania	5978,7	1860,0	4118,8	x	x	landfilling
Składowiska kontrolowane						Controlled landfill sites
czynne:						in operation:
liczba	431	375	56	113	318	number
powierzchnia w ha (stan na 31 XII)....	1944,3	1584,0	360,3	672,0	1272,3	area in ha (as of 31 XII)
powierzchnia zrehabilitowana w ha w ciągu roku	24,9	23,9	1,0	9,1	15,8	area in ha reclaimed during the year
zamknięte:						closed:
liczba	119	110	9	20	99	number
powierzchnia w ha (stan na 31 XII)....	364,8	332,7	32,1	77,3	287,5	area in ha (as of 31 XII)
powierzchnia zrehabilitowana w ha w ciągu roku	32,9	32,9	x	2,2	30,7	area in ha reclaimed during the year

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 13(261). ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE I ZEBRANE^a
MUNICIPAL WASTE GENERATED AND COLLECTED^a

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Wytworzone <i>Generated</i>		Zebrane <i>Collected</i>	
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>
P O L S K A 2005	12169	319	9352	245
P O L A N D 2010	12038	315	10044	263
2012	12085	314	9581	249
2013	11295	293	9474	246
Dolnośląskie	914	314	854	293
Kujawsko-pomorskie	618	295	515	246
Lubelskie	473	219	348	161
Lubuskie	336	329	313	306
Łódzkie	741	295	576	229
Małopolskie	861	256	702	209
Mazowieckie	1643	309	1332	251
Opolskie	284	282	248	246
Podkarpackie	475	223	358	168
Podlaskie	328	275	252	210
Pomorskie	735	320	645	281
Śląskie	1570	341	1348	293
Świętokrzyskie	208	164	170	134
Warmińsko-mazurskie	414	286	345	238
Wielkopolskie	1111	321	950	274
Zachodniopomorskie	583	339	520	302

^a Dane szacunkowe. ^a Estimated data.

TABL. 14(262). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a
MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	2005		2010		2012		2013	
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>per capita in kg</i>
P O L S K A	9352	245	10044	263,0	9581	248,6	9474	246,1
P O L A N D								
Dolnośląskie	893	309	994	345,6	902	309,6	854	293,3
Kujawsko-pomorskie	448	217	515	248,7	515	245,6	515	245,9
Lubelskie	338	155	338	156,7	347	159,8	348	161,3
Lubuskie	280	277	297	294,0	304	297,2	313	306,3
Łódzkie	639	248	669	263,5	621	245,7	576	228,7
Małopolskie	630	193	766	231,9	712	212,5	702	209,1
Mazowieckie	1500	291	1573	300,7	1376	260,0	1332	250,9
Opolskie	255	243	260	252,6	247	244,0	248	246,3
Podkarpackie	346	165	360	171,1	368	172,7	358	168,0
Podlaskie	268	223	243	204,3	242	201,6	252	210,4
Pomorskie	587	267	683	305,7	646	282,5	645	281,3
Śląskie	1307	278	1380	297,5	1351	292,5	1348	292,6
Świętokrzyskie	185	144	200	157,3	181	142,2	170	133,6
Warmińsko-mazurskie	313	219	328	229,9	323	222,6	345	238,4
Wielkopolskie	862	256	915	268,0	934	270,0	950	274,2
Zachodniopomorskie	502	297	523	308,6	511	296,8	520	302,1

^a Dane szacunkowe. ^a Estimated data.

TABL. 15(263). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a (BEZ WYSELEKCJONOWANYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a (WITHOUT SELECTED) IN 2013 BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Obszary wiejskie <i>Rural areas</i>	W tym z gospodarstw domowych <i>Of which from households</i>		
				razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>
w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>						
P O L S K A	8198,8	6356,1	1842,6	6110,1	4635,1	1475,0
P O L A N D						
Dolnośląskie	760,1	608,1	152,0	568,0	449,3	118,7
Kujawsko-pomorskie	442,2	332,4	109,8	336,8	248,1	88,7
Lubelskie	303,1	234,5	68,6	225,7	169,7	55,9
Lubuskie	274,1	201,2	72,8	203,1	146,1	57,0
Łódzkie	501,3	399,9	101,3	364,7	285,6	79,1
Małopolskie	592,5	424,7	167,8	431,7	296,7	134,9
Mazowieckie	1137,5	924,8	212,7	836,9	668,3	168,6
Opolskie	216,0	135,0	81,0	173,4	104,5	68,8
Podkarpackie	303,5	209,8	93,7	212,8	140,4	72,5
Podlaskie	233,3	178,5	54,8	184,7	138,3	46,4
Pomorskie	562,1	435,2	126,9	424,9	318,9	105,9
Śląskie	1161,6	1006,9	154,7	891,9	762,2	129,7
Świętokrzyskie	141,8	106,2	35,6	102,4	72,3	30,0
Warmińsko-mazurskie	297,5	222,2	75,2	221,6	161,0	60,6
Wielkopolskie	817,2	576,0	241,2	606,9	419,2	187,7
Zachodniopomorskie	455,2	360,7	94,5	325,0	254,6	70,4

^a Dane szacunkowe. ^a Estimated data.

TABL. 16(264). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total		Zmie- szane Mixed	Wyselekcjonowane Selected								
	w tys. ton in thous. tonnes	na 1 miesz- kańca w kg in kg per capita		razem total	w tym of which							
					papier i tektura paper and card- board	szkło glass	two- rzywa sztuczne plastics	metale metals	tekstylnia textiles	niebez- piecz- ne hazar- dous	wielko- gabary- towe bulky	bio- degrado- walne biodegra- -dable
w tysiącach ton in thous. tonnes												
P O L S K A	9474	246,1	8199	1275	197	316	220	18	37	1	136	312
P O L A N D												
Dolnośląskie.....	854	293,3	760	94	14	24	17	1	2	0	9	24
Kujawsko-pomorskie	515	245,9	442	73	6	18	9	1	2	0	4	31
Lubelskie.....	348	161,3	303	45	6	14	7	1	2	0	2	10
Lubuskie.....	313	306,3	274	39	9	7	5	1	1	0	5	10
Łódzkie	576	228,7	501	75	12	22	13	1	2	0	8	14
Małopolskie.....	702	209,1	592	110	15	30	22	2	4	0	13	21
Mazowieckie	1332	250,9	1138	194	36	34	24	5	5	0	26	49
Opolskie	248	246,3	216	32	5	10	7	0	1	0	4	4
Podkarpackie.....	358	168,0	303	54	8	19	11	1	2	0	3	7
Podlaskie	252	210,4	233	18	3	5	3	0	1	0	4	2
Pomorskie	645	281,3	562	83	10	19	18	0	2	0	7	25
Śląskie.....	1348	292,6	1162	186	23	42	32	2	5	0	33	46
Świętokrzyskie.....	170	133,6	142	28	7	7	9	0	2	0	1	1
Warmińsko-mazurskie ..	345	238,4	297	48	7	9	8	1	1	0	2	20
Wielkopolskie	950	274,2	817	133	26	39	24	1	3	0	7	29
Zachodniopomorskie.....	520	302,1	455	64	10	17	9	0	2	0	7	17

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 17(265). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a Z GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a FROM HOUSEHOLDS IN 2013 BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total		Zmie- szane Mixed	Wyselekcjonowane Selected								
	w tys. ton in thous. tonnes	na 1 miesz- kańca w kg in kg per capita		razem total	w tym of which							
					papier i tektura paper and card- board	szkło glass	two- rzywa sztuczne plastics	metale metals	tekstylnia textiles	niebez- piecz- ne hazar- dous	wielko- gabary- towe bulky	biodegra- dowalne biodegra- -dable
w tysiącach ton in thous. tonnes												
P O L S K A	7139	185,4	6110	1028	132	273	185	15	37	1	126	227
P O L A N D												
Dolnośląskie.....	641	220,3	568	73	10	21	14	1	2	0	9	16
Kujawsko-pomorskie	398	189,9	337	61	5	16	8	1	2	0	4	25
Lubelskie.....	264	122,3	226	39	4	13	6	1	2	0	2	9
Lubuskie.....	230	224,8	203	27	4	6	5	1	1	0	5	5
Łódzkie	426	169,4	365	62	7	20	10	1	2	0	8	12
Małopolskie.....	520	155,0	432	89	10	27	19	1	4	0	12	13
Mazowieckie	986	185,7	837	149	24	29	19	4	5	0	23	31
Opolskie	201	199,2	173	27	4	9	6	0	1	0	4	3
Podkarpackie.....	255	119,8	213	42	4	17	9	1	2	0	3	5
Podlaskie	199	166,7	185	15	2	5	2	0	1	0	3	2
Pomorskie	494	215,4	425	69	8	17	16	0	2	0	6	18
Śląskie.....	1059	229,8	892	167	19	39	29	2	5	0	31	39
Świętokrzyskie.....	126	98,9	102	23	5	7	8	0	2	0	1	1
Warmińsko-mazurskie ..	264	182,4	222	43	5	8	7	0	1	0	2	18
Wielkopolskie	707	204,2	607	100	16	30	20	1	3	0	6	21
Zachodniopomorskie.....	368	214,2	325	43	4	11	7	0	2	0	6	11

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 18(266). ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MIXED MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a IN 2013 BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zebrane ogółem Collected in total				
	w tysiącach ton in thous. tonnes	na 1 mieszkańca w kg per capita in kg	w tym z: of which from:		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji trade, small business, offices and institutions	usług komunalnych municipal services	gospodarstw domowych households
			w tysiącach ton in thous. tonnes		
POLSKA	8199	212,9	1781	308	6110
POLAND					
Dolnośląskie	760	261,1	160	32	568
Kujawsko-pomorskie	442	211,2	85	20	337
Lubelskie	303	140,3	68	9	226
Lubuskie	274	268,1	58	13	203
Łódzkie	501	199,1	120	16	365
Małopolskie	592	176,5	136	25	432
Mazowieckie	1138	214,3	278	22	837
Opolskie	216	214,5	36	7	173
Podkarpackie	303	142,6	74	17	213
Podlaskie	233	195,0	44	4	185
Pomorskie	562	245,2	113	25	425
Śląskie	1162	252,2	234	35	892
Świętokrzyskie	142	111,7	33	6	102
Warmińsko-mazurskie	297	205,4	65	11	222
Wielkopolskie	817	236,0	169	41	607
Zachodniopomorskie	455	264,7	106	24	325

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 19(267). ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a W WYBRANYCH MIASTACH^b W 2013 R.
MIXED MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a IN SELECTED CITIES^b IN 2013

MIASTA CITIES	Zebrane ogółem Collected in total				
	w tysiącach ton in thous. tonnes	na 1 mieszkańca w kg per capita in kg	w tym z of which from		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji trade, small business, offices and institutions	usług komunalnych municipal services	gospodarstw domowych households
			w tysiącach ton in thous. tonnes		
POLSKA	8199	212,9	1781	308	6110
POLAND					
Warszawa	527	306,8	142	3	381
Kraków	205	269,5	53	10	141
Wrocław	200	317,5	41	7	152
Łódź	193	350,7	44	14	134
Poznań	187	261,6	57	6	124
Gdańsk	135	292,6	44	4	86
Szczecin	126	308,4	22	7	97
Katowice	111	364,3	33	6	72
Lublin	102	292,9	30	3	69
Bydgoszcz	99	274,0	26	4	69
Gdynia	79	316,7	10	5	64
Białystok	66	223,3	11	2	53
Toruń	64	311,5	16	6	42
Gliwice	62	332,1	12	1	48
Częstochowa	60	257,3	18	4	38
Rzeszów	60	326,9	17	5	37
Sosnowiec	54	255,3	17	1	36
Kielce	51	254,1	14	2	35
Zabrze	49	271,7	11	2	36

a Dane szacunkowe. b Miasta o największej ilości zebranych odpadów komunalnych.

a Estimated data. b Cities with the largest amount of municipal waste collected.

TABL. 20(268). ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE W WYBRANYCH^a UZDROWISKACH W 2013 R.
MIXED MUNICIPAL WASTE IN SELECTED^a HEALTH RESORTS IN 2013

UZDROWISKA HEALTH RESORTS	Odpady zebrane ^b Waste collected ^b		Czynne składowiska zorganizowane (stan w dniu 31 XII) Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII)	
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	liczba number	powierzchnia w ha area in ha
Inowrocław	19500,8	17782,4	1	5,8
Kołobrzeg	17051,4	10279,7	–	–
Sopot	16079,4	9974,8	–	–
Świnoujście	15495,2	8276	–	–
Augustów	11552,2	9677,6	–	–
Ustka	5164,6	3821,1	–	–
Konstancin Jeziorna	4959,2	3843,9	–	–
Ustroń	4461,2	3033,3	–	–
Ciechocinek	3961,6	2350,7	–	–
Busko-Zdrój	3490,7	1149,7	–	–
Krynica Zdrój	3422,1	1576,2	–	–
Gołdap	3353,4	2665,5	–	–
Kudawa Zdrój	3164,6	1577,7	–	–
Kamień Pomorski	2866,1	2110,9	–	–
Polanica Zdrój	2411,2	1214,3	–	–
Szczawno Zdrój	2111,2	1930,5	–	–
Supraśl	1912,0	1349,3	–	–
Łądek Zdrój	1801,4	1535,6	–	–

a Uzdrowiska o największej ilości zebranych odpadów komunalnych. b Dane szacunkowe.

a Health resorts with the largest amount of municipal waste collected. b Estimated data.

TABL. 21(269). SKŁADOWISKA ODPADÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
LANDFILL SITES BY VOIVODSHIP IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Składowiska kontrolowane Controlled landfill sites						
	czynne in operation			o zakończonej eksploatacji not operational			
	ogółem grand total	powierzchnia w ha area in ha		ogółem grand total	powierzchnia w ha area in ha		
		razem total	w tym części składowisk / kwater zamkniętych w ciągu roku of which landfill sections / cells closed during the year		razem total	w tym zrekultywo- wana w ciągu roku of which reclaimed during the year	
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII	razem total	w tym zrekultywowana of which reclaimed	stan w dniu 31 XII as of 31 XII	razem total	w tym zrekultywo- wana w ciągu roku of which reclaimed during the year	
POLSKA.....	431	1944,3	100,4	24,9	119	364,8	32,9
POLAND							
Dolnośląskie	30	168,7	15,2	–	10	45,3	–
Kujawsko-pomorskie	32	168,0	5,6	–	16	22,0	–
Lubelskie	56	122,4	–	–	3	3,6	1,7
Lubuskie	14	80,0	3,0	2,0	5	19,6	–
Łódzkie	23	113,6	6,5	4,0	2	2,6	–
Małopolskie	23	84,5	10,2	–	4	8,9	–
Mazowieckie	57	200,2	9,1	1,4	5	8,0	–
Opolskie	21	128,0	2,8	2,8	3	12,0	1,9
Podkarpackie	22	58,9	1,4	1,4	2	4,5	–
Podlaskie	15	46,6	7,9	6,9	20	45,5	8,1
Pomorskie	18	89,2	9,0	–	18	79,1	8,4
Śląskie	26	147,5	7,6	1,8	–	–	–
Świętokrzyskie	15	52,7	–	–	1	4,7	–
Warmińsko-mazurskie	19	71,5	1,0	–	5	16,3	2,0
Wielkopolskie	43	242,9	16,5	2,4	13	35,0	8,7
Zachodniopomorskie	17	169,6	4,6	2,2	12	57,7	2,1

TABL. 22(270). KONTROLOWANE SKŁADOWISKA CZYNNE WEDŁUG MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH W 2013 R.
CONTROLLED LANDFILL SITES IN OPERATION BY URBAN AND RURAL AREAS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>grand total</i>	W tym <i>Of which</i>		Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectars</i>					
		miasta <i>urban areas</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	w tym części składowisk / kwater zamkniętych w ciągu roku <i>of which landfill section / cells closed during the year</i>		
							razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>
		stan w dniu 31 XII <i>as of 31 XII</i>							
P O L S K A	431	113	318	1944,3	672,0	1272,3	100,4	34,7	65,7
P O L A N D									
Dolnośląskie	30	11	19	168,7	69,1	99,6	15,2	7,6	7,6
Kujawsko-pomorskie	32	7	25	168,0	37,2	130,8	5,6	–	5,6
Lubelskie	56	9	47	122,4	23,9	98,5	–	–	–
Lubuskie	14	5	9	80,0	35,3	44,7	3,0	2,0	1,0
Łódzkie	23	1	22	113,6	3,1	110,5	6,5	–	6,5
Małopolskie	23	16	7	84,5	52,4	32,1	10,2	7,1	3,1
Mazowieckie.....	57	14	43	200,2	66,0	134,2	9,1	0,9	8,2
Opolskie.....	21	5	16	128,0	46,6	81,4	2,8	2,8	–
Podkarpackie.....	22	6	16	58,9	17,7	41,2	1,4	1,4	–
Podlaskie.....	15	5	10	46,6	15,5	31,1	7,9	2,1	5,8
Pomorskie	18	3	15	89,2	27,8	61,4	9,0	–	9,0
Śląskie.....	26	20	6	147,5	118,4	29,1	7,6	6,6	1,0
Świętokrzyskie.....	15	3	12	52,7	20,0	32,7	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	19	1	18	71,5	3,6	67,9	1,0	–	1,0
Wielkopolskie	43	4	39	242,9	33,8	209,1	16,5	4,2	12,3
Zachodniopomorskie	17	3	14	169,6	101,6	68,0	4,6	–	4,6

TABL. 23(271). ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK ODPADÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
DEGASSING OF LANDFILL SITES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba składowisk z instalacjami odgazowywania <i>Number of landfill sites with degassing installations</i>								
	ogółem <i>grand total</i>	w tym z gazem <i>of which with gas</i>							
		uchodzącym do atmosfery <i>escaping to the atmosphere</i>	unieszkodliwionym przez spalanie <i>neutralised by burning</i>					ilość wyprodukowanej energii <i>quantity of energy produced</i>	
			bez odzysku energii <i>without energy recovery</i>		z odzyskiem energii <i>with energy recovery</i>			cieplnej <i>thermal</i>	elektrycznej <i>electric</i>
w palnikach indywidualnych <i>in singular burners</i>	w pochodni zbiorczej <i>in collective torch</i>	cieplnej <i>thermal</i>	elektrycznej <i>electric</i>	cieplnej w GJ ^a <i>thermal in GJ^a</i>	elektrycznej w MWh ^a <i>electric in MWh^a</i>				
POLSKA POLAND	363	199	61	78	15	59	82621,1	162428,5	
Dolnośląskie.....	29	7	5	16	—	4	—	9492,5	
Kujawsko-pomorskie	21	12	1	4	1	4	1901,7	3243,7	
Lubelskie.....	40	38	2	2	—	1	—	191,7	
Lubuskie.....	11	9	—	2	—	1	—	3937,3	
Łódzkie	22	8	8	2	—	4	—	22970,5	
Małopolskie.....	23	10	7	3	1	5	3496,8	15101,8	
Mazowieckie	45	31	3	2	4	10	15569,4	23968,6	
Opolskie	20	6	11	7	—	1	—	2451,2	
Podkarpackie.....	18	14	3	1	—	2	—	5904,8	
Podlaskie.....	11	8	1	2	—	1	—	2413,0	
Pomorskie	17	10	—	5	3	4	27345,7	14703,7	
Śląskie.....	24	6	4	8	3	11	27099,0	40760,0	
Świętokrzyskie	13	10	—	2	—	1	—	202,7	
Warmińsko-mazurskie	11	9	1	1	1	1	2677,0	652,3	
Wielkopolskie	41	12	13	17	1	4	1309,0	8022,1	
Zachodniopomorskie.....	17	9	2	4	1	5	3222,5	8412,5	

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

TABL. 24(272). ZUŻYCIE I ZAPASY ODPADÓW Z PAPIERU I TEKSTURY
USE AND STOCK OF WASTE PAPER

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					
Zużycie ogółem	733,8	1099,6	1914,0	1899,5	2066,2	Total use
w tym produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru	713,1	1058,1	1863,5	1865,3	2040,3	<i>of which the production of chemical paper-pulp, paper and paper products</i>
Zapasy ogółem	38,5	43,8	77,3^a	113,4^a	112,5^a	Total stocks
w tym produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru	38,3	41,2	63,5	79,5	80,2	<i>of which the production of chemical paper-pulp, paper and paper products</i>

a Łącznie z zapasami w jednostkach handlowych.

a Including inventory of commercial units.

TABL. 26(274). IMPORT ODPADÓW Z KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI W 2013 R.
IMPORTS OF WASTE FROM THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES TO POLAND IN 2013

KRAJ WYSYŁKI <i>COUNTRY OF DISPATCH</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach <i>Applied quantity of imported waste in tonnes</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym wydane <i>of which issued</i>		ogółem <i>total</i>	w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>
		zezwolenia <i>permissions</i>	sprzeciwy <i>objections</i>		
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	97	95	2	263080	260180
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>					
RAZEM..... TOTAL	95	93	2	257080	254180
Austria / <i>Austria</i>	7	7	–	16900	16900
Belgia / <i>Belgium</i>	3	3	–	3050	3050
Cypr / <i>Cyprus</i>	1	1	–	3000	3000
Czechy / <i>Czech Republic</i>	2	2	–	30100	30100
Francja / <i>France</i>	1	1	–	2100	2100
Grecja / <i>Greece</i>	15	15	–	3060	3060
Holandia / <i>Netherlands</i>	4	3	1	6600	4700
Irlandia / <i>Ireland</i>	3	3	–	1722	1722
Litwa / <i>Lithuania</i>	21	21	–	32968	32968
Luksemburg / <i>Luxembourg</i>	1	1	–	1000	1000
Niemcy / <i>Germany</i>	20	20	–	105300	105300
Słowacja / <i>Slovakia</i>	2	2	–	5960	5960
Słowenia / <i>Slovenia</i>	4	4	–	13500	13500
Węgry / <i>Hungary</i>	1	1	–	2500	2500
Wielka Brytania / <i>United Kingdom</i>	4	4	–	14320	14320
Włochy / <i>Italy</i>	6	5	1	15000	14000

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 27(275). IMPORT ODPADÓW Z KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI WEDŁUG GRUP ODPADÓW^a W 2013 R.
IMPORTS OF WASTE FROM THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES TO POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2013.

GRUPA ODPADÓW <i>GROUP OF WASTE</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach <i>Applied quantity of imported waste in tonnes</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym wydane <i>of which issued</i>		ogółem <i>total</i>	w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>
		zezwolenia <i>permissions</i>	sprzeciwy <i>objections</i>		
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	97	95	2	263080	260180
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>					
RAZEM..... TOTAL	95	93	2	257080	254180
Grupa / <i>Group 02</i>	2	2	–	1222	1222
Grupa / <i>Group 07</i>	2	2	–	2550	2550
Grupa / <i>Group 08</i>	6	6	–	710	710
Grupa / <i>Group 10</i>	25	24	1	47220	45320
Grupa / <i>Group 11</i>	4	4	–	4850	4850
Grupa / <i>Group 13</i>	13	13	–	54840	54840
Grupa / <i>Group 14</i>	1	1	–	70	70
Grupa / <i>Group 15</i>	5	5	–	980	980
Grupa / <i>Group 16</i>	13	13	–	16168	16168
Grupa / <i>Group 17</i>	1	1	–	1000	1000
Grupa / <i>Group 19</i>	21	20	1	127300	126300
Grupa / <i>Group 20</i>	2	2	–	170	170

^a Podział na grupy zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: „Uwagi metodyczne” do działu.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: “Methodological notes” in chapter.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 28(276). IMPORT ODPADÓW SPOZA KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI W 2013 R.
IMPORTS OF WASTE FROM OUTSIDE THE EUROPEAN UNION TO POLAND IN 2013

KRAJ WYSYŁKI COUNTRY OF DISPATCH	Liczba zakończonych postępowań Number of completed proceedings			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach Applied quantity of imported waste in tonnes	
	ogółem total	w tym of which		ogółem total	w tym na mocy wydanego zezwolenia of which based on issued permission
		wydane zezwolenia issued permissions	wydane sprzeciwu issued objections		
OGÓŁEM..... TOTAL	28	26	2	103970	40970
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE					
RAZEM..... TOTAL	28	26	2	103970	40970
Boliwia / <i>Bolivia</i>	2	2	–	400	400
Chorwacja / <i>Croatia</i>	9	9	–	7300	7300
Czarnogóra / <i>Montenegro</i>	1	1	–	20	20
Mołdawia / <i>Moldava</i>	1	1	–	1500	1500
Norwegia / <i>Norway</i>	1	–	1	3000	–
Rosja / <i>Russian Federation</i>	1	–	1	60000	–
Serbia / <i>Serbia</i>	4	4	–	450	450
Szwajcaria / <i>Switzerland</i>	2	2	–	12500	12500
Ukraina / <i>Ukraine</i>	7	7	–	18800	18800

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 29(277). IMPORT ODPADÓW SPOZA KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI WEDŁUG GRUP ODPADÓW^a W 2013R.
IMPORTS OF WASTE FROM OUTSIDE THE EUROPEAN UNION TO POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2013

GRUPA ODPADÓW GROUP OF WASTE	Liczba zakończonych postępowań Number of completed proceedings			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach Applied quantity of imported waste in tonnes	
	ogółem total	w tym of which		ogółem total	w tym na mocy wydanego zezwolenia of which based on issued permission
		wydane zezwolenia issued permissions	wydane sprzeciwu issued objections		
OGÓŁEM..... TOTAL	28	26	2	103970	40970
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE					
RAZEM..... TOTAL	28	26	2	103970	40970
Grupa / <i>Group</i> 02.....	8	7	1	16700	13700
Grupa / <i>Group</i> 07.....	3	3	–	700	700
Grupa / <i>Group</i> 08.....	4	4	–	650	650
Grupa / <i>Group</i> 10.....	2	2	–	6000	6000
Grupa / <i>Group</i> 13.....	1	–	1	60000	–
Grupa / <i>Group</i> 15.....	2	2	–	4100	4100
Grupa / <i>Group</i> 16.....	4	4	–	320	320
Grupa / <i>Group</i> 17.....	1	1	–	1000	1000
Grupa / <i>Group</i> 19.....	3	3	–	14500	14500

^a Podział na grupy zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: „Uwagi metodyczne” do działu.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: “Methodological notes” in chapter.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 30(278). TRANZYT ODPADÓW PRZEZ POLSKĘ W 2013 R.
TRANSIT OF WASTE THROUGH POLAND IN 2013

KRAJ WYSYŁKI <i>COUNTRY OF DISPATCH</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>				Wnioskowana ilość odpadów przewożonych przez Polskę w tonach <i>Applied quantity of waste transported through Poland in tonnes</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			ogółem <i>total</i>	w tym na mocy <i>of which based on</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	milcząca zgoda ^a <i>silent agreement^a</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>		ogółem <i>total</i>	wydanego zezwolenia <i>issued permissions</i>
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	34	18	3	13	201897	128185	2000
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE TRANZYT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>							
RAZEM..... TOTAL	31	16	3	12	197797	127085	2000
Austria / <i>Austria</i>	1	1	–	–	1200	1200	–
Białoruś / <i>Belarus</i>	8	5	1	2	4665	4365	200
Irlandia / <i>Ireland</i>	1	1	–	–	30000	30000	–
Litwa / <i>Lithuania</i>	6	3	2	1	11500	7700	1800
Meksyk / <i>Mexico</i>	1	–	–	1	3600	–	–
Mołdawia / <i>Moldava</i>	6	3	–	3	600	320	–
Rosja / <i>Russian Federation</i>	3	–	–	3	732	–	–
Ukraina / <i>Ukraine</i>	2	1	–	1	5500	3500	–
Wielka Brytania / <i>United Kingdom</i>	3	2	–	1	14000	80000	–

^a Brak sprzeciwu w terminie 30 dni.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a No objection within time limit of 30 days.

Source: Data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 31(279). TRANZYT ODPADÓW PRZEZ POLSKĘ WEDŁUG GRUP ODPADÓW^a W 2013 R.
TRANSIT OF WASTE THROUGH POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2013

GRUPA ODPADÓW <i>GROUP OF WASTE</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>				Wnioskowana ilość odpadów przewożonych przez Polskę w tonach <i>Applied quantity of waste transported through Poland in tonnes</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			ogółem <i>total</i>	w tym na mocy <i>of which based on</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	milcząca zgoda ^b <i>silent agreement^b</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>		ogółem <i>total</i>	wydanego zezwolenia <i>issued permissions</i>
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	34	18	3	13	201897	128185	2000
W TYM WNIOSKI ZGLASZAJĄCE TRANZYT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>							
RAZEM..... TOTAL	31	16	3	12	197797	127085	2000
Grupa / <i>Group 2</i>	8	3	1	4	6415	3815	300
Grupa / <i>Group 10</i>	1	–	1	–	200	–	200
Grupa / <i>Group 13</i>	1	–	–	1	3600	–	–
Grupa / <i>Group 15</i>	3	2	–	1	100	70	–
Grupa / <i>Group 16</i>	5	1	1	3	5232	3000	1500
Grupa / <i>Group 17</i>	1	–	–	1	2000	–	–
Grupa / <i>Group 19</i>	7	6	–	1	178700	118700	–
Grupa / <i>Group 20</i>	5	4	–	1	1550	1500	–

^a Podział na grupy zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Brak sprzeciwu w terminie 30 dni.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: „Methodological notes” in chapter. ^b No objection within time limit of 30 days.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 32(280). EKSPORT ODPADÓW Z POLSKI W 2013 R.
EXPORTS OF WASTE FROM POLAND IN 2013

KRAJ ODBIORU <i>RECEIVING COUNTRY</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów eksportowanych w tonach <i>Applied quantity of waste exported in tonnes</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>	w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>		
OGÓŁEM GRAND TOTAL	37	33	4	1874245	177905
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE EKSPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>					
RAZEM TOTAL	33	31	2	181205	177205
Belgia / <i>Belgium</i>	3	3	–	444	444
Bułgaria / <i>Bulgaria</i>	1	1	–	1000	1000
Francja / <i>France</i>	1	1	–	55	55
Holandia / <i>Netherlands</i>	2	2	–	330	330
Niemcy / <i>Germany</i>	20	19	1	156736	153736
Rumunia / <i>Romania</i>	5	5	–	21640	21640
Wielka Brytania / <i>United Kingdom</i>	1	–	1	1000	–

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 33(281). EKSPORT ODPADÓW Z POLSKI WEDŁUG GRUP ODPADÓW^a W 2013 R.
EXPORTS OF WASTE FROM POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2013

GRUPA ODPADÓW <i>GROUP OF WASTE</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów eksportowanych w tonach <i>Applied quantity of waste exported in tonnes</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>	w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>		
OGÓŁEM GRAND TOTAL	37	33	4	187425	177905
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE EKSPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>					
RAZEM TOTAL	33	31	2	181205	177205
Grupa / <i>Group</i> 03.....	2	2	–	12400	12400
Grupa / <i>Group</i> 06.....	2	2	–	250	250
Grupa / <i>Group</i> 10.....	2	2	–	15000	15000
Grupa / <i>Group</i> 11.....	4	4	–	4904	4904
Grupa / <i>Group</i> 13.....	1	1	–	12000	12000
Grupa / <i>Group</i> 15.....	4	4	–	12136	12136
Grupa / <i>Group</i> 16.....	9	8	1	9775	6775
Grupa / <i>Group</i> 17.....	2	1	1	2000	1000
Grupa / <i>Group</i> 19.....	7	7	–	112740	112740

^a Podział na grupy zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: „Uwagi metodyczne” do działu.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: “Methodological notes” in chapter.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 34(282). WPROWADZONY, ZEBRANY ORAZ PRZETWORZONY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY W LATACH 2007-2013
LAUNCHED, COLLECTED AND TREATED WASTE ELECTRICAL AND ELECTRONIC EQUIPMENT (WEEE) IN YEARS 2007-2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. ton in thous. tonnes						
Całkowita masa wprowadzonego sprzętu	556,6	564,2	447,7	487,1	481,2	486,2	Size of EEE launched into the market
Masa zebranego zużytego sprzętu.....	27,2	56,4	108,8	112,2	157,2	171,7	Size of WEEE collected
w tym:							of which:
z gospodarstw domowych.....	10,3	36,5	103,4	106,6	147,7	163,7	from households
z innych źródeł.....	16,9	19,9	5,4	5,7	9,4	8,0	from other sources
Masa zużytego sprzętu przetworzonego w kraju.....	25,2	49,8	101,1	103,7	159,4	160,3	Size of WEEE treated in country
Całkowita masa zużytego sprzętu:							Size of WEEE:
użytego ponownie w całości.....	0,0	0,0	0,8	0,3	0,8	1,1	reused
poddanego recyklingowi.....	15,1	22,1	87,9	88,2	133,7	129,8	exposed to recycling
poddanego odzyskowi innemu, niż recykling.....	1,5	0,6	1,5	0,3	1,0	0,9	exposed to recovering, excluding recycling

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. S o u r c e: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.
TABL. 35(283). WPROWADZONY, ZEBRANY ORAZ PRZETWORZONY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY W 2013 R.
LAUNCHED, COLLECTED AND TREATED WEEE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu <i>Size of EEE launched into the market</i>	Masa zebranego zużytego sprzętu <i>Size of WEEE collected</i>			Masa zużytego sprzętu przetworzonego w kraju <i>Size of WEEE treated in country</i>	SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	z gospodarstw domowych <i>from households</i>	z innych źródeł <i>from other sources</i>		
OGÓŁEM.....	486180,0	171727,6	163687,7	8039,9	160290,2	TOTAL
w tym:						of which:
urządzenia gospodarstwa domowego:						household appliances:
wielkogabarytowe.....	247135,0	76518,1	73741,6	2776,5	82225,7	large
małogabarytowe.....	47854,6	16613,7	16103,5	510,2	16530,7	small
sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny.....	54454,5	30781,2	29001,2	1780,0	18995,9	IT and telecommunications equipment
sprzęt audiowizualny.....	43952,6	27735,9	27346,0	389,9	22179,9	consumer equipment
sprzęt oświetleniowy:						lighting equipment:
źródła światła.....	4100,1	2287,7	2006,5	281,1	2152,7	light sources
oprawy oświetleniowe.....	26537,0	3404,0	3181,3	222,7	3532,3	luminaires
narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych stacjonarnych narzędzi przemysłowych.....	41933,9	10133,8	8855,0	1278,8	10035,3	electrical and electronic tools (with the exception of large-scale stationary industrial tools)
zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy.....	7125,2	2512,8	2420,6	92,2	3113,6	toys, leisure and sports equipment
przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów.....	4373,5	556,9	383,4	173,5	532,8	medical devices (with the exception of all implanted and infected products)
przyrządy do nadzoru i kontroli.....	6797,8	932,7	648,6	284,1	766,0	monitoring and control instruments
automaty do wydawania ^a	1915,7	250,9	0,0	250,9	225,4	automatic dispensers

^a W tym automaty do wydawania napojów gorących, butelek lub puszek z zimnymi i gorącymi napojami, produktów stałych, pieniędzy (bankomaty) oraz inne automaty wydające wszelkiego rodzaju produkty.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

a Of which automatic dispensers for hot drinks, for hot or cold bottlers or cans, for solid products, for money and all appliances which deliver automatically all kinds of products.

S o u r c e: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 36(284). ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY UŻYTY PONOWNIE W CAŁOŚCI ORAZ
PODDANY RECYKLINGOWI I ODZYSKOWI W 2013 R.
WEEE REUSED AND EXPOSED TO RECYCLING AND RECOVERING IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Całkowita masa zużytego sprzętu <i>Size of WEEE</i>			Osiągnięty poziom <i>Achieved level of</i>		SPECIFICATION
	użytego ponownie w całości <i>reused</i>	poddanego recyklingowi <i>exposed to recycling</i>	poddanego odzyskowi innemu, niż recykling <i>exposed to recovering</i>	recyklingu <i>recycling</i>	odzysku <i>recovery</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>			w procentach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM.....	1139,1	129771,0	914,8	x	x	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
urządzenia gospodarstwa domowego:						<i>household appliances:</i>
wielkogabarytowe.....	115,0	72380,9	516,1	91,3	91,9	<i>large</i>
małogabarytowe.....	112,9	13071,4	55,4	87,5	87,8	<i>small</i>
sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny.....	648,9	11554,7	67,3	89,8	90,3	<i>IT and telecommunications equipment</i>
sprzęt audiowizualny.....	210,7	15216,3	131,3	86,1	86,8	<i>consumer equipment</i>
sprzęt oświetleniowy:						<i>lighting equipment:</i>
źródła światła.....	0,0	2075,3	4,0	96,2	96,3	<i>light sources</i>
oprawy oświetleniowe.....	0,6	3054,0	88,9	87,4	89,9	<i>luminaires</i>
narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych stacjonarnych narzędzi przemysłowych.....	49,4	8870,8	27,9	89,3	89,6	<i>electrical and electronic tools (with the exception of large-scale stationary industrial tools)</i>
zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy.....	0,3	2628,0	20,0	91,5	92,2	<i>toys, leisure and sports equipment</i>
przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów.....	0,0	381,3	1,7	88,0	88,4	<i>medical devices (with the exception of all implanted and infected products)</i>
przyrządy do nadzoru i kontroli.....	1,4	511,4	2,2	85,7	86,0	<i>monitoring and control instruments</i>
automaty do wydawania ^a	0,0	27,1	0,0	86,0	86,0	<i>automatic dispensers</i>

^a W tym automaty do wydawania napojów gorących, butelek lub puszek z zimnymi i gorącymi napojami, produktów stałych, pieniędzy (bankomaty) oraz inne automaty wydające wszelkiego rodzaju produkty.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Of which automatic dispensers for hot drinks, for hot or cold bottlers or cans, for solid products, for money and all appliances which deliver automatically all kinds of products.

Source: data of Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 37(285). ODPADY POCHODZĄCE Z POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI W 2013 R.^a
WASTE FROM END OF LIFE VEHICLES IN 2013^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba <i>Number</i>	Masa w tonach <i>Mass in tonnes</i>	SPECIFICATION
Pojazdy wycofane z eksploatacji przekazane do stacji demontażu.....	358340	356148	<i>Vehicles withdrawn from operation and handed over to a dismantling facility</i>
Odpady pochodzące z pojazdów poddanych przetwarzaniu w stacjach demontażu			<i>Waste from vehicles processed in dismantling facilities</i>
w tym:			<i>of which:</i>
poddane przetwarzaniu.....	x	353843	<i>processed</i>
poddane odzyskowi i recyklingowi.....	x	335507	<i>recovered and recycled</i>
przeznaczone do ponownego użycia przedmioty wyposażenia i części.....	x	38422	<i>destined for future use as equipment and parts</i>
poddane strzępieniu.....	x	38690	<i>shredded</i>
przekazane do unieszkodliwienia.....	x	5 631	<i>handed over for disposal</i>

^a Dane wstępne. Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Provisional data. Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 38(286). BATERIE I AKUMULATORY WPROWADZONE DO OBROTU W 2013 R.
BATTERIES AND ACCUMULATORS LAUNCHED INTO THE MARKET IN 2013

RODZAJ BATERII I AKUMULATORÓW	Liczba w tys. sztuk <i>Number in thous. pieces</i>	Masa w tonach <i>Mass in tonnes</i>	TYPE OF BATTERIES AND ACCUMULATORS	
PRZENOŚNE <i>PORTABLE</i>				
RAZEM	399453,2	11263,9	TOTAL	
Cynkowo-węglowe, cynkowo-manganowe	265802,7	6515,3	<i>Zinc-carbon, zinc-manganese</i>	
Niklowo-kadmowe.....	4123,9	449,4	<i>Nickel-cadmium</i>	
Ołowiowe.....	1174,4	413,7	<i>Lead</i>	
Guzikowe niezawierające rtęci	42181,2	143,6	<i>Button cells not containing mercury</i>	
Guzikowe zawierające rtęć	3057,5	22,5	<i>Button cells containing mercury</i>	
Inne	83113,5	3719,4	<i>Others</i>	
SAMOCHODOWE <i>AUTOMOTIVE</i>				
RAZEM	4262,5	57342,3	TOTAL	
Niklowo-kadmowe.....	15,3	75,4	<i>Nickel-cadmium</i>	
Kwasowo-ołowiowe	4212,2	57136,7	<i>Lead-acid</i>	
Inne	35,0	130,2	<i>Others</i>	
PRZEMYSŁOWE <i>INDUSTRIAL</i>				
RAZEM	3660,8	22503,3	TOTAL	
Niklowo-kadmowe.....	204,8	204,6	<i>Nickel-cadmium</i>	
Kwasowo-ołowiowe	1947,2	22046,3	<i>Lead-acid</i>	
Inne	1508,8	252,3	<i>Others</i>	

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: data of Chief Inspectorate of Environment Protection.

**TABL. 39(287). OPAKOWANIA I PRODUKTY WPROWADZONE NA RYNEK ORAZ OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU
I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I POUŻYTKOWYCH W LATACH 2010-2013**
**PACKAGING AND PRODUCTS LAUNCHED INTO THE MARKET AND LEVELS OF RECOVERY AND RECYCLING
OF PACKAGING WASTE AND POST-USE PRODUCTS ACHIEVED IN 2010-2013**

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań i produktów <i>Size of packaging and products launched into the market</i>			Odpady poddane <i>Waste exposed to</i>		Osiągnięty poziom <i>Achieved level of</i>	
	ogółem <i>total</i>	podlegających obowiązki <i>under the obligation of</i>		odzyskowi <i>recovering</i>	recyklin- gowi <i>recycling</i>	odzysku <i>recovery</i>	recyklingu <i>recycling</i>
		odzysku <i>recovering</i>	recyklingu <i>recycling</i>				
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>						w procentach <i>in percent</i>
Opakowania	4293,0	4286,9	4286,9	2306,7	1668,7	53,8	38,9
<i>Packaging</i>	4669,9	4664,7	4664,2	2665,9	1932,2	57,2	41,4
	2013	4836,4	4838,8	4838,9	2430,4	50,2	36,0
Oleje smarowe.....	139,8	139,8	139,8	73,2	50,8	52,4	36,3
<i>Gear oils</i>	147,0	147,0	147,0	79,7	64,9	54,2	44,2
	2013	149,3	149,3	44,5	28,5	29,8	19,1
Opony.....	195,1	195,1	195,1	160,3	71,3	82,1	36,6
<i>Tyres</i>	218,9	218,9	218,9	184,2	51,9	84,2	23,7
	2013	222,0	222,0	122,7	35,4	55,3	16,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 40(288). OPAKOWANIA I PRODUKTY WPROWADZONE NA RYNEK ORAZ OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I POUŻYTKOWYCH W 2013 R.
PACKAGING AND PRODUCTS LAUNCHED INTO THE MARKET AND LEVELS OF RECOVERY AND RECYCLING OF PACKAGING WASTE AND POST-USE PRODUCTS ACHIEVED IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań i produktów <i>Size of packaging and products launched into the market</i>			Odpady poddane <i>Waste exposed to</i>		Osiągnięty poziom <i>Achieved level of</i>	
	ogółem <i>total</i>	podlegających obowiązkowi <i>under the obligation of</i>		odzyskowi <i>recovering</i>	recyklin- gowi <i>recycling</i>	odzysku <i>recovery</i>	recyklingu <i>recycling</i>
		odzysku <i>recovering</i>	recyklingu <i>recycling</i>				
	w tonach <i>in tonnes</i>					w procentach <i>in percent</i>	
Opakowania razem Total packaging	4836423	4838754	4838919	2430395	1740184	50,2	36,0
opakowania z tworzyw sztucznych..... <i>plastic packaging</i>	895087	894507	894535	x	178899	x	20,0
opakowania z aluminium..... <i>aluminium packaging</i>	86927	86886	86914	x	29530	x	34,0
opakowania ze stali, w tym z blachy sta- lowej..... <i>steel packaging, of which steel sheet packaging</i>	160371	160281	160309	x	55787	x	34,8
opakowania z papieru i tektury..... <i>paper and cardboard packaging</i>	1566345	1565019	1565047	x	778121	x	49,7
opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami..... <i>household glass packaging excluding ampoules</i>	1068605	1073923	1073951	x	465829	x	43,4
opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)..... <i>packaging made of natural materials (wood and textiles)</i>	1059088	1058138	1058163	x	232017	x	21,9
Oleje Oils	149337	149337	149335	44482	28493	29,8	19,1
w tym: of which:							
oleje smarowe przepracowane poddane regeneracji..... <i>used and regenerated gear oils</i>	149337	149337	149335	44482	28493	29,8	19,1
Opony Tyres	222006	221968	221968	122729	35431	55,3	16,0
w tym: of which:							
opony nowe pneumatyczne..... <i>new pneumatic tyres</i>	204566	204528	204528	107288	29281	52,5	14,3
opony używane..... <i>used tyres</i>	8177	8177	8177	7266	1997	88,9	24,4
opony bieżnikowane..... <i>camelback tyres</i>	9263	9263	9263	8175	4153	88,3	44,8

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of the Environment.

**TABL. 41(289). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2013 R.**
ACHIEVED LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE BY VOIVODSHIP IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging and products launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % <i>Achieved level of recycling in %</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlegających obowiązki recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane recyklingowi w roku sprawo- zdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
				w tonach <i>in tonnes</i>	
P O L S K A P O L A N D	4836423	4838920	3407373	1740182	36,0
Dolnośląskie	379588	379576	196543	111497	29,4
Kujawsko-pomorskie	127785	133385	71377	44223	33,2
Lubelskie	1885	1885	3002	2834	150,3 ^a
Lubuskie	7585	7585	16128	8219	108,4 ^a
Łódzkie	3126	3124	8175	3477	111,3 ^a
Małopolskie	1135983	1135541	988215	401703	35,4
Mazowieckie	2697444	2694934	1473543	994509	36,9
Opolskie	2065	2065	18558	11659	564,6 ^a
Podkarpackie	54523	54522	30833	16543	30,3
Podlaskie	227	227	1277	395	174,3 ^a
Pomorskie	112311	112311	67036	38281	34,1
Śląskie	11728	11668	42925	9185	78,7
Świętokrzyskie	1613	1605	3465	1811	112,8 ^a
Warmińsko-mazurskie	8456	8456	14110	5146	60,9
Wielkopolskie	79433	79433	50518	35956	45,3
Zachodniopomorskie	212671	212603	421668	54744	25,7

^a Wysoki wskaźnik rocznych poziomów odzysku i recyklingu (przewyższający 100%) wynika z uwzględnienia – oprócz odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi w danym roku sprawozdawczym – również tzw. nadwyżkę z roku poprzedniego. Nadwyżka ta oznacza osiągniętą przez przedsiębiorców i organizacje odzysku wielkość odzysku i recyklingu przekraczającą wymagany w danym roku poziom.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a High level of recovery and recycling (exceeding 100%) results of taking into consideration – except for recovered and recycled waste in a particular reporting year – the excess from the previous year as well. This means that the achieved level of recovery and recycling presented in the published tables is measured as a ratio of the quantity of recovered and recycled waste (not the actual recovered and recycled waste in a particular reporting year).

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 42(290). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH WEDŁUG RODZAJÓW ODPADÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R.
LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE BY WASTE TYPE AND VOIVODSHIP ACHIEVED IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % <i>Achieved level of recycling in %</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlegających obowiązkomu recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
ODPADY OPAKOWANIOWE ZE SZKŁA GOSPODARCZEGO <i>PACKAGING WASTE FROM HOUSEHOLD GLASS</i>					
P O L S K A / P O L A N D...	1068606	1073951	705936	465827	43,4
Dolnośląskie	46964	46964	33681	24577	52,3
Kujawsko-pomorskie	622	6222	3763	2530	40,7
Lubelskie	9	9	0	0	0,0
Lubuskie	121	121	163	49	40,9
Łódzkie	1	1	0	0	0,0
Małopolskie	327631	327441	224477	137784	42,1
Mazowieckie	639513	639476	393850	274747	43,0
Opolskie	6	6	0	0	0,0
Podkarpackie	14269	14269	7911	7827	54,9
Podlaskie	0	0	0	0	0,0
Pomorskie	1477	1477	1186	932	63,1
Śląskie	33	5	0	0	0,0
Świętokrzyskie	0	0	0	0	0,0
Warmińsko-mazurskie	17	17	39	25	145,5 ^a
Wielkopolskie	25592	25592	14124	14070	55,0
Zachodniopomorskie	12351	12351	26742	3286	26,6
ODPADY OPAKOWANIOWE Z PAPIERU I TEKURY <i>PACKAGING WASTE FROM PAPER AND CARDBOARD</i>					
P O L S K A / P O L A N D...	1566346	1565048	1492535	778120	49,7
Dolnośląskie	165768	165768	113968	69931	42,2
Kujawsko-pomorskie	54671	54671	47494	27556	50,4
Lubelskie	1524	1524	2747	2673	175,4 ^a
Lubuskie	4292	4292	9856	5358	124,8 ^a
Łódzkie	1394	1393	3379	1178	84,6
Małopolskie	266022	265954	287745	92992	35,0
Mazowieckie	889393	888180	624415	478037	53,8
Opolskie	1318	1318	12683	10540	799,8 ^a
Podkarpackie	10851	10851	9293	2560	23,6
Podlaskie	51	51	128	44	87,5
Pomorskie	53082	53082	48759	26897	50,7
Śląskie	6652	6636	18471	6401	96,4
Świętokrzyskie	765	765	2205	1008	131,7 ^a
Warmińsko-mazurskie	4904	4904	6888	3603	73,5
Wielkopolskie	25334	25334	19585	15439	60,9
Zachodniopomorskie	80325	80325	284919	33903	42,2
ODPADY OPAKOWANIOWE Z TWORZYW SZTUCZNYCH <i>PACKAGING WASTE FROM PLASTICS</i>					
P O L S K A / P O L A N D...	895087	894536	346471	178898	20,0
Dolnośląskie	56919	56919	17895	6561	11,5
Kujawsko-pomorskie	32934	32934	10544	6829	20,7
Lubelskie	343	343	254	161	46,9
Lubuskie	1217	1217	2804	1362	111,9 ^a
Łódzkie	625	624	3207	1417	227,0 ^a
Małopolskie	173941	173769	54390	28209	16,2
Mazowieckie	546919	546575	161636	116240	21,3
Opolskie	198	198	3954	867	437,2 ^a
Podkarpackie	10470	10469	5777	1825	17,4
Podlaskie	160	160	1149	351	219,5 ^a
Pomorskie	22737	22737	7037	4314	19,0
Śląskie	1657	1657	14750	1895	114,4 ^a
Świętokrzyskie	581	579	1126	701	121,2 ^a
Warmińsko-mazurskie	1674	1674	5906	979	58,5
Wielkopolskie	10431	10431	8535	3015	28,9
Zachodniopomorskie	34281	34250	47507	4172	12,2

a Patrz notka przy tablicy 41(288). Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

a See note in Table 41(288). Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 43(291). ODPADY WYTWORZONE W 2012 R. (c.d.)

WASTE GENERATION IN 2012 (cont.)

KATEGORIE ODPADÓW ^a WASTE CATEGORY ^a	RAZEM TOTAL	Kategorie działalności gospodarczej według PKD ^b Categories of economic activity according to PKD classification ^b										
		A	B	10-12	13-15	16	17-18	19	20-22	23	24-25	
w tonach in tonnes												
Złomowane urządzenia..... <i>Discarded equipment</i>	N I	39731 51393	1115 1130	186 1609	1160 428	51 22	43 23	36 331	10 398	107 4326	65 102	224 1041
Złomowane pojazdy..... <i>Discarded vehicles</i>	N I	51306 40644	18 129	50 1	13 12	0 0	0 7	0 0	0 0	8 0	0 17	0 13
Odpady baterii i akumulatorów..... <i>Batteries and accumulators</i>	N I	34287 2237	70 6	155 3	163 4	16 0	28 0	26 3	11 0	108 3	570 2	184 4
Odpady zwierzęce i zmieszane odpady żywnościowe..... <i>Animal and mixed food waste</i>	N I	— 3028046	— 1091317	— 255	— 1611809	— 2758	— 28	— 10	— 0	— 391	— 1	— 70
Odpady roślinne..... <i>Vegetal waste</i>	N I	— 2535520	— 388635	— 56	— 1430485	— 22	— 29931	— 0	— 1	— 314376	— 2	— 29
Odchody zwierzęce, uryna i obornik..... <i>Animal faeces, urine and manure</i>	N I	— 365990	— 310830	— 0	— 29847	— 238	— 0	— 0	— 0	— 18	— 0	— 0
Odpady domowe i podobne..... <i>Household and similar wastes</i>	N I	— 8774311	— 14493	— 420	— 3153	— 670	— 95	— 636	— 0	— 1429	— 576	— 1825
Materiały mieszane i niesortowalne..... <i>Mixed and undifferentiated materials</i>	N I	22081 3609263	1 13968	27 212558	40 901864	63 29278	1 43292	13 483131	1094 2637	3794 424187	334 147358	259 656329
Pozostałości po sortowaniu..... <i>Sorting residues</i>	N I	53643 5597542	0 78	0 8918	0 4068	0 2029	0 22912	13 291	0 0	36 7491	0 2537	9 93061
Osady ogólne..... <i>Common sludges</i>	N I	— 586411	— 2850	— 14656	— 37816	— 639	— 45	— 31453	— 16	— 589	— 47	— 267
Odpady mineralne, budowlane i rozbiórkowe..... <i>Mineral waste from construction and demolition</i>	N I	29215 3481085	9 19234	543 34645	21 36820	0 671	0 3673	0 565	2 2379	23 6691	150 68723	132 52446
Inne odpady mineralne ^c <i>Oher mineral waste^c</i>	N I	173404 76312986	417 1648	24 67337516	56 972946	1 1	60 30	6 645	1 13112	748 2278789	1543 2200135	37183 1866951
Odpady po spalaniu..... <i>Combustion waste</i>	N I	340531 29695229	58 13032	0 97481	1 206562	0 4274	0 47281	0 222033	35 647	8 940694	44 54210	319342 6025398
Gleby..... <i>Soils</i>	N I	149984 10808696	29 1886	734 123589	0 744	0 4	0 20	0 172	293 1	128 94	5 71951	0 3059
Urobek pogłębiarek..... <i>Dredging spoils</i>	N I	318 744166	3 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
Odpady mineralne z przetwarzania odpadów i odpady ustabilizowane..... <i>Mineral waste from waste treatment and stabilized waste</i>	N I	25551 1681980	0 8403	0 5359	467 225	0 0	0 3972	0 0	24 0	124 1382	0 8854	0 30993

TABL. 43(291). ODPADY WYTWORZONE W 2012 R. (dok.)
WASTE GENERATION IN 2012 (cont.)

KATEGORIE ODPADÓW ^a WASTE CATEGORY ^a		Kategorie działalności gospodarczej według PKD ^b Categories of economic activity according to PKD classification ^b								Gospodarstwa domowe House holds
		26-30	31-33	D	36+37+39	38	F	G – U (bez 46.77) (excluded 46.77)	46.77	
w tonach in tonnes										
Złomowane urządzenia	N	653	309	3747	47	5957	1434	4673	310	19604
<i>Discarded equipment</i>	I	4423	830	2474	71	22452	561	8853	2319	
Złomowane pojazdy	N	4	1	2	75	156	32	50934	13	0
<i>Discarded vehicles</i>	I	1	0	1	1	6031	23	12300	22108	0
Odpady baterii i akumulatorów	N	796	356	151	39	2053	106	25418	3321	716
<i>Batteries and accumulators</i>	I	102	55	18	8	1635	49	344	1	
Odpady zwierzęce i zmieszane odpady żywnościowe	N	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Animal and mixed food waste</i>	I	44	89	14	4759	21648	333	294312	208	
Odpady roślinne	N	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Vegetal waste</i>	I	14	75	1050	1386	3915	45635	215268	0	104640
Odczyny zwierzęce, uryna i obornik	N	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Animal faeces, urine and manure</i>	I	0	0	0	0	7144	5261	12652	0	0
Odpady domowe i podobne	N	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Household and similar wastes</i>	I	1162	5389	2082	17605	11914	1309	27355	79	8684119
Materiały mieszane i niesortowalne	N	1996	8985	64	311	3719	98	1231	51	0
<i>Mixed and undifferentiated materials</i>	I	67821	29427	43193	171764	81921	5387	280117	15031	0
Pozostałości po sortowaniu	N	271	0	202	15	53095	0	0	2	0
<i>Sorting residues</i>	I	4366	164	6205	233392	5042317	7839	134508	27366	0
Osady ogólne	N	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Common sludges</i>	I	52	214	13626	459933	12065	659	11445	39	0
Odpady mineralne, budowlane i rozbiórkowe	N	13	16	1535	775	7676	15715	2545	60	
<i>Mineral waste from construction and demolition</i>	I	9444	29917	74664	14114	100473	2584059	336667	105900	
Inne odpady mineralne ^c	N	415	65	385	2991	26861	87146	14626	876	0
<i>Oher mineral waste^c</i>	I	174200	34892	42391	72687	363673	797703	119154	36513	0
Odpady po spalaniu	N	4312	0	180	0	16117	13	416	5	0
<i>Combustion waste</i>	I	40528	4469	20231321	64072	1222747	175027	181782	163671	0
Gleby	N	70	99	882	98568	28671	15770	4670	65	0
<i>Soils</i>	I	62	23697	31137	221440	45911	10056045	225559	3325	0
Urobek pogłębiarek	N	0	0	0	0	0	315	0	0	0
<i>Dredging spoils</i>	I	0	5	15	6690	280	726399	10777	0	0
Odpady mineralne z prze- tworzenia odpadów i odpady ustabilizowane	N	13	0	10	3934	20620	0	359	0	0
<i>Mineral waste from waste treatment and stabilized waste</i>	I	489	354	0	113587	1392745	16548	79850	19219	0

^a Według klasyfikacji EWC-Stat 4, N – odpady niebezpieczne, I – odpady inne niż niebezpieczne. ^b Według rodzajów działalności PKD patrz aneks do publikacji str. 535. ^c Z wyłączeniem odpadów: budowlanych, rozbiórkowych, po spalaniu, gleb, urobku pogłębiarek, z przetwarzania odpadów.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska; w zakresie odpadów zwierzęcych – dane Inspekcji Weterynaryjnej, w zakresie odpadów z leśnictwa, rybactwa i z gospodarstw domowych – dane GUS.

^a by EWC-Stat v.4 types, N – hazardous waste, I – no-hazardous waste. ^b According to PKD classification see annex p. 535 ^c Excluding construction and demolition waste, combustion wastes, soils, dredging spoils, waste from waste treatment.

Source: data of the Ministry of the Environment; animal waste – data of Weterinary Inspection, forestry, fishery and households waste – data of CSO.

TABL. 44(292). ODPADY PRZETWORZONE W 2012 R.

WASTE TREATMENT IN 2012

KATEGORIE ODPADÓW ^a WASTE CATEGORY ^a	RAZEM TOTAL	Odzysk energii Energy recovery	Spalanie Incineration	Odzysk (wylęczając odzysk energii) Recovery other than energy recovery		Składowanie Landfilling	Inne formy unieszkodliwiania Other forms of disposal
				recykling recycling	wypełnianie wyrobisk backfilling		
w tonach in tonnes							
OGÓŁEM	160696840	3566578	328351	80940971	35103461	40634245	123234
<i>TOTAL</i>	N 1434985	1902	142805	1158065	0	130992	1221
	I 159261855	3564676	185546	79782906	35103461	40503253	122013
Zużyte rozpuszczalniki	N 4685	82	1484	3118	0	1	0
<i>Spent solvents</i>	I -	-	-	-	-	-	-
Odpady kwaśne zasadowe lub solne	N 106277	0	112	103082	0	3083	0
<i>Acid, alkaline or saline wastes</i>	I 17959	129	4	17381	0	445	0
Oleje zużyte	N 86940	36	1765	85070	0	52	17
<i>Used oils</i>	I -	-	-	-	-	-	-
Odpady chemiczne	N 267780	337	43746	221819	0	823	1055
<i>Chemical wastes</i>	I 264339	1930	1824	225091	0	35494	0
Szlamy ścieków przemysłowych	N 49081	614	2231	13036	0	33153	47
<i>Industrial effluent sludges</i>	I 202702	18914	1390	149515	5460	27423	0
Szlamy i odpady ciekłe z przetwarzania odpadów	N 6686	0	0	6496	0	90	100
<i>Sludges and liquid wastes from waste treatment</i>	I 100526	0	0	94820	0	5706	0
Odpady medyczne i biologiczne	N 35400	561	30616	4223	0	0	0
<i>Health care and biological wastes</i>	I 2314	64	2115	135	0	0	0
Odpady metalowe, metale żelazne	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Metallic wastes, ferrous</i>	I 6002882	2	0	5993442	4391	5047	0
Odpady metalowe, metale nieżelazne	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Metallic wastes, non-ferrous</i>	I 594022	0	0	594006	0	16	0
Odpady metali zmieszane żelazne i nieżelazne	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Metallic wastes, mixed</i>	I 77143	2	0	77141	0	0	0
Odpady szklane	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Glass wastes</i>	I 862518	1	5	861737	0	775	0
Odpady papieru i tektury	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Paper and cardboard wastes</i>	I 1507366	2561	89	1504697	0	19	0
Odpady gumowe	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Rubber wastes</i>	I 212468	90907	0	121560	0	1	0
Odpady plastikowe	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Plastic wastes</i>	I 583262	9312	236	563532	0	10182	0
Odpady drewna	N 56	13	7	36	0	0	0
<i>Wood wastes</i>	I 5678070	2285781	1561	3390383	0	345	0
Odpady tekstylne	N -	-	-	-	-	-	-
<i>Textile wastes</i>	I 35091	1957	48	25238	0	7848	0

TABL. 44 (292). ODPADY PRZETWORZONE W 2012 R. (dok.)
WASTE TREATMENT IN 2012 (cont.)

KATEGORIE ODPADÓW ^a WASTE CATEGORY ^a	RAZEM TOTAL	Odzysk energii Energy recovery	Spalanie Incineration	Odzysk (wyluczając odzysk energii) Recovery other than energy recovery		Składowanie Landfilling	Inne formy unieszkodliwiania Other forms of disposal
				recykling recycling	wypełnianie wyrobisk backfilling		
w tonach in tonnes							
Odpady zawierające PCB	N	406	0	406	0	0	0
<i>Waste containing PCB</i>	I	—	—	—	—	—	—
Złomowane urządzenia	N	6007	0	65	5939	0	3
<i>Discarded equipment</i>	I	23279	18	14	22734	0	513
Złomowane pojazdy	N	162071	259	0	161812	0	0
<i>Discarded vehicles</i>	I	21025	0	0	21025	0	0
Odpady baterii i akumulatorów	N	102004	0	0	102004	0	0
<i>Batteries and accumulators wastes</i>	I	2875	0	0	2875	0	0
Odpady zwierzęce i zmieszane odpady żywnościowe	N	—	—	—	—	—	—
<i>Animal and mixed food waste</i>	I	920469	13245	45635	860555	0	439 595
Odpady roślinne	N	—	—	—	—	—	—
<i>Vegetal waste</i>	I	1945338	16157	130	1924191	0	4847 13
Odchody zwierzęce, uryna i obornik	N	—	—	—	—	—	—
<i>Animal faeces, urine and manure</i>	I	402267	12581	5	389672	0	9 0
Odpady domowe i podobne	N	—	—	—	—	—	—
<i>Household and similar wastes</i>	I	9577550	16943	50747	2351584	0	7158216 60
Materiały mieszane i niesortowalne	N	1729	0	1430	265	0	32 2
<i>Mixed and undifferentiated materials</i>	I	2627139	91442	6783	2304104	16608	185402 22800
Pozostałości po sortowaniu	N	75256	0	57659	17597	0	0 0
<i>Sorting residues</i>	I	4738133	957529	27555	976934	0	2776115 0
Osady ogólne	N	—	—	—	—	—	—
<i>Common sludges</i>	I	378473	12642	47202	283836	0	27610 7183
Odpady mineralne, budowlane i rozbiórkowe	N	3558	0	2381	827	0	350 0
<i>Mineral waste from construction and demolition</i>	I	3012801	2749	32	2043436	733703	232881 0
Inne odpady mineralne ^b	N	109980	0	43	36683	0	73254 0
<i>Other mineral waste^b</i>	I	80307928	1488	171	37912178	21432020	20870709 91362
Odpady po spalaniu	N	205369	0	0	194832	0	10537 0
<i>Combustion wastes</i>	I	26123896	28322	0	11068029	6239352	8788193 0
Gleby	N	190310	0	843	188690	0	777 0
<i>Soils</i>	I	10713211	0	0	4805142	5907757	312 0
Urobek pogłębiarek	N	10	0	0	0	0	10 0
<i>Dredging spoils</i>	I	407032	0	0	406969	0	63 0
Odpady mineralne z przetwarzania odpadów i odpady ustabilizowane	N	21380	0	17	12536	0	8827 0
<i>Mineral waste from w. treatment and stabilised waste</i>	I	1919777	0	0	790964	744170	364643 0

a N – odpady niebezpieczne, I – odpady inne niż niebezpieczne. *b* Z wyłączeniem odpadów: budowlanych, rozbiórkowych, po spalaniu, gleb, urobku pogłębiarek, odpadów z przetwarzania odpadów.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska, w zakresie odpadów z gospodarstw domowych – dane GUS.

a N – hazardous waste, I – non-hazardous waste. *b* Excluding construction and demolition waste, combustion wastes, soils, dredging spoils, waste from waste treatment.

Source: data of the Ministry of the Environment and waste from households data of CSO.

TABL. 45(293). INSTALACJE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW W 2012 R.
RECOVERY AND DISPOSAL FACILITIES BY REGIONS AND VOIVODSHIPS IN 2012

REGIONY/WOJEWÓDZTWA REGIONS/VOIVODSHIPS	Odzysk energii <i>Energy recovery</i>		Spalanie <i>Incineration</i>		Odzysk (wylęczając odzysk energii) <i>Recovery other than energy recovery</i>			
	liczba instalacji w szt. <i>number of facilities</i>	pojemność w tonach/rok <i>capacity in tonnes/year</i>	liczba instalacji w szt. <i>number of facilities</i>	pojemność w tonach/rok <i>capacity in tonnes/year</i>	recykling <i>recycling</i>		wypełnianie wyrobisk <i>backfilling</i>	
					liczba instalacji w szt. <i>number of facilities</i>	pojemność w tonach/rok <i>capacity in tonnes/year</i>	liczba instalacji w szt. <i>number of facilities</i>	pojemność w tonach/rok <i>capacity in tonnes/year</i>
POLSKA	773	16069552	85	1546193	961	–	–	–
<i>POLAND</i>								
Region Centralny.....	47	3533750	7	322790	122	–	–	–
<i>Central Region</i>								
Łódzkie.....	25	2152920	4	124790	58	–	–	–
Mazowieckie.....	22	1380830	3	198000	64	–	–	–
Region Południowy.....	49	277180	36	738672	255	–	–	–
<i>Southern Region</i>								
Małopolskie.....	18	18082	31	131666	88	–	–	–
Śląskie.....	31	259098	5	607006	167	–	–	–
Region Wschodni.....	114	3682199	10	184947	152	–	–	–
<i>Eastern Region</i>								
Lubelskie.....	20	373860	3	13168	36	–	–	–
Podkarpackie.....	70	170282	1	150000	66	–	–	–
Świętokrzyskie.....	11	2578385	4	14490	42	–	–	–
Podlaskie.....	13	559672	2	7289	8	–	–	–
Region Północno-Zachodni.....	243	4695427	9	149341	185	–	–	–
<i>Northern-Western Region</i>								
Wielkopolskie.....	192	2643483	6	94786	130	–	–	–
Zachodniopomorskie.....	40	432884	3	54555	24	–	–	–
Lubuskie.....	11	1619060	–	–	31	–	–	–
Region Południowo-Zachodni.....	108	708761	1	60	105	–	–	–
<i>Southern-Western Region</i>								
Dolnośląskie.....	60	31131	–	–	73	–	–	–
Opolskie.....	48	677630	1	60	32	–	–	–
Region Północny.....	212	3172235	22	150383	142	–	–	–
<i>Northern Region</i>								
Kujawsko-pomorskie.....	65	1884381	3	30518	72	–	–	–
Warmińsko-mazurskie.....	42	644540	16	12300	16	–	–	–
Pomorskie.....	105	643314	3	107565	54	–	–	–

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of the Environment.
TABL. 46(294). ILOŚĆ I POJEMNOŚĆ SKŁADOWISK W POLSCE W 2012 R.
NUMBER AND CAPACITY OF LANDFILLS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Liczba instalacji <i>Number of facilities</i>	Pozostała pojemność w tys m ³ ^a <i>Rest capacity (thousands m³)^a</i>	Liczba zamkniętych instalacji <i>Number of closed facilities</i>
Składowanie w gruncie lub na powierzchni ziemi..... <i>Deposit onto or into land</i>	12	–	–
Składowiska odpadów niebezpiecznych..... <i>Landfills for hazardous waste</i>	49	2022	3
Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne..... <i>Landfills for non-hazardous waste</i>	643	280044	259
Składowiska odpadów obojętnych..... <i>Landfills for inert waste</i>	9	1237	2

^a Dane oszacowane przez Ministerstwo Środowiska.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Data estimated by Ministry of the Environment.

Source: data of the Ministry of the Environment.

Dział 7. PROMIENIOWANIE. HAŁAS

Uwagi metodyczne

Przez pojęcie **promieniowanie jonizujące** określa się szczególny rodzaj promieniowania, które przechodząc przez materię wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach – zmiany ich ładunków elektrycznych czyli tzw. jonizację. Promieniowanie to może mieć postać promieniowania korpuskularnego, do którego zalicza się między innymi cząstki alfa, beta, protony, a także – promieniowania elektromagnetycznego obejmującego promieniowanie gamma oraz promieniowanie rentgenowskie (X) o długości fali mniejszej niż 100 nm (nanometrów).

W zależności od źródeł pochodzenia rozróżnia się:

- **promieniowanie naturalne** pochodzące z przestrzeni kosmicznej oraz promieniowanie emitowane przez naturalne izotopy promieniotwórcze znajdujące się w skorupie ziemskiej, materiałach budowlanych, wodzie, powietrzu, żywności a także w organizmie każdego człowieka,

- **promieniowanie sztuczne** pochodzące ze zbudowanych i wykorzystywanych przez człowieka urządzeń radiacyjnych takich jak aparaty rentgenowskie (promieniowanie X), bomby kobaltowe (promieniowanie gamma), reaktory jądrowe (promieniowanie X, gamma i neutrony), sztucznie wytworzonych izotopów promieniotwórczych stosowanych w gospodarce, medycynie, przemyśle i nauce oraz – z uwolnionych do środowiska w wyniku prób jądrowych lub awarii jądrowych substancji promieniotwórczych.

W celu ilościowego określenia wpływu promieniowania jonizującego na materię wprowadzono pojęcie **dawki pochłoniętej**, która jest wielkością fizyczną obrazującą energię promieniowania jonizującego zaabsorbowaną w jednostkowej masie materii.

W przypadku oddziaływania promieniowania jonizującego na organizm człowieka efekt fizyczny, jakim jest jonizacja atomów powoduje określone efekty biologiczne zależne nie tylko od wartości dawki pochłoniętej, ale również od rodzaju promieniowania jonizującego i narażonej tkanki lub narządu. Dlatego dla celów ochrony radiologicznej wprowadzono dodatkowo pojęcie tzw. **dawki równoważnej**, obrazującej narażenie poszczególnych tkanek lub narządów oraz **dawki skutecznej** (efektywnej) obrazującej narażenie całego ciała człowieka. W celu uniknięcia niekorzystnych dla zdrowia człowieka skutków oddziaływania promieniowania jonizującego określone zostały międzynarodowe podstawowe standardy bezpieczeństwa określające wartości progowe tych dawek, zwane w przepisach krajowych **dawkami granicznymi**, a także wymagania dotyczące zasad ich kontroli.

Dawki graniczne nie obejmują narażenia na promieniowanie naturalne, jeśli narażenie to nie zostało zwiększone w wyniku działalności człowieka, w szczególności nie obejmuje narażenia pochodzącego od radonu w budynkach mieszkalnych, od naturalnych radionuklidów wchodzących w skład ciała ludzkiego, od promieniowania kosmicznego na powierzchni ziemi, od promieniowania emitowanego przez radionuklidy zawarte w nienaruszonej skorupie ziemskiej. Dawki te nie dotyczą również narażenia wyjątkowego tj. narażenia osób uczestniczących w usuwaniu skutków zdarzenia radiacyjnego lub w działaniach interwencyjnych.

W Polsce, tak jak w innych krajach, kontrola ta obejmuje między innymi systematyczne prowadzenie pomiarów mocy dawki promieniowania gamma w powietrzu, zawartości sztucznych izotopów promieniotwórczych w podstawowych komponentach środowiska, materiałach budowlanych, odpadach pochodzących z instytucji lub zakładów stosujących źródła promieniotwórcze, żywności, a także – pomiary dawek indywidualnych pracowników zatrudnionych przy pracach ze źródłami promieniowania jonizującego.

Pomiary te – zgodnie z ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. – **Prawo atomowe** (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 264, z późn. zm.) wykonywane są przez stacje wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych (podstawowe należące do PAA, CLOR oraz IMGW-PIB, a także wspomagające należące do MON) i placówki pomiarów skażeń promieniotwórczych (podstawowe, będące komórkami organizacyjnymi Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych, a także specjalistyczne, będące dużymi laboratoriami pomiarowymi należącymi do różnych resortów). Działalność tych stacji placówek – zgodnie z artykułem 74 ustawy Prawo atomowe – koordynowana jest przez Prezesa Państwowej Agencji.

Prezentowane dane dotyczące stężenia cezu 137 oraz udziału źródeł promieniowania jonizującego w średniorocznej dawce skutecznej otrzymanej przez statystycznego mieszkańca Polski opracowane zostały na podstawie danych Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (CLOR) uzyskanych w ramach prac dofinansowanych przez Państwową Agencję Atomistyki (PAA). Pomiary stężeń cezu 137 oraz strontu 90 w wybranych rzekach prowadzone są przez CLOR na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Aktywność – liczba samoistnych przemian jądrowych zachodzących w jednostce czasu, w określonej masie danej substancji promieniotwórczej. Jednostką aktywności jest bekerel (Bq). 1 Bq oznacza jedną przemianę w ciągu sekundy. Poprzednio używaną jednostką był Curie (Ci).

Dawka – termin ogólny, oznaczający np. dawkę pochłoniętą, równoważną, skuteczną (efektywną).

Dawka pochłonięta – energia promieniowania jonizującego pochłonięta w jednostce objętości materii uśredniona w tkance lub narządzie. Jednostką dawki pochłoniętej jest grey (Gy). 1 Gy oznacza energię 1 dżula (J) pochłoniętą w 1 kg materii.

Dawka równoważna – dawka obliczona na podstawie dawki pochłoniętej w tkance lub narządzie, wyznaczona z uwzględnieniem rodzaju i energii promieniowania.

Dawka skuteczna (efektywna) – suma dawek równoważnych pochodzących od zewnętrznego i wewnętrznego narażenia wyznaczona z uwzględnieniem odpowiednich współczynników określonych dla narządów lub tkanek.

Narażenie – proces, w którym organizm ludzki podlega działaniu promieniowania.

Moc dawki – dawka przypadająca na jednostkę czasu.

Ochrona radiologiczna – zapobieganie narażeniu ludzi i skażeniu środowiska, a w przypadku braku możliwości zapobieżenia takim sytuacjom – ograniczenie ich skutków do poziomu tak niskiego, jak tylko jest to rozsądnie osiągalne, przy uwzględnieniu czynników ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych.

Opad całkowity – suma opadu mokrego (osadzonego na powierzchni ziemi przez deszcz i śnieg) oraz opadu suchego (suchy pył osadzony na powierzchni ziemi).

Promieniowanie alfa – jądra atomów helu emitowane przez jądra pierwiastków promieniotwórczych.

Promieniowanie beta – elektrony emitowane przez jądra pierwiastków promieniotwórczych.

Promieniowanie gamma – promieniowanie elektromagnetyczne emitowane przez jądra atomów w wyniku przemian zachodzących w tych jądrach.

Promieniowanie rentgenowskie (X) – promieniowanie elektromagnetyczne powstające w wyniku hamowania elektronów przechodzących przez pole elektryczne jądra atomowego.

Promieniowanie kosmiczne – strumień cząstek o dużej energii przychodzących z przestrzeni kosmicznej.

Radionuklid – atom o jądrze promieniotwórczym; nietrwały nuklid ulegający samorzutnej przemianie promieniotwórczej z emisją cząstki lub kwantu promieniowania gamma.

Stacje ASS-500 – należące do CLOR (11 stacji) i PAA (1 stacja) stacje monitoringu radioaktywnych zanieczyszczeń przyziemnej warstwy powietrza, pracujące w ogólnopolskiej sieci wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych koordynowanej przez Prezesa PAA. Pozwalają określić skład izotopowy gamma promieniotwórczych zanieczyszczeń aerozoli atmosferycznych – zarówno ilościowy (w Bq/m³) jak i jakościowy.

Problematyką powstawania, przetwarzania i składowania oraz ewidencji odpadów promieniotwórczych w Polsce zajmuje się Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Do głównych **źródeł pochodzenia odpadów promieniotwórczych** (nie licząc zastosowań militarnych energii jądrowej) zalicza się: kopalnie rud uranu oraz zakłady przerobu tych rud, produkcję paliwa reaktorowego oraz przerób paliwa wypalonego, eksploatację reaktorów energetycznych i badawczych, likwidację reaktorów jądrowych, stosowanie izotopów promieniotwórczych w medycynie, przemyśle, rolnictwie i badaniach naukowych.

W Polsce odpady promieniotwórcze powstają w wyniku wytwarzania źródeł promieniotwórczych i ich stosowania w medycynie, przemyśle i badaniach naukowych. Odpady te składuje się w odpowiednio przystosowanych do tego celu betonowych bunkrach dawnego fortu wojskowego w Różanie. Komory wypełnione odpadami zostają zamurowane.

Pozostałe odpady umieszcza się w fosie i zalewa warstwą betonu i asfaltu, co zabezpiecza je przed dostępem wód opadowych oraz tworzy warstwę osłonową osłabiającą promieniowanie jonizujące. Odrębną grupę odpadów stanowi zużyte („wypalone”) paliwo jądrowe z reaktora badawczego EWA (pierwszy reaktor jądrowy w Polsce, eksploatowany w latach 1958-1995, a następnie poddany procedurze likwidacji). Podlega ono specjalnym zabezpieczeniom, kontroli oraz ewidencji. Paliwo to, typu EK-10, po zakapsułowaniu w szczelnych rurach w atmosferze helu, znajduje się w specjalnym, wypełnionym wodą przechowalniku w ośrodku jądrowym w Świerku.

Pole elektromagnetyczne to szczególny stan materii, charakteryzujący wszelkie, równoczesne oddziaływania pomiędzy ładunkami elektrycznymi i dipolami magnetycznymi za pośrednictwem pola elektrycznego i pola magnetycznego. Jednostką charakteryzującą stan energetyczny pola elektromagnetycznego jest gęstość mocy pola wyrażana w watach na metr kwadratowy (W/m²).

Pole elektryczne to stan energetyczny przestrzeni wokół ładunków elektrycznych, może być to składowa elektryczna pola elektromagnetycznego. Natężenie pola elektrycznego stanowi jedno z podstawowych kryteriów oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. Jednostką natężenia pola elektrycznego jest 1 wolt na metr (V/m).

Pole magnetyczne to stan energetyczny przestrzeni wokół poruszających się ładunków elektrycznych – przepływającego prądu elektrycznego, może być to składowa magnetyczna pola elektromagnetycznego. Jednostką natężenia pola magnetycznego jest amper na metr (1 A/m).

Pola elektromagnetyczne są bardzo zróżnicowanym czynnikiem środowiskowym – od pól statycznych (elektrostatycznych i magnetostatycznych), małej i wielkiej częstotliwości do promieniowania mikrofalowego (o częstotliwościach poniżej 300 GHz). Sposób i skutki oddziaływania pól elektromagnetycznych, zarówno bezpośrednio na ciało człowieka, jak i na materialne elementy środowiska pracy, zależą od ich częstotliwości i natężenia. Pola elektromagnetyczne w przeciwieństwie do wielu fizycznych czynników środowiska, jak np. hałas, nie są z reguły rejestrowane przez zmysły człowieka, dlatego niemożliwe jest intuicyjne dostosowanie sposobu postępowania człowieka do stopnia zagrożenia. Pola elektromagnetyczne o różnych częstotliwościach znajdują liczne zastosowania praktyczne w przemyśle, służbie zdrowia, telekomunikacji i życiu codziennym.

Energia pól elektromagnetycznych absorbowana bezpośrednio w organizmie powoduje powstawanie w nim elektrycznych prądów indukowanych oraz podgrzewanie tkanek. Może to być przyczyną niepożądanych efektów biologicznych i w konsekwencji zmian stanu zdrowia (czasowego i trwałego).

Pole elektromagnetyczne może stwarzać także zagrożenie dla ludzi poprzez oddziaływanie na infrastrukturę techniczną, ponieważ odbiór energii pola elektromagnetycznego przez urządzenia może być przyczyną m.in.:

- zakłóceń pracy automatycznych urządzeń sterujących i elektronicznej aparatury medycznej (w tym elektrostymulatorów serca oraz innych elektronicznych implantów medycznych),
- detonacji urządzeń elektrowybuchowych (detonatorów),
- pożarów i eksplozji związanych z zapaleniem się materiałów łatwopalnych od iskier wywoływanych przez pola indukowane lub ładunki elektrostatyczne.

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są:

- linie elektroenergetyczne,
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych,
- obiekty radiolokacyjne.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek. W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) oraz przemysłowy.

Wprowadzono – ze względu na szeroki zakres ciśnień akustycznych – logarytmiczną skalę oceny i związane z tym pojęcie poziomu dźwięku oznaczonego literą L (ang. level), którego jednostką jest decybel (dB). Ciśnieniu akustycznemu wyznaczającemu próg słyszenia przypisano wartość poziomu dźwięku – 0 dB; granicy bólu – 130 dB. Wszystkie dźwięki charakteryzujące się częstotliwościami z zakresu od około 16 Hz do ok. 20000 Hz określa się słyszalnymi (są one odbierane jako wrażenia słuchowe). Organ słuchu nie reaguje jednakowo na dźwięki w całym paśmie słyszalnym. Największa wrażliwość ucha ludzkiego występuje w zakresie 1000 – 4000 Hz. Aby wyniki pomiarów poziomu dźwięku lepiej skorelować z fizjologicznymi właściwościami organu słuchu wprowadzono do mierników specjalną charakterystykę korekcyjną (w funkcji częstotliwości), uwzględniającą wspomniane zakresy czułości słuchu, którą oznacza się indeksem "A" (np. L_A). Hałas w środowisku charakteryzuje się najczęściej zmiennym poziomem w czasie. Dla oceny tego typu zjawisk akustycznych wprowadzono tzw. **równoważny poziom dźwięku A**, oznaczany symbolem L_{Aeq} , w dB, który uśrednia zmienne ciśnienie akustyczne w danym czasie obserwacji. Wszystkie poziomy hałasu, zestawione w tabelach, przedstawione są w postaci poziomów równoważnych.

Informacje o stanie klimatu akustycznego środowiska pozyskiwane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska od 1992 r., finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gromadzone w ramach systemu monitoringu hałasu. Zbierane są corocznie dane, a następnie kumulowane w okresach 5-cio letnich. Co 5 lat dokonywana jest podsumowująca ocena stanu klimatu akustycznego i trendów jego zmian. W 1996 r. podsumowano pierwszy 5-cio letni cykl badań. Natomiast od roku 2012 rozpoczęto nowy, piąty z kolei cykl monitoringowy.

W 2013 r. wojewódzkie inspektoraty wykonywały pomiary hałasu komunikacyjnego oraz przemysłowego (zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 poz. 1232), odnosząc się do wprowadzonych z końcem 2012 r. nowych poziomów dopuszczalnych hałasu rozporządzeniem Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów dopuszczalnych hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Pomiarami zostały objęte przede wszystkim źródła komunikacyjne, w tym drogi, linie kolejowe, tramwajowe oraz lotniska. Badania obejmowały wyznaczanie równoważnego poziomu dźwięku i warunków poza akustycznych niezbędnych do interpretacji wyników i oceny klimatu akustycznego. Mierzonymi wskaźnikami poziomu hałasu komunikacyjnego i przemysłowego były następujące poziomy:

- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰;
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰.

Chapter 7. RADIATION. NOISE

Methodological notes

Ionizing radiation is the energy in the form of waves moving subatomic particles depending on its effect on atomic matter. Ionizing radiation has enough energy to ionize atoms and molecules. This radiation can be classified as corpuscular radiation including particles of alpha, beta, protons and electromagnetic radiation including gamma radiation and X-ray radiation of the length of waves less than 100 nm. (nanometres). Depending on source there are:

- **Natural radiation** comes from space and from the background. It is emitted by natural isotopes from the Earth, building materials, water, air, food and every human organism,

- **Artificial radiation** comes from different human-made devices i.e. X-ray apparatuses (X-rays), cobalt bombs (gamma radiation), nuclear reactors (X radiation, gamma radiation and neutrons), artificially made radioactive isotopes used in economy, medicine, industry and science and from environment contamination resulting from nuclear tests and nuclear failures of radioactive matter.

In order to enlarge the ionizing radiation influence upon the matter a new term was introduced called **absorbed dose**, which is a physical quantity reflecting the energy of ionizing radiation captured in a single matter mass.

In case of human exposure to ionizing radiation, ionization of atoms causes biological effects depending not only from the capture dose but also from the source of ionizing radiation and the exposed tissue or organ. Therefore, a new term was coined for radiological protection called **equivalent dose**, showing the radiosensitivity of tissues and organs. An **effective dose** shows the radiosensitivity of all human body. In order to avoid some unhealthy effects of ionizing radiation on human body international and evaluation standards were established illustrating the threshold values of the doses. They are also called in national provisions **limited doses**.

Limited doses do not include: the exposure to natural radiation provided that the radiation did not increase because of human activity; and in particular; the exposure to radon in residential buildings, natural radionuclides in human bodies, cosmic radiation from the background, the radiation emitted by radionuclides released from Earth's crust. These doses do not apply to extraordinary hazards of people exposed to removals of results after nuclear accidents or interventions.

In Poland as in other countries, the supervision includes systematic measurement of the dose rate of gamma radiation in the air, the content of artificial radioactive isotopes in basic environmental components, building materials, foodstuffs, feedingstuffs and agricultural products. The supervision also includes radiation wastes management and the measurements of the individual doses among workers exposed to ionizing radiation sources.

The Measurements according to the Act of 29 November 2000 – **Atomic Law** (uniform text – Journal of Laws 2012, item 264, with later amendments) are performed by the stations for early detection of radioactive contamination and also by basic and specialized units measuring radioactive contamination. The stations and units, belonging to different ministries, are coordinated by the President of National Atomic Energy Agency.

Date referred to concentration of cesium 137 and share of ionizing radiation sources in average effective dose taken by statistic inhabitant of Poland has been worked out on the basis of results of Central Laboratory of Radiological Protection (CLOR) obtained during the works financed by the National Atomic Energy Agency (PAA).

Measurements of cesium 137 and strontium 90 concentration in selected rivers have been provided by CLOR and commissioned by the Chief Inspector of Environmental Protection under the National Environmental Monitoring funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Activity – the number of intrinsic nuclear changes in a unit of time, in a particular radioactive substance. The SI unit of radioactive decay (the phenomenon of natural and artificial radioactivity) is the becquerel (Bq). One Bq is defined as one transformation (or decay) per second. The previous unit was Curie (Ci)

Dose – general term meaning for example absorbed dose, equivalent dose and effective dose.

Absorbed dose – is a measure of the energy deposited in a medium by ionizing radiation. It is equal to the energy deposited per unit mass of medium, and so has the unit J/kg, which is given the special name Gray (Gy).

Equivalent dose – is a measure of the radiation dose to tissue where an attempt has been made to allow for the different relative biological effect of different types of ionizing radiation

Effective dose – the total number of doses from internal and external exposure found by calculating a weighted average of the equivalent dose (E) to different body tissues, with the weighting factors (W) designed to reflect the different radiosensitivities of the tissues.

Exposure – the process of affecting human organism by radiation.

Dose rate – a dose per time unit.

Radiological protection – is the science of protecting people and the environment from the harmful effects of radiation, prevention and minimizing the harmful effects taking into account economic, social and health factors.

Total precipitation – is the sum of wet precipitation (on the Earth's surface from rain and snow) and dry precipitation (dry dust on the Earth's surface).

Alpha radiation – decay in which an atomic nucleus emits an alpha particle (two protons and two neutrons bound together into a particle identical to a helium nucleus).

Beta radiation – the electrons emitted by radioactive atomic nuclei.

Gamma radiation – electromagnetic radiation emitted by the atomic nuclei as a result of transitions within these nuclei.

Roentgen X-rays – are a form of electromagnetic radiation occurring as an effect of stopping electrons on an electric field within the atomic nucleus.

Cosmic radiation – is an effect of energetic particles of high energy originating from space that impinge on Earth's atmosphere.

Radionuclei – an atom with a radioactive nuclei, endurable and intrinsically transitional with an emission of particle or quantum of gamma radiation.

ASS – 500 stations – Aerosol Sampling Stations – stations of high performance laboratory gamma spectroscopy of atmospheric aerosol samples taken from a ground level of the atmosphere and with on-line preview of the gamma spectrum, working in the national monitoring network as an on-line early warning stations. National monitoring system is coordinated by the President of the National Atomic Energy Agency (NAEA). The ASS-500 stations allow quantitative and qualitative determination of atmospheric aerosol's gamma contamination (in Bq/m³).

Radioactive Waste Management Plant (ZUOP) is responsible for all the problems related to waste management as well as for keeping record on radioactive waste in Poland.

The main sources of radioactive waste (not including the military usage of nuclear energy) in general are: uranium ore mines and processing plants, producing reactor fuels and processing of burnt fuel, exploitation of energetic and scientific reactors, liquidation of nuclear reactors, the usage of radioactive isotopes in medicine, agriculture and scientific research. Most of the above mentioned sources not exist in Poland.

In Poland radioactive waste arising from production of radiation sources and their use in medicine, industry, scientific research etc. The waste is stored in the National Radiation Waste Repository (KSOP) located in Różan, approx. 95 km south from Warsaw, in specially adapted concrete bunkers of former military fort in this small town. The chambers filled with radioactive waste are bricked up. The remaining waste is covered with asphalt and placed in a moat, which protects the precipitation water from contamination. The different group of radioactive waste (low and medium activity waste) is stored in KSOP.

Burnt nuclear fuel from research reactor EWA (the first nuclear reactor in Poland, operated in the years 1958-1995, and then subjected to decommissioning procedures), which according to international agreements should be specially protected, supervised and registered is stored in special (filled with water) bunkers in nuclear centre in Świerk near Otwock (approx. 30 km south from Warsaw).

The **electromagnetic field** is a physical field produced by electrically charged objects. It affects the behavior of charged objects in the vicinity of the field. The field can be viewed as the combination of an electric field and a magnetic field. The electric field is produced by stationary charges, and the magnetic field by moving charges (currents). The unit describing the power density is Watt per square meter (W/m²).

Electric Field is an electrical state of space around charges, it also can be an electrical component of electromagnetic field. Intensity of electric field is a major criterion of evaluation of electric fields on natural environment. The electric field intensity unit is IVolt per meter (V/m).

Magnetic field is an electrical state of space around moving charges- flowing current can be magnetic component electromagnetic field. The magnetic field intensity unit is Ampere per meter (1 A/m). Electromagnetic fields are very diversified environmental factor- from static fields (electrostatic and magnetostatic) of small and big frequency to the microwave radiation (frequency of below 300 GHz). The way and impact of electromagnetic radiation directly on the human body and on material elements of working environment depend on their intensity and frequency. Electromagnetic fields unlike many physical factors such as noise for example, are not generally detected by human senses that is why it is impossible to intuitively adjust human activity to the scope of radiation threat. Electromagnetic fields of different frequencies have numerous applications in industry, health care, telecommunications and everyday life. The energy of electromagnetic fields absorbed directly in organism causes the formation of inductive current and warming up the tissues. This can result in undesirable effects and consequently in changes of health condition (permanent and temporary). Electromagnetic field can also cause the threat to the people due to its impact on technical infrastructure, as energy reception from electromagnetic field by equipment can result in:

- disturbances of automatic control equipment and electronic medical apparatus (heart electrosymulators and other medical implants),
- detonation of electroexplosive devices (detonators),
- fires and explosions as a result of lighting up the flammable materials from sparks made by inductive fields or electrostatic charges.

Main types of artificial electromagnetic fields in natural environment:

- power lines,
- radio communication objects including: TV and radio broadcasting stations, GSM stations,
- radiolocation objects.

Noise is defined as a sound that is undesirable or harmful to human health. How harmful or bothersome a noise is depends on its volume, frequency, the nature of changes over time, durability and the content of inaudible components, as well as on such features of the recipient as: health, mood, age. Depending on the place of its occurrence and the source of noise we can distinguish the following categories of noise: traffic noise (road, rail, air) and industrial noise.

Owing to a wide range of acoustic pressures, the logarithmic estimation scale has been introduced as well as - related to it - the notion of sound level, denoted by letter L (for level) whose unit is the decibel (dB). The acoustic pressure determining the threshold of hearing was assigned the sound level value of 0 dB; the pain threshold – 130 dB. All sounds characterised by frequencies ranging from approximately 16 Hz to ca. 20000 Hz are defined as audible (they are perceived as auditory sensations). The hearing organ does not react in the same way to sounds in the whole audible band. The greatest sensitivity of the human ear occurs in the range from 1000 to 4000 Hz. For the results of sound level measuring to be better correlated with the physiological properties of the hearing organ, a special corrective characteristics (in the frequency function) has been introduced, including the aforementioned ranges of sensitivity of hearing which is denoted by index "A" (e.g. L_A). Noise in the environment is most often characterized by a variable level over time. In order to estimate this type of acoustic effects the so-called equivalent sound level A has been introduced, denoted by symbol L_{Aeq} in dB, that averages the variable sound pressure over the given time of observation. All noise levels, listed in the tables, are presented in the form of equivalent levels. The information in this section, in the part devoted to noise, has been prepared on the basis of data gathered by Inspection for Environmental Protection.

The information about the condition of acoustic environment climate is obtained within the scope of the National Environment Monitoring since 1992, financed by the National Fund for Environmental Protection and Water Management, and gathered as part of the system of monitoring noise. The data is collected on an annual basis and then cumulated in five-year periods. Every 5 years a summary evaluation of the condition of acoustic climate and trends in its changes is carried out. In 1996 the first five-year test cycle was summed up. And in 2012 the new - fifth - monitoring cycle was started.

In 2013 the regional inspectorates made measurements of traffic and industrial noise according to Art. 117 of the Act of 27 April 2001 - Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2013 item 1232) referring to the new permissible noise levels introduced at the end of 2012 by the Regulation of the Minister of the Environment of 14 June 2007 on the permissible noise levels in the environment (Journal of Laws of 2014 item 112). The measurements covered primarily sources of traffic noise, including roads, railway and tram lines as well as airports. The research included determining the equivalent sound level and extra-acoustic conditions necessary for the interpretation of results and acoustic climate estimation. The measured indicators of the level of traffic and industrial noise were levels:

- L_{AeqD} - the equivalent A sound level for the time of day (understood as the time interval from 6 to 22)
- L_{AeqN} - the equivalent A sound level for the time of night (understood as the time interval from 22 to 6)

TABL. 1(295). MOC DAWKI PROMIENIOWANIA GAMMA W 2013 R.
GAMMA RADIATION DOSE RATE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zakres średnich dobowych <i>The range of average daily doses</i>	Średnia roczna <i>Annual average</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zakres średnich dobowych <i>The range of average daily doses</i>	Średnia roczna <i>Annual average</i>
		w nGy/h <i>in nGy/h</i>				w nGy/h <i>in nGy/h</i>	
Stacje	Białystok	84 - 116	94	Stacje	Gdynia	77 - 95	82
PMS^a	Gdynia	102 - 112	105	IMGW^b	Gorzów	81 - 101	91
<i>PMS stations^a</i>	Koszalin	83 - 100	90	<i>IMGW stations^b</i>	Legnica	94 - 123	106
	Kraków	107 - 126	114		Lesko	80 - 121	98
	Łódź	81 - 96	87		Mikołajki	80 - 117	102
	Lublin	79 - 116	98		Świnoujście	74 - 91	78
	Olsztyn	87 - 111	96		Warszawa	64 - 92	75
	Sanok	100 - 133	114		Włodawa	51 - 86	64
	Szczecin	92 - 108	98		Zakopane	89 - 143	114
	Toruń	82 - 96	88				
	Warszawa	85 - 100	89				
	Wrocław	83 - 99	88				
	Zielona Góra	85 - 101	90				

a PMS – Stacje Wczesnego Wykrywania Skażeń Promieniotwórczych PMS. *b* IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki, na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych.

a PMS (Permanent Monitoring Stations) – Early warning stations for radioactive contamination. *b* IMGW – Institute of Meteorology and Water Management.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of measurements of early warning stations for radioactive contamination.

TABL. 2(296). ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W OPADZIE CAŁKOWITYM
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 CONCENTRATION IN TOTAL FALL - OUT

LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90
	Bq/m ²			Bq/m ²			Bq/m ²	
1980	17	5	1992	3,8	1,6	2004	0,7	0,1
1981	10	3	1993	3,8	<1,2	2005	0,5	0,1
1982	6	2	1994	2,2	<1,2	2006	0,6	0,1
1983	5	2	1995	2,1	<1,2	2007	0,5	0,1
1984	5	2	1996	1,3	<1,0	2008	0,5	0,1
1985	6	2	1997	1,5	<1,0	2009	0,5	0,1
1986	1511	2	1998	1	<1,0	2010	0,4	0,1
1987	22	22	1999	0,7	<1,0	2011 ^a	1,1	0,2
1988	12	3,9	2000	0,7	<1,0	2012	0,3	0,1
1989	8	4	2001	0,6	<1,0	2013	0,3	0,2
1990	7,6	1,9	2002	0,8	<1,0			
1991	5,3	2	2003	0,8	<1,0			

Uwaga. W latach 1986 - 1997 obserwowano pojawienie się cezu 134 w zakresie 753,0 Bq/m² - <0,1 Bq/m², co było spowodowane awarią elektrowni atomowej w Czarnobylu.

a Wpływ awarii w elektrowni jądrowej Fukushima.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników ze stacji podstawowych wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych IMGW-PIB.

Note. In the years 1986 - 1997, the occurrence of caesium 134 in the range 753,0 Bq/m² - <0.1 Bq/m² was observed, caused by the failure of the nuclear power plant in Chernobyl.

a Influence of the Fukushima nuclear accident.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results of early warning stations for radioactive contamination IMGW – National Research Institute.

TABL. 3(297). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W POWIETRZU W 2013 R.
RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS IN THE AIR IN 2013

LOKALIZACJA STACJI WCZESNEGO WYKRYWANIA LOCATION OF EARLY WARNING STATIONS	Cez 137 <i>Caesium 137</i>			Beryl 7 <i>Beryllium 7</i>			Potas 40 <i>Potassium 40</i>		
	średnia <i>average</i>	min.	max.	średnia <i>average</i>	min.	max.	średnia <i>average</i>	min.	max.
	w mikrobekerelech na m ³ [μBq/m ³] in microbecquerels per m ³ [μBq/m ³]								
POLSKA	1,0	<0,04	23,0	3100	480	9020	16,0	<1,5	149,5
POLAND									
Warszawa	1,0	<0,2	7,8	2880	1170	5710	12,8	<1,9	149,5
Białystok	1,3	<0,4	3,6	3610	1100	6920	16,7	5,0	63,4
Gdynia	0,3	<0,1	0,8	1230	480	1910	8,8	<2,3	24,4
Katowice	1,2	<0,1	3,4	4410	1690	9020	18,2	<2,9	38,9
Kraków	1,8	<0,8	4,4	4470	1750	8010	37,5	14,1	124,0
Lublin	2,2	<0,3	15,4	3100	980	6550	16,6	<2,3	40,5
Łódź	1,1	<0,04	23,0	2670	930	5480	11,3	1,5	33,2
Sanok	0,4	<0,1	2,3	2790	1070	7880	18,6	2,7	58,1
Szczecin	0,6	<0,2	3,6	3620	1230	8300	14,7	<1,9	87,1
Toruń	0,9	<0,2	7,6	3170	1230	6150	11,4	<1,6	39,0
Wrocław	0,6	<0,3	1,3	1760	680	3420	15,1	7,6	20,3
Zielona Góra	0,6	<0,1	3,4	3510	970	7430	10,0	<1,5	27,7

(dok.)

(cont.)

LOKALIZACJA STACJI WCZESNEGO WYKRYWANIA LOCATION OF EARLY DETECTION STATIONS	Ołów 210 <i>Lead 210</i>			Rad 226 <i>Radium 226</i>			Rad 228 <i>Radium 228</i>		
	średnia <i>average</i>	min.	max.	średnia <i>average</i>	min.	max.	średnia <i>average</i>	min.	max.
	w mikrobekerelech na m ³ [μBq/m ³] in microbecquerels per m ³ [μBq/m ³]								
POLSKA	480	54	2464	7,4	<1,6	<93,3	1,4	<0,1	17,3
POLAND									
Warszawa	413	112	1049	5,1	<1,7	11,0	0,9	<0,5	2,6
Białystok	524	135	1340	4,1	<2,6	8,0	1,2	<0,4	3,1
Gdynia	199	54	674	3,1	<1,9	10,0	0,7	<0,3	1,8
Katowice	528	164	1891	5,0	<2,0	13,4	1,0	<0,3	2,4
Kraków	839	268	2464	<34,1	<16,4	<93,3	<6,0	<2,9	<17,3
Lublin	592	180	1459	7,0	<3,9	43,5	1,9	<0,6	6,6
Łódź	420	149	1124	2,8	<1,2	11,4	0,5	<0,1	3,9
Sanok	522	182	1759	4,2	<2,1	10,7	0,9	<0,4	2,9
Szczecin	439	124	1189	5,6	<1,8	15,4	1,0	<0,3	2,5
Toruń	444	124	1000	4,5	<1,6	8,3	0,8	<0,3	1,9
Wrocław	379	142	889	7,8	<2,1	16,9	1,6	<0,4	3,5
Zielona Góra	464	118	1583	5,3	<1,6	39,6	0,9	<0,3	5,4

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników dostarczonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej uzyskanych ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych ASS-500.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results provided by the Central Laboratory for Radiological Protection obtained from early warning stations for radioactive contamination ASS-500.

TABL. 4(298). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW NATURALNYCH I WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW AKTYWNOŚCI f_1 I f_2^a W WYBRANYCH SUROWCACH I MATERIAŁACH BUDOWLANÝCH POMIARZONE W LATACH 2003-2013^b
NATURAL RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS AND VALUES OF f_1 AND f_2^a ACTIVITY INDICES IN SELECTED RAW MATERIALS AND CONSTRUCTION PRODUCTS IN 2003-2013^b

RODZAJ SUROWCA LUB MATERIAŁU BUDOWLANEGO TYPE OF CONSTRUCTION PRODUCT OR MATERIAL	Liczba próbek Number of samples	Stężenia radionuklidów ^c Radionuclides concentration ^c			Wartości wskaźników aktywności ^c Values of activity indices ^c	
		Potas 40 Potassium 40	Rad 226 Radium 226	Tor 228 Thorium 228	f_1	f_2 w Bq/kg f_2 in Bq/kg
		w Bq/kg in Bq/kg				

SUROWCE POCHODZENIA NATURALNEGO^d
NATURAL PRODUCTS^d

Marmur..... Marble	16	6-1907 (139)	5-60 (11)	1-100 (7)	0,00-1,32 (0,10)	5-60 (11)
Kreda..... Chalk	2	72-84 (78)	14-20 (17)	3-4 (4)	0,09-0,12 (0,11)	14-20 (17)
Gips..... Gypsum	85	0-147 (36)	0-67 (9)	0-45 (3)	0,01-0,37 (0,06)	0-67 (9)
Kamień wapienny..... Limestone	14	9-629 (81)	0-50 (11)	0-53 (5)	0,00-0,11 (0,02)	0-50 (11)
Wapno..... Lime	11	10-118 (37)	10-204 (30)	1-85 (10)	0,00-1,00 (0,10)	10-204 (30)
Piasek..... Sand	63	0-1230 (389)	0-116 (35)	0-88 (31)	0,00-1,09 (0,20)	0-116 (35)
Margiel..... Marl	2	136-170 (153)	15-19 (17)	6-9 (7)	0,12-0,16 (0,14)	15-19 (17)
Klinkier..... Clinker	9	105-304 (209)	16-49 (25)	12-25 (19)	0,00-0,29 (0,19)	16-49 (25)
Surowiec ilasty..... Loamy product	28	198-1245 (635)	26-82 (45)	27-64 (44)	0,25-0,90 (0,70)	26-82 (45)
Gлина..... Clay	16	198-1245 (588)	26-82 (52)	30-64 (48)	0,35-0,85 (0,61)	26-82 (52)
Łupek..... Slate	14	671-885 (774)	50-88 (72)	47-88 (62)	0,66-0,99 (0,80)	50-88 (72)

SUROWCE POCHODZENIA PRZEMYSŁOWEGO
INDUSTRIAL PRODUCTS

Popioły lotne..... Fly ash	6058	0-8775 (823)	0-257 (120)	0-145 (116)	0,00-1,90 (1,28)	0-257 (120)
Żużel kotłowy..... Boiler slag	1755	0-4122 (580)	4-468 (83)	2-143 (70)	0,00-2,00 (0,28)	4-468 (83)
Gips z odsiarczania gazów odlotowych..... Gypsum from flue gas desulfurization	67	0-147 (38)	1-67 (9)	0-45 (3)	0,01-0,37 (0,06)	1-67 (9)
Mieszanka popiołów i produktów odsiarczania gazów odlotowych..... The mixtures of fly ash and flue gas desulfurization products	1490	16-2045 (590)	0-326 (96)	0-131 (71)	0,00-1,56 (0,39)	0-326 (96)
Żużel wielkopieczowy..... Blast furnace slag	5	102-426 (204)	42-138 (79)	30-35 (32)	0,00-0,53 (0,35)	42-138 (79)
Żużel miedziowy..... Copper slag	5	185-842 (669)	61-386 (234)	27-142 (75)	0,40-2,27 (1,12)	61-386 (234)
Kruszywo z popiołów..... Fly ash aggregate	506	16-871 (688)	6-289 (120)	1-95 (79)	0,00-1,44 (0,74)	6-289 (120)

TABL. 4(298). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW NATURALNYCH I WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW AKTYWNOŚCI f_1 I f_2^a W WYBRANYCH SUROWCACH I MATERIAŁACH BUDOWLANYCH POMIARZONE W LATACH 2003-2013^b (dok.)

NATURAL RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS AND VALUES OF f_1 AND f_2^a ACTIVITY INDICES IN SELECTED RAW MATERIALS AND CONSTRUCTION PRODUCTS IN 2003-2013^b (cont.)

RODZAJ SUROWCA LUB MATERIAŁU BUDOWLANEGO TYPE OF CONSTRUCTION PRODUCT OR MATERIAL	Liczba próbek Number of samples	Stężenia radionuklidów ^c Radionuclides concentration ^c			Wartości wskaźników aktywności ^c Values of activity indices ^c	
		Potas 40 Potassium 40	Rad 226 Radium 226	Tor 228 Thorium 228	f_1	f_2 w Bq/kg f_2 in Bq/kg
		w Bq/kg in Bq/kg				

MATERIAŁY BUDOWLANE
CONSTRUCTION MATERIALS

Cement..... Cement	637	19-7149 (295)	0-111 (39)	7-72 (25)	0-2 (0,06)	0-111 (39)
Beton komórkowy i lekki.... Cellular concrete	733	105-1015 (494)	5-149 (69)	3-106 (56)	0-1 (0,09)	5-149 (69)
Betony inne Other concrete	298	48-805 (436)	5-656 (66)	4-383 (47)	0-3 (0,10)	5-656 (66)
Ceramika budowlana ^e Construction ceramics ^e	2654	0-1368 (675)	0-214 (52)	0-142 (47)	0-7 (0,02)	0-214 (52)

a Od dnia 1.01.2003 r. do oceny surowców i materiałów stosowanych w budownictwie stosuje się **wskaźniki aktywności** określone wzorami: $f_1 = S_K/3000 + S_{Ra}/300 + S_{Th}/200$; $f_2 = S_{Ra}$. W obu wskaźnikach stężenia izotopów są wyrażone w Bq/kg. Ocenę przydatności materiału przeprowadza się w zależności od celu, w jakim badana partia będzie stosowana.

1) $f_1 = 1$ i $f_2 = 200$ Bq/kg, w odniesieniu do surowców i materiałów budowlanych stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt dla ludzi i inwentarza żywego.

2) $f_1 = 2$ i $f_2 = 400$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w obiektach budowlanych naziemnych wznoszonych na terenach zabudowanych lub przeznaczonych do zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz do niwelacji takich terenów.

3) $f_1 = 3,5$ i $f_2 = 1000$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w częściach naziemnych obiektów budowlanych niewymienionych w p.2 oraz do niwelacji terenów niewymienionych w p. 2.

4) $f_1 = 7$ i $f_2 = 2000$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w częściach podziemnych obiektów, o których mowa w p.3 oraz w budowlach podziemnych, w tym w tunelach kolejowych i drogowych.

5) Przy stosowaniu odpadów przemysłowych do niwelacji terenów, o których mowa w p. 2 i 3 oraz do budowy dróg, obiektów sportowych i rekreacyjnych, zapewnia się przy zachowaniu wymaganych wartości wskaźników f_1 i f_2 , obniżenie mocy dawki pochłoniętej na wysokości 1 m nad powierzchnią terenu, drogi lub obiektu do wartości nie przekraczającej 300 nGy/h, w szczególności przez położenie dodatkowej warstwy innego materiału.

b Dane za lata 2003-2011 zawężone w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

c W nawiasach podano wartości średnie stężeń: potasu 40, radu 226, toru 228 oraz wskaźników f_1 i f_2 .

d Surowce pochodzenia naturalnego są objęte obowiązkiem badania radioaktywności naturalnej tylko na etapie dokumentacji złoza, lub na życzenie producenta.

e Cegły, pustaki ceramiczne, dachówki, kształtki itp.

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej.

a Since 1.01.2003 products and raw materials used in construction are assessed by means of **activity indices** defined by the following formulae: $f_1 = S_K/3000 + S_{Ra}/300 + S_{Th}/200$; $f_2 = S_{Ra}$. In both indices isotope concentrations are expressed in Bq/kg.

The assessment of the usability of a given material is carried out depending on the aim of a given batch.

1) $f_1 = 1$ and $f_2 = 200$ Bq/kg, in relation to construction products and raw materials used in buildings designed for people and livestock.

2) $f_1 = 2$ and $f_2 = 400$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in ground constructions erected on built-up areas or designed for development in the local spatial development plan as well as for levelling such areas.

3) $f_1 = 3,5$ and $f_2 = 1000$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in ground parts of constructions not referred to in p.2 as well as for levelling areas not referred to in p. 2.

4) $f_1 = 7$ and $f_2 = 2000$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in underground parts of constructions referred to in p.3 as well as in underground construction, including railway and road tunnels.

5) With the use of industrial waste for levelling areas referred to in p. 2 and 3 as well as for construction of roads, sport and recreation facilities, maintaining the values of f_1 and f_2 , lowering the strength of the dose absorbed at the height of 1 m over the ground level can be lowered to the value below 300 nGy/h, especially by adding another layer of different material.

b Data for 2003-2011 have been limited in relation to the data published in the previous edition of the publication.

c Average concentration values of potassium 40, radium 226, thorium 228 as well as f_1 and f_2 indices are given in brackets.

d Natural products are covered with a duty to measure natural radioactivity only at the stage of deposit documentation or upon the producer's request.

e Bricks, ceramic building blocks, tiles, shaped stones, etc.

S o u r c e: data of the Central Laboratory for Radiological Protection.

TABL. 5(299). WARTOŚCI ŚREDNICH ROCZNYCH DAWEK SKUTECZNYCH OTRZYMANÝCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW POLSKI Z NATURALNYCH I SZTUCZNYCH ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 1986 ORAZ 2013 R.
VALUES OF AVERAGE ANNUAL INDIVIDUAL EFFECTIVE DOSES RECEIVED BY INHABITANTS OF POLAND FROM NATURAL AND ARTIFICIAL SOURCES OF RADIATION IN 1986 AND 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie dawki mSv/mieszkańca Average doses mSv/person		Narażenie populacji w % Exposure in the population in %	
	1986 ^a	2013	1986 ^a	2013
OGÓŁEM TOTAL	3,678	3,310	100	100

ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA W ŚRODOWISKU
SOURCES OF RADIATION IN THE ENVIRONMENT

POCHODZENIA NATURALNEGO
NATURAL

R A Z E M TOTAL	2,740	2,434	74,5	73,5
Promieniowanie na zewnątrz budynków (q=0,2) ^b Radiation outside buildings (q=0,2) ^b				
ziemskie promieniowanie gamma od radionuklidów naturalnych terrestrial gamma radiation from natural radionuclides	0,040	0,052	1,1	1,6
promieniowanie radonu-222 i jego krótkożyciowych pochodnych radiation of radon-222 and its short-lived derivatives	0,060	0,064	1,6	1,9
promieniowanie radonu-220 (toron) radiation of radon-220 (toron)	0,020	0,009	0,5	0,3
Promieniowanie wewnątrz budynków (q=0,8) Radiation inside buildings (q=0,8)				
promieniowanie gamma gamma radiation	0,380	0,410	10,3	12,4
promieniowanie radonu-222 i jego pochodnych w powietrzu radiation of radon-222 and its derivatives in air	1,430	1,137	38,9	34,3
promieniowanie radonu-220 (toron) radiation of radon-220 (toron)	0,150	0,092	4,1	2,8
Promieniowanie kosmiczne Cosmic radiation	0,290	0,390	7,9	11,8
Radionuklidy inkorporowane Incorporated radionuclides				
naturalne (wyluczając radon, toron) natural (excluding radon, toron)	0,370	0,280	10,1	8,4

POCHODZENIA SZTUCZNEGO
ARTIFICIAL

R A Z E M TOTAL	0,320	0,013	8,7	0,4
Promieniowanie na zewnątrz budynków (q=0,2) Radiation outside buildings (q=0,2)				
opad promieniotwórczy z wybuchów jądrowych radioactive precipitation from nuclear explosions	0,002	0,002	0,1	0,1
skażenia po awarii elektrowni jądrowej w Czarnobylu contamination following the failure of the nuclear power plant in Chernobyl	0,056	0,000	1,5	0,0
Radionuklidy inkorporowane Incorporated radionuclides				
opad promieniotwórczy z wybuchów jądrowych radioactive precipitation from nuclear explosions	0,010	0,002	0,3	0,1
skażenia po awarii elektrowni jądrowej w Czarnobylu: contamination following the failure of the nuclear power plant in Chernobyl				
skażenia powietrza air contamination	0,045	0,000	1,2	0,0
skażenia żywności food contamination	0,207	0,009	5,6	0,3

TABL. 5(299). WARTOŚCI ŚREDNICH ROCZNYCH DAWEK SKUTECZNYCH OTRZYMANÝCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW POLSKI Z NATURALNYCH I SZTUCZNYCH ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 1986 ORAZ 2013 R. (dok.)
VALUES OF ANNUAL AVERAGE INDIVIDUAL EFFECTIVE DOSES RECEIVED BY INHABITANTS OF POLAND FROM NATURAL AND ARTIFICIAL SOURCES OF RADIATION IN 1986 AND 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie dawki mSv/mieszkańca Average doses mSv/person		Narażenie populacji w % Exposure in the population in %	
	1986 ^a	2013	1986 ^a	2013
ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA STOSOWANE W DIAGNOSTYCE MEDYCZNEJ SOURCES OF RADIATION USED IN MEDICAL DIAGNOSTICS				
R A Z E M TOTAL	0,590	0,860	16,1	26,0
NARAŻENIE ZAWODOWE OCCUPATIONAL EXPOSURE				
R A Z E M TOTAL	0,023	0,002	0,6	0,1
Promieniowanie zewnętrzne External radiation	0,002	0,001	0,1	0,0
Promieniowanie radonu i jego pochodnych Radiation of radon and its derivatives				
w kopalniach: in mines:				
węгля kamiennego coal mines	0,020	0,000	0,5	0,0
innych other	0,001	0,001	0,0	0,0
PRZEDMIOTY POWSZECHNEGO UŻYTKU OBJECTS OF GENERAL USE				
R A Z E M TOTAL	0,005	0,001	0,1	0,1

a W okresie jednego roku od awarii elektrowni jądrowej w Czarnobylu. b Przy założeniu, że mieszkańcy Polski 80% czasu spędzają w budynkach.

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej.

a In the period of one year since the failure of the nuclear power plant in Chernobyl. b With an assumption that inhabitants of Poland spend 80% of their time in buildings.

S o u r c e: data of the Central Laboratory for Radiological Protection.

TABL. 6(300). STĘŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W WYBRANYCH RZEKACH I JEZIORACH W 2013 R.
CONCENTRATION OF CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 IN SELECTED RIVERS AND LAKES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cez 137 Caesium 137		Stront 90 Strontium 90	
	Bq/m ³			
	zakres range	średnia average	zakres range	średnia average
Wisła, Bug, Narew.....	1,92-5,65	3,15	1,56-11,59	4,02
Odra, Warta.....	1,66-7,25	3,54	3,01-6,22	4,39
Jeziora..... Lakes	1,06-5,88	3,13	1,35-8,36	3,40

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, na podstawie pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Praca sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Central Laboratory for Radiological Protection on the basis of results obtained from the National Environment Monitoring system. Work funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 7(301). ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE CEZU 137 W WYBRANYCH ARTYKUŁACH ŻYWNOŚCIOWYCH
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 CONCENTRATION IN SELECTED FOOD STUFFS

LATA YEARS	Mięso <i>Meat</i>	Drób <i>Poultry</i>	Ryby <i>Fish</i>	Jaja <i>Eggs</i>	Ziemniaki <i>Potatoes</i>	Warzywa <i>Vegetables</i>	Owoce <i>Fruit</i>	Zboża <i>Cereals</i>
	Bq/kg							
1985	0,8	0,3	0,3	—	0,2	0,7	0,4	0,6
1986	16,4	3,1	6,3	2,4	1,2	5,0	8,2	7,4
1987	12,3	1,7	3,8	0,7	0,8	1,0	3,6	0,9
1988	3,6	0,6	2,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9
1989	3,8	1,1	2,4	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7
1990	4,4	1,3	2,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
1991	4,0	1,2	2,8	0,5	0,9	0,9	0,7	0,6
1992	2,5	1,0	1,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,2
1993	2,1	0,8	1,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,2
1994	2,6	0,7	2,2	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
1995	2,0	0,8	2,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3
1996	2,5	0,9	2,4	0,7	0,6	0,5	0,5	0,2
1997	1,9	0,8	1,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,2
1998	2,3	0,7	1,0	0,7	0,6	0,6	0,5	0,2
1999	2,3	0,9	1,4	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1
2000	2,6	0,8	1,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,1
2001	1,9	0,9	1,3	0,7	0,7	0,7	0,5	0,2
2002	1,7	1,1	1,7	1,0	0,8	0,5	0,5	0,2
2003	(0,1-8,2) 1,7	(0,03-4,2) 0,8	(0,1-14,6) 1,8	(0,2-1,8) 0,7	(0,1-1,6) 0,6	(0,04-4,3) 0,7	(0,02-3,2) 0,5	(0,2-1,7) 0,2
2004	(0,2-6,8) 1,2	(0,2-3,3) 0,7	(0,2-8,2) 1,3	(0,03-2,6) 0,7	(0,1-1,7) 0,8	(0,2-1,9) 0,6	(0,1-2,1) 0,5	(0,2-0,7) 0,3
2005	(0,2-5,7) 1,0	(0,3-1,8) 0,6	(0,4-2,5) 1,0	(0,2-1,4) 0,4	(0,1-1,7) 0,6	(0,2-1,0) 0,6	(0,1-1,0) 0,4	(0,1-1,5) 0,7
2006 ^a	(0,1-1,8) 0,7	(0,2-0,7) 0,4	(0,2-2,4) 0,7	(0,2-1,2) 0,4	(0,1-0,8) 0,5	(0,1-0,9) 0,4	(0,1-0,7) 0,3	(0,2-1,1) 0,5
2007 ^a	(0,2-1,8) 0,6	(0,2-1,8) 0,7	(0,1-3,1) 0,7	(0,2-1,2) 1,0	(0,2-1,2) 0,4	(0,2-1,0) 0,5	(0,1-1,4) 0,5	(0,1-0,5) 0,3
2008 ^a	(0,1-2,3) 0,7	(0,2-1,5) 0,5	(0,1-3,7) 0,8	(0,1-0,8) 0,4	(0,1-0,7) 0,4	(0,1-0,7) 0,5	(0,15-0,5) 0,3	(0,2-2,3) 0,6
2009 ^a	(0,1-2,6) 0,9	(0,1-1,4) 0,5	(0,2-2,5) 0,7	(0,1-1,2) 0,4	(0,1-1,2) 0,4	(0,1-1,7) 0,5	(0,1-1,0) 0,4	(0,2-1,0) 0,6
2010 ^a	(0,2-1,7) 0,8	(0,2-1,0) 0,6	(0,3-1,6) 1,0	(0,1-1,1) 0,4	(0,1-1,6) 0,6	(0,1-1,0) 0,5	(0,1-0,8) 0,4	(0,2-0,7) 0,4
2011 ^a	(0,2-1,7) 0,6	(0,1-1,7) 0,6	(0,2-3,1) 1,0	(<0,1-1,2) 0,5	(0,2-0,6) 0,4	(0,1-0,9) 0,5	(0,2-0,9) 0,4	(0,1- 1,4) 0,5
2012 ^a	(0,2-2,3) 0,9	(0,2-1,6) 0,7	(0,2-3,4) 1,0	(0,1-1,7) 0,5	(0,1-1,3) 0,4	(0,2-1,7) 0,5	(0,15-0,7) 0,4	(0,14-2,2) 0,8
2013^a	(0,1-3,7) 1,0	(0,1-2,5) 0,9	(0,2-3,7) 1,1	(0,2-1,8) 0,6	(0,1-1,9) 0,4	(0,1-3,8) 0,4	(0,1-2,6) 0,6	(0,2-3,3) 0,8

U w a g a. Poczawszy od danych za rok 2003, przed wartościami średnich stężeń podawany jest – w nawiasie – zakres stężeń w Bq/kg.

^a Dane uzyskane przy zastosowaniu uproszczonych metod pomiarowych.

Ź r ó d ł o: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników z placówek podstawowych pomiarów skażeń promieniotwórczych (stacji sanitarno-epidemiologicznych).

Note. Since 2003 before values of average concentrations, the range of concentrations in Bq/kg has been included in the data.

^a Data obtained with the use of simplified measurement methods.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of results obtained from units conducting measurements of radioactive contamination (sanitary-epidemiological stations).

TABL. 8(302). ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W MLEKU
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 CONCENTRATION IN MILK

LATA YEARS	Cez 137 <i>Caesium 137</i>	Stront 90 <i>Strontium 90</i>	LATA YEARS	Cez 137 <i>Caesium 137</i>	Stront 90 <i>Strontium 90</i>	LATA YEARS	Cez 137 <i>Caesium 137</i>	Stront 90 <i>Strontium 90</i>
	Bq/dm ³			Bq/dm ³			Bq/dm ³	
1980.....	0,5	0,09	1992.....	1,1	0,08	2004.....	(0,2-2,6) 0,6	(0,01-0,19) 0,08
1981.....	0,5	0,09	1993.....	1,0	0,08	2005.....	(0,1-2,0) 0,6	≤ 0,1
1982.....	0,5	0,08	1994.....	1,0	0,08	2006.....	(0,2-1,2) 0,5	≤ 0,1
1983.....	0,4	0,08	1995.....	1,0	0,08	2007.....	(0,1-2,1) 0,7	–
1984.....	0,4	0,08	1996.....	0,9	0,08	2008.....	(0,1-1,3) 0,6	–
1985.....	0,3	0,08	1997.....	0,9	0,08	2009.....	(0,1-1,6) 0,6	< 0,1
1986.....	5,2	0,11	1998.....	0,9	0,08	2010.....	(0,2-1,0) 0,5	< 0,1
1987.....	4,2	0,10	1999.....	0,9	0,08	2011.....	(0,1-1,1) 0,5	<0,2
1988.....	1,8	0,08	2000.....	0,7	0,08	2012.....	(0,1-1,3) 0,6	<0,2
1989.....	1,5	0,08	2001.....	0,8	0,08	2013.....	(0,1-2,3) 0,6	<0,2
1990.....	1,4	0,08	2002.....	0,7	0,10			
1991.....	1,3	0,08	2003.....	(0,1-6,5) 0,8	(0,03-0,17) 0,08			

U w a g a. W latach 1986-1997 obserwowano pojawienie się cezu 134 w zakresie od 3,0 do poniżej 0,1, co było spowodowane awarią elektrowni jądrowej w Czarnobylu. Poczawszy od danych za rok 2003, przed wartościami średnich stężeń podawany jest – w nawiasie – zakres stężeń w Bq/dm³. W 2011 roku nie zarejestrowano zwiększenia zawartości cezu 137 i strontu 90 w artykułach żywnościowych w związku z awarią elektrowni Fukushima (Japonia).

Ź r ó d ł o: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników z placówek podstawowych pomiarów skażeń promieniotwórczych (stacji sanitarno-epidemiologicznych).

N o t e. In the years 1986-1997 the occurrence of caesium 134 in the range of 3.0 to below 0.1 was observed, caused by the failure of the nuclear power plant in Chernobyl. Since 2003 before values of average concentrations, the range of concentrations in Bq/dm³ has been included in the data. In 2011 the average activity of caesium 137 and strontium 90 isotopes in foodstuffs was on the same level as in the previous years (no impact of Fukushima nuclear accident).

S o u r c e: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of results obtained from units conducting measurements of radioactive contamination (sanitary-epidemiological stations).

TABL. 9(303). STĘŻENIE RADIONUKLIDÓW W GLEBIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.^a
CONCENTRATION OF RADIONUCLIDES IN SOIL BY VOIVODSHIPS IN 2012^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Naturalnych <i>Natural</i>			Sztucznych <i>Artificial</i>
	Rad 226 <i>Radium 226</i>	Aktyn 228 <i>Actinium 228</i>	Potas 40 <i>Potassium 40</i>	Cez 137 <i>Caesium 137</i>
	Bq/kg			kBq/m ²
P O L S K A.....	24,8	23,8	415	1,53
P O L A N D				
Wartość minimalna.....	4,3	4,1	63	0,22
<i>The minimum value</i>				
Wartość maksymalna.....	128,3	101,7	924	17,97
<i>The maximum value</i>				
Dolnośląskie.....	41,1	36,0	551	2,55
Kujawsko-pomorskie.....	16,4	16,4	409	0,75
Lubelskie.....	17,6	17,8	330	1,19
Lubuskie.....	13,5	12,7	312	0,73
Łódzkie.....	13,1	13,3	297	0,65
Małopolskie.....	33,7	33,9	507	1,89
Mazowieckie.....	13,5	13,8	322	1,76
Opolskie.....	26,9	25,8	445	4,02
Podkarpackie.....	33,7	32,3	473	0,78
Podlaskie.....	17,7	18,9	458	1,05
Pomorskie.....	17,9	15,9	350	0,86
Śląskie.....	28,6	27,7	393	2,50
Świętokrzyskie.....	20,4	19,8	318	1,28
Warmińsko-mazurskie.....	17,9	16,8	425	1,02
Wielkopolskie.....	14,4	14,0	335	0,68
Zachodniopomorskie.....	15,8	15,3	335	0,50

U w a g a. Wartości średnie. *a* Wyniki prób gleb pobranych jesienią 2012 roku.

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, na podstawie pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Praca sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

N o t e. Average values. *a* Results of soil tests taken in autumn 2012.

S o u r c e: data of the Central Laboratory for Radiological Protection on the basis of results obtained from the National Environment Monitoring system. Work funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 10(304). SUMARYCZNA AKTYWNOŚĆ ODPADÓW SKŁADOWANYCH W KRAJOWYM SKŁADOWISKU ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH^a
SUMMARY ACTIVITY OF WASTE STORED IN THE NATIONAL RADIOACTIVE WASTE REPOSITORY^a

LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq	LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq	LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq
1980.....	29,726	1992.....	31,232	2004.....	33,425
1981.....	29,259	1993.....	30,771	2005.....	33,828
1982.....	29,834	1994.....	32,016	2006.....	34,295
1983.....	29,418	1995.....	36,371	2007.....	34,156
1984.....	29,912	1996.....	35,506	2008.....	33,848
1985.....	30,446	1997.....	35,828	2009.....	38,087
1986.....	30,468	1998.....	35,772	2010.....	42,665
1987.....	30,848	1999.....	34,227	2011.....	50,536
1988.....	30,436	2000.....	33,906	2012.....	67,901
1989.....	30,367	2001.....	33,866	2013.....	48,750
1990.....	30,913	2002.....	34,648		
1991.....	30,478	2003.....	34,441		

^a Stan w dniu 31 XII.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP).

^a As of 31 XII.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results of the Radioactive Waste Management Plant (RWMP).

TABL. 11(305). ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE ODEBRANE PRZEZ ZAKŁAD UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH W 2013 R.
RADIOACTIVE WASTE RECEIVED BY THE RADIOACTIVE WASTE MANAGEMENT PLANT IN 2013

ŹRÓDŁA ODPADÓW	Stale Solid	Ciekłe Liquid	SOURCES OF WASTE
	w m ³ in m ³		
OGÓŁEM.....	44,68	28,37	TOTAL
Medycyna, przemysł, badania naukowe.....	18,06	0,99	Medicine, industry and scientific research
Produkcja izotopów.....	8,80	0,38	Isotope production
NCBJ ^a (w tym reaktor MARIA).....	10,80	27,00	NCBJ ^a (including the MARIA reactor)
ZUOP.....	7,02	0,00	RWMP

^a NCBJ – Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP).

^a NCBJ – National Center for Nuclear Research.

Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results of the Radioactive Waste Management Plant (RWMP).

TABL. 12(306). OCHRONA RADIOLOGICZNA WEDŁUG RODZAJU ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 2013 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION BY THE RADIATION SOURCES IN 2013

RODZAJ APARATÓW RTG	Liczba aparatów Number of machines					TYPE OF X-RAY MACHINES
	wg evidencji registered	skontrolowanych inspected	na które wydano zezwolenia for which permissions were granted	przy których wykonano pomiarów for which measurements were carried out		
				ogółem total	w zakresie kontroli jakości in the scope of quality control	
Diagnostyczne:						Diagnostic
tylko do prześwietleń.....	1281	480	192	173	25	for x-ray examinations only
tylko do zdjęć.....	2766	885	311	487	164	for images only
do zdjęć i prześwietleń.....	674	178	40	82	22	for images and x-ray examinations
mammografy.....	586	169	60	81	23	mammographs
stomat. wewnątrzne.....	9039	2887	1268	1642	323	stomatological intraoral
stomat. panoramiczne.....	1742	590	334	354	19	stomatological panoramic
densytometry.....	264	94	47	38	–	densitometers
tomografy komputerowe.....	640	231	114	102	1	computer tomographs
Terapeutyczne						Therapeutical
do terapii powierzchniowej.....	1	–	–	–	–	for surface therapy
do terapii schorzeń nienowotworowych.....	1	–	–	–	–	for the treatment of non-neoplastic diseases

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Source: data of the Chief Sanitary Inspectorate.

TABL. 13(307). OCHRONA RADIOLOGICZNA – POMIARY SKAŻEŃ PROMIENIOTWÓRCZYCH W 2013 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION – RADIOACTIVE CONTAMINATION MEASUREMENTS IN 2013

POMIARY SKAŻEŃ PROMIENIOTWÓRCZYCH RADIOACTIVE CONTAMINATION MEASUREMENTS	Liczba oznaczeń pierwiastków promieniotwórczych Number of designation of radioactive elements			
	Cez 137 Caesium 137		Stront 90 Strontium 90	inne other
	metoda radiochemiczna the radiochemical	metoda spektrometryczna the spectrometric		
W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem żywności..... Within supervision over food safety	83	267	9	23
W ramach działalności placówki pomiarów skażeń promieniotwórczych..... Within activity of the center for radioactive contamination measurements	455	780	39	2147
Inne..... Other	1	249	3	4166

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.
 Source: data of the Chief Sanitary Inspectorate.

TABL. 14(308). OCHRONA RADIOLOGICZNA WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W 2013 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION BY THE TYPE OF ACTIVITY IN 2013

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI TYPE OF ACTIVITY	Liczba Number of							
	pracowni i urządzeń laboratories and devices		kontroli inspections	decyzji administracyjnych dotyczących usunięcia uchybień administrative decisions on the removal of the identified deficiencies	wydanych opinii w ramach nadzoru sanitarnego issued an opinion in the context of sanitary supervision	osób persons		przekroczeń limitów granicznych transgressions of borderline limits
	wg ewidencji registered	skontrolowanych inspected				pracujących w narażeniu exposed at work	objętych kontrolą dawek indywidualnych included in inspections of individual doses	
Diagnostyka: Diagnostics								
pracownie rtg X-ray laboratories	9440	2978	3042	340	1331	30066	27904	2
aparaty rtg bez pracowni..... X-ray machines without laboratories	3331	1122	1160	254	402	10337	9475	–
ambulanse rtg..... X-ray ambulances	99	18	15	2	2	117	118	–
Pracownie rtg terapeutyczne .. X-ray therapy laboratories	3	–	–	–	–	12	12	–

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.
 Source: data of the Chief Sanitary Inspectorate.

TABL. 15(309). OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI O CZĘSTOTLIWOŚCI 0 Hz – 300 GHz W ŚRODOWISKU PRACY W 2013 R.
PROTECTION AGAINST ELECTROMAGNETIC FIELDS WITH THE FREQUENCY OF 0 Hz – 300 GHz IN WORKING PLACES IN 2013

URZĄDZENIA I INSTALACJE DEVICES AND INSTALLATIONS	Liczba Number of									
	urządzeń devices		zakładów workplaces		osób narażonych na działanie pól persons exposed to fields	wskaźników ekspozycji exposure indices			decyzji decisions	
	wg ewidencji registered	skontro- lowanych inspected	wg ewidencji registered	skontro- lowanych inspected		<0,5	<0,5-1>	> 1		
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE										
Urządzenia MRI ^a MRI devices ^a	274	76	2453	641	2069	1015	950	23	120	
Aparaty do elektrochirurgii Electrosurgery devices	5468	1483			7780	32081	25868	4768		244
Diatermie..... Diathermy devices	1562	483								
Inne Other	2301	669								
ENERGETYKA POWER PLANTS										
Ogółem Total	143	4	23	1	206	206	-	-	-	
PRZEMYSŁ INDUSTRY										
Urządzenia do spawania..... Welding devices	1419	301	610	157	1396	1255	3	-	11	
Wanny elektrolityczne..... Electrolytic tubs	568	2			74	359	273	3		-
Iskierniki Spark gaps	76	28								
Elektrodrażarki..... Electro-erosion machines	211	74	1317	2294	1759	414	1			
Urządzenia indukcyjne..... Induction machines	662	164						724	1260	997
Zgrzewarki Welders	1317	363								
Inne Other	724	169								
RADIOKOMUNIKACJA I ŁĄCZNOŚĆ RADIOCOMMUNICATION AND COMMUNICATIONS										
Radiofoniczne Radio	604	61	2549	26	512	355	124	-	4	
Telewizyjne..... Television	398	47			423	396	367	27		-
Radiolokacyjne i radionawigacyjne..... Radiolocation and radionavigation	237	11								
Inne Other	20051	423								
NAUKA SCIENCE										
Spektrometry EPR, NMR..... EPR and NMR spectrometers	45	13	33	7	97	19	14	-	-	
Inne Other	177	18					345	196		3
INNE OTHER										
Ogółem Total	56	-	26	-	119	87	-	-	-	

^a Urządzenia MRI – aparaty do obrazowania metodą rezonansu jądrowego, rezonans magnetyczny.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

^a MRI devices – equipment for nuclear resonance imaging, Magnetic Resonance Imaging.

Source: data of the Chief Sanitary Inspectorate.

TABL. 16(310). HAŁAS PRZEMYSŁOWY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
INDUSTRIAL NOISE BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady skontrolowane emitujące hałas ^b <i>Inspected companies emitting noise^b</i>												Liczba punktów pomiarowych <i>Number of measurement points</i>	Zakłady, które dostosowały się do poziomów dopuszczalnych w 2013 r. <i>Companies which conformed to permissible levels in 2013</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	przekraczające poziomy dopuszczalny ^c <i>exceeding permissible levels^c</i>													
		razem <i>total</i>	w % nocą <i>total % - by night</i>	w decybelach (dB) <i>in decibels (dB)</i>											
				0,1-5		5-10		10-15		15-20		ponad 20 <i>over 20</i>			
			dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>			
POLSKA POLAND	2138	788	53,6	261	216	132	117	56	54	31	18	15	17	4740	140
Dolnośląskie	151	85	48,2	27	19	15	14	8	7	5	1	0	0	237	19
Kujawsko-pomorskie	167	59	59,3	12	16	10	16	2	2	2	1	1	0	295	7
Lubelskie	92	32	71,9	10	7	3	9	1	4	2	3	0	0	193	10
Lubuskie	54	32	34,4	11	3	7	3	5	4	1	0	2	1	69	5
Łódzkie	169	46	60,9	20	14	2	10	0	2	0	1	2	1	375	1
Małopolskie	136	64	53,1	15	14	18	11	2	6	1	1	1	2	195	5
Mazowieckie	313	89	65,2	34	39	14	6	4	10	2	2	1	1	800	13
Opolskie	85	30	63,3	10	8	9	5	1	3	1	2	1	1	280	5
Podkarpackie	91	17	41,2	8	5	1	1	2	0	0	0	0	1	242	2
Podlaskie	69	31	35,5	13	6	3	4	3	1	2	0	1	0	142	1
Pomorskie	83	28	39,3	12	6	6	1	1	3	1	1	0	0	128	4
Śląskie	278	91	46,2	35	21	16	10	8	6	9	4	2	1	779	64
Świętokrzyskie	42	18	66,7	6	6	4	2	2	3	0	0	0	1	119	1
Warmińsko-mazurskie ..	120	58	63,8	16	18	7	12	6	2	0	2	2	3	280	6
Wielkopolskie	193	65	49,2	21	19	11	8	6	1	3	0	1	4	358	10
Zachodniopomorskie ..	95	43	48,8	11	15	6	5	5	0	2	0	1	1	248	5

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Będące w centralnej ewidencji systemu kontroli klimatu akustycznego IOŚ. ^c Uwzględniono emisję hałasu z zakładów.

Ź r ó ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a See “Methodological notes” to the chapter. ^b Included in the central register of acoustic climate control of IOŚ. ^c Noise emission from companies was included.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 17(311). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2013 R.
TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2013

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście <i>The length of streets in the city</i>										Średnie ważone natężenie ruchu pojazdów/godz <i>Average weighted traffic volume vehicles/hour</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	w tym skontrolowanych <i>of which inspected</i>	przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB <i>at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB</i>									
			razem km <i>total km</i>	w % skontrolowanych <i>inspected in %</i>	<0,1-5>	(5-10>	(10-15>	(15-20>	>20			
					dB	dB	dB	dB	dB			
	km	% ogółem <i>total %</i>			km							
Dolnośląskie												
Bielawa	0,2	.	0,2	100,0	–	0,2	–	–	–	–	579
Bierutów	0,9	.	0,9	100,0	–	0,9	–	–	–	–	402
Brzeg Dolny	1,5	.	1,5	100,0	1,5	–	–	–	–	–	125
Chojnów	1,0	.	1,0	100,0	1,0	–	–	–	–	–	632
Dziedzic	0,8	.	0,8	100,0	0,8	–	–	–	–	–	301
Dzierżoniów	1,0	.	1,0	100,0	–	1,0	–	–	–	–	715
Głogów	4,5	.	4,5	100,0	–	3,8	0,7	–	–	–	900
Gryfów Śląski	22,0	1,2	5,5	1,2	100,0	0,9	0,3	–	–	–	–	355
Jelcz	2,3	.	2,3	100,0	–	2,3	–	–	–	–	613
Jelenia Góra	3,0	.	3,0	100,0	–	–	3,0	–	–	–	600
Kamienna Góra	1,8	.	1,8	100,0	0,5	1,3	–	–	–	–	495
Kłodzko	2,8	.	2,8	100,0	–	2,4	0,4	–	–	–	578
Lubawka	0,7	.	0,7	100,0	–	0,7	–	–	–	–	280
Lwówek Śląski	17,0	0,6	3,5	0,6	100,0	0,2	0,4	–	–	–	–	329
Międzybórz	0,3	.	0,3	100,0	–	0,3	–	–	–	–	550
Nowa Ruda	2,0	.	2,0	100,0	1,0	1,0	–	–	–	–	380
Oleśnica	1,3	.	1,3	100,0	–	1,3	–	–	–	–	581
Pieszyce	0,2	.	0,2	100,0	0,2	–	–	–	–	–	324

TABL. 17(311). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2013 R. (cd.)
TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście <i>The length of streets in the city</i>									Średnie ważone natężenie ruchu pojazdów/godz <i>Average weighted traffic volume vehicles/hour</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	w tym skontrolowanych <i>of which inspected</i>		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB <i>at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB</i>							
		km	% ogółem <i>total %</i>	razem km <i>total km</i>	w % skontro- lowanych <i>inspected in %</i>	<0,1-5> dB	(5-10> dB	(10-15> dB			(15-20> dB
					km						
Dolnośląskie (dok.)											
Szczawno Zdrój		5,8		5,8	100,0	–	2,9	2,9	–	–	823
Szczytna		0,5		0,5	100,0	–	0,5	–	–	–	770
Strzegom		0,8		0,8	100,0	0,3	–	0,5	–	–	542
Syców		1,8		1,8	100,0	0,6	1,2	–	–	–	473
Świdnica		2,2		2,2	100,0	–	2,2	–	–	–	787
Świebodzice		0,4		0,4	100,0	–	–	0,4	–	–	867
Trzebnica	46	3,0	6,5	3,0	100,0	–	3,0	–	–	–	666
Twardogóra		0,6		0,6	100,0	–	0,6	–	–	–	500
Wleń		0,3		0,3	100,0	0,3	–	–	–	–	137
Wołów		3,1		3,1	100,0	2,7	0,4	–	–	–	418
Żmigród		0,7		0,7	100,0	–	0,7	–	–	–	204
Kujawsko-pomorskie											
Aleksandrów Kujawski	42,6	3,7	8,7	3,7	100,0	1,7	2,0	–	–	–	330
Bydgoszcz	799	0,7	0,1	0,7	100,0	0,7	–	–	–	–	.
Chełmno	48,9	1,2	2,5	1,2	100,0	–	1,2	–	–	–	544
Ciechocinek	53,5	6,3	11,8	5,1	80,3	2,5	2,6	–	–	–	377
Górzno	15,4	1,6	10,4	1,6	100,0	1,6	–	–	–	–	71
Grudziądz	227,9	5,7	2,5	5,7	100,0	–	4,0	1,7	–	–	425
Inowrocław	200,3	3,0	1,5	3,0	100,0	–	–	3,0	–	–	1124
Kcynia		3,0		3,0	100,0	1,2	1,8	–	–	–	310
Koronowo	10,5	2,2	21,0	2,2	100,0	1,4	0,8	–	–	–	415
Kruszwica	19,1	2,4	12,6	2,4	100,0	–	2,4	–	–	–	353
Lipno	17,2	1,2	7,0	1,2	100,0	1,2	–	–	–	–	826
Łasin	11,1	1,7	15,3	1,7	100,0	0,4	1,3	–	–	–	413
Radziejów	27,5	2,2	8,0	2,2	100,0	2,2	–	–	–	–	334
Włocławek	208,6	17,0	8,1	17,0	100,0	3,3	11,2	2,5	–	–	1717
Lubelskie											
Biała Podlaska	227,5	0,8	0,4	0,8	100,0	0,8	–	–	–	–	659
Hrubieszów	68,1	2,5	3,7	2,5	100,0	–	2,5	–	–	–	444
Krasnystaw	106,1	2,0	1,9	2,0	100,0	2,0	–	–	–	–	.
Parczew	48,5	1,3	2,7	1,3	100,0	1,3	–	–	–	–	.
Włodawa	60,5	1,3	2,1	1,3	100,0	1,3	–	–	–	–	460
Zamość	145,9	2,5	1,7	1,6	64,0	1,6	–	–	–	–	655
Lubuskie											
Międzyrzecz		97,0		97,0	100,0	–	97,0	–	–	–	276
Ślubice		1,1		1,1	100,0	–	1,1	–	–	–	.
Strzelce Krajeńskie		0,5		0,5	100,0	–	0,5	–	–	–	439
Sulecin		0,8		0,8	100,0	0,8	–	–	–	–	260
Żagań	77,4	0,1	0,1	0,1	100,0	–	0,1	–	–	–	209
Łódzkie											
Błaszki	7,3	0,6	8,2	0,6	100,0	0,6	–	–	–	–	177
Głowno	89,6	4,5	5,0	4,5	100,0	4,5	–	–	–	–	447
Kutno	124,0	6,4	5,2	6,4	100,0	6,4	–	–	–	–	373
Ozorków	70,4	1,5	2,1	1,4	100,0	0,8	0,7	–	–	–	488
Sieradz	158,5	3,2	2,0	3,2	100,0	2,2	1,0	–	–	–	473
Skierniewice	169,9	11,9	7,0	11,9	100,0	10,0	1,9	–	–	–	289
Małopolskie											
Nowy Sącz	270,0	1,9	0,7	1,9	97,4	0,7	1,2	–	–	–	211
Mazowieckie											
Błonie	207,0	0,5	0,2	0,5	100,0	–	0,5	–	–	–	599
Gostynin	77,0	1,5	1,9	1,5	100,0	–	1,5	–	–	–	434
Grodzisk Mazowiecki	105,8	0,2	0,2	0,2	100,0	–	–	0,2	–	–	287
Konstancja Jeziorna	121,0	1,0	0,8	1,0	100,0	–	0,1	–	–	–	462
Maków Mazowiecki	33,5	0,7	2,1	0,7	100,0	–	0,7	–	–	–	418
Mińsk Mazowiecki	103,3	0,3	0,3	0,3	100,0	–	0,3	–	–	–	485

TABL. 17(311). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2013 R. (cd.)
 TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2013 (cont.)

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście The length of streets in the city										Średnie ważone natężenie ruchu pojazdów/godz Average weighted traffic volume vehicles/hour
	ogółem grand total	w tym skontrolowanych of which inspected		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB							
		km	% ogółem total %	razem km total km	w % skontro- lowanych inspected in %	<0,1-5>	(5-10>	(10-15>	(15-20>	>20	
	dB					dB	dB	dB	dB	km	
Mazowieckie (dok.)											
Myszyniec.....	29,5	0,1	0,3	0,1	100,0	0,1	-	-	-	-	.
Nieporęt.....	.	1,4	.	1,4	100,0	-	1,4	-	-	-	120
Ostrołęka.....	.	0,6	.	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	.
Piastów.....	.	0,1	.	0,1	100,0	-	-	0,1	-	-	.
Płock.....	.	0,7	.	0,7	100,0	-	0,7	-	-	-	542
Przasnysz.....	.	0,5	.	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	404
Siedlce.....	175,2	0,2	0,1	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	893
Sierpc.....	.	0,7	.	0,7	100,0	-	0,7	-	-	-	.
Sochaczew.....	.	1,6	.	0,0	0,0	-	-	-	-	-	495
Warszawa.....	1151	3,8	0,3	3,8	100,0	-	-	-	3,8	-	3246
Wisłtiki.....	.	0,9	.	0,9	100,0	-	-	0,9	-	-	887
Wyszaków.....	.	0,8	.	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	556
Wyszogród.....	.	0,8	.	0,8	100,0	-	0,8	-	-	-	482
Opolskie											
Głubczyce.....	38,5	0,2	0,5	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	345
Gogolin.....	42,6	0,2	0,5	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	.
Gorzów Śląski.....	24,8	1,0	4,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	.
Kędzierzyn Koźle.....	195,8	0,6	0,3	0,6	100,0	0,4	0,2	-	-	-	555
Krapkowice.....	100,2	0,6	0,6	0,6	100,0	0,3	0,3	-	-	-	438
Lewin Brzeski.....	15,1	0,3	2,0	0,3	100,0	0,3	-	-	-	-	.
Olesno.....	.	0,4	.	0,4	100,0	0,4	-	-	-	-	.
Opole.....	.	0,4	.	0,4	100,0	0,1	-	0,3	-	-	324
Paczków.....	26,8	0,3	1,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	.
Ujazd.....	16,4	0,2	1,2	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	310
Strzelce Opolskie.....	64,7	0,5	0,8	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	573
Wolczyn.....	.	1,0	.	1,0	100,0	1,0	-	-	-	-	.
Podkarpackie											
Jarosław.....	.	0,8	.	0,3	37,5	0,1	0,2	-	-	-	518
Mielec.....	.	8,1	.	8,1	100,0	1,2	6,8	-	-	-	451
Ropczyce.....	58,6	0,4	0,7	0,4	100,0	0,2	0,2	-	-	-	138
Sanok.....	121,8	1,1	0,9	1,1	100,0	-	1,1	-	-	-	649
Stalowa Wola.....	137,7	1,9	1,4	1,9	100,0	0,5	1,4	-	-	-	1058
Podlaskie											
Bagłów Kościelny.....	.	0,6	.	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	359
Białystok.....	423,3	0,5	0,1	0,5	100,0	0,4	-	0,1	-	-	827
Bielsk Podlaski.....	105,1	0,3	0,3	0,3	100,0	0,3	-	-	-	-	281
Czyżew.....	23,8	0,3	1,3	0,3	100,0	-	0,3	-	-	-	235
Hajnówka.....	69,6	0,1	0,1	0,1	100,0	0,1	-	-	-	-	1098
Knyszyn.....	38,9	0,9	2,3	0,9	100,0	-	0,9	-	-	-	337
Łapy.....	44,5	0,3	0,7	0,3	100,0	0,3	-	-	-	-	406
Łomża.....	105,4	0,1	0,1	0,1	100,0	-	0,1	-	-	-	392
Piątnica.....	7,6	0,4	5,3	0,4	100,0	-	-	0,4	-	-	.
Siemiatyże.....	76,6	1,0	1,3	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	461
Sztąbin.....	8,4	1,0	11,9	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	677
Wasilków.....	53,5	0,1	0,2	0,1	100,0	0,1	-	-	-	-	596
Wysokie Mazowieckie.....	37,7	0,5	1,3	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	1932
Zambrów.....	41,5	1,1	2,7	1,1	100,0	0,6	0,5	-	-	-	743
Pomorskie											
Bytów.....	60,7	0,6	1,0	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	620
Człuchów.....	52,0	0,4	0,8	0,4	100,0	0,1	0,3	-	-	-	472
Miastko.....	18,5	0,5	2,7	0,4	78,0	0,4	-	-	-	-	.
Pruszcz Gdański.....	.	0,8	.	0,8	100,0	-	0,8	-	-	-	639
Reda.....	79,0	0,7	0,9	0,7	100,0	0,2	0,3	0,2	-	-	1321
Słupsk.....	148,7	0,8	0,5	0,8	100,0	0,1	0,6	0,1	-	-	150
Ustka.....	32,0	0,8	2,5	0,8	100,0	0,8	-	-	-	-	394

TABL. 17(311). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2013 R.^a (cd.)
 TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2013^a (cont.)

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście The length of streets in the city										Średnie ważone natężenie ruchu pojazdów/godz Average weighted traffic volume vehicles/hour	
	ogółem grand total	w tym skontrolowanych of which inspected		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB								
		km	% ogółem total %	razem km total km	w % skontro- lowanych inspected in %	<0,1-5>	(5-10>	(10-15>	(15-20>			>20
	dB					dB	dB	dB	dB	km		
Śląskie												
Chorzów	0,2	.	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	-	162
Jastrzębie Zdrój	269,3	6,7	2,5	6,7	100,0	-	3,2	3,5	-	-	-	631
Koziegłowy	209,4	0,9	0,4	0,9	100,0	-	-	0,9	-	-	-	.
Krzepice	3,9	.	3,9	100,0	3,9	-	-	-	-	-	143
Kuźnia Raciborska	0,2	.	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	-	225
Mysłowice	0,6	.	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	.
Pilica	152,0	1,9	1,3	1,9	100,0	-	-	1,9	-	-	-	259
Rydułtowy	2,1	.	2,1	100,0	-	2,1	-	-	-	-	290
Ślemień	3,9	.	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	202
Żory	201,0	1,3	0,6	1,3	100,0	-	-	1,3	-	-	-	1603
Świętokrzyskie												
Bodzentyn	11,5	0,2	1,7	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	-	261
Kazimierza Wielka	25,4	0,5	2,0	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	-	355
Modliszewice	0,2	.	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	-	223
Opatów	35,2	0,6	1,7	0,6	100,0	-	0,3	0,3	-	-	-	404
Ostrowiec Świętokrzyski	167,4	0,6	0,4	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	-	270
Pińczów	31,5	0,6	1,9	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	-	491
Połaniec	79,5	0,6	0,8	0,6	100,0	0,6	-	-	-	-	-	1113
Skarżysko-Kamienna	163,6	0,2	0,1	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	-	443
Starachowice	142,7	0,4	0,3	0,4	100,0	-	0,4	-	-	-	-	749
Warmińsko-mazurskie												
Elk	0,1	.	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	230
Łława	0,6	.	0,6	100,0	-	0,2	0,4	-	-	-	725
Lubawa	3,3	.	3,3	100,0	-	3,3	-	-	-	-	475
Nidzica	2,2	.	2,2	100,0	2,2	-	-	-	-	-	3386
Pisz	2,8	.	2,8	100,0	1,3	1,5	-	-	-	-	1176
Szczytno	57,4	0,9	1,6	0,9	100,0	-	0,9	-	-	-	-	.
Wielkopolskie												
Buk	1,2	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	.
Chodzież	33,3	1,0	3,0	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	-	310
Gniezno	195,8	1,3	0,7	1,3	100,0	0,5	0,8	-	-	-	-	729
Konin	207,7	2,8	1,3	2,8	100,0	-	2,3	0,5	-	-	-	844
Krotoszyn	0,4	.	0,4	100,0	0,4	-	-	-	-	-	.
Luboń	1,2	.	1,2	100,0	-	1,2	-	-	-	-	276
Pniewy	0,9	.	0,9	100,0	-	0,9	-	-	-	-	146
Rogoźno	0,6	.	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	-	303
Suchy Las	1,0	.	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	-	452
Środa Wielkopolska	0,4	.	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	100
Szamotuły	0,5	.	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	-	221
Tuliszów	23,5	0,3	1,3	0,3	83,3	-	0,3	-	-	-	-	243
Turek	67,8	0,4	0,6	0,4	100,0	0,4	-	-	-	-	-	245
Wągrowiec	1,1	.	1,1	100,0	0,4	0,7	-	-	-	-	330
Zachodniopomorskie												
Białogard	1,2	.	0,4	33,3	0,4	-	-	-	-	-	.
Chociwiel	20,2	1,0	5,0	1,0	100,0	-	0,6	0,4	-	-	-	.
Dębno	68,5	0,8	1,2	0,7	100,0	-	0,6	0,2	-	-	-	.
Drawsko Pomorskie	0,3	.	0,3	100,0	-	0,3	-	-	-	-	.
Gryfice	227,9	1,4	0,6	0,8	57,1	0,4	-	0,4	-	-	-	.
Trzebiatów	48,8	1,6	3,3	1,3	81,3	1,3	-	-	-	-	-	.
Węgorzyno	0,2	.	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	-	.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

Dział 8. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

W dziale wyodrębniono informacje o zakresie i formach funkcjonowania oraz skuteczności ekonomicznych narzędzi i środków w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Całkowite nakłady na ochronę środowiska stanowią sumę nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i kosztów bieżących.

Wartości nakładów na ochronę środowiska w układzie organizacyjnym zostały ujęte według **sektorów własności** w podziale na:

- sektor publiczny – instytucje rządowe i samorządowe (organy administracji publicznej szczebla centralnego, regionalnego oraz powiatowego i gminnego, jak też organizacje i instytucje o charakterze publicznym, głównie jednostki sklasyfikowane w PKD 84),
- sektor gospodarczy – sektor przedsiębiorstw, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe oraz instytucje niekomercyjne (wszystkie rodzaje działalności poza PKD 84 – sektor publiczny), w sektorze tym wyróżnia się producentów wyspecjalizowanych w ochronie środowiska (PKD 38), których główną działalnością jest świadczenie usług ochrony środowiska – gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów oraz oczyszczanie ścieków,
- sektor gospodarstw domowych – w odróżnieniu do pozostałych sektorów, nie ma tu wyraźnego podziału na nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i koszty bieżące; specyfika działań gospodarstw domowych powoduje, iż wszystkie wydatki są traktowane łącznie.

Przedsięwzięcia „**końca rury**” – nieingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji. Nakłady na tego typu przedsięwzięcia – zgodnie z metodologią zalecaną przez Biuro Statystyczne Unii Europejskiej EUROSTAT – w całości zaliczane są do nakładów na ochronę środowiska.

Przedsięwzięcia „**zintegrowane**” **zapobiegające zanieczyszczeniom** – prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikację procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnej, zakup dodatkowych urządzeń), co powoduje, że produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku. Jeżeli wprowadzany jest nowy proces technologiczny, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska obejmują nakłady przewyższające te, które byłyby poniesione na wyposażenie tańsze i sprawne, ale zapewniające produkcję mniej przyjazną środowisku. W przypadku, gdy modernizowany jest zakład już istniejący, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska są równe całkowitym nakładom poniesionym na dostosowanie do wymagań środowiska.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych** od 1999 r. prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT). Dane te są porównywalne z danymi prezentowanymi od 1996 r. Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu,
- Gospodarka ściekowa i ochrona wód,
- Gospodarka odpadami,
- Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- Zmniejszanie hałasu i wibracji,
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Ochrona przed promieniowaniem jonizującym,
- Działalność badawczo-rozwojowa,
- Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „SNA 2008”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- nabycie gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in.: na roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,

- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Pozostałe nakłady, są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem indywidualnych gospodarstw rolnych i z wyłączeniem osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów); jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i deodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza.

Ponadto zaliczono: nowe techniki i technologie spalania paliw; modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydanych do powietrza powstających w procesie spalania; niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych); dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe; urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków; systemy obiegowego zasilania wodą; zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym; tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało i bezodpadowe,
- zbieranie (w tym selektywne) odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, składowisk odpadów i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych, obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działanie związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,

– wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby i wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych) itp. działania zmniejszające uciążliwość hałasu drogowego, szynowego a także powodowanego ruchem lotniczym),
- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp - zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

Do **inwestycji związanych z ochroną przed promieniowaniem jonizującym** zaliczono zakup urządzeń lub wyposażenia zmniejszających skutki promieniowania jonizującego oraz przyrządów pomiarowych do mierzenia promieniowania.

W każdym wyżej wymienionym kierunku inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną**, zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej – bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Dane o **kosztach bieżących** ochrony środowiska prezentowane są w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według rodzajów kosztów i elementów środowiska w ujęciu sektorowym. Metodologia badań oparta jest o Europejski System Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrażany przez Unię Europejską (EUROSTAT) i wymogi kwestionariusza OECD i EUROSTAT – EPER (*Joint OECD/Eurostat Questionnaire – Environmental Protection Expenditure and Revenues*). Badania prowadzone są w cyklu 3-letnim, a w okresach między badaniami dane są określane metodą szacunkową. Do 2013 r. badanie kosztów bieżących ochrony środowiska prowadzone było przez Ministerstwo Środowiska. Od 2014 r. badanie przeprowadza GUS. W 2014 r. badaniu poddano podmioty z sekcji B, C, D i E. Ze względu na to, że wymienione sekcje badane były po raz ostatni w 2007 r., na podstawie badania przeprowadzonego w 2014 r., dokonano w tych sekcjach ponownego naliczenia kosztów dla lat 2010, 2011, 2012.

Koszty bieżące ochrony środowiska brutto są to koszty obsługi i utrzymania działalności (technologii, procesu, wyposażenia) związanej z ochroną środowiska. Ich głównym celem jest zapobieganie, zmniejszanie, unieszkodliwianie lub eliminowanie zanieczyszczeń i jakichkolwiek innych strat środowiskowych wynikających z bieżącej działalności jednostki. Obejmują one koszty działań własnych, w tym koszty związane z funkcjonowaniem i utrzymaniem urządzeń ochrony środowiska (końca rury oraz zapobiegających zanieczyszczeniom) oraz koszty działań świadczonych przez podmioty zewnętrzne, opłaty usługowe (za oczyszczanie ścieków i wywóz odpadów), opłaty ekologiczne oraz koszty kontroli, monitoringu, badań laboratoryjnych itp.

Koszty bieżące ochrony środowiska netto są to koszty brutto pomniejszone o przychody i oszczędności osiągnięte z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych, subwencje z innych sektorów oraz przychody za usługi ochrony środowiska (głównie za oczyszczanie ścieków oraz transport i unieszkodliwianie odpadów).

Koszty bieżące ochrony środowiska nie uwzględniają:

- kosztów odpisów amortyzacyjnych,
- kosztów działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- kosztów gospodarki wodnej i leśnej,
- kosztów działań związanych z ochroną zasobów naturalnych lub oszczędzaniem energii, jeśli głównym celem tych działań nie była ochrona środowiska.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie

materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Zasady naliczania i uiszczania opłat określa ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzone za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat m.in. za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze, z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalni bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków – zg. z prawem geologicznym i górniczym oraz z innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, z wpływów podlegających zwrotowi, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskanych pożyczek). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW) zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy „Ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) utworzono powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Przepisy prawne dotyczące funkcjonowania gminnych oraz powiatowych funduszy ochrony środowiska obowiązywały do 31 grudnia 2009 r. Z dniem 1 stycznia 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin.

Opłaty produktowe to obciążenia nakładane na produkty szkodliwe dla środowiska w fazie produkcji, konsumpcji lub składowania, charakteryzujące się rozproszonym sposobem konsumpcji (na przykład przez gospodarstwa domowe), powodujące relatywnie niewielkie szkody środowiskowe w skali jednostkowego zużycia – konsumpcyjnego i/lub produkcyjnego – lecz wywołujące istotne zagrożenia dla środowiska jeśli chodzi o zużycie jako całość. Aktualnie obowiązują dla opakowań (jednostkowych, transportowych i zbiorczych) i dla 5 grup produktów: akumulatorów, baterii galwanicznych i ogniwi, olejów technicznych, lamp wyładowczych, opon.

Depozyty ekologiczne (opłaty depozytowe) to obciążenia finansowe nakładane na produkty szczególnie niebezpieczne, nawet w skali jednostkowej, dla środowiska w fazie poprodukcyjnej lub pokonsumpcyjnej. Podlegają one zwrotowi w momencie przekazania dobra do recyklingu, neutralizacji lub właściwego (pod względem ekologicznym) składowania poprodukcyjnego/pokonsumpcyjnego. Aktualnie obowiązują dla akumulatorów kwasowo-olowiowych.

Opłaty za pozwolenie zintegrowane – nakładane za prowadzenie wybranych rodzajów instalacji przemysłowych. Jest to pozwolenie na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska według zasad tzw. **Najlepszych Dostępnych Technik** (ang. **BAT** – *Best Available Techniques*). Rodzaje instalacji, których prowadzenie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego zostały określone w „Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości” (Dz. U. z 2002 r., Nr 122, poz. 1055). W Rozporządzeniu wymieniono instalacje przemysłu energetycznego, hutniczego, metalurgicznego, mineralnego, chemicznego, gospodarki odpadami i inne instalacje potencjalnie uciążliwe dla środowiska.

Celem wprowadzenia na szerszą skalę opłat produktowych i depozytów ekologicznych jest:

- ograniczenie wytwarzania produktów uciążliwych dla środowiska w fazie użytkowania i składowania, szczególnie tych, dla których istnieją przyjaźniejsze dla środowiska substytuty,
- ograniczenie strumienia trafiających na składowiska takich odpadów, które mogłyby być gospodarczo wykorzystane,
- skłonienie konsumentów do zmiany preferencji na korzyść produktów bardziej „przyjaznych” środowisku,
- wyrobienie nawyków segregowania odpadów i przekazywania posegregowanych odpadów odpowiednim odbiorcom,
- stworzenie źródeł finansowania systemu zbiórki, utylizacji i recyrkulacji odpadów.

Przeznaczeniem osiągniętych dochodów z opłat produktowych i depozytów ekologicznych powinno być dofinansowywanie systemu ograniczania oraz zbierania, recyrkulacji, neutralizacji i odpowiedniego składowania odpadów. Ważnym argumentem na rzecz wprowadzania w Polsce opłat produktowych i depozytów ekologicznych jest również powszechność ich stosowania w krajach Unii Europejskiej.

Redystrybucja wpływów z opłat produktowych: („Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej” tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607 z późn. zm. oraz „Ustawa o bateriach i akumulatorach” z dnia 24 kwietnia 2009 r. Dz. U. z 2009 r. Nr 79 poz. 666.):

- do Urzędów Marszałkowskich – przekazywane jest 100% wpływów,
- w Urzędach Marszałkowskich zostaje 2%, do NFOŚiGW przekazywane jest 98%,

- w NFOŚiGW – dla wpływów z 5 tytułów (akumulatory, baterie i ogniwa, oleje techniczne, opony) zatrzymywana jest całość sumy wpływów; dla opakowań zatrzymywane jest 30% sumy wpływów, a 70% sumy przekazywane jest na konto WFOŚiGW, skąd środki te w całości przekazywane są do urzędów gmin (jako dochód gminy),
- redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej za opakowania, oparta o wskaźnik ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z opłaty produktowej.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241) z dniem 31 grudnia 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (centralny i terenowe) został zlikwidowany. Po tym terminie nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęły jednostki samorządu terytorialnego, które realizowały wyodrębnione zadania poprzez fundusze celowe. Środki pieniężne zlikwidowanego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska w postaci dotacji dewizowych i darowizn udzielana jest Polsce od 1990 r. w oparciu o umowy i porozumienia międzyrządowe oraz na podstawie protokołów, oświadczeń i porozumień podpisywanych przez upoważnione agendy rządowe Polski i państw wspierających finansowo realizację projektów ochrony środowiska.

Stosowne umowy Rząd RP zawarł z Międzynarodowym Bankiem Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD) jako powiernikiem Banku Światowego oraz z rządami Belgii, Szwajcarii i Szwecji.

Porozumienia finansowe Rząd RP zawarł z Komisją Wspólnot Europejskich i z rządem Finlandii (ekokonwersja), a rząd Danii udziela subsydiów na podstawie aktu Królowej Danii z 1991 r. o wspieraniu działalności w zakresie ochrony środowiska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Protokoły i porozumienia oraz wspólne oświadczenia i programy współpracy zostały uzgodnione i podpisane przez b. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z odpowiednimi agendami i organizacjami państwowymi Holandii, Niemiec, Norwegii i USA. Pozostała pomoc bilateralna realizowana jest w oparciu o indywidualne decyzje zainteresowanych państw.

Poczynając od 2004 r. pomoc zagraniczna przyznawana jest w ramach Unii Europejskiej jako: Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności, Instrument Finansowy LIFE+ oraz w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Chapter 8. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Methodological notes

The Chapter provides information on the scope and functioning forms, and the effectiveness of economic tools and means in undertakings targeted at environmental protection and water management.

The total outlays on environmental protection cover the amount of outlays on fixed assets for environmental protection as well as current costs.

The values of outlays on environmental protection in the organizational system have been presented by ownership sectors:

- public sector – state and local government institutions (central, regional and local public administration bodies as well as public organizations and institutions mainly classified in PKD 84 (PKD – Polish Classification of Activities),*
- business sector – the sector of enterprises, financial and insurance institutions as well as non-commercial institutions (all types of activity, except for PKD 84 – public sector). The sector encompasses specialised producers of environmental protection (PKD 38), whose main business activity covers environmental protection activities – collection and disposal of waste as well as wastewater treatment,*
- household sector – unlike in the other sectors, there is no clear distinction of outlays into fixed assets for environmental protection and current costs; owing to the nature of household activities, the expenditures are treated jointly.*

“End-of-pipe” investments – which do not interfere with the production process (the production can be carried out without this investment), but reduce or neutralize pollution from the production process. Outlays on this type of undertakings – in compliance with the methodology recommended by the Statistical Office of the European Union EUROSTAT – are all recorded as outlays on environmental protection.

“Integrated” pollution prevention investments, which lead to a reduction of the amount of produced pollutants through modification of technological processes (replacement or upgrade of production line, purchase of additional equipment), which makes the production cleaner and environment-friendly. If a new technological process is introduced, outlays on fixed assets for environmental protection encompass the outlays exceeding those spent on cheaper and effective equipment but ensuring less environment-friendly production. In the case of upgrade of existing facilities, outlays on fixed assets for environmental protection equal total outlays on adjustment to environmental requirements.

*From 1999, data on outlays on fixed assets for environmental protection and their tangible effects are presented in accordance with the **Polish Statistical Classification concerning Activity and Equipment related to Environmental Protection** introduced by the virtue of the regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (O. J. No. 25 item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union (EUROSTAT). These data are consistent with data presented from 1996. 9 domains of the environmental protection were identified:*

- Protection of air and climate,*
- Wastewater management and protection of water,*
- Waste management,*
- Protection and remediation of soil, groundwater and surface water,*
- Protection against noise and vibration,*
- Protection of biodiversity and landscape,*
- Protection against radiation,*
- Research and development activity,*
- Other environmental protection activities.*

Investment outlays are the financial outlays and material inputs targeted at creating new fixed assets or enhancement (rebuilding, development, reconstruction, adaptation or upgrading) of existing fixed asset facilities as well as outlays on the so-called initial equipment.

The distribution of investment outlays has been presented according to the rules of the System of National Accounts, in line with “SNA 2008” recommendations. Investment outlays are divided into fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include:

- purchase of land (including permanent usufruct of land),
- buildings, apartments and civil engineering constructions (including outlays on construction and installation works, design and cost estimation documentation),
- technical equipment and machines,
- means of transport,
- tools, accessories, movable goods and equipment,
- other fixed assets aimed at environmental protection and water management.

Other outlays encompass the so-called initial equipment as well as other costs related to the realization of investments. These outlays do not increase the value of the fixed assets.

Data on **outlays on fixed assets for environmental protection and water management** refer to: legal persons and organizations with no legal identity and natural persons conducting economic activity, where the number of employees exceeds 9 persons (except for individual farmsteads in agriculture and natural persons and partnerships conducting business activity – which keep the so-called revenue and cost books); budgetary units conducting economic activity classified according to the PKD 2007 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

Investments associated with the protection of air and climate include: air treatment and deodorizing installations (dust collectors, reducers, devices for neutralization of gaseous pollution), as well as installations using chemical reactions to produce less hazardous substances, as well as comprehensive equipment and set of indispensable auxiliary devices for proper operation of installations, as well as equipment and devices reducing the quantity or concentration of generated or emitted pollution, activities relating to the installation of control and measurement equipment for air pollution.

Furthermore, this category includes: new techniques and technologies of fuel combustion; upgrades of boiler houses and heating plants in order to reduce pollutants emitted to air as a result of combustion; unconventional sources of energy (e.g. wind power plants, geothermal waters use); adjustment of internal combustion engines to gas fuel and construction of hydro-cracking facilities.

The category does not include: pollution reduction facilities constituting integral parts of technological processes ensuring proper quality of raw materials and semi-products for the consecutive stages of production. This refers also to installation of all kinds of auxiliary devices, essential for production plants due to technological or scientific reasons.

Investments associated with wastewater management and water protection include facilities for disposal and treatment of industrial wastewater, municipal wastewater, precipitation water and contaminated mine waters discharged directly into the surface waters or into the ground. This category includes: wastewater treatment plants or parts thereof by wastewater treatment technologies (mechanical, chemical, biological and with increased biogene removal, as well as independent wastewater treatment facilities and investments referring to pre-treatment of wastewater), equipment for use of wastewater in agriculture, for disposal, storage and transport of brine, for wastewater collection as well as installation of control and measurement equipment at wastewater treatment plants, if they are not included in the costs of construction of wastewater treatment plants. The scope of data encompasses also: construction of sanitary sewage system discharging wastewater and precipitation water; equipment for processing and management of sludge from wastewater treatment plants; circulation water supply systems; safety devices preventing water from transported pollution from entering rivers, seas, and other water reservoirs; creation of protection zones for water sources and intakes.

Investments associated with waste management, protection and remediation of soil, protection of groundwater and surface water include:

- activities related to prevention of pollution through modification of technological processes, including new no- and low-waste techniques and technologies,
- collection, including selective collection of waste and transport of waste,
- activities targeted at waste recycling,
- equipment for processing and management of wastewater treatment plants,
- economic use of wastes i.e. methods and equipment for substantial quantitative reduction of wastes produced or gathered at landfills e.g. use of wastes for construction of road and railway embankments, backfilling of excavations and the utilization and processing of wastes by industrial plants,
- waste treatment i.e. methods and technologies, which enable to reduce harmful effects for the environment i.e. reduction of the load of pollution entering into the earth surface with waste, including construction and management of landfills and sedimentary ponds for wastes in the close-to-surface strata of land, arrangement of buffer zones around landfills, measures targeted at prevention of dusting from landfill areas,

- reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks (i.e. sedimentary ponds), as well as other devastated and degraded land, including completed stage of biological land reclamation or transferring the reclaimed land for use,
- undertakings associated with the prevention of degradation and devastation of soil, benching and levelling of soil unevenness, growing plants to prevent erosion and repairing the effects of erosion,
- construction, maintenance and servicing of equipment for the neutralization of pollution (contamination) of soil, treatment of underground waters, prevention of infiltration (penetration) of pollution to soil and underground waters,
- installation of control and measurement devices for waste management, protection of soil, underground and surface waters.

The **investments associated with protection of biodiversity and landscape** include:

- protection and reconstruction of species and habitats – type of activity related to protection of ecosystems and habitats crucial for the preservation of various species of fauna and flora, including the protection of aesthetic values of a landscape as well as the protection of legally protected nature elements,
- protection of natural and semi-natural landscape – each activity related to forest and wood protection as well as natural elements of the environment, including measures targeted at prevention of forest areas from fire.

The **investments associated with noise and vibration reduction** include:

- construction or purchase of equipment for general reduction of noise level at the source and at the recipient side,
- construction of anti-noise equipment (screens, barriers, embankments, hedges and sound-proof windows) etc. measures reducing burden of road, railway and air traffic noise,
- construction and purchase of measurement devices for measuring the level of noise and vibrations (except for OHS measures – reduction of noise in workplaces).

Investments associated with the protection against radiation include: purchase of devices or equipment reducing the effects of radiation and purchase of the equipment for measuring radiation.

The above mentioned directions of investment, include also **outlays on construction of particular monitoring subsystems** i.e. construction of the network of control and measurement stations and the posts at national, regional and local level to meet the needs of the National Environmental Monitoring System, as well as outlays on **research and development activities and trainings**.

The **investments associated with water management** include:

- construction of water intakes: for surface, underground and mining water (including the power industry sector) together with water treatment facilities and water main and distribution network (water intakes, wells, water treatment plants, filters, pump stations, water supply system excluding water pipe connections to buildings and households), construction of water quality control laboratories, including automatic water quality measurement stations,
- construction of: storage reservoir (except for fire and equalizing tanks), barrages, navigation dams, power dams as well as canal locks and weirs,
- regulation and management of rivers and streams,
- construction of flood embankments,
- construction of pump stations behind embankments and depression areas.

Data on **current costs** of environmental protection are presented on the basis of the results of a survey conducted with the use of a representative method by type of costs and elements of the environment and by sectors. The survey methodology is based on the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union (EUROSTAT) and Joint OECD/Eurostat Questionnaire – Environmental Protection Expenditure and Revenues. The survey is carried out in the 3-year cycle and in the intervals between periods between research data is determined by an estimate. By 2013 survey on current costs was conducted by the Ministry of Environment. Since 2014 survey has been carried out by CSO. In 2014 the survey involved entities in Sections B, C, D and E. Due to the fact that these sections were studied for the last time in 2007, based on a survey conducted in 2014, it has been made a re-calculation of the costs in these sections for the years 2010, 2011, 2012.

Gross current costs of environmental protection are the costs of operation and maintenance of the activity (technologies, processes, and equipment) related to environmental protection. The costs are targeted at prevention, reduction, neutralization or elimination of pollution and other environmental losses stemming from the current activity of an entity. The costs encompass expenditures of own operating activity including expenditures related to operation and maintenance of environmental protection equipment (“end-of-pipe” and pollution prevention activities) as well as costs of activities provided by external entities, service fees (for wastewater treatment and waste removal), ecological fees and charges associated with control, monitoring and laboratory research etc.).

Current net costs of environmental protection are the gross expenditures less the revenues and savings made as a result of operation of protective equipment, subsidies from other sectors and revenues from environmental protection services (mainly for wastewater treatment plants as well as transport and treatment of waste).

Current expenditures on environmental protection do not include:

- depreciation expenses,
- costs of activities related to occupational health and safety,
- water and forest management costs,
- costs of activities related to the protection of natural resources and energy saving, if the main objective of these activities did not assume environmental protection.

Payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it are the monetary amounts charged for the emissions of air pollutants, emplacement the waste in the landfill, removal of trees and bushes, abstraction and use of water and water facilities, introducing wastewater to water or into the ground as well as for the extraction of materials from the waters owned by the State. The principles of calculation and charging of the fees are specified in the Act on the Environmental Protection of 27 April 2001 (consolidated text: Journal of Laws. Laws 2013, pos. 1232, as amended. D.).

Fines for violating environmental protection requirements are the monetary amounts imposed for introduction into the environment of pollutants in excess of the standards and for introduction changes to the environment.

Ecological funds are funds created from income originating among others, from fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it, including abstraction and use of waters and entry of wastewater to water or into the ground, from operational and licence fees resulting from the act on geology and mining law as well as from fines for violating environmental protection requirements, extraction of minerals without required licences or with severe breach of the terms and conditions of a license – according to the geology and mining laws and from other revenues (including revenues from navigation and rafting and extraction of gravels and sands from waters, revenues from financial operations, credit interest, bank accounts, loans). The funds are aimed at financing all or part of the activities related to environmental protection or water management.

The National Fund for Environmental Protection and Water Management (NFOSiGW) as well as voivodship environmental protection and water management funds (WFOSiGW) were established on 1 July 1989 pursuant to the Act of 27 April 1989 amending the Act on the protection and shaping of the environment and the Water Act (O. J. No. 26 item 139). Furthermore, in the middle of 1993 Gmina Environmental Protection and Water Management Funds were created, and upon the implementation of the act reforming the public administration (O. J. of 1998, No. 133 item 872) Powiat Environmental Protection and Water Management Funds were established. The regulations on gmina and powiat environmental protection funds were mandatory until 31 December 2009. From 1 January 2010 gmina and powiat environmental protection and water management funds were cancelled. According to the Act of 20 November 2009 amending the Environmental Protection Law and some other acts (O. J. No. 215 item 1664) the revenues from charges and fees are revenues of the National Fund for Environmental Protection and Water Management and voivodship environmental protection and water management funds, and gmina and powiat budgets.

Product payments are fees imposed on products whose production, consumption or storage is dangerous for the environment. Their consumption is scattered (e.g., in households) causing relatively low environmental damage – as a single act of consumption or production – but dangerous to the environment in aggregated terms. At present, product fees apply to packages (unit, transport and collective packages) and also to five groups of products: accumulators, galvanic batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres.

Environmental deposits (deposit payments) are financial burden on particularly dangerous products, even in non-aggregated scale, during production or after consumption. Such products are subject to recycling, neutralisation or proper storage after production or consumption. Currently, the fees are applied for lead-acid accumulators.

Integrated permit payments – are imposed for operation of selected types of industrial installations. This is a permit for introduction of substances or energy into the environment, in compliance with the requirements concerning the environmental protection, following the principle of the so-called Best Available Techniques. The types of installations, the operation of which requires integrate permit were determined in the Regulation of the Minister of Environment of 26 July 2002 on the types of installations, which may cause significant pollution of elements of the environment or the environment as a whole (O. J. 2002, no. 122 item 1055). The Regulation enlists power engineering, metallurgical, mineral, chemical industry installations as well as waste management and other installations being potentially an environmental nuisance.

The aim of broad introducing of environmental deposits and product payments is:

- to limit the manufacturing of products being an environmental nuisance in use and storage, especially those which can be replaced by environment-friendly substitutes,
- to limit landfilled waste that could find an industrial application,
- to induce consumers to use more environment-friendly products,

- to develop the behaviour of recycling waste and passing segregated waste to appropriate receivers,
- to establish financing for the collection, disposal and recycling of wastes.

Revenues from product and deposits payments should support the system of limiting, collecting, recycling, neutralising and proper landfilling of wastes. An important point for the introduction in Poland of product payments and environmental deposits is their popularity in the EU.

Redistribution of revenues from product payments: (The Act on requirements for entrepreneurs with respect to the management of some wastes and on product fees – consolidated text: O. J. 2007, no. 90 item 607):

- Marshal Offices receive 100% of revenues,
- Marshall Offices keep 2%, 98% is transferred to the National Fund for Environmental Protection and Water Management ,
- The National Fund for Environmental Protection and Water Management keeps the revenues with respect to five groups (accumulators, galvanic batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres); it also keeps 30% of revenues from packages, while 70% is transferred to the voivodship environmental protection and water management funds, which transfer all the resources to the gmina offices (as income of the gminas),
- redistribution of funds from product payments for packages, based on the indicator of the quantity of package waste assigned for recovery and recycling, causes the funds from the voivodships which gain high revenues from product payments to be transferred to the voivodships which gain low revenues.

Agricultural Land Protection Fund was established on the basis of the Act on Protection of agricultural and forest land of 26 March 1982 (O. J. No. 11 item 79) and maintained pursuant to a new Act of 3 February 1995 (consolidated text O. J. 2013, item 1205, as amended).

Following the Act of 27 August 2009 on the rules introducing the act on public finance (O. J. No. 157 item 1241) from 31 December 2010 the Agricultural Land Protection Fund (central and local) has been cancelled. Thereafter, the due payments and liabilities have been overtaken by local self-governments realizing specific assignments through assigned funds. The means of the Agricultural Land Protection Fund have become revenues of the appropriate local self-governments.

Foreign aid concerning environmental protection in the form of subsidies and donations is provided in Poland since 1990 on the basis of international agreements as well as protocols, statements and agreements signed by authorized Polish government agencies and states providing financial support for environmental protection projects.

The Polish government concluded relevant agreements with the International Bank for Reconstruction and Development as a trustee of the World Bank as well as with the banks of Belgium, Switzerland and Sweden.

Furthermore, the Polish government concluded financial agreements with the Commission of European Communities and the government of Finland (eco-conversion) while the Danish Government provides subsidies on the basis of the Act of the Queen of Denmark of 1991 on support for the environmental protection activity in the Central and Eastern Europe.

The former Ministry of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry concluded and signed protocols and agreements as well as joint statements and programmes with relevant agencies and state organizations in the Netherlands, Germany, Norway and the USA. There are also bilateral aid projects based on individual decisions of interested states.

Since 2004 foreign aid has been realised in the European Union as: Structural Funds, Cohesion Fund, LIFE+ Financial Instrument and also Norwegian Financial Mechanism and Financial Mechanism of the European Economic Area.

TABL. 1(312). NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE I KOSZTY BIEŻĄCE) NETTO WEDŁUG SEKTORÓW I DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA (ceny stałe 2013 r.)

NET OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION (OUTLAYS ON FIXED ASSETS AND CURRENT COSTS) BY SECTORS AND FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION (fixed prices in 2013)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM						
<i>TOTAL</i>						
OGÓŁEM w mln zł	46285,8	37881,4	48606,7	36253,7	35183,2	TOTAL in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	4,5	3,1	3,1	2,3	2,2	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	1217,2	998,3	1272,4	940,8	913,9	<i>Per capita in zł</i>
NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE						
Ogółem w mln zł	9405,7	7483,9	11924,0	10219,0	10851,2	Total in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	0,9	0,6	0,8	0,6	0,7	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	243,4	196,3	312,1	265,2	282,0	<i>Per capita in zł</i>
KOSZTY BIEŻĄCE^{ac}						
Ogółem w mln zł	14459,4	9432,7	10272,2	8746,0	6975,7	Total in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	1,4	0,8	0,7	0,5	0,4	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	375,1	247,2	268,9	227,0	181,2	<i>Per capita in zł</i>
WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH^a						
Ogółem w mln zł	22420,7	20964,7	26410,5	17288,7	17356,3	Total in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	2,1	1,7	1,7	1,1	1,1	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	586,2	548,8	685,5	454,2	450,9	<i>Per capita in zł</i>
SEKTOR PUBLICZNY, GOSPODARCZY I SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA						
<i>PUBLIC, ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES SECTORS</i>						
R A Z E M w mln zł	23865,1	16916,6	22196,2	18965,0	17826,9	TOTAL in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	2,5	1,4	1,4	1,2	1,1	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	623,9	443,8	581,1	492,2	463,1	<i>Per capita in zł</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu..	9246,4	3556,9	6376,5	5519,4	5642,3	<i>Protection of air and climate</i>
						<i>Wastewater management and protection of water</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	8703,8	6620,0	9718,5	6045,0	5461,0	
Gospodarka odpadami, ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	4002,3	4207,1	2768,2	2096,5	3263,9	<i>Waste management, protection of soil, groundwater and surface water</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	434,6	410,5	667,6	934,4	489,9	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Ochrona przed hałasem i wibracjami	70,6	194,6	213,0	612,1	470,9	<i>Protection against noise and vibration</i>
Ochrona przed promieniowaniem	0,4	11,5	5,0	41,9	7,4	<i>Protection against radiation</i>
Działalność badawczo- rozwojowa.....	x ^b	64,2	281,5	312,7	232,7	<i>Research and development activity</i>
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.....	1407,0	1852,0	2165,8	3402,9	2258,8	<i>Other environmental protection activities</i>
GOSPODARSTWA DOMOWE^a						
<i>HOUSEHOLDS^a</i>						
OGÓŁEM w mln zł	22420,7	20964,7	26410,5	17288,7	17356,3	TOTAL in mln zł
W relacji do produktu krajowego brutto w % ...	2,1	1,7	1,7	1,1	1,1	<i>In relation to gross domestic product in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	586,2	548,8	691,4	448,7	450,9	<i>Per capita in zł</i>
Usługi związane z ochroną środowiska						
<i>Services related to environmental protection</i>						
R A Z E M w mln zł	5275,3	6575,8	7228,2	10324,8	10365,5	TOTAL in mln zł
Wywóz ścieków, odprowadzanie do kanalizacji i oczyszczanie ścieków	3534,2	4593,7	4937,4	6690,6	6717,0	<i>Sewage disposal, discharge and sanitation</i>
Wywóz odpadów (w tym osadów ściekowych)	1741,1	1982,1	2290,8	3634,2	3648,5	<i>Waste disposal (including sewage sludge)</i>
Zakup, montaż i budowa urządzeń i produktów służących bezpośrednio ochronie środowiska						
<i>Purchase, installation and construction of machinery and products used directly in environmental protection</i>						
R A Z E M w mln zł	17145,5	14388,9	19182,3	6963,9	6990,8	TOTAL in mln zł
w tym ochrona:						<i>of which protection of:</i>
powietrza	12408,9	11163,5	14888,6	5534,1	5555,3	<i>air</i>
wody	647,8	697,8	794,8	402,3	404,2	<i>water</i>
powierzchni ziemi	13,9	429,2	457,7	403,0	404,4	<i>land area</i>
bioróżnorodności i krajobrazu	2617,5	1340,9	1658,1	404,7	406,5	<i>biodiversity and landscape</i>
przed hałasem i wibracjami	1451,0	757,5	1383,1	219,9	220,4	<i>against noise and vibration</i>

a Dane szacunkowe. b Ujęto w pozycji „Pozostała działalność związana z ochroną środowiska”. c Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

a Estimated data. b Included in item "Other activities related to environmental protection". c See "Methodological notes" in chapter.

TABL. 2(313). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

(ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁ						
IN MILLION ZL						
Ochrona środowiska	6570,3	5986,5	10926,2	10127,8	10851,2	Environmental protection
w tym:						of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	2417,8	1149,5	2219,4	2319,5	2598,7	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw	882,1	406,9	727,1	1193,6	770,7	of which outlays on modern fuel combustion technologies
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	3341,2	3615,6	7206,1	5656,7	5631,7	Wastewater management and protection of water
w tym nakłady na:						of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	1161,8	839,3	1626,4	945,7	1203,5	municipal wastewater treatment plants
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	1902,2	2464,0	5241,0	4325,3	3995,0	sewage network discharging wastewater and precipitation water
systemy obiegowe zasilania wodą	45,8	45,9	21,2	14,5	5,5	circulation water supply systems
Gospodarka odpadami, ochrona gleb i wód podziemnych i powierzchniowych	650,6	847,5	989,4	930,2	1408,9	Waste management, protection of soil, groundwater and surface water
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	4,0	7,6	27,4	200,6	152,6	Protection of biodiversity and landscape
w tym przyrody i krajobrazu	3,2 ^a	1,6	7,5	4,5	3,5	of which nature and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	47,3	113,9	141,6	513,8	409,5	Noise and vibration reduction
Ochrona przed promieniowaniem jonizującym	0,3	0,3	0,4	–	–	Protection against ionising radiation
Gospodarka wodna	1652,7	1715,8	3565,4	2787,9	3059,3	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody	851,8	863,3	1798,4	1119,6	1020,6	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	196,8	291,8	709,4	374,5	445,9	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	205,8	335,3	441,4	394,5	720,9	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	154,9	108,5	223,2	265,8	349,3	Regulation and management of rivers and mountain streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	243,5	116,9	392,8	633,5	522,6	Flood embankments and pump stations
UDZIAŁ W NAKŁADACH INWESTYCYJNYCH W GOSPODARCE NARODOWEJ w %						
SHARE IN INVESTMENT OUTLAYS IN THE NATIONAL ECONOMY in %						
Ochrona środowiska	4,9	4,6	5,0	4,3	4,7	Environmental protection
Gospodarka wodna	1,2	1,3	1,6	1,2	1,3	Water management
W RELACJI DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO w %						
IN RELATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT in %						
Ochrona środowiska	0,88	0,61	0,77	0,63	0,66	Environmental protection
Gospodarka wodna	0,22	0,17	0,25	0,17	0,19	Water management

^a Nie obejmuje ochrony i odbudowy gatunków i siedlisk.

^a Excluding protection and reconstruction of species and habitats.

TABL. 3(314). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>							
Oczyszczalnie ścieków:							<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	szt <i>unit</i>	324 ^a	118 ^a	80 ^a	90 ^a	74 ^a	<i>facilities</i>
w tym:							<i>of which:</i>
biologiczne	szt <i>unit</i>	135	70	49	63	53	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt <i>unit</i>	40	9	4	3	4	<i>with increased biogene removal</i>
przepustowość oczyszczalni	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	1098 ^a	123 ^a	122 ^a	57 ^a	420 ^a	<i>capacity of treatment plants</i>
mechanicznych	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	253	28	42	17	20	<i>mechanical</i>
chemicznych	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	76	4	9	0	3	<i>chemical</i>
biologicznych	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	405	56	62	37	392	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	364	35	8	3	5	<i>with increased biogene removal</i>
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie: redukcji zanieczyszczeń:							<i>Capacity of completed systems: to reduce:</i>
pyłowych	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	170,3	238,0	4,1	162,4	18,4	<i>particulates pollutants</i>
gazowych	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	176,3	4,3	16,7	35,6	168,9	<i>gaseous pollutants</i>
unieszkodliwiania odpadów	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	870	732	1344	1907	1318	<i>for waste treatment</i>
w tym składowania	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	631	615	1031	794	968	<i>of which landfilling</i>
gospodarczego wykorzystania odpadów	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	746	528	3495	16	1757	<i>economic use of waste</i>
Składowiska, stawy osadowe i wylewiska dla odpadów przemysłowych i komunalnych	ha	126	53	24	20	49	<i>Landfills, sludge tanks, liquid waste dumps for industrial and municipal waste</i>
Rekultywacja terenów składowania odpadów	ha	77	26	76	102	84	<i>Reclamation landfills areas</i>
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca:							<i>Sewage network discharging:</i>
ścieki	km	4758	5417	8462	7056	6368	<i>wastewater</i>
wody opadowe	km	343	352	837	715	639	<i>precipitation water</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>							
Wydajność ujęć wodnych	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	301	98	106	71	78	<i>Ability of water intakes</i>
Uzdatnianie wody	dam ³ /d <i>dam³/d</i>	173	147	127	77	118	<i>Water treatment</i>
Sieć wodociągowa	km	7837	5576	6271	4028	4315	<i>Water supply network</i>
Pojemność zbiorników wodnych	hm ³	8,1	51,9 ^b	0,2	0,5	4,9	<i>Capacity of water reservoirs</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	km	205	280	299	385	297	<i>Regulation and management of rivers and mountain streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe	km	204	78	110	305	156	<i>Flood embankments</i>

a Ponadto oddano do użytku indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków: w 2000 r. - 578 szt. o łącznej przepustowości 502 m³/d, w 2005 r. - 1782 szt. i 2101 m³/d, w 2010 r. - 10159 szt. i 19250 m³/d, w 2012 r. - 11791 szt. i 22657 m³/d, w 2013 r. - 15871 szt. i 25012 m³/d. *b* W tym Kuźnica Wareżyńska 51,2 hm³.

a Moreover, the following independent wastewater treatment facilities were completed: in 2000 - 578 with a total capacity of 502 m³/d, in 2005 - 1782 and 2101 m³/d, in 2010 - 10159 and 19250 m³/d, in 2012 - 11791 and 22657 m³/d, in 2013 - 15871 and 25012 m³/d. *b* Including Kuźnica Wareżyńska - 51,2 hm³.

TABL. 4(315). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF FINANCING AND GROUPS OF INVESTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA						
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>						
	w milionach zł			in million zł		
O G Ó Ł E M	6570,3	5986,5	10926,2	10127,8	10851,2	TOTAL
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA SOURCES OF FINANCING						
	w % ogółem			total in %		
Środki własne	53,40	49,07	44,15	47,95	50,58	<i>Own funds</i>
w tym gmin	–	18,02	16,70	12,35	11,64	<i>of which gmina funds</i>
Środki z budżetu: centralnego	2,20	1,07	0,79	7,61	4,91	<i>Funds from the Central Budget</i>
województwa	1,60	0,45	1,17	0,69	0,61	<i>from voivodship budgets</i>
powiatu	0,20	0,10	0,43	0,36	0,12	<i>from powiat budgets</i>
gminy (współdział)	1,40	1,03	1,23	1,17	1,41	<i>from gmina budgets (share)</i>
Środki z zagranicy	3,90	15,96	22,08	20,82	22,13	<i>Funds from abroad</i>
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	20,00	21,15	13,88	13,94	12,47	<i>Ecological funds (loans, credits and grants)</i>
Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe	11,70	7,60	13,81	6,13	6,41	<i>Domestic credits and loans, including bank credits and loans</i>
Inne środki w tym nakłady niesfinansowane	5,60	3,56	2,45	1,32	1,37	<i>Other funds, including non-financed outlays</i>
GRUPY INWESTORÓW GROUPS OF INVESTORS						
	w % ogółem			total in %		
Przedsiębiorstwa	52,30	47,20	55,70	55,62	60,60	<i>Enterprises</i>
Gminy	44,40	50,35	41,05	31,86	28,53	<i>Gminas</i>
Jednostki budżetowe	3,30	2,45	3,25	12,52	10,87	<i>Budgetary units</i>
GOSPODARKA WODNA						
<i>WATER MANAGEMENT</i>						
	w milionach zł			in million zł		
O G Ó Ł E M	1652,7	1715,8	3565,4	2787,9	3059,3	TOTAL
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA SOURCES OF FINANCING						
	w % ogółem			total in %		
Środki własne	45,40	46,13	42,96	33,95	31,48	<i>Own funds</i>
w tym gmin	–	17,80	23,94	11,19	10,40	<i>of which gmina funds</i>
Środki z budżetu: centralnego	9,60	11,16	7,03	9,32	15,52	<i>Funds from the Central Budget</i>
województwa	9,70	4,94	6,75	8,82	5,52	<i>from voivodship budgets</i>
powiatu	–	0,03	0,02	0,05	0,05	<i>from powiat budgets</i>
gminy (współdział)	1,30	1,24	0,87	1,52	1,02	<i>from gmina budgets (share)</i>
Środki z zagranicy	13,10	10,99	18,98	23,46	25,29	<i>Funds from abroad</i>
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	8,90	16,32	12,63	17,31	16,88	<i>Ecological funds (loans, credits and grants)</i>
Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe	4,10	4,65	8,43	3,68	3,07	<i>Domestic credits and loans, including bank credits and loans</i>
Inne środki w tym nakłady niesfinansowane	7,90	4,53	2,32	1,90	1,18	<i>Other funds, including non-financed outlays</i>
GRUPY INWESTORÓW GROUPS OF INVESTORS						
	w % ogółem			total in %		
Przedsiębiorstwa	23,70	33,74	44,31	30,85	27,56	<i>Enterprises</i>
Gminy	39,40	33,48	28,31	24,07	21,19	<i>Gminas</i>
Jednostki budżetowe	36,90	32,79	27,39	45,08	51,25	<i>Budgetary units</i>

TABL. 5 (316). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices)

Poziom PKD PKD level		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management	
dział division	grupa group		w tys. zł in thous. zł	w % in %	w tys. zł in thous. zł	w % in %
		OGÓŁEM / TOTAL	10851199,2	100,0	3059253,7	100,0
		SEKCJA A / SECTION A	2,2	—	83,0	—
1			2,2	—	83,0	—
	01.6		2,2	—	83,0	—
		SEKCJE B+C+D+E	6003682,6	55,3	850781,3	27,8
		SEKCJA B / SECTION B	110839,2	1,0	1824,9	0,1
5			84057,8	0,8	1337,9	—
	05.1		80651,2	0,7	1337,9	—
	05.2		3406,6	—	—	—
6			89,0	—	—	—
	06.1		89,0	—	—	—
7			9645,9	0,1	—	—
	07.2		9645,9	0,1	—	—
8			9110,1	0,1	487,0	—
	08.1		2494,8	—	487,0	—
	08.9		6615,3	0,1	—	—
9			7936,4	0,1	—	—
	09.1		7695,1	0,1	—	—
	09.9		241,3	—	—	—
		SEKCJA C / SECTION C	1174912,5	10,8	6833,8	0,2
10			148905,9	1,4	4293,9	0,1
	10.1		12547,2	0,1	467,5	—
	10.2		28820,1	0,3	—	—
	10.3		44450,7	0,4	734,3	—
	10.4		6384,9	0,1	—	—
	10.5		11784,2	0,1	2306,6	0,1
	10.6		846,0	—	231,8	—
	10.7		1016,7	—	178,5	—
	10.8		39169,5	0,4	375,2	—
	10.9		3886,6	—	—	—
11	11.0		4378,5	—	826,6	—
12	12.0		458,0	—	—	—
13			6021,1	0,1	86,0	—
	13.1		—	—	23,0	—
	13.2		1548,0	—	13,0	—
	13.3		2846,7	—	—	—
	13.9		1626,4	—	50,0	—
15			241,0	—	—	—
	15.1		241,0	—	—	—
16			11202,1	0,1	—	—
	16.2		11202,1	0,1	—	—
17			249777,7	2,3	158,0	—
	17.1		244455,6	2,3	—	—
	17.2		5322,1	—	158,0	—
18			4732,9	—	—	—
	18.1		4732,9	—	—	—
19			318053,0	2,9	—	—
	19.1		45466,3	0,4	—	—
	19.2		272586,7	2,5	—	—
20			129136,6	1,2	185,8	—
	20.1		125256,5	1,2	185,8	—
	20.3		2656,8	—	—	—
	20.4		709	—	—	—
	20.5		349,2	—	—	—

**TABL. 5 (316). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)**
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE
POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)*

Poziom PKD <i>PKD level</i>		WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ochrona środowiska <i>Environmental protection</i>		Gospodarka wodna <i>Water management</i>	
<i>dział</i> <i>division</i>	<i>grupa</i> <i>group</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>
	20.6		165,1	—	—	—
21			97,4	—	—	—
	21.2		97,4	—	—	—
22			33631,4	0,3	442,7	—
	22.1		16763,3	0,2	—	—
	22.2		16868,1	0,2	442,7	—
23			117666,8	1,1	648,9	—
	23.1		23141,6	0,2	—	—
	23.2		605,8	—	—	—
	23.3		1235,0	—	—	—
	23.4		87891,8	0,8	180,0	—
	23.5		1609,3	—	468,9	—
	23.6		3183,3	—	—	—
	23.9		4732,9	—	—	—
24			61982,6	0,6	—	—
	24.1		50532,2	0,5	—	—
	24.2		3175,3	—	—	—
	24.4		4254,4	—	—	—
	24.5		4020,7	—	—	—
25			16517,1	0,2	11,5	—
	25.1		1272,9	—	—	—
	25.2		61,2	—	—	—
	25.3		7733,6	0,1	—	—
	25.4		1429,3	—	—	—
	25.5		2415,8	—	—	—
	25.6		903,6	—	—	—
	25.7		2700,7	—	11,5	—
	25.9		16517,1	0,2	11,5	—
26			146,1	—	—	—
	26.1		110,0	—	—	—
	26.5		36,1	—	—	—
27			8714,8	0,1	—	—
	27.1		898,0	—	—	—
	27.2		484,2	—	—	—
	27.3		1879,7	—	—	—
	27.4		123,0	—	—	—
	27.5		2482,6	—	—	—
	27.9		2847,3	—	—	—
28			9061,6	0,1	—	—
	28.1		927,1	—	—	—
	28.2		11,0	—	—	—
	28.3		257,3	—	—	—
	28.4		1978,5	—	—	—
	28.9		5887,7	0,1	—	—
29			33061,6	0,3	168,6	—
	29.1		28027,2	0,3	168,6	—
	29.2		1061,8	—	—	—
	29.3		3972,6	—	—	—
30			6892,7	0,1	—	—
	30.1		124,8	—	—	—
	30.2		343,5	—	—	—
	30.3		6401,4	0,1	—	—
	30.4		23,0	—	—	—
31			3584,0	—	—	—
32			5103,4	—	—	—

**TABL. 5 (316). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)**
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE
POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)*

Poziom PKD <i>PKD level</i>		WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ochrona środowiska <i>Environmental protection</i>		Gospodarka wodna <i>Water management</i>	
dział <i>division</i>	grupa <i>group</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>
	32.5		5103,4	–	–	–
33			5546,2	0,1	11,8	–
	33.1		5546,2	0,1	11,8	–
		SEKCJA D / SECTION D	1960431,6	18,1	66006,5	2,2
35			1960431,6	18,1	66006,5	2,2
	35.1		1418277,0	13,1	24831,2	0,8
	35.2		472,7	–	20,5	–
	35.3		541681,9	5,0	41154,8	1,3
		SEKCJA E / SECTION E	2757499,3	25,4	776116,1	25,4
36	36.0		1090620,0	10,1	438286,6	14,3
37	37.0		951253,9	8,8	325522,1	10,6
38			695281,8	6,4	12307,4	0,4
	38.1		396581,5	3,7	11350,4	0,4
	38.2		290782,6	2,7	957,0	–
	38.3		7917,7	0,1	–	–
39	39.0		20343,6	0,2	–	–
		SEKCJA F / SECTION F	5260,0	–	606,5	–
41			3797,1	–	34,4	–
	41.1		146,3	–	34,4	–
	41.2		3650,8	–	–	–
42			1161,5	–	518,1	–
	42.1		235,9	–	40,0	–
	42.2		925,6	–	478,1	–
43			301,4	–	54,0	–
	43.1		95,6	–	–	–
	43.2		107,7	–	54,0	–
	43.9		98,1	–	–	–
		SEKCJA G / SECTION G	28680,9	0,3	30,0	–
45			30,0	–	–	–
	45.1		30,0	–	–	–
46			18983,0	0,2	30,0	–
	46.1		204,0	–	–	–
	46.3		–	–	30,0	–
	46.4		121,0	–	–	–
	46.7		16954,2	0,2	–	–
	46.9		1703,8	–	–	–
47			9667,9	0,1	–	–
	47.1		9571,3	0,1	–	–
	47.3		57,1	–	–	–
	47.5		14,0	–	–	–
	47.7		25,5	–	–	–
		SEKCJA H / SECTION H	182650,1	1,7	620,3	–
49			85376,5	0,8	371,9	–
	49.1		2379,0	–	–	–
	49.2		2643,0	–	371,9	–
	49.3		63962,5	0,6	–	–
	49.5		16392,0	0,2	–	–
52			96448,5	0,9	248,4	–
	52.1		150,0	–	–	–
	52.2		96298,5	0,9	248,4	–
53			825,1	–	–	–
	53.1		700,1	–	–	–
	53.2		125,0	–	–	–

TABL. 5 (316). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices)(cont.)

Poziom PKD PKD level		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management	
dział division	grupa group		w tys.zł in thous. zł	w % in %	w tys.zł in thous. zł	w % in %
		SEKCJA I / SECTION I	441,0	—	—	—
55			142,6	—	—	—
	55.1		25,0	—	—	—
	55.2		117,6	—	—	—
56			298,4	—	—	—
	56.2		298,4	—	—	—
		SEKCJA J / SECTION J	14,2	—	—	14,2
61			14,2	—	—	14,2
	61.1		14,2	—	—	14,2
		SEKCJA L / SECTION L	298945,6	2,8	21592,4	0,7
68			298945,6	2,8	21592,4	0,7
	68.1		16587,0	0,2	—	—
	68.2		191120,2	1,8	20486,4	0,7
	68.3		91238,4	0,8	1106,0	—
		SEKCJA M / SECTION M	18807,6	0,2	969,3	—
70			3139,2	—	969,3	—
	70.1		930,1	—	549,7	—
	70.2		2209,1	—	419,6	—
71			12149,7	0,1	—	—
	71.1		9608,7	0,1	—	—
	71.2		2541,0	—	—	—
72			3518,7	—	—	—
	72.1		3518,7	—	—	—
		SEKCJA N / SECTION N	2595,4	—	—	—
77			165,0	—	—	—
	77.3		165,0	—	—	—
78			51,4	—	—	—
	78.3		51,4	—	—	—
80			45,0	—	—	—
	80.1		45,0	—	—	—
81			2334,0	—	—	—
	81.2		2334,0	—	—	—
		SEKCJA O / SECTION O	4139836,5	38,2	2183069,5	71,4
84			4139836,5	38,2	2183069,5	71,4
	84.1		4135414,0	38,1	2183059,5	71,4
	84.2		4422,5	—	10,0	—
		SEKCJA P / SECTION P	278,0	—	—	—
85			278,0	—	—	—
	85.5		278,0	—	—	—
		SEKCJA Q / SECTION Q	166689,8	1,5	1433,1	—
86			161984,9	1,5	1390,5	—
	86.1		155590,1	1,4	1390,5	—
	86.2		3090,3	—	—	—
	86.9		3304,5	—	—	—
87			4704,9	—	42,6	—
	87.1		—	—	18,6	—
	87.2		2464,3	—	—	—
	87.3		2240,6	—	24,0	—
		SEKCJA R / SECTION R	3021,5	—	68,3	—
91	91.0		2508,1	—	—	—
92	92.0		436,7	—	—	—
93			76,7	—	68,3	—
	93.1		—	—	68,3	—
	93.2		76,7	—	—	—
		SEKCJA S / SECTION S	293,8	—	—	—
96	96.0		293,8	—	—	—

^a Patrz Aneks, str. 535.

^a See Annex, page 535.

TABL. 6(317). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND SOURCES OF FINANCING IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Środki <i>Funds</i>						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) <i>Ecological funds (loans, credits and grants)</i>	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe <i>Domestic credits and loans, including bank credits and loans</i>	Inne środki w tym nakłady niesfinansowane <i>Other funds, including non-financed outlays</i>
		własne <i>own</i>	z budżetu <i>from budgets</i>		z zagranicy <i>from abroad</i>					
			centralnego <i>Central</i>	wojewódzwa <i>voivodship</i>		powiatu <i>powiat</i>	gminy (współudział) <i>gmina (share)</i>			
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>								
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD <i>WASTEWATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER</i>	5631705,8	2268216,2	172953,3	48607,4	7117,3	113169,0	1677861,1	778444,4	473087,2	92249,9
Zapobieganie zanieczyszczeniom^f <i>Preventing pollution^f</i>	1973,1	1973,1	–	–	–	–	–	–	–	–
w tym nowe techniki i technologie produkcji ^g <i>of which new production technologies and techniques^g</i>	1883,8	1883,8	–	–	–	–	–	–	–	–
Sieć kanalizacyjna <i>Sewage network</i>	3994994,4	1644546,5	165611,6	46574,2	7081,3	92104,9	1173322,8	529397,1	270103,6	66252,4
odprowadzająca ścieki <i>discharging wastewater</i>	3164896,8	1356714,8	5776,0	8010,9	1352,5	70160,4	922559,5	499350,4	240636,7	60335,6
wody opadowe <i>precipitation water</i>	830097,6	287831,7	159835,6	38563,3	5728,8	21944,5	250763,3	30046,7	29466,9	5916,8
Oczyszczanie ścieków <i>Wastewater treatment plants</i>	1610189,0	603818,7	7073,1	2016,2	36,0	20728,1	503419,4	244209,1	202911,9	25976,5
przemysłowych <i>industrial</i>	168491,9	135331,0	111,0	105,0	32,0	–	9330,4	5889,5	16589,0	1104,0
komunalnych <i>municipal</i>	1203518,3	379941,0	6068,1	1883,9	–	19983,1	434086,0	195472,0	149228,9	16855,3
indywidualne przydomowe <i>independent</i>	208618,0	73368,6	894,0	27,3	4,0	745,0	58766,3	39061,6	27734,0	8017,2
podczyszczanie ścieków przemysłowych <i>pre-treatment of industrial wastewater</i>	29560,8	15178,1	–	–	–	–	1236,7	3786,0	9360,0	–
Oczyszczanie wód chłodniczych <i>Treatment of cooling water</i>	1092,6	1092,6	–	–	–	–	–	–	–	–
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów <i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>	4641,1	3871,1	50,5	17,0	–	–	–	702,5	–	–
Pozostałe rodzaje działalności <i>Other types of activity</i>	18815,6	12914,2	218,1	–	–	336,0	1118,9	4135,7	71,7	21,0
systemy obiegowego zasilania wodą <i>circulation water supply systems</i>	5521,5	4940,0	–	–	–	–	–	579,8	1,7	–
zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do rzek, mórz oraz innych akwenów, powstających przy transporcie wodnym <i>protection against infiltration of pollutants generated by water transport to rivers, seas and other reservoirs</i>	241,0	209,0	–	–	–	–	–	32,0	–	–

TABL. 6(317). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND SOURCES OF FINANCING IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Środki Funds					z zagranicy from abroad	Fundusze ekologiczne (pożyczki i dotacje) Ecological funds (credits, loans and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfinansowane Other funds, including non-financed outlays
		własne own	z budżetu		from budget					
			centralnego Central	wojewódz-twa voivodship	powiatu powiat	gminy (współ-udział) gmina (share)				
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	649455,3	276819,5	4801,7	10215,6	3516,0	6576,9	99386,8	194220,3	47413,5	6505,0
<i>OTHER ENVIRONMENTAL PROTECTION ACTIVITIES</i>										
Administrowanie, zarządzanie środowiskiem	759,0	86,0	435,0	—	—	—	—	238,0	—	—
<i>Environmental administration and management</i>										
Działalność edukacyjna, szkoleniowa i informacyjna	6224,4	4635,6	—	112,0	21,3	—	573,0	90,7	791,8	—
<i>Educational, training and information activities</i>										
Działalności wyżej nie identyfikowane prowadzące do niepodzielnych wydatków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Activities not identified above leading to indivisible expenditure</i>										
Działalności gdzie indziej nie sklasyfikowane	642471,9	272097,9	4366,7	10103,6	3494,7	6576,9	98813,8	193891,6	46621,7	6505,0
<i>Activities not elsewhere classified</i>										
oszczędzanie energii (wyłącznie w celu ochrony środowiska)	642471,9	272097,9	4366,7	10103,6	3494,7	6576,9	98813,8	193891,6	46621,7	6505,0
<i>energy saving (only for the purpose of environmental protection)</i>										
wymiana oświetlenia na energooszczędne	8245,2	5603,1	—	730,4	—	—	163,4	1374,5	370,8	3,0
<i>replacement of lighting for energy-saving one</i>										
inwestycje energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplania budynków	634226,7	266494,8	4366,7	9373,2	3494,7	6576,9	98650,4	192517,1	46250,9	6502,0
<i>energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings</i>										
inne działalności	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>other activities</i>										

a Atmosferycznego i klimatu. b Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. c Głównie odnawialne źródła energii. d Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). e Innych aniżeli gazy cieplarniane oraz gazy, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). f Poprzez modyfikację procesów technologicznych. g Powodujące zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków oraz stężeń zanieczyszczeń i zmniejszenie ilości osadów ściekowych. h Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. i Z wyłączeniem bezpieczeństwa zewnętrznego.

a Of air and climate. b Through modification of technological processes and the increase in efficiency of energy use. c Mainly renewable energy sources. d Concerns the emission of greenhouse gases and gases that have a harmful impact on the ozone layer in the stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). e Of other than greenhouse gases and gases that have a harmful impact on the ozone layer in the stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). f Through modification of technological processes. g Resulting in a reduction of the amount of waste water produced and pollutant concentration, and a reduction of the amount of sewage sludge. h Excluding protection of workplaces. i Excluding external security.

TABL. 7(318). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SOURCES OF FINANCING AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem Total	Środki Funds					z zagranicy from abroad	Fundusze ekologiczne (pożyczki i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfi- nansowane Other funds, including non- financed outlays
		z budżetu from budgets								
		własne own	central- nego Central	wojewó- dztwa voivod- ship	powiatu powiat	gminy (współ- udział) gmina (share)				
w tysiącach zł in thousand zł										
P O L S K A	10851199,2	5488108,4	532484,2	65787,0	12496,0	152535,8	2401691,4	1352903,7	696065,9	149126,8
P O L A N D										
Dolnośląskie	592335,1	331361,5	6739,5	1289,4	2233,4	4217,3	117143,5	95717,2	29368,1	4265,2
Kujawsko-pomorskie ...	384597,2	179743,5	1226,7	1406,7	691,5	6176,2	103640,8	74723,2	12642,6	4346,0
Lubelskie	385187,4	159084,0	1063,1	2995,6	31,4	5090,0	89484,8	83973,1	25016,5	18448,9
Lubuskie	218627,2	67810,1	1422,9	–	29,8	1653,8	110709,1	13793,6	22114,2	1093,7
Łódzkie	1088119,0	431683,2	403784,9	1406,0	–	2691,6	127160,4	92101,3	27155,5	2136,1
Małopolskie	865595,7	440347,4	3202,5	3138,0	286,0	25048,4	216459,1	128106,3	43263,4	5744,6
Mazowieckie	1541995,3	908556,0	4317,6	1329,1	1067,9	25321,7	347745,0	133793,0	74488,5	45376,5
Opolskie	399754,1	183847,0	7250,8	8200,1	194,5	3453,5	77978,0	77843,6	38063,2	2923,4
Podkarpackie	579800,3	198752,5	65091,0	287,0	–	5458,1	223251,7	53093,9	25362,2	8503,9
Podlaskie	242795,6	107450,2	968,5	2478,2	–	1886,1	57343,2	58254,2	12055,6	2359,6
Pomorskie	633080,2	313809,1	4075,2	355,0	–	13938,2	187617,5	58127,2	50698,7	4459,3
Śląskie	1752170,9	817450,4	17680,2	37583,5	1271,8	41605,6	418568,1	221492,7	162490,1	34028,5
Świętokrzyskie	737361,8	562561,7	1697,3	3606,7	781,4	3360,2	104806,4	31688,1	26362,4	2497,6
Warmińsko-mazurskie ..	344179,7	187408,2	5217,0	789,0	452,4	3617,7	68145,7	63407,7	10811,5	4330,5
Wielkopolskie	651942,8	399243,3	938,8	359,5	5166,0	8178,5	72531,4	116946,5	41394,8	7184,0
Zachodniopomorskie	433656,9	199000,3	7808,2	563,2	289,9	838,9	79106,7	49842,1	94778,6	1429,0

TABL. 8(319). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary units
		w tysiącach zł in thousand zł		
P O L S K A	10851199,2	6576290,7	3095861,1	1179047,4
P O L A N D				
Dolnośląskie	592335,1	401774,3	153140,0	37420,8
Kujawsko-pomorskie	384597,2	233952,3	137291,7	13353,2
Lubelskie	385187,4	237815,6	126567,9	20803,9
Lubuskie	218627,2	88049,2	60931,5	69646,5
Łódzkie	1088119,0	436702,3	224231,6	427185,1
Małopolskie	865595,7	457370,6	336019,6	72205,5
Mazowieckie	1541995,3	1051679,3	472785,4	17530,6
Opolskie	399754,1	321501,4	71284,5	6968,2
Podkarpackie	579800,3	174729,0	151390,2	253681,1
Podlaskie	242795,6	90894,3	145180,8	6720,5
Pomorskie	633080,2	451218,6	158894,5	22967,1
Śląskie	1752170,9	1168140,3	482531,2	101499,4
Świętokrzyskie	737361,8	609615,7	110443,8	17302,3
Warmińsko-mazurskie	344179,7	195572,8	132920,8	15686,1
Wielkopolskie	651942,8	400154,9	220264,8	31523,1
Zachodniopomorskie	433656,9	257120,1	111982,8	64554,0

TABL. 9(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
		w tysiącach zł	<i>in thousand zł</i>	
O G Ó Ł E M	10851199,2	6576290,7	3095861,1	1179047,4
TOTAL				
OCHRONA POWIETRZA^a	2598743,1	2472413,6	94021,7	32307,8
<i>AIR PROTECTION^a</i>				
Zapobieganie zanieczyszczeniom^b	1356013,6	1231394,7	94013,7	30605,2
<i>Preventing pollution^b</i>				
w zakresie ochrony powietrza	1186289,9	1061671,0	94013,7	30605,2
<i>in the scope of air protection</i>				
nowe techniki i technologie spalania paliw	770674,6	742047,8	22941,8	5685,0
<i>new fuel combustion technologies and techniques</i>				
w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni	770674,5	742047,7	22941,8	5685,0
<i>of which the modernisation of boiler and thermal energy plants</i>				
dostosowanie układów zasilania i silników spalinowych do paliwa gazowego	—	—	—	—
<i>adjusting feed systems and internal-combustion engines to gas fuel</i>				
niekonwencjonalne źródła energii ^c	415615,3	319623,2	71071,9	24920,2
<i>unconventional energy sources^c</i>				
w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^d	169723,7	169723,7	—	—
<i>in the scope of climate and ozone layer protection^d</i>				
Redukcja zanieczyszczeń	1231842,2	1231802,3	—	39,9
<i>Pollution reduction</i>				
w zakresie ochrony powietrza	1098333,1	1098293,2	—	39,9
<i>in the scope of air protection</i>				
pyłowych	283269,3	283229,4	—	39,9
<i>particulates</i>				
gazów odlotowych ^e	815063,8	815063,8	—	—
<i>waste gases^e</i>				
w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^d	133509,1	133509,1	—	—
<i>in the scope of climate and ozone layer protection^d</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	6724,6	5053,9	8,0	1662,7
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Inne rodzaje działalności	4162,7	4162,7	—	—
<i>Other types of activity</i>				
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD	5631705,8	2404146,4	2780475,3	447084,1
<i>WASTEWATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER</i>				
Zapobieganie zanieczyszczeniom^f	1973,1	1973,1	—	—
<i>Preventing pollution^f</i>				
w tym nowe techniki i technologie produkcji ^g	1883,8	1883,8	—	—
<i>of which new production technologies and techniques^g</i>				
Sieć kanalizacyjna	3994994,4	1530103,1	2055629,1	409262,2
<i>Sewage network</i>				
odprowadzająca ścieki	3164896,8	1382486,6	1708089,0	74321,2
<i>discharging wastewater</i>				
wody opadowe	830097,6	147616,5	347540,1	334941,0
<i>precipitation water</i>				
Oczyszczanie ścieków	1610189,0	852269,6	721812,5	36106,9
<i>Wastewater treatment plants</i>				
przemysłowych.....	168491,9	168386,9	—	105,0
<i>industrial</i>				
komunalnych.....	1203518,3	652654,8	519440,6	31422,9
<i>municipal</i>				

TABL. 9(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
indywidualne przydomowe <i>independent</i>	208618,0	1667,1	202371,9	4579,0
podczyszczanie ścieków przemysłowych <i>pre-treatment of industrial wastewater</i>	29560,8	29560,8	–	–
Oczyszczanie wód chłodniczych <i>Treatment of cooling water</i>	1092,6	1092,6	–	–
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów <i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>	4641,1	3691,5	63,8	885,8
Pozostałe rodzaje działalności <i>Other activity types</i>	18815,6	15016,5	2969,9	829,2
systemy obiegowego zasilania wodą <i>circulation water supply systems</i>	5521,5	5512,5	–	9,0
zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do rzek, mórz oraz innych akwenów powstających przy transporcie wodnym <i>protection against infiltration of pollutants generated by water transport to rivers, seas and other reservoirs</i>	241,0	241,0	–	–
utworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody <i>creation of protection zones for water sources and intakes</i>	285,1	285,1	–	–
inne rodzaje działalności <i>other types of activity</i>	12768,0	8977,9	2969,9	820,2
GOSPODARKA ODPADAMI <i>WASTE MANAGEMENT</i>	1336038,4	1210702,3	56264,9	69071,2
Zapobieganie zanieczyszczeniom^f <i>Preventing pollution^f</i>	3592,6	3592,6	–	–
w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe <i>of which new low and no-waste technologies and techniques</i>	3470,6	3470,6	–	–
Zbieranie odpadów i ich transport <i>Waste collection and transport</i>	244686,6	211849,1	22358,6	10478,9
w tym odpadów komunalnych <i>of which municipal waste</i>	221711,3	197412,1	21700,9	2598,3
selektywne zbieranie odpadów <i>selective collection of waste</i>	89405,9	62313,7	21609,5	5482,7
w tym odpadów komunalnych <i>of which municipal waste</i>	73447,8	51802,1	20767,6	878,1
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych <i>Treatment and disposal of hazardous waste</i>	23962,5	22567,2	1395,3	–
spalanie odpadów komunalnych <i>municipal waste incineration</i>	–	–	–	–
spalanie odpadów z wyłączeniem komunalnych <i>waste incineration, excluding municipal waste</i>	3999,0	2769,6	1229,4	–
w tym termiczne przekształcanie <i>of which thermal processing</i>	1949,6	720,2	1229,4	–
składowanie odpadów komunalnych <i>municipal waste landfilling</i>	12500,3	12500,3	–	–

TABL. 9(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
składowanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	1413,0	1413,0	–	–
<i>waste landfilling excluding municipal waste</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów komunalnych	11087,3	11087,3	–	–
<i>other methods of treatment and disposal of municipal waste</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów z wyłączeniem komunalnych	184,7	18,8	165,9	–
<i>other methods of treatment and disposal of waste, excluding municipal waste</i>				
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	7278,5	7278,5	–	–
<i>Treatment and disposal of waste, other than hazardous waste</i>				
spalanie odpadów komunalnych	642322,8	573507,0	11671,5	57144,3
<i>municipal waste incineration</i>				
w tym termiczne przekształcanie	119040,7	116891,7	2149,0	–
<i>of which thermally processed</i>				
spalanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	102639,3	100490,3	2149,0	–
<i>waste incineration, excluding municipal waste</i>				
w tym termiczne przekształcanie	4731,6	4731,6	–	–
<i>of which thermal processing</i>				
składowanie odpadów komunalnych	277397,9	214129,6	7077,5	56190,8
<i>municipal waste landfilling</i>				
składowanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	133827,6	133827,6	–	–
<i>waste landfilling, excluding municipal waste</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów komunalnych	94240,0	90841,5	2445,0	953,5
<i>other methods of treatment and disposal of municipal waste</i>				
w tym kompostowanie	78170,7	74772,2	2445,0	953,5
<i>of which composting</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów z wyłączeniem komunalnych	13085,0	13085,0	–	–
<i>other methods of treatment and disposal of waste, excluding municipal waste</i>				
w tym kompostowanie	–	–	–	–
<i>of which composting</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	–	–	–	–
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	421473,9	399186,4	20839,5	1448,0
<i>Other types of activity</i>				
związane z recyklingiem i wykorzystywaniem odpadów	363187,6	361133,2	1625,4	429,0
<i>related to recycling and use of waste</i>				
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	34046,8	14212,5	18830,3	1004,0
<i>reclamation of piles, sludge tanks, waste landfills and other devastated and degraded land</i>				
urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków	11541,0	11184,4	341,6	15,0
<i>equipment for processing and management of sludge from waste water treatment plants</i>				
inne rodzaje działalności	12698,5	12656,3	42,2	–
<i>other types of activity</i>				

TABL. 9(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
		w tysiącach zł		<i>in thousand zł</i>
OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	72837,3	47398,4	3192,9	22246,0
<i>PROTECTION AND RESTORATION OF UTILITY VALUE OF SOIL, PROTECTION OF GROUNDWATER AND SURFACE WATER</i>				
Zapobieganie infiltracji zanieczyszczeń	47222,2	45141,9	—	2080,3
<i>Preventing of pollutant infiltration</i>				
Oczyszczanie gleb i wód	871,6	871,6	—	—
<i>Cleaning up of soil and waters</i>				
Ochrona przed erozją i inną fizyczną degradacją	22546,8	—	2381,1	20165,7
<i>Protection against erosion and other physical degradation</i>				
Zapobieganie zasoleniu gleb oraz przywracanie właściwego zasolenia	—	—	—	—
<i>Preventing soil salinity and restoration of appropriate salinity level</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	1384,9	1384,9	—	—
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	811,8	—	811,8	—
<i>Other types of activity</i>				
ZMNIEJSZANIE HAŁASU I WIBRACJI ^h	409495,1	72989,4	7868,0	328637,7
<i>NOISE AND VIBRATION REDUCTION ^h</i>				
Ochrona poprzez modyfikację źródeł hałasu/wibracji	29270,4	12674,4	—	16596,0
<i>Protection through modification of the sources of noise/vibration</i>				
ruch drogowy i kolejowy	16897,0	301,0	—	16596,0
<i>road and rail traffic</i>				
hałas przemysłowy i pozostały	12373,4	12373,4	—	—
<i>industrial and other noise</i>				
Budowa urządzeń anty-hałasowych i anty-wibracyjnych	376162,5	56277,0	7868,0	312017,5
<i>Construction of anti-noise and anti-vibration equipment</i>				
ruch drogowy i kolejowy	359711,9	39826,4	7868,0	312017,5
<i>road and rail traffic</i>				
ruch powietrzny	—	—	—	—
<i>air traffic</i>				
hałas przemysłowy i pozostały	16450,6	16450,6	—	—
<i>industrial and other noise</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	572,2	548,0	—	24,2
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	3490,0	3490,0	—	—
<i>Other types of activity</i>				
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU	152559,6	11594,5	4424,5	136540,6
<i>PROTECTION OF BIODIVERSITY AND LANDSCAPE</i>				
Ochrona i odbudowa gatunków i siedlisk	145785,7	11456,9	300,1	134028,7
<i>Protection and reconstruction of species and habitats</i>				
Ochrona naturalnego i półnaturalnego	3478,0	104,6	876,4	2497,0
<i>Protection of natural and semi-natural landscape</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	—	—	—	—
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	3295,9	33,0	3248,0	14,9
<i>Other types of activity</i>				

TABL. 9(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary units
		w tysiącach zł		in thousand zł
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM ⁱ	—	—	—	—
<i>PROTECTION AGAINST IONIZING RADIATION</i> ⁱ				
Ochrona środowiska	—	—	—	—
<i>Environmental protection</i>				
Transport i unieszkodliwianie odpadów o wysokiej radioaktywności	—	—	—	—
<i>Transportation and disposal of highly radioactivity waste</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	—	—	—	—
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA	364,6	364,6	—	—
<i>RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY</i>				
Działalność w zakresie dziedziny wcześniej wymienionych	27,0	27,0	—	—
<i>Activity in the scope of the abovementioned areas</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	337,6	337,6	—	—
<i>Other types of activity</i>				
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	649455,3	356681,5	149613,8	143160,0
<i>OTHER ENVIRONMENTAL PROTECTION ACTIVITIES</i>				
Administrowanie, zarządzanie środowiskiem	759,0	72,0	14,0	673,0
<i>Environmental administration and management</i>				
Działalność edukacyjna, szkoleniowa i informacyjna	6224,4	15,7	5228,6	980,1
<i>Educational, training and information activities</i>				
Działalności wyżej nie identyfikowane prowadzące do niepodzielnych wydatków	—	—	—	—
<i>Activities not identified above, leading to indivisible expenditures</i>				
Działalności gdzie indziej nie sklasyfikowane	642471,9	356593,8	144371,2	141506,9
<i>Activities not elsewhere classified</i>				
oszczędzanie energii (wyłącznie w celu ochrony środowiska)	642471,9	356593,8	144371,2	141506,9
<i>energy saving (only for the purpose of environmental protection)</i>				
wymiana oświetlenia na energooszczędne	8245,2	7609,9	635,3	—
<i>replacement of lightning on energy-saving one</i>				
inwestycje energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplania budynków	634226,7	348983,9	143735,9	141506,9
<i>energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings</i>				
inne działalności	—	—	—	—
<i>other activities</i>				

a Atmosferycznego i klimatu. b Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii.

c Głównie odnawialne źródła energii. d Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). e Innych aniżeli gazy cieplarniane oraz gazy, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). f Poprzez modyfikację procesów technologicznych. g Powodujące zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków oraz stężeń zanieczyszczeń i zmniejszenie ilości osadów ściekowych. h Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. i Z wyłączeniem bezpieczeństwa zewnętrznego.

a Of air and climate. b Through modification of technological processes and the increase in efficiency of energy use. c Mainly renewable energy sources. d Concerns the emission of greenhouse gases and gases that have a harmful impact on the ozone layer in the stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). e Of other than greenhouse gases and gases that have a impact influence on the ozone layer in the stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). f Through modification of technological processes. g Resulting in a reduction of the amount of waste water produced and pollutant concentration and a reduction of the amount of sewage sludge. h Excluding protection of workplaces. i Excluding external security.

TABL. 10(321). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG NIEKTÓRYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SELECTED DIRECTIONS OF INVESTING AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>				W tym na <i>Of which on</i>			
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % nakładów inwestycyjnych ogółem <i>in % of investment outlays in total</i>	na 1 miesz- kańca w zł <i>per capita in zł</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	gospodarkę ściekową i ochronę wód <i>wastewater management and protection of water</i>			
					razem <i>total</i>	w tym na <i>of which on</i>		
						oczyszczanie ścieków <i>wastewater treatment plants</i>	kanalizację odprowadzającą <i>discharge sewage network</i>	wody opadowe <i>precipitation water</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>						
P O L S K A	10851199,2	4,7	282	100,0	5631705,8	1610189,0	3164896,8	830097,6
P O L A N D								
Dolnośląskie	592335,1	2,9	203	5,5	309327,3	60370,3	227686,4	20960,1
Kujawsko-pomorskie	384597,2	4,1	184	3,5	202161,6	44337,7	118622,6	38115,4
Lubelskie	385187,4	4,0	178	3,5	222562,3	96983,4	111679,6	13184,8
Lubuskie	218627,2	4,1	214	2,0	161282,1	16553,3	97842,9	41446,4
Łódzkie	1088119,0	6,5	432	10,0	411409,0	146867,6	116797,6	146998,6
Małopolskie	865595,7	4,9	258	8,0	558700,2	150292,6	396625,7	8021,5
Mazowieckie	1541995,3	3,3	291	14,2	826985,7	291850,7	480280,9	48699,0
Opolskie	399754,1	8,4	397	3,7	207971,7	55968,0	146871,8	4782,7
Podkarpackie	579800,3	4,8	272	5,3	338837,0	81046,6	120832,9	135975,8
Podlaskie	242795,6	4,4	203	2,2	152997,9	62617,1	55621,9	34758,9
Pomorskie	633080,2	4,6	276	5,8	259362,6	64654,7	136952,1	56455,9
Śląskie	1752170,9	6,3	380	16,1	1017810,3	201851,9	648813,4	165747,1
Świętokrzyskie	737361,8	14,9	580	6,8	185853,0	58593,6	111987,5	14695,9
Warmińsko-mazurskie	344179,7	5,6	238	3,2	166243,2	49426,7	84079,7	31394,6
Wielkopolskie	651942,8	3,5	188	6,0	433425,6	143579,1	245353,8	42388,3
Zachodniopomorskie	433656,9	4,0	252	4,0	176776,3	85195,7	64848,0	26472,6

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	W tym na <i>Of which on</i>			
	ochronę powietrza i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospodarkę odpadami <i>waste management</i>	ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>protection of biodiversity and landscape</i>	zmniejszenie hałasu i wibracji <i>noise and vibration reduction</i>
	w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>			
P O L S K A	2598743,1	1336038,4	152559,6	409495,1
P O L A N D				
Dolnośląskie	132372,7	106557,4	163,1	4251,7
Kujawsko-pomorskie	20996,8	129562,3	51,6	1940,0
Lubelskie	39097,8	90727,9	1294,4	56,7
Lubuskie	10388,2	7024,5	15550,0	14485,3
Łódzkie	167438,8	149869,9	115792,4	154194,1
Małopolskie	164171,9	55157,5	–	14220,0
Mazowieckie	402326,6	218131,8	315,7	30686,3
Opolskie	132501,6	34379,1	14,9	6697,8
Podkarpackie	60279,6	32924,5	–	122189,7
Podlaskie	24637,3	44517,7	–	–
Pomorskie	226410,4	116234,3	3066,5	2033,3
Śląskie	404041,1	91362,5	2945,0	36905,3
Świętokrzyskie	488462,2	41354,4	–	338,8
Warmińsko-mazurskie	83792,2	61559,0	7187,3	3671,4
Wielkopolskie	142449,9	29241,8	233,3	14283,5
Zachodniopomorskie	99376,0	127433,8	5945,4	3541,2

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYJCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES, AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land- filling	unieszkodli- wianie treatment
				w tysiącach zł in thousand zł				
OGÓŁEM			TOTAL					
OGÓŁEM (I+II+III)			10851199,2	2598743,1	5631705,8	1336038,4	668412,4	617288,1
TOTAL (I+II+III)								
I. SEKTOR PUBLICZNY			4173831,6	125979,9	3133209,5	118958,7	89743,4	9338,8
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)								
<i>I. PUBLIC SECTOR</i> (gminas and budgetary units excluding section E)								
II. SEKTOR GOSPODARCZY			3919868,3	2454513,8	567191,6	412094,3	153419,7	233846,7
(bez sekcji E)								
<i>II. BUSINESS SECTOR</i> (excluding section E)								
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A	wszystkie all	2,2	–	2,2	–	–	–
<i>Enterprises by sections and divisions</i>								
	B	wszystkie all	110839,2	60085,5	12312,6	33439,5	15898,8	16214,5
	C	wszystkie all	1174912,5	690364,6	209432,1	229597,1	2615,7	204459,1
	10		148905,9	61961,9	82413,8	808,0	–	757,0
	11		4378,5	2525,5	1483,7	–	–	–
	12		458,0	458,0	–	–	–	–
	13		6021,1	5366,1	655,0	–	–	–
	14		–	–	–	–	–	–
	15		241,0	–	241,0	–	–	–
	16		11202,1	11058,1	80,7	8,3	–	8,3
	17		249777,7	15897,4	63058,3	170236,9	232,2	158217,1
	18		4732,9	3445,4	1262,5	25,0	25,0	–
	19		318053,0	299395,0	17432,3	–	–	–
	20		129136,6	77707,9	10393,0	34810,8	87,0	34723,8
	21		97,4	–	91,9	5,5	–	–
	22		33631,4	20327,1	3449,9	8571,4	31,0	132,4
	23		117666,8	95348,8	3071,4	9060,9	74,4	8918,9
	24		61982,6	37961,2	15507,9	2656,7	967,6	1689,1
	25		16517,1	9376,2	1145,0	11,9	11,9	–
	26		146,1	23,6	–	12,5	–	12,5
	27		8714,8	3584,0	2982,3	120,0	–	–

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land- filling	unieszkodli- wianie treatment
				w tysiącach zł in thousand zł				
sektor publiczny	E	wszystkie all	2459671,9	481,7	1899934,2	559256,0	276292,0	277820,5
<i>public sector</i>								
sektor prywatny	E	wszystkie all	276561,5	61,2	31260,9	245239,4	148957,3	96282,1
<i>business sector</i>								
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 group 38.3	7692,7	61,2	33,0	7598,5	202,0	7396,5
<i>of which recycling and waste management</i>								
sektor publiczny	E	grupa 38.3 group 38.3	—	—	—	—	—	—
<i>public sector</i>								
sektor prywatny	E	grupa 38.3 group 38.3	7692,7	61,2	33,0	7598,5	202,0	7396,5
<i>business sector</i>								
INWESTYCJE ZINTEGROWANE			INTEGRATED TECHNOLOGIES					
R A Z E M (I+II+III)			2077838,9	1360146,3	13251,0	3592,6	—	—
T O T A L (I+II+III)								
I. SEKTOR PUBLICZNY			427193,7	124269,3	411,4	—	—	—
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)								
<i>I. PUBLIC SECTOR</i>								
(gminas and budgetary units, excluding section E)								
II. SEKTOR GOSPODARCZY			1629379,3	1218170,5	12730,0	3102,6	—	—
(bez sekcji E)								
<i>II. BUSINESS SECTOR</i>								
(excluding section E)								
	A	wszystkie all	—	—	—	—	—	—
	B	wszystkie all	12952,4	6776,7	5323,2	—	—	—
	C	wszystkie all	177686,2	137484,8	5626,7	2123,2	—	—
		10	43817,4	40124,0	1476,7	51,0	—	—
		11	2894,8	2525,5	—	—	—	—
		12	458,0	458,0	—	—	—	—
		13	3919,1	3295,1	624,0	—	—	—
		14	—	—	—	—	—	—
		15	—	—	—	—	—	—

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land- filling	unieszkodli- wianie treatment
				w tysiącach zł in thousand zł				
		16	173,0	173,0	—	—	—	—
		17	8209,0	7596,6	60,6	—	—	—
		18	1251,6	—	1251,6	—	—	—
		19	42901,8	42669,6	—	—	—	—
		20	6877,2	3335,6	823,0	—	—	—
		21	—	—	—	—	—	—
		22	472,7	41,7	31,0	—	—	—
		23	14914,8	4395,3	266,2	67,6	—	—
		24	3024,6	2545,0	97,7	—	—	—
		25	8201,2	2217,2	—	—	—	—
		26	110,0	—	—	—	—	—
		27	2035,5	123,0	10,0	120,0	—	—
		28	4546,7	111,0	—	—	—	—
		29	21555,3	19633,3	—	—	—	—
		30	798,0	—	—	798,0	—	—
		31	1991,9	856,4	—	1086,6	—	—
		32	4953,4	4862,4	—	—	—	—
		33	4580,2	2522,1	985,9	—	—	—
	D	wszystkie all	1102065,5	945607,3	1083,3	461,4	—	—
	F-U	wszystkie all	336675,2	128301,7	696,8	518,0	—	—
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA.....	E	wszystkie all	21265,9	17706,5	109,6	490,0	—	—
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>								
sektor publiczny..... public sector	E	wszystkie all	21265,9	17706,5	109,6	490,0	—	—
sektor prywatny..... business sector	E	wszystkie all	—	—	—	—	—	—
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów..... of which recycling and waste management	E	grupa38.3 group 38.3	225,0	225,0	—	—	—	—
sektor publiczny..... public sector	E	grupa38.3 group 38.3	225,0	225,0	—	—	—	—
sektor prywatny..... business sector	E	grupa38.3 group 38.3	—	—	—	—	—	—

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ochrona <i>Protection</i>			Inne <i>Other</i>			
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	gleb i wód podziemnych i powierzchniowych <i>of soil, ground- water and surface water</i>	przed hałasem <i>against noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of bio- diversity and land- scape</i>	razem <i>total</i>	promienio- wanie jonizujące <i>ionizing radiation</i>	działalność badawczo rozwojowa <i>research and develop- ment activity</i>	pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>other activities related to environ- mental protection</i>
			w tysiącach zł			in thousand zł			
	OGÓŁEM		TOTAL						
OGÓŁEM (I+II+III) <i>TOTAL (I+II+III)</i>			72837,3	409495,1	152559,6	649819,9	–	364,6	649455,3
I. SEKTOR PUBLICZNY (gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E) <i>I. PUBLIC SECTOR</i> (gminas and budgetary units, excluding section E)			25438,9	336505,7	140965,1	292773,8	–	–	292773,8
II. SEKTOR GOSPODARCZY (bez sekcji E) <i>II. BUSINESS SECTOR</i> (excluding section E)			47398,4	72989,4	11594,5	354086,3	–	364,6	353721,7
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A	wszystkie <i>all</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>Enterprises by sections and divisions</i>	B	wszystkie <i>all</i>	77,9	4071,2	–	852,5	–	–	852,5
	C	wszystkie <i>all</i>	4119,8	21219,2	–	20179,7	–	27,0	20152,7
		10	8,3	1556,5	–	2157,4	–	–	2157,4
		11	–	–	–	369,3	–	–	369,3
		12	–	–	–	–	–	–	–
		13	–	–	–	–	–	–	–
		14	–	–	–	–	–	–	–
		15	–	–	–	–	–	–	–
		16	–	55,0	–	–	–	–	–
		17	192,1	33,3	–	359,7	–	27,0	332,7
		18	–	–	–	–	–	–	–
		19	1225,7	–	–	–	–	–	–
		20	2497,4	3711,5	–	16,0	–	–	16,0
		21	–	–	–	–	–	–	–
		22	–	883,0	–	400,0	–	–	400,0
		23	–	8785,7	–	1400,0	–	–	1400,0
		24	4,0	5485,7	–	367,1	–	–	367,1

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Inne Other			
	sekcja section	dział division	gleb i wód podziemnych i powierzchniowych of soil, ground- water and surface water	przed hałasem against noise	różnorodności biologicznej i krajobrazu of bio- diversity and land- scape	razem total	promieniowanie jonizujące ionizing radiation	działalność badawczo rozwojowa research and develop- ment activity	pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activities related to environ- mental protection
			w tysiącach zł in thousand zł						
II. SEKTOR GOSPODARCZY (bez sekcji E) <i>II. BUSINESS SECTOR</i> (excluding section E) Przedsiębiorstwa według sekcji i działów			18357,6	60315,0	11594,5	425,3	–	337,6	87,7
<i>Enterprises by sections and divisions</i>	A	wszystkie all	–	–	–	–	–	–	–
	B	wszystkie all	77,9	4071,2	–	–	–	–	–
	C	wszystkie all	993,5	12073,7	–	–	–	–	–
		10	–	1556,5	–	–	–	–	–
		11	–	–	–	–	–	–	–
		12	–	–	–	–	–	–	–
		13	–	–	–	–	–	–	–
		14	–	–	–	–	–	–	–
		15	–	–	–	–	–	–	–
		16	–	55,0	–	–	–	–	–
		17	–	33,3	–	–	–	–	–
		18	–	–	–	–	–	–	–
		19	993,5	–	–	–	–	–	–
		20	–	3506,3	–	–	–	–	–
		21	–	–	–	–	–	–	–
		22	–	883,0	–	–	–	–	–
		23	–	–	–	–	–	–	–
		24	–	5474,9	–	–	–	–	–
		25	–	–	–	–	–	–	–
		26	–	–	–	–	–	–	–
		27	–	246,0	–	–	–	–	–
		28	–	318,7	–	–	–	–	–
		29	–	–	–	–	–	–	–
		30	–	–	–	–	–	–	–
		31	–	–	–	–	–	–	–
		32	–	–	–	–	–	–	–
		33	–	–	–	–	–	–	–
	D	wszystkie all	15906,6	4343,7	351,7	425,3	–	337,6	87,7
	F-U	wszystkie all	1379,6	39826,4	11242,8	–	–	–	–

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Inne Other			
	sekcja section	dział division	gleb i wód podziemnych i powierzchniowych of soil, ground-water and surface water	przed hałasem against noise	różnorodności biologicznej i krajobrazu of bio- diversity and land- scape	razem total	promienio- wanie jonizujące ionizing radiation	działalność badawczo rozwojowa research and develop- ment activity	pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activities related to environ- mental protection
w tysiącach zł in thousand zł									
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA <i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>	E	wszystkie all	—	—	—	—	—	—	—
sektor publiczny	E	wszystkie all	—	—	—	—	—	—	—
sektor prywatny	E	wszystkie all	—	—	—	—	—	—	—
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów of which recycling and waste management	E	grupa 38.3 group 38.3	—	—	—	—	—	—	—
sektor publiczny	E	grupa 38.3 group 38.3	—	—	—	—	—	—	—
sektor prywatny	E	grupa 38.3 group 38.3	—	—	—	—	—	—	—
INWESTYCJE ZINTEGROWANE			INTEGRATED TECHNOLOGIES						
R A Z E M (I+II+III) <i>T O T A L (I+II+III)</i>			29040,8	29270,4	38,9	642498,9	—	27,0	642471,9
I. SEKTOR PUBLICZNY (gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E) <i>I. PUBLIC SECTOR</i> (gminas and budgetary units, excluding section E)			—	16596,0	38,9	285878,1	—	—	285878,1
II. SEKTOR GOSPODARCZY (bez sekcji E) <i>II. BUSINESS SECTOR</i> (excluding section E)			29040,8	12674,4	—	353661,0	—	27,0	353634,0
	A	wszystkie all	—	—	—	—	—	—	—
	B	wszystkie all	—	—	—	852,5	—	—	852,5
	C	wszystkie all	3126,3	9145,5	—	20179,7	—	27,0	20152,7
		10	8,3	—	—	2157,4	—	—	2157,4
		11	—	—	—	369,3	—	—	369,3
		12	—	—	—	—	—	—	—
		13	—	—	—	—	—	—	—
		14	—	—	—	—	—	—	—

TABL. 11(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ochrona <i>Protection</i>			Inne <i>Other</i>			
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	gleb i wód podziemnych i powierzchniowych <i>of soil, ground- and surface waters</i>	przed hałasem <i>against noise</i>	różnorodności biologicznej i krajozbrazu <i>of biodiversity and landscape</i>	razem <i>total</i>	promieniowanie jonizujące <i>ionizing radiation</i>	działalność badawczo rozwojowa <i>research and development activity</i>	pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>other activities related to environmental protection</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>									
		15	–	–	–	–	–	–	–
		16	–	–	–	–	–	–	–
		17	192,1	–	–	359,7	–	27,0	332,7
		18	–	–	–	–	–	–	–
		19	232,2	–	–	–	–	–	–
		20	2497,4	205,2	–	16,0	–	–	16,0
		21	–	–	–	–	–	–	–
		22	–	–	–	400,0	–	–	400,0
		23	–	8785,7	–	1400,0	–	–	1400,0
		24	4,0	10,8	–	367,1	–	–	367,1
		25	–	–	–	5984,0	–	–	5984,0
		26	–	–	–	110,0	–	–	110,0
		27	187,0	109,3	–	1486,2	–	–	1486,2
		28	–	–	–	4435,7	–	–	4435,7
		29	–	–	–	1922,0	–	–	1922,0
		30	–	–	–	–	–	–	–
		31	5,3	34,5	–	9,1	–	–	9,1
		32	–	–	–	91,0	–	–	91,0
		33	–	–	–	1072,2	–	–	1072,2
	D	wszystkie <i>all</i>	2096,9	3219,9	–	149596,7	–	–	149596,7
	F-U	wszystkie <i>all</i>	23817,6	309,0	–	183032,1	–	–	183032,1
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie	–	–	–	2959,8	–	–	2959,8
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>									
sektor publiczny	E	wszystkie <i>all</i>	–	–	–	2959,8	–	–	2959,8
<i>public sector</i>									
sektor prywatny	E	wszystkie <i>all</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>business sector</i>									
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>of which recycling and waste management</i>									
sektor publiczny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>public sector</i>									
sektor prywatny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>business sector</i>									

a Patrz Aneks, str. 535.

a See Annex, page 535.

TABL. 12(323). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG RODZAJU INWESTYCJI I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY TYPES OF INVESTMENT AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Wyłącznie Exclusively				Łącznie (mieszane) Joint (mixed)			Działalność badawczo- rozwojowa Research and development activity
		razem total	z tego of which			razem total	z tego of which		
			końca rury end-of-pipe	w tym moni- toring of which monitoring	zintegro- wane integrated		końca rury end-of- pipe	zintegro- wane integra- ted	
P O L S K A a	10851199,2	10742726,1	8703883,0	13322,8	2038843,1	108108,5	69139,7	38968,8	364,6
P O L A N D b	100,0	99,0	80,2	0,1	18,8	1,0	0,6	0,4	–
Dolnośląskie a	592335,1	590936,4	502782,1	466,5	88154,3	1398,7	1138,7	260,0	–
..... b	100,0	99,8	84,9	0,1	14,9	0,2	0,2	–	–
Kujawsko-pomorskie . a	384597,2	367234,2	329773,6	499,9	37460,6	17363,0	14275,2	3087,8	–
..... b	100,0	95,6	85,8	0,1	9,7	4,4	3,6	0,8	–
Lubelskie a	385187,4	380673,2	338754,6	359,1	41918,6	4514,2	2055,9	2458,3	–
..... b	100,0	98,8	87,9	0,1	10,9	1,2	0,5	0,6	–
Lubuskie a	218627,2	213295,3	198632,5	34,8	14662,8	5331,9	19,8	5312,1	–
..... b	100,0	97,6	90,9	–	6,7	2,4	–	2,4	–
Łódzkie a	1088119,0	1067268,9	959595,8	454,4	107673,1	20850,1	20357,0	493,1	–
..... b	100,0	98,1	88,2	–	9,9	1,9	1,9	–	–
Małopolskie a	865595,7	861004,0	724263,0	1676,5	136741,0	4254,1	4242,0	12,1	337,6
..... b	100,0	99,5	83,7	0,2	15,8	0,5	0,5	–	–
Mazowieckie a	1541995,3	1512430,6	1414232,1	2289,7	98198,5	29564,7	10686,7	18878,0	–
..... b	100,0	98,1	91,7	0,1	6,4	1,9	0,7	1,2	–
Opolskie a	399754,1	399552,4	330964,2	486,1	68588,2	174,7	3,1	171,6	27,0
..... b	100,0	99,9	82,8	0,1	17,2	–	–	–	–
Podkarpackie a	579800,3	575049,8	499336,3	187,9	75713,5	4750,5	2823,1	1927,4	–
..... b	100,0	99,2	86,1	–	13,1	0,8	0,5	0,3	–
Podlaskie a	242795,6	240720,2	198006,6	8,3	42713,6	2075,4	432,4	1643,0	–
..... b	100,0	99,1	81,6	–	17,6	0,9	0,2	0,7	–
Pomorskie a	633080,2	632773,2	476143,7	1122,0	156629,5	307,0	295,9	11,1	–
..... b	100,0	100,0	75,2	0,2	24,7	–	–	–	–
Śląskie a	1752170,9	1746054,5	1264282,2	4750,1	481772,3	6116,4	5615,6	500,8	–
..... b	100,0	99,7	72,2	0,3	27,5	0,3	0,3	–	–
Świętokrzyskie a	737361,8	735170,7	298233,2	541,4	436937,5	2191,1	15,3	2175,8	–
..... b	100,0	99,7	40,4	0,1	59,3	0,3	–	0,3	–
Warmińsko-mazurskie a	344179,7	342377,2	239105,6	13,0	103271,6	1802,5	1797,2	5,3	–
..... b	100,0	99,5	69,5	–	30,0	0,5	0,5	–	–
Wielkopolskie a	651942,8	649187,9	556553,7	173,7	92634,2	2754,9	748,5	2006,4	–
..... b	100,0	99,6	85,4	–	14,2	0,4	0,1	0,3	–
Zachodniopomorskie . a	433656,9	428997,6	373223,8	259,4	55773,8	4659,3	4633,3	26,0	–
..... b	100,0	98,9	86,1	0,1	12,9	1,1	1,1	–	–

TABL. 13(324). NAKŁADY NA KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I EFEKTY RZECZOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a W 2013 R.
OUTLAYS ON MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS AND TANGIBLE EFFECTS BY VOIVODSHIPS^a IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem w tys. zł <i>Total outlays in thous. zł</i>	Oczyszczalnie ścieków			Wastewater treatment plants		
		razem <i>total</i>			mechaniczne <i>mechanical</i>		
		liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepus- towość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>	liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepus- towość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>
P O L S K A	1203518,3	62	131718	603513	12	3956	69429
P O L A N D							
Dolnośląskie	289383,8	13	11780	125973	2	598	6083
Kujawsko-pomorskie	289774,7	13	12741	140839	1	540	6888
Lubelskie	211992,4	14	6126	48407	3	420	3735
Lubuskie	209222,5	8	16980	115535	3	1805	5904
Łódzkie	102225,6	7	73013	31304	1	60	585
Małopolskie	100919,3	7	11078	141455	2	533	46234
Mazowieckie	1203518,3	62	131718	603513	12	3956	69429
Opolskie	289383,8	13	11780	125973	2	598	6083
Podkarpackie	289774,7	13	12741	140839	1	540	6888
Podlaskie	211992,4	14	6126	48407	3	420	3735
Pomorskie	209222,5	8	16980	115535	3	1805	5904
Śląskie	102225,6	7	73013	31304	1	60	585
Świętokrzyskie	100919,3	7	11078	141455	2	533	46234
Warmińsko-mazurskie	1203518,3	62	131718	603513	12	3956	69429
Wielkopolskie	289383,8	13	11780	125973	2	598	6083
Zachodniopomorskie	289774,7	13	12741	140839	1	540	6888

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie ścieków					
	Wastewater treatment plants					
	biologiczne <i>biological</i>			o podwyższonym stopniu oczyszczania <i>with the increased degree of treatment</i>		
liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepustowość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>	liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepustowość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>	
P O L S K A	49	121276	510295	1	6486	23789
P O L A N D						
Dolnośląskie	11	9832	119890	–	1350	–
Kujawsko-pomorskie	12	9295	114025	–	2906	19926
Lubelskie	10	5281	40809	1	425	3863
Lubuskie	5	13370	109631	–	1805	–
Łódzkie	6	72953	30719	–	–	–
Małopolskie	5	10545	95221	–	–	–
Mazowieckie	49	121276	510295	1	6486	23789
Opolskie	11	9832	119890	–	1350	–
Podkarpackie	12	9295	114025	–	2906	19926
Podlaskie	10	5281	40809	1	425	3863
Pomorskie	5	13370	109631	–	1805	–
Śląskie	6	72953	30719	–	–	–
Świętokrzyskie	5	10545	95221	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	49	121276	510295	1	6486	23789
Wielkopolskie	11	9832	119890	–	1350	–
Zachodniopomorskie	12	9295	114025	–	2906	19926

a Uwzględnione w ogólnych nakładach i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska. *b* Równoważna liczba mieszkańców (RLM) według dokumentacji technicznej lub wyliczona (w przypadku braku) dzieląc przyjęty w tej dokumentacji dobowy ładunek BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni przez ładunek BZT₅ pochodzący od 1 mieszkańca, tj. 60g O₂/dobę.

a Included in total outlays and tangible effects of environmental protection investments. *b* Population equivalent (P.E.) according to technical documentation or calculated (in case of lack) by dividing a diurnal mass of BOD₅ adopted in this documentation in wastewater entering the wastewater treatment plant by BOD₅ mass originating from one inhabitant, i.e. 60g O₂/day.

TABL.14(325). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R.
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
			przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU					
<i>PROTECTION OF AIR AND CLIMATE</i>					
Zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń					
<i>Capacity of installed pollution reduction equipment and installations</i>					
pyłowych	t/rok <i>t/year</i>	18401	18401	–	–
<i>particulates</i>					
gazowych	t/rok <i>t/year</i>	168920	168920	–	–
<i>gaseous</i>					
Urządzenia do monitoringu powietrza					
<i>Air monitoring equipment</i>					
stacjonarne zlokalizowane na terenie					
<i>stationary located in</i>					
zabudowanym					
<i>built-up areas</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	17	16	–	1
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	18	17	–	1
<i>measurement equipment</i>					
otwartym					
<i>open areas</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	9	–	–	9
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	12	–	–	12
<i>measurement equipment</i>					
ruchome					
<i>mobile</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	25	25	–	–
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	184	183	1	–
<i>measurement equipment</i>					
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD					
<i>WASTEWATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER</i>					
Sieć kanalizacyjna					
<i>Sewage network</i>					
odprowadzająca ścieki (bez przykanalików)	km	6368,0	1822,8	4325,9	219,3
<i>discharging wastewater (without sewage connections)</i>					
przykanaliki: obiekty	szt <i>unit</i>	64428	16670	45400	2358
<i>sewage connections: facilities</i>					
długość	km	1417,3	167,5	1229,8	20,0
<i>length</i>					
odprowadzająca wody opadowe	km	638,6	117,0	387,4	134,2
<i>discharging precipitation water</i>					
Oczyszczalnie ścieków					
<i>Wastewater treatment plants</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	74	17	53	4
<i>facilities</i>					
przepustowość	m ³ /d	420495	380358	38461	1676
<i>capacity</i>					
w tym oczyszczalnie komunalne					
<i>of which municipal wastewater treatment plants</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	62	6	53	3
<i>facilities</i>					
przepustowość	m ³ /d	131718	91610	38461	1647
<i>capacity</i>					
równoważna liczba mieszkańców	RLM <i>(P.E.)</i>	603513	280299	307711	15503
<i>population equivalent</i>					
Mechaniczne					
<i>Mechanical</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	15	2	11	2
<i>facilities</i>					

TABL.14(325). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (cd.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary units
przepustowość capacity	m ³ /d	19749	16657	2873	219
oczyszczalnie ścieków przemysłowych industrial wastewater treatment plants					
obiekty facilities	szt unit	3	2	-	1
przepustowość capacity	m ³ /d	15793	15764	-	29
oczyszczalnie ścieków komunalnych municipal wastewater treatment plants					
obiekty facilities	szt unit	12	-	11	1
przepustowość capacity	m ³ /d	3956	893	2873	190
równoważna liczba mieszkańców population equivalent	RLM (P.E.)	69429	46233	21446	1750
Biologiczne (z wyjątkiem komór fermentacyjnych) Biological (excluding fermentation tanks)					
obiekty facilities	szt unit	53	10	41	2
przepustowość capacity	m ³ /d	392091	358626	32008	1457
oczyszczalnie ścieków przemysłowych industrial wastewater treatment plants					
obiekty facilities	szt unit	4	4	-	-
przepustowość capacity	m ³ /d	270815	270815	-	-
oczyszczalnie ścieków komunalnych municipal wastewater treatment plants					
obiekty facilities	szt unit	49	6	41	2
przepustowość capacity	m ³ /d	121276	87811	32008	1457
równoważna liczba mieszkańców population equivalent	RLM (P.E.)	510295	214140	282402	13753
Oczyszczalnie o podwyższonym stopniu oczyszczania (w tym chemiczne) Treatment plants with increased degree of treatment (of which chemical)					
obiekty facilities	szt unit	6	5	1	-
przepustowość capacity	m ³ /d	8655	5075	3580	-
ścieków przemysłowych industrial wastewater					
obiekty facilities	szt unit	5	5	-	-
przepustowość capacity	m ³ /d	2169	2169	-	-
ścieków komunalnych municipal wastewater					
obiekty facilities	szt unit	1	-	1	-
przepustowość capacity	m ³ /d	6486	2906	3580	-
równoważna liczba mieszkańców population equivalent	RLM (P.E.)	23789	19926	3863	-
komory fermentacyjne fermentation tanks					
obiekty facilities	szt unit	5	5	-	-
przepustowość capacity	m ³ /d	565	565	-	-

TABL.14(325). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (cd.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary units
Urządzenia do monitoringu w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód					
<i>Monitoring equipment in the scope of wastewater management and protection of water</i>					
<i>stacjonarne zlokalizowane na terenie zabudowanym</i> <i>stationary located in built-up areas</i>					
punkty pomiarowe	szt unit	180	170	9	1
urządzenia pomiarowe	szt unit	182	170	11	1
<i>otwartym</i> <i>open areas</i>					
punkty pomiarowe	szt unit	13	9	3	1
urządzenia pomiarowe	szt unit	13	9	3	1
<i>ruchome</i> <i>mobile</i>					
punkty pomiarowe	szt unit	2	–	1	1
urządzenia pomiarowe	szt unit	2	1	–	1
Inne efekty rzeczowe inwestycji gospodarki ściekowej i ochrony wód					
<i>Other tangible effects of investments in wastewater management and protection of water</i>					
<i>Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków</i> <i>Independent wastewater treatment facilities</i>					
obiekty	szt unit	15871	30	15628	213
przepustowość	m ³ /d	25012	30	24854	128
<i>Podczyszczalnie ścieków przemysłowych</i> <i>Industrial wastewater pre-treatment plants</i>					
obiekty	szt unit	10	9	–	1
przepustowość	m ³ /d	5585	5582	–	3
Obiegowy system zasilania wodą (pojemność instalacji)	m ³	57702	57702	–	–
<i>Circulation water supply systems (installation capacity)</i>					
GOSPODARKA ODPADAMI					
<i>WASTE MANAGEMENT</i>					
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych					
<i>Equipment for the treatment of hazardous waste</i>					
<i>unieszkodliwianie fizyko-chemiczne</i> <i>physicochemical treatment</i>					
obiekty	szt unit	–	–	–	–
wydajność	t/rok t/year	–	–	–	–
<i>unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne</i> <i>treatment through thermal transformation</i>					
obiekty	szt unit	–	–	–	–
wydajność	t/rok t/year	1488	1488	–	–
<i>inne metody unieszkodliwiania odpadów</i> <i>other methods of waste treatment</i>					
obiekty	szt unit	–	–	–	–
wydajność	t/rok t/year	–	–	–	–

TABL.14(325). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (cd.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
			przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne <i>Equipment for the treatment of other than hazardous waste</i>					
unieszkodliwianie fizyko-chemiczne <i>physicochemical treatment</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	1	1	–	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	2880	2880	–	–
spalanie odpadów komunalnych lub podobnych <i>incineration of municipal and similar waste</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	–	–	–	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	1446	1446	–	–
spalanie odpadów przemysłowych <i>industrial waste incineration</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	–	–	–	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	–	–	–	–
unieszkodliwianie biologiczne <i>biological treatment</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	12	8	4	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	122520	99100	23420	–
w tym do kompostowania <i>of which for composting</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	11	7	4	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	110220	86800	23420	–
inne metody unieszkodliwiania odpadów <i>other methods of waste treatment</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	18	16	2	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	221830	214683	7147	–
Urządzenia do usuwania odpadów <i>Waste removal equipment</i>					
składowiska dla odpadów (z wyłączeniem komunalnych) <i>waste landfill sites (excluding municipal)</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	–	–	–	–
powierzchnia <i>area</i>	ha	26,7	26,7	–	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	175000	175000	–	–
składowiska dla odpadów komunalnych <i>municipal waste landfill sites</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	4	1	2	1
powierzchnia <i>area</i>	ha	22,4	17,9	2,0	2,5
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	781094	711700	19396	49998
składowiska specjalnie zabezpieczone/podziemne <i>specially secured/underground landfill sites</i>					
obiekty <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	1	1	–	–
powierzchnia <i>area</i>	ha	0,2	0,2	–	–
wydajność <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	1	1	–	–

TABL.14(325). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (dok.)

TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
			przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
Inne rodzaje urządzeń i działalności związane z usuwaniem odpadów: <i>Other types of equipment and activity related to waste disposal:</i>					
wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych)	t/rok <i>t/year</i>	998595	998595	–	–
<i>equipment capacity for economic of waste use (excluding municipal waste)</i>					
wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów komunalnych	t/rok <i>t/year</i>	757916	590080	236	167600
<i>equipment capacity for economic use of municipal waste</i>					
rekultywacja hałd, wyspisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdevastowanych i zdegradowanych	ha	84,0	9,9	61,1	13,0
<i>reclamation of piles, waste landfills and sludge tanks, as well as other devastated and degraded land</i>					
do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków (w suchej masie)	t/rok <i>t/year</i>	33977	33863	100	14
<i>for processing and management of sludge from wastewater treatment plants (in dry mass)</i>					
inne rodzaje urządzeń do usuwania odpadów <i>other types of waste disposal equipment</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	628582	600889	20845	6848
<i>facilities</i>					
powierzchnia	ha	–	–	–	–
<i>area</i>					
wydajność	t/rok <i>t/year</i>	–	–	–	–
<i>capacity</i>					
OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH PROTECTION AND RESTORATION OF A UTILITY VALUE OF SOIL, PROTECTION OF GROUNDWATER AND SURFACE WATER					
Uszczelnianie gruntu łącznie z rowami i wałami, systemy odwadniające	szt <i>unit</i>	48	48	–	–
<i>Land sealing including ditches and walls, drainage systems</i>					
Zbiorniki dla odpływów, strat, przecieków wód podziemnych <i>Tanks for outflows, losses, groundwater leaks</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	61	61	–	–
<i>facilities</i>					
pojemność	m ³	1245	1245	–	–
<i>capacity</i>					
Udoskonalanie magazynów podziemnych i urządzeń transportowych w celu ochrony wód podziemnych i gleby	szt <i>unit</i>	14	9	–	5
<i>Improvement of underground storerooms and transport equipment for protection of groundwater and soil</i>					
Transport cysternowy, zabezpieczenie systemów transportowych dla produktów niebezpiecznych oraz inne urządzenia zintegrowane	szt <i>unit</i>	–	–	–	–
<i>Tank transport, protection of transport systems for hazardous products and other integrated equipment</i>					
ZMNIEJSZANIE HAŁASU I WIBRACJI NOISE AND VIBRATION REDUCTION					
Bariery przeciw hałasowi <i>Noise barriers</i>					
drogowemu	km	79,1	–	5,4	73,7
<i>road noise</i>					
szynowemu	km	30,4	30,3	0,1	–
<i>rail noise</i>					
Urządzenia do monitoringu w zakresie zmniejszania hałasu <i>Monitoring equipment in the scope of noise reduction</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	–	–	–	–
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	8	8	–	–
<i>measurement equipment</i>					

TABL. 15(326). NIEKTÓRE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
SELECTED TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013
A. OCHRONA POWIETRZA I KLIMATU ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI
A. PROTECTION OF AIR AND CLIMATE AS WELL AS WASTE MANAGEMENT

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie: <i>Ability of completed systems to:</i>										Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdevastowanych i zdegradowanych w ha <i>Reclamation of piles, waste landfills and sludge tanks, as well as other devastated and degraded land in ha</i>
	redukcji zanieczyszczeń <i>reduce pollutants</i>		gospodarczego wykorzystania odpadów <i>economic use of waste</i>		unieszkodliwiania odpadów <i>waste treatment</i>				przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków <i>processing and management of sludge from wastewater treatment plants</i>		
	pyłowych <i>particulates</i>	gazowych <i>gaseous</i>	komunalnych <i>municipal</i>	innych niż komunalne <i>other than municipal</i>	ogółem <i>total</i>	w tym niebezpieczne <i>of which hazardous</i>	z ogółem poprzez składowanie <i>of total through landfilling</i>				
							niebezpiecznych <i>hazardous</i>	komunalnych <i>municipal</i>	z wyłączeniem komunalnych <i>excluding municipal</i>		
t/rok <i>t/year</i>											
P O L S K A P O L A N D	18401	168920	757916	998595	1318259	1488	12000	781094	175000	33977	84,0
Dolnośląskie	11	3345	—	80	27000	—	—	—	—	1014	—
Kujawsko-pomorskie ...	—	—	—	700	23000	—	—	—	—	18150	—
Lubelskie	12854	4659	—	—	66350	—	—	—	—	—	5,9
Lubuskie	79	—	18000	—	—	—	—	—	—	—	—
Łódzkie	1	6790	—	—	578718	—	—	548700	—	—	2,6
Małopolskie	199	1531	35236	40000	26905	—	12000	—	—	209	7,4
Mazowiecki	1014	20993	48000	914000	—	—	—	—	—	—	9,8
Opolskie	792	129600	—	—	23446	—	—	22000	—	—	—
Podkarpackie	66	2	108300	42720	18670	—	—	—	—	100	9,2
Podlaskie	—	—	40000	—	47396	—	—	17396	—	—	22,7
Pomorskie	9	1	—	—	30000	—	—	—	—	—	2,1
Śląskie	138	568	—	1065	68567	—	—	60000	—	14504	—
Świętokrzyskie	2065	750	35300	—	52800	—	—	2000	—	—	—
Warmińsko-mazurskie .	65	—	—	30	80081	—	—	36000	—	—	8,5
Wielkopolskie	1087	672	201480	—	45960	—	—	45000	—	—	11,3
Zachodniopomorskie	21	9	271600	—	229366	1488	—	49998	175000	—	4,5

TABL. 15(326). NIEKTÓRE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
SELECTED TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)
**B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD
B. WASTEWATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER**

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants										Podczyszczalnie ścieków przemysłowych Industrial wastewater pre-treatment plants		Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km Sewage network discharging in km	
	ogółem (przemysłowe i komunalne) total (industrial and municipal)		mechaniczne mechanical		chemiczne chemical		biologiczne ^a biological ^a		o podwyższonym stopniu usuwania biogenów ^b with increased biogene removal ^b					
	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /d capacity in m ³ /d	ścieki waste-water	wody opadowe precipitation water
P O L S K A P O L A N D	74	420495	15	19749	2	3194	53	392091	4	5461	10	5585	6368,0	638,6
Dolnośląskie	4	71203	–	–	–	–	4	71203	–	–	–	–	435,6	35,8
Kujawsko-pomorskie	–	826	–	36	–	–	–	790	–	–	1	14	324,4	18,6
Lubelskie	5	4203	–	–	–	–	5	4203	–	–	–	–	234,2	17,2
Lubuskie	1	618	1	618	–	–	–	–	–	–	–	–	123,1	23,3
Łódzkie	6	260704	2	598	–	–	3	260046	1	60	2	630	205,9	27,3
Małopolskie	8	7620	1	540	–	–	7	7080	–	–	1	120	859,9	14,8
Mazowieckie	12	19650	–	–	1	1364	11	18286	–	–	–	–	969,9	66,8
Opolskie	4	1839	2	89	–	–	2	1750	–	–	–	–	247,3	10,2
Podkarpackie	4	1512	–	–	1	25	3	1487	–	–	–	–	496,2	93,8
Podlaskie	4	2448	2	2210	–	–	2	238	–	–	–	–	159,2	43,7
Pomorskie	1	8916	–	423	–	–	1	8493	–	–	1	50	535,8	58,7
Śląskie	7	5197	1	6	–	–	5	2215	1	2976	2	123	689,3	92,3
Świętokrzyskie	3	1438	1	160	–	–	1	853	1	425	–	–	225,2	24,2
Warmińsko-mazurskie ..	6	2287	2	210	–	–	4	2077	–	–	1	1728	259,2	23,1
Wielkopolskie	5	23862	1	14052	–	1805	3	6005	1	2000	2	2920	410,8	67,0
Zachodniopomorskie	4	8172	2	807	–	–	2	7365	–	–	–	–	192,0	21,8

a Bez komór fermentacyjnych. *b* Bez chemicznych.

a Excluding fermentation tanks. *b* Excluding chemical.

TABL. 16(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND SOURCES OF FINANCING IN 2013 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Środki <i>Funds</i>					Fundusze ekologiczne (pożyczki i dotacje) <i>Ecological funds (loans, credits and grants)</i>	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe <i>Domestic credits and loans including bank credits and loans</i>	Inne środki w tym nakłady niesfinansowane <i>Other funds including non-financed outlays</i>	
		z budżetu <i>from budgets</i>								
		własne <i>own</i>	centralnego <i>Central</i>	województwa <i>voivodship</i>	powiatu <i>powiat</i>	gminy <i>gmina</i>				z zagranicy <i>from abroad</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>										
OGÓŁEM	3059253,7	963173,1	474731,3	168899,4	1512,3	31195,8	773574,7	516370,3	93840,7	35956,1
TOTAL										
Ujęcia i doprowadzenia wody..... <i>Water intakes and systems</i>	1020613,7	664674,4	1045,4	1072,7	214,3	19937,9	177849,8	86299,7	46913,8	22605,7
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	445895,4	226488,0	663,0	2261,6	125,0	2780,4	113654,8	58692,3	29987,8	11242,5
<i>Construction and modernization of water treatment plants</i>										
Zbiorniki i stopnie wodne	720888,9	43000,0	219024,1	30292,9	90,1	934,0	113258,2	313172,2	–	1117,4
<i>Water reservoirs and falls</i>										
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	349250,6	27943,0	94955,9	38386,8	20,0	6152,6	144667,2	19195,5	16939,1	990,5
<i>Regulation and management of rivers and mountain streams</i>										
Obwałowania przeciwpowodziowe	424818,3	1067,7	145743,9	71782,3	1062,9	122,3	168836,6	36202,6	–	–
<i>Flood embankments</i>										
Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych	97786,8	–	13299,0	25103,1	–	1268,6	55308,1	2808,0	–	–
<i>Pump stations behind embankments and in depression areas</i>										

TABL. 17(328). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Group of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
OGÓŁEM	3059253,7	842980,5	648267,5	1568005,7
TOTAL				
Ujęcia i doprowadzenia wody	1020613,7	537346,2	452317,8	30949,7
<i>Water intakes and systems</i>				
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	445895,4	280515,4	162031,5	3348,5
<i>Construction and modernization of water treatment plants</i>				
Zbiorniki i stopnie wodne	720888,9	25079,1	13208,2	682601,6
<i>Water reservoirs and falls</i>				
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	349250,6	39,8	18484,9	330725,9
<i>Regulation and management of rivers and mountain streams</i>				
Obwałowania przeciwpowodziowe	424818,3	–	2225,1	422593,2
<i>Flood embankments</i>				
Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych	97786,8	–	–	97786,8
<i>Pump stations behind embankments and in depression areas</i>				

TABL. 18(329). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>				Ujęcia i doprowadzenia wody <i>Water intakes and systems</i>	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody <i>Construction and modernization of water treatment plants</i>	Zbiorniki i stopnie wodne <i>Water reservoirs and falls</i>	Regulacja i zabudowa rzek i potoków górkich <i>Regulation and manage- ment of rivers and mountain streams</i>	Obwałowa- nia przeciw- powodziowe <i>Flood embank- ments</i>	Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyj- nych <i>Pump stations behind embank- ments and in depres- sion areas</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % nakładów inwesty- cyjnych ogółem <i>in % of invest- ment outlays in total</i>	na 1 miesz- kańca w zł <i>per capita in zł</i>	w odset- kach <i>in percent</i>						
w tysiącach zł <i>in thousands zł</i>										
P O L S K A	3059253,7	1,3	79	100,0	1020613,7	445895,4	720888,9	349250,6	424818,3	97786,8
P O L A N D										
Dolnośląskie	401455,9	1,9	138	13,1	87758,3	28409,9	60055,8	144234,1	80997,8	–
Kujawsko-pomorskie ...	107946,6	1,2	52	3,5	46525,6	16252,9	18979,9	4233,5	21706,3	248,4
Lubelskie	122276,4	1,3	57	4,0	69378,3	13275,9	3804,4	13868,9	21948,9	–
Lubuskie	88966,3	1,7	87	2,9	19914,3	9109,0	11927,0	7823,6	19706,4	20486,0
Łódzkie	72183,3	0,4	29	2,4	39015,1	21107,2	2694,0	7483,0	1884,0	–
Małopolskie	482562,1	2,7	144	15,8	115549,2	13473,8	282157,4	41618,7	27818,0	1945,0
Mazowieckie	257185,5	0,5	48	8,4	127157,3	68568,0	18274,6	15758,0	27083,2	344,4
Opolskie	163812,6	3,4	163	5,4	31087,2	12558,7	88541,3	12079,2	19546,2	–
Podkarpackie	174713,6	1,5	82	5,7	80463,8	66276,6	5218,3	6308,2	16446,7	–
Podlaskie	60633,2	1,1	51	2,0	36106,4	11055,1	13058,4	357,6	37,8	17,9
Pomorskie	234025,4	1,7	102	7,6	52363,4	53244,4	3185,0	8851,6	72361,6	44019,4
Śląskie	407314,1	1,5	88	13,3	143948,6	54884,7	178211,4	17475,0	12794,4	–
Świętokrzyskie	79775,2	1,6	63	2,6	42126,4	6891,0	8114,1	2439,3	19475,8	728,6
Warmińsko-mazurskie ..	88406,4	1,4	61	2,9	28652,4	3788,4	3569,2	22186,6	13628,1	16581,7
Wielkopolskie	193135,5	1,0	56	6,3	55123,9	62592,3	16852,3	38077,6	7074,0	13415,4
Zachodniopomorskie ...	124861,6	1,2	73	4,1	45443,5	4407,5	6245,8	6455,7	62309,1	–

TABL. 19(330). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY GROUPS OF INVESTORS AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary units</i>
w tysiącach zł <i>in thousands zł</i>				
P O L S K A	3059253,7	842980,5	648267,5	1568005,7
P O L A N D				
Dolnośląskie	401455,9	78729,4	45783,9	276942,6
Kujawsko-pomorskie	107946,6	22633,2	37327,3	47986,1
Lubelskie	122276,4	49352,0	35052,8	37871,6
Lubuskie	88966,3	21076,5	17915,5	49974,3
Łódzkie	72183,3	18522,0	45669,6	7991,7
Małopolskie	482562,1	79844,1	45515,7	357202,3
Mazowieckie	257185,5	95644,4	94538,7	67002,4
Opolskie	163812,6	39375,3	3839,5	120597,8
Podkarpackie	174713,6	60734,4	87168,6	26810,6
Podlaskie	60633,2	18681,5	27627,0	14324,7
Pomorskie	234025,4	49058,4	61646,2	123320,8
Śląskie	407314,1	162194,6	34661,2	210458,3
Świętokrzyskie	79775,2	16691,2	37147,1	25936,9
Warmińsko-mazurskie	88406,4	6626,0	31913,5	49866,9
Wielkopolskie	193135,5	92387,3	24871,2	75877,0
Zachodniopomorskie	124861,6	31430,2	17589,7	75841,7

TABL. 20(331). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2013 R. (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF FINANCING AND VOIVODSHIPS IN 2013 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and grants)	Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans, including bank	Inne środki w tym nakłady niesfinansowane Other funds, including nonfinanced outlays
		własne own	z budżetu from budgets				z zagranicy from abroad			
			centralnego Central	wojewódzтва voivodship	powiatu powiat	gminy (współudział) gmina (share)				
w tysiącach zł in thousand zł										
P O L S K A	3059253,7	963173,1	474731,3	168899,4	1512,3	31195,8	773574,7	516370,3	93840,7	35956,1
P O L A N D										
Dolnośląskie	401455,9	75898,9	64505,0	241,9	36,1	764,0	165931,1	71621,1	20933,4	1524,4
Kujawsko-pomorskie ...	107946,6	35588,0	7215,7	25028,3	–	2557,0	20929,7	7745,4	8133,0	749,5
Lubelskie	122276,4	37524,9	17517,5	1500,0	96,0	708,2	30941,9	18784,1	5999,0	9204,8
Lubuskie	88966,3	28881,8	1106,3	20334,5	20,0	2003,7	25907,3	8072,1	2609,6	31,0
Łódzkie	72183,3	33005,3	1484,0	4116,0	–	340,0	13960,5	13589,3	4862,0	826,2
Małopolskie	482562,1	113856,7	50487,0	2138,6	24,0	4440,5	37434,4	266143,2	7883,3	154,4
Mazowieckie	257185,5	118020,6	36370,8	–	1184,0	4097,7	62592,2	19594,7	6005,9	9319,6
Opolskie	163812,6	24884,4	45182,1	2095,5	–	257,7	82033,6	9225,3	74,0	60,0
Podkarpackie	174713,6	72799,1	10638,5	195,7	–	2276,6	57536,9	21079,0	9903,9	283,9
Podlaskie	60633,2	26484,0	27,8	13443,9	–	699,8	10828,6	8444,6	683,0	21,5
Pomorskie	234025,4	77348,5	33163,8	–	–	1220,7	111788,5	8708,4	1719,9	75,6
Śląskie	407314,1	137513,5	172973,0	17941,4	–	2422,7	41774,4	25044,7	6997,9	2646,5
Świętokrzyskie	79775,2	28599,8	275,0	21595,1	125,0	1072,4	16028,9	110,6	11559,8	408,6
Warmińsko-mazurskie ..	88406,4	21898,3	1194,6	7270,0	17,2	7634,8	45172,8	2389,0	825,7	2004,0
Wielkopolskie	193135,5	93332,2	9388,0	52998,5	–	619,0	14854,5	14521,2	236,7	7185,4
Zachodniopomorskie ...	124861,6	37537,1	23202,2	–	10,0	81,0	35859,4	21297,6	5413,6	1460,7

TABL. 21(332). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące)

TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN WATER MANAGEMENT BY GROUPS OF INVESTORS IN 2013 (current proces)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary units
Ujęcia wody	m ³ /d	78366	43072	31158	4136
<i>Water intakes</i>					
Uzdatnianie wody	m ³ /d	118300	72425	45875	–
<i>Water treatment</i>					
Sieć wodociągowa (magistralna i rozdzielcza) <i>Water supply network (main and distribution)</i>	km	4314,9	1101	3081,6	132,3
Zbiorniki wodne <i>Water reservoirs</i>					
obiekty	szt unit	8	–	3	5
<i>facilities</i>					
pojemność całkowita	m ³	4872504	–	1550823	3321681
<i>total capacity</i>					
Regulacja i zabudowa rzek	km	262,9	–	2,5	260,4
<i>Regulation and management of rivers</i>					
Obwałowania przeciwpowodziowe ^a	km	156,2	–	18,2	138
<i>Flood embankments ^a</i>					
Zabudowa potoków górskich	km	34,2	–	0,1	34,1
<i>Management of mountain streams</i>					
Stopnie wodne	szt unit	12	–	–	12
<i>Water falls</i>					
Stacje pomp na zawalach	szt unit	6	1	–	5
<i>Pump stations behind embankments</i>					

a Budowa i modernizacja.

a Construction and modernization.

TABL. 22(333). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
TANGIBLE EFFECTS OF WATER MANAGEMENT INVESTMENTS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ujęcia wody <i>Water intakes</i>	Uzdatnianie wody <i>Water treatment</i>	Sieć wodocią- gowa ^a <i>Water supply network^a</i>	Regulacja i zabudowa rzek i potoków <i>Regulation and manage- ment of rivers and mountain streams</i>	Obwało- wania przeciwi- powo- dziowe <i>Flood embank- ments</i>	Zbiorniki wodne <i>Water reservoirs</i>		Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych w szt <i>Pump stations behind embankments and on depression areas in units</i>
						obiekty <i>facilities</i> w szt <i>in units</i>	pojemność <i>capacity</i> w m ³ <i>in m³</i>	
	m ³ /d		km					
POLSKA	78366	118300	4314,9	297,1	156,2	8	4872504	6
POLAND								
Dolnośląskie	822	13710	233,2	20,7	4,2	–	–	–
Kujawsko-pomorskie	1687	3045	246,6	16,6	4,9	–	–	–
Lubelskie	8196	1223	348,0	0,5	5,1	–	–	–
Lubuskie	212	1173	69,6	3,1	6,3	–	–	–
Łódzkie	7270	2021	181,3	–	1,3	2	1397323	–
Małopolskie	3002	11150	404,4	138,2	20,8	1	759000	1
Mazowieckie	8208	9615	688,4	1,5	10,6	1	1140000	–
Opolskie	3489	1400	84,5	29,2	8,1	–	–	–
Podkarpackie	4119	10164	420,1	5,8	9,0	–	–	–
Podlaskie	16094	1224	190,4	–	–	–	–	–
Pomorskie	13801	48857	340,9	21,7	13,8	–	–	1
Śląskie	217	7817	382,6	24,8	19,6	–	–	1
Świętokrzyskie	1446	150	169,1	4,6	3,2	1	400000	–
Warmińsko-mazurskie ..	2590	675	167,1	22,0	7,0	–	–	3
Wielkopolskie	4388	6076	215,3	8,4	42,3	1	1054850	–
Zachodniopomorskie	2825	–	173,4	–	–	2	121331	–

a Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi.

a Including the water supply network in rural areas.

**TABL. 23(334). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA
W SEKTORZE PUBLICZNYM, GOSPODARCZYM I SEKTORZE USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA**
(ceny stałe 2013 r.)
**CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN PUBLIC, ECONOMIC SECTOR AND SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES (fixed prices in 2013)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010 ^c	2012 ^c	2013	SPECIFICATION
	W MILIONACH ZŁ IN MILLIONS ZL					
O G Ó Ł E M	14459,4	9432,7^a	10272,2	8746,0	6975,7	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	5785,2	2119,8	3954,4	3179,0	3043,5	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	3920,7	2100,0	1854,3	337,4	-170,7	<i>Wastewater management and protection of water</i>
Gospodarka odpadami	2090,3	2892,7	1220,6	707,1	1006,9	<i>Waste management</i>
Ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	980,6	254,9	468,0	450,8	848,2	<i>Protection of soil, groundwater and surface water</i>
Ochrona przed hałasem i wibracjami	2,9	52,2	58,5	93,6	61,4	<i>Protection against noise and vibration</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	428,9	401,0	637,8	732,0	337,4	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Ochrona przed promieniowaniem	x ^b	11,1	4,6	41,9	7,4	<i>Protection against radiation</i>
Działalność badawczo-rozwojowa	x ^b	63,6	276,5	310,0	232,4	<i>Research and development activity</i>
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	1250,9	1537,4	1797,5	2894,1	1609,3	<i>Other environmental protection activities</i>
	W RELACJI DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO IN RELATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT					
w %	1,4	0,8	0,7	0,5	0,4	<i>in %</i>
	NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA					
w zł	375,1	247,2	268,9	227,0	181,2	<i>in zł</i>

a Od 2002 r. uwzględniono przychody sektora usług ochrony środowiska. b Ujęto w pozycji „Pozostała działalność związana z ochroną środowiska”.

c Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

a Since 2002 the revenues of the sector of environmental protection services have been included. b Included in item "Other activities related to environmental protection". c See "Methodological notes" in chapter.

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 24(335) KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH SEKTORACH W 2013 R. (ceny bieżące)

CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION IN INDIVIDUAL SECTORS IN 2013 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>business</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
RAZEM KOSZTY NETTO	6975714	3555235	7856963	-4436484
<i>TOTAL NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	28682637	3248396	10481922	14952320
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3579919	89225	3307256	183439
<i>Protection of air and climate</i>				
Gospodarka ściekowa	10525481	731646	2625360	7168475
<i>Wastewater management</i>				
Gospodarka odpadami	10957044	545232	3169171	7242641
<i>Waste management</i>				
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	968562	663698	241670	63194
<i>Protection and restoration of utility value of soils, protection of groundwater and surface water</i>				
Ochrona przed hałasem i wibracjami	61358	30857	27139	3362
<i>Protection against noise and vibration</i>				
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	479365	121622	337688	20056
<i>Protection of biodiversity and landscape</i>				
Ochrona przed promieniowaniem jonizującym	7383	4312	3062	9
<i>Protection against ionizing radiation</i>				
Działalność badawczo-rozwojowa	232369	2439	199639	30291
<i>Research and development activity</i>				
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	1871156	1059365	570937	240854
<i>Other environment protection activities</i>				
RAZEM PRZYCHODY	21706924	-306839	2624959	19388804
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	4954300	25870	1901724	3026706
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	473024	-464652	723235	214441
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi ochrony środowiska	16279600	131943	-	16147657
<i>Revenues from environmental protection services</i>				

TABL. 25(336) KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące)

CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>business</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
OGÓŁEM KOSZTY NETTO	6975714	3555235	7856963	-4436484
<i>TOTAL NET COSTS</i>				
OGÓŁEM KOSZTY BRUTTO	28682637	3248396	10481922	14952320
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
OGÓŁEM PRZYCHODY	21706924	-306839	2624959	19388804
<i>TOTAL REVENUES</i>				
OCHRONA POWIETRZA - KOSZTY NETTO	3043542	38036	2878733	126773
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION - NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	3579919	89225	3307256	183439
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				

TABL. 25(336) KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY

ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor Sector		
		publiczny public	gospodarczy business	usług ochrony środowiska environmental protection services
		w tysiącach zł		in thousand zł
Koszty działań służących ochronie środowiska	2750423	85741	2536566	128116
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: <i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	2181525	49534	2021344	110647
<i>undertaken internally</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	568898	36207	515222	17469
<i>provided by external entities</i>				
w tym: <i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	1383284	1581	1330647	51056
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	250755	11802	231486	7466
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	–	–	–	–
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	829497	3484	770690	55323
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	536379	51190	428523	56666
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	162766	87	144855	17824
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	338228	51037	283667	3524
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	35384	66	–	35318
<i>Revenues from services</i>				
GOSPODARKA ŚCIEKOWA – KOSZTY NETTO	-170671	627110	2096730	-2894512
WASTEWATER MANAGEMENT – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	10525481	731646	2625360	7168475
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	8300244	582826	1072368	6645050
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: <i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	5838587	150274	765091	4923222
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	2461657	432552	307276	1721828
<i>provided by external entities</i>				
w tym: <i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	7493259	515980	764458	6212821
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	167559	8632	61760	97167
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	1943901	143534	1388458	411908
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	281336	5286	164534	111516
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	10696153	104536	528630	10062987
TOTAL REVENUES				

TABL. 25(336) KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor Sector		
		publiczny public	gospodarczy business	usług ochrony środowiska environmental protection services
		w tysiącach zł		in thousand zł
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	1255576	2606	380221	872749
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	295297	14653	148409	132234
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	9145280	87277	–	9058003
<i>Revenues from services</i>				
GOSPODARKA ODPADAMI – KOSZTY NETTO	1006904	912269	1744872	-1650236
<i>WASTE MANAGEMENT – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	10957044	545232	3169171	7242641
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	7271499	216634	1404228	5650637
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: of which				
podejmowanych we własnym zakresie	5154186	100982	923584	4129620
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	2117313	115652	480644	1521017
<i>provided by external entities</i>				
w tym: of which				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	5213022	113100	863407	4236515
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty operacyjne urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	591003	29379	237547	324077
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	2705379	326795	1528252	850331
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	980166	1803	236690	741673
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	9950139	-367037	1424299	8892877
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	3338762	20875	1299830	2018057
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	-234820	-431623	124469	72334
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	6846197	43711	–	6802486
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA GLEBY, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH – KOSZTY NETTO	848161	644393	238212	-34445
<i>PROTECTION OF SOIL, GROUNDWATER AND SURFACE WATER – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	968562	663698	241670	63194
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	850416	660802	129048	60566
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: of which				
podejmowanych we własnym zakresie	803736	655624	91014	57098
<i>undertaken internally</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	46680	5178	38034	3468
<i>provided by external entities</i>				
w tym: of which				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	16123	7140	15921	-6937
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty operacyjne urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	71869	137	8747	62985
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				

TABL. 25(336). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor Sector		
		publiczny public	gospodarczy business	usług ochrony środowiska environmental protection services
		w tysiącach zł in thousand zł		
Oplaty za usługi ochrony środowiska	34005	1135	31943	927
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	84140	1760	80679	1700
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	120402	19306	3457	97638
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	2472	318	1316	838
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia.....	20654	18513	2141	–
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	97276	475	–	96801
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA PRZED HAŁASEM I WIBRACJAMI – KOSZTY NETTO	61358	30857	27139	3362
<i>PROTECTION AGAINST NOISE AND VIBRATION – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	61358	30857	27139	3362
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	61358	30857	27139	3362
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym:				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	22219	5094	13965	3160
<i>undertaken internally</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	39139	25763	13174	202
<i>provided by external entities</i>				
w tym:				
<i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	35401	27085	8186	130
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty operacyjne urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	11401	27	8310	3064
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
RAZEM PRZYCHODY	–	–	–	–
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	–	–	–	–
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	–	–	–	–
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	–	–	–	–
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ - KOSZTY NETTO	337350	148233	179486	9630
<i>PROTECTION OF BIODIVERSITY AND LANDSCAPE – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	479365	121622	337688	20056
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				

TABL. 25(336). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>business</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>		
Koszty działań służących ochronie środowiska	460514	120951	327183	12381
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: <i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	258673	52525	195258	10889
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	201842	68426	131925	1491
<i>provided by external entities</i>				
w tym: <i>of which</i>				
działania „końca rury”	100356	1646	95642	3068
<i>“end-of-pipe” activities</i>				
działania zapobiegające zanieczyszczeniom	198287	58983	138318	986
<i>pollution prevention activities</i>				
Opłaty ekologiczne	18851	671	10505	7675
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	142015	-26612	158201	10425
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Subwencje	115896	-26624	136171	6349
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	3072	–	–	3072
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM – KOSZTY NETTO	7383	4312	3062	9
<i>NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	7383	4312	3062	9
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	7383	4312	3062	9
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym: <i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	4620	2523	2097	–
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	2763	1789	965	9
<i>provided by external entities</i>				
w tym: <i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń „końca rury”	222	–	222	–
<i>operation costs of “end-of-pipe” equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	47	–	47	–
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
RAZEM PRZYCHODY	–	–	–	–
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	–	–	–	–
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	–	–	–	–
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	–	–	–	–
<i>Revenues from services</i>				

TABL. 25(336). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)

CURRENT COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>business</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach zł		<i>in thousand zł</i>
DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA				
– KOSZTY NETTO	232369	2439	199639	30291
<i>RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY – NET</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	232369	2439	199639	30291
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	232368	2438	199639	30291
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym:				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	113161	866	94915	17381
<i>undertaken internally</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	119207	1572	104725	12910
<i>provided by external entities</i>				
RAZEM PRZYCHODY	–	–	–	–
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Subsydia	–	–	–	–
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	–	–	–	–
<i>Revenues from services</i>				
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA – KOSZTY NETTO ...	1609319	1147587	489089	-27356
<i>OTHER ENVIRONMENTAL PROTECTION ACTIVITIES – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	1871156	1059365	570937	240854
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	1871156	1059365	570937	240854
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym:				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	1243065	740654	325475	176936
<i>undertaken internally</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	628090	318711	245462	63917
<i>provided by external entities</i>				
w tym:				
<i>of which</i>				
działania „końca rury”	189712	6366	65463	117884
<i>“end-of-pipe” activities</i>				
działania zapobiegające zanieczyszczeniom	60275	34343	25465	466
<i>pollution prevention activities</i>				
RAZEM PRZYCHODY	197508	-88222	17521	268210
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności związane z ochroną środowiska	131623	1972	13418	116233
<i>Revenues and saving related to environmental protection</i>				
Subsydia	-86505	-90608	4103	–
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	152391	414	–	151977
<i>Revenues from services</i>				

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ogółem <i>Total</i>	Ochrona <i>Protection</i>			
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>		powietrza <i>of air</i>	wód <i>of water</i>	przed odpadami <i>against waste</i>	gleb i wód podziemnych i powierzchni- wych <i>of soil, ground- water and surface water</i>
			w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>				
OGÓŁEM			T O T A L				
OGÓŁEM (I+II+III)			6975715	3043542	-170671	1006904	848161
T O T A L (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			3555236	38036	627110	912269	644393
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR</i>							
(gminas and budgetary units excluding section E)							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			7856963	2878733	2096730	1744872	238212
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR</i>							
(excluding section E)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów							
<i>Enterprises by sections and divisions</i>							
	A	wszystkie <i>all</i>	153199	11310	24944	105881	1511
	B	wszystkie <i>all</i>	1365943	268445	340354	486428	82135
	C	wszystkie <i>all</i>	2359858	786485	1087129	250118	30973
		10	532996	49067	391461	80195	829
		11	68087	5569	47884	14707	426
		12	7752	2509	1800	2902	29
		13	13267	915	9140	2994	-
		14	3549	390	1771	1303	-
		15	13843	1207	8328	3997	17
		16	26857	21645	11513	-9842	156
		17	145077	27381	105508	2866	94
		18	9093	1482	6257	862	-
		19	290477	206163	48949	21065	5168
		20	423887	96849	197405	96369	9452
		21	43549	5901	16150	12157	578
		22	104642	25465	18526	48388	316
		23	279965	114898	45147	74290	5078
		24	249473	124289	67371	42000	2659
		25	-42810	22503	27076	-99207	13
		26	8666	807	5699	-1099	1009
		27	23724	12731	1641	-1300	1709
		28	-10507	13068	15089	-44706	1264
		29	25797	17890	19941	-30580	756
		30	23223	7847	6869	-1871	1128
		31	18242	12291	6583	-1821	18
		32	11935	1516	3536	6257	41
		33	89073	14104	23485	30193	234
	D	wszystkie <i>all</i>	2521703	1532088	78316	552114	97267
	F-U	wszystkie <i>all</i>	1456260	280406	565988	350330	26326

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchni- wych of soil, ground- water and surface water
w tysiącach zł in thousand zł							
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie all	-4436484	126773	-2894512	-1650236	-34445
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>							
sektor publiczny	E	wszystkie all	-11738027	20436	-8737575	-2766886	-240200
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	wszystkie all	-2354003	115994	-756403	-1660058	923
<i>business sector</i>							
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 group 38.3	-1685017	116095	-192516	-1621168	4718
<i>of which recycling and waste management</i>							
sektor publiczny	E	grupa 38.3 group 38.3	-206944	5796	-180183	-77915	2972
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	grupa 38.3 group 38.3	-1478073	110299	-12333	-1543253	1746
<i>business sector</i>							
INWESTYCJE „KOŃCA RURY”							
			<i>"END-OF-PIPE" INVESTMENTS</i>				
R A Z E M (I+II+III)			14431379	1383284	7493259	5213022	16123
T O T A L (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			672898	1581	515980	113100	7140
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR</i>							
(gminy i jednostki budżetowe z wyjątkiem sekcji E)							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			3143945	1330647	764458	863407	15921
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR</i>							
(z wyjątkiem sekcji E)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A	wszystkie all	15446	1100	5145	2126	16
<i>Enterprises by sections and divisions</i>							
	B	wszystkie all	594083	203014	52876	315212	3185
	C	wszystkie all	969432	328410	450764	156746	5110
		10	146113	15938	114505	14877	112
		11	14276	1401	12244	561	2
		12	1815	1433	280	70	5
		13	1665	178	1176	299	-
		14	531	0	510	20	-
		15	4306	411	3280	597	-
		16	6265	3139	2342	584	-
		17	68415	5366	51836	6665	5
		18	325	240	-	85	-
		19	161584	109963	47424	1847	2349
		20	171539	15437	115009	39107	1681
		21	13501	2578	8080	2612	231

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchni- wych of soil, ground- water and surface water
		22	42245	9987	7839	19935	-
		23	47980	29841	10771	5835	-
		24	174989	103112	42618	26710	-
		25	11994	4140	5481	732	-
		26	356	128	84	109	-
		27	7639	3206	2524	1049	12
		28	11544	4414	2737	3677	560
		29	12680	7197	3577	1598	119
		30	6325	2644	2145	1461	34
		31	7258	5498	877	833	-
		32	417	248	79	73	-
		33	55672	1912	15344	27411	-
	D	wszystkie all	1205950	789694	130616	267397	1568
	F-U	wszystkie all	359033	8429	125056	121926	6042
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie all	10614536	51056	6212821	4236515	-6937
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>							
sektor publiczny	E	wszystkie all	23098266	186749	12422727	10478007	-84686
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	wszystkie all	3943127	3252	2540834	1394956	80
<i>business sector</i>							
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 group 38.3	4229889	7934	258428	3868797	3924
<i>of which recycling and waste management</i>							
sektor publiczny	E	grupa 38.3 group 38.3	2849799	4682	242563	2511909	3845
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	grupa 38.3 group 38.3	1380089	3252	15864	1356888	80
<i>business sector</i>							
INWESTYCJE ZINTEGROWANE			INTEGRATED TECHNOLOGIES				
R A Z E M (I+II+III)			1351195	250755	167559	591003	71869
T O T A L (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			143303	11802	8632	29379	137
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR</i>							
(gminy i budżetowe jednostki wykluczając sekcję E)							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			711682	231486	61760	237547	8747
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR</i>							
(wykluczając sekcję E)							
	A	wszystkie all	1431	40	424	21	-
	B	wszystkie all	168942	20028	7748	127968	3780

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchni- wych of soil, ground- water and surface water
	C	wszystkie all	198119	75176	33671	60048	3400
		10	21545	2324	17552	1074	187
		11	1756	40	29	22	–
		12	741	660	–	14	–
		13	200	56	74	–	–
		14	20	–	–	–	–
		15	–	–	–	–	–
		16	518	243	265	–	–
		17	203	–	–	–	10
		18	–	–	–	–	–
		19	54154	53382	225	–	213
		20	54022	238	13163	34338	553
		21	104	7	–	3	–
		22	1564	745	306	209	–
		23	23105	1526	614	17575	–
		24	13997	6019	936	138	1455
		25	2040	1251	18	607	–
		26	499	55	–	339	–
		27	6959	3290	18	289	20
		28	3506	2087	11	30	132
		29	7357	880	396	4575	3
		30	2534	289	1	144	783
		31	2067	1919	47	36	–
		32	924	164	16	634	11
		33	303	–	–	22	32
	D	wszystkie all	187457	116458	10132	47542	389
	F-U	wszystkie all	155733	19784	9785	1967	1179
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie all	496211	7466	97167	324077	62985
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>							
sektor publiczny	E	wszystkie all	2161325	14148	148145	1612045	383568
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	wszystkie all	163174	–	41934	120229	765
<i>business sector</i>							
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 group 38.3	320179	920	–	315185	765
<i>of which recycling and waste management</i>							
sektor publiczny	E	grupa 38.3 group 38.3	204962	920	–	200979	–
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	grupa 38.3 group 38.3	115217	–	–	114206	765
<i>business sector</i>							

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ochrona <i>Protection</i>			Działalność badawczo rozwojowa <i>Research and development activity</i>	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>Other environmental protection activities</i>
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	przed hałasem <i>of noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of biodiversity and land- scape</i>	przed promieniowa- niem jonizującym <i>against ionizing radiation</i>		
OGÓŁEM			TOTAL				
OGÓŁEM (I+II+III)			61358	337350	7383	232369	1609319
TOTAL (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			30857	148233	4312	2439	1147587
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR</i>							
(gminy i jednostki budżetowe z wyjątkiem sekcji E)							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			27139	179486	3062	199639	489089
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR</i>							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A	wszystkie <i>all</i>	21	6081	–	73	3379
<i>Enterprises by sections and divisions</i>	B	wszystkie <i>all</i>	1531	21112	394	8770	156772
	C	wszystkie <i>all</i>	8759	18912	271	15951	161260
		10	814	271	14	410	9935
		11	34	1293	25	157	-2009
		12	30	57	–	–	425
		13	14	70	9	10	115
		14	32	–	–	32	20
		15	18	–	–	–	277
		16	151	-1393	9	22	4597
		17	116	212	–	5	8896
		18	24	–	–	–	468
		19	55	365	7	2652	6055
		20	333	5561	49	6127	11742
		21	12	64	–	2345	6342
		22	371	1088	1	154	10333
		23	314	3741	57	1311	35130
		24	3123	2945	84	330	6674
		25	329	114	9	167	6187
		26	–	41	–	19	2190
		27	367	1414	–	91	7070
		28	111	1352	2	186	3126
		29	381	1135	1	115	16158
		30	1838	257	3	1660	5492
		31	130	233	–	15	794

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Działalność badawczo rozwojowa <i>Research and development activity</i>	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>Other environmental protection activities</i>
	sekcja section	dział division	przed hałasem <i>of noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of biodiversity and land- scape</i>	przed promieniowa- niem jonizującym <i>against ionizing radiation</i>		
		32	112	–	–	102	371
		33	50	92	–	41	20874
	D	wszystkie <i>all</i>	7890	14443	185	135829	103570
	F-U	wszystkie <i>all</i>	8939	118937	2212	39015	64108
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie <i>all</i>	3362	9630	9	30291	-27356
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>							
sektor publiczny	E	wszystkie <i>all</i>	3231	9380	–	7343	50440
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	wszystkie <i>all</i>	131	250	9	22948	-77796
<i>business sector</i>							
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	3249	9918	9	19371	-24693
<i>of which recycling and waste management</i>							
sektor publiczny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	3118	9668	–	929	28671
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	131	250	9	18442	-53364
<i>business sector</i>							
INWESTYCJE „KOŃCA RURY”							
			<i>"END-OF-PIPE" INVESTMENTS</i>				
R A Z E M (I+II+III)			35401	100356	222	–	189712
T O T A L (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			27085	1646	–	–	6366
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR (gminas and budgetary units excluding section E)</i>							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			8186	95642	222	–	65463
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR (excluding section E)</i>							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A	wszystkie <i>all</i>	–	6790	–	–	269
<i>Enterprises by sections and divisions</i>							
	B	wszystkie <i>all</i>	1112	4321	71	–	14293

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ochrona <i>Protection</i>			Działalność badawczo rozwojowa <i>Research and development activity</i>	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>Other environmental protection activities</i>
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	przed hałasem <i>of noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of biodiversity and landscape</i>	przed promieniowaniem jonizującym <i>against ionizing radiation</i>		
	C	wszystkie <i>all</i>	3568	1285	121	–	23429
		10	218	41	–	–	422
		11	1	–	23	–	43
		12	18	9	–	–	–
		13	12	–	–	–	–
		14	–	–	–	–	–
		15	18	–	–	–	–
		16	37	–	–	–	164
		17	84	–	–	–	4460
		18	–	–	–	–	–
		19	–	–	–	–	–
		20	213	86	–	–	6
		21	–	–	–	–	–
		22	9	–	–	–	4475
		23	42	1070	28	–	392
		24	2412	48	61	–	27
		25	44	0	9	–	1589
		26	–	30	–	–	6
		27	342	1	–	–	505
		28	–	–	–	–	156
		29	32	–	–	–	158
		30	20	–	–	–	21
		31	50	–	–	–	–
		32	17	–	–	–	–
		33	–	–	–	–	11005
	D	wszystkie <i>all</i>	2827	4405	5	–	9439
	F-U	wszystkie <i>all</i>	680	78841	24	–	18034
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	E	wszystkie <i>all</i>	130	3068	–	–	117884
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>							
sektor publiczny	E	wszystkie <i>all</i>	84	2613	–	–	114379
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	wszystkie <i>all</i>	45	455	–	–	3505
<i>business sector</i>							
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów <i>of which recycling and waste management</i>	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	53	617	–	–	90135

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (cd.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Poziom PKD <i>PKD level</i>		Ochrona <i>Protection</i>			Działalność badawczo rozwojowa <i>Research and development activity</i>	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>Other environmental protection activities</i>
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	przed hałasem <i>of noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of biodiversity and land- scape</i>	przed promieniowa- niem jonizującym <i>against ionizing radiation</i>		
sektor publiczny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	7	163	–	–	86630
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	E	grupa 38.3 <i>group 38.3</i>	45	455	–	–	3505
<i>business sector</i>							
INWESTYCJE ZINTEGROWANE			INTEGRATED TECHNOLOGIES				
R A Z E M (I+II+III)			11401	198287	47	–	60275
T O T A L (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY			27	58983	–	–	34343
(gminy i jednostki budżetowe bez sekcji E)							
<i>I. PUBLIC SECTOR</i> (<i>gminas and budgetary units excluding section E</i>)							
II. SEKTOR GOSPODARCZY			8310	138318	47	–	25465
(bez sekcji E)							
<i>II. BUSINESS SECTOR</i> (<i>excluding section E</i>)							
A	wszystkie <i>all</i>		–	735	–	–	210
B	wszystkie <i>all</i>		32	2529	6	–	6852
C	wszystkie <i>all</i>		2048	15028	–	–	8747
	10		–	213	–	–	195
	11		4	1293	–	–	368
	12		–	40	–	–	27
	13		–	70	–	–	–
	14		–	–	–	–	20
	15		–	–	–	–	–
	16		10	–	–	–	–
	17		–	–	–	–	193
	18		–	–	–	–	–
	19		–	284	–	–	51
	20		36	5386	–	–	308
	21		–	64	–	–	30
	22		22	212	–	–	70
	23		84	1513	–	–	1794
	24		539	2214	–	–	2696
	25		–	110	–	–	55
	26		–	12	–	–	93
	27		–	1382	–	–	1960
	28		37	911	–	–	297
	29		225	968	–	–	311
	30		1014	257	–	–	46
	31		–	8	–	–	56
	32		78	–	–	–	20
	33		–	92	–	–	157
D	wszystkie <i>all</i>		4548	5593	–	–	2794
F-U	wszystkie <i>all</i>		1682	114432	41	–	6862

TABL. 26(337). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2013 R. (ceny bieżące) (dok.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2013 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Działalność badawczo- rozwojowa <i>Research and development activity</i>	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>Other environmental protection activities</i>
	sekcja <i>section</i>	dział <i>division</i>	przed hałasem <i>of noise</i>	różnorodności biologicznej i krajobrazu <i>of biodiversity and land- scape</i>	przed promieniowa- niem jonizującym <i>against ionizing radiation</i>		
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA							
ŚRODOWISKA	E	wszystkie	3064	986	–	–	466
<i>III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES</i>		<i>all</i>					
sektor publiczny	E	wszystkie	3064	986	–	–	221
<i>public sector</i>		<i>all</i>					
sektor prywatny.....	E	wszystkie	–	–	–	–	245
<i>business sector</i>		<i>all</i>					
w tym recykling i zagosporowanie odpadów	E	grupa 38.3	3064	–	–	–	245
<i>of which recycling and waste management</i>		<i>group 38.3</i>					
sektor publiczny	E	grupa 38.3	3064	–	–	–	–
<i>public sector</i>		<i>group 38.3</i>					
sektor prywatny	E	grupa 38.3	–	–	–	–	245
<i>business sector</i>		<i>group 38.3</i>					

a Patrz Aneks, str. 535.

a See Annex, page 535.

TABL. 27(338). STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. Stan w dniu 31 XII.

EQUIPMENT WITH SOME APPLIANCES AND FACILITIES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013. As of 31 XII.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wodociągi zbiorowe <i>Collective water supply networks</i>		Stacje uzdatniania wody w szt. <i>Water treatment stations in units</i>	Kanalizacja zbiorcza <i>Collective sewage network</i>	
	przyłącza do budynków w szt. <i>water connections to buildings in units</i>	sieć wodociągowa w km <i>water supply network in km</i>		przykanaliki do budynków w szt. <i>sewage connections to buildings in units</i>	zbiorcza sieć kanalizacyjna w km <i>collective sewage network in km</i>
POLSKA	3419316	234338,8	7007	1292463	79945,0
<i>POLAND</i>					
Dolnośląskie	197458	11677,3	354	84377	5489,4
Kujawsko-pomorskie	182950	20417,8	404	59952	4447,2
Lubelskie	276584	18200,1	478	55966	3239,4
Lubuskie	78654	5166,4	382	25873	1804,1
Łódzkie	280878	18567,3	498	56802	2604,7
Małopolskie	301490	15158,0	174	134309	8014,9
Mazowieckie	472162	34323,2	768	129610	6139,7
Opolskie	121078	6328,6	127	53467	2702,0
Podkarpackie	220229	12322,8	253	169746	12331,2
Podlaskie	115085	11171,3	279	26103	1540,5
Pomorskie	159233	11127,9	679	91981	6242,8
Śląskie	250992	10434,1	135	103745	4914,6
Świętokrzyskie	176653	11467,6	84	53301	3698,2
Warmińsko-mazurskie	114342	13778,1	596	41839	4430,1
Wielkopolskie	366232	25954,1	924	149298	7414,1
Zachodniopomorskie	105296	8244,3	872	56094	4932,4

TABL. 27(338). STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. Stan w dniu 31 XII. (dok.)

EQUIPMENT WITH SOME APPLIANCES AND FACILITIES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013. As of 31 XII. (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie ścieków <i>Wastewater treatment plants</i>			Składowiska odpadów <i>Waste landfills</i>	
	zbiornice <i>collective</i>		indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków w szt. <i>individual rural wastewater treatment facilities in units</i>	obiekty w szt. <i>facilities in units</i>	powierzchnia w ha <i>area in ha</i>
	szt. <i>units</i>	przepustowość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>			
POLSKA POLAND	2827	1846139,2	124960	473	1729,2
Dolnośląskie	182	164707,7	6232	38	142,2
Kujawsko-pomorskie	119	74519,7	17274	55	161,3
Lubelskie	253	46928,6	17919	54	143,2
Lubuskie	87	118055,1	2220	13	35,7
Łódzkie	176	74913,3	11097	43	94,1
Małopolskie	213	183222,8	7898	15	48,4
Mazowieckie	285	158635,6	18691	49	128,5
Opolskie	65	103494,5	2282	26	75,5
Podkarpackie	234	97213,2	1016	21	50,5
Podlaskie	85	14461,5	9804	21	58,3
Pomorskie	161	105084,7	2820	14	160,6
Śląskie	132	143280,0	4461	10	43,4
Świętokrzyskie	104	3101,2	5138	11	24,1
Warmińsko-mazurskie ..	199	74119,0	3015	19	82,0
Wielkopolskie	315	402248,5	12855	68	288,6
Zachodniopomorskie	217	82153,8	2238	16	192,8

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 28(339). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

INVESTMENT OUTLAYS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013

A. WODOCIĄGI ZBIOROWE I STACJE UZDATNIANIA WODY

A. COLLECTIVE WATER SUPPLY NETWORKS AND WATER TREATMENT PLANTS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wodociągi zbiorowe <i>Collective water supply network</i>							Stacje uzdatniania wody ogółem <i>Water treatment stations in total</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	ze środków <i>with the use of funds from</i>							
		budżetu państwa <i>Central Budget</i>	samo- rządów gmin <i>gmina self- govern- ments</i>	miesz- kańców wsi <i>village inhabi- tants</i>	funduszy ochrony środo- wiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej <i>European Union structural funds</i>		innych ^a
					razem <i>total</i>	w tym pożyczki <i>of which loans</i>			
POLSKA POLAND	648615,9	1711,8	291761,7	48000,7	70575,4	62393,2	166113,2	70453,1	198986,3
Dolnośląskie	45153,8	499,0	16798,1	5959,1	5607,2	4473,5	9208,5	7081,9	11324,3
Kujawsko-pomorskie	48869,5	—	25904,9	3484,4	9663,4	7908,0	8069,9	1746,9	23347,2
Lubelskie	30687,4	—	16695,0	1672,3	2180,1	2180,1	10082,8	57,2	9781,9
Lubuskie	19661,1	—	8052,1	1022,7	1512,5	1512,5	6987,2	2086,6	9852,4
Łódzkie	38143,4	—	18684,2	1929,0	5935,6	4564,2	10695,5	899,1	15958,6
Małopolskie	65331,0	214,7	34131,6	6061,5	3659,3	3498,3	12023,4	9240,5	4486,9
Mazowieckie	95976,7	838,3	38487,5	6057,6	13506,8	13261,1	20008,2	17078,3	35215,0
Opolskie	15679,4	—	3691,0	865,8	1259,5	1257,5	5788,4	4074,7	4476,2
Podkarpackie	67699,1	—	22869,6	1418,3	10765,8	10765,8	32542,7	102,7	24036,9
Podlaskie	28118,8	—	12269,4	1757,5	2510,0	331,1	11581,9	—	6970,8
Pomorskie	47037,5	—	26360,5	1990,2	4829,7	4829,7	11037,9	2819,2	19436,1
Śląskie	30798,0	—	10005,3	6035,3	6052,2	5047,6	1860,1	6845,1	4949,4
Świętokrzyskie	33948,4	—	18969,4	3762,4	347,7	339,7	9500,4	1368,5	2738,3
Warmińsko-mazurskie ..	24774,1	—	13034,3	1488,9	803,7	693,7	7985,5	1461,7	4371,8
Wielkopolskie	33567,1	—	14373,3	1989,6	886,7	886,7	5282,9	11034,6	14182,8
Zachodniopomorskie	23170,6	159,8	11435,5	2506,1	1055,2	843,7	3457,9	4556,1	7857,7

TABL. 28(339). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (cd.)
INVESTMENT OUTLAYS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)
**B. KANALIZACJA ZBIORCZA
B. COLLECTIVE SEWAGE NETWORKS**

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						
		budżetu państwa <i>Central Budget</i>	samo-rządów gmin <i>gmina self-governments</i>	mieszkańców wsi <i>village inhabitants</i>	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej <i>European Union structural funds</i>	innych ^a <i>other^a</i>
					razem <i>total</i>	w tym pożyczki <i>of which loans</i>		
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>						
POLSKA	1766009,7	20918,2	566600,0	50540,9	341851,5	277346,7	645673,5	140425,6
POLAND								
Dolnośląskie	155413,5	802,7	50217,6	9064,5	26621,0	22067,8	54019,5	14688,2
Kujawsko-pomorskie	61005,7	–	22153,6	1631,9	21929,2	16765,2	13248,8	2042,2
Lubelskie	72797,4	–	25299,6	1502,2	17718,5	16912,7	28153,7	123,4
Lubuskie	33596,3	–	9145,4	1278,5	4134,6	607,0	13006,5	6031,3
Łódzkie	81936,4	–	32100,6	744,9	17162,2	12508,1	31219,7	709,0
Małopolskie	274845,9	8766,1	83716,1	9611,9	69105,9	46722,6	77758,2	25887,7
Mazowieckie	244648,6	1202,0	93339,0	4345,1	35536,6	34256,3	104631,3	5594,6
Opolskie	128729,9	–	12241,8	3969,1	38421,1	35118,0	41679,4	32418,5
Podkarpackie	77863,6	1315,6	33770,0	2715,6	14947,9	14398,4	24935,6	178,9
Podlaskie	31114,8	–	8732,8	1449,2	12369,5	4166,3	8563,3	–
Pomorskie	68166,0	–	30743,8	1138,7	2589,3	1589,3	29393,1	4301,1
Śląskie	179412,5	52,0	49707,3	3869,9	20263,5	16668,2	84005,8	21514,0
Świętokrzyskie	112760,7	8225,3	33553,6	4381,3	11721,2	10835,7	52685,6	2193,7
Warmińsko-mazurskie ..	67586,0	–	30265,1	1609,5	6756,4	3584,9	28201,4	753,6
Wielkopolskie	148640,1	399,0	42765,2	1056,2	37570,9	36608,6	47447,7	19401,1
Zachodniopomorskie	27492,3	155,5	8848,5	2172,4	5003,7	4537,6	6723,9	4588,3

**C. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE
C. COLLECTIVE WASTEWATER TREATMENT PLANTS**

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym na modernizację <i>Of which modernisation</i>	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						
			budżetu państwa <i>Central Budget</i>	samo-rządów gmin <i>gmina self-governments</i>	mieszkańców wsi <i>village inhabitants</i>	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej <i>European Union structural funds</i>	innych ^a <i>other^a</i>
						razem <i>total</i>	w tym pożyczki <i>of which loans</i>		
		w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
POLSKA	451121,4	262550,3	5862,3	118961,1	1931,3	98159,3	73451,3	198247,9	27959,5
POLAND									
Dolnośląskie	15552,5	2145,5	82,7	5546,6	–	3950,0	3830,0	5631,8	341,4
Kujawsko-pomorskie	6048,9	5428,6	–	1624,8	10,9	2542,2	1467,0	1707,2	163,8
Lubelskie	47844,9	28317,0	–	12527,8	–	7669,0	7669,0	25035,3	2612,8
Lubuskie	10865,8	3564,9	–	1468,9	475,3	662,5	662,5	7059,3	1199,8
Łódzkie	25674,0	9544,4	–	8413,1	534,0	3130,7	1679,7	13406,6	189,6
Małopolskie	84172,0	45058,7	3044,8	12788,3	112,8	21642,3	9634,3	39360,9	7222,9
Mazowieckie	38606,2	26423,6	1112,2	15422,0	57,0	10679,9	8512,9	10173,5	1161,6
Opolskie	12665,1	6039,5	736,0	2292,2	–	5228,8	5228,8	2082,2	2325,9
Podkarpackie	40240,2	32106,8	243,9	10204,9	–	16961,2	16961,2	12830,2	–
Podlaskie	2947,6	531,1	–	471,2	–	2174,9	388,5	301,5	–
Pomorskie	27347,1	22431,1	–	9598,3	–	3445,2	3445,2	13275,9	1027,7
Śląskie	35587,2	7040,6	–	4831,1	741,3	4420,5	2970,2	24454,9	1139,4
Świętokrzyskie	28057,5	14304,4	133,2	10225,7	–	3079,2	3079,2	14568,8	50,6
Warmińsko-mazurskie ..	23833,7	16857,8	500,0	7464,1	–	3511,2	1854,9	10553,1	1805,3
Wielkopolskie	38116,7	34571,2	–	8787,6	–	6209,2	6067,9	15137,6	7982,3
Zachodniopomorskie	13562,0	8185,1	9,5	7294,5	–	2852,5	–	2669,1	736,4

TABL. 28(339). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R. (dok.)
INVESTMENT OUTLAYS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013 (cont.)
D. INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW^b
D. INDIVIDUAL RURAL WASTEWATER TREATMENT FACILITIES^b

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						funduszy strukturalnych Unii Europejskiej <i>European Union structural funds</i>	innych ^a <i>other^a</i>
		budżetu państwa <i>Central Budget</i>	samo-rządów gmin <i>gmina self-governments</i>	mieszkańców wsi <i>village inhabitants</i>	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>				
					razem <i>total</i>	w tym pożyczki <i>of which loans</i>			
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>									
POLSKA	232215,4	1248,2	59988,7	47372,5	56815,6	24343,9	66258,4	532,0	
POLAND									
Dolnośląskie	7291,2	–	2546,9	2900,2	104,8	73,9	1714,7	24,6	
Kujawsko-pomorskie	21697,6	–	7346,4	4832,3	3738,2	1872,0	5717,9	62,8	
Lubelskie	9044,4	–	2050,3	1330,8	3548,1	2450,3	2115,2	–	
Lubuskie	4815,4	–	2350,6	1229,3	413,0	400,0	768,5	54,0	
Łódzkie	19611,4	–	5407,6	2846,4	2099,1	1138,3	9258,3	–	
Małopolskie	18220,4	523,9	4469,6	4746,2	2104,7	315,7	6274,8	101,2	
Mazowieckie	51755,2	686,3	16402,3	5245,2	7455,9	4698,1	21965,5	–	
Opolskie	4705,8	–	1347,5	1201,3	1760,7	833,0	396,3	–	
Podkarpackie	4012,0	–	854,5	642,1	679,7	407,1	1835,7	–	
Podlaskie	26628,1	–	3456,4	4838,4	13119,0	199,3	5214,3	–	
Pomorskie	4150,0	–	1570,6	1083,4	1413,1	705,9	–	82,9	
Śląskie	21815,2	–	459,8	5504,3	15758,1	8691,4	93,0	–	
Świętokrzyskie	15433,3	38,0	4780,1	2919,3	936,4	166,1	6558,4	201,1	
Warmińsko-mazurskie ..	4813,8	–	1540,3	1661,2	1050,8	508,3	561,5	–	
Wielkopolskie	15931,0	–	4830,5	4916,0	2561,4	1884,5	3617,7	5,4	
Zachodniopomorskie	2290,6	–	575,3	1476,1	72,6	–	166,6	–	

E. SKŁADOWISKA ODPADÓW
E. WASTE LANDFILLS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						funduszy strukturalnych Unii Europejskiej <i>European Union structural funds</i>	innych ^a <i>other^a</i>
		budżetu państwa <i>Central Budget</i>	samo-rządów gmin <i>gmina self-governments</i>	mieszkańców wsi <i>village inhabitants</i>	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>				
					razem <i>total</i>	w tym pożyczki <i>of which loans</i>			
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>									
POLSKA	12740,1	6,6	6479,3	–	3270,3	2964,3	2182,1	801,8	
POLAND									
Dolnośląskie	1710,5	–	959,5	–	–	–	751,0	–	
Kujawsko-pomorskie	933,4	–	698,5	–	–	–	234,9	–	
Lubelskie	617,6	–	293,3	–	95,5	95,5	228,8	–	
Lubuskie	196,5	–	83,8	–	–	–	112,7	–	
Łódzkie	819,8	–	819,8	–	–	–	–	–	
Małopolskie	2948,3	–	35,8	–	2347,0	2347,0	–	565,5	
Mazowieckie	1428,3	6,6	625,2	–	–	–	796,5	–	
Opolskie	196,3	–	196,3	–	–	–	–	–	
Podkarpackie	522,5	–	487,4	–	35,1	–	–	–	
Podlaskie	232,2	–	26,9	–	205,3	102,7	–	–	
Pomorskie	1277,7	–	950,0	–	318,3	150,0	2,4	7,0	
Śląskie	–	–	0,0	–	–	–	–	–	
Świętokrzyskie	300,0	–	300,0	–	–	–	–	–	
Warmińsko-mazurskie ..	–	–	0,0	–	–	–	–	–	
Wielkopolskie	1384,5	–	904,9	–	269,1	269,1	–	210,5	
Zachodniopomorskie	172,5	–	97,9	–	–	–	55,8	18,8	

^a M.in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz, RZGW.

^b Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5m³/dobę lub 25 RLM.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Inter alia: the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, the Agricultural Property Agency, RPWiK, Ekofundusz, RZGW.

^b Appliances for domestic wastewater treatment not transported to collective sewage system, built for the purpose of farm(s), household(s), a service facility or a general purpose public building, etc. with capacity below 5 m³/d or 25 RLM.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 29(340). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
TANGIBLE EFFECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT INVESTMENTS IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2013
A. W ZAKRESIE WODOCIĄGÓW ZBIOROWYCH I STACJI UZDATNIANIA WODY
A. CONCERNING COLLECTIVE WATER SUPPLY NETWORKS AND WATER TREATMENT STATIONS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sieć wodociągowa w km <i>Water supply networks in km</i>	Przyłącza do budynków w szt. <i>Water connections to buildings in units</i>	Stacje uzdatniania wody <i>Water treatment stations</i>	Z tego <i>Of which</i>	
				zmodernizowane <i>modernised</i>	nowe <i>new</i>
P O L S K A P O L A N D	3646,1	64206	305	256	49
Dolnośląskie	193,0	4294	11	9	2
Kujawsko-pomorskie	358,4	3592	40	38	2
Lubelskie	235,4	4280	18	16	2
Lubuskie	53,0	1437	32	30	2
Łódzkie	132,3	3545	26	22	4
Małopolskie	417,4	7425	7	1	6
Mazowieckie	529,0	9636	39	31	8
Opolskie	60,6	922	12	12	–
Podkarpackie	351,0	4916	24	21	3
Podlaskie	192,0	1528	12	11	1
Pomorskie	238,2	3109	28	24	4
Śląskie	84,0	3781	7	3	4
Świętokrzyskie	152,5	3120	6	4	2
Warmińsko-mazurskie	211,0	2425	21	20	1
Wielkopolskie	315,4	8191	8	–	8
Zachodniopomorskie	123,0	2005	14	14	–

B. W ZAKRESIE: SIECI KANALIZACYJNEJ, OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW, SKŁADOWISK ODPADÓW
B. CONCERNING: SEWAGE NETWORK, WASTEWATER TREATMENT PLANTS, WASTE LANDFILLS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sieć kanalizacyjna <i>Sewage network</i>		Oczyszczalnie ścieków <i>Wastewater treatment plants</i>			Składowiska <i>Waste landfills</i>		
	zbiorcza w km <i>total in km</i>	przykanaliki do budynków w szt. <i>sewage connections to buildings in units</i>	zbiorcze <i>collective</i>		indywidualne wiejskie <i>individual rural</i>	obiekty <i>facilities</i>	powierz- chnia w ha <i>area in ha</i>	
			obiekty (nowe i zmodernizowane) <i>facilities (new and modernised)</i>					
			przepus- towość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	ogółem <i>total</i>				w tym nowe <i>of which new</i>
P O L S K A P O L A N D	5241,6	86003	186	76	30764,7	23628	5	1,9
Dolnośląskie	311,1	6164	5	4	997,7	830	1	1,0
Kujawsko-pomorskie	223,8	3225	3	–	–	2306	1	0,1
Lubelskie	248,1	3961	15	7	2457,6	1334	–	–
Lubuskie	81,7	1533	6	1	427,0	484	–	–
Łódzkie	183,0	4141	17	8	1702,7	2913	–	–
Małopolskie	679,9	10042	17	9	3846,0	1800	–	–
Mazowieckie	628,9	9508	24	8	6887,7	4315	1	0,1
Opolskie	339,7	5941	11	4	535,0	369	1	0,1
Podkarpackie	417,6	6310	13	5	2425,0	377	–	–
Podlaskie	104,7	1264	6	4	223,0	2164	–	–
Pomorskie	428,1	5595	7	1	755,0	473	–	–
Śląskie	360,7	7346	12	4	1966,7	1511	–	–
Świętokrzyskie	353,5	4095	14	5	1360,0	1312	–	–
Warmińsko-mazurskie	359,5	3243	16	8	790,6	483	–	–
Wielkopolskie	432,8	10277	9	3	2760,0	2565	1	0,7
Zachodniopomorskie	88,5	3358	11	5	3630,7	392	–	–

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 30(341). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INVESTMENT OUTLAYS FOR SMALL WATER RETENTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

A. KIERUNKI INWESTOWANIA
A. DIRECTIONS OF INVESTING

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego Of which					
		sztuczne zbiorniki artificial reservoirs	samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wód na ciekach independent damming constructions and intakes on watercourses		piętrzenie jezior damming of lakes	stawy rybne fishponds	inne ^a others ^a
			podstawowych basic	szczegółowych detailed			
		w tysiącach zł in thousand zł					
POLSKA POLAND	110290	85006	14572	3058		2329	5325
Dolnośląskie	204	44	—	—	—	160	—
Kujawsko-pomorskie	445	53	392	—	—	—	—
Lubelskie	239	108	—	—	—	131	—
Lubuskie	35	35	—	—	—	—	—
Łódzkie	473	473	—	—	—	—	—
Małopolskie	—	—	—	—	—	—	—
Mazowieckie	26806	20728	20	2864	—	—	3194
Opolskie	2181	1085	1086	—	—	10	—
Podkarpackie	3787	3787	—	—	—	—	—
Podlaskie	13058	8469	4580	—	—	—	9
Pomorskie	—	—	—	—	—	—	—
Śląskie	2724	2469	—	—	—	246	9
Świętokrzyskie	1618	990	25	—	—	—	603
Warmińsko-mazurskie	317	317	—	—	—	—	—
Wielkopolskie	55715	45280	8469	191	—	1562	213
Zachodniopomorskie	2688	1168	—	3	—	220	1297

B. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
B. SOURCE OF FINANCING

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego ze środków Of which funds from				
		budżetu województwa voivod's budget	funduszy funds of		samorządów selfgovernment	inne other
			ochrony środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management	strukturalnych structural		
		w tysiącach zł in thousand zł				
POLSKA POLAND	110290	18758	6530	64856	7421	12725
Dolnośląskie	204	—	—	—	—	204
Kujawsko-pomorskie	445	171	—	221	—	53
Lubelskie	239	—	50	108	81	—
Lubuskie	35	—	—	—	23	12
Łódzkie	473	—	—	473	—	—
Małopolskie	—	—	—	—	—	—
Mazowieckie	26806	2300	3338	16443	4226	499
Opolskie	2181	—	—	1775	—	406
Podkarpackie	3787	—	—	3436	252	99
Podlaskie	13058	13013	—	—	—	45
Pomorskie	—	—	—	—	—	—
Śląskie	2724	9	50	—	79	2586
Świętokrzyskie	1618	700	—	—	918	—
Warmińsko-mazurskie	317	—	—	97	185	35
Wielkopolskie	55715	2552	3092	41266	1657	7148
Zachodniopomorskie	2688	13	—	1037	—	1638

^a W tym doprowadzalniki.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Including water connectors.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 31(342). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI MAŁEJ RETENCJI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN SMALL WATER RETENTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba objektów Number of facilities	Przyrost pojem- ności w dam ³ Increase of capacity in dam ³	W tym Of which								Powierz- chnia na- wodnień w ha Irrigation area in ha
			piętrzenie jezior damming of lakes		sztuczne zbiorniki wodne artificial water reservoirs		stawy rybne fish-ponds		budowle piętrzące/ damming structures/ damming facilities	inne objekty ^a other facilities ^a	
			objekty facilities	dam ³ dam ³	objekty facilities	dam ³ dam ³	objekty facilities	dam ³ dam ³			
POLSKA POLAND	370	3806,6	–	–	141	2782,7	40	502,3	178	11	661,0
Dolnośląskie	13	40,6	–	–	5	8,4	8	32,3	–	–	–
Kujawsko-pomorskie ...	13	83,0	–	–	1	1,0	–	–	12	–	590,0
Lubelskie	7	19,0	–	–	6	3,5	1	15,5	–	–	–
Lubuskie	1	1,1	–	–	1	1,1	–	–	–	–	–
Łódzkie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Małopolskie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mazowieckie	17	1428,1	–	–	13	1366,1	3	62,0	1	–	–
Opolskie	4	8,0	–	–	1	–	2	8,0	1	–	–
Podkarpackie	6	102,1	–	–	6	102,1	–	–	–	–	–
Podlaskie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pomorskie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Śląskie	9	13,0	–	–	9	–	–	13,0	–	–	–
Świętokrzyskie	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–
Warmińsko-mazurskie .	6	8,7	–	–	6	8,7	–	–	–	–	–
Wielkopolskie	283	1966,6	–	–	91	1157,7	24	371,6	160	8	57,0
Zachodniopomorskie	10	136,4	–	–	2	134,1	2	–	4	2	14,0

^a W tym doprowadzalniki.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Including water connectors.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 32(343). KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
PRO – ECOLOGICAL LOANS GRANTED BY THE BANK FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

KIERUNKI PRZEZNACZENIA	Liczba Number					Wartość w milionach zł Amount in million zł					DIRECTIONS OF DESTINATION
	2000	2005	2010	2012	2013	2000	2005	2010	2012	2013	
WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWYM FUNDUSZEM OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ IN COOPERATION WITH THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND											
O G Ó Ł E M	297	1509	699	3167	3597	99,0	331,3	31,0	49,7	60,5	TOTAL
Ochrona:											Protection of:
powietrza	64	1217	698	3167	3597	24,3	234,1	10,0	49,7	60,5	air
wody	196	131	1	–	–	61,5	24,8	21,0	–	–	water
ziemi	36	146	–	–	–	12,8	62,3	–	–	–	soil
przyrody i edukacja ekologiczna	–	5	–	–	–	–	2,4	–	–	–	natural life and ecological education
Gospodarka wodna	1	10	–	–	–	0,4	7,7	–	–	–	Water management
WE WSPÓŁPRACY Z WOJEWÓDZKIMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ IN COOPERATION WITH VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS											
O G Ó Ł E M	729	828	1671	945	1307	33,3	83,3	135,6	88,9	91,9	TOTAL
Ochrona:											Protection of:
powietrza	679	760	1462	753	1109	23,3	44,1	94,5	61,4	78,4	air
wody	44	48	162	159	148	8,7	10,4 ^a	17,5	25,3	3,2	water
ziemi	5	6	43	32	46	1,1	24,7 ^b	19,8	0,5	8,9	soil
Gospodarka wodna	1	14	4	1	4	0,2	4,1	3,8	1,6	1,5	Water management

^{a, b} Ze środkami własnymi Banku w wysokości (mln zł): ^a 0,9 ; ^b 23,9.

U w a g a. Ponadto w 2000 r., udzielono we współpracy z gminnymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej 48 kredytów w wysokości 67 tys. zł na ochronę wód.

Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

^{a, b} Including own funds of the Bank in the amount of (mln zł): ^a 0,9 ; ^b 23,9.

N o t e. Moreover, in 2000, 48 loans for water protection with the participation of Gmina Environmental Protection and Water Management Funds in the amount of 67 thous. zł were granted.

S o u r c e: data of Bank for Environmental Protection.

TABL. 33(344). KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.

WE WSPÓLPRACY Z WFOŚiGW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.PRO-ECOLOGICAL CREDITS GRANTED BY THE BANK FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION WITH THE COOPERATION WITH VOIVODSHIPS ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS^a BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>							
	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	ochrona powietrza <i>protection of air</i>		ochrona wód <i>protection of water</i>		ochrona powierzchni ziemi <i>land protection</i>		gospodarka wodna <i>water management</i>	
			liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>
POLSKA	1307	91946,2	1109	78362,6	148	3207,5	46	8883,3	4	1492,8
POLAND										
Dolnośląskie	46	1673,7	35	1513,8	11	159,9	—	—	—	—
Kujawsko-pomorskie	158	11587,3	136	10916,5	7	67,6	15	603,2	—	—
Lubelskie	8	164,4	3	132,0	5	32,4	—	—	—	—
Lubuskie	13	538,0	8	496,2	5	41,8	—	—	—	—
Łódzkie	218	11586,1	127	9131,0	86	930,4	4	44,3	1	1480,4
Małopolskie	286	4668,6	273	4541,0	10	115,2	—	—	3	12,4
Mazowieckie	19	2585,2	17	1973,2	2	612,0	—	—	—	—
Opolskie	70	1146,0	63	1080,4	7	65,6	—	—	—	—
Podkarpackie	45	1158,9	39	1001,8	4	40,8	2	116,2	—	—
Podlaskie	34	6114,1	34	6114,1	—	—	—	—	—	—
Pomorskie	14	2458,5	8	841,6	1	13,0	5	1603,9	—	—
Śląskie	40	2088,4	40	2088,4	—	—	—	—	—	—
Świętokrzyskie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Warmińsko-mazurskie ..	37	11208,0	33	8414,8	1	1037,8	3	1755,4	—	—
Wielkopolskie	95	15205,6	89	10868,6	2	13,3	4	4323,7	—	—
Zachodniopomorskie	224	19763,3	204	19249,0	7	77,8	13	436,5	—	—

^a Zawiera środki EFRWP „Counterpart Fund” o łącznej wartości 500,0 tys. zł.

Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

^a Including money from EFRWP „Counterpart Fund” with the overall value of 500,0 thous.zł.

Source: data of Bank for Environmental Protection.

TABL. 34(345). KOMERCYJNE KREDYTY^a PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.COMMERCIAL PRO-ECOLOGICAL CREDITS^a GRANTED BY THE BANK FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>							
	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	ochrona powietrza <i>protection of air</i>		ochrona wód <i>protection of water</i>		ochrona powierzchni ziemi <i>land protection</i>		gospodarka wodna <i>water management</i>	
			liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>
POLSKA	1304	1718336,3	1247	1596873,4	39	69598,8	7	30503,7	10	16845,6
POLAND										
Dolnośląskie	99	268045,3	98	266245,3	1	1800,0	—	—	—	—
Kujawsko-pomorskie	40	9177,1	39	8827,1	—	—	1	350,0	—	—
Lubelskie	69	87176,8	59	71372,2	4	5760,0	1	3015,7	4	2514,0
Lubuskie	4	37843,3	2	34352	2	3491,3	—	—	—	—
Łódzkie	98	66898,7	91	57607,5	7	9291,2	—	—	—	—
Małopolskie	125	12795,1	120	9571,9	4	2403,1	—	—	1	820,0
Mazowieckie	41	259181,8	30	240981,5	9	8808,5	—	—	2	9391,8
Opolskie	65	10999,1	65	10999,1	—	—	—	—	—	—
Podkarpackie	167	11771,2	165	9201,2	2	2570,0	—	—	—	—
Podlaskie	26	10509,3	24	6739,5	—	—	—	—	2	3769,8
Pomorskie	28	338106,7	26	321356,2	1	1650,5	1	15100,0	—	—
Śląskie	296	345363,8	295	345013,8	—	—	—	—	1	350,0
Świętokrzyskie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Warmińsko-mazurskie ..	133	28291,3	130	17001,5	1	730,0	2	10559,8	—	—
Wielkopolskie	93	91015,8	84	79945,1	7	9592,4	2	1478,3	—	—
Zachodniopomorskie	20	141161,2	19	117659,4	1	23501,8	—	—	—	—

^a Kredyty ze środków własnych Banku na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i kredyty na zakup urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, kredyty we współpracy z EBI (Europejski Bank Inwestycyjny), CEB (Bank Rozwoju Rady Europy), KfW (Grupa bankowa „Kreditanstalt für Wiederaufbau”).

Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

^a Credits from Bank's own funds for thermo-modernisation undertakings and credits for the purchase of goods and appliances for environmental protection purposes, credits in cooperation with EBI (European Investment Bank), CEB (Council of Europe Development Bank), KfW (Bank group "Kreditanstalt für Wiederaufbau").

Source: data of Bank for Environmental Protection.

1. Ogółem kredyty proekologiczne	1871,3 mln zł
<i>Pro-ecological credits</i>	
1.1. Kredyty preferencyjne	152,9 mln zł
<i>Preferential credits</i>	
1.1.1. we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – linie kredytowe	60,5 mln zł
<i>in cooperation with the National Environmental Protection and Water Management Fund – credit lines</i>	
1.1.2. we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	91,9 mln zł
<i>in cooperation with voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.2.1. z dopłatami wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	87,6 mln zł
<i>with grants of voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.2.2. ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	4,4 mln zł
<i>from voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.3. wspólne finansowanie z NFOŚiGW i WFOŚiGW	–
<i>joint financing by the National Environmental Protection and Water Management Fund and voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.4. we współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej „Counterpart Fund”	0,5 mln zł ^a
<i>in cooperation with the European Fund for the Rural Development of Poland- „Counterpart Fund”</i>	
1.2. Kredyty komercyjne	1718,3 mln zł
<i>Commercial credits</i>	
1.2.1. na przedsięwzięcia termomodernizacyjne	–
<i>for thermo-modernisation undertakings</i>	
1.2.2. na zakup wyrobów i urządzeń służących ochronie środowiska	1343,5 mln zł
<i>for the purchase of goods and appliances for environmental protection purposes</i>	
1.2.3. ze środków zagranicznych instytucji finansowych EBI, CEB i KfW	374,9 mln zł
<i>foreign investments of financial institutions such as EBI, CEB and KfW</i>	
1.2.4. inne kredyty proekologiczne inwestycyjne	–
<i>other pro-ecological investment credits</i>	
2. Efekty ekologiczne uzyskane w wyniku zakończenia zadań współfinansowanych przez Bank Ochrony Środowiska S. A. kredytami proekologicznymi:	
<i>Ecological Effects achieved after completing actions co-financed by Bank for Environmental Protection with the use of pro-ecological credits</i>	
– redukcja emisji pyłu	155 ton/rok
<i>reduction of particulate emission</i>	
– redukcja emisji SO ₂	1817 ton/rok
<i>reduction of SO₂ emission</i>	
– redukcja emisji NO _x	618 ton/rok
<i>reduction of NO_x emission</i>	
– ilość unieszkodliwianych odpadów i odzyskanych surowców wtórnych	78 ton/rok
<i>the amount of neutralised and recycled waste</i>	
– zmniejszenie zużycia i strat ciepła oraz zużycia energii pierwotnej	68892 GJ/rok
<i>reduction of heat consumption and loss as well as the use of primary energy</i>	
– produkcja energii elektrycznej przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii	376485 MWh/rok
<i>production of electricity with the use of renewable energy sources</i>	
– przepustowość oczyszczalni ścieków	2358 m ³ /d
<i>capacity of wastewater treatment plants</i>	
– długość sieci kanalizacyjnej	79 km
<i>the length of the sewerage network</i>	
– wydajność stacji uzdatniania wody	–
<i>the efficiency of water treatment plants</i>	
– pojemność składowisk	–
<i>the capacity of landfill sites</i>	

^a Kredyty na ochronę wód, gospodarkę wodną oraz ochronę przyrody (edukację ekologiczną).

Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

^a Credits for protection of water, water management and protection of nature (ecological education).

Source: data of Bank for Environmental Protection.

**TABL. 35(346). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ BUDŻETY ŚRODOWISKOWE
– ŹRÓDŁA, WYKORZYSTANIE I STAN W 2013 R.**
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – SOURCES, USE AND BALANCE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Fundusze <i>Fund</i>		Budżety <i>Budget</i>	
		Narodowy ^a <i>National^a</i>	wojewódzkie ^a <i>voivodship^a</i>	powiatowe ^b <i>powiat^b</i>	gminne ^b <i>gmina^b</i>
	w milionach zł		in million zł		
A. ŚRODKI	FUNDS				
Stan środków na początek roku	18815,4	11214,8	7152,7	117,0	330,9
<i>Funds at the beginning of the year</i>					
w tym środki pieniężne i papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	7398,3	5109,4	1841,1	117,0	330,9
<i>of which: cash equivalents and securities designated for trading</i>					
należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów ze środków funduszu	10510,4	5185,8	5324,6	–	–
<i>dues from granted loans and credits</i>					
Zwiększenia stanu środków	2493,3	1228,7	752,8	92,4	419,5
<i>Increases of funds</i>					
Opłaty za korzystanie ze środowiska	1559,4	864,1	342,3	88,0	265,0
<i>Payments for use of natural environment</i>					
w tym: gospodarka ściekowa i ochrona wód	159,6	55,2	104,4	–	–
<i>of which: wastewater management and protection of water</i>					
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	244,9	85,7	159,2	–	–
<i>protection of air and climate</i>					
gospodarka odpadami	118,1	41,2	77,0	–	–
<i>waste management</i>					
z tytułu działalności górniczej	254,3	254,3	–	–	–
<i>due to mining activity</i>					
produktowe	3,5	3,5	–	–	–
<i>on products</i>					
z tytułu składania wniosków o pozwolenie zintegrowane	1,5	1,5	–	–	–
<i>due to applications for integrated permits</i>					
wynikająca z art. 142 ustawy Prawo Wodne	13,0	13,0	–	–	–
<i>pursuant to art. 142 of the Water Law</i>					
z tytułu ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	375,5	375,5	–	–	–
<i>pursuant to the Act on recycling of scraped vehicles</i>					
zastępcze wynikające z ustawy Prawo Energetyczne	33,2	33,2	–	–	–
<i>substitute resulting from the Energy Law</i>					
z tytułu wprowadzania substancji zubażających warstwę ozonową	–	–	–	–	–
<i>for introducing substances impoverishing the ozone layer</i>					
z tytułu handlu uprawnieniami do emisji	0,2	0,2	–	–	–
<i>due to emission allowance trading</i>					
pozostałe	2,6	0,8	1,8	–	–
<i>other</i>					
Kary ^b za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska	19,2	16,1	1,7	0,5	0,9
<i>Fines^b for violating environmental protection requirements</i>					
w tym: kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska	2,6	0,9	1,7	–	–
<i>of which: fines for violating environmental protection requirements</i>					
kary wynikające z art. 56 ust.1 pkt 1a ustawy Prawo Energetyczne	10,4	10,4	–	–	–
<i>fines pursuant to Art. 56, Para. 1, point 1a of the Energy Law</i>					
Opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów	127,6	–	–	–	127,6
<i>Payments and fines for removal of trees and bushes</i>					

TABL. 35(346). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ BUDŻETY ŚRODOWISKOWE
– ŹRÓDŁA, WYKORZYSTANIE I STAN W 2013 R. (dok.)
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – SOURCES, USE AND BALANCE IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Fundusze Fund		Budżety Budget	
		Narodowy ^a National ^a	wojewódzkie ^a voivodship ^a	powiatowe ^b powiat ^b	gminne ^b gmina ^b
		w milionach zł		in million zł	
Otrzymane nadwyżki	110,9	–	110,9	–	–
<i>Received surpluses</i>					
Dotacje z budżetu państwa	–	–	–	–	–
<i>Grants from the state budget</i>					
Przychody finansowe	558,0	300,8	257,2	–	–
<i>Financial revenues</i>					
w tym z oprocentowania:					
<i>of which from interest:</i>					
udzielonych pożyczek	303,1	138,4	164,7	–	–
<i>granted loans</i>					
wolnych środków	228,0	150,1	77,9	–	–
<i>disposable funds</i>					
Pozostałe zwiększenia funduszy	118,3	47,7	40,7	4,0	25,9
<i>Other increases of funds</i>					
Zmniejszenia stanu środków	3154,0	1842,9	690,2	124,9	495,9
<i>Decreases of funds</i>					
Dotacje	2805,1	1744,4	544,2	113,5	403,0
<i>Grants</i>					
Przekazane nadwyżki	104,4	–	–	11,4	93,0
<i>Transferred surpluses</i>					
Koszty działalności operacyjnej	224,1	84,1	140,0	–	–
<i>Costs of operating activity</i>					
Koszty finansowe	19,2	14,3	4,8	–	–
<i>Financial costs</i>					
Inne koszty i pozostałe zmniejszenia stanu funduszy	1,3	0,1	1,2	–	–
<i>Other costs and decreases of funds</i>					
Stan środków na koniec roku	18154,7	10600,5	7215,3	84,5	254,4
<i>Funds at the end of the year</i>					
B. DZIEDZINY FINANSOWANIA		DOMAIN OF FINANCING			
O G Ó Ł E M	5415,0	2793,3	2122,7	104,5	394,5
<i>T O T A L</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	1737,1	529,3	1026,1	21,8	159,9
<i>Wastewater management and protection of water</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1374,1	693,9	600,1	38,5	41,6
<i>Protection of air and climate</i>					
Gospodarka odpadami	679,3	395,8	206,1	8,5	68,9
<i>Waste management</i>					
Pozostałe dziedziny	1624,5	1174,3	290,5	35,7	124,0
<i>Other</i>					

a Dane w ujęciu memoriałowym. *b* Dane w ujęciu kasowym.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Data on accrual basis. *b* Data on cash basis.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 36(347). OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ I ICH REDYSTRYBUCJA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PAYMENTS FOR USE OF NATURAL ENVIRONMENT AND OTHER RECEIPTS FOR THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS AND THEIR REDISTRIBUTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Wpływy ogółem <i>Total receipts</i>	Z tytułu opłat <i>Due to payments</i>				Inne wpływy ^a <i>Other receipts^a</i>
			gospodarka ściekowa i ochrona wód <i>wastewater management and protection of water</i>	ochrona powietrza atmosfe- rycznego i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospodarka odpadami <i>waste management</i>	pozostałe dziedziny <i>other domains</i>	
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
POLSKA POLAND	33665,7	887391,4	227922,8	342784,5	287220,0	0,0	29464,0
Dolnośląskie	1983,0	73648,0	23665,9	25848,7	21122,3	—	3011,1
Kujawsko-pomorskie	972,0	51442,4	21725,6	14836,3	11835,1	—	3045,4
Lubelskie	1431,6	33121,1	10640,0	10073,6	11026,1	—	1381,4
Lubuskie	1236,0	18227,6	5673,0	5161,7	6956,7	—	436,2
Łódzkie	3726,7	108487,7	14147,3	44896,1	47515,4	—	1928,8
Małopolskie	1358,6	55011,4	14412,6	20599,2	17991,7	—	2007,8
Mazowieckie	3987,4	93533,4	19979,3	50829,5	20361,0	—	2363,6
Opolskie	513,7	28799,0	5983,5	13942,2	7849,8	—	1023,5
Podkarpackie	716,7	27299,5	5925,7	8121,9	12463,1	—	788,8
Podlaskie	192,3	13442,1	3840,0	4769,8	4161,7	—	670,7
Pomorskie	758,7	45143,0	13298,8	12888,3	18368,7	—	587,2
Śląskie	9434,2	143471,7	51796,3	63998,6	23966,8	—	3710,0
Świętokrzyskie	440,0	27282,7	5848,3	15078,0	5554,7	—	801,8
Warmińsko-mazurskie	368,5	20817,7	5264,3	5781,8	8747,5	0,0	1023,9
Wielkopolskie	4857,0	90861,5	16327,5	31388,0	37490,1	—	5655,8
Zachodniopomorskie	1689,3	56802,6	9394,6	14570,8	31809,3	—	1027,9

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wydatki ogółem <i>Total expenditures</i>	Z ogółem przekazano na ochronę środowiska i gospodarkę wodną <i>Of total, transferred for environmental protection and water management funds</i>				Inne koszty i wydatki <i>Other costs and expenditures</i>	Stan środków na koniec roku <i>Funds at the end of the year</i>
		Narodowy fundusz <i>National fund</i>	woje- wódzkie <i>voivodship</i>	budżety powiatowe <i>powiat budget</i>	budżety gminne <i>gmina budget</i>		
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
POLSKA POLAND	892592,2	182895,2	342315,2	87973,0	265007,6	14401,3	28464,9
Dolnośląskie	73595,6	15353,8	28525,7	7113,6	20738,0	1864,5	2035,4
Kujawsko-pomorskie	50127,1	10841,8	20134,7	4956,2	13579,9	614,5	2287,3
Lubelskie	32818,3	6770,7	12664,3	3251,1	9904,4	227,8	1734,4
Lubuskie	19052,8	3802,7	7062,2	1892,3	6114,6	181,0	410,9
Łódzkie	108712,7	21307,4	39571,0	10776,9	35982,7	1074,8	3501,7
Małopolskie	55606,2	11345,7	21070,6	5462,8	16592,0	1135,1	763,7
Mazowieckie	96263,5	20771,0	38574,8	9468,2	25626,4	1823,2	1257,2
Opolskie	28960,0	6072,6	11277,7	2818,1	8022,1	769,6	352,7
Podkarpackie	27252,9	5288,1	9820,9	2703,7	9215,9	224,4	763,3
Podlaskie	13187,5	2727,2	5064,9	1288,5	3812,0	294,9	446,9
Pomorskie	45522,9	9153,7	16999,7	4539,9	14624,9	204,8	378,8
Śląskie	144280,7	31219,7	60530,6	14345,3	36051,4	2133,7	8625,2
Świętokrzyskie	27180,0	5968,6	11084,5	2677,9	7033,0	416,1	542,6
Warmińsko-mazurskie	20711,6	4014,2	7455,0	2030,8	6729,9	481,6	474,6
Wielkopolskie	92001,0	17697,5	32866,3	8943,4	29836,9	2656,9	3717,5
Zachodniopomorskie	57319,2	10560,5	19612,4	5704,5	21143,5	298,3	1172,6

^a Z tytułu m. in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi, nie obejmuje kar.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

^a Due to, among others: interest rates for expired payments, interest rates of bank accounts, recovered costs of enforcement incorrect payments subject to repayment, fines not included.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 37(348). WPLYWY NA WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
RECEIPTS FOR VOIVODSHIPS ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan funduszu na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Ogółem zwiększenie <i>Total increase</i>	Z tego <i>Of which</i>						pozostałe przychody i zwiększenia funduszu <i>other revenues and increases of funds</i>
			opłaty <i>payments</i>	kary <i>finances</i>	nadwyżki przekazane z powiatowych i gminnych środków budżetowych <i>surpluses transferred from powiat and gmina funds</i>	przychody finansowe <i>financial revenues</i>	dotacje z budżetu państwa <i>grants from the state budget</i>		
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>									
POLSKA POLAND	7152748,0	752775,6	342315,2	1693,1	110865,6	257171,2	23135,5	17594,9	
Dolnośląskie	574556,5	64981,9	28525,7	69,1	7435,8	20700,9	–	8250,3	
Kujawsko-pomorskie	369775,2	40585,5	20134,7	266,9	6677,4	12223,2	–	1283,3	
Lubelskie	209544,5	24584,5	12664,3	20,0	1573,4	9317,6	946,9	62,4	
Lubuskie	148056,4	13928,5	7062,2	148,6	188,6	5248,2	1221,3	59,7	
Łódzkie	876706,1	129436,2	39571,0	159,7	59555,7	29093,8	–	1056,0	
Małopolskie	710188,9	55322,5	21070,6	45,3	1029,8	30239,3	–	2937,5	
Mazowieckie	735561,9	74158,0	38574,8	117,7	5189,4	27446,6	1230,3	1599,3	
Opolskie	360368,3	24214,1	11277,7	7,5	794,6	10456,9	1587,9	89,5	
Podkarpackie	228995,3	21108,1	9820,9	79,0	2624,6	7611,3	865,8	106,4	
Podlaskie	82010,2	9399,9	5064,9	38,0	–	2864,2	1431,4	1,3	
Pomorskie	196988,5	25530,2	16999,7	154,3	326,0	6273,7	1630,0	146,6	
Śląskie	1200143,0	111371,9	60530,6	341,4	1592,5	44943,8	2357,0	1606,6	
Świętokrzyskie	235388,5	23363,4	11084,5	11,1	1991,6	9018,3	1252,7	5,2	
Warmińsko-mazurskie	109401,9	18268,0	7455,1	187,0	–	6496,8	4125,1	4,1	
Wielkopolskie	585812,2	64314,1	32866,3	19,5	5832,5	19797,2	5611,3	187,3	
Zachodniopomorskie	529250,8	52208,9	19612,4	28,2	16053,7	15439,2	875,8	199,5	

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 38(349). WYDATKI WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
EXPENDITURES OF VOIVODSHIPS ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Razem <i>Total</i>	Z tego <i>Of which</i>					Stan funduszu na koniec roku <i>Funds at the end of the year</i>
		dotacje inwestycyjne <i>investment grants</i>	dotacje na realizację zadań bieżących <i>grants for current tasks</i>	koszty działalności operacyjnej <i>costs of operating activity</i>	koszty finansowe i inne <i>financial costs and other</i>	pozostałe zmniejszenia funduszu <i>other decreases of funds</i>	
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
POLSKA POLAND	690247,6	415198,1	129018,0	140009,6	5772,1	249,7	7215276,1
Dolnośląskie	50662,1	26266,7	12550,3	11129,5	715,6	–	588876,3
Kujawsko-pomorskie	57197,2	37730,2	11627,8	7824,4	14,8	–	353163,4
Lubelskie	21134,6	11110,4	4552,6	5340,0	78,4	53,2	212994,3
Lubuskie	14762,4	8269,2	1735,0	4703,3	11,1	43,8	147222,6
Łódzkie	99584,5	66055,0	20126,8	13058,4	344,3	–	906557,8
Małopolskie	54423,1	36368,8	9391,0	8488,3	172,8	2,2	711088,3
Mazowieckie	84894,9	62600,9	5318,8	15973,0	996,0	6,1	724825,1
Opolskie	16473,9	8809,2	1897,6	5512,9	254,2	–	368108,5
Podkarpackie	17775,3	8246,8	3209,1	5932,8	386,7	–	232328,0
Podlaskie	10949,8	2508,1	3685,2	4691,3	65,2	–	80460,3
Pomorskie	33819,4	18112,2	9396,5	6263,7	47,0	–	188699,3
Śląskie	107161,8	70600,4	20701,4	14529,8	1330,2	–	1204353,1
Świętokrzyskie	14053,0	6618,5	2434,1	5000,4	0,0	–	244698,9
Warmińsko-mazurskie	16750,7	3513,4	4792,0	7230,5	1214,8	–	110919,2
Wielkopolskie	46614,6	23019,9	10295,1	13149,7	54,8	95,1	603511,6
Zachodniopomorskie	43990,2	25368,3	7304,7	11181,7	86,2	49,3	537469,5

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 39(350). KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
FINANCING DIRECTIONS OF VOIVODSHIPS ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Razem Total	Z tego na / Of which for			
		gospodarkę ściekową i ochronę wód wastewater management and protection of water	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	gospodarkę odpadami waste management	pozostałe dziedziny other domains
		w tysiącach zł / in thousand zł			
POLSKA	2122725,2	1026100,3	600086,8	206081,2	290456,9
POLAND					
Dolnośląskie	154010,2	48957,0	31501,9	22534,8	51016,5
Kujawsko-pomorskie	145007,8	78635,5	19059,8	25752,0	21560,5
Lubelskie	84495,7	41100,7	18633,1	11003,2	13758,7
Lubuskie	30178,4	23633,5	259,7	3203,6	3081,6
Łódzkie	261433,2	93689,6	124243,2	11472,0	32028,4
Małopolskie	179587,6	85504,0	28128,3	19617,6	46337,7
Mazowieckie	229034,2	156103,9	45067,2	8176,9	19686,2
Opolskie	139054,3	88688,1	32636,3	12917,2	4812,7
Podkarpackie	91547,4	64711,1	6795,3	8156,8	11884,3
Podlaskie	38477,1	16348,8	10943,1	9002,5	2182,8
Pomorskie	72620,3	35452,2	9241,9	10979,3	16946,9
Śląskie	337093,1	131054,1	161143,2	16346,7	28549,0
Świętokrzyskie	48696,1	31924,8	9116,8	5101,2	2553,2
Warmińsko-mazurskie	30604,1	7435,2	3594,9	13451,4	6122,6
Wielkopolskie	148647,9	101112,2	23137,4	9051,7	15346,7
Zachodniopomorskie	132237,6	21749,6	76584,7	19314,2	14589,1

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 40(351). WPŁYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ Z TYTUŁU KAR WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
RECEIPTS FOR VOIVODSHIPS ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS DUE TO FINES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		W tym / Of which								nielegalny pobór wody oraz piętrzenie wody wyższe od dozwolonego illegal water in take and water damming higher than permitted	
			przekroczenie transgress of				składowanie odpadów niezgodnie z przepisami waste landfilling inconsistent with legal regulations					
			warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi conditions of releasing waste- water into water or the ground		dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza razem total acceptable emission of air pollutants		dopuszczalnego poziomu hałasu acceptable of noise level					
wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	wymie- rzono awarded	wpły- nęło received	
		w tysiącach zł / in thousand zł										
POLSKA	47874,8	9619,5	18850,4	2993,6	9755,2	918,1	1555,4	556,1	9449,3	84,6	378,6	110,0
POLAND												
Dolnośląskie	3813,3	2156,1	750,4	82,6	30,6	24,3	246,5	41,5	450,2	–	33,0	17,4
Kujawsko-pomorskie ..	1114,1	648,2	624,6	64,4	74,0	336,9	59,4	50,3	42,0	–	29,1	31,8
Lubelskie	379,3	135,9	106,8	47,5	3,8	–	1,7	1,7	–	–	168,6	4,5
Lubuskie	1076,6	487,8	892,0	311,5	–	–	9,0	9,2	68,3	68,3	4,5	4,5
Łódzkie	9470,3	892,8	1601,1	626,6	7545,0	49,0	65,2	66,6	–	–	48,1	10,7
Małopolskie	2838,9	163,9	2650,2	85,5	–	–	13,5	13,6	20,4	–	15,9	1,1
Mazowieckie	4667,4	1010,5	3077,8	310,6	22,1	3,7	49,5	29,5	794,8	5,7	–	1,1
Opolskie	210,4	115,7	157,4	–	17,1	17,1	3,4	3,4	–	–	–	–
Podkarpackie	1061,5	436,3	774,5	162,6	1,0	54,5	11,0	11,2	–	–	8,8	–
Podlaskie	329,9	183,5	89,4	55,2	11,6	11,6	27,8	2,3	9,3	9,3	19,3	19,3
Pomorskie	2403,2	704,6	1155,7	389,2	1,4	1,4	146,0	28,8	57,1	–	–	–
Śląskie	13206,5	1150,4	1944,7	689,5	1909,6	–	436,3	219,6	7964,3	–	–	–
Świętokrzyskie	867,7	115,0	603,4	13,6	–	–	183,3	17,1	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie ..	1194,8	598,8	975,4	93,9	60,6	404,1	18,3	9,9	–	–	–	–
Wielkopolskie	4458,6	635,6	3177,9	26,9	70,7	7,7	237,9	35,7	29,9	–	26,1	–
Zachodniopomorskie ..	782,1	184,3	269,2	34,1	7,8	7,8	46,5	15,5	13,1	1,3	25,1	19,4

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 41(352). REDYSTRYBUCJA WPLYWÓW Z TYTUŁU KAR NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

REDISTRIBUTION OF RECEIPTS DUE TO FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego na / Of which for				Budżet Państwa Central Budget
		fundusz / fund		budżety / budget		
		Narodowy National	wojewódzkie voivodship	powiatowe powiat	gminne gmina	
w tysiącach zł / in thousand zł						
P O L S K A	9760,3	5161,7	1660,4	458,1	943,7	1536,5
P O L A N D						
Dolnośląskie	2155,9	1616,4	68,6	16,8	33,5	420,6
Kujawsko-pomorskie	950,1	320,0	266,9	73,3	146,4	143,5
Lubelskie	173,6	115,7	20,0	5,5	11,0	21,5
Lubuskie	514,5	147,9	145,9	42,7	105,9	72,1
Łódzkie	635,3	263,9	157,2	43,2	86,4	84,7
Małopolskie	153,5	67,2	36,8	10,1	20,2	19,2
Mazowieckie	1127,0	747,5	107,8	30,2	64,4	177,2
Opolskie	115,7	87,7	7,5	2,1	4,1	14,4
Podkarpackie	372,7	185,5	77,4	21,3	42,5	45,9
Podlaskie	204,6	112,7	34,9	10,0	22,8	24,2
Pomorskie	704,6	310,2	152,4	42,3	84,6	115,0
Śląskie	1184,0	391,6	341,4	93,8	187,6	169,7
Świętokrzyskie	115,0	77,9	11,1	3,1	6,1	16,8
Warmińsko-mazurskie	596,7	170,1	184,9	50,8	101,5	89,4
Wielkopolskie	572,8	439,2	19,5	5,4	10,7	98,0
Zachodniopomorskie	184,3	108,0	28,2	7,8	16,0	24,4

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 42(353). WPLYWY ORAZ NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KAR WYMIERZONYCH ZA PRZEKROCZENIA USTALONYCH WARUNKÓW KORZYSTANIA ZE ŚRODOWISKA W 2013 R.

RECEIPTS AND DUES FROM FINES FOR TRANSGRESS OF CONDITIONS FOR USE OF NATURAL ENVIRONMENT IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wpływy przekazane na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej Receipts transferred for environmental protection and water management funds					Należności / Dues			
	ogółem total	fundusz / fund		budżety / budget		Budżet Państwa Central Budget	odroczone deferred	rozłożone na raty in instalments	niewyegzekwowane not-executed
		Narodowy National	woje- wódzkie voivod- ship	powia- towe powiat	gminne gmina				
	kwota w tys. zł amount in thous. zł								
w tysiącach zł / in thousand zł									
O G Ó Ł E M	9760,3	5161,7	1660,4	458,1	943,7	1536,5	25689,5	2836,9	3628,0
TOTAL									
Zanieczyszczenia w odprowadzanych ściekach	2790,0	546,8	1016,5	279,4	558,6	388,7	16065,4	2017,3	879,9
<i>Pollutants in discharged wastewater</i>									
Nielegalny pobór wody	92,0	18,0	33,4	9,3	18,5	12,8	242,6	–	6,9
<i>Illegal water withdrawal</i>									
Zanieczyszczenie powietrza(emisję) ogółem	1020,2	200,1	371,7	102,0	203,5	142,8	2035,1	–	–
<i>Total air pollution (emission)</i>									
Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.....	574,8	108,1	211,3	58,0	116,0	81,3	1047,1	0,8	62,6
<i>Transgress of acceptable noise level</i>									
Nielegalne składowanie odpadów	107,7	16,2	27,4	9,4	47,1	7,5	6280,4	494,4	23,1
<i>Illegal waste landfilling</i>									
Pozostałe kary	5175,8	4272,5	–	–	–	903,3	19,0	324,4	2655,6
<i>Other fines</i>									

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

S o u r c e: data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection.

TABL. 43(354). GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI ŚRODKAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MANAGEMENT OF THE POWIAT ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków pieniężnych na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Ogółem przekazane przez zarząd województwa <i>Total transferred by voivodship boards</i>	Wpływy z tytułu <i>Receipts due to</i>		
			opłat <i>payments</i>	kar <i>fines</i>	inne <i>other</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>					
POLSKA POLAND	116961,9	92404,0	87973,0	458,0	3973,0
Dolnośląskie	8533,8	7130,4	7113,6	16,8	—
Kujawsko-pomorskie	4737,9	5090,5	4956,2	73,3	61,0
Lubelskie	4802,7	3466,2	3251,1	5,5	209,7
Lubuskie	2529,5	1937,5	1892,3	42,7	2,5
Łódzkie	7045,6	10848,2	10776,9	43,2	28,1
Małopolskie	4721,2	5511,5	5462,8	10,2	38,4
Mazowieckie	26424,3	9561,7	9468,2	30,2	63,3
Opolskie	4882,5	2824,1	2818,1	2,1	4,0
Podkarpackie	5421,9	2736,1	2703,7	21,3	11,2
Podlaskie	1036,4	1300,3	1288,5	10,0	1,8
Pomorskie	2692,7	4637,1	4539,9	42,1	55,0
Śląskie	22738,9	14489,8	14345,2	93,8	50,8
Świętokrzyskie	4827,6	2695,7	2677,9	3,1	14,7
Warmińsko-mazurskie	2964,1	2083,6	2030,8	50,8	2,1
Wielkopolskie	8951,6	9110,6	8943,4	5,4	161,8
Zachodniopomorskie	4651,3	8980,8	5704,5	7,8	3268,5

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Środki ogółem <i>Total funds</i>	Wydatki ^a <i>Expendi- tures^a</i>	z tego <i>of which</i>					wpłaty do Wojewódz- kiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów <i>payments for the Voivodship Funds due to income surpluses</i>	inne wydatki <i>other expendi- tures</i>	Stan środków na koniec roku <i>Funds at the end of the year</i>
			gospodarke ściekową i ochronę wód <i>waste- water manage- ment and protection of water</i>	ochronę powietrza atmosfe- rycznego i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospo- darkę odpadami <i>waste manage- ment</i>	pozostałe dziedziny <i>other domains</i>				
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>										
POLSKA POLAND	209365,8	124906,7	21848,8	38488,4	8482,6	35691,6	11444,5	8950,9	84459,1	
Dolnośląskie	15664,2	10211,2	1029,5	4323,5	271,8	3087,4	—	1499,0	5453,0	
Kujawsko-pomorskie....	9828,3	7474,3	839,3	2979,0	670,2	2074,6	—	911,2	2354,0	
Lubelskie	8269,0	4790,5	893,2	1609,1	358,8	1771,9	—	157,6	3478,5	
Lubuskie	4467,0	1970,6	328,5	483,8	1,5	1052,8	—	103,9	2496,4	
Łódzkie	17893,8	17863,5	716,5	4155,0	129,1	1334,8	9121,8	2406,4	30,3	
Małopolskie	10232,7	7858,7	775,9	2627,8	409,2	4045,9	—	—	2373,9	
Mazowieckie	35985,9	11447,2	3175,9	2726,5	940,6	3485,0	746,4	372,8	24538,7	
Opolskie	7706,6	2772,4	261,6	1450,1	55,3	1005,4	—	—	4934,3	
Podkarpackie	8158,0	4856,0	540,8	1993,2	262,0	2051,0	—	9,0	3302,0	
Podlaskie	2336,7	1476,4	364,2	686,2	85,2	340,3	—	0,5	860,4	
Pomorskie	7329,7	5596,8	1327,0	1780,3	396,9	1773,0	—	319,7	1732,9	
Śląskie	37228,7	22171,8	5404,4	6022,3	2546,0	7547,5	620,4	31,1	15056,9	
Świętokrzyskie	7523,3	3692,5	1228,7	656,0	422,3	1177,1	—	208,4	3830,7	
Warmińsko-mazurskie ..	5047,7	2527,2	567,7	1180,4	107,0	645,6	—	26,6	2520,5	
Wielkopolskie	18062,2	11476,2	1822,4	4006,6	921,1	2307,0	—	2419,1	6586,0	
Zachodniopomorskie	13632,1	8721,5	2573,4	1808,7	905,6	1992,3	955,9	485,6	4910,6	

^a Ponadto na ochronę środowiska przeznaczono 150044,4 tys. zł. ze środków innych niż wpływy z opłat i kar środowiskowych.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Moreover, 150044,4 th. zł. from other sources than from environmental charges and fees, have been allocated for environmental protection.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 44(355). GOSPODAROWANIE GMINNYMI ŚRODKAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
MANAGEMENT OF THE GMINA ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków pieniężnych na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Przychody <i>Revenues</i>				Środki funduszu ogółem <i>Total funds</i>	Wydatki ogółem ^a <i>Total expenditures^a</i>
		ogółem przekazane przez zarząd województwa <i>total transferred by voivodship boards</i>	z tytułu opłat i kar <i>due to payments and fines</i>		inne <i>other</i>		
			za usuwanie drzew i krzewów <i>for removal of trees and bushes</i>	pozostałych <i>other</i>			
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
P O L S K A	330876,5	419458,2	127564,2	265951,1	25942,9	750334,6	495912,4
P O L A N D							
Dolnośląskie	12304,7	49026,2	27591,6	20771,5	663,1	61330,9	36498,3
Kujawsko-pomorskie	15666,3	17728,0	3577,0	13726,3	424,7	33394,3	24143,8
Lubelskie	3671,1	13810,8	3590,8	9915,3	304,6	17481,9	14765,5
Lubuskie	6443,0	11660,3	5336,7	6220,5	103,1	18103,2	11479,2
Łódzkie	21387,6	47005,6	10472,3	36069,1	464,2	68393,2	81407,6
Małopolskie	19548,4	29142,5	12494,3	16612,2	35,9	48690,9	35611,5
Mazowieckie	104049,9	62628,6	20903,0	25690,8	16034,8	166678,5	64466,3
Opolskie	6108,0	11030,8	2786,4	8026,2	218,1	17138,7	11399,0
Podkarpackie	12188,2	15029,2	5226,0	9258,4	544,8	27217,4	13023,0
Podlaskie	5132,6	6284,3	2312,7	3834,7	136,9	11416,9	5365,3
Pomorskie	21326,3	29946,1	11261,0	14709,2	3975,9	51272,3	36048,1
Śląskie	39584,6	49630,6	12965,3	36239,0	426,3	89215,3	58884,6
Świętokrzyskie	10563,7	8017,8	920,0	7039,1	58,7	18581,5	13843,5
Warmińsko-mazurskie	5028,3	8140,4	1047,9	6831,5	261,0	13168,7	8335,2
Wielkopolskie	25413,2	36652,1	5710,1	29847,6	1094,3	62065,2	42895,2
Zachodniopomorskie	22460,6	23725,2	1369,2	21159,5	1196,4	46185,8	37746,5

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Z tego na <i>Of which for</i>						Stan środków na koniec roku <i>Funds at the end of the year</i>
	gospodarkę ściekową i ochronę wód <i>wastewater management and protection of water</i>	ochronę powietrza atmosferycz- nego i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospodarkę odpadami <i>waste manage- ment</i>	pozostałe dziedziny <i>other domains</i>	wpłaty do Wojewódzkiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów <i>payments for Voivodship Funds due to income surpluses</i>	inne wydatki <i>other expenditures</i>	
P O L S K A	159914,0	41631,0	68926,0	124002,3	92959,2	8480,0	254422,2
P O L A N D							
Dolnośląskie	10120,8	3887,4	5802,7	13513,3	3093,5	80,6	24832,6
Kujawsko-pomorskie	5232,5	1384,2	2495,2	8278,0	6677,4	76,4	9250,5
Lubelskie	5001,8	604,5	4922,9	2561,3	1573,4	101,6	2716,4
Lubuskie	4057,9	138,7	1378,1	5704,9	–	199,6	6624,0
Łódzkie	13562,3	1605,7	2820,1	12316,7	50433,9	668,8	-13014,4
Małopolskie	9478,3	4093,2	3853,7	17150,0	1029,8	6,5	13079,4
Mazowieckie	27018,8	1959,3	16971,0	13334,1	4443,6	739,7	102212,2
Opolskie	3155,1	2160,8	1496,7	3687,6	887,6	11,2	5739,7
Podkarpackie	5596,4	292,5	3670,3	2806,3	600,0	57,4	14194,5
Podlaskie	2324,0	143,1	1156,8	1723,3	–	18,2	6051,5
Pomorskie	16475,8	2426,9	5338,6	7929,4	326,0	3551,4	15224,3
Śląskie	23221,9	14303,9	5604,2	14654,2	972,1	128,3	30330,7
Świętokrzyskie	5010,1	436,6	2297,0	4054,5	1991,6	53,6	4738,0
Warmińsko-mazurskie	4821,2	479,8	1658,7	1277,7	–	97,8	4833,5
Wielkopolskie	14586,5	4963,9	6255,3	8800,8	5832,5	2456,2	19170,0
Zachodniopomorskie	10250,5	2750,6	3204,7	6210,3	15097,9	232,7	8439,2

^a Ponadto na ochronę środowiska przeznaczono 1935041,6 tys. zł. ze środków innych niż wpływy z opłat i kar środowiskowych.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Moreover, 1935041,6 th. zł. from other sources than from environmental charges and fees, have been allocated for environmental protection.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 45(356). OPŁATY PRODUKTOWE – WPLYWY I REDYSTRYBUCJA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
PRODUCT PAYMENTS – RECEIPTS AND REDISTRIBUTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wpływy ^a z Urzędów Marszałkowskich do Narodowego Funduszu w podziale na tytuły: <i>Receipts^a from Marshals' Office for the National Fund divided into:</i>				Redystrybucja ^b środków z Narodowego Funduszu do wojewódzkich funduszy <i>Redistribution^b of funds of the National Fund to the voivodship fund</i>	
	razem total	z tego of which			zwrot w % return in %	
		opakowania packages	akumulatory accumulators	pozostałe ^c other ^c		
w tysiącach zł in thousand zł						
POLSKA POLAND	9020,8	7868,8	14,9	1137,1	5588,1	70
Dolnośląskie	127,4	127,3	–	0,2	545,8	429
Kujawsko-pomorskie	77,5	77,2	–	0,2	178,0	230
Lubelskie	69,4	69,1	–	0,2	378,7	548
Lubuskie	66,6	66,5	–	–	2,8	4
Łódzkie	748,3	745,6	1,4	1,2	374,4	50
Małopolskie	798,1	796,4	–	1,7	157,7	20
Mazowieckie	5098,6	4207,2	13,5	877,9	512,9	12
Opolskie	73,3	72,9	–	0,4	228,9	314
Podkarpackie	188,0	187,9	–	0,1	310,4	165
Podlaskie	138,0	103,1	–	34,9	140,5	136
Pomorskie	200,9	196,8	–	4,1	662,7	337
Śląskie	685,6	543,0	–	142,5	708,9	131
Świętokrzyskie	123,9	123,9	–	0,0	97,1	78
Warmińsko-mazurskie	62,1	59,5	–	2,6	173,7	292
Wielkopolskie	418,0	350,3	–	67,7	915,8	261
Zachodniopomorskie	145,2	141,9	–	3,3	199,9	141

a Wpływy z Urzędów Marszałkowskich nie obejmują odsetek od przekazanych do Narodowego Funduszu opłat, które uwzględnia się przy redystrybucji środków na poszczególne województwa. *b* Redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej za opakowania, oparta o wskaźnik ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z opłaty produktowej. *c* Oleje techniczne, opony.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Receipts from Marshals' offices do not include interest from payments transferred to the National Fund, which are taken into consideration during redistribution of funds between particular voivodships. *b* Redistribution of financial means obtained from product fees for packages, based on the index of the quantity of package waste transferred for recycling causes the transfer of funds from voivodships with high receipts to voivodships with low receipts from product fees. *c* Batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres.

Source: data of the Management Board of the National Fund of Environmental Protection and Water Management.

**TABL. 46(357). WYSOKOŚĆ OPŁATY PRODUKTOWEJ OGÓLEM WPLACONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.**
THE VALUE OF TOTAL PRODUCT FEE PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego za Of which for					
		opakowania ^a packages ^a	akumulatory accumulators	baterie i ogniwa batteries and cells	oleje techniczne technical oils	lampy wyładowcze discharge lamps	opony tyres
	w tysiącach zł in thousand zł						
POLSKA POLAND	919,9	886,6	–	–	5,7	–	27,5
Dolnośląskie	58,9	58,6	–	–	–	–	0,2
Kujawsko-pomorskie	28,4	28,1	–	–	0,2	–	0,1
Lubelskie	23,6	23,0	–	–	–	–	0,6
Lubuskie	44,4	44,4	–	–	–	–	–
Łódzkie	82,4	80,6	–	–	–	–	1,8
Małopolskie	54,6	54,0	–	–	0,0	–	0,6
Mazowieckie	206,7	206,0	–	–	0,4	–	0,3
Opolskie	11,6	11,2	–	–	0,2	–	0,2
Podkarpackie	33,0	32,9	–	–	–	–	0,1
Podlaskie	17,7	10,5	–	–	2,8	–	4,4
Pomorskie	79,9	79,0	–	–	–	–	0,9
Śląskie	106,1	95,5	–	–	1,1	–	9,5
Świętokrzyskie	17,6	17,6	–	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	19,2	16,6	–	–	0,1	–	2,5
Wielkopolskie	75,7	71,3	–	–	1,0	–	3,4
Zachodniopomorskie	60,2	57,6	–	–	–	–	2,7

a Z odzysku.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a From recovery.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 47(358). WYSOKOŚĆ ZALEGŁEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ (Z ODSETKAMI) ORAZ DODATKOWEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ WPLACONYCH DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

THE VALUE OF DUE PRODUCT FEE (WITH INTEREST) AND ADDITIONAL PRODUCT FEE PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego za Of which for					
		opakowania packages	akumulatory accumulators	baterie i ogniwa batteries and cells	oleje techniczne technical oils	lampy wyładowcze discharge lamps	opony tyres
		w tysiącach zł in thousand zł					
P O L S K A	7033,4	5946,0	–	–	906,4	–	181,0
P O L A N D							
Dolnośląskie	60,9	60,9	–	–	–	–	–
Kujawsko-pomorskie	38,3	38,3	–	–	–	–	–
Lubelskie	51,9	51,9	–	–	–	–	–
Lubuskie	29,9	29,8	–	–	0,2	–	–
Łódzkie	591,1	591,1	–	–	–	–	–
Małopolskie	732,7	732,4	–	–	0,0	–	0,4
Mazowieckie	3998,0	3149,7	–	–	841,3	–	6,9
Opolskie	59,7	59,7	–	–	–	–	–
Podkarpackie	102,5	102,5	–	–	–	–	0,1
Podlaskie	107,0	73,3	–	–	5,2	–	28,6
Pomorskie	118,3	115,5	–	–	2,7	–	0,1
Śląskie	568,2	441,2	–	–	40,4	–	86,6
Świętokrzyskie	124,3	124,3	–	–	–	–	–
Warmińsko-mazurskie	37,5	35,1	–	–	0,9	–	1,5
Wielkopolskie	299,6	227,4	–	–	15,6	–	56,6
Zachodniopomorskie	113,5	113,1	–	–	0,1	–	0,2

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 48(359). WYSOKOŚĆ OPŁATY PRODUKTOWEJ OD OPAKOWAŃ WPLACONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

THE VALUE OF PRODUCT FEE FOR PACKAGES PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego za opakowania Of which for packages made of						
		z odzysku from recovery	z tego z recyklingu of which from recycling					z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) natural materials (wood and textiles)
			z tworzyw sztu- cznych plastics	z aluminium alu- minium	ze stali, w tym z blachy stalowej steel, including steel sheets	z papieru i tektury paper and paper- board	ze szkła gospodarczego, poza ampułkami industrial glass, excluding ampules	
w tysiącach zł in thousand zł								
P O L S K A	1353,1	886,6	187,5	11,8	19,8	184,0	11,0	52,3
P O L A N D								
Dolnośląskie	86,8	58,6	8,2	1,0	1,3	10,4	0,1	7,2
Kujawsko-pomorskie	42,1	28,1	2,6	0,1	0,1	7,3	–	4,0
Lubelskie	37,0	23,0	4,7	0,0	0,0	8,3	0,7	0,2
Lubuskie	65,0	44,4	8,9	2,1	0,5	6,8	0,2	2,1
Łódzkie	117,5	80,6	19,9	0,6	1,8	12,2	0,2	2,4
Małopolskie	84,0	54,0	10,8	2,3	0,5	13,6	0,3	2,6
Mazowieckie	320,0	206,0	40,5	2,1	2,3	50,1	6,7	12,2
Opolskie	17,9	11,2	3,2	0,2	0,0	2,5	0,5	0,3
Podkarpackie	51,2	32,9	8,3	0,2	0,4	5,8	0,4	3,3
Podlaskie	15,1	10,5	2,8	0,0	0,1	1,4	–	0,4
Pomorskie	113,8	79,0	14,7	0,3	1,6	12,0	0,4	5,8
Śląskie	148,1	95,5	18,6	0,8	7,8	19,4	0,5	5,6
Świętokrzyskie	29,5	17,6	5,7	0,2	0,6	4,1	–	1,3
Warmińsko-mazurskie	25,5	16,6	5,3	0,3	0,1	2,5	0,0	0,7
Wielkopolskie	118,3	71,3	19,0	0,5	2,4	22,0	1,0	2,2
Zachodniopomorskie	81,1	57,6	14,5	1,1	0,4	5,5	0,0	2,1

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 49(360). WYSOKOŚĆ ZALEGŁEJ OPLATY PRODUKTOWEJ (Z ODSETKAMI) OD OPAKOWAŃ WPLACONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
THE VALUE OF DUE PRODUCT FEE (WITH INTEREST) FOR PACKAGES PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	W tym za opakowania:			Of which for packages made of:		
		z tworzyw sztucznych <i>plastics</i>	z aluminium <i>aluminium</i>	ze stali, w tym z blachy stalowej <i>steel, including steel sheets</i>	z papieru i tektury <i>paper and paperboard</i>	ze szkła gospodarczego, poza ampułkami <i>domestic glassware, excluding ampules</i>	z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) <i>natural materials (wood and textiles)</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>							
P O L S K A	5946,0	813,0	53,0	71,2	868,7	77,1	210,8
P O L A N D							
Dolnośląskie	60,9	5,7	0,7	0,9	7,3	0,1	5,1
Kujawsko-pomorskie	38,3	5,4	0,0	0,0	6,1	–	4,1
Lubelskie	51,9	6,6	0,0	0,0	11,7	1,0	0,3
Lubuskie	29,8	4,1	1,0	0,2	3,1	0,1	1,0
Łódzkie	591,1	99,9	2,9	8,8	61,3	0,8	11,8
Małopolskie	732,4	93,9	20,4	3,9	118,3	2,9	22,5
Mazowieckie	3149,7	398,5	20,4	23,1	493,4	66,1	120,6
Opolskie	59,7	10,5	0,6	0,2	8,4	1,7	1,1
Podkarpackie	102,5	16,7	0,3	0,8	11,6	0,7	6,6
Podlaskie	73,3	13,4	0,1	0,6	6,8	–	1,8
Pomorskie	115,5	14,9	0,3	1,7	12,2	0,4	5,9
Śląskie	441,2	55,3	2,4	23,2	57,9	1,4	16,5
Świętokrzyskie	124,3	24,0	1,0	2,5	17,1	–	5,5
Warmińsko-mazurskie	35,1	7,3	0,4	0,1	3,4	0,0	1,0
Wielkopolskie	227,4	36,5	0,9	4,6	42,3	1,9	4,2
Zachodniopomorskie	113,1	20,2	1,6	0,5	7,7	0,0	2,9

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 50(361). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ BUDŻETY ŚRODOWISKOWE W 2013 R.
FORMS OF FINANCING FROM THE ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS IN 2013

FORMY FINANSOWANIA <i>FORMS OF FINANCING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gospodarka ściekowa i ochrona wód <i>Wastewater management and protection of water</i>	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu <i>Protection of air and climate</i>	Gospodarka odpadami <i>Waste management</i>	Pozostałe dziedziny <i>Other domains</i>
O G Ó Ł E M	5415,0	1737,1	1374,1	679,3	1624,5
T O T A L					
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)	1593,0	240,8	423,7	257,6	671,0
<i>Redeemable financing (loans, credits, consortia)</i>					
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia) ..	3821,9	1496,3	950,5	421,6	953,5
<i>Non-redeemable financing (donations, grants, remissions)</i>					
NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ <i>THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND</i>					
O G Ó Ł E M	2793,3	529,3	693,9	395,8	1174,3
T O T A L					
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)	1048,8	74,3	290,3	222,5	461,7
<i>Redeemable financing (loans, credits, consortia)</i>					
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia) ..	1744,4	455,0	403,7	173,2	712,6
<i>Non-redeemable financing (donations, grants, remissions)</i>					

TABL. 50(361). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ BUDŻETY ŚRODOWISKOWE
W 2013 R. (dok.)
FORMS OF FINANCING FROM THE ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS
IN 2013 (cont.)

FORMY FINANSOWANIA FORMS OF FINANCING	Ogółem Total	Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of water	Ochrona powietrza atmosfery- cznego i klimatu Protection of air and climate	Gospodarka odpadami Waste management	Pozostałe dziedziny Other domains
WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
O G Ó Ł E M	2122,7	1026,1	600,1	206,1	290,5
TOTAL					
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)	544,2	166,5	133,4	35,1	209,2
<i>Redeemable financing (loans, credits, consortia)</i>					
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia)	1578,5	859,6	466,7	171,0	81,2
<i>Non-redeemable financing (donations, grants, remissions)</i>					
POWIATOWE BUDŻETY ŚRODOWISKOWE POWIAT ENVIRONMENTAL PROTECTION BUDGET					
O G Ó Ł E M (Finansowanie wyłącznie bezzwrotne)	104,5	21,8	38,5	8,5	35,7
TOTAL (Non-redeemable financing only)					
GMINNE BUDŻETY ŚRODOWISKOWE GINNA ENVIRONMENTAL PROTECTION BUDGET					
O G Ó Ł E M (Finansowanie wyłącznie bezzwrotne)	394,5	159,9	41,6	68,9	124,0
TOTAL (Non-redeemable financing only)					

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 51(362). STRATY POWSTAŁE W WYNIKU ZDARZEŃ NOSZĄCYCH ZNAMIONA KLĘSKI ŻYWIOŁOWEJ
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.^a
LOSSES RESULTING FROM THE EXISTENCE OF A NATURAL DISASTER BY VOIVODSHIPS IN 2013^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem straty w infrastrukturze komunalnej jednostek samorządu terytorialnego Total losses of municipal infrastructure of local government authorities	w tym straty powodziowe of which flood losses
	w tysiącach zł	in thousand zł
P O L S K A	1124205,1	458031,6
P O L A N D		
Dolnośląskie	373765,0	178951,0
Kujawsko-pomorskie	9921,2	—
Lubelskie	4956,1	—
Lubuskie	2223,0	2223,0
Łódzkie	24976,9	8207,6
Małopolskie	76341,3	—
Mazowieckie	53181,0	—
Opolskie	3736,0	—
Podkarpackie	87587,5	—
Podlaskie	13793,8	—
Pomorskie	950,0	—
Śląskie	262327,0	262327,0
Świętokrzyskie	203694,9	6323,0
Warmińsko-mazurskie	6751,4	—
Wielkopolskie	—	—
Zachodniopomorskie	—	—

^a Dane według ewidencji zgłoszeniowej.

Źródło: dane Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

^a Date by the reporting register.

Source: data of the Ministry of Administration and Digitization.

TABL. 52(363). GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (D. FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

ACCUMULATION OF THE AGRICULTURAL AND FORESTRY LAND PROTECTION FUNDS BY (FORMER AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND) VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>		Opłaty <i>Payments</i>						inne <i>other</i>	
			jednorazowe <i>one-off</i>		roczne <i>annual</i>		roczne podwyższone <i>annual increased</i>			
	wymie- rzono <i>imposed</i>	wpłynęło <i>received</i>	wymie- rzono <i>imposed</i>	wpłynęło <i>received</i>	wymie- rzono <i>imposed</i>	wpłynęło <i>received</i>	wymie- rzono <i>imposed</i>	wpłynęło <i>received</i>	wymie- rzono <i>imposed</i>	wpłynęło <i>received</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>										
P O L S K A	189288,0	175543,9	10235,5	8561,6	177457,1	160526,2	1002,0	0,4	593,5	6455,7
P O L A N D										
Dolnośląskie	37918,1	36449,9	1017,8	181,5	36900,2	33421,8	–	–	–	2846,6
Kujawsko-pomorskie	11857,7	12499,3	1831,6	2328,7	10026,0	9787,6	–	–	–	383,0
Lubelskie	12364,2	10715,9	971,0	965,0	11393,2	9717,8	–	–	–	33,1
Lubuskie	2168,7	1658,5	135,6	248,5	1826,6	1357,2	–	–	206,4	52,8
Łódzkie	21626,1	21753,3	883,7	1289,1	20616,8	20340,4	–	–	125,6	123,8
Małopolskie	12993,8	10751,3	117,3	44,9	11912,7	10555,7	963,7	–	–	150,8
Mazowieckie	16290,4	16819,6	1252,9	1046,7	15037,4	15406,9	–	–	–	366,0
Opolskie	4825,7	4763,0	41,3	33,9	4684,9	4631,4	–	–	99,4	97,8
Podkarpackie	14667,2	10074,4	345,0	186,2	14322,2	9843,0	–	–	–	45,2
Podlaskie	1354,6	1346,1	105,1	108,0	1249,5	1218,4	–	–	–	19,7
Pomorskie	7458,7	5826,3	748,5	518,7	6679,9	5039,1	30,3	–	–	268,5
Śląskie	4845,0	3953,0	80,7	66,6	4726,6	3848,7	–	–	37,7	37,7
Świętokrzyskie	2028,5	1500,9	703,1	255,7	1325,4	1217,4	–	0,4	–	27,5
Warmińsko-mazurskie ..	2484,7	2323,9	470,8	502,2	2006,0	1799,2	8,0	–	–	22,4
Wielkopolskie	31191,8	29353,1	1114,5	685,0	29952,9	28543,7	–	–	124,3	124,5
Zachodniopomorskie	5213,0	5755,4	416,4	100,9	4796,6	3798,1	–	–	–	1856,4

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 53(364). WPŁYWY I GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI PIENIĘŻNYMI Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (D. FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

RECEIPTS AND MANAGEMENT OF THE AGRICULTURAL AND FORESTRY LAND PROTECTION FUNDS (FORMER AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND) BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków na początku roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Wpływy ogółem <i>Total receipts</i>	Umorzono <i>Repealed</i>	Stan środków na końcu roku <i>Funds at the end of the year</i>
	w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>			
P O L S K A	84158,9	175543,9	8451,4	85058,3
P O L A N D				
Dolnośląskie	31033,4	36449,9	822,4	38378,8
Kujawsko-pomorskie	5605,8	12499,3	238,1	6744,4
Lubelskie	4774,4	10715,9	248,1	3651,7
Lubuskie	1235,5	1658,5	26,0	1063,5
Łódzkie	–	21753,3	647,0	862,8
Małopolskie	3630,0	10751,3	3 205,9	3273,9
Mazowieckie	6478,5	16819,6	1,0	12651,9
Opolskie	6377,8	4763,0	86,1	5771,0
Podkarpackie	1238,2	10074,4	776,8	1125,9
Podlaskie	1323,1	1346,1	0,0	1572,7
Pomorskie	0,0	5826,3	1 091,8	–
Śląskie	2556,2	3953,0	40,1	1222,9
Świętokrzyskie	187,0	1500,9	31,9	140,4
Warmińsko-mazurskie	1204,2	2323,9	4,9	1546,8
Wielkopolskie	15122,7	29353,1	912,9	5092,8
Zachodniopomorskie	3392,2	5755,4	318,4	1958,9

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 54(365). WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (D. FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

THE USE OF MONEY FROM THE AGRICULTURAL AND FORESTRY LAND PROTECTION FUNDS (FORMER AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND) BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wydatki ogółem <i>Total expendi- tures</i>	Z tego na <i>Of which for</i>							
		rekultywację gruntów na cele rolnicze <i>land recla- mation for agriculture</i>	użyźnianie i ulepszenie gleb, usuwanie kamieni, odkrzacanie <i>soil fertilisa- tion and improve-ment, removal of stones and bushes</i>	budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji <i>construc- tion and renovation of water reservoirs for small water retention</i>	budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych <i>construction and modernisa- tion of access roads to agricultural lands</i>	wdrażanie i upowsze- chnianie wyników prac naukowo- badawczych <i>implemen- tation and dissemina- tion of results of scientific studies and research</i>	badanie plodów rolnych w strefach ochronnych oraz ekspertyzy z zakresu ochrony gruntów rolnych <i>analyses of crops in protection areas and expert opinions in the scope of agricul-tural land protection scope</i>	zakup sprzę- tu pomiaro- wego informa- tycznego wraz z oprogramo- waniem do ewidencji i ochrony gruntów rolnych <i>purchase of measure- ment equipment with software for recording and protecting agricultural land</i>	pozostałe <i>other</i>
w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>									
P O L S K A	174644,5	84,9	1449,3	5011,0	160944,6	183,6	2958,4	2282,0	1730,7
P O L A N D									
Dolnośląskie	29104,4	84,9	1055,0	282,4	23831,1	–	2884,4	966,6	–
Kujawsko-pomorskie ..	11360,6	–	–	–	10954,9	–	–	–	405,7
Lubelskie	11838,7	–	–	–	11838,7	–	–	–	–
Lubuskie	1830,4	–	39,1	409,3	1172,9	–	–	–	209,2
Łódzkie	20890,5	–	–	–	20721,9	–	–	167,8	0,9
Małopolskie	11107,5	–	–	–	11055,8	–	–	3,8	48,0
Mazowieckie	10646,2	–	–	–	10633,7	3,6	–	–	8,8
Opolskie	5369,8	–	–	387,5	4953,4	–	–	27,6	1,5
Podkarpackie	10186,7	–	–	–	9992,7	–	–	194,1	–
Podlaskie	1096,4	–	355,2	10,0	720,0	–	4,3	–	7,0
Pomorskie	5826,3	–	–	–	4838,9	–	–	168,0	819,5
Śląskie	5286,3	–	–	–	5137,6	–	69,7	77,5	1,4
Świętokrzyskie	1547,5	–	–	–	1534,0	–	–	–	13,5
Warmińsko-mazurskie.	1981,3	–	–	35,0	1920,0	–	–	–	26,3
Wielkopolskie	39383,0	–	–	3886,9	34645,4	180,0	–	667,6	3,0
Zachodniopomorskie ..	7188,7	–	–	–	6993,8	–	–	9,0	186,0

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 55(366). PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W OPARCIU O ŚRODKI PIENIĘŻNE Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (D. FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.

WORKS AND UNDERTAKINGS CARRIED OUT WITH THE USE OF THE AGRICULTURAL AND FORESTRY LAND PROTECTION FUNDS (FORMER AGRICULTURAL LAND FUND) BY VOIVODSHIPS IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Z tego <i>Of which</i>			Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w km <i>Construction and modernisation of access roads to agricultural lands in km</i>
		rekultywacja i wykorzystanie gruntów na cele rolnicze <i>land reclamation and use for agricultur</i>	użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzacanie <i>soil fertilisation and improvement, removal of stones and bushes</i>	budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji <i>construction and renovation of water reservoirs for small water retention</i>	
		w hektarach <i>in hectares</i>			<i>in km</i>
P O L S K A	3726	141	3480	105	1450
P O L A N D					
Dolnośląskie	3114	141	2967	6	140
Kujawsko-pomorskie	–	–	–	–	91
Lubelskie	–	–	–	–	113
Lubuskie	137	–	130	7	18
Łódzkie	–	–	–	–	151
Małopolskie	–	–	–	–	145
Mazowieckie	–	–	–	–	174
Opolskie	13	–	–	13	30
Podkarpackie	–	–	–	–	137
Podlaskie	383	–	383	–	18
Pomorskie	–	–	–	–	74
Śląskie	–	–	–	–	35
Świętokrzyskie	–	–	–	–	36
Warmińsko-mazurskie	–	–	–	–	23
Wielkopolskie	79	–	–	79	233
Zachodniopomorskie	–	–	–	–	32

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 56(367). NAPRAWA SZKÓD GÓRNICZYCH WEDŁUG RODZAJU WYDOBYWANEJ KOPALINY W 2013 R.

THE COMPENSATION OF MINE DAMAGES BY TYPES OF MINERAL RESOURCES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>			Nakłady poniesione na usuwanie szkód <i>Outlays incurred for compensation</i>	
	naprawione <i>compensated</i>	w toku naprawy <i>in the course of compensation</i>	zabezpieczone profilaktycznie <i>prophylactic protection</i>		
	w sztukach <i>in units</i>			w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>	w odsetkach <i>in percent</i>
O G Ó Ł E M	6280	1654	1157	411256,7	100,00
T O T A L					
Węgiel kamienny	5764	1646	928	376490,4	91,55
<i>Hard coal</i>					
Węgiel brunatny	139	7	1	22609,0	5,50
<i>Lignite</i>					
Ropa naftowa i gaz ziemny.....	–	–	–	158,0	0,04
<i>Crude petroleum and natural gas</i>					
Rudy metali.....	364	1	228	11485,5	2,79
<i>Metal ores</i>					
Sól.....	12	–	–	416,1	0,10
<i>Salt</i>					
Surowce skalne	1	–	–	97,7	0,02
<i>Stone resources</i>					

Źródło: dane Wyższego Urzędu Górniczego.

Source: data of the State Mining Authority.

TABL. 57(368). NAPRAWA SZKÓD GÓRNICZYCH WEDŁUG RODZAJU PRZEDSIĘWZIĘĆ W 2013 R.

THE COMPENSATION OF MINE DAMAGES BY TYPES OF INVESTMENTS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>		Nakłady poniesione na usuwanie szkód <i>Outlays incurred for compensation</i>	
	naprawione <i>compensated</i>	w toku naprawy <i>in the course of compensation</i>	w tysiącach zł <i>in thousand zł</i>	w odsetkach <i>in percent</i>
	w sztukach <i>in units</i>			
OGÓŁEM	6280	1654	411256,7	100,00
TOTAL				
Budynki: mieszkalne	3073	1176	82988,2	20,18
<i>Residential buildings</i>				
gospodarcze	630	194	8814,3	2,14
<i>farm buildings</i>				
przemysłowe, handlowe, usługowe.....	43	13	2844,3	0,69
<i>industrial, business, service buildings</i>				
Obiekty użyteczności publicznej	107	31	10728,0	2,61
<i>General purpose public buildings</i>				
Obiekty i urządzenia kolejowe PKP i innych podmiotów.....	54	10	34198,6	8,32
<i>Railway buildings and facilities of the PKP company and other entities</i>				
Regulacja rzek i cieków	60	12	11 540,8	2,81
<i>Regulation of rivers and watercourses</i>				
Odwodnienie terenów	3259,6 ha		17875,3	4,35
<i>Drainage systems</i>				
Sieć wodociągowa	156	28	11065,9	2,69
<i>Water supply network</i>				
Sieć kanalizacyjna	17	9	3966,2	0,96
<i>Sewage network</i>				
Sieć gazowa	47	4	806,7	0,20
<i>Gas network</i>				
Sieć elektroenergetyczna.....	49	4	2699,8	0,66
<i>Electrical network</i>				
Inne sieci.....	8	–	905,2	0,22
<i>Other networks</i>				
Drogi, ulice, mosty i wiadukty	172	20	48817,1	11,90
<i>Roads, streets, bridges and viaducts</i>				
Rekultywacja gruntów (art. 147 ust.2 Prawo geologiczne i górnicze).....	131,2 ha		3817,4	0,93
<i>Land reclamation (according to Art. 147 paragraph 2 of the Geologic and Mining Act)</i>				
Inne obiekty	818	121	17154,3	4,17
<i>Other facilities</i>				
Zastępcze budownictwo: niemieszkalniowe	–	1	4043,2	0,98
<i>Supplementary construction: non-residential</i>				
mieszkalniowe	–	–	–	–
<i>residential</i>				
Odszkodowania za grunty, plony, uprawy.....	15109,9 ha		19510,5	4,74
<i>Compensations for land, harvest, crops</i>				
Odszkodowania jednorazowe.....	640	21	51964,3	12,64
<i>One-time compensations</i>				
Odszkodowania remontowe.....	406	10	14416,7	3,51
<i>Renovation compensations</i>				
Nabycie nieruchomości przez przedsiębiorcę.....	2,0 ha		1687,6	0,41
<i>Purchase of real estate by the entrepreneur</i>				
Inne koszty (obserwacje, pomiary, ekspertyzy, itp).....	–		26600,2	6,47
<i>Other costs (observations, measurements, expertise, etc.)</i>				
Zabezpieczenie profilaktyczne obiektów i urządzeń ^a	–	1157 ^a	34812,1	8,46
<i>Prophylactic protection of facilities and appliances^a</i>				

^a Liczba nie jest składnikiem sumy „obiekty w toku naprawy ogółem”.

Źródło: dane Wyższego Urzędu Górniczego.

^a This amount is not part of the sum “repaired facilities being repaired total”.

Source: data of the State Mining Authority.

TABL. 58(369). POMOC ZAGRANICZNA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA, KIERUNKÓW I ZAKRESU RZECZOWEGO W LATACH 2011-2013 (dok.)
FOREIGN AID CONCERNING ENVIRONMENTAL PROTECTION BY ORIGINS, DIRECTIONS AND MATERIAL SCOPE IN THE YEARS 2011-2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011			2012			2013		
	liczba projektów number of projects	wielkość dotacji support value		liczba projektów number of projects	wielkość dotacji support value		liczba projektów number of projects	wielkość dotacji support value	
		w mln Euro in million EUR	w % ogółem total in %		w mln Euro in million EUR	w % ogółem total in %		w mln Euro in million EUR	w % ogółem total in %
B. POMOC ZREALIZOWANA^d									
ŹRÓDŁA POCHODZENIA									
OGÓŁEM	285	519,4	100,0	326	654,0	100,0	302	709,3	100,0
TOTAL									
Unia Europejska (Fundusze Strukturalne)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>The European Union (Structural Funds)</i>									
Unia Europejska (Fundusz ISPA/Fundusz Spójności) ^e	25	94,6	18,2	18	75,2	11,5	25	64,2	9,0
<i>The European Union (ISPA Fund/Cohesion Fund)^e</i>									
PO IiŚ (Fundusz Spójności) ^a	115	362,4	69,7	170	516,7	79,0	191	592,7	83,6
<i>Cohesion Fund^a</i>									
PO IiŚ (EFRR)	54	40,6	7,8	96	51,1	7,8	47	44,6	6,3
<i>NMF i MF EOG (Norwegia, Lichtenstein i Islandia)^b</i>	78	16,4	3,2	24	2,0	0,3	—	—	—
<i>NMF and MF EOG (Norway, Liechtenstein and Iceland)^b</i>									
Instrument Finansowy LIFE+ ^c	10	5,1	1,0	22	8,7	1,3	18	7,7	1,1
<i>LIFE+ Financial Instrument^c</i>									
SIDA (Szwecja)	3	0,3	0,1	1	0,1	0,0	—	—	—
<i>SIDA (Sweden)</i>									
PHARE	—	—	—	22	0,2	0,0	21	0,2	0,0
KIERUNKI POMOCY									
OGÓŁEM	285	519,4	100,0	326	654,0	100,0	302	709,3	100,0
TOTAL									
Ochrona powietrza	74	47,6	9,2	85	91,0	13,9	96	120,2	16,9
<i>Protection of air</i>									
Ochrona wód i gospodarka wodna	119	412,2	79,4	115	472,3	72,2	109	485,4	68,4
<i>Water protection and management</i>									
Ochrona powierzchni ziemi	39	41,8	8,0	44	71,9	11,0	30	78,6	11,1
<i>Earth surface protection</i>									
Ochrona przyrody	25	7,7	1,5	17	6,0	0,9	12	6,2	0,9
<i>Nature protection</i>									
Monitoring środowiska	3	0,1	—	7	9,1	1,4	—	—	—
<i>Environmental monitoring</i>									
Inne	25	10,0	1,9	58	3,7	0,6	55	18,9	2,7
<i>Other</i>									
ZAKRES RZECZOWY									
OGÓŁEM	285	519,4	100,0	326	654,0	100,0	302	709,3	100,0
TOTAL									
INWESTYCJE									
Budowa instalacji i urządzeń	207	491,0	94,6	209	608,5	93,0	200	663,2	93,5
<i>Construction of installations/equipment</i>									
Dostawa aparatury pomiarowej, badawczej i monitoringowej	2	0,1	0,0	1	5,21	0,8	3	5,3	0,8
<i>Delivery of measurement, research and monitoring</i>									
PROJEKTY PRZEDINWESTYCYJNE									
Studia i ekspertyzy	21	4,1	0,8	13	0,3	0,0	6	0,8	0,0
<i>Studies and experts' opinions</i>									
Pozostałe projekty (dotyczące szkolenia)	55	24,2	4,6	103	40,1	6,1	93	40,0	5,7
<i>Other projects (concerning trainings)</i>									

a Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. b Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego. c Instrument Finansowy LIFE+. d Liczba projektów i wielkość dotacji dotyczy projektów zakończonych i będących w trakcie realizacji (podpisanych w latach wcześniejszych) w ramach których dokonano płatności ze środków zagranicznych, nie obejmuje pomocy bilateralnej i pomocy technicznej dla NFOŚiGW. e Narodowy Fundusz na podstawie posiadanej dokumentacji rozbił kwoty na tematy obejmujące zakres rzeczowy wskutek czego liczba umów nie jest taka sama w pozycjach źródła pochodzenia pomocy i kierunki pomocy w porównaniu do zakresu rzeczowego. Narodowy Fundusz zdecydował o przyporządkowaniu kwot do tematów wiodących obejmujących największą część danego projektu.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Infrastructure and Environment National Cohesion Strategy. b Norwegian Financial Mechanism and the Financial Mechanism of the European Economic Area. c Financial Instrument LIFE+. d The number of projects and support size concern projects completed and those being implemented (signed in the previous years), as part of which payments from foreign sources have been made; does not include bilateral aid and technical aid for NFOŚiGW. e On the basis of documentation held, the National Fund divided the amounts into topics including the "material scope", which caused that the number of agreements is different in items "origins" and "directions of aid" in comparison to the material scope. The National Fund decided to assign amounts to lead topics including the largest portion of the given project.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Dział 9. PORÓWNANIA MIĘDZYNARODOWE

Uwagi metodyczne

Zakres danych prezentowanych w niniejszym dziale obejmuje szeroką problematykę dotyczącą stanu, zagrożenia i ochrony środowiska w Polsce na tle innych krajów, głównie będących członkami Unii Europejskiej i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). **Porównania międzynarodowe** uwzględniają m.in. następujące zagadnienia:

- użytkowanie gruntów
- zużycie nawozów sztucznych
- zasoby i pobór wód oraz obsługiwane ludności przez oczyszczalnie ścieków
- emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisję gazów cieplarnianych
- odpady zebrane, ich zagrożenie dla środowiska i unieszkodliwianie
- reaktory jądrowe
- stan, zagrożenie i ochronę przyrody oraz zasobów leśnych
- wydatki na ochronę środowiska
- przepływy materialne

Zamieszczone tablice prezentują porównywalną na poziomie międzynarodowym informację statystyczną w zakresie ochrony środowiska. Zakres prezentowanych danych służy także promowaniu zasad zrównoważonego rozwoju na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Większość informacji wykorzystanych przy przygotowywaniu tablic do niniejszego działu pochodzi z **bazy danych Eurostat-u**, gdzie przedstawiono dane dla **krajów członkowskich UE**, a także dodatkowo dla **krajów kandydujących do UE** i państw członkowskich EFTA. Informacje zawarte w bazie Eurostatu przygotowano przede wszystkim w oparciu o „Kwestionariusz OECD/Eurostat – Ochrona Środowiska”, który obejmuje zagadnienia dotyczące: **wód śródlądowych, oczyszczania ścieków, odpadów wydatków na ochronę środowiska i dochodów**. Kwestionariusz wypełniany jest z częstotliwością 2-letnią przez wszystkie kraje członkowskie UE, EFTA i OECD.

Baza danych Eurostat-u oferuje użytkownikom zestaw danych oraz wskaźników obejmujących niemal wszystkie obszary tematyczne z tej dziedziny statystyki. Z bazy wybrano dane najbardziej istotne i interesujące dla użytkowników, a także kierując się w tym względzie dotychczasowym doświadczeniem.

Kolejnym ważnym źródłem danych prezentowanych w niniejszej publikacji jest baza danych Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz baza danych OECD. Dane prezentowane w bazie danych OECD pozyskano głównie na podstawie wspólnego „Kwestionariusza OECD/Eurostat – Ochrona Środowiska”, a ponadto obejmują one szacunki Sekretariatu OECD oraz pochodzą z innych, wiarygodnych źródeł danych zawartych w międzynarodowych bazach i będących w gestii innych organizacji międzynarodowych.

Rokiem bazowym dla większości prezentowanych zestawień tabelarycznych jest rok 2000 lub 2005. Niektóre informacje podane w retrospekcji różnią się od poprzednio publikowanych ze względu na weryfikację danych w aktualnych edycjach materiałów źródłowych. W niektórych tablicach dane dla Polski podano według najaktualniejszych źródeł GUS, co może powodować różnice w stosunku do zagranicznych materiałów źródłowych.

Dodatkowo do niniejszej publikacji włączono również następujące źródła informacji:

- raport FAO „Stan lasów na świecie, 2011”
- raport EKG/ONZ i UE „Stan lasów w Europie, 2013”,
- publikację Komisji Europejskiej, Barometr Natura 2000,
- publikację Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA) „Reaktory jądrowe na świecie, 2013”.

Prezentowane w publikacji „Ochrona Środowiska” wskaźniki Eurostat-u dotyczące rachunków przepływów materialnych pozyskano na podstawie Kwestionariusza „Economy-wide material flow accounts questionnaire”, wypełnianego przez kraje członkowskie UE, EFTA i kraje kandydujące do UE. Wskaźniki obejmują: „**Krajowe wykorzystane pozyskanie materialne**”, „**Krajową konsumpcję materialną**” i „**Produktywność zasobów**”. „Krajowe wykorzystane pozyskanie materialne” obejmuje wydobyte krajowe surowce (biomasa, rudy metali, minerały niemetaliczne, surowce energetyczne) z wyjątkiem wody i powietrza, „Krajowa konsumpcja materialna” obejmuje sumę surowców pozyskiwanych przez gospodarkę na terytorium kraju w ciągu roku oraz importu tych surowców minus ilość surowców wysyłanych na eksport. Ostatni z w/w wskaźników wyraża stosunek Produktu Krajowego Brutto (PKB) do „Krajowej konsumpcji materialnej”, która stanowi ilość materiałów ogółem bezpośrednio wykorzystanych przez gospodarkę.

Chapter 9. INTERNATIONAL COMPARISONS

Methodological notes

The scope of data presented in this chapter covers a wide range of issues related to the condition, threat and protection of environment in Poland in comparison to other countries, mainly the EU and Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) Member States. **International comparisons** take into account the following issues:

- land use
- use of fertilizers
- water resources and abstraction as well as population connected to wastewater treatment plants
- the emission of pollutants into air of which greenhouse gas
- waste collected, threat to the environment and disposal
- nuclear reactors
- the condition, threat and protection of nature and forest resources
- expenditures on the natural environment protection
- material flows

The tables present comparable statistical information concerning environmental protection on the international level. The range of the data is also to promote sustainable development at national and international level.

The majority of information used in preparing tables to this section comes from **Eurostat's database** where data concerning **EU Members, Candidate States and EFTA Member States** are presented. The information included in the database was prepared according to the **Joint OECD/Eurostat Questionnaire on the State of the Environment which includes issues concerning inland waters, wastewater, waste and environment protection expenditure and revenues**. The questionnaire is elaborated by all EU Member States, EFTA and OECD countries every two years.

The Eurostat's database offers the collection of data and indicators covering almost all issues in this statistical area. The most interesting and essential data were chosen for the users on the basis of former experience.

The following important sources of information in this publication are the database of Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and the database of OECD. The data comprised in the OECD database come mainly from the Joint "OECD/Eurostat Questionnaire on the State of the Environment". Moreover, the data comprise the estimations of OECD Secretariat and come from other reliable sources of information included in the international databases managed by other international organizations.

The base year for the most data presented in the tables is 2000 or 2005. Some information presented in retrospect differs from that previously published due to the verification of data in current editions of source materials. In some tables data for Poland have been presented according to the latest CSO sources. That fact, in some cases, may cause the differences between the CSO and the foreign source materials.

Additionally, the following sources of information were included:

- FAO report "State of the World's Forests 2011",
- report of ECE/UN and EU "Forest Condition in Europe, 2013",
- publication of the European Commission, Natura 2000 barometer
- International Atomic Energy Agency (IAEA) publication "Nuclear Power Reactors in the World 2013".

Eurostat's indicators on material flow accounts (MFA) obtained on the basis of „Economy-wide material flow accounts questionnaire” are presented in the publication „Environment”. The Questionnaire was elaborated in by Member States, EFTA countries and candidate countries. Data cover the following indicators: „**Domestic Extraction Used**”, „**Domestic Material Consumption DMC**”, and „**Resource Productivity (RP)**”. „Domestic Extraction Used” is the amount of raw material (biomass, metal ores, non metallic minerals, fossil energy materials) except for water and air extracted from the natural environment. DMC measures the total amount of materials directly used by an economy. It is defined as the annual quantity of raw materials extracted from the domestic territory of the economy, plus all physical imports minus all physical exports. The last indicator is defined as the ratio between gross domestic product (GDP) and domestic material consumption (DMC).

TABL. 1(370). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W KRAJACH CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ W 2012 R.

LAND USE IN THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES IN 2012

KRAJE	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>	Grunty orne i sady <i>Areable land and orchards</i>		Łąki i pastwiska <i>Permanent pasture</i>	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>		COUNTRIES
		razem <i>total</i>	w tym grunty orne <i>of which areable land</i>		na 1 mieszkańca w ha <i>per capita in ha</i>	w % powierzchni ogólnej <i>in % of total area</i>	
Austria.....	3160,0	1420,0	1355,0	1740,0	0,37	38,3	<i>Austria</i>
Belgia.....	1333,0	826,0	802,0	507,0	0,12	44,0	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	5123,0	3476,0	3317,0	1647,0	0,70	47,2	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja.....	1327,7	982,2	903,2	345,5	0,31	23,7	<i>Croatia</i>
Czechy.....	4225,0	3233,0	3157,0	992,0	0,40	54,7	<i>Czech Rep.</i>
Estonia.....	956,0	627,0	621,0	329,0	0,74	22,6	<i>Estonia</i>
Dania.....	2624,0	2424,0	2418,0	200,0	0,47	61,8	<i>Denmark</i>
Finlandia.....	2285,1	2253,1	2249,1	32,0	0,42	7,5	<i>Finland</i>
Francja.....	28839,0	19292,8	18290,6	9546,2	0,45	52,7	<i>France</i>
Hiszpania.....	26960,0	16960,0	12400,0	10000,0	0,58	54,0	<i>Spain</i>
Holandia.....	1841,7	1046,8	1011,0	794,9	0,11	54,6	<i>Netherlands</i>
Irlandia.....	4533,0	1171,0	1170,0	3362,0	0,99	65,8	<i>Ireland</i>
Litwa.....	2842,2	2292,3	2260,5	549,9	0,94	45,3	<i>Lithuania</i>
Luksemburg.....	131,4	64,1	62,6	67,3	0,25	50,7	<i>Luxembourg</i>
Łotwa.....	1841,0	1184,0	1178,0	657,0	0,89	29,6	<i>Latvia</i>
Malta.....	10,3	10,3	9,0	.	0,02	32,2	<i>Malta</i>
Niemcy.....	16664,0	12034,0	11834,0	4630,0	0,20	47,8	<i>Germany</i>
Polska.....	14529,0	11323,0	10925,0	3206,0	0,38	47,4	<i>Poland</i>
Portugalia.....	3636,0	1804,0	1090,0	1832,0	0,34	39,7	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	13733,0	9244,0	8798,0	4489,0	0,63	59,7	<i>Romania</i>
Słowenia.....	479,7	198,7	171,7	281,0	0,23	23,8	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	1927,4	1412,5	1392,3	514,9	0,35	40,1	<i>Slovakia</i>
Szwecja.....	3048,6	2608,0	2599,0	440,6	0,32	7,5	<i>Sewden</i>
Węgry.....	5338,0	4579,0	4397,0	759,0	0,54	59,0	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania.....	17182,0	6258,0	6212,0	10924,0	0,27	71,0	<i>United Kingdom</i>
Włochy.....	13728,5	9559,5	7118,0	4169,0	0,23	46,7	<i>Italy</i>

Źródło: baza danych FAO.

Source: FAO Database.

TABLE 2(371). ZUŻYCIE NAWOZÓW
USE OF FERTILIZERS

KRAJE	Nawozy azotowe <i>Nitrogenous fertilizers</i>				Nawozy fosforowe <i>Phosphate fertilizers</i>				Nawozy potasowe <i>Potassium fertilizers</i>				COUNTRIES
	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	
	w tysiącach ton <i>in thousands tonnes</i>												
UE-27	10770	10386	.	.	2529	2350	.	.	2386	2166	EU - 27
Austria	118	97	117	98	47	35	29	26	46	34	28	27	Austria
Bułgaria	187	191	.	.	37	33	.	.	15	13	Bulgaria
Cypr	4	4	.	.	2	2	.	.	2	2	Cyprus
Czechy	268	295	.	.	41	35	.	.	32	27	Czech Republic
Dania	285	229	196	174	37	28	24	24	68	62	40	39	Denmark
Estonia	1848	1784	1785	1640	.	.	6	7	.	.	7	11	Estonia
Finlandia	176	156	142	143	53	44	27	24	67	56	33	30	Finland
Francja	2316	2206	2161	2135	795	597	464	439	859	610	454	398	France
Grecja	363	341	355	356	113	88	66	53	46	44	40	34	Greece
Hiszpania	1115	957	965	803	569	507	390	357	388	350	295	245	Spain
Holandia	283	289	55	44	24	23	56	38	30	32	Netherlands
Irlandia	37	39	95	89	48	50	120	95	74	75	Ireland
Litwa	144	147	.	.	35	36	.	.	36	38	Lithuania
Łotwa	46	46	.	.	12	12	.	.	12	12	Latvia
Niemcy	244	191	197	187	351	272	286	247	451	354	360	320	Germany
Norwegia	103	104	97	99	30	28	20	20	51	44	25	32	Norway
Polska	1091	1095	.	.	408	371	.	.	378	347	Poland
Portugalia	113	84	73	70	67	49	30	29	37	28	21	19	Portugal
Rumunia	378	376	.	.	84	89	.	.	29	28	Romania
Słowenia	27	27	.	.	9	9	.	.	10	10	Slovenia
Słowacja	110	120	.	.	18	23	.	.	11	13	Slovakia
Szwecja	191	162	178	170	39	31	24	25	40	31	21	22	Sweden
Węgry	300	265	233	233	.	.	44	45	.	.	41	45	Hungary
Wlk. Brytania	1030	1018	1021	1000	284	250	192	188	314	279	235	215	United Kingdom
Włochy	828	621	589	568	504	347	200	179	346	242	123	104	Italy

Źródło: baza danych Eurostat-u.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 3(372). ZASOBY WÓD (średnie roczne z wielolecia)^a
WATER RESOURCES (long term annual average)^a

KRAJE	Całkowite zasoby odnawialne	Zasoby wewnętrzne	Dopływ ^b	Odpływ ^b	Parowanie	Opad	COUNTRIES
	<i>Total renewable resources</i>	<i>Internal resources</i>	<i>Inflow^b</i>	<i>Outflow^b</i>	<i>Evapotranspiration</i>	<i>Precipitation</i>	
w milionach m3 in million m3							
Austria.....	84000	55000	29000	84000	43000	98000	<i>Austria</i>
Belgia.....	19933	12327	7607	15619	16561	28887	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	106650	17554	89096	108013	52296	69850	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja.....	111660	26080	85580	111660	39600	65680	<i>Croatia</i>
Cypr.....	321	321	0	80	2709	3030	<i>Cyprus</i>
Czechy.....	15977	15237	740	15977	39416	54653	<i>Czech Republic</i>
Dania.....	16340	16340	0	1935	22145	38485	<i>Denmark</i>
Estonia.....	29018	<i>Estonia</i>
Finlandia.....	110000	107000	3200	110000	115000	222000	<i>Finland</i>
Francja.....	186293	175293	11000	168000	320820	500770	<i>France</i>
Grecja.....	72000	60000	12000	.	55000	115000	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	111133	111133	0	111133	235394	346527	<i>Spain</i>
Holandia.....	116430	7533	81500	90882	21293	31618	<i>Netherlands</i>
Irlandia.....	50973	47500	3473	.	32500	80000	<i>Ireland</i>
Islandia.....	170000	170000	0	170000	30000	200000	<i>Iceland</i>
Litwa.....	24500	15510	8990	25897	28500	44010	<i>Lithuania</i>
Luksemburg.....	1644	905	739	1600	1125	2030	<i>Luxembourg</i>
Łotwa.....	33731	16901	16830	32903	25800	42701	<i>Latvia</i>
Niemcy.....	188000	117000	75000	182000	190000	307000	<i>Germany</i>
Norwegia.....	393012	380687	12325	393012	112000	470671	<i>Norway</i>
Polska.....	63100	54800	8300	63100	138300	193100	<i>Poland</i>
Portugalia.....	73593	38593	35000	34000	43571	82164	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	42293	39415	2878	17930	114585	154000	<i>Romania</i>
Słowenia.....	32092	18596	13496	32274	13150	31746	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	80326	13074	67252	81680	24278	37352	<i>Slovakia</i>
Szwajcaria.....	52386	39826	12560	53140	21382	61207	<i>Switzerland</i>
Szwecja.....	186176	172559	13617	186176	169925	342157	<i>Sweden</i>
Turcja.....	234300	227400	6900	178000	275700	501000	<i>Turkey</i>
Węgry.....	116430	7533	108897	115657	48174	55707	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania.....	172861	161369	6454	171015	127290	287607	<i>United Kingdom</i>
Włochy.....	115794	85297	30497	115882	155808	241105	<i>Italy</i>

a Minimalny okres wykorzystany do obliczeń średnich rocznych z wielolecia wynosi 20 lat. *b* Dopływ – dopływy wód z sąsiednich krajów; odpływ – odpływy wód do sąsiednich krajów i do morza (uwzględniono przepływy wód podziemnych).

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a The minimum period taken into account for the calculation of long term annual averages is 20 year. *b* Inflow – water flows from neighbouring countries; outflow – water flows to neighbouring countries and to the sea (includes underground flows of surface waters).

Source: Eurostat's Database.

TABL. 4(373). POBÓR WODY

WATER ABSTRACTION

KRAJE	Rok Year	Ogółem <i>Total</i>	Z wód powierzchniowych <i>From surface water</i>	Z wód podziemnych <i>From groundwaters</i>	Na 1 mieszkańca w m ³ <i>Per capita in m³</i>	COUNTRIES
		w milionach m ³ <i>in million m³</i>				
Belgia	2009	6176	5558	618	574	Belgium
Bułgaria	2011	6385 ^a	5840 ^a	545 ^a	866	Bulgaria
Chorwacja	2011	672	202	470	157	Croatia
Cypr	2011	221 ^a	66 ^a	155 ^a	263	Cyprus
Czechy	2011	1887	1508	378	180	Czech Republic
Dania	2010	654	5	649	118	Denmark
Estonia	2011	1874	1575	299	1409	Estonia
Finlandia	2006	6562	6298	264	1249	Finland
Francja	2010	33110 ^a	26968 ^a	6143 ^a	512	France
Grecja	2007	9539	5821	3651	856	Greece
Hiszpania	2010	33544	26949	6595	722	Spain
Holandia	2010	10668	9659	1008	644	Netherlands
Irlandia	2007	730	517	213	168	Ireland
Islandia	2005	165	5	160	562	Iceland
Litwa	2011	631 ^a	457 ^a	175	207	Lithuania
Luksemburg	2011	46	24	22	90	Luxembourg
Łotwa	2010	375	105	270	177	Latvia
Malta	2011	38	0 ^a	38	92	Malta
Niemcy	2004	35557	29524	6033	431	Germany
Polska	2011	11911	9178	2733	309	Poland
Rumunia	2011	6592	5992	600	326	Romania
Słowenia	2011	850	666	185	415	Slovenia
Słowacja	2011	601 ^b	259	334	111 ^b	Slovakia
Szwajcaria	2006	2216	961	1255	297	Switzerland
Szwecja	2010	2689	2342	348	288	Sweden
Turcja	2010	46956 ^a	33818 ^{ac}	13138 ^a	647	Turkey
Węgry	2008	5432	4926	506	541	Hungary

a Definicja inna niż w pozostałych krajach. *b* Dane dotyczą 2010 r. *c* Dane szacunkowe.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Definition differs. *b* Data concern 2010. *c* Estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 5(374). POBÓR WODY NA ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI I GOSPODARKI NARODOWEJ

WATER ABSTRACTION FOR POPULATION AND NATIONAL ECONOMY SUPPLY

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>		Gospodarka komunalna <i>Public water supply</i>		Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo <i>Agriculture, forestry, fishing</i>		Przemysł przetwórczy <i>Manufacturing industry</i>		COUNTRIES
	2000	2011	2000	2011	2000	2011	2000	2011	
	w milionach m ³ <i>in million m³</i>								
Austria.....	.	.	.	608 ^a	100	.	1259	.	<i>Austria</i>
Belgia.....	7536	6176 ^a	745	707 ^b	36	40 ^b	1384	1089 ^b	<i>Belgium</i>
Bułgaria	6132	6385	1178	917	1185	1050	400	136	<i>Bulgaria</i>
Cypr	196	221	46	53	145	165	.	.	<i>Cyprus</i>
Czechy	1918	1887	808	638	15	39	370	234	<i>Czech Rep.</i>
Dania.....	726	654	428 ^c	385 ^b	165 ^c	238 ^b	58 ^c	33 ^b	<i>Denmark</i>
Estonia	1471	1874	72	103	36	4 ^b	27	21 ^b	<i>Estonia</i>
Finlandia.....	.	.	404	400	50	.	1566	1422 ^d	<i>Finland</i>
Francja.....	32715	33110	5872	5490 ^d	4872	3033 ^d	3633	2662 ^d	<i>France</i>
Grecja	9924	9539	795	1293	9067	7918	.	.	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	36525	33544 ^d	5476	5350 ^d	23688	21300 ^d	1307	508 ^d	<i>Spain</i>
Holandia.....	8915 ^f	10668 ^d	1313	1217 ^d	53 ^f	122 ^d	1352 ^f	3097 ^d	<i>Netherlands</i>
Irlandia.....	.	730 ^e	.	609 ^e	<i>Ireland</i>
Islandia.....	163	.	77	.	70	.	14	.	<i>Iceland</i>
Litwa.....	3578	631	127 ^f	124	53 ^f	64	57 ^f	29	<i>Lithuania</i>
Łotwa.....	283	375 ^d	.	221 ^d	48	51 ^e	42	25 ^e	<i>Latvia</i>
Malta	36 ^f	38	19	13	20 ^f	25	.	.	<i>Malta</i>
Niemcy.....	38006 ^f	.	5409 ^f	5081 ^d	.	81	5374 ^f	4660 ^d	<i>Germany</i>
Norwegia.....	.	.	802	819	770	.	.	1027 ^b	<i>Norway</i>
Polska	11994	11911	2350	2033	1061	1111	775	472	<i>Poland</i>
Portugalia.....	.	.	.	934 ^a	<i>Portugal</i>
Rumunia	7967	6592	2609	1000	940	964	1032	3421	<i>Romania</i>
Słowenia	899 ^c	850	220	169	7 ^f	3	85	45	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	1172	601 ^d	423	309 ^d	91	18	623	447 ^d	<i>Slovakia</i>
Szwajcaria.....	.	.	1060	954	<i>Switzerland</i>
Szwecja.....	2688	2689 ^d	923	907 ^d	150	98	1406	1451 ^d	<i>Sweden</i>
Turcja.....	43650	46956 ^d	4453	5792 ^d	32907	40643	809	810 ^d	<i>Turkey</i>
Węgry.....	.	5432 ^a	817	600	721	.	166	81 ^e	<i>Hungary</i>
Wlk. Brytania.....	.	10830	7090 ^f	6333	.	993	.	495	<i>United Kingdom</i>

a Dane za 2008 r. *b* Dane za 2009 r. *c* Dane za 2002 r. *d* Dane za 2010 r. *e* Dane za 2007 r. *f* Dane za 2001 r.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Data for 2008. *b* Data for 2009. *c* Data for 2002. *d* Data for 2010. *e* Data for 2007. *f* Data for 2001.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 6(375). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z WODOCIĄGÓW

POPULATION CONNECTED TO PUBLIC WATER SUPPLY

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	COUNTRIES
	w % ludności ogółem <i>in % of total population</i>								
Austria	89	.	.	.	95	.	.	.	Austria
Belgia	95	95	99	100	100	100	.	.	Belgium
Bułgaria	99	99	99	99	99	99	99	99	Bulgaria
Cypr	100	100	100	100	100	100	100	100	Cyprus
Czechy	87	92	92	92	92	93	93	94	Czech Republic
Dania	Denmark
Estonia	70	72	72	74	80	80	.	.	Estonia
Francja	France
Grecja	85	91	92	94	Greece
Holandia	100	100	100	100	100	100	100	.	Netherlands
Irlandia	83	.	85	Ireland
Islandia	95	95	Iceland
Litwa	76	76	76	76	76	75	75	Lithuania
Malta	100	100	100	100	100	100	100	100	Malta
Niemcy	99	.	.	99	.	Germany
Norwegia	89	89	91	Norway
Polska	83	86	86	87	87	87	88	88	Poland
Portugalia	92	91	92	94	97	.	.	Portugal
Rumunia	49	53	55	56	57	Romania
Słowenia	Slovenia
Słowacja	85	86	87	86	86	87	87	Slovakia
Szwecja	85	85	85	85	.	.	87	.	Sweden
Turcja	74 ^a	80 ^a	82	82 ^a	99	98 ^a	98	.	Turkey
Węgry	92	100	100	100	100	100	100	100	Hungary
Włochy	Italy

^a Dane szacunkowe.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 7(376). LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ SIEĆ KANALIZACYJNĄ

POPULATION CONNECTED TO URBAN WASTEWATER COLLECTING SYSTEM

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	COUNTRIES
	w % ludności ogółem <i>in % of total population</i>								
Austria	94	.	Austria
Belgia ^a	79	84	85	87	88	89	.	.	Belgium ^a
Bulgaria	67	69	69	70	70	70	71	74	Bulgaria
Cypr	14	30	Cyprus
Czechy	77	79	81	82	82	83	Czech Republic
Dania	90	90	.	Denmark
Estonia	75	75	75	81	81	.	82	Estonia
Finlandia	83	83	Finland
Francja	France
Grecja	Greece
Hiszpania	91	.	92	.	98	.	Spain
Holandia	98	99	99	.	99	.	99	.	Netherlands
Irlandia	67	Ireland
Islandia	Iceland
Litwa	70	72	72	73	Lithuania
Luksemburg	99	Luxembourg
Łotwa	Latvia
Malta	100	100	100	100	100	100	100	100	Malta
Niemcy	96	.	.	97	.	Germany
Norwegia	80	82	83	83	83	84	84	84	Norway
Polska	85	85	85	86	86	86	87	Poland
Portugalia	74	77	74	78	81	.	.	Portugal
Rumunia	29	29	44	44	Romania
Słowenia	63	63	63	63	63	63	63	.	Slovenia
Słowacja	55	57	57	58	59	60	60	62	Slovakia
Szwajcaria	95	97	Switzerland
Szwecja	87	.	Sweden
Turcja	63	69	72	71	73	73	79	.	Turkey
Węgry	51	65	67	70	71	72	72	73	Hungary
Wlk. Brytania	97	97	97	.	United Kingdom
Włochy	Italy

^a Dane szacunkowe.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 8(377). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

POPULATION CONNECTED TO WASTE WATER TREATMENT PLANTS

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>			Mechaniczne ^a <i>Primary treatment^a</i>			Biologiczne ^b <i>Secondary treatment</i>			Z podwyższonym usuwaniami biogenów ^c <i>Tertiary treatment^c</i>			COUNTRIES
	2000	2005	2011	2000	2005	2011	2000	2005	2011	2000	2005	2011	
	w % <i>in %</i>												
Austria.....	85	.	94 ^e	1 ^e	.	.	93 ^e	Austria
Belgia	41	54	73 ^d	0	0	.	6	8	9 ^d	36	47	63 ^d	Belgium
Bułgaria	37	41	56	1	3	2	36	38	19	0	0	34	Bulgaria
Chorwacja	9	28	39	.	.	12	4	9	26	.	.	1	Croatia
Cypr	14	30	.	0	0	.	7	12	.	8	18	.	Cyprus
Czechy	64	73	78	.	0	0	.	17	8	.	56	70	Czech Republic
Dania	88	.	90 ^e	1	.	2 ^e	4	.	2 ^e	83	.	86 ^e	Denmark
Estonia	69	74	82	1	1	1	28	25	13	40	48	68	Estonia
Finlandia	80	.	83	0	.	0	0	.	0	80	.	83	Finland
Francja	France
Grecja	88	6	.	.	82	Greece
Hiszpania	81	.	96 ^e	.	.	3 ^e	.	.	33 ^e	.	.	60 ^e	Spain
Holandia	98	99	99 ^e	0	0	0	17	5	1 ^e	82	94	98 ^e	Netherlands
Irlandia	84	63	.	2	1	.	70	19	.	12	43	Ireland
Islandia	33	57	.	33	55	.	0	2	.	0	0	.	Iceland
Litwa	69	73	.	11	0	.	22	3	.	36	62	Lithuania
Luksemburg	95	.	.	4	.	.	60	.	.	31	Luxembourg
Łotwa	66	.	.	2	.	.	26	.	.	38	.	Latvia
Malta	14	16	100	0	0	0	14	16	6	0	0	94	Malta
Niemcy	96 ^e	.	0	0 ^e	.	1	3 ^e	.	96	92 ^e	Germany
Norwegia	74	77	80	22	19	19	1	1	2	51	56	60	Norway
Polska	54	60	66	3	2	0	30	21	13	20	37	52	Poland
Portugalia	65	71 ^d	.	11	4 ^d	.	27	39 ^d	.	15	16 ^d	Portugal
Rumunia	28	40	.	11	9	.	17	30	.	0	1	Romania
Słowenia	36	50	56	10	5	1	11	21	37	1	11	19	Slovenia
Słowacja	51	55	60	Slovakia
Szwajcaria	96	97	97 ^e	.	.	.	22	20	20 ^e	74	77	78 ^e	Switzerland
Szwecja	86	86	87 ^e	0	.	.	5	5	4 ^e	81	81	83 ^e	Sweden
Turcja	26	42	52 ^e	8	14	15 ^e	15	19	20 ^e	4	10	18 ^e	Turkey
Węgry	46	61	73	16	19	1	24	20	34	6	21	37	Hungary
Włochy	0	.	.	10	.	.	84	.	Italy

a Obejmuje procesy fizyczne i mechaniczne, w wyniku których powstaje zdekantowana ciecz i osad. b Obejmuje procesy biologiczne, w których wykorzystywane są tlenowe i beztlenowe mikroorganizmy. c Dotyczy zaawansowanych technologii oczyszczania, w których wykorzystuje się procesy chemiczne. d Dane za 2009 r. e Dane za 2010 r.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Involves physical and mechanical processes in which decanted effluent and sewage sludge are produced. b Involves biological processes using aerobic and anaerobic microorganisms. c Involves advanced technologies using chemical processes. d Data for 2009 e Data for 2010

Source: Eurostat's Database.

TABL. 9(378). PRODUKCJA ENERGII PIERWOTNEJ

PRODUCTION OF PRIMARY ENERGY

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach toe ^a in thousand toe ^a									
UE-27.....	941 756	900 192	881 673	856 479	850 749	815 516	831 618	802 936	794 604	EU -27
Austria	9 754	9 979	10 141	10 900	11 227	11 586	12 079	11 550	12 784	Austria
Belgia	13 401	13 654	13 565	14 174	13 851	14 554	15 115	17 648	15 670	Belgium
Bulgaria	9 844	10 600	10 983	9 867	10 178	9 716	10 482	12 259	11 682	Bulgaria
Chorwacja	3 587	3 806	4 143	4 055	3 945	4 064	4 214	3 786	3 453	Croatia
Cypr	44	51	52	73	81	84	89	96	106	Cyprus
Czechy.....	30 623	32 861	33 511	33 705	32 765	31 169	31 549	31 985	31 985	Czech Rep.
Dania	27 604	30 802	29 350	26 797	26 436	23 981	23 188	20 498	18 882	Denmark
Estonia	3 181	3 868	3 746	4 408	4 226	4 158	4 930	5 038	5 092	Estonia
Finlandia	14 804	16 562	18 086	15 989	16 288	16 436	17 280	17 011	17 107	Finland
Francja	129 345	135 391	135 044	133 065	135 184	127 698	134 166	134 708	133 252	France
Grecja	10 012	10 324	10 074	10 179	9 869	10 085	9 452	9 637	10 437	Greece
Hiszpania	31 392	30 005	31 178	30 141	30 192	30 110	34 132	31 701	33 176	Spain
Holandia	57 533	62 201	61 067	61 373	66 742	63 224	69 961	64 462	64 893	Netherlands
Irlandia	2 159	1 647	1 644	1 401	1 548	1 459	1 842	1 673	1 287	Ireland
Islandia	2 306	2 636	3 259	3 953	4 356	4 403	4 430	4 805	5 113	Iceland
Litwa	3 235	3 851	3 434	3 720	3 800	4 148	1 310	1 290	1 319	Lithuania
Luxemburg	64	111	118	124	127	113	122	116	126	Luxembourg
Łotwa	1 409	1 861	1 846	1 802	1 789	2 097	2 114	2 075	2 337	Latvia
Malta	1	1	1	1	2	2	3	3	6	Malta
Niemcy	135 178	136 735	138 665	136 423	132 847	126 558	129 375	123 064	123 537	Germany
Norwegia	227 456	224 189	215 572	215 391	219 526	215 207	206 463	199 262	203 154	Norway
Polska	78 951	78 209	77 158	72 009	70 818	67 062	66 948	67 915	71 103	Poland
Portugalia	3 846	3 615	4 367	4 640	4 473	4 926	5 576	5 324	4 596	Portugal
Rumunia	28 465	28 166	28 247	27 986	29 197	28 537	27 777	27 886	27 358	Romania
Słowenia	3 085	3 492	3 428	3 450	3 656	3 647	3 687	3 787	3 542	Slovenia
Słowacja.....	6 288	6 336	6 378	5 699	6 164	5 713	5 974	6 171	6 233	Slovakia
Szwecja	30 012	34 189	32 369	33 124	32 785	29 938	32 667	32 879	35 713	Sweden
Turcja	25 889	23 964	26 373	27 300	29 019	30 352	32 289	32 128	30 686	Turkey
Węgry	11 598	10 308	10 278	10 183	10 434	10 941	10 978	10 712	10 526	Hungary
Wielka Brytania.....	268 189	203 803	185 496	174 965	165 325	156 875	147 108	128 508	116 453	United Kingdom
Włochy	28 154	27 765	27 305	26 227	26 799	26 637	29 502	31 156	31 953	Italy

^a Toe - tona oleju ekwiwalentnego (umownego) - ton of oil equivalent - stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. Oznacza ilość energii, jaka może zostać wyprodukowana ze spalania jednej metrycznej tony ropy naftowej. Jedna tona oleju umownego równa jest 41,868 GJ lub 11,63 MWh.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Toe - ton of oil equivalent – unit of energy used in international balances. It refers to the amount of energy released by burning one metric ton of crude oil. One ton of oil equivalent equals to 41,868 GJ or 11,63 MWh.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 10(379). PRODUKCJA ENERGII ODNAWIALNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ
PRODUCTION OF RENEWABLE ENERGY BY SOURCES

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>								COUNTRIES
			wiatrowa <i>wind</i>		wodna <i>hydro</i>		stałe biopaliwa (bez węgla) <i>solid biofuels</i> (excluding charcoal)		biodiesel <i>biodiesels</i>		
	2005	2012	2005	2012	2005	2012	2005	2012	2005	2012	
w tysiącach toe ^a in thousand toe ^a											
UE-28.....	115879,0	177429,9	6058,0	17692,7	26803,3	28811,4	63507,8	83725,0	2364,8	9187,9	<i>EU-28</i>
Austria	7159,2	9623,2	114,4	211,8	3153,7	3765,3	3486,3	4819,9	40,7	166,4	<i>Austria</i>
Belgia	874,8	2815,8	19,5	236,5	24,8	30,7	527,9	1404,1	0,0	264,6	<i>Belgium</i>
Bułgaria	1123,8	1638,1	0,4	105,0	372,9	277,4	717,7	1108,8	0,0	7,1	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja	901,5	1181,2	0,9	28,3	544,5	398,9	352,7	693,6	0,0	34,7	<i>Croatia</i>
Cypr	47,7	106,2	0,0	15,9	0,0	0,0	6,4	5,3	.	5,8	<i>Cyprus</i>
Czechy	1972,4	3247,1	1,8	35,8	204,6	183,1	1537,2	2152,9	112,1	152,6	<i>Czech Rep.</i>
Dania	2517,9	3113,6	568,7	883,1	2,0	1,5	1260,1	1488,6	62,9	97,4	<i>Denmark</i>
Estonia	692,2	1056,3	4,6	37,3	1,9	3,6	682,1	1012,5	0,0	0,0	<i>Estonia</i>
Finlandia	8166,1	9930,7	14,6	42,5	1185,2	1449,6	6810,8	7912,9	0,0	257,3	<i>Finland</i>
Francja	15480,0	20766,0	82,9	1282,3	4441,8	5048,8	8965,0	9723,2	388,4	1966,2	<i>France</i>
Grecja	1641,4	2274,5	108,9	331,0	431,4	378,6	956,9	1000,3	0,0	124,3	<i>Greece</i>
Hiszpania	8397,7	14487,4	1820,8	4253,8	1581,5	1766,6	4176,0	4937,6	145,3	444,6	<i>Spain</i>
Holandia	1859,1	3778,6	177,7	428,4	7,6	8,9	826,6	1094,8	0,0	1040,1	<i>Netherlands</i>
Irlandia	366,1	744,1	95,6	344,8	54,3	69,0	180,4	195,4	1,2	24,5	<i>Ireland</i>
Islandia	2635,6	5112,6	0,0	0,0	603,5	1060,8	0,0	0,0	0,0	0,1	<i>Iceland</i>
Litwa	899,8	1197,9	0,2	46,4	38,8	36,4	845,3	992,0	6,2	94,3	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	76,0	93,7	4,5	6,4	8,1	8,3	44,4	47,5	0,0	0,0	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	1853,8	2331,4	4,0	9,8	286,0	318,7	1553,7	1869,5	1,9	80,4	<i>Latvia</i>
Malta	1,1	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,8	0,0	2,4	<i>Malta</i>
Niemcy	16794,6	32912,7	2341,3	4356,8	1632,7	1822,4	7975,5	11810,9	1322,8	2492,0	<i>Germany</i>
Norwegia.....	12955,6	13756,2	42,9	133,8	11667,1	12200,5	1119,1	1150,8	0,0	62,7	<i>Norway</i>
Polska	4549,4	8478,0	11,6	408,2	189,3	175,2	4166,2	6987,7	59,0	555,2	<i>Poland</i>
Portugalia	3474,7	4358,3	152,5	882,1	406,8	483,4	2713,3	2341,3	0,1	268,8	<i>Portugal</i>
Rumunia	4984,2	5242,2	0,0	227,0	1737,5	1037,5	3228,9	3795,1	0,0	88,7	<i>Romania</i>
Słowenia	773,9	989,5	0,0	0,0	297,6	334,7	469,5	560,0	0,0	0,9	<i>Slovenia</i>
Słowacja	861,0	1433,5	0,5	0,5	398,8	352,8	397,8	800,8	33,4	99,3	<i>Slovakia</i>
Szwecja	14825,6	18509,9	80,5	616,1	6259,9	6786,9	7936,6	9563,4	7,1	318,8	<i>Sweden</i>
Turcja	10130,6	12100,0	5,1	503,9	3401,6	4975,5	5325,0	3465,5	0,0	16,8	<i>Turkey</i>
Węgry	1189,1	1962,6	0,9	66,2	17,4	18,3	1039,8	1384,9	0,0	128,9	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	3552,8	7095,0	249,7	1683,9	423,2	454,4	986,1	1809,5	7,9	218,8	<i>United Kingdom</i>
Włochy	10843,2	18056,0	201,5	1152,8	3101,2	3600,6	1664,1	4211,8	175,8	253,6	<i>Italy</i>

a Toe - tona oleju ekwiwalentnego (umownego) - ton of oil equivalent - stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. Oznacza ilość energii, jaka może zostać wyprodukowana ze spalania jednej metrycznej tony ropy naftowej. Jedna tona oleju umownego równa jest 41,868 GJ lub 11,63 MWh.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Toe - ton of oil equivalent – unit of energy used in international balances. It refers to the amount of energy released by burning one metric ton of crude oil. One ton of oil equivalent equals to 41,868 GJ or 11,63 MWh.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 11(380). EMISJA TLENKÓW SIARKI^a
EMISSION OF SULPHUR OXIDES^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton in thousand tonnes									
UE-28.....	11435,9	9331,8	9201,2	8897,7	7216,7	6307,0	5930,1	5894,0	5376,5	EU-28
Austria	32,2	27,8	28,5	25,5	23,1	17,6	19,2	18,7	17,9	Austria
Belgia	186,0	156,2	146,6	136,0	105,9	83,0	65,3	57,3	51,6	Belgium
Bułgaria	861,2	776,5	763,1	819,7	569,4	439,7	386,9	514,8	328,8	Bulgaria
Chorwacja	62,3	64,6	60,5	68,0	58,0	59,8	35,6	34,1	25,7	Croatia
Cypr.....	46,4	35,5	29,0	26,9	24,0	19,3	23,3	22,0	17,3	Cyprus
Czechy	264,7	218,6	211,2	217,0	174,4	173,6	170,4	163,6	158,0	Czech Rep.
Dania	87,0	59,6	79,5	52,0	40,2	23,0	23,9	23,6	18,4	Denmark
Estonia	100,7	80,7	75,3	94,8	76,6	61,3	89,4	77,9	45,0	Estonia
Finlandia	98,8	87,3	103,9	97,9	83,2	67,2	72,9	66,3	54,4	Finland
Francja	791,8	616,5	574,0	563,3	455,9	412,9	383,0	349,0	329,3	France
Grecja.....	702,6	717,0	723,6	740,5	644,5	592,8	438,5	441,6	391,2	Greece
Hiszpania.....	1970,0	1930,3	1845,5	1825,1	1200,1	1145,1	1074,8	1139,5	1082,8	Spain
Holandia.....	138,4	128,3	131,0	120,2	94,9	80,2	72,3	61,7	60,7	Netherlands
Irlandia.....	142,4	73,9	64,6	59,3	48,6	34,9	29,2	25,9	24,5	Ireland
Litwa.....	44,1	43,1	43,7	34,3	33,2	31,8	31,5	28,7	36,4	Lithuania
Luksemburg	3,3	2,5	2,9	2,5	2,3	2,3	2,3	1,8	2,1	Luxembourg
Łotwa	15,7	16,5	13,6	9,6	9,7	10,9	9,2	7,6	7,5	Latvia
Malta	24,3	21,8	23,2	25,3	24,5	21,7	24,8	22,0	21,8	Malta
Niemcy.....	749,4	592,5	604,7	615,5	612,9	549,7	575,2	567,1	562,1	Germany
Norwegia.....	37,9	32,7	26,4	25,7	26,2	20,3	24,3	23,2	21,1	Norway
Polska^b	1451,5	1217,4	1292,4	1229,2	1007,3	868,2	935,6	897,5	853,3	Poland^b
Portugalia	271,7	197,2	175,4	170,4	123,1	86,2	76,0	76,1	74,0	Portugal
Rumunia	526,0	642,6	652,9	534,9	525,8	443,6	350,3	321,6	259,7	Romania
Słowenia.....	92,7	40,8	16,5	14,7	12,9	10,5	9,9	11,0	10,2	Slovenia
Słowacja	127,0	89,0	87,8	70,6	69,4	64,1	69,4	68,5	58,5	Slovakia
Szwecja	104,9	125,1	113,2	89,7	81,8	83,6	70,1	57,1	55,2	Sweden
Szwajcaria.....	17,2	17,4	16,3	14,4	15,0	13,0	13,7	12,0	12,1	Switzerland
Turcja.....	2335,5	2106,0	2270,2	2647,6	2561,4	2665,0	2558,8	2652,9	2739,3	Turkey
Węgry	422,7	42,9	40,8	36,4	36,6	30,9	32,3	35,3	31,8	Hungary
Wlk. Brytania	1284,9	794,9	777,2	731,3	635,6	523,7	513,1	475,5	514,1	United Kingdom
Włochy	833,0	532,5	520,1	486,8	442,4	368,9	345,0	327,7	283,5	Italy

a Dane wyrażone w ekwiwalencie siarki. *b* Dane zrekalkulowane.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Data expressed in sulphur equivalent. *b* Data recalculated.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 12(381). EMISJA TLENKÓW AZOTU^aEMISSION OF NITROGEN OXIDES^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton in thousand tonnes									
UE-28.....	14806,2	13950,3	13817,9	13558,7	12762,5	11733,4	11506,3	11176,1	10723,3	EU-28
Austria	212,9	244,3	230,4	226,9	214,2	197,2	202,1	192,1	187,5	Austria
Belgia	337,6	310,9	297,8	289,4	259,2	230,4	241,0	227,0	216,5	Belgium
Bułgaria	127,6	157,1	153,9	144,6	144,1	119,9	117,3	138,6	126,0	Bulgaria
Chorwacja	74,8	82,0	82,4	86,4	84,0	75,2	68,7	66,1	59,0	Croatia
Cypr.....	21,6	20,5	20,4	20,8	21,4	20,9	19,2	21,9	22,1	Cyprus
Czechy	397,7	278,4	282,7	287,8	268,7	258,6	242,3	228,6	213,6	Czech Rep.
Dania	308,0	252,9	275,1	267,0	236,0	181,6	193,0	187,5	162,6	Denmark
Estonia	46,3	45,9	52,0	58,3	55,5	47,9	54,0	50,4	49,6	Estonia
Finlandia	251,5	206,9	227,6	220,9	196,5	173,5	182,8	168,5	156,1	Finland
Francja	1793,7	1606,8	1542,7	1487,7	1364,0	1278,8	1253,8	1199,7	1170,0	France
Grecja.....	632,3	635,4	650,1	658,4	631,9	583,2	528,9	468,1	401,8	Greece
Hiszpania.....	1890,7	2071,2	2044,8	2049,7	1878,5	1734,1	1634,7	1651,8	1605,7	Spain
Holandia.....	505,7	460,5	453,3	429,6	415,8	384,4	383,2	369,7	354,4	Netherlands
Irlandia.....	146,6	138,4	134,0	131,3	116,5	95,3	90,8	80,4	83,1	Ireland
Litwa.....	57,7	62,5	64,3	62,1	63,4	57,1	60,2	55,7	57,8	Lithuania
Luksemburg	44,4	62,3	56,9	52,7	50,8	44,3	46,6	48,6	46,4	Luxembourg
Łotwa	41,9	62,7	58,3	56,9	55,2	58,3	57,8	49,7	55,6	Latvia
Malta	8,4	15,6	16,5	17,1	17,5	17,4	21,2	19,1	19,8	Malta
Niemcy.....	2165,5	1847,2	1849,4	1813,8	1732,6	1611,9	1637,0	1594,4	1569,7	Germany
Norwegia.....	256,2	243,7	242,9	241,4	228,0	210,2	206,8	197,1	186,9	Norway
Polska^b	844,0	850,8	855,5	860,3	829,9	809,4	862,1	845,9	817,3	Poland^b
Portugalia	304,9	297,7	280,5	277,7	256,7	240,5	223,0	221,1	216,5	Portugal
Rumunia	282,7	309,1	297,9	271,7	269,6	230,1	217,9	222,5	225,8	Romania
Słowenia.....	51,2	48,3	51,6	53,7	59,8	49,8	47,9	49,2	49,4	Slovenia
Słowacja	107,4	101,9	96,4	95,6	93,6	84,2	88,6	85,2	81,0	Slovakia
Szwajcaria.....	124,7	104,9	101,9	99,6	97,9	91,7	91,6	88,4	87,3	Switzerland
Szwecja	318,7	322,1	328,6	325,4	308,7	304,9	290,9	267,0	254,6	Sweden
Turcja.....	847,1	888,4	930,9	1044,6	994,7	972,7	941,3	1119,4	1091,2	Turkey
Węgry	199,5	164,9	168,2	163,0	160,2	153,6	151,5	137,3	122,4	Hungary
Wlk. Brytania	2078,5	1909,8	1906,6	1851,2	1737,1	1546,6	1468,5	1428,6	1403,7	UK
Włochy	1551,4	1380,5	1335,3	1293,9	1235,2	1139,0	1115,4	1096,3	987,7	Italy

a Dane wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku azotu. b Dane zrekalkulowane.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Data expressed in nitrogen dioxide equivalent. b Data recalculated.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 13(382). EMISJA TLENKU WĘGLA
EMISSION OF CARBON MONOXIDE

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
OECD - Europa.....	38415,4	29850,0	28678,2	27535,5	26894,6	24766,0	25946,3	24771,9	24235,9	<i>OECD - Europe</i>
Australia.....	5457,7	3993,7	3672,3	3485,3	3197,6	3142,4	3058,7	2951,3	2917,2	<i>Australia</i>
Austria	957,4	812,6	771,9	720,1	683,1	635,9	640,4	603,6	607,2	<i>Austria</i>
Belgia	896,7	754,0	659,8	660,9	665,8	438,3	529,8	421,7	389,7	<i>Belgium</i>
Canada.....	11413,8	9696,7	9285,1	9156,8	9054,2	8870,4	8750,7	8616,8	8254,1	<i>Canada</i>
Chile	1660,7	1602,3	1594,5	<i>Chile</i>
Czechy	648,0	510,8	483,7	508,5	438,5	403,5	402,4	381,8	341,8	<i>Czech Republic</i>
Dania	489,9	460,0	452,0	462,7	441,0	414,7	407,5	370,9	359,2	<i>Denmark</i>
Estonia.....	182,5	157,6	143,7	162,6	166,6	168,2	171,9	147,8	162,2	<i>Estonia</i>
Finlandia.....	585,6	518,0	502,6	492,3	469,0	460,3	476,9	449,8	438,3	<i>Finland</i>
Francja	6525,9	5231,6	4718,1	4445,6	4268,7	3798,1	4200,8	3496,8	3195,6	<i>France</i>
Grecja.....	921,2	719,5	736,0	680,7	621,5	591,0	525,1	491,9	450,1	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	2703,0	2139,9	2118,4	2109,5	1993,4	1926,0	1999,4	1985,7	1923,1	<i>Spain</i>
Holandia.....	782,5	674,9	666,2	647,6	650,5	599,8	598,0	575,6	553,4	<i>Netherlands</i>
Irlandia.....	247,8	187,5	178,9	169,2	156,6	149,6	137,4	125,9	118,1	<i>Ireland</i>
Islandia.....	21,1	18,1	20,3	20,9	20,0	19,7	18,5	17,9	17,5	<i>Iceland</i>
Izrael.....	375,9	257,3	237,5	226,1	214,0	199,6	187,6	173,9	.	<i>Israel</i>
Japonia.....	3825,0	2777,3	2748,4	2655,5	2437,1	2457,0	2555,4	2444,2	2464,4	<i>Japan</i>
Korea Płd.....	900,6	788,9	829,9	802,0	696,1	810,2	759,6	710,3	.	<i>Korea</i>
Luksemburg	92,5	63,4	55,5	55,6	46,8	41,0	42,5	41,7	42,8	<i>Luxembourg</i>
Niemcy.....	4837,8	3659,3	3579,0	3475,5	3386,6	3006,1	3446,7	3287,7	3289,8	<i>Germany</i>
Norwegia.....	519,9	397,4	371,3	358,5	343,4	324,8	338,0	309,4	300,6	<i>Norway</i>
Nowa Zelandia.....	672,1	723,8	724,1	737,5	717,8	702,1	714,5	703,9	694,6	<i>New Zealand</i>
Polska^a	2655,1	2597,3	2765,4	2677,8	2706,2	2640,7	2938,3	2800,7	2818,4	<i>Poland^a</i>
Portugalia	681,0	478,5	445,4	422,1	406,0	379,9	373,9	348,1	314,5	<i>Portugal</i>
Słowacja	300,1	272,0	272,5	249,1	245,0	207,8	220,9	227,2	221,2	<i>Slovak Republic</i>
Słowenia.....	212,6	180,7	170,2	162,2	158,6	155,4	152,3	159,3	158,2	<i>Slovenia</i>
Stany Zjednoczone.....	92913,6	73161,9	70704,5	68247,1	61195,2	55502,8	56657,0	55580,9	54525,4	<i>United States</i>
Szwecja	815,8	661,7	622,7	609,6	597,3	596,4	575,8	552,2	546,4	<i>Sweden</i>
Szwajcaria.....	399,2	314,2	292,5	273,1	264,1	249,2	241,4	223,2	218,1	<i>Switzerland</i>
Turcja.....	1998,3	1898,7	1960,4	2042,3	2395,8	2531,3	2541,3	3039,8	3310,4	<i>Turkey</i>
Węgry	680,0	469,0	494,3	453,6	409,9	422,7	418,0	403,6	375,5	<i>Hungary</i>
Wlk. Brytania	5606,6	3519,6	3308,5	3005,6	2809,4	2345,7	2224,8	2044,8	1973,4	<i>United Kingdom</i>
Włochy	4654,8	3153,7	2888,8	2670,2	2550,9	2259,9	2324,2	2264,8	2110,3	<i>Italy</i>

a Dane zrealkulowane.

Źródło: OECD. Stat Extracts — baza danych OECD

a Data recalculated.

Source: OECD. Stat Extracts — OECD database

TABL. 14(383). EMISJA NIEMETANOWYCH LOTNYCH ZWIĄZKÓW ORGANICZNYCH

EMISSION OF NON-METHANE VOLATILE ORGANIC COMPOUNDS

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton in thousand tonnes									
UE-28.....	10748,6	8888,7	8661,2	8281,5	7903,1	7273,6	7306,0	6997,7	6793,2	EU-28
Austria	175,9	165,8	175,8	162,2	152,6	124,0	135,7	129,5	136,4	Austria
Belgia	179,8	146,8	142,7	133,8	127,9	115,5	117,5	106,3	105,1	Belgium
Bułgaria	88,1	86,0	90,5	84,2	83,4	90,5	90,3	91,3	82,3	Bulgaria
Chorwacja.....	83,0	101,1	110,2	113,8	109,0	78,1	77,4	72,8	68,5	Croatia
Cypr.....	14,1	13,6	13,4	13,2	12,7	11,8	11,8	9,7	9,3	Cyprus
Czechy	246,7	181,8	178,7	174,5	166,7	152,1	151,4	136,5	129,0	Czech Rep.
Dania	141,6	116,4	111,4	106,9	101,8	93,4	90,5	83,9	80,6	Denmark
Estonia	45,5	40,5	39,0	39,3	37,7	36,1	35,7	33,7	34,4	Estonia
Finlandia	167,3	137,4	132,2	129,5	118,7	111,2	116,7	106,0	105,1	Finland
Francja	1752,1	1270,9	1154,8	1031,4	937,8	839,2	826,4	747,3	720,6	France
Grecja.....	273,4	227,7	238,2	227,2	236,2	219,3	191,9	165,9	157,8	Greece
Hiszpania.....	1017,0	859,7	829,4	811,4	745,5	685,6	679,0	650,5	629,1	Spain
Holandia.....	241,5	175,9	168,2	165,9	163,7	152,8	152,7	151,6	148,7	Netherlands
Irlandia.....	69,3	57,2	56,0	54,5	52,0	49,1	46,8	45,2	43,9	Ireland
Łotwa	57,0	56,4	56,7	54,8	53,0	52,9	53,4	51,5	55,0	Latvia
Litwa.....	64,9	68,0	67,0	66,2	64,7	62,5	61,8	58,8	59,3	Lithuania
Luksemburg	13,2	12,6	11,7	11,6	10,3	9,5	9,1	9,1	8,6	Luxembourg
Malta	3,1	3,5	3,7	3,5	3,2	2,8	2,9	3,3	3,5	Malta
Niemcy.....	1379,2	1132,3	1122,0	1061,0	1007,5	921,2	1034,0	990,8	963,2	Germany
Norwegia.....	383,8	222,0	193,3	190,2	157,4	141,7	144,0	137,4	138,9	Norway
Polska^a	575,3	574,7	627,9	613,7	637,2	617,1	653,4	638,3	630,3	Poland^a
Portugalia	259,3	207,9	201,8	198,0	190,8	178,7	181,4	174,6	169,8	Portugal
Rumunia	265,7	424,8	395,8	395,5	410,9	364,1	363,8	354,4	354,3	Romania
Słowenia.....	55,3	47,9	47,6	45,9	43,9	42,9	41,8	41,0	39,7	Slovenia
Słowacja	66,1	73,2	70,4	67,2	67,4	64,3	62,4	68,3	61,2	Slovakia
Szwecja	224,6	200,6	197,3	194,5	190,3	191,4	190,8	191,8	188,2	Sweden
Turcja.....	1001,5	977,9	977,8	984,4	967,1	1029,1	1035,1	1033,2	1079,6	Turkey
Wlk. Brytania	1616,7	1171,3	1125,0	1087,5	1008,1	910,2	876,3	858,3	844,8	United Kingdom
Szwajcaria.....	143,0	102,6	98,9	95,3	94,1	91,6	90,1	87,2	85,3	Switzerland
Węgry	154,1	123,8	122,6	115,7	108,8	109,7	108,3	104,0	103,6	Hungary
Włochy	1518,4	1210,9	1171,1	1118,3	1061,2	987,3	942,5	923,1	860,7	Italy

^a Dane zrealkulowane.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Data recalculated.

Source: OECD's Statistical Data Warehouse.

TABL. 15(384). EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH^aEMISSION OF GREENHOUSE GASES^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Cel do osiągnięcia w 2010-2012 ^b Target in 2010-2012 ^b	COUNTRIES
	w % do roku bazowego = 100 in % to base year = 100										
Austria	102	117	113	110	110	101	107	105	101	87	Austria
Belgia	100	97	95	92	93	85	90	82	80	93	Belgium
Bulgaria	45	48	49	52	50	44	45	50	46	92	Bulgaria
Chorwacja	85	98	100	105	100	94	92	91	84	.	Croatia
Czechy.....	75	75	76	76	73	69	71	70	68	92	Czech Republic
Dania	99	92	104	97	92	88	89	82	74	79	Denmark
Estonia	40	43	42	49	46	38	47	48	45	92	Estonia
Finlandia	97	97	113	110	99	93	105	94	86	100	Finland
Francja	99	99	97	95	94	90	92	87	87	100	France
Grecja	118	126	123	126	122	116	110	107	104	125	Greece
Hiszpania	131	149	146	149	138	124	120	119	118	115	Spain
Holandia	100	98	96	96	95	93	98	92	90	94	Netherlands
Irlandia	123	125	124	123	122	112	111	104	105	113	Ireland
Islandia	115	114	130	136	148	141	137	131	.	110	Iceland
Litwa.....	40	47	48	53	50	41	43	44	44	92	Lithuania
Luksemburg	74	99	98	94	93	89	93	92	90	72	Luxembourg
Łotwa	39	43	44	46	44	42	46	43	42	92	Latvia
Niemcy	84	81	81	79	80	74	77	75	76	79	Germany
Norwegia	109	109	109	113	110	104	109	108	.	101	Norway
Polska	70	71	74	74	72	69	72	72	71	94	Poland
Portugalia	140	146	137	133	130	124	117	115	114	127	Portugal
Rumunia	48	51	52	51	50	43	42	44	43	92	Romania
Słowenia	93	100	101	102	105	95	95	96	93	92	Slovenia
Słowacja	68	70	70	67	68	62	63	62	59	92	Slovakia
Szwajcaria.....	98	103	102	98	102	99	102	95	.	92	Switzerland
Szwecja	89	87	87	85	83	76	78	72	75	88	Sweden
Węgry.....	66	68	67	66	64	58	59	57	54	94	Hungary
Wielka Brytania ...	95	93	93	90	87	82	90	84	80	104	United Kingdom
Włochy	107	111	109	107	105	95	97	94	89	94	Italy

^a Dla większości krajów przyjęto jako rok bazowy – 1990, w przypadku Polski jest to 1988 r.; dane wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku węgla. ^b Zgodnie z Protokołem z Kioto.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a For the most countries base year is 1990, for Poland it is 1988; data in carbon dioxide equivalents. ^b In accordance to Kyoto Protocol. Source: Eurostat's Database.

TABL. 16(385). EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ W 2012 R.^aGREENHOUSE GAS EMISSIONS BY SECTOR IN 2012^a

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>						COUNTRIES
		przemysł energetyczny <i>energy industries</i>	przemysł wytwórczy i budownictwo <i>manufacturing and construction</i>	transport <i>transport</i>	procesy przemysłowe <i>industrial processes</i>	rolnictwo <i>agriculture</i>	odpady <i>waste</i>	
		w milionach ton <i>in million tonnes</i>						
UE-28	4678,8	1408,9	533,1	893,1	320,6	469,1	140,8	EU-28
Austria	82,2	12,4	15,6	21,6	10,9	7,5	1,7	Austria
Belgia.....	120,6	22,9	21,0	24,9	11,2	9,3	1,5	Belgium
Bułgaria	61,5	31,6	3,4	8,4	3,9	6,3	3,6	Bulgaria
Chorwacja	26,7	5,6	2,8	5,7	2,9	3,4	1,1	Croatia
Cypr	10,1	3,6	0,4	2,1	0,8	0,8	1,0	Cyprus
Czechy	132,4	57,4	16,6	16,9	12,1	8,1	3,8	Czech Rep.
Dania	54,2	16,8	4,3	12,2	1,8	9,6	1,1	Denmark
Estonia	19,3	13,1	0,8	2,3	0,7	1,3	0,3	Estonia
Finlandia	62,9	20,7	8,4	12,7	5,3	5,7	2,1	Finland
Francja	506,4	52,7	63,5	132,5	35,7	89,3	12,9	France
Grecja	113,5	54,7	5,5	16,1	9,6	9,1	1,0	Greece
Hiszpania.....	354,4	91,9	46,4	80,7	23,4	37,7	4,7	Spain
Holandia	201,8	60,3	25,9	34,0	9,9	15,9	3,7	Netherlands
Irlandia	60,3	12,8	4,3	10,9	2,4	18,0	12,6	Ireland
Islandia ^b	4,8	0,0	0,2	0,9	1,8	0,6	0,2	Iceland ^b
Litwa	21,8	4,4	1,3	4,5	3,6	5,1	1,0	Lithuania
Luksemburg	13,0	1,0	1,3	6,5	0,6	0,7	0,1	Luxembourg
Łotwa	11,3	1,9	1,0	2,8	0,7	2,4	0,6	Latvia
Malta	3,5	2,1	0,1	0,6	0,2	0,1	0,1	Malta
Niemcy	964,6	364,8	115,1	155,5	68,3	69,5	13,6	Germany
Norwegia ^b	54,5	14,5	3,3	15,2	7,6	4,5	1,2	Norway ^b
Polska	400,9	169,6	30,9	46,8	27,0	36,7	15,2	Poland
Portugalia	71,5	17,4	7,5	17,0	5,2	7,2	8,2	Portugal
Rumunia	119,2	32,5	15,4	15,1	12,4	18,2	5,9	Romania
Słowenia	19,0	6,0	1,6	5,8	1,0	1,9	0,5	Slovenia
Słowacja	42,8	9,5	7,2	6,6	8,0	3,1	2,2	Slovakia
Szwajcaria ^b	54,7	4,0	5,4	16,2	3,7	5,6	0,6	Switzerland ^b
Szwecja	59,8	10,3	8,5	19,1	5,9	7,6	1,6	Sweden
Turecja ^b	429,9	122,1	57,5	47,9	56,2	28,8	36,1	Turecja ^b
Węgry	62,5	16,5	4,0	10,8	4,3	8,7	3,2	Hungary
Wlk. Brytania	613,1	190,2	65,5	114,8	24,9	51,8	21,6	U. Kingdom
Włochy	469,5	126,3	54,9	106,1	28,2	34,3	16,2	Italy

^a W ekwiwalencie dwutlenku węgla. ^b Dane dotyczą 2011 r.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Data expressed in carbon dioxide equivalent. ^b Data concern 2011.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 17(386). EMISJA DWUTLENKU WĘGLA NA 1 MIESZKAŃCA

EMISSION OF CARBON DIOXIDE PER CAPITA

KRAJE	Na 1 mieszkańca w tonach <i>Per capita in tonnes</i>								COUNTRIES
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
UE-28	8,5	8,6	8,6	8,5	8,2	7,5	7,8	7,4	EU-28
Austria	8,2	9,7	9,3	8,9	8,9	8,1	8,7	8,4	Austria
Belgia	12,2	12,0	11,5	11,1	11,3	10,0	10,5	9,5	Belgium
Bułgaria	5,6	6,5	6,7	7,2	7,1	6,0	6,3	7,2	Bulgaria
Chorwacja	4,5	5,3	5,3	5,6	5,4	5,0	4,8	4,7	Croatia
Cypr	10,3	10,4	10,5	10,7	10,9	10,4	9,6	9,0	Cyprus
Czechy.....	12,2	12,3	12,4	12,3	11,7	10,9	11,2	10,9	Czech Rep.
Dania	10,1	9,4	10,9	9,9	9,3	8,8	8,8	7,9	Denmark
Estonia	11,1	12,2	11,8	14,1	12,9	10,6	13,3	14,1	Estonia
Finlandia	11,0	10,8	12,9	12,5	10,9	10,3	11,9	10,5	Finland
Francja	6,8	6,7	6,5	6,3	6,2	5,9	6,0	5,5	France
Grecja	9,4	10,2	10,0	10,2	9,8	9,2	8,5	8,4	Greece
Hiszpania	7,6	8,5	8,1	8,1	7,3	6,5	6,1	6,2	Spain
Holandia	10,7	10,8	10,5	10,5	10,7	10,3	10,9	10,0	Netherlands
Irlandia	11,7	11,5	11,1	10,9	10,6	9,4	9,2	8,2	Ireland
Islandia	9,9	9,6	10,0	10,5	11,4	11,2	10,8	10,4	Iceland
Litwa.....	3,4	4,1	4,2	4,7	4,5	3,9	4,2	4,6	Lithuania
Luksemburg	20,1	26,0	25,3	23,7	22,9	21,5	22,2	21,5	Luxembourg
Łotwa	2,9	3,4	3,6	3,8	3,6	3,3	3,8	3,9	Latvia
Malta	6,1	6,7	6,6	6,7	6,6	6,3	6,3	6,4	Malta
Niemcy	10,8	10,5	10,6	10,3	10,3	9,6	10,1	9,8	Germany
Norwegia	9,3	9,3	9,3	9,7	9,3	8,9	9,3	9,0	Norway
Polska	8,2	8,3	8,7	8,7	8,6	8,2	8,7	8,6	Poland
Portugalia	6,4	6,6	6,1	5,8	5,6	5,4	4,9	4,9	Portugal
Rumunia	4,1	4,6	4,9	4,8	4,7	3,9	3,8	4,1	Romania
Słowenia	7,6	8,3	8,4	8,4	8,9	7,9	7,9	7,9	Slovenia
Słowacja	7,7	7,8	7,7	7,4	7,5	6,6	7,0	7,0	Slovakia
Szwajcaria	6,1	6,2	6,1	5,8	5,9	5,7	5,9	5,3	Switzerland
Szwecja	6,1	5,9	5,9	5,7	5,4	5,0	5,6	5,2	Sweden
Turcja	3,3	3,6	3,8	4,4	4,2	4,2	4,5	4,6	Turkey
Węgry.....	5,8	6,0	5,9	5,8	5,6	5,1	5,2	5,0	Hungary
Wlk. Brytania	9,4	9,2	9,2	9,0	8,7	7,8	8,0	7,4	United Kingdom
Włochy	8,1	8,3	8,2	8,0	7,8	6,9	7,0	6,8	Italy

Źródło: baza danych Eurostat-u.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 18(387). NARAŻENIE LUDNOŚCI MIEJSKIEJ NA POWIETRZE ZANIECZYSZCZONE PYŁEM^aURBAN POPULATION EXPOSURE TO AIR POLLUTION BY PARTICULATE MATTER^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	COUNTRIES
	mikrogramy na m ³ micrograms per m ³								
UE-28	28	28	30	28	26	26	26	27	EU-28
Austria	26	29	30	23	22	24	27	27	Austria
Belgia	33	30	31	26	26	29	27	27	Belgium
Bułgaria	20	50	53	54	60	54	48	58	Bulgaria
Chorwacja.....	Croatia
Cypr	48	36	Cyprus
Czechy.....	30	35	36	28	26	27	30	29	Czech Rep.
Dania	24	27	23	21	17	12	.	Denmark
Estonia	21	23	19	11	13	14	13	Estonia
Finlandia	15	15	15	15	13	13	13	12	Finland
Francja	20	21	27	24	26	25	25	France
Grecja	Greece
Hiszpania	39	34	34	31	27	26	24	23	Spain
Holandia	31	30	32	31	27	25	25	25	Netherlands
Irlandia	16	17	16	15	14	18	18	Ireland
Islandia	20	20	12	.	9	11	9	Iceland
Litwa	23	20	21	19	23	27	23	Lithuania
Luksemburg	21	17	14	14	17	18	Luxembourg
Łotwa	24	20	24	23	Latvia
Malta	Malta
Niemcy	27	24	26	22	21	22	23	23	Germany
Norwegia	22	22	20	19	19	21	20	Norway
Polska	37	35	42	32	31	35	39	39	Poland
Portugalia	31	32	31	31	26	27	26	27	Portugal
Rumunia	49	53	46	40	30	35	39	Romania
Słowenia	37	33	32	29	28	28	31	Slovenia
Słowacja	29	34	31	29	27	25	29	34	Slovakia
Szwajcaria	24	24	26	22	21	21	21	23	Switzerland
Szwecja	17	19	20	17	18	15	14	17	Sweden
Turecja.....	68	61	61	58	Turkey
Węgry.....	.	39	37	32	29	30	31	33	Hungary
Wlk. Brytania	24	23	25	24	20	19	18	21	United Kingdom
Włochy	47	39	40	36	34	32	29	32	Italy

^a Średnioroczne ważone stężenie pyłu PM10.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Weighted annual mean concentration of particulate matter PM10.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 19(388). NARAŻENIE LUDNOŚCI MIEJSKIEJ NA POWIETRZE ZANIECZYSZCZONE OZONEM^aURBAN POPULATION EXPOSURE TO AIR POLLUTION BY OZONE^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	COUNTRIES
	mikrogramy na m ³								
	micrograms per m ³								
UE-28	2937	3677	4478	3611	3580	3648	3368	3706	EU-28
Austria	6729	5458	5201	5759	5019	4971	4400	5315	Austria
Belgia	1837	2626	3738	2232	2549	2763	2314	2517	Belgium
Bułgaria	2188	3060	3171	3868	3524	3315	3974	Bulgaria
Chorwacja.....	Croatia
Cypr	Cyprus
Czechy.....	4629	5662	5714	4652	4191	4275	3907	4282	Czech Rep.
Dania	1519	3428	2256	2792	2438	1996	2945	Denmark
Estonia	1321	4331	2308	1381	1668	5467	2402	Estonia
Finlandia	1208	1678	2494	1085	1842	1595	1836	1768	Finland
Francja	3149	4271	4795	3514	3361	3914	4053	4284	France
Grecja	Greece
Hiszpania	2851	4411	4514	4091	4380	5337	5077	4701	Spain
Holandia	1125	1419	2890	1179	1759	1361	1258	1760	Netherlands
Irlandia	409	922	641	956	1196	709	1027	Ireland
Islandia	66	Iceland
Litwa	5048	4621	1891	3653	2110	1416	3057	Lithuania
Luksemburg	1479	2715	.	175	307	2785	1539	Luxembourg
Łotwa	308	1758	.	1354	1260	1213	1806	Latvia
Malta	Malta
Niemcy	2828	3395	4477	3265	3510	3161	3467	3313	Germany
Norwegia	380	.	879	373	822	Norway
Polska	2814	3954	4574	3244	3543	3092	2806	3388	Poland
Portugalia	2183	3850	3868	3797	2565	3647	4023	3936	Portugal
Rumunia	3470	2825	3752	3376	4496	1329	2013	Romania
Słowenia	6806	6017	6461	6514	5838	4959	4497	6615	Slovenia
Słowacja	6023	6669	6249	5750	5117	8046	4960	7114	Slovakia
Szwecja	1647	2978	2919	1719	2508	2011	1536	2403	Sweden
Szwajcaria	3995	4393	4943	4101	3665	3931	4253	4793	Switzerland
Węgry.....	.	5297	4603	7444	5696	6797	4459	6066	Hungary
Wlk. Brytania	815	1303	2251	988	1732	1146	833	1258	United Kingdom
Włochy	6959	6762	8680	6902	6337	6420	5677	6802	Italy

^a Roczna suma średnich 8-godzinnych stężeń dziennych przekraczających wartość progową (70 mikrogramów ozonu na m³).

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Yearly sum of maximum daily 8-hour mean ozone concentrations above a threshold (70 microgram ozone per m³).

Source: Eurostat's Database.

TABL. 20(389). WYTWARZANIE ODPADÓW WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

GENERATION OF WASTE BY SELECTED ECONOMIC ACTIVITIES

KRAJE	Całkowita ilość odpadów z działalności gospodarczej oraz gospodarstw domowych <i>Total waste from economic activities and households</i>		W tym <i>Of which</i>						COUNTRIES
			działalność górnicza i wydobywcza <i>mining and quarrying activities</i>		działalność budowlana i rozbiórkowa <i>construction and demolition activities</i>		gospodarstwa domowe <i>households</i>		
	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>								
UE-28	2625170	2505660	811510	671830	766570	859870	210970	219600	EU- 28
Austria	53021	34883	622	269	27935	9010	3441	4623	Austria
Belgia	52809	62537	384	1701	11037 ^a	18165	5325	4679	Belgium
Bulgaria	201020	167396	171193	150214	2999	79	2634	3529	Bulgaria
Chorwacja.....	7209	3158	347	29	646	8	.	0	Croatia
Cypr	2242	2373	119	382	488	1068	367	461	Cyprus
Czechy	29276	23758	708	115	8131	9354	2841	3334	Czech Rep.
Dania	12589	20965	2	41	4274	3176	2016	2436	Denmark
Estonia	20861	19000	5306	6453	489	436	402	430	Estonia
Finlandia	69708	104337	23819	54851	20843	24645	1164	1681	Finland
Francja	296581 ^a	355081	166	1053	210041 ^a	260226	25689	29307	France
Grecja	34953	70433	1902	44793	3324	2086	4213	5198	Greece
Hiszpania	160668	137519	21780	31732	46320	37947	24410	23198	Spain
Holandia.....	92448	119255	295	184	49619	78064	9455	9072	Netherlands
Irlandia	24499	19808	4049	2196	11287	1610	1702	1730	Ireland
Islandia	501	1238	1	0	19	29	141	83	Iceland
Litwa	7010	5583	4	7	357	357	602	1261	Lithuania
Luksemburg	8316	10441	46	18	6980	8867	221	250	Luxembourg
Łotwa	1257	1498	0	1	8	22	543	694	Latvia
Malta	3146 ^a	1353	0	57	2811	988	132	150	Malta
Niemcy	364022	363545	55880	24493	191563	190990	38008	36312	Germany
Norwegia	7454	9433	116	366	1101	1543	1934	2229	Norway
Polska	154713	159458	38298	61547	1993	20818	6768	8890	Poland
Portugalia	29317 ^a	38347	4761 ^a	1206	2626 ^a	11071	4583	5464	Portugal
Rumunia	369300 ^a	219310	326606	177404	91	238	3638	6127	Romania
Słowenia	5771	5159	129	12	908	1509	661	728	Slovenia
Słowacja	10668	9384	211	166	1404	1786	1475	1719	Slovakia
Szwecja	91759	117645	58600	89026	10271	9381	4079	4038	Sweden
Węgry	24661 ^a	15735	1640 ^a	87	1736 ^a	3072	4442	2865	Hungary
Wlk. Brytania.....	357544	259068	93883	23092	99234	105560	31007	28949	United Kingdom
Włochy	139806	158628	761	706	49151	59340	31150	32479	Italy

^a Dane szacunkowe.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a Estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 21(390). ODPADY KOMUNALNE^aMUNICIPAL WASTE^a

KRAJE	Wytwarzane <i>Generated</i>			Składowane <i>Landfilled</i>			Spalane <i>Incinerated</i>			COUNTRIES
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	
	w kilogramach na 1 mieszkańca <i>per capita in kg</i>									
UE-28	487	.	.	160	.	.	115	<i>EU-28</i>
Austria	580	616	552	196	65	18	65	159	183	<i>Austria</i>
Belgia	476	483	456	91	55	5	158	180	192	<i>Belgium</i>
Bułgaria	612	582	460	400	406	318	0	0	0	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja	262	336	391	.	.	323	0	0	0	<i>Croatia</i>
Cypr	628	688	663	609	663	522	0	0	0	<i>Cyprus</i>
Czechy	335	289	308	283	189	174	31	37	62	<i>Czech Rep.</i>
Dania	610	662	668	66	38	17	351	396	349	<i>Denmark</i>
Estonia	453	433	280	430	273	98	0	0	35	<i>Estonia</i>
Finlandia	502	478	506	305	282	166	52	43	171	<i>Finland</i>
Francja	514	530	534	219	182	152	169	191	175	<i>France</i>
Grecja	407	437	503	372	387	406	0	0	0	<i>Greece</i>
Hiszpania	658	588	463	337	288	293	36	44	44	<i>Spain</i>
Holandia	598	599	551	57	10	8	190	202	270	<i>Netherlands</i>
Irlandia	599	731	572	550	441	224	0	0	91	<i>Ireland</i>
Islandia	462	516	338	349	364	167	60	44	26	<i>Iceland</i>
Litwa	365	387	469	345	353	361	0	0	3	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	654	672	662	137	129	116	282	250	237	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	271	320	301	252	251	254	0	3	0	<i>Latvia</i>
Malta	546	623	589	463	528	485	0	0	3	<i>Malta</i>
Niemcy	642	565	611	167	48	3	138	172	213	<i>Germany</i>
Norwegia	613	426	477	336	77	9	90	142	268	<i>Norway</i>
Polska	320^b	319	314	313	226	186	0	1	1	<i>Poland</i>
Portugalia	457	452	453	313	283	247	96	101	88	<i>Portugal</i>
Rumunia	355	383	271	295	301	212	0	0	0	<i>Romania</i>
Słowenia	513	494	362	402	329	153	0	1	5	<i>Slovenia</i>
Słowacja	254	290	324	196	228	240	39	34	31	<i>Slovakia</i>
Szwajcaria	656	661	694	54	0	0	305	327	347	<i>Switzerland</i>
Szwecja	428	481	462	97	23	3	164	242	239	<i>Sweden</i>
Turcja	454	435	390	355	360	326	0	0	0	<i>Turkey</i>
Włochy	509	546	529	385	297	215	39	66	105	<i>Italy</i>
Węgry	446	461	402	366	383	263	34	30	37	<i>Hungary</i>
Wlk. Brytania	577	581	472	468	374	172	42	49	78	<i>U. Kingdom</i>

a Niektóre dane obejmują szacunki. *b* Dane dotyczą odpadów zebranych.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Some data cover estimations. *b* Collected waste.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 22(391). REAKTORY JĄDROWE (DZIAŁAJĄCE I W BUDOWIE) W 2013 R. (Stan w dniu 31XII)
NUCLEAR REACTORS IN 2013 (As of 31XII)

KRAJE	Reaktory <i>Reactors</i>							COUNTRIES
	działające <i>in operation</i>				w budowie <i>under construction</i>			
	liczba bloków <i>no of units</i>	moc elektryczna <i>MW(e) electric power MW(e)</i>		udział w energii elektrycznej dostarczonej w kraju <i>share of total electric energy supplied in the country</i>	liczba bloków <i>no of units</i>	moc elektryczna <i>MW(e) electric power MW(e)</i>		
		ogółem <i>total</i>	ogółem <i>in % of</i>			w % ogółem <i>in % of</i>	ogółem <i>total</i>	
OGÓŁEM	434^a	371733	100,0	x	72^b	69367	100,0	TOTAL
Argentyna	2	935	0,3	4,4	1	692	1,0	<i>Argentina</i>
Armenia	1	375	0,1	29,2	-	-	-	<i>Armenia</i>
Belgia	7	5927	1,6	52,1	-	-	-	<i>Belgium</i>
Białoruś.....	-	-	-	-	1	1109	1,6	<i>Belarus</i>
Brazylia	2	1884	0,5	2,8	1	1245	1,8	<i>Brazil</i>
Bułgaria	2	1906	0,5	30,7	-	-	-	<i>Bulgaria</i>
Chiny	20	15977	4,3	2,1	29	28774	41,5	<i>China</i>
Czechy	6	3884	1,0	35,9	-	-	-	<i>Czech Rep.</i>
Finlandia	4	2752	0,7	33,3	1	1600	2,3	<i>Finland</i>
Francja	58	63130	17,0	73,3	1	1630	2,3	<i>France</i>
Hiszpania	7	7121	1,9	19,7	-	-	-	<i>Spain</i>
Holandia	1	482	0,1	2,8	-	-	-	<i>Netherlands</i>
Indie	21	5308	1,4	3,5	6	3907	5,6	<i>India</i>
Iran	1	915	0,2	1,5	-	-	-	<i>Iran</i>
Japonia	48	42388	11,4	1,7	2	1325	1,9	<i>Japan</i>
Kanada	19	13500	3,6	16,0	-	-	-	<i>Canada</i>
Korea Płd.	23	20721	5,6	27,6	5	6370	9,2	<i>Korea Rep.</i>
Meksyk	2	1330	0,4	4,6	-	-	-	<i>Mexico</i>
Niemcy	9	12068	3,2	15,4	-	-	-	<i>Germany</i>
Pakistan	3	690	0,2	4,4	2	630	0,9	<i>Pakistan</i>
Republika Południowej Afryki	2	1860	0,5	5,7	-	-	-	<i>South Africa</i>
Rosja	33	23643	6,4	17,5	10	8382	12,1	<i>Russian Fed.</i>
Rumunia	2	1300	0,3	19,8	-	-	-	<i>Romania</i>
Słowacja	4	1815	0,5	51,7	2	880	1,3	<i>Slovakia</i>
Słowenia	1	688	0,2	33,6	-	-	-	<i>Slovenia</i>
Stany Zjednoczone Ameryki	100	99081	26,7	19,4	5	5633	8,1	<i>USA</i>
Szwajcaria	5	3308	0,9	36,4	-	-	-	<i>Switzerland</i>
Szwecja	10	9474	2,5	42,7	-	-	-	<i>Sweden</i>
Ukraina	15	13107	3,5	43,6	2	1900	2,7	<i>Ukraine</i>
Węgry	4	1889	0,5	50,7	-	-	-	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	16	9243	2,5	18,3	-	-	-	<i>United Kingdom</i>
Zjednoczone Emiraty Arabskie..	-	-	-	-	2	2690	3,9	<i>United Arab Emirates</i>

a W tym Tajwan (Chiny), gdzie funkcjonowało 6 bloków dostarczających do sieci 5032 MW mocy elektrycznej co stanowiło 1,4 % światowej mocy reaktorów jądrowych. *b* W tym Tajwan, gdzie w budowie były 2 reaktory o mocy 2600 MW co stanowiło 3,7 % mocy reaktorów w budowie.

Źródło: publikacja MAEA „Nuclear Power Reactors in the World”, Reference Data Series NO 2, IAEA, 2014.

a Includes Taiwan with 6 units in operation providing 5032 MW(e) of electric power which accounts for 1,4 % of world nuclear reactors' power. *b* Includes Taiwan with 2 units under construction providing 2600 MW(e) which accounts for 3,7 % of electric power. Source: IAEA publication „Nuclear Power Reactors in the World”, Reference Data Series NO 2, IAEA, 2014.

**TABL. 23(392). POWIERZCHNIA LASÓW I INNYCH TERENÓW LEŚNYCH W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH
 MINISTERIALNYCH KONFERENCJI OCHRONY LASÓW W EUROPIE (MCPFE) W 2010 R.
 AREA OF FORESTS AND OTHER WOODED LAND IN THE MEMBER STATES OF THE MINISTRY CONFERENCE OF
 FOREST PROTECTION IN EUROPE IN 2010**

KRAJE	Ogółem w tys. ha <i>Total in thous. ha</i>	Lesistość w % <i>Forests in %</i>	Powierzchnia lasów i innych terenów leśnych <i>Forest and other wooded land</i>			Powierzchnia lasów <i>Forest area</i>			COUNTRIES
			lasy <i>forests</i>	inne tereny leśne <i>other wooded land</i>	na jednego mieszkańca w hektarach <i>per capita in hectares</i>	pierwotnych <i>undisturben by men</i>	pół- naturalnych <i>semi- natural</i>	plantacji <i>plantations</i>	
			w tys. hektarów <i>in thous. ha</i>			w tys. hektarów <i>in thous. ha</i>			
Albania	1032	38	776	255	0,3	85	.	.	<i>Albania</i>
Austria	3991	48	3857	134	0,5	57	3522	278	<i>Austria</i>
Belgia	706	23	678	28	0,1	0	392	286	<i>Belgium</i>
Białoruś	9126	44	8600	526	1,0	400	6362	1838	<i>Belarus</i>
Bośnia i Hercegowina.....	3021	59	2472	549	0,8	2	2342	128	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Bułgaria	3927	36	3927	0	0,5	338	2774	815	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja	2474	44	1920	554	0,6	338	2774	815	<i>Croatia</i>
Cypr	387	42	173	214	0,4	13	129	31	<i>Cyprus</i>
Czechy.....	2657	34	2657	0	0,3	9	2648	0	<i>Czech Rep.</i>
Dania	635	15	587	48	0,1	40	91	455	<i>Denmark</i>
Estonia	2337	55	2203	134	1,7	965	1235	3	<i>Estonia</i>
Finlandia	23116	76	22084	1032	4,3	.	22050	34	<i>Finland</i>
Francja	17572	32	15954	1618	0,3	30	14291	1633	<i>France</i>
Grecja	6539	51	3903	2636	0,6	0	3763	140	<i>Greece</i>
Hiszpania	27748	56	18173	9574	0,6	0	15488	2686	<i>Spain</i>
Irlandia	788	11	737	50	0,2	0	82	655	<i>Ireland</i>
Islandia	116	1	30	86	0,4	0	3	27	<i>Island</i>
Lichtenstein	7	46	7	1	0,2	2	5	.	<i>Lichtenstein</i>
Litwa	2249	36	2165	84	0,7	15	3336	3	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	88	34	87	1	0,2	0	59	28	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	3467	56	3354	113	1,5	15	3336	3	<i>Latvia</i>
Malta	0,3	1	0,3	0	0,0	0	0	.	<i>Malta</i>
Holandia	365	11	365	0	0,0	0	361	4	<i>Netherlands</i>
Niemcy	11076	32	11076	0	0,1	0	11076	0	<i>Germany</i>
Norwegia	12384	41	10250	2134	2,6	171	9799	280	<i>Norway</i>
Polska.....	9319	30	9319	0	0,2	55	9214	50	<i>Poland</i>
Portugalia	3611	40	3456	155	0,3	24	2417	849	<i>Portugal</i>
Rosja	882310	54	809090	73220	6,3	256482	535618	16991	<i>Russian Fed.</i>
Rumunia	6733	29	6573	160	0,3	300	4827	1446	<i>Romania</i>
Słowacja	1938	40	1938	0	0,4	24	1873	41	<i>Slovakia</i>
Słowenia	1274	63	1253	21	0,6	109	1144	0	<i>Slovenia</i>
Szwajcaria	1311	33	1240	71	0,2	40	1199	1	<i>Switzerland</i>
Szwecja	30625	75	28605	2020	3,3	2788	25279	539	<i>Sweden</i>
Turcja	21702	28	11334	10368	0,3	973	6943	3418	<i>Turkey</i>
Ukraina	9746	17	9705	41	0,2	59	9244	402	<i>Ukraine</i>
Węgry	2039	23	2039	0	0,2	.	1791	122	<i>Hungary</i>
W. Brytania	2901	12	2881	20	0,0	0	662	2219	<i>UK</i>
Włochy	10916	37	9149	1767	0,2	93	8435	621	<i>Italy</i>

Źródło: „Stan lasów na świecie, 2011”, FAO Rzym, 2011.

Source: "State of the World's Forests 2011", FAO Rome, 2011.

TABL. 24(393). TRENDY ZMIAN USZKODZENIA (DEFOLIACJI) DRZEW W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY
TREND OF CHANGES IN DAMAGE OF TREES (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	zmiana do 2011 r. w punktach procento- wych change in % points 2011/2012	COUNTRIES
	udział drzew w klasach defoliacji 2–4 w % share of trees in defoliation classes 2-4 in %										
Austria ^a	8,9	14,8	15,0	.	.	.	14,2	.	.	x	Austria ^a
drzewa: iglaste	9,1	15,1	14,5	.	.	.	14,5	.	.	x	conifers
liściaste..	7,6	12,9	20,1	.	.	.	10,5	.	.	x	broadleaves
Belgia	19,0	19,9	17,9	16,4	14,5	20,2	22,1	23,5	28,2	4,7	Belgium
drzewa: iglaste	19,5	16,8	15,8	13,9	13,2	13,6	16,2	15,2	20,3	5,1	conifers
liściaste..	18,8	21,4	18,8	17,5	15,3	23,4	24,6	26,7	31,6	4,9	broadleaves
Białoruś	24,0	9,0	7,9	8,1	8,0	8,4	7,4	6,1	.	x	Belarus
drzewa: iglaste	26,1	8,4	7,5	8,1	8,1	8,3	7,7	5,8	.	x	conifers
liściaste..	16,9	10,6	8,9	8,2	7,6	8,7	6,9	6,4	.	x	broadleaves
Bułgaria	46,3	35,0	37,4	29,7	31,9	21,1	23,8	21,6	32,3	10,7	Bulgaria
drzewa: iglaste	46,4	45,4	47,6	37,4	45,6	33,0	31,1	33,3	35,1	1,8	conifers
liściaste..	45,8	23,1	36,4	21,1	17,8	12,2	18,2	12,8	29,8	17,0	broadleaves
Cypr	10,8	20,8	16,7	47,0	36,2	19,2	16,4	10,6	-5,8	Cyprus
drzewa: iglaste	10,8	20,8	16,7	46,9	36,2	19,2	16,4	10,6	-5,8	conifers
liściaste..	x	broadleaves
Chorwacja	23,4	27,1	24,9	25,1	23,9	26,3	27,9	25,2	28,5	3,3	Croatia
drzewa: iglaste	53,3	79,5	71,7	61,1	59,1	66,5	56,9	45,1	54,7	9,6	conifers
liściaste..	18,3	19,2	18,2	20,0	19,1	20,7	21,9	21,5	23,7	2,2	broadleaves
Czechy	51,7	57,1	56,2	57,1	56,7	56,8	54,2	52,7	50,3	-2,4	Czech Republic
drzewa: iglaste	58,3	62,7	62,3	62,9	62,8	63,1	60,1	58,9	56,7	-2,2	conifers
liściaste..	21,4	32,0	31,2	33,5	32,2	32,9	32,2	31,2	28,4	-2,8	broadleaves
Dania	11,0	9,4	7,6	6,1	9,1	5,5	9,3	10,0	7,3	-2,7	Denmark
drzewa: iglaste	8,8	5,5	1,7	3,1	9,9	1,0	5,4	5,7	4,6	-1,1	conifers
liściaste..	13,9	14,4	14,8	10,3	8,0	10,0	12,1	12,8	10,9	-1,9	broadleaves
Estonia	7,4	5,4	6,2	6,8	9,0	7,2	8,1	8,1	7,8	-0,3	Estonia
drzewa: iglaste	7,5	5,6	6,0	6,7	9,3	7,5	9,0	8,7	6,6	-2,1	conifers
liściaste..	9,5	3,4	8,6	7,6	3,4	3,5	2,5	3,0	14,9	11,9	broadleaves
Finlandia	11,6	8,8	9,7	10,5	10,2	9,1	10,5	10,6	14,3	3,7	Finland
drzewa: iglaste	12,0	9,2	9,6	10,4	10,1	9,9	10,6	11,7	14,6	2,9	conifers
liściaste..	9,9	7,2	10,3	10,9	10,6	4,7	9,2	6,0	12,8	6,8	broadleaves
Francja	18,3	34,2	35,6	35,4	32,4	33,5	34,6	39,9	41,1	1,2	France
drzewa: iglaste	12,0	20,8	23,6	24,1	25,1	26,8	27,4	31,9	32,2	0,3	conifers
liściaste..	21,6	41,3	42,0	41,6	36,5	37,1	38,7	44,3	45,9	1,6	broadleaves
Grecja	18,2	16,3	.	.	.	24,3	23,8	.	.	x	Greece
drzewa: iglaste	16,5	15,0	.	.	.	26,3	23,7	.	.	x	conifers
liściaste..	20,2	17,9	.	.	.	5,2	23,9	.	.	x	broadleaves
Hiszpania	13,8	21,3	21,5	17,6	15,6	17,7	14,6	11,8	17,5	5,7	Spain
drzewa: iglaste	12,0	19,4	18,7	15,8	12,9	14,9	13,1	10,4	11,4	1,0	conifers
liściaste..	15,7	23,3	24,4	19,5	18,4	20,7	16,1	13,2	23,6	10,4	broadleaves
Holandia	21,8	30,2	19,5	x	Netherlands
drzewa: iglaste	23,5	17,9	15,3	x	conifers
liściaste..	18,8	53,1	26,2	x	broadleaves
Irlandia	14,6	16,2	7,4	6,0	10,0	12,5	17,5	.	1,0	x	Ireland
drzewa: iglaste	14,6	16,2	7,4	6,2	10,0	12,5	17,5	.	1,0	x	conifers
liściaste..	x	broadleaves
Litwa	13,9	11,0	12,0	12,3	19,6	17,7	21,3	15,4	24,5	9,1	Lithuania
drzewa: iglaste	12,0	9,3	9,5	10,2	19,1	17,4	19,8	16,3	26,9	10,6	conifers
liściaste..	17,7	15,4	16,6	17,7	20,3	18,4	23,7	13,8	21,0	7,2	broadleaves
Łotwa	20,7	13,1	13,4	15,0	15,3	13,8	13,4	14,0	9,2	-4,8	Latvia
drzewa: iglaste	20,1	13,2	15,2	16,2	16,7	14,8	15,0	16,0	7,9	-8,1	conifers
liściaste..	22,2	12,9	8,5	11,8	11,5	11,6	9,4	8,8	12,9	4,1	broadleaves

TABL. 24(393). TRENDY ZMIAN USZKODZENIA (DEFOLIACJI) DRZEW W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY (dok.)

TREND OF CHANGES IN DAMAGE OF TREES (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES (cont.)

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		COUNTRIES
	udział drzew w klasach defoliacji 2-4 w % share of trees in defoliation classes 2-4 in %									zmiana do 2011 r. w punktach procentowych change in % points 2011/2012	
Moldawia	29,1	26,5	27,6	32,5	33,6	25,2	22,5	18,4	25,6	7,2	Moldova
drzewa: iglaste	38,0	38,6	34,3	.	.	33,3	32,1	44,3	12,2	conifers
liściaste.	29,2	26,4	27,6	32,5	33,6	25,2	22,4	18,4	25,6	7,2	broadleaves
Niemcy	23,0	28,5	27,9	24,8	25,7	26,5	23,2	28,0	24,6	-3,4	Germany
drzewa: iglaste ...	19,6	24,9	22,7	20,2	24,1	20,3	19,2	20,3	19,3	-1,0	conifers
liściaste.	29,9	35,8	37,2	32,8	28,4	36,1	29,4	38,0	32,5	-5,5	broadleaves
Norwegia	24,3	21,6	23,3	26,2	22,7	21,0	18,9	20,9	18,8	-2,1	Norway
drzewa: iglaste ...	21,8	19,7	20,2	23,0	19,2	17,9	16,4	17,3	16,1	-1,2	conifers
liściaste.	34,0	27,6	33,2	36,3	33,8	31,0	26,8	32,3	27,3	-5,0	broadleaves
Polska^a	32,0	30,7	20,1	20,2	18,0	17,7	20,7	24,0	23,4	-0,6	Poland^a
drzewa: iglaste..	32,1	29,6	21,1	20,9	17,5	17,2	20,3	24,2	22,3	-1,9	conifers
liściaste.	32,0	34,1	18,0	18,9	19,1	18,5	21,5	23,5	25,5	2,0	broadleaves
Portugalia	10,3	24,3	x	Portugal
drzewa: iglaste ...	4,3	17,1	x	conifers
liściaste.	13,2	27,0	x	broadleaves
Rumunia ^c	14,3	8,1	8,6	23,2	.	18,9	17,8	13,9	13,9	0,0	Romania ^a
drzewa: iglaste ...	9,8	4,7	5,2	21,8	.	21,7	16,1	15,9	14,9	-1,0	conifers
liściaste.	15,8	9,3	9,9	23,5	.	18,3	18,0	13,4	13,6	0,2	broadleaves
Serbia	8,4	16,4	11,3	15,4	11,5	10,3	10,8	7,6	10,3	2,7	Serbia
drzewa: iglaste ...	10,0	21,3	12,6	13,3	13,0	12,6	12,0	11,1	11,0	-0,1	conifers
liściaste.	6,7	15,7	11,0	15,7	11,3	9,9	10,7	7,2	10,2	3,0	broadleaves
Słowacja	23,5	22,9	28,1	25,6	29,3	32,1	38,6	34,7	37,9	3,2	Slovak Rep.
drzewa: iglaste ...	37,9	35,3	42,4	37,5	41,1	42,7	46,8	46,6	43,5	-3,1	conifers
liściaste.	13,9	13,6	17,0	16,6	20,8	24,5	32,9	26,4	33,9	7,5	broadleaves
Słowenia	24,8	30,6	29,4	35,8	36,9	35,5	31,8	31,4	28,6	-2,8	Slovenia
drzewa: iglaste ...	34,5	33,8	32,1	36,0	40,7	38,8	37,8	33,6	31,3	-2,3	conifers
liściaste.	18,4	28,5	27,6	35,7	34,6	33,3	28,1	30,0	27,7	-2,3	broadleaves
Szwajcaria	29,4	28,1	22,6	22,4	19,0	18,3	22,2	30,9	31,3	0,4	Switzerland
drzewa: iglaste ...	33,0	28,2	22,5	20,7	18,7	18,8	20,9	31,5	30,6	-0,9	conifers
liściaste.	22,1	27,9	22,6	26,1	19,6	17,4	25,2	29,6	33,3	3,7	broadleaves
Szwecja	13,7	18,4	19,4	17,9	17,3	15,1	19,2	18,9	15,9	-3,0	Sweden
drzewa: iglaste ...	13,5	19,6	20,1	17,9	17,3	15,1	19,2	18,9	15,9	-3,0	conifers
liściaste.	7,5	9,2	10,8	x	broadleaves
Ukraina ^a	60,7	8,7	6,6	7,1	8,2	6,8	5,8	6,8	7,5	0,7	Ukraine ^a
drzewa: iglaste ...	47,3	8,1	6,9	7,1	7,1	6,3	5,6	6,8	7,5	0,7	conifers
liściaste.	69,6	9,2	6,2	7,1	9,1	7,2	6,4	6,7	7,5	0,8	broadleaves
Węgry ^c	20,8	21,0	19,2	20,7	.	18,4	21,8	18,9	20,2	1,3	Hungary ^c
drzewa: iglaste ...	21,5	22,0	20,8	22,3	.	27,1	35,1	28,7	23,1	-5,6	conifers
liściaste.	20,8	20,9	19,0	20,6	.	17,1	19,7	17,3	19,9	2,6	broadleaves
Wielka Brytania	21,6	24,8	25,9	26,0	.	.	48,5	.	.	x	United Kingdom
drzewa: iglaste ...	20,2	22,2	23,3	16,1	.	.	38,6	.	.	x	conifers
liściaste.	23,8	28,2	29,2	35,3	.	.	56,1	.	.	x	broadleaves
Włochy	34,4	32,9	30,5	35,7	32,8	35,8	29,8	31,3	35,7	4,4	Italy
drzewa: iglaste ...	19,2	22,8	19,5	22,7	24,0	31,6	29,1	32,2	31,8	-0,4	conifers
liściaste.	40,5	36,5	35,2	40,4	35,8	36,8	30,1	32,7	37,2	4,5	broadleaves

a Od 2003 r. wyniki pochodzą wyłącznie z krajowej siatki punktów badawczych 16x16 km i nie mogą być porównywane z poprzednimi latami. b Zmiana siatki punktów badawczych od 2006 r. c Porównania nie są możliwe z powodu zmiany sposobu prowadzenia badania. d Zmiana siatki punktów badawczych w 2005 r.

Źródło: „Stan lasów w Europie”, 2013 Raport techniczny Międzynarodowego Programu Oceny i Monitoringu Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Lasy (ICP-Forests), Hamburg, 2013 r.

a From 2003 results are based only on the 16x16 km transnational grid net and must not be compared with previous years. b Change of grid net since 2006. c Comparisons not possible due to changing survey designs. d Change of grid net in 2005.

Source: "Forest Condition in Europe", 2013 Technical Report of the International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests (ICP Forests), Hamburg, 2013.

TABL. 25(394). OCENA STANU USZKODZENIA LASÓW METODĄ BIOINDYKACYJNĄ (DEFOLIACJI) W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY W 2012 R.
EVALUATION OF FORESTS DAMAGE WITH BIOINDICATION METHOD (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES IN 2012.

KRAJE	Klasy defoliacji drzew <i>Defoliation classes</i>					COUNTRIES
	0 (bez defoliacji) <i>(none)</i>	1 (lekka defoliacja) <i>(slight)</i>	2 (średnia) <i>(moderate)</i>	3 i 4 (silna i drzewa martwe) <i>(severe and dead trees)</i>	razem klasy 2-4 <i>total classes 2-4</i>	
	udział drzew w % <i>trees share in %</i>					
OGÓLEM EUROPA	31,7	45,4	19,8	3,0	22,8	TOTAL EUROPE
drzewa: iglaste	33,8	46,8	17,1	2,3	19,4	<i>conifers</i>
liściaste	29,4	43,9	22,9	3,8	26,7	<i>broadleaves</i>
w tym Unia Europejska	27,8	46,9	22,3	3,1	25,4	<i>of which EU</i>
drzewa: iglaste	29,9	48,5	19,4	2,2	21,6	<i>conifers</i>
liściaste	25,5	45,0	25,4	4,1	29,5	<i>broadleaves</i>
Austria	<i>Austria</i>
drzewa: iglaste	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Belgia	19,0	52,8	22,6	5,6	28,2	<i>Belgium</i>
drzewa: iglaste	14,6	65,1	19,0	1,3	20,3	<i>conifers</i>
liściaste	21,6	45,5	24,8	8,1	32,9	<i>broadleaves</i>
Białoruś	<i>Belarus</i>
drzewa: iglaste	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Bułgaria	23,7	44,0	25,2	7,1	32,3	<i>Bulgaria</i>
drzewa: iglaste	18,2	46,2	28,6	6,5	35,1	<i>conifers</i>
liściaste	27,8	42,4	22,2	7,6	29,8	<i>broadleaves</i>
Chorwacja	36,6	34,9	25,3	3,2	28,5	<i>Croatia</i>
drzewa: iglaste	23,9	21,4	45,8	8,9	54,7	<i>conifers</i>
liściaste	39,0	37,4	21,5	2,2	23,7	<i>broadleaves</i>
Cypr	25,8	63,6	10,0	0,6	10,6	<i>Cyprus</i>
drzewa: iglaste	25,8	63,6	10,0	0,6	10,6	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Czechy	15,6	34,1	48,6	1,7	50,3	<i>Czech Republic</i>
drzewa: iglaste	13,5	29,8	54,7	2,0	56,7	<i>conifers</i>
liściaste	22,5	49,1	27,7	0,7	28,4	<i>broadleaves</i>
Dania	75,2	17,5	6,0	1,3	7,3	<i>Denmark</i>
drzewa: iglaste	77,0	18,4	4,3	0,3	4,6	<i>conifers</i>
liściaste	72,9	16,2	8,4	2,5	10,9	<i>broadleaves</i>
Estonia	49,4	42,8	5,4	2,4	7,8	<i>Estonia</i>
drzewa: iglaste	48,9	44,5	5,1	1,5	6,6	<i>conifers</i>
liściaste	53,2	31,9	7,3	7,6	14,9	<i>broadleaves</i>
Finlandia	49,3	36,4	11,9	2,4	14,3	<i>Finland</i>
drzewa: iglaste	48,1	37,3	12,3	2,3	14,6	<i>conifers</i>
liściaste	54,3	32,9	10,1	2,7	12,8	<i>broadleaves</i>
Francja	25,3	33,6	36,6	4,5	41,1	<i>France</i>
drzewa: iglaste	38,4	29,4	29,5	2,7	32,2	<i>conifers</i>
liściaste	18,3	35,8	40,4	5,5	45,9	<i>broadleaves</i>
Hiszpania	21,8	60,7	13,5	4,0	17,5	<i>Spain</i>
drzewa: iglaste	26,0	62,6	8,9	2,5	11,4	<i>conifers</i>
liściaste	17,6	58,8	18,1	5,5	23,6	<i>broadleaves</i>
Irlandia	93,0	6,0	1,0	0,0	1,0	<i>Ireland</i>
drzewa: iglaste	93,0	6,0	1,0	0,0	1,0	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Litwa	16,3	59,2	22,7	1,8	24,5	<i>Lithuania</i>
drzewa: iglaste	14,8	58,3	25,5	1,4	26,9	<i>conifers</i>
liściaste	18,4	60,5	18,6	2,4	21,0	<i>broadleaves</i>
Łotwa	11,8	79,0	7,8	1,4	9,2	<i>Latvia</i>
drzewa: iglaste	12,8	79,3	7,0	0,9	7,9	<i>conifers</i>
liściaste	8,9	78,6	10,3	2,6	12,9	<i>broadleaves</i>

TABL. 25(394). OCENA STANU USZKODZENIA LASÓW METODĄ BIOINDYKACYJNĄ (DEFOLIACJI) W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY W 2012 R. (dok.)
EVALUATION OF FORESTS DAMAGE WITH BIOINDICATION METHOD (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES IN 2012 (cont.)

KRAJE	Klasy defoliacji drzew <i>Defoliation classes</i>					COUNTRIES
	0 (bez defoliacji) <i>(none)</i>	1 (lekka defoliacja) <i>(slight)</i>	2 (średnia) <i>(moderate)</i>	3 i 4 (silna i drzewa martwe) <i>(severe and dead trees)</i>	razem klasy 2-4 <i>total classes 2-4</i>	
	udział drzew w % <i>trees share in %</i>					
Moldawia	29,1	45,3	21,7	3,9	25,6	Moldova
drzewa iglaste	24,6	31,1	27,9	16,4	44,3	<i>conifers</i>
liściaste	29,1	45,3	21,7	3,9	25,6	<i>broadleaves</i>
Niemcy	38,8	36,6	22,6	2,0	24,6	Germany
drzewa iglaste	44,1	36,6	18,0	1,3	19,3	<i>conifers</i>
liściaste	30,5	37,0	30,3	2,2	32,5	<i>broadleaves</i>
Norwegia	44,4	36,8	15,6	3,2	18,8	Norway
drzewa iglaste	49,6	34,4	13,3	2,8	16,1	<i>conifers</i>
liściaste ^a	28,3	44,4	23,1	4,2	27,3	<i>broadleaves^a</i>
P o l s k a	11,3	65,4	22,1	1,3	23,4	Poland
drzewa iglaste	8,7	69,0	21,2	1,1	22,3	<i>conifers</i>
liściaste	16,1	58,4	23,7	1,8	25,5	<i>broadleaves</i>
Portugalia	Portugal
drzewa iglaste	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Rumunia	50,2	35,9	13,0	0,9	13,9	Romania
drzewa iglaste	56,1	29,0	13,8	1,1	14,9	<i>conifers</i>
liściaste	48,8	37,6	12,8	0,8	13,6	<i>broadleaves</i>
Serbia	71,7	18,0	7,6	2,7	10,3	Serbia
drzewa iglaste	78,3	10,7	7,7	3,3	11,0	<i>conifers</i>
liściaste	70,8	19,0	7,6	2,6	10,2	<i>broadleaves</i>
Słowacja	11,4	50,7	36,4	1,5	37,9	Slovak Rep.
drzewa iglaste	6,7	49,8	41,8	1,7	43,5	<i>conifers</i>
liściaste	14,6	51,5	32,6	1,3	33,9	<i>broadleaves</i>
Słowenia	18,0	53,0	24,1	4,5	28,6	Slovenia
drzewa iglaste	22,1	46,6	26,2	5,1	31,3	<i>conifers</i>
liściaste	15,5	56,8	23,6	4,1	27,7	<i>broadleaves</i>
Szwajcaria	24,2	44,5	21,2	10,1	31,3	Switzerland
drzewa iglaste	23,1	46,3	22,7	7,9	30,6	<i>conifers</i>
liściaste	26,7	40,0	17,7	15,6	33,3	<i>broadleaves</i>
Szwecja	53,2	30,9	12,7	3,2	15,9	Sweden
drzewa iglaste	53,2	30,9	12,7	3,2	15,9	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Turcja	32,8	54,8	9,8	2,6	12,4	Turkey
drzewa iglaste	35,1	55,0	7,9	2,0	9,9	<i>conifers</i>
liściaste	28,6	54,6	13,2	3,6	16,8	<i>broadleaves</i>
Ukraina	63,1	29,4	6,4	1,1	7,5	Ukraine
drzewa iglaste	66,2	26,3	6,4	1,1	7,5	<i>conifers</i>
liściaste	60,8	31,7	6,5	1,0	7,5	<i>broadleaves</i>
Węgry	60,0	19,8	15,3	4,9	20,2	Hungary
drzewa iglaste	56,2	20,7	16,7	6,4	23,1	<i>conifers</i>
liściaste	60,4	19,7	15,2	4,7	19,9	<i>broadleaves</i>
Wielka Brytania	United Kingdom
drzewa iglaste	<i>conifers</i>
liściaste	<i>broadleaves</i>
Włochy	22,7	41,6	30,7	5,0	35,7	Italy
drzewa iglaste	32,1	36,1	26,2	5,6	31,8	<i>conifers</i>
liściaste	19,6	43,2	32,1	5,1	37,2	<i>broadleaves</i>

^a Specjalne badanie brzozy.

Ź r ó d ł o: „Stan lasów w Europie”, 2013 Raport techniczny Międzynarodowego Programu Oceny i Monitoringu Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Lasy (ICP-Forests), Hamburg, 2013 r.

^a *Special study on birch.*

S o u r c e: "Forest Condition in Europe", 2013 Technical Report of the International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests (ICP Forests), Hamburg, 2013.

TABL. 26(395). OBSZARY CHRONIONE
MAJOR PROTECTED AREAS

KRAJE	Obszary chronione <i>Protected areas</i>				COUNTRIES
	w % powierzchni ogółem <i>in % of total land area</i>		w % powierzchni morskiej ogółem <i>in % of territorial waters</i>		
	1990	2009	1990	2009	
Świat.....	8,9	12,3	.	.	<i>World</i>
Austria.....	20,1	22,9	.	.	<i>Austria</i>
Belgia.....	.	13,8	0,0	0,0	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	2,0	9,2	0,2	3,2	<i>Bulgaria</i>
Chiny.....	13,5	16,6	0,4	1,3	<i>China</i>
Chorwacja.....	.	13,0	1,3	3,4	<i>Croatia</i>
Czechy.....	.	15,1	.	.	<i>Czech Republic</i>
Dania.....	4,2	4,9	3,0	3,2	<i>Denmark</i>
Estonia.....	.	20,4	25,3	26,5	<i>Estonia</i>
Finlandia.....	4,2	9,0	3,5	5,0	<i>Finland</i>
Francja.....	10,2	16,5	0,3	21,3	<i>France</i>
Grecja.....	5,7	16,2	0,5	2,6	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	7,7	8,6	0,6	3,5	<i>Spain</i>
Holandia.....	11,2	12,4	12,8	22,1	<i>Netherlands</i>
Irlandia.....	0,6	1,8	0,1	0,2	<i>Ireland</i>
Islandia.....	9,6	19,7	0,1	3,9	<i>Iceland</i>
Litwa.....	.	14,5	0,8	10,7	<i>Lithuania</i>
Łotwa.....	.	18,0	4,6	6,7	<i>Latvia</i>
Malta.....	0,1	17,3	0,3	0,4	<i>Malta</i>
Niemcy.....	31,9	42,4	35,7	40,3	<i>Germany</i>
Norwegia.....	7,0	14,6	1,2	2,4	<i>Norway</i>
Polska.....	15,3	22,4	3,4	4,1	<i>Poland</i>
Portugalia.....	5,8	8,3	2,1	3,1	<i>Portugal</i>
Rosja.....	.	9,1	2,2	10,8	<i>Russian Federation</i>
Rumunia.....	2,9	7,1	1,6	33,3	<i>Romania</i>
Słowacja.....	.	23,2	.	.	<i>Slovakia</i>
Słowenia.....	.	13,2	0,0	0,7	<i>Slovenia</i>
St. Zjedn. Ameryki.....	12,4	12,4	21,0	28,6	<i>USA</i>
Szwecja.....	6,0	10,9	3,9	5,3	<i>Sweden</i>
Ukraina.....	.	3,5	4,1	4,9	<i>Ukraine</i>
Węgry.....	4,6	5,1	.	.	<i>Hungary</i>
Wileka Brytania.....	22,0	26,4	4,9	5,7	<i>United Kingdom</i>
Włochy.....	5,0	15,1	0,5	17,4	<i>Italy</i>

Źródło: Rocznik Statystyczny FAO, 2013 r.

Source: FAO Statistical Yearbook 2013

TABL. 27(396). REZERWATY BIOSFERY I TERENY WODNO-BŁOTNE
BIOSPHERE RESERVES AND WETLANDS

KRAJE	Rezerwaty biosfery ^a <i>Biosphere reserves^a</i>	Tereny wodno-błotne ^b <i>Wetlands^b</i>		COUNTRIES
	liczba ogółem <i>number of sites</i>		powierzchnia ogółem w km ² <i>total area in km²</i>	
OECD	968	346302	<i>OECD</i>
Świat	1743	1611774	<i>World</i>
Kanada	16	37	130667	<i>Canada</i>
Meksyk	41	78	59221	<i>Mexico</i>
St. Zjednoczone Ameryki	47	22	13059	<i>USA</i>
Japonia	5	33	1303	<i>Japan</i>
Korea	3	7	46	<i>Korea</i>
Australia	14	64	73719	<i>Australia</i>
Nowa Zelandia	6	391	<i>New Zealand</i>
Austria	7	19	1224	<i>Austria</i>
Belgia	9	429	<i>Belgium</i>
Czechy	6	12	547	<i>Czech Rep.</i>
Dania ^c	1	27	7365	<i>Denmark^c</i>
Finlandia	2	49	7995	<i>Finland</i>
Francja	13	21	6128	<i>France</i>
Niemcy	15	33	8431	<i>Germany</i>
Grecja	2	10	1635	<i>Greece</i>
Węgry	6	28	2354	<i>Hungary</i>
Islandia	3	590	<i>Iceland</i>
Irlandia	2	45	670	<i>Ireland</i>
Włochy	9	50	598	<i>Italy</i>
Luksemburg	2	3	<i>Luxembourg</i>
Holandia ^d	1	43	8169	<i>Netherlands^d</i>
Norwegia	37	1164	<i>Norway</i>
Polska	10	13	1451	<i>Poland</i>
Portugalia	7	17	738	<i>Portugal</i>
Słowacja	4	14	407	<i>Slovakia</i>
Hiszpania	45	63	2818	<i>Spain</i>
Szwecja	5	51	5145	<i>Sweden</i>
Szwajcaria	2	11	87	<i>Switzerland</i>
Turcja	1	12	1795	<i>Turkey</i>
Wielka Brytania ^e	5	152	8156	<i>United Kingdom^e</i>

a Dane dotyczą 2012 r. *b* Dane dotyczą 2008 r. *c* Dane nie obejmują Grenlandii. *d* Tereny podmokłe nie obejmują Antyli Holenderskich i wyspy Aruba. *e* Dane nt. terenów podmokłych nie obejmują terytoriów zamorskich

Źródło: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”, World Network of Biosphere Reserves, UNESCO 2012-2013 r.

a Data concern 2012. *b* Data concern 2008 *c* Excludes Greenland. *d* Wetlands. excludes Netherlands Antilles and Aruba. *e* Wetlands exclude oversea territories

Source: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”, World Network of Biosphere Reserves, UNESCO 2012-2013 r.

TABL. 28(397). OBSZARY NATURA 2000^aNATURA 2000 AREAS^a

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>			W powierzchni lądowej kraju <i>In country land area</i>			Lądowe <i>Terrestrial</i>			Morskie <i>Marine</i>			COUNTRIES
	SOO ^b	OSO ^c	Natura 2000	SOO ^b	OSO ^c	Natura 2000	SOO ^b	OSO ^c	Natura 2000	SOO ^b	OSO ^c	Natura 2000	
	SCI ^b	SPA ^c		SCI ^b	SPA ^c		SCI ^b	SPA ^c		SCI ^b	SPA ^c		
	w km ² in km ²			w % in %			w km ² in km ²						
UE-28.....	811631	667602	1039332	14,0	12,5	18,4	601177	536840	787767	210454	130762	251565	EU-28
Austria.....	9043	10151	12559	10,8	12,1	15,0	9043	10151	12559	.	.	.	Austria
Belgia.....	4191	3282	5154	10,0	9,7	12,7	3064	2964	3883	1127	318	1271	Belgium
Bułgaria.....	33867	25638	39056	30,0	22,6	34,3	33246	25082	38066	622	557	990	Bulgaria
Chorwacja.....	20958	18144	25954	28,3	30,1	36,5	15996	17038	20675	4962	1105	5280	Croatia
Cypr.....	883	1593	1760	13,1	25,8	28,4	752	1482	1628	131	111	132	Cyprus
Czechy.....	7856	7034	11062	10,0	8,9	14,0	7856	7034	11062	.	.	.	Czech Republic
Dania.....	19670	14789	22646	7,3	6,0	8,3	3167	2592	3584	16503	12197	19062	Denmark
Estonia.....	11550	12637	14832	17,0	13,6	17,9	7667	6154	8076	3883	6483	6756	Estonia
Finlandia.....	55355	31081	55986	14,4	7,3	14,4	48561	24659	48851	6794	6423	7135	Finland
Francja.....	74735	78911	110808	8,5	7,9	12,6	46874	43355	69127	27861	35556	41680	France
Grecja.....	28078	29527	42947	16,2	20,9	27,1	21398	27622	35761	6680	1905	7186	Greece
Hiszpania.....	127373	103833	148002	23,2	20,0	27,2	116941	100853	137365	10432	2980	10637	Spain
Holandia.....	14825	10449	17371	7,6	11,5	13,4	3139	4783	5563	11686	5665	11808	Netherlands
Irlandia.....	13546	5893	16128	10,2	6,1	13,1	7158	4303	9222	6389	1590	6905	Ireland
Litwa.....	6663	5903	8564	9,4	8,4	12,1	6136	5484	7890	527	420	674	Lithuania
Luksemburg....	414	142	469	15,9	5,5	18,1	414	142	469	.	.	.	Luxembourg
Łotwa.....	10080	10888	11831	11,5	10,2	11,5	7421	6613	7449	2659	4275	4382	Latvia
Malta.....	233	17	234	12,7	4,4	12,9	40	14	41	193	3	193	Malta
Niemcy.....	54418	59952	80746	9,4	11,3	15,4	33478	40224	55142	20940	19728	25604	Germany
Polska.....	38175	55609	68296	10,8	15,5	19,5	33835	48383	61059	4340	7226	7237	Poland
Portugalia.....	16557	11484	21628	16,8	10,0	20,7	15490	9210	19010	1068	2274	2619	Portugal
Rumunia.....	41469	36978	55675	16,7	14,8	22,6	39771	35352	53788	1697	1626	1888	Romania
Słowania.....	6640	5078	7684	32,7	25,0	37,8	6635	5067	7673	4	10	11	Slovenia
Słowacja.....	5838	13106	14442	12,0	26,8	29,6	5838	13106	14442	.	.	.	Slovakia
Szwecja.....	66164	30074	66739	13,7	6,1	13,8	56905	25331	57410	9259	4743	9329	Sweden
Węgry.....	14444	13746	19950	15,5	14,8	21,4	14444	13746	19950	.	.	.	Hungary
W. Brytania....	80191	27559	94967	5,3	6,5	8,5	13090	16003	20884	67101	11557	74083	United Kingdom
Włochy.....	48414	44105	63841	14,2	13,3	19,0	42818	40095	57137	5596	4010	6704	Italy

a Wartości wyliczone na podstawie najbardziej aktualnych danych przesłanych do Komisji Europejskiej przez kraje członkowskie do 31.12.2013 r. b Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk). c Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków.

Źródło: Barometr Natura 2000, Komisja Europejska

a The figures are based on the most recent national Natura 2000 data that Member States submitted to the EU until the end of December 2013. b Sites of Community Importance (Special Areas of Conservation). c Special Protection Areas.

Source: Natura 2000 barometer, European Commission

TABL. 29(398). STAN I ZAGROŻENIE FAUNY I FLORY WEDŁUG GATUNKÓW (OSTATNI DOSTĘPNY ROK)

STATE AND HAZARD TO FAUNA AND FLORA BY SPECIES (THE LATEST AVAILABLE YEAR)

KRAJE	Ssaki <i>Mammals</i>			Ptaki <i>Birds</i>			Ryby <i>Fish</i>			COUNTRIES
	liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		
		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>	
Australia	387	94	24,3	872	111	12,7	4664	46	1,0	<i>Australia</i>
Austria	101	27	26,7	242	66	27,3	84	39	46,4	<i>Austria</i>
Belgia	84	18	21,4	220	45	20,5	143	29	20,3	<i>Belgium</i>
Czechy	91	17	18,7	210	110	52,4	65	27	41,5	<i>Czech Rep.</i>
Dania	67	11	16,4	209	34	16,3	55 ^a	8 ^a	.	<i>Denmark</i>
Finlandia	65	7	10,8	240	32	13,3	68 ^a	8 ^a	.	<i>Finland</i>
Francja	100	10	10,0	568	88	15,5	686	15 ^a	.	<i>France</i>
Grecja	115	29	25,2	440	62	14,1	665	63	9,5	<i>Greece</i>
Hiszpania	158	21	13,3	368	99	26,9	70 ^a	36 ^a	.	<i>Spain</i>
Holandia	48	12	25,0	213	44	20,7	96	21	21,9	<i>Netherlands</i>
Islandia	4	.	.	75	33	44,0	5 ^a	.	.	<i>Iceland</i>
Irlandia	57	1	1,8	457	110	24,1	404	5	1,2	<i>Ireland</i>
Japonia	160	34	21,3	700	97	13,9	400 ^a	167 ^a	.	<i>Japan</i>
Kanada	218	41	18,8	664	58	8,7	1389	93	6,7	<i>Canada</i>
Korea Pd.....	124	14	11,3	522	55	10,5	1191	26	2,2	<i>South Korea</i>
Luksemburg	64	33	51,6	132	23	17,4	43	12	27,9	<i>Luxembourg</i>
Meksyk	535	151	28,2	1090	233	21,4	2716	174	6,4	<i>Mexico</i>
Niemcy	93	32	34,4	264	94	35,6	93 ^a	28 ^a	.	<i>Germany</i>
Norwegia	88	16	18,2	248	36	14,5	311	8	2,6	<i>Norway</i>
Nowa Zelandia	65	12	18,5	366	63	17,2	291	21	7,2	<i>New Zealand</i>
Polska	109	13	11,9	450	34	7,6	138	29	21,0	<i>Poland</i>
Portugalia	158	31	19,6	393	111	28,2	65	22	33,8	<i>Portugal</i>
Słowacja	90	20	22,2	219	49	22,4	79 ^a	15 ^a	.	<i>Slovakia</i>
St. Zjedn. Ameryki	453	78	17,2	831	101	12,2	882 ^a	280 ^a	.	<i>USA</i>
Szwajcaria	89	.	.	217	.	.	88	.	.	<i>Switzerland</i>
Szwecja	65	13	20,0	257	41	16,0	142	19	13,4	<i>Sweden</i>
Turcja	161	23	14,3	460	17	3,7	716	.	.	<i>Turkey</i>
Węgry	90	34	37,8	393	57	14,5	81	35	43,2	<i>Hungary</i>
Włochy	126	23	18,3	267	74	27,7	173	39	22,5	<i>Italy</i>
Wielka Brytania	101	.	.	272	.	.	82	4 ^a	.	<i>United Kingdom</i>

TABL. 29(398). STAN I ZAGROŻENIE FAUNY I FLORY WEDŁUG GATUNKÓW (OSTATNI DOSTĘPNY ROK) (dok.)

STATE AND HAZARD TO FAUNA AND FLORA BY SPECIES (THE LATEST AVAILABLE YEAR) (cont.)

KRAJE	Płazy <i>Amphibians</i>			Gady <i>Reptiles</i>			Rośliny naczyniowe <i>Vascular plants</i>			COUNTRIES
	liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone <i>of which threatened</i>		
		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>	
Australia	226	29	12,8	933	57	6,1	19462	1294	6,6	<i>Australia</i>
Austria	20	12	60,0	14	9	64,3	2950	985	33,4	<i>Austria</i>
Belgia	19	6	31,6	10	4	40,0	1818	423	23,3	<i>Belgium</i>
Czechy	22	13	59,1	13	8	61,5	3557	1184	33,3	<i>Czech Rep.</i>
Dania	15	1	6,7	8	.	.	2909	117	4,0	<i>Denmark</i>
Finlandia	5	1	20,0	5	2	40,0	1240	180	14,5	<i>Finland</i>
Francja	34	7	20,6	34	7	20,6	9096	.	.	<i>France</i>
Grecja	23	6	26,1	66	9	13,6	5850	255	4,4	<i>Greece</i>
Hiszpania	36	11	30,6	74	19	25,7	8750	1196	13,7	<i>Spain</i>
Holandia	8	7	87,5	7	5	71,4	1490	335	22,5	<i>Netherlands</i>
Irlandia	3	1	33,3	3	1	33,3	2001	119	5,9	<i>Ireland</i>
Islandia	438	52	11,9	<i>Iceland</i>
Japonia	66	22	33,3	98	36	36,7	7000	1779	25,4	<i>Japan</i>
Kanada	47	15	31,9	48	29	60,4	5111	143	2,8	<i>Canada</i>
Korea Pd.....	20	5	25,0	32	5	15,6	4357	224	5,1	<i>South Korea</i>
Luksemburg	14	4	28,6	6	2	33,3	1323	354	26,8	<i>Luxembourg</i>
Meksyk	361	51	14,1	804	165	20,5	25008	512	2,0	<i>Mexico</i>
Niemcy	22	8	36,4	13	8	61,5	3272	896	27,4	<i>Germany</i>
Norwegia	6	2	33,3	6	.	.	2962	220	7,4	<i>Norway</i>
Nowa Zelandia	11	3	27,3	110	32	29,1	5002	268	5,4	<i>New Zealand</i>
Polska	18	.	.	11	3	27,3	2978	335	11,2	<i>Poland</i>
Portugalia	20	2	10,0	49	10	20,4	3607	.	.	<i>Portugal</i>
Słowacja	18	8	44,4	12	5	41,7	3352	1016	30,3	<i>Slovakia</i>
St. Zjedn. Ameryki	270	109	40,4	345	62	18,0	19569	5375	27,5	<i>USA</i>
Szwajcaria	21	.	.	19	.	.	2981	.	.	<i>Switzerland</i>
Szwecja	13	4	30,8	6	2	33,3	2192	340	15,5	<i>Sweden</i>
Turcja	29	10	34,5	126	11	8,7	11707	1282	11,0	<i>Turkey</i>
Węgry	18	5	27,8	15	5	33,3	2510	179	7,1	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	20	.	.	33	.	.	3354	.	.	<i>United Kingdom</i>
Włochy	44	14	31,8	56	11	19,6	6711	553	8,2	<i>Italy</i>

a Dane dotyczą ryb słodkowodnych.

Źródło: OECD. Stat Extracts - baza danych OECD

a Data concern freshwater fish.

Source: OECD. Stat Extracts - OECD database

TABL. 30(399). TRENDY POPULACJI PTAKÓW KRAJOBRAZU ROLNICZEGO^aPOPULATION TRENDS OF FARMLAND BIRDS^a

KRAJE	Zagregowany indeks trendu populacji wybranej grupy ptaków lęgowych uzależnionych od krajobrazu rolniczego jako miejsca gniazdowania lub żerowania (2000=100). <i>The indicator is an aggregated index of population trend estimates of a selected group of breeding bird species dependent on agricultural land for nesting or feeding. (2000=100)</i>					COUNTRIES
	2000	2005	2006	2007	2008	
UE-27	100,0	95,6	93,5	93,0	92,8	EU - 27
Austria	100,0	95,1	87,2	84,9	77,4	Austria
Belgia	100,0	94,4	101,5	92,8	90,8	Belgium
Bułgaria	Bulgaria
Czechy	100,0	89,2	83,8	79,3	97,3	Czech Rep.
Dania	100,0	76,4	80,7	82,6	79,2	Denmark
Estonia	100,0	101,4	105,5	.	.	Estonia
Finlandia	100,0	108,1	104,6	106,4	107,6	Finland
Francja	100,0	98,8	95,3	95,3	96,2	France
Hiszpania	100,0	89,5	87,1	86,0	84,2	Spain
Holandia	100,0	94,7	94,6	90,8	92,3	Netherlands
Irlandia	100,0	91,6	90,3	93,7	92,4	Ireland
Łotwa	100,0	101,7	103,2	109,8	115,2	Latvia
Niemcy	100,0	90,7	77,6	78,0	75,7	Germany
Norwegia	100,0	76,6	71,7	78,6	72,7	Norway
Polska	100,0	87,7	92,0	86,3	99,3	Poland
Szwajcaria	100,0	99,6	87,8	89,4	88,8	Switzerland
Szwecja	100,0	81,0	83,8	88,1	86,4	Sweden
Węgry	100,0	114,7	106,5	99,4	105,3	Hungary
Wielka Brytania.....	100,0	92,3	89,9	84,8	83,4	United Kingdom
Włochy	100,0	85,8	70,2	104,6	.	Italy

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu „Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej”. ^b Agregacja zmienna, zależna od kontekstu

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a See "Methodological notes" for chapter „Nature and biodiversity protection”. ^b Aggregate changing according to the context

Source: Eurostat's Database.

TABL. 31(400). WYDATKI NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (INWESTYCYJNE I BIEŻĄCE) SEKTORA PUBLICZNEGO - UDZIAŁ W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO
ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENDITURES (INVESTMENT AND CURRENT COSTS) IN PUBLIC SECTOR - SHARE OF GDP

KRAJE	Wydatki <i>Expenditures</i>									COUNTRIES
	ogółem <i>total</i>			inwestycyjne <i>investments</i>			bieżące <i>current</i>			
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	
	w % PKB <i>in % of GDP</i>									
UE-28	0,65	0,67	.	0,14	0,12	.	0,41	0,45	EU - 28
Austria	0,82	0,71	.	0,03	0,02	.	0,19	0,51	.	Austria
Belgia	0,53	0,53	0,63	0,21	0,09	0,06	0,43	0,39	0,45	Belgium
Bułgaria	0,31	0,37	0,73	0,12	0,19	0,18	0,19	0,18	0,55	Bulgaria
Chorwacja	0,26	0,07	0,26	0,02	0,07	0,02	0,24	0,0	0,24	Croatia
Cypr	Cyprus
Czechy	0,56	0,47	0,26	0,32	.	.	0,24	Czech Rep.
Dania	0,53	.	.	0,06	.	.	0,37	Denmark
Estonia	0,23	.	.	0,11	.	.	0,12	.	Estonia
Finlandia	0,60	0,52	.	0,09	0,01	.	0,3	0,32	.	Finland
Francja	0,53	0,56	.	0,10	0,14	.	0,25	0,27	.	France
Grecja	0,31	.	.	.	Greece
Hiszpania	0,17	0,33	.	0,10	0,11	.	0,07	0,22	.	Spain
Holandia	1,48	.	0,20	0,26	.	.	1,11	.	Netherlands
Irlandia	Ireland
Islandia	0,40	.	.	0,05	.	.	0,28	.	.	Iceland
Litwa	0,10	0,48	0,90	0,07	0,29	0,50	0,03	0,20	0,37	Lithuania
Luksemburg	0,93	0,91	0,90	0,23	0,22	0,35	0,71	0,69	0,69	Luxembourg
Łotwa	0,01	0,75	.	0,00	0,15	.	0,01	0,33	.	Latvia
Malta	1,42	1,39	.	0,38	0,29	.	1,05	1,05	Malta
Niemcy	0,47	0,37	.	0,15	0,10	.	0,32	0,27	.	Germany
Norwegia	0,73	0,59	0,71	0,15	0,12	0,17	0,55	0,39	0,44	Norway
Polska	0,76	0,35	0,48	0,41	0,32	0,28	0,34	0,11	0,21	Poland
Portugalia	0,60	0,48	0,41	0,23	0,13	0,05	0,37	0,35	0,37	Portugal
Rumunia	0,16	0,23	0,60	0,05	0,10	0,22	0,11	0,13	0,34	Romania
Słowacja	0,14	0,26	0,32	0,10	0,04	0,09	0,04	0,22	0,23	Slovakia
Słowenia	0,82	.	.	0,49	.	.	0,19	.	Slovenia
Szwecja	0,26	0,39	0,34	0,03	0,04	0,02	0,19	0,27	0,24	Sweden
Turcja	0,22	0,40	.	0,13	0,12	.	0,08	0,28	.	Turkey
Węgry	0,78	0,42	.	0,46	0,25	.	0,17	0,08	Hungary
Wlk. Brytania.....	0,54	.	0,92	0,02	.	0,15	0,45	.	0,72	United Kingdom
Włochy	0,85	0,86	.	0,15	0,22	.	0,61	0,57	.	Italy

Źródło: baza danych Eurostat-u.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 32(401). WYDATKI NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (INWESTYCYJNE I BIEŻĄCE) SEKTORA GOSPODARCZEGO - UDZIAŁ W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO
ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENDITURES (INVESTMENT AND CURRENT COSTS) IN BUSINESS SECTOR - SHARE OF GDP

KRAJE	Wydatki Expenditures									COUNTRIES
	ogółem total			inwestycyjne investments			bieżące current			
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	
	w % PKB in % of GDP									
UE-28	0,40	0,39	.	0,10	0,10	.	0,31	0,29	EU - 28
Austria	0,53	0,36	.	0,09	0,10	.	0,44	0,26	.	Austria
Belgia	0,07	.	.	.	Belgium
Bułgaria	1,13	0,73	0,61	0,52	0,37	0,25	0,61	0,36	0,36	Bulgaria
Chorwacja	0,21	0,63	0,50	0,08	0,36	0,23	0,13	0,27	0,28	Croatia
Cypr	0,23	.	.	0,09	.	.	0,13	.	Cyprus
Czechy	0,83	0,86	0,38	0,25	0,27	.	0,57	0,59	Czech Rep.
Dania	Denmark
Estonia	0,35	.	.	0,11	.	.	0,24	.	Estonia
Finlandia	0,46	0,38	.	0,17	0,09	.	0,29	0,28	.	Finland
Francja	0,07	France
Grecja	Greece
Hiszpania	0,23	0,26	.	0,14	0,11	.	0,09	0,15	.	Spain
Holandia	0,42	0,34	.	0,10	0,07	.	0,32	0,27	.	Netherlands
Irlandia	Ireland
Islandia	Iceland
Litwa	0,36	0,41	0,35	0,12	0,14	0,22	0,24	0,27	0,14	Lithuania
Luksemburg	Luxembourg
Łotwa	0,10	0,19	0,35	0,01	0,09	0,19	0,09	0,10	0,17	Latvia
Malta	Malta
Niemcy	0,54	0,46	.	0,08	0,06	.	0,46	0,39	.	Germany
Norwegia	0,38 ^a	.	.	0,17 ^a	.	.	0,22 ^a	Norway
Polska	0,74	0,90	0,39	0,24	0,32	.	0,50	0,57	Poland
Portugalia	0,35	0,25	0,19	0,19	0,16	0,05	0,16	0,09	0,14	Portugal
Rumunia	0,73	0,60	1,16	0,30	0,25	0,39	0,43	0,34	0,78	Romania
Słowacja	0,86	1,12	0,54	0,24	0,49	0,22	0,63	0,63	0,32	Slovakia
Słowenia	0,72	.	.	0,32	.	.	0,40	.	Slovenia
Szwecja	0,37	.	.	0,15	.	.	0,22	0,22	Sweden
Turcja	0,09 ^a	.	.	0,01 ^a	.	.	0,08 ^a	Turkey
Węgry	1,01	0,64	0,71	0,41	0,17	0,12	0,60	0,46	0,59	Hungary
Wlk. Brytania.....	0,43	0,26	.	0,14	0,07	.	0,29	0,19	.	United Kingdom
Włochy	0,80	.	.	0,13	.	0,75	0,67	.	Italy

^a Dane dotyczą 2010 r.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a Data concern 2010

Source: Eurostat's Database.

TABL. 33(402). KRAJOWE WYKORZYSTANE POZYSKANIE MATERIALNE^a
DOMESTIC EXTRACTION USED^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
UE-27 ^b	6509879	6656297	6784283	6946628	6879995	6164632	5959750	6227133	5814236	<i>EU - 27^b</i>
Austria	158392	166991	170345	173461	161925	152204	148444	153277	145070	<i>Austria</i>
Belgia ^b	98204	97075	94663	99549	108507	97284	92972	100278	96151	<i>Belgium^b</i>
Bułgaria	94933	118301	127123	129619	142843	116762	118701	133204	131475	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja	34472	49887	55583	55944	64582	53602	42970	43421	39034	<i>Croatia</i>
Cypr	12462	14976	14857	16140	17091	14306	15794	14134	9629	<i>Cyprus</i>
Czechy	176139	181393	184973	189877	188260	172959	163033	172056	157153	<i>Czech Rep.</i>
Dania	118790	128765	129356	123555	114155	95363	89658	99291	98884	<i>Denmark</i>
Estonia	23116	29915	32445	38349	37313	34211	36245	39009	41796	<i>Estonia</i>
Finlandia	154862	166921	176160	181061	180719	154613	166565	170814	166985	<i>Finland</i>
Francja	734603	689455	704473	736943	719215	658805	636177	654775	634272	<i>France</i>
Grecja	133695	154215	147635	148023	139284	125729	116184	109425	114295	<i>Greece</i>
Hiszpania	562421	701816	744515	763551	661310	546348	481520	423289	326805	<i>Spain</i>
Holandia	143594	134499	132227	131318	137150	134076	142147	142866	138529	<i>Netherlands</i>
Irlandia	164796	185390	211336	208559	171532	139484	122515	103045	93120	<i>Ireland</i>
Litwa	25976	36123	35515	43580	47079	33031	35171	38956	36851	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	2874	2512	2766	2931	2666	2542	1787	1509	1853	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	38149	44448	47108	49306	43065	36924	44810	48087	44201	<i>Latvia</i>
Malta	2385	1883	2366	2379	2341	1915	2056	2016	1963	<i>Malta</i>
Niemcy	1205778	1075125	1095228	1103615	1084820	1041184	1015030	1108769	1074529	<i>Germany</i>
Norwegia	351842	355444	347505	351683	348704	<i>Norway</i>
Polska	532815	535469	543609	591753	597660	583512	604152	745870	658243	<i>Poland</i>
Portugalia	154576	153743	184116	191949	205054	179250	168754	175182	143413	<i>Portugal</i>
Rumunia	166620	319301	342491	403007	528881	426021	394019	440970	423393	<i>Romania</i>
Słowacja	44488	61568	60529	59463	68909	61137	57548	59497	52160	<i>Slovakia</i>
Słowenia	29973	31078	36664	38325	34410	30115	28036	25190	22074	<i>Slovenia</i>
Szwajcaria	57942	58065	59348	57400	57240	59110	59990	62912	.	<i>Switzerland</i>
Szwecja	179701	206575	195341	213408	210590	185356	205667	215574	220895	<i>Sweden</i>
Turcja	570677	639827	726285	736022	750197	738270	886891	931568	.	<i>Turkey</i>
Węgry	108573	166529	139074	109174	122611	105411	93862	93498	84809	<i>Hungary</i>
Wlk. Brytania.....	742481	645794	630585	624142	592307	525910	515515	500461	465123	<i>United Kingdom</i>
Włochy	699485	606440	598784	573591	560294	510183	463387	456092	430565	<i>Italy</i>

a Patrz „Uwagi metodyczne do działu”. *b* Szacunki Eurostat-u.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a See "Methodological notes to the chapter". *b* Eurostat's estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 34(403). KRAJOWA KONSUMPCJA MATERIALNA^aDOMESTIC MATERIAL CONSUMPTION TOTAL^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w tysiącach ton in thousand tonnes									
UE-27 ^b	7526545	7885626	8050604	8233697	8093297	7154698	6965704	7243913	6757464	EU-27 ^b
Austria	185993	198642	204714	205772	190701	181384	181047	188141	175983 ^b	Austria
Belgia ^b	153035 ^b	155613 ^b	163037 ^b	163749 ^b	180377	162102	165682	175767	157597 ^b	Belgium
Bułgaria	101025	126859	137818	142480	153661	122850	121077	134084	131611	Bulgaria
Chorwacja	56990	60669	60728	70171	54175	44018	45378	41644	Croatia
Cypr	15204	19023	18728	20538	27026	21884	20475	18102	12889	Cyprus
Czechy	182902	187906	193819	196657	193577	176695	167813	177066	157389	Czech Rep.
Dania	131232	140376	149414	143445	138166	115119	106699	116556	118913	Denmark
Estonia	19616	28850	32050	38915	35415	33040	33416	35509	37975 ^b	Estonia
Finlandia ^b	174592	192347	201107	204936	209250	172748	186630	189023	180861	Finland ^b
Francja	881826	855294	874272	910885	890926	796731	781141	804585	780509	France
Grecja	153321 ^b	181795 ^b	177732 ^b	177167 ^b	166812	147198	135543	126276	125782 ^b	Greece
Hiszpania	689929 ^b	868206 ^b	909727 ^b	931728 ^b	809024	659469	586110	516450	411182 ^b	Spain
Holandia	200079	181449	181802	193610	202509	189818	187720	190041	175342	Netherlands
Irlandia	182435	208318	236580	236406	196576	159108	143340	123129	110936	Ireland
Litwa	29173 ^b	40899 ^b	41184 ^b	48735 ^b	51779	34905	38462	41721	38283	Lithuania
Luksemburg	10624	10994	12187	11489	10216	9790	10067	10110	10133 ^b	Luxembourg
Łotwa	34666	42742	45747	49252	41469	32074	37029	40932	37452	Latvia
Malta	3657	3574	4355	3605	3210	3409	2944	3816	4383	Malta
Niemcy	1442079	1296210	1330487	1332515	1322863	1259728	1259468	1361983	1301175 ^b	Germany
Norwegia	161299 ^b	166070 ^b	164988 ^b	173628 ^b	168141 ^b	Norway
Polska	539230	551533	563045	628635	643542	617953	644877	797705	698069	Poland
Portugalia	190650	185157	210986	217032	228497	203227	191444	194805	160570	Portugal
Rumunia	172796	335196	360737	428678	550989	432598	400003	445627	430425 ^b	Romania
Słowacja	54273	74994	74298	72005	82948	73090	71871	74319	64414	Slovakia
Słowenia	34152	36954	43054	47691	41958	34653	32739	29459	25535	Slovenia
Szwajcaria	87398	90036	92702	90060	91114	92215	94563	97074	.	Switzerland
Szwecja	177998	198375	183772	203163	205185	177625	199682	210811	211763	Sweden
Turcja	627637	694912	794371	810919	805469	785323	940823	995276	.	Turkey
Węgry	122983	189574	153872	122011	136786	109290	99999	99227	88441 ^b	Hungary
Wlk. Brytania..	758149	748053	748566	747690	704416	624923	613540	613735	594979	U. Kingdom
Włochy	910219	832989	836725	796652	773155	689501	656875	642584	594074	Italy

a Patr. „Uwagi metodyczne do działu”. b Szacunki Eurostat-u.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

a See "Methodological notes to the chapter". b Eurostat's estimations.

Source: Eurostat's Database.

TABL. 35(404). PRODUKTYWNOŚĆ ZASOBÓW^aRESOURCE PRODUCTIVITY^a

KRAJE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	COUNTRIES
	w EURO na kg krajowej konsumpcji materialnej in EUR per kg domestic material consumption									
UE-27 ^b	1,34	1,41	1,42	1,44	1,47	1,59	1,66	1,62	1,73	EU-27 ^b
Belgia.....	1,83 ^b	1,95	1,91 ^b	1,96 ^b	1,79	1,94	1,94	1,86	2,08 ^b	Belgium
Bulgaria	0,18	0,18	0,18	0,19	0,18	0,22	0,22	0,20	0,21	Bulgaria
Czechy	0,47	0,56	0,58	0,60	0,63	0,66	0,71	0,69	0,76	Czech Rep.
Dania	1,48	1,48	1,43	1,52	1,56	1,77	1,94	1,79	1,75	Denmark
Niemcy	1,50	1,72	1,73	1,79	1,82	1,81	1,89	1,80	1,9 ^b	Germany
Estonia	0,40	0,39	0,38	0,34	0,36	0,33	0,33	0,34	0,34 ^b	Estonia
Grecja	1,03 ^b	1,06 ^b	1,15 ^b	1,19 ^b	1,26	1,38	1,43	1,43	1,33 ^b	Greece
Hiszpania	1,12 ^b	1,05 ^b	1,04 ^b	1,05 ^b	1,22	1,44	1,62	1,84	2,27 ^b	Spain
Francja	1,80	2,01	2,01	1,98	2,02	2,19	2,27	2,25	2,32 ^b	France
Irlandia	0,70	0,78	0,73	0,76	0,90	1,04	1,14	1,36	1,51	Ireland
Włochy	1,50	1,72	1,75	1,87	1,91	2,02	2,16	2,22	2,34	Italy
Cypr ^b	0,76	0,71	0,76	0,72	0,57	0,69	0,75	0,85	1,17	Cyprus ^b
Łotwa	0,25	0,30	0,31	0,32	0,37	0,39	0,34	0,32	0,37	Latvia
Litwa	0,49 ^b	0,51 ^b	0,55 ^b	0,51 ^b	0,49	0,62	0,57	0,56	0,63	Lithuania
Luksemburg	2,39	2,75	2,61	2,95	3,29	3,24	3,25	3,30	3,29 ^b	Luxembourg
Węgry	0,59	0,47	0,60	0,76	0,68	0,79	0,88	0,90	0,99 ^b	Hungary
Malta	1,27	1,38	1,16	1,46	1,70	1,56	1,88	1,47	1,30	Malta
Holandia	2,40	2,83	2,92	2,85	2,77	2,85	2,93	2,92	3,12	Netherlands
Austria	1,21	1,23	1,24	1,28	1,40	1,42	1,45	1,43	1,54 ^b	Austria
Polska	0,39	0,44	0,46	0,44	0,45	0,48	0,48	0,40	0,47	Poland
Portugalia	0,78	0,83	0,74	0,74	0,70	0,77	0,83	0,80	0,94	Portugal
Rumunia	0,35	0,24	0,24	0,21	0,18	0,21	0,23	0,21	0,22 ^b	Romania
Słowenia	0,70	0,78	0,71	0,68	0,80	0,89	0,96	1,07	1,20	Slovenia
Słowacja	0,56	0,51	0,56	0,64	0,59	0,63	0,67	0,67	0,79	Slovakia
Finlandia ^b	0,79	0,82	0,82	0,84	0,83	0,92	0,88	0,89	0,92	Finland ^b
Szwecja	1,47	1,50	1,69	1,58	1,56	1,71	1,62	1,58	1,59	Sweden
Wlk. Brytania.....	2,13	2,50	2,56	2,65	2,80	2,99	3,09	3,13	3,24	UK
Chorwacja	0,63	0,62	0,65	0,58	0,70	0,84	0,81	0,86	Croatia
Turcja	0,50	0,56	0,53	0,54	0,55	0,54	0,49	.	.	Turkey
Norwegia	1,36 ^b	1,47 ^b	1,52 ^b	1,48 ^b	1,53 ^b	Norway
Szwajcaria	3,32	3,44	3,46	3,70	3,74	3,62	3,64	3,61	.	Switzerland

^a Patrz „Uwagi metodyczne do działu”. ^b Szacunki Eurostat-u.

Źródło: baza danych Eurostat-u.

^a See "Methodological notes to the chapter". ^b Eurostat's estimations.

Source: Eurostat's Database.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007
POLISH CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES 2007

ANEKS
ANNEX

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
		O G Ó Ł E M	TOTAL
SEKCJA A SECTION A		ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	AGRICULTURE, FORESTRY, HUNTING AND FISHING
01		Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo włączając działalność usługową	Crop and animal production, hunting and related service
	01.6	Działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach	Support activities to agriculture and post-harvest crop activities
		PRZEMYSŁ (SEKCJA B+C+D+E)	INDUSTRY(SECTION B+C+D+E)
SEKCJA B SECTION B		GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	MINING AND QUARRYING
05		Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	Mining of coal and lignite
	05.1	Wydobywanie węgla kamiennego	Mining of hard coal
	05.2	Wydobywanie węgla brunatnego (lignitu)	Mining of lignite
06		Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	Extraction of crude petroleum and natural gas
	06.1	Górnictwo ropy naftowej	Extraction of crude petroleum
07		Górnictwo rud metali	Mining of metal ores
	07.2	Górnictwo rud metali nieżelaznych	Mining of non-ferrous metal ores
		w tym : Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych (klasa 07.29)	of which: Mining of other non-ferrous metal ores (class 07.29)
08		Pozostałe górnictwo i wydobywanie	Other mining and quarrying
	08.1	Wydobywanie kamienia, piasku i gliny	Quarrying of stone, sand and clay
		w tym : Wydobywanie kamieni ozdobnych oraz kamienia dla potrzeb budownictwa, skał wapiennych, gipsu, kredy i łupków (klasa 08.11)	of which: Quarrying of ornamental and building stone, limestone, gypsum, chalk and slate (class 08.11)
		Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu (klasa 08.12)	Operation of gravel and sand pits; mining of clays and kaolin (class 08.12)
	08.9	Górnictwo i wydobywanie, gdzie indziej niesklasyfikowane	Mining and quarrying n.e.c.
		w tym : Wydobywanie minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów (klasa 08.91) Wydobywanie soli (klasa 08.93)	of which: Mining of chemical and fertiliser minerale (class 08.91) Extraction of salt (class 08.93)
09		Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	Mining support service activities
	09.1	Działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	Support activities for petroleum and natural gas extraction
SEKCJA C SECTION C		PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	MANUFACTURING
10		Produkcja artykułów spożywczych	Manufacture of food products
	10.1	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa	Processing and preserving of meat and production of meat products
	10.2	Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków	Processing and preserving of fish, crustaceans and molluscs
	10.3	Przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	Processing and preserving of fruit and vegetables
		w tym : Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków (klasa 10.31)	of which: Processing and preserving of potatoes (class 10.31)
	10.4	Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	Manufacture of vegetable and animal oils and fats
	10.5	Wytwarzanie wyrobów mleczarskich	Manufacture of dairy products
	10.6	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych	Manufacture of grain mill products, starches and starch products
	10.7	Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych	Manufacture of bakery and farinaceous products
	10.8	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych	Manufacture of other food products
		w tym : Produkcja cukru (klasa 10.81)	of which: Manufacture of sugar (class 10.81)
	10.9	Produkcja gotowych paszy i karmy dla zwierząt	Manufacture of prepared animal feeds

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
11		Produkcja Napojów	Manufacture of beverages
	11.0	Produkcja napojów w tym : Produkcja piwa (klasa 11.05)	Manufacture of beverages of which: Manufacture of beer (class 11.05)
12		Produkcja wyrobów tytoniowych	Manufacture of tobacco products
13		Produkcja wyrobów tekstylnych	Manufacture of textiles
	13.1	Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych w tym : Produkcja przędzy bawełnianej (klasa 13.10)	Preparation and spinning of textile fibres of which: Preparation and spinning of textile fibres (class 13.10)
		13.2	Produkcja tkanin
	13.3	Wykończanie wyrobów włókienniczych	Finishing of textiles
	13.9	Produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych	Manufacture of other textiles
14		Produkcja odzieży	Manufacture of wearing apparel
	14.1	Produkcja odzieży, z wyłączeniem wyrobów futrzarskich	Manufacture of wearing apparel, except fur apparel
	14.2	Produkcja wyrobów futrzarskich	Manufacture of articles of fur
	14.3	Produkcja odzieży dzianej	Manufacture of knitted and crocheted apparel
15		Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	Manufacture of leather and related products
	15.1	Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych; produkcja toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletniczych; produkcja wyrobów rymarskich w tym : Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych (klasa 15.11)	Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery and harness; dressing and dyeing of fur of which: Tanning and dressing of leather; dressing and dyeing of fur (class 15.11)
		15.2	Produkcja obuwia
16		Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
	16.1	Produkcja wyrobów tartacznych	Sawmilling and planing of wood
	16.2	Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania w tym : Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna (klasa 16.21)	Manufacture of products of wood, cork, straw and plaiting materials of which: Manufacture of veneer sheets and wood-based panels (class 16.21)
17		Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Manufacture of paper and paper products
	17.1	Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	Manufacture of pulp, paper and paperboard
	17.2	Produkcja wyrobów z papieru i tektury	Manufacture of articles of paper and paperboard
18		Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	Printing and reproduction of recorded media
	18.1	Drukowanie i działalność usługowa związana z poligrafią	Printing and service activities related to printing
19		Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Manufacture of coke and refined petroleum products
	19.1	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu	Manufacture of coke oven products
	19.2	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	Manufacture of refined petroleum products
20		Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	Manufacture of chemicals and chemical products
	20.1	Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych w tym : Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych (klasa 20.13) Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych (klasa 20.14) Produkcja nawozów i związków azotowych (klasa 20.15) Produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych (klasa 20.16)	Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms of which: Manufacture of other inorganic basic chemicals (class 20.13) Manufacture of other organic basic chemicals (class 20.14) Manufacture of fertilisers and nitrogen compounds (class 20.15) Manufacture of plastics in primary forms (class 20.16)
	20.2	Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych	Manufacture of pesticides and other agrochemical products

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
20		Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	Manufacture of chemicals and chemical products
	20.3	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	Manufacture of paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics
	20.4	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących, wyrobów kosmetycznych i toaletowych	Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes
	20.5	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych	Manufacture of other chemical products
	20.6	Produkcja włókien chemicznych	Manufacture of man-made fibres
21		Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
	21.1	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych	Manufacture of basic pharmaceutical products
	21.2	Produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	Manufacture of pharmaceutical preparations
22		Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	Manufacture of rubber and plastic products
	22.1	Produkcja wyrobów z gumy	Manufacture of rubber products
	22.2	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	Manufacture of plastics products
23		Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	Manufacture of other non-metallic mineral products
	23.1	Produkcja szkła i wyrobów ze szkła	Manufacture of glass and glass products
	23.2	Produkcja wyrobów ogniotrwałych	Manufacture of refractory products
	23.3	Produkcja ceramicznych materiałów budowlanych	Manufacture of clay building materials
	23.4	Produkcja pozostałych wyrobów z porcelany i ceramiki	Manufacture of other porcelain and ceramic products
	23.5	Produkcja cementu, wapna i gipsu	Manufacture of cement, lime and plaster
		w tym :	of which:
		Produkcja cementu (klasa 23.51)	Manufacture of cement (class 23.51)
		Produkcja wapna i gipsu (klasa 23.52)	Manufacture of lime and plaster (class 23.52)
	23.6	Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu	Manufacture of articles of concrete, cement and plaster
23.7	Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	Cutting, shaping and finishing of stone	
23.9	Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of abrasive products and non-metallic mineral products n.e.c.	
24		Produkcja metali	Manufacture of basic metals
	24.1	Produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys
	24.2	Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali	Manufacture of tubes, pipes, hollow profiles and related fittings, of steel
	24.3	Produkcja pozostałych wyrobów ze stali poddanej wstępnej obróbce	Manufacture of other products of first processing of steel
	24.4	Produkcja metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych	Manufacture of basic precious and other non-ferrous
		w tym :	of which:
		Produkcja ołowiu, cynku i cyny (klasa 24.43)	Lead, zinc and tin production (class 24.43)
	Produkcja miedzi (klasa 24.44)	Copper production (class 24.44)	
24.5	Odlewnictwo metali	Casting of metals	
	w tym :	of which:	
	Odlewnictwo żeliwa (klasa 24.51)	Casting of iron (class 24.51)	
25		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
	25.1	Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	Manufacture of structural metal products
	25.2	Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych	Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal
	25.3	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers
	25.4	Produkcja broni i amunicji	Manufacture of weapons and ammunition
	25.5	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków	Forging, pressing, stamping and roll-forming of metal; powder metallurgy
	25.6	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych	Treatment and coating of metals; machining
	25.7	Produkcja wyrobów nożowniczych, sztućców, narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia	Manufacture of cutlery, tools and general hardware
	25.9	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych	Manufacture of other fabricated metal products

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
26		Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	Manufacture of computer, electronic and optical products
	26.1	Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych	Manufacture of electronic components and boards
	26.5	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation; watches and clocks
	26.7	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	Manufacture of optical instruments and photographic equipment
27		Produkcja Urządzeń elektrycznych	Manufacture of electrical equipment
	27.1	Produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	Manufacture of electric motors, generators, transformers and electricity distribution and control apparatus
	27.2	Produkcja baterii i akumulatorów	Manufacture of batteries and accumulators
	27.4	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego	Manufacture of electric lighting equipment
	27.5	Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego	Manufacture of domestic appliances
	27.9	Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	Manufacture of other electrical equipment
28		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
	28.1	Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	Manufacture of general — purpose machinery
	28.2	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	Manufacture of other general-purpose machinery
	28.3	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	Manufacture of agricultural and forestry machinery
	28.4	Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych	Manufacture of metal forming machinery and machine
	28.9	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia	Manufacture of other special-purpose machinery
29		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi trailers
	29.1	Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	Manufacture of motor vehicles
	29.2	Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers
	29.3	Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych	Manufacture of parts and accessories for motor vehicles
30		Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	Manufacture of other transport equipment
	30.1	Produkcja statków i łodzi	Building of ships and boats
	30.2	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	Manufacture of railway locomotives and rolling stock
	30.3	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	Manufacture of air and spacecraft and related machinery
31		Produkcja mebli	Manufacture of furniture
32		Pozostała produkcja wyrobów	Other manufacturing
	32.1	Produkcja wyrobów jubilerskich, biżuterii i podobnych wyrobów	Manufacture of jewellery, bijouterie and related articles
	32.3	Produkcja sprzętu sportowego	Manufacture of sports goods
	32.5	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	Manufacture of medical and dental instruments and supplies
33		Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	Repair and installation of machinery and equipment
	33.1	Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń	Repair of fabricated metal products, machinery and equipment
	33.2	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	Installation of industrial machinery and equipment
SEKCJA D SECTION D		WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
35		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
	35.1	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną	Electric power generation, transmission and distribution
	35.2	Wytwarzanie paliw gazowych; dystrybucja i handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
	35.3	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Steam and air conditioning supply

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
SEKCJA E SECTION E		DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
36		Pobór wody, uzdatnianie i dostarczanie wody	Water collection, treatment and supply
37		Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	Sewerage
38		Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
	38.1	Zbieranie odpadów	Waste collection
	38.2	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów	Waste treatment and disposal
	38.3	Odzysk surowców	Materials recovery
39		Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	Remediation activities and other waste management services
SEKCJA F SECTION F		BUDOWNICTWO	CONSTRUCTION
41		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Construction of buildings
	41.1	Realizacja projektów budowlanych związanych z wznoszeniem budynków	Development of building projects
	41.2	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	Construction of residential and non-residential buildings
42		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Civil engineering
	42.1	Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	Construction of roads and railways
	42.2	Roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	Construction of utility projects
	42.9	Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Construction of other civil engineering projects
43		Roboty budowlane specjalistyczne	Specialised construction activities
	43.1	Rozbiórka i przygotowanie terenu pod budowę	Demolition and site preparation
	43.3	Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	Building completion and finishing
	43.9	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	Other specialised construction activities
SEKCJA G SECTION G		HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
45		Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles
	45.1	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	Sale of motor vehicles
	45.2	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	Maintenance and repair of motor vehicles
46		Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
	46.2	Sprzedaż hurtowa płodów rolnych i żywych zwierząt	Wholesale of agricultural raw materials and live animals
	46.3	Sprzedaż hurtowa żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	Wholesale of food, beverages and tobacco
	46.4	Sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego	Wholesale of household goods
	46.6	Sprzedaż hurtowa maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia	Wholesale of other machinery, equipment and supplies
	46.7	Pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa	Other specialised wholesale
		w tym : Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu (klasa 46.77)	of which: Wholesale of waste and scrap (class 46.77)
46.9	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	Non-specialised wholesale trade	
47		Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
	47.1	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	Retail sale in non-specialised stores
	47.3	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	Retail sale of automotive fuel in specialised stores

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
47		Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	<i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
	47.4	Sprzedaż detaliczna narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	<i>Retail sale of information and communication equipment in specialised stores</i>
	47.5	Sprzedaż detaliczna artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	<i>Retail sale of other household equipment in specialized stores</i>
	47.6	Sprzedaż detaliczna wyrobów związanych z kulturą i rekreacją prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	<i>Retail sale of cultural and recreation goods in specialized stores</i>
	47.9	Sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	<i>Retail trade not in stores, stalls or markets</i>
SEKCJA H SECTION H		TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	TRANSPORTATION AND STORAGE
49		Transport lądowy oraz transport rurociągowy	<i>Land transport and transport via pipelines</i>
	49.1	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy	<i>Passenger rail transport, interurban</i>
	49.2	Transport kolejowy towarów	<i>Freight rail transport</i>
	49.3	Pozostały transport lądowy pasażerski	<i>Other passenger land transport</i>
	49.4	Transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przeprowadzkami	<i>Freight transport by road and removal services</i>
	49.5	Transport rurociągowy	<i>Transport via pipeline</i>
51		Transport lotniczy	<i>Air transport</i>
	51.1	Transport lotniczy pasażerski	<i>Passenger air transport</i>
52		Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	<i>Warehousing and support activities for transportation</i>
	52.2	Działalność usługowa wspomagająca transport	<i>Support activities for transportation</i>
53		Działalność pocztowa i kurierska	<i>Postal and courier activities</i>
	53.1	Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	<i>Postal activities under universal service obligation</i>
SEKCJA I SECTION I		DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
55		Zakwaterowanie	<i>Accommodation</i>
	55.1	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	<i>Hotels and similar accommodation</i>
	55.2	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego	<i>Holiday and other short-stay accommodation</i>
56		Działalność usługowa związana z wyżywieniem	<i>Food and beverage service activities</i>
	56.3	Przygotowywanie i podawanie napojów	<i>Beverage serving activities</i>
SEKCJA J SECTION J		INFORMACJA I KOMUNIKACJA	INFORMATION AND COMMUNICATION
58		Działalność wydawnicza	<i>Publishing activities</i>
	58.1	Wydawanie książek i periodyków oraz pozostała działalność wydawnicza, z wyłączeniem w zakresie oprogramowania	<i>Publishing of books, periodicals and other publishing activities</i>
61		Telekomunikacja	<i>Telecommunications</i>
	61.1	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	<i>Wired telecommunications activities</i>
SEKCJA K SECTION K		DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	FINANCIAL AND INSURANCE ACTIVITIES
SEKCJA L SECTION L		DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	REAL ESTATE ACTIVITIES
68		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	<i>Real estate activities</i>
	68.2	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	<i>Buying and selling of own real estate</i>
	68.3	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości wykonywana na zlecenie	<i>Real estate activities on a fee or contract basis</i>
SEKCJA M SECTION M		DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
70		Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	<i>Activities of head offices; management consultancy activities</i>
	70.2	Doradztwo związane z zarządzaniem	<i>Management consultancy activities</i>
71		Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	<i>Architectural and engineering activities; technical testing and analysis</i>
	71.1	Działalność w zakresie architektury i inżynierii oraz związane z nią doradztwo techniczne	<i>Architectural and engineering activities and related technical consultancy</i>
	71.2	Badania i analizy techniczne	<i>Technical testing and analysis</i>

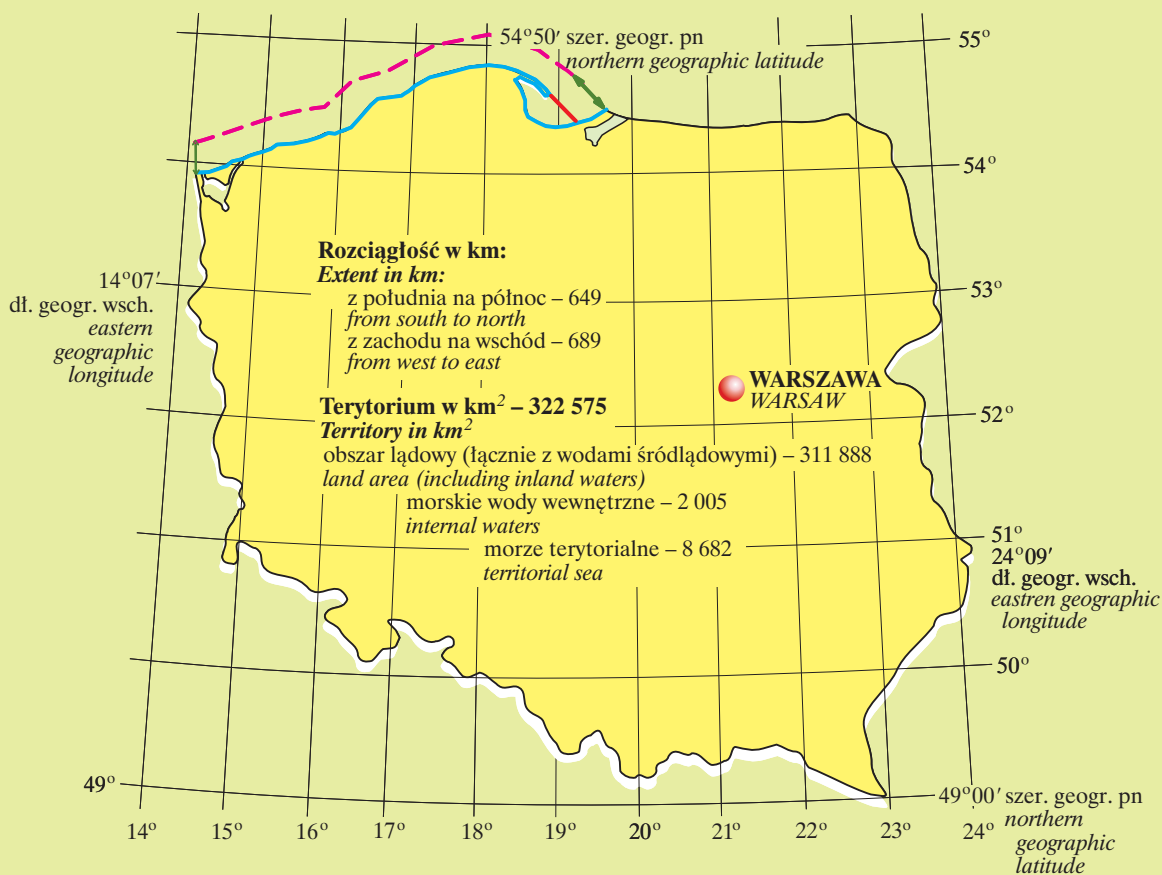
Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
SEKCJA N SECTION N		DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES
80		Działalność detektywistyczna i ochroniarska	<i>Security and investigation activities</i>
	80.1	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa	<i>Private security activities</i>
	80.2	Działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa	<i>Security systems service activities</i>
81		Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	Services to buildings and landscape activities
	81.2	Sprzątanie obiektów	<i>Cleaning activities</i>
	81.3	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	<i>Landscape service activities</i>
SEKCJA O SECTION O		ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	PUBLIC ADMINISTRATION AND DEFENCE; COMPULSORY SOCIAL SECURITY
84		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
	84.1	Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	<i>Administration of the State and the economic and social policy of the community</i>
	84.2	Usługi na rzecz całego społeczeństwa	<i>Provision of services to the community as a whole</i>
SEKCJA P SECTION P		EDUKACJA	EDUCATION
SEKCJA Q SECTION Q		OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
86		Opieka zdrowotna	Human health activities
	86.1	Działalność szpitali	<i>Hospital activities</i>
	86.2	Praktyka lekarska	<i>Medical and dental practice activities</i>
	86.9	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej	<i>Other human health activities</i>
87		Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	Residential care activities
	87.2	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób z zaburzeniami psychicznymi	<i>Residential care activities for mental retardation, mental health and substance</i>
	87.3	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	<i>Residential care activities for the elderly and disabled</i>
	87.9	Pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem	<i>Other residential care activities</i>
SEKCJA R SECTION R		DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION
93		Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	<i>Sports activities and amusement and recreation activities</i>
	93.1	Działalność związana ze sportem	<i>Sports activities</i>
	93.2	Działalność rozrywkowa i rekreacyjna	<i>Amusement and recreation activities</i>
SEKCJA S SECTION S		POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	OTHER SERVICE ACTIVITIES
96		Pozostała indywidualna działalność usługowa	<i>Other personal service activities</i>
SEKCJA T SECTION T		GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	ACTIVITIES OF HOUSEHOLDS AS EMPLOYERS; UNDIFFERENTIATED GOODS AND SERVICES PRODUCING ACTIVITIES OF HOUSEHOLDS FOR OWN USE
SEKCJA U SECTION U		ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	ACTIVITIES OF EXTRATERRITORIAL ORGANISATIONS AND BODIES

WYKAZ OPRAWCWAŃ I PUBLIKACJI GUS Z ZAKRESU STATYSTYKI OCHRONY ŚRODOWISKA WYDANYCH W LATACH 1981-2012

1. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 3 „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1981”, Warszawa 1981, str. 282, wykr. 15.
2. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 12 „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1982”, Warszawa 1982, str. 280, wykr. 11.
3. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1983”, Warszawa 1983, str. 267, wykr. 4.
4. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1984”, Warszawa 1984, str. 288, wykr. 4.
5. Opracowania Regionalne „Obszary ekologicznego zagrożenia w Polsce”, Warszawa 1984, str. 237, wykr. 4.
6. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1985”, Warszawa 1985, str. 309, wykr. 5.
7. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1986”, Warszawa 1986, str. 352, wykr. 18.
8. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1987”, Warszawa 1987, str. 363, wykr. 4.
9. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1988”, Warszawa 1988, str. 373, wykr. 7.
10. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 68 „Ochrona Środowiska 1989”, Warszawa 1989, str. 223, wykr. 20.
11. Studia i Analizy Statystyczne „Raport o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska 1990”, Warszawa 1990, str. 357, wykr. 40.
12. Materiały i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1991”, Warszawa 1991, str. 311, wykr. 30.
13. Materiały i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1992”, Warszawa 1992, str. 385, wykr. 43.
14. Studia i Analizy Statystyczne „Obszary ekologicznego zagrożenia w Polsce w latach 1982 i 1990”, Warszawa 1992, str. 80, wykr. 9.
15. „Definicje pojęć z zakresu ochrony środowiska”, Warszawa 1993, str. 131.
16. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1993”, Warszawa 1993, str. 449, wykr. 74.
17. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1994”, Warszawa 1994, str. 518, wykr. 87.
18. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1995”, Warszawa 1995, str. 490, wykr. 66.
19. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1996”, Warszawa 1996, str. 514, wykr. 65.
20. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1997”, Warszawa 1997, str. 518, wykr. 72.
21. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1998”, Warszawa 1998, str. 554, wykr. 108.
22. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1999”, Warszawa 1999, str. 510, wykr. 105.
23. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2000”, Warszawa 2000, str. 501, wykr. 101.
24. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2001”, Warszawa 2001, str. 556, wykr. 102.
25. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2002”, Warszawa 2002, str. 502, wykr. 103.
26. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2003”, Warszawa 2003, str. 506, wykr. 90.
27. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2004”, Warszawa 2004, str. 508, wykr. 107.
28. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2005”, Warszawa 2005, str. 540, wykr. 117.
29. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2006”, Warszawa 2006, str. 522, wykr. 148.
30. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2007”, Warszawa 2007, str. 546, wykr. 124.
31. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2008”, Warszawa 2008, str. 554, wykr. 113.
32. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2009”, Warszawa 2009, str. 526, wykr. 94.
33. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2010”, Warszawa 2010, str. 554, wykr. 94.
34. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2011”, Warszawa 2011, str. 522, wykr. 89.
35. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2012”, Warszawa 2012, str. 546, wykr. 86.
36. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2013”, Warszawa 2013, str. 532, wykr. 82.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI
GEOGRAPHIC LOCATION OF POLAND

Skala 1 : 10 000 000

— Granica na morzu
 Border at sea

— Morska linia brzegowa
 Coast line

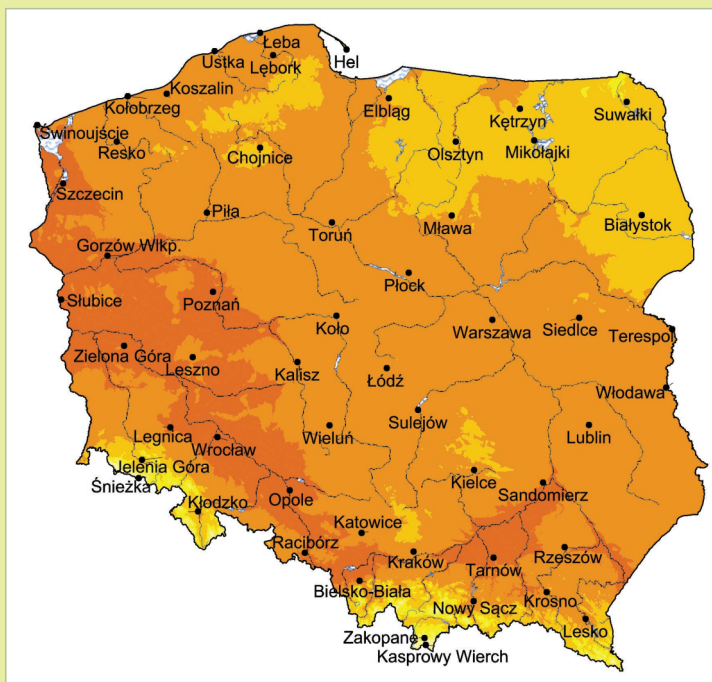
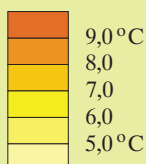
— Linia podstawowa morza terytorialnego w Zat. Gdańskiej
 Primary line of territorial sea in the Gulf of Gdansk

— Odcinki granicy rozgraniczające obszar morza terytorialnego
 Sections of the border demarcating the area of territorial sea

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.
 Source: data of the the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

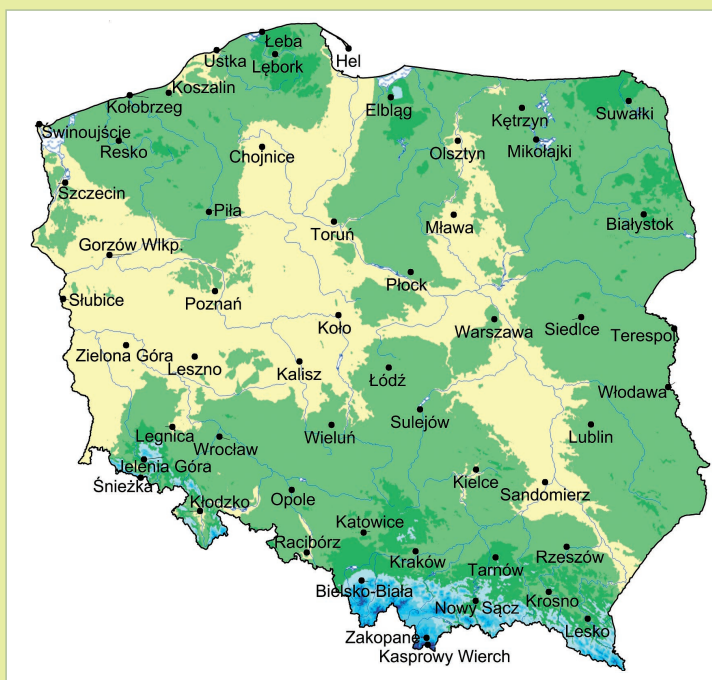
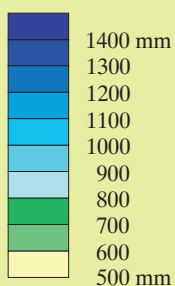
ROZKŁAD ŚREDNICH TEMPERATUR POWIETRZA W 2013 R.
DISTRIBUTION OF AVERAGE AIR TEMPERATURE IN 2013

Temperatury (izotermy):
 Temperatures (isotherms):

ROZKŁAD SUM OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W 2013 R.
DISTRIBUTION OF SUM OF PRECIPITATION IN 2013

Sumy opadów (izohiety):
 Precipitation (isohyets):

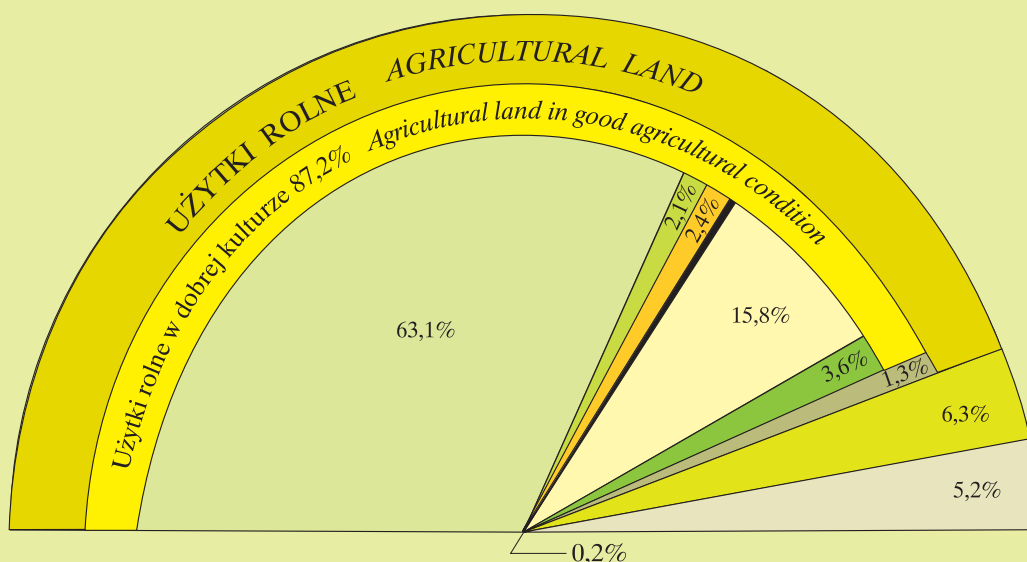
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
 Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2013

As of June

Użytki rolne w dobrej kulturze:

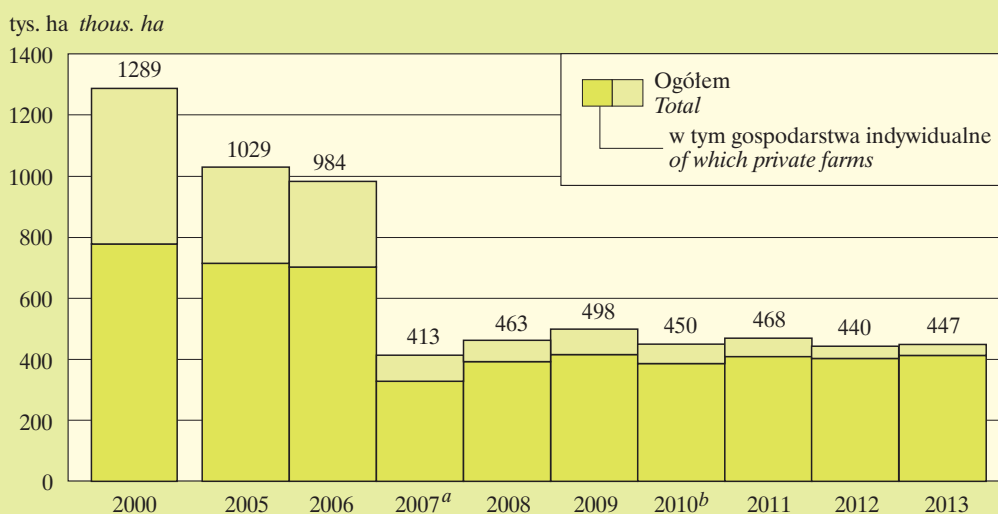
Agricultural land in good agricultural condition:

pod zasiewami sown area	ogrody przydomowe kitchen gardens	Pozostałe użytki rolne Others agricultural land
grunty ugorowane fallow land	łaki trwałe permanent meadows	Lasy ^a Forests ^a
uprawy trwałe permanent crops	pastwiska trwałe permanent pastures	Pozostałe grunty Other land

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
^a Including land connected with silviculture.

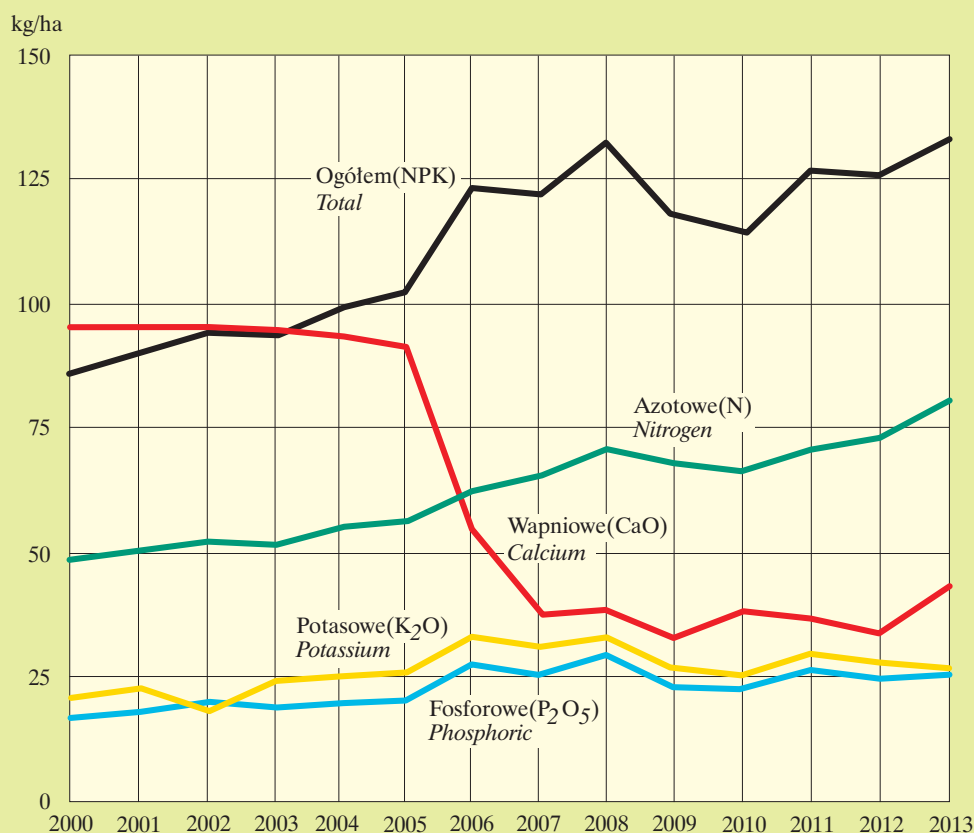
POWIERZCHNIA GRUNTÓW UGOROWANYCH

FALLOW LAND AREA

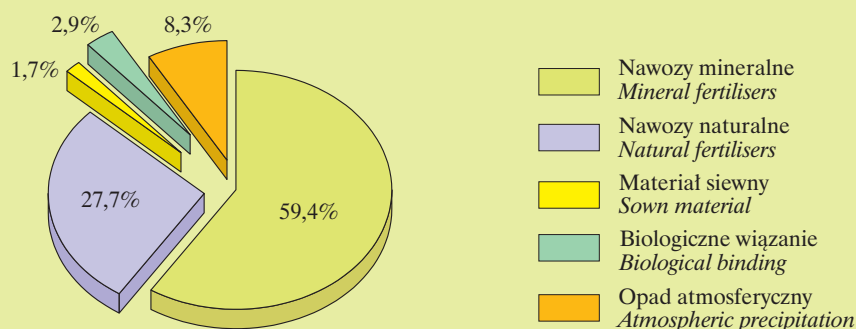

^a Od 2007 r. powierzchnia odlogów i ugorów. ^b Od 2010 na użytkach rolnych.
^a To 2007 area of idle and set aside land. ^b Since 2010 in agricultural land.

ZUŻYCIIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W kg NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1999/2000–2012/2013
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILISERS IN kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND IN THE YEARS 1999/2000–2012/2013

STRUKTURA ŹRÓDEŁ PRZYCHODOWEJ STRONY BILANSU AZOTU W GLEBIE W POLSCE W LATACH 2010–2013
STRUCTURE OF THE SOURCES OF THE RECEIPT SIDE OF NITROGEN BALANCE IN SOIL IN POLAND IN THE YEARS 2010–2013

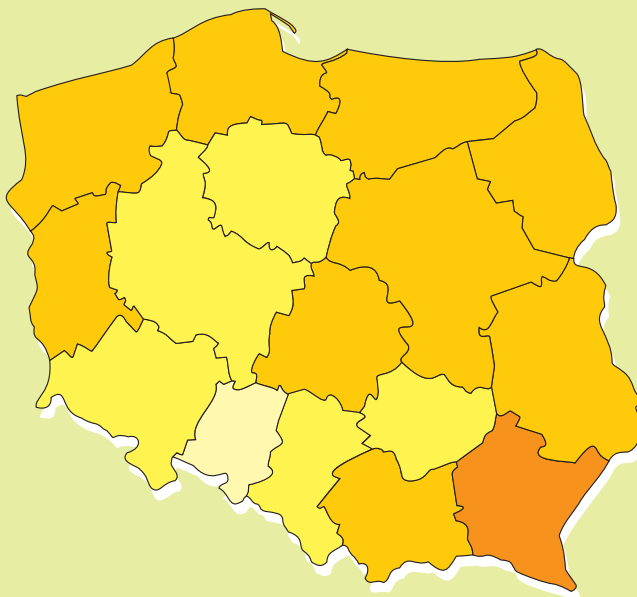
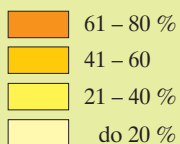

Źródło: Opracowanie IUNG-PIB (Jerzy Kopiński), wg metodologii "Nutrient Budgets" OECD/Eurostat na podstawie danych: GUS, IOŚ uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Source: compilation of the Institute of Soil Science and Plant Cultivation - NRI (Jerzy Kopiński), according to the OECD/Eurostat methodology on Nutrient Budgets, based on data of the CSO, the Institute of Environmental Protection from the National Environment Monitoring system

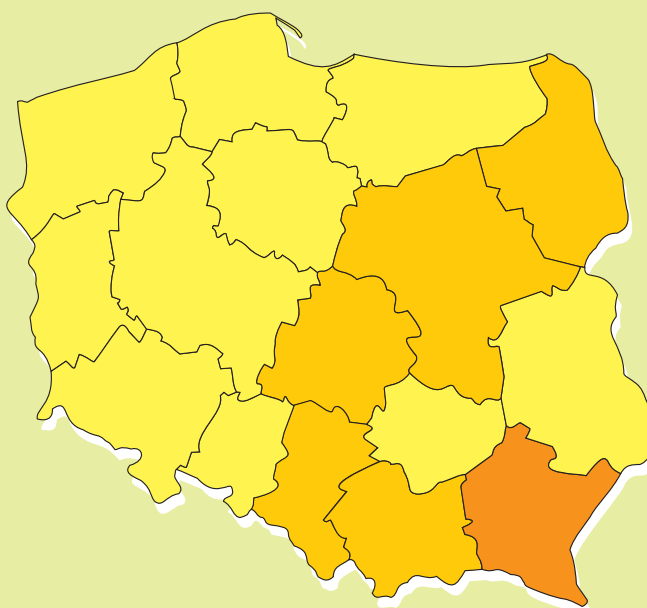
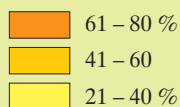
OCENA STANU ZAKWASZENIA GLEB UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 2010–2013
EVALUATION OF SOIL ACIDIFICATION STATE OF AGRICULTURAL LAND
IN THE YEARS 2010–2013

Udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych
Share of very acetous and acetous soils

OCENA POTRZEB WAPNOWANIA GLEB UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 2010–2013
EVALUATION OF THE NECESSITY OF LIMING AGRICULTURAL LAND SOILS
IN THE YEARS 2010–2013

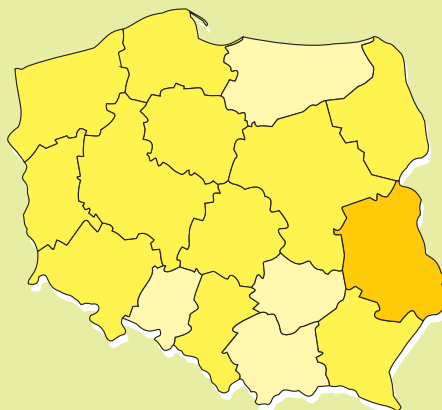
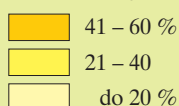
Udział gleb o potrzebach wapnowania koniecznych i potrzebnych
Share of soils in which liming is inevitable or necessary

Źródło: opracowanie Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.
Source: compiled by the National Chemical and Agricultural Station.

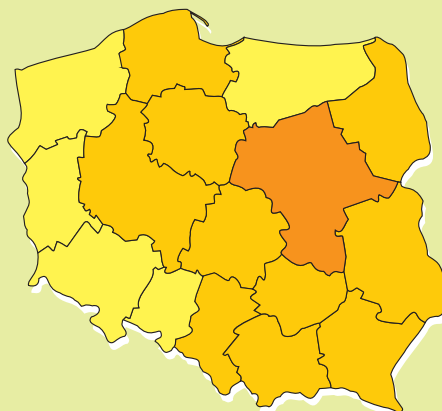
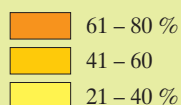
OCENA ZASOBNOŚCI GLEB W PRZYSWAJALNY MAGNEZ W LATACH 2010–2013
EVALUATION OF ADOPTIVE MAGNESIUM SOIL RESOURCES IN THE YEARS 2010–2013

Udział gleb o bardzo niskiej
i niskiej zawartości magnezu
*Share of soils with very low
and low magnesium content*

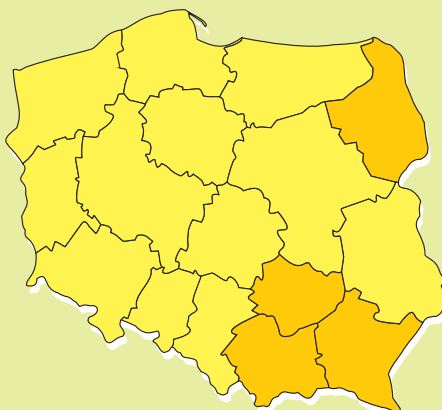
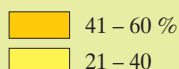
OCENA ZASOBNOŚCI GLEB W PRZYSWAJALNY POTAS W LATACH 2010–2013
EVALUATION OF ADOPTIVE POTASSIUM SOIL RESOURCES IN THE YEARS 2010–2013

Udział gleb o bardzo niskiej
i niskiej zawartości potasu
*Share of soils with very low
and low potassium content*

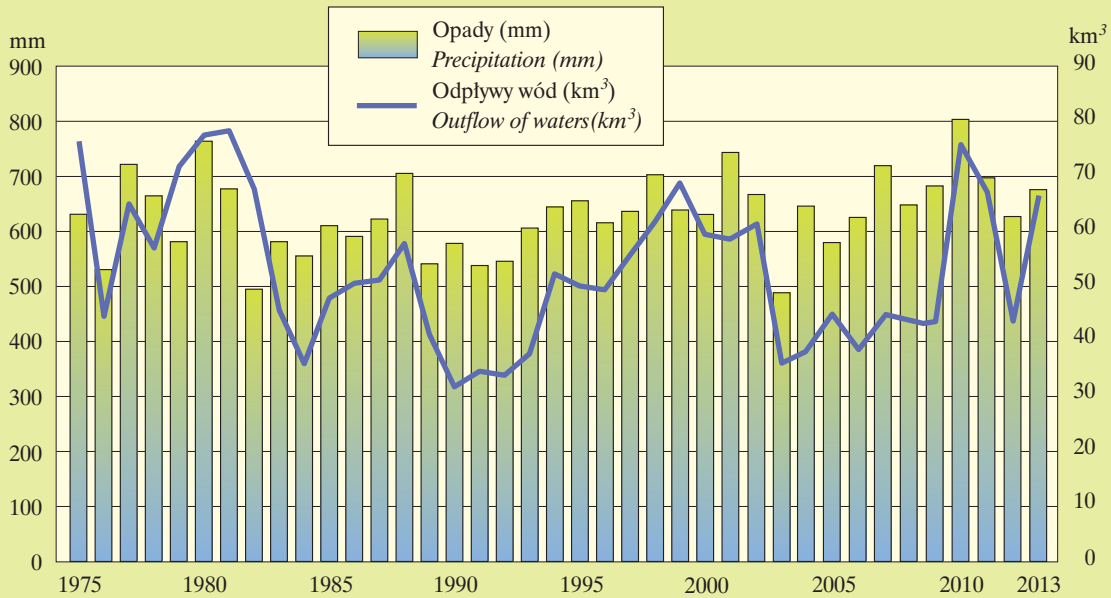
OCENA ZASOBNOŚCI GLEB W PRZYSWAJALNY FOSFOR W LATACH 2010–2013
EVALUATION OF ADOPTIVE PHOSPHORUS SOIL RESOURCES IN THE YEARS 2010–2013

Udział gleb o bardzo niskiej
i niskiej zawartości fosforu
*Share of soils with very low
and low phosphorus content*

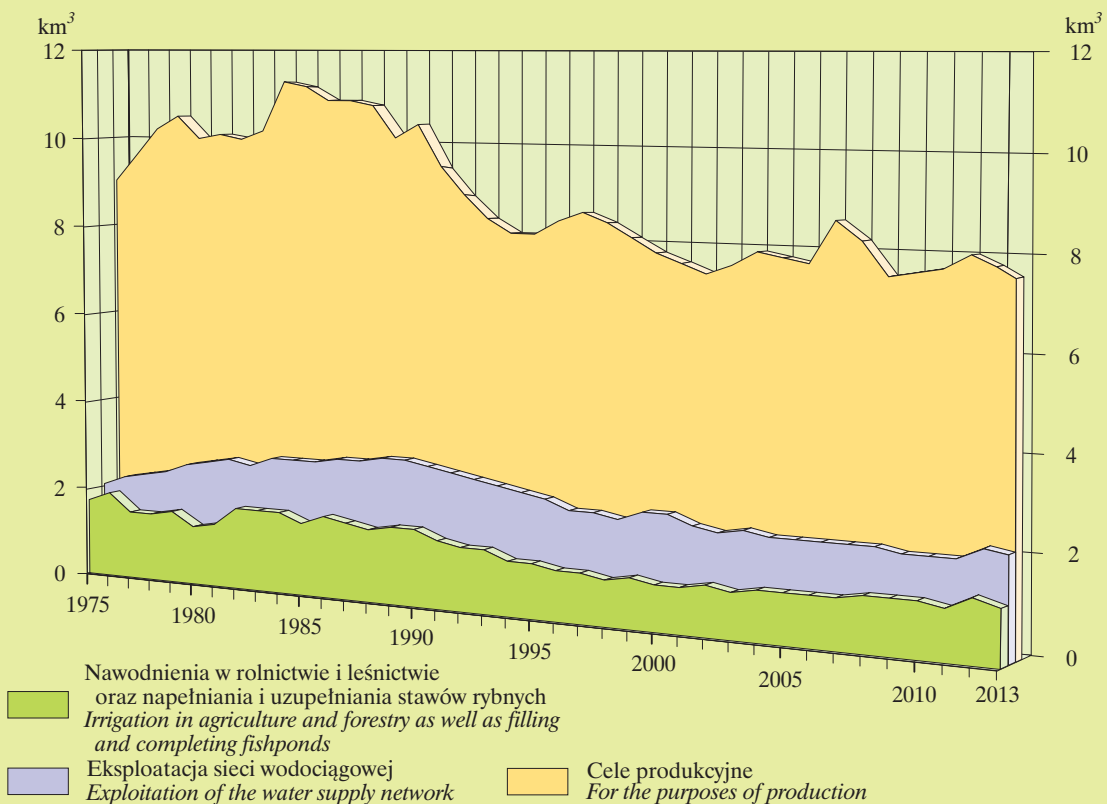
Źródło: opracowanie Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.
Source: compiled by the National Chemical and Agricultural Station.

OPADY I ODPIĘWY W LATACH 1975–2013
PRECIPITATION AND OUTFLOW IN THE YEARS 1975–2013

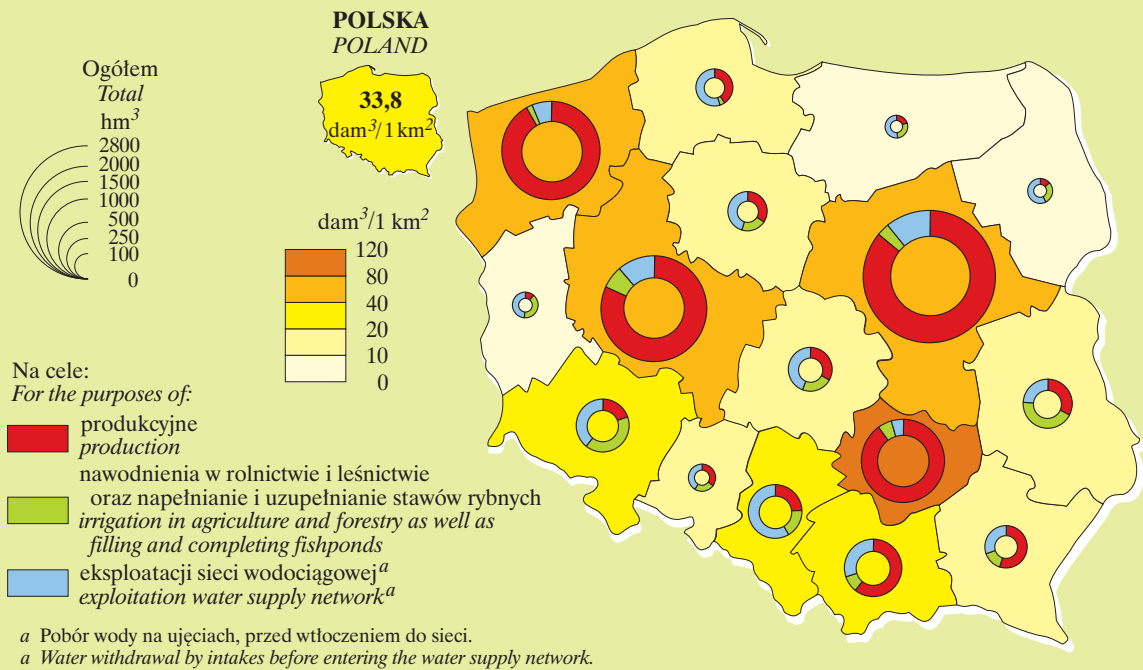
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
 Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
W LATACH 1975–2013
WATER WITHDRAWAL FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
IN THE YEARS 1975–2013

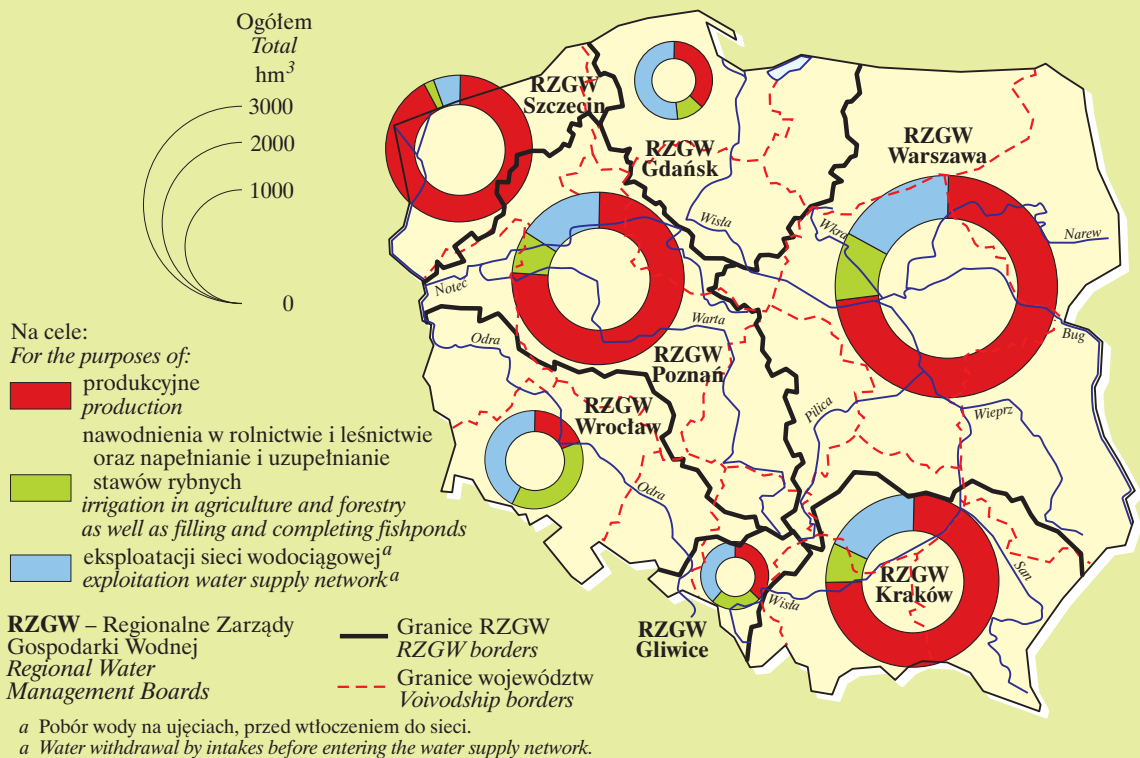
**POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.**

*WATER WITHDRAWAL FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
BY VOIVODSHIPS IN 2013*

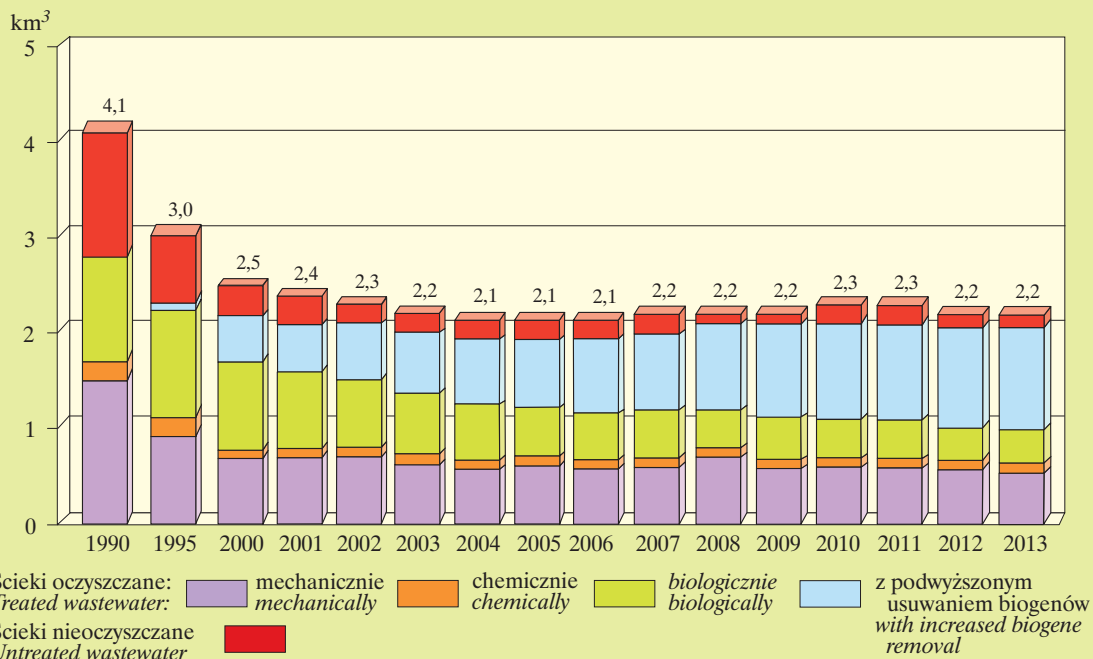

**POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.**

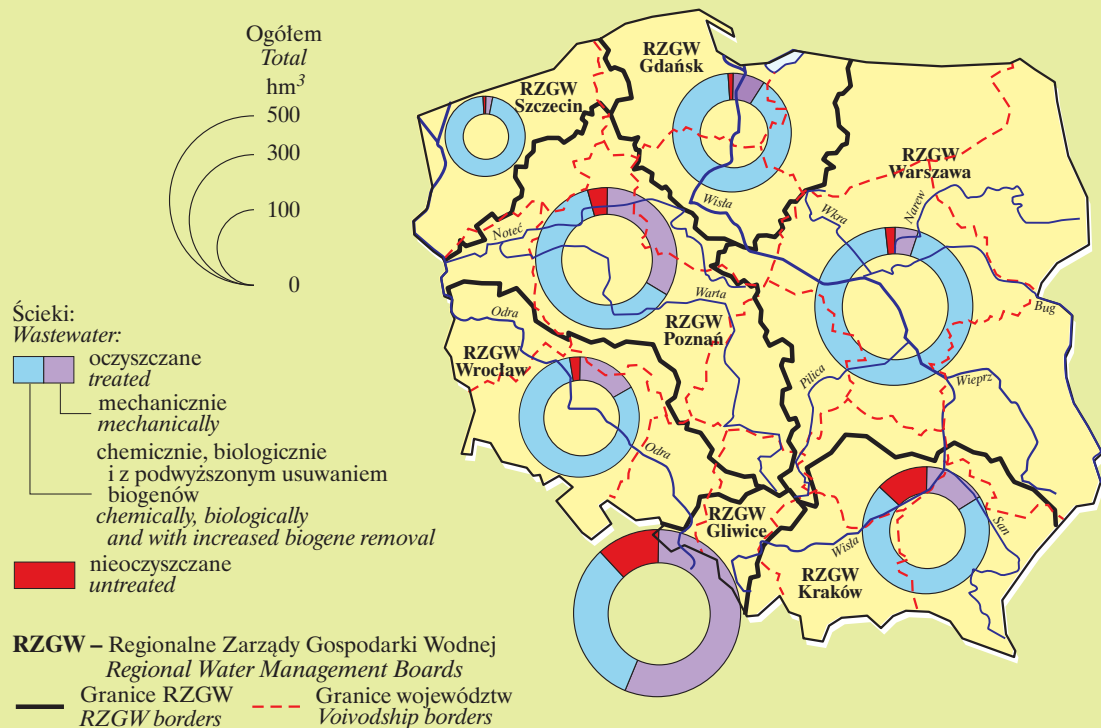
*WATER WITHDRAWAL FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013*

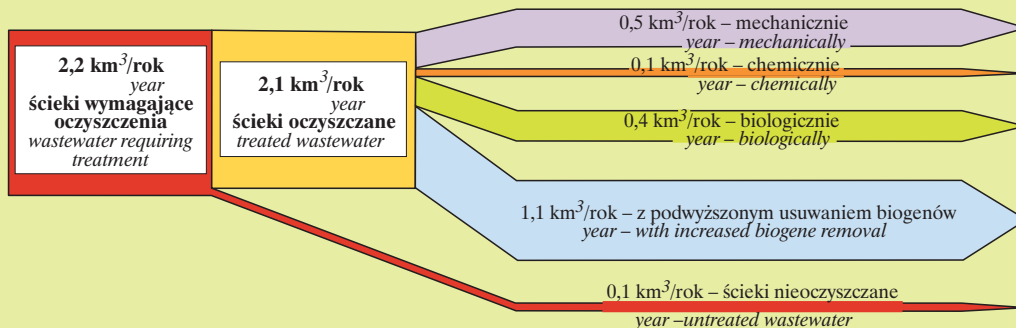
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W LATACH 1990–2013
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN THE YEARS 1990–2013

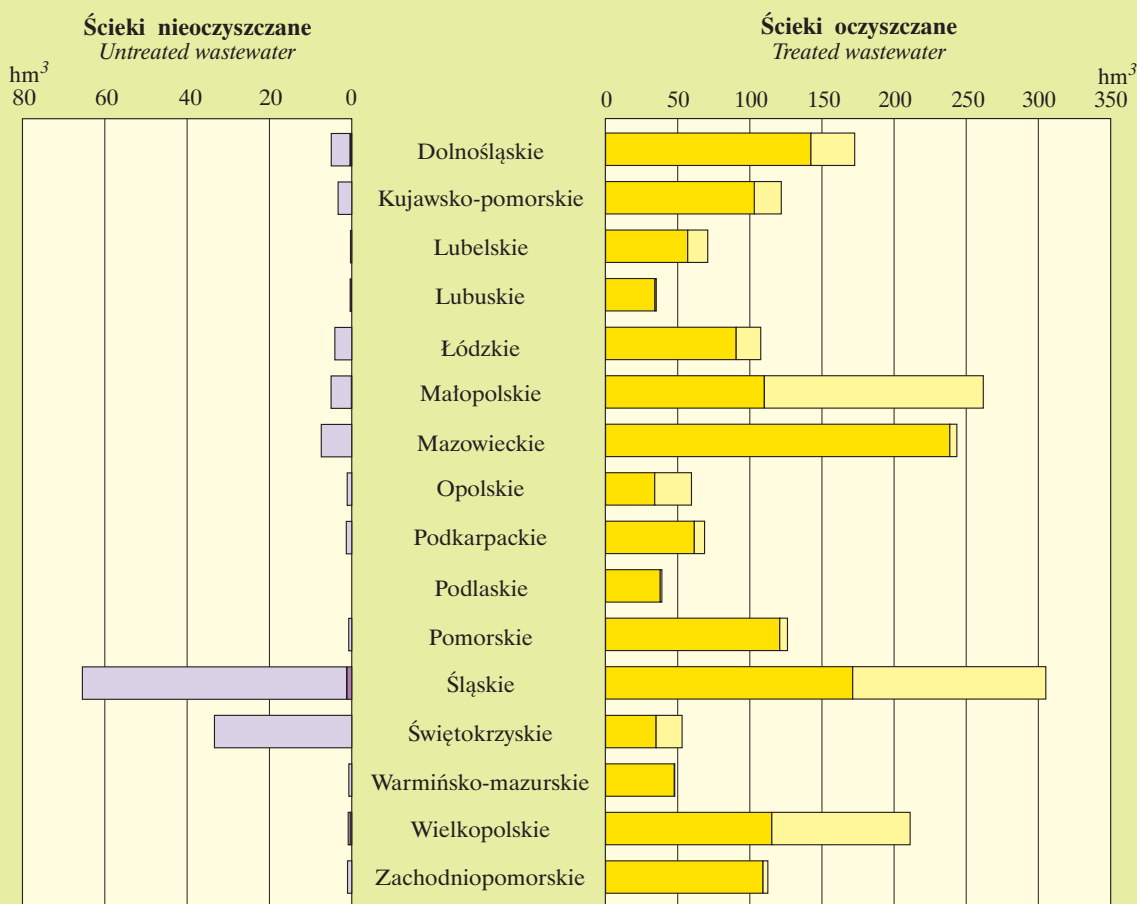
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2013

STOPIEŃ OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH W 2013 R.
THE DEGREE OF TREATMENT OF INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER IN 2013

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED TO WATERS OR INTO THE GROUND BY VOIVODSHIPS IN 2013

POLSKA POLAND

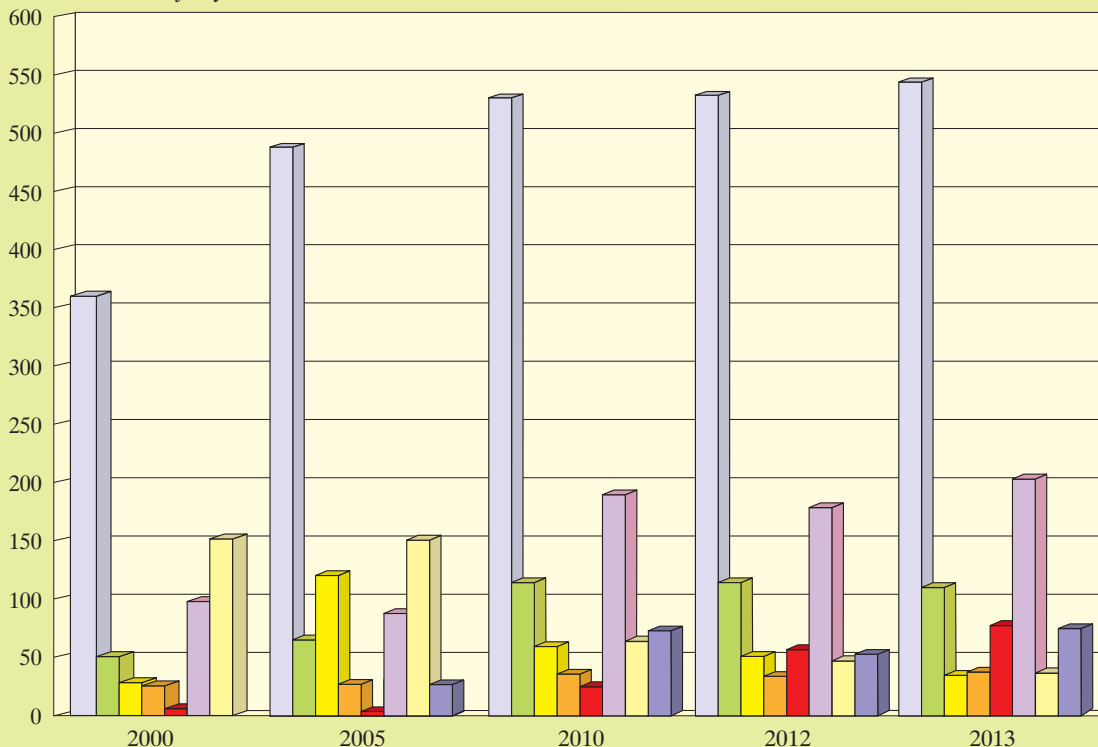
Ścieki nieoczyszczone:
 Untreated wastewater:
 ogółem 128,5 hm³ total
 w tym odprowadzone ścieką
 kanalizacyjną 2,3 hm³
 of which discharged by sewage network

Ścieki oczyszczone:
 Treated wastewater:
 ogółem 2039,1 hm³ total
 w tym biologicznie, chemicznie i z podwyższonym
 usuwaniem biogenów 1512,2 hm³
 of which biologically and chemically treated, and waste-
 water with increased biogene removal

POSTĘPOWANIE Z OSADAMI Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W LATACH 2000–2013

DEALING WITH SEWAGE SLUDGE FROM MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS
IN THE YEARS 2000–2013

tys. ton masy suchej
thous. tonnes of dry solid

Postępowanie z osadami
Dealing with sewage sludge

ogółem wytworzone
total generated

stosowane w rolnictwie
applied in agriculture

stosowane do rekultywacji terenów,
w tym gruntów na cele rolne
applied in land reclamation (including
reclamation of land for agricultural purposes)

stosowane do uprawy roślin przeznaczonych
do produkcji kompostu
applied in cultivation of plants intended
for compost production

przekształcone termicznie
thermally transformed

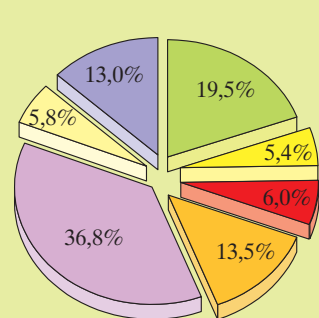
przeznaczone na inne cele
for other purposes

składowane
landfilled

magazynowane
czasowo
periodically stored

POSTĘPOWANIE Z OSADAMI Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2013 R.

DEALING WITH SEWAGE SLUDGE FROM MUNICIPAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS
IN 2013

Postępowanie z osadami
Dealing with sewage sludge

stosowane w rolnictwie
applied in agriculture

stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne
applied in land reclamation (including reclamation of land
for agricultural purposes)

stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu
applied in cultivation of plants intended for compost production

przekształcone termicznie
thermally transformed

przeznaczone na inne cele
for other purposes

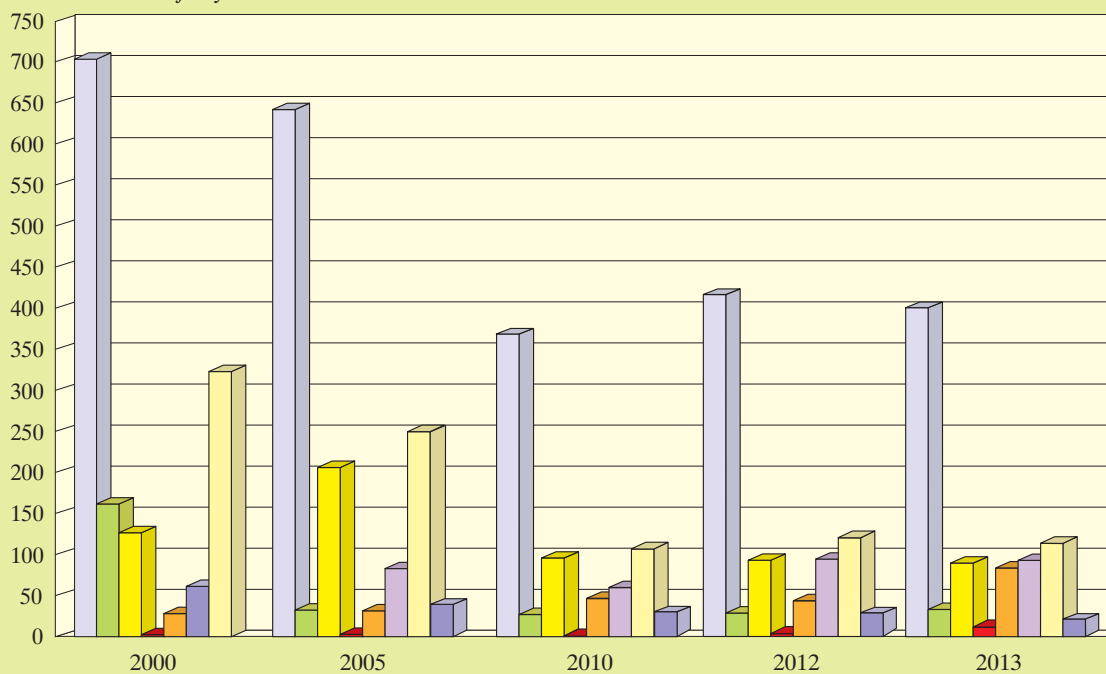
składowane
landfilled

magazynowane czasowo
periodically stored

POSTĘPOWANIE Z OSADAMI Z PRZEMYSŁOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W LATACH 2000–2013

DEALING WITH SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS
IN THE YEARS 2000–2013

tys. ton masy suchej
thous. tonnes of dry solid

Postępowanie z osadami:
Dealing with sewage sludge:

ogółem wytworzone
total generated

stosowane w rolnictwie
applied in agriculture

stosowane do rekultywacji terenów,
w tym gruntów na cele rolne
applied in land reclamation (including
reclamation of land for agricultural purposes)

stosowane do uprawy roślin przeznaczonych
do produkcji kompostu
applied in cultivation of plants intended
for compost production

przekształcone termicznie
thermally transformed

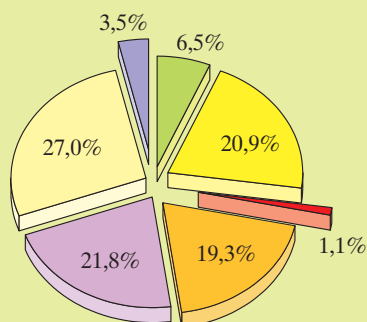
przeznaczone na inne cele
for other purposes

składowane
landfilled

magazynowane
czasowo
periodically stored

POSTĘPOWANIE Z OSADAMI Z PRZEMYSŁOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2013 R.

DEALING WITH SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL WASTEWATER TREATMENT PLANTS
IN 2013

Postępowanie z osadami:
Dealing with sewage sludge:

stosowane w rolnictwie
applied in agriculture

stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne
applied in land reclamation (including reclamation of land
for agricultural purposes)

stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu
applied in cultivation of plants intended for compost production

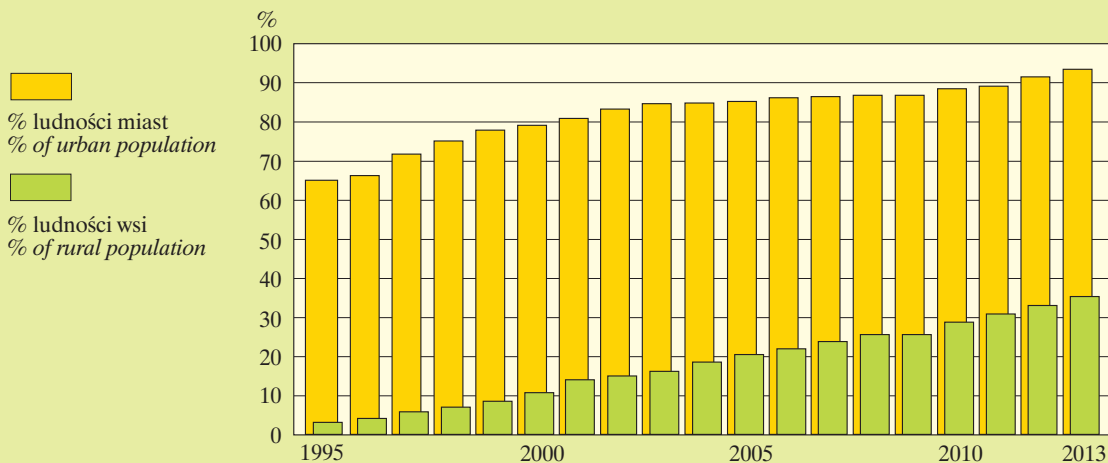
przekształcone termicznie
thermally transformed

przeznaczone na inne cele
for other purposes

składowane
landfilled

magazynowane czasowo
periodically stored

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W LATACH 1995–2013
POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN THE YEARS 1995–2013

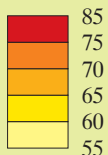

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW I STOPIEŃ OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW ODPROWADZONYCH KANALIZACJĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS AND THE DEGREE OF TREATMENT WASTEWATER DISCHARGED THROUGH SEWAGE NETWORK BY VOIVODSHIPS IN 2013

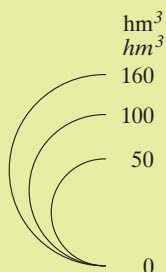
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków
 Population connected to wastewater treatment

POLSKA
 POLAND 70,3%

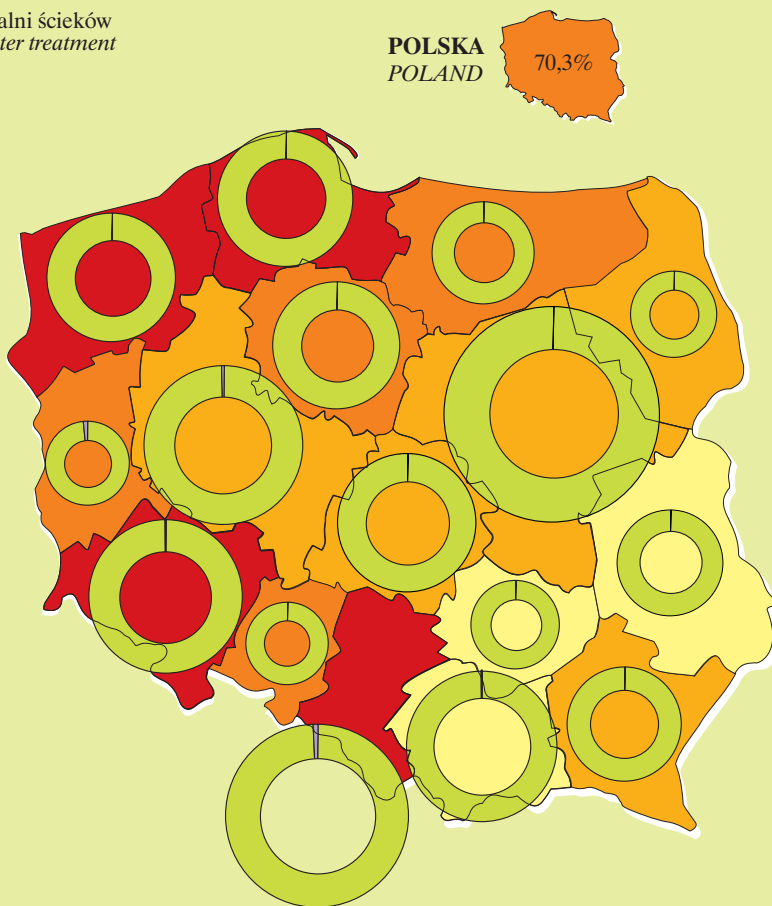
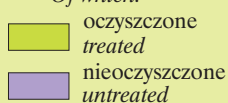
W % ludności ogółem
 In % of total population

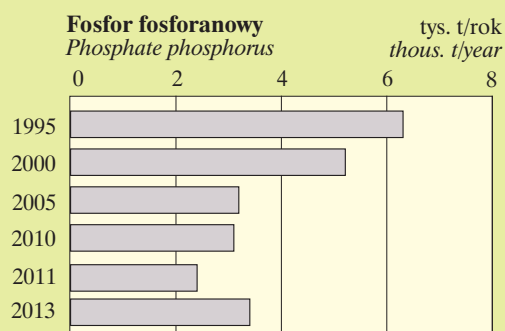
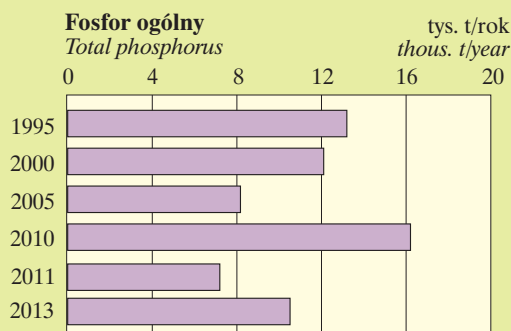
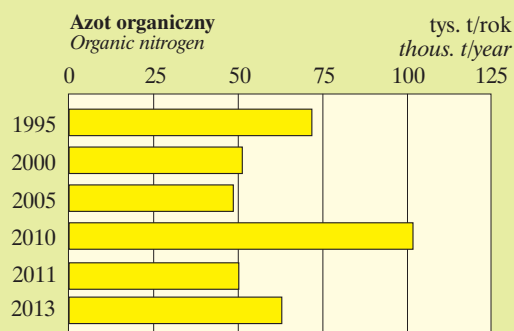
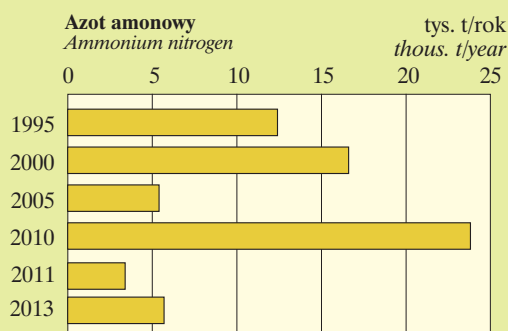
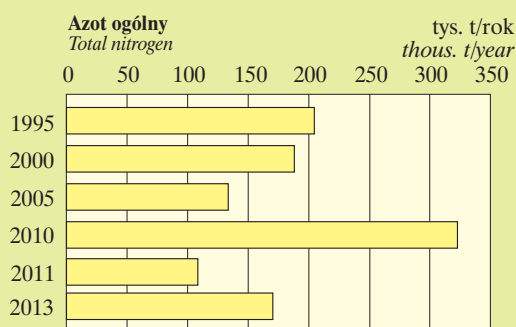
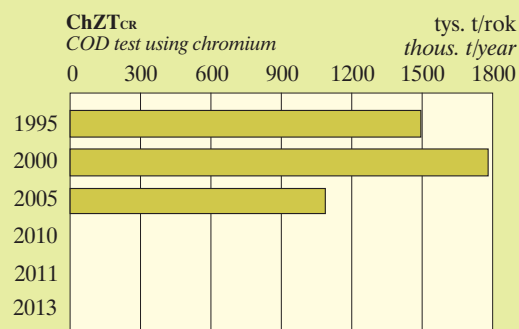
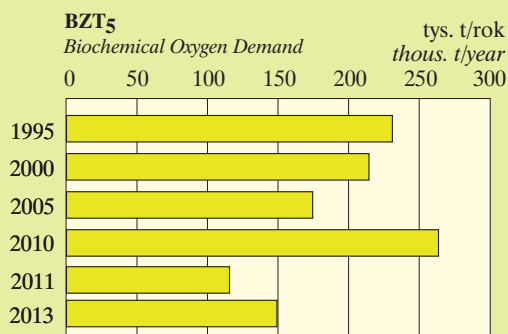
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną
 Wastewater discharged through sewage network

W tym:
 Of which:

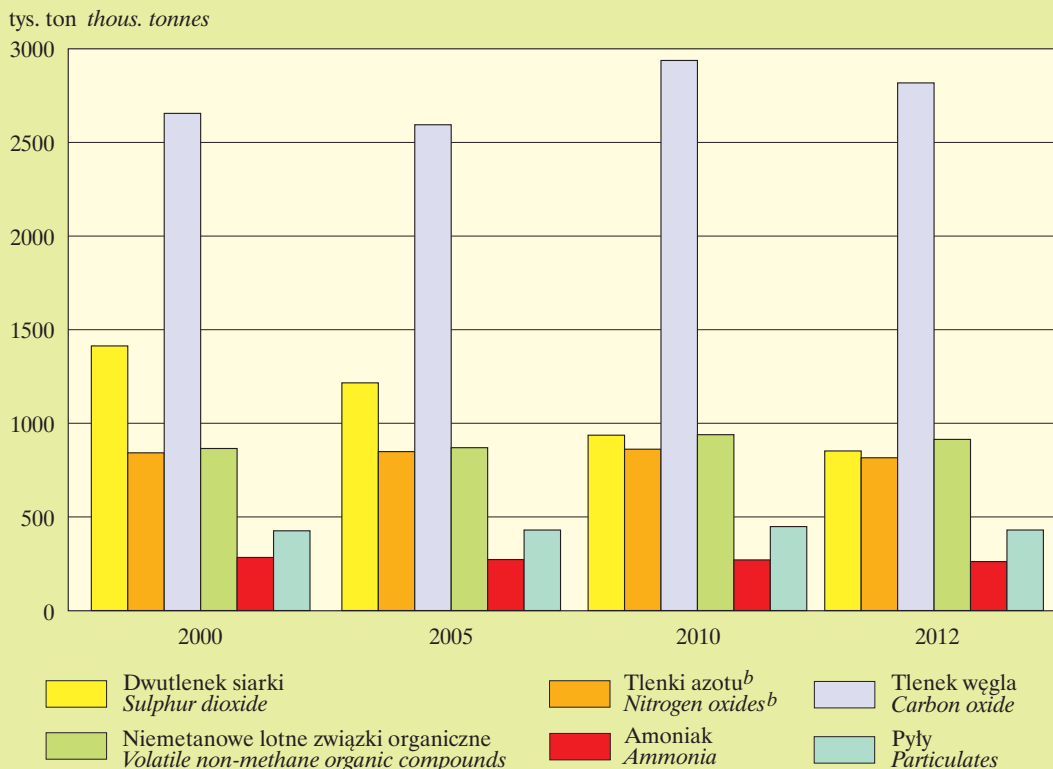
**ODPŁYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI
DO MORZA BAŁTYCKIEGO W LATACH 1995–2013**
*THE OUTFLOW OF ORGANIC AND BIOGENIC SUBSTANCES THROUGH RIVERS
TO THE BALTIC SEA IN THE YEARS 1995–2013*

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska, wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.

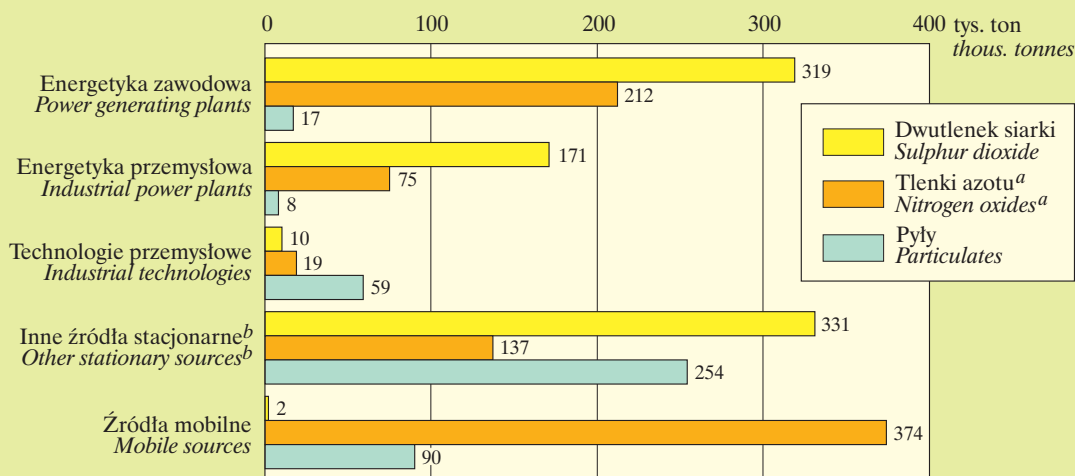
Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection, results of the National Environmental Monitoring in the scope of the Water Monitoring.

CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W LATACH 2000–2012^a
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS IN 2000–2012^a

^a Dane za lata 2000, 2005 i 2010 zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.
^b Wyrażone w NO₂.
^a Data for 2000, 2005 and 2010 have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. ^b Expressed in NO₂.

BILANS EMISJI GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W 2012 R.
BALANCE OF MAIN AIR POLLUTANTS EMISSION IN 2012

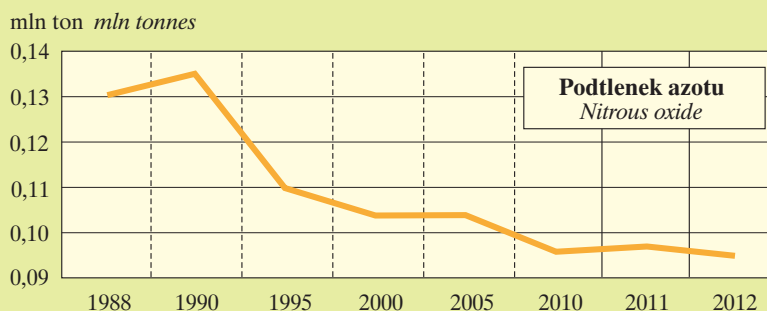
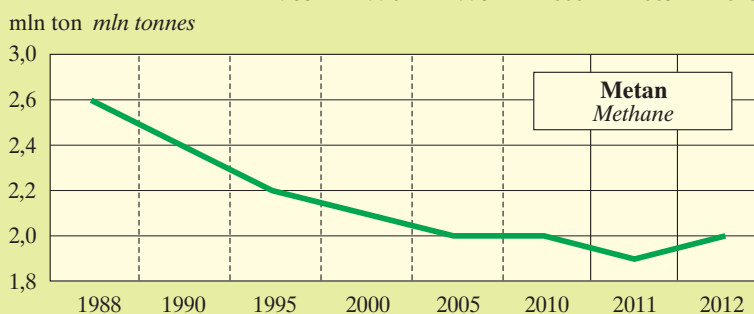
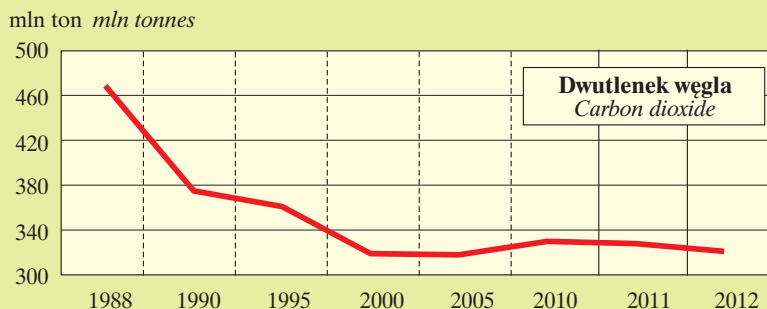

^a Wyrażone w NO₂. ^b Kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo i inne.
^a Expressed in NO₂. ^b Local boiler plants, household furnaces, trade workshops agriculture and others.

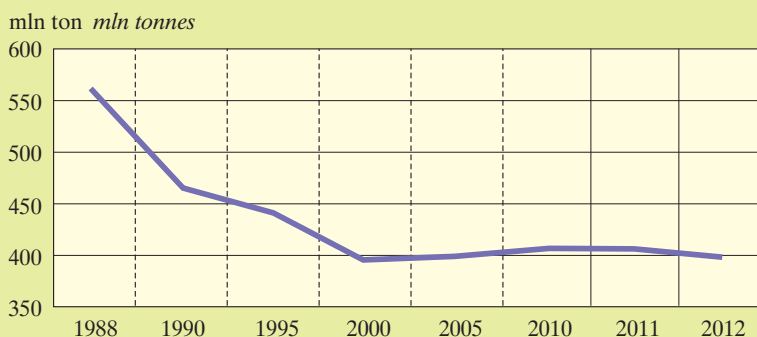
Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

CAŁKOWITA EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH W LATACH 1988–2012^a
TOTAL EMISSION OF GREENHOUSE GASES IN 1988–2012^a

ZAGREGOWANA EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH WYRAŻONA W EKWIWALENCIE DWUTLENKU WĘGLA W LATACH 1988–2012^a
AGGREGATIVE EMISSION OF GREENHOUSE GASES EXPRESSED AS CARBON DIOXIDE EQUIVALENT IN 1988–2012^a

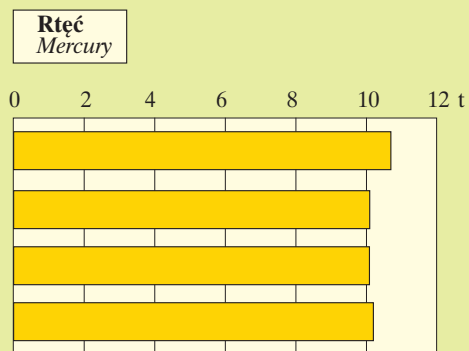
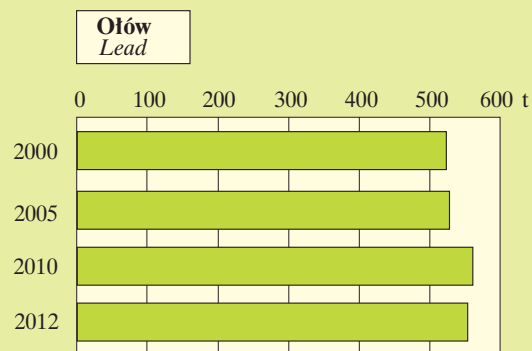
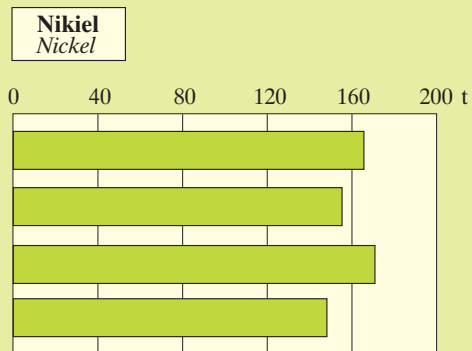
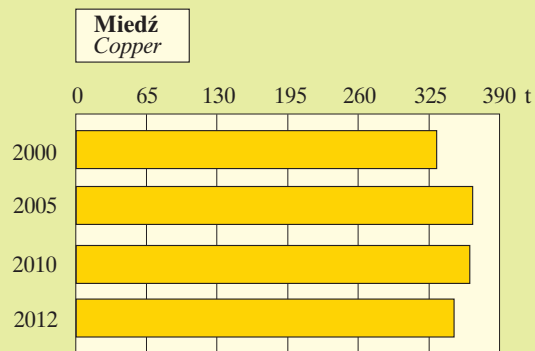
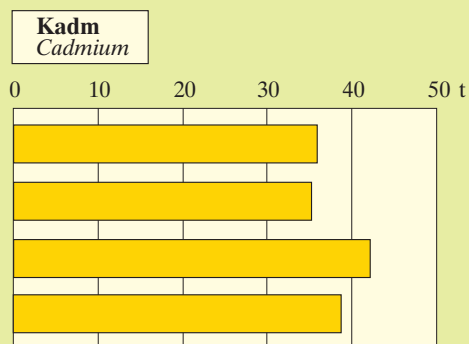
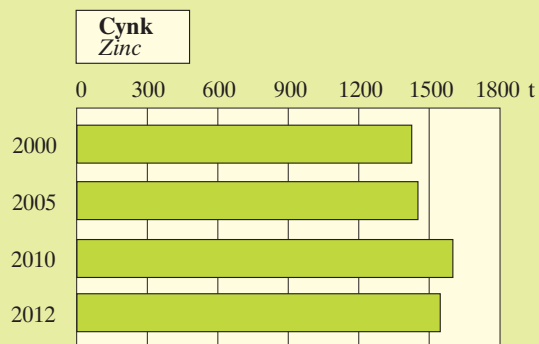
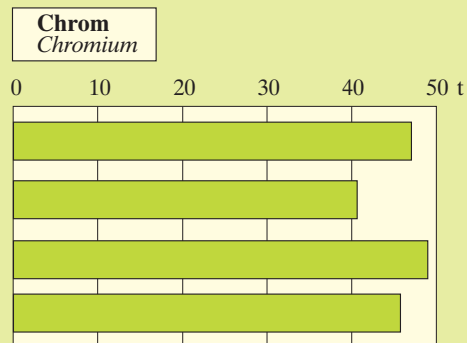
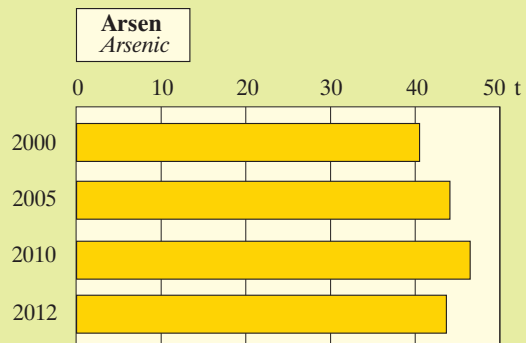

^a Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do poprzedniej edycji publikacji.

^a Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.
 Source: data of the National Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

CAŁKOWITA EMISJA METALI CIĘŻKICH W LATACH 2000–2012^a
TOTAL EMISSION OF HEAVY METALS IN 2000–2012^a

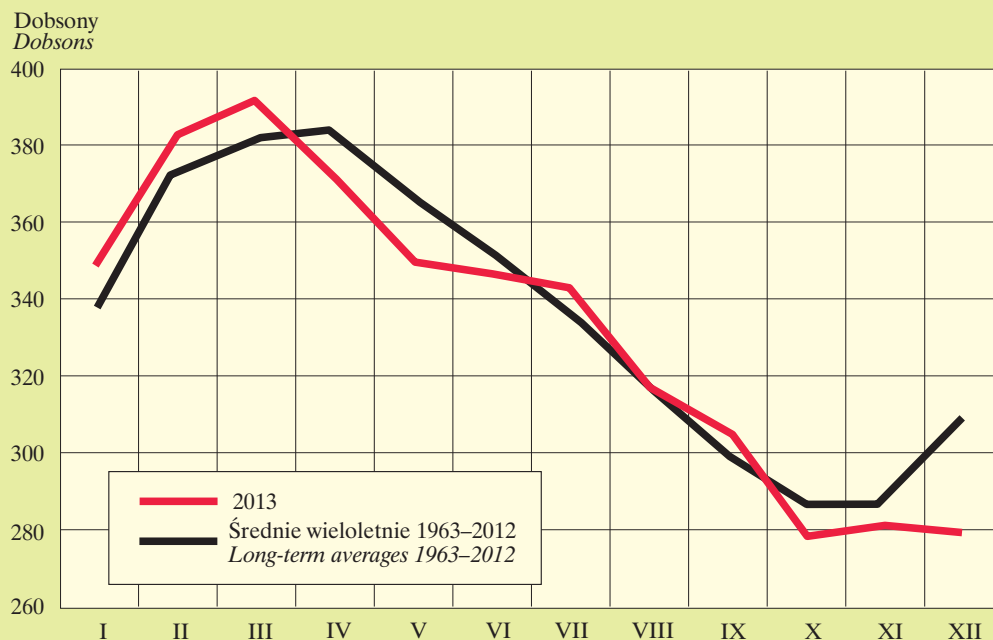

^a Dane za lata 2000, 2005 i 2010 zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.
^a Data for 2000, 2005 and 2010 have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication.

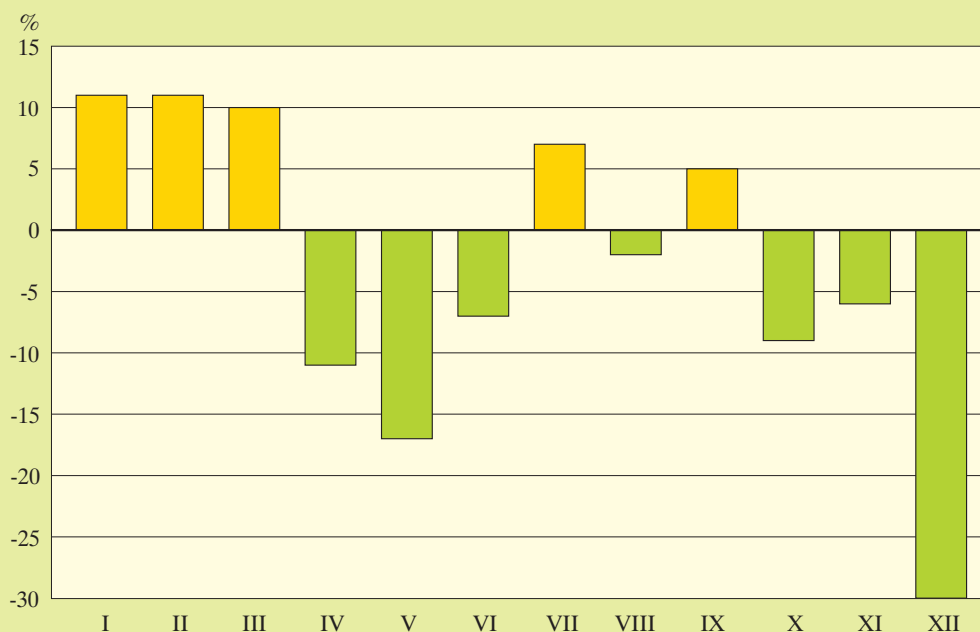
Źródło: dane Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.

Sources: data of the National Emission Centre for Emissions Management approved by the Ministry of Environment.

ŚREDNIE MIESIĘCZNE CAŁKOWITEJ ZAWARTOŚCI OZONU W ATMOSFERZE
MONTHLY AVERAGE TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE

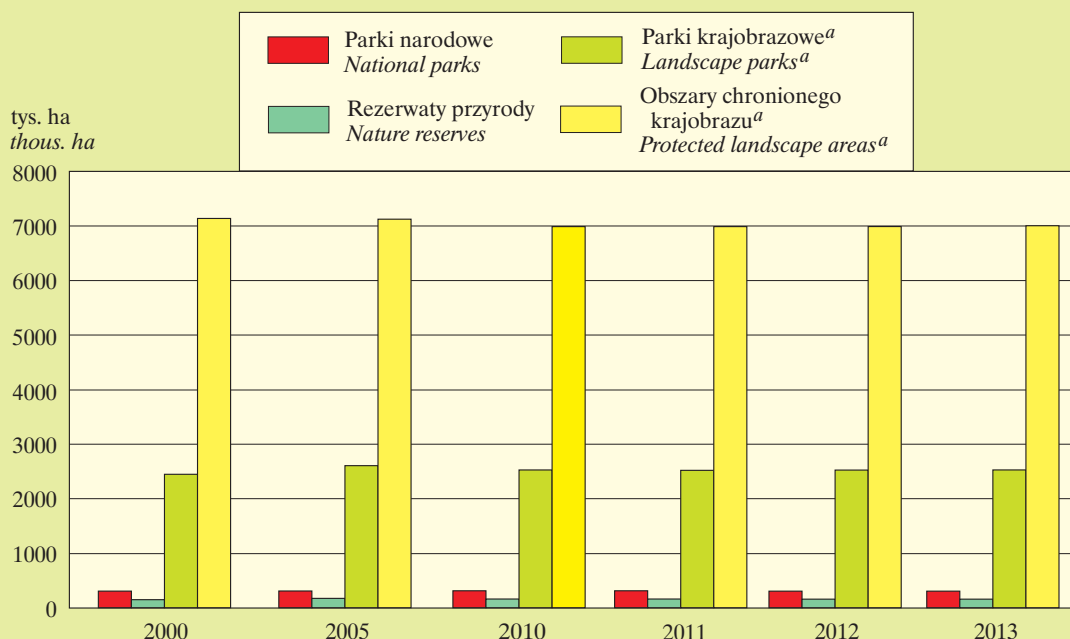

ODCHYLENIA ŚREDNICH MIESIĘCZNYCH CAŁKOWITEJ ZAWARTOŚCI OZONU
W 2013 R. OD ŚREDNIEJ Z LAT 1963-2012
DEVIATIONS OF MONTHLY AVERAGE TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE IN 2013
IN RELATION TO THE AVERAGE FROM 1963-2012

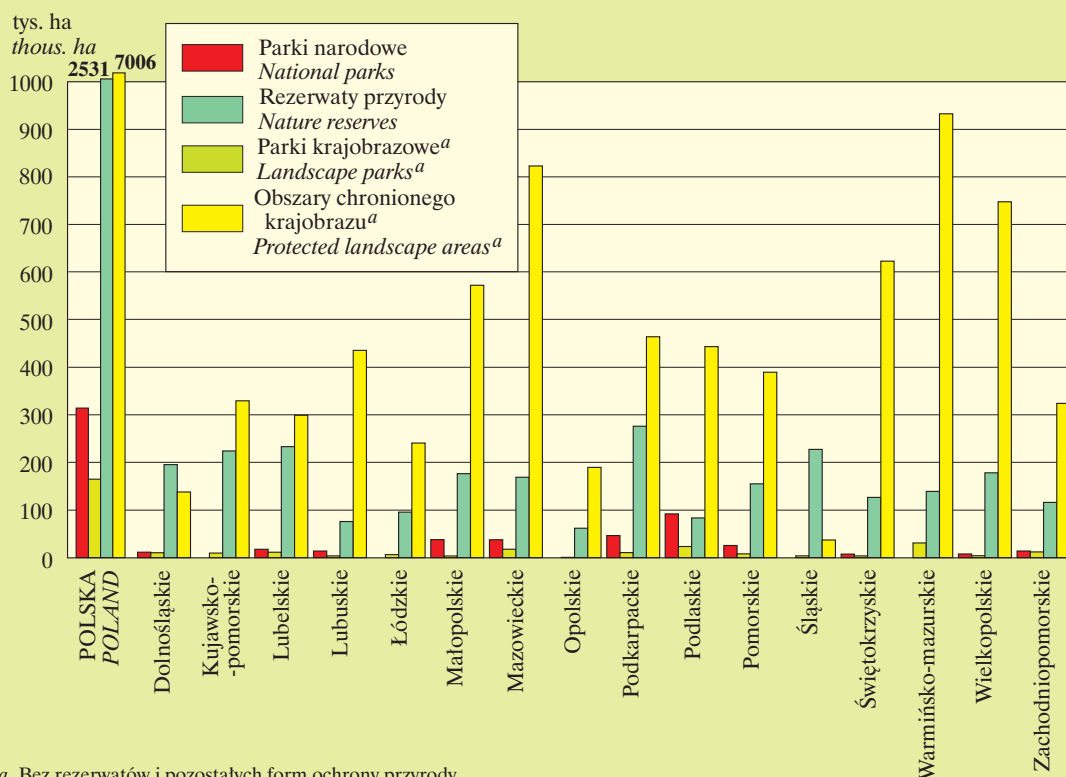

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Geofizyki PAN uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
 Source: data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection and Geophysical Institute of Polish Academy of Sciences, obtained from the State Environmental Monitoring system.

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE
CHRONIONA W LATACH 2000, 2005, 2011–2013**
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION IN 2000, 2005, 2010–2013

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE
CHRONIONA WEDŁUG KATEGORII I WOJEWÓDZTW W 2013 R.**
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION BY CATEGORIES
AND VOIVODSHIPS IN 2013

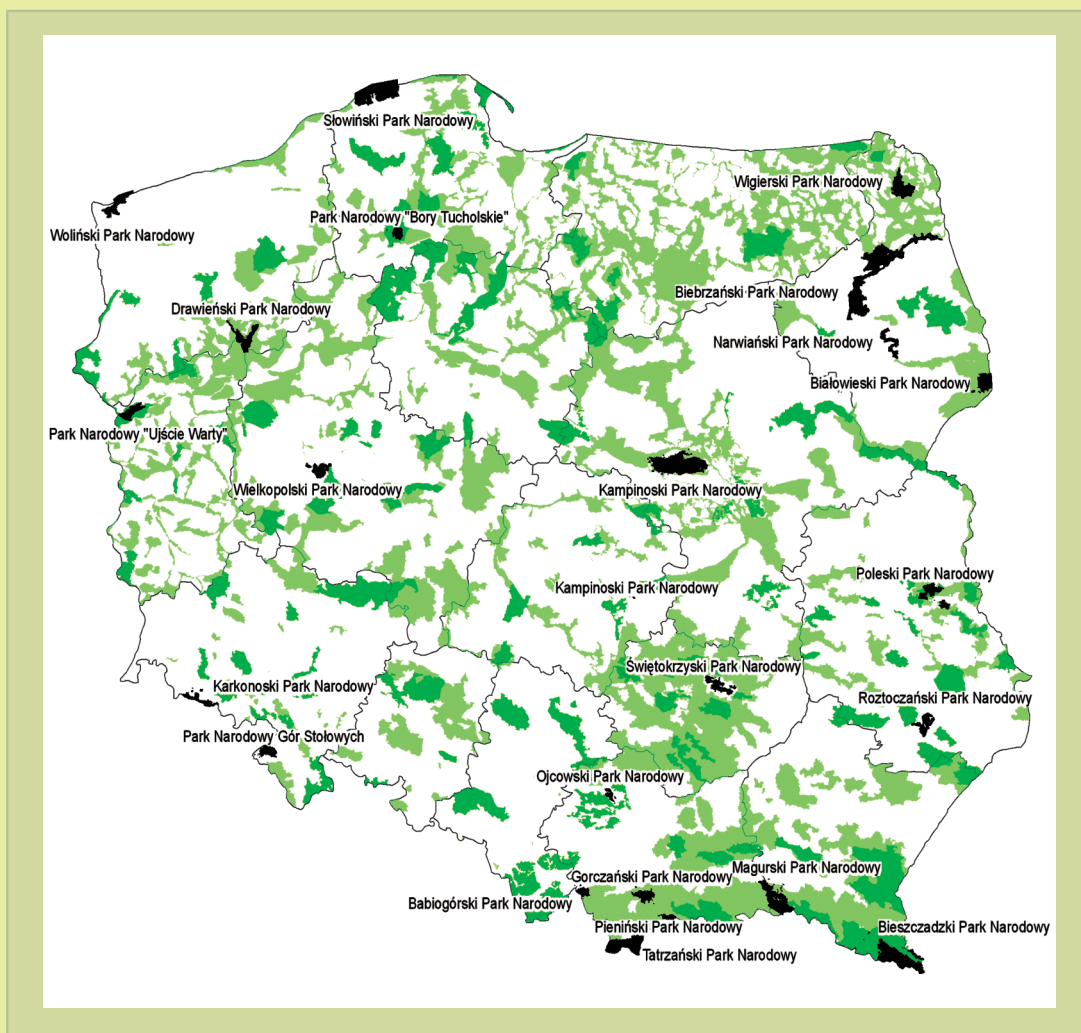
a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody.
a Excluding nature reserves and other forms of nature protection.

OBSZARY CHRONIONE W POLSCE

Stan na 2013 rok.

PROTECTED AREAS IN POLAND

As of 2013

- Parki Narodowe
National parks
- Parki krajobrazowe
Landscape parks
- Obszary chronionego krajobrazu
Protected landscape areas
- Granice województw
Voivodship borders

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

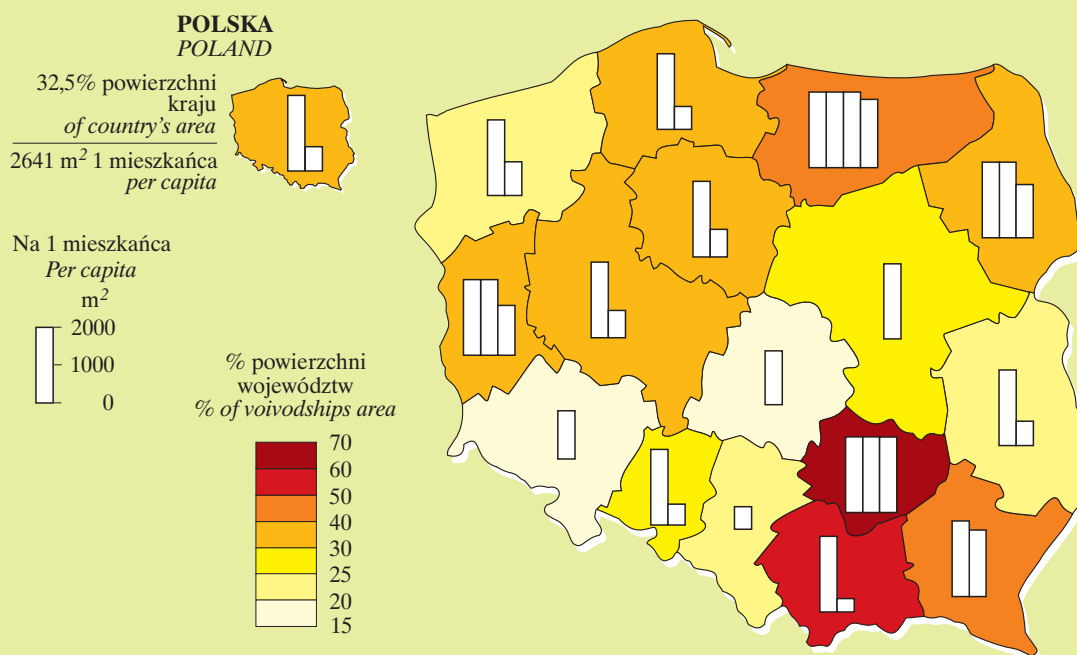
Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE
CHRONIONA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

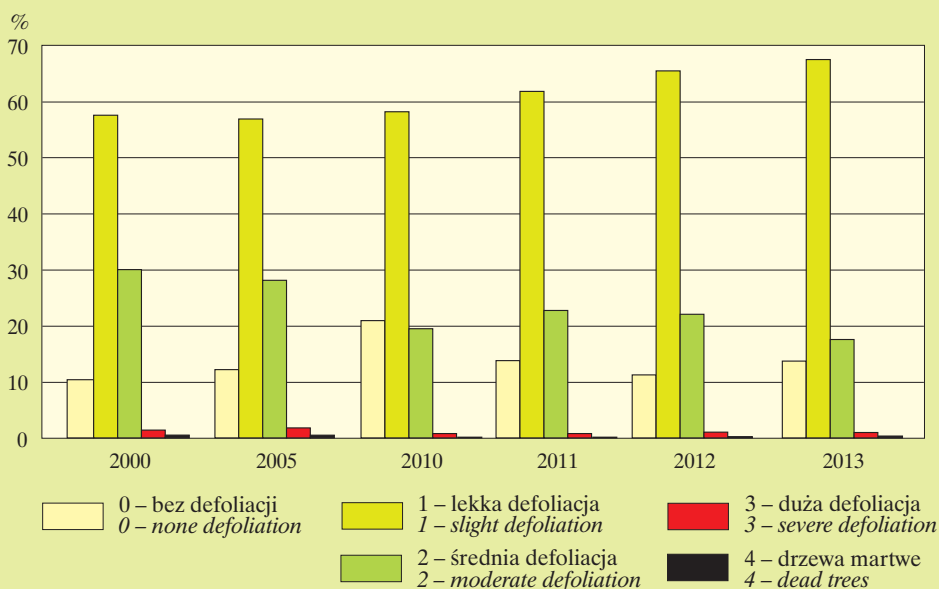
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2013

As of 31 XII

PROCENTOWY UDZIAŁ DRZEW W KLASACH DEFOLIACJI W LATACH 2000, 2005, 2010–2013

THE PERCENTAGE SHARE OF TREES IN DEFOLIATION CLASSES IN THE YEARS 2000, 2005, 2010–2013

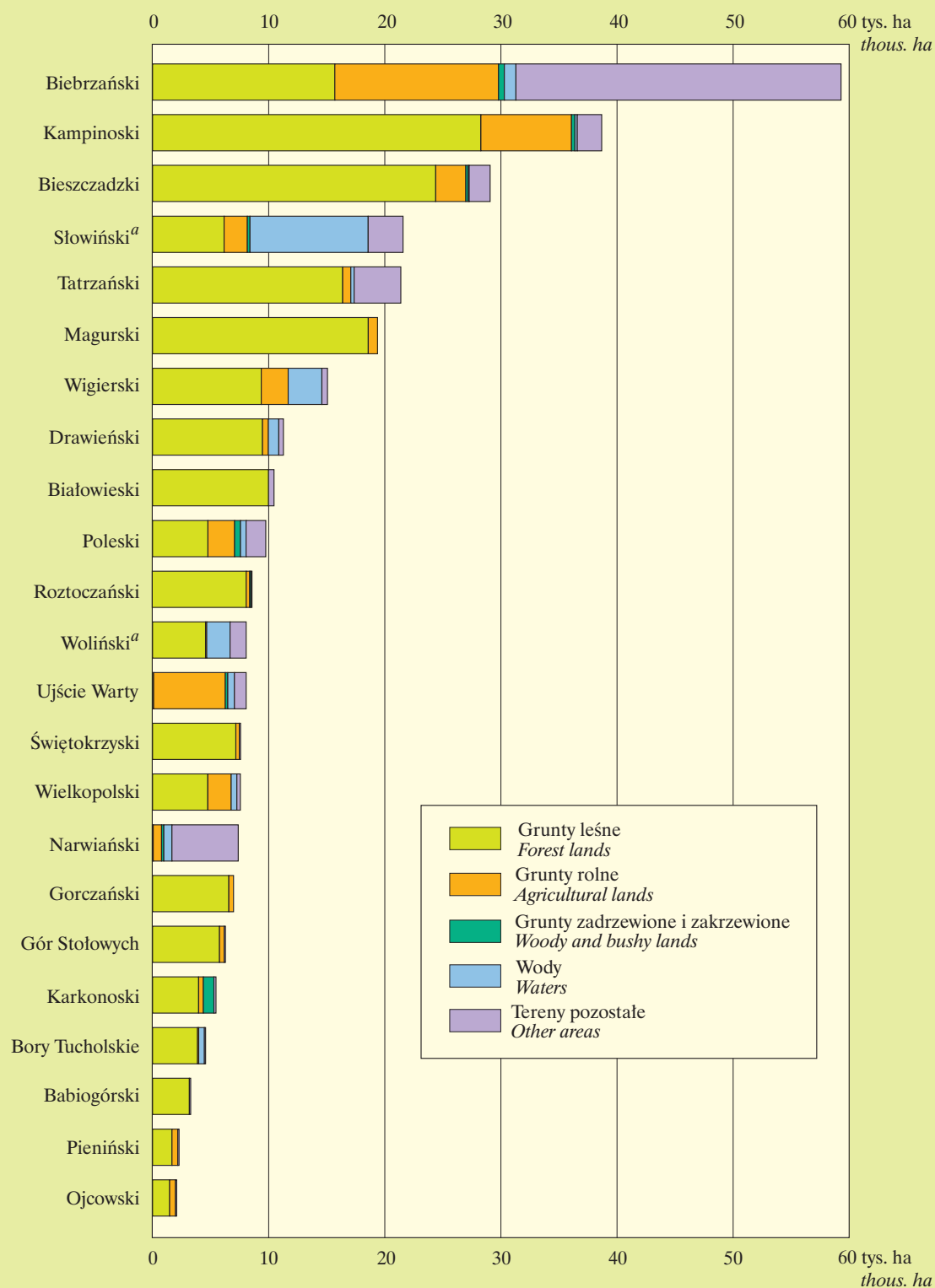
a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.

Źródło: Instytut Badawczy Leśnictwa – „Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2013 roku na podstawie badań monitoringowych Sękocin Stary, czerwiec 2014.

a Tree stands aged over 20 years.

Source: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2013 on the basis of monitoring research”, Sękocin Stary, 2014.

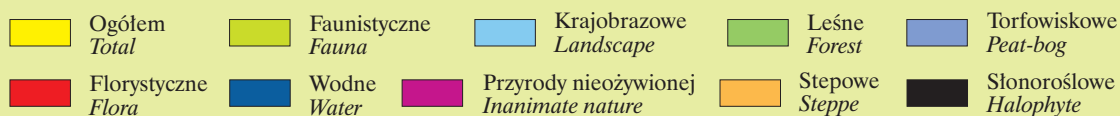
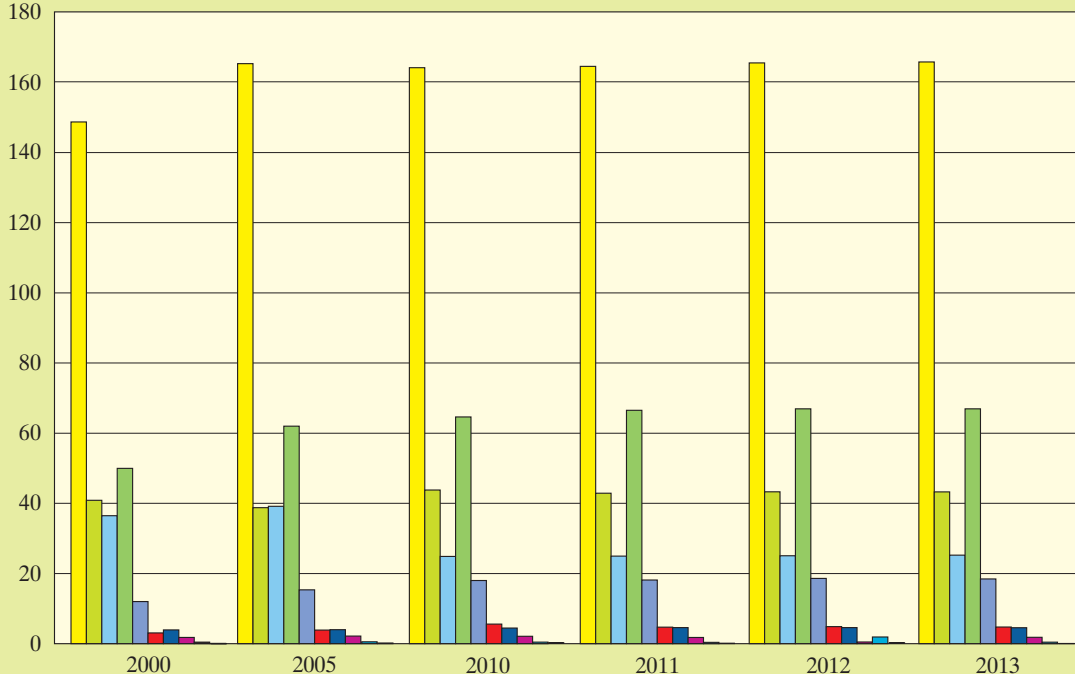
PARKI NARODOWE W 2013 R.
NATIONAL PARKS IN 2013

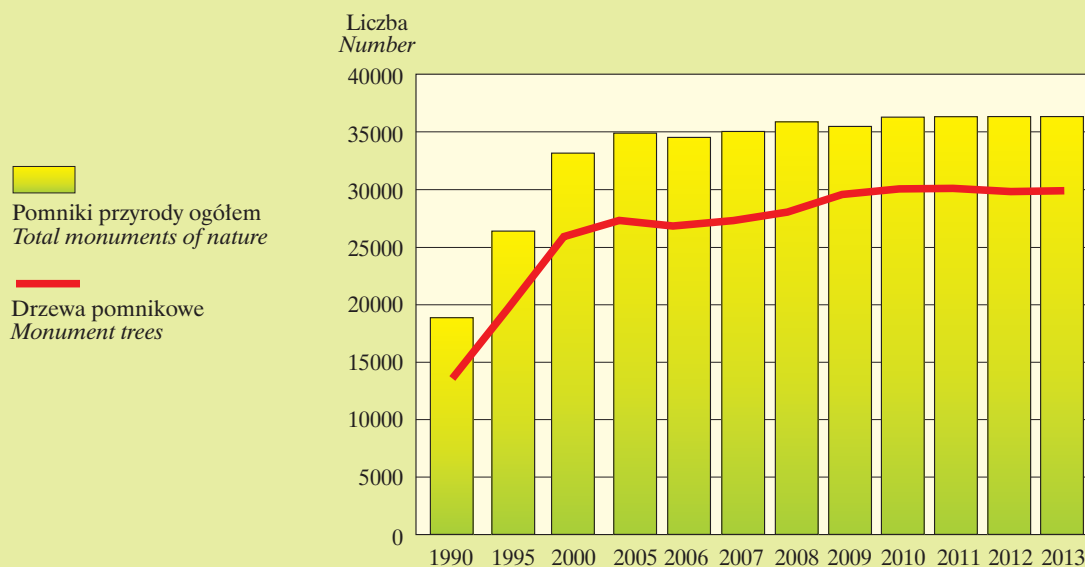
^a Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego.
^a Excluding coastal water of the Baltic Sea.

REZERWATY PRZYRODY W LATACH 2000, 2005, 2010–2013
NATURE RESERVES IN 2000, 2005, 2010–2013

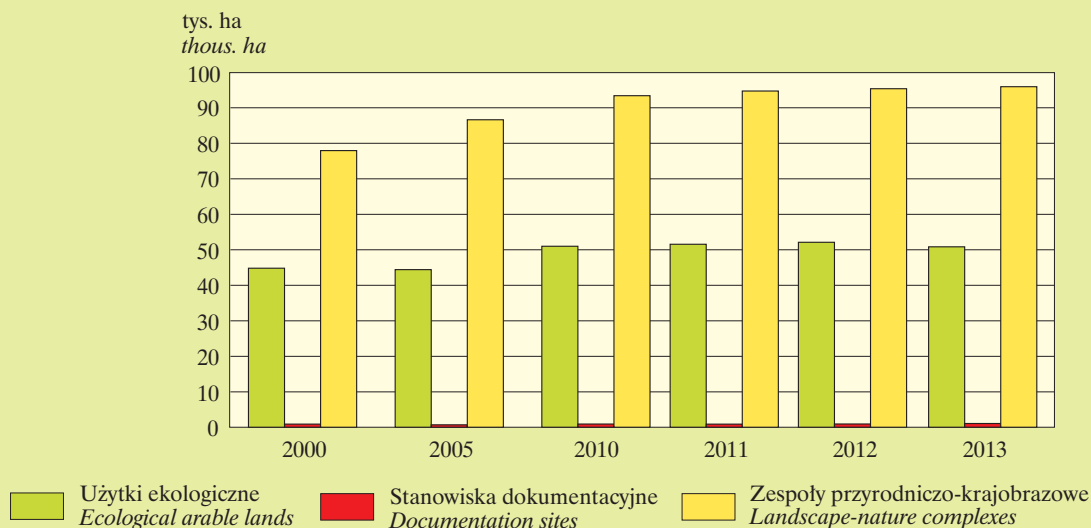
tys. ha
 thous. ha

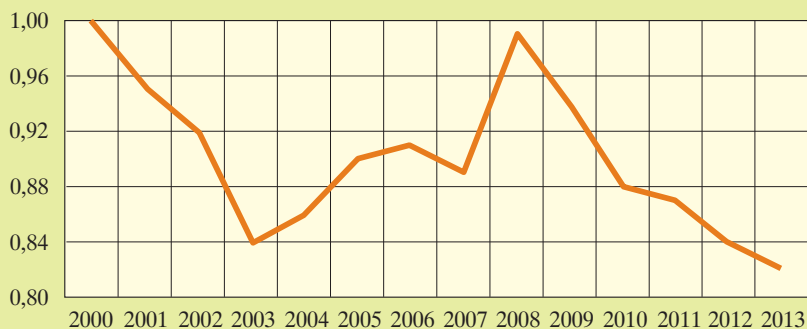
POMNIKI PRZYRODY W LATACH 1990–2013
MONUMENTS OF NATURE IN 1990–2013

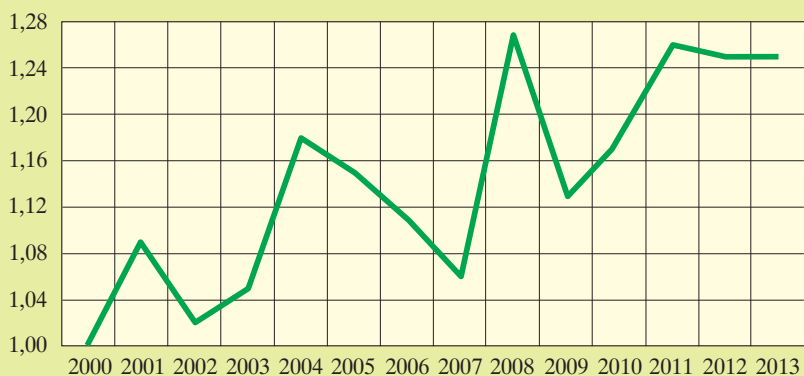
INDYWIDUALNE FORMY OCHRONY PRZYRODY W LATACH 2000, 2005, 2010–2013
INDIVIDUAL FORMS OF NATURE PROTECTION IN 2000, 20005, 2010–2013

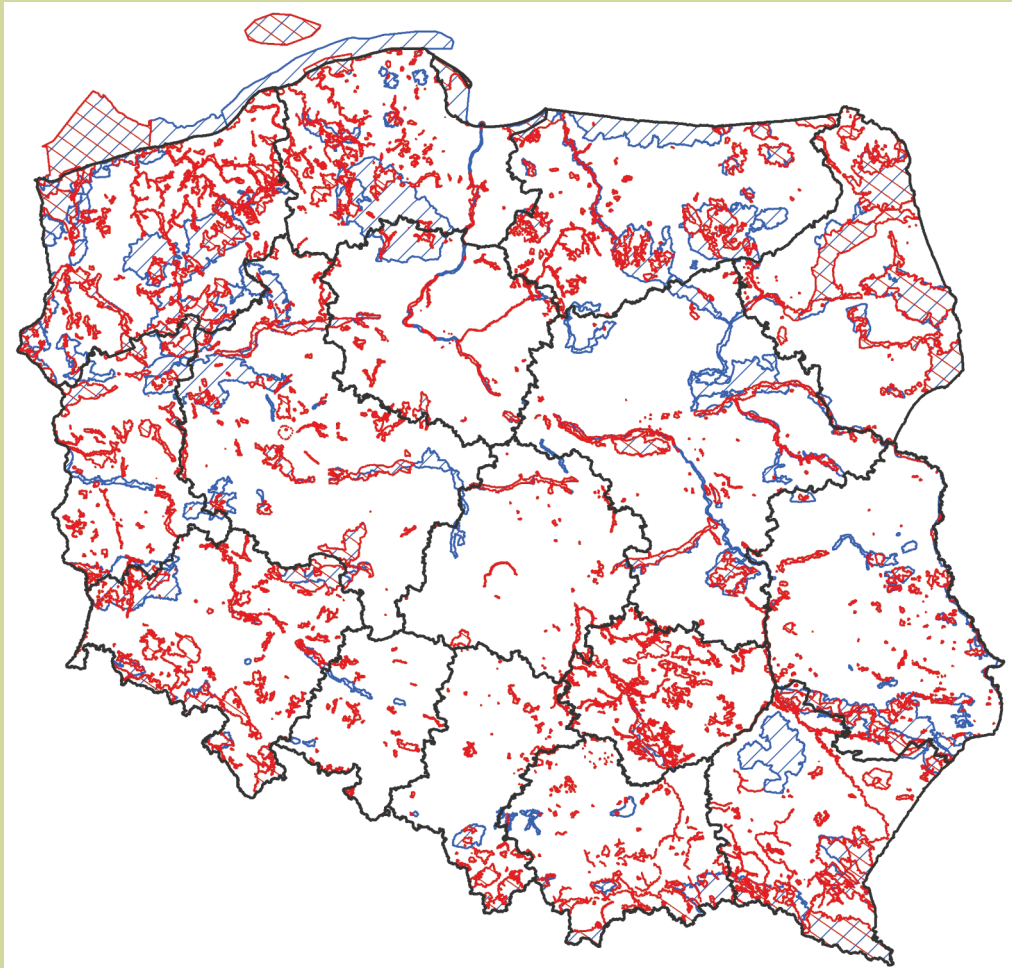
ZMIANY LICZEBNOŚCI POSPOLITYCH PTAKÓW KRAJOBRAZU ROLNICZEGO W LATACH 2000–2013 (Farmland Bird Index, FBI)
CHANGES IN COMMON FARMLAND BIRD SPECIES IN 2000–2013 (FARMLAND BIRD INDEX, FBI)

ZMIANY LICZEBNOŚCI POSPOLITYCH PTAKÓW LEŚNYCH W LATACH 2000–2013 (Forest Bird Index)
CHANGES IN COMMON FOREST BIRD SPECIES IN 2000–2013 (FOREST BIRD INDEX)

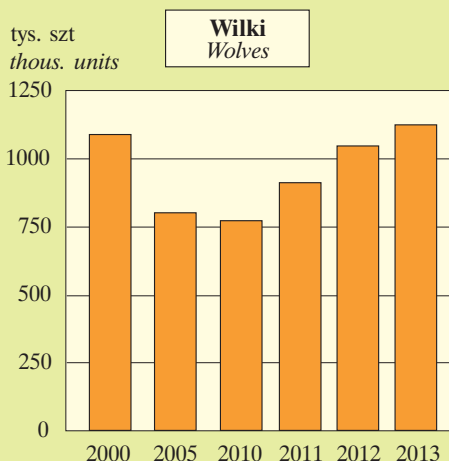
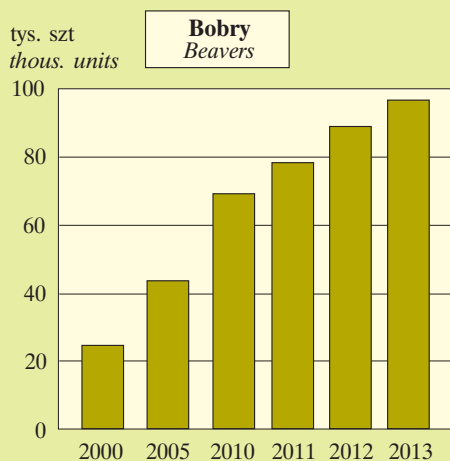
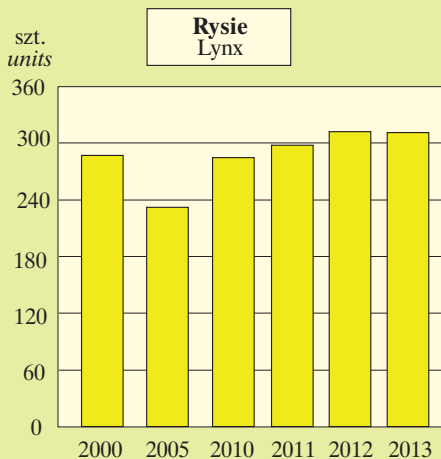
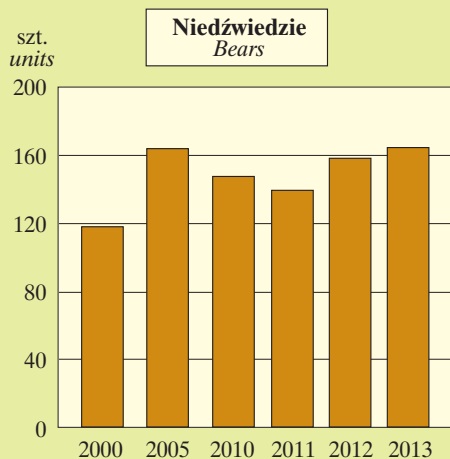
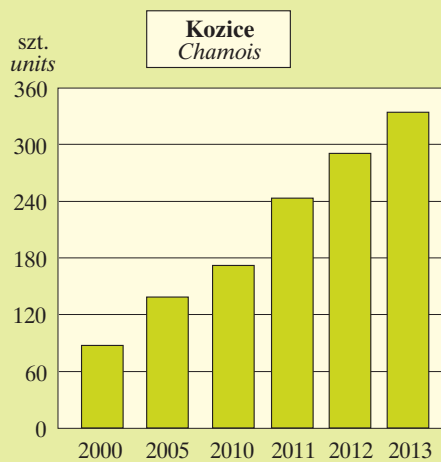
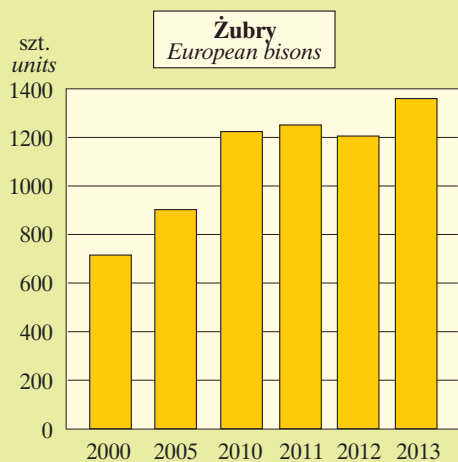
EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000 W POLSCE
Stan na 2013 rok.
EUROPEAN ECOLOGICAL NETWORK "NATURA 2000" IN POLAND
As of 2013

- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000
Special Areas of Conservation Natura 2000
- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000
Special Bird Protection Areas Natura 2000
- Granice województw
Voivodship borders

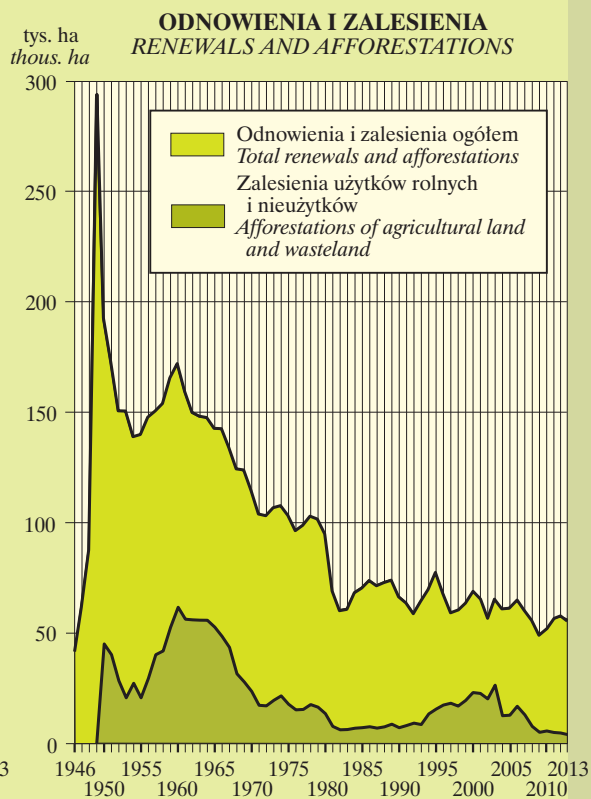
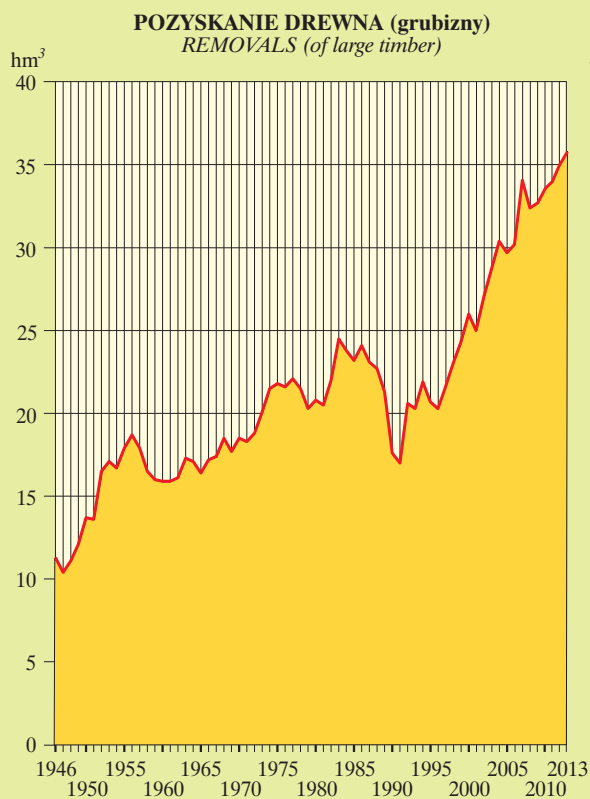
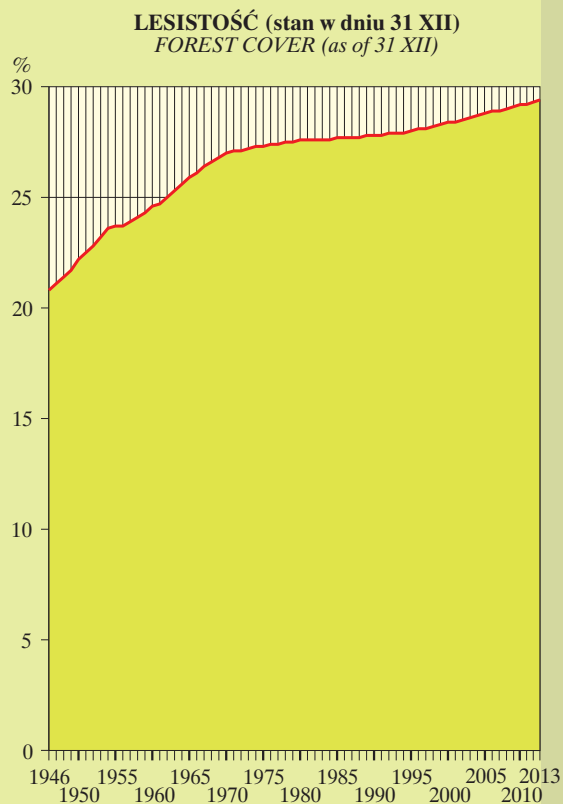
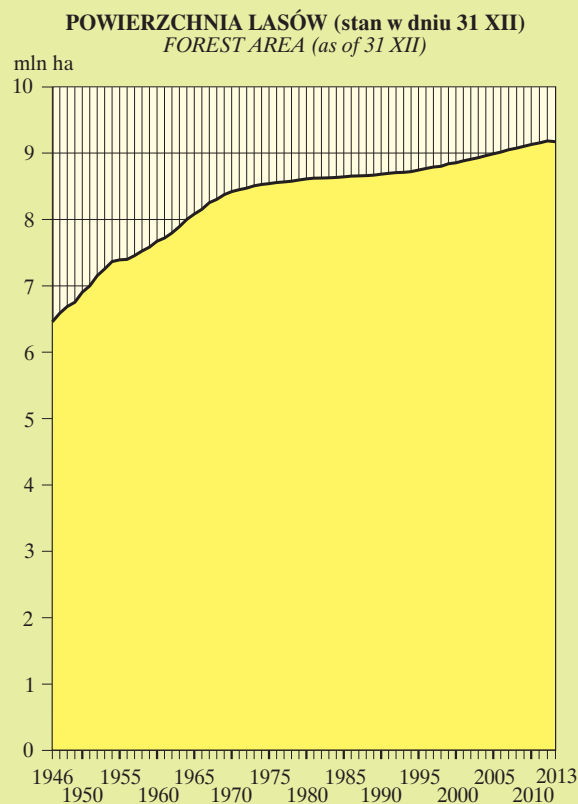
Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.
Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE W POLSCE W LATACH 2000, 2005, 2010–2013
MAJOR ANIMALS PROTECTED IN POLAND IN 2000, 2005, 2010–2013

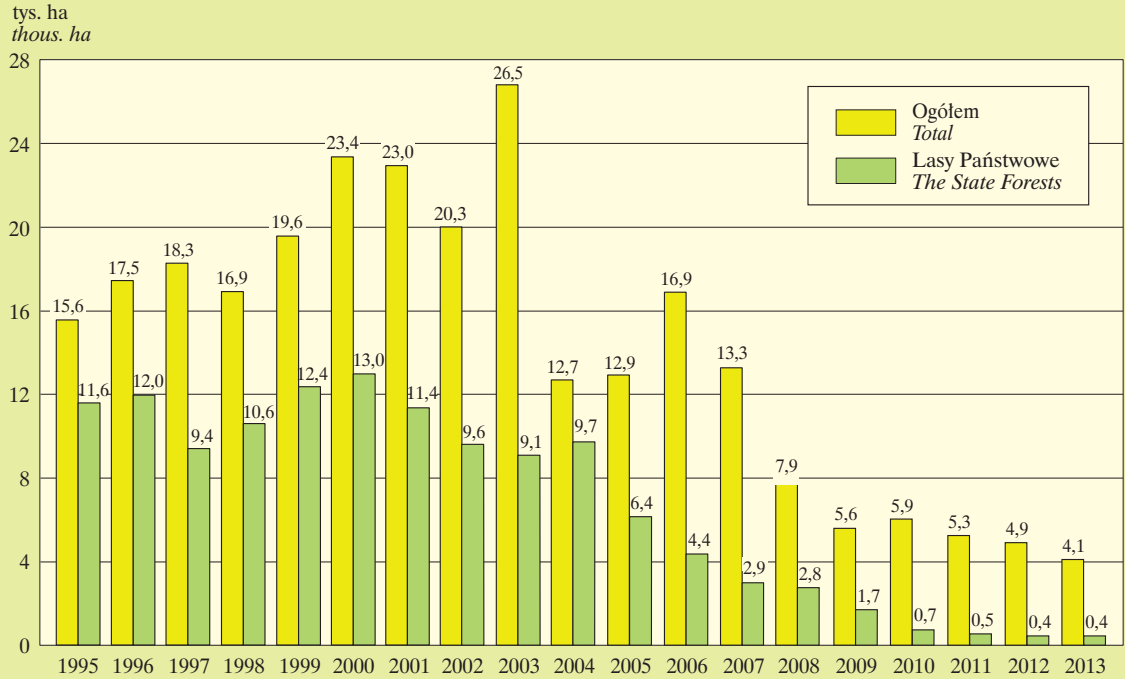

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.
 Source: data of the General Directorate for Environmental Protection.

LEŚNICTWO W LATACH 1946–2013
FORESTRY IN THE YEARS 1946–2013

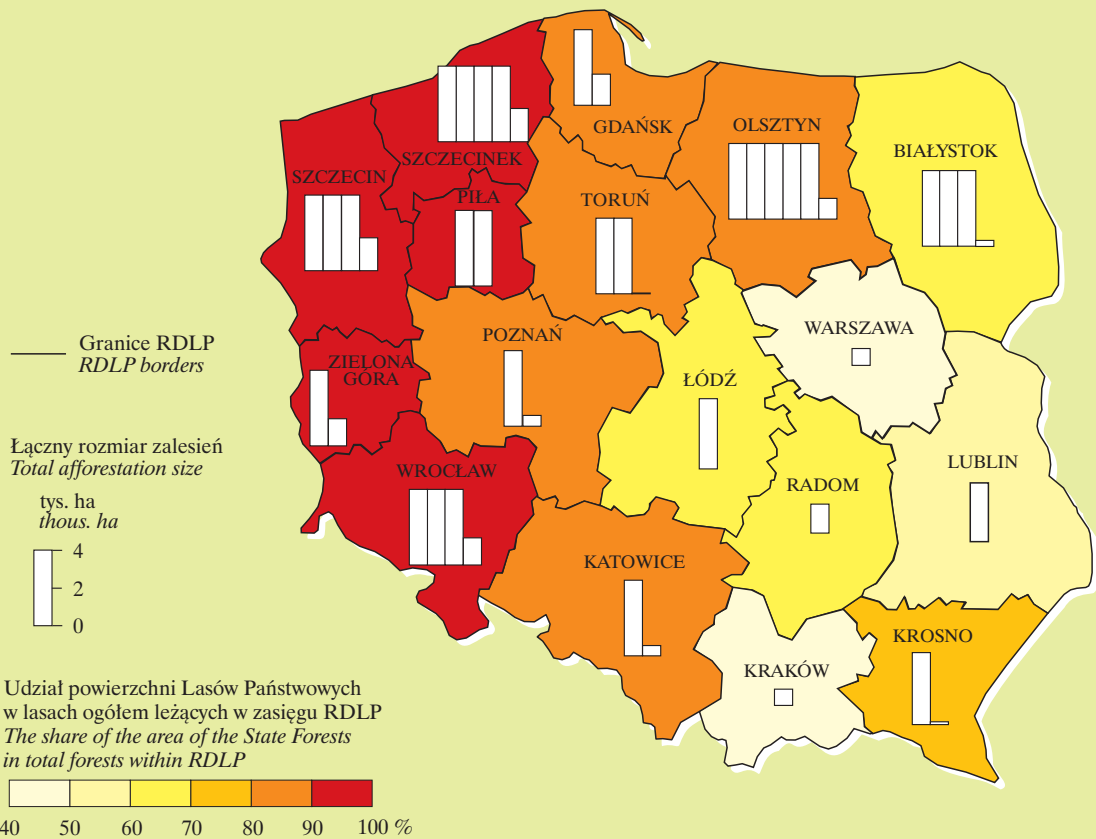

WYKONANIE ZALESIEŃ W LATACH 1995–2013
AFFORESTATION IN THE YEARS 1995–2013

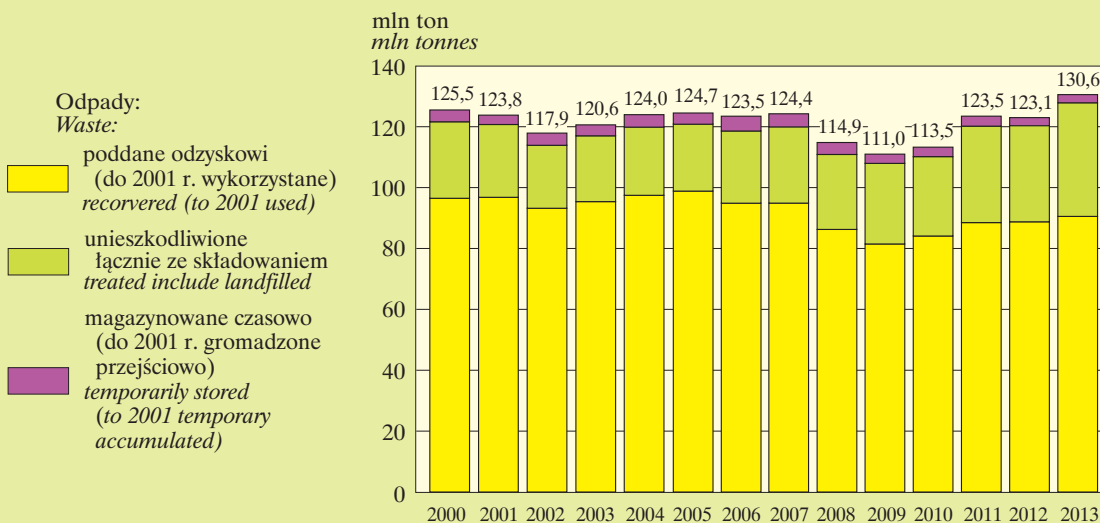

1995–2013

(w Lasach Państwowych według regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych)
 (in the State Forests by regional directorates of the State Forests - RDLP)

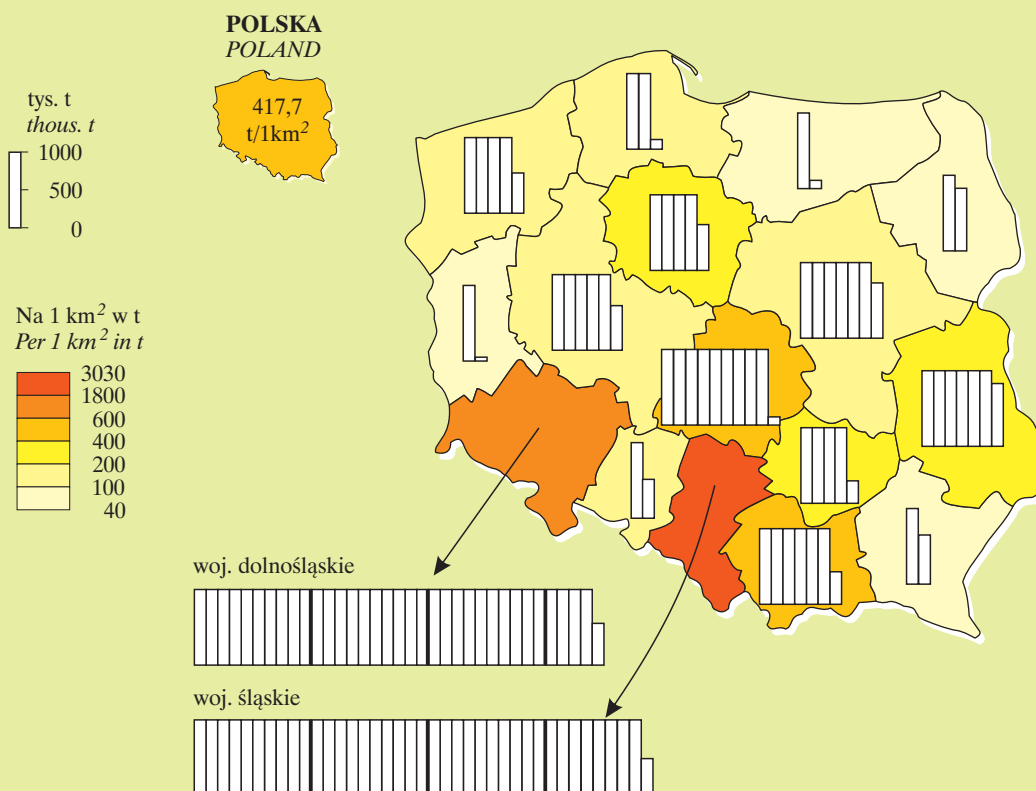

ODPADY^a WYTWORZONE W LATACH 2000–2013
WASTE^a GENERATED IN YEARS 2000–2013

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
WASTE^a GENERATED BY VOIVODSHIPS IN 2013

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.
WASTE^a GENERATED BY TYPES IN 2013

 Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalnin
Waste generated at washing and cleaning minerals

 Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych
Waste from floatation dressing of non-ferrous metal ores

 Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych
Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste

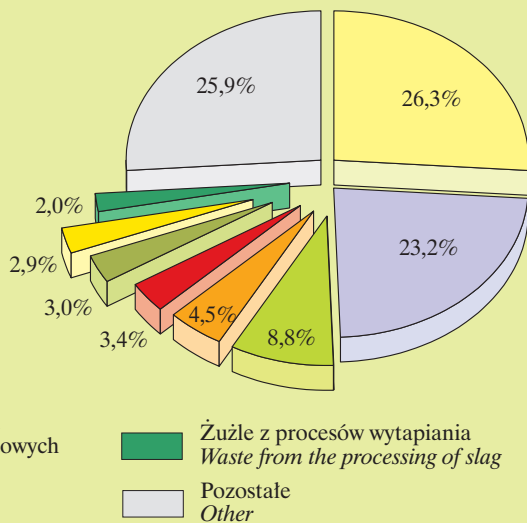
 Odpady z wydobywania kopalnin innych niż rudy metali
Waste from mineral non-metalliferrous excavation

 Popioły lotne z węgla
Coal fly ash

 Gleba i ziemia, w tym kamienie
Solid and ash

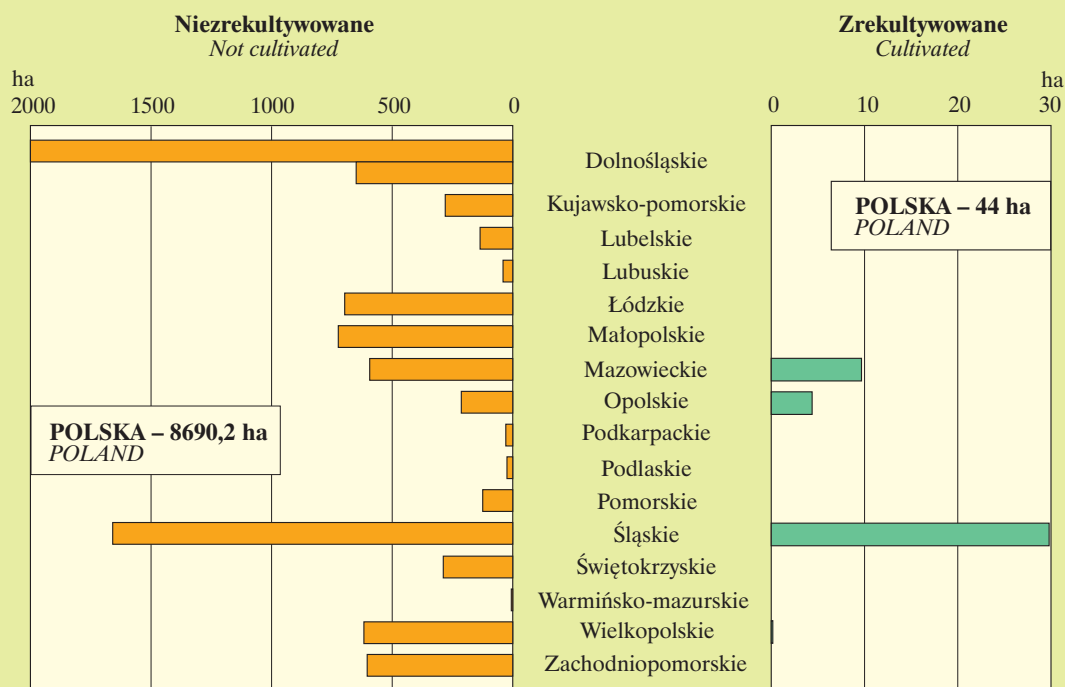
 Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych
Mixtures of flyash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases

Ogółem – 130 593,3 tys. ton
Total – 130 593,3 thous. tonnes

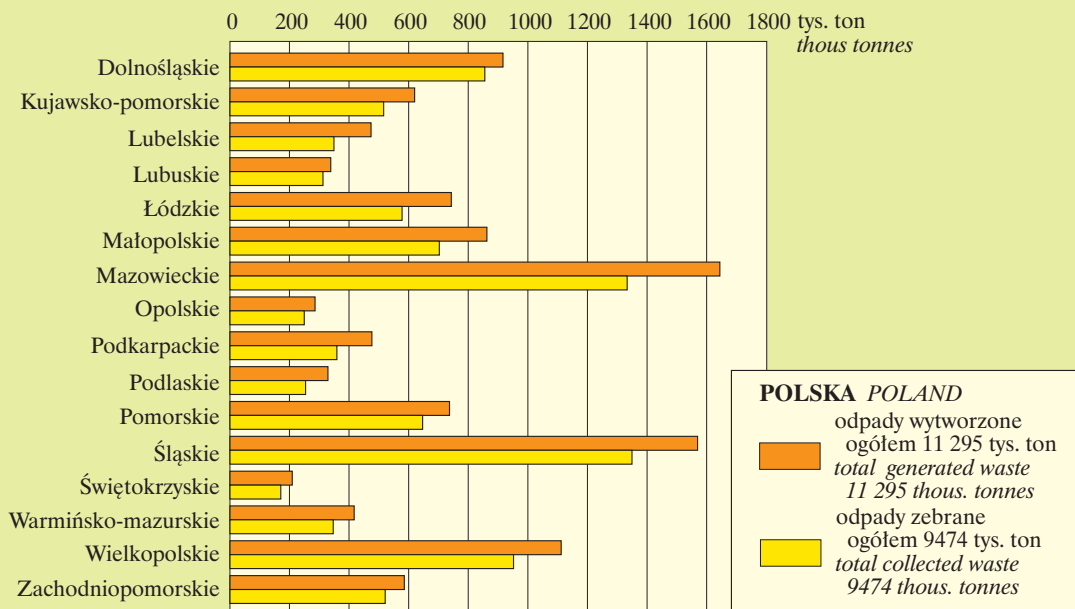
^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

TERENY SKŁADOWANIA ODPADÓW^a W 2013 R.
WASTE^a LANDFILL SITES IN 2013

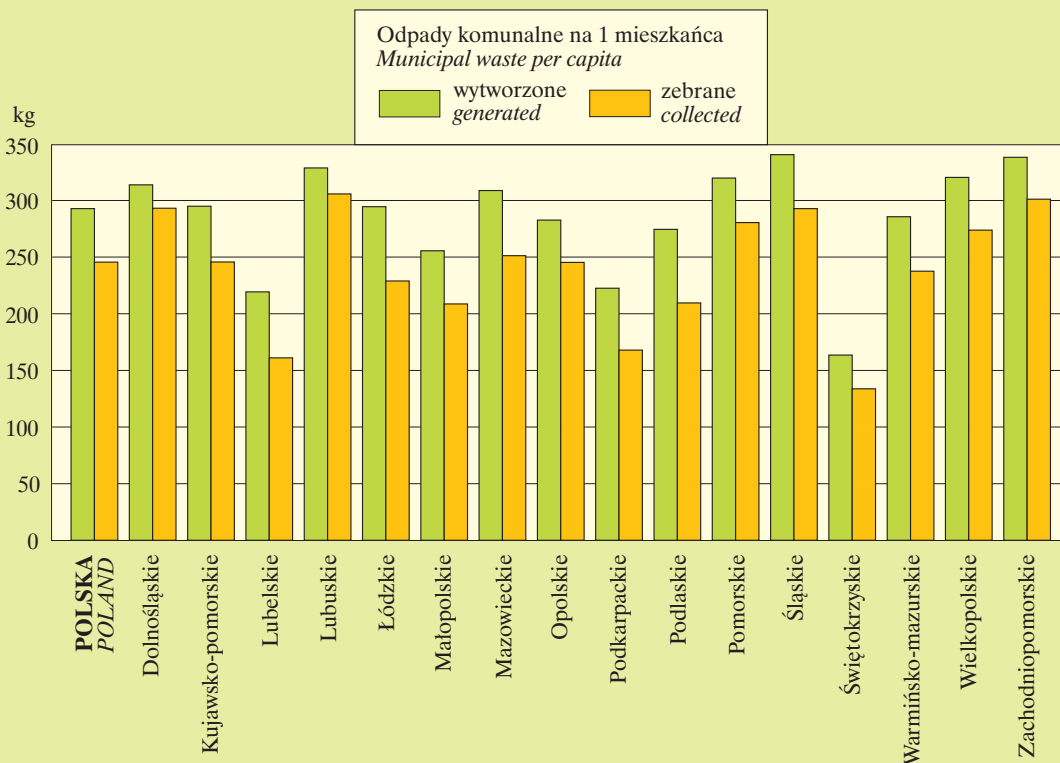

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

WYTWORZONE^a I ZEBRANE ODPADY KOMUNALNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
GENERATED^a AND COLLECTED MUNICIPAL WASTE BY VOIVODSHIPS IN 2013

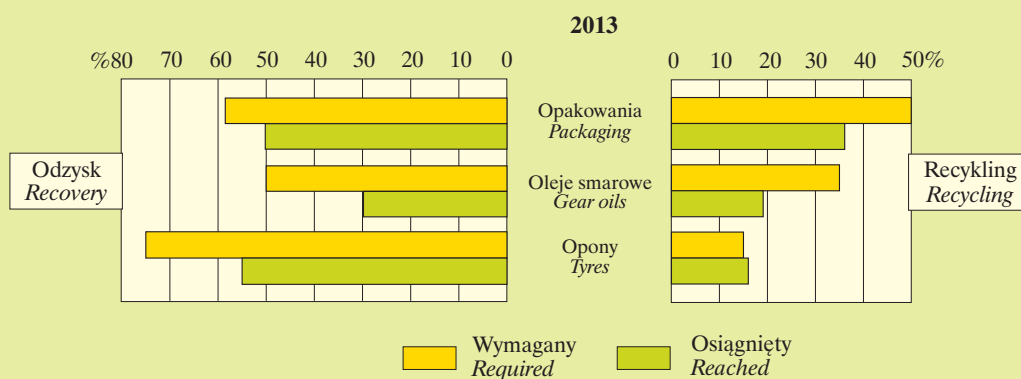
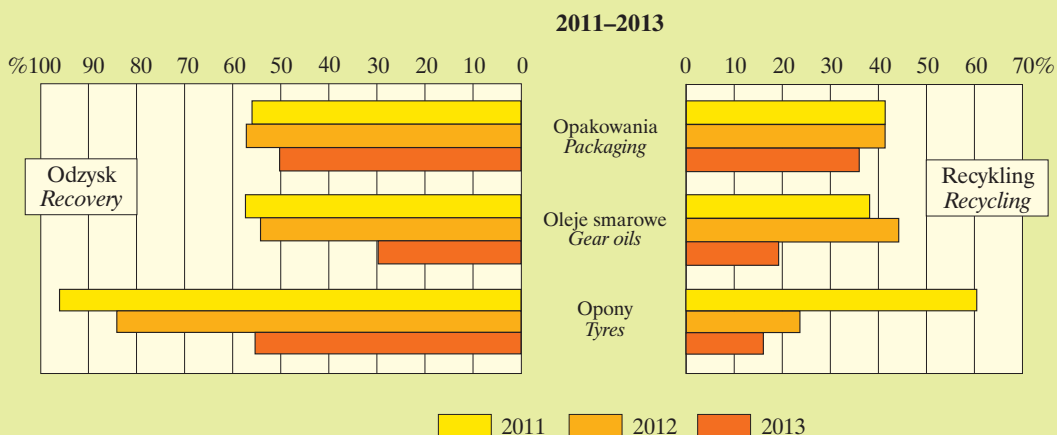
WYTWORZONE^a I ZEBRANE ODPADY KOMUNALNE NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.
GENERATED^a AND COLLECTED MUNICIPAL WASTE PER CAPITA BY VOIVODSHIPS IN 2013

^a Dane szacunkowe.
^a Estimated data.

OSIĄGNIĘTY POZIOM ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I POUŻYTKOWYCH W LATACH 2011–2013

REACHED LEVEL OF RECOVERY AND RECYCLING OF PACKAGING AND END-OF-LIFE WASTE IN THE YEARS 2010–2012

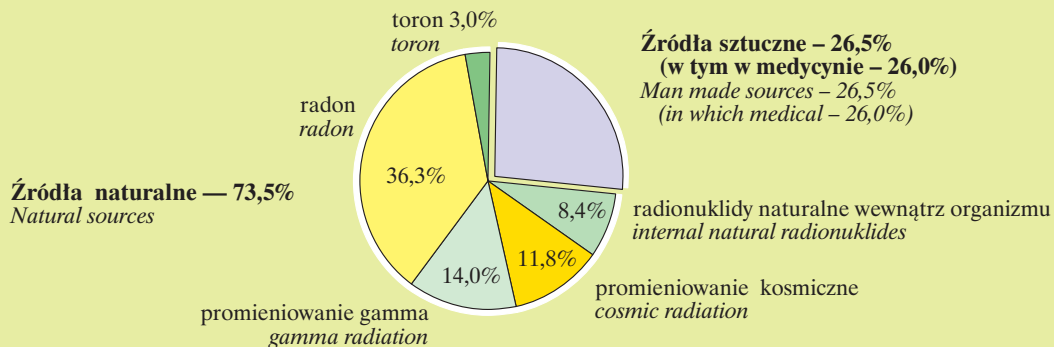
WYMAGANY I OSIĄGNIĘTY POZIOM RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH W 2013 R.

REQUIRED AND REACHED LEVEL OF PACKAGING WASTE RECYCLING IN 2013

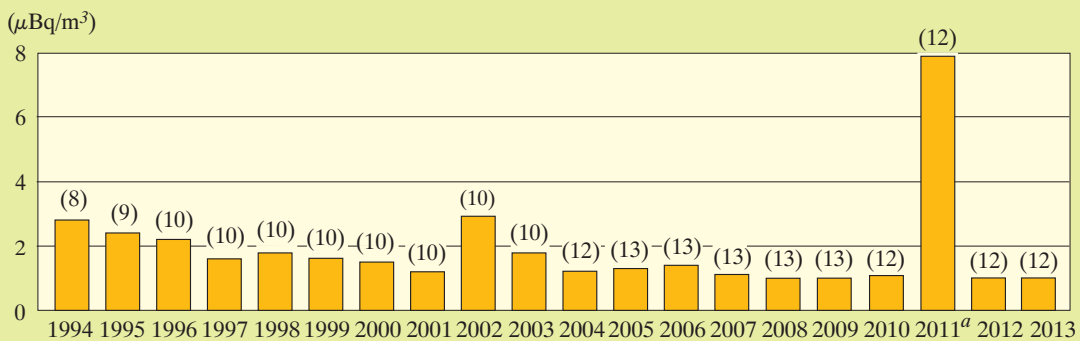
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
Source: data of the Ministry of Environment.

UDZIAŁ ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO W ŚREDNIOROCZNEJ DAWCE SKUTECZNEJ OTRZYMANEJ PRZEZ STATYSTYCZNEGO MIESZKAŃCA POLSKI W 2013 R.
CONTRIBUTION OF RADIATION SOURCES TO THE AVERAGE ANNUAL INDIVIDUAL EFFECTIVE DOSE IN POLAND IN 2013

Źródło: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (patrz Uwagi metodyczne).
 Source: data of the Central Laboratory for Radiological Protection (see Methodological notes).

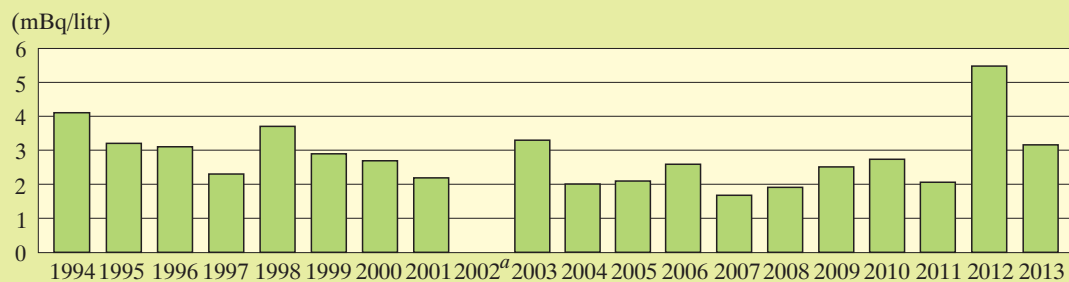
ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE CEZU-137 W POWIETRZU W POLSCE W LATACH 1994–2013
(w nawiasach podano liczbę czynnych stacji ASS-500 z końcem danego roku)
AVERAGE ANNUAL CAESIUM-137 CONCENTRATION IN THE AIR IN POLAND IN 1994–2013
(the number of active ASS-500 stations at the end of a given year is given in brackets)

^a Wpływ awarii w elektrowni jądrowej Fukushima.
^a The impact of the accident at the Fukushima nuclear power plant.

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podst. wyników dostarczonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej (patrz Uwagi metodyczne).
 Source: data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results provided by Central Laboratory for Radiological Protection (see Methodological notes).

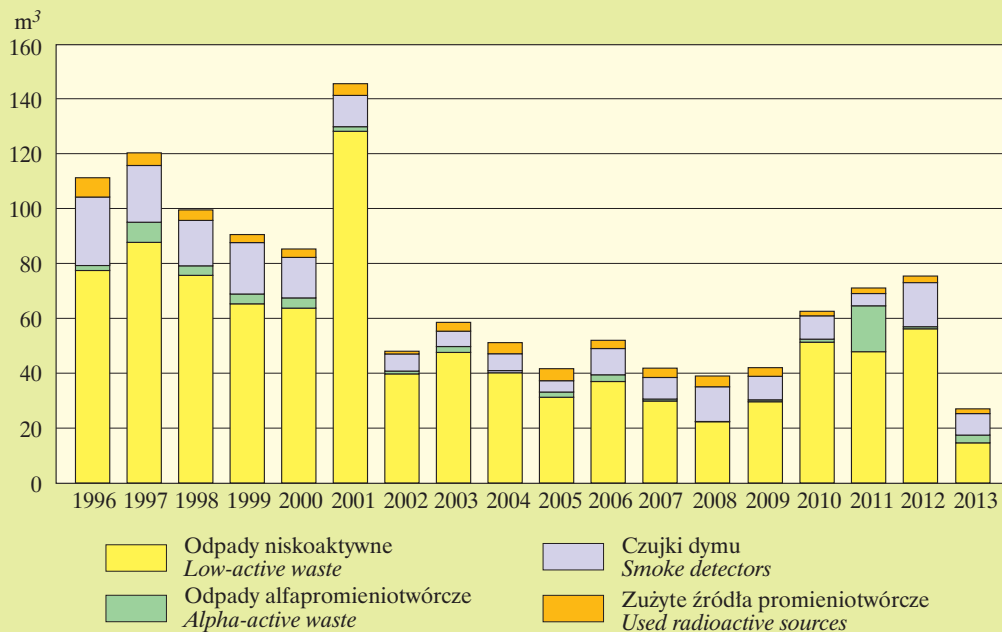
STĘŻENIE CEZU-137 W WIŚLE (WARSZAWA) W LATACH 1994–2013
CAESIUM-137 CONCENTRATION IN THE VISTULA RIVER (WARSAW) IN 1994–2013

^a Brak danych.
^a No data.

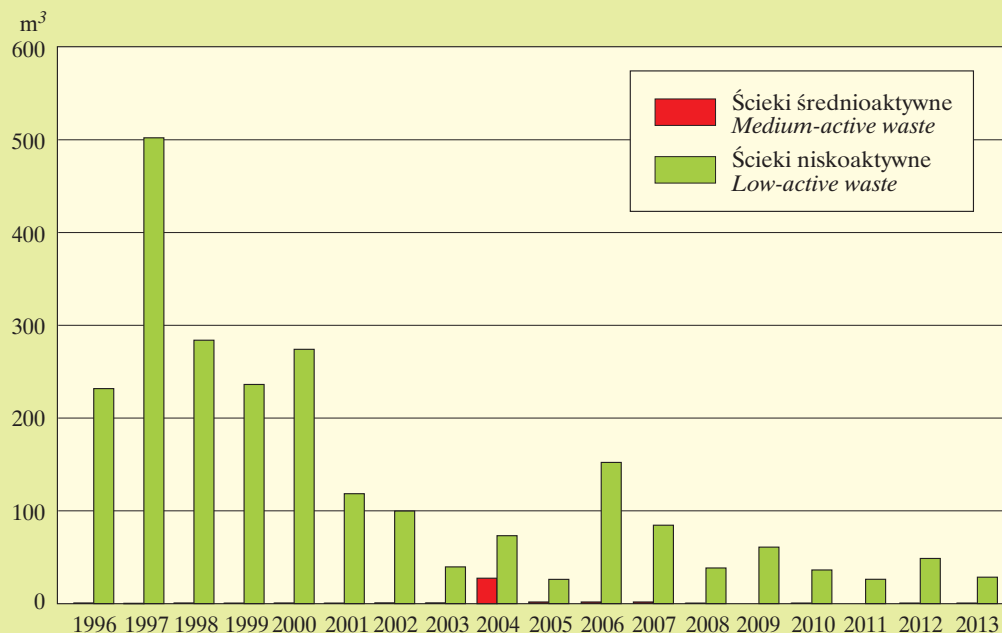
Źródło: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (patrz Uwagi metodyczne).
 Source: data of the Central Laboratory for Radiological Protection (see Methodological notes).

**STAŁE ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE ODEBRANE PRZEZ ZAKŁAD
UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH W LATACH 1996–2013**
*SOLID RADIOACTIVE WASTE RECEIVED BY THE RADIOACTIVE WASTE NEUTRALISATION
PLANT (ZUOP) IN 1996–2013*

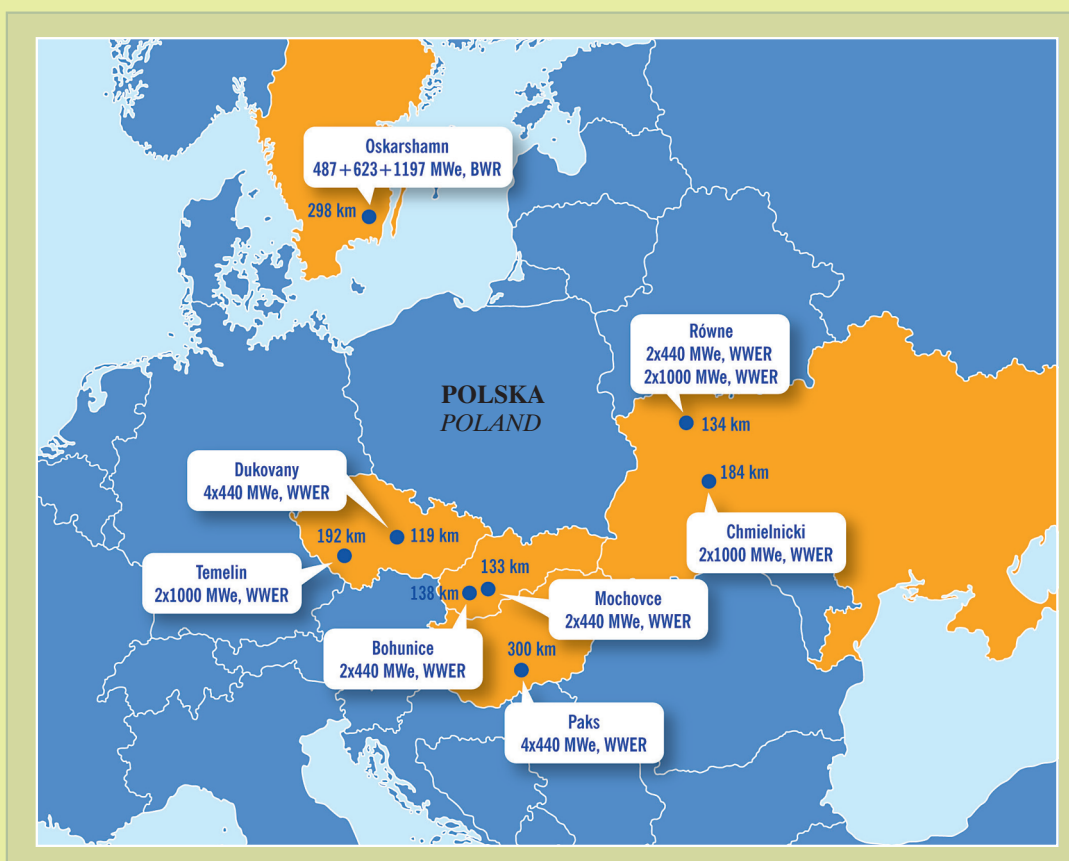
Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników ZUOP.
Source: data of the National Atomic Energy Agency based on the results of the ZUOP.

**CIEKŁE ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE ODEBRANE PRZEZ ZAKŁAD
UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH W LATACH 1996–2013**
*LIQUID RADIOACTIVE WASTE RECEIVED BY THE RADIOACTIVE WASTE NEUTRALISATION
PLANT IN 1996–2013*

Źródło: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników ZUOP.
Source: data of the National Atomic Energy Agency based on the results of the ZUOP.

ELEKTROWNIE JĄDROWE W ODLEGŁOŚCI DO OK. 300 km OD GRANIC POLSKI^a
NUCLEAR POWER PLANTS AT THE DISTANCE OF UP TO 300 km FROM POLISH BORDERS^a

Wyżej wymienione elektrownie jądrowe obejmują:
czternaście bloków z reaktorami WWER-440
 (każdy o mocy 440 MWe):

- 2 bloki elektrowni Bohunice (Słowacja),
- 2 bloki elektrowni Równe (Ukraina),
- 4 bloki elektrowni Paks (Węgry),
- 2 bloki elektrowni Mochovce (Słowacja),
- 4 bloki elektrowni Dukovany (Czechy),

sześć bloków z reaktorami WWER-1000
 (każdy o mocy 1000 MWe):

- 2 bloki elektrowni Chmielnicki (Ukraina),
- 2 bloki elektrowni Równe (Ukraina),
- 2 bloki elektrowni Temelin (Czechy),

trzy bloki z reaktorami BWR:

- 3 bloki elektrowni Oskarshamn (Szwecja)
 o mocach 487, 623 i 1197 MWe

*The above mentioned nuclear power plants include:
 fourteen blocks with WWER-440 reactors (each with
 the power of 440 MWe):*

- 2 blocks of the Bohunice power plant (Slovakia)
- 2 blocks of the Równe power plant (Ukraine)
- 4 blocks of the Paks power plant (Hungary)
- 2 blocks of the Mochovce power plant (Slovakia)
- 4 blocks of the Dukovany power plant (the Czech Republic)

*six blocks with WWER-1000 reactors (each with the power
 of 1000 MWe)*

- 2 blocks of the Chmielnicki power plant (Ukraine)
- 2 blocks of the Równe power plant (Ukraine)
- 2 blocks of the Temelin power plant (the Czech Republic)

three blocks with BWR reactors:

- 3 blocks of the Oskarshamn power plant (Sweden)
 with the power of 487, 623 and 1197 MWe

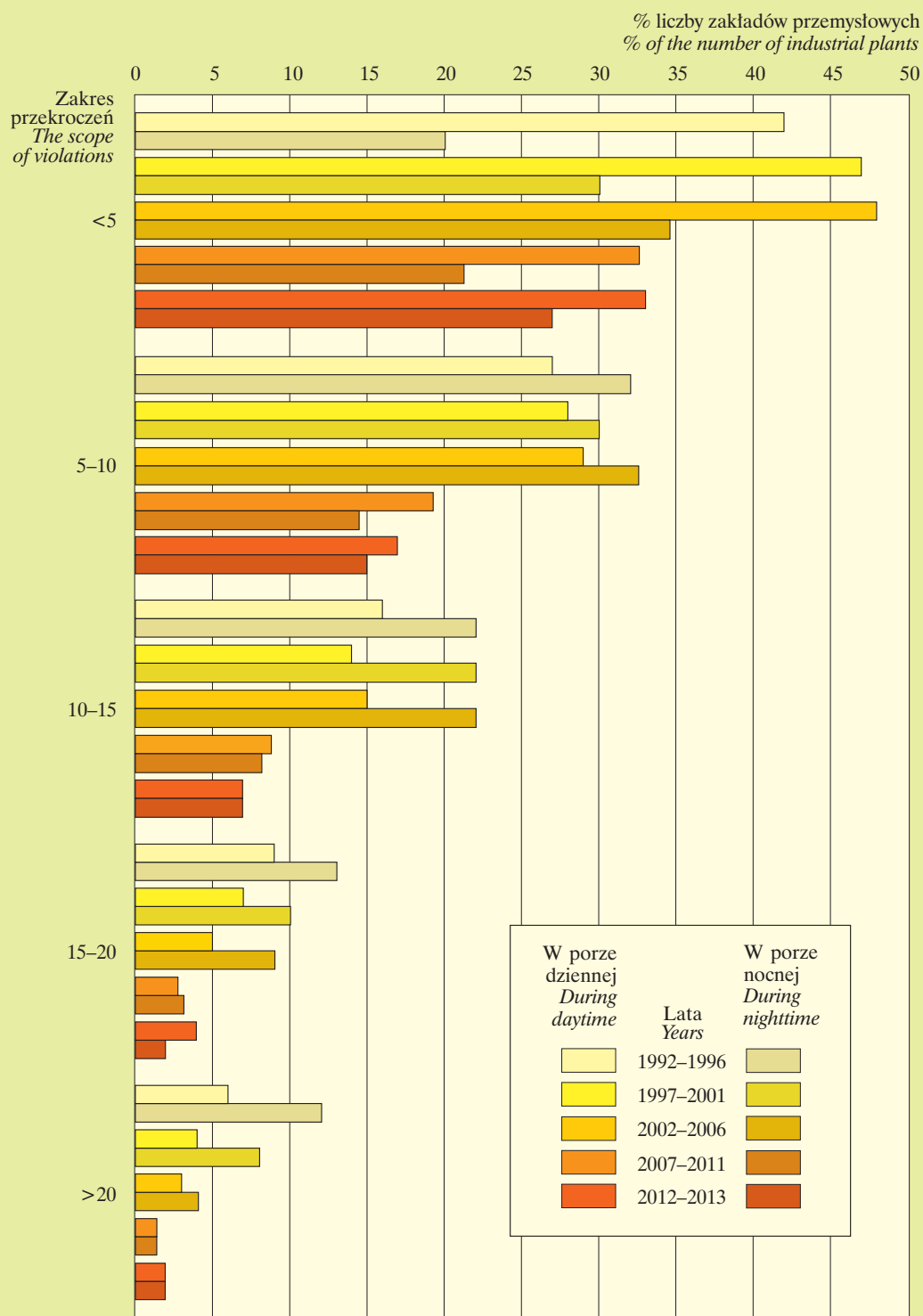
^a W 2010 r. dokonano weryfikacji odległości bloków jądrowych od granic Polski na podstawie zaktualizowanych map cyfrowych.

^a In 2010 the distance of nuclear blocks from Polish borders was verified on the basis of the updated digital maps.

Źródło: publikacja PAA pt.: *Działalność Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz Ocena Stanu Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej w Polsce w 2012 roku*, Warszawa 2013 r.

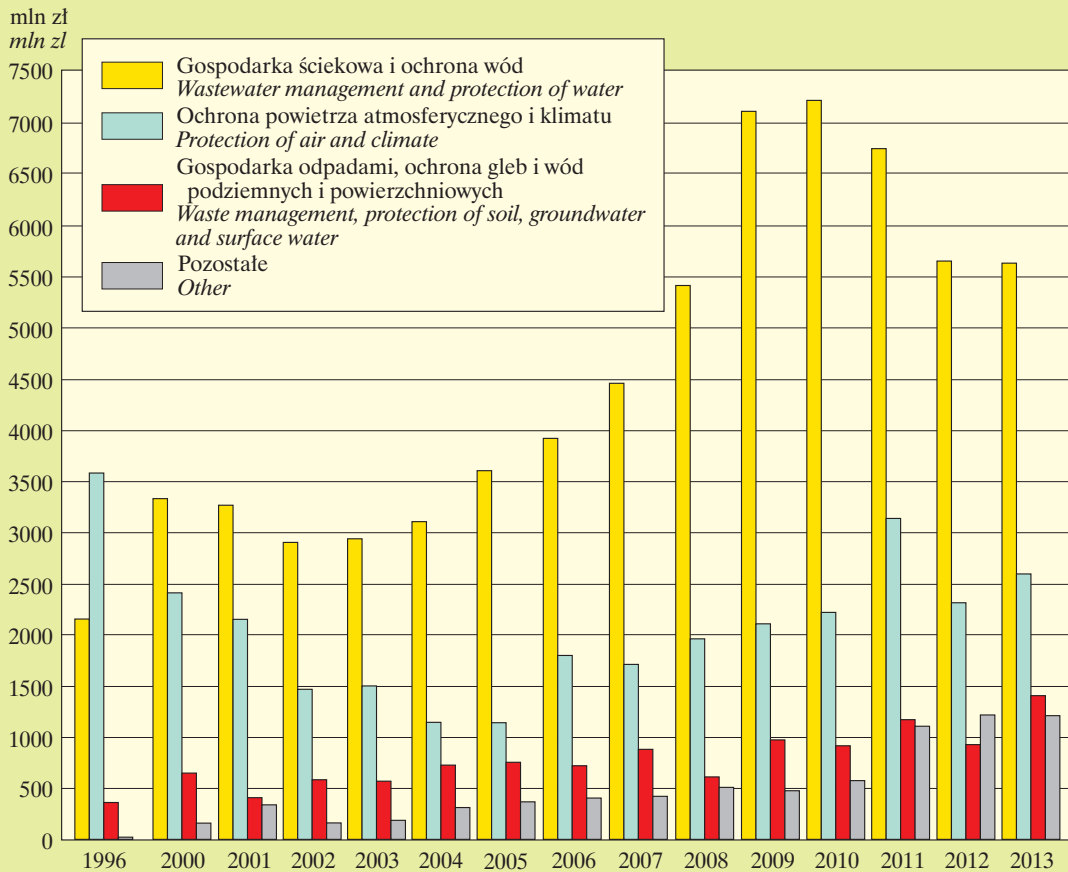
Source: publication of the Polish Atomic Energy Agency entitled: "Actions of the President of the Polish Atomic Energy Agency as well as Evaluation of the State of Nuclear Safety and Radiological Protection in Poland in 2012", Warsaw 2013.

ROZKŁAD PRZEKROCZEŃ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH HAŁASU DLA ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH
DISTRIBUTION OF VIOLATIONS OF PERMISSIBLE NOISE LEVELS FOR INDUSTRIAL PLANTS

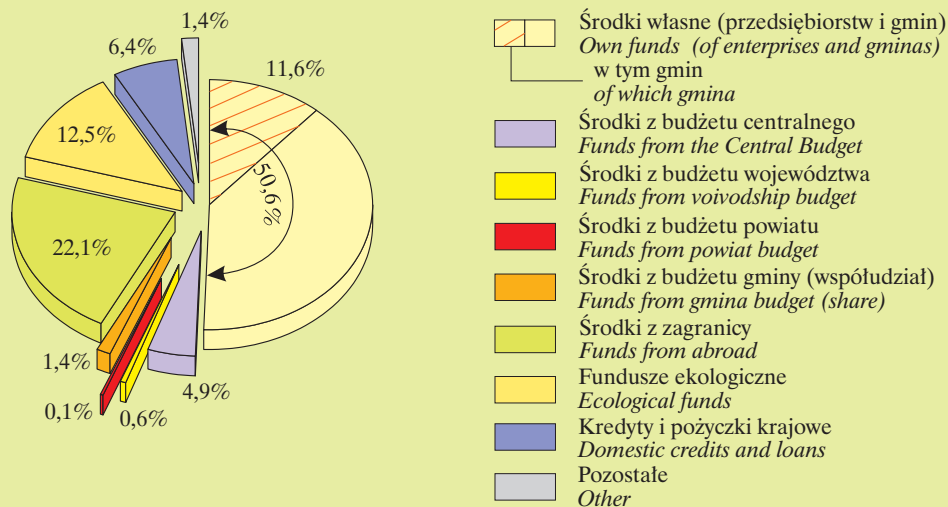

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
 Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

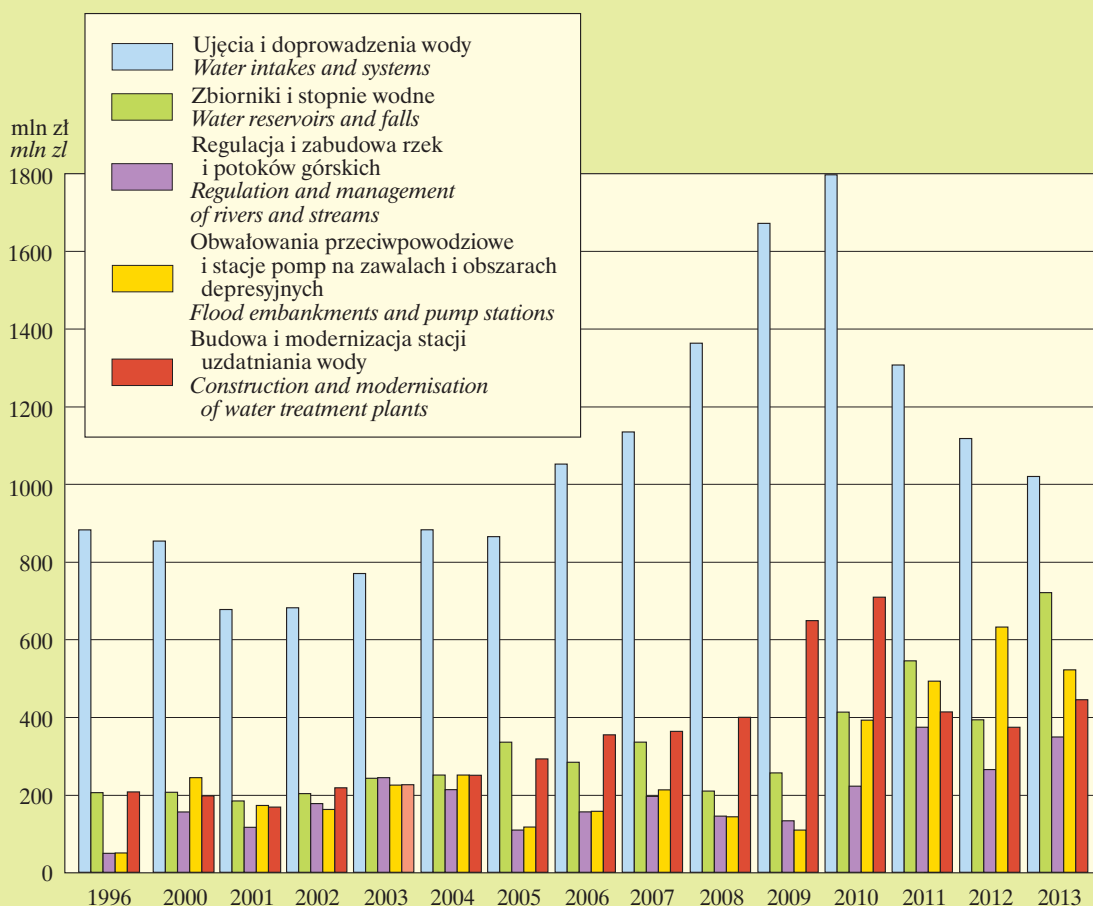
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W LATACH 1996, 2000–2013 (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING IN THE YEARS 1996, 2000–2013 (current prices)

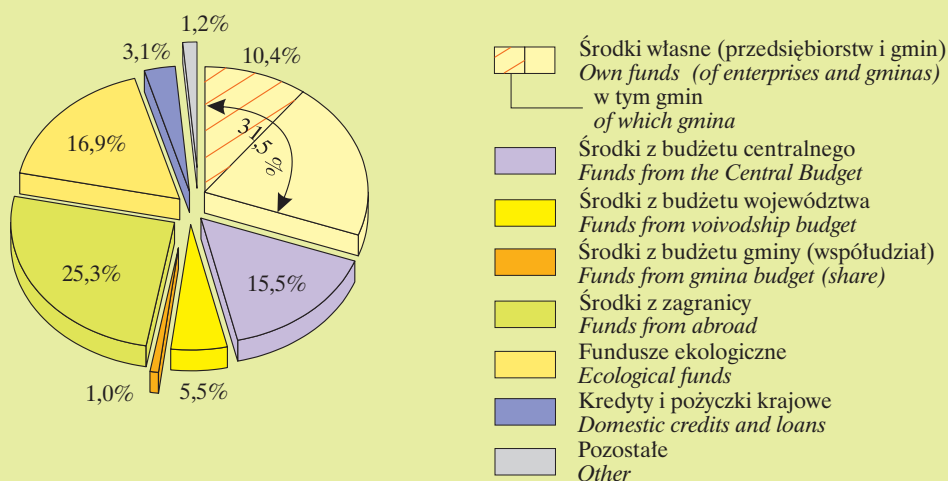
STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2013 R. (ceny bieżące)
STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SOURCE OF FINANCING IN 2013 (current prices)

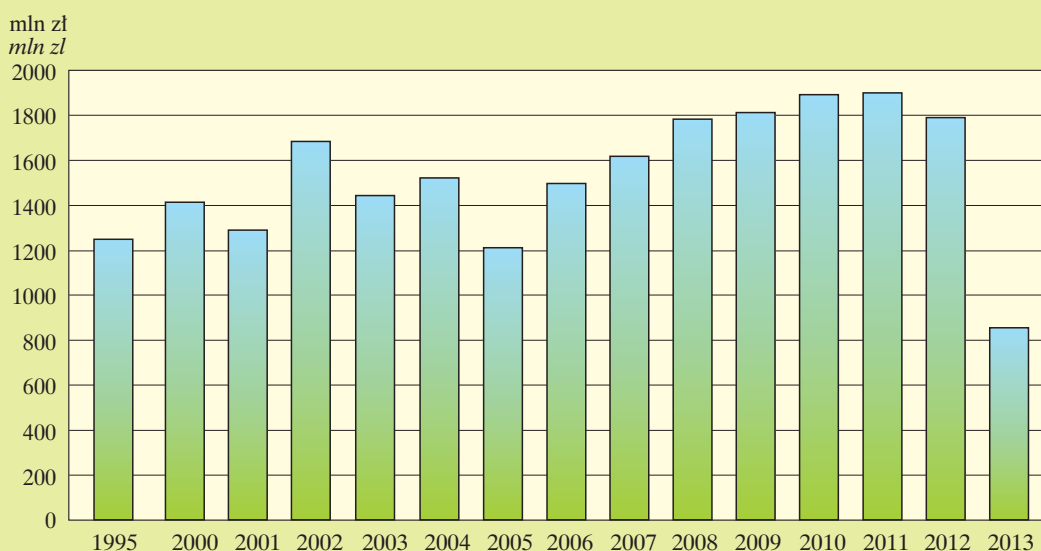
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W LATACH 1996, 2000–2013 (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING IN THE YEARS 1996, 2000–2013 (current prices)

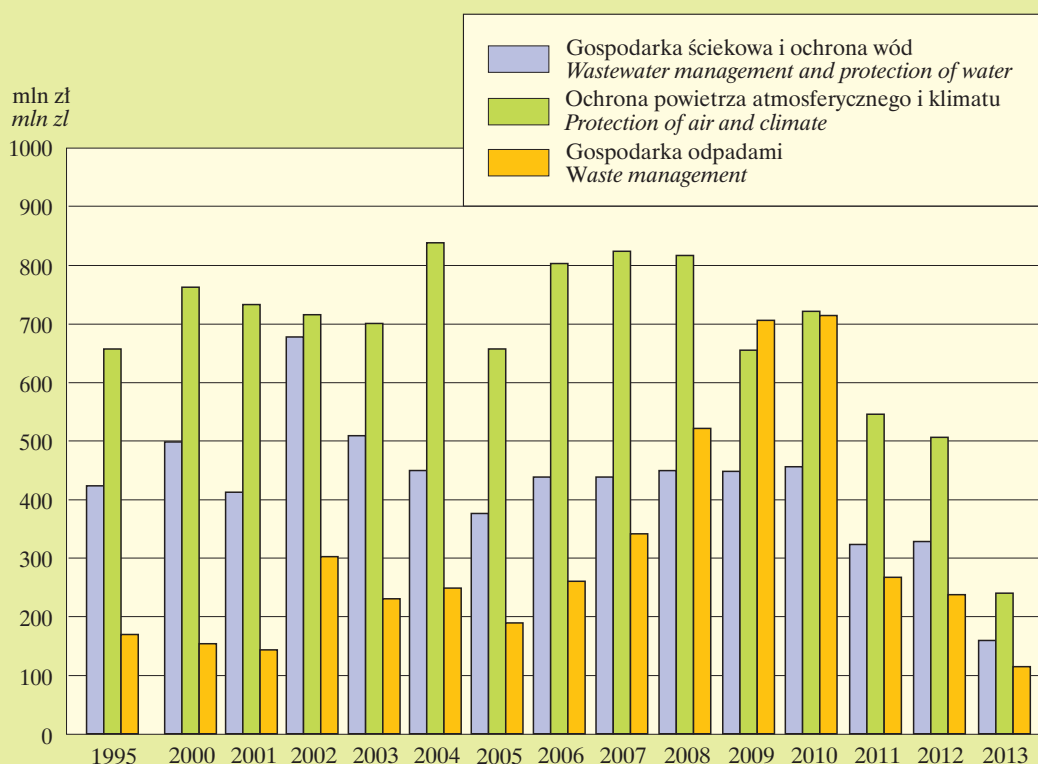
STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2013 R. (ceny bieżące)
STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN WATER MANAGEMENT BY SOURCE OF FINANSING IN 2013 (current prices)

**FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – WPŁYWY Z OPŁAT
W LATACH 1995, 2000–2013**
*ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – REVENUES FROM
PAYMENTS IN THE YEARS 1995, 2000–2013*

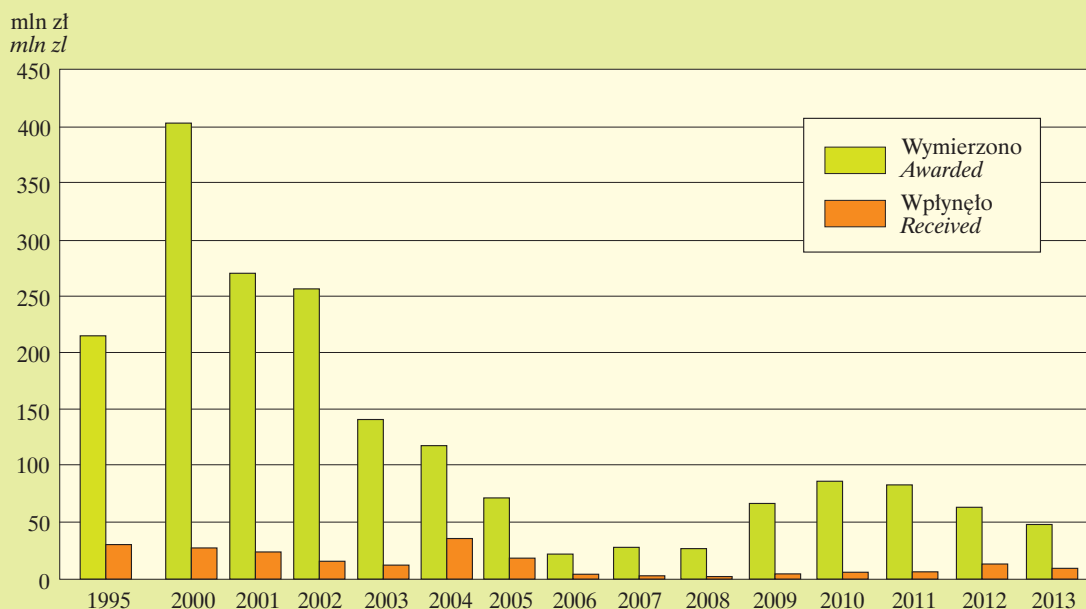

**WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
WEDŁUG RODZAJÓW OPŁAT W LATACH 1995, 2000–2013**
*REVENUES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY TYPES
OF PAYMENTS IN THE YEARS 1995, 2000–2013*

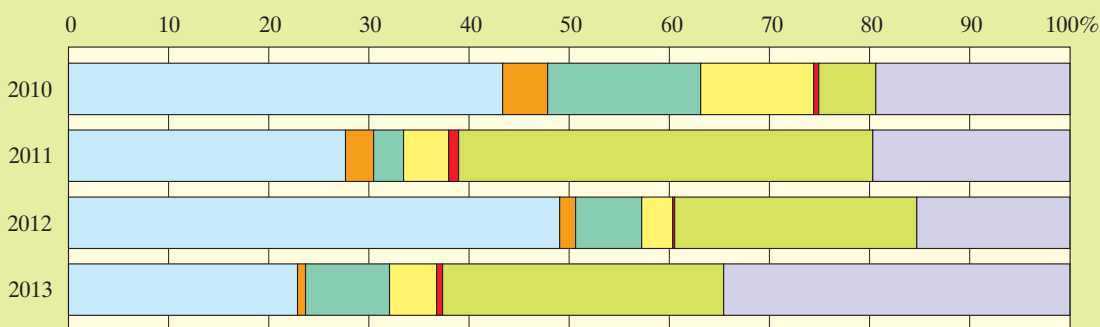

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

**FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – KARY
W LATACH 1995, 2000–2013**
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – FINES
IN THE YEARS 1995, 2000–2013

**WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
WEDŁUG RODZAJÓW KAR W LATACH 2010–2013**
REVENUES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY TYPES
OF FINES IN THE YEARS 2010–2013

Za przekroczenie:

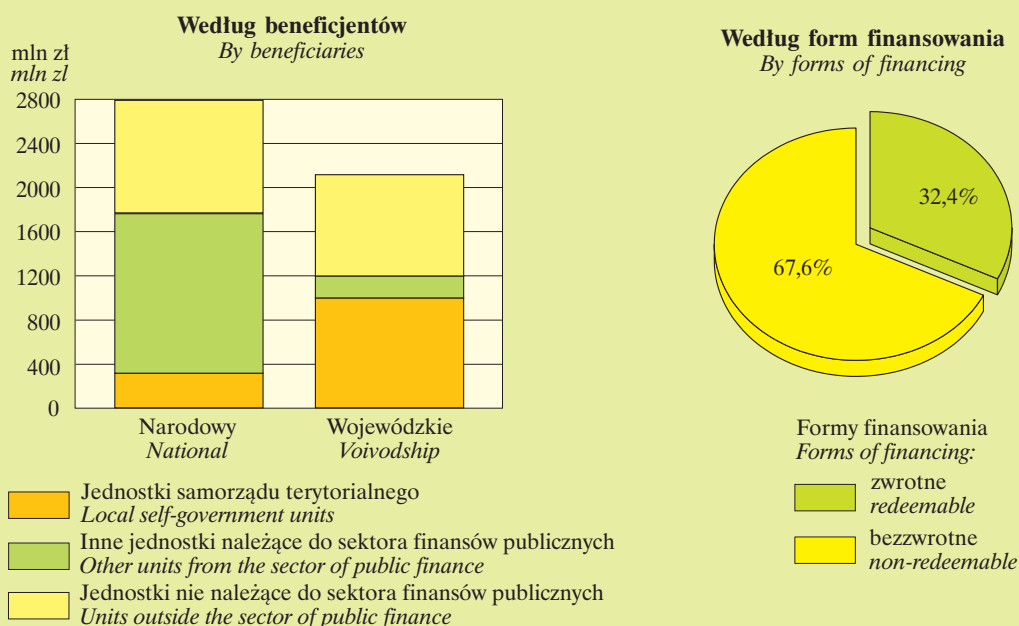
For transgression:

- warunków wprowadzenia ścieków do wód lub ziemi
of conditions of introducing wastewater to waters
or into the ground
- ustalonych warunków poboru wody
of permissible water withdrawal conditions
- dopuszczalnej emisji zanieczyszczenia do powietrza
of permissible emission of pollutants into air
- dopuszczalnego poziomu hałasu
of permissible noise level
- składowania odpadów niezgodnie z przepisami
of illegal waste landfilling

- Za nieprzestrzeganie przepisów
ustawy o odpadach
Due to failure to comply with the
provisions of Act of Waste
- Pozostałe
Other

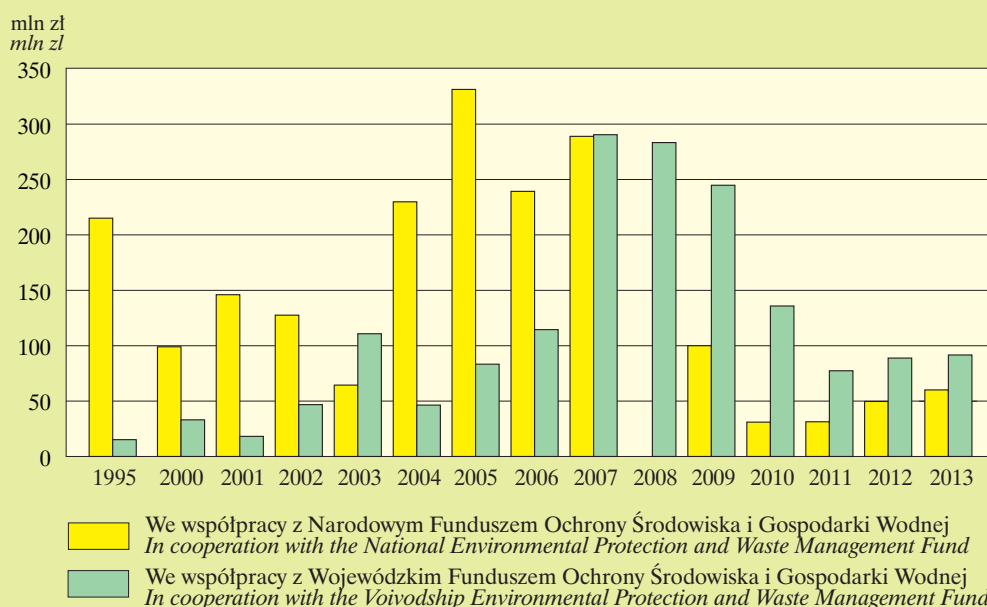
Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
Source: data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection.

WIELKOŚĆ I STRUKTURA FINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 2013 R.
THE SIZE AND STRUCTURE OF FINANCING FROM ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS IN 2013

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
 Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

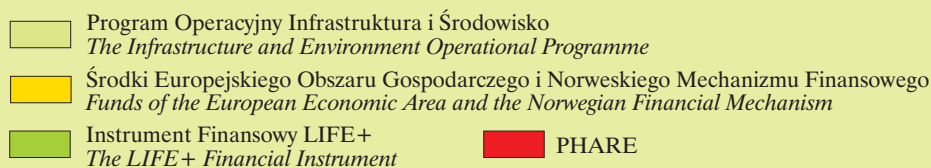
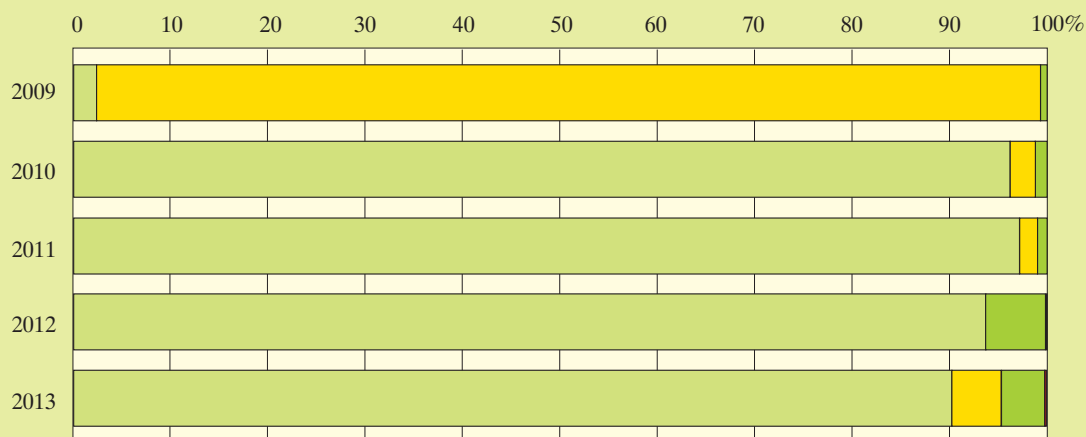
KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELANE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. W LATACH 1995, 2000–2013
PRO-ECOLOGICAL LOANS GRANTED BY THE BANK FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE YEARS 1995, 2000–2013

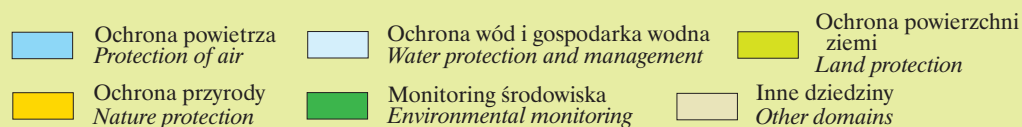
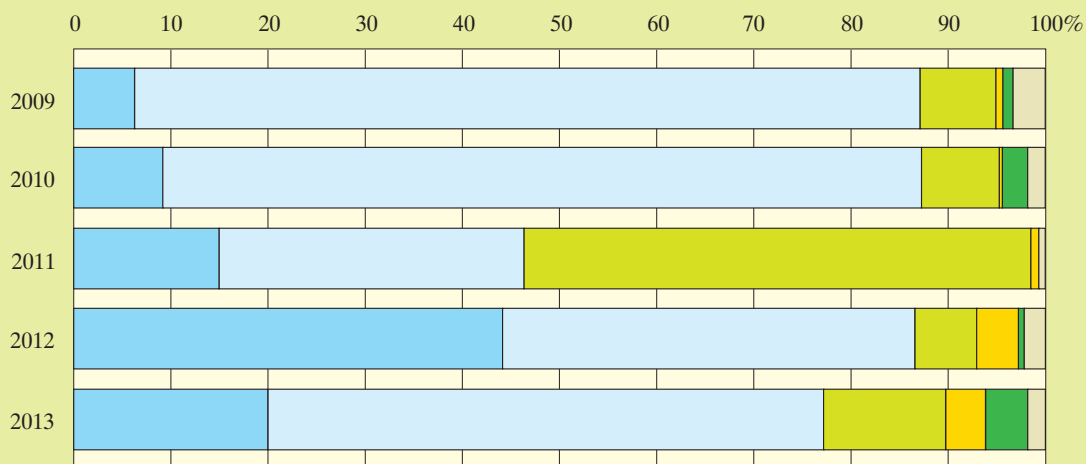
Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.
 Source: data of Bank for Environmental Protection.

**POMOC ZAGRANICZNA PRZYZNANA POLSCE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA
W LATACH 2009–2013**
FOREIGN AID GRANTED TO POLAND FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN THE YEARS 2009–2013

Według źródeł pochodzenia
By origin

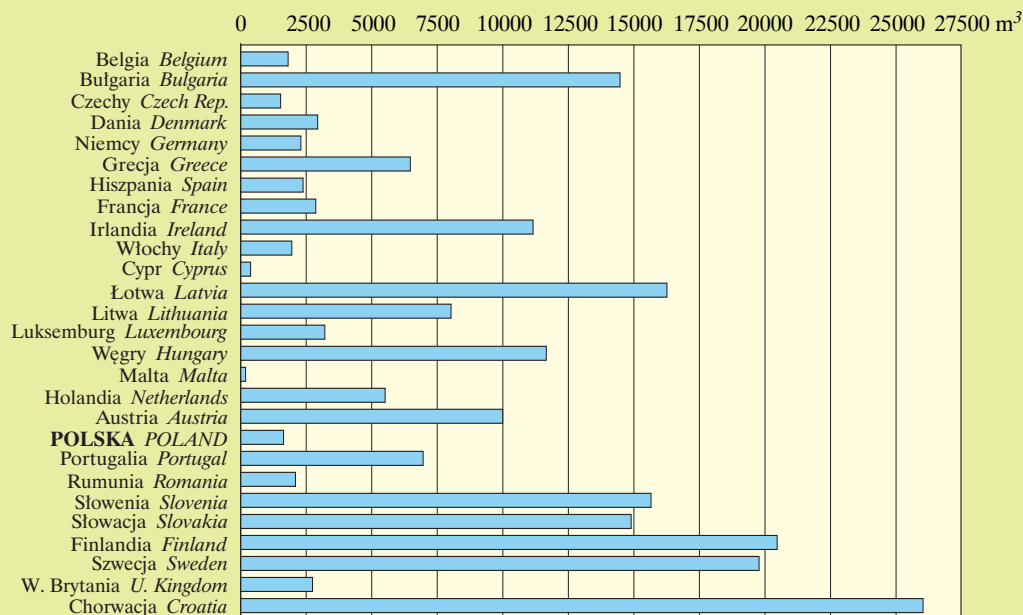

Według dziedzin ochrony środowiska
By field of environmental protection

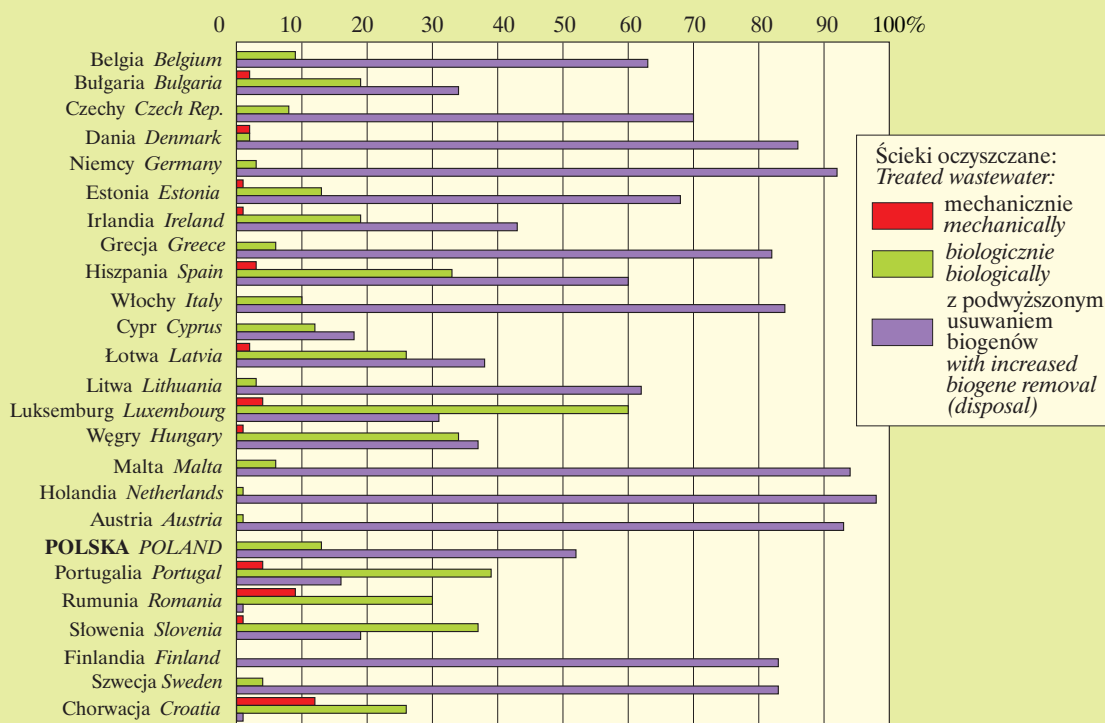
Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

ZASOBY WÓD (ŚREDNIA Z WIELOLECIA)^a NA 1 MIESZKAŃCA
FRESHWATER RESOURCES (LONG-TERM AVERAGE)^a PER 1 INHABITANT

^a Minimalny okres wykorzystany do obliczeń średnich rocznych z wielolecia wynosi 20 lat.
a The minimum period taken into account for the calculation of long term annual averages is 20 years.

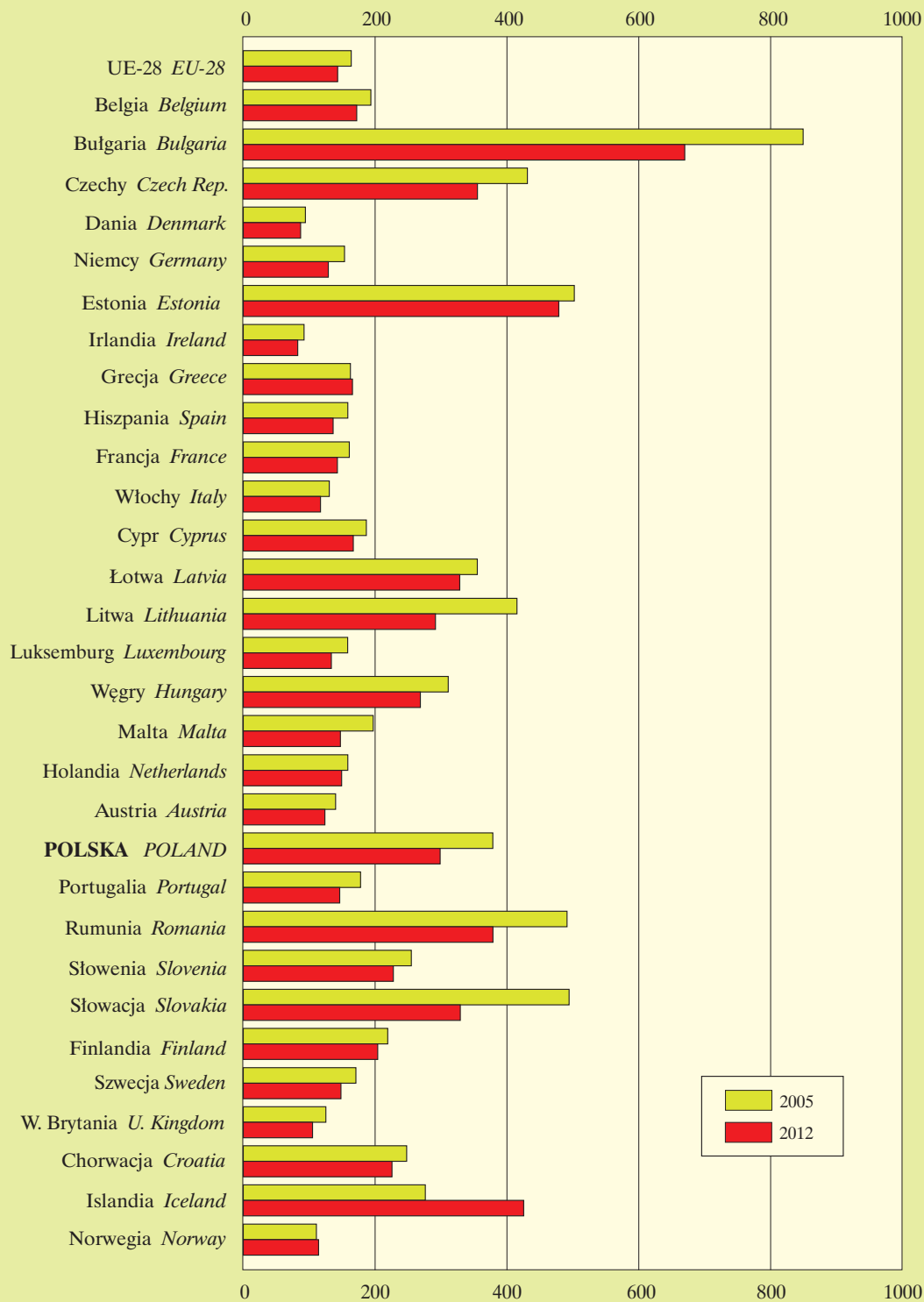
LUДНОŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALANI ŚCIEKÓW (OSTATNI DOSTĘPNY ROK)
POPULATION CONNECTED TO WATER TREATMENT PLANTS (LAST AVAILABLE YEAR)

Źródło: baza danych Eurostatu.
Source: Eurostat's Database.

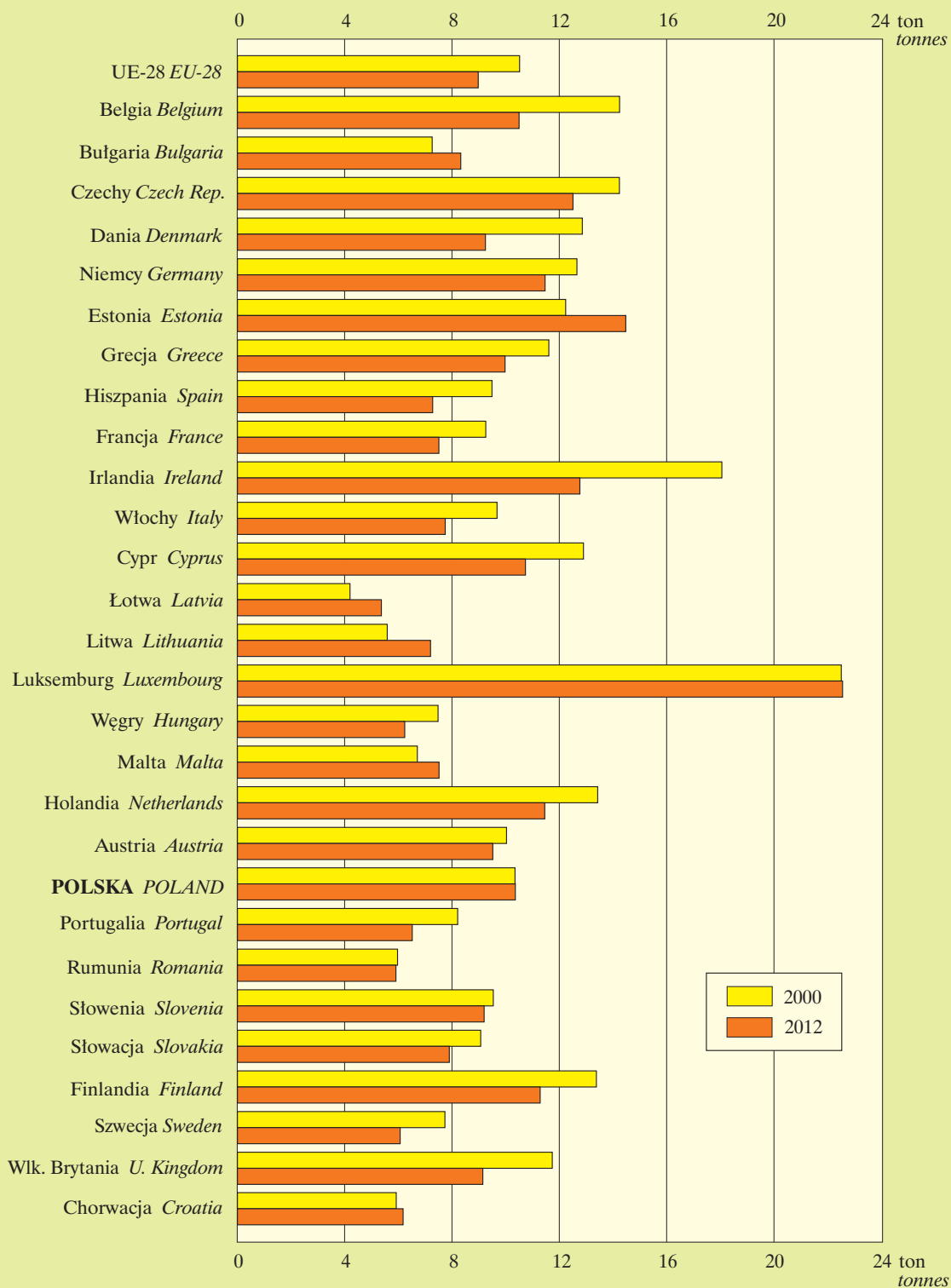
**ENERGOCHŁONNOŚĆ GOSPODARKI W KG OLEJU EKWIWALENTNEGO
NA 1000 EURO PKB**

*ENERGY INTENSITY OF THE ECONOMY IN KILOGRAM OF OIL EQUIVALENT PER THOUSAND
OF EURO OF GDP*

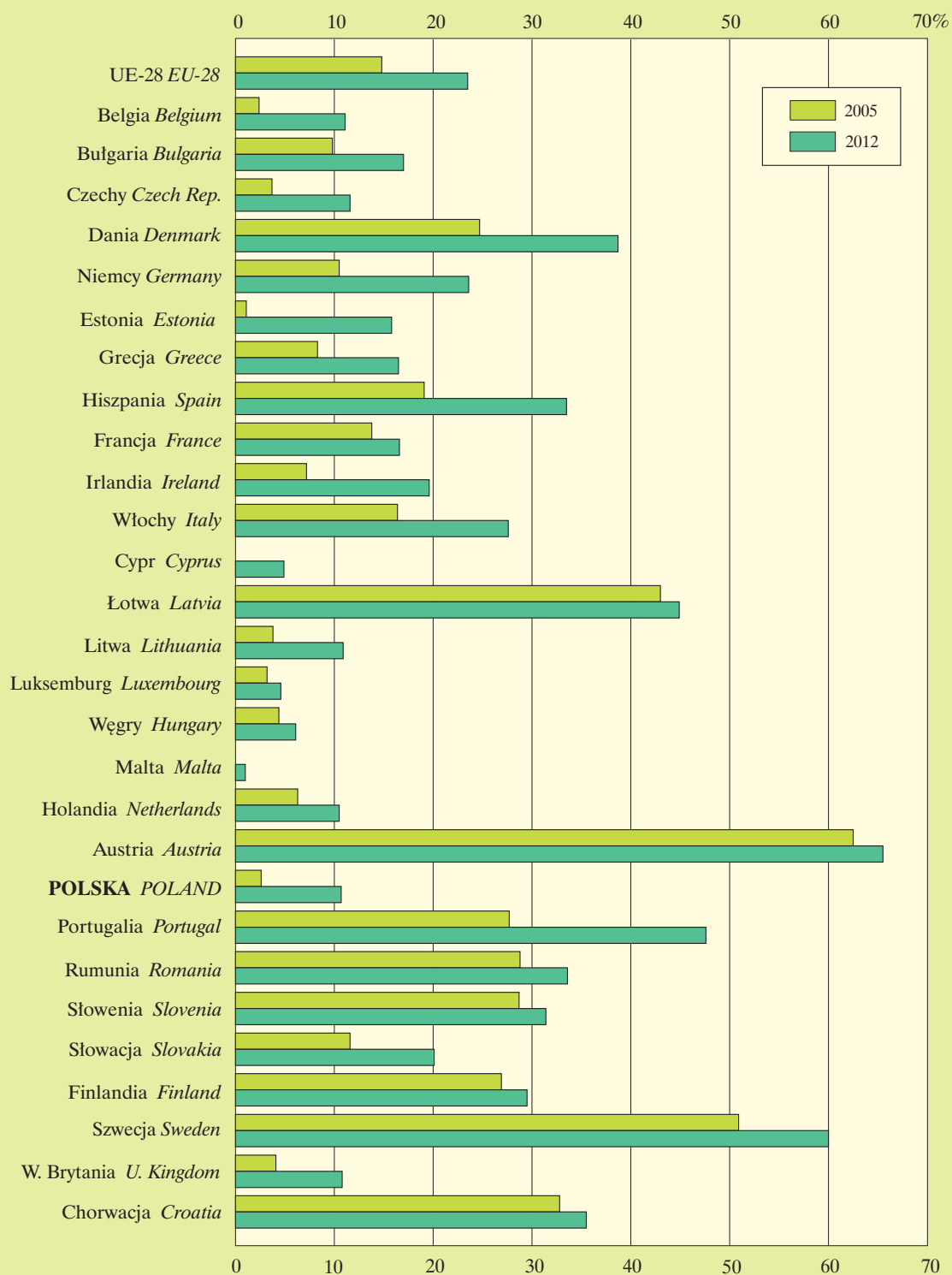
Źródło: baza danych Eurostatu.
Source: Eurostat's Database.

EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH NA 1 MIESZKAŃCA
GREENHOUSE GAS EMISSIONS PER CAPITA

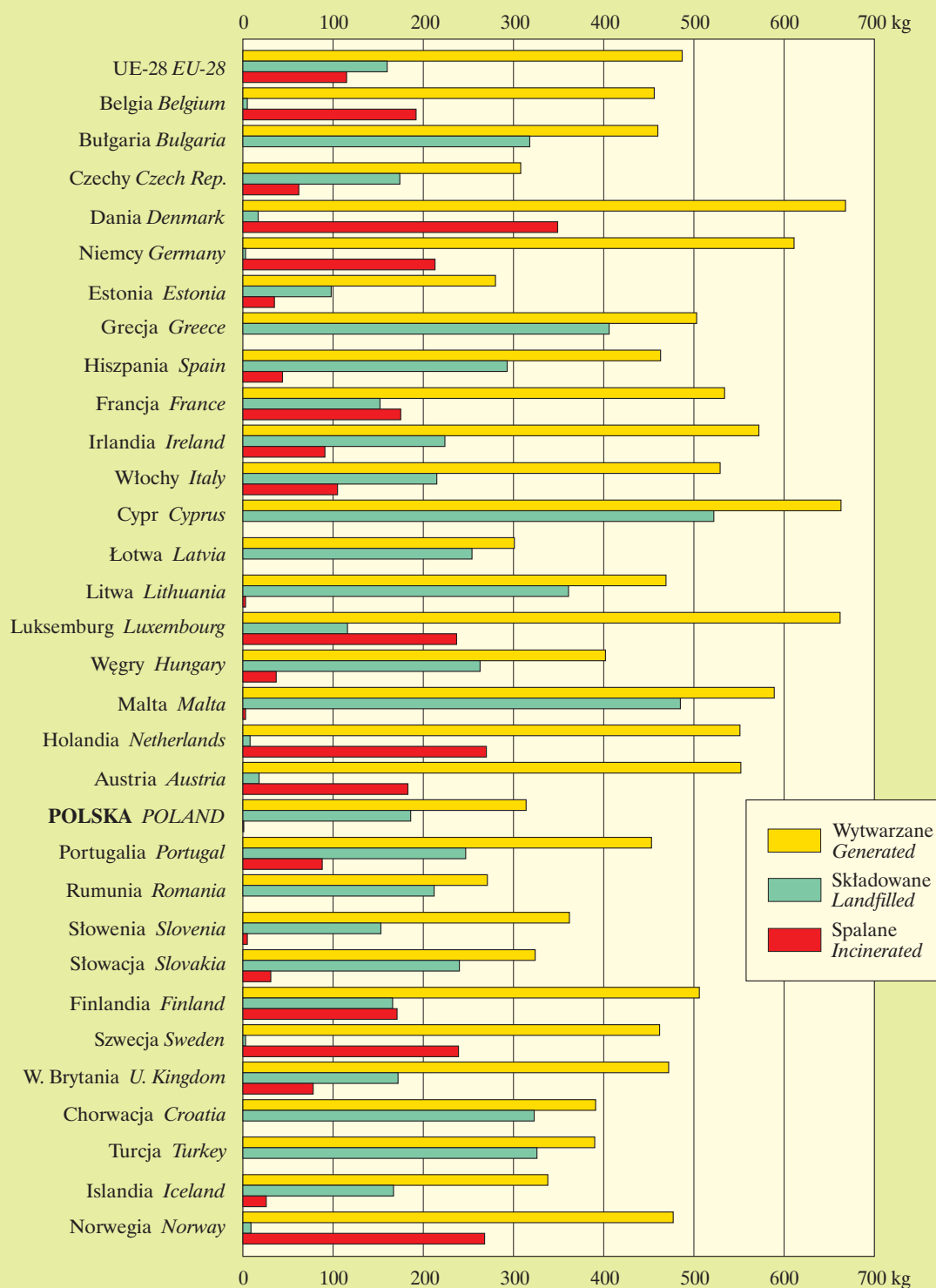
Źródło: baza danych Eurostatu.
 Source: Eurostat's Database.

UDZIAŁ ELEKTRYCZNOŚCI ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH W CAŁKOWITYM ZUŻYCIU ENERGII ELEKTRYCZNEJ
SHARE OF ELECTRICITY GENERATED FROM RENEWABLE ENERGY SOURCES IN GROSS ELECTRICITY CONSUMPTION

Źródło: baza danych Eurostatu.
 Source: Eurostat's database.

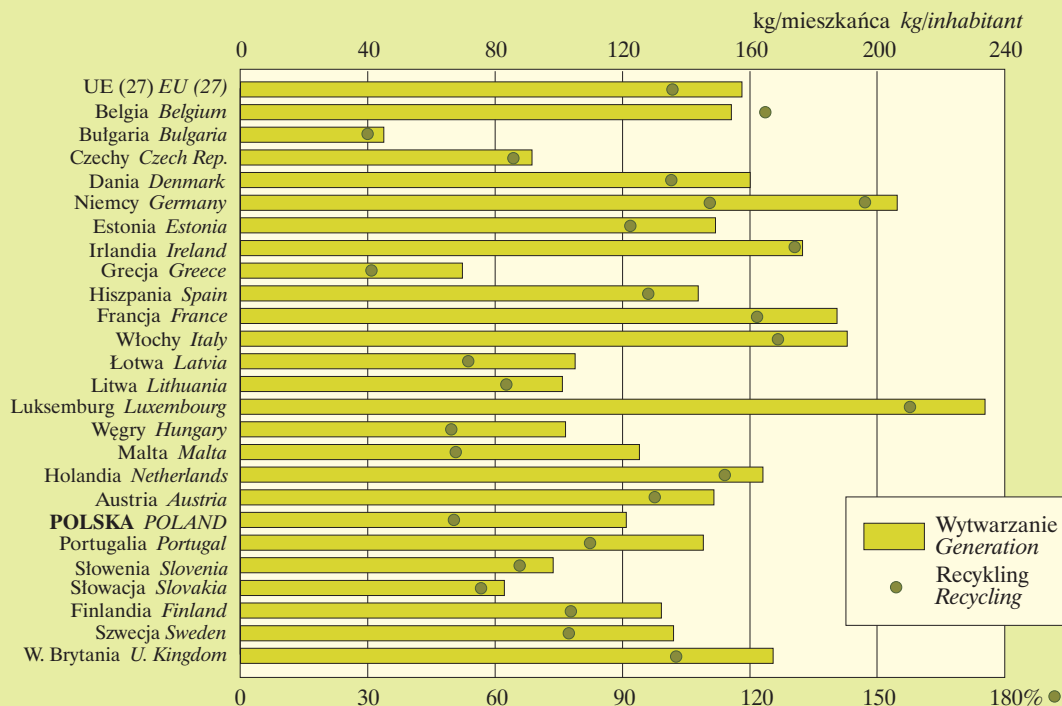
ODPADY KOMUNALNE NA 1 MIESZKAŃCA W 2012 R.^a
MUNICIPAL WASTE PER CAPITA IN 2012^a

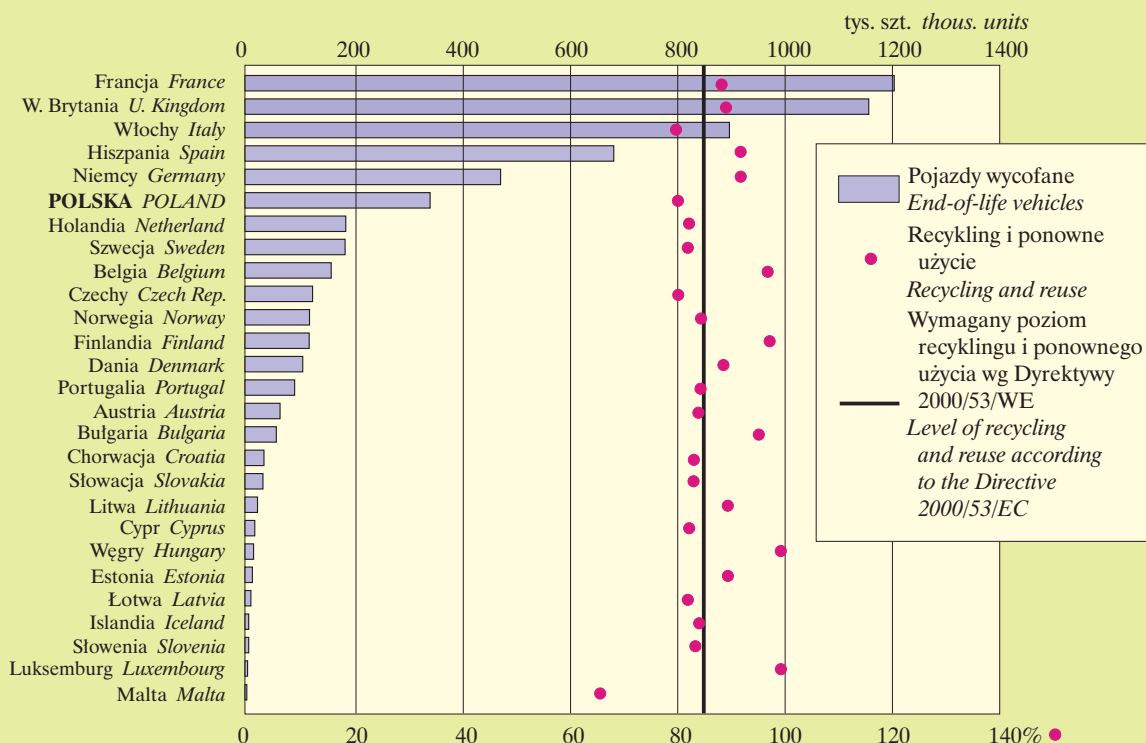
^a Niektóre dane obejmują szacunki.
^a Some data cover estimations.

Źródło: baza danych Eurostatu.
 Source: Eurostat's Database.

WYTWARZANIE I RECYKLING ODPADÓW OPAKOWANYCH W KRAJACH UE W 2012 R.
GENERATION AND RECYCLING OF PACKAGING WASTE IN EUROPEAN UNION IN 2012

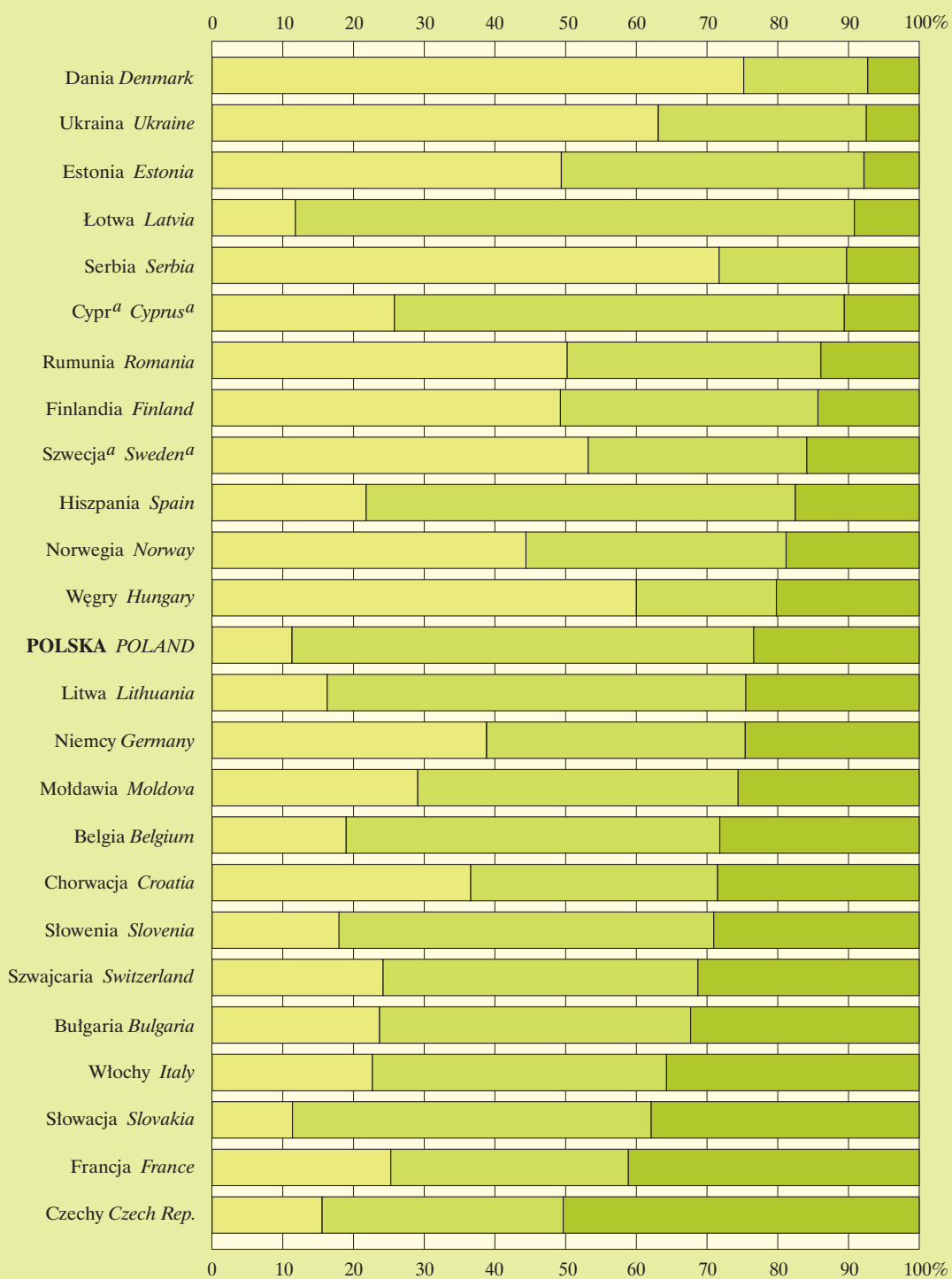

POJAZDY WYCOFANE Z EKSPLOATACJI ORAZ UZYSKANE POZIOMO RECYKLINGU W 2012 R.
NUMBER AND RECYCLING RATES OF END-OF-LIFE VEHICLES IN 2012

Źródło: baza danych Eurostatu.
 Source: Eurostat's Database.

USZKODZENIE (DEFOLIACJA) DRZEWOSTANÓW W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY W 2012 R.
DAMAGE (DEFOLIATION) OF FOREST STANDS IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES OF EUROPE IN 2012

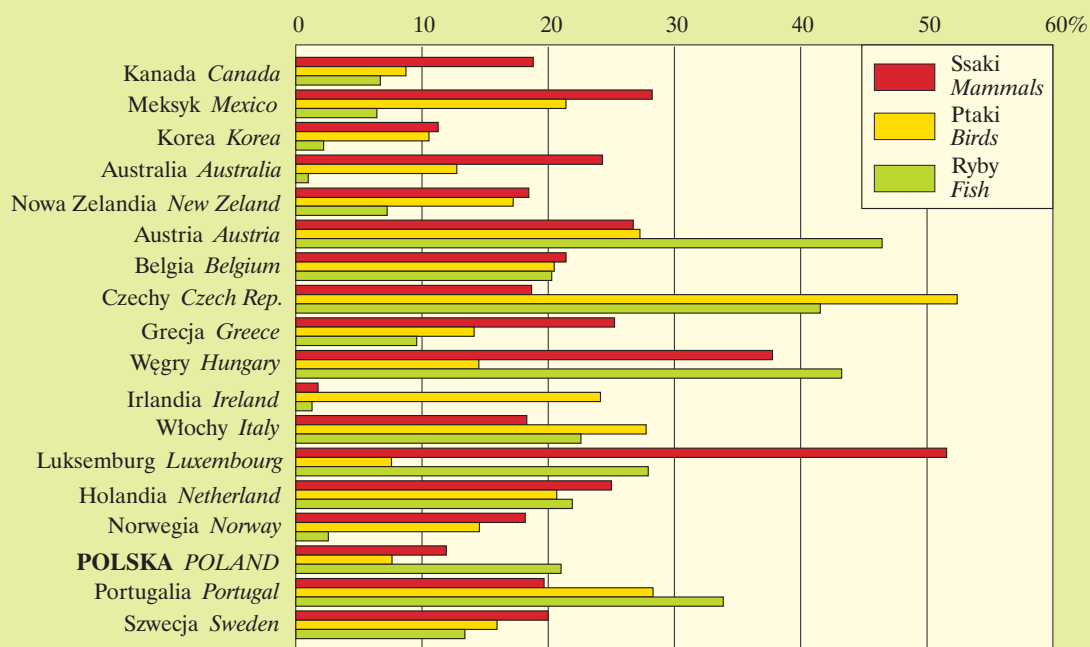

Defoliacja (ubytek aparatu asymilacyjnego) w %: 0 – 10 11 – 25 powyżej 25 i drzewa martwe above 25 and dead trees

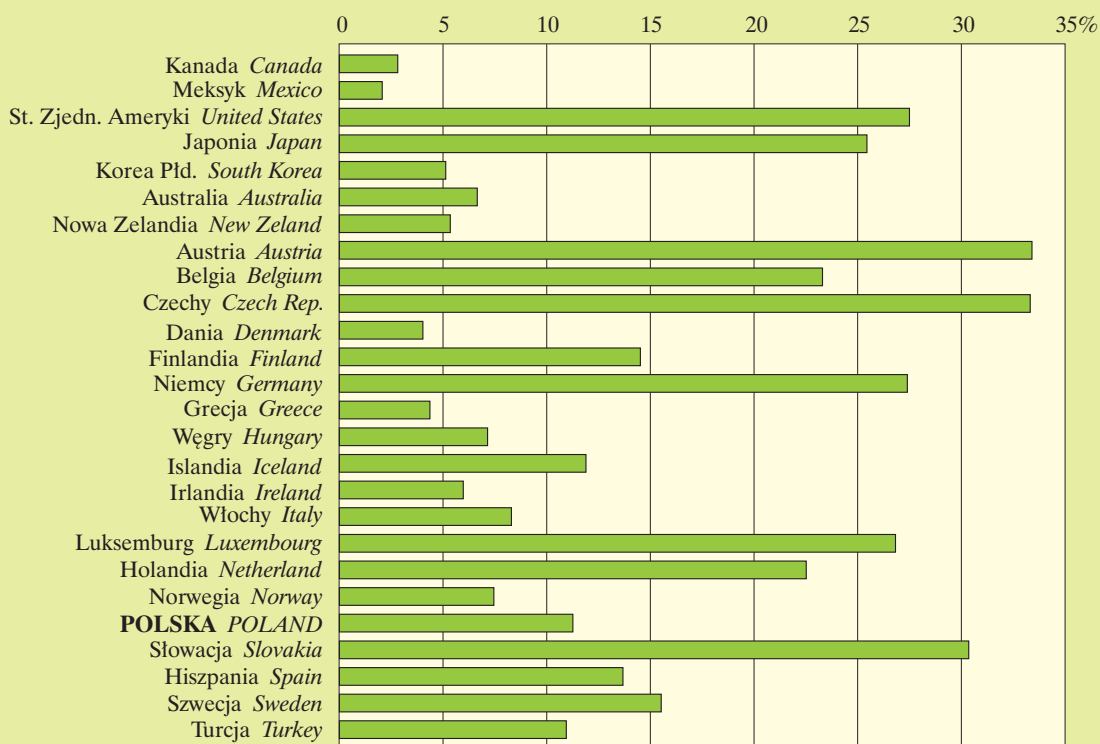
^a Tylko drzewostany iglaste.
^a Only coniferous forest stands.

Źródło – Source: „Forest Condition in Europe 2013”, Technical Report of ICP Forests, Hamburg 2013 (projekt-draft).

ZAGROŻONE GATUNKI ZWIERZĄT W WYBRANYCH KRAJACH
THREATENED ANIMAL SPECIES IN SELECTED COUNTRIES

ZAGROŻONE GATUNKI ROŚLIN NACZYNIOWYCH W WYBRANYCH KRAJACH
THREATENED SPECIES OF VASCULAR PLANTS IN SELECTED COUNTRIES

Źródło: baza danych OECD.
 Source: OECD data base.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH / SYMBOLS

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło / <i>magnitude zero</i>
Zero (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 / <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 / <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka (.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych / <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	- wypełnianie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe / <i>not applicable</i>
„W tym” / ‘Of which’	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy / <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY / ABBREVIATIONS

tys.	- tysiąc / <i>thousand</i>	bu.	- brak urządzeń / <i>lack of equipment</i>
mln	- milion / <i>million</i>	n. o. n.	- nie odpowiadające normom (dotyczy klasyfikacji jakości wód) / <i>does not comply with the standards (for classification of water quality)</i>
kg	- kilogram / <i>kilogram</i>	szt.	- sztuka / <i>piece</i>
mg	- miligram / <i>milligram</i>	b. n.	- brak normy / <i>lack of standards</i>
µg	- mikrogram / <i>microgram</i>	PMS	- Państwowy Monitoring Środowiska / <i>State Environment Monitoring</i>
t	- tona / <i>tonne</i>	UN	- United Nations – Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)
Gg	- gigagram / <i>gigagram</i>	UNEP	- United Nations Environment Programme – Program Ochrony Środowiska Narodów Zjednoczonych
Mg	- megagram / <i>megagram</i>	UNDP	- United Nations Development Programme – Program Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych
m	- metr / <i>metre</i>	ECE	- Economic Commission for Europe – Europejska Komisja Gospodarcza (EKG)
m ²	- metr kwadratowy / <i>square metre</i>	WRI	- The World Resources Institute – Światowy Instytut Zasobów
ha	- hektar / <i>hectare</i>	WHO	- World Health Organization – Światowa Organizacja Zdrowia
tys. m ³	- tysiąc metrów sześciennych / <i>thousand cubic meters</i>	FAO	- Food and Agriculture Organization of the United Nations – Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa
km	- kilometr / <i>kilometre</i>	GEMS	- Global Environment Monitoring System – Światowy System Monitoringu Środowiska
km ²	- kilometr kwadratowy / <i>square kilometre</i>	EMEP	- European Monitoring and Evaluation Programme – Europejski Program Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza
mln m ²	- milion metrów kwadratowych / <i>million square meters</i>	OECD	- Organization for Economic Cooperation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
m ³	- metr sześcienny / <i>cubic metre</i>	EU	- European Union – Unia Europejska (UE – do 31 X 1993 r. Europejska Wspólnota Gospodarcza)
dam ³	- dekametr sześcienny / <i>cubic decametre</i>	EUROSTAT	- Statistical Office of the European Union – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
hm ³	- hektometr sześcienny / <i>cubic hectometre</i>	IUCN	- The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources – (WCU) Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych
mln m ³	- milion metrów sześciennych / <i>million cubic meters</i>	INC FCCC	- Intergovernmental Negotiating Committee for a Framework Convention on Climate Change – Międzyrządowy Komitet Negocjacyjny Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu
dm ³	- decymetr sześcienny / <i>cubic decimetre</i>	IPCC	- Intergovernmental Panel Climate Change – Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu
km ³	- kilometr sześcienny / <i>cubic kilometre</i>	EEA	- European Environment Agency – Europejska Agencja Ochrony Środowiska
mld m ³	- miliard metrów sześciennych / <i>one billion cubic meters</i>	BAT	- Best Available Technique – Najlepsza Dostępna Technika
s	- sekunda / <i>second</i>	GMO	- Genetically Modified Organism – Organizm Zmodyfikowany Genetycznie
sek.	- sekunda / <i>second</i>	ISPA	- Investment for Structural Policies for Pre -Accession – Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej
h	- godzina / <i>hour</i>		
godz	- godzina / <i>hour</i>		
r.	- rok / <i>year</i>		
dB	- decybel / <i>decibel</i>		
zł	- złoty / <i>zloty</i>		
toe	- tona oleju ekwiwalentnego / <i>tonne of oil equivalent</i>		
TJ	- teradžul / <i>terajoule</i>		
Tcal	- terakaloria / <i>teracalorie</i>		
MWt	- megawat cieplny / <i>megawatt thermal</i>		
MWe	- megawat elektryczny / <i>megawatt electric</i>		
KW	- kilowat / <i>kilowatt</i>		
Gwh	- gigawatogodzina / <i>gigawatt-hour</i>		
D	- dobson / <i>dobson</i>		
hPa	- hektopaskal (sto paskali) / <i>hectopascal (one hundred pascals)</i>		
Bq	- bekerel / <i>becquerel</i>		
µBq	- mikrobekerel / <i>microbecquerel</i>		
mBq	- milibekerel / <i>millibecquerel</i>		
kBq	- kilobekerel / <i>kilobecquerel</i>		
TBq	- terabekerel / <i>terabecquerel</i>		
nGy	- nanogrey / <i>nanogrey</i>		
mSv	- milisiwert / <i>milisievert</i>		
µSv	- mikrosiwert / <i>microsievert</i>		

Przy publikowaniu danych GUS - prosimy o podanie źródła.

When publishing the CSO data - please indicate the source.